

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

SEJA

18

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 18. SEJA

(18., 19., 20., 21., 22. in 25. april 2016)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANOK.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANOV IZREŠILO IN SODNO.
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZREŠILNO IN SODNO.
PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMOODLOČBE.
SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANOK.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANOV IZREŠILO IN SODNO.
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZREŠILNO IN SODNO.
PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMOODLOČBE.

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 18. seja (18., 19., 20., 21., 22. in 25. april 2016)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2017

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 18. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PARTNERSKI ZVEZI (ZPZ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 967-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VARSTVU PRED DISKRIMINACIJO (ZVarD), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1041-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI (ZRLI-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 969-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH (ZUT-I), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1046-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH (ZP-1J), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1067-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE (ZVKD-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1062-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH (ZDCOPMD-G), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1023-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH POMORSKEGA ZAKONIKA (PZF), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1033-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PRVEM POKOJNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE IN PREOBLIKOVANJU POOBLAŠČENIH INVESTICIJSKIH DRUŽB (ZPSPID-D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1063-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZVAJANJU CARINSKE ZAKONODAJE EVROPSKE UNIJE (ZICZEU), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1066-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV (ZDavPR-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1125-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-K), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1130-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO TURKMENISTANA O MEDNARODNEM CESTNEM PROMETU (BTMMCP), EPA 340-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO TURKMENISTANA O SODELOVANJU NA PODROČJU PROMETA (BTMSPP), EPA 363-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE 63. ČLENA ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU (URADNI LIST RS, ŠT. 13/11 – URADNO PREČIŠČENO BESEDILO, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15), (ORZDavP63), EPA 1100-VII

17. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU RAVNANJA Z RADIOAKTIVNIMI ODPADKI IN IZRABLJENIM GORIVOM ZA OBDOBJE 2016–2025 (ReNPRRO16–25), EPA 1107-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O NASTANITVAH MIGRANTOV V REPUBLIKI SLOVENIJI, EPA 1098-VII

18.A točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2017 DO 2019 (OdPSD17–19), EPA 1154-VII

19. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog za imenovanje predsednice in članov Nacionalnega sveta za kulturo, EPA 1114-VII

Soglasje k imenovanju generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, EPA 1132-VII

Predlog sklepa o imenovanju osmih članov Programskega sveta RTV Slovenija – na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija, EPA 1168-VII

Predlog odloka o spremembi Odloka o ustanovitvi Sveta za radiofuzijo, EPA 1169-VII

Predlog sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic, EPA 1170-VII

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji, EPA 1171-VII

Predlog sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednice Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, EPA 1173-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	17
DR. DUŠAN MRAMOR	17
MAG. MARKO POGAČNIK	18
JOŽEF HORVAT	18
DR. FRANC TRČEK	18
MAG. ALENKA BRATUŠEK	19
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	19
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	20
JOŽE TANKO	20
DR. FRANC TRČEK	20
JOŽE TANKO	21
DR. FRANC TRČEK	21
MAG. MATEJ TONIN	21
JOŽE TANKO	22
DR. FRANC TRČEK	22
JOŽE TANKO	23
DR. MIROSLAV CERAR	23
JOŽE TANKO	24
DR. MIROSLAV CERAR	24
JOŽE TANKO	24
DR. FRANC TRČEK	25
DR. MIROSLAV CERAR	25
DR. FRANC TRČEK	26
DR. MIROSLAV CERAR	27
DR. FRANC TRČEK	27
JOŽEF HORVAT	27
DR. MIROSLAV CERAR	28
JOŽEF HORVAT	28
DR. MIROSLAV CERAR	29
JOŽEF HORVAT	29
UROŠ PRIKL	30
DR. MIROSLAV CERAR	30
UROŠ PRIKL	31
DR. MIROSLAV CERAR	31
LJUBO ŽNIDAR	31
VIOLETA TOMIČ	32
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	32
VIOLETA TOMIČ	33
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	33
VIOLETA TOMIČ	34
SAŠA TABAKOVIČ	34
DR. ANJA KOPAČ MRAK	34
SAŠA TABAKOVIČ	35
TOMAŽ LISEC	35
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	36
TOMAŽ LISEC	37
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	37
TOMAŽ LISEC	37
IVA DIMIČ	38
MAG. DEJAN ŽIDAN	38
IVA DIMIČ	39
MAG. DEJAN ŽIDAN	39
IVA DIMIČ	40

MAG. JANA JENKO.....	40
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	40
MAG. JANA JENKO.....	41
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	41
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	41
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	42
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	43
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	43
MAG. MARKO POGAČNIK.....	43
DR. DUŠAN MRAMOR.....	44
MAG. MARKO POGAČNIK.....	44
DR. DUŠAN MRAMOR.....	44
MARKO FERLUGA.....	45
IRENA MAJCEN.....	45
NADA BRINOVŠEK.....	46
LUKA MESEC.....	46
DR. PETER GAŠPERŠIČ.....	47
LUKA MESEC.....	47
DR. PETER GAŠPERŠIČ.....	48
LUKA MESEC.....	48
JELKA GODEC.....	49
DR. MAJA MAKOVEC BREŇIČ.....	49
DR. MAJA MAKOVEC BREŇIČ.....	49
DR. MAJA MAKOVEC BREŇIČ.....	50
JELKA GODEC.....	50
DR. MAJA MAKOVEC BREŇIČ.....	50
JERNEJ VRTOVEC.....	50
DR. DUŠAN MRAMOR.....	51
JERNEJ VRTOVEC.....	52
DR. DUŠAN MRAMOR.....	52
JERNEJ VRTOVEC.....	52
DANIJEL KRIVEC.....	53
GORAŽD ŽMAVC.....	53
DANIJEL KRIVEC.....	54
GORAŽD ŽMAVC.....	54
BENEDIKT KOPMAJER.....	54
IRENA MAJCEN.....	55
BENEDIKT KOPMAJER.....	56
IRENA MAJCEN.....	56
BOJAN PODKRAJŠEK.....	56
BORIS KOPRIVNIKAR.....	56
BOJAN PODKRAJŠEK.....	57
BORIS KOPRIVNIKAR.....	57
JANKO VEBER.....	57
ZVONKO LAH.....	58
IRENA MAJCEN.....	58
ZVONKO LAH.....	59
IRENA MAJCEN.....	59
ZVONKO LAH.....	59
DR. VINKO GORENAK.....	60
MAG. BRANKO GRIMS.....	60
ŽAN MAHNIČ.....	61
FRANC BREZNIK.....	61
IRENA MAJCEN.....	62
FRANC BREZNIK.....	62
IRENA MAJCEN.....	62
FRANC BREZNIK.....	63
FRANC BREZNIK.....	63

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH (ZUT-I), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1046-VII.....	64
MAG. TANJA BOGATAJ	64
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	65
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	65
DR. MATEJ T. VATOVEC	66
JERNEJ VRTOVEC	66
FRANC LAJ	67
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	67
NADA BRINOVŠEK.....	68
BENEDIKT KOPMAJER.....	68
DR. MATEJ T. VATOVEC	69
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	69
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE (ZVKD-1D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1062-VII.....	70
ANTON PERŠAK.....	70
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	70
VIOLETA TOMIČ	71
LJUDMILA NOVAK	72
DR. BOJAN DOBOVŠEK	72
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	73
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	73
NADA BRINOVŠEK.....	74
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	74
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	75
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	75
ROBERTO BATTELLI	76
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	77
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	77
ROBERTO BATTELLI	78
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH POMORSKEGA ZAKONIKA (PZF), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1033-VII.....	78
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	78
IGOR ZORČIČ.....	79
IVA DIMIĆ	79
VESNA VERVEGA	80
DANIJEL KRIVEC	80
MARJANA KOTNIK POROPAT	81
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	82
DR. FRANC TRČEK	82
DR. FRANC TRČEK	83
IGOR ZORČIČ.....	83
MARJANA KOTNIK POROPAT	83
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZVAJANJU CARINSKE ZAKONODAJE EVROPSKE UNIJE (ZICZEU), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1066-VII.....	84
MATEJA VRANIČAR.....	84

URŠKA BAN.....	84
MAG. BOJAN KRAJNC	85
MAG. MARKO POGAČNIK	85
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	86
JANKO VEBER.....	86
DR. MATEJ T. VATOVEC	87
JOŽEF HORVAT	87
18.A točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2017 DO 2019 (OdPSD17–19), EPA 1154-VII.....	88
DR. DUŠAN MRAMOR.....	88
URŠKA BAN.....	90
MAG. MARKO POGAČNIK	90
UROŠ PRIKL	93
JANKO VEBER.....	94
DR. FRANC TRČEK	95
JOŽEF HORVAT	97
MAG. ALENKA BRATUŠEK	98
URŠKA BAN	99
DR. DUŠAN MRAMOR.....	101
MAG. MATEJ TONIN.....	103
DR. BOJAN DOBOVŠEK	103
DR. FRANC TRČEK	104
FRANC LAJ	105
JANKO VEBER.....	105
URŠKA BAN	107
JOŽE TANKO	107
MAG. MARKO POGAČNIK	110
DR. DUŠAN MRAMOR.....	111
JOŽE TANKO	112
JOŽEF HORVAT	113
MAG. BOJAN KRAJNC	114
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	114
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	115
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	115
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	115
ROBERTO BATTELLI	116
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	116
DR. MATEJ T. VATOVEC	116
ROBERTO BATTELLI	117
DR. FRANC TRČEK	117
FRANC LAJ	117
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	118
18.A točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	118
MAG. MARKO POGAČNIK.....	118
JOŽEF HORVAT	118
DR. FRANC TRČEK	119

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO TURKMENISTANA O MEDNARODNEM CESTNEM PROMETU (BTMMCP), EPA 340-VII	119
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	119
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO TURKMENISTANA O SODELOVANJU NA PODROČJU PROMETA (BTMSPP), EPA 363-VII.....	120
MAG. KLEMEN GREBENŠEK	120
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	120
JOŽE TANKO	120
JOŽEF HORVAT	120
DR. FRANC TRČEK	121
JOŽEF HORVAT	121
VIOLETA TOMIČ	122
IVA DIMIČ	122
LUKA MESEC	123
2. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O PARTNERSKI ZVEZI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA	123
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	123
UROŠ PRIKL	124
MARTINA VUK	125
MAG. JANA JENKO	125
MAG. BOJANA MURŠIČ	126
DR. MATEJ T. VATOVEC	127
IVA DIMIČ	128
MAG. ALENKA BRATUŠEK	128
SAŠA TABAKOVIČ	129
JELKA GODEC	130
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	131
SAŠA TABAKOVIČ	131
DR. JASNA MURGEL	132
JELKA GODEC	132
DR. JASNA MURGEL	133
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	134
MARINKA LEVIČAR	134
JELKA GODEC	135
IVA DIMIČ	135
UROŠ PRIKL	136
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	137
MARTINA VUK	138
DR. MATEJ T. VATOVEC	140
JANJA SLUGA	141
MARIJAN POJBIČ	142
MAG. BOJANA MURŠIČ	144
SAŠA TABAKOVIČ	144
MAG. BOJANA MURŠIČ	144
ERIKA DEKLEVA	144
MARIJAN POJBIČ	145
JELKA GODEC	145
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	145
MARIJAN POJBIČ	146

MARIJAN POJBIČ.....	147
MARIJAN POJBIČ.....	147
MARIJAN POJBIČ.....	147
MARIJAN POJBIČ.....	147
SAŠA TABAKOVIĆ.....	147
DR. JASNA MURGEL.....	147
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	148
LJUDMILA NOVAK.....	148
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	149
JELKA GODEC.....	150
DR. JASNA MURGEL.....	151
JOŽEF HORVAT.....	151
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	152
SAŠA TABAKOVIĆ.....	153
JOŽEF HORVAT.....	153
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	153
LJUDMILA NOVAK.....	154
MARIJAN POJBIČ.....	154
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	154
SAŠA TABAKOVIĆ.....	154

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VARSTVU PRED
DISKRIMINACIJO (ZVarD), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1041-VII..... 155

MARTINA VUK.....	155
UROŠ PRIKL.....	156
MATJAŽ HAN.....	156
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	157
IVA DIMIC.....	158
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	158
DR. JASNA MURGEL.....	159
MARIJAN POJBIČ.....	160
UROŠ PRIKL.....	161
IVA DIMIC.....	161
DR. JASNA MURGEL.....	162
DR. JASNA MURGEL.....	163
EVA IRGL.....	165
EVA IRGL.....	166
EVA IRGL.....	166
EVA IRGL.....	166
UROŠ PRIKL.....	167
FRANC BREZNIK.....	168
ROBERTO BATTELLI.....	170
MARIJAN POJBIČ.....	171
MAG. TANJA CINK.....	172
SAŠA TABAKOVIĆ.....	173
EVA IRGL.....	174
MARTINA VUK.....	174
JOŽEF HORVAT.....	176
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	177
MARTINA VUK.....	178
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	178
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	178
MARTINA VUK.....	179
JOŽEF HORVAT.....	179
MARTINA VUK.....	179
DR. MATEJ T. VATOVEC.....	180

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI (ZRLI-E), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 969-VII	180
DR. MATEJ T. VATOVEC	180
JERNEJ VRTOVEC	181
DR. BOJAN DOBOVŠEK	182
DR. MITJA HORVAT	182
ZVONKO LAH	183
BENEDIKT KOPMAJER	183
BENEDIKT KOPMAJER	184
BENEDIKT KOPMAJER	184
MAG. BOJANA MURŠIČ	184
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH (ZP-1J), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1067-VII	185
MAG. GORAN KLEMENČIČ	185
IVA DIMIČ	186
IVA DIMIČ	187
DR. BOJAN DOBOVŠEK	187
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	188
EVA IRGL	188
MARJANA KOTNIK POROPAT	189
MAG. BOJANA MURŠIČ	190
DR. MATEJ T. VATOVEC	190
EVA IRGL	191
MAG. GORAN KLEMENČIČ	191
EVA IRGL	193
MAG. GORAN KLEMENČIČ	193
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	193
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	194
IVA DIMIČ	194
SAŠA TABAKOVIČ	194
DR. MATEJ T. VATOVEC	195
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE 63. ČLENA ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU (URADNI LIST RS, ŠT. 13/11 – URADNO PREČIŠČENO BESEDILO, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15), (ORZDavP63), EPA 1100-VII	195
URŠKA BAN	195
MARIJAN POJBIČ	196
MATEJA VRANIČAR	197
TILEN BOŽIČ	197
ANDREJ ČUŠ	198
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	198
JANKO VEBER	199
VIOLETA TOMIČ	199
JOŽEF HORVAT	200
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV (ZDavPR-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1125-VII	201

MAG. MARKO POGAČNIK	201
MATEJA VRANIČAR.....	202
NADA BRINOVŠEK.....	202
UROŠ PRIKL	204
JANKO VEBER.....	204
VIOLETA TOMIČ	205
LJUDMILA NOVAK	206
DR. BOJAN DOBOVŠEK	207
TILEN BOŽIČ	208
MAG. MARKO POGAČNIK	209
MATEJA VRANIČAR.....	210
MAG. MATEJ TONIN.....	212
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	213
FRANC BREZNIK	213
URŠKA BAN	215
LJUDMILA NOVAK	217
ANDREJ ČUŠ	217
TOMAŽ LISEC	218
MARKO FERLUGA	220
ZVONKO LAH.....	221
LJUBO ŽNIDAR.....	222
VOJKA ŠERGAN.....	223
BOJAN PODKRAJŠEK.....	224
VOJKA ŠERGAN.....	225
MAG. MARKO POGAČNIK	225
MAG. MARKO POGAČNIK	225
UROŠ PRIKL	225
TILEN BOŽIČ	226
JOŽEF HORVAT	227
JANKO VEBER.....	228
JOŽE TANKO	229
MATEJA VRANIČAR.....	230
MAG. MARKO POGAČNIK	232

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI-K), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1130-VII	233
---	-----

JELKA GODEC.....	233
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	234
PETER VILFAN.....	235
JANKO VEBER.....	235
VIOLETA TOMIČ	237
LJUDMILA NOVAK	238
SAŠA TABAKOVIČ	239
TOMAŽ LISEC	239
JELKA GODEC.....	241
JELKA GODEC.....	243
JELKA GODEC.....	243
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	243
MAG. MATEJ TONIN.....	243
VESNA VERVEGA	244
MATJAŽ HAN	245
MATJAŽ HAN	246
JELKA GODEC.....	246
SAŠA TABAKOVIČ	247
JOŽEF HORVAT	248
MATJAŽ HAN	249

IRENA KOTNIK.....	249
ANJA BAH ŽIBERT	250
MATJAŽ HAN	252
LJUDMILA NOVAK	252
DR. MITJA HORVAT	253
ANJA BAH ŽIBERT	255
JOŽE TANKO	255
MATJAŽ HAN	257
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	257
JOŽE TANKO	258
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	258
ANJA BAH ŽIBERT	258
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	258
JOŽE TANKO	258
ANJA BAH ŽIBERT	258
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	258
JANKO VEBER.....	258
TOMAŽ LISEC	259
JELKA GODEC.....	261
JOŽEF HORVAT	263
ANJA BAH ŽIBERT	264
IVAN ŠKODNIK	264
JELKA GODEC.....	265
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	266
DR. MATEJ T. VATOVEC	266
SAŠA TABAKOVIĆ	266
SAŠA TABAKOVIĆ	266
PETER VILFAN.....	267
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	267
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	267
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	267
JOŽE TANKO	268
JOŽE TANKO	268
FRANC JURŠA.....	269
MAG. MATEJ TONIN.....	269
JOŽEF HORVAT	269
JOŽEF HORVAT	269
JOŽE TANKO	269
JOŽE TANKO	270
JOŽE TANKO	271
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	271
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	271
MAG. MARKO POGAČNIK	271
TILEN BOŽIČ	271
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	272
JELKA GODEC.....	272
LJUDMILA NOVAK	272
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	273

MATJAŽ HAN	273
TOMAŽ LISEC	273
JOŽE TANKO	274
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	274
FRANC BREZNIK	274
JOŽEF HORVAT	274
JELKA GODEC.....	275
ANDREJ ČUŠ	275
SAŠA TABAKOVIČ	275
19. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	276
Predlog za imenovanje predsednice in članov Nacionalnega sveta za kulturo, EPA 1114-VII.....	276
ANTON PERŠAK.....	276
DR. MITJA HORVAT	276
JOŽE TANKO	276
JOŽE TANKO	276
DR. MITJA HORVAT	277
DR. DRAGAN MATIČ	277
DR. DRAGAN MATIČ	277
ANJA BAH ŽIBERT	277
Soglasje k imenovanju generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, EPA 1132-VII.....	278
LADISLAV ROŽIČ	278
LADISLAV ROŽIČ	279
LADISLAV ROŽIČ	279
DR. MITJA HORVAT	279
JOŽE TANKO	280
BRANKO ZORMAN.....	280
BRANKO ZORMAN.....	280
LADISLAV ROŽIČ	281
LADISLAV ROŽIČ	281
Predlog sklepa o imenovanju osmih članov Programskega sveta RTV Slovenija – na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija, EPA 1168-VII.....	282
DR. MITJA HORVAT	282
DR. MATEJ T. VATOVEC	283
DR. DRAGAN MATIČ	283
FRANC BREZNIK	283
EVA IRGL.....	284
FRANC BREZNIK	285
ANJA BAH ŽIBERT	285
MAG. BRANKO GRIMS	285
JOŽE TANKO	286
Predlog odloka o spremembi Odloka o ustanovitvi Sveta za radiofuzijo, EPA 1169-VII.....	287
FRANC BREZNIK.....	287
Predlog sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v	

slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic, EPA 1170-VII	287
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji, EPA 1171-VII.....	287
Predlog sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednice Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, EPA 1173-VII	287
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	287
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH (ZDCOPMD-G), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1023-VII	288
MAG. KLEMEN POTISEK	288
IGOR ZORČIČ.....	288
MARIJA BAČIČ	289
MIHA KORDIŠ	289
IVA DIMIĆ	290
FRANC LAJ	290
DANILO ANTON RANC	291
BOJAN PODKRAJŠEK.....	291
MARJANA KOTNIK POROPAT	292
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PRVEM POKOJNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE IN PREOBLIKOVANJU POOBLAŠČENIH INVESTICIJSKIH DRUŽB (ZPSPID-D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1063-VII	292
MATEJA VRANIČAR.....	292
URŠKA BAN.....	292
JOŽEF HORVAT	293
MARUŠA ŠKOPAC	293
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	294
MARIJA BAČIČ	294
17. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU RAVNANJA Z RADIOAKTIVNIMI ODPADKI IN IZRABLJENIM GORIVOM ZA OBDOBJE 2016–2025 (ReNPRRO16–25), EPA 1107-VII.....	295
IGOR ZORČIČ.....	295
FRANC LAJ	296
VESNA VERVEGA	296
LJUBO ŽNIDAR.....	296
MARJANA KOTNIK POROPAT	297
MARIJA BAČIČ	297
DR. MATEJ T. VATOVEC	298
IVA DIMIĆ	298
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O NASTANITVAH MIGRANTOV V REPUBLIKI SLOVENIJI, EPA 1098-VII.....	299

MAG. BRANKO GRIMS	299
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	301
BOŠTJAN ŠEFIC	302
DR. DRAGAN MATIČ	302
DR. VINKO GORENAK	303
BENEDIKT KOPMAJER	304
MAG. BOJANA MURŠIČ	305
DR. MATEJ T. VATOVEC	306
ANJA BAH ŽIBERT	307
ANJA BAH ŽIBERT	307
JERNEJ VRTOVEC	307
FRANC LAJ	308
DUŠAN RADIČ	309
TOMAŽ LISEC	309
MARKO FERLUGA	311
TOMAŽ LISEC	312
MAG. BRANKO GRIMS	313
IGOR ZORČIČ	316
MAG. BRANKO GRIMS	316
ANJA BAH ŽIBERT	317
DR. DRAGAN MATIČ	319
ANJA BAH ŽIBERT	319
ANITA KOLEŠA	320
TOMAŽ LISEC	321
JANJA SLUGA	321
JANJA SLUGA	322
ANJA BAH ŽIBERT	322
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	323
DR. DRAGAN MATIČ	324
UROŠ PRIKL	324
FRANC JURŠA	325
MAG. BRANKO GRIMS	326
FRANC JURŠA	326
MAG. BRANKO GRIMS	326
DR. VINKO GORENAK	326
BOŠTJAN ŠEFIC	329
ANJA BAH ŽIBERT	331
DR. VINKO GORENAK	332
MAG. BRANKO GRIMS	332
ROBERTO BATTELLI	336
IGOR ZORČIČ	337
DR. VINKO GORENAK	337
MAG. BRANKO GRIMS	337
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	338
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	338
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	339
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	339
MAG. BRANKO GRIMS	339
DR. DRAGAN MATIČ	339
MAG. BRANKO GRIMS	340
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	340

Državni zbor VII. mandat

18. seja

18., 19., 20., 21., 22. in 25. april 2016

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
mag. Bojana Muršič.....podpredsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 18. aprila 2016 ob 12. uri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospo in gospodje!

Začenjam 18. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Suzana Lep Šimenko, gospa Anja Bah Žibert, gospa Marija Bačič, gospa Ljudmila Novak, gospa Irena Grošelj Košnik, gospa Ksenija Korenjak Kramar, gospod Primož Hainz od 18. ure dalje, dr. Milan Brglez med 15.30 in 18. uro, mag. Anže Logar, gospod Jan Škoberne, gospod Tilen Božič, gospod Igor Zorčič od 15. ure dalje, gospod Marijan Dolinšek od 17. ure dalje in dr. Mitja Horvat do 15. ure.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministric in ministre ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije k 19. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Praden preidemo na določitev dnevnega reda seje, vas moram obvestiti, da je umrl gospod Josip Bajc, poslanec Državnega zbora v mandatnih obdobjih 1996–2000 in 2004–2008.

Prosim vas, da spomin nanj počastimo z minuto molka.

/ minuta molka/
Slava mu!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 18. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 8. aprila 2016, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik točke z dnevnega reda seje nisem prejel. Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda seje. Odbor za finance in monetarno politiko Državnemu zboru predlaga, da dnevni red 18. seje Državnega zbora razširi z 18.a točko, to je s Predlogom odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017

do 2019. Obvestilo o predlogu za širitev ste prejeli v petek, 15. 4. 2016.

Želi besedo predstavnica predlagatelja širitve gospa Urška Ban, predsednica Odbora za finance in monetarno politiko? Želi besedo predstavnik Vlade?

Izvolite, dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani!

V letu 2016 v Sloveniji prvič veljajo določbe Zakona o fiskalnem pravilu. Skladno s tem mora Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru najkasneje 20 dni pred rokom za posredovanje programa stabilnosti Evropski komisiji, rok je 30. 4., posredovati okvir za pripravo proračunov, ta pa mora o njem odločiti 5 dni pred rokom za posredovanje programa stabilnosti Evropski komisiji. Okvir je pripravljen na podlagi pomladanske napovedi Umarja iz 16. marca letošnjega leta ter Poročila o primanjkljaju in dolgu, ki ga objavi Statistični urad Republike Slovenije. Okvir je pripravljen v obliki odloka Državnega zbora, v skladu z zakonom določa ciljni saldo in najvišji možni obseg izdatkov sektorja država za posamezno proračunsko leto ter ciljne salde in najvišji možni obseg izdatkov posamezne blagajne javnega financiranja za naslednja tri leta, torej za leta 2017, 2018 in 2019. Z okvirom tako Republika Slovenija izpolnjuje zahteve direktive Sveta EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic. Odločanje o predlogu odloka o okviru za pripravo proračunov na tej seji Državnega zbora je nujno, da se zagotovi skladnost s 6. členom Zakona o fiskalnem pravilu. Poleg tega pa mora biti na podlagi Odloka o okviru za pripravo proračunov sprejet in posredovan Evropski komisiji tudi Program stabilnosti za leto 2016.

Zato predlagam, da se Predlog odloka v okviru za pripravo proračuna v sektorju država uvrsti na dnevni red te seje Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Da. Najprej ima besedo mag. Marko Pogačnik v imenu Poslanske skupine SDS.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predloga o širitvi dnevnega reda ne bomo podprli. Ne bomo ga podprli iz več razlogov.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo prepričani, da je proračun eden izmed ključnih in najpomembnejših dokumentov tako za državo kot za Državni zbor in odlok o okviru za pripravo proračunov za leta od 2017 do 2019 je po mnenju Slovenske demokratske stranke napisan zelo pomanjkljivo.

Eden izmed ključnih razlogov, zakaj ne bomo podprli širitve dnevnega reda, je tudi, da vlada Mira Cerarja in pa koalicija ni sposobna v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu zagotoviti članstvo in pa mandat članom tega fiskalnega sveta. Dejstvo je, da v Državnem zboru predlog, ki ga je predlagala Vlada, ni dobil dvotretjinske večine. Dejstvo je, da Evroskupina kot edino izmed držav Evropske unije v zadnjem času Slovenija opozarja na pomanjkljivosti in na strukturni primanjkljaj v proračunu. Dejstvo je pa tudi, da se sej Odbora za finance in pa monetarno politiko kot matičnega delovnega telesa, kadar je v igri proračun, praviloma ne udeležuje minister za finance dr. Mramor. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je takšen odnos nepravilen in da bi si minister za finance moral vzeti čas, da bi prišel na Odbor za finance in pa povedal razloge in pojasnila v zvezi s tem odlogom. Kot smo že omenili, država nima fiskalnega sveta.

Gradivo je pripravljeno pomanjkljivo, dejansko gre za gradivo, ki je napisano na osmih straneh brez ključnih podatkov, brez ključnih vsebinskih tekstualnih zadev, ki bi bile pomembne, da bi se lahko v poslanski skupini odločili, ali bomo takšen odlok podprli ali ga ne bomo. Na vse te probleme smo poslanci in poslanke Slovenske demokratske stranke že opozarjali na matičnem delovnem telesu, zastavili tudi vrsto vprašanj, na katere pa žal s strani prisotne državne sekretarke tudi ni bilo odgovorov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani ministrski zbor, kolegice in kolegi in vsi, ki spremljate to sejo Državnega zbora!

Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo odločno nasprotovala širitvi dnevnega reda te seje Državnega zbora z obravnavo Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019. Na matičnem delovnem telesu na Odboru za finance sem predlagal, da se točka začasno prekine, da dobimo posredovane informacije, ki smo jih terjali. Poglejte, gospod

minister dr. Mramor je imel v zadnjih dneh izjemno pomembne sestanke s kolegom Schäublom v Nemčiji, prejšnje dni v Združenih državah na IMF in dejansko na področju strukturnega deficita imamo eno veliko zmedo. Na eni strani beremo poročilo o državi, Slovenija 2016, ki ga je podpisala Evropska komisija, kjer napoveduje Sloveniji in jo obravnava kot največjega fiskalnega bolnika. Minister Mramor pravi, da evropska metodologija ni prava. Mi ne vemo, kaj sta se pogovarjala s kolegom Schäublom. In ne vemo, kakšni so bili pogovori tudi na to temo na IMF. Ampak postavljamo pa kar okvir za proračune država za obdobje 2017–2019. To so zelo resni dokumenti, ki jih zahteva Zakon o fiskalnem pravilu. Tukaj pa imamo še dodatni problem, in to zelo velik problem, Zakon o fiskalnem pravilu je ta trenutek neke vrste torzo, je zakon, ki je varno shranjen v vitrino, verjetno na Ministrstvu za finance, ni pa mojstrov, ki bi to orodje, ki se mu reče Zakon o fiskalnem pravilu, vzeli v roke in ga uporabljali. Kdo pa so ti mojstri? Ti mojstri so fiskalni svet. In mi nimamo fiskalnega sveta, ki bi ne nazadnje tudi svoje mnenje povedal verjetno o tem dokumentu, torej o Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019.

Se pravi, v Novi Sloveniji se pojavlja kopica vprašanj, na katera bi želeli dobiti relevantne odgovore seveda predvsem s strani Vlade in šele nato, recimo na majski seji Državnega zbora, bi lahko obravnavali predlog omenjenega odloka. Tokrat pa bomo ostro nasprotovali širitvi dnevnega reda z obravnavo omenjenega odloka. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček v imenu Poslanske skupine Združena levica.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane obiskovalke, obiskovalci, spoštovani zbor, spoštovana Vlada!

Tudi v Združeni levici bomo nasprotovali širitvi te točke dnevnega reda. Zakaj? O čem mi zdaj sploh tukaj govorimo? Saj gre v bistvu v osnovi za nek tak benigni dokument z, kot je že predhodnik pred mano povedal, nekaj strani nevsebine. Kaj je proračun? Jaz profokarsko rečem, proračun je družbena pogodba, izražena v univerzalnem ekvivalentu. Ali če prevedem v bolj razumljiv jezik, ker imamo tukaj na balkonu upokojenke in upokojenke, kako bomo živeli v naslednjih treh letih. Skratka, do konca te vlade in koalicije, ki bo verjetno pragmatično ostala skupaj, in še leto po tem. Imeli smo zelo burno razpravo na samem odboru, kjer smo zahtevali nekaj več informacij. Finančni minister je bil odsoten, poslanke in poslanci SD so bili odsotni, ki imajo resno ministrico za socialni transfer. Zakaj? Program stabilnosti, ki je tukaj priloga, oddela socialni transfer v vrstici in pol v enem stavku, ki se glasi, ga bom prebral: "Na področju izdatkov

za sociale transfere bodo ohranjeni že sprejeti ukrepi oziroma uvedeni novi ukrepi, s katerimi se bo omejila nadaljnja rast sredstev za te namene." Spoštovane obiskovalke in obiskovalci, kaj to pomeni? To pomeni, da vas bodo rezali kot klobaso naprej, pa še malo bodo nabrusili nož. O tem se mi zdaj tukaj pogovarjamo. In na osnovi tega in takega zmazka naj bi razpravljali o proračunih za naslednja tri leta. Zato ker je to treba – do kdaj? Do 30. 4. oddati v Bruselj. Ali smo mi parlament Republike Slovenije ali smo neki hlapci kogarkoli, plus, da se je ta časovnica tudi vedela. Če se pa še dotaknem fiskalnega sveta, saj tukaj ste imeli koalicijo fiskalca, z izjemo Združene levice, in tukaj se mi zdi malo tako izigravanje te teme, stran od vsebinskostim, lahko bi se zaklenili v klet, pa da omenim vaš besednjak, in bi iz vaših kvot sestavili fiskalni svet. Saj imate dovolj glasov, da to izvedete. Tudi v neki voljni opoziciji. V Združeni levici še če gremo joto kuhat, je ne gremo kuhat na osnovi tako manjkajočih podatkov. In za to v bistvu gre. In zato opozicija iz različnih koncev zahteva več informacij. Poslanec SMC je rekel, da oni verujejo v ta dokument, proračun ni vprašanje sakralnosti, proračun je prerisna zadeva. Hvala za besedo. Glasovali bomo proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Alenka Bratušek v imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala tudi v mojem in našem imenu lep pozdrav vsem.

Dejstvo je, da dokument, o katerem se v tem trenutku pogovarjamo, ne izpolnjuje zakonskih pogojev, kot je povedal minister. Zakon namreč določa, da je treba dokument posredovati v Državni zbor in fiskalnemu svetu. Na vprašanje, kam je bil fiskalnemu svetu dokument posredovan, seveda na odboru nismo dobili odgovora. Je pa bistveno bolj od tega, ali bo dokument sprejet na tej seji ali na naslednji seji, pomembna vsebina tega dokumenta. Jaz upam, spoštovane kolegice in kolegi, da se zavedate, kaj boste potrdili. Prvi v zgodovini slovenske države bo Državni zbor za tri leta v naprej določil maksimalni obseg odhodkov, in to ne samo za državni proračun, ampak tudi za občine, ob tem da ne vemo, kako bodo občine to lahko uresničevale. Ne vemo, kaj bo s socialnimi transferji, ne vemo niti tega, kaj bo s pokojninami, pa nimate problema potrditi tega, kar je pred vami. Najbolj zanimivo je pa to, da v državnem proračunu predvidevate obseg odhodkov za vsa tri leta, dokler bo trajal vaša vlada enak. V letu 2019, ko naj bi nastopila delo neka druga nova vlada, pa ji nalagate drastično znižanje odhodkov. In to je nekorektno. Nekorektno je, da celotno delo konsolidacije javnih financ prepuščate naslednji vladi. Nekorektno in neodgovorno.

V naši poslanski skupini predloga širitve ne bomo podprli, še enkrat pa opozorilo, da dobro preberite, kaj boste s tem dokumentom potrdili.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Simona Kustec Lipicer v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, predsednik Vlade, ministrska ekipa!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo glasovali za predlagano razširitev dnevnega reda. Tule smo bili pozorni samo na proceduralne razloge, zakaj bomo potrdili širitev dnevnega reda in smo ugotovili, da izpolnjuje vse poslovniške pogoje za to, da se potrdi ta razširitev dnevnega reda. Te nam je predpripravilo tudi delovanje oziroma glasovanje v okviru matičnega Odbora za finance, ki je z, po mojih informacijah, 11 glasovi za in 4 glasovi proti potrdil to, da je ta omenjeni dokument, predlog odloka ustrezen za to, da se obravnava naprej v Državnem zboru.

Vse, kar smo slišali do sedaj s strani kolegov iz opozicijskih poslanskih skupin, pa se več ali manj že nanaša na vsebinske razloge, zakaj so proti predlaganemu predlogu odloka. In verjamem, da bo jutrišnji dan, ko bomo obravnavali omenjeni dokument, ustrezno mesto za to, da si vsebinsko izmenjamo argumente za in proti. Med drugimi verjamem, da tudi politične argumente in pa razloge, zakaj smo uspeli najprej z dvotretjinsko večino potrditi Zakon o fiskalnem pravilu, potem pa, zakaj nismo našli še dovolj moči in pa zaveze, da dodamo še ta napor, da imenujemo tudi fiskalni svet. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključujem predstavitev stališč o predlogu za širitev.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za širitev dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti pa 23.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev sprejet. V skladu s časovnim potekom seje bo zbor to točko obravnaval jutri, v torek, 19. 4. 2016.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem ter s sprejeto širitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti pa 7.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je dnevni red 18. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 33 poslanskih vprašanj. Vrtni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslanca opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo 3 minute. Predsednik Vlade, ministrica in ministri odgovorijo na vprašanje v največ 5 minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo 5 minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postavljati dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v 2 minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ 3 minute.

Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrica ali ministra. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednje redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili gospod Karl Erjavec, minister za zunanje zadeve, gospa Alenka Smrkolj, ministrica brez resorja, pristojna za razvoj in strateške projekte in kohezije, mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje, gospa Marija Miložič, ministrica za zdravje, gospod Zdravo Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, gospa Andreja Katič, ministrica za obrambo, in mag. Vesna Gyököös Žnidar, ministrica za notranje zadeve, od 14. ure dalje. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katerega v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Gospod predsednik, prebrali ste sedem ministrov, ki jih danes ni na seji Državnega zbora. Če upoštevamo, da je še ena ministrica, ki jo boste zamenjali, in smo iz vljudnosti umaknili poslanska vprašanja proti njej, je v bistvu danes odsotnih polovica ministrov vlade. Nekateri med njimi so neopravičeno odsotni, iz razgovorov, ki jih poslovnik ne predvideva. Glede

na to, da smo 9. novembra 2015 sprejeli letni načrt dela, s katerim smo odredili, kdaj bodo seje Državnega zbora in s tem tudi poslanska vprašanja, je zelo neodgovorno, da so vsaj trije ali štirje ministri neopravičeno odsotni, se pravi iz neposlovniških razlogov.

Glede na to, da je predsednik Vlade dopustil neopravičeno odsotnost svojih ministrov, predlagam, da namesto neopravičeno odsotnih ministrov v skladu z drugim odstavkom 235. člena Poslovnika na poslanska vprašanja za ministre odgovarja predsednik Vlade. Predsednik Vlade ima v skladu s to določbo pravico zastopati Vlado pri vseh točkah dnevnega reda in tudi pri sejah odborov. Glede na to, da gre za neopravičene odsotnosti, storjene z vednostjo predsednika Vlade, pa predlagam, da to nalogo odgovorov na poslanska vprašanja namesto svojih neopravičeno odsotnih ministrov prevzame predsednik Vlade. Upam, da boste ta predlog dali na glasovanje. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da vašega predloga ne bom dal na glasovanje in tudi mislim postopati v skladu s Poslovníkom. Na vprašanja mora biti odgovorjeno. Na vprašanje bo v skladu s Poslovníkom odgovorjeno in s tem smatram, da je ta zadeva rešena. Sem pa že nekajkrat pozval vlado, da naredi vse, da so ministri prisotni takrat, ko so poslanska vprašanja.

Postopkovno, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Eni se tukaj režijo. To ni smešno. Tudi vaša interpretacija, si upam trditi, gre vsaj v enem delu v napačno smer. Zakaj? Obstaja cel niz poslanskih vprašanj, ki zahtevajo promptne odgovore in reševanje. Če se dotaknem problematike anesteziologije v Mariboru, danes bom v drugem delu spraševal o problematiki izgradnje obveznice, ki jo potrebuje Impol za širitev proizvodnje, da bo tudi več denarja v davke prešlo itd.

Prosim, da daste na glasovanje predlog gospoda Tanko. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V tem državnem zboru še nikoli ni predsednik Vlade odgovarjal namesto ministrov. Najprej ugotavljam to dejstvo. In iz tega bi lahko izpeljeval tudi postopkovni sklep. Ampak če zahtevate, da glasujemo o tem vprašanju, potem v bistvu zahtevate, da zavezemo predsednika Vlade, da naredi nekaj, kar niti, prvič, ni običajno, da bi zavezali, na drugem mestu takšna zadeva postavlja precedens oziroma precedenčni primer za vse nadaljnje zadeve. Zaradi tega mislim, da ni primerno, da o tem vprašanju glasujemo. Tako da tega ne bom dal na glasovanje.

Gospod Jože Tanko, upam, da ne bo isto, ker potem bo zloraba postopkovnega.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Tudi če bi bilo čisto isto, ni to nobena zloraba Poslovnika, ampak bi upal, da se zadeva vsaj nekako prime.

Poglejte, v tem dopisu, ki ga je poslala Vlada Republike Slovenije, piše, da ima Alenka Smerkolj vnaprej načrtovani letni dopust. Če smo mi sprejeli letni načrt dela Državnega zbora 11. novembra lani oziroma 9. novembra lani, potem je gospa imela vnaprej načrtovan letni dopust pred 9. novembrom lanskega leta. To je, mislim, da nemogoče, glede na to, kako se dela v tej državi.

Gospod mag. Goran Klemenčič se bo udeležil otvoritve novih prostorov Mednarodnega kazenskega sodišča. To ni upravičen razlog, da se umakne s seje Državnega zbora in da ne odgovarja na poslansko vprašanje. To je pač omogočil predsednik Vlade. Tudi odsotnost, ki je povezana z mag. Vesno Györkös Žnidar po 14. uri, ni upravičen razlog.

Glede na to, da je Vlada ta predlog sprejela, kdo ne bo na seji, generalni sekretar Vlade ga je poslal v Državni zbor, se je najbrž predsednik Vlade, glede na to da je bil dolgoletni svetovalec Državnega zbora za pravna, ustavnopravna in ostala vprašanja, najbrž zavedal, kakšne posledice to potegne za seboj. Pooblastilo predsedniku po Poslovniku iz drugega odstavka 235. člena je popolnoma jasno. On lahko zastopa Vlado pri vseh točkah dnevnega reda. Glede na to, da je dovolil poslovniško neupravičeno odsotnost svojih ministrov, predlagam, da na ta vprašanja, na katera bi morali podati odgovore ministri, odgovarja predsednik Vlade.

Mislim, da je to neprimerno, da se tako izigravajo pravila Državnega zbora, poslovniške določbe. Gre pa za to, da ste vrhunski zagovornik delovanja pravne države in institucij pravne države. Istočasno pa suspendirate, kjer se le da, pravila, ki veljajo v Državnem zboru, in obveznosti Vlade, ki jih ima do Državnega zbora. Najbrž ste se v tistem času, ko ste pokasirali, ne vem koliko tisoč evrov, naučili, da so pravila zato, da se spoštujejo, da je Poslovnik zato, da se spoštuje, in da so zakoni zato, da se spoštujejo.

Predlagam, gospod predsednik, da procesni predlog daste na glasovanje, zato ker izpolnjuje vse poslovniške določbe za odločanje. Boste pa v koaliciji odločili, ali boste to podprli ali ne. To je pa vaša izbira. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dva dela bo imel moj odgovor. Prvič. Ugotavljam, da drugič postavljate isti postopkovni predlog, na kar sem vas opozoril. Druga stvar je, da ste med tem, ko ste postavljali postopkovni predlog, žalili predsednika Vlade. Direktno, brez da bi on imel možnost, da odgovori. Postopkovni predlog se zastavlja meni, in ga ni možno postaviti nekemu drugemu.

Kar se tiče samih ministrov, ugotavljam, da za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo, glede na ta seznam, ki ga imamo tukaj, ni nobenega vprašanja. Glede mag. Gorana Klemenčiča naj povem, da ne gre zgolj kar tako za nek obisk, ampak gre za dolgoročno politiko Slovenije do Mednarodnega kazenskega sodišča. Za mag. Vesno Györkös Žnidar – Proces Brdo pomeni sestanek ministrov za notranje zadeve. Dobro veste, da so ti z Zahodnega Balkana in so zelo velikega pomena tako za reševanje migracijskih in drugih problemov, ki jih imamo na tem področju. Ko govorim, je lepo, da človeka pustite, da govori. Torej pravim, da ugotavljam dejstvo, da to ne zmanjšuje vsebinsko gledano možnosti, da izvedemo današnjo sejo na takšen način, kot se izvede. Hkrati je pa poslovniško določeno, da v takšnih primerih, ko nekdo ne dobi odgovora, dobi ali ustni odgovor, če to izredno zahteva, ali pa pisni, na podlagi tega, kar je v Poslovniku določeno. Tako da tega ne mislim dajati na glasovanje.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Poglejte, dokler sem vas poslušal, sem se spomnil, da sem zunanjega ministra čakal tri seje, da mi je odgovoril na vprašanje, da se je potem prikazal. Ampak dobro, to še delno razumem, ker je zunanji minister. Pa da ne bom predolg, zdi se mi, da je končno čas, da tudi ta poslovnik malo bolj vsebinsko razlagamo. Predlagam, da daste gospodu predsedniku Vlade besedo in naj nam odgovori, ali je sposoben odgovoriti na ta vprašanja danes ali ne, in naj nam zagotovi, da se ta šlamastika ne bo več ponavljala, da pol vlade ni prisotne. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej bom odgovoril na prejšnje postopkovno. Prvič. Na postopkovno vprašanje odgovarja predsedujoči, tako da ne morete s pomočjo postopkovnega nobenega poziva, da naj odgovarja, in tudi gledalci ne vedo, da ne more odgovoriti. Zato prosim, da na ta način ne zlorablajte postopkovnih. Besedo za postopkovno ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan. Spoštovani vsi skupaj!

Mislim, da je temeljni problem današnjega zasedanja in te debate, ki jo imamo danes, prav ta, da so se ministri začeli nekoliko podcenjujoče obnašati do tega državnega zbora in da jim je odgovarjanje na poslanska vprašanja šele tam nekje druga, tretja prioriteta. Najprej si postavijo vse druge stvari, ki so za njih pomembne, in šele če so potem v stanju, da pridejo v parlament, potem pridejo v parlament tudi odgovarjat. Predsednik, najverjetneje se strinjate z menoj vsaj v tej točki, da se je v zadnjih mesecih, lahko rečemo tudi v zadnjem

letu zelo izoblikovala praksa, da veliko število ministrov manjka na eni izmed temeljnih točk, to je, ko bi morali ministri odgovarjati poslancem na naša vprašanja. Ministri se izogibajo odgovarjanju na vprašanja zaradi različnih stvari. Imeli smo primere, ko se je minister izogibal odgovarjanju na poslanska vprašanja, ker je imel interpelacijo. Se ministri izogibajo zaradi tega, ker imajo dopustne, vse mogoče druge otvoritve in podobne stvari.

Zaradi tega bo moj proceduralni predlog zelo natančen in eksakten. Spoštovani predsednik Vlade, če nam lahko poslancem razložite, kaj boste vi osebno kot institucija, kot predsednik tega parlamenta storili, da boste zagotovili večjo udeležbo Vlade pri poslanskih vprašanjih in kaj se bo zgodilo v primeru, če bodo ministri še naprej v takšni veliki številki manjkali. Ali boste pozvali tudi Vlado, da zagotovi recimo nadomestne odgovore v primeru, ko lahko predsednik Vlade odgovarja namesto ministrov?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vprašanje je bilo zastavljeno predsedniku Vlade, ki pa nima možnosti, da odgovori.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

25. januarja letos je bil identičen primer, ko je bil odsoten minister Mramor tudi zaradi dopusta. Takrat sem vas opozoril, imate v magnetogramu, da je to nesprejemljiva praksa. Ampak v tem primeru, ko manjka pa polovica vlade, gospod predsednik, in ste vi to tudi vedeli, pa bi lahko prestavili točko poslanska vprašanja in odgovori na poslanska vprašanja na nek drug dan. Ne bi bilo to prvič. Ampak tega niste storili. Res ne bilo tudi pobude na Kolegiju, ampak to nima nobene zveze, to je lahko ali ni, ampak vi kot predsedujoči Državnemu zboru bi lahko to sami storili, ker razpored je popolnoma v vaših rokah. Očitno je v tej vladi zavlada strahopetnost, prihaja do namenskega izogibanja ministrov, da odgovarjajo na poslanska vprašanja. Naslednjič bomo imeli mogoče že dve tretjini odsotnih ministrov, tudi za lase privlečenimi razlogi, tako kot jih imate tukaj napisane. Naslednja seja se točno ve, kdaj bo maja meseca, in ministri naj svoje urnike prilagodijo točki Poslanska vprašanja in odgovori in tistemu, kar imajo na dnevnem redu te seje Državnega zbora. Tudi za druge evropske vlade velja, da svoje obveznosti prilagajajo, tudi mednarodne obveznosti, domačim zadevam, predvsem pa točki odgovori na poslanska vprašanja in pobude. Vsi ministri pridejo v vseh razvitih demokracijah, razen pri nas je prišlo v navado, da če se le da, se izognejo seji Državnega zbora pri poslanskih vprašanjih, in tudi pri točkah, ki jih imajo na dnevnem redu. Pridejo, ne boste verjeli, pa spremljat, kako glasovanje poteka, ko ne more nihče niti razpravljati več, niti ne more odgovarjati. Tam pa pridejo, na razpravo k točki dnevnega reda ne,

ampak spremljajo pa glasovanje v Državnem zboru, in to pozno zvečer, če je treba.

Predlagam oziroma želim od vas izvedeti, gospod predsednik, kaj boste storili v naslednjem podobnem primeru, da boste zagotovili prisotnost, polno prisotnost vlade oziroma ministrov, ki lahko pri tej točki edino odgovarjajo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spet dve stvari. Najprej točka zastavljanja postopkovnih vprašanj je na tej točki prerasla v ocenjevanje dela, argumentacijo, torej polemiko, ne v rešitev tega vprašanja. Zato ugotavljam na eni strani, da je takšno število postopkovnih vprašanj v tej točki vsekakor zloraba instituta, ki ga imamo s postopkovnimi vprašanji. Kar se pa tiče same vsebine, glede na to, da danes ta točka je bila razpisana, in glede na to, da smo imeli razpravo na Kolegiju, in glede na to, da se ta zadeva ponavlja že večkrat, bom ob naslednjem sklicu zelo pozoren na to, ali posamezni ministri upravičeno ali neupravičeno najjavljajo svoj izostanek. Še vedno se nam pa lahko zgodi, da zaradi izrednih zadev kdo manjka in vse te zadeve so v tem poslovniku urejene. Tako da bom takrat preveril, kdaj je najbolj ustrezen čas za to, da ministri odgovarjajo na poslanska vprašanja, in v skladu s tem bom tudi znotraj redne seje opredelil, kdaj bodo ta poslanska vprašanja. Velja za naslednjo sejo, ne pa za to, ki je že bila sklicana in jo v skladu s tem tudi peljemo.

Prehajamo torej ... / oglašanje iz dvorane/ Upam, da je kaj drugega.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glejte, poslovnik je forma, ki naj bi omogočila čim boljše vsebino. Moramo izpostaviti še eno dimenzijo. Seveda, vi ste šli v interpretacijo, če jih pač ni, vam bodo pisno odgovorili. V tej vladi, pa tudi v kakšni predhodni vladi, ker jaz malo gledam v vertikalni časa za nazaj, zlasti za opozicijo velja, da so pisna vprašanja v osnovni večini primerov odslovlina vprašanja. Na nek način pravnoformalne žlobudre se dejansko tisti, ki bi moral odgovoriti, znebi tistega, ki postavlja vprašanje. In zdi se mi, da je to neka dimenzija, ki jo tudi moramo vsebinsko upoštevati. Če že so ministri odsotni, bi predlagal, da vsaj urgirate, da so potem ta pisna vprašanja vsebinska in da jih dobimo v krajšem času, kot je formalni rok po Poslovniku. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ravnal bom v skladu s Poslovníkom.

Prehajamo na postavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri bo odgovarjal predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

Besedo ima gospod Jože Tanko, da zastavi vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

10. julija lani je bil z več kot ustavno predpisanimi 60 glasovi sprejet Zakon o fiskalnem pravilu. Zakon je usklajevala in pripravila vaša vlada. Vanj ste zapisali nova pravila načrtovanja, izvajanja in nadziranja proračunskih politik. S tem zakonom ste ustanovili in uredili tudi delovanje Fiskalnega sveta kot samostojnega in neodvisnega državnega organa. Po Zakonu o fiskalnem pravilu mora Vlada pripraviti okvir za pravo proračunov za naslednja tri leta in ga mora najmanj 20 dni pred rokom za oddajo Programa stabilnosti Evropski komisiji predložiti Državnemu zboru in Fiskalnemu svetu. Državni zbor bo, tako ste izglasovali na tej seji, obravnavo tega okvira tudi zaključili. Tega pa ne more storiti fiskalni svet, ker po devetih mesecih od sprejetja Zakona o fiskalnem pravilu ta še ni ustanovljen. Vladni predlog članov Fiskalnega sveta marca letos na glasovanju ni dobil zadostne podpore, zanj niso glasovale niti stranke, ki so podprle Zakon o fiskalnem pravilu. Naši mediji kot da tega sploh niso opazili. Vlada Slovenske demokratske stranke, največje opozicijske stranke, ni niti povabila k oblikovanju kadrovskega predloga za fiskalni svet. Zdi se, kot da si je Vlada padec kandidatov za fiskalni svet intimno celo zaželela, saj tako nad seboj nima nikogar, ki bi ga morala upoštevati pri pripravi okvirov za proračune in načrtovanje fiskalnih politik. S tem ste si zagotovili stanje, ko Vlada sama tolmači in interpretira določbe iz Ustave in Zakona o fiskalnem pravilu, sama in po svoje oblikuje potrebne politike, koalicijska večina v Državnem zboru pa to zvesto in brez razmisleka potrjuje, kar smo videli tudi na glasovanju pri širitvi dnevnega reda.

Sprašujem vas, gospod predsednik Vlade:

Kdo je prevzel naloge fiskalnega sveta – Vlada ali predsednik Vlade?

Zanima me:

Ali je stanje, v katerega ste nas zavestno pripeljali, nezakonito ali celo neustavno?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod poslanec, hvala lepa za vprašanje.

Pravzaprav sem ga vesel po vsem tem obračanje besed, ki sem ji bil priča v prejšnji razpravi, na katero se žal ne morem odzvati. Ampak naj najprej povem, da nobena od prejšnjih vlad ni imela toliko želje po tem, da bi uredila javne finance, da bi sprejela Zakon o fiskalnem svetu in predlagala člane Fiskalnega sveta, kar je naša vlada storila. Ko smo sprejemali Zakon o fiskalnem svetu, smo tudi z vašo stranko opravili več pogovorov, z vrhom stranke osebno, pa ste bili skoraj edini v tem državnem zboru, ki tega zakona niste podprli,

čeprav ste vse skozi govorili, da podpirate uveljavitev fiskalnega pravila in torej normalne strožje finančne discipline, ki jo sedaj naša vlada končno uveljavlja.

Nadalje. Sprejeli smo Zakon o fiskalnem pravilu tudi brez vašega sodelovanja, kar je bilo zelo težko, ker je bila potrebna dvotretjinska večina in veliko usklajevanja z vsemi političnimi strankami. Nato pa je naša vlada takoj predlagala začetek postopka in izvedli smo prvi postopek, razpis za člane Fiskalnega sveta. To je bilo že avgusta lanskega leta takoj po sprejetju zakona. Kot veste, se je prijaviло premalo kandidatov. Najprej so se prijaviли trije, ampak dve vlogi sta bili nepopolni, tako da smo morali javni poziv ponoviti. Ponovili smo ga že v novembru lanskega leta, dobili dovolj prijav, ponovno deset, in potem na podlagi tega izvedli strokovno preverjanje teh kandidatov s posebno komisijo. Ugotovili smo, da so kandidati strokovni, in potem izvedli posvetovanje znotraj političnih strank, da ugotovimo, ali so tudi na nek način po drugih kriterijih sprejemljivi, čeprav poudarjam, bili so vsi visoko strokovni kandidati. Tudi teh niste podprli, ni bilo dvotretjinske večine. Vlada, koalicija jih je podprla, razlagala te zadeve, pojasnjevala njihovo strokovnost, tako da je vlada naredila vse, kar more.

Vi pravite, da Vlada sama tolmači zakon, da Vlada si naj bi želela neko stanje brez fiskalnega sveta. Nasprotno. Prejšnje vlade so si očitno želele odločati brez takšnih mehanizmov. Naša vlada je, kot pravim, izvedla dva razpisa, prišla v Državni zbor, se pogovarjala z vsemi in skušala priti do fiskalnega sveta.

Naj poudarim, da tudi v najkrajšem možnem času bomo te postopke vodili ponovno naprej, da pridemo do tega organa. Nikakor pa ne morem sprejeti argumentacije, da si naša vlada ne želi finančnega nadzora, pravzaprav je sama Vlada in koalicija sama sebi poleg seveda Državnega zbora in vseh vas zelo natančen in strog, bi rekel, nadzornik. Kot veste, smo konsolidirali javne finance, zmanjšali proračunski deficit pod 3 % in vzpostavili uspešno gospodarjenje z državnimi, javnimi financami, kar nam priznava tudi pravzaprav celoten svet. Vse bonitetne ocene so nam narasle, obresti so padle, lansko leto smo samo zaradi tega prihranili, to sem že poudaril, več kot pol milijarde evrov, ker smo se obnašali gospodarno, kar je zagotovo dober zgled in osnova za naprej. In tako bomo nadaljevali.

Zagotovo drži, in tukaj imate prav, ni dobro, da še nimamo fiskalnega sveta. Ampak vlada je naredila vse, kar je mogla, gre pa za situacijo, kjer je potrebna v Državnem zboru dvotretjinska večina. Zato je tukaj potrebno sodelovanje med koalicijo in opozicijo. Mi bomo tudi v nadaljevanju ponujali roko, ki ste jo, kot sem rekel, že pri zakonu odklonili tudi po večkratnih posvetovanjih. Upam, da bomo tokrat našli skupni jezik, jaz sem za to, da sodelujemo,

če je le možno, še naprej pri vseh takšnih projektih, ki so za državo tako zelo pomembni.

Naj poudarim, da bo odlok obravnavan tudi v Državnem zboru. Se pravi, ne gre za to, da Vlada kaj skriva, da želi kaj izvesti. Nasprotno. Ob tem ko Vlada že uveljavlja vse stroge finančne mehanizme, da bomo dovolj varčni, pa hkrati dovolj produktivni v tej državi, ima tudi Državni zbor ob obravnavi tega odloka, kot je bilo rečeno, vso možnost o vsaki vsebini podati svoja mnenja, stališče. Jaz bom to absolutno spremljal, temu bomo prisluhnili in potem šli v dokončno sprejetje tega dokumenta.

Zagotavljam vam, da bomo nadaljevali z dobrim gospodarjenjem in z javnimi financami, tako kot smo to izpostavili v lanskem in predlanskem letu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

To zatekanje h kritikam prejšnjih vlad je neumestno, ker takšnega pravila takrat, ko so bile druge vlade, ni bilo potrebno niti imeti, razen v mandatu Alenke Bratušek.

Gospod predsednik, mi nismo podprli zakona samo zato, ker ste zelo omehčali ustavno določbo, ki je bila tudi sprejeta z dvotretjinsko večino, in vi ste naredili Zakonu o fiskalnem pravilu diverzijo in olajšali poslovanje vladi s to rešitvijo v Zakonu o fiskalnem pravilu. Ampak bistvo, gospod predsednik, je v tem, zdaj če bi se vi resno lotili izvajanja zakona, bi fiskalni svet morali imeti že oktobra lani. Avgusta ste rekli, da niste dobili dovolj, novembra ste ponovili razpis, vmes je bilo tri mesece luknje, se pravi, niste naredili nič, potem ste čakali spet do marca, da ste predlagali Državnemu zboru predlog za glasovanje. Vi ste si zavestno vzeli veliko časa, da niste dobili fiskalnega sveta, namensko. Ker ste imeli ljudi in bi lahko postopke prepeljali.

In še nekaj, kritika je tudi na našo stranko neumestna, ker nas ni niti nihče obvestil, da imate izbor. Od vlade ni prišel nobeden do nas, da bi povedal in se z nami pogovoril, kdo je za to primeren. Vprašal sem pa vas, ali je stanje, v katerem smo in v katerem sprejmemo ta dokument, se pravi okvir za pripravo proračuna za naslednje tri leta, ali se sprejema v skladu z veljavno zakonodajo ali pa je ta postopek neskladen z zakonom oziroma neustaven. Na to niste odgovorili. Predlagam vam, da poveste, zakaj oziroma vaše mnenje o tem, ali je zadeva nezakonita, ker se določbe zakona ne upoštevajo, in to več določb tega zakona, ki ste ga sami pripravili in tudi več ali manj aranžirali njegovo sprejetje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa za dodatno vprašanje, za besedo.

Res je, spoštovani gospod poslanec, da v prejšnjih obdobjih ni bilo treba imeti zakona o fiskalnem pravilu, ker nam ga Evropa ni naložila s posebnim pravilom. Vendar zato smo pa potem, ker smo tako mislili in sami nič naredili, poslabšali stanje javnih financ do neprepoznavnosti in utonili v finančno krizo. In pravzaprav, če ti nekdo drug ne reče, da je treba nekaj sprejeti – ali zato mora slabo gospodariti z državnim premoženjem? Nasprotno. In prej ste omenili mojo vlogo še kot strokovnjaka v Državnem zboru pred leti. Takrat sem sodeloval v ustavni skupini, ki je pripravljala fiskalno pravilo, tudi skupaj z vami in z mnogimi strankami, jaz kot strokovnjak vi kot politiki, in pripomogel k temu, da smo spremenili ustavo v to pozitivno smer. Me pa nekaj skrbi, na kar ste utemeljeno opozorili mimogrede, glede vprašanja ustavnosti. Sedaj sem politik. Jaz mislim, da imamo dovolj ustavnih strokovnjakov, še vedno mojih kolegov iz preteklih delovanj, ki bodo, jaz mislim, odkrito in javno presojali tako kot pristojne službe v Državnem zboru in drugod, ali gre za zakonito ustavno prakso. Jaz vam zagotavljam, da Vlada dela vse, da v skladu z zakonom in možnostmi vlaga odloke in druge akte na zakonit način v proceduro. Če pa nekega organa ni, je pa nezmožnost podajanje mnenja takega organa očitna in je treba izvesti postopek potem tudi ob tem. To je podobno, kot če se zgodi neka druga višja sila, takrat je pač treba jasno ukrepati. Vlada stalno ponavlja predloge. In sedaj želim poudariti naslednje. Kdo bo v naši državi še kandidiral za tako pomembne funkcije, če Državni zbor zavrne dva ugledna profesorja in še enega uglednega finančnega strokovnjaka, ki sta šla skozi strokovno sito komisij, skozi vladno sito, prišla v odbore Državnega zbora, da bi prevzela to odgovorno vlogo? To so zelo odgovorne funkcije in zato smo poiskali najboljše strokovnjake, ki so bili pripravljene kandidirati. In potem jih tukaj v Državnem zboru zavrnemo. Kakšen je to signal najboljšim kadrom v Sloveniji, ki bi lahko najbolje pripomogli k finančni konsolidaciji, k ostalim delovanjem institucij v državi. Tega je mene strah, to mene skrbi. Kdo pa bo še kandidiral za fiskalni svet, če zavračate najboljše možne strokovnjake, ki jih imamo na voljo in ki so pripravljene stopiti v to dokaj nehvaležno vlogo, o kateri ne bi govoril dalje? Kajti podatki so zelo jasni, kako si nagrajen, skromno nagrajen za zelo odgovorno delo in izpostavljen v javnem prostoru. To pa bo nekaj, nad čemer se moramo zamisliti in to prakso spremeniti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Točno to nameravam storiti. Kar zadeva slednji odgovor predsednika Vlade, bi mu le priporočil, da je v svojih navajanjih dosleden. Ali da se poglobi v zgodovino tudi delovanja prejšnjih vlad in ugotoviti, da stvari o katerih je govoril, niso točne. Imeli smo Vlado v obdobju 2004–2008, ki je imela bistveno nižji primanjkljaj od 1 %, v letu 2007 celo presežek, pa nismo imeli fiskalnega pravila. Se pravi, bila je situacija, ko se je Vlada odločila, da bo ravnala z javnimi financami skrajno gospodarno in racionalno. Sedaj smo prišli v neko obdobje, ko niti fiskalno pravilo ne zadostuje več, da bi se spravili v predvideni okvir, in so še zmeraj primanjkljaji pri proračunih bistveno višji. Druga stvar, gospod predsednik Vlade, veste, vseeno je, ali ste politik ali ste ustavnopravni strokovnjak. Zakonitost velja za politika in za ustavnopravnega strokovnjaka popolnoma enako, in jo je treba soditi z istimi kriteriji. To, kar ste vi povedali, je pa tipično za tiste, ki so takrat, ko pišejo pravna mnenja, črkobralci, zelo težko premaknejo piko in vejico, ko pa pridejo na funkcijo, da bi mogli nekaj po teh zakonih ali ustavi narediti, pa najdejo tisoč izgovorov, da jim to ni potrebno. Tako dvolično gledanje na pravno ureditev v tej državi ne more biti v ponos nobenemu predsedniku vlade, nobenemu parlamentu, še najmanj pa tistemu predsedniku vlade, ki se ima za ustavnopravnega strokovnjaka in je pisal mnenja za Državni zbor o takih vprašanjih.

Predlagam, gospod predsednik Državnega zbora, da daste procesni predlog, uvrstite na glasovanje, ker z ravnanjem in odgovori predsednika Vlade nisem zadovoljen, ker so kršeni najmanj trije členi tega zakona, ki se nanašajo na pravice, obveznosti in naloge fiskalnega sveta. Vlada v tem postopku ni naredila dovolj, da bi pravočasno, ker smo vedeli, da je treba za leto 2016 pravočasno oblikovati in ustanoviti fiskalni svet, da bi naredila vse, da bi do tega prišlo. Jemljejo se izredno dolgi razmiki med posameznimi dejanji in s tem se namensko povzroča, da fiskalni svet ni izglasovan. V devetih mesecih smo imeli samo enkrat v Državnem zboru predlog fiskalnega sveta. Kar zadeva pa oceno strokovnjakov, kakšni so, pa prepustite to tistim, ki o tem odločajo. Vi ste jih predlagali, večina v Državnem zboru je ocenila tako, kot jih je, manjšina pa tako, kot jih je. In zato ta predlog, ki ste ga dali, po oceni ni bil sprejet.

Gospod predsednik, predlagam, da daste tak predlog na glasovanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jože Tanko, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek 19. aprila 2016, v okviru glasovanj.

Dr. Franc Trček, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj!

Smo v letu Shakespearja, 400 let je od njegove smrti in ta svet je vržen iz tečajev, iztiril je. Tudi ta družba, tudi ta država je žal v četrto stoletja iztirjena. In naša naloga, ne glede na agregatna stanja – koalicija, opozicija, izvršilna oblast, je, da nazaj to družbo utirimo, če se tako izrazim. Ob nekem tehtnem razmisleku o nekem novem, drugem, drugačnem gospodarskem modelu, ki bo izhajal iz delavca, ki bo izhajal iz tega, da delam, da lahko živim, je izziv, pred katerim smo, ključni izziv ukvarjanje s problematiko revščine, ki se v zadnjem desetletju, nekateri mu pravijo izgubljenem, razrasla prek vsakršnih dopustnih meja v neki družbi, ki še vedno spada v tisto četrtno najbolj razvitih, najbolj bogatih svetovnih družb.

O čem govorim? Poglejmo si nekaj podatkov. Največ revščine je v enostarševskih družinah, 27,4 %. Več kot vsak četrti otrok, ki živi v enostarševski družini, je reven. Pred kratkim je bila opravljena raziskava, ki še ni javno dostopna, upam, da je Vlada z njo seznanjena, da se je v zadnjih desetih letih zelo povečala revščina med otroki. V petek je bil zelo lep intervju gospe Gabi Čačinovič o tej problematiki v Mladini in upam, da si je resorna ministrica, ki se ukvarja s šolstvom, ob tekanju ob Mokovcih tudi prebrala ta intervju. Če grem naprej, starejši so zlasti izpostavljeni, zlasti starejše ženske, običajno vdove, skoraj 40 % jih živi v revščini, skratka od petih dve tolčeta hudo revščino, če se tako izrazim. Ena šestina ljudi je pod pragom revščine. Gospa, evo, je koordinacija z gospo resorno ministrico, če malo bolj resno pogledamo tovrstne podatke in agregiranja, sam sem strokovnjak za to, kot ste vi strokovnjak za ustavno pravo, vsak četrti človek v Sloveniji tolče revščino. Mi smo se spremenili – in za to ste krive vse vlade, vsaj od leta 2004 naprej – v neko dvotretjinsko družbo, če ene tretjine družbe očitno enostavno ne vidimo, je ni.

Zato vas prosim, da mi odgovorite:

Kako in kdaj se boste končno začeli ukvarjati z revščino?

In zelo vesel bi bil, če tega ne bi brali z lista papirja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod poslanec Trček, pa bom res začel brez papirja, potem bom prebral neke podatke.

Začel bom brez papirja, ker res nagovarjate pravzaprav tudi mene v istem duhu, kot bi lahko jaz vas. Jaz mislim, da nihče v Sloveniji, ki je pri zdravi pameti, ne more biti zadovoljen s tem, da imamo še vedno v državi tudi revščino. Zagotavljam vam, da ta vlada tako kot tudi vi, in verjamem, da vsi ostali, skrbi za to, da bi se stanje izboljšalo. Res je, da na srečo,

pa je to slaba tolažba, se strinjam, je stanje v revščini pod evropskim povprečjem, torej nismo med slabšo polovico v Evropi, pa vendar imamo, kot ste rekli, tudi revne družine z otroki, revne otroke tudi, revne starejše. In to je zelo hudo in se strinjam z vami, to mora biti ena od prioriteta tako vlade, tako koalicije kot tudi, jaz mislim, celotne politike. In tu, jaz mislim, da razmišljamo v isto smer.

Kar mi daje upanje, da smo na pravi poti, je to, da je tisto, kar najbolj pripomore k splošni odpravi ali pa k presežanju revščine v državi predvsem to, da država gospodarsko okreva. Kaj to pomeni? To pomeni zaposlitve ljudi. In naša vlada verjame, sam verjamem, da prav z zaposlitvami ljudi, se pravi z delovnoaktivnim prebivalstvom, če zdaj ob strani pustim upokojene, lahko naredimo največ za to, da ljudem vrnemo njihovo dostojanstvo, da si lahko z lastnim delom zaslužijo zase, za svoje družine, otroke, toliko, da lahko spodobno živijo. Tukaj bom pa prebral podatek, v prvih devetih mesecih leta 2015 je povprečna stopnja registrirane brezposelnosti že padla na 12,4 %. Mi smo v prejšnjem letu povečali zaposlenost med mladimi za več kot ta 20 %. Na splošno smo povečali zaposlenost in hkrati znižali brezposelnost. In to je pomembno, ta trend se nadaljuje, to je zelo pomembno. Povečevanje zaposlenosti je napovedano tudi za letošnje leto. In če to povežemo z gospodarsko rastjo, je to tisto, kar pravzaprav omogoča, da smo vedno bolj aktivni in da z aktivnostjo pomagamo sebi in pa tudi drugim. S tem tudi omogočamo socialno pomoč, za katero pa naša vlada tudi skrbi. Tudi skrbi, zato ker se razumemo, da ne moremo vsem ponuditi dovolj zaposlitve, sploh ne na hitro.

Če dovolite, pa bom zdaj prebral, da smo do sedaj sprejeli nekatere dodatne ukrepe za zmanjševanje revščine. Tako smo denimo spremenili Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev predvsem v smeri večje dostopnosti in zagotavljanja socialne vključenosti najbolj ranljivih skupin. Na ta način smo zvišali število prejemnikov in upravičencev do denarne socialne pomoči. Zvišal se je tudi delež prejemnikov, ki prejema aktivacijski dodatek in s tem višjo denarno pomoč. V letu 2015 je povprečno mesečno prejelo denarno socialno pomoč 80 tisoč 641 oseb.

Prav tako je v letu 2015 pristojno ministrstvo pripravilo paket pomoči za socialno najšibkejše. Ta je usmerjen v lajšanje položaja oseb, ki so v dolgovih in so odvisni od socialnih transferov. Ta paket vključuje tri pomembne ukrepe. Prvič, odpis dolgov. Drugič, pomoč ob deložacijah. Tretjič, uvedbo predplačniške kartice. Vse to smo tudi javno večkrat predstavili. Z začetkom letošnjega leta smo zvišali tudi minimalni dohodek, in sicer na višino, ki je bila predvidena v Zakonu o socialnovarstvenih pravicah, s čimer smo odstopili od tako imenovanega Zujfa, ki je bil pred leti sprejet.

Tudi v prihodnje bomo razmišljali v tej smeri, spodbujali gospodarstvo, rast, zaposlenost, še posebej vključevanje mladih na trg dela, pa tudi, kot veste, pomoč starejšim. Veste, da se je koalicija že letos uskladila in izvedla prvo usklajevanje pokojnin. To je bilo na začetku leta in zdaj z veliko volje in energije skušamo najti pot, ki bo javnofinančno vzdržna, da bi ta proces nadaljevali. Tako da tudi na starejše nikoli ne pozabimo in mislimo hkrati tudi na vse ostale. Pomembno pa je, da ta vlada ob tem, ko ima to socialno skrb, ta socialni čut, skrbi za vse sloje prebivalstva in da hkrati gleda tudi na razvoj, na prihodnost. Samo če bomo razvojno uspešna družba, bomo lahko tudi s socialnimi transferji predvsem pa prek delovne aktivnosti ljudem pomagali. Naj omenim še spremembo Zakona o socialnem varstvu, ki ga pripravljamo. Ta bo uvedel institut socialne aktivacije, ki bo omogočil ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, hvala za besedo.

Poglejte, dajmo se konkretno pogovarjati, spoštovani gospod. Minimalni dohodek se je povišal za 10 evrov in je še vedno 100 evrov pod minimalnimi stroški. Pa še tukaj bi se kot metodolog lahko vprašal, ali so primerno izračunani. Odpis dolgov – predlog Združene levice, ki ste ga izmaličili do neprepoznavnosti, govorilo se je, da je teh ljudi okrog 100 tisoč, na koncu pa se je pisalo samo 3 tisoč 500 oseb. In da zelo jasno ponovim, ker ljudje, ki imajo nekoliko več, rečejo madonca, jaz pa moram plačati položnice, ta pa jih ne. Ne plačuje jih, ker jih ne zmore.

Deložacije. Bom prebral izjavo okrajnega sodnika, dodeljenega na Ministrstvo za pravosodje, ne bom ga imenoval, ker mora on svoje delo oddelati: "Ministrstvo za pravosodje zato razmišlja o zakonodajni spremembi, da bi izvršilno sodišče moralo o začetku izvršbe na dolžnikovo stanovanje ali stanovanjsko hišo", pazite, poslušajte, "obvestiti Center za socialno delo, ki bi skupaj s humanitarnimi organizacijami dolžnikom nudil podporo s pripravo načrta odplačila dolga ob pomoči sorodnikov, sosedov in humanitarnih organizacij." Skratka, neko sistemsko nedelovanje, če to prevedem v vsem razumljiv jezik, bo reševal naš dragi mariborski Boris Krabonja, ki bo zbiral denar, pa ne bi šel v zgodbo tiste gospe, ki s 313 evri penziona, ki ga ima, ker je delala, tega ne more nekako reševati. Lahko bi vam tudi govoril o tem, kako me ljudje v Mariboru kličejo in jim nudijo zaposlitve prek agencij, za katere se ve, da so neredni plačniki, če so sploh plačniki, in na ta način se "pucajo" tovrstne statistike.

Skraini čas je, da gremo onkraj te kozmetike in zdaj bi bil zadovoljen recimo, če mi vsaj

odgovorite na vprašanja o deložacijah, kako se boste resno tega lotili. Ne na način, da se napiše v nacionalnem stanovanjskem programu, da bo tam nekje 40 kontejnerjev. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Meni je žal, da pravzaprav omenjate to besedo kozmetika, kajti čisto vsak človek, vsaka pomoč šteje in je pomembna. Seveda sedaj lahko te korake, ki jih dela Vlada, ocenjujete tako, zakaj jih ni še več, ali pa tako, jaz poudarjam, da so ti koraki, poudarjam, da jih razvijamo naprej. So pomoči, navedel sem jih, tudi vi ste jih navedli, nikoli pa seveda ne bo za vse dovolj. Ampak trend, smer Vlade je popolnoma jasna. Mi ne ignoriramo socialnih problemov, revščine in drugih problemov, zaradi katerih pravzaprav Vlada je. Jih naslavljamo, sprejemamo ukrepe. Navedel sem katere. In če z nekimi številkami operirate, da so premajhne, jih bomo povečali. Zadeva bo rasla. Ne morete pričakovati, da bo vsak ukrep že odrešil celo Slovenijo. Tako da absolutno bomo nadaljevali s pomočjo ob deložacijah, z uvedbo predplačniške kartice, dosegali učinke, z, kot sem rekel, gospodarsko uspešnost v državi pa omogočali, da bodo tudi lahko rasli socialni transferji oziroma da bodo na nek način sploh postali v določeni meri nepotrebni, ker bomo z zaposlenostjo ljudem omogočili, da so lahko z delom kreativni, pomagajo sebi in družbi, najbolj pa tudi svojim družinam in vsem tistim, ki jim je zdaj težko. Absolutno v tej smeri gremo.

Naj omenim še ta institut socialne aktivacije, ker prej nisem uspel dokončati stavka. Gre za to, da se socialno izključenim kategorijam omogoči, da bodo ostale vključene v določene programe, ki jih bodo predvsem kompetentno, torej po znanjih, spretnostih usposobili, da bodo lahko šli na delo, da bodo lahko dobili zaposlitve. Ta projekt je zelo zahteven, terja sodelovanje med ministrstvi, centri za socialno delo in drugimi deležniki, ampak z njim bomo začeli predvidoma v letu 2017, ko bomo to uskladili. Hkrati pa bomo stopnjevali, kolikor bo mogoče, vse te ukrepe, ki jih imamo zdaj predvidene in, ki jih že izvajamo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Jaz bi bil zelo vesel, če bi to, kar gospod premier ubeseduje, bilo res. Poglejte, Program stabilnosti, Politika javnofinančnih odhodkov je na tri četrt strani, socialni transfer, 25 besed in ena črka "s". Naslednja zadeva, Nacionalni reformni program, če ga greste

natančno brat, se nič kaj dosti ne govori o tem. Seveda se zavedamo neke težavnosti situacije, ampak namesto nekega friziranja podatkov na ordoliberalni način, ki ga zelo fetišizira gospod finančni minister, je potreben tukaj občutek za vse te težave. Poglejte, gospod Cerar, vi in vaša vlada ste potrebovali tretjino mandata, da ste prišli v Maribor malo pogledat, kako tam moji ludeki živijo, če se tako izrazim. Tretjino mandata. Pa to ni populizem, pa ne neki izgovori, ali je zdaj Fištravec kriv ali ste vi krivi. To sta dve teritorialni ravni oblasti, ki morata sodelovati. Strinjam se, ampak kolumnist Sobotne priloge Žerdin vam je lepo nastavljal vprašanja: ali bo vlada prišla z odlokom, da ne bomo več razprodajali državnega premoženja poštanim nabiralnikom v Panami in še kje drugje? Ali bomo to državno gospodarstvo poganjali tako naprej, da bomo del dobička namenjali pomoči potrebnim, in drugi del dobička mladim, da se bodo lahko zaposlovali. To so neka vprašanja. Vi ste pa odgovor začeli v istem duhu kot bi jaz vam. Čakajte, jaz še nisem, zaenkrat vsaj še ne, pa upam, verjetno tudi ne bom, predsednik Vlade Republike Slovenije. Vi pa ste! In vi morate z vašo ekipo delovati. Vi morate z vašo ekipo imeti več posluha za, kot se temu reče in kot tudi je, navadnega človeka, ker navsezadnje nas on tudi plačuje tukaj. Tu sem nekako malo populističen.

Dejansko se je bolj resno potrebno s tem ukvarjati, odsoten je kolega Hanžek, ki se je skoraj 40 let s tem ukvarjal in je predhodnik zelo jasno povedal, kaj to tudi pomeni. Na predlog nekega drugega poslanca smo hoteli imeti razpravo o problematiki revščine v parlamentu, pa nas je koalicija gladko preglasovala. Kaj s tem sporočamo? Ali sporočamo, da te revščine ne vidite? Ali sporočamo s tem, da se s to revščino nekako nočemo ukvarjati? Zdi se mi, da je to dosti bolj pomembna problematika kot cela vrsta zadev, ki jih imamo v tem parlamentu. Vključno z Leljakovimi kulicami, da malo še največjo stranko koalicije okrcam.

Zato predlagam, da opravimo glasovanje in da končno opravimo že to razpravo in začnemo delovati. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. aprila 2016, v okviru glasovanj.

Gospod Jožef Horvat, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo. Gospod predsednik Državnega zbora, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani ministrski zbor, spoštovani predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

V Evropski uniji se zaradi davčnih goljufij in izogibanja plačevanja davkov vsako leto izgubi približno en bilijon, to je tisoč milijard evrov javnih sredstev. Ta zaskrbljujoča davčna vrzel evropskega državljana, torej tudi Slovenca,

stane približno 2 tisoč evrov na leto. To pokaže preprost izračun. Povprečna višina izgubljenih davkov v Evropi presega skupni znesek, ki ga države članice namenijo zdravstvenemu varstvu, in znaša več kot štirikrat toliko, kot se v Evropski uniji porabi za izobraževanje. Zaradi izgube prihodkov se v najbolj ključnem trenutku spopadanja s posledicami krize povečujeta primanjkljaj in raven zadolženosti v državah članicah. Sredstva, namenjena povečevanju javnih naložb, rasti in zaposlenosti, so zaradi davčnih goljufij in izogibanja davkom vse manjša.

Spoštovani gospod predsednik Vlade, zanima me:

Katere ukrepe boste izvedli, da bo denar iz davčnih oaz tudi glede na zadnja odkritja panamskih dokumentov vrnjen v Slovenijo?

Ali Vlada proučuje tovrstne primere dobrih praks v drugih državah, na primer v Nemčiji?

Ali Vlada proučuje panamske in druge podobne dokumente in kako bo ukrepala, če bo ugotovila, da so se posamezniki in podjetja izogibali plačevanju davkov v Republiki Sloveniji?

Katere ukrepe, gospod predsednik, namerava Vlada sprejeti, da bi Finančna uprava Republike Slovenije lahko bolj učinkovito pobirala davke od dobička podjetij v davčnih oazah, ki jih imajo v lasti slovenski državljani?

Zahvaljujem se za vaše odgovore.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa. Hvala za vprašanje, spoštovani poslanec Horvat.

Prej je bila kritika odsotnosti, zdaj ne vem, komu bom govoril, še dobro, da ste vi v dvorani, ki ste zastavili vprašanje, opozicije ni več. Vlada je ostala, koalicija je tu, opozicije skorajda ni več. Tako da zanimivo, tisti, ki govorijo, tako sami ravnavajo. Ampak ker jaz ne smem govoriti o tem, bom zdaj odgovoril na vaše vprašanje.

Vlada si prizadeva tudi za to, da bo Slovenija preprečila, da bi naši državljani nedopustno skrivali denar v davčnih oazah. V ta namen proučujemo številne prakse tujih držav, tudi smo vključeni v mednarodne skupine, organizacije, koalicije za boj proti temu, o tem bom nekaj povedal takoj v nadaljevanju, in seveda tudi ukrepamo. Pa mi dovolite, da nekaj tega povem. Že novembra 2014 je bila ustanovljena medresorska delovna skupina za pripravo ukrepov za učinkovito zaščito gospodarskih in finančnih interesov Slovenije prav s tem namenom, da preučuje to prenašanje oziroma prikrivanje finančnega premoženja v tujino zlasti v davčne oaze. Z odlivi sredstev v davčne oaze sta povezana dva projekta nadzora, ki ju tekoče izvaja Finančna uprava Republike Slovenije, FURS, v nadaljevanju bom to okrajšavo uporabljal. S ciljno usmerjenim nadzorom prijave premoženja je FURS že od

leta 2011 do leta 2015 opravil 942 nadzorov in dodatno odmeril za 24 milijonov dodatnih obveznosti na tem področju. V primeru prijav premoženja pa je bilo v obdobju 2009–2015 opravljenih 377 nadzorov in odmerjenih za 62,4 milijona evrov dodatnih obveznosti. Gre pa za strokovno zahtevne primere, ki terjajo veliko časa, ampak, kot vidite, desetine milijonov smo s tem nadzorom uspeli obdržati tu, ko je šlo za poskuse malverzacij. Z instrumentom prostovoljnega razkritja neizpolnjenih davčnih obveznosti, ki ga zdaj omogoča zakonodaja, pa se na podlagi samoprijave davčne zavezance spodbuja, da pretekle davčne nepravilnosti prostovoljno prijavijo in se tako izognejo odgovornosti za prekršek. Ja, Slovenija sodeluje z drugimi državami, z njimi si izmenjuje informacije o davčnih zadevah in tudi v našo zakonodajo prenaša v tej smeri koristne in dobre evropske in druge pravne instrumente. Pri tem sodeluje z mednarodnimi organizacijami, kot so OECD na ravni EU in tako naprej. Naj omenim nek zelo značilen primer. Kot veste, se je za zaščito davčnih prihodkov uveljavil nov globalni standard za avtomatično izmenjavo informacij o finančnih računih v davčnih zadevah, ki ga je svet OECD sprejel julija 2014 in ki je s sprejetjem direktive postal tudi del zakonodaje EU. Slovenija je ena od 52 podpisnic tega večstranskega sporazuma med pristojnimi organi oziroma državami, ki si bodo avtomatično izmenjavale informacijo o finančnih računih prav z namenom, da bi preprečevali te davčne utaje oziroma nezakonito odlivanje denarja v davčne oaze. Prve izmenjave o tem bodo na ravni teh držav in, upam, tudi številnih drugih, ki se bodo pridružile, stekle že v letu 2017.

Naj omenim, da tudi na področju preprečevanja pranja denarja je Slovenija s svojimi nadzornimi ukrepi že dosegla dober rezultat, kajti po mednarodnih analizah štejemo za eno od držav, kjer je tveganje za pranje denarja med najnižjimi. Poleg tega je pomembna transparentnost glede nakazil v območja, za katera obstaja večja veljavnost pranja denarja in financiranja terorizma.

Naj povzamem, da te in druge aktivnosti vlade kažejo, da je naša prioriteta, ena od prioritet zagotovo tudi boj proti davčnim goljufijam in utajam, zato aktivno sodelujemo v teh in drugih praksah, ki jih tu ni mogoče podrobneje predstaviti. Seveda si bomo prizadevali, če odkrijemo konkretne storilce tega, spodbudimo vse pristojne državne organe, predvsem pravosodne, da seveda opravijo svojo dolžnost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jožef Horvat, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Hvala lepa tudi vam, gospod predsednik Vlade za dosedanje odgovore.

Pozdravljam ustanovitev medresorske komisije novembra 2014, vendar državljani, v imenu katerih, v imenu vseh pravzaprav postavljam to poslansko vprašanje, ker je to akutni problem te države in tudi drugih, najbrž ne bomo zadovoljni samo s proučevanjem, z analizami, ampak nas zanimajo rezultati. Zato predlagam, gospod predsednik, da ta medresorska komisija vendarle morda tudi pristojnemu odboru občasno poroča.

Niste mi odgovorili, gospod predsednik, ali je vlada imela diskusijo glede odkritih panamskih dokumentov in ali bo jih proučila in iskala eventualne davčne utajevalce iz Republike Slovenije. Vemo tudi, da vlada pripravlja davčno reformo, gospod predsednik, ali bo ta reforma, davčna reforma, upoštevala da je kapital plaha ptica. Mislim, da razumete na kaj ciljamo. Mi seveda, torej Nova Slovenija kot izrazito proevropska stranka spoštujemo in negujemo evropske svoboščine, med katerimi je tudi prost pretok kapitala. Tako da v temu duhu je seveda zelo pomembno, kakšna bo naša davčna politika v prihodnje. Najbrž ne bomo dočakali, da bi znotraj Evropske unije imeli tudi davčno unijo, ob tem da imamo logično tudi bančno unijo, da bomo imeli tudi energetska unijo, najbrž pa nikoli ne bomo imeli davčne unije. Zato je zelo pomembno, kakšna je davčna politika Republike Slovenije. Predvsem, po moji oceni, stimulatívna mora biti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Zdaj ste, spoštovani gospod poslanec, vprašanje razširili nekoliko na drugo temo, to je davčna reforma. Če najprej odgovorim glede tega panamskega primera teh oaz, finančnih oaz, seveda vlada preko pristojnih resorjev to budno spremlja. Kot veste, še posebej Finančna uprava Republike Slovenije je za to zadolžena, da iz tega potegne tudi nauk, da se povezuje na tem področju, ugotavlja dobra praksa in tudi na našem ozemlju oziroma tam, kjer so naši državljani, ki bi morebiti ali pa so bili vpleteni v te zadeve, poda ustrezne prijave, sproži postopke in tako naprej. Če pa gre stvar še dlje, so pa tukaj policija, kriminalisti, tožilstva in drugi pristojni organi, ki vedo, kaj morajo opraviti.

Na splošno res ni bilo tukaj mišljeno, da bom govoril o davčni reformi. Naj povem, da se zavedamo še kako dobro, da moramo z davčno reformo, torej z neko mini davčno reformo, prestrukturiranjem davkov, da bomo imeli bolj pravično in bolj učinkovito davčno politiko, ki pa ne bo prizadela bistveno ne gospodarstva ne delavcev, da ustvarimo bolj učinkovit sistem, ki bo privabljal in aktiviral zdrav kapital, po drugi strani pa tudi zagotavljal, da bodo delavci za svoje delo pravično ali bolj pravično kot morda doslej nagrajeni. Tako da na tem delamo. Imamo razgovore z vsemi deležniki v

gospodarstvu, tudi v okviru socialnega partnerstva se pogovarjamo z vsemi deležniki. V to stvar bomo šli sicer hitro, ampak premišljeno, v prihodnjih mesecih in boste seveda tudi poslanci o tem sprotno obveščeni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jožef Horvat imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Res je, to je tudi moj predlog, da opravimo razpravo o tej izjemno pomembni temi. Gotovo je par minut premalo, da bi razčistili vse davčne goljufije, izogibanje plačevanju davkov. Nenazadnje je meseca maja 2013 prav poslanka v Evropskem parlamentu iz Republike Slovenije pripravila zelo temeljito poročilo o davčnih utajah, o izogibanju plačevanja davkov, ki ne veljajo samo za neke druge članice EU, veljajo seveda tudi za Republiko Slovenijo kot članico EU. Na podlagi tega poročila in razprave v Evropskem parlamentu je bila sprejeta tudi ustrezna resolucija. In dragi kolege in kolegi, verjamem, da boste moj predlog podprli. Namreč, da bi v Sloveniji nadoknadili razvojni zaostanek zadnjih nekaj let, moramo angažirati vsa, velika finančna sredstva, ki pa jih ob veliki zadolženosti države ne bomo mogli zagotoviti zgolj z varčevalnimi ukrepi in tudi s še tako visoko gospodarsko rastjo ne. Samo pogledjmo, kakšne probleme imamo z zapiranjem finančne konstrukcije izgradnje drugega železniškega tira Koper–Divača. Slabe prakse v preteklosti so namreč omogočile, da bi naj Slovenci v tujino oziroma v davčne oaze prenesli med 50 in 75 milijardami evrov. Se pravi, gre za od pet do sedem letnih proračunov Republike Slovenije. Takšne so ocene. In to oceno je dal ameriški ekonomist in raziskovalec svetovne industrije izogibanja davkom gospod James Henry, ki je tudi glavni ekonomist Mreže za pravične davke. Obstaja torej veliko analiz, veliko literature, če hočete, na to temo, zdaj so potrebne samo akcije. Akcije, kako dobiti ta denar, ki je šel nezakonito iz Republike Slovenije v davčne oaze ali kamorkoli že. Morda se zdaj po nekih čudnih kanalih pa spet vrača v procesu tako imenovane druge privatizacije. Naši ljudje, pa zdaj bom nekoliko lokalpatriotski, ljudje v Pomurju od mene zahtevajo, da ta vprašanja znova in znova postavljamo. Zakaj v Pomurju? Zato, ker je tam vsak peti brezposeln. In je dejansko problem, velik problem, mnogi imamo velike probleme, kako preživeti mesec. Tukaj vidimo vsi skupaj, sem prepričan, da vsi skupaj vidimo, da so neke možnosti, da opravimo vse pravne vzvode in vsaj del tega denarja, ki je nezakonito šel iz Slovenije, potegnemo tudi nazaj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jožef Horvat, o vašem predlogu bo Državni zbor

odločil jutri, v torek, 19. aprila 2016, v okviru glasovanj.

Gospod Uroš Prikl imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavniki Vlade, spoštovani predsednik Vlade Republike Slovenije gospod dr. Miro Cerar!

Vlada ima v letošnjem letu oziroma v svojem celotnem mandatu pred seboj izvajanje številnih ukrepov, ukrepov kot izzivov na soočenje z demografskimi trendi, ukrepov, ki bodo našim državljanom in državljanke omogočili dostojno življenje v prihodnosti. Pa vendar imam ob pogledu na javne finance vse pogosteje nek občutek, za katerega se bojim, da me ne vara, da denarja preprosto ni dovolj, da javnofinančni okvir bistveno, včasih prebistveno determinira nekatere nujne ukrepe. Naj se zgolj na nekatere bistvena področja osredotočim. Prvič, na področju zdravstva je bila sprejeta Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 brez otipljivega finančnega okvira. Drugič, v pripravi je zakon o dolgotrajni oskrbi, vendar se postopek nekoliko zatika prav zagotavljanju za to potrebnih sredstev. Tretjič, potrebna so dodatna sredstva za investicije v infrastrukturo in inovativno tehnologijo, ki so predpogoj za še večjo gospodarsko rast, konkurenčnost na trgu, večji izvoz, nove zaposlitve. Ukrepi na področju dela, ciljnimi programi aktivne politike zaposlovanja terjajo določen obseg finančnih sredstev in nenazadnje je potrebno zagotavljati tudi tisti obseg sredstev, ki ga iz proračuna namenjamo za socialno ogrožene, saj smo in zagotovo tudi bomo ostali socialna država.

Zavedamo se, da moramo živeti znotraj zastavljenih okvirov, zastavljenih finančnih okvirov, ne nazadnje smo zaradi tega sprejeli tudi Zakon o fiskalnem pravilu. To bi morali narediti, verjamem, da že prej, včeraj, zagotovo v preteklosti. Številne študije kažejo, da se v Republiki Sloveniji v bližnji prihodnosti obetajo socialne težave, ki jih narekujejo nekateri demografski trendi in tako dalje in tako naprej. Pa vendar, položaj, v katerem se nahajamo, zagotovo ni briljanten, po mojem mnenju pa ne tudi brezizhoden.

Spoštovani predsednik vlade, sprašujem vas:

Ali ima Vlada glede na relativno toge javnofinančne okvire, ki so pač togi sami po sebi, jasno zastavljen načrt financiranja ključnih ukrepov, ki sem jih predhodno naštel, predvsem pa vizijo, kako ukrepati na področju soočenja z demografskimi trendi in kako uresničiti to, kar smo si smelo zastavili, da bi lahko vsem našim državljanke in državljanom ponudili optimističen oziroma realen obet za lepšo, svetlejšo prihodnost?

Se vam zahvaljujem za vaše odgovore.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Hvala spoštovani poslanec Prikl za vaše vprašanje, ki je seveda izjemno pomembno. Vlada ima tako vizijo kot načrt. Zavedamo se, da je demografski izziv eden ključnih izzivov našega nadaljnjega razvoja. Namreč projekcija, demografska projekcija za Slovenijo je zelo zahtevna, ena najbolj zahtevnih v Evropi, če ne celo najbolj, zato seveda vemo, da moramo že zdaj delati naprej intenzivno, da bomo lahko zadeve obvladovali. Ni pa situacija brezizhodna in zato seveda je treba samo delati.

Projekcije ob osnovnem scenariju kažejo, da bi se izdatki za staranje v Sloveniji do obdobja 2060 povečali s sedanjih 24,7 % na 31,5 % BDP ter izdatki za pokojnine iz 11,8 % na 15,3 % BDP, kar je največ med vsemi državami Evropske unije, torej med osemindvajseterico. Zato je treba ukrepati zdaj, s strukturnimi reformami, spremembami, da bomo dolgoročno zagotovili tako finančno vzdržnost kot tudi normalno preživetje vseh kategorij prebivalstva.

Pokojninska reforma iz leta 2013 kaže pozitivne učinke, ampak še ne zagotavlja dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema po letu 2023. Kot veste, je bila minuli teden predstavljena bela knjiga o pokojninah. Na podlagi javne razprave bo Vlada sprejela zakonske rešitve, torej predloge teh rešitev, ki jih bo poslala v parlament, ki bodo omogočile implementacijo, torej je uveljavitev novih ukrepov po izteku prehodnih obdobj. Še letos – in tu že naslavljam neko od vaših konkretnih vprašanj – bo Vlada sprejela in posredovala v Državni zbor predlog zakonske ureditve dolgotrajne oskrbne in osebne asistenc, s čimer bo omogočeno, da se bodo storitve in prejemki za osebe, ki so zaradi starosti ali drugih razlogov dolgotrajno odvisne od tuje pomoči, organizirale bolj kakovostno, učinkovito, racionalno in pa prilagojeno tej skupini porabnikov, in sicer tako, da se bo zagotavljala čim bolj učinkovita izraba razpoložljivih virov, zlasti s premikom od zdaj prevladujočih dražjih zdravstvenih storitev v izvajanje cenejših socialnih storitev pomoči in podpore. Nadalje, z zmanjševanjem obsega oziroma potreb po neposredni pomoči na področju dolgotrajne oskrbe zlasti starejšim, s krepitvijo preventive, zgodnje rehabilitacije in uporabe sodobnih informacijsko-komunikacijskih pripomočkov ter nenazadnje s preoblikovanjem sedanjega sistema financiranja tako, da se bodo na enem mestu združili vsi obstoječi viri, torej del sredstev iz obveznega zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, del sredstev lokalnih skupnosti in proračuna Republike Slovenije, s čimer se bo zagotovil nov solidarnostni vir, dodatno pa se bo zagotovil še nov solidarnostni vir, ki bi ga delno lahko prinašala sredstva preoblikovanega

dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ali pa novi trošarinski viri. S temi ukrepi bo zagotovljeno obvladovanje rasti stroškov teh storitev, in to tako, da ti ne bodo naraščali linearno z večanjem skupine uporabnikov, kot bi v primeru ohranjanje sedanjega modela zagotavljanja zdravstvenih in socialnih storitev. Nov način organizacije in financiranja dolgotrajne oskrbe pa bo tudi omogočal bolj jasno spremljanje stroškov za te namene. Po vzpostavitvi sistema se bo dolgoročno zmanjšala obremenitev zdravstvenega in socialnega sistema z institucionalno obravnavo. Naj seveda poudarim, da poleg dolgoročnih strukturnih sprememb, pokojnine, zdravstvo, dolgotrajna oskrba, migracijska politika, se bodo izvajali tudi z njimi povezani ukrepi, ukrepi za večanje aktivnosti prebivalstva in delovne aktivnosti starejših, ukrepi za hiter prehod mladih na trg dela, kar je zelo pomembno. Na tem seveda vse že delamo. In seveda bodo tukaj ukrepi za vlaganje v človeške vire. Vlada bo oktobra 2016, torej letos, poslala v Državni zbor tudi predlog zakona, novega zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. V njem bo med drugim opredeljeno preoblikovanje dosedanjega prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, urejene bodo pravice in obveznosti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in določen bo status in ureditev finančnega nadzora Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Z ukrepi za diverzifikacijo virov se bo pa to vse vključilo v proticiklične mehanizme, tako da delamo na teh zadevah, ja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Uroš Prikl, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa.

Spoštovani predsednik Vlade, jaz sem optimist, optimist sem že po naravi, ker gledam pač na izzive, ne na probleme, na izzive s pozitivno valenco. Optimist pa sem lahko tudi na podlagi tega, kar sem zdaj od vas slišal. Jaz si želim, da se bo ta zadeva tudi udejanjila v praksi. Mislim, da smo na dobri poti. Na še boljši poti pa bomo, če bomo pri nekaterih zadevah znali skupaj stopiti, pri tistih ključnih izzivih tako koalicija kot opozicija, predvsem pa to, kar ste v enem delu odgovora tudi navedel, tam, ko gre za ključne izzive, ključne aktivnosti te Vlade, je pač treba gledati celovito, ne zgolj parcialno, sektorske politike, da ne rečem vrtički, ampak enostavno videti cel gozd, ne pa gledati posameznega drevesa.

Jaz seveda moram tukaj izraziti zelo veliko veselje in zadovoljstvo, če bo dejansko zakon o dolgotrajni oskrbi, o katerem se pogovarjamo 20 in več let, letos so ugledali luč sveta in pojutrišnjem zaživel, če se malo figurativno izrazim. Prav tako seveda pričakujem, da bo v polnem pomenu besede kot porok, kot garant neke zdržnosti javnih financ na področju pokojnin zaživel tako imenovani rezervni

demografski sklad, kar je tudi zapisano v koalicijski pogodbi in tako dalje in tako dalje, da se ne bom ponavljal, ker sva oba govorila v predhodnih izjavah. Ob tem pa moram še enkrat povedati, da pri vseh visokoletečih ciljih, pri vseh zgodbah, ki imajo dolgosežne, dolgoročne cilje in naloge, pa je treba danes in zdaj imeti v mislih predvsem tisto ciljno populacijo, tiste ljudi, ki že v tem trenutku živijo na robu socialnega, ne govorim o tveganju socialne izključenosti, ampak na robu socialnega minimuma, na robu revščine. Za te pa je treba imeti ne glede na vse povedano, še posebej posluš, še posebej zadosten posluš in empatijo. Najlepša hvala in obilo uspeha pri vašem delu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Bom samo na kratko še dodal, da glede demografskega rezervnega sklada oziroma zakona, ki bo na podlagi Zakona o Slovenskem državnem holdingu omogočil preoblikovanje Koda v ta sklad in mu zagotovil dodatne finančne vire, tu želim dodati, da je Ministrstvo za finance predlog zakona že pripravilo in ga je dalo v usklajevanje. Tudi Desus je kot ena koalicijskih strank to gradivo prejela. Skratka, vsi ti projekti dejansko tečejo. In tudi jaz si želim, tako kot vi, verjetno še bolj intenzivno, ker sem na Vladi v to vpet, vi pa boste kasneje o tem intenzivno razpravljali tukaj, da bi skupno, kot ste rekli, v sodelovanju te cilje dosegli. To so naše koalicijske zaveze, pa tudi tisto, kar je za naše državljane tako pomembno, da bodo uživali varno starost, da bodo imeli zdravstveno-socialno zavarovanje, to, za kar si naša vlada nadvse prizadeva. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev v prvem krogu.

Gospod Ljubo Žnidar imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku, ki je odsoten. Zato vas ob tem tudi sprašujem, ali želite pisni ali ustni odgovor.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovani ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Ker je spoštovani minister gospod Zdravko Počivalšek odsoten, prosim, da mi ustno odgovori na naslednji seji Državnega zbora.

Republika Slovenija se nahaja v izredno težki finančni situaciji oziroma se iz dneva v dan finančno pogloblja vse globlje, kar daje podatek, da so slovenske finance popolnoma nevzdržne. Naj povem, da je javnofinančni primanjkljaj leta 2008 bil 9 milijard evrov. Da je danes javnofinančni primanjkljaj

preko 40 milijard evrov. To je alarmanten podatek, ki jasno kaže, da se Vlada absolutno ne zaveda stabilnosti javnih financ. Tudi v letošnjem letu je bilo v treh mesecih pridelanih več kot pol milijarde finančnega primanjkljaja vezano oziroma primerjalno gledano na sam proračun. Ukrepov in predlogov, kako stabilizirati finance v naši državi, dejansko praktično ni. Jaz bi poudaril en segment, ki je pomemben, ampak je le del, katerega bi bilo treba tudi vzeti v samo reševanje. Govorim o privabljanju tujih vlagateljev. Vemo, da domači vlagatelji glede neugodnega poslovnega okolja bežijo v sosednje države, ali v Avstrijo ali v Italijo, tujih vlagateljev pa praktično v našo državo ni oziroma se države Republike Slovenije izogibajo. Slovenija ima dobro strateško lego, ima dobro stališče glede tega, ker je članica Evropske unije. Vendar vse to je premalo, da bi privabili tuje vlagatelje.

Zaradi tega sprašujem ministra za gospodarstvo:
Kakšne aktivnosti in ukrepe vodi ministrstvo, da privabi tuje vlagatelje?

Vemo, da ob vladnih obiskih, ki se vršijo po tujini, so vedno tudi gospodarske delegacije. Na protokolarni ravni je veliko dobrih obetov, pogovorov, vendar potem na operativno raven dejansko praktično ni nobene rešitve, nobenega uspeha. To je v nadaljevanju pa naloga Ministrstva za gospodarstvo. Ukrepov in rešitev pa praktično ni. Tako da prosim ministra, da ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Violeta Tomič imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Rudnik Idrija je bil nekoč največji pridelovalec živega srebra na svetu, drugi na svetu. Mesto Idrija je neločljivo povezan s pridobivanjem te dragocene kovine, po zaprtju pa je neposredno pod mestom ostalo kar 280 kilometrov rovov, ohranila se je tudi bogata zapuščina, ampak ne brez zapletov, kot vemo, so zdaj kulminirali ti zapleti do vrelišča. Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija je Vlada ustanovila leta 2011. Zavod je bil ustanovljen za upravljanje kulturne dediščine in naravnih vrednot, povezanih z idrijskim rudiščem, vzdrževanjem ključnih objektov in nepremične dediščine živega srebra v Idriji. Dediščina je bila uspešno vpisana tudi na Unescov seznam svetovne dediščine. Po zapletih s financiranjem in prestavljanje pristojnosti na Ministrstvo za kulturo je Vlada nedolgo nazaj sprejela sklep, da mora Center za upravljanje dediščine živega srebra Idrija takoj začeti izvajati svoje naloge, vključno z dejavnostmi vzdrževanja nezalitega dela jame in monitoringom vplivnega območja rudnika. Sklep je že septembra 2014 sprejela ministrska ekipa Alenke Bratušek, sedanja vlada pa mu je pritrnila, vendar so na Ministrstvu za

kulturo izrazili pomisleke, da se javni zavod pod okriljem Ministrstva za kulturo ne more ukvarjati z rudarstvom. Položaj je zapleten, v medijih smo lahko prebrali, da poteka tudi boj za proračunski denar Ministrstva za kulturo, posledice pa bodo na žalost na koncu nosili kulturna dediščina, zaposleni rudarji in lokalno prebivalstvo.

Zato vas sprašujem:

Kateri kriteriji so bili uporabljeni pri razvrstitvi vzdrževanja območja rudnika pod delovanje Ministrstva za kulturo?

Ali ima Ministrstvo za kulturo potrebno strokovno znanje za izvršitev tega sklepa?

Kakšna finančna porazporeditev bo potrebna za izvrševanje teh nalog?

Kakšna bo usoda zaposlenih v idrijskem rudniku, ki že dolgo niso prejeli plač?

Za odgovore se vam najlepše zahvaljujem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Julijana Bizjak Mlakar imate besedo za odgovor.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Spoštovana gospa poslanka, navedli ste že pravne podlage, to se pravi sklepe Vlade, ki zadolžujejo Ministrstvo za kulturo, da naj bi njen kulturni javni zavod, ki je ustanovljen po zakonu, ki zadeva kulturo, naj bi opravljal tudi rudarske dejavnosti. In sicer gre za izvajanje monitoringa v vplivnem območju Rudnika živega srebra Idrije, pa ne samo tega rudnika, gre še za tri druge rudnike, gre za Zagorje, Senovo in Kanižarico. Ministrstvo za kulturo naj bi se ukvarjalo s štirimi rudniki v zapiranju, in sicer naj bi bila osnova v Zakonu o rudarstvu. Res je 16. 3. Vlada rekla, naj bi se to izvedlo nemudoma, hkrati pa je bil sklep z dne 2. 4. 2015, kjer je Vlada naložila Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvu za kulturo, da do 30. 4., to se pravi v roku manj kot enega meseca, predložita predlog za opredelitev sistemske urejenosti in uvrščenosti sanacije Rudnika živega srebra Idrije v likvidaciji izključno v pristojnost enega ali drugega resorja in s tem tudi zagotavljanja proračunskih sredstev. Pomeni, prerazporeditev pravic porabe z enega na drug resor, seveda pomeni, da bi se vse vršilo na tistem ministrstvu, ki bi to prevzelo, to je Ministrstvo za kulturo ali pa Ministrstvo za gospodarstvo. Ministrstvo za gospodarstvo je izjavilo, da oni niso pristojni za rudarstvo, ker je za to pristojno Ministrstvo za infrastrukturo, seveda to pomeni, naj bi vse to padlo potem na kulturo. Pri tem pa seveda gre za precej težavno situacijo, namreč ti sklepi so težko izvedljivi, Ministrstvo za kulturo jih ne more izvajati samo, ne da bi kršilo zakon ali povzročilo splošno nevarnost, s katero bi ogrozilo življenje in premoženje ljudi. Mi smo pogledali, kaj bi se dalo narediti, dogovorili smo se tudi oziroma smo dali delati tri študije. Prva je študija Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, naslov študije je Varstveni režimi in obseg varovanih

sestavin dediščine živega srebra v Idriji in izbranih primerov tehnične dediščine v Sloveniji. Zelo natančna študija, iz katere lahko izvemo, da na primer v Rudniku Zagorje ob Savi sploh ni nobene kulturne dediščine, da ko gre za Senovo in Kanižarico, da tam je določena kulturna dediščina, nikakor pa ne Unescova kulturna dediščina. Zelo podrobno je analizirana kulturna dediščina v Idriji in narejena javna razmejitve med tem, kaj sodi pod varstvo kulturne dediščine, kaj pa sodi pod rudarske dejavnosti oziroma dejavnosti, ki ne sodijo v varovanje kulturne dediščine. Ker je študija kar precej dolga, bom samo to prebrala iz tega elaborata: »Iz stanja vseh obravnavanih enot kulturne dediščine je jasno razvidno, da gre pri vzdrževalnih delih v vseh podzemnih delih rudnika in z njimi povezanem monitoringu ter zagotavljanju požarne in druge varnosti za specialna znanja in dela v okviru rudarskih tehnologij in geoloških znanosti, ki po naravi dela in načelni delitvi pristojnosti ne sodijo v razvid specializiranih del varstva kulturne dediščine, kot jih določata 105. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine in katalog Konservatorsko restavratorskih del.« To se pravi, tukaj je povsem jasno, da same rudarske dejavnosti ne sodijo pod varovanje kulturne dediščine.

Potem, če pogledamo še naslednje študije ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Violeta Tomić, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Če se mogoče spomnite, sem že 27. januarja 2015 poslala pisno poslansko vprašanje na to temo, in sicer vam na Ministrstvo za kulturo, potem na MGRT Zdravku Počivalšku in tudi ministrici za okolje in prostor. Majcnova je odgovorila, da okolje in prostor ni pristojno za to problematiko, gospod Počivalšek je odgovoril, da bo zagotovljeno toliko sredstev, da bodo delali monitoring vplivnega območja rudnika, kajti zaveda se pomembnosti vzdrževanja rudnika z vidika varnosti mesta Idrije. Skratka, takrat so se name obrnili prebivalci mesta Idrije, ker jih je zelo skrbelo, kakšna bo njihova bodočnost, kajti kot vemo, če se zalije, je lahko ogroženo celotno mesto. Vaš odgovor je takrat bil, da imate za Unescovo dediščino, ki naj bi bila v vaši pristojnosti, rezervirana sredstva v višini 40 tisoč evrov.

Mene zanimajo zdaj naslednje stvari:

Kako ste se zmenili med seboj, da od takrat to ni urejeno?

Zapiralna dela so končana že leta 2009 in zdaj, da se ne bi zalil rudnik v celoti, o tem govori Zakon o preprečevanju posledic rudarjenja v rudniku Idrija.

Če so sredstva za vzdrževanje rudnika, zakaj se to ne izvaja?

Rudarji ne prejemajo osebnega dohodka že kar nekaj časa, čeprav je denar na posebni postavki MGRT, cirka 450 tisoč evrov, tekoče vzdrževanje pa naj bi stalo med 700 in 800 tisoč evri.

Kje se je zataknilo, da se nista ti dve ministrstvi dogovorili, kajti že takrat ste rekli, da je to izrazito medresorska tema, ki zahteva koordinacijo?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za kulturo, mag. Julijana Bizjak Mlakar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Ja, gre za izrazito medresorsko temo. Ne drži povsem to, da se Ministrstva za okolje in prostor te stvari ne bi dotikale, ker je bila namreč v sklepu 24. 7. 2014 ta naloga, da se te stvari uredijo, naložena Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvu za kulturo in Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, vendar pa se je to ministrstvo potem razdelilo na Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za okolje in prostor. Kako je z denarjem? Sredstva za plače rudarjev so še vedno na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Resnično za leto 2015 plače rudarjev niso bile plačane iz postavk ministrstva, pač pa so se pokrivalo iz likvidacijske mase rudnika. V letu 2016 pa je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo plačalo rudarjem plače le za tri mesece. Skratka, plače niso na Ministrstvu za kulturo. Ministrstvo za kulturo daje za center približno 40 tisoč evrov letno, in to samo za varovanje kulturne dediščine. Kot rečeno, smo bolj kot ne edini na Ministrstvu za kulturo resnično spoštovali sklepe Vlade in predložili kar nekaj predlogov. Lahko rečem, da prav študija Inštituta za pravo Evropske unije dokazuje, da je bil predlog, ki smo ga že na samem začetku dali, bil prav, z njim so se strinjali oziroma se strinjajo Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Tudi Občina Idrija je dala podoben predlog, in sicer da se preneha likvidacija rudnika in se rudnik statusno preoblikuje in se ga usposobi za to, da bo lahko delal ta rudarska dela. Kot najbolj ustrezen rešitev je enako rešitev predlagal tudi Inštitut za pravo Evropske unije. Še tretje mnenje, ki ga imamo s strani Odvetniške družbe Pirc Musar, pa tudi ne izključuje takšne rešitve. To seveda pomeni, da smo rešitve predložili. Druga možna rešitev, ki smo jo pa tudi predložili, ki pa mora biti v okviru medresorskega sodelovanja dana, je pa, da se seveda spremeni kar precejšnje število zakonov, za katere pa Ministrstvo za kulturo ni pristojno, in sicer na ta način, da bo Ministrstvo za kulturo lahko opravljalo tudi rudarske dejavnosti. Vendar pa tukaj nastane problem vprašanja racionalnosti. Glede na to, da je za rudarsko dejavnosti pristojno že Ministrstvo za infrastrukturo, torej bi verjetno Računsko sodišče ugotovilo, da ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospa Violeta Tomič, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru ministrice.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Rudnik Idrija si spet ministrstva podajajo kot vroč kostanj, rudarji so brez osebnih dohodkov, prebivalci pa so prestrašeni, ali bodo padli notri v te jame in ali jim bo voda zalila celo mesto. Skratka, župan Občine Idrija gospod Bojan Sever je reagiral in je tudi rekel, da bi birokrati končno morali to stvar rešiti. Konec koncev je to služba določenih ljudi, da to rešijo. Župan grozi tudi s kazensko ovadbo predsedniku Vlade in vsem odgovornim. Sam je ponudil tudi tri možne rešitve. Prva je ukinitve likvidacije rudnika, druga je, da se izvrši sklep Vlade iz junija 2014, in tretja, da bi se naredil razpis za koncesionarja, ki bi lahko prevzel to upravljanje z rudnikom. Ponudil je tudi, da bi se za koncesionarja lahko prijavila Komunala mesta Idrija, vendar očitno nič, ni dobil pravega odgovora. Komunala bi tudi potem prevzela zaposlene v rudniku, kajti predvsem lahko verjamemo, če koga, potem župana Občine Idrija zelo skrbi ne samo usoda teh rudarjev, ki so brez osebnih dohodkov, ampak predvsem usoda njegovega mesta.

Zato mislim, da je na mestu, da se o tem opravi razprava v Državnem zboru – čigava odgovornost je neuresničevanje teh sklepov, čigava odgovornost je, da so življenja ljudi v Idriji ogrožena, in predvsem glede na možno kazensko ovadbo samemu predsedniku Vlade, mislim, da to moramo obravnavati povsem resno in zato predlagam, da se o tem na naslednji seji opravi razprava. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

O vaši zahtevi bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. aprila 2016, v okviru glasovanj.

Gospod Saša Tabaković bo postavil poslansko vprašanje ministrici za delo, družino, socialne in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču, ki je odsoten.

Izvolite.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovana ministrica pravzaprav ministrski zbor, kolegice, kolegi!

Konec letošnjega marca je v javnosti močno odmeval primer koroških dečkov, za katera sta potem po družinski tragediji začasno skrbela njuna stara starša, ki pa ju je potem kasneje v postopku Center za socialno delo Velenje dodelil drugi rejniški družini. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve se je tudi na podlagi določenega dela javnosti in pripomb starih staršev, da je postopek potekal nepregledno, odločilo za inšpekcijski nadzor, ki

ni pokazal nepravilnosti, prav tako je pod drobnogled primer vzela varuhinja za človekove pravice, ki je prav tako ugotovila po pregledu informacij, da Center za socialno delo Velenje z namestitvijo obeh dečkov v rejniško družino in kršil njunih pravic. Tako da strokovne službe so po zdajšnjih podatkih postopek vodile korektno. Hkrati pa ne glede na to, da delim mnenje tudi z ministrstvom, da je treba biti pri tem konkretnem primeru biti izrazito pazljiv, kadar se o njem razpravlja, tudi za voljo varovanja osebnih podatkov in pa dostojanstvo obeh otrok, pa je moje mnenje, pa mislim, da ne samo moje mnenje, da nekako ostaja nek grenak priokus pri sami sistemski ureditvi področne zakonodaje, ki je po mojem mnenju pomanjkljiva glede na to, da je prišlo do takšnega razpleta te zgodbe, kot je prišlo. Tako da mislim, da je v tem primeru, pa ne samo v tem primeru, na splošno, da je družinsko zakonodajo nekako povozil čas, da bi že zdavnaj morali razmejiti pristojnosti med centrom za socialno delo in sodiščem na način ustanavljanja družinskih sodišč. Takšna ureditev je sicer že bila nekako predvidena v Družinskem zakoniku leta 2011, ko je potem na žalost ta zakonik na referendumu padel, zdaj se na nek način ohranja nek status quo. Čeprav velja poudariti, da je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti v tem mandatu že napovedalo spremembo družinske zakonodaje in reorganizacijo CSD-jev v treh sklopih, se mi zdi, da je dejansko nekako nujno, še posebej v okviru pooblastil, ki jih v tem trenutku centri za socialno delo imajo. Mislim, da se vsi strinjamo, da otroci so ustavno varovano kategorija. Mislim, da bi za njihovo zaščito v povezavi s progresivno družinsko politiko nekako morali razmisliti tudi o uvedbi instituta tako imenovanih družinskih sodišč, če želimo, da se v čim večji meri opravijo določeni pomisleki, ki mečejo senco ne samo na centre za socialno delo, ampak na splošno, tudi na samo področno zakonodajo.

Sprašujem ministrstvo:

Kako samo vidi tudi v luči problema ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo dajem ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Hvala, gospod Saša Tabaković za vprašanje in predvsem konkretno povzemanje situacije, kaj se je vse dogajalo po namestitvi otrok v drugo rejniško družino in v javnostjo odmevnem primeru koroških dečkov. Jaz o samem primeru ne morem in ne smem javno komentirati, ker vsi postopki še tečejo, tudi na drugostopenjskem organu, torej Ministrstvo za delo, družino,

socialne zadeve in enake možnosti, ki ga sama vidim.

Z veseljem pa odgovarjam na sistemskost samih predvidenih rešitev. Tudi s kolegom, ki ga danes žal sicer ni, sva pa že govorila, ker dejansko gre tako, kot je bilo leta 2010, tudi danes za veliko povezanost med pristojnostjo našega ministrstva in Ministrstva za pravosodje, ker edino skupaj dogovorjen prenos in rešitve torej iz Centra za socialno delo na sodišča, torej skupno zagotovljena sredstva, usposabljanje in izobraževanje je lahko učinkovito. Skupaj moramo to storiti in s pristojnim ministrom sva o tem že govorila. Vsekakor se strinjamo, da nadaljujemo tam, kjer žal zaradi referendumu družinskega zakonika ni bilo možno do danes izpeljati v praksi. Če se spomnite, je 26. 6. 2011 Državni zbor sprejel moderno, lahko rečem progresivno družinsko zakonodajo, ki je predvsem tudi z dolgotrajnim delom, skupaj z Ministrstvom za pravosodje uredila in predvidela tudi spremembe tako Zakona o nepravdnem kot pravdnem postopku. Takrat so bila zagotovljena tudi sredstva v proračunu, in sicer 10 milijonov evrov tudi za prenovo sodišč v smeri vzpostavitve družinskih sodišč, ker je zavedanje, da sam ta prenos ne bo rodil še tistih rezultatov, ki jih želimo, to je pa predvsem to, da bo učinkovito hitro in predvsem, da bo zagotovljeno vsem primerna obravnavana na samih sodiščih. Ta prenos, ki se vsekakor bo zgodil, brez usposabljanja, izobraževanja in tudi sprememb v organiziranosti sodstva ne bo možno izpeljati kar tako.

Če grem sedaj na družinsko zakonodajo. V programu dela Vlade za letošnje leto, je že dlje časa predvideno, da bo tudi letos obravnavan in sprejet nov družinski zakonik. Ta bo v javni razpravi v roku enega tedna, štirinajst dni. Predvideva se, da bodo rešitve podobne, torej dela se na rešitvah, ki so bile že sprejete, torej v družinskemu zakoniku iz leta 2011 bodo nekatere drugačne. Vendar, kar se tiče tega ključnega vprašanja prenosa med centri za socialno delo in sodišči, to je dogovorjeno. Gre za to, da se centrom za socialno delo omogoča, da delajo svetovalno, kar je njihova osnovna primarna funkcija in se torej loči od tega odločanja kot takšnega in se to prenese na sodišča. Predvidena so okrožna sodišča, da bi o tem odločala, jasno je tudi v zakonu predvidena razmejitev med nujnimi ukrepi za zaščito, ki jih lahko center za socialno delo izvede, v kolikšnem času potem to verificira sodišče, tudi vsi ukrepi na področju zaščite otrokove koristi in varovanja otrok, so časovno zamejeni, tudi rejništvo je časovno zamejeno, ker ne gre za trajno rešitev. Skratka, pred vami bo kmalu po javni razpravi, ki bo trajala toliko, kot je predvideno, en mesec najmanj, ampak jaz računam, da bi bil še pred parlamentarnimi počitnicami na vladi sprejet nov družinski zakonik. Upam, da bo v Državnem zboru tudi doživel podporo.

Vedno je treba na podlagi posameznih primerov iskati najboljše možne rešitve. Se moramo pa zavedati tudi enega od zanimivih podatkov, da je Slovenija med 170 državami na 20. mestu glede varovanja, pravnega varovanja koristi otrok. Ne glede na to, da se vsi zavzemamo za to, da se ta prenos iz centra za socialno delo zgodi na sodišča, nikakor to pomeni, da je v temu trenutku vse narobe in da pravne koristi otrok v naši državi niso urejene na primeren način. Vsekakor pa bi lahko bile določene stvari drugače in tudi bolje urejene, kar pa bodo. Bi pa morda še poudarila, da so bile spremembe te družinske zakonodaje, prve študije narejene leta 1999, žal pa vse obdobju 2000–2009, ko se je pristopilo intenzivno k pripravi družinskega zakonika, ni bilo nič na tem področju narejenega. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Saša Tabaković, imate besedo da zahtevate dopolnitev odgovora.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Zahvaljujem se spoštovani ministrici za njen odgovor in pravzaprav pozdravljam na nek način njene besede, da na nek način v isti luči oziroma nekako v isti smeri tudi sama vidi rešitev tega akutnega problema področne zakonodaje, ki se je seveda na nek način izkazala za pomanjkljivo. V tem smislu seveda ministrico tudi držim za besedo, glede razlage njene časovnice, kdaj naj bi to seveda po neki določeni proceduri prišlo v Državni zbor.

Si pa na tem mestu tudi želim, da glede na to, da se je Ministrstvo za pravosodje opravičilo, seveda tudi vljudno prosim, da ministrstvo nekako pošlje vsaj pisni odgovor glede na to vprašanje.

V tem trenutku sta seveda obe ministrstvi nekako na potezi, zato seveda zaenkrat ne bom zahteval dopolnitve odgovora in tudi ne bom zahteval razprave v Državnem zboru, ker kot smo lahko slišali iz izjave gospe ministrice, nas pravzaprav ta razprava v kratkem čaka. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa. Ministrstvo za pravosodje vam bom posredovalo pisni odgovor, kot ste želeli.

Zdaj dajem besedo gospodu Tomažu Liscu, ki bo postavil poslansko vprašanje ministrici izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Predsednica, hvala za dano besedo. Spoštovani ministri, ministrice, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Spoštovana ministrica, imate odprtih kar nekaj zadev, skoraj vse pa so tako ali drugače povezane s financami, področje športa, vajeništvo, zasebno šolstvo in tako naprej. Ključno po mojem mnenju pa je enkrat

sistemsko urediti področje visokega šolstva. Kot vemo, ko začnemo zadevo urejati, se ponavadi že na začetku, predvsem pa na koncu vedno spopadamo s problematiko financiranja. In v zadnjih dneh, tednih je zelo odprto področje financiranja visokega šolstva, zaradi dveh zadev. Sami ste že kar nekaj časa nazaj napovedali, da bosta najprej naredili neko novelo Zakona o visokem šolstvu, potem bomo pa enkrat vsi skupaj sistemsko rešili to zadevo. Ampak vsi skupaj smo pa bili na tretji strani dokaj negativno presenečeni, ko pa smo izvedeli, da spreminjate tudi Uredbo o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov. Potem se je oglasilo še Računsko sodišče z določenimi zadevami, ki tudi terjajo finančne posledice, pa Svet za visoko šolstvo in tako naprej. Nenazadnje pa se je v vašo zgodbo sprejemanja Zakona o visokem šolstvu vključilo tudi Ministrstvo za finance, ki je nekako nakazalo, da določene rešitve, vsaj njim, predvsem v finančnem delu niso po godu.

Pa me spoštovana ministrica zanima:

Zakaj ste se odločili za spremembo uredbe?

Ali gre tukaj za nek obvod mimo Državnega zbora ali gre to, da boste hitreje rešili, ali da boste bolj po tihem rešili?

Zakaj se niste odločili, da najprej naredite novelo Zakona o visokem šolstvu, potem morda sistemsko rešitev?

Ali se bomo, očitno, vsaj še naslednji dve šolski oziroma študijski leti vsi tisti, ki nas zanima področje visokega šolstva, spraševali, kaj bo s študijskim letom 2016/2017, kaj je s študijskim letom 2017/2018 in tako naprej?

Jaz mislim, da je odgovornost ministrstva tako do univerz, do dekanov, profesorjev in ostalih zaposlenih, predvsem pa do študentov, da se to financiranje visokega šolstva trajnostno in pa sistemsko uredi.

Zanima me tudi:

Kdaj in na kakšen način ureditev financiranja visokega šolstva?

Ali bo to spremenjeno financiranje imelo za seboj tudi določene poteze v spremembah pri normativih in pa standardih na področju visokega šolstva?

Ali se boste še bolj konkretno lotili posameznih finančnih anomalij, ki so dokazane znotraj visokega šolstva?

Toliko za začetek. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo dajem ministrici za izobraževanje znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovana predsedujoča, spoštovani gospod poslanec, spoštovani zbir, dragi kolegi!

Vprašanje je precej obširno, bom skušala strniti seveda v nekaj ključnih točk. Predlog novele ZViS je v javni obravnavi že bil, javna obravnava je zaključena, tudi Svet za visoko šolstvo, Svet za študentska vprašanja,

Svet za znanost in tehnologijo so že podprli te spremembe. Zakaj? Predvsem zato, ker seveda tam urejamo tista ključna področja od odprtosti šolskega prostora, prehoda na institucionalno akreditacijo, do stabilnosti financiranja in seveda demokratizacije visokošolskih zavodov. Predvsem v tretji točki se soočamo s podlagami ustavne odločbe, ki je že v letu 2011 sprožila tehten razmislek o tem, kakšna je stabilnost, transparentnost in predvsem zagotavljanje sredstev za visokošolsko dejavnost. Prav to novela že ureja in bo tudi v nadaljnjih dneh seveda že v medresorskem usklajevanju.

Tisto, kar predvsem osredinja vaše vprašanje, pa je uredba. Po dolgem času smo v Republiki Sloveniji – in ta vlada je to podprla – izobraževanje postavili kot eno ključnih prioritete. In visokošolska študijska dejavnost ima v svojem delu proračuna za 2016 in 2017 zagotovljen indeks 105,6, to pomeni 5,6 odstotno povečanje sredstev. Podobna vrednost je tudi na področju znanosti. Prav to je razlog – kar je dober razlog –, da moramo tudi obstoječo uredbo o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov spreminjati, ker sama uredba v tem trenutku glede na situacijo BDP in na drugi strani prvega odstavka 7. člena uredbe pomeni, da so v tem trenutku za zakonitost proračunskega financiranja študijske dejavnosti potrebne te spremembe. In to je osnovni razlog, zakaj se uredba sploh spreminja v tem letu. Torej gre za dober razlog – povečanje sredstev. In gre seveda za tako imenovan 7. člen, ki v okviru temeljnega stebra financiranja pravi takole, in sicer če gre za študijsko dejavnost v okviru tega stebra, kjer so sredstva enaka sredstvom preteklega leta, povečano za realno rast bruto domačega proizvoda preteklega leta. V primeru, da pa je ta manjši oziroma večji, kar v tem trenutku tudi je, zaradi dogovorjenih tako sprostitvev napredovanj kot seveda realne rasti, je potrebno spremeniti to določbo tako, da so ta sredstva lahko tudi večja od realne rasti bruto domačega proizvoda v preteklem letu. To pa potem omogoča tudi ustrezno pravno podlago za izplačilo povečanih stroškov dela v visokošolskih zavodih in seveda ustrezno razdelitev sredstev. To je eden od razlogov. Drugi pa je seveda tudi odločba Ustavnega sodišča, že omenjeno, ki tudi nanaša svojo odločitev za tako imenovane utemeljene vsebinske podlage v ZViS za stabilnost oziroma celotno financiranje visokošolskih zavodov.

Kar se tiče novelacij, pa nadgrajuje vse to v smeri leta 2016/2017, 2017/2018 šolskega leta na način, da uvajamo predlog tako imenovani štiriletne pogodbe financiranja, kar utrjuje prav odločbo Ustavnega sodišča v smislu stabilnosti in transparentnosti, predvsem pa sledenja ciljev. In to je tudi odgovor Računskemu sodišču, kar ste tudi omenili. Gre namreč za učinkovitost sledenja ciljem, ki so določeni, seveda tudi utemeljeno opredeljeni med visokošolskimi zavodi in ministrstvom kot ključnim financierjem. V tem delu bomo tudi še

dopolnjevali ustrezne kriterije, tako kot jih predlaga novela ZViS. Kot rečeno so vsi ti kriteriji bili tudi ustrezno opredeljeni na ravni delovne skupine. Delovna skupina je te kriterije podprla. S tem odgovarjamo na večobsežno vprašanje in tudi na nekaj odgovorov, anomalij, ki ste jih tudi naslavljali v svojem vprašanju. Vendar pri tem ne bomo ostali. Od novele naprej se premikamo k sistemskemu zakonu, tako kot je bilo tudi načrtovano. To pomeni, da ta ista delovna skupina kar nadaljuje s tem delom in pripravi konceptualna izhodišča celotnega systemskega zakona. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala za dokaj solidne odgovore, spoštovana ministrica. Jaz sam imam probleme z, po mojem, napačnim reševanjem oziroma časovnico poteka. Vsi verjetno pričakujemo, da najprej narediš sistemski zakon, potem podzakonske akte. Tukaj bo pa najprej uredba, potem bo novela zakona, potem systemska rešitev. In ja, se strinjam, 7. člen uredbe, treba je uskladiti, ampak zakaj potem niste uskladili samo 7. člena in ste spreminjali tudi določene druge zadeve. Eni se sprašujejo:

Ali zagovarjate plačevanje tako imenovane glavarine glede na to, da so neki konkretni indici v zakonu, da se izrazito povečujeta dva kazalca, to je število diplomantov in pa število študentov?

In pa na drugi strani pri samem zakonu oziroma pri odgovoru Ministrstva za finance gre za občutno znižanje sredstev za študijsko dejavnost, to je prva stvar.

Druga stvar pa je, ki predvsem študente zelo zanima:

Ali za to željo po omejitvi in pospešitvi študija stojijo šolnine?

Pa da ne bo pomote, sam osebno nimam probleme z nekim vavčerskim sistemom, da bi ga vnesli na področje visokega šolstva, mislim, da bi bilo zelo potrebno da bi malo bolj realno dobili študente, ne pa na glavo.

In pa kot zadnje, prebral sem članek Svet za visoko šolstvo je pozitivno ocenil novelo Zakona o visokem šolstvu, nihče pa ne omeni tega stavka: »Svet je sprejel tudi sklep s katerim Vladi predlaga, da naj z zakonom zagotovi javna sredstva za investicije, investicijo vzdrževanje in oprema za visokošolske zavode in vladi predlaga prehodno določbo, da se v prihodnjem obdobju ohrani delež za visokošolsko dejavnost v BDP.«

Kdaj in kako boste to rešili in s kolikšno količino denarja?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Za dopolnitev odgovora dajem besedo ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Glede časovnice uredbe novelacije in systemskega zakona je razlog povsem tehničen. Kot veste, v marcu ocenimo realno rast BDP, in brez te uradne ocene seveda tudi ne moremo spreminjati izvršljivosti tudi podzakonskih aktov oziroma kakorkoli sicer zagotoviti pravne podlage za spoštovanje uredbe.

Drugi del, kar se tiče kriterijev pri preračunavanju v uredbi, so ti zakonodajno v temu trenutku veljavni takšni, kot so, in jih je potrebno spoštovati, gre za študente, diplomante in tako imenovana factorska razmerja med študijskimi programi, njihovo težo, obremenjenostjo, stroški in tako naprej.

Kar se pa tiče teh predlogov, ki ste jih nanizali s strani Sveta za visoko šolstvo, pa gre za refleksijo na predlog ene od pripomb, ki je prišla med javno obravnavo novele, in sicer da se ta investicijski del izloči v smislu »lahko«, mi pa seveda menimo, da je ta investicijski del del tako imenovanih procesov, ki tudi potekajo v visokošolskem delu, in od tod tudi sklepi, ki so bili podani tako na strani Sveta za visoko šolstvo kot na strani Sveta za študentska vprašanja.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru ministrice. Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Tako je, spoštovana podpredsednica.

Sicer na določen del vprašanj je ministrica odgovorila, ampak v teh nekaj minutah sva komaj odprla določene zadeve in jaz verjamem, da bi bilo znotraj Državnega zbora vmesno uvrstiti tudi točko glede financiranja področja visokega šolstva, pa ne da bi se tam lomila kopja ali za zasebno ali javno ali kakor koli, ampak obstaja kar nekaj točk, verjetno, pri katerih bi se vsi strinjali. To so določene finančne anomalije, ki potekajo tako znotraj posameznih univerz in fakultet, vprašanje standardov in normativov, ki tudi imajo za posledico določeno spremembo financiranja univerz in fakultet, potem je tukaj vprašanje šolnin, vavčerjev in tako naprej, vprašanje ali kvantiteta študija ali kvaliteta in pa, tukaj ste tudi sami navsezadnje že začeli omenjati, problematika investicij v področju visokega šolstva in pa tudi nenazadnje obstaja skrb določenih koncesioniranih visokošolskih zavodov, ali nižanje sredstev za to uredbo pomeni tudi nižanje standardov na področju visokega šolstva.

Jaz verjamem, da je ogromno tem, ki bi jih lahko odprli pri tej razpravi in zato apeliram, da jutri pri glasovanju vsi skupaj podpremo eno

kvalitetno razpravo na področju financiranja visokega šolstva. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, o vašem predlogu oziroma zahtevi bo Državni zbor odločil jutri, 19. aprila 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Iva Dimic bo postavila poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovani ministri, poslanke in poslanci!

Spoštovani gospod minister, vodite resor, ki je že v drugem poizkusu pomembno vpet v pripravo novega izračuna katastrskega dohodka. Medtem se je preoblikoval v sistem bonitete zemljišč, ki, kot kažejo opažanja na terenu, sploh ne odraža pravilno pridelovalne sposobnosti posameznih zemljišč. Kaže, da je zdaj še druga delovna skupina, v kateri je sodelovalo tudi vaše ministrstvo, po treh letih pripravila takšen način obračunavanja katastrskega dohodka, ki je skregan z vsako zdravo pametjo. Za pripravo zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka se je porabilo celih 6 let in zdaj vsi prizadeti ugotavljajo, da njihovi predlogi večinoma niso bili upoštevani. Ob tem, da so kmete v začetku letošnjega leta udarile davčne blagajne sprašujemo, kakšen bo naslednji napad na slovenskega kmeta.

Zanima nas:

Na kakšen način nam nameravate prevzeti svojo odgovornost za tak fiasko?

Kaj boste kot resorni minister storili, da boste končno začeli delati v dobro slovenskega kmeta?

Če se novi sistem ugotavljanja katastrskega dohodka uveljavi, bomo namreč priča popolnemu zlomu slovenskega kmetijstva, in to ne samo malih ekstenzivnih kmetij, ampak tudi tistih, ki so velike in bodo morale po novem plačevati enormne davke in bodo izgubile velik del socialnih transferjev, kot so otroški dodatki in štipendije, kljub temu, da s trdim in marljivim delom ter pridelavo hrane zaradi nerazumno nizkih odkupnih cen ne morejo preživeti.

Spoštovani minister, sprašujem vas tudi:

Kje v predlogu zakona imate zapisano, kako boste izvedli korekcijo obremenitev kmetij glede na njihovo ekonomsko moč in načelo sorazmernosti?

Hvala vam za odgovor.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu, da poda odgovor.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovana gospa poslanka, spoštovani poslanke in poslanci, gospa podpredsednic, lep pozdrav!

Dovolite, da vas kot prvo naučim, jaz sem kmetijski minister in kljub vsemu nisem pristojen za davčno zakonodajo. Kar se pa tiče katastrskega dohodka, pa sem predlagal finančnemu ministru, da se naredi neka širša skupina v letu 2015, in sem mu hvaležen, da me je upošteval. V tem skupini so imeli svojega strokovnjaka tako s strani Sindikata kmetov Slovenije, Kmetijsko-gozdarske zbornice, združnega sistema in cela skupina nekih drugih strokovnjakov je bila prisotna in to je vredno.

Dovolite, da spotoma odgovorim tudi na davčne blagajne, to da ni praga za vstop v davčne blagajne, ni težave kmetov. To, da ni praga, je težava vseh majhnih subjektov, ki poslujejo. To je težava društev, to je težava malih obrtnikov in podobno in verjamem, da ko bo ponovno razprava, ko bo evalvacijsko obdobje končano, upam, da ne bo daljše kot šest mesecev, kaj narediti naprej, da bomo upoštevali izkušnjo, ki jo imajo sedaj v Avstriji. V Avstriji so tudi uvedli davčne blagajne. So pa tudi uvedli prag 7 tisoč 500 evrov gotovinskega plačila ne samo za kmete, ampak za vse, tudi za društva, tudi za obrtnike. Do tega trenutka se jim je ta ukrep izkazal kot dober. Tudi mi smo kot ministrstvo dali pisno tovrstni predlog in verjamem, da ko bo čas za evalvacijo, da boste tudi vi, gospa poslanka, kakor tudi vsi ostali v Državnem zboru na podlagi evalvacije tovrstno mejno podprli. Ko pa se kmetje z menoj pogovarjajo, kaj naj naredijo, jim pa svetujem naslednje. Ne govoriti nočem davčne blagajne, ker sem kmet, pravi argument je, ne male davčne blagajne za majhne proizvajalce, ker vsem majhnim prodajalcem potencialno lahko škoduje enako.

Kar se pa tiče katastrskega dohodka. Tu se pa zdaj, dovolite da povem športno, končuje prva tretjina tekme, zato ker na podlagi končnega poročila o delu strokovne komisije, ki je nastalo v letu 2015, je Ministrstvo za finance pripravilo osnutek zakona. Osnutek zakona še ni koalicijsko usklajen. Koalicijsko usklajevanje poteka jutri in jaz si želim, da bi čim več naših pripomb, ki so sklenjene s kmetijskim prostorom, tudi upoštevali. Ne znam pa oceniti v tem trenutku, kateri bodo upoštevane katere pa ne. Drugi polčas se bo odigral na Vladi. To je mogoče informacija za vas, spoštovana gospa poslanka. Sam sem koalicijo kakor tudi predsednika Vlade že nekajkrat obvestil, informiral o težkem stanju v slovenskem in evropskem kmetijstvu, ki je dokazljivo, ki se vidi skozi viške hrane in vidi skozi nižanje cen, ki se še vedno dogaja, in to je, mislim, da nam, ki skrbimo za kmetijski prostor, zadosten signal, da se ne razmišlja o dvigovanju obremenitev za kmetijstvo. Če mi bo s tem uspelo v koalicijskem in potem tudi v vladnem usklajevanju, boste videli kmalu. Tretja tretjina, ki je pa ključna in je končna, se bo pa odigrala v Državnem zboru. Glede na razpravo, ki sem jo tudi opazil na

Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in tudi na nekaterih drugih odborih, ko se gre za položaj kmetijstva, jaz enostavno ne verjamem, da boste poslanke in poslanci podprli karkoli, kar bi lahko položaj slovenskega kmeta poslabšalo. Sem pa tudi pripravljen, če želite, da vam pošljemo tudi izhodišča, pripombe, ki smo jih pripravili na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Je kar nekaj strani, podkrepjene so z izračuni, temeljijo pa na tem, da se položaj kmeta zaradi nove zakonodaje, ki pa mora biti in je bolj robustna, bolj enostavna in enaka za vse, kar v tem trenutku ni, ne sme poslabšati. To pa vključuje tudi zviševanje normiranih stroškov, namreč mi se pogovarjamo kljub vsemu o pavšalu. Tisti, ki pa ne želijo biti v pavšalu, pa so večje kmetije, so kar v neki meri prešli na računovodstvo. Po drugi strani, predlagamo, da se uvedejo prehodna obdobja, vsaj mogoče pet let, na nekaterih segmentih. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa.

Spoštovani minister, res, ja, ampak jaz v vas kot resornem ministru, ministru za kmetijstvo, vidim možnost, da bi bili dober pogajalec tudi z Ministrstvom za finance, seveda, če boste zastopali interese slovenskega kmeta oziroma slovenskega kmetijstva.

Govorili ste o davčnih blagajnah, tudi imam predlog ali pa osnutek Zakona o katastrskem dohodku, na podlagi tega smo tudi sklicali izredno sejo Odbora za kmetijstvo in finance, v petek smo to vložili, kjer so tudi že nekateri izračuni narejeni za po posameznih parcelah, za gozdove in za travnike, kjer je odstopanje tako visoko, da je daleč od tistega, kar smo se 2013 pogovarjali, da naj ne bi bil katastrski dohodek višji nekje od 10 %. Mislim, da so tukaj indeksi krepko drugačni. Kar se tiče davčnih blagajn mi je žal, da se tudi tukaj v tem predlogu ne upošteva. Bomo počakali, ampak vprašanje je, če bo kmet preživel, ker kot je bilo že tudi v Državnem zboru rečeno, bomo počakali eno leto, vprašanje, kaj se bo zgodilo s tistimi malimi predelovalci, govorim predvsem o malih kmetih, predelovalci, ki predeljujejo iz sadja suho sadje in iz žita nekaj kilogramov moke na mesec, kaj se bo z njimi zgodilo. Podatke imam, da se v veliki meri odločajo, da vračajo. Res pa je, da gre izračun katastra po novem predlogu v smer normiranih stroškov, zato ker je tako povečanje katastra, da bi se vsi odločili za knjigovodstvo in vodenje stroškov, moramo pa upoštevati, da ima slovensko kmetijstvo, kakšna je povprečna starost, da vsi niso tako večji tudi računalnika in vodenja knjig.

Vendarle me vseeno samo za konec zanima, nisem dobila odgovora:

Kako se bo izvedela korekcija obremenitev kmetij glede na njihovo ekonomsko moč in načelo sorazmernosti?

Me zanima, gospod minister, koliko pripomb ste dobili v času javne obravnave?

Sem tudi jaz dobila odgovore določenih, ki so delovali v skupini sindikatov kmetov in ostalih ... / izkop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Gospa poslanka, jaz se zavedam, da je ta razprava izrazito dobronamerna in v korist slovenske kmetice in slovenskega kmeta. Koliko je pripomb, jaz ne morem vedeti, ker pripombe so prihajale na spletni naslov Ministrstva za finance, nekatere od teh pripomb pa so nevladne organizacije tudi poslale nam. Mi to upoštevamo pri koalicijskih usklajevanjih, ki trajajo. Predvidevam pa, da vseh pripomb nam niso poslali v vednost, ker pravi naslov je Ministrstvo za finance. Kakšno obliko bo imel zakon, ko bo na vladi sprejet, vam v tem trenutku ne morem povedati, ker ne vem, koliko pripomb Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bodo upoštevali. Sam imam vsaj občutek, da se bomo o njih resno pogovorili tudi zato, ker se tudi predsednik vlade stanja v slovenskem in evropskem kmetijstvu zaveda, tudi občasno mi da možnost, da ga informiram. Bodo pa pogajanja na to temo potekala tako znotraj koordinacije koalicije kakor tudi koordinacije Vlade, na sami Vladi in potem v Državnem zboru. Kar se pa tiče davčnih blagajn pa kljub vsemu dovolite. Zaradi davčnih blagajn večina kmetijstva ni deležna davčnih blagajn, saj osnovna kmetijska dejavnost ne podleže davčnim blagajnam. Kot drugo, s spremembo pavšala v kmetijstvu skušamo en del tistega, kar do zdaj ni bil pavšal, premakniti v pavšal v kmetijski proizvodni, tudi to ni zajeto. Dejstvo pa je, da imamo še vedno zelo dosti turističnih in drugih dopolnilnih dejavnosti v kmetijstvu, recimo, od 70 tisoč kmetij jih ima 5 tisoč dopolnilne dejavnosti in znotraj tega tudi ima nekaj malih dopolnilnih dejavnosti, ki spečejo mogoče nekaj kilogramov kruha na leto, na mesec ali pa na teden, vsaka količina je majhna, in to je značilni primer tistega, kar bi lahko bilo izvzeto. Stališče kmetijskega ministrstva do tega je takšno, kakršno je, in jaz upam, da ko bo evalvacija končana, da bomo šli po smeri, mogoče temu rečem, dobre avstrijske prakse na tem področju, ki je naredila izjemo na 7 tisoč 500 evrih gotovine. In kolikor smo se pogovarjali s kmeti, tudi s predstavniki dopolnilnih dejavnosti in turističnih kmetij, bi tudi njim bila ta meja primerna. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru ministra. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Ja, imam zahtevo, ker ste jo že vi prebrali, spoštovana predsedujoča, želela bi samo tukaj dodati, da obžalujem, da ministra ni bilo na seji, ko smo obravnavali problem davčnih blagajn v kmetijstvu, na seji Odbora za kmetijstvo. Takrat bi bilo mogoče slišati tudi s strani vseh kmetov, bili so manjši kmetje, ki se dejansko preživljajo na tržnicah, pa vendarle se mi zdi, da je potrebno glede politike in pa seveda izračunavanja katastrskega dohodka v prihodnje opraviti neko širšo javno razpravo tudi v Državnem zboru, izpostaviti težave, kje so nevarnosti, kakšne korekcije se bodo nenazadnje izvajale tudi zaradi omejene možnosti pridelave na območjih s posebnim režimom in kakšne bodo te točke, v bistvu kaj se bo tam določalo. Zato predlagam, da se o tem opravi javna razprava. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic, o vaši zahtevi bo Državni zbor odločil jutri, 19. 4. 2016, v okviru glasovanj. Poslansko vprašanje bo postavila mag. Jana Jenko, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. Izvolite.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

Demografska slika Slovenije ni v rožnatem stanju in splošno znano je, da je prostorska stiska v domovih za ostarele in pa v posebnih socialnovarstvenih zavodih zelo pereča. Oseb z motnjami duševnega zdravja je vse več, posledično primanjkuje prostorov v teh zavodih in domovih. Vsakdo mora biti primerno oskrbovan in vsakemu se mora zagotoviti spoštovanje človekove dostojanstvenosti. V teh primerih je dostikrat to onemogočeno.

Zanima me:

Koliko zavodov z varovanimi oddelki je v Sloveniji evidentiranih?

Kakšna je njihova zasedenost?

Kakšne so potrebe po teh nastanitvah?

Kako je poskrbljeno za varovanje oseb, ki skrbijo za takšne osebe, ki imajo posebne potrebe?

Ali je na tem področju varovano zdravje zaposlenih ali ne?

Koliko zavodov v Republiki Sloveniji izpolnjuje pogoje za namestitev oseb obolenih za demenco?

Vemo, da je dementnih oseb vse več.

Kako dolga je čakalna doba za te osebe z motnjami duševnega zdravja?

Predvsem pa me zanima:

Kaj je ministrstvo na tem področju že naredilo?

Se s tem področjem ukvarja?

Kakšni so načrti za naprej? Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo gospa ministrica dr. Anja Kopač Mrak. Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani podpredsednik, za besedo. Draga poslanka Jana Jenko, hvala za vprašanje. Lep pozdrav tudi vsem, ki ste tukaj v dvorani!

Na ministrstvu se zavedamo stiske, pred katero so se znašli posebno socialnovarstveni zavodi, ne le zaradi vse številčnejših primerov oseb z vse hujšimi oblikami težav v duševnem zdravju, ki so na podlagi sklepa sodišča napotene v varovana oddelke, temveč tudi zaradi sprememb Kazenskega zakonika v letu 2011, ki je skrajšal varnostni ukrep obveznega zdravljenja na forenzičnem psihiatričnem oddelku Psihiatrične bolnišnice Maribor iz dosedanjih 10 na sedanjih 5 let. In ni predvidel ustreznih rešitev po izteku kazni, za tiste storilce kaznivih dejanj, ki ne zmorejo samostojno živeti v skupnosti. V letošnjem letu so se začele iztekati te najdaljše kazni osebam z najtežjimi oblikami težav v duševnem zdravju, tisti nekdanji forenzični psihiatrični bolniki, ki ne zmorejo samostojno živeti v skupnosti, zato ker še vedno predstavljajo hudo grožnjo sebi ali drugim, so po Zakonu o duševnem zdravju nameščeni v varovane oddelke za osebe z več motnjami v posebnih socialnovarstvenih zavodih ali pa oddelke pod posebnim nadzorom psihiatrične bolnice v primeru, ko zdravljenje še ni zaključeno. Psihiatrična služba ocenjuje, da je takšnih oseb v zadnjih letih med 30 in 40.

V Sloveniji imamo štiri tovrstne zavode – Hrastovec, Lukavci, Grmovje in Dutovlje s kapaciteto 80 prostih mest – in so namenjeni osebam, ki zaradi dolgotrajnih težav v duševnem zdravju oziroma motenj v duševnem razvoju in ne zmorejo samostojno živeti v skupnosti.

V temu trenutku so vsa prosta mesta zasedena. V vsakem oddelku je nameščenih od 3 do 5 ljudi več od razpoložljivih mest. Že nekaj časa na ministrstvu iščemo različne rešitve, zato je bilo v preteklosti organiziranih kar nekaj sestankov s predstavniki posebnih in kombiniranih zavodov, s katerimi smo iskali predvsem kratkotrajne rešitve, kot so komisajska obravnava vlog za namestitev po sklepu sodišča v okviru aktiva strokovnih vodij s ciljem, da preverijo možnost namestitve v ustreznih zavod in o tem obvestijo sodišče. Preverjanje seznamov, čakajoči še zlasti v kombiniranih zavodih s ciljem, da se preveri možnost namestitve domove za starejše in da se sprostijo mesta v kombiniranih zavodih, dodatna izobraževanja, supervizije in podobno. Hkrati smo se dogovorili tudi za skupno dodatno vzpostavljanje varovanih enot v okviru kombiniranih zavodov, s čimer bi zmanjšali pritisk na posebne zavode, vendar se hkrati zavedamo, da se že zelo hitro lahko

zgodí, da se bo v posebnih zavodih povečala koncentracija najtežjih primerov uporabnikov, kar pa obstoječa organizacija zavodov, tako kadrovska, prostorska, ne bo mogla obvladati.

Dejstvo, ki ga je potrdila tudi projektna naloga v okviru Ministrstva za pravosodje Organizacija forenzične psihiatrije v Sloveniji in na katere opozarja tudi stroka je, da v Sloveniji potrebujemo povsem novo specializirano enoto za obravnavo po-forenzičnih psihiatričnih bolnikov. Zato smo na ministrstvu 24. 3. 2016 organizirali medresorski sestanek z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za pravosodje na ravni državnih sekretarjev in predstavnikov Varuha človekovih pravic. Na sestanku smo sprejeli odločitev za vzpostavitev specializirane enote. V ta namen smo se dogovorili tudi za vzpostavitev medresorske delovne skupine, ki bo delovala pod okriljem našega ministrstva. Tudi evropska sredstva so namenjena in jih ima Ministrstvo za pravosodje za oblikovanje te posebne enote, za katero se tudi oni zavedajo, da je nujna.

Kar se tiče v zvezi z obravnavo oseb z demenco v domovih za starejše, pa pojasnjujemo. Namestitvev oseb z demenco je možna v vseh domovih za starejše, v skladu z usmeritvami za delo z osebami z demenco pa so le-ti lahko nameščeni v varovane enote ali izven varovanih enot z osebnim spremljanjem. Domovi za starejše že nekaj let intenzivno razvijajo koncepte dela, ki so prilagojeni osebami z demenco. Ti koncepti v ospredje postavljajo uporabnika, njihove potrebe ter normalizacijo življenja v domu, ki se zgleduje po življenju v domačem okolju. Poleg nenehnega razvoja in uvajanja modernih konceptov dela z osebami z demenco v okviru domov za starejše, je med prioritetskimi nalogami ministrstva tudi širitev storitev v skupnosti, prilagoditev storitev, ki potekajo v domačem okolju, tudi za osebe z demenco in razvoj novih storitev v skupnosti. Poudarek je dan tako osebami z demenco, pomoč na domu, dnevni centri, socialni servisi oziroma ponudba pomoči v hišnih opravilih, družabništvo in podobno. Skratka, možnost izbire storitev glede na stadij bolezni ter njihovim svojcem v pomoč, tako informiranje kot druge pomoči. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Jana Jenko, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa.

Hvala za dokaj izčrpen odgovor. Res, veseli me, da ste že stopili k reševanju tega problema, ki je zelo pereč.

Me pa zanima:

Kdaj približno – časovni okvir, načrtujete rešitev tega problema?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Predvsem gre za zavedanje, ker se izteka to prehodno obdobjem, da se je skrajšalo iz deset na petnajst let, so resni problemi v naših posebnih socialnovarstvenih zavodih, predvsem ogrožanje ljudi, varovancev in pa tudi zaposlenih. Rešitev glede tega je treba nujno najti. Glede te posebne oblike v okviru evropskih sredstev pa težko komentiram, bi moral minister za pravosodje, ker je to v njihovi pristojnosti, vendar v INOP, torej v Izvedenem načrtu operacijskega programa, je ta časovnica določena in je tudi s strani ministrstva za pravosodje to zelo pomembna naloga, tako da verjamem, da bo karseda hitro. So pa te rešitve tudi kar se tiče domov za starejše, prilagajanje dementnim, ker vemo, da žal zaradi staranja je potem tudi ta delež ljudi v domovih, institucionalnem varstvu, ki so dementni, vedno večji in bo treba najti druge rešitve ne samo v tej institucionalni obravnavi, ampak predvsem se mi zdi, konceptih dela in nekateri naši domovi so izrazito uspešni, je pa tudi vprašanje, na kakšen način imamo določbe glede varovanja okolja. Se je pa tudi nujno dogovoriti in odpreti Zakon o duševnem zdravju in tam najti ustrežnejše rešitve. Naši na ministrstvu se pogovarjajo z Ministrstvom za zdravje, ampak te stvari bo dejansko treba v čim krajšem možnem času, torej letos, naslednje leto absolutno rešiti in dogovoriti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo postavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.
Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovana ministrica, spoštovani minister, kolegice in kolegi, ki vztrajate!

Slovenija se tako kot večina evropskih držav sooča s spremenjenimi demografskimi in gospodarskimi predpostavkami ter s trendom staranja prebivalstva in podaljševanjem življenjske dobe. Torej postajamo dolgoživa družba. Staranje prebivalstva bo imelo vplive tako na vse sisteme, tako socialnega zavarovanja, na zdravstveno zavarovanje, na dolgotrajno oskrbo, še zlasti pa na pokojninsko zavarovanje, ki je temelj, na medgeneracijski solidarnosti in dokladnem principu financiranja. Kot kažejo demografske projekcije in z njimi povezani izzivi, predstavljajo ključni element nadaljnega razvoja in dolgoročne finančne vzdržnosti. Število starejših se bo glede na delovno sposobne do leta 260 več kot podvojilo, prav tako se bo povečalo tudi število starejših prebivalcev. Ob tem je treba poudariti, da je veljavna pokojninska reforma že ob sprejetju imela cilj zagotoviti vzdržnost pokojninskega

sistema le do iztega prehodnih obdobj, kar pomeni, da se bo že v roku nekaj let pokazalo, in da se je treba soočiti z nadaljnjim prilagajanjem pokojninskega sistema. Torej bo treba pravočasno sprejeti zakonske okvire oziroma podlage, ki bodo z namenom zagotavljanja dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema in ustreznih pokojnin omogočali implementacijo novih ukrepov po izteku prehodnih obdobj. Dolgoročne projekcije kažejo tudi, da je pokojninska blagajna vzdržan vsaj še do leta 2022/2023. Res je, da pokojninska reforma iz leta 2012 z začetkom veljavnosti leta 2013 kaže pozitivne učinke. Zaustavilo se naraščanje izdatkov za pokojnine v bruto deležu domačega proizvoda in, ključno, zaustavilo se je zniževanje pokojnin, določenih s pokojninsko reformo iz leta 2000. Razmerje med zavarovanci je 1,37 v zadnjih dveh letih.

Torej, spoštovana ministrica, glede na to, da je bila 13. 4. 2016 tudi širši javnosti predstavljena bela knjiga o pokojninah, me zanima:

Kakšne so glavne ugotovitve tega dokumenta?

In ključno:

Ali bo res treba delati do 67. leta, kot navajajo tudi številni mediji?

Zahvaljujem se vam za vaš odgovor. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka, podpredsednica Državnega zbora Bojana Muršič.

Bela knjiga je bila prejšnji teden predstavljena na Brdu in začela svojo pot usklajevanja. Želimo si široko družbeno usklajevanje glede tako pomembnega vprašanja, kot je pokojninski sistem.

Ja, starajoča se družba zahteva drugačno razporeditev izdatkov, ki jih imamo. Torej, demografija je dejstvo, živimo dlje in več starejših imamo in zato bo treba v bodoče pač tudi prerazporediti sredstva, ki jih ustvarimo, več bo šlo za starajoče se populacijo. Seveda pa je treba poudariti, da staranje prebivalstva nima samo finančnih posledic na pokojninskem sistemu, ampak je ključ teh stroškov tudi na področju zdravstva in tudi dolgotrajne oskrbe. Torej, nemogoče se je odgovorno soočiti z bodočimi izzivi brez tudi sprememb na zdravstvenem področju in tudi vzpostavitve nekega sistema dolgotrajne nege in oskrbe, kjer bomo, tako kot imamo za druge sisteme socialnega zavarovanja vzpostavljeno kolektivizacijo tega tveganja; torej, da to porazdelimo in da temelji to zavarovanje na medgeneracijski solidarnosti.

Za pokojninski sistem je še toliko bolj pomembno predvsem to dejstvo, da se moramo

odgovorno družbeno dogovoriti, kakšen bo naš pokojninski sistem po letu 2020 do leta 2040. Moramo se zavedati, da je danes ključni problem to, da mladi ne verjamejo več v to, da bodo v prihodnje imeli pokojnino iz prvega stebra, kar pa je ključ. Zaupanje v sistem je medgeneracijski temelj, da lahko ohranimo medgeneracijsko solidarnost, na kateri naši pokojninski sistemi temeljijo. Edino prvi steber je dejansko skozi zgodovino, torej ta dokladni sistem, pokazal, da lahko kljubuje vsem tem gibanjem na trgu, ciklom gor in dol, kot se soočamo v gospodarstvu na svetovni ravni. Danes se je treba dogovoriti, kako bo izgledal pokojninski sistem po letu 2020 do leta 2040 zaradi mladih, zato da bodo imeli občutek, da če danes plačujejo, da bodo imeli pa pravico do pokojnine iz tega sistema, ko se bodo oni upokojevali. Torej, gre za to, da danes snujemo sistem, ki bo veljal leta 2040, ker bodo vmes številna, več kot 20 let, prehodna obdobja.

Vsekakor je tako bela knjiga analiza stanja, analiza obstoječih pokojninskih sprememb iz leta 2013, predvsem pa analizira možnih ukrepov na različnih področjih. Torej, simulira od daljše pokojninske dobe, od starosti, od različnega načina usklajevanja pokojnin, od tega, na kakšen način lahko drugi steber igra dopolnilno vlogo pri pokojninah, vprašanje demografskega sklada. Pomembno je, da so različni možni nabori ukrepov, ki imajo zadaj finančne učinke, torej, da vemo, o čem se pogovarjamo, in tudi kombinacije različnih ukrepov so predstavljene. Ključno je torej, da se družbeno odgovorno – torej, ne samo posamezniki, posamezne interesne skupine, ampak družba kot celota. Sedaj imamo prvi čas, bela knjiga 2016 nam daje možnost, da izrabimo čas, ki ga imamo za to, da se družbeno dogovorimo za čim širše spremembe o tem, kako bomo imeli pokojninski sistem po 2020, in da se ne dogovorimo zopet za zelo kratko obdobje 7 let zaradi tega, ker nismo sposobni nekega dogovora, ki bi mladim rekel: Pogledajte, za 20 let vemo, kako bodo stvari izgledale. Res je, da je lažje trenutno gledati, naredim korak za 4 leta, ampak pri pokojninah mladi potrebujejo to vero v sistem, da bo tudi, ko se bodo oni upokojili ...

Ta bela knjiga je res podlaga za to, da se lahko odgovorno o teh vprašanih pogovarjamo na podlagi števil in da sprejmemo rešitve, za katerimi bomo lahko družba kot celota tudi stali. Mi pa, tako kot danes, ne delamo do 65. leta – večina ne, se prej upokoji –, tudi 67 absolutno ni tisti strah, ki je, je pa dejstvo, da bo pred novimi spremembami ključno narediti na trgu dela, mlajši bodo morali prej vstopati na trg dela in tudi dvigniti najnižjo stopnjo zaposlenosti starejših na trgu bo nujno – Slovenija je namreč ena izmed tistih, ki ima najnižjo stopnjo aktivnosti starejših med 55. in 64. letom starosti. Torej, upokojitvena starost je samo eden izmed mehanizmov, nikakor pa ne bi želeli spreminjati teh upokojitvenih pogojev in imeti zopet več ljudi

na Zavodu za zaposlovanje, kjer bi čakali, da se lahko upokojijo. To ne bi bilo odgovorno, zato je potrebno pravilno sosledje korakov, spremembe na trgu dela, kmalu bo tudi dokument Starejši na trgu dela v javni razpravi .../ izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, ministrica, za odgovor.

Seveda si vsi želimo široke javne razprave, medgeneracijskega socialnega dialoga, ki bo dosegel čim večje soglasje. Želeli ste še marsikaj povedati, bela knjiga obsega več kot 300 strani in verjamem, da je marsikaj za povedati, marsikatera izhodišča so navedena. Mislim, da ste malce potolažili tudi vse državljane in državljanke, da vsem ne bo treba delati do 67. leta. Mogoče bi še samo dodali:

Pri katerih letih se bodo lahko upokojevali?

Koliko delovne dobe bodo potrebovali?

Kajti to je zapisano v beli knjigi. Res pa je, da moramo narediti vse, da mladi ponovno zaupajo v sistem pokojninskega sistema prvega stebra, kot ste omenili, kajti če ne bodo imeli tega zagotovila, potem se ne bodo niti želeli vključevati v trg zaposlenosti.

Vsekakor moramo vse napore nameniti temu, da se bo zaposlovalo čim več mlajših ljudi, vsekakor pa tudi zagotoviti, da bodo delovno aktivni starejši med 55. in tudi 65. oziroma 67. letom starosti. Kljub temu pa me zanima:

Ali v starosti po novem lahko pričakujejo bodoči upokojnenci nižje oziroma višje pokojnine?

Hvala lepa, ministrica, za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Bela knjiga nudi različen nabor možnih rešitev. Torej v tem trenutku bi bila absolutno preuranjeno reči, kakšne bodo končne rešitve. Dejstvo je, da so znotraj predlagane štiri različne kombinacije upokojitvenih pogojev. 67 je samo ena izmed, lahko se bo upokojevalo tudi pri 63., 65., odvisno od dopolnjene pokojninske dobe, ampak tudi to je stvar dogovarjanja. Poudariti je treba to, da bo to po koncu prehodnih obdobjih. Tako da karkoli, ko govorimo o 67. ali kaj podobnega – 65., 63. – imejmo v mislih, da govorimo bolj o moji generaciji kot pa kogarkoli, ki je zdaj tik pred upokojitvijo. To je aktualno za generacijo, ki se bomo upokojevali okoli leta 2040.

Kar se tiče višine pokojnin, je ključno, da pri oblikovanju sistema imamo dve stvari v mislih: finančno vzdržnost sistema, ki je en del plati, ključno po drugi strani je pa dostojnost pokojnin. Tako se je že z 2013 sprejeto spremembo

umaknilo valorizacijske količnike in usklajevanje pokojnin za nazaj, kar je doseglo, da se pokojnine, nadomestitveno razmerje, ne niža več. Torej dejansko danes odmerjene pokojnine ne padajo več v primerjavi s preteklostjo, ko je bilo določeno od leta 2000, ko je od 85 % nadomestitvenega razmerja padalo, tako da je bilo zdaj okoli 56, to padanje je bilo zaustavljeno in tudi v prihodnje, če bomo delali dlje, dalj časa bomo imeli pokojninsko obdobje, bomo imeli enake pokojnine kot sedaj. Je pa tudi vprašanje razmerja med najnižjo in najvišjo. Bela knjiga tudi odpira vprašanje, od česa bomo plačevali pokojninske prispevke, tudi vprašanje obdavčitve kapitala z namenom, da se zagotavlja financiranje tega, kar danes iz proračuna financiramo.

Veliko različnih vprašanj odpira bela knjiga in verjamem, da bo tudi Državnemu zboru v okviru javne razprave predstavljena, lahko tudi v okviru odborov in širše, je tudi dosegljiva že na naši spletni strani od prejšnjega tedna, tako da te razprave bodo potekale in se jih veselim.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Spoštovani minister za finance dr. Mramor!

Rad bi vam zastavil vprašanje, in sicer: V kateri fazi je prenos terjatev Save, d. d., z družbe DUTB na SDH in na Kapitalsko družbo? Dejstvo je, da na eni izmed januarskih sej je Vlada Republike Slovenije kot skupščina DUTB sprejela sklep, da se terjatve in obveznice Save, d. d., z DUTB prenesejo na SDH in na Kapitalsko družbo. Ne nazadnje lahko ugotovljamo, da je bilo to eno izmed velikih presenečenj in predvsem tak nenavaden sklep, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije. Ne moremo mimo dejstva, da ta sklep je formalnopravno veljaven in zavezujoč za DUTB. Samo zanima me:

V kateri fazi je in kdaj bodo te terjatve in obveznice z DUTB prenesene na SDH oziroma na Kapitalsko družbo?

Dejstvo pa je, da nekako nominalna vrednost teh terjatev znaša več kot 100 milijonov evrov. Vemo, da v preteklosti je DUTB verjetno lahko naredil nekaj tudi nenavadnih potez v zvezi z družbo Sava, d. d. Ne nazadnje je tudi DUTB večino tistih sporov, ki jih je imela Sava, d. d., na sodišču tudi izgubil. Zdaj pa lahko v medijih beremo različna tolmačenja, da se ta prenos teh terjatev zapletov. Ampak kot je znano, verjetno skupščina je največji organ družbe, Vlada kot skupščina DUTB je sprejela sklep, nenavadno ali ne, da je bil ta sklep sprejet na seji Vlade, ko ste bili vi odsotni. Zanima me, če lahko na kratko obrazložite:

V kakšni fazi je ta prenos terjatev?

Ali lahko poveste rok, kdaj naj bi terjatve bile tudi v skladu s sklepom, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, tudi prenesene?

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo dajem ministru za finance dr. Dušanu Mramorju, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa. Spoštovani poslanec mag. Marko Pogačnik!

Tako kot ste dejali, je Vlada Republike Slovenije dne 28. 1. 2016 sklepala kot skupščina Družbe za upravljanje terjatev in sprejela sklep o odprodaji terjatev do Save, Družbe za upravljanje in financiranje, d. d., in obveznic, ki jih je izdala ta družba Slovenskemu državnemu holdingu in Kapitalski družbi. Vlada je v sklepu določila, da se odplačni prenos izvede po prenosnih vrednostnih, po katerih je DUTB te tvegane postavke prejela v okviru postopka izvajanja ukrepov za krepitev stabilnosti bank oziroma po pošteni vrednosti oziroma knjigovodskih vrednosti na dan 30. 6. 2015, če so slednje višje od prenosnih vrednosti, povečanih za strošek – vse skupaj povečano za strošek financiranja v višini tehtanja stroška kapitala DUTB v višini 4,2 % za čas lastništva.

Vlada je z omenjenim sklepom tudi določila, da DUTB odda SDH in Kad, da DUTB, SDH in Kad nemudoma na razpolago dajo vso dokumentacijo in zagotovijo vse informacije v zvezi s terjatvami, obveznicami, ki so predmet prenosa. Kot ste tudi sami opozorili, prenos omenjenih terjatev in obveznic še ni bil izveden. Upoštevajoč določbe ZGD-1, to se pravi predvsem 267. in 290. člena, pomeni sprejeti sklep Vlade zavezujoče navodilo upravnemu odboru DUTB, ki ga je treba izvršiti.

Seznanjeni smo na Ministrstvu za finance, da poteka še faza skrbnega pregleda dokumentacije za namen izvedbe prenosa. Trenutno poteka tudi pravdni postopek med DUTB in Družbo Sava glede delnic Sava Turizem pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani, kjer bi ustrezna sodna poravnava končala spor o obstoju zavarovane terjatve ter se v skladu s takšno poravnavo tudi dejansko vzpostavilo zavarovane terjatve, kot so bile vpisane na dan 28. 5. 2015 v ustrezne javne registre.

Prenos je treba ocenjevati tudi z vidika postopka prisilne poravnave, se pravi tri stvari vzporedno tečejo, tako da se vrednost teh terjatev čim bolj ohrani. Pričakujemo, da bo dogovor glede glavnih parametrov prenosov na DUTB, SDH in Kad dosežen v kratkem. Glede prisilne poravnave seveda ima omejen rok trajanja in tudi ta pravdni postopek, ki naj bi skozi poravnavo končal spor o obstoju zavarovane terjatve, teče hkrati, tako da računamo, da bo to v dogladnem času sprejeto. Točnega roka vam pa ne morem povedati, ker je odvisno od teh treh postopkov. Za prvi postopek, pregled dokumentacije in vrednotenja teh naložb, lahko rečem, da je stvar dogovorjena in

bo to res v kratkem, revizorska hiša pregleduje te posamezne terjatve in njihovo vrednost na dan 30. 6. 2015, to je dogovor med vsemi tremi institucijami. Za druga dva postopka pa je verjetno težko točno povedati, kdaj bosta končana. Morajo biti pa vsi trije končani skupaj, da je vrednost teh terjatev ohranjena. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo.

Spoštovani minister za finance, vse to, kar ste prebrali, bi rekel, je verjetno še eno večje presenečenje, zakaj se je Vlada odločila za tako nenavaden korak. Ali ne bi bilo bolj smiselno verjetno, da bi vse te zadeve preverili že prej, ne pa da Vlada sprejme sklep, ki pa je zavezujoč in tudi formalnopravno veljaven za DUTB. Zdaj ste pa vi sami naštel, bi rekel, vsaj tri faze postopka, ki se morajo narediti in verjetno še kopica dodatnih problemov za prenos teh terjatev. Nenavadne poteze izvaja ta vlada, predvsem pa verjetno tudi kot minister za finance morate biti za to odgovorni. Če se je Vlada odločila za sprejetje takšnega sklepa, je verjetno zdaj smiselno, da se ta prenos naredi. Vendar me zanima:

Ali ste vi kot Vlada oziroma Ministrstvo za finance sploh preverili pri Slovenskem državnem holdingu, ali razpolaga s prostimi likvidnimi sredstvi, da bo te terjatve oziroma obveznice tudi odkupil?

Kajti rekel sem, da nominalna vrednost teh terjatev presega 100 milijonov evrov.

Ali drži informacija, da DUTB dela oziroma že ima pravno mnenje, s katerim bi ta sklep Vlade tudi izpodbijal?

Mislím, da je tukaj kup stvari, ki so nedorečene. To verjetno še na en način kaže tukaj notri, da verjetno tudi Ministrstvo za finance in Ministrstvo za gospodarstvo in potem kot celotna Vlada niso usklajeni. Mene samo skrbi, da se bodo tukaj pa še določena pravna vprašanja odprla in da se bodo ti postopki zavlačevali, kot ste že za določene zadeve omenili.

Mislím, da bo to ponovno v škodo davkoplačevalcev oziroma v škodo tudi mogoče družbe Sava, d. d.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Za dopolnitev odgovora dajem besedo ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Zakaj je Vlada sprejela ta sklep, vemo, ker se je pričakovalo, da bo v postopku prisilne

poravnave SDH izgubil svoj lastniški delež v Savi, d. d., s tem pa bi se kršil Odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, ker je pač ta naložba uvrščena med pomembne in država je v tej naložbi morala imeti najmanj 25 % plus eno delnico. Zato je Vlada sklenila, da predno do tega pride, variant je bilo več, govora o tem, katera varianta bi bila mogoča, je bilo precej, ampak Vlada se je odločila za ta sklep. V tem sklepu ni določen rok, v katerem se to prenese in zame kot za finančnega ministra je pomembno, da se pri takem prenosu vsa tveganja, ki bi s tem lahko nastala, oziroma zmanjšanja vrednosti teh terjatev odpravijo. Zato vsi ti trije postopki tečejo in ko bodo končani, pač se bo ta sklep tudi izvršil. Tako je to vse, kar lahko trenutno povem. Ne gre nikakor, nikakor ne gre za zavlačevanje, ker ti postopki tečejo dlje časa, tudi poravnava se ne sklene čez noč, prisilna poravnava ima svoj rokovnik, da pa SDH in Kad želita imeti jasno sliko, ali je tisto, kar je bilo javno objavljeno, tudi potrjeno s strani revizorja, je smiselno.

Ali smo preverili pri SDH in Kad, ali so sredstva dovolj velika ali ne? Ja, takrat smo na podlagi podatkov, ki jih je imelo ministrstvo, ocenjevali, da SDH in Kad skupaj lahko tak odplačni prenos tudi izpeljeta. Tako, to je to. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga bo postavil poslansko vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Dober dan ministrica, ministri, vsi ostali navzoči!

V letu 2015 je Vlada pod pogoji Zakona o javnih financah pristopila k pogajanju o ustanovitvi opcijskega nakupnega upravičenja predkupne pravice Republike Slovenije za poslovnem deležu družbe Soline, d. o. o. Navedeno je bilo, poleg veljavnih okoljskih predpisov po izvedeni prodaji družbe Telekom Slovenije, d. o. o., da bo omogočalo varovanje javnih interesov Republike Slovenije. Strokovne službe tako Ministrstva za okolje kot Ministrstva za finance in v končni fazi tudi SDH ter seveda vključno z družbo Telekom Slovenija so pristopile k temu iskanju rešitev za ureditev razmerij med državo in Solinami, d. o. o. Med temi ukrepi so od spremembe koncesijske pogodbe do vprašanja preteklih vlaganj v javno infrastrukturo, do možnosti odkupa družbe s strani države in še in še. Pri vsej tej zadevi pa seveda mene kot poslanca z Obale zanima:

Kaj in kako se bo dogajalo s Sečoveljskimi solinami in tem območjem, ki ima neprecenljivo kulturno, zgodovinsko in, če zaključim, tudi turistično vrednost?

Zato me zanima:

Kako potekajo pogajanja med Vlado in Solinami, d. o. o., na eni strani, kot tudi Vlado in

Telekomom o ureditvi teh vseh tripartitnih ali celo več medsebojnih razmerij?

Prav tako bi vas rad vprašal:

Katera pravna vprašanja se pri tem odpirajo?

Ali imate mogoče tudi že kakšno časovnico, se pravi, ukrepanje in postopanje v zvezi z družbo Soline, d. o. o.?

Ali imamo neke konkretne odgovore, v kakšni smeri bo to šlo?

Kot verjetno sami veste, je bila tudi Občina Piran ena izmed zainteresiranih strank, da bi prevzela soline v upravljanje. Z vaše strani bi rad slišal:

Kako in kaj imate s tem v zvezi povedati?

Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

IRENA MAJCCEN: Hvala. Spoštovana predsedujoča, spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani poslanec gospod Marko Ferluga! Hvala za vprašanje.

Mogoče ni treba, ampak bi vseeno, ker ste vmes navedli Sečoveljske soline, rada povedala, da so zemljišča in torej objekti skupaj z nepremičninami v tem parku, ki ni samo naravni park, ni samo park kulturne dediščine v nekem manjšem obsegu, ampak je to tudi pomemben park v smislu žive kulturne dediščine pridobivanja soli po starih postopkih, v lasti države. In ko govorimo o Solinah, d. o. o., govorimo pa seveda o podjetju, ki ni v lasti države. Za te parke oziroma za režime, ki so tam vzpostavljeni za varovanje teh naravnih znamenitosti in kulturnih znamenitosti, ne bo sprememb. In o tem, o čemer bom govorila nadalje, ni nič odprtega. Za Soline, d. o. o., pa sedaj odgovarjam na vaše vprašanje.

Res je, da se je po neuspehi prodaji Telekoma Ministrstvo za finance, naše ministrstvo in v sodelovanju s SDH začelo usklajevati in pripravljati predlog izhodišč za nadaljevanje urejanja medsebojnih razmerij med Vlado Republike Slovenije, Solinami, d. o. o. družbo in družbo Telekom. To se je začelo že urejati v letu 2015. Težko prevzemam odgovornost in govorim, kdaj bo predlog izhodišč posredovan Vladi Republike Slovenije v potrditev, želim pa si, da bi bil ta predlog usklajen, seveda mora biti posredovan v čim krajšem mogočem času. Če ocenjujejo nekateri, ki sodelujejo v teh skupini, da bi bilo to mogoče čez dva meseca, sem sama bolj realna, ker vem, da se velikokrat prav pri zaključnih usklajevanjih še zna kaj odpreti. To govorim predvsem iz razloga, ker Soline, d. o. o., oziroma Telekom pravzaprav toži Vlado za vlaganja v nepremičnine, torej parkovne in solinarske infrastrukture, v letih od leta 2003 do leta 2011 v višini 3 milijone in približno 200 tisoč evrov. Bila je že razpisana glavna obravnava 13. 4. 2016, vendar se je potem zaradi teh

postopkov usklajevanja ta glavna obravnava preklicala in bila preložena za približno 18 mesecev, ker se je ena in druga stran strinjata, da je treba višine vlaganj soglasno uskladiti.

Res pa je, da ima Republika Slovenije z družbo Soline, d. o. o., sklenjena štiri koncesijska razmerja, dve za izvajanje javne službe – torej gre za pristojnost MOP –, dve za rabo naravnega vira oziroma naravne vrednote. Ena od teh je v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo in ena v pristojnosti Ministrstva okolje in prostor. Obdobje, za katerega so te koncesijske pogodbe in ti akti sprejeti, pa sega tja do leta 2033. Med družbo Soline, d. o. o., in koncedentom, to je država, je odprtih več stvari, res pa je, da je od teh nadaljnjih postopkov pri odgovarjanju odvisno, ali bo koncesionar ostal, tako kot je bil izbran, ali pa v primeru, da ne bo opravljal v zadostni meri svojih nalog, bo seveda Republika Slovenija odstopila od te koncesijske pogodbe in ponovno razpisala možnost izvedbe teh del za ostale koncesionarje. Sama si želim, da bi dogovor bil uspešen in da bi s koncesionarjem, ki ima tudi zaposlene, ki poznajo postopke, so delavni, so uspešni, in da bi s čim manj anomalijami ta procedura tekla tudi v nadaljnjih letih tako uspešno kot do sedaj. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Gospod Marko Ferluga? Ne.

Gospa Nada Brinovšek bo postavila poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc, ki je odsotna.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani! Lani smo ravno v tem času tu, v Državnem zboru, imeli nujno sejo na temo nujna medicinska pomoč oziroma urgentni center in ta tema je takrat zelo razburila slovensko javnost in tudi stroko. Komaj po letu dni pa je Ministrstvo za zdravje na področju urgentnih centrov poskrbelo za ponovni šok. Poglejte, priča smo, da ministrstvo dela vse v neki tajnosti, tako kot pri nujni medicinski pomoči tudi v primeru, ki ga bom v nadaljevanju navedla. Ministrstvo za zdravje je namreč konec marca v Ljubljani sklicalo sestanek vseh direktorjev zdravstvenih domov celjske regije in jih šele na sami seji, na sestanku dejansko seznanilo z dnevnim redom. Tema tega dnevnega reda je bila organizacija pediatričnih urgentnih centrov. Gre za pilotni projekt, ki naj bi zajemal celjsko območje. In kaj to pomeni? To pomeni, da otroke, ki potrebujejo obravnavo, lahko med tednom od 7. do 20. ure zvečer pregleda njihov zdravnik, se pravi specialist družinske medicine, po 20. uri zvečer in v času dežurstva pa morajo oziroma bodo morali starši svoje otroke peljati na pregled v pediatrični urgentni center, to je v našem primeru Urgentni center v Celju. Torej, podnevi bo za neko obravnavo otroka dober njegov zdravnik, se pravi njegov izbrani

zdravnik, v času dežurstva pa bodo morali starši z bolnim otrokom obiskati pediatrični urgentni center. V čem je ves problem? Seveda v tem, ker se je ministrstvo pri oceni financiranja urgentnih centrov še kako uštel.

Ministrstvo je pripravilo nov predlog financiranja, in sicer da sredstva za izvajanje nujne medicinske pomoči glede na število otrok v občinah, ki jih nek zdravstveni dom pokriva, ne prejme zdravstveni dom, temveč pediatrični urgentni center. V bodoče ne bo več držalo pravilo, da denar sledi pacientu, ampak bo veljalo pravilo, da pacient sledi denarju.

Ministrico sem želela vprašati naslednje:

Zakaj lahko v času rednega dela otroke obravnava specialist družinske medicine, v času dežurstva pa le zdravnik specialist pediatrije? Kako si ministrstvo razlaga dejstvo, da bo večina staršev svoje otroke še vedno pripeljala v dežurno ambulanto, predvsem tiste iz oddaljenih krajev, kjer bodo otroci na primarni ravni obravnavani, sredstva pa bo prejel urgentni center?

Ali ta namera ministrstva mogoče pomeni, da se za primarni nivo v prihodnjem obdobju do leta ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Pisni odgovor. Ministrica vam bo posredovala pisni odgovor. Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo postavil poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča in lep pozdrav, gospod minister! Kot sem zapisal, vam bom postavil vprašanje glede TET, se pravi Termoelektrarne Trbovlje v zapiranju, in splošno glede razvojne politike v Zasavju. Namreč, danes sem se udeležil sestanka v Zagorju, kjer smo se s tamkajšnjimi lokalnimi oblastmi in predstavniki energetike pogovarjali o usodi TET in širše o razvoju energetike v Zasavju. Na žalost moram po tem sestanku ugotoviti, da se je še enkrat pokazala popolna nepremišljenost in netaktnost slovenske politike pri razvoju te regije, ki se vleče že vse od referendumu o tretjem bloku Termoelektrarne Trbovlje. Namreč, v Trbovljah in širše v Zasavju, predvsem pa v Trbovljah, ki so najbolj prizadete, je bilo včasih več delovnih mest kot prebivalcev, danes pa se ta kraj tudi širša regija na žalost, kot so pred časom zapisale Finance, pospešeno razvija v slovensko Grčijo. Če pogledamo samo zadnji primer, primer TET, vidimo, da je to posledica popolne nepremišljenosti političnih odločitev. Namreč, v zapiranje TET se je šlo, brez da bi bil pripravljen kakršen koli načrt, kaj napraviti z zaposlenimi, kako sanirati degradirana območja, kako rokovati z objekti, ki ostanejo; se pravi tako z deponijo, kot z dimnikom, kot z vso infrastrukturo te termoelektrarne.

Začasno se je našla rešitev, da je bilo odpuščeno približno pol zaposlenih, polovica jih je pa še tam, ker ima termoelektrarna z Elesom podpisano pogodbo o tako imenovani terciarni rezervi, ampak ta se izteče 31. julija. In od tega roka je zelo negotova usoda tako termoelektrarne kot deponije, ki je veliko okoljsko tveganje, kot 45 delovnih mest, ki jih termoelektrarna v tem trenutku še zagotavlja. Danes smo na sestanku na žalost ugotovili, da s strani ministrstva, s strani Vlade, s strani HSE ni praktično sprejeta še nobena odločitev, kaj boste napravili po 31. 7. Se pravi, kaj boste napravili, potem ko poteče pogodba med Elesom in termoelektrarno. Namreč, narejene so neke projekcije za različne scenarije, nobena rešitev še ni sprejeta in zopet se zdi, da nas bodo roki prehiteli, ljudje bodo ostali brez dela, deponija bo postala nevarna okolju in tamkajšnjim prebivalcem, Vlada pa očitno ne reagira.

Zato imam dve vprašanji, zanima me: Kaj konkretno na ministrstvu planirate, da boste rešili te zaposlene, da jih ne doleti usoda tistih, ki so bili odpuščeni v prejšnjem krogu? Kaj boste storili glede lokacije termoelektrarne? Kako gledate na splošne politike razvojne politike v Zasavju? Kdaj bomo začeli ukrepati in nehati pozabljati na to regijo?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču, da poda odgovor. Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoča, za besedo, hvala gospodu poslancu Luku Mescu za postavljeno vprašanje.

To, kar se je dogajalo v Trbovljah in s Termoelektrarno Trbovlje, bi težko rekel, da je bilo kakor koli presenečenje ... Mi vemo, da je situacija, ki je do tega privedla, bila znana že precej prej; namreč, nam je zmanjkalo energenta. Rudnik Trbovlje-Hrastnik je v zapiranju in termoelektrarna je bila postavljena pred situacijo, ko je morala bodisi najti rešitev za oskrbo z energentom od drugje. To je, bom rekel, družba poskušala, tudi mater, krovna družba, v kateri TET deluje, to je HSE, se je v zvezi s tem intenzivno ukvarjala, vendar do ustreznih rešitev žal ni prišlo. Bilo je nekaj poskusov, tako da potem na koncu ni bilo druge poti, kot da je potem bila razglašena potem ta likvidacija, ki ni nikomur ljuba in nikomur ni povšeči. Vendar, kot rečeno, je tukaj to reševanje teh vprašanj v pristojnosti družb, v pristojnosti posloводства družb, ne pa neposredno v pristojnosti Vlade.

Tako s tega vidika tudi težko vse te zadeve komentiram, kaj bo Vlada naredila za to, da se ohrani zaposlene. Mi, kar se tiče sistemskih zadev, kar je v pristojnosti Vlade,

rešujemo, kar se pa tiče poslovnih odločitev, je pa to potem čista poslovna odločitev in pristojnost teh družb. Tako je tudi v povezavi s terciarno rezervo, glede katere ste pravilno obveščeni, da se zadeva po tej pogodbi zaključi z 31. julijem. To storitev za Eles opravlja družba v okviru GEN energije, tudi v sodelovanju z družbami iz skupine HSE. Ali bo po temu času prišlo do dogovora, da bi se ta storitev opravljalna še naprej, je spet povsem v pristojnosti teh družb.

Tako vam nekega bolj konkretnega odgovora ne morem podati. Ostaja pa dejstvo, da tudi če do tega podaljšanja ne bo prišlo, to seveda pomeni sicer pomembno okrnitev teh procesov, ki se zdaj tam še izvajajo, bo pa še vedno ostalo skladiščenje naftnih blagovnih rezerv na tej lokaciji kot tudi vsa komunalna in energetska oskrba te lokacije. Kaj bo sicer po tem nadaljevanju, kakšne so možnosti za rešitev oziroma revitalizacijo te lokacije, tudi s tem vprašanjem se je družba HSE ukvarjala in po informacijah, s katerimi razpolagamo na ministrstvu, je bila naročena posebna študija revitalizacije te lokacije, kjer so bile obdelane štiri variante, in sicer da bi se lokacija popolnoma spraznila, torej, da bi se odstranili vsi objekti, da bi se lokacija delno izpraznila, da bi se torej odstranili samo najbolj moteči objekti, potem je bila obdelana ničelna varianta, kar pomeni, da bi se vzdrževalo obstoječe stanje, in potem še obdelana je bila tudi varianta, da bi se iskale rešitve v potencialno alternativnih energetskih objektih. Vsaka od teh variant je, kot ugotavlja družba HSE, žal časovno in finančno prezahtevna, da bi jo družba HSE bila sposobna realizirati. Tako ostaja pravzaprav veliko vprašanje, kaj od tega bi bilo mogoče narediti.

Lahko povem še to, da glede samega dimnika nobena od teh variant pravzaprav vprašanja rušitve dimnika ne obdeluje, tako da glede dimnika bi bilo treba najti neke rešitve, da bi se ta objekt ohranil kot nek tehnološki spomenik.

Kar se drugih stvari tiče glede usode energetike v Zasavju, pa lahko povem, da intenzivno iščemo poti, da bi se aktivirale aktivnosti na izgradnji hidroelektrarn na srednji Savi, kar pa pomeni, da je treba najti investitorja in potem sprožiti vse aktivnosti na umeščanje v prostor. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Z odgovorom nisem zadovoljen, ker v bistvu vas sprašujem hkrati, zato da vas pozovem. Namreč, kot ste sami povedali, stvar ni nova, za situacijo v Zasavju vemo že od referendumu dalje, se pravi, da bo treba v nekem – takrat je bilo jasno, da bi bilo treba v nekem doglednem roku najti nadomestilo tako

za rudnik kot za termoelektrarno, ki sta zagotavljala večino delovnih mest predvsem v Trbovljah, ampak politika je mižala in ni storila nič. Zdaj smo zopet pred nekim rokom, se pravi 31. 7., ko spet mižimo in ne storimo nič, sicer so pripravljene štiri scenariji, ki jih omenjate, ampak nobena odločitev še ni bila sprejeta oziroma sprejeto je bilo samo to, da noben od teh štirih scenarijev ni dober. Se pravi, niso dobre ne plinske elektrarne, ni dobra ne sežigalnica, ugovori so tudi proti terciarni rezervi, ki pa se mi osebno zdi, pač glede na to, da to že obstaja in da nimamo nobene alternative pripravljene, praktično edina kratkoročna alternativa tako za lokacijo, kot za deponijo, kot za zaposlene tam.

Tako vas v tem smislu hkrati sprašujem in pozivam:

Kako vi razmišljate, kako naprej po 31. 7.?

Kaj bo ministrstvo ukrepalo, da se pač rešijo vsa tri vprašanja?

Se pravi 45 zaposlenih, ki so visoko šolani v tej panogi, vsi imajo opravljene ustrezne izpite za energetiko in tako naprej in ko enkrat ti zaposleni gredo, bo zelo težko to lokacijo na kakršenkoli način naprej ohranjati.

Drugič, zanima me:

Kako se boste soočili z okoljskim tveganjem?

In tretjič:

Kaj nameravate storiti s to lokacijo?

Hkrati pa, če se dotaknem na hitro še hidroelektrarn na Savi, tukaj imamo težavo v tem, da, prvič, se pojavlja težava, da najbrž ni veliko delovnih mest v tem, drugič pa to, da gre za dolgoročen projekt. Se pravi, če bi želeli vseh 10 hidroelektrarn postaviti, so bile danes ocene, da bi to trajalo nekaj 30 let. Ljudje tam pa živijo, kot sem rekel, v slovenski Grčiji. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Za dopolnitev odgovora dajem besedo ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Želel bi ponovno poudariti, ko me sprašujete, kaj bo Vlada storila za ohranitev zaposlenih. Te zadeve so v pristojnosti družb. Ve se, kdo z družbami upravlja, to ni Vlada. Vlada pravzaprav ne more neposredno odločati, kaj bo s temi zaposlenimi, to je v pristojnosti posloводства teh družb. Te družbe iščejo rešitve, seveda pa morajo te rešitve vedno biti take, da družbe, ki delujejo na trgu, da te rešitve lahko prenesejo. Vedno je tukaj treba iskati rešitev, ki je vzdržna, ki jo te družbe lahko tudi ohranjajo na dolgi rok.

Okoli te terciarne rezerve, vemo, da so tukaj tudi druge rešitve. Eles pač to storitev na trgu naroča in tukaj je potem stvar ponudbe, kako in na kakšen način se torej ta storitev družbi Eles zagotovi. Upam, da bo tukaj mogoče najti še nek način, da bi se torej ta aktivnost lahko še nadaljevala. Ni pa, še enkrat poudarjam, to v

neposredni pristojnosti Vlade, da o tem odloči. To so povsem ekonomske odločitve, ki morajo biti sprejete na tržnih načelih.

Kar se tiče dolgoročnega oziroma še vprašanje, kaj se bo zgodilo s temi objekti z okoljskimi tveganji. Tudi to je v pristojnosti družbe oziroma zdaj matere družbe HSE, seveda bi bilo mnogo enostavnejše, če bi ta objekt ta lokacija še funkcionirala in delovala lahko naprej. Seveda, ker je zadeva v postopku likvidacije, če se objekti ne bodo mogli odstraniti ali najti neka druga namembnost, se lahko tisti objekti, ki so okoljsko neoporečni, lahko namenijo tudi, recimo, zainteresiranim družbam ali lokalnim skupnostim, ki bi lahko za te objekte našle kakršnokoli dejavnost. Za tiste objekte, ki pa so okoljsko oporečni, pa žal v končni fazi, če za njih ne bo najdena neka ustrezna rešitev, to breme pade potem v končni fazi na pleča države, zato nam ta izid likvidacije v osnovi, kot Vladi, seveda ni bil povšečen. Nas je zelo skrbelo, da je do tega prišlo.

Kar se tiče pa izgradnje hidroelektrarn, se popolnoma strinjam z vami, da je to dolgoročen proces, da prav veliko delovnih mest neposredno v energetiki iz tega ne bo prišlo, bo pa po mojem mnenju omogočal nek razvoj nekih drugih dejavnosti, tudi turističnih konec koncev, ki se jih lahko ob akumulacijskih jezerih izvaja. Tako si mi prizadevamo, da bi vsaj do teh spodnjih treh hidroelektrarn na tem območju Zasavja kar najhitreje prišlo; skratka, do umestitve v prostor in potem tudi do izgradnje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec, imate besedo za postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru ministra. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Mislim, da smo prišli do srži problema. Glede na to, kaj sem zjutraj slišal,

pa glede na to, kaj ste mi zdaj vi povedali, imamo v bistvu situacijo, ki je po mojem praktično identična vse od referenduma; se pravi, da se gre za neko klasično prelaganje odgovornosti. Vlada pravi, da to ni v naši pristojnosti, to naj počnejo družbe, družbe pravijo, da s strani Vlade in ministrstva ne dobimo navodil, usmeritev in se na nek način potem pač prelaga odgovornost, se pingpongira in podaja to odgovornost iz rok v roke, nastradajo pa seveda tisti, ki zaradi neaktivnosti ostanejo brez dela, tisti, ki zaradi neaktivnosti živijo v degradiranem okolju in tako naprej. Najprej bi bil moj poziv – glede na to, da se zelo zelo mudi –, namreč rok je 31. 7., da se na ministrstvu in v Vladi pogovorite z družbami. Tudi sami so danes izrazili zelo jasno željo, da bi se usedli in pogovorili, kako to situacijo rešiti. Se pravi, to bi bil poziv vam.

Moja proceduralna pobuda za Državni zbor bi pa bila, da se pogovorimo o tem, kako sploh

zapeljati razvojno politiko v Zasavju, ker kot sem rekel, zaradi neaktivnosti vseh nas, tako Vlade kot širše politike, ta regija že več kot desetletje umira in nima praktično nobene jasne razvojne perspektive. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa, gospod Luka Mesec. O vaši zahtevi bo Državni zbor odločil jutri, 19. 4. 2016, v okviru glasovanj.

Gospa Jelka Godec bo postavila poslansko vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo. Lep pozdrav ministrici!

Moje vprašanje se nanaša na integracijo otrok tujcev v slovenski izobraževalni sistem. Glede na migrantsko krizo, glede na to, da je vedno več govora, da bomo vključevali oziroma da že vključujemo tudi otroke migrantov, se bodo pojavljale še vedno večje težave glede učenja slovenskega jezika oziroma integracije teh otrok. Moje vprašanje se bolj nanaša na že obstoječo oziroma že obstoječe stanje, in sicer nekje 2007, mislim da, je bilo na kolegiju ministra sprejeta strategija o vključevanju otrok v izobraževanje za integracijo priseljencev in kasneje potem 2012 tudi sprejete te smernice za vključevanje. 8. člen Zakona o osnovni šoli pravi, da je v Republiki Sloveniji materni jezik slovensčina in da se ob vključitvi v osnovno šolo organizira pouk slovenskega jezika za tuje govoreče otroke. Po nekaterih podatkih je v šolskem letu 2015–2016 nekje 5 %, malo manj kot 5 % otrok, ki so tuje govoreči in se vključujejo v osnovno in srednjo šolo. Moram pa reči, da se ravnateljem postavlja vedno večje vprašanje oziroma vedno večje težave z integracijo otrok oziroma predvsem pri razumevanju slovenskega jezika teh otrok. Ministrstvo ima smernice, ima zakon, po drugi strani pa ravnateljem nalaga nekako racionalizacijo pri tem, torej vključevanje v skupine otrok, poučevanje slovenskega jezika pred vključitvijo, ravnatelji pa sporočajo, da imajo vedno manj financ, vedno manj kadra in da prihaja do velikih težav pri vključevanju teh otrok, predvsem mlajših, ki ob vstopu, ko jih vključijo v osnovno šolo oziroma v sam proces, ne znajo slovenskega jezika in v bistvu prihaja tudi do socialnih, psihičnih in ostalih težav pri teh otrocih, hkrati pa je moten tudi redni pouk.

Mene zanima, glede na to, da so bile te smernice in strategija sprejeta toliko let nazaj – 2007 pri ministru, 2012 strategija, ali ministrstvo za šolstvo načrtuje spremembo teh strategij, kakršnekoli nove usmeritve ravnateljem, da bodo ti otroci, govorimo o teh otrocih, ki so, recimo, prišli v Slovenijo pred tremi, štirimi leti, pa še vedno ne znajo, žal, slovenskega jezika in jih vključujemo v prvi razred ali pa v srednje šole. Pojavile so se tudi nekatere pripombe tudi staršev tudi ravnateljev.

Torej, zanima me:

Kakšne podatke ima ministrstvo o teh težavah? Kakšne načrte ima v prihodnje, da do takšnih anomalij ne bi prihajalo, da bi lahko lažje te otroke vključevali v osnovno šolo in da ne bi trpel proces izobraževanja?

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

Izvolite, beseda je vaša.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovana predsedujoča, spoštovana gospa poslanka, spoštovani zbor!

Kar se tiče smernic in predvsem sprejeta strategije, dejstvo je, da je ravno ta pripomogla ključno za projekte, ki so potekali od leta 2008 naprej s tako imenovanim namenom medkulturnega sodelovanja in vpenjanja otrok oziroma vključevanja otrok v sistem izobraževanja na način, da zdaj lahko rečemo, da uvajamo tako imenovani dvostopenjski model vključevanja otrok. Govorim splošno o otrocih priseljencev, ne samo o tem, kar poteka danes v luči migrantske krize oziroma otrok beguncev oziroma priseljencev.

Tisto, kar v tem trenutku poteka, pa je še posebej na ravni strokovnega dela tako imenovano izvajanje uvajalnice in nadaljevalnice, to je ta dvostopenjski model, ki predvsem daje najprej poudarek na integraciji v splošno kulturno okolje in ob tem je zelo pomemben del učenje slovenskega oziroma tistega jezika, v katerega okolje otrok prihaja ali pa bodisi tudi mladostnik brez spremstva. Pred vključitvijo v sam redni pouk se za omenjene otroke organizira to tako imenovano uvajalnico oziroma popravljalnico. Tu gre za 20 strnjenih ur. Potem se tudi vključujejo k rednemu pouku, vendar postopno, hkrati pa jim pripada tudi dodatna strokovna pomoč pri učenju slovenščine, in sicer predvsem priporočamo to v strnjeni obliki izvajanja, to gre za tako imenovano nadaljevalnico. Vse to poteka pravzaprav že od imenovanih projektov naprej, ko je bilo vključenih že kar nekaj šol. Ta projekt ima danes tudi nadgradnjo v tako imenovani delovni strokovni skupini ravnateljev, ki so izvajali te projekte že pred nastankom te ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Čas ne teče pravilno, ker ste ugasnili vmes ...

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Pardon. Lahko nadaljujem, ali je zaključek?

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Nekje dve minuti je še. Prosim, če odgovorite v teh dveh minutah.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Samo morda na hitro: tudi na ravni dijakov se opažajo te težave z rabo jezika. Tudi tam poteka ta tako imenovani spremljevalni program, kjer se lahko vključijo v te posebne skupine. V temu trenutku na primer v Osnovni šoli Livada imamo 29 otrok, kjer se posebej v tem aktualnemu trenutku izvaja prav ta način najprej soočenje s slovenskim jezikom in šele potem seveda postopno uvajanje v redne oblike učenja. Prav tako imajo ti otroci poseben status pri NPZ, imajo poseben status pri ocenjevanju, ravno v ozadju je razumevanje in vključevanje v vse oblike tudi drugega delovanja, torej ne samo neposredno v samem šolskem pouku.

So pa ravnatelji na to opozorili in prav ta strokovna skupina tudi znotraj ministrstva deluje, več o tem pa je tudi za ravnatelje, starše in sicer splošno javnost že navedeno na spletni podstrani ministrstva, ki smo jo tudi že predstavili pred časom.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora ministrice. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Ravno to, kar ste dejali, opozarjajo ravnatelji, da prihaja do teh anomalij. Mene zanima:

Ali ministrstvo meni, da je dovolj 20 ur uvajalnih ur, sploh če je to v strnjeni skupini?

Namreč, sama poznam kar nekaj primerov iz prejšnje službe pa tudi kot starš, da otrok enostavno pride v šolo in zaradi zavračanja staršev ni imel uvajalnice. Mislim, da so tukaj veliki problemi.

Sami ste mi tudi dajali odgovor glede dijakinj v Mengšu, ki sta opravljali prakso v vrtcu in da jo je vrtec predčasno prekinil, ker sta, recimo, imeli šibko znanje slovenskega jezika, neupoštevanje pravil, pogosta uporaba telefona, nista imeli copat in nista želeli uporabljati delovne halje.

Mene zanima:

Ali dosti teh otrok potem ravno zaradi tega, ker odklanjajo določene zadeve, ker ne znajo slovenskega jezika in se ne integrirajo oziroma ne razumejo učnega procesa, tudi prihaja do velike osipa teh otrok in ostanejo dobesedno, če lahko rečem, na cesti, brez izobrazbe?

Mislim, da bi moralo ministrstvo na tem področju, ker tukaj je potem tudi vprašanje, če se vrnem na primer dijakinj, ker je tudi primer, zaradi katerega sem tudi postavila vprašanje:

Kako potem zaključijo izobraževalni proces, če ne opravijo prakse, če ne opravijo vseh obveznosti?

Še enkrat bi postavila, glede na čas prej, tudi:

Kakšne so te smernice v prihodnje, da se takšne stvari ne bi dogajale – tudi osip teh otrok, ki konec koncev potem ostanejo brez izobrazbe,

vprašanje so službe, ali ostanejo na cesti ali kakorkoli, lahko postanejo tudi problem družbe. Kakšne so te smernice v prihodnje na ministrstvu?

Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Za dopolnitev odgovora dajem besedo ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala.

Prav iz razloga povedanega je pred nami projekt tako imenovanega opolnomočenja učiteljev tudi z namenom širšega ustvarjanja kompetenc pri otrocih priseljencih oziroma mladostnikih, še posebej mladostnikih brez spremstva. Naj pa povem, da je tako imenovanih – v angleškem izrazu mednarodno primerljivo uporabljamo to – early leavers, torej tistih, ki zgodaj zapuščajo šolanje, v Sloveniji v enem najmanjših deležev v Evropi. To je tudi odraz tega, da skušamo s podobnimi spodbudami projekt vključevanja tudi širše skupnosti seveda zagotoviti, da bi bilo čim manj, še posebej mladostnikov, ki prehitro zapuščajo šolo. Podoben projekt smo imeli z vključevanjem romskih otrok, romskih mladih ljudi in potem širšega usposabljanja – tudi takrat, ko je treba že tako rekoč za odrasle, čeprav so še mladi, zagotoviti še dodatno usposabljanje, še posebej, recimo, slovenskega jezika ali drugih potrebnih kompetenc. V tej smeri tudi sodelujemo mednarodno in bomo tudi v naslednjih dneh pripravili posebno strokovno srečanje na to temo, kajti želimo tudi z izkušnjami drugih držav omogočiti, da bi lahko čim več teh dobrih praks prenesli v šole. Je pa res, da seveda se tukaj zelo razlikujejo tudi mladi sami po tem, ali otroci s kakšno stopnjo znanja že prihajajo v šolo in praktično potekajo v tem trenutku obravnave individualno.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo postavil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi, lep dober dan!

Priča smo številnim kadrovskim malverzacijam vladajoče koalicije in posledice tovrstnih dejanj smo občutili nedavno, v petek, ko so trije novoimenovani nadzorniki Nove ljubljanske banke odstopili s svojih položajev.

Nekateri smo že v preteklosti ob samem imenovanju najprej uprave Slovenskega državnega holdinga, ki je odgovorna za kadrovanje v državnih podjetjih, ter ne nazadnje

tudi ob imenovanju novih nadzornikov Nove Ljubljanske banke opozarjali, da tiste ljudi, ki so sokrivi ali ki so sodelovali na odgovornih položajih v Novi Ljubljanski banki v času, ko je v Novi Ljubljanski banki nastajala bančna luknja, da tisti ljudje, te osebe ne bi smele sodelovati v vodstvu Nove Ljubljanske banke, ne bi smeli postati nadzorniki Nove Ljubljanske banke, kajti tudi ne izpolnjujejo vseh pogojev. In pred tem, da bi odgovarjali za to, da ti ljudje ne izpolnjujejo vseh pogojev za vodenje nadzornega sveta Nove Ljubljanske banke, so ti gospodje v petek seveda odstopili. Navedli so, da odstopajo zaradi diskreditacij in pritiskov, sami pa vemo iz zakulisnih informacij, da ne bi pridobili potrebnih dovoljenj oziroma licenc tako ECB kot Banke Slovenije za opravljanje svoje funkcije. Dejansko se zdi, da iz Nove Ljubljanske banke smo naredili peskovnik ob tej vladajoči koaliciji, določen peskovnik, ko se gremo, kdo je naš, kdo je vaš, in nastavljamo kar tako, po domače, kar tako po domače, ljudi brez kakršnekoli odgovornosti. Posledica tovrstnih dejanj je, da imamo danes nepopoln nadzorni svet Nove Ljubljanske banke, smo brez uprave Nove Ljubljanske banke, ob upoštevanju, da smo v to državno banko vložili milijarde evrov davkoplačevalskega denarja, in to početje je neodgovorno početje.

Zaradi tega, spoštovani gospod minister, vas sprašujem, mene ne skrbi odstop kot takšen, skrbijo me posamezne poteze, ki so se zgodile. Ta nadzorni svet je bil imenovan s strani uprave SDH, zato da se razreši uprava Nove Ljubljanske banke, in potem ko je uprava Nove Ljubljanske banke bila razrešena oziroma je pred razrešitvijo sama odstopila, so ti gospodje odstopili – rep med noge pa šli. Sprašujem vas, spoštovani gospod minister, kot odgovoren vas sprašujem :

Ali boste pozvali nadzorni svet Slovenskega državnega holdinga, da preuči odgovornost vodstva SDH pri imenovanju nadzornikov Nove Ljubljanske banke?

Ali boste sklicali skupščino SDH, če nadzorni svet ne bo razrešil vodstva SDH?

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo dajem ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.
Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Mogoče nekaj pojasnil v zvezi z ureditvijo imenovanja članov nadzornih svetov bank, ki jih ureja Zakon o bančništvu. Ta določa pogoje, ki jih morajo člani nadzornih svetov izpolnjevati, ti pogoji v celoti sledijo zahtevam iz evropskih pravnih aktov, med katerim bi omenil Direktivo o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij investicijskih podjetij ter smernice evropskega bančnega organa o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev

ključih funkcij. Poudarjam, da so pogoji, ki jih mora izpolnjevati član nadzornega sveta banke v državni lasti povsem enaki pogojem, ki jih morajo izpolnjevati člani nadzornih svetov vseh ostalih bank. Edino, kar je pri imenovanju članov nadzorni svet bank v državni lasti urejeno drugače kot pri imenovanju teh članov v nadzorni svet ostalih bank, je vprašanje, kdo opravi presojo primernosti kandidata za člana nadzornega sveta pred njegovim imenovanjem. Sedmi odstavek 29. člena Zakona o ukrepih za stabilnost bank je pristojnost ocenjevanja primernosti kandidata za člane nadzornega sveta banke v državni lasti dodelil SDH. Navedeno je posledica dejstva, da ima SDH že v skladu z Zakonom o SDH vzpostavljen svoj sistem preverjanja kandidata za člane nadzornih svetov, a ne glede na navedeno velja, da mora tudi SDH pri izdelavi ocene primernosti kandidata upoštevati pogoje in merila, ki jih za člana sveta nadzornega sveta določa Zakon o bančništvu in akti, izdani na njegovi podlagi.

Ker iz navedenega sledi, da so pogoji za člana nadzornih svetov banke enaki, ne glede na naravo delničarjev, in usklajeni z določbami evropskih pravnih aktov, v tem trenutku o zakonodajnih spremembah ne razmišljamo, seveda pa kot resorno ministrstvo spremljamo postopke imenovanja članov nadzornih svetov v bankah v državni lasti in bomo, če se pokaže, da so bili ti pomanjkljivi, preučili možnost zakonodajnih sprememb.

Kar pa se tiče tega nedavnega odstopa treh članov nadzornega sveta SDH, menimo, da ne gre oporekati osnovnemu načelu korporativnega upravljanja, da ima lastnik ali od njega pooblaščen upravljavec pravico imenovati člana nadzornega sveta preko skupščine. Hkrati poudarjamo, da je SDH pred imenovanjem izvedel vse postopke preverbe kandidatov, kot jih zahtevajo predhodno navedeni akti. Sama banka ima po Zakonu o bančništvu možnost, da po imenovanju članov nadzornega sveta ves čas ocenjuje njihovo primernost, Banka Slovenije pa lahko članu v določenih primerih z odločbo naknadno prepove opravljanje funkcije. Vsekakor je to mogoče, je pa mogoče, da prihaja pri predhodnih in naknadnih ocenah primernosti do različnih ocen dejanskega stanja. Da bi se temu izognili v bodoče in da bi zagotovili popolno preglednost imenovanja članov nadzornih svetov, menim, da bi bilo primerno, da Banka Slovenije, pa tudi banka, ki je v državni lasti, seznanijo SDH s svojo metodologijo ocenjevanja članov nadzornih svetov in z izrekanjem vrednostnih ocen o njihovi primernosti, kar je pa še posebej ključno, kakor tudi z virom podatkov, iz katerih izhajajo ocene. Tako bomo dosegli, da bodo enake določbe tudi enako uporabljene – kar kot izgleda, to so, kot ste vi rekli, zakulisne informacije. Jaz teh informacij nimam, pa sem minister za finance. Ker je Banka Slovenije neodvisna institucija in ima svojo posebno komisijo, ki ocenjuje posamezne kandidate, in

tudi guverner se ne ukvarja s tem, ampak samo ta komisija, bi s tako delitvijo informacij in načel in virov podatkov ne smelo potem prihajati do razlik med mnenjem Banke Slovenije, mnenjem banke in pa mnenjem SDH o primernosti ocen.

Ti kandidati so odstopili sami, tako da gre sedaj za špekulacije, kaj je bilo zadaj in tega pač ne morem delati kot minister. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec, boste zahtevali dopolnitev odgovora? Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani gospod minister, najlepša hvala za odgovor. Ampak poglejte, Vlada je skupščina Slovenskega državnega holdinga in je odgovorna. Konkretno vas sprašujem:

Ali se vi kot finančni minister, kot član te vladajoče koalicije počutite odgovornega za to, da danes nimamo v Novi Ljubljanski banki ne uprave banke in ne polnopravnega oziroma polnega nadzornega sveta Nove Ljubljanske banke?

Zraven se spomnite, da so davkoplačevalci vložili v Novo Ljubljansko banko milijarde evrov. Drugo opozorilo je, da smo z Novo Ljubljansko banko v procesu prodaje in moje vprašanje je:

Kakšni so to signali?

Nadalje, vem, da so ti gospodje odstopili zaradi diskreditacije in pritiskov, ki so se zgodili. Ampak ti gospodje so bili imenovani s strani uprave SDH za nove nadzornike Nove Ljubljanske banke izključno z enim namenom; in to je, da zamenjajo upravo Nove Ljubljanske banke. Ker takratni predsednik uprave Nove Ljubljanske banke ni želel biti zamenjan, je odstopil sam, to je sam povedal. Kar na lepem ti gospodje tik pred tem, ko bi morali pridobiti ta dovoljena, ti gospodje nadzorniki odstopijo. In si predstavljate v tem primeru, kakšna blamaža bi bila, da bi ti ljudje vztrajali do konca kot nadzorniki in bi potem iz Evropske centralne banke dobili opozorilo, da ne izpolnjujejo pogojev. So pa zamenjali upravo Nove Ljubljanske banke in so jo zamenjali – upravo Nove Ljubljanske banke.

Želim vas samo opozoriti, da naj se Vlada pri kadrovanju res drži navodil OECD o korporativnem upravljanju, ne pa tako imenovane domačijske politike kadrovanja v tem peskovniku in za peskovnik izberemo res Novo Ljubljansko banko, vsaj tako se zdi v tem primeru. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, minister, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Rekel bi, da Vlada se drži pri kadrovanju pravil o korporativnem upravljanju OECD, ker pač s temi nastavitvami članov nadzornih svetov NLB ni imela nič, ker je to naredil SDH, ki je potem

korporativnemu upravljanju za to tudi zadolžen. Končni rezultat pa je, da je trenutno toliko članov nadzornega sveta, kot jih je bilo prej pred spremembami – šest – zaradi tega, ker je od sedmih, kolikor je bil velik nadzorni svet pred temi spremembami, eden vedno manjkal in je bilo šest članov. Hkrati ima nadzorni svet tudi predsednika nadzornega sveta in nadzorni svet normalno deluje. Uprava deluje, tako da NLB pač funkcionira. Če pride do odstopov, vemo, kdo je po tem korporativnem upravljanju odgovoren za to, da se popolni sestava nadzornega sveta.

Za vse ostalo, zakaj je bil nekdo nastavljen in tako naprej, pa moram reči, da kot minister za finance ne vem nič.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec, imate zahtevo za postopkovni predlog Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Rad bi, da se Državni zbor pogovarja o Novi Ljubljanski banki in sploh o kadrovanju, zaradi tega predlagam v skladu s poslovnikom, da na eni izmed naslednjih sej opravimo to razpravo o mojem vprašanju.

Imam pa še kot en komentar, in sicer glejte – treba bi bilo izvedeti, kako nedavno dogajanje v Novi Ljubljanski banki komentirajo tudi pri Deutsche Bank, ki kot svetovalec deluje pri prodaji Nove Ljubljanske banke. Nova Ljubljanska banka, poudarjam, mora namreč biti po določbi Evropske komisije do konca leta 2017 prodana, sicer bomo ponovno davkoplačevalci tisti, ki bomo nastradali. Res, gospod minister, na tej seji naj bo priložnost tudi, da o tem spregovorimo, kaj Deutsche Bank v tem primeru pravi. SDH, ste dejali, je zadolžen. Seveda, SDH je zadolžen in Vlada kot skupščina je tudi odgovorna, Vlada kot skupščina odgovarja za nadzorni svet Slovenskega državnega holdinga. O tem smo v tem parlamentu v tem mandatu že večkrat govorili, kajti kadrovanje v Novi Ljubljanski banki ni edini precedens, ki se je zgodil v tem mandatu ali pa zgolj od imenovanja nove uprave Slovenskega državnega holdinga. Spomnimo še druge prodaje podjetij, ki so šle spet po domačijsko.

Ker Vlada ne razmišlja o spremembi zakonodaje, spoštovani gospod minister, spoštovana Vlada, razmišlja pa Nova Slovenija. In sicer zelo v kratkem bomo vložili predlog Zakona o bančništvu, ki bo govoril oziroma ki bo šel v to smer, da tisti posamezniki, ki so v preteklosti na kakršenkoli način sodelovali pri ustvarjanju bančne luknje, so bili v upravah odgovorni v bankah v tem obdobju in so bili po mednarodnih kriterijih, pa tudi po domači zakonodaji, v tem obdobju torej sokrivi, ti ljudje v skladu s to spremembo zakonodaje ne morejo in ne smejo več sedeti v nadzornih svetih ali

ostalih vodstvih bank. To je edini način, da se neuspešnih ljudi ne more več kadrovati na položaje v bankah. Ti zadnji nadzorniki Nove Ljubljanske banke, poglejte, ti ljudje so bili prej v Novi Ljubljanski banki in so bili v obdobju na odgovornih položajih, ko je nastajala bančna luknja – Luksemburg, Črna gora –, so bili v tem obdobju na odgovornih položajih, na odgovornih funkcijah. Oni so bili nadzorniki državne banke, ne pa neke privatne banke. In še potem tako neodgovorno na vrat na nos, preden bi se podale licence ali pa ne podale, potem vrat na nos odstopijo. Jaz poudarjam predvsem odgovornost tudi Vlade, ki ima moč in ki ima vpliv, in vem, da če se vi kot finančni minister ne bi strinjali z imenovanjem, da bi lahko tudi to preprečili.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospod Jernej Vrtovec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospod Danijel Krivec bo postavil vprašanje ministru brez resorja, pristojnemu za Slovence v zamejstvu in po svetu, gospodu Gorazdu Žmavcu.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav ministrom in ministrici!

Spoštovanega ministra za Slovence po svetu in zamejstvu gospoda Gorazda Žmavca sprašujem v povezavi s Slomakom kot organizacijo, ki pokriva Slovence v zamejstvu. Namreč, pred kratkim je bil na povabilo Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu delovni sestanek, kjer je bilo v vabilu navedeno, da je Slomak krovna organizacija Slovencev iz Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške in pokriva praktično vse te organizacije. V preteklosti je bilo že kar veliko srečanj s Slomakom kot neko institucijo, ki predstavlja Slovence v zamejstvu. Že v preteklosti je prihajalo do neke nedorečenosti, predvsem glede pristojnosti Slomaka kot krovne organizacije. Pred dvema letoma, ko je bil Slomak na obisku tudi v Državnem zboru pri predsedniku Državnega zbora, je bilo postavljeno nekaj konkretnih vprašanj glede načina delovanja, organiziranja in o nalogah Slomaka. Takrat je bilo s strani Državnega zbora tudi zaprosilo, da se te dokumente dostavi v Državni zbor. Sam nimam informacij, ali je bilo to izvedeno.

Zanima me oziroma ministra, pristojnega za Slovence v zamejstvu in po svetu, dejansko sprašujem:

Na kateri podlagi je Slomak imenovan za krovno organizacijo Slovencev v zamejstvu?

Ali so vsa ta vprašanja, ki so se v preteklosti pojavljala glede pristojnosti pokrivanja Slomaka v imenu vseh organizacij v tem trenutku dejansko usklajena z vsemi krovnimi organizacijami, kot jih poznamo v našem zamejstvu, predvsem v Italiji in Avstriji, kjer so te krovne organizacije dejansko aktivne?

V preteklosti Slomak v tej smeri ni imel neke velik vloge. Sedaj pa glede na ta zadnji obisk postavljam vprašanje ministru in pričakujem odgovor:

Ali so te formalne ovire oziroma formalni zaplet iz preteklosti dejansko odpravljeni in je Slomak, tako kot je v vabilu pisalo, dejansko v tem trenutku krovna organizacija za vse te zamejske Slovence?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospodo minister Gorazd Žmavc, boste odgovorili? Prosim.

GORAZD ŽMAVC: Spoštovani podpredsednik, spoštovana kolegice, spoštovani poslanci in poslanke!

Poslancu Danijelu Krivcu bi se zahvalil za postavljeno vprašanje, da dobim tudi nekako možnost, da kot resorni minister podam svoj pogled na ta odnos do tako imenovane Slovenske manjšinske koordinacije, ki je bila ustanovljena že leta 2004 kot neko interesno združenje, ki naj zastopa manjšinsko politiko in je bila dosti aktivna do 2010. Od 2010 je ta aktivnost upadla, to smo tudi zaznali, vendar pa ocenjujemo, da je bila ta organizacija glede na vaše vprašanje o legitimnosti in tudi glede vsebine dela, kar razumem iz vašega vprašanja, tudi jaz sebi dajem odgovor, da je verjetno ta organizacija bila ustanovljena in v skladu s 11. členom Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, predvsem v tem smislu, da Slovenija podpira celovitost, subjektiviteto in avtonomnost avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah ter da spoštuje organizirane oblike tega enotnega predstavnštva posameznih skupnosti.

Iz tega izhaja lahko, da je ta oblika združenja Slomak legitimna pravica, tako gledam tudi jaz na to problematiko. Vendar pa tukaj ne moremo, niti nimamo nobenih zadržkov, da bi tej iniciativi nasprotovali. Seveda pa odpiramo mi tudi to vprašanje, jaz kot minister, da je pomembna vsebina in teme, ki jih odpirajo takšna srečanja, predvsem iz tega stališča, ker so potem važne – to, kar ste vi postavili vprašanje – pristojnosti in odgovornosti takšnih sklepov ali pa takšnega usklajevanja teh interesov. Zato sem jaz že takoj na začetku svojega mandata, ko sem uvidel ta problem in morda v tistem času neaktivnost delovanja ali neusklajenih določenih interesov, sklical ta razgovor s predsedniki vseh krovnih organizacij slovenskih skupnosti v sosednjih državah ter se na nek način dogovoril, da je naša najpomembnejša oblika delovanja mene kot ministra s predsedniki krovnih organizacij v nekem smislu kolegija – skupnega usklajevanja teh interesov znotraj nas kot ministrstva in predsednikov krovnih organizacij. Moram reči, da so ta srečanja v dveh letih, dveh letih in pol dala kar dobre rezultate, smo delovali nekako brez te koordinacije uspešno in tudi

konstruktivno. Pogledi glede nadaljnega delovanja in aktivnosti te manjšinske koordinacije so stvar zdaj samega interesa krovnih organizacij, vendar teme so različne, problemi so različni, tako da iz tega stališča ima urad interes, da sodeluje predvsem s krovnimi organizacijami, ker ima tudi za to pristojnosti in tudi določene odgovornosti do politike, financiranja in vsega ostalega. Moram pa poudariti, da mi tega združenja posebej ne financiramo; financiramo pa same krovne organizacije.

Na to vprašanje glede obiska, ki ste ga izpostavili, sem jaz bil tudi informiran s strani predsednika komisije, da so se najavili na ta obisk, vendar v obliki letnih srečanj, morda predstavitev. Sicer pa mislim, da bo treba v nadaljevanju nekatere teme v tej smeri odpreti.

Hvala lepa, spoštovani gospod Krivec.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Danijel Krivec, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala ministru za ta del odgovora, vendar ne vem, če sem bil ravno prav razumljen. Gre za vprašanje glede pravne podlage in glede odgovora na to, kaj je bilo v sklicu, ki ga imamo v Državnem zboru.

Ali je Slomak krovna organizacija vseh Slovencev iz Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške?

Ker vi ste v odgovoru ves čas govorili o krovnih organizacijah, ki predstavljajo posamezne manjšine. In to je bila vedno tudi dilema v preteklosti, zato sem jaz na to tudi opozoril s tem poslanskim vprašanjem, ker gre za reprezentativnost. Gre za to, kdo v določenih primerih nastopa s strani manjšinskih organizacij do predstavništva v matični državi, ali do Državnega zbora, ali do komisije, ali do nekega ministrstva. Če mi v gradivih, ki jih imamo v Državnem zboru, napišemo, da je Slomak krovna organizacija vseh naših bližnjih držav, to pomeni, da v primerih formalnega dostopa ali pa nastopa pri posamezni problematiki Slomak zastopa vse ostale krovne organizacije; ali ne?! To je bila ves čas dilema in zato tudi želim, da se okoli tega najde nek jasen odgovor. Mislim, da je bilo na tem srečanju prejšnji teden opozorjeno ravno na to, da je ukvarjanje s slovenskim zamejstvom v zadnjih letih zelo upadlo; in na to je Slomak opozoril. Vendar to je samo vsebina, glede formalnosti pa bi vseeno rad slišal vaš konkreten odgovor.

Ali je Slomak krovna organizacija nad temi posameznimi institucijami, ki funkcionirajo v Italiji, Avstriji, Madžarski in Hrvaški in jih zastopa v odnosu do naše države, kot piše v tem gradivu, ali ne?

Ker to je bila ves čas dilema, zato tudi sprašujemo o tej pravni podlagi in o načinu delovanja vnaprej.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Gorazd Žmavc, izvolite.

GORAZD ŽMAVC: Spoštovani poslanec, tudi jaz mislim, da to združenje nima statusa krovne organizacije ter gre res za vprašanje pristojnosti in odgovornosti v takšnih zastopanih interesov. Vendar pa osebno mislim tako, da je odgovor, da pa podlaga združevanja nekih interesov verjetno obstaja skozi ta 11. člen in se lahko povezujejo in sodelujejo. Če imajo interese in jih potem tudi artikulirajo, pa mora biti postopek potem usklajen z nosilci, pravnimi nosilci; to pa so krovne organizacije. Tukaj sva si enotna. Sicer pa jaz morda podpiram tako zadevo takrat, ko bodo ta združenja dala pobudo, kot je bilo recimo prejšnji mesec, ko so dali pobudo o mednarodni konferenci na temo evropskih norm, manjšinske zaščite v Svetu Evrope ter da to skoordinira in da te aktivnosti vodijo tudi v tej smeri. Morda pobuda, ki jo evidentno sprejemam, pa lahko tudi sodelujemo. Sicer pa moj eksplicitni odgovor je isto, kot ste mi ga tudi postavili – krovne organizacije so dejansko z zakonom opredeljene in so tudi legitimni pravni zastopnik v odnosu do prijave sredstev in do politike, ki jo vodimo. Mislim, da je ta tema pomembna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.
Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana ministra in ministrica, spoštovani kolegice in kolegi!

Vprašanje je naslovljeno na gospo ministrico. Na vašem ministrstvu je v pripravi Pravilnik o metodologiji za določanje vrednosti vodnih in priobalnih zemljišč v postopkih razpolaganja, pridobivanja in obremenjevanja teh zemljišč s stavbnimi pravicami. V osnutku pravilnika je v 4. členu določeno, v katerih primerih lahko država pridobi brezplačno v last vodna zemljišča ter metode razpolaganja s tistimi vodnimi in priobalnimi zemljišči, ki jim je prenehal status naravnega vodnega javnega dobra, status grajenega vodnega javnega dobra ali status vodne infrastrukture. Razpolaganje je opredeljeno le kot odplačno razpolaganje. Nikjer v pravilniku pa ni določena možnost brezplačne odsvojitve navedenih vodnih in priobalnih zemljišč, ki so v lasti Republike Slovenije, kot to določa Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti v 24. členu. V skladu z navedenim členom se lahko namreč nepremično premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti odsvoji tudi brezplačno; vendar le če je pridobitelj oseba

javnega prava, razen javnih podjetij, in je to v javnem interesu. Obenem pa v veljavi ostaja Pravilnik o metodologiji za določanje nadomestil za služnosti na vodnih in priobalnih zemljiščih v lasti Republike Slovenije, kar glede na ozdive različnih organizacij, v katere se združuje občine, povzroča zmedo ter nejevoljo. Menijo namreč, da bi bilo bolj smiselno, da se metodologija za določanje nadomestil za služnosti na vodnih in priobalnih zemljiščih uredi v enem podzakonskem predpisu; ob tem pa naj bi se upoštevala simboličnost plačila oziroma brezplačnost obremenjevanja vodnih in priobalnih zemljišč s stvarnimi pravicami, če je to v javnem interesu. Eden od ciljev, ki naj bi jim sledila naša vlada in ki ga pogosto poudarja vaš kolega minister za javno upravo, je tudi ta, da se občine finančno čim bolj razbremenijo.

Sprašujem vas, spoštovana gospa ministrica: Ali se vam zdi, da je omenjeni pravilnik, ki je v pripravi in ne vključuje možnosti brezplačne odsvojitve določenih vodnih in priobalnih zemljišč, v skladu s smernicami Vlade za čim bolj učinkovito finančno razbremenitev slovenskih občin?

Če menite, da je temu tako, lepo prosim za vašo razlago, na kakšen način naj bi se ta finančna bremena občin zmanjševala z omenjenim pravilnikom.

Hvala za odgovore.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCCEN: Hvala, spoštovani podpredsednik gospod Primož Hainz. Spoštovani poslanki, spoštovani poslanci! Poslanec gospod Benedikt Kopmajer, hvala za vprašanje. Je res, da se s pravilnikom, ki je v pripravi in se nanaša na metodologijo za določanje vrednosti vodnih in priobalnih zemljiščih v postopku razpolaganja, pridobivanja in obremenjevanja teh zemljišč s stvarnimi pravicami, neposredno izpolnjujejo usmeritve Vlade za čim večjo finančno razbremenitev slovenskih občin. V postopku medresorskega usklajevanja, Zakona o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin, ki je v osnutku predvideval neodplačnost pridobivanja služnosti in stavbnih pravic na vodnih in priobalnih zemljiščih, pa je bilo kasneje sprejeto stališče in usmeritev Vlade, ki je bila usklajena z občinami oziroma njihovimi predstavniki. Dogovorjeno je bilo, da morajo na generalni, sistemski ravni ostati služnosti in stavbne pravice na vodnih in priobalnih zemljiščih odplačne; da pa je odstopanje od načela odplačnosti mogoče zagotoviti le za posamične objekte kot izjemo od splošnega pravila, in sicer za objekte, ki so nujno vezani na vodni in priobalni prostor. Ti objekti so objekti, ki prečkajo vodotoke, kot so mostovi, prepusti, vrvi in dostopi. Za te objekte naj se služnost in stavbna pravica zaračunavata simbolično.

Pravilnik tako vključuje izjemo glede višine nadomestila za stavbno pravico, tako da višina nadomestila za javne dostope poti, kot so mostovi, brvi, ceste, znaša 5 % siceršnjega nadomestila. V absolutnem smislu je namreč zagotovitev popolne brezplačne odsvojitve vodnih zemljišč v lasti Slovenije nemogoča iz naslednjih razlogov – zakonodaja Evropske unije na področju voda in okolja določa obvezno načelo, in sicer plača povzročitelj obremenitve, in zato mora biti obremenjevanje s posegi, onesnaževanjem ali rabo vode podvrženo plačilu z vidika obremenjevanja. Vodna in priobalna zemljišča v lasti države so privlačna zaradi enostavnejšega pridobivanja služnosti v primerjavi s pridobivanjem služnosti na drugih zemljiščih, kot so recimo zemljišča v lasti fizičnih oseb. Zaradi zagotavljanja hidrološkega režima v vodni in priobalni prostor ne sodijo objekti, ki niso nujno vezani na ta prostor. Tudi za gradnjo vodne infrastrukture država plačuje služnost na zemljiščih v lasti občine. Tukaj posebej poudarjam, da se za področje voda ne uporablja Zakon o stvarnem premoženju države in občin; in to zaradi specifičnosti vodnih in priobalnih zemljišč ter zaradi javnega interesa, ki jim narekuje upravljanje s temi zemljišči. Vodna zemljišča v lasti države so izvzeta iz pravnega prometa.

Naše ministrstvo in vlada sta z namenom razbremenitve finančnih bremen občin in tudi odprave administrativnih ovir opravila številne aktivnosti. Za pripravo obravnavanega pravilnika je bilo treba najprej spremeniti Zakon o vodah; to smo izvedli v lanskem letu, vi ste ga potrdili. Pripravljen je ta obravnavani pravilnik, ki ste ga vi sami navedli, in je objavljen v javno obravnavo; kasneje bo posredovan v medresorsko usklajevanje. Višina plačil na služnosti je bila z noveliranjem pravilnika, ki ureja služnosti, že znižana, določene so bile tudi nekatere izjeme. Zakon o vodah določa pravila ravnanja z vodnim zemljiščem, ki mu preneha status naravnega vodnega javnega dobra zaradi naravnega dogodka ali posega v prostor. Takšno zemljišče je v določenih primerih mogoče tudi prenesti v last lokalne skupnosti brezplačno. V zvezi s Pravilnikom o metodologiji za določanje nadomestil za služnost navadnih in priobalnih zemljišč pa pojasnujem, da ni prenehal veljati in se bo uporabljal še naprej. Tudi v Zakonu o vodah je ureditev služnosti ostala enaka. S spremembo tega pravilnika niti ne bo prišlo do finančne razbremenitve občin, saj se služnost ne podeljuje za objekte, ki so nujno vezani na vodni prostor. Če pogledam v leto 2014, je Arso pripravil 36 pogodb o ustanovitvi stavbne pravice, to je devet desetih vseh vlog. Gre za mostove, eno desetino stavbnih pravic pa smo podelili v povezavi s posebno rabo vode. Tu gre za morebiten dostop do vodotoka.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zahtevate dopolnitev odgovora, gospod Benedikt Kopmajer?
Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Hvala lepa.

Ne toliko kot dopolnitev odgovora, ampak predvsem o prikazu konkretnega primera ene izmed manjših občin, ki je investirala v lokalno gospodarsko infrastrukturo, to se pravi, kot ste našeli, ali objekte, ki prečkajo vodotoke, mostove, viadukte, in je morala samo v treh primerih plačati, če že govorimo o simboličnem plačilu, 2 tisoč 160 evrov, v drugem primeru 3 tisoč 500 evrov. Če že o tem govorimo, da je to simbolično plačilo, pa ne moremo govoriti, da je za služnostno pravico morala plačati 20 tisoč 798 tisoč evrov. Če bi bilo tako, kot ste rekli, simbolično plačilo, potem bi bilo pričakovano obojestransko razmerje, obojestransko simbolično plačilo. Ob zmanjšanju povprečnin občinam je treba razumeti njihove predloge, saj v manjših občinah pač šteje vsak evro. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCCEN: Mogoče bi se vrnila na že povedano, in sicer da je za stavbno pravico ta znesek znižan in dejansko gre za simbolične vrednosti. Za služnosti ne. Predlagam, da se pogovorite z župani, kakšna je pri njih razlika v pridobivanju stavbne pravice ali služnosti; ali je mogoče preoblikovati tisto določilo oziroma pogodbo ali nadomestilo. Ko sva se pogovarjala, nisva tudi našla letnice, kdaj je bilo zaračunano. Mislim, da je treba pri iskanju rešitev poiskati vse možnosti, ki so na voljo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku, ki je odsoten; ter ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, hvala za dano besedo. Spoštovana ministrica ter minister, kolegice in kolegi!

Moje vprašanje je naslovljeno spoštovanemu ministru Borisu Koprivnikarju, ministru za javno upravo v Republiki Sloveniji, seveda na področju zemljišč v industrijskih conah po lokalnih skupnostih. Spoštovani minister! Prav gotovo se oba zavedava in se tudi strinja, da je vsako delovno mesto v Republiki Sloveniji izjemnega pomena. Zavedamo se tudi, da imajo lokalne skupnosti različne težave na tem področju. Mnogo lokalnih skupnosti, imam v mislih občine, ima kar nekaj teh zemljišč na voljo, eni jih imajo preveč, ene občine se

ukvarjajo in veliko sil ter truda vlagajo v sprejemanju OPN, da pridejo do teh zemljišč. Ko govorimo o teh zemljiščih, na eni strani so tudi razlike v cenah – cene komunalnih prispevkov, komunalni ureditvi teh zemljišč. Do vprašanja pridemo takrat, ko pride investitor – ali to zemljišče rabi domači investitor, državljan Republike Slovenije; ali pa želi investirati v to industrijsko zemljišče, graditi svojo proizvodnjo nekdo iz tujine. Takrat se velikokrat zatakne, ker so cene teh zemljišč prav gotovo previsoke. Velikokrat se na eni strani domači investitorji odpravijo čez mejo v sosednjo Avstrijo, Madžarsko, Poljsko ali pa kam drugam. Predvsem je velikokrat žalostno in tudi velika težava, ko tuji investitor ne najde skupnega jezika, predvsem mu je prevelika cena. Sprašujem vas, spoštovani minister, to se nanaša tudi na ministra za gospodarstvo, na Vlado Republike Slovenije:

Ali se na tem segmentu pripravila kakšne spremembe, da bi občine imele možnost – ker ta zemljišča so računovodsko zavedena po neki višini –, da bi lahko z investitorjem, ali Slovencem ali tujcem, našli skupni jezik in lahko to zemljišče prodali, seveda v dobrobit novih delovnih mest?

Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci!

MJU sicer nima pristojnosti na področju določanja cene umeščanja industrijskih con v prostor, pa vendar bom poskušal z našega vidika pojasniti. Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti že danes določa, da se sicer premoženje ne sme prodati ali menjati pod ocenjeno vrednostjo, razen kadar gre za prodajo ali menjavo nepremičnin v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti in so skladno s prostorskimi akti namenjene razvoju ali dejavnosti industrijskih in obrtnih con. Ta možnost v zakonu že danes obstaja. Ob tem pa je treba upoštevati pogoje, ki so določeni glede javnega zbiranja ponudb in uresničevanja razvojnega programa samoupravne lokalne skupnosti. Zakon to možnost že dopušča. Ob tem je treba paziti, da se upoštevajo tudi predpisi, ki se nanašajo na državne pomoči, da ne bi tukaj lokalne skupnosti prišle v konflikt tega vprašanja, kdaj in v kakšni obliki je možno dati državne pomoči. Kljub temu, po mojih informacijah, Ministrstvo za gospodarstvo že danes pripravlja poseben predpis, ki bo namenjen prav spodbujanju in ustanavljanju industrijskih con za privabljanje tujih investitorjev, ki bo omogočal prodajo nepremičnin v lasti lokalnih skupnosti pod ocenjeno vrednostjo, kadar gre za privabljanje novih delovnih mest in investitorjev, ker je ravno ta cena, ki jo v industrijskih conah lahko ponudi

lokalna skupnost, kot sami že ugotavljate, izjemno pomembna. Ampak je treba ob tem določiti postopek prodaje, način določanja cene, kriterijev za izbiro kupca. To mora biti v tem predpisu tudi urejeno.

Naj ob tem povem tudi, da imam sam izkušnjo, ko smo iskali investitorje v tujini za nekatera področja, da so na agenciji Spirit pripravili tudi pregled dejansko razpoložljivih zemljišč v različnih industrijskih conah; in ugotovili, da je danes kar veliko število teh zemljišč na razpolago, za katere se investitorje išče. Lahko se na podlagi tega zakona, ki že danes obstaja, z njimi tudi sklepajo dogovori o prodaji pod tisto ocenjeno vrednostjo. Če je to v skladu s prostorskimi akti lokalne skupnosti takrat, je tak dogovor tudi možen. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, boste zahtevali dopolnitev odgovora? Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani minister, za vaš odgovor.

Dejstvo je, da neke stvari omogočajo, kot ste sami omenili; je pa tudi dejstvo, da v Republiki Sloveniji na zakonodajo, ki jo imamo, pa tudi kot sami ugotavljate, na ocenjeno vrednost teh zemljišč, ki jih je v nekaterih lokalnih skupnostih na voljo zadovoljiva količina, kot sem že prej omenil; na drugi strani se še mučijo, da ta zemljišča pridobijo. Je pa dejstvo, da pri tej zakonodaji, pri tej volji vseh vas se velikokrat zgodi, da nekdo odide – ali odide domač investitor, ali pa se tuj investitor ne odloča, da bi investiral v naši državi. Kot sva že prej ugotavljala oba, da je izjemno pomembno vsako delovno mesto.

Zato vas, spoštovani minister, prosim, da se nam ne zgodi tudi v prihodnje, da nekdo, ki se je trudil pol leta najti skupni jezik v naši državi, odide čez mejo, malo čez mejo v Avstrijo, Madžarsko ali kam drugam, pa tam gradi proizvodne hale. Posledično tam dobijo tudi nova delovna mesta, tam se ljudje zaposlujejo in kar je za državo izjemnega pomena – začnejo plačevati davke. Zato prosim vas in ministra za gospodarstvo, da se na tem področju naredi vse, da bodo možnosti in da bo več elastičnosti na tem področju. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Jaz bom to vaše vprašanje prenesel Ministrstvu za gospodarstvo, ker se to bolj njega tiče.

Sami se zelo trudimo, da bi tuje investitorje tudi pridobili. Sam imam kar nekaj izkušenj, običajno investitorja zanima cena zemljišča in cena delovne sile. Tudi sam sem bil v nekaj primerov vpleten. Moramo vedeti, da mi težko s ceno

delovne sile konkuriramo, če želite, Slovaški, Romuniji, Bolgariji. Enostavna je naša delovna sila dražja, po drugi strani pa moramo vedeti, da moramo glede cene zemljišča ščititi javni interes, kajti ta zemljišča so v javni lasti in jih je možno pod ocenjeno vrednostjo prodajati samo v primeru, da se res dokaže, da je dolgoročno koristno za neko lokalno okolje. Možnosti za to še obstajajo. Jaz se bom v prihodnje še krepko trudil, da bi te možnosti povečali, vendar ob upoštevanju, da je treba zaščititi javni interes in da taka investicija mora res dolgoročno prinašati nekemu okolju, v katerem deluje, tiste dobrobiti, ki jih od nje pričakujemo. Ne zgolj dobrobiti samemu investitorju, ampak tudi širšemu okolju. Tukaj je treba ta dva interesa vedno tehtati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo postavil vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc. Ker je gospa ministrica odsotna, prosim, da se opredelite do način odgovora. Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Gospod podpredsednik, naj v uvodu povem, da bom v skladu z 247. členom Poslovnika vztrajal pri ustnem odgovoru ministrice. Gre za vprašanje, ki se nanaša na imenovanje generalnega direktorja Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Dejstvo je, da že dve leti in pol Univerzitetni klinični center Ljubljana nima generalnega direktorja, ampak to nalogo opravlja vršilec dolžnosti. Ker gre za vrhunsko organizacijo na področju zdravja, bi seveda pričakovali, da bomo imeli temu primerno tudi izčiščeno vodenje zavoda. Če k temu dodamo tudi dogajanje na Univerzitetnem kliničnem centru v Mariboru, kjer naj bi uvedli tuj jezik za komuniciranje, in ne slovenski, potem je to zagotovo eno od eminentnih vprašanj. Ampak naj ostanem pri Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani. Najprej lahko opozorim na to, da je bilo iz medijev zaslediti, da naj bi šlo v postopku imenovanja za nezakonit postopek. Pozneje sem tudi sam pridobil še več informacij in lahko povem, da je iz zapisnika o seji Sveta Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana z dne 7. 4. 2016 razvidno, da je Svet z glasovanjem ugotovil, da dr. Zvonko Hočevar ne izpolnjuje razpisnih pogojev; ni pa navedeno, katerega razpisnega pogoja ne izpolnjuje in zakaj je potrebno glasovanje Sveta, če evidentno ne izpolnjuje razpisnih pogojev.

Bilo bi za pričakovati, če nekdo ne izpolnjuje razpisnih pogojev, potem Svet o njem sploh ne odloča. Torej gre za enega od primerov, ki kaže na to, da ni spoštovana procedura. In če se dotaknem gospoda Kopača, katerega je Svet predlagal kot ustreznega kandidata in kateremu naj bi dala soglasje tudi Vlada, je iz zapisnika ravno tako razvidno, da Svet Univerzitetnega kliničnega centra v tem

postopku ni pridobil potrdila o nekaznovanju, ker ni bilo zahtevano v razpisnih pogojih, čeprav bi moralo biti. In zato upam, da tudi to gradivo ne bo šlo na sejo Vlade, v soglasje Vlade za imenovanje kandidata, ki ni predložil dokumenta, ki je zahtevan v skladu z zakonom. Če pa so bili razpisni pogoji mimo zakona, pa zopet lahko govorimo o nezakonitem postopku.

In zato ministrico sprašujem glede izvedbe postopka imenovanja generalnega direktorja Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen. Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav ministrici!

Moje poslansko vprašanje se nanaša na novo prostorsko in gradbeno zakonodajo, ki je v pripravi. Situacija v Sloveniji je v primerjavi s sosednjimi državami bistveno slabša, kar se tiče pridobivanja oziroma umeščanja projektov v prostor, pridobivanja gradbenih dovoljenj, pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja in nešteto imamo objektov, ki so zgrajeni na črno ali v neskladju s predpisi. To tudi v veliki meri odvrča tuje vlagatelje, tuje investitorje in tudi naše investitorje od vlaganja v Sloveniji ter odhajajo v sosednje države. To ugotavlja tudi že minister za finance, da je to eden od problemov, velikih problemov, ki pa ne terja denarja v proračunu, ampak terja veliko dela oziroma pametnih ljudi in spremembo te zakonodaje, da jo bomo približali pogojem, ki jih imajo sosednje države. V Sloveniji je tako, da tuj investitor pridobiva gradbeno dovoljenje tudi 5, 6 let; okoljevarstveno dovoljenje se pridobiva leto in pol do dve leti. Več kot polovica občin še nima sprejetih občinskih prostorskih načrtov, ki bi po sedaj veljavnem zakonu morali biti že sprejeti do leta 2009; pa tega ni. Zato so veliki problemi pri razvoju prometne in komunalne infrastrukture ter veliki problemi podjetnikov, gospodarstva pri umeščanju projektov in pridobivanju vseh potrebnih dovoljenj.

Zato me, gospa ministrica, zanima:

Ali ta zakonodaja, ki naj bi bila sistemska, vsebuje takšno vsebino oziroma nastavke, da bomo v prihodnjih letih ta razkorak skrajšali oziroma da bodo pogoji umeščanja in pridobivanja gradbenega dovoljenja podobni kot v sosednjih državah?

Že Srbija ima rok en mesec za pridobitev gradbenega dovoljenja, pri nas pa je to pet let. To je za tuje investitorje glavna prepreka. Predstavniki tujih investitorjev že sprašujejo, ali ima določena poslovna cona okoljevarstveno dovoljenje. Če nima, enostavno ne sprašujejo več in gredo drugam, ker dve leti ali pa leto in pol čakati je nemogoče, samo za ta del. To me res zanima, ker kolikor sem sam spremljal, gre

predvsem za lepote popravke; ne pa za sistemsko ureditev, ki bo to uredila.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJGEN: Hvala.

Spoštovani poslanec gospod Zvonko Lah, namen zakonodajnega paketa treh zakonov s področja urejanja prostora in graditve objektov, ki je trenutno v pripravi, je celostno in enovito prenoviti ter nadgraditi krovno zakonodajo na tem področju. Osrednje vodilo pri tem je vzpostaviti takšna vsebinska in postopkovna pravila ter sistem pristojnosti, ki bodo omogočala učinkovito sprejemanje odločitev – od strateškega odločanja o smereh razvoja v prostoru do izdaje gradbenih dovoljenj in drugih konkretnih upravnih aktov. Pri iskanju in usklajevanju teh rešitev se poglobljeno oziramo tudi po ureditvah sosednjih držav zaradi primerljivosti pravnega reda, zaradi konkurenčnosti slovenskega prostora in z njim povezanih upravnih storitev. Pomemben vidik te konkurenčnosti pa je tudi primerjava povprečnih časov trajanja za primerljive projekte in upravne storitve. Pri učinkovitem sprejemanju odločitev v prostoru, kar pa ne pomeni zgolj zagotavljanja hitrosti, ampak tudi vsebinske ustreznosti odločitev, so vsekakor pomembne tudi normativne podlage.

Osnutki zakonodajnega paketa, ki so bili javno razgrnjeni, vsebujejo marsikatero rešitev, ki gre v smeri pohitritve postopkov, pri čemer ne gre toliko za predpisovanje ali krajšanje takšnih ali drugačnih rokov; temveč za bolj smiselno prerazporeditev bremen in pristojnosti, redukcijo posledično nepotrebnih zahtev in opravil ter povečanje prožnosti pri odločanju, kjer je ta možna. Te rešitve se sedaj in usklajujejo z deležniki, pri čemer ministrstvo kot pripravljavec zakonskih rešitev dosledno spremlja, ali so te dodelave in uskladitve skladne z osnovnimi izhodišči in cilji zakonske reforme. Pri tem dodajamo, da je področje urejanja prostora in graditve objektov silno razvejano ter je tudi predmet področnih predpisov, ki pa niso v pristojnosti zgolj Ministrstva za okolje in prostor. To pomeni, da morajo zahtevam po učinkovitejšem upravljanju tega področja nujno slediti in se z nastajajočimi rešitvami uskladiti tudi drugi predpisi. Vsekakor pa ravno ob pregledovanju in spoznavanju tujih ureditev ugotavljamo, da učinkovito sprejemanje odločitev v prostoru ni in ne more biti povezana zgolj z normativnimi rešitvami; ampak je v marsičem odvisna predvsem od organizacije deležnikov in procesov ter pravne in upravljalvske kulture. Prehod oziroma nadgradnja sedanjega delovanja na tem področju, bolj učinkovit sistem je nujno povezan tudi s spremembami v organiziranosti, miselnosti in pristopu pri vsakodnevnem ravnanju vseh, ki so vpeti vanj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Zvonko Lah, imate zahtevo za dopolnitev odgovora? Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospa ministrica, vaš odgovor me ravno ne navdaja s kakšnim optimizmom.

Je pa vaša ugotovitev točna, da je prostorska zakonodaja tako kompleksna, da bi bilo po mojem mnenju nujno, da se ustanovi nek nadresorski organ, ki bi združeval tudi ostala ministrstva, ker prostorska zakonodaja ni odvisna samo od vašega ministrstva. Imamo en kup nosilcev urejanja prostora, ki so tudi pod drugimi resorji, ki so tukaj zelo pomembni, kot je eden od najpomembnejših tudi kmetijstvo ali pa infrastruktura. Pri nas se dogaja, da smo umeščali dolenjsko avtocesto 15 let, drugi tir 15 let, pa še en kup drugih stvari, da imamo Strategijo prostorskega razvoja Slovenije en skupek želja, ki ni nič drugega, da imamo 36 soglasodajalcev oziroma nosilcev urejanja prostora pri sprejemanju prostorskih aktov.

Ali se v tej zakonodaji to kaj krči, ali se kaj spreminja, ali bodo zopet v času izdelave prostorskih dokumentov mojstrovili in zavlačevali ter bili med sabo neusklajeni, kot je bilo to do sedaj?

Jaz iz te zakonodaje, ki se pripravlja, ne vidim kakšnih bistveno bolj učinkovitih prejemov ali rešitev, ki bi bistveno skrajšali te roke. Ne moremo reči, če bomo iz šestih let skrajšali na štiri leta, da je to velik uspeh. Ne; mi si moramo zadati nalogo, da bo umeščanje ali ... / znak za konec razprave/... prostorski akt sprejet v roku pol leta, gradbeno dovoljenje v enem mesecu; in temu tudi slediti, drugače je to delo zaman. Pristop, ki je bil sedaj, se mi ne zdi, da je bil najprimernejši.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani gospod Lah, verjamem, da je za pričakovati, sploh v tem delu, da bo v trenutku postopek prostorskega planiranja krajši.

Jaz sem prepričana, da je pri izdaji gradbenih dovoljenj manj težav zaradi tega, ker se izdajajo v skladu s prostorskimi akti. Če je vloga za gradbeno dovoljenje ustrezna prostorskemu aktu, se lahko izda gradbeno dovoljenje tudi v enem mesecu; še posebej če je vloga popolna. Pri sprejemanju prostorskih aktov pa ni naš namen, da bi kateregakoli od upravljavcev prostora – sami ste jih nekaj navedli in povedali, da jih je še več – okrnili v njihovih prizadevanjih oziroma v njihovem ravnanju. Naše okolje je glede tega že precej obremenjeno, velikokrat se tudi prebivalci vključujejo v sprejemanje okoljskih aktov. Pri pripravi te zakonodaje ni bil namen, da se komu krčijo ali omejujejo njihove pravice. Je pa res, če v smislu izvedbe nekega prostorskega

akta tudi investitorji, ti dejavniki, ki vplivajo na umestitev v prostor, lažje in bolje sodelujejo, se lahko ta čas tudi skrajša. Zakaj pa je polovici občin uspelo sprejeti OPN ali občinske prostorske akte?! Torej so bili dovolj usposobljeni, dovolj zavzeti, zgleda, da so župani imeli interes, da se ti akti sprejmejo. Krajšanje ali sprejemanje prostorskih aktov na način, da bodo komu kratene osnovne pravice, ki jih seveda ima, to ni bil namen sprejetja te zakonodaje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah, boste predlagali razpravo v Državnem zboru? Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Da, predsedujoči, izkoristil bom to poslovniško možnost, ker je zadeva zelo pomembna. Bojim se, če ne bodo kratene pravice nikomur glede postavljanja pogojev oziroma smernic in soglasij, potem bistveno ne bomo skrajšali postopkov; ker to, kar imamo pri nas, ni nikjer po svetu. Tudi imamo problem recimo kategorizacije občinskih cest. Bila je razprava v Državnem svetu in tam je vse poniknilo. Ali ta zakonodaja rešuje to, da Ustavno sodišče ne bo razveljavljalo občinskih odlokov o kategorizaciji občinskih cest; in kjer ni kategorizirana občinska cesta, da mora investitor od vsakega lastnika, na zemljišču katerega je zgrajena cesta, dobiti služnost, vpisati v zemljiško knjigo, kar stane 130 evrov; in to vsak investitor posebej. Ali rešuje ta zakonodaja to? Mislim, da ne. Takrat je bilo podanih tudi nekaj rešitev. Mislim, da bo to postalo čez kakšno leto nevzdržno in bo ta zakonodaja, ko ne kratimo nikomur nobene pravice, dajemo pa pravico vsakemu, tudi nekemu, ki je na drugem koncu Slovenije, da se vtakne v postopek in lahko zadrži sprejemanje nekega prostorskega akta.

Jaz sem bil župan ene občine, ki je sprejela OPN v letu 2009. Pa bolje, da ga ne bi, ker takrat je že veljala uredba, da mora biti vsaka zidanica na stavbnem zemljišču in ne moremo legalizirati nobene zidanice od takrat naprej. Sedaj smo pa v postopku dopolnitve občinskega prostorskega akta, pa imamo zopet ogromne težave. Stvari se samo bolj komplicirajo, nič ne poenostavljajo, en kup je problemov. Ministrstvo oziroma izdelovalec tega zakona bi moral že v startu zastaviti, kaj moramo odpraviti, ne pa nekaj delati, na koncu bomo pa videli, kakšen izdelek bo prišel ven. Jeseni, ko se bomo zapičili v to zakonodajo, boste videli, kam bomo prišli. Če to zakonodajo pišejo neki pravniki, uradniki, ki nimajo nobenih izkušenj v praksi ne z izdelavo prostorskih aktov ne s projektiranjem raznih projektov, potem dobimo tak izdelek, kot ga bomo, pričakujem, dobili jeseni. Mislim, da je čas, da se opravi temeljita razprava z vsemi deležniki in da si zastavijo cilje, dokler je še čas,

ker drugače ne bo gospodarske rasti; verjemite mi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Dr. Vinko Gorenak bo postavil vprašanje ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar, ki je odsotna, zato prosim, da se opredelite tudi do načina odgovora.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Neopravičeno odsotna, glede na poslovnik. Z obžalovanjem ugotavljam, da tej ministrici sploh ni možno postavljati poslanskih vprašanj. Danes, kolikor so mi kolegi povedali, manjka že tretjic. Uvodoma smo ugotovili, da je situacija jasna, samo mednarodne aktivnost so lahko opravičljive; in ne te.

Moje poslansko vprašanje se je nanašalo na aktualne razmere okoli migrantske krize. Na začetku marca je prišlo do zaprtja balkanske poti, seveda je to zaprtje opravila Makedonija, ki ima toliko ali manj policistov kot Slovenija. Slovenija pa kot članica Evropske unije tega ni bila sposobna narediti od lanskega leta.

Zanima me:

Kakšno je trenutno stanje, koliko ilegalnih migrantov še vedno prihaja k nam, tokrat na ilegalni način, ne več na organiziran način?

Koliko ljudi zaprosi za mednarodno zaščito in so nastanjeni v azilnem domu ali njegovih izpostavah?

Koliko ljudi zapusti Republiko Slovenijo, tako da odide iz azilnega doma, ker pač imajo prosto gibanje?

Kako se Republika Slovenija pripravlja na morebitno opuščanje na makedonsko-grški meji in na morebiten nov, velik prihod ilegalnih migrantov? Kako bomo v tem primeru zavarovali meje?

Treba je dodati, da smo v Evropo spustili – vsaj mi, preko našega ozemlja – skoraj pol milijona ljudi. Danes vidimo posnetke na grško-makedonski meji, kjer so stari ljudje, onemogli ljudje, kjer so otroci. Ti v Evropo ne smejo. Mi pa smo po naših uradnih podatkih preko Slovenije spustili, kot sem rekel, nekaj manj kot pol milijona ljudi, med njimi je bilo 68 % moških, starih pod 38 let ter nad 18 let. Prispevali smo torej k nekemu nehumanemu dejanju Evrope.

Kar se tiče mojega vprašanja, prosim, če ministrica odgovori ustno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims bo postavil vprašanje ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar, ki je odsotna. Prosim, da se opredelite do načina odgovora.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Za gospo neopravičeno odsotno ministrico tudi sam izražam pričakovanje, da odgovori ustno; in to na prvi naslednji seji.

Vprašanje, ki ga pa želim postaviti – zadnjič sem ga umaknil, ker je ni bilo, tokrat ga ne bom, ker bo sicer tole šlo v nedogled, kar se gospa gre –, pa se dotika ene od najbolj neprijetnih zgodb, povezanih z migranti, namreč dejstva, da se je na Kotnikovi v Ljubljani konec februarja pokazalo, da so levičarji v obrambi ilegalnih migrantov in tega nezakonitega početja v celoti pripravljene uporabiti tudi silo. Tam smo videli zakrinkane ljudi s kôli v rokah, postavljenih v kordon, ki ga v policijskem žargonu imenujejo za obvladovanje množic, to se pravi z očitnim namenom in pripravljenostjo, da se uporabi nasilje. Na srečo na drugi demokratični strani niso naleteli na nobenega, kako bi temu rekel, sogovornika, kot so si ga morda želeli. Tam so bili stare gospe z zastavami v rokah, umetniki, kulturniki z Zdravljico, z listom naše himne, ki so jo želeli prebrati. No, v sredo se je postavila policija.

Posnetki tega soočenja so več kot zgovorni, kdo je kdo in kdo je dejanski nasilnež v Sloveniji. Res je smešno, da se o tem sploh ugiba, ker je bilo s strani levičarjev po 2. svetovni vojni pobitih kakšnih 100 tisoč ljudi na ozemlju Republike Slovenije. To seveda zelo jasno pove, kdo je nagnjen k nasilju in koga bi morali nadzorovati. Ampak internet je od takrat poln informacij o tem, kako se opravljajo pogovori s tistimi na demokratični desni strani, ki so zgolj šli na kakšne demonstracije ter zahtevali varnost in zakonitost. Zanimivo, o tem se opravlja razgovore; da pa nihče očitno ne preiskuje, kako je s tistimi, ki so pokazali, da so izurjeni in opremljeni za nasilje. Še več, na seji komisije, ki jo vodim, smo ob prisotnosti gospe ministrice predali policiji tudi slike, iz katerih ob povečavi zelo jasno sledi, da so tam imeli ljudje še marsikaj kaj drugega, da so levičarji imeli verjetno tudi kakšno skrito orožje. Vidi se stvari, pripravljene za napad in podobno. In takrat je bilo s strani ministrice zagotovljeno, da bodo vse to ustrezno preiskali. Sedaj se očitno preiskava na slepo usmerja v drugo smer v nekem upanju, da se bo koga našlo, da bi se s prstom pokazalo na drugo smer; pa se ne bo. Nasilni so bili levičarji in njih je treba preiskati. Nihče nima pravice izkazovati nagnjenosti ali pozivanja k nasilju. To je protiustavno početje, ne samo kriminal.

Gospo ministrico sprašujem:

Kako poteka preiskava glede vseh tistih ostalih predmetov in temeljnega sporočila o pripravljenosti na nasilje s strani levičarjev na Kotnikovi ulici?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič bo postavil vprašanje ministrici za obrambo gospe Andreji Katič, ki je

odsotna, zato tudi vas prosim, da se opredelite na način odgovora.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanci!

Ministrica mi naj odgovori ustno, kljub temu, da bo čez en mesec ta tema že za nami. Za kaj gre? Slovenska vojska ima prvič v zgodovini samostojne Slovenije oceno pripravljenosti nezadostno. In da bi vsaj malo pomirili javnost, se že govori, da bo še pred 15. majem, to je datum Slovenske vojske, zamenjan načelnik Generalštaba general dr. Andrej Osterman. V petek je bil v časopisu Dnevnik objavljen članek, ki nekako nakazuje, da naj bi že potekali pogovori o tem, kdo bo naslednji načelnik Generalštaba. Kakor je tam pisalo, je trenutno v igri ime brigadirja Milka Petka, ki je eden od vodij treh podpornih stebrov na Generalštabu Slovenske vojske.

Kar želim vprašati, je to:

Ali ministrica resnično razmišlja o tem, da bo zamenjala načelnika Generalštaba? Potem imam zanjo vprašanje, kdo bo to?

Ker Vlada še vedno ni sprejela poročila o stanju in pripravljenosti Slovenske vojske, me zanima:

Ali se ji zdi smiselno načelnika Generalštaba menjati, preden Vlada sploh sprejme to poročilo o stanju in pripravljenosti, preden ga Državni zbor sploh obravnava ter preden se širša in tudi strokovna javnost z njim seznanijo?

Kako bo zagotovila, da naslednji načelnik Generalštaba ne bo ravno ena od oseb, za katero bi se lahko izkazalo, da je tudi sam sodeloval in pomagal pri tem, da je Slovenska vojska danes v nezavidljivem položaju in da ima prvič v zgodovini Slovenije nezadostno oceno?

Prav tako me zanima, kako bo ministrica pojasnila, če bo brigadirja Petka res imenovala za načelnika Generalštaba:

Kako si predstavlja neko vizijo, nek razvoj, predvsem pa mir v Slovenski vojski glede na to, da se brigadir Petek prihodnje leto upokoji?

Mi vemo, da trenutno potrebujemo na mestu načelnika Generalštaba nekoga, ki bo tam več kot eno leto, ki bo tam nekaj let, ki bo odločen, ki ima jasno vizijo in ve, kje si želi čez pet let Slovensko vojsko. In prav tako me zanima, če sedaj govorimo o brigadirju Petku, kljub temu da je služboval tudi v zvezi Nato, je pa, kot smo prebrali, zanimivo tudi iz tega članka, da gre za očitno nekega štabnega oficirja, ki nima nobenih izkušenj z vodenjem in poveljevanjem kakšnega oddelka, voda, čete v Slovenski vojski.

Kako si predstavlja na mestu načelnika Generalštaba nekoga, ki nima izkušenj s tem? Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospod podpredsednik, najlepša hvala.

Spoštovana ministrica, kot veste, sem vam pred časom že postavil pisno poslansko vprašanje, na katerega nisem dobil konkretnih odgovorov. Moje vprašanje se navezuje na podjetje Albin Promotion, ki je leta 2007 prejelo gradbeno dovoljenje za sanacijo opuščene gramozne jame z granulatom iz avtomobilskih gum po normi EN 13242, ki ga je takrat izdalo Ministrstvo za okolje in prostor. Do tu primer v bistvu ni bil sporen. Nato pa je tri leta in pol kasneje družba Albin Promotion dobila odločbo, da se gradbeno dovoljenje odpravi po nadzorstveni pravici. Torej v državi se je zgodilo nekaj, kar se v pravni državi nikoli ne bi smelo zgoditi. Gre za pravno predvidljivost in kar je bistvena kršitev tudi slovenske Ustave. Vlada je začela s postopkom ugotavljanja pogojev za ukrepanje po nadzorstveni funkciji po uradni dolžnosti. Na podlagi tega lahko iz medijev ljudje morda poznajo zgodbo več požarov na tem območju. Zadeva teče tudi pred Evropsko komisijo, ki je ugotovila kar nekaj kršitev ministrstva. Ministrstvo je na te kršitve odgovarjalo, predvsem je Evropska komisija ugotovila, da je bil predvsem kršen člen okvirne direktive o odpadkih 101, ki kar se tiče zadevni postopek, ne bi smel škoditi za predelavo, temveč za odlaganje. V skladu s tem členom sklepa komisije se zasipe lahko šteje za predelavo, kadar se za pridobivanje zemljišč uporabijo ustrezni odpadki. Komisija je menila, da zaradi ugotavljanja prisotnih težkih kovin in drugih nevarnih snovi v pnevmatikah ter njihove vnetljivosti rabljene pnevmatike, pri katerih je kot predhodna obdelava izvedeno le grobo trgane, niso takšen ustrezen odpadek, ki bi ga lahko zasipali. Komisija je v tem obrazloženem mnenju, ki ga imam pred seboj, ugotovila celo vrsto kršitev, na katerega je ministrstvo zelo skopo odreagiralo. Naj povem tudi, da teče v Sloveniji tožba za povrnitev vseh stroškov podjetju Albin Promotion. Vi ste meni odgovorili, da boste pač počakali do konca, da se bo pravdni postopek začel, da se bo nadaljeval.

Moje vprašanje se nanaša na to:

Ali se boste začeli v prvem delu s podjetjem Albin Promotion pogajati, ali boste ugotavljali, ali se boste pogodili; kar bo po vsej verjetnosti za državo cenejše, bolj racionalno?

Po mojih izgledeh, ki sem jih tukaj pogledal, bo po vsej verjetnosti ta zadeva padla. Slovenija bo dobila veliko kazni. Po drugi strani ste pa pred kratkim tudi razpisali javni natečaj za sanacijo, kjer se je pojavilo eno izmed podjetij, ki vedno delujejo za gospoda Odlazka, ki bo izvedlo sanacijo od 45 tisoč ton samo 28 tisoč ton, in sicer za ceno, po kateri bi podjetje Albin Promotion recimo saniralo vseh 45 tisoč ton teh odpadkov.

Jaz bi prosil za ta dva odgovora:

Kako mislite nadaljevati postopek?

Zakaj je bila takšna cena za sanacijo teh odpadnih pnevmatik?

Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCCEN: Hvala. Hvala gospodu poslancu Francu Brezniku za vprašanje.

Se opravičujem, ampak tako hitro ste govorili, da mi je bilo mogoče kaj premalo razumljivo. Zadeva okoli te sanacije opuščene gramoznice pri Lovrencu na Dravskem polju je zadeva starejšega datuma. Dolgo časa so se ti postopki v tem delu odvijali. In glede na vašo razpravo bi jaz absolutno ločila postopka, ki po eni strani tečejo pred Evropsko komisijo zaradi prijave, zaradi kršitve; ter postopka, v zvezi s katerim vi mene sprašujete, ali bomo šli s podjetjem Albin Promotion v pogajanje. Če se zdaj osredotočim na ta postopek. Glede tega postopka je bilo tudi že kar nekaj oddaj, novinarji so zelo zainteresirani, da okoli tega razlagamo in pripovedujemo. Bi pa vam želela povedati, da je zavezanec, to je Albin Promotion, z inšpekcijskimi odločbami – bilo jih je več, že med obratovanjem čisto v zgodnji fazi je bilo kar nekaj inšpekcijskih odločb. Ampak če zdaj to skrčiva, ker je nemogoče v tem kratkem času vse razdelati, greva na te zadnje, ko mu je bilo z odločbo odrejeno, da se ti odpadki umaknejo, takrat bi lahko – to je bilo še pred mojim prihodom – to podjetje Albin Promotion prevzelo to odstranitev gum. Je pa seveda res, tega se jaz dobro zavedam in to jemljem v obzir, na svoje stroške. Zdaj, po izvršbi je naša inšpekcijska služba razpisala izdelavo tega dela, pridobila izvajalca, bo tudi treba te stroške pokriti in potem z izvršbo do Albin Promotion doseči, da se ti stroški povrnejo.

Zadeva je vseeno kompleksna zaradi tega, ker so v prvem zgornjem sloju na nek način čiste gume, v nižjih slojih pa so po pripovedovanju neke obrazložitve, kaj vse je v spodnjem delu. Mi pa po odstranitvi zgornjega dela moramo sondirati spodnji del in ugotoviti, kako očistiti še tiste odpadke, ki so z nedovoljenim posegom prišli v to gramoznico. Za prebivalce ali pa za tiste, ki so s tem malo več seznanjeni, ne bom povedala nič novega, da je podjetje Albin Promotion želelo pridobiti gradbeno dovoljenje na Upravni enoti Ptuj v tistem času, torej 10 let nazaj; pa ni moglo pridobiti. Ta pridobitev gradbenega dovoljenja je bila kasneje izdana na Ministrstvu za okolje in prostor ter potem tudi razveljavljena, kot ste povedali.

Zakaj torej ne pogajanje? Pogajanja predvsem ne zaradi tega, ker je zadeva že toliko let v izvajanju, torej tudi v sanaciji, pa s strani lastnika ni bilo nobenega razumevanja. S poslancem je seveda to lažje razpravljati, je pa vsaj z moje strani treba povedati, da je bilo pritiskov tudi s strani mnogih za izvedbo teh pogajanj. In ko je tako močen angažma, priznam, da človek tudi včasih obupa nad tem, ali ja ali ne. Priznam, da je zdaj tudi strokovno delo naših sodelavcev usmerjeno na dokazovanje, da so bili že od poslovanja tega podjetja v samem začetku

številni inšpekcijski nadzor in številne kršitve, ki jih lastnik ni odpravil. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Breznik, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Morda smo se nekoliko razumela. Jaz upam, da razumete, da vas ne obtožujem, da ste bili vi krivi za napačno izdajo, ker je to bilo skoraj pred desetletjem.

Gre pa po mojem mnenju za to, da je državni organ napačno uporabil pravo in da šlo v tem primeru za neko odločanje, za katero ni bil pristojen, kar je ugotovilo; in je zaradi tega bila ta odločba odpravljena. Torej gre za protipravno ravnanje, ki spada v okvir 26. člena Ustave in tudi v okviru Obligacijskega zakonika, 148. člen. Bojim se, da pa je v vaši pristojnosti in v vašem mandatu sedaj, da ocenite, kakšne so možnosti v tem pravnem postopku. Tudi jaz ločim tisto, kar se teče pred komisijo. Če bo komisija ugotovila, bo zadeva stekla na Sodišču Evropskih skupnosti. Naj priznam, da sem večinoma pravne prakse Sodišča Evropske skupnosti preučeval v svojem magistrskem študiju. Moram priznati, da pravna zanesljivost, pravna varnost neke države, ki je bila na začetku tega postopka za podjetje Albin Promotion leta 2007 kršena, torej ko je nekomu izdalo gradbeno dovoljenje in ga potem zavrnilo; to je ena izmed velikih kršitev v vsakem letu. Kljub temu da ste vi navajali tudi pred Evropsko komisijo, da je podjetje Albin Promotion kršilo, da ni recimo saniralo določenih zadev v zvezi z določenimi standardi, ki bi jih moralo; ampak so to manjše kršitve. Za to večjo kršitev se bojim, da bo Slovenija izgubila tudi ta postopek.

Moje vprašanje se je znašalo predvsem na to, ker sem spremljal kot poslanec v prvem in v tem drugem mandatu, nekako lahko rečem, da smo skoraj vse tožbe Slovenci zgubili. Ne vaše ministrstvo; predvsem zadnja zadeva skupaj s Hrvaško glede Jedrske elektrarne Krško, kot vemo, velika kršitev in velika povrnjenost ljudi, ki so delali na ministrstvu, na dveh ministrstvih. Slovenija bo zdaj plačala milijone evrov odškodnine.

Moje vprašanje se predvsem navezuje na to: Ali ste pomislili na to, da se nam spleča iti v nek pravni postopek s podjetjem Albin Promotion ravno zaradi te kršitve pravne zanesljivosti ali nezanesljivosti v tem postopku?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCCEN: Sedaj priznam, pa še manj razumem, kot se mi je zdelo, da prej ne razumem.

Ta dva postopka v smislu povezanosti nista povezana. Ta postopek, ki ga ima Slovenija pred

Evropsko komisijo, govori o nelegalno odloženih odpadkih in s tožbo, ki jo je lastnik podjetja Albin Promotion vložil proti Sloveniji, nima nič. To pomeni, da mi moramo za tožbo, ki jo imamo pred evropskim sodiščem, izpeljati postopek sanacije te jame. V samem postopku, ki pa je tožba do Republike Slovenije, torej do Vlade, do Ministrstva za okolje in prostor v Sloveniji, pa dokazovati – in tukaj sem povedala, da so naše strokovne službe v smislu tega postopka angažirane, to pa predvsem zaradi tega, kot sem vam tudi omenila, ker v postopkih, ki jih vi imenujete legalni, ko je veljalo tisto gradbeno dovoljenje, so bili številni postopki inšpektorjev, ki so v tistem času ustavljali dela, napotili izvajalca oziroma lastnika podjetja, da izvede ukrepe, ki jih ni.

Torej če sama ocenjujem, tožba pred evropskim sodiščem ministrstvo zavezuje, da izvajamo ukrepe in seveda saniramo nedovoljeno odlagališče. Tam si to tudi prizadevamo. Tam, se strinjam z vami, ni dobro, da bi država plačala odškodnino. Ta postopek spremljamo in se ga trudimo izvajati v rokih. Medtem ko sama tožba lastnika podjetja seveda lahko pride v prihodnje do evropskega sodišča, ampak trenutno ti dve tožbi nista povezani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod poslanec, zahtevate razpravo v Državnem zboru? Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Razpravo bi želel predvsem na to temo zato, ker je težko v tem kratkem času, ki nam je na voljo, tako ministrici kot meni, priti zadevi do dna. Sedaj sva ugotovila, da so ti postopki ločeni. Eno je tisti postopek komisije, drugo so pravdne zadeve, ki tečejo na našem sodišču v Sloveniji. In tisti postopek na novo grozi še pred Sodiščem Evropske unije. Drugi problem, ki pa nastopi, ki bi rabil celo vrsto vprašanj in mojih pomislekov, pa je ta nesrečna sanacija. To podjetje bi to sanacijo 28 tisoč ton od 45 tisoč ton naredilo za približno milijon 600. Vi ste našli zunanjšega izvajalca za več kot 2 milijona za 28 tisoč ton, kar je pol milijona dražje, kot bi to lastno podjetje naredilo. Jaz ne razumem, kateri zakonski člen je tisti, po katerem bi to podjetje, kot ste sami ugotovili to moralo narediti brezplačno, pa zdaj tega brezplačno ne sme narediti, ker je to podjetje v postopku, in zato ste izbrali zunanjšega izvajalca, ki je pol milijona evrov dražji. Kakorkoli je, teh pol milijona evrov sanacije, ki jo moramo storiti v najkrajšem času, glede katere tudi ugotavljate, da bo do konca junija leta 2016 končana, prvega dela teh pnevmatik, 28 tisoč ton, da to podjetje naredi; to bi moralo narediti prav podjetje Albin Promotion. To je pol milijona dražji izračun. Gre za racionalnost, na koncu se nam tudi teh pol milijona, kolikor bo Albin Promotion dobil to na sodišču, če bomo pol milijona prešteli vsem

stroškom, ki so bili namenjeni ne samo sanaciji, ampak nepravilni izdaji gradbenega dovoljenja v letu 2007. Na podlagi tega vsega skupaj moram priznati, da imam številne dvome, številne pomisleke, ne obtožujem vas, da ste do sedaj naredili kakršnokoli napako. Seveda pa na vas apeliram, da se resnično lotite širšega pogleda v to; in da tudi po odločbi našega poslovnika naredimo eno javno razpravo na to temo.

Jaz imam celo vrsto dokumentov, na katerih, moram priznati, sem delal kar nekaj časa. Na začetku, tudi kot večina ljudi, sem bil nekako zadržan tudi do tega podjetja, moram priznati. Na koncu ugotavljam, da je zadeva zelo pereča in da lahko grozi več kot desetmilijonska odškodnina državi Sloveniji. Ne bi si želel in verjamem, da si tudi vi kot ministrica za okolje ne bi želeli, da se v vašem mandatu zgodi kakršenkoli tožba, ki jo bo Slovenija morala plačati. Ravno na podlagi tega predlagam, spoštovani podpredsednik, da o mojem poslanskemu vprašanju opravimo širšo razpravo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, 19. aprila 2016, v okviru glasovanj.

Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev.

Gospod Franc Breznik bo zastavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku, ki je odsoten, zato vas prosim, da se opredelite do načina odgovora.

Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Jaz bom prosil, da mi gospod Počivalšek, ko bo prišel na naslednjo sejo, ustno odgovori na poslansko vprašanje.

Poslansko vprašanje pa je, lahko rečemo, v skladu tudi z vladno obljubo pred temi volitvami. Stranka Mira Cerarja je obljubljala visoka moralna in etična pravila, meritokratska načela in tako naprej. Nekaj dni nazaj smo lahko ugotovili, da profesorico španščine in uradnico, ki ni poznavalka ekonomskih razmer, gospod Počivalšek in gospod Erjavec pošiljata na prestižno funkcijo v ekonomsko diplomacijo v Ženevo. To je po drugi strani tudi hčerka bivšega predsednika gospoda Kučana – gospa Špela Kučan.

Gospoda Počivalška sprašujem:

Kakšne so njene specifikacije, kakšne so njene kompetence?

Zakaj se država, kjer imamo na stotine brezposelnih ekonomistov, magistrstov ekonomije in doktorjev ekonomije, ki govorijo nekaj tujih jezikov, ni odločila za javni razpis in pogledala celo vrsto mladih ljudi, ki bi si zaslužili, da pridejo na to funkcijo?

Mislím, da imamo v dvomilijonskem narodu številne ljudi, ne problematiziram imena Kučan, ker menim, da si tudi hčerka ali sin

nekega predsednika zasluži normalno službo. Ampak nekdo, ki je učitelj španščine, ne vem, kakšne zveze ima s tem, da opravlja neko misijo v tujini, ki se tiče gospodarskega ministrstva, ki se tiče poznavanja širših makroekonomskih razmer in tako naprej. Zame po vsej verjetnosti to ne gre po nekih meritokratskih načelih; po tistem vtisu, ki so ga predstavili tudi mediji, ne gre za neko kompetentno zadevo, ampak gre za sum neke korupcije, predvsem pa tudi za sum nepotizma. Zaradi tega pričakujem na naslednji seji Državnega zbora ustni odgovor v prvi vrsti ministra Počivalška, s katerega ministrstva gospa Špela Kučan odhaja v Ženevo. V nadaljevanju pa bom postavil tudi poslansko vprašanje ministru za zunanje zadeve, ki je nekako direktno odgovoren za postavitve diplomatov na predstavništvi v tujini. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore in s tem prekinjam 1. točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, v torek, 19. aprila 2016, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 18. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 18. APRILA 2016 OB 17.28 IN SE JE NADALJEVALA 19. APRILA 2016 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

začenjam z nadaljevanjem 18. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Marija Bačič, gospa Anja Bah Žibert, mag. Mirjam Bon Klanjšček, gospa Irena Grošelj Košnik, gospa Ksenija Korenjak Kramar, gospa Suzana Lep Šimenko, mag. Anže Logar, gospa Jan Škoberne, mag. Andrej Šircelj, Matjaž Hanžek, Miha Kordiš, gospod Žan Mahnič, gospod Matjaž Nemeč, gospod Marko Ferluga do 11.30, Luka Mesec med 15. in 17. uro, gospod Tilen Božič do 13. ure in gospod Marjan Dolinšek

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UPRAVNIH TAKSAH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnicu Vlade, državni sekretarki na ministrstvu za javno upravo mag. Tanji Bogataj.

MAG. TANJA BOGATAJ: Lepo pozdravljeni! Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Osnovni Zakon o upravnih taksah je bil sprejet 1999 in obsežnejša sprememba tega zakona je bila v letu 2010. V tem času do danes je bilo kar nekaj spremembah, ki vplivajo na ta zakon in osnovni razlogi, ki so nas vodili pri predlaganih spremembah in dopolnitvah predmetnega zakona, so predvsem usmerjeni v večje varovanje pravne varnosti, učinkovito sodelovanje organov s strankami in drugimi organi in institucijami v preglednost delovanja in enako obravnavani oziroma odpravo ne enakih stanj. Spremembe v predlagani noveli zakona lahko razdelimo v tri skupine.

Prvi sklop so spremembe, ki se nanašajo na materialne predpise, na vsebino Zakon o upravnih taksah in njegovo prilogo, to je taksno tarifo, vplivajo številni materialni predpisi, ki določajo vsebino pravnih dejanj in dokumentov, na podlagi katerih Zakon o upravnih taksah določi upravno takso oziroma njeno višino. Gre, recimo, za Zakon o zemljiški knjigi, Zakon o potnih listinah, Zakon o osebni izkaznici, Zakon o varnosti cestnega prometa, Zakon o graditvi objektov in drugih. V času od zadnje spremembe predmetnega zakona je prišlo do spremembe več teh materialnih predpisov, kar je povzročilo neuskkljenost ureditve predmetnega področja v zakonu oziroma v taksni tarifi, zato predlogi sprememb in dopolnitev Zakona o upravnih taksah večinoma odražajo upoštevanje teh sprememb in dopolnitev.

Drugi sklop je jasnejša ureditev oziroma zapis posameznih obstoječih določb v Zakonu o upravnih taksah. Iz vprašanja organov, ki so zavezani k uporabi tega zakona, smo namreč dobili kar nekaj pobud, kjer so posamezne določbe manj jasne in je mogoče razlagati določbe različno. Kljub temu želimo izpostaviti, da je teh primerov vedno manj vsako leto. Kljub temu se nam je zmeló smiselno ob odpiranju zakona, da odpravimo tudi tiste nejasnosti, ki dopuščajo različno interpretacijo. Gre predvsem za vprašanja, vezana s pritožbenim organom, oprostitvijo plačila takse, vračilom upravne takse in ugotavljanjem premoženjskega stanja takih zavezancem. To vodi po našem mnenju k večji pravni varnosti in pa tudi k hitrejšemu vodenju oziroma odločanju v teh postopkih.

Tretji sklop so spremembe, ki se nanašajo na višino upravne takse za staranje in oprostitve plačila upravne takse. V času od zadnjih sprememb se je pokala potreba po spremembi višine posameznih taksnih števil. V posameznih primerih pa se ta višina zaokrožuje zaradi lažjih obračunov. V spremembi zakona predlagamo podaljšanje absolutnega roka za zastaranje na 10 let, prej je bil to 4 leta. S tem želimo omogočiti učinkovitejšo izterjavo taks in pa bolj učinkovito delovanje na tem področju, medtem ko relativni zastaralni rok ostaja tako kot sedaj dve leti. Kljub restriktivnemu uvajanju

novih oprostitev dodajamo nekaj tovrstnih dodatnih oprostitev od 94. in 28. člena obstoječega zakona. Gre za primere organizirane mobilnosti programa Erasmus, za dokumente in dejanja v zvezi z izvajanjem ribiške politike za vse pravne osebe zasebnega prava, pri postopkih odobritve statusa organizacij v javnem interesu in podobno. V času javne razgrnitve predlog zakona ni bil deležen velikega interesa. Prejeli smo le dve pripombi, predloga. Pri tem smo lahko upoštevali pripombo CVNOS v smeri izenačitve vseh nevladnih organizacij ne glede na njihovo pravno organizacijsko obliko.

Po sprejetju zakona na Vladi, po prejetju mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora je zakon tudi usklajen z amandmaji, ki so bili sprejeti na odboru. Če bodo izpolnjeni pogoji Vlada predlaga, da se druga in tretja obravnava v tem zakonu opravita na isti seji. Glede na to, da je vsebinsko zakon usklajen z vsemi deležniki in tudi nomotehnično usklajeno, predlagamo, da se zakon podpre.

Za zaključek bi samo dodala še kratek pogled na vloženi amandma. Bi pa tukaj zaključila pa potem v razpravi morda nadaljevala. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo. za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici, mag. Lilijani Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo, spoštovana državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 18. redni seji dne 5. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah, ki ga je v Državni zbor v obravnavo predložila Vlada.

Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe in mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev. Predstavnica predlagatelja, državna sekretarka Ministrstva za javno upravo je v dopolnilni obrazložitvi členov poudarila, da predlog v prvem sklopu vsebuje uskladitve področja upravnih taks z uveljavljenimi drugimi zakonu. V drugem sklopu pa se novosti nanašajo na jasnejšo ureditev nekaterih določb zakona, zlasti tistih, katerih dejansko uporaba je izkazovala nevarnost različnega tolmačenja. S tretjim sklopom sprememb in dopolnitev zakona pa se spreminja višina nekaterih taks na podlagi izsledkov ponovne presoje zahtevnosti posameznih upravnih postopkov. Zaokrožitve zaradi lažjega obračunavanja in podaljšuje se absolutni rok zastaranja terjatev iz naslova neplačanih upravnih taks. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je poudarila, da so se pripombe nanašale na potrebne manjše

uskladitve znotraj predloga zakona, ki pa so bile z vloženi amandmaji poslanskih skupin koalicije ustrezno usklajena. Državni svetnik Rajko Fajt je poročal da komisija Državnega sveta za državno ureditev predlog zakona podpira, člani komisije pa še posebej podpirajo vse poenostavitve, vsebovane v predlogu zakona ter večjo jasnost postopka. Predlog zakona vsebuje rešitve, ki bodo odpravile ugotovljene pomanjkljivosti v postopkih ter skrajšale postopke odločanja, s tem pa tudi povečale pravno varnost. Komisija podpira restriktivnost pri določanju novih izjem za oprostitev plačila pravnih taks, vse predlagane spremembe na temu področju pa se ji zdijo ustrezne.

Razprave poslank in poslancev, članov odbora ni bilo, na koncu pa je odbor odločal o amandmajih ter o vseh členih predloga skupaj in jih tudi sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Aprilsko sejo začinjamo po včerajšnjih poslanskih vprašanjih z obravnavo novele Zakona o upravnih taksah. Novela ni obsežna, vsaj z vidika členov ne, vendar je pomembna, ker se ukvarja z že veljavnimi, medsebojno povezanimi zakoni zaradi upravnih taks, ki jih organi izrekajo ob različnih upravnih postopkih. Predlagatelj zakona je v obrazložitvi navedel, da je v praksi nevarnost različnega razlaganja oziroma tolmačenja zakona, vendar se v praksi iz leta v leto pojavlja manj. Vendar so bile v praksi delovanja državnih organov, predvsem upravnih enot in ministrstev, posamezne nejasnosti zabeležene ter kot pripombe posredovane naprej, z namenom odprave naprej. Ena od teh pripomb se nanaša na določbe o vračilu taks. Sledi pripomba glede jasnejše opredelitve pogojev in rokov za vložitev zahteve za vračilo taks. Pomemben del novele se nanaša na tarifni del. Spreminja se višina nekaterih taks na podlagi izsledkov ponovne presoje zahtevnosti posameznih upravnih postopkov oziroma stroškov, ki nastajajo organom, ki morajo takse obračunavati. Zaokrožuje se višina določenih taksnih postavk, tudi z vidika lažjega poslovanja pristojnih organov. Pomembno je poudariti, da se zaokrožuje navzdol. Podaljšuje pa se tudi absolutni rok za zastaranje terjatev iz naslova neplačanih taksnih postavk, kar bo omogočilo učinkovitejšo izterjavo taks. Zavedamo se, da so to takse, ki jih moramo plačevati državljan pri poslovanju z državnimi organi. In vsi bi si želeli, da bi bili upravnih taks oproščeni. Vendar je treba na nek način razumeti, da sredstva, ki se

zberejo iz naslova upravnih taks, pomenijo dohodek organov za opravljeno delo.

Zakon pa tudi dopušča izjeme. V zakonu je podrobneje navedeno, kdo taks ne plačuje, v katerih zadevah so zavezanci oproščeni plačevanja taks ter kateri dokumenti so taks oproščeni.

Po skrbnem premisleku smo v Poslanski skupini Socialnih demokratov sklenili, da je zakon pomemben in ga bomo tudi v poslanski skupini podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Upravne takse naj bi pomenile prispevek, s katerim se krije stroške organa, ki vodi upravni postopek in odloča o njem, vendar pa so takse že kar nekaj časa bolj namenjene polnjenju proračuna države in občin kot pa tistemu osnovnemu namenu, in tokrat ni nič drugače. V Združeni levici menimo, da bi se moralo ministrstvo ukvarjati s samo problematiko upravnih postopkov. V tem mandatu se v zvezi s tem ni spremenilo prav nič. Minister še vedno večino svojega časa namenja zgolj varčevalnim ukrepom, pa čeprav je povsem jasno, da ima sedemletno neprekinjeno varčevanje v javnem sektorju izključno negativne posledice. Ob nenehnem iskanju dodatnih prihrankov minister za rešitve, ki bi pospešile vse preveč zbirokratizirane upravnih postopke, očitno ne najde časa. Vse kar smo na tem področju do danes videli, je bila nepremišljena, neuskajana in potencialno protiustavna novela Zakona o splošnem upravnem postopku. Šlo je za šlamastiko, ki se ji je odrekla celo koalicija. Pa še njen glavni namen ni bil v skrajšanju ali poenostavitvi postopkov. Cilj je bil kot po navadi zgolj finančni prihranek, v tem primeru na račun državljanek in državljanov preko Predloga za ukinitvev osebnega vročanja. Ministrove obljube v državi, ki naj bi bila v službi svojih državljanov, se tako z vsakim predlogom kaj hitro razblinijo. Tudi z novelo Zakona o upravnih taksah ni nič drugače.

Najverjetneje ni državljanke ali državljana, ki ne bi izkusil sprehajanja od okenca do okenca od organa do organa ter zbiranje potrdil ali dokazil, ki jih je potrebno priložiti kakšni vlogi ali zahtevi. In to se na žalost še vedno dogaja. In ravno s to problematiko bi se moral ukvarjati minister. Živimo namreč v informacijski dobi. Za informatizacijo javne uprave je v proračunu vsako leto več denarja, a kljub temu se je še danes vse prevečkrat sprehajati ravno od okenca do okenca, od organa do organa. Glede na sredstva, ki jih država namenja za informatizacijo, se to ne bi smelo več dogajati. Na eni strani bi moral imeti vsak državljan preprost vpogled v dokumente, ki se nanašajo nanj, na drugi strani pa bi morala biti v okviru

upravnega postopka zagotovljena avtomatska izmenjava vseh informacij med organi. To so rešitve za skrajšanje in debirokratizacijo upravnih postopkov.

Nekaj rešitev v tej smeri smo k obravnavani noveli predlagali tudi v Združeni levici. Ena izmed rešitev, ki bi na primer vsekakor pomenila razbremenitev tako organov kot tudi strank v postopku, se je nanašala na vračilo preveč plačane takse. Trenutna ureditev je namreč takšna, da organ stranki preveč plačano takso avtomatično povrne zgolj, če je preplačan znesek višji od 18 evrov. Če je znesek nižji, pa mora stranka vložiti zahtevo za povračilo, organ mora presoditi, ali je zahteva utemeljena, če je vložena pritožba, pa izvesti še postopek v zvezi z njo. V Združeni levici smo prepričani, da ja takšna ureditev povsem nesmiselna. Mogoče se zdi, da gre za malenkost, a ravno sto takšnih birokratskih malenkosti je razlog za predloge upravnih postopke in nejevoljo strank.

Z amandmajem smo tako predlagali, da se morebitna preplačana taksa avtomatsko vrne brez posebnega postopka in zahteve. Organ bi ob odločitvi glede zadeve odločil še o morebitni povrnitvi takse, brez dodatnega dela za uradnika in brez dodatnega dela za stranko. Koalicija je seveda amandma zavrnila. Kot argument pa navedla, da je bila ureditev že do zdaj takšna in zato ne vidijo potrebe po spremembi. Vidi pa na drugi strani potrebo po spremembi glede taksnih oprostitvev, ukinja se namreč taksna oprostitvev za potrdila iz uradnih evidenc. Taksna oprostitvev, ki jo poznamo že več kot 10 let.

V Združeni levici uvedbi takse nasprotujemo in z amandmajem predlagamo njeno črtanje. Sploh pa se nam zdi nedopustno, da se uvedba takse predlaga z argumentom, da naj bi se na tak način sankcioniral malomaren odnos državljanek in državljanov do že izdanih listin. Glede na to, da gre tukaj za ureditev, ki jo poznamo že več kot 10 let ter da ni prav nobene potrebe po spremembi, pričakujemo, da bo amandma podprla tudi koalicija. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Takse so tako rekoč denarni prihodki države in ena bistvenih značilnosti je, da obveznost plačila takse ni omejena le na državljanke države, ki takšno obveznost predpisuje, ampak pri taksah velja teritorialno načelo. In glede na to, da je bil Zakon o upravnih taksah, nazadnje noveliran leta 2010, od takrat pa so se spremenili številni materialni predpisi, je današnji predlog vsebinskih sprememb in tarifnega dela zakona dobrodošel in tudi nujen. Zato v Novi Sloveniji pozdravljamo uvedbo dodatnih oprostitvev plačil upravnih taks, posebno tistih, ki se nanašajo na

oprostitev zaradi slabega premoženjskega stanja. Organ, ki v ugotovitvenem postopku odloča o oprostitvi iz tega razloga, mora namreč po uradni dolžnosti preveriti podatke o izpolnjevanju pogojev za oprostitve. Tudi podaljšanje absolutnega zastaralnega roka za izterjavo upravne takse štirih na deset let pomeni več možnosti, da bodo postopki dejansko zaključeni. Skrbi nas pa le nekaj, in sicer da to ne bo razlog za podaljševanje vodenja teh postopkov oziroma počasnejše delo upravnih organov. Če se bo namreč dogajalo, da bodo postopki izvršbe zoper taksnega zavezanca tudi po desetih letih zastarali, bo to dokaz več, da ne gre za prekratke roke, temveč za slabo in neučinkovito delo upravnih organov. Podatek, da je samo v letu 2014 od 381 rešenih zadev prišlo do zastaranja kar pri 70 postopkih in s tem do neplačila upravnih taks, je resnično zaskrbljujoč. Ob tem smo v Novi Sloveniji prepričani, da edini razlog za to ni sedanji zastaralni rok, da bo prišlo do večjih prihodkov, iz tega naslova se bodo postopki prisilnih izterjav morali uspešno zaključiti, in to v čim krajših rokih.

Vsaka odprava pomanjkljivosti veljavnega zakona je torej dobra, če zasleduje seveda cilj večje preglednosti in učinkovitosti. Upravni postopki so z vidika delovanja državnega aparata izjemno pomembni za učinkovitost države na področju izvajanja njenih nalog, zato je prav, da državljanji s plačilom upravne takse za dejanja v postopku dobimo tisto, kar pač pričakujemo in smo do tega tudi upravičeni. In prav je, da za to, kar dobimo, plačamo z zakonom določeno takso. S tega vidika je vsakršno zastaranje, tudi če gre zgolj za zastaranje izterjave upravne takse, seveda nesprejemljivo.

Iz navedenih razlogov bomo seveda Novi Sloveniji predlog novele zakona podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, državna sekretarka, dragi kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo novelo Zakona o upravnih taksah, in sicer iz naslednjih razlogov: ker se z njo odpravlja neuskkljenost ureditve o samem zakonu in njegovi prilogi, to se pravi taksni tarifi z že uveljavljenimi materialnimi predpisi zakonov. Prinaša poenostavitve, prinaša večjo jasnost postopkov, vsebuje pa tudi rešitve, ki bodo odpravile pomanjkljivosti v postopkih in seveda skrajša postopke odločanja, jasno se opredeli tudi pritožbeni organ, določbe za vračilo preveč plačane takse in, kar je zelo pomembno, natančneje opredeli ugotovitveni postopek za izpolnjevanje pogojev za oprostitve plačila upravne takse zaradi slabega premoženjskega stanja, poveča tudi pravno varnost, uskladijo se tudi nekatere višine tarif, stroškovni

sorazmernosti postopka, uvede nekaj novih oprostitvev, kar prav tako pozdravljamo, poveča izterljivost, predvsem zaradi povečanja absolutnega roka zastaranja iz štiri na deset let. Uskladitev je torej iz prej navedenih dejstev upravičena in celo lahko trdimo potrebna, še toliko bolj, kajti materialni predpisi, ki so se v tem času od zadnje novelacije tega zakona kar močno spremenile, določajo vsebino upravnih dokumentov, postopkov in predpisujejo tudi upravne takse. Hvala za vašo pozornost.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Namen Zakona o upravnih taksah je, da se za dokumente in dejanja upravnih in drugih javnopravnih zadevah plača taksa kot strošek, ki jo ima organ za izvedbo določenega postopka. Tak princip in namen zakona pozna večina držav, izhaja pa iz tako imenovane družbene pogodbe, ki so jo naši predniki že davno molče podpisali in ustanovili državo kot institucijo, da nekoč za njih in danes tudi za nas opravlja določene naloge. Družbeno pogodbo razumemo kot dogovor, kako bomo živeli, in je eden od temeljev demokracije. Nekoč smo državo razumeli kot prisilno institucijo, danes pa jo vse bolj razumemo kot servis in korist in za potrebe ljudi. Ljudje so se pa odločili, da preko svojih predstavnikov v parlamentu določijo, da bodo za te prejete storitve krili stroške, ki s tem nastanejo.

V Poslanski skupini SMC je pomembna socialna pravičnost, ki je vkomponirana v ta zakon, s tem ko so v njej določene izjeme za tiste, ki seveda plačila ne zmorejo. Tako imamo subjekte, ki taks sploh ne plačujejo, subjekte, ki so v celoti oproščeni plačila taks, subjekte, ki takse ne plačajo zaradi slabih premoženjskih razmer, to so vsi prejemniki denarnih pomoči, prejemniki varstvenega dodatka, nadomestila za invalidnost in pa tudi vsi tisti, ki so v takih premoženjskih razmerah pa ne prejemajo takega dodatka in v postopku lahko to dokažejo. Prav tako so oproščena določenih taks dejanja in pa dokumenti, ki so takega družbenega pomena, da je njihov pomen bistveno večji od samega plačila stroškov. Socialna pravičnost pomeni, da breme stroškov tistih, ki plačila ne zmorejo, nosimo vsi tisti, ki smo v ugodnih premoženjskih razmerah in temu daje predlog zakona še dodatno težo ter predlaga uvedbo novih dodatnih oprostitvev, in sicer za študente iz tretjih držav, ki so prejemniki štipendije Republike Slovenije ali so udeleženci organizirane mobilnosti v programih EU, Erasmus Plus ali prihajajo na izmenjavo v Republiko Slovenijo na podlagi meduniverzitetnega sporazuma, za dokumente in dejanja v zvezi z izdajo prvega dovoljenja za prebivanje zaradi študija. Širi se oprostitvev za vloge in druge dokumente in

dejanja v zvezi z izvajanjem ukrepov ne le kmetijske, ampak tudi ribiške politike. Širi se oprostitev za dokumente in dejanja v postopku za uveljavljanje pravic, ki so z zakonom priznane invalidom, vojnim veteranom, žrtvam vojnega nasilja, tudi za žrtve povojnega nasilja. Uvaja se oprostitev plačila taks dokumentov in dejanju v zvezi z odobritvijo statusa organizacije v javnem interesu in v zvezi z opravljanjem dejavnosti v javnem interesu tudi za pravne osebe zasebnega prava. Do sedaj so bile tega deležna le društva, in sicer samo v zvezi z dejanji za priznanje njihovega statusa. Tako bodo tega seveda upravičeni tudi zasebni zavodi, ustanove in zadruga na podlagi zakonov o gasilstvu, o sladkovodnem ribištvu, varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, varstvu okolja, uresničevanju javnega interesa na področju kulture, o zaščiti živali ter spodbujanje razvoja turizma.

V Poslanski skupini SMC bomo predlog zakona podprli zaradi ciljev, ki jih zasleduje, to je dodatno zavarovati premoženjsko šibke posameznike, institucije, ki delujejo v javnem interesu, ter dokumente in dejanja, ki so v javnem interesu. Nadalje, zagotoviti še večjo pravno varnost ter hitrejše odločanje v postopku, ki pripomoreta k večji pravni varnosti in hitrejšemu odločanju v postopku. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsednik. Lep pozdrav vsem v dvorani.

Z upravnimi taksami se državljani srečujemo pogosto. Največkrat seveda na našo zahtevo, ko pri upravnem organu ali pa nosilcu javnih pooblastil vložimo vlogo, na podlagi katere seveda pričakujemo odločitev organa, v primeru, ko od upravnega organa želimo pridobiti potrdilo, ali pa, če pri upravnem organu želimo overiti dokumente ali pa svoj podpis. V ta namen je treba seveda plačati upravno takso, katere višino ureja Zakon o upravnih taksah. Posamezni državni organi so Ministrstvo za javno upravo že dlje časa opozarjali, da je ta zakon treba spremeniti in vanj zapisati seveda bolj jasne določbe na področju vprašanj, povezanih s pritožbenim organom, vračilom takse, ugotavljanjem premoženjskega stanja posameznika glede oprostitve takse. Zaradi spremembe materialnih predpisov se je pokazala tudi potreba po spremembi višine posamezne takse. S spremembo zakona se podaljšuje tudi absolutni zastaralni rok iz 4 na 10 let. Nekaj pa je tudi novih predlog za oprostitev plačila taks.

Ministrstvo za javno upravo na podlagi zbranih podatkov s strani ostalih ministrstev ocenjuje, da bo povečanje prihodkov v državnem proračunu v drugi polovici letošnjega leta znašalo okoli 590 tisoč evrov oziroma okoli 1,1 milijona evrov v prihodnjem letu. Povečanje

prihodkov v proračunih lokalnih skupnosti pa skoraj da ni. Pozitivne finančne posledice za občine bodo po ocenah predlagatelja torej nizke, približno 150 evrov v letošnjem letu in cirka 2000 evrov v letu 217. Nehote se nam tukaj zastavlja vprašanje, ali je Ministrstvo za finance pri zmanjševanju povprečnine lokalne skupnosti razpolagalo s podatki. Ali ni mogoče operiralo z neko oceno oziroma mnogo višjimi prihodki z naslova upravnih taks?

Poudariti želim, da v Slovenski demokratiški stranki tudi nikakor ne moremo sprejeti dejstva, da organ vrne preveč plačano takso po uradni dolžnosti le v primeru, če je le-ta višja od 18 evrov. Za marsikaterega državljana ta višina nevrnjene takse pomeni dan ali dva njegovega mesečnega preživetja.

V Slovenski demokratiški stranki zakona ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci, predstavniki Vlade, vsem lep pozdrav!

Zakon o upravnih taksah je bil nazadnje spremenjen leta 2010, v vmesnem času pa se je tudi skozi druge materialne predpise pokazalo, da je zakon potreben prenove, zato imamo danes na poslanskih klopih določene spremembe in dopolnitve veljavnega zakona o upravnih taksah. Predlog tako med drugim natančneje opredeljuje in širi krog posameznih oprostitev plačila takse ter natančneje opredeljuje ugotovitveni postopek izpolnjevanja pogoja za oprostitev plačila takse iz razloga slabega premoženjskega stanja. In nenazadnje, v predlogu je zaokrožena višine upravnih taks, zaradi olajšanega poslovanja tako za organe kot za stranke.

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo odločitev Ministrstva za javno upravo, da je pri pripravi predloga zakona upoštevalo mnenja upravnih enot kot tudi pristojnih ministrstev, ki so zavezana delovati po temu zakonu, ter nevladnih organizacij, kajti le tako lahko z zakonom uspešno rešimo težave, ki so se pokazale v praksi.

V Poslanski skupini Desus podpiramo spremembe, ki kažejo na večjo jasnost postopkov, ter vse ostale poenostavitve, ki jih prinašajo spremembe zakona. Predlog zakona namreč poleg že navedenega vsebuje rešitve, ki bodo odpravile ugotovljene pomanjkljivosti v postopku ter skrajšale postopke odločanja, s tem pa tudi povečale pravno varnost. Kot sem že omenil, se je pokazala potreba po spremembi višine posameznih tarifnih števil in tudi po zaokrožitvi višine upravnih taks z vidika lažjega poslovanja. Z vidika omogočanja učinkovitejše izterjave takse se spreminja tudi rok za

zastaranje, absolutni rok, ki se podaljšuje iz štiri na deset let.

V Poslanski skupin Desus pozdravljamo predlagane spremembe in dopolnitve, zato bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in o vloženu amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložene amandmaja z dne 18. 4. 2016. V razpravo dajem 11. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Z amandmajem v Združeni levici predlagamo nekaj zelo preprostega, namreč, trenutno veljavni Zakon o upravnih taksah določa, da so potrdila iz uradnih evidenc oproščena plačila takse. Ta novela, ki jo imamo, predlaga ravno črtanje te oprostitve razen za potrdila iz kazenske evidence, evidence pravnomočnih sodb in sklepa o prekrških in skupne evidence kazenskih tožb. Ta taksna oprostitve je nekaj, kar pride najbolj pogosto v poštev pri uporabnikih, skratka pri tistih, ki potrebujejo ta potrdila. Mislim, da je to tudi jasno razvidno iz obrazložitve, ki jo je predlagalo ministrstvo, namreč to, da se bo na račun brisanja te oprostitve, ki jo poznamo že dolgo, na nek način letno to poznalo za 1,1 milijona plusa v državnem proračunu. Mislim, da je to zgolj ena nova obremenitev državljanek in državljanov in namenjena je seveda samo eni stvari, in to je povečevanju prihodkov v državno blagajno. Po eni strani že tako zoprni postopki, ki so dolgotrajni tudi zaradi razlogov, ki sem jih navedel v stališču poslanske skupine, bodo zdaj na nek način še dodatno bremenili državljanke in državljanke s tem, da bodo morali za ta potrdila, ki jih praktično skoraj vsi rabimo pri izpolnjevanju teh razno raznih vlog in tako dalje, pač udarila še po žepu. Mislim, da to na nek način ne uresničuje tistega, kar bi naj bilo osnovno načelo tega, zakaj imamo sploh upravne takse, skratka delno povračilo stroškov, ki jih seveda imajo organi s tem, ampak v temu primeru smo soočeni z nekim iskanjem novega načina financiranja državnega proračuna. Zato smo v Združeni levici predlagali, da se enostavno ta določba oziroma ta odstavek v temu členu črta, ker preprosto ne vidimo utemeljenega razloga, da bi po desetletju pravzaprav porabe takšne oprostitve sedaj to kar naenkrat črtali in mislim, da je precej zgovoren razlog, ki je seveda samo finančni, po drugi strani pa tudi nakazuje nek zelo neprimeren odnos, ki ga predlagatelj pravzaprav nakazuje v svoji obrazložitvi do državljanek in državljanov, ko napiše, da se ta taksa uvaja zaradi tega, da bi se izognili, in tu citiram obrazložitev, "neredko malomarnega odnosa do

že izdanih listin," skratka nekega malomarnega odnosa državljanek in državljanov. Torej ni ta kazen finančna zgolj za državljanke in državljanke, ampak tudi moralna, če naj tako rečem, ker jih je ministrstvo okrcalo z malomarnim odnosom do nekih že izdanih listin. Mi predlagamo preprosto, da se ohrani ta oprostitve, nenazadnje je v predlogu zakona 38 oprostitve. Ta je bila že dlje časa v veljavi, ker ni nobene podlage za to, da bi se jo sedaj ukinilo, smo predlagali amandma, s katerim se jo ohrani, ker je to tudi najbolj pogost primer, skratka tisti primer, kjer se največ teh oprostitve tudi zgodi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je bil še interes, prosim za prijavo. Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Ko govorimo o izjemah in oprostitev, je že Zakonodajno-pravna služba v okviru Zakona o upravnih sodnih taksah povedala, da je potrebno vse izjeme zelo restriktivno obravnavati, to pomeni, da je treba biti previden, kdaj se za njih odločamo. To, kar navajajo v Združeni levici, da je bila ta oprostitve že dolga leta in da ni nobenega razloga zato, da ponovno uvedemo njeno plačilo, ne drži. Namreč že takrat, ko se je uvedla, se je uvedla v nasprotju z mnenjem stroke. Stroke je povedala, da to ni upravičeno, vendar se je politika odločila drugače. Kar se pa tiče ponovne uvedbe danes, to kar pravijo, da je to najpogostejša, da se ta potrdila iz uradnih evidenc, da najpogosteje plačujejo ljudje to takso, ne drži. Namreč, na eni strani je bila ta oprostitve mimo stroke vpeljana, po drugi strani je bilo pa narejenega nekaj zelo dobrega, namreč v Zakon o upravnem postopku je bil vpeljan člen, ki zahteva, da se vedno ta potrdila pridobi po uradni dolžnosti, torej posameznik nikoli, ko gre za javnopravne zadeve ne potrebuje potrdila, ampak mora to za njega pridobiti organ in pomeni, da je v tem primeru v celoti oproščen takse, ker to stori organ za njega brezplačno. Tako da ta teza sploh ne drži.

Kar se tiče polnjenja proračuna pa mogoče samo par podatkov, sem pogledala, dejstvo je, da je zakon namenjen temu, da se krijejo stroški, ki s tem nastanejo, tako da izraz o polnjenju proračuna je nekako neprimeren. Ampak, ko pogledamo, koliko država in kakšen je trend glede taks, ki jih pobere, država je – za tri leta imam podatek z Ministrstva za finance –, se pravi, v letu 2013 je to znašalo 36 milijonov, v nadaljnjih dveh letih pa se je to spustilo na 29 milijonov. Pomeni, da je razbremenitev na strani državljanov kar velika, povprečno za 6 milijonov na leto, za razliko, ko so bile omenjene občine prej, pa je ta trend ravno nasproten. Podatek kaže, da se je iz milijona 100 povečal na milijon 600 in v lanskem letu na milijon 670. Vemo, da so bile za občine vpeljane nove takse z ZUJF, tako da je tam tudi ta strošek, ki nekako vpliva

na povprečnino, bil izravnana. In teh stvari je veliko. Tako da reči, da za občine ni bilo nič narejeno, tudi ne drži.

Kar se pa tiče amandmaja, iz razlogov, ki sem jih navedla, ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Nihče. Potem razpravo zaključujem. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18.a točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade državnemu sekretarju na Ministrstvu za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Ta zakon ni obsežen, vendar pa ureja nekatere stvari, ki so za delovanje na tem področju zelo pomembne. Najprej ureja nekatere terminološke spremembe, gre za posodobitev, za uskladitev s terminologijo v mednarodnem prostoru, kar je pomembno zlasti v primerih, ko Slovenija kandidira za uvrstitev katerega izmed kulturnih spomenikov oziroma kulturne dediščine v seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva oziroma v tako imenovani Unesco seznam. Nadalje, zakon ureja razglašanje kulturnih spomenikov na področju žive oziroma nesnovne kulturne dediščine. Jasneje opredeljuje delitev na spomenike lokalnega in državnega pomena in določa vsebino akta o razglasitvi. Zakon tudi podrobneje uredi oziroma bolje uredi način določitve pristojne organizacije za varstvo žive oziroma nesnovne dediščine, kar se je v preteklosti spreminjalo. Trenutno ima to pooblastilo Slovenski etnografski muzej, poleg njega pa še nekatere druge inštitucije. Zakon tudi ureja možnosti vlaganja javnih sredstev za ukrepe varstva spomenikov žive oziroma nesnovne dediščine, kar je seveda bilo urejeno že zdaj, vendar bolj za nepremične kulturne dediščine, zdaj je to bolj urejeno tudi za vprašanje nesnovne dediščine.

Opredelijo se obseg, rok hrambe in javnost osebnih podatkov, se pravi, da gre za uskladitev z določbami Zakona o varstvu osebnih podatkov in še nekatere manj obsežne zadeve, omejitev trajanja kulturnovarstvenih pogojev, kar je zlasti dobrodošlo za investitorje, ukinitiv volonterskega pripravništva, kjer gre za uskladitev s trendom, ki je sicer, sprememba ureditve strokovnega dela na področju varstva

kulturne dediščine, nedvoumno opredelitev, da velja prepoved uporabe imena in podobe spomenika, gre za uporabo za pridobitne namene. V zvezi s tem, prav s tem členom, to je 44. člen veljavnega zakona, je tudi, kot veste, mnenje oziroma pobuda Državnega sveta, ki je bila spodbujena iz civilne družbe, gre za to, kako urediti možnosti uporabe kulturne dediščine, recimo, tudi za blagovno znamko, za komercialno rabo. Mi določeno spremembo skupaj z Odborom za kulturo predlagamo, vendar pa ne v tolikšnem obsegu, kot bi želeli pobudniki, zlasti pobudniki, ki se ukvarjajo z Wikipedio, ker so te pobude preobsežne, da bi jih bilo mogoče v tako kratkem času urediti. Se pa zavedamo, da je to tema, ki je pomembna in ki je pomembna tudi za kulturno dediščino, saj lahko v pozitivnih primerih prispeva tudi k izboljšanju materialnih pogojev za vzdrževanje in obnavljanje kulturne dediščine.

Je še en amandma oziroma še ena pobuda, to je pobuda Poslanske skupine narodnosti. Mi razumemo to težnjo in ji niti nismo nasprotovali. Je pa res, da se nanaša na člen, ki opredeljuje definicije, se pravi opredeljuje pojme v zakonu in da sama po sebi ne prinaša neke učinkovite možnosti. Tako da v zvezi s tem pač veljajo določeni pomisleki. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za kulturo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Mariji Antoniji Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav obema. Spoštovani poslanci in poslanke!

Odbor za kulturo je na svoji 11. seji 6. 4. 2016 obravnaval Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Predloženi zakon je z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika proučila Zakonodajno-pravna služba in k njemu dodala nekatere pripombe. Njena predstavnica pa je pojasnila, da so njihove pripombe upoštevane v vloženi amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Svoje mnenje je podala tudi Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost šolstvo in šport, ki je predloga zakona podprla. Njen predstavnik pa je med drugim opozoril na nujno sistemsko prenovo celotnega zakona ter izpostavil spremembo 44. člena veljavnega zakona v zvezi s prepovedjo uporabe imena in podobe spomenika v primeru, ko gre za nepridobitni namen. Predlog zakona pa je obravnavala tudi Komisija za narodni skupnosti.

V poslovniškem roku so amandmaje vložile Poslanske skupine SMC, Desus in SD, Poslanska skupina Nova Slovenija, Poslanska

skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti in Poslanska skupina Združene levece.

Ministrica za kulturo, mag. Julijana Bizjak Mlakar je povedala, da predlagana novela zakona ne spreminja načel temeljnega Zakona o varstvu kulturne dediščine, spreminja pa predvsem področje žive dediščine in vključuje nekatere nujne spremembe povezane z zamenjavo pojmov živa dediščina in živa mojstrovina s pojmom nesnovna dediščina in nesnovna dediščina posebnega pomena z možnostjo sofinanciranja ohranjanja spomenikov žive dediščine iz javnih sredstev, spremembo načina določitve pristojne organizacije za varstvo žive dediščine in razglašanje žive dediščine.

Poleg naštetega vsebuje še nekaj nujnih sprememb in dopolnitev, in sicer omejuje rok veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in soglasij za posege v dediščino, ukinja volontersko pripravništvo na področju varstva kulturne dediščine in ureja strokovno delo na področju varstva.

Razprava je potekala predvsem o potrebnosti celovitih sistemskih rešitev na področju kulturne dediščine. Prisotni v razpravi so pozdravili ukinjanje volonterskega pripravništva na področju varstva kulturne dediščine, vendar so bili mnjenja, da bi bila glede tega potrebna izdelava analize, koliko je kandidatov za opravljanje pripravništva. Nekaj govora je bilo tudi o možnosti javno-zasebnega partnerstva na spomenikih državnega pomena in možnosti odprodaje ali dolgoročnega najema le-teh zaradi nujnega vzdrževanja slabo ohranjene nepremične dediščine. Glede 9. člena novele je bila z amandmajem predlagana sprostitev uporabe podobe kulturnih spomenikov, saj bi takšna sprostitev po mnenju predlagateljev amandmaja koristila turističnim vodnikom, učbenikom, časopisom in drugim medijem, v katerih se bodo fotografije lahko pojavile brez strahu pred sodnim preganjanjem. Nekaj razprave je bilo ob koncu namenjeno tudi prehodnim in končnim določbam 21. člena. Ministrica za kulturo je pri tem pojasnila, da je zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe v kulturi že pripravljen, vendar zaradi predvidenih finančnih posledic še ni prišlo do njegove obravnave.

Ob koncu razprave je odbor sprejel amandmaje koalicije poslanskih skupin.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolege in kolegi!

V Združeni levici noveli Zakona o varstvu kulturne dediščine ne bomo nasprotovali.

Gre za nekaj koristnih popravkov, vendar pa je po drugi strani treba biti kritičen, saj gre spet, kar postaja prav specifična poteza vlade Mira Cerarja, za popravke in krpanje, ki jih spremlja ogromno lepih besed o prihajajočih sistemskih spremembah in celostni strategiji na enem od področij. Te sistemske spremembe in strategije potem čakamo in čakamo, ampak jih nikoli ne dočakamo.

Nesnovna dediščina je na Slovenskem zelo bogata. Pomembna je, kar pomeni najširšo ljudsko obliko kulturne produkcije in človeškega izražanja. Praksa je pokazala, da je pojem živa dediščina neustrezen, v stroki lahko napačno razlagan in včasih celo zavajajoč. Poenotenje terminologije, ureditev upravljanja in možnost financiranja izrednih stroškov so dobrodošli ukrepi. K njim lahko štejemo tudi omejitev rokov veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in soglasij. Če pa ob tej priložnosti razširimo pogled tudi na nepremično kulturno dediščino, pa je težko najti optimistične in pohvalne besede. Ni pretirano, da je večinoma v najslabši kondiciji do sedaj. V register je vpisanih 29 tisoč 615 enot nepremične kulturne dediščine. Če pogledamo le primer spomeniškega varstva: od 4,18 % deleža sredstev namenjenih za spomeniško varstvene projekte v proračunu iz leta 2009 je bilo v lanskoletnem proračunu namenjenih samo še 0,64 %. Skratka, v šestih letih iz 7 milijonov na približno milijon evrov. Največji problem pa je odsotnost kakršnekoli vizije in strategije, kaj narediti s to dediščino in kako zagotoviti dovolj sredstev za ustavitve njenega propadanja. Izgovori o neambicioznosti prejšnjega ministra pač ne morejo zadostovati. Stanje je treba sanirati, da ne bo, ko preteče nekaj vode, ta vlada zapisana kot tista, po katero je bilo storjene največ škode kulturni produkciji in kulturni dediščini. Propada nam ogromno gradov, da ne govorim o Ljubljanski drami, osrednji slovenski gledališki hiši, ki je v katastrofalnem stanju in je potrebna nujne sanacije, če že ne iz estetskih, pa nujno iz varstvenih razlogov. Pa vendar bo ministrica Julijana Bizjak Mlakar očitno morala oditi, ne zaradi vsega naštetega in niti zaradi poraznega stanja v kulturi, ki se je v času njenega mandata še poslabšalo, ampak je premier pritisnil nanjo zaradi razloga, ki ni utemeljen, saj je bilo vzdrževanje Rudnika Idrija potisnjeno kdo ve zaradi čigavih in kakšnih interesov v roke že tako obubožani kulturi. Julijana Bizjak Mlakar, katere razrešitev bomo očitno obravnavali, je članica vlade, ki je popolnoma hipnotizirana z javnofinančno konsolidacijo, z drugimi besedami z zategovanjem pasu. Ta povzroča največ škode ravno kulturi, najvišjo ceno zanjo pa plačujejo vse bolj prekarizirani delavci in delavke v kulturi, vse večjo pa tudi dobršen del kulturne

dediščine. Prav ta varčevalna usmeritev in pišmeuhovski odnos do kulture bosta pustila trajno škodo na širšem področju kulture v Sloveniji in ne samo in zgolj po krivdi ministrice. Ker mi je ostala še minuta, naj vam povem sporočilo kulturnikov, ki vam sporočajo, da slovenska kultura in kulturniki z veseljem prevzamejo prav vse rudnike v Sloveniji, delujoče in nedelujoče, zgolj pod pogojem, da je eden od njih rudnik zlata. In skratka, šalo na stran, kot rečeno, v Združeni levici noveli Zakona o varstvu kulturne dediščine ne bomo nasprotovali. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Slovenska kultura je zakladnica narodovega ustvarjanja skozi stoletja, zato smo krščanski demokrati nanjo ponosni in jo želimo ohranjati, hkrati pa z ustrezno zakonodajo spodbujati ustvarjalnost in kulturno udejstvovanje sodobnih ustvarjalcev. Za sedanjost in prihodnost narodne skupnosti, katere identiteta ne temelji niti na zgodovinsko poudarjeni državotvornosti niti na izredni gospodarski ali vojaško-politični moči njene elite, je kultura nepogrešljiva. Brez slovenske kulture ne bi bilo ne slovenske države ne slovenske politike. Vrednote kulturne dediščine in dosežki sodobne kulturne ustvarjalnosti se lahko uveljavljajo tudi kot gospodarska kategorija, na primer v turizmu, v tiskarski in diskografski proizvodnji, v industrijskem oblikovanju in drugo. Vsekakor so zakoni temelj, ki je nujno potreben za ohranjanje kulturne dediščine. Hvala bogu, da imamo precej, vendar z njo ne ravnamo vedno najbolj skrbno, dokaz za to sta, na primer, Plečnikov stadion in pa tudi cerkev Sv. Mihaela na Barju, oboje delo velikega arhitekta Plečnika.

V Poslanski skupini Nove Slovenije smo za sejo matičnega odbora vložili amandma na predlagano novelo, ki bi po našem mnenju rešil težave tistim, ki so kulturnovarstveno soglasje že predhodno dobili, niso pa še začeli postopkov za gradbeno dovoljenje. Stroka nas je opozorila, da bi tukaj lahko nastala pravna praznina, ministrstvo in ostali zagovorniki novele so nam zagotovili, da je s predlogom sprememb in dopolnitev zakona vse to ustrezno rešeno in zaradi tega smo amandma umaknili. Upamo, da je področje res primerno urejeno, in da ne bomo kmalu po uveljavitvi zakona vsi skupaj ponovno ugotovili, da nekaj manjka.

Krščanski demokrati predlagane rešitve sicer podpiramo, predvsem omejitev veljavnosti kulturnovarstvenih dovoljenj. Po našem mnenju bodo tako lastniki bolj motivirani, da bodo obnove izvedli v primernem časovnem obdobju in se ne bodo vlekle v nedogled.

Kulturnovarstvena soglasja državljanom nalagajo številne pogoje, premalo pa je finančnih spodbud oziroma davčnih olajšav za tiste, ki želijo ohraniti kulturno dediščino in vanjo tudi investirajo.

Poslanci Nove Slovenije bomo novelo podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Pred nami je tematika, ki je zelo pomembna za prihodnost Slovenije kot majhne entitete sredi Evropske unije in sredi sveta, in za pomembnost Slovenije je razvoj kulturne dediščine tisti faktor, ki bo prinesel prihodnost in ohranil rodove za naprej.

Zakon in novela, ki je pred nami, v Poslanski skupini nepovezanih poslancev jo bomo vsekakor podprli, vendar prinaša žal le kozmetične popravke. Gre za nekaj novega izrazoslovja in pa seveda nekaj popravkov, ki bodo pripomogli k temu, da bomo lažje pridobili sredstva v okviru Evropske unije. Menim pa, da je skrajni čas, da opravimo širšo razpravo in se lotimo tematike celostno in najdemo celostne rešitve. Zakaj? V sodobnem svetu hibridnih ogrožanj – gre za raznovrstna ogrožanja, tudi za to, da izginja kulturna dediščina. Priča smo vojniam v celem svetu, sredi katerih izginjajo celotne kulturne dediščine, gre ,na primer, v zadnjem času za uničenje Palmire in drugih kulturnih spomenikov na Bližnjem vzhodu. Gre za to, da gospodarska situacija ne omogoča ohranjanja kulturne dediščine, in pa seveda še malomarnost institucij, ki bi morale kulturno dediščino ohraniti. Seveda Unesco in druge institucije veliko pripomorejo k temu, imajo določena sredstva, vendar je teh sredstev vedno manj in vedno težje zanje kandidiramo. Predlogi o zasebno-javnem partnerstvu, ki bi nekako rešilo kulturno dediščino, niso predlogi v pravo smer, kajti vemo, da v takih primerih gre za zasebni zaslužek in pa stroške države, kulturna dediščina pa se največkrat uničuje.

Kaj je treba izpostaviti? Da moramo mladim rodovom prenesti zavedanje o pomembnosti kulturne dediščine in v družbi izpostaviti mehanizme za ohranjanje te dediščine. Vse preveč smo v času finančne krize priča tatvinam, plenjenju, uničevanju pa tudi ponaredek v trgovini in vsem ostalem. Opažamo pojav, da v tej finančni krizi ljudje prodajo v tujino tisto, kar naj bi bila kulturna dediščina, da bi rešili svoj socialni položaj in se sploh ne zavedajo, kakšno škodo s tem povzročajo državi.

Tukaj gre za to, da vedno pravimo, da je kulturna dediščina samo predmet enega ministrstva. Ni res. Pozabljamo na ministrstvo za izobraževanje, infrastrukturo, notranje zadeve, ki mora preprečevati tovrstna kazniva dejanja in

vse ostalo. Tukaj manjka tistega sodelovanja, ki bi ohranjalo kulturno dediščino.

Posebej bi opozoril, da se ne lotevamo vprašanja izgubljeni umetnin v slovenski Istri, ko so pred vojno leta 1940 Italijani odvzeli cel kup umetnin pod izgovorom, da jih bodo zaščitili pred vojno. Vojne je že zdavnaj konec, vendar še vedno nismo dobili teh umetnin nazaj. To je del naše kulturne dediščine.

Za zaključek naj povem, da bomo predlagane spremembe podprli, pričakujemo pa širšo razpravo in rešitev tematike in celostno ureditev, in to je delo Vlade. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Italijanske in madžarske narodne skupnosti, zadnjo dr. Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana predstavnik Vlade, kolegice in kolegi!

V naši poslanski skupini se strinjamo z cilji Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine, da se odpravijo pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob izvajanju zakona na področju varstva nesnovne dediščine. Podpiramo tudi odločitev, da je omenjena sprememba nujna predvsem zaradi uporabe strokovno in mednarodno bolj uveljavljene terminologije na tem področju, torej z rešitvijo, da se pojem živa dediščina nadomesti s pojmom nesnovna dediščina.

Kljub izraženi načelni podpori spremembi zakona, naj poudarim, da predvsem na osnovi jasnih sporočil nekaterih strokovnih krogov in ustanov bi bili namesto predlagane manjše spremembe zakona tudi mi bolj zadovoljni z celovito zakonsko prenovo na področju ohranjanja in promoviranja kulturne dediščine. Ugotavlja se namreč, da bi marsikateri segment dejavnosti na tem področju kot tudi njena organiziranost nujno potreboval celovito sistemsko prenovo. To bo bilo zaželeno z vidika avtohtonih narodnih skupnosti. Na sejah delovnih teles Državnega zbora so predstavniki ministrstva trdili, da se to sicer načrtuje, veliko optimizma v zvezi s tem pa nimamo.

Z vidika avtohtonih narodnih skupnosti je področje kulturne dediščine kot pomemben dejavnik ohranjanja in oblikovanja narodne identitete zelo pomemben, zato so se nekatere organizacije v naši skupnosti aktivno vključile v proces obravnave predlagane zakonske spremembe. Čeprav so se dela lotili vsebinsko širše, kot je bilo to glede na omejenost predlaganih sprememb poslovniško mogoče, je to kljub temu jasen znak, da je področje z vidika avtohtonih narodnih skupnosti zakonsko pomanjkljivo urejeno, in srečujemo se tudi s praktičnimi težavami. Na seji Komisije za narodne skupnosti in tudi pozneje na seji matičnega delovnega telesa smo predvsem na iniciativo naše poslanske skupine poskušali poiskati možnosti zagotavljanja večjega

poudarka kompetenc, organizaciji omenjenih skupnosti pri vključevanju v dejavnosti ohranjanja lastne kulturne dediščine. Predlagali smo dopolnitev besedila, in sicer v okviru definicije, ob razlagi sistema in načina varstva, naj se navede, da posamezne ukrepe razen pravnih in upravnih izvajajo tudi samoupravne narodne skupnosti. To smiselno tudi že doslej sodi v pristojnost omenjenih organizacij, ki so po Ustavi Republike Slovenije osebe javnega prava. S predlogom, do katerega smo prišli s konstruktivnim usklajevanjem, je soglašalo tudi pristojno ministrstvo, kot je bilo tu tudi malo prej s strani državnega sekretarja poudarjeno. Žal pa je bil zaradi nam nejasnih predvsem pa nesprejemljivih razlogov amandma s strani koalicijskih strank tako na Komisiji za narodni skupnosti kot tudi na matičnem delovnem telesu, zavrnjen. Zaradi poudarka kulturne dediščine kot pomembnega dejavnika pri ohranjanju in razvoju avtohtonih narodnih skupnosti, predvsem pa zaradi jasne opredelitve njihovih legitimni predstavniški organizaciji v okviru interpretacije varstva kulturne dediščine bi sprejetje našega amandmaja pomenilo vsebinsko obogatitev predlaganega zakonskega besedila. Skrb Vlade za to področje je posebej poudarjeno tudi v veljavni koalicijski pogodbi. Zaradi omenjenega sva tudi za drugo obravnavo predloga zakona na seji Državnega zbora vložila amandma, s katerim ob še bolj doslednem upoštevanju stališča Zakonodajno-pravne službe želiva vsaj na simbolni ravni poudariti vlogo samoupravnih narodnih skupnosti na področju varovanja kulturne dediščine. Predlagana dopolnitev, ki je interpretacijske narave, nikakor ne posega v obstoječe sistemske rešitve, temveč zgolj pojasnjuje vlogo samoupravnih narodnih skupnosti in pošilja pozitivno sporočilo družbe do kulturne dediščine avtohtonih narodnih skupnosti.

Sprejetju zakona sicer ne želiva nasprotovati, pričakujeva pa podporo našemu amandmaju tudi s strani koalicijskih strank. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Branislav Rajić.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Dober dan vsem!

V ima Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da se je s predlaganimi spremembami in dopolnitvami Zakona o varstvu kulturne dediščine pristopilo le k nujnim spremembam, s katerimi se odpravljajo najbolj pereče težave v zvezi z izvajanjem tega zakona in zagotavljanjem javnega interesa na področju nesnovne dediščine. Oziraje se na kompleksnost in pomen kulturne dediščine poudarjamo, da bi bil nujen celovitejši pristop pri snovanju sprememb in dopolnitev tega zakona. Sodobno varstvo kulturne dediščine v Sloveniji

potrebuje temeljito prenovljen zakon, ki bi z vsebinskimi spremembami omogočal tej pomembni kulturni in nič manj tehnični disciplini, da opravlja svojo misijo na najboljši način in v duhu časa. Spremembe odprtih členov zlepa nimajo tega dometa, so le skupek elementarnih ukrepov.

Predlog zakona, ki je danes pred nami uvaja mednarodno in strokovno bolj uveljavljeno terminologijo na področju žive, to je nesnovne dediščine. Uvaja se podrobnejša opredelilne razglasjanja spomenikov žive dediščine na spomenike lokalnega in državnega pomena in akta o njihovi razglasitvi. Ministrstvo za kulturo je upoštevalo pobudo, ki prihaja iz Poslanske skupine Stranke modernega centra in pri pripravi obravnavanega predloga zakona uvaja spremembo, da kulturnovarstveni pogoji in soglasja prenehajo veljati najpozneje dve leti po njihovi izdaji. Pogoji in soglasja namreč po veljavnem zakonu trajajo večno, kar glede na spreminjanje dejanskih razmer i predpisov zagotovo ni življenjsko.

S predlagano spremembo 40. člena se opredeljuje možnost vlaganja javnih sredstev za izredne stroške, potrebne za varovanje, oživiljanje ali izvedbo drugih ukrepov varstva spomenikov žive dediščine, in možnost sofinanciranja programov varstva in oživiljanja nesnovne dediščine posebnega pomena v okviru občin in pokrajin.

S spremembo 44. člena se določa, da se v primerih, ko gre za nepridobitni namen, lahko uvaja prepoved uporabe podobe in imena spomenika brez soglasja lastnika.

Poleg navedenega predlog zakona uvaja še ukinitve volonterskega pripravništva in opredelitev pogojev za strokovno delo na področju varstva kulturne dediščine, ki upoštevajo kompetence dosežene z izobrazbo, s poklicni izkušnjami in s posebnimi referencami.

Zaradi vsega tega v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog zakona podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, še enkrat, za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem! Jedro sprememb in pa dopolnitev Zakona o varstvu kulturne dediščine je ureditev področja žive, se pravi nesnovne dediščine, da se zagotovi uporabo mednarodno in pa strokovno bolj uveljavljene terminologije na področju žive, nesnovne dediščine. S predlogo zakona se med drugimi podrobneje opredeli razglasjanje spomenikov na področju nesnovne dediščine, pri čemer zakon loči med spomeniki lokalnega in državnega pomena. Predlog omogoča tudi vlaganje javnih sredstev za izredne stroške za varovanje, oživiljanje ali pa izvedbo drugih ukrepov varstva spomenikov nesnovne dediščine. S predlogom se uskladijo določbe

glede registra kulturne dediščine z določbami Zakona o varstvu osebnih podatkov. Spreminja se tudi omejitev veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in pa soglasij za posege v dediščino, in sicer na dve leti od njihove pravnomočnosti.

V Poslanski skupini ugotavljamo, da so v predlogu zakona upoštevane pripombe in pa predlogi strokovne javnosti, ki pa je hkrati tudi opozorila na nujno sistemsko prenovno celotnega sistema oziroma zakona. Ministrstvo za kulturo je zagotovilo, da se tudi pripravlja nova strategija na področju kulturne dediščine in v zvezi s tem napovedalo tudi nov zakon.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlaganemu zakonu ne bomo nasprotovali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Še enkrat lep pozdrav vsem!

Med pomembnejšimi rešitvami, ki jih prinaša predlog zakona, je uveljavljanje mednarodne in strokovno bolj uveljavljene terminologije ter ureditev področja varstva žive oziroma po novem nesnovne dediščine. Skladno s sklepi Vlade, sprejetimi decembra 2014, in z akcijskim načrtom v zvezi z organizacijo in izvedbo opravljanja pripravništva v Sloveniji, sprejetimi junija lani, pa se tudi na področju varstva kulturne dediščina ukinja volontersko pripravništvo. Med drugim se spremembe nanašajo tudi na omejitev roka veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in soglasij za posege v dediščino. Po sedaj veljavni ureditvi namreč veljavnost kulturnovarstvenih pogojev in soglasij ni časovno omejena. Glede na to, da se je to v praksi pokazalo kot pomanjkljivost, ki jo je treba odpraviti, se zdaj veljavnost kulturnovarstvenih soglasij in pogojev omejuje in prenehajo veljati najpozneje v dveh letih po njihovi pravnomočnosti.

V Poslanski skupini Desus smo zadovoljni, da so v predlogu zakona upoštevane tudi pripombe strokovne javnosti. Tako da imamo zdaj po dobrem letu dni, odkar je bil predlog zakona objavljen na portalu E-demokracija, pred seboj dober zakon. Zato bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona potrdili. Veseli nas, da je v pripravi tudi nova strategija varstva kulturne dediščine in upamo, da bo kmalu sledila tudi celovita prenova tega področja z novim zakonom.

Kot že rečeno, v Poslanski skupini Desus menimo, da je novela zakona, ki jo danes obravnavamo, dobra, zato jo bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, ponovno, predsednik. Spoštovani državni sekretar s kolegico, kolegice in kolegi!

Varovanje kulturne dediščine je naša skupna skrb, izražena v najvišjem pravnem aktu ustave. Ustava skrbi za kulturno dediščino namenja posebno pozornost. V splošnih določbah prvenstveno skrb naloži državi, a posebej 73. člen izrazi tudi našo individualno odgovornost. Varovanje kulturnih spomenikov je tako odgovornost vsakega izmed nas, na ravni skupnosti pa so za ohranitev kulturne dediščine dolžne poskrbeti država in lokalne skupnosti. Ustava kot splošen akt seveda načina izvedbe deklarirane skrbi ne določi. To prepušča področnemu zakonu, torej zdaj veljavnemu zakonu o varstvu kulturne dediščine. Le-ta opredeljuje dediščino kot dobrino, povezano s preteklostjo oziroma podedovano iz preteklosti ter določa pristojnosti pri njenem varstvu s ciljem ohranitve za prihodnost. Kako obsežno je delo na tem področju, pričajo podatki, da je v registru nepremične kulturne dediščine vpisanih skoraj 30 tisoč dediščine, od katerih je okoli 300 državnega, približno 8 tisoč pa lokalnega pomena. Poleg tega je v registru žive, po novem, nesnovne kulturne dediščine zabeleženih 46 enot. K temu je treba prišteti še premično kulturno bogastvo v muzejih, galerijah. V presoji podpore spremembam področnega zakona je zato treba pretehtati vsako podrobnost. Predlog novele, ki je pred nami, glede na obseg in pomen sprememb ocenjujemo kot gradualističen prispevek k varstvu kulturne dediščine. Ne glede na oceno, da gre pretežno za kozmetične poprave, predlog vsebuje nekaj določil, ki bodo imele, upajmo, oprijemljivejše učinke. Med njimi poudarjamo novost, možnost sofinanciranja ohranjanja spomenikov žive, nesnovne dediščine iz javnih sredstev. Kot izhaja iz obrazložitve predloga v ta namen dodatna proračunska sredstva niso predvidena, zato verjamemo, da je ministrstvo kot nosilec in pripravljavec zakona za ta namen predvidelo določena sredstva v okviru obstoječega proračuna in da pričakovanja, ki jih s to določbo vzbuja pri nosilcih varstva žive dediščine, ne bo zaman.

Drug pomemben prispevek predloga, ki ga izpostavljam v stališču Poslanske skupine Socialnih demokratov, pa je ukinitve volonterskega pripravništva na področju javne službe varstva kulturne dediščin.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov tako usmeritev podpiramo. Poudarjam, podpiramo. Ob tem pa opozarjamo, da mora Ministrstvo za kulturo sorazmerno izboljšati možnost za opravljanja klasičnega pripravništva ter s tem diplomantom omogočiti izpolnitev pomembnega pogoja za delo na tem področju, to je opravljen strokovni izpit. Upravljanje s kulturno dediščino države prinaša številne izzive od investicijskih do vsebinskih. Predložena novela odgovarja na majhen del le-teh. Za izkoristek potencialov, ki poleg kulturnih

obsegajo tudi širše družbene in ekonomske priložnosti pa bo potreben bolj sistematičen pristop. Pričakujemo, da bo del tega zajet tudi v prenovljenem zakonu o tako imenovanem kulturnem evru.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlog novele Zakona o varstvu kulturne dediščine podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 18. 4. 2016. V razpravo dajem 2. člen ter amandma Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima dr. László Gőncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Kot sem že v stališču poslanske skupine najavil, midva sva vložila amandma tudi na drugo branje predloga zakona na seji Državnega zbora, ker meniva, da to področje vsekakor terja z ene strani večjo pozornost vsakokratne vlade do reševanja problematike kulturne dediščine avtohtone narodne skupnosti, z druge strani pa menimo, da je opozorilo pomembno tudi z vidika same narodne skupnosti, da se še bolj zaveda lastne kulturne dediščine. Mi se zavedamo tudi tega, kar smo večkrat poudaril v razpravi na Komisiji za narodnosti in tudi na seji matičnega delovnega telesa, da se ta zakon preozko odpira po členih, da bi lahko naše vsebinske dopolnitve tako predstavili, kot smo si to prvotno želeli. Ampak ne glede na to smo menili, da v tistem delu, ko se govori ravno o tolmačenju o interpretaciji besedila zakona in pa same terminologije, je potrebno vsaj opozoriti na tisto, kar je nedvomno z vidika naše skupnosti pomembno, da so pri ugotavljanju kulturne dediščine, torej pri ohranjanju in prezentaciji kulturne dediščine, pomembni dejavniki tudi legitimne organizacije naših skupnosti, to so samoupravne narodne skupnosti. Ne bom se zdaj tukaj poglobljal v to zadevo, da so to dejansko osebe javnega prava, ne bom niti poudarjal dejstva, da praktično s tem, ko narodna skupnost želi prezentirati lastno kulturno dediščino, s tem ne posega v pravice nobene druge skupnosti, torej govorimo tudi o naši kulturni dediščini kot pomembnem dejavniku naše identitete. Skratka tudi upošteva še neke zadnje pripombe ali zadnja stališča Zakonodajno-pravne službe na sami seji matičnega delovnega odbora smo naš predlog amandmaja še bolj prilagodili v tako obliko, ki po našem mnenju sedaj za vse dejavnike, torej tudi za vse tukaj danes prisotne stranke, mora biti sprejemljivo, če je res iskrena namera v koalicijski pogodbi, da se na področju kulturne dediščine narodne skupnosti tudi naredi korak naprej. Da bo jasno o čem govorim, bom kar

prebral. Mi predlagamo, da se v prvem odstavku 3. člena, se v drugem stavku 42. točke za besedilom "izvajajo tudi" doda besedilo "samoupravne narodne skupnosti" in to bi naj potem zvenelo tako, če zdaj preberem 42. točko tako, kot si mi želimo jo videti v tej spremembi zakona, torej: »Varstvo so pravni, upravni, organizacijski, finančni in drugi ukrepi države, pokrajin in občin, namenjeni obstoju in obogatitvi dediščine. Posamezne ukrepe varstva razen pravnih in upravnih izvajajo tudi samoupravne narodne skupnosti in drugi subjekti varstva.« Skratka, dodajamo zgolj ta poudarek na pomenu samoupravne narodne skupnosti pri tej dejavnosti.

Za konec naj še enkrat poudarim, da praktično to vlogo samoupravne narodne skupnosti že imajo, to je zgolj opozorilo tako za Vlado oziroma za izvajalsko plat oblasti kot tudi za same samoupravne narodne skupnosti, da je na tem področju še veliko odprtega, veliko nerešenih vprašanj in ob eventualnih večjih spremembah tega zakona bomo tudi temu primerno vsebinsko nadgradili obstoječo zakonsko raven. Seveda je pa pomembno, da se tudi pri tej spremembi upošteva vsaj ta naša minimalna pripomba oziroma ta naš minimalni predlog v okviru tega amandmaja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati? Bom dal kar besedo, rajši, kot da še enkrat zaganjamo ... Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Malo je čudno, da se v tem besedilu sprejema dikcija "tudi drugi subjekti varstva", se pa zavrača, da so med njimi tudi samoupravne narodne skupnosti. Samoupravne narodne skupnosti že res, da nimajo neposredno pravnih in upravnih pristojnosti, je pa tudi res nekaj drugega, da so poleg lokalnih skupnosti edini subjekt, ki je po ustavi tak, da določene pristojnosti država seli nanje. Prav tako so samoupravne skupnosti v tem kontekstu ustanoviteljice šol, sestavljajo volilne imenike, torej imajo določene pristojnosti, ki so dejansko nekaj, kar jih približuje statusu subjektov lokalne samouprave na eni strani in po drugi strani jih opredeljuje kot nekaj, kar niso društva in so osebe javnega prava.

Med najpomembnejši vlogi, ki jih imajo samoupravne skupnosti, je to, da skrbijo za kulturo narodne skupnosti. Kultura je zelo širok pojem. Definicije narodnih manjšin ni in je ni v prid pripadnikom narodnih manjšin. Kajti, nihče ne sme biti prisiljen deklarirati svoje pripadnosti, ampak nihče ne sme biti oviran pri deklariranju svoje pripadnosti. Ampak če ne obstaja definicija narodnih manjšin, obstaja pa definicija identitete narodnih manjšin, pri nas skupnosti. Obstaja definicija identitete, se pravi nekaj, kar definira subjektivnost te dimenzije. Identiteta narodnih

skupnosti je sestavljena iz vere, jezika, kulturnega izročila in kulturne dediščine. To pomeni, da ti elementi morajo obstajati in morajo biti priznani. Če so narodne skupnosti priznane v glavnih elementih lastne identitete, verjetno lahko tudi njihove legitimne in ustavne organizacije, ki skrbijo za narodne skupnosti in so sestavljene iz predstavnikov narodnih skupnosti in ki ne delujejo v praznini, ampak v popolni povezavi s prostorom, z državo, je verjetno logično, da lahko tudi sodelujejo pri varstvu med drugimi subjekti, ki sicer nimajo pravnih in upravnih polnih pristojnosti, zato da prispevajo k temu, da se kulturno izročilo in kulturna dediščina prostora, na katerem živijo, ohrani in valorizira tako, kot je zapisano v vseh ne samo v naši ustavi, ampak tudi v vseh dokumentih, ki jih je Slovenija ratificirala, tako Sveta Evrope kot tudi Unecsa, ki se ukvarjajo z narodnimi skupnostmi in kulturno dediščino in njenim varstvom.

Ta zakon bolje opredeljuje pojem nesnovne kulturne dediščine. Nesnovna kulturna dediščina se lahko učinkovito varuje samo skupaj s prostorom, v katerem biva. In v temu smislu je ta boljša opredelitev tega pojma v zakonu, to verjamem, da bo še bolje razčlenjeno v sistemskih spremembah, ki se pripravljajo na Ministrstvu za kulturo. Prav ta dimenzija nesnovne kulturne dediščine je morda tudi najbolj pomemben odraz identitete narodnih skupnosti.

Odnos do teh vprašanj je ambivalenten. Ni še dodelan. Nekaj, kar se je zgodilo pri opredelitvi elementa nesnovne kulturne dediščine, kar nam zbuja skrb. In to je, da ni prišlo do izenačitve med avtohtonostjo italijanske narodne skupnosti in pa istrsko beneščino kot zgodovinskim idiomom, ki se uporablja v prostoru, kjer zgodovinsko bivamo. Med argumenti naj bi bil tudi ta, da so, na primer, v Kopru živele nekatere plemiške družine albanskega rodu in tako naprej. Zdaj ne vem, zakaj bi bilo to nekaj, kar bi izpodbijalo povezavo med istrsko beneščino in italijansko narodno skupnostjo. To je nekaj neverjetnega. V bistvu je to totalni absurd v pristopu. Predstavljajte si, da je nekaj takšnega uporabljenega v zvezi s slovensko kulturo in slovensko kulturno dediščino, ker nekateri priimki so bili nemškega izvora, na primer, ali kaj takšnega. Skratka, to je popolnoma smešno in zgrešeno v pristopu. Upam, da se bomo teh nesporazumov znebili v kratkem in da ne bomo več brali na portalih ministrstev, da so se v preteklosti dogajale vojne med Mljetsko in Beneško republiko in takšne neumnosti ... Kar tudi odražajo, kako bi rekel, osnovno nepoznavanje stvari in prav eno takšno globoko neznanje ljudi, ki sicer so zato, da strokovno podprejo to ali ono odločitev izvršne veje oblasti. Seveda je avtor tega bral neke tekste v hrvaškem jeziku, kjer je Beneška republika pač Mljetska republika. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati? Ja, prosim za prijavo. Besedo ima mag. Branislav Rajič.

MAG. BRANISLAV RAJIČ (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

O tem zakonu se govori s preveč zaletavosti in kar tako na počez, kaj vse je slabo, in to brez resne analize Zakona o varstvu kulturne dediščine. Veliki upi se tudi polagajo v izdelavo strategije kulturne dediščine, ki se kot kaže dela brez ustreznih analiz, zato je skrb zbujujoča, ali to ne bo samo še en papir, ki ga nihče ne bo jemal resno. Eden takšen dokument že imamo, to je Nacionalni program za kulturo, ki je zelo ambiciozno zastavljen, ampak se bojim, da je do sedaj bilo uresničeno kar malo.

Iz perspektive arhitekta, ki je 20 let delal nepretrgoma s službo spomeniškega varstva, moram povedati na tem mestu, verjetno sem edini, ki ima to priložnost iz stroke, da smo se leta in leta ubadali z izjemno togostjo službe spomeniškega varstva, ničesar nisi mogel ustvariti, da bi šlo v neko sodobnejšo smer, v en drug izraz arhitekture, ki je seveda spoštljiv do tega, kar je okolje in kar je grajena struktura. Prihajali smo celo do absurdov, da ko gremo arhitekti na strokovno ekskurzijo, recimo, v Avstrijo, da mi kolegica iz spomeniškega varstva razlaga, kako je krasna ena frčada na neki strehi narejena iz stekla, ob tem da take iste frčade meni v Mariboru ne dovoli. Rečem: "Kako se naj to tolmači?". Je rekla: "Naša zakonodaja je taka." Jaz mislim, da je zdaj čas, da če je temu res tako, da se ta zakonodaja spreminja, da se spremeni in da zaradi tega pristopimo k eni novi in resnejši spremembi tega zakona, predvsem vsebinsko. Mi smo se tudi tokrat poskušali v tej smeri dogovoriti z ministrstvom, ampak je zadeva okoli preimenovanja nesnovne dediščine bila tako nujna, da nam ni uspelo doseči tega cilja, upam pa, da bomo v prihodnje zlahka dosegli.

Razen dveletnega roka veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in soglasij, ki je zdaj odpravljen, imamo še eden absurd, da je rok za izdajo kulturnovarstvenih pogojev 30 dni, za izdajo mnenja oziroma soglasja 15 dni, medtem ko pa zakon o graditvi objektov, po katerem se dodeljujejo in podeljujejo gradbena dovoljenja, predvideva ravno obratno. Zame je še zdaj neverjetno, da mi kljub vsem prizadevanjem ni uspelo s pristojnim ministrstvom doseči, da se ta zadeva spremeni. To je ena negativna reč, ampak nismo tukaj, da se samo hvalimo, tako da mislim, da je to treba poudariti. Seveda so iz tega izhajali problemi na upravnih enotah, ker je za vsako zamudo tega 15 dnevne roka, kateri je pravzaprav 30 dni po drugem zakonu, upravna enota tolmačila, da ste zamudili ta rok in vam zavrnila izdajo gradbenega dovoljenja. Še nekaj primerov kot napoved tega, na čem se bomo angažirali v prihodnje, je recimo 42. člen, ki določa, da je za izvedbo inšpekcijskega

ukrepa v primerih, ko jih ne izvede lastnik, pristojna država oziroma občina. V praksi to pomeni, da Zavod za varstvo spomenikov kulturne dediščine izvrši ukrep, ko dobi sredstva od države in občine, ker tega denarja pravzaprav v proračunu ni, se inšpekcijski ukrepi sploh ne izvajajo. To je strašanski absurd. Treba bi bilo predvideti vir sredstev za ta namen, seveda najprej v zakonu za poplačilo izvrševanja inšpekcijskih ukrepov in seveda treba bo določiti pristojnost organa, ki bo ta denar lahko izterjal od lastnika te nepremičnine ali spomenika.

Naslednji primer je v 59. členu, ko gre za upravljanje. Treba bo dopustiti možnost nekomercialnih najemnin na kulturnih spomenikih, saj so komercialne najemnine za najemnike praviloma nevzdržne, in to je tudi eden od razlogov, da nam umira oziroma da se nam uničuje kulturna dediščina, predvsem ko gre za te materialne artefakte, največ za objekte. Prelagali bomo, da se omogoči dedni zakup, da se omogočijo daljše najemnine, 90 let in več, da se najde način, da se izda stavbna pravica za morebitne posege na objektih kulturne dediščine in tako naprej. S tem bomo pa seveda odprli možnosti, da se kulturna dediščina aktivno, v duhu časa in sodobno ter ekonomsko uspešno eksploatira ob tem, da je prisotna v vsakdanjem življenju naših državljanov. In na koncu, treba bo določiti tudi nabor in pogoje za reguliranje poklicev, ki jih je treba uskladiti z dejanskim stanjem poklicnega izobraževanja in opravljanja poklicev na področju kulturne dediščine. Ogromno je takih, za katere ni šole in šolanja, so pa potrebni.

Poslanci Stranke modernega centra v Odboru za kulturo načrtujemo angažma na vsebinski izboljšavi zakona o varstvu kulturne dediščine v bližnji prihodnosti, torej napovedujemo nadaljevanje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa, za besedo, še enkrat, gospod predsednik.

Naj se prvič odzovem na izvajanje gospoda Rajiča, ki se s tem ni dotaknil amandmaja, ampak je splošno razpravljaj, kar je parlamentarna praksa pri 1. členu oziroma če je edini člen, prvo seveda pri tistem členu, ki je ravnokar v obravnavi. Moram poudariti, da se strinjamo z vsem, kar je bilo povedano z njegove strani. Tudi mi se pridružujemo nameri, da iščejo te rešitve v novi sistemski zakonski prenovi. Ker pa ni bilo odziva v zvezi z našim predlogom amandmaja, menim, da dejansko je zdaj to besedilo tako pripravljeno, da lahko uživa podporo Državnega zbora kot celote oziroma vsaj potrebne večine. Želim poudariti predvsem, da v preteklih razpravah pravzaprav vsebinskih argumentov proti tistemu, kar smo mi želeli tukaj kot nadgradnjo besedila zagotoviti, ni bilo.

Še enkrat moram poudariti tudi, zelo korekten pristop resornega ministrstva, ki se je bilo pripravljeno pri iskanju rešitev pogovarjati, dogovarjati, čeprav se v vsem nismo strinjali, smo pa prišli do tistega konsenza, katerega je tudi gospod državni sekretar jasno poudaril. Po tistem je sicer Zakonodajno-pravna služba imela zgolj neko pripombo postopkovne narave, kar smo tudi zdaj pri tej novi verziji opustili, tako da pravzaprav gre izrecno, kot je že poudarjeno, za jasno dorečenost samoupravnih narodnih skupnosti pri problematiki uveljavljanja in ugotavljanja kulturne dediščine avtohtonih narodnih skupnosti.

Naj zaključim s tem, da glede na zakonodajno-pravni položaj oziroma na ustavni položaj narodni skupnosti, kot je gospod Battelli poudaril, ko se poudarjajo tudi drugi subjekti, je po našem mnenju tako opozorilno kot tudi vsebinsko pomembno, da bo ta besedna zveza, torej samoupravne narodne skupnosti, zajeta v tem predlogu zakona. Kljub nekim manjšim, v narekovaju, nesoglasjem na seji delovnih teles, jaz pričakujem, da bo podpora našemu amandmaju zagotovljena na plenarni seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Še o odnosu. Na primer, zadnjič je koprski muzej pripravil eno promocijo Karpaccia, njegovega delovanja v Kopru. In smo potem v medijih brali poročanje o tem in je zanimivo, da je osrednji slovenski Dnevnik v svojem poročilu omenil nizozemsko renesanso, italijanske pa ne. Prav tako zdaj propada ena zelo lepa, zelo stara hiša v Kidričevi ulici v Kopru, ker je bila privatizirana v nekem obdobju brezpravja, baje. Skratka, propada. In potem se o tej hiši, spet v poročilu iz časopisja, pove, da takšne hiše obstajajo v Turčiji, v arabskem svetu in tako naprej, se pravi ta hiša, ki je srednjeveška nima nobene veze z italijansko, mediteransko kulturo. Ta pridevnik je tabu, imamo italijansko narodno skupnost, ampak kar zadeva kulturno dimenzijo, ker manjšine so samo kulturna dimenzija v normalnem sedanjem svetu po ureditvi in standardih, ki veljajo in ki so vsi prisotni v naši ustavi in v mednarodnih dokumentih, ki sem jih prej omenil, ki so tu ratificirani v tej dvorani. To je kulturna dimenzija, ni obrambno-ideološka vojna, varnostna dimenzija. In dokler ne bomo tega razumeli, ne bomo mogli imeti normalnih odnosov in tudi valorizacijo te kulturne raznolikosti, ki seveda zaznamuje tudi Slovenijo. In ne bo moč niti konceptualno pristopiti k tistim ukrepom, ki v bistvu rešijo manjšine pred tem pritiskom, ki je v bistvu nacionalističen in ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18.a točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH POMORSKEGA ZAKONIKA V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala. Spoštovani poslanke in poslanci!

Glavni razlog za spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika je ureditev zakonodaje s področja zaposlovanja pomorščakov, ki jo na podlagi Konvencije o delu v pomorstvu urejata tudi dve direktivi EU, za kateri je RS že prejela dva uradna opomina zaradi nenotifikacije prenosa v pravni red.

Spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika tako urejajo sklenitev delovnega razmerja za pomorščaka, ki je specifična in se razlikuje od ureditve po Zakonu o delovnih razmerjih. Od dneva uveljavitve predloga zakona se bodo prenehale uporabljati določbe Zakona o delovnih razmerjih v delu, ki se nanaša na pogodbo o zaposlitvi za pomorščake. Na to napotuje že sam Zakon o delovnih razmerjih v svojih prehodnih določbah. Glede na to, da Konvencija o delu v pomorstvu združuje konvencije in priporočila delovnih standardov, ki jih je mednarodna organizacija dela sprejela od leta 1919 in katere večina so že del pravnega reda Republike Slovenije, ne pričakujemo večjih sprememb na tem področju. Ladij, ki so vpisane v slovenski ladijski register in ki opravljajo mednarodna potovanja, je malo, prav tako se izvaja sistem nadzora nad izvajanjem določb delovne zakonodaje.

Druge spremembe, dopolnitve pa so potrebne zaradi zagotavljanja večje varnosti plovbe in uskladitve zakona z drugimi zakoni, zakonodajo Evropske unije in mednarodno zakonodajo. Te spremembe se nanašajo, na primer, na izdajo dovoljenja za znanstveno raziskovanje in nadzor nad izvajanjem znanstvenega raziskovanja, na natančnejšo dopolnitev določb o evidencah o izdanih listinah, na obveznost plačila pristojbine za objekte za varnost plovbe za vse čolne in jahte, na natančnejšo določitev izvornih hidrografskih podatkov, na predkupno pravico Republike Slovenije ali lokalne skupnosti pri nakupu zemljišč znotraj pristanišča, na usklajenost

programa razvoja pristanišč z nacionalnim programom in tudi strategijo razvoja pomorstva, na izdajo obratovalnega dovoljenja po pridobitvi uporabnega dovoljenja, na razdelitev nalog med pristaniškimi nadzorniki in pomorskimi inšpektorji, ki delujejo znotraj uprave Republike Slovenije za pomorstvo, na listine, ki jih mora posredovati ladja pred vplutjem v pristanišče, na označitev območij prepovedi plovbe za zagotovitev večje varnosti kopalcev, na odpravo nekaterih pomanjkljivosti, ugotovljenih pri IMO presoji, na ukinitvev instituta začasnega vpisnega lista, na obveznost klasifikacijskih zavodov, na določitev obveznosti zavarovanja med plovo in na prekrške in dvig zgornje meje globe. Predlog vsebuje tudi nekaj redakcijskih popravkov.

Na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora predlagamo, da se na isti seji opravi tretja obravnava predlaganega zakona. Najlepša hvala.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 19. seji dne 6. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila Vlada.

Na seji Odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Uprave Republike Slovenije za pomorstvo in Zakonodajno-pravne službe.

V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemen Grebenšek pojasnil, da je glavni razlog za spremembe Pomorskega zakonika ureditev zakonodaje s področja zaposlovanja pomorščakov, ki jo na podlagi Konvencije o delu v pomorstvu urejata še dve direktivi. Pri implementaciji omenjenih dveh direktiv v nacionalni pravni red pa je prišlo do zamude, ker je bilo treba najprej ratificirati Konvencijo o delu v pomorstvu, ki jo je Državni zbor sprejel v začetku letošnjega leta. V zvezi z njeno ratifikacijo pa je pred tem potekalo večletno redakcijsko in medresorsko usklajevanje glede samega izvajanja konvencije med več ministrstvi. Predlog zakona ureja sklenitev delovnega razmerja za pomorščaka v skladu s Konvencijo o delu v pomorstvu in na podlagi Zakona o delovnih razmerjih. Od dneva uveljavitve predloga zakona se bodo prenehale uporabljati določbe Zakona o delovnih razmerjih v delu, ki se nanaša na pogodbo o zaposlitvi za

pomorščake. Druge spremembe zakonodaje je pred menoj naštel gospod Grebenšek in bi se v izogib ponavljanju skliceval na njegove navedbe. Zakonodajno-pravne službe je predlog zakona preučila tudi z vidika njegove skladnosti z ostalo zakonodajo in ustavo. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v zvezi s tem podala pripombe, vendar pa je bilo pojasnjeno, da so bili v zvezi s pripombami ZPS vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, ki izpostavljene pomanjkljivosti odpravljajo. Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je poudaril, da Komisija predlog zakona podpira in nima pripomb. V kratki razpravi je bila s strani poslank in poslancev izražena splošna pozitivna ocena predlaganim rešitvam. V zvezi s predlagano določbo 53. člena, iz katere izhaja, da se določba o nošenju orožja na ladji črta, ker naj bi nošenje orožja urejal Zakon o orožju, je bila izražena želja po dodatni opredelitvi predlagatelja. S strani predlagatelja je bilo naknadno pojasnjeno, da ureditev, po kateri je poveljnik ladje za red in varnost smel imeti na ladji strelno orožje, izhaja iz preteklosti, ko je bil običaj, da je v primeru izrednih dogodkov oblast v rokah poveljnika ladje. Novejši evropski predpisi, ki upoštevajo tudi protiteroristično in protipiratsko dejavnost, pa gredo v smeri odprave prisotnosti orožja na ladji.

Po razpravi je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD, ki so bili edini predlagani.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

PODPRESEDIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, državni sekretar, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji se ne moremo strinjati s pojasnili Vlade o razlogih za večletno zamudo pri ratifikaciji Konvencije o delu v pomorstvu kot tudi pri prenosu obeh evropskih direktiv, ki urejata področje zaposlovanja pomorščakov. Konvencijo o delu v pomorstvu, ki pomeni temeljno listino o delu pomorščakov, je namreč do konca lanskega leta ratificiralo 68 držav. Slovenija je to storila med zadnjimi v Evropski uniji šele januarja letos. Zato je, seveda, kar je pogoste praksa, tudi na tem področju že prejela dva uradna opomina Evropske komisije. Slovenija je sicer konvencijo podpisala, ni pa je ratificirala, kar je bistvenega pomena za poenotenje mednarodnega prava. Novela pomorskega zakonika ne prinaša večjih novosti. Ureja sklepanje pogodb o zaposlitvi za pomorščake, pri čemer se dosledno spoštujejo določbe Konvencije o delu v pomorstvu, ki

veljajo za vse člane posadke, ki delajo na ladji, ki pluje pod slovensko zastavo in opravlja mednarodna potovanja. Določitev minimalnih delovnih in življenjskih standardov za delo na morju in pa zagotavljanje socialne varnosti mornarjev in njihovih družin v primeru hujših poškodb je nujno že z vidika poenotenja s pravicami iz naslova delovnih razmerij drugih delavcev. Področje sklepanja pogodb o zaposlitvi za pomorščake je po novem izvzeto iz Zakona o delovnih razmerjih, ker je Konvencija o delu v pomorstvu, ki jo je Mednarodna organizacija za delo sprejela že leto 2006 in je začela veljati v letu 2013, tesno povezana s Pomorskim zakonikom, je smiselno, da zakonik zajema tudi druge rešitve, povezane z mednarodno zakonodajo. Prav tako tudi, da se odpravljajo pomanjkljivosti, ki jih v praksi ugotavlja Uprava Republike Slovenije za pomorstvo in so bistvene za zagotovitev varnosti plovbe.

V Novi Sloveniji bomo Predlog sprememb in dopolnitev Pomorskega zakonika zato tudi podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Vesna Vervega bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Pomorski zakonik nedvomno predstavlja pomemben del zakonodaje, saj ureja številna vprašanja, ki imajo izjemno pomembno politično, gospodarsko, ekološko in obrambno razsežnost. Zakon je bil sprejet leta 2001 in je bil pozneje večkrat noveliran in usklajevan s številnimi mednarodnimi konvencijami in sporazumi. Nov predlog sprememb Pomorskega zakonika se prav tako nanaša na uskladitev slovenske zakonodaje z evropskimi predpisi. Tako novela Pomorskega zakonika v večjem delu ureja prenos dveh evropskih direktiv glede delovnih standardov zaposlenih v pomorstvu in na ta način slovensko zakonodajo usklajuje s Konvencijo o delu v pomorstvu, ki jo je Republika Slovenija ratificirala 26. januarja 2016. Prevladala je ocena, da je delo pomorščakov specifično na področju delovnopravne zakonodaje, zato je smiselno to področje izvzeti iz Zakona o delovnih razmerjih in ga urediti posebej v Pomorskem zakoniku.

Predlog uvaja kar nekaj novosti: določa minimalne zahteve za pomorščake za delo na ladji, prepoveduje zaposlovanje oseb, mlajših od 16 let, dopolnjuje določbe o usposobljenosti pomorščakov, ureja delovni čas in obvezne počitke zaposlenih, ureja pravico do letnega dopusta, dotika se tudi področja upravljaljskih funkcij na območju pristanišča, določa pristojnosti pristaniških nadzornikov in inšpektorjev, dopolnjuje določbe glede varnosti plovbe in uvaja številne druge manjše

spremembe. S strani koalicijskih poslanskih skupin je bil dodatno vložen amandma k 50. Členu, ki sledi priporočilom Zakonodajno-pravne službe. Obstoječa določba sicer ni sporna, se pa z amandmiranjem izboljšuje, saj določa, da ima član posadke pravico do izplačila vsaj polovice preostanka predvidene plače, ki bi mu pripadala ob prenehanju potovanja, na katerem je prišlo do brodoloma ali druge nezgode, vendar najmanj v višini dveh mesečnih plač, kar pomorščakom nudi večjo socialno varstvo.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika podpiramo, saj menimo, da je večletno usklajevanje pripomoglo k temu, da danes v slovensko zakonodajo uvajamo izboljšanje standardov na področju zaposlovanja pomorščakov. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Danijel Krivec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim, še posebej predstavnikom ministrstva!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika, ki je vložen po rednem postopku. Spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika so nujne zaradi ureditve zakonodaje s področja zaposlovanja pomorščakov na podlagi Konvencije o delu v pomorstvu. Konvencija je na mednarodni ravni začela veljati 20. avgusta 2013, Državni zbor pa jo je ratificiral januarja 2016. Vključujejo se tudi prehodne določbe iz Zakona o delovnih razmerjih, ZDR-1, ki se nanašajo na pogodbe o zaposlitvi za pomorščake, ki urejajo delovna razmerja za pomorščake. Na ravni Evropske unije sta bili z namenom učinkovitega izvajanja konvencije v delu v pomorstvu sprejeti dve direktivi, in sicer Direktiva sveta 2009/13 Evropske skupnosti februarja 2009 o izvajanju sporazuma, sklenjenega med Združenjem ladjarjev Evropske skupnosti in Evropsko federacijo delavcev v prometu in Direktivo 2013/54 EU Evropskega parlamenta in sveta 2013 o nekaterih odgovornostih države za zagotovitev skladnosti s Konvencijo o delovnih standardih v pomorstvu iz leta 2006. Rok za prenos obeh direktiv je potekal marca 2015. Ker do navedenih rokov za prenos ni bila opravljena notifikacija, je Republika Slovenija prejela uradni opomin Evropske komisije.

V predlog zakona je vnesenih tudi nekaj manjših sprememb, ki jih predlaga Uprava Republike Slovenije za pomorstvo in so se v praksi izkazale za nujno potrebne. Predlog vsebuje tudi nekaj redakcijskih popravkov.

Spremembe in dopolnitve Pomorskega zakonika so nujne zaradi uskladitve zakona z drugimi zakoni, mednarodno zakonodajo in zakonodajo Evropske unije. Predlog izboljšuje določbe, ki zagotavljajo večjo varnost plovbe. V poglavju o ladijski posadki se spremenijo in dopolnijo določbe v skladu s Konvencijo o delu v pomorstvu, na katero vsebino se sklicujeta obe omenjeni direktivi. Določba o ladijski posadki se dopolni tako, da jo sestavljajo osebe, pomorščaki, ki v kakršni koli vlogi delajo na ladji in so vpisani na seznam posadke za delo na ladji. Na ladji ne sme delati oseba, ki še ni dopolnila 16 let starosti. Dopolnijo se tudi določbe o usposobljenosti pomorščakov, ki se izkazujejo z ustreznim pooblastilom ali potrdilom, prav tako se določijo pogoji, pod katerimi se lahko te listine odvzamejo. Dodajajo se nove določbe, ki določajo, da določbe Konvencije o delu v pomorstvu, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi, veljajo za vse člane posadke na ladjah pod slovensko zastavo, ki plujejo v mednarodni plovbi. Če obstaja dvom, ali se posamezne osebe ali ladje za namen Konvencije o delu v pomorstvu obravnavajo kot člani posadke oziroma ladja, o tem odloči Uprava Republike Slovenije za pomorstvo po posvetu z organizacijami, ki zastopajo ladjarje in pomorščake. Na novo se oblikujejo določba o evidencah o izdanih listinah, ki jih vodi Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, v kateri se določi tudi, katere osebne podatke vsebujejo te evidence. Zakon določa, da je treba za uporabo objektov za varnost plovbe plačevati pristojbine. Določi se, kaj so izvorni hidrogrfski podatki ter pravico do pridobivanja in uporabe teh podatkov, ki so strateškega obrambnega interesa. Določi se tudi, da izvirne hidrogrfske podatke strateškega obrambnega interesa hrani Geodetski institut Slovenije. Razvoj pristaniške infrastrukture načrtuje upravljavec pristanišča s programom razvoja pristanišč, ki mora biti usklajen z nacionalnim programom, ki ga na predlog Vlade sprejme Državni zbor Republike Slovenije. Pristaniškemu nadzorniku se doda nadzor nad izvajanjem plovnega režima vseh plovil ne samo čolnov. Dopolni se zahteva o prijavi števila vkrcanih oseb tudi za potniške ladje, ki plujejo v nacionalni plovbi. Podatek je pomemben predvsem zaradi iskanja in reševanja oseb v primeru nesreč. Izkušnje pri nadzoru Uprave Republike Slovenije za pomorstvo nad plutjem in v bližini obale so pokazale, da se Določbe o oddaljenosti plutja od obale v poletnih mesecih ne da učinkovito nadzirati, zato se določba dopolni tako, da lahko Uprava Republike Slovenije za pomorstvo zaradi varnosti plovbe in varstva kopalcev označi območja, kjer je plovba ali sidranje prepovedano.

Glede na vse dopolnitve in vse navedeno predlogi sprememb zakona izboljšujejo krovni zakon in odpravljajo dosedanje nejasnosti, zato zakonu v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne

bomo nasprotovali. Prav tako pa podpiramo tudi predlog amandmaja Združene leve, ki je vložen.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani predstavniki ministrstva, poslanke in poslanci!

Kljub temu, da je Slovenija majhna pomorska država, se zavedamo pomena ureditve pomorske zakonodaje, med drugim tudi nujnosti urejanja področja zaposlovanja pomorščakov, kar je tudi glavni razlog za novelo Pomorskega zakonika. Področje zaposlovanja pomorščakov je namreč zelo specifično in se razlikuje od ureditve v Zakonu o delovnih razmerjih. Podlaga za ureditev tega področja pa je Konvencija o delu v pomorstvu, ki jo urejata tudi dve direktivi Evropske unije. Kljub temu, da se bo zaposlovanje pomorščakov urejalo v Pomorskem zakoniku, pa se bo vseeno ohranil sistem nadzora nad izvajanjem določb delovne zakonodaje. Sicer pa v Poslanski skupini Desus kot zelo pomemben mejnik za pomorske delavce ocenjujemo sprejetje Konvencije o delu v pomorstvu leta 2006. S sprejemom le-te so se namreč prvič določili minimalni delovni in življenjski standardi za pomorščake. To pomeni tudi zagotavljanje določenega nivoja socialne varnosti delavcev v pomorski panogi in hkrati tudi njihovim družinam, če se delavcem pripetijo hujše poškodbe, ki lahko v skrajnih primerih vodijo tudi v trajno invalidnost ali celo v smrt mornarja.

Kot bomo ali pa smo že danes večkrat slišali, nas večino moti dejstvo, da se določbe Konvencije o delu v pomorstvu prenašajo šele 10 let po sprejetju le-te, in to šele potem ko smo dobili uradni opomin. Razumemo sicer dejstvo, da je zamuda posledica dolgotrajnih pogajanj med ministrstvi, zaradi povsem specifičnih rešitev za pomorščake. Vseeno pa menimo, da je s tako prakso zapoznelega prenašanja evropskih direktiv po prejemu uradnih opominov potrebno končati. Konec koncev moramo kot pomorska država izpolnjevati vse zahteve, ki jih v okviru konvencij predpiše Mednarodna pomorska organizacija, zato je naša dolžnost, da tako pomembne in specifične rešitve, kot jih prinaša ta predlog zakona, čim prej implementiramo.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo Predlog novele Pomorskega zakonika podprli. Prav tako bomo podprli predlog amandmaja koalicije k 50. členu, ki po naši oceni izboljšuje določbo o izplačilu preostanka plače članu posadke po brodolomu ali drugi nezgodi, saj bo v primeru sprejetja

omogočal, da se delavcu zagotovi najmanj polovica dohodka, ki bi mu pripadala za potovanje, za katerega se je vkrčal, vendar ne manj kot dve plači. Izplača pa se mu znesek, ki je zanj ugodnejši. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika je v obravnavo po rednem postopku posredovala Vlada. Zakon spreminjamo zaradi urejanja področja zaposlovanja pomorščakov v skladu s Konvencijo o delu v pomorstvu, ki jo je v Državni zbor ratificiral januarja letos. Hkrati pa je na tem področju treba poudariti, da ker dveh direktiv Evropske unije še vedno nismo ustrezno prenesli v naš pravni red, za kar smo že prejeli dva uradna opomina.

Predlog zakona temelji na načelu, da se zagotovi dostojne življenjske in delovne razmere pomorščakom, kar smo Socialni demokrati kot stranka, ki je zgodovinsko utemeljena na delavskem gibanju in na njegovem boju za večje socialne pravice, podpiramo. Pri tem velja spomniti, da sta delavstvo in stran dela še posebej v neoliberalno globalni družbi žal prevečkrat zanemarjena in zato terjata posebno zaščito. Zato podpiramo vsakršne rešitve, ki izboljšujejo položaje ljudi, ki živijo od svojega dela, kot so pomorščaki v primeru novele Pomorskega zakonika.

Na predlog zakona je pristojna komisija Državnega sveta podala pozitivno mnenje. Mnenje Zakonodajno-pravne službe oziroma njihove pripombe pa so bile z amandmaji ustrezno upoštevane. Z zadnjim amandmajem, ki ga bomo tudi obravnavali danes, pa se zagotavlja še dodatna varovalka, da ima pomorščak ob morebitnem brodolomu ali drugi nezgodi ladje pravico do izplačanega zneska, ki je zanj ugodnejši in v nobenem primeru ni manjši kot višina dveh plač. Predlog zakona hkrati vsebuje tudi rešitve, ki se nanašajo na zagotavljanje večje varnosti plovbe in določene redakcijske popravke. Zakon tako upošteva tudi načelo varnosti plovbe, varstva človeških življenj na morju in preprečevanje onesnaževanje morja.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov verjamemo, da predlog zakona izboljšuje položaj pomorščakov ter da temelji na pravnih načelih, in bomo zato predlagani zakon tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospod dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani ostali!

Zakon, kot je bilo že pred mano povedano, vnaša vsebine Konvencije o delu v pomorstvu in oblico nekaj manjših popravkov, ki so potrebni zaradi uskladitve z evropsko zakonodajo, ob tem pa tudi določene spremembe, ki jih je predlagala Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, ki se tičejo večje varnosti na morju.

Največjo pridobitev zakona v Združeni levici vidimo v prenosu določb Konvencije o delu v pomorstvu. Kot so že povedali pred mano, je bila konvencija sprejeta že pred desetletjem in je postala pomemben mejnik za delavce v pomorskem sektorju, saj se z njo prvič v zgodovini določi minimalne delovne in življenjske standarde za delo na morju. Poleg tega je konvencija, kot temu rečemo, živ dokument, ki se lahko spreminja ne glede zgolj na potrebe pomorske industrije, ampak tudi glede na potrebe delavcev na morju, in je lahko kot taka vzor drugim gospodarskim panogam. Skratka, konvencija zagotavlja določeno raven socialne varnosti mornarjev in njihovim družinam, v primeru hujših poškodb na morju, ki lahko povzročijo trajno invalidnost ali celo smrt. S tem zakonom se določbe konvencije v veliki meri prenašajo v naš Pomorski zakonik.

Moramo pa v Združeni levici opozoriti na dejstvo, da se določbe Konvencije o pomorstvu prenašajo v naš pravni red z desetletno zamudo. Na ravni EU sta bila z namenom učinkovitejšega izvajanja konvencije sprejeti direktivi leta 2009, 2013, ki jih tudi vnašamo zamudo in kot so že povedali govorniki pred menoj, ker ni bila opravljena notifikacija, je Republika Slovenija prejela uradni opomin Evropske komisije zaradi nenotifikacije. Skratka, za prenos določb konvencije je Slovenija potrebovala 10 let. V tem času so se izmenjevale leve, desne, kakorkoli boste že imenovali, vlade, kljub temu da smo v Zakonu o delovnih razmerjih že leta 2013 napisali, da se določbe tega zakona uporabljajo, dokler se ne uveljavi poseben zakon, ki bo uredil delovna razmerja za pomorščake. Torej smo vedeli, da je treba delovna razmerja za pomorščake urediti v posebnem zakonu, vendar je očitno, ko gre za pravice delavcev, v tem konkretnem primeru pomorščakov, da se ne mudi niti z nacionalno zakonodajo niti s prenosom evropskih direktiv.

Zakon in amandma, ki ga je predlagala koalicija, ki podrobneje ureja obveznosti delodajalca v zvezi z izplačilom plač pomorščakom v primeru brodolomov, bomo v Združeni levici podprli. Glede amandmajem bom povedal še nekaj besed pozneje, ampak to amandmiranje je zelo lep primer, če hočete, kako v tej družbi in državi pozabljamo na neka proklamirana dejstva. Neko

proklamirano dejstvo je, da je Slovenija pomorska država in kot neka pomorska država z bogato tradicijo, mi potrebujemo deset let, da tovrstno zadevo nekako uvrstimo, prevedemo v naš pravni red in določenem delu delavstva, da se tako izrazim, izboljšamo neke delovne pogoje. Dobro, nekdo bo mogoče rekel, ker je teh delavcev relativno malo, ampak tukaj bi se spomnim na tisto zgodbo o hišniških stanovanjih. Neka družba, neka parlamentarna demokracija se tehta, je lakmusov papir njene resnosti ravno v tem, da je zelo pozorna tudi na neke take zgodbe, ki se za nekoga zdijo mogoče minorne, so pa ključne. Enkrat so to hišniška stanovanja, drugič so mali pivovarji, tretjič so pomorci in upam, ne glede na prečenje desnice, leve, opozicije, koalicija, da bomo v tej sestavi in v naslednjih sestavih Državnega zbora premgli več senzibilitete do tovrstnih tematik. Kot sem že rekel, v Združeni državi bo ... Pardon. Malo se mi že feclja. Moral bi na morje. V Združeni levici bomo podprli tako zakon kot tudi amandma, kateremu imamo pa še nekaj pripomb, ker menimo, da bi ga bilo treba še izboljšati. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 18. 4. 2016. V razpravo dajem 50. člen ter amandma Poslanske skupine Stranke modernega centra, Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev in Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Človek se še ne more usesti, kaj šele spiti kozarca vode v tem parlamentu, pa je že na vrsti. Ja, v nekih resnih demokracijah že od začetka protodemokracij je sestavni del tega, da se govorec lahko vzame pavzo, dve, tri sekunde in spi je kozarec vode, mi še nismo v tem agregatnem stanju. Z vodo so tudi povezani brodolomi, ki jih obravnava ta amandma. Koalicija se je nekako amandmirala v stanju izboljšanja. Gre za preprosto dejstvo, nek mornar ali mornarka je v agregatnem stanju redne ali izredne ali zaposlitve za nedoločen čas določen ali nedoločen in doživi brodolom – In kaj se potem zgodi? Zakonodajno-pravna služba je praviloma opozorila na neke težave v zvezi s tem. Amandma to nekako popravlja, izboljšuje, da kljub temu dobi oseba vsaj dve plači, sočasno pa nekako še vedno ohranja, postavlja v neenakopraven položaj zaposlene za določen čas in za nedoločen čas. Zakaj? Vam bom kar prebral. Če bi na primer doživela brodolom ladja, na kateri bi imel eden mornar pogodbo za odločen čas in še eno leto do izteka pogodbe, v

tem primeru bi dobil mornar izplačanih še šest polnih plač. Neki drugi mornar na isti ladji, ki bi bil zaposlen za nedoločen čas, pa bi dobil najmanj dve plači. Skratka, v Združeni levici menimo, da bi morali v nadaljnji obravnavi ta člen še dodatno amandmirati, da bi mornarji, zaposleni za nedoločen čas, dobili v primeru brodolomov izplačanih še najmanj takšno število plač, kot jih je izplačanih mornarjem, zaposlenih za določen čas. Skratka, ta amandma v celoti te problematike še ne rešuje. Mogoče se komu zdi nekaj minorno, ampak veste, jaz navsezadnje imam izpit za rečni remorker in seveda mi gre za mornarje, kot gre Združeni levici, seveda, vedno za delavstvo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Jaz bi se mogoče okoli tega amandmaja, v katerem je govora, skratka, v primeru brodoloma je doslej veljala ureditev, da član ladijske posadke, ki je v delovnem razmerju in ima po brodolomu najmanj še dva meseca pravico do plače, določene v pogodbi o zaposlitvi. Koalijske stranke so v zvezi s tem predlagale določeno izboljšavo, to je ta, ki je v tem amandmaju, da ima član posadke še naprej pravico v primeru brodoloma najmanj polovico preostanka predvidene plače, ki bi mu predlagala za čas vkrcanja v ladji, če ne bi prišlo do brodoloma ali druge nezgode, vendar najmanj v višini dve mesečnih plač, če je to za člana posadke ugodnejše. S tako dikcijo član posadke, ki doživi brodolom, ohrani vse pravice, ki jih je imel po dosedanem zakonu, pravzaprav pa dobi še več, dobi še tisto polovico plače za čas preostanka pogodbe, torej dobi več kot je bilo doslej, ko je bila ta plača omejena zgolj na dva meseca. Glede na to, da je taka ureditev v korist delavca, v korist njegove socialne varnosti, seveda podpiramo ta amandma, ki smo ga nekako tudi sami oblikovali in menimo, da je pravzaprav v korist pomorščakov. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Gospa Marjana, na mikrofon, zelena lučka se vam mora prižgati. Tipka »vklop mikrofona«. Gospa Marjana Kotnik Poropat, beseda je vaša.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala lepa. Nisem razumela, ker mi je ravno telefon takrat zvonil, se opravičujem. Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Tudi jaz bi se rada še enkrat opredelila do tega amandmaja k 50. členu, ki se mi zdi zelo pomemben, zato ker gre za pravice delavca pomorščaka, in bi se s to direktivo implementiral tudi v naš zakonik. Gre za to, da se dopolnjuje sprememba zakonika, ki jo predlagamo v sprejem Državnemu zboru, in sicer v tem smislu,

da se članu posadke, torej tistemu, ki se je vkrcal na ladjo, pripada v primeru nesreče ali brodoloma dodatna plača, in sicer s tem amandmajem predlagamo najmanj v višini dveh mesečnih plač, torej to je v korist delavcu in zato to podpiram. Gre pa tudi za to, da pripada ta plača pomorščaku v primeru, ko je sklenil delovno razmerje za določen ali nedoločen čas. Tudi to je zelo pomembno in je, kot sem rekla, v korist delavca.

Istočasno pa bi izrazila tudi zaskrbljenost nad tem odnosom, da čakamo toliko časa, da implementiramo ti dve direktivi v naš zakonik, ker gre vendar za pravice delavcev iz delovnega razmerja, v temu primeru pomorščakov, ki plujejo po morju. Menim, da to ni sprejemljivo in v zvezi s tem izrekam kritiko našemu ministrstvu, ki je tako dolgo čakalo s to zadevo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18.a točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O IZVAJANJU CARINSKE ZAKONODAJE EVROPSKE UNIJE, V DRUGI OBRAVNAVI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN:
Spoštovana gospa predsedujoča, spoštovani poslanci in poslanke!

Predpisi Evropske unije s področja carinske unije se neposredno uporabljajo v vseh državah članicah. Velika večina pristojnosti je prenesena na evropske institucije, vendar pa obstajajo nekatera področja, na katerih imajo države članice možnost in dolžnost nacionalne ureditve. V Sloveniji je to urejeno z Zakonom o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti. Ker pa se s 1. majem letošnjega leta na ravni Evropske unije začne uporabljati nova carinska zakonodaja, Carinski zakonik in tri izvedbene oziroma delegirane uredbe, je treba prilagoditi tudi nacionalno carinsko zakonodajo. Zato je pred vami nov predlog zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije. Cilji predloga zakona so predvsem odprava administrativnih bremen, zmanjšanje stroškov za zavezance in Finančno upravo pri izvajanju

carinskih predpisov, pospeševanje obstoječih postopkov in uskladitev kazenskih določb z novo carinsko zakonodajo.

Na področju odprave administrativnih bremen želim izpostaviti predvsem naslednje. Gospodarski subjekti bodo lahko po novem pridobili tudi potrdila o poreklu blaga tudi na Finančni upravi, ne le na Gospodarski in Trgovinski zbornici, kar predstavlja poenostavitev in olajša postopek pridobitve tovrstnega dokazila, saj bo možno vse carinske formalnosti opraviti na enem mestu. V predlogu zakona se pod določenimi pogoji omogoča tudi vnaprejšnje potrjevanje teh potrdil in s tem dodatna poenostavitev. Poenostavitve so tudi pri vročanju dokumentov; na podlagi predloga zakona se bodo vsi dokumenti vročali elektronsko z uporabo elektronskega sistema. Dodatno pa bo na zahtevo strank v enostavnih zadevah, v katerih carinski organ ugotovi strankini zahtevi, mogoče dokumente vročati tudi po običajni elektronski pošti, kar bo poenostavilo in pospešilo obstoječe postopke. V okviru pogojev za poslovanje v prostih conah predlog zakona odpravlja obveznost predložitve obsežne gradbene dokumentacije za posege v prostor ali gradnje objektov v prosti coni.

Med drugimi rešitvami pa želim izpostaviti še naslednje – ureditev načina usposabljanja oseb, ki sodelujejo v carinskih postopkih. Ta usposabljanja so prvenstveno namenjena osebam, ki želijo koristiti določene ugodnosti, na primer pridobiti status pooblaščenega gospodarskega subjekta za carinske poenostavitve, možnost vključitve pa imajo tudi vsi sodelujoči v carinskih postopkih. Ob skrbi za izobraževanje pa se ne uvaja novo licenciranje špediterskega poklica, kar smo poznali doslej. Z namenom pospešitve postopka lahko carinski organ v zadevah, v katerih v celoti ugotovi stranki, izda odločbo v skrajšanem ugotovitvenem postopku na obrazcu, kar bo tudi pripomoglo k hitrosti in znižanju stroškov. Na področju prekrškov usklajujemo določbe z materialno evropsko zakonodajo, zmanjšuje se število predpisanih prekrškov in prilagajajo se predpisani zneski glob. Nekateri se znižujejo, po drugi strani pa se zvišuje prag za določitev prekrškov, katerih narava je posebno huda.

Spoštovani poslanke in poslanci, ob upoštevanju vsega navedenega predlagam, da podprete predlog zakona v drugi in tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa, gospa podpredsednica, za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 22. seji 6. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila Vlada. Pri obravnavi predloga zakona se je odbor seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, dopisom Gospodarske zbornice Slovenije, mnenjem Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt in turizem ter vloženimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin k posameznim členom predloga zakona. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravne službe ter predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije. V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državna sekretarka na Ministrstvu za finance natančno pojasnila cilje in rešitve predloga zakona. Zakonodajno-pravna služba je v svojem mnenju predlog zakona preučila z vidika skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika. Zakonodajno-pravna služba je v svojem mnenju podala konkretne pripombe k posameznim členom predloga zakona. Za nekatere pripombe je služba dobila pojasnilo iz ministrstva, ostale pripombe pa so bile upoštevane v vloženih amandmajih.

V razpravi je predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije predstavil problematiko urejanja carinskih zastopnikov ter opozoril na možnost zlorab in pomanjkanje izobraževanja na tem področju. Člani pa so prav tako izpostavili problematiko ukinitve licence ter dejstvo, kako bo to vplivalo na opravljanje posla carinskih zastopnikov. Nekateri drugi člani pa so opozorili, da bi prišlo do neenakega položaja med carinskimi zastopniki, če bi imeli v Sloveniji strožji kriterij za opravljanje posla carinskega zastopnika kot drugod v Evropski uniji; in menili, da se s tem le odpravljajo administrativne ovire. Državna sekretarka je v razpravi podala vsa potrebna dodatna pojasnila. Odbor je v nadaljevanju obravnaval vložene amandmaje k posameznim členom predloga zakona in sprejel amandmaje, ki so jih vložile koalicijske poslanske skupine. Nato je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.
Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije je torej nov zakon, ki je bil pripravljen z namenom prilagoditve obstoječe nacionalne carinske zakonodaje novemu carinskemu zakonodajnemu svežnju na ravni

Evropske unije. V Poslanski skupini Stranke modernega centra pozdravljamo poglobitve rešitve zakona, ki pomenijo odpravljanje administrativnih bremen, zmanjšanje stroškov za zavezance in Finančno upravo Republike Slovenije, pospešitev izvajanja carinskih postopkov in do zavezancev bolj prijazno poslovanje s Finančno upravo Republike Slovenije. Gospodarski subjekti bodo lahko v prihodnje pridobili potrdila o poreklu blaga ne samo pri Gospodarski zbornici Slovenije in Trgovinski zbornici Slovenije, ampak tudi pri Finančni upravi Republike Slovenije, kar bo olajšalo postopek pridobitve tovrstnega potrdila. Predlog zakona olajšuje obveznosti strank do javne uprave, saj na podlagi zakona ni treba več predložiti dokumentacije, določene s predpisi o urejanju prostora in graditvi objektov, če gre za posege v prostor ali gradnjo objektov v prostih conah.

Z začetkom uporabe tega zakona se dejansko izvajanje carinskih postopkov za gospodarske subjekte ne bo bistveno spremenilo, saj je predvideno prehodno obdobje, ki dopušča uporabo zahtevkov, odločb in podatkovnih zahtev na podlagi obstoječih sistemov ali obrazcev v papirni obliki vse do popolne uvedbe sistema informacijske tehnologije do konca leta 2020. Besedilo zakona je tudi usklajeno z zakonom, ki ureja Finančno upravo, in zakonom, ki ureja davčni postopek. Če se za vročanje ne uporablja elektronski sistem v skladu s carinsko zakonodajo Evropske unije, se bodo lahko vsi dokumenti vročali elektronsko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek. V enostavnih zadevah, v katerih carinski organ ugotovi stranki in zahtevi, se bodo lahko dokumenti vročali tudi po elektronski pošti, če je stranka sporočila carinskemu organu elektronski naslov; kar bo zelo poenostavilo obstoječe postopke.

Če povzamem, v Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo Zakon o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije podprli, ker zakon odpravlja administrativna bremena, zmanjšuje stroške za zavezance in Finančno upravo Republike Slovenije ter pospešuje obstoječe carinske postopke.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Pred nami je prva obravnava Predloga zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije, in sicer je bilo treba zaradi novega zakonodajnega svežnja na ravni Evropske unije prilagoditi obstoječo nacionalno carinsko zakonodajo, tako da se pripravi nov

zakon o izvajanju carinske zakonodaje. Glavni cilji tega predlaganega zakona so, da se natančneje opredeli zakonodaja Unije, katere izvajanje ureja ta zakon, odprava administrativnih bremen, zmanjševanje stroškov za zavezance in Finančno upravo Republike Slovenije, pospeševanje obstoječih postopkov, uskladitev besedila z zakonom, ki ureja Finančno upravo, ter z zakonom, ki ureja davčni postopek. Zaradi vsega navedenega v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlaganim spremembam oziroma Predlogu zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije ne bomo nasprotovali.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS):

Spoštovana podpredsednica, spoštovana sekretarka; poslanke in poslanci, lep pozdrav še enkrat!

Pred seboj imamo zakon, ki je bil predlagan zaradi novega zakonodajnega svežnja na ravni Unije. Obstoječo nacionalno carinsko zakonodajo je namreč treba prilagoditi, saj s 1. majem v veljavo stopijo nov carinski zakonik in tri uredbe, ki urejajo to področje. Prav zaradi obsežnih sprememb je bil predlagan nov zakon, ki ureja carinsko zakonodajo na enem mestu. Naj že na začetku omenim, da ga bomo v Poslanski skupini Desus soglasno podprli. Zakon odpravlja administrativna bremena pri izpolnjevanju carinskih obveznosti ter zmanjšuje stroške za zavezance z vidika izpolnjevanja njihovih obveznosti ter za Finančno upravo z vidika carinskega nadzora. Poleg tega pospešuje obstoječe postopke, hkrati pa omogoča uporabnikom dostop do potrebnih informacij na čim bolj enostaven način. Gospodarski subjekti bodo v prihodnosti lahko pridobili potrdila o poreklu blaga pri Gospodarski zbornici, Trgovinski zbornici ter pri Finančni upravi, kar bo olajšalo postopek pridobitve tovrstnega dokazila. Za posege v prostor ali gradnjo objektov v prosti coni ne bo več treba predložiti dokumentacije, določene s predpisi o urejanju prostora in graditvi objektov, s čimer bo vložnik zahtevka razbremenjen stroškov. V enostavnih zadevah se bodo dokumenti vročali preko elektronske pošte, kar bo močno poenostavilo obstoječe postopke.

V Poslanski skupini Desus odpravo teh administrativnih ovir močno podpiramo. Med obravnavo so se pojavili dvomi glede ukinitve licenciranja, ob čemer je treba pripoznati, da smo že v noveli zakona, ki je bila sprejeta v lanskem letu, predvideli ukinitvev licenciranja za carinske zastopnike oziroma za špediterje. S predlogom zakona se določa pogoje, pod katerimi se lahko opravlja carinska dejavnost, in jih mora špediter izpolnjevati tudi v tujini. Z višjim

zahtevnim standardom bi naši špediterji v tujini težje poslovali, saj bi tuji špediterji, ki imajo manj regulacije, našim lažje konkurirali. Glede bojazni, da zaradi deregulacije poklica carinske dajatve ne bi bile poplačane, pa je bilo zagotovljeno, da so te zavarovane z bančno garancijo, kar predstavlja jamstvo, da bo storitev poplačana. Zaradi naštetega bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona soglasno podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Predlog zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije sledi dejstvu, da bo s 1. majem letošnjega leta stopila v veljavo uredba, ki predstavlja tako imenovano carinsko unijo. Evropska unija sicer kot območje brez notranjih carin usklajeno in skupaj oblikuje ter izvršuje carinske predpise pri poslovanju z drugimi deli sveta. Republika Slovenija je že od svojega vstopa v Evropsko unijo del tega sistema. Dejstvo je, da se tudi predpisi s področja carinske unije neposredno uporabljajo, zato njihov prenos v nacionalno zakonodajo ni potreben; obstajajo pa vendarle nekatera področja, kjer imajo države članice možnost nacionalne ureditve. Ne samo v Sloveniji, ampak tudi v Nemčiji, Avstriji in na Nizozemskem to urejamo s posebnim zakonom o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti. Nekaj pomembnih poglobitvenih rešitev, ki se nanašajo na ta zakon in tudi na specifično v našem prostoru, pa gre prav v smer zmanjšanja administrativnih ovir. Administrativne poenostavitve se nanašajo na elektronsko poslovanje, vročanje dokumentov, usklajevanje podatkov na deklaracijah in tudi pri dokumentaciji za proste cone – torej investitor, ki potrebuje ali pa želi zgraditi objekt v prosti coni, ne bo potreboval predložiti vse dokumentacije, kot je sicer predvidena s predpisi o urejanju prostora in graditvi objektov, kar bo zagotovo izjemno poenostavilo vse postopke in verjetno tudi dvignilo povpraševanje po gradnji v prostih conah v Sloveniji.

Nekoliko več dilem je glede na to, da se je po dosedanjem zakonu o izvajanju carinskih predpisov lahko pridobilo v Sloveniji dodatno izobrazbo oziroma izpolnilo določene pogoje, ki so bili potrebni, da lahko nek pravni subjekt opravlja dejavnost na področju carinskega zastopanja. Torej gre za dodatno regulacijo poklica, ki je bila oziroma je še v veljavi v Sloveniji. Okoli 80 % podjetij, ki to opravljajo v Sloveniji, ima tako reguliran poklic oziroma pridobljeno dejavnost. Z novo rešitvijo pa odpiramo ta trg na način, da bo imel, kot ima tudi že danes, pooblaščen gospodarski subjekt možnost izvajanja carinskega zastopanja v

Sloveniji enakovredno kot v drugih državah; hkrati pa, če se bo pojavil subjekt, ki sicer ne bo imel statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta, bo to dejavnost sicer lahko registriral tudi v Sloveniji. Tukaj se je odprla majhna dilema o tem, ali bomo lahko dovolj natančno nadzirali tudi takšne primere. Po zagotovilih znotraj razprave obstaja zelo majhno tveganje, da bi zaradi tega prišlo do izpada plačila dajatev državi zaradi ustreznih zavarovanj. Zakon prinaša tudi jasna določila o pristojnosti organov, predvsem Finančne uprave, določa tudi olajšanje postopkov za izdajanje in pridobivanje potrdil o poreklu blaga ter postopke za ravnanje z blagom, za katerega sicer veljajo omejitve. Zakon prinaša jasen okvir za nadaljnje uspešno poslovanje vseh, ki delujejo na mednarodnih trgih; in upamo, da se bodo tudi naša podjetja ustrezno prilagodila ter pripravila na nove pogoje, ki jih prinaša zakon. Zakon bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu dr. Matej Tašner Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednica. Lep pozdrav vsem!

Dogma o koristih proste trgovine uči, da so carine a priori nekaj slabega. To dogmo so razvili angleški liberalci pred 200 leti. Izražala je interes imperialistične države, ki je imela najbolj razvito industrijo na svetu in je hotela drugim državam vsiliti neenako menjavo. Študenti ekonomije že 200 let preučujejo fiktivni primer Portugalske, ki naj bi ji koristila prosta trgovina z Anglijo. Kdorkoli pozna vsaj malo ekonomsko zgodovino, ve, da Portugalska od posebnih odnosov z Veliko Britanijo ni imela nobene koristi, tako kot ni imela koristi od vključitve v enotni evropski trg in od prevzema evra. Nasprotno, Portugalska je danes poleg Grčije najbolj žalosten primer države, ki je praktično brez lastne industrije in razvoja, tako da se Portugalci danes selijo v svoje nerazvite kolonije, kot sta Brazilija in Mozambik, celo v Angolo. Znani ekonomist IMF Oliver Blanchard je v času prve krize po vstopu Portugalske v evroobmočje Portugalcem svetoval, naj opustijo vlaganja v visoke tehnologije in da naj razvijejo turizem flordskega tipa – torej storitve za angleške in nemške penzioniste, ki bi se preselili na poceni Portugalsko. To je bolj ali manj model, ki sta ga Bruselj in Berlin predvidela za vso evropsko periferijo; s Slovenijo vred.

Uporaba carin je popolnoma legitimna ekonomska politika, s katero bi se evropske države lahko uprle socialnemu in okoljskemu dampingu, ki ga svetovni kapital organizira v tretjem svetu; pa tudi okoljskemu dampingu Združenih držav Amerike. V popolnem nasprotju s tem, kar je v interesu evropskega gospodarstva in zaposlenih, pa Evropska

komisija forsira investicijske sporazume z državami tretjega sveta in tako imenovani TTIP. Edina analiza, ki je bila izdelana za slovensko gospodarstvo, je pokazala, da bodo pozitivni učinki na slovenska izvozna podjetja zanemarljivi. Po drugi strani pa se bo zaradi sprejetja TTIP zmanjšalo število zaposlenih v farmaciji, ki je naša paradna panoga, pa tudi v kmetijstvu, ki ima pri nas izjemno pomembno socialno funkcijo. Sicer pa je jasno, da pri teh sporazumih ne gre za zmanjšanje carin, ki so že tako zanemarljivo nizke; in jasno je, da bo imela težave tudi ameriška industrija. Interes je v prodoru ameriško-britanskega finančnega in pravnega sektorja v evropske države in v zaščiti lastnine. V ta namen bi radi ukinili pristojnost državnih sodišč nad multinacionalkami. To je izjemno nevarna poteza. Leta 2005 je ameriška multinacionalka Western Wireless International pri nas ustanovila firmo Vega. Ker investicija ni uspela, je Western Wireless tožil državo in Mobitel za 209 milijonov evrov. Tožba je bila na sodišču zavržena, upam pa si trditi, da bi privatna arbitražna tej firmi prisodila odškodnino, ki bi jo plačali državljani kot lastniki Mobitela. Ta zakon sicer ne posega direktno v carinsko politiko Evropske unije, ker se je naš politični razred na tem področju z vstopom v Evropsko unijo v celoti odrekel svojim pristojnostim. Ureja pa nekatere postranske zadeve in tudi pri tem ga ne moremo podpreti.

Z lobiranjem delodajalcev je prišlo do tega, da se bistveno zmanjšujejo kazni za kršitelje, za kar ni nobenega razumnega razloga. Ponovno je na delu logika, da je treba ščititi podjetja, kot da so podjetja humanitarne ustanove, ki delajo uslugo delavcem; ne pa obratno, da so organizacije, ki lastnikom kapitala omogočajo, da služijo na račun tujega dela. V državi, ki ima 1,4 milijarde davčnega dolga, ni nobenega razloga za popuščanje pri davčni disciplini. Carine, pa naj jih bo še tako malo, so del te davčne discipline. Vlada je pri pripravi zakona popustila še eni zahtevi tako imenovanih gospodarstvenikov. Zmanjšala je zahteve glede dokumentacije za graditev objektov v prostocarinskih conah. Po novem bo Furs izdal dovoljenje brez vpogleda v projektno dokumentacijo. To je nov primer dvojne obravnave. Državljeni morajo podati popolno vlogo z vsemi potrdili, podjetjem pa to ni treba. Ko pa v prostoru nastane škoda, ne odgovarja nihče. Na podlagi vsega povedanega v Združeni levici predloga zakona ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovani gospod minister z državno sekretarko, spoštovani kolegi in kolegice!

Republika Slovenija je polnopravna članica Evropske zveze, za to so se odločali na referendumu državljanke in državljani te države. S 1. majem, torej čez 11 dni se na ravni Evropske unije začne uporabljati nova carinska zakonodaja, Carinski zakonik Unije in tri izvedbene uredbe, zaradi česar je treba prilagoditi tudi nacionalno carinsko zakonodajo. Trenutno veljavni zakon je bil sprejet leta 2004 in je bil dvakrat noveliran, nazadnje julija lani. Že v lanskem letu so bili v okviru prizadevanj za odpravo administrativnih bremen in deregulacije poklicev z novelo Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti pripravljeni pogoji za opravljanje poslov zastopanja v carinskih postopkih; z začetkom učinkovanja te deregulacije s 1. majem letošnjega leta. S tem predlogom zakona pa se v skladu z novo zakonodajo Evropske unije ureja način usposabljanja oziroma izobraževanja oseb, ki sodelujejo v carinskih postopkih; kot eden izmed načinov za dokazovanje ustreznih poklicnih znanj. Ta usposabljanja so prvenstveno namenjena zlasti tistim osebam, ki želijo koristiti določene ugodnosti pri izvajanju carinskih postopkov, kot je na primer pridobitev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta. Možnost vključitve v ta usposabljanja pa imajo vsi sodelujoči v carinskih postopkih. Gospodarski subjekti bodo lahko po novem pridobili potrdila o poreklu blaga tudi pri Finančni upravi Republike Slovenije. Do sedaj je bilo mogoče potrdila pridobiti le pri Gospodarski zbornici Slovenije in Trgovinski zbornici Slovenije. To bo olajšalo postopek pridobitve tovrstnega dokazila; hkrati pa se pod določenimi pogoji omogoča tudi vnaprejšnje potrjevanje teh potrdil in s tem poenostavitev njihove pridobitve za gospodarske subjekte. Poenostavlja se tudi vročanje dokumentov pri izvajanju carinske zakonodaje. Vsi dokumenti se bodo praviloma vročali elektronsko z uporabo elektronskega sistema v skladu s carinsko zakonodajo unije ali v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek. Dodatno pa bo na zahtevo strank v enostavnih zadevah, v katerih carinski organ ugotovi strankini zahtevi, mogoče dokumente vročati po elektronski pošti, kar bo zelo poenostavilo in pospešilo obstoječe postopke. V okviru pogojev za poslovanje v prostih conah se odpravlja obveznost predložitve obsežne gradbene dokumentacije, določene s predpisi o urejanju prostora in graditvi objektov, za posege v prostor ali gradnje objektov v prosti coni. S tem se stranke razbremenjuje stroškov v zvezi s predložitvijo te dokumentacije. Predlog zakona prinaša tudi rešitev, po kateri lahko v primeru celotne ugoditve strankini zahtevi carinski organ pod določenimi pogoji izda odločbo o uskladitvi podatkov o carinski deklaraciji v skrajšanem ugotovitvenem postopku na obrazcu. Glede določitve roka za plačilo zneska dajatev carinskega dolga je upoštevan najdaljši rok, ki ga omogoča Uredba o Carinskem zakonu Unije

za plačilo dajatev, to je 10 dni. Predlog prinaša tudi prenovo določb glede prekrškov, zmanjšanje števila predpisanih prekrškov in znižanje najvišjih predpisanih zneskov glob za določene subjekte. Po drugi strani pa prinaša tudi zvišanje praga za določitev prekrškov, katerih narava je posebno huda.

Krščanski demokrati podpiramo predlagano uskladitev zakonodaje s predpisi Evropske unije. Prav tako nas veseli, da predlog prinaša kar nekaj administrativnih poenostavitev in razbremenitev. Upamo, da bo optimizacijo čim prej občutil tudi del gospodarstva, ki ga zakonodaja na tem področju najbolj zadeva. Kot rečeno in razumljeno iz predstavljenega stališča, poslanke in poslanci Nove Slovenije bomo Predlog zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18.a točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2017 DO 2019.**

Predlog odloka je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Pred vami je Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja države za obdobje od leta 2017 do 2019. Gre za prvi okvir za pripravo proračunov, ki je pripravljen skladno z določbami 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu. Z odlokom o okviru se določa ciljni primanjkljaj in najvišji možni obseg izdatkov v posameznem proračunskem letu za sektor država kot celoto, določa pa se tudi ciljne salde in zgornje meje izdatkov po štirih blagajnah javnega financiranja. Okvir skladno z zahtevami Zakona o fiskalnem pravilu določa omejitve za naslednja tri leta, torej za leta 2017, 2018 in 2019. Sestavni del gradiva je tudi osnutek Programa stabilnosti leta 2016, ki predstavlja vsebinsko obrazložitev števil iz okvirja. Sprejetje odloka o okviru v Državnem zboru predstavlja ključno vsebinsko novost v primerjavi s preteklimi leti, ko je srednjeročni fiskalni okvir v obliki Programa stabilnosti

sprejemala Vlada; Državni zbor pa se je z njeno vsebino, to je predvideno prihodnjo fiskalno politiko, zgolj seznanil. Kot veste, se je z uveljavitvijo Zakona o fiskalnem pravilu pristojnost odločanja o okvirih fiskalne politike prenesla na Državni zbor. Na ta način se v skladu s tem, da gre za ustavno določilo, pričakuje, da bo doseženo večje spoštovanje omejitev pri pripravi letnih proračunov in finančnih načrtov, saj bodo omejitve bolj zavezujoče kot v primeru, da jih sprejme zgolj Vlada. Na podlagi omejitev iz odloka pa naloga Vlade ostaja, da pripravi ukrepe, ki bodo zagotovili skladnost s cilji iz okvira. Vse to predstavlja takšno osnovo za pripravo letnih proračunov in finančnih načrtov institucionalnih enot sektorja države, da se zagotovi skladnost z javnofinančnimi pravili.

Predlog odloka je oblikovan na podlagi pomladanske napovedi makroekonomskih kazalcev Umarja. Višina ciljnega salda sektorja država in najvišjega obsega izdatkov je določena ob upoštevanju zakonskih določb, v skladu s katerimi mora država postopno doseči srednjeročno uravnoteženost javnih financ. Zakon o fiskalnem pravilu namreč določa, da dokler Slovenija ne doseže srednjeročnega fiskalnega cilja, velja prehodno obdobje in pravilo, da se mora strukturni deficit postopno odpraviti na način, da bo to skladno s paktom stabilnosti in rasti. Hitrost konvergence Zakon o fiskalnem pravilu v prehodnem obdobju ne predpisuje, niti ne predpisuje formule za izračun zgornje meje izdatkov v prihodnjem obdobju. Za postopno odpravo primanjkljaja skladno z zahtevami iz Pakta za stabilnost in rast Vlada predvideva, da je ob obstoječi metodologiji Evropske komisije in preračunih Ministrstva za finance uravnoteženost javnih financ sektorja država brez negativnega vpliva na gospodarsko rast mogoče doseči s postopnim zniževanjem primanjkljaja do leta 2020. Ključna usmeritev v naslednjih letih bo namreč ta, da se omeji rast javnofinančnih izdatkov tako, da rast izdatkov zaostaja za rastjo javnofinančnih prihodkov. Na ta način se kljub rasti izdatkov primanjkljaj postopno znižuje. Ukrepi, ki jih v srednjeročnem obdobju za odpravo strukturnega primanjkljaja načrtuje Slovenija, so predstavljeni v priloženem osnutku Programa stabilnosti. Pri načrtovanju javnih financ se osredotočamo na strukturne ukrepe, ki bodo imeli trajen vpliv na strukturo in učinkovitost javnih financ. Ključni strukturni ukrepi za doseganje ciljev javnih financ na področju krepitve prihodkov, ki pa ne bodo vplivali na povišanje davčne obremenitve, zajemajo prestrukturiranje bremen javnih dajatev, zmanjšanje administrativnih ovir in izboljšanje učinkovitosti pobiranja javnih dajatev; vse z namenom prerazporeditve bremen za dvig konkurenčnosti.

Politika javnofinančnih izdatkov bo razmeroma restriktivna in bo zajemala predvsem prenos ustreznih kratkoročnih ukrepov, ki so bili med drugim določeni v preteklosti v ZUJF, ZIPRS in

dogovoru o ukrepih za zmanjšanje obsega sredstev za plače in druge stroške dela v javnem sektorju za leto 2015 v sistemsko zakonodajo. Ostali ukrepi pa bodo nadomeščeni z drugimi sistemskimi ukrepi, s katerimi bodo doseženi primerljivi finančni učinki. Subvencije preusmerjamo v povratna sredstva, dvigujemo raven investicij, pričakujemo tudi pospešitev črpanja sredstev Evropske unije. Prav tako se s predvideno fiskalno politiko izpolnjuje tudi merilo dolga, saj se naš dolg zmanjšuje skladno z zahtevami Pakta stabilnosti in rasti po ena dvajsetina presežka na 60 % BDP letno. Vlada na ta način vztraja na začrtani poti, da bo strukturni saldo sektorja država po oceni uravnotežen v letu 2020, ko dosežemo naš srednjeročni fiskalni cilj. Konkretno izračun ciljnih saldov in zgornje meje obsega izdatkov zato sledi iz Pakta za stabilnost in rast po zniževanju strukturnega primanjkljaja za 0,6 % letno. Na tej podlagi so v predpostavki stanja gospodarstva v ciklu, ki temelji na preračunih Ministrstva za finance ob upoštevanju metodologije Evropske komisije in Umarjevih pomladanskih napovedi ekonomskih gibanj, izračunani ciljni nominalni primanjkljaj sektorja država, skladno z zahtevanim zmanjšanjem strukturnega primanjkljaja za 0,6 % letno. Iz ciljnega salda nato glede na predvidene prihodke sektorja država izhajajo še izračuni najvišjega obsega izdatkov sektorja država za posamezna leta. Predlog okvira, ki je pred vami, na ta način določa ciljni saldo sektorja država po posameznih teh treh letih po metodologiji ESA v višini 1,6 % BDP proizvoda v letu 2017; 1 % v letu 2018 in 0,4 % v letu 2019. Glede na ciljne salde sektorja država za posamezna leta so določeni tudi najvišji obsegi izdatkov sektorja države, in sicer 18 milijard 419 milijonov v letu 2017, 18 milijard 537 milijonov v letu 2018 in 18 milijard 584 milijonov v letu 2019. Okvir za posamezno leto določa tudi z omenjenimi omejitvami skladna cilja salda pokojninske in zdravstvene blagajne, ki bosta v tem obdobju uravnotežena. Enaka predpostavka velja tudi za vse občine skupaj, medtem ko bo državni proračun v obdobju 2017–2019 še izkazoval primanjkljaj po metodologiji denarnega toka.

Ob tem je treba poudariti, da se naše ocene cikličnega položaja slovenske ekonomije razlikujejo od ocen Evropske komisije, ki nakazujejo na pregrevanje gospodarstva. Ocene Evropske komisije namreč ne odražajo realnosti, saj je v Sloveniji prisotna deflacija, imamo presežek v tekočem delu plačilne bilance, in to zelo velik, ter brezposelnost je nad dolgoročnim povprečjem. Stopnja investicij, industrijska proizvodnja, tudi stopnja rasti bruto domačega proizvoda niso na ravneh izpred krize, torej ne moremo zgolj na podlagi skupne metodologije Evropske unije trditi, kot to trdi komisija, da se slovensko gospodarstvo pregreva; še posebej ker izračuni drugih mednarodnih inštitucij, Mednarodnega denarnega sklada in OECD na primer tega ne potrjujejo.

Na koncu bi želel opozoriti, da ima skladno s šestim odstavkom 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu Vlada še vseeno možnost, da jeseni v primeru spremenjenih okoliščin ob predložitvi državnega proračuna v sprejetje Državnemu zboru predlaga tudi spremembo okvira. To je še posebej ključno, saj so izračuni, na katerih temelji okvir, izredno volatilni in odvisni od sprememb vhodnih podatkov. Da lahko pride do potrebe po spremembah, kažejo izkušnje pri pripravi letošnjega Programa stabilnosti, ko se je izkazalo, da lahko v razmiku nekaj tednov pride do velikih nihanj podatkov o preteklem pomanjkanju s strani Sursa oziroma Eurostata, pa tudi do večjih sprememb napovedi Evropske komisije in Umarja, kar oteži pripravo teh dokumentov. Ne glede na omenjeno je z vidika zagotavljanja skladnosti fiskalne politike, Zakona o fiskalnem pravilu predlagani okvir ustrezen. Zato upam, da bo danes v predlagani obliki sprejet in da se bomo na tej podlagi lahko čim prej posvetili pripravi proračunov za prihodnji dve leti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Predlog odloka je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 55. nujni seji 14. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019, ki ga je v Državni zbor v obravnavo predložila Vlada. Odboru je bilo poleg predloga odloka predloženo še mnenje Zakonodajno-pravne službe, dopis Skupnosti občin Slovenije, Združenja mestnih občin Slovenije in Združenja občin Slovenije z dnem 14. 4. 2016 ter amandmaja koalicijskih poslanskih skupin k 2. in 3. členu predloga odloka. Na seji odbora so bile prisotne predstavnice Ministrstva za finance ter Zakonodajno-pravne službe. Uvodno dopolnilno obrazložitev je podala državna sekretarka z Ministrstva za finance, ki je povedala, da gre za nov dokument, ki ima pravno podlago v 6. členu Zakona o fiskalnem pravilu. Ob tem je predstavila vse roke, ki izhajajo iz tega zakona in ki jih morata Vlada in Državni zbor upoštevati pri obravnavi predloga odloka. V nadaljevanju je predstavila vsebino predloga odloka ter podala dodatno obrazložitev glede osnutka Programa stabilnosti, ki je akt, v katerem so vpisane politike ter ukrepi za dosego ciljev, ki so določeni v predlogu odloka.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da ima služba pripombe, ki se nanašajo predvsem na 2. in 3. člen predloga odloka, ki so pa bile upoštevane v vloženi amandmajih. Glede pripombe k 3. členu v zvezi

s ciljnim saldonom sektorja država pa je vlada podala dodatno pojasnilo. V razpravi je bil izpostavljen postopek sprejemanja predloga odloka glede na njegovo pomembno vsebino ter vprašanje uporabljene metodologije. Izpostavljena je bila tudi potreba po več informacijah ter dodatnih pojasnilih. Glede vsebine je bilo postavljeno vprašanje konsolidacije javnih financ, predvsem v kontekstu socialnih transferov, področja zdravstva, vračanja sredstev dokapitalizacij bank v proračun ter pomanjkanja konkretnih ukrepov. Članice in člani so želeli podatke za obseg prihodkov in izdatkov za obdobje od 2017 do 2019 po posameznih letih. Opozorjeno je bilo na dejstvo, da je Slovenija del nestabilnega mednarodnega ekonomskega in političnega okolja, od katerega pa je izvozno naravnana Slovenija še posebej odvisna. V razpravi je bilo opozorjeno tudi na še neustanovljeni fiskalni svet. Nekateri člani pa so menili, da je treba odlok sprejeti v skladu z veljavnim Zakonom o fiskalnem pravilu, ki nas k tem zavezuje; ter da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Prav tako so poudarili potrebo po ustanovitvi Fiskalnega sveta ter po nadaljnjem usklajevanju glede posameznih blagajn državnega proračuna.

V okviru razprave je državna sekretarka odgovorila na zastavljena vprašanja in podala dodatna pojasnila. Ob obravnavi se je odbor opredelil tudi do amandmajev koalicijskih poslanskih skupin k 2. in 3. členu ter jih sprejel. Nato je odbor glasoval o vseh členih predloga odloka in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča; spoštovani minister za finance dr. Mramor, kolegice in kolegi!

Pred nami je Odlok o okviru za pripravo proračuna sektorja država za leto 2017, 2018 in 2019 na podlagi 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu. V Slovenski demokratski stranki ocenjujemo, da je proračun verjetno najpomembnejši dokument, ki ga sprejema Državni zbor, najpomembnejši dokument tudi za državljanke in državljane Republike Slovenije. Glede na sprejetje fiskalnega pravila tudi ta zakon napotuje prvič v zgodovini Državnega zbora, da je treba obravnavati Odlok o okviru za pripravo proračuna sektorja država. Torej se danes soočamo ponovno z enim izmed najpomembnejših dokumentov. Ta dokument je obravnavalo že matično delovno telo – Odbor za finance in monetarno politiko. V Slovenski demokratski stranki smo že takrat z obžalovanjem ugotavljali, da na žalost na tem odboru ni bil prisoten minister za finance.

Minister za finance si je danes vzel čas, da je prisoten; mislim, da je to pohvalno. V Slovenski demokratični stranki pričakujemo, da bo minister za finance podal določena dodatna pojasnila v zvezi s tem pomembnim dokumentom.

Že na samem odboru smo v Slovenski demokratični stranki predlagali, da se odlok umakne oziroma da se seja Odbora za finance začasno prekine, kajti v Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da manjka en izmed ključnih pogojev, da bi bil ta odlok kvalitetno pripravljen, da bi lahko v Državnem zboru oziroma na odboru kvalitetno o tem razpravljali; in sicer Fiskalni svet. V Slovenski demokratični stranki obžalujemo, da Fiskalni svet, ki bi moral biti že pred časom imenovan, v Državnem zboru ni dobil zadostne podpore. Glede na Zakon o fiskalnem pravilu je dejstvo, da za imenovanje fiskalnega sveta kot enega izmed tukaj ključnih organov, ki ga bi lahko imenovali tudi nek nadzorni organ ali nadzorni svet, ki dejansko bi moral biti neodvisni organ, ki bi nekako imel tudi roko nad Vlado Republike Slovenije; ali deluje v skladu s fiskalnim zakonom. Glede dvotretjinske večine, ki je potrebna v Državnem zboru; le-ta ni bila dosežena pri predlogu treh članov, smo v Slovenski demokratični stranki prepričani, da tukaj odgovornost nosi Vlada Republike Slovenije in koalicija Stranke modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov; in sicer iz več razlogov. Če koalicija ve, da zakon predvideva dvotretjinsko večino, bi – vsaj po mojem mnenju – morala narediti korak naprej in vzpostaviti kvaliteten dialog tudi z opozicijo; kajti dvotretjinske večine sami v tem parlamentu nimate. Potrebno je sodelovanje z opozicijo, kar ste večkrat že poudarjali, vendar pa so to žal samo vaše besede, koalicije, da želite neko konstruktivno sodelovanje z opozicijskimi poslanskimi skupinami. Vendar v dejanju tega ne izvajate. Morali bi si vzeti čas, potrkati na vrata opozicijskih poslanskih skupin in skupaj določiti, kdo so primerni člani za Fiskalni svet. Vi ste pa pač izbrali svojo pot, izbrali ste tri imena in jih poslali v Državni zbor.

V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za leta 2017, 2018 in 2019 ne more biti ustrezen brez Fiskalnega sveta. Na to smo opozarjali že tudi na Odboru za finance in monetarno politiko. Ta odlok določa ciljni saldo sektorja država, kar pomeni najvišji obseg izdatkov države za leta 2017, 2018 in 2019; po 2. členu Zakona o fiskalnem pravilu in institucionalne enote po 6. členu Zakona o fiskalnem pravilu – državni proračun, občine, pokojninska in zdravstvena blagajna. V Slovenski demokratični stranki smo že na odboru tudi opozarjali, da po našem mnenju oziroma smo prepričani, da je to gradivo, ki ga je pripravila vlada Mira Cerarja, verjetno tudi v največji luči z Ministrstvom za finance, pripravljeno pomanjkljivo. Še enkrat, govorimo o najpomembnejšem dokumentu, ki ga sprejema Državni zbor; in če odmislimo dele, ki so

vključene v to gradivo, lahko vsebino preberemo na približno osmih straneh. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da je osem strani za tako pomemben dokument bistveno premalo. Tudi osem strani bi lahko bilo dovolj, če bi bila vsebina teh osmih strani kvalitetna in konkretna; ampak temu ni tako. Lahko pa si verjetno razlagamo te korake tudi nekako samoumevne, da se ta koalicija in vlada Mira Cerarja odloči vedno za neko svojo pot in da pri tem ne upošteva predlogov in pripomb, ki jih imamo opozicijske poslanske skupine. Dejstvo je, da je bil proračun za leto 2016 in 2017, ki ga je sprejel ta državni zbor pod taktirko finančnega ministra dr. Mramorja in predsednika vlade Mira Cerarja, prvič v zgodovini Republike Slovenije sprejet brez sprejetih amandmajev opozicije. To pomeni, da niti enega amandmaja opozicije ta koalicija pri sprejetju proračuna za leto 2016 in 2017 ni sprejela. To se je zgodilo prvič v zgodovini Republike Slovenije in v Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da to jasno govori o načinu delovanja te koalicije. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da na Odboru za finance in monetarno politiko državna sekretarka, ki je bila prisotna, ni podala ustreznih odgovorov na vrsto vprašanj, ki smo jih postavili v opozicijskih poslanskih skupinah. Če naredimo korak naprej, po najnovejši presoji Bruslja za letošnji slovenski proračun obstaja veliko tveganje, da ne bo skladen z evropskimi pravili, pri čemer pa Evropska komisija in Bruselj temeljno opozarjata na premajhen fiskalni napor. Na premajhen fiskalni napor smo v tem mandatu večkrat opozarjali tudi že poslanci in poslanke Slovenske demokratične stranke, vendar koalicija in Ministrstvo za finance na to nista odreagirala. Kaj je dejal šef evroskupine gospod Dijsselbloem? "Slovenija mora biti pripravljena storiti več za spoštovanje evropskih proračunskih pravil." Uvodoma je gospod Dijsselbloem spomnil na sporočilo s strani Evroskupine, da Slovenija ne zagotavlja tistega, kar je obljubila glede fiskalnega pravila, to pa je, da bo dejansko zmanjšala strukturni primanjkljaj. V dokumentih Evropske skupine je prognoza, da naj bi Slovenija v letu 2017 imela 2,8 BDP strukturnega primanjkljaja v evroobmočju, kar pa pomeni, da bo po tem podatku na vrhu držav evroskupine po primanjkljaju v evroobmočju. Mislim, da je to lahko tudi nek zaskrbljujoč podatek, ampak prav tako smo s temi vprašanji že večkrat v Slovenski demokratični stranki tudi opozarjali. Opozarjali smo že pri sprejetju proračunov za leto 2016 in 2017, ki ga je sprejela ta koalicija strank SMC, Desusa in SD. Treba je poudariti, da pri sprejetju teh dveh proračunov za leto 2016 in 2017 je prav tako Komisija za nadzor javnih financ sprejela sklep, da sta ta dva proračuna pomanjkljiva. Komisija za nadzor javnih financ je takrat še posebej opozorila, da v proračunih ni podatkov o strukturnem primanjkljaju, kar je pomembno tudi z uveljavljanja 148. člena Ustave Republike Slovenije ter tudi v povezavi z Zakonom o

fiskalnem pravilu; ter da finančno ministrstvo še ni pripravilo dokumentov, ki se nanašajo na fiskalno pravilo na letnem izpolnjevanju pogojev glede zagotavljanja fiskalnega pravila. Na vse tisto, kar smo v Slovenski demokratični stranki opozarjali že pri sprejetju proračunov za leto 2016 in 2017, da so pomanjkljivi, da manjkajo predvsem najpomembnejši podatki v zvezi s strukturnim primanjkljajem in da se tudi zastavlja vprašanje o realnosti načrtovanih prihodkov in načrtovanih odhodkov, sedaj opozarja tudi Evropska komisija. Kar je najbolj zaskrbljujoče pri tem poročilu Bruslja, so pa, vsaj za Slovensko demokratično stranko, izgovori ministra za finance, da je prognoza Evroskupine povezana s stroški migracij ter različno metodologijo in da so brezpredmetni in zavajajoči. Kajti v proračunu za leto 2016 je bila na podlagi posebnega amandmaja sprejeta rešitev, da se v proračunu za migracije zagotovi dodatnih 132 milijonov evrov. Prav tako je tudi metodologija Evropske unije glede izračunavanja strukturnega primanjkljaja jasna, transparentna in znana vnaprej.

V Slovenski demokratični stranki bi razumeli, če bi minister za finance dr. Mramor razpravljal o metodologiji nekako na akademski ravni, ne pa kot minister za finance. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da prognoza Evropske skupine glede slovenskega strukturnega primanjkljaja dejansko pomeni fiasko za ministra Mramorja, za predsednika Vlade gospoda dr. Mira Cerarja in za celotno koalicijo Stranke modernega centra, Socialnih demokratov in Desusa; kajti prav vi vsi skupaj, vi, minister za finance, ter predsednik Vlade ste obljubljali v tem državnem zboru poslankam in poslancem ter državljanom in državljankam Republike Slovenije, da gre Slovenija glede primanjkljaja v pravo smer. Sedaj pa se je izkazalo, da strukturni primanjkljaj postaja rakrana slovenskih financ. In mi smo prepričani, da spoštovani minister za finance nima niti verodostojnosti niti moči, da bi zadeve kakorkoli spremenil in postavil v pravo smer. V Slovenski demokratični stranki poudarjamo, da smo po vzdržnosti javnih financ na repu Evropske unije in zato je Evroskupina Slovenijo degradirala iz skupin držav, ki so pretežno skladne z evropskimi proračunskimi pravili, v skupino držav, kjer obstaja tveganje neskladnosti s pravili. To pomeni, da je bila Slovenija degradirana. Degradirani smo bili v času prav te vlade in prav te koalicije. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da si Slovenija, ki je lansko leto v Ustavo sprejela fiskalno pravilo, sploh ne bi smela privoščiti tega primanjkljaja. Razlogi za takšno stanje so jasni, pač neodločnost te vlade, neodločnost te koalicije. Imeli boste mandat že skoraj dve leti in v ta državni zbor niste prinesli niti ene reforme, niti ene reforme niste bili sposobni narediti v več kot enem letu in pol mandata.

In v Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da za zmanjšanje strukturnega

primanjkljaja in da bo proračun Slovenije skladen s fiskalnim pravilom nujno potrebujemo reformo. In ta vlada, ta koalicija v državni zbor niste sposobni prinesiti niti ene reforme in to vsekakor kaže na to, kakšen je vaš odnos do te problematike. Treba je poudariti tudi priporočila, ki jih je za Slovenijo pripravila Evropska komisija; in to so privatizacija, izboljšanje poslovnega okolja, nadaljnja fiskalna konsolidacija in strukturne reforme. Ne samo opozicija, tudi Evropska komisija opozarja na teh pet ključnih problemov, s katerim se Slovenija sooča. In če ne bo sprejetih nujno potrebnih strukturnih reform, bo leta 2017 strukturni deficit v Sloveniji najvišji v evropskem območju. Nekakšne ocene so, da naj bi bil 2,8 %, kar pomeni, da bi bil lahko dvakrat višji od povprečja evroobmočja. In vsi ti podatki so zaskrbljujoči.

Spoštovana koalicija, spoštovani koalicijski poslanke in poslanci, treba bo bolj resno vzeti svoj mandat in vašo odgovornost. V zadnjem obdobju smo pričali, da se večinoma ukvarjate sami s seboj in da se pač ukvarjate, verjetno večinoma, tudi s kadrovanjem; ampak če bi bilo vsaj to kadrovanje uspešno, ampak vidimo, da je tudi kadrovanje na vaši strani zelo neuspešno in predvsem v škodo slovenskih davkoplačevalcev. Če že nimamo Fiskalnega sveta, se je enaka zgodba naredila tudi na naši največji banki. To pomeni, da je banka tako imenovano brez nadzornega sveta oziroma manjkajo trije člani nadzornega sveta, dejansko imamo v. d. predsednika uprave NLB in koalicija ne naredi nič. Še nekaj tekočih podatkov, ki smo jih lahko razbrali iz javno dostopnih podatkov, in sicer da je državni proračun imel prejšnji mesec kar 324 milijonov evrov primanjkljaja, kar je največja letošnja luknja; kar pomeni 139 milijonov evrov več kot marca lani. To pomeni 324 milijonov primanjkljaja in v primerjavi z letom poprej – 139 milijonov več. Skupno po treh mesecih primanjkljaja državnega proračuna znaša 569 milijonov, kar pa je 103 milijone evrov manj kot v prvem četrtletju lani. Zabeležili smo 2-odstotno povečanje tekoče porabe. Prihodki državnega proračuna po treh mesecih znašajo malo več kot 1,9 milijarde evrov in so za 39 milijonov evrov manjši kot v prvih treh mesecih. Upad je večinoma posledica manjših prilivov iz evropskih skladov, trošarin se je pobralo tudi manj kot od marca lanskega leta, trošarin se je pobralo za 32 milijonov evrov manj. Treba je poudariti, da ta vlada, ta koalicija, edine zadeve, ki ste jih prinesli v ta državni zbor, so povišanje davčnih obremenitev za davkoplačevalce in za gospodarstvo ter povišanje trošarin. In zdaj se pa vidi, da so vsi ti prihodki manjši, kot so bili leto dni nazaj. In na vse to smo v Slovenski demokratični stranki opozarjali.

V Slovenski demokratični stranki zaradi vsega navedenega, zaradi vsega povedanega tega odloka o okviru za pripravo proračuna sektorja država ne moremo podpreti. Nismo ga podprli na Odboru za finance in monetarno politiko, ne bomo ga podprli tudi danes. In

dejstvo je, da vse opozicijske stranke opozarjamo na velike probleme, ki jih ima ta koalicija, vendar, žal, tukaj ne sledite in ne poslušate. Treba se bo s tem soočiti in treba je povedati, da sprejmete veliko odgovornost za vse poteze in za vse odločitve, ki jih tudi sprejmate.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev, v njenem imenu gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednica, za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavniki Vlade, gospod minister!

Najprej naj povem, da bomo v Poslanski skupini Desus Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 podprli. Kaj je pravna podlaga za ta dokument? Gre za Zakon o fiskalnem pravilu. Zakon določa dva ključna cilja, to je ciljni saldo sektorja država kot celota in posamezne blagajne javnega financiranja ter najvišji možni obseg izdatkov za sektor država in posamezne blagajne javnega financiranja, to je za državni proračun, proračun lokalnih skupnosti ter pokojninsko in invalidsko blagajno. Dokument, o katerem se danes pogovarjamo, o katerem teče razprava, pa ga ne želim niti pod razno omalovaževati, ne predstavlja praktično nobene posebne novitete, posebne novosti, saj je bilo načrtovanje ciljnega salda države in najvišjega možnega obsega izdatkov posameznih institucionalnih enot že doslej praksa, ki smo jo izvajali v okviru Programa stabilnosti. Edina novost je ta, da imamo sedaj pred seboj poseben akt, poseben dokument – odlok, ki opredeljuje finančne načrte države za naslednja tri leta. Ta odlok temelji v sprejetem Zakonu o fiskalnem pravilu. Zato nam v skladu z danimi zavezami ne preostane skorajda nič manevrskega prostora za vsebinsko oblikovanje oziroma sooblikovanje le-tega.

Moram pa že za začetku izraziti nekoliko kritičnega pogleda naše poslanske skupine – Poslanske skupine Desus prav na vsebinski del tega akta. Priznati je treba, da smo v naši poslanski skupini pričakovali obsežnejšo, morda bolj argumentirano obrazložitev posameznih členov, vključno s konkretnimi cilji in ukrepi za denimo posamezno javno blagajno. Zgolj vsebina na nekaj straneh in relativno, govorim relativno, skopa obrazložitev je pač dejstvo. Potrebni je več konkretnih – in jih bo v nadaljevanju – pojasnil tudi zato, ker ta odlok predstavlja podlago za oblikovanje proračuna države. In zelo natančni, zelo previdni in zelo konstruktivni v isti sapi bomo pa takrat, ko se bodo konkretni predpisi sprejemanja proračuna, države in obeh blagajn tudi pripravljali. Ravno zato na tem mestu tudi ne moremo mimo tega opozorila, da pokojninska blagajna, ZPIZ ne

sme in me more ostati okrnjen. Niti v enem trenutku ne bomo v naši poslanski skupini dovolili, da bi se pod vprašaj postavljalo usklajevanje pokojnin. To je področje, pri katerem poslanke in poslanci Desusa preprosto ne vidimo prostora za zategovanje pasu, ne vidimo prostora za izgovore pri zagotavljanju dostojnih in pošteno zasluženih pravic, ki gredo vsem upokojenkam in upokojujencem. Pri tem bomo seveda vztrajali.

Dejstvo je, da se celoten svet, celotna Evropa, če hočete, sooča s staranjem prebivalstva. Število starejše delovno aktivne populacije se bo čez nekaj deset let večkrat podvojilo in pri tej napovedi ni Republika Slovenija nikakršna izjema. Zaradi tega se v naši poslanski skupini zavedamo, da je realno težko pričakovati zadovoljivo finančno kritje za vse zastavljene ukrepe, vendar bomo morali strniti svoje vrste in se lotiti dejanskih prioritete. V naši poslanski skupini poznamo naše prioritete in to je v prvi vrsti socialna varnost vseh prebivalcev, zato je več kot nujno dokončno oblikovanje rezervnega demografskega sklada ter sprejetje Zakona o dolgotrajni oskrbi in osebni asistenci, kar bo prav gotovo prispevalo k celotni in celostni zagotovitvi ugodnega položaja vseh državljanov ne glede na starost. Včeraj smo iz ust predsednika Vlade dobili tudi zagotovila, da bo temu tako in to vse skupaj nas lahko, predvsem pa državljane in državljanke, navdaja z upanjem. Tudi Program stabilnosti, ki podrobneje razlaga zastavljene finančne okvire posamezne blagajne javnega financiranja, kaže projekcije dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Zaradi negativnih demografskih trendov naj bi se izdatki za pokojnine iz ca. 11,5 % zvišali na nekaj čez 15 % v letu 2060; medtem ko bi izdatki za dolgotrajno oskrbo do leta 2020 morali skočiti že na okoli 3 %. Slaba demografska slika torej še naprej predstavlja ključen izziv za vzdržnost pokojninskega in zdravstvenega sistema, pokojninske in zdravstvene blagajne znotraj zastavljenega javnofinančnega okvira. Zato še enkrat apeliram, da je sedaj res skrajni čas, da oblikujemo in sprejmemo zakon o demografskem rezervnem skladu. Reforme – da; predvsem pa pametna in sméla proučitev situacije ter ukrepanje v okviru obstoječe zakonodaje.

Podpora predlaganemu okviru proračunu bo v Poslanski skupini Desusa nekoliko lažja oziroma bomo dali podporo predvsem za zaradi varovalke, da lahko v primeru bistveno spremenjenih, zaostrenih makroekonomskih sprememb ta dokument spreminjamo skupaj s spremembami državnega proračuna; vse v interesu ohranjanja in zagotavljanja socialne države. Ob zaključku; poslanke in poslanci Desusa bomo predlog odloka sprejeli v želji, da bo tudi udeležil dejanske želje vlade. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 je nov dokument, ki ima svojo pravno podlago v 6. členu Zakona o fiskalnem pravilu, ki govori o tem, da se v tem dokumentu določijo ciljni saldo ter najvišji obseg izdatkov za državni proračun, ciljni skupni saldo ter najvišji skupni obseg izdatkov občinskih proračunov, najvišji obseg izdatkov za pokojninsko blagajno ter najvišji obseg izdatkov za zdravstveno blagajno. Najpomembnejše ciljne točke so zastavljene v tem odloku do leta 2019 in seveda pozdravljamo postopek, ki je bil sprejet znotraj Zakona o fiskalnem pravilu, da o tem aktu odloča Državni zbor. Nekoliko manj pa smo lahko zadovoljni glede na težo dokumenta in določitev tega ciljnega salda s podatki, ki jih Državni zbor dejansko ima na razpolago, ko sprejema tako pomemben dokument.

Dejstvo je sicer, da je bil v letu 2015 prvič po letu 2008 ustvarjen primarni presežek v višini 0,8 % bruto domačega proizvoda; še leto prej je bil namreč primarni primanjkljaj 1,7 % bruto domačega proizvoda. Skupni prihodki države so se v letu 2015 nominalno povečali za 4 %, skupni izdatki pa nominalno skrčili za 1,7 %. In če pogledamo potem napoved, primanjkljaj države za leto 2016 je ocenjen na 871 milijonov evrov ali 2,2 % bruto domačega proizvoda. In bruto konsolidiran dolg države naj bi konec leta 2016 znašal nekaj več kot 31,6 milijard evrov ali 79,9 % bruto domačega proizvoda. Kako pomembni so natančni podatki in kako pomembno je realno načrtovanje, izhaja že iz tega odstavka, ki je sicer zapisan v Programu stabilnosti, ki je priloga odloku, ki ga danes obravnavamo. Ob dejstvu, da smo v primeru odločitve za sanacijo bank imeli predvsem zgrešene predpostavke o gospodarski rasti v letu 2013 in 2014, kjer se je pravzaprav ugotavljalo, da naj bi bil padec gospodarske rasti v dveh letih kar za 7 %; dejansko pa beležimo in smo beležili, kot je razvidno iz teh podatkov, gospodarsko rast. Ta napaka v izračunu se še vedno pojavlja tudi v tem Programu stabilnosti in posledično tudi v odloku, ki določa okvir za pripravo proračunov sektorja država od leta 2017 do leta 2019. In to je breme, ki ga očitno nosimo še vedno naprej v svojih aktih; in zagotovo bi bilo treba izčistiti to vprašanje, ki se je zgodilo pri dokapitalizaciji bank, za katero lahko ocenjujemo, da je bila zaradi napačnih napovedi gospodarske rasti pretirana.

In v prihodnosti, ko pogledamo napoved Umarja, nas naj bi zopet čakala nižja gospodarska rast. V letu 2016 bo gospodarska rast 1,7-odstotna, kar je manj kot zadnji dve leti, ko se je gibala okoli 3 %. V letu 2015 je bila 2,9 % in v letu 2014 3 %. Zopet gre za izjemno

pomembno napoved, da bo gospodarska rast nižja. Utemeljitev padca gospodarske rasti pa temelji predvsem na tem, da bo manjši obseg črpanja sredstev iz nove finančne evropske perspektive. To je tisti podatek, za katerega lahko rečemo, da smo ves čas vedeli, da se bo zgodil, kajti prehod iz ene finančne perspektive v drugo vedno povzroči zastoj pri črpanju sredstev, pri pripravi dokumentacije za črpanje sredstev zaradi morebiti spremenjenih principov črpanja in tudi spremenjenega obsega možnosti črpanja za posamezne sektorje. Na tej točki bi lahko veliko več naredili ravno pri načrtovanju gradnje drugega tira, za katerega smo ves čas imeli možnost pridobiti nepovratna finančna sredstva tudi v obsegu skorajda 80 % te investicije. Tukaj je ta pomanjkljivost, ki jo vlečemo v to obdobje 2016, 2017, 2018, 2019. Zagotovo je to nekaj, kar nas mora vsaj navesti k temu, da se kljub zastoju pri tej investiciji potrudimo in poskušamo pridobiti še manjkajoča nepovratna sredstva, kolikor jih je še na razpolago, in s tem ublažiti te napovedi, ki so dane pri padcu gospodarske rasti.

Ob dejstvu, da smo tudi predokapitalizirali banke, pa je in mora biti pomembnejše izhodišče v teh treh letih tudi dejstvo, da imamo kapitalsko najustreznejše banke znotraj evrosistema. Zakaj tega kapitala in zakaj tega dejstva ne izkoristiti za to, da spodbudimo investicije? Samo z investicijami bomo zagotovo lahko pripomogli k temu, da še naprej zmanjšujemo brezposelnost, ki je sicer zapisana kot tista, ki se bo zmanjševala v tem triletnem obdobju; ampak po koncu tega triletnega obdobja bo brezposelnost še vedno na višji ravni kot pred začetkom gospodarske krize, torej kot pred letom 2008. Ob dejstvu, da smo od leta 2007 in 2008 pa do leta 2012 izgubili kar 60 tisoč delovnih mest, je to tisti odgovor oziroma tisto dejstvo, v katerem moramo poiskati odgovor, kako bomo izboljšali vzdržnost pokojninske blagajne, ki je sestavni del tega odloka, ter tudi zdravstvene blagajne. Več kot je zaposlenih, več je seveda prispevkov v obe blagajni; in tudi sicer se poveča zasebna poraba, ki tudi veliko pripomore k gospodarski rasti. In temu primernejši je tudi višji državni proračun in so temu primerno višji lahko tudi občinski proračuni.

Lahko ocenjujemo, da imamo še veliko več možnosti, kot jih ta hip želimo priznati v tem dokumentu. Pomembno pa je tudi dejstvo, da se bo na podlagi razpoložljivih podatkov lahko ta odlok tudi dopolnjeval in vgrajeval, upamo da, boljše podatke, kot jih je ta trenutek navedel Umar v svojem poročilu o pričakovani gospodarski rasti. Predvsem pa bo resnično treba bistveno več energije vložiti v investicije in s tem posledično ustvarjanje delovnih mest in boljših pogojev za zaposlovanje; kajti zaslediti je tudi podatek, ki je naveden v odloku, na gibanje na trgu dela bodo vedno močnejše prisotna demografska gibanja, predvsem zaradi zmanjševanja števila delovno sposobnega

prebivalstva; to je v obdobju od 20. do 64. leta. Tudi družinska politika je eden od tistih izzivov, ki jo bo treba bistveno bolj ambiciozno zastaviti, če se bomo želeli izogniti okviru držav, za katere se ugotavlja, da se prebivalstvo stara. Bistveno bolj ambiciozni smo lahko in moramo biti v prihodnosti, kot je ta hip mogoče zapisano v tem odloku. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, v njenem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovani minister, spoštovani dami, spoštovani zbor!

Moram se zopet ponavljati kot včeraj, ko smo v opoziciji bili proti temu, da se naredi razširitev dnevnega reda. O čem teče beseda? Onkraj nekaj tako imenovanih ključnih osnovnih ekonomskih kazalcev, indikatorjev, s katerimi se sedaj tu žonglira, teče beseda v osnovi o tem, kako bo ta družba, ta država živela do konca tega desetletja. To je to. Če nekako pogledamo, dvorana je v bistvu prazna, tu nas je od 64 prisotnih 17 ali 18. Iz opozicije smo trije tu. Zakaj je temu tako, je delno že povedal govorec iz opozicije pred menoj. Jaz bom svoje podajanje stališča Združene levice izvedel dvopartitno. Najprej bom podal naše stališče, pogled na to; potem pa še komentar. Ne bom se ustavljal pri tehničnih pomanjkljivostih oziroma nejasnostih predlogov v prvem delu, kjer gre za neke malenkostne zadeve proti dejstvu, kaj lahko iz predloga samega in iz ubesedovanja tudi gospoda ministra ob začetku te točke zanesljivo razberemo v Združeni levici.

Prvič, predlog izrecno predvideva dodatna varčevanja na področju socialne zaščite, čeprav se število revnih, zlasti dolgotrajno revnih, povečuje in čeprav prejemniki socialne pomoči že sedaj prejema 100 evrov manj od življenjskih stroškov in 300 evrov manj od statističnega praga revščine. O tem sem včeraj v imenu Združene levice spraševal predsednika Vlade. Moram reči, da so odgovorili bili, žal, pričakovani in ne v smeri zavedanja te problematike, kaj šele reševanja. Nadalje, predlog predvideva zmanjševanje primanjkljaja brez aktivnega povečevanja prihodkov. V tisti prilogici, če damo na stran neke grafikone, ima osem strani, je na slabi strani nekaj malo zapisanega o prihodkovni strani in še nekoliko manj o odhodkovni. Skratka, vsi napovedani ukrepi so davčno nevtralni. Kaj to v praksi pomeni? To pomeni, da bo vlada vse, kar bo pridobila na račun povečane obdavčitve podjetij, izničila z davčnimi olajšavami; za 15 % zavezancev z najvišjimi plačami na primer. Gremo dalje, zagotovila, ki jih vlada pošilja v Bruselj, so v nasprotju z obljubami, ki jih daje nam, državljanom in državljanom. Na matičnem delovnem telesu, na odboru smo slišali, da je pač treba s tem

pohiteti, ker naj bi morali to do 30. 4. oddati v Bruselj; saj nas drugače čakajo penali. Bruslju zagotavljamo omejevanje izdatkov za socialno zaščito, državljanom pa smo v socialnem sporazumu obljubili, da bo letos vlada izračunala življenjske stroške in z njimi uskladila minimalni dohodek. S sprejetjem odloka, ki ga bo koalicija očitno pože gnala, bo realizirano zagotovilo Bruslju, namesto da bi pomagali socialno ogroženim v Sloveniji.

Dalje, vlada državljanom sporoča tudi, da bomo šli v ukinitiv dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Ta procedura naj bi bila vložena v parlamentarno proceduro nekje do junija. V Bruselj pa pošilja zagotovilo, da bo zvišala minimalne prispevke, ki jih plačujejo recimo espeji, med katerimi je vedno več prekarcev. S sprejetjem odloka, če se tako izrazim, bodo prevladali interesi zavarovalniškega lobija nad interesi večine prebivalcev, zlasti revnih zaposlenih. Tovrstnega odloka v Združeni levici seveda ne bomo in ne moremo podpreti. Ni res, da ni alternativ; seveda so. Slovenije ni nihče silil, da sprejme fiskalno pravilo, ki je strožje od evropskih predpisov. To je bila pač zavestna odločitev vas, dve tretjini poslank in poslancev. Odločitev za siromašenje javnega sektorja, za zmanjševanje blaginje naših prebivalcev v interesu kapitala. Celó če sprejmemo fiskalno pravilo – oziroma smo ga, ni res, da smo omejeni z izdatki, kot jih načrtuje vlada. Primanjkljaj se zapira z dveh stvari. To je vsakemu jasno, ki je kdaj v življenju bral kakšen proračun, že proračun kakšne manjše občine, na strani odhodkov in tudi na strani prihodkov. Vlada se očitno, kolikor lahko iz tega volativnega dokumenta sklepamo, zavestno odpoveduje povečevanju prihodkov; finančno ministrstvo načrtuje dvig davka na dobiček podjetij, ki naj bi prinesel 130 milijonov; ampak ne zato, da bi povečala prihodkovno stran, ampak da bo sprostila, kot sem že prej rekel, znižanje dohodnine 15 % najbolje plačanih. Če bi vlada delala v javnem interesu, bi poskušala aktivno povečati javne prihodke. Če bi vsaj malo upoštevala interese 300 tisoč najrevnejših, ne bi teh 130 milijonov podarila, ampak bi jih porabila za dvig socialne pomoči vsaj na raven življenjskih stroškov. Če bi delala v javnem interesu, bi v finančni načrt Zavoda za zdravstveno zavarovanje in v proračun Ministrstva za zdravje ter fiskalni okvir vključila prihodke od dajatve, ki bi nadomestila dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Če bi vlada delala v javnem interesu, potem državni sekretarji ne bi razlagali, kako so dohodki od kapitala v Sloveniji dovolj obdavčeni ali zelo obdavčeni, normirani s strani Gospodarske zbornice, s strani AmChama in še koga. Dejstvo je, da smo po obdavčitvi kapitala na repu Evropske unije in se bodo prihodki iz tega naslova še zmanjševali; zmanjševali se bodo recimo prihodki iz naslova obresti, ker so relativno nizke obresti. Skratka, vlada ne dela v javnem interesu, ampak v interesu kapitala. To, kar počne, počne izjemno

kratkovidno. In bom kar prebral to, kar so mi moji strokovci napisali, to je nekakšno vprašanje vladi in koaliciji, dajte se zamisliti. Kolikokrat še mislite, da boste ljudi na volitvah nategnili s tem, da ste edina alternativa Slovenski demokrati stranki, če pa potem, ko pridete na oblast, izvajate diktat iz Bruslja popolnoma enako, kot bi ga neka desna vlada?!

Zdaj pa gremo malo na sam dokument. Že večkrat smo ponovili, da ta dokument težko jemljemo resno, ker je votel, ker ga ni. Razpravljati o tem, kam bomo to družbo peljali do konca desetletja, bi morala ta dvorana pokati po šivih, morala bi biti podobna angleškemu parlamentu za časa tistih najbolj burnih razprav, ko dobesedno zmanjkuje lufta, če se tako izrazim. Ampak mi imamo tukaj neko relativno prazno debato. Če bi resno jemal to, kar sta povedala predstavnika Socialnih demokratov in Desusa, bi rekel, da bo ta koalicija kmalu razpadla. Ampak najprej se malo napihne na način, kot se reče v jeziku moje matere – žabokreči, ampak potem boste to nekako požegnali. Poslanec, ki me tukaj gleda, ki sedi pred mano, je na seji odbora rekel, da on veruje v ta dokument, pa se ne bi ponavljal. Mi odločamo o zelo pomembnih zadevah o tej državi in družbi na osnovi neobstoja podatkov. Tam je bilo zelo jasno zapisano, tudi gospod minister je tokrat rekel, "relativno restriktivno bo", gospa državna sekretarka je rekla na seji odbora na odgovor gospodu Priklu, naj ne bo toliko optimističen v obljubah upokojencev. Mi v osnovi ne vemo, kako in kaj, da ne grem do nekih zadev, ki so jih nekateri že pred menoj začeli – vprašanje občin. Vprašanje občin in financiranje občin, ki se ga nekako pometa pod preprogo, včasih ima človek občutek, da to nekako odgovarja številnim županom in nekim obstoječim vladam; da gre v neka napenjanja, čeprav sem že večkrat, ker vseeno v Združeni levici to resno analiziramo, podal kar nekaj predlogov. Eden od teh predlogov je, da se premisli obseg obveznih nalog občin, da se premisli, ali res morajo vse občine imeti enake glavarine.

Pokojnine. Bela knjiga je bila zdaj zunaj, lahko bi na dolgo in široko ... V bistvu se zopet nekako vidi, da v ozadju ni nekega bistvenega, tipičnega razmisleka, kako to družbo utiriti, če se tako izrazim, kako najti nek nov razvojni gospodarski, ekonomski model, ki bo spoštoval državljanke in državljane, zelo po domače povedano. Ali živim zato, da delam, da garam, pa od tega ne morem živeti, če sploh lahko pridem na trg dela?! Ali delam zato, da bom lahko živel?! Plus ekonomska demokracija, plus, če hočete, združništvo. Vlada ima celo nekega državnega sekretarja za to področje, pa nekako se mi ne zdi, da se kaj bistveno premika. Ko iz koalicije ubesedujete –veste, ni kohezije in zaradi tega moramo malo stisniti; če bomo mi odvisni od te tako imenovane, kot jaz rečem, pete javne blagajne, potem pomeni, da domače naloge nismo naredili. To potem pomeni, da sami ne

mislimo na sebe in ne mislimo lastnega razvoja. Kohezija bi morala biti cukrček, o katerem nekako razmišljamo, kako ga bomo vpeli v infrastrukturni razvoj na način nerazdrobljenosti. Kot sem že rekel, koalicija se posipava s pepelom, za prilogo imamo nek osemstranski dokument, gospod minister govori o volatilitnosti izračunov in vse skupaj me spominja na tisto, s čimer se že četrto stoletja profesionalno ukvarjam, če mu rečejo računalničarji GIGO – garbage in, garbage out. In ta razprava žal poteka nekoliko v tej smeri.

Mi smo dali neke zaveze, ta hiša je dala zaveze. Imamo strategijo Evropa 2020, kjer smo se zavezali, da se bomo borili proti revščini, kjer naj bi število izključenih do leta 2000 zmanjšali za 40 tisoč, v resnici se je pa število od 2010 do 2014 povečalo za 44 tisoč. To je to, kar sem včeraj spraševal gospoda Cerarja. Kljub pogromu nad javnim sektorjem, nad socialo in tako naprej Slovenija že zdaj za socialno zaščito namenja bistveno manj, kot je evropsko povprečje, okoli 20 % manj od tega. Imeli smo nek zapis o socialnem sporazumu v letošnjem letu, ki ga je v imenu Vlade podpisala resorna ministrica Anja Kopač Mrak. V njem je zapisano, berem, "da bo letos izveden izračun minimalnih stroškov in da se bo minimalni dohodek uskladil z življenjskimi stroški". Ministrstvo za delo obljublja to že od leta 2009, pa smo še vedno tam, kjer smo. Ali bo vlada obljube, zaveze strategije 2020 in socialnega sporazuma upoštevala, ali še veljajo, ali smo pozabili na njih, ali jih bomo realizirali?! Če gledam nacionalni reformni program, če gledam na to, kar govori gospod minister, če gledam belo knjigo o pokojninski reformi, če gledam vse skupaj, sem v imenu Združene levice, odkrito povedano, zelo skeptičen, da se bo to zgodilo. Gospod Cerar je včeraj govoril o odpisu dolgov, ki ste jih izmaličili, govorijo o deložacijah, ki jih očitno ne razume, in uporabljajo neko tujko, ki me nekako bolj spominja, da bomo šli v smeri "food stamps", kot se temu reče v Združenih državah Amerike. A je to domet te vlade in te družbe?! Upam, da ne.

Zaključil bi ta del, da si vseeno malo pustim časa, s tako imenovanim japonskim sindromom. Japonska je družba, ki ima že dolgo časa zelo nizko gospodarsko rast, bral sem neke študije v zadnjem času o tem, ampak kljub temu ohranja neko kvaliteto življenja. Mednarodni monetarni fond je pred kratkim predlagal – ne boste verjeli, groza, konec sveta –, naj na Japonskem dvignejo plačo v javnem sektorju. Verjetno gospod minister bi padel v nezavest, če bi zdaj to nekdo resno iz koalicije predlagal. Zakaj to govorim? Govorim zato, ker obstajajo tudi drugačni pristopi in načini izhoda iz krize, ki ne pozabijo na nekaj. Tukaj imamo Novo Slovenijo, imamo gospoda premierja, ki pravi, da je verujoči človek, imamo gospo vodjo Poslanske skupine Stranke modernega centra, ki pravi isto. Ampak v teh predlogih, kako bomo živeli do

konca desetletja, dragi moji, pozabljate na tisto – Ecce homo. Kje je človek?! Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, v njenem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovana gospa podpredsednica. Še enkrat prav lep pozdrav gospodu ministru s sodelavkama! Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Tudi mi v Novi Sloveniji obžalujemo, da je tako rekoč skozi zadnja vrata tega državnega zbora prišla ta točka dnevnega reda na aprilsko sejo Državnega zbora. Pričakovali smo odgovore na preštevilna vprašanja na matičnem delovnem telesu. Predlagali smo, da se obravnava tega dokumenta vsaj začasno prestavi, recimo na naslednji mesec; ampak enostavno nismo uspeli. In se tudi sprašujemo, če so tisti, ki so glasovali proti našim predlogom, razumeli, zakaj sploh gre. Gre pa za slovensko Ustavo, gre za 2. člen Ustave Republike Slovenije, ki pravi: Slovenija je pravna in socialna država. Danes ne bom razpravljal toliko o pravni državi, nekoliko več o socialni državi, ali bolje – o financiranju, gospe in gospodje, socialne države. Tisti, ki nekaj obljublja bodisi na vladi bodisi tukaj v državnem zboru, ljudem nekaj obljublja in ne pove, kje bo to vzel oziroma kje bo ta denar ustvaril, tisti je socialni demagog. In slišimo primere, da bo en sloj ljudi dobil dve kepici sladoleda na mesec, to je pravzaprav norčevanje iz enega sloja ljudi. Tisti, ki ne pove, kje bo to ustvaril, kje bo ta denar vzel, tisti je socialni demagog. Ali pa bo šlo v temu primeru, gospe in gospodje, za nezakonito financiranje volilne kampanje ene od političnih strank.

V skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu je Državni zbor vključen v pripravo načrta javnofinančne porabe za naslednje triletno obdobje že od samega začetka, ko se postavi ključne cilje. In tukaj bi želel odprti Zakon o fiskalnem pravilu, ki ga je podpisal po sprejetju v tem državnem zboru predsednik Državnega zbora 10. julija lani. In želel bi pokazati na 17. člen, ki govori o sprejetju prvega okvira in tudi o sredstvih za delo Fiskalnega sveta. In prvi odstavek 17. člena Zakona o fiskalnem pravilu pravi: "Prvi predlog okvira, skupaj z osnutkom Programa stabilnosti, vlada posreduje državnemu zboru in Fiskalnemu svetu najmanj 20 dni pred rokom za posredovanje Programa stabilnosti Evropski komisiji v letu 2016." Ampak mi zdaj imamo ta odlok, ki je posredovan državnemu zboru, tukaj naredim kljukico. Ta dokument, ta odlok pa ni bil posredovan Fiskalnemu svetu, ker ga ni. Gre torej za eklatanten primer kršenja zakona, konkretno njegovega 17. člena. Jaz bom vedno izražal priznanje ministru za finance dr. Mramorju, ki je vlagal velike napore, da je dobil 60 glasov tukaj,

v tej hiši, da smo sprejeli Zakon o fiskalnem pravilu. Na žalost premalo – morda mu je tudi zmanjkalo časa – naporov pa je bilo vloženi pri oblikovanju Fiskalnega sveta. In zdaj se na nek način poskuša pokazati na opozicijo, ja, tudi na Novo Slovenijo – češ, vi ste krivi, da nimamo Fiskalnega sveta. To ni fer in to ni korektno, takšne trditve niso korektne.

Še na en člen bi želel opozoriti glede na to, da člani Fiskalnega sveta v Državnem zboru niso dobili zadostne podpore. Opozoril bi rad na drugi odstavek 9. člena, ki pravi: "Po prejemu obvestila glede izteka funkcije ali po prejemu obvestila, da predlagani kandidat za člana Fiskalnega sveta ni dobil potrebne večine ali je bil predčasno razrešen, vlada brez odlašanja objavi v Uradnem listu Republike Slovenije poziv za prijavljanje kandidatov." Jaz tega poziva v Uradnem listu nisem zasledil, morda sem nepozorno bral, to je že moje naslednje vprašanje. Ali je ta poziv za nove kandidate za Fiskalni svet že objavljen? Predlog odloka o okviru oblikovanja proračuna, ki ga imamo pred seboj, je prispel v državni zbor v situaciji, ko – kot rečeno in že vsi vemo – nimamo oblikovanega Fiskalnega sveta, ki bi bdel nad številkami, po domače rečeno. To pomeni, da Vlada krši zahteve Zakona o fiskalnem pravilu, ki je bil sprejet z dvotretjinsko večino. Dejstvo, da se postavljanje proračuna za naslednja tri leta odvija brez Fiskalnega sveta, je nedopustno, kolegice in kolegi. Je nedopustno! Kot da nimamo Zakona o fiskalnem pravilu, kot da nimamo določb Ustave. To je nedopustno. Vse je torej po starem. Imamo sicer ta dokument, predlagala ga je vlada, ki zavestno krši zakon in zahteva od nas, da mi v državnem zboru potrdimo ta odlok, ki ni doživel zakonske procedure.

In če nadaljujem ali ne, se že razume, da poslanci Nove Slovenije tega odloka ne moremo podpreti. Bi ga pa podprli, če bi vložila vlada več naporov v oblikovanje Fiskalnega sveta, ko bi minister vsaj tolikokrat prišel tudi v Poslansko skupino Nove Slovenije in tudi druge opozicijske stranke. Mi želimo konstruktivno sodelovati in ko se bomo uskladili glede imen, potem bomo imeli tudi Fiskalni svet. Tako pa vidim, izgleda, da ni interesa, da bi v tem mandatu sploh dobili Fiskalni svet. Fiskalni svet bi moral zagotoviti neodvisen nadzor in oceniti predlog odloka, ki ga imamo pred seboj. Te ocene zdaj nimamo. Kršenje Zakona o fiskalnem pravilu krščanski demokrati ostro obsojamo. Koalicijo, na čelu s predsednikom Vlade in finančnim ministrom, pozivamo, naj takoj zagotovita spoštovanje zakona ter vzpostavitev Fiskalnega sveta in naj nas ne silijo k razmišljanju o ustavni obtožbi. V Novi Sloveniji tudi opozarjamo, da polemika glede strukturnega primanjkljaja ni razčiščena. Evropska komisija je za Slovenijo kot enega izmed ključnih problemov izpostavila strukturni primanjkljaj, poslanci pa še vedno nismo dobili zagotovil o izvedbi ključnih reform za njihovo

znižanje in argumentiranih pojasnil o metodologiji njegovega ugotavljanja.

Beremo poročilo Evropske komisije, Poročilo o državi – Slovenija 2016 in v tem poročilu Evropska komisija navaja, da se Slovenija med vsemi državami članicami sooča z najvišjim tveganjem za fiskalno vzdržnost. Z najvišjim tveganjem in to je problem, to nas skrbi. Če nikogar drugega v državi, v državnem zboru, v vladi – tudi v redu. V Novi Sloveniji smo zato na seji Odbora za finance in monetarno politiko predlagali, da se obravnava Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov predstavi, vse dokler se ne razčistijo ta vprašanja glede metodologije ugotavljanje strukturnega deficita. Naš konstruktivni in dobronamerni predlog na žalost ni bil sprejet. Svojo dobronamernost in konstruktivnost še enkrat tukaj izražamo tudi s pozivom ministru za finance, pa če hočete vladi. Če vlada nima dovolj podpore za sprejemanje strukturnih reform v koaliciji, potem naj pač poskuša tudi pridobiti glasove v opoziciji. Ko se pogovarjamo o tako pomembnih vprašanjih, kot je priprava proračuna do leta 2019, bi od koalicije lahko pričakovali veliko bolj vključujoč odnos, kjer se upošteva različna mnenja, konkretne številke in zakonske določbe. Način, s katerim je vlada začela postopek oblikovanja okvira proračuna, je po našem mnenju neprimeren. Opozarjamo na razvite države v tem trenutku, le-te oblikujejo moderno ekonomsko politiko. V Sloveniji pa zgleda, da se vlada obnaša po načelu – kar bo, pa bo.

Način financiranja socialne države je popolnoma odvisen od ekonomske politike države. Slovenija ta trenutek eno milijardo več porabi, kot ustvari. Ekonomska politika do leta 2019 bi morala najprej odgovoriti na vprašanje, kako eno milijardo več pridelati, ustvariti. Seveda ne gre čez noč, ampak da bi imeli vsaj nastavke, ki bi kazali na to, da bomo dolgoročno več ustvarili, da bomo lahko učinkoviteje financirali socialno državo. Za to gre. Vsi dobro vemo, kje v državi se ustvarja denar; še posebej tisti, ki smo kdaj bili v realnem sektorju. Za odgovore na te izzive potrebujemo najprej razčiščena pomembna vprašanja o strukturnem primanjkljaju in polno oblikovano sestavo Fiskalnega sveta. Dovolite še nekaj besed o strukturnem primanjkljaju. Strukturni primanjkljaj je pravzaprav, oprostite izrazu, tumor slovenskih javnih financ, ki raste nekje skrit v zavetju zdrave gospodarske rasti. Moram reči, da tukaj spet soglašam z gospodom ministrom dr. Mramorjem, ki pravi, da imamo gospodarsko rast, ampak je ta gospodarska rast zelo krhka. Iz tega se vidi tudi neka zaskrbljenost in konservativni pogled gospoda ministra za finance. Zaradi njega, torej zaradi tega strukturnega primanjkljaja postaja Slovenija strukturni bolnik Evrope. Če strukturnega primanjkljaja ne bomo odstranili, nas bo hudo prizadel. Za takšno operacijo pa potrebujemo ustrezna pravna orodja. Priložnost za njihovo vzpostavitev se ponuja ob prenovi Zakona o javnih financah. Dinamika odstranitve

primanjkljaja je določena v 12. členu Zakona o fiskalnem pravilu in se navezuje na uredbo Evropske unije, korektno Uredba (EU) št. 1175/2011. Če dinamike ne bomo spoštovali, to ne bo pomenilo le kršitev teh dveh predpisov, temveč celo kršitev 148. člena Ustave Republike Slovenije, to pa je že raven kršitve, ki lahko sproži postopke impeachmenta. Letošnje leto in tudi prihodnji dve leti zato nikakor ne bodo enostavni. Visoka gospodarska rast, ki nam jo napoveduje Evropska komisija, bo od nas terjala visoke strukturne napore. Strukturni napori pa pomenijo trajna znižanja določenih odhodkov, trajna znižanja. V času visokih stopenj gospodarske rasti je nekaterim sicer težko razumeti, da je treba odhodke še naprej zniževati, vendar drugačne poti na žalost ni. Strukturna prilagajanja je treba nujno izpeljati do konca. Trenutna gospodarska situacija je za strukturna prilagajanja vsekakor zelo ugodna. Napovedane rasti so namreč tako visoke, da se bo del negativnih posledic, ki jih bodo nekateri imeli ob izgubah prilivov iz proračuna, hitro kompenziral z višjimi prilivi z rastočega trga.

Odprava strukturnega primanjkljaja je odlična naložba za obdobja prihodnjih recesij. Če že ne zaradi nas samih, smo dobre izhodiščne pogoje za vstop v prihodnje recesije dolžni zagotoviti prihodnjim generacijam, spoštovani kolegice in kolegi. Še posebej zato, ker jim zapuščamo tudi visoko raven dolga. Nadaljnje zniževanje odhodkov bo prispevalo prav k temu, da bomo končno začeli ustvarjati tudi proračunske presežke in z njimi zniževati dejanski in ne le relativni obseg dolga. Na račun brutalnega zadolževanja smo namreč zadnje krizo preživeli relativno ugodno. Participacija na gospodarski rasti je bila prav z zadolževanjem v času krize tako že konzumirana. Se pravi, da smo mi gospodarsko rast na nek način že konzumirali. Zavedanje o tem dejstvu je nujno, saj se s prihodom gospodarske rasti žal poraja tveganje, da se bo strukturni primanjkljaj ponovno začel razraščati. Čas prihajajoče gospodarske rasti zato ni čas, ko se spet lahko prepustimo nebrzdani potrošnji, temveč je čas poravnave preteklih računov in hkrati čas priprave na nove krize.

Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister, iz vsega navedenega in še iz mnogih drugih razlogov na žalost Poslanska skupina Nove Slovenije tega predloga odloka ne more podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Lep pozdrav, podpredsednik, minister, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odlok, ki je danes pred nami, sprejemamo prvič. Prvič v zgodovini Republike Slovenije bomo za štiri leta v Državnem zboru določili tako

imenovan fiskalni okvir. Minister je prej povedal, da je to začetek postopka priprave državnega proračuna. Jaz upam, da po letu in pol, ko smo tu, vsi v tem državnem zboru vemo, da je postopek sprejemanja proračuna določen v Poslovniku Državnega zbora; nek poseben postopek, ki ni enak sprejemanju zakonov. Poslovnik posebej določa postopek sprejemanja proračuna. Spoštovani minister, o tem odloku v Poslovniku Državnega zbora ni niti besede. Ob sprejemanju Zakona o fiskalnem pravilu sem opozarjala na to, da bo treba spremeniti Zakon o javnih financah in Poslovnik. Ta odlok nekako ne more biti začetek postopka sprejemanja proračuna, ker v Poslovniku ni predviden. Drugo, odlok absolutno ni pripravljen v skladu z zakonom. Zakon določa, da se ta odlok pošlje v državni zbor in, kot drugo, Fiskalnemu svetu.

Predsednik Vlade je včeraj nekako takole povedal – Zakon o fiskalnem pravilu je sprejela Vlada. Za Fiskalni svet, da ni sprejet, ste krivi vi. Za oboje je potrebnih 60 glasov v tem državnem zboru. Spoštovana koalicija, spoštovana vlada, tudi Zakona o fiskalnem pravilu sami ne bi mogli sprejeti. Drugo, kar se tiče Fiskalnega sveta, spoštovani minister, z nami štirimi se ni glede Fiskalnega sveta usklajeval nihče. SDS je povedal, da se z njimi niste usklajevali. Se pravi, tudi če bi Nova Slovenija dala glasove za Fiskalni svet, je to še vedno samo 59 glasov. Zato morate puščico krivde usmeriti v nekoga drugega. 60 glasov je 60 glasov. In jaz ne razumem demokracije in delovanja Državnega zbora tako, da dobimo predlog na mizo in nekdo reče – vzemi ali pusti. Tako nam je bilo povedano. Že na odboru sem dala predlog, da prepustite opoziciji sestavo Fiskalnega sveta in preprosto na koncu zagotovite potrebno število glasov, če si to predstavljate tako. In ni prav, da predsednik Vlade zavaja slovensko javnost, ko govori o tem, kako se je usklajeval glede Fiskalnega sveta. Z nami nihče in kot so povedali kolegi v Slovenski demokratični stranki, tudi z njimi nihče. Imena, ki so bila na mizi, nikakor ne bi mogla dobiti 60 glasov.

Sedaj pa še nekaj na kratko, kar se tiče števil v tem odloku. Dokument lahko resnično zgleda kot dokument, ki ga lahko sprejmemo z levo roko. Dvanajst števil je navedenih za vsako blagajno posebej, državni proračun, pokojninska blagajna, zdravstvena blagajna in občine za tri leta. Spoštovani kolegice in kolegi, upam, da veste, da s tem odlokom zelo natančno začrtate, definirate in omejite stvari. Nismo slišali pravzaprav nič, kaj te številke vsebujejo. Bom omenila samo tri največje kategorije: socialni transferji; razen tega, da bo v eni vrstici zapisano – potrebno še dodatno krčenje. Pokojnine niti z besedico niso omenjene v dokumentu in Desusu ni problem tega potrditi, potem bo pa spet kot velik borec v zraku. Zelo natančno je s to številko definirano, kaj se dogaja; in enako za plače v javnem sektorju. Občinam mimo njihovega soglasja definirate

številko, resda skupno; ampak me zanima, kaj bo, če bo za zadnjih pet ali deset občin od teh dvesto in nekaj, kolikor jih imamo, kvote zmanjkalo. Ali to pomeni, da bodo brez proračuna oziroma bodo sprejele proračun brez odhodkov, ali kako?! Nimamo odgovorov. Lahko se slišijo zelo tehnični, ampak spoštovani kolegice in kolegi, na žalost je tukaj zadaj veliko vsebine in veliko življenj.

Najbolj zanimivo pa je gibanje zniževanja odhodkov državnega proračuna, kjer ta vlada in ta vladajoča koalicija praktično celoten trud konsolidacije javnih financ v tem srednjeročnem obdobju prepusti novi vladi. To niso samo besede, tukaj vam na grafu pokažem, kako nameravate zniževati odhodke državnega proračuna. V letu 2017 bodo minimalno nižji kot leta 2016, potem bodo leta 2018 krepko višji kot leta 2017 in leta 2019 krepko nižji od leta 2018. In temu se reče dobra skrb za zdrave javne finance ali kako je že rekel včeraj predsednik Vlade. Temu se reče neodgovorna javnofinančna politika, ker smo na poti, kjer smo enkrat že bili; kjer smo vse obljube, povezane s proračunom, ki smo jih dali, prenesli za tri leta naprej in vsako leto zamikali še za kakšno leto. Nikoli nismo prišli do prepotrebni sprememb, minireform ali kakorkoli jih imenujemo. To ta dokument pokaže. Če so to zdrave javne finance in odgovorna javnofinančna politika, ne vem, kaj lahko temu še rečemo. V naši poslanski skupini ta odlok absolutno ne bo dobil podpore.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Urška Ban bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Naj na koncu predstavim še stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra glede Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019. S Predlogom odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za triletno obdobje se v Državnem zboru tokrat srečujemo prvič. Državni zbor je namreč šele v letu 2015 sprejel Zakon o fiskalnem pravilu, bili smo zadnja država v Evropski uniji, ki je ta zakon sprejela. Ta zakon poleg temeljnih načel upravljanja z javnimi financami na ravni celotnega sektorja država na novo določa in opredeljuje tudi našo vlogo – aktivno vlogo Državnega zbora pri načrtovanju javnofinančne porabe. Tako smo poslanci vključeni v pripravo načrta javnofinančne porabe za naslednje triletno obdobje, tokrat obdobje od leta 2017 do 2019, že od samega začetka, ko se postavijo ključni javnofinančni cilji, ki jih je treba zasledovati pri javnofinančnem načrtovanju. Tak način priprave proračuna v Poslanski skupini Stranke modernega centra pozdravljamo, saj se

tudi preko Državnega zbora v pripravo proračuna lahko vključuje tudi civilna družba. Prav ta odlok naslavlja vse štiri blagajne javnega financiranja in ta poudarek se nam zdi še posebej ključen, saj so predvsem občinska, zdravstvena in pokojninska blagajna tisti stebri v državi, ki zagotavljajo stabilnost in varnost našim državljanom.

Odlok zasleduje dva ključna cilja, ciljni saldo sektorja država kot celota in posamezne blagajne javnega financiranja ter najvišji možni obseg izdatkov za sektor država ter posamezne blagajne javnega financiranja, to je državni proračun, občine, zdravstvena blagajna in pokojninska blagajna. Danes se tako rekoč soočamo s prvim korakom odgovornega in transparentnega proračunskega načrtovanja ter s tem tudi na nek način proračunske obravnave za naslednja tri leta. S tem dokumentom, ki ga obravnavamo danes, bomo določili prej omenjene cilje, ki bodo sledili sprejetemu Zakonu o fiskalnem pravilu, in tako omogočili, da se bodo do uveljavitve oziroma do priprave proračunov za posamezna leta na tej podlagi sprejeli tudi vsi potrebni ukrepi za to, da te cilje, ki so opredeljeni v odloku, tudi dosežemo. Pa kljub temu, da je sedaj postopek sprejemanja omenjenih javnofinančnih ciljev formaliziran z Zakonom o fiskalnem pravilu, v osnovi ne gre po vsebini za neko povsem novo materijo. Proces, na podlagi katerega se je določil ciljni saldo sektorja država in najvišji možni obseg izdatkov sektorjev država, se je izvajal tudi do sedaj, tudi pred sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu; in sicer vse od sprejetja pravil Pakta za stabilnost. Podatki o ciljnem saldu sektorja država in ciljnem obsegu izdatkov so bili vsako leto vključeni v Program stabilnosti, ki je predstavljal slovenski srednjeročni fiskalni okvir. Pristojna za sprejetje tega srednjeročnega fiskalnega okvirja je bila Vlada, ki je Program stabilnosti potem posredovala Evropski komisiji v nadaljnjo obravnavo v okviru evropskega semestra.

S sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu pa se, kot sem že povedala, del odgovornosti in pristojnosti, vezan na proračunsko načrtovanje, seli tudi v državni zbor. Na podlagi 6. člena in prehodne določbe 17. člena Zakona o fiskalnem pravilu je namreč Vlada pred dokončno potrditvijo Programa stabilnosti v letu 2016 dolžna Državnemu zboru poslati Predlog okvira za pripravo proračunov sektorja država za naslednja tri leta. Vlada je v skladu z roki, ki jih določa Zakon o fiskalnem pravilu, ter ob upoštevanju pomladanske napovedi makroekonomskih kazalcev, ki so jih pripravili na Umarju, in ob upoštevanju vseh drugih razpoložljivih podatkov v zvezi s pričakovanimi odhodki in pričakovanimi odhodki sektorja država v letošnjem in naslednjih treh letih v Državni zbor posredovala predlog okvirja, ki ga imamo danes na mizi. Dovolite mi, da se v nekaj naslednjih stavekih opredelim do same vsebine predloga odloka, za katerega verjamem, da bo v nadaljevanju še danes predmet širše razprave.

Predlog odloka vsebuje in opredeljuje dva pomembna cilja. Prvič, v 2. členu se določi ciljni saldo celotnega sektorja država in najvišji možni obseg izdatkov celotnega sektorja država, merjen po obračunski metodologiji, torej po metodologiji ESA. V skladu s temi izhodišči je v odloku predvideno, da se ciljni saldi sektorja država za leta 2017, 2018 in 2019 določijo tako, da bo v naslednjih treh letih zagotovljeno znižanje deficita sektorja država za 0,6 % bruto domačega proizvoda. Najvišji možni obseg izdatkov sektorja država je določen glede na ocenjeno višino prihodkov posamezne institucionalne enote sektorja država in je očiščen izdatkov, ki drugi enoti sektorja država predstavlja prihodke. Torej gre za konsolidiran obseg izdatkov. To, kar določa 2. člen odloka, je v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu. In drugič, v 3. členu so določeni ciljni saldi in najvišji obseg izdatkov za posamezno blagajno javnega financiranja, to je za državni proračun, proračun občin, pokojninsko in zdravstveno blagajno, izračunanih po denarnem toku, to je po načelu, po katerem se pripravljajo finančni načrti javnofinančnih blagajn.

S tem odlokom je predvideno, da tri javne blagajne, torej občine, zdravstvena in pokojninska blagajna, v obdobju 2017 do 2019 ne bodo ustvarjale dodatnega deficita. Za zadnji dve to tako ali tako določa že sama veljavna zakonodaja, hkrati pa se za državni proračun predvideva deficit v letu 2017 v višini največ 1,7 % BDP, v letu 2018 0,9 % BDP in v enako tudi v letu 2019. Na segmentu državnega proračuna se namreč kompenzirajo presežki oziroma primanjkljaji ostalih enot sektorja država, ki v odloku niso posebej zajeti, ker tega ne predpisuje Zakon o fiskalnem pravilu. Gre za javne agencije, javne sklade, javne zavode, ki se financirajo iz javnih ali pretežno iz javnih sredstev, proračunski skladi in gospodarske družbe, ki se pretežno financirajo iz javnih sredstev. Opisani okvir za pripravo proračunov bo služil kot podlaga za pripravo Programa stabilnosti, ki vsebuje opis politike in ukrepov za doseganje teh ciljev in določa tudi srednjeročni fiskalni cilj. Se pa vsebina Programa stabilnosti dopolnjuje in v določenih delih tudi prekriva z Nacionalnim reformnim programom. Program stabilnosti se osredotoča na makroekonomski razvoj, fiskalno politiko in javne finance, medtem ko Nacionalni reformni program opisuje ukrepe, napovedane strukturne reforme znotraj evropskega semestra. Oba dokumenta pa predstavljata temeljni strateški okvir razvoja Slovenije. V srednjeročnem obdobju Slovenija zaenkrat še v osnutku Programa stabilnosti načrtuje postopno zniževanje salda sektorja država in ciklično prilagojenega salda. Zato se pri načrtovanju javnih financ vlada osredotoča na strukturne ukrepe, ki bodo imeli trajen vpliv na strukturo in učinkovitost javnih financ.

V Programu stabilnosti se predvideva tudi nadaljnji trend zmanjševanja dolga sektorja država, ki se bo začel zmanjševati že v

letošnjem letu. Glede na podatek, da je bil deficit v letu 2015 nižji od 3 %, to pomeni, da prehajamo iz korektivnega v preventivni del Pakta za stabilnost in rast ter moramo poleg ciljev, ki jih zasledujemo na deficitu, zasledovati tudi cilj zniževanja dolga sektorja država, dolga nad 60 % BDP. Iz povedanega v naši poslanski skupni ocenjujem pripravo Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 kot izpolnjevanje, prvič, zakonske zaveze in tudi kot enega izmed ukrepov, ki bodo v prihodnje povečali proračunsko transparentnost in izboljšali planiranje prihodkov ter odhodkov vseh štirih blagajn javnega financiranja. Se pa tudi v naši poslanski skupini zavedamo, da so tokratne težave glede obravnave in sprejetja predloga okvira tudi posledica neimenovanega in s tem nedelujočega Fiskalnega sveta ter odsotnosti izvedbenega dela 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu v Zakonu o javnih financah oziroma v Poslovniku Državnega zbora.

Glede imenovanja Fiskalnega sveta je bilo že danes tudi na odboru povedanega veliko, naj pa na tem mestu poudarim, da smo predlog, ki ga je posredovala vlada v parlament v marcu, na seji Državnega zbora v naši poslanski skupini, Poslanski skupini Stranke modernega centra soglasno podprli. Predlagane kandidate smo ocenili kot kompetentne in strokovno visoko usposobljene za opravljanje vseh nalog, ki jih Fiskalnemu svetu nalaga Zakon o fiskalnem pravilu. Vendar ta predlog v parlamentu ni dobil ustrezne, torej dvotretjinske podpore. Zaradi pomembne in ključne vloge v nadaljnjih procesih javnega finančnega načrtovanja ter spremljanja in nadziranja javnofinančne porabe kljub vsemu pričakujemo od Ministrstva za finance in tudi od Vlade, da postopek imenovanja članov in predsednika Fiskalnega sveta nadaljujejo z objavo novega razpisa ter predlog kandidatov čim prej posredujejo poslanskim skupinam. Od poslanskih skupin pa pričakujemo odgovoren in državotvoren premislek o novih kandidatih.

Tudi postopek priprave novega zakona o javnih financah je v teku, in sicer v fazi obravnave pripomb, ki so prispele iz javne obravnave. Kot je na odboru povedala državna sekretarka, je teh ogromno, zelo veliko in zaradi zahtevnosti materije se z zakonom res nekoliko zamuja. Zakon o javnih financah je namreč eden izmed temeljnih javnofinančnih predpisov, ki poleg načela fiskalne odgovornosti vseboval tudi obveznost srednjeročnega načrtovanja fiskalne politike. Hkrati pa je priprava novega zakona o javnih financah tudi priložnost, da se na nek način modernizirajo instrumenti javnih financ, ker ta zakon že kar nekaj časa, razen določenih parcialnih posegov skozi druge zakone – Zakon o izvrševanju proračuna, Zakon o uravnoteženju javnih financ in skozi kakšen drug podoben predpis –, ni doživel večje spremembe že vse od njegovega sprejetja naprej. Se bomo pa s tem vprašanjem, ki se je tudi danes odprlo, ter s tema dvema težavama, ki sem jih navedla,

ponovno srečali že letos septembra, saj šesti odstavek Zakona o fiskalnem pravilu določa, če Vlada do 15. septembra tekočega leta ugotovi, da so se spremenile okoliščine, na podlagi katerih je bil sprejet okvir, Državnemu zboru in tudi Fiskalnemu svetu ob posredovanju predloga državnega proračuna ali njegovih sprememb posreduje v sprejetje tudi predlog spremembe okvira. Državni zbor namreč spremembo okvira sprejme ob sprejetju državnega proračuna ali ob njegovih spremembah. Zavedamo se, da bo brez spremembe Zakona o javnih financah in/ali tudi Poslovnika Državnega zbora nadaljnjo obravnavo težko izpeljati.

Kljub omenjenima težavama v naši poslanski skupini ocenjujemo, da Zakon o fiskalnem pravilu daje pravno podlago za obravnavo in sprejetje tega dokumenta in da je hkrati tudi sam postopek sprejetja tega dokumenta izpeljan v okviru obstoječih določb, kot jih določa Poslovnik Državnega zbora. V Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenjujemo, da je predlagani odlok primerna podlaga za pripravo sprememb proračuna za leto 2017 in predloga proračuna za leto 2018, ki ga bo Vlada predložila Državnemu zboru. Predlagani fiskalni napor, predviden v tem odloku, v posameznih letih kaže pravilno smer in stabilnost v javnofinančnih projekcijah, zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra podprli Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu okvira.

Besedo ima minister za finance dr. Dušan Mramor.

Izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Najlepša hvala.

Dovolite mi, da vam podam določena pojasnila. Se zavedamo in smo v vladi imeli, predvsem na Ministrstvu za finance, zelo veliko težav pri sestavljanju tega odloka in tudi pri sestavljanju Programa stabilnosti, ker v nasprotju s splošnim prepričanjem, da je metodologija Evropske komisije, kot se je izrazil poslanec Pogačnik, jasna, transparentna, znana vnaprej, to seveda ne drži. Če bi videli to metodologijo, približno toliko je debela. Notri označujejo kot raketna znanost, to je bilo na zadnji evroskupini izraženo. Rezultat, ki je prišel ven za Slovenijo za leto 2017 ne samo da je pač nelogičen, ampak je celo absurden. In ko sem na to opozoril na evroskupini, da je rezultat te metodologije zaradi določenih razlogov nelogičen – pa bom razložil, zakaj je nelogičen, in upam, da bo vsakomur jasno –, se je takoj prijavilo še sedem držav, ki so bile pripravljene podpisati en dokument, ki smo ga napisali Evropski komisiji in jo opozorili, da je treba rešiti

določene metodološke probleme v tej metodologiji. Poleg tega so nas pa podprle še nekatere druge države, ki so prišle do istih problemov. Ta metodologija je dejansko problematična. Nam za naslednje leto, za leto 2017 pri 2,3-odstotni predvideni gospodarski rasti, kar je za Slovenijo nizka gospodarska rast. Pred krizo smo imeli mi gospodarsko rast nad do 3,5 % v povprečju, pri 2,3-odstotni gospodarski rasti za naslednje leto ta izračun privede do tega, da imamo za 1,9 % višja gospodarsko rast, kot je potencialna za Slovenijo. To se pravi, da pride potencialna gospodarska rast pod 1 odstotno točko, kar je popolna neumnost, ker tak rezultat pomeni, da imamo v Sloveniji močno pregreto gospodarstvo. Ta 1,9 odstotne točke presežno gospodarsko rast nad tisto, ki bi jo mi potencialno smeli imeti, to je najvišji pribitek ali pa najvišja razlika med tisto, ki je predvidena, in med potencialno za celo Evropsko unijo, pri tem ko imamo mi deflacijo v Sloveniji. Se pravi, če bi imeli toliko presežno gospodarsko rast, tak primer je bil v letu 2008. Kaj smo imeli takrat? Ogromno inflacijo, ogromen deficit plačilne bilance, smo imeli zelo nizko brezposelnost. Mi imamo pa zdaj deflacijo, ogromen presežek plačilne bilance, eden najvišjih, za Nemčijo je najvišji v Evropski uniji, poleg tega imamo pa še brezposelnost, ki je na dolgoročni ravni nad to ravno. Iz rezultata metodologije pride, da ima Slovenija močno, najbolj v Evropski uniji pregreto gospodarstvo. In ko sem šel s tem do svojih kolegov, so nekateri rekli – mi smo imeli podobne probleme, ne toliko velike kot vi, ampak podobne probleme. Zato smo pripravljene z vami skupaj iti v pogovor z Evropsko komisijo o reviziji te metodologije oziroma popravkov. Italijanski finančni minister je prišel do mene s predlogom popravka podaljšanja obdobja, za katerega se računajo povprečja. In to smo podpisali in poslali Evropski komisiji. Ta logika, da ima Slovenija v letu 2017 strukturni primanjkljaj 2,8 % bruto domačega proizvoda, je popolnoma nesmiselna. To je priznal tudi na televizijskem intervjuju Dijsselbloem – sedajle predsedujoči Ecofinu in hkrati Evroskupini. Za naslednje leto po izračunih, ki jih imamo mi, se predvideva strukturni deficit v višini 1,3 %. Strukturni deficit, zmanjšanje strukturnega deficita v letu 2016, se pravi v tem letu, po naših izračunih pride 0,6 % BDP, točno toliko, kot mora biti. In glede na to, kako IMF in OECD izračunavata potencialni BDP, proizvodnjo vrzel in strukturni deficit, je to celo manj, kot je izračun OECD-ja, je pa nekje na ravni IMF, Mednarodnega denarnega sklada. Tukaj je težav zelo veliko. Imamo razgovor z Evropsko komisijo in se z njimi pogovarjamo, na kakšen način ta problem rešiti; ne samo za Slovenijo, ampak za več drugih držav. Glede zmanjševanja deficita, primanjkljaja – v letu 2013 je bil primanjkljaj 15 %, v 2014 4,9 %, v letu 2015 je bil predviden 2,9 % in v 2016 2,2 %. Mi imamo zelo jasen trend zniževanja, tudi če enkratne vplive, kot je dokapitalizacija bank in še druge

enkratne vplive izločimo, imamo še vedno zelo zdrav padec, kar nam vsi priznajo.

Vprašanje je bilo glede strukturnih reform. Res je, glede demografije je Slovenija v izjemnih težavah. Demografsko gledano imamo enega največjih problemov za dolgoročno fiskalno vzdržnost – do leta 2060 so te projekcije – in za srednjeročno fiskalno vzdržnost. In da bi to naslovili, kar ste tudi vi omenili, gospod poslanec, potem pač potrebuješ strukturne reforme, da to dolgoročno fiskalno vzdržnost vzpostaviš. In zato je nacionalni reformni program vse te reforme tudi predvidel. V letih 2016, 2017 mora biti zdravstvena reforma, morajo biti spremembe na področju pokojnin, morajo biti spremembe na področju dolgotrajne oskrbe in spremembe pri visokem šolstvu, ki bodo skrajšale študij. Vse to omogoča večji del delovno aktivne populacije, ki plačuje prispevke in s tem tudi ohranja pokojninsko blagajno ter zdravstveno blagajno v takem obsegu, da je možno izplačevati normalne pokojnine. Ampak to je že v nacionalnem reformnem programu, ki ga je prejšnji teden sprejela vlada. Glede tekočega primanjkljaja, gospod Pogačnik, ne držijo podatki, da je letos tekoči primanjkljaj večji, kot je bil lansko leto. Letos je, tako kot je navedeno v poročilih Ministrstva za finance, za 100 milijonov nižji kot lansko leto. Imamo pa še eno stvar, na katero smo tudi opozorili v sporočilu za javnost, ker je zadnji dan marca padel na nedeljo, so bila plačila za marec narejena prvi delovni dan, ki je temu sledil; in to je bilo 1. aprila. / oglašanje iz dvorane / 1. aprila je bilo plačano tisto, kar bi moralo biti plačano v marcu za marec. In tukaj gre za 49 milijonov. Če še to prištejemo, imamo za 150 milijonov na okroglo nižji primanjkljaj v letošnjih prvih treh mesecih kot v lanskoletnih prvih treh mesecih. Prihodki so višji kot v letu 2015, kar je zame presenečenje. Zakaj je presenečenje, da so višji? Ker bi morali biti nižji. Nižji bi morali biti zato, ker je konec stare finančne perspektive, prehajamo na novo, ki ima za približno 900 milijonov manj sredstev na razpolago za kohezijo, kot je imela stara perspektiva. In v začetnem obdobju bo črpanje manjše, ker je treba narediti vse tiste dokumente, da se lahko tekoče črpa. To, da so bili prihodki višji kot v letu 2015, je zame presenečenje; seveda pa moramo k tistim, ki so v naših poročilih, prišteti še 49 milijonov zraven in potem so še dodatno višji. Iz tega vidika so te ocene, kako se gibljemo v letošnjem letu, nekoliko drugačne, kot ste navajali.

Kako načrtovati ta padec strukturnega deficita do leta 2020, da bo takrat strukturni deficit nič? Vse so napovedi za naprej. Tudi te napovedi glede 2016 in 2017, ki so bile v poročilu Evropske komisije za Ecofin in za Evroskupino v marcu, vse te so samo napovedi in opozorila. Mi bomo vedeli natančne podatke za letošnje leto, kakšen je bil strukturni napor, jeseni naslednje leto. Takrat bomo šele lahko natančno določili, ali je bil ta strukturni napor

ustrezen, ali ni bil ustrezen. In so zdaj te napovedi preuranjene. Mi še nimamo niti dokončnega rezultata, koliko je bil deficit v lanskem letu. Če ne veš, koliko je bil deficit v lanskem letu, potem ne moreš vedeti, tudi koliko je bil strukturni napor. To še vedno statistika razčiščuje z Eurostatom in bo v kratkem objavljeno. Na tem temeljiti nek fiasco in ne vem kaj še vse, to je pa res pretirano, to so ocene Evropske komisije.

Pa še eno stvar bi rad povedal – metodologija. Za metodologijo ima vstopne podatke. Kateri vstopni podatki se uporabljajo in kako se izračunajo, mi ne vemo. Za precej teh podatkov mi niti ne vemo, kako so izračunani. Recimo za dolgoročno brezposelnost mi ne vemo, kakšen je model zadaj za ta input izračunati za v metodologijo. Mi imamo svoj izračun in ne pridemo niti približno skupaj. In tukaj bo zagotovo tudi predlog s strani te koalicije držav, da izračunavajo strukturni deficit, potencialni BDP in proizvodno vrzel države same, da bodo imele kontrole nad inputi. Potem to kontrolira Evropska komisija. Ker sedaj dejansko niti ne znamo včasih izračunati in priti do iste številke, kot jo ima Evropska komisija. Kdor pa si želi to bolj podrobno videti, pa si lahko pride pogledat to metodologijo, pa boste videli, da zato je pa res raketna znanost. Samo ta raketa na koncu ne leti, vsaj v primeru Slovenije ne.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin.
Pripravi naj se dr. Bojan Dobovšek.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Dober dan.

Ta odlok, ki ga obravnavamo, na nek način postavlja okvirje, kako naj bi si sledili prihodni proračuni te države in s kakšnim primanjkljajem bo delala ta država. Če pogledate odlok, potem vidite, da bolj ko se bomo približevali letu 2020, čedalje manjši bo primanjkljaj države, kar je seveda spodbudno. Seveda pa so to vse črke in številke na papirju, ki bodo realnost postale šele takrat, ko bodo tem številkam sledili tudi določeni strukturni in reformni ukrepi. Brez tega enostavno kakšnih bistvenih premikov v državi ni mogoče zagotoviti. Demografija je velik problem, ki bo Slovenijo v prihodnjih letih izrazito udarila na zelo številnih področjih; in bo ta stvar še kako povezana s pripravo vsakoletnih proračunov. Če pogledate samo podatke Statističnega urada Republike Slovenije, ugotovite, da se bo zgolj v prihodnjih desetih letih populacija, starejša od 60 let, povečala za 100 tisoč ljudi. To bo zagotovo v prihodnjih desetih letih enormen pritisk na pokojninsko, zdravstveno blagajno in še kaj. In če država že danes ne bo začela razmišljati o primernih reformnih ukrepih, da bi prilagodili naše sisteme na prihodnjo demografijo, potem nam bo predla trda.

Ko govorimo o proračunih, sta ključna dva podatka – kakšni bodo prihodki in kakšnih bodo odhodki. Pri odhodkih vsaj v Novi Sloveniji

vidimo kar nekaj možnosti, da bi se jih dalo še optimizirati; naj izpostavim tukaj predvsem subvencijska politika, ki jo pelje ta vlada, neprimerna, ker je včasih težko razumeti, zakaj bi država najprej vsem državljanom pobrala nek denar zaradi tega, da ga potem nekaterim razdeli s subvencijam. Ali ne bi bilo bolj enostavno, če želi država nekim podjetjem oziroma državljanom pomagati, potem je boljše, kot da jim deli denar, da jim denar pusti, z olajšavami in podobnimi zadevami. To je eden izmed pomembnih odhodkov v naših državnih proračunih, ki bi se ga dalo še pomembno optimizirati. Na drugi strani pa sta po naši oceni ključni zdravstvena in pokojninska reforma. Vsaj kar se tiče zdravstvene reforme, nam mnogokrat očitajo, da zagovarjamo privatizacijo zdravstva; pa to ni res. To so laži. Jaz bom neštokrat ponovil, da mi zagovarjamo javno zdravstvo, vendar drugačen, bolj vzdržan način financiranja tega javnega zdravstva. Pokojninska reforma se bo tudi morala zgoditi. Predvsem pa se mi zdi ključno, kaj bomo kot parlament storili za izboljšanje poslovnega okolja in za ustvarjanje novih delovnih mest. To je pa ključna osnova in brez tega padejo vse ostale stvari. Če ne bomo imeli ljudi, ki bodo dodatno plačevali vse te sisteme, potem nam nič ne pomaga. In tukaj je ena izmed temeljnih stvari, ki jo mi vidimo, predvsem ta, da zmanjšamo davek na plače oziroma na delo. Tukaj je treba dejansko narediti največ in če bomo k temu dodali še boljši servis za državljane, da bo javna uprava delala v korist državljanov pri samih umeščanjih v prostor in pri drugih servisih, da bodo boljše delovale občine, potem se lahko tudi nasmiha lepša prihodnost tej državi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Bojan Dobovšek,
pripravi naj se dr. Franc Trček.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Dokumenta, ki je pred nami, enostavno ne moremo podpreti glede na vse argumente, ki smo jih slišali v dosedanji razpravi. Če izpostavimo samo dve pomanjkljivosti. Najprej procesna, kako je nastajal dokument. Ker nimamo fiskalnega sveta, je dokument procesno pomanjkljiv in ne more biti kot takšen sprejet. Drug problem je vsebinski problem. Do sedaj nismo slišali zadovoljivih argumentov in vlada ni predstavila potrebnih informacij, ki bi podprle ta okrnjeni dokument.

Če pogledamo, kje bodo problemi. Prihaja do številnih omejitev na plačnem, na pokojninskem in na socialnem področju. En zelo velik segment ni bil izpostavljen, in sicer finančni segment. Gre za sektor država, v katerem ta finančni sektor ni dovolj izpostavljen. Če vemo, da imamo problem z bankami, ki so v večinski državni lasti, imamo problem s SDH in danes

vidimo, da bomo, kot kaže, imeli tudi problem z DUTB. Vse to bo še kako vplivalo na pričujoči dokument in zato bomo imeli problem.

V dokumentu nismo dovolj izpostavili in spregledali smo problematiko občin in njihovih proračunov. Gre za to, da so proti temu dokumentu tako sindikati kot gospodarstvo. Tudi Evropska komisija nas je opozorila, in to večkrat, da dokument ni primeren. Opozorila nas je predvsem na slabo stanje v Sloveniji.

Kaj očitam temu dokumentu? Da ni bilo usklajevanja glede tega dokumenta, da nismo dobili dovolj informacij, tovrstno dejavnost vlade očitam že pri več drugih dejavnostih, kot so migranti in vse ostalo. Se pravi, opozicijske stranke ne dobivajo dovolj informacij, nihče se z nami ne usklajuje, na nas pa se skuša prevaliti odgovornost za sprejete odločitve. Gre za to, da Vlada tudi s tem dokumentom zamuja kot z nekaterimi ostalimi. Vlada opravičuje, da je dokument takšen, kot je, zaradi prekratkih rokov in pa, kar smo slišali danes, da gre za raketno zagnanost. Jaz mislim, da je to tako pomemben dokument, ki odloča o prihodnosti Slovenije, da izgovor raketna znanost ni primeren za ta državni zbor.

Glede na to lahko zaključim, da dokumenta nikakor ne morem podpreti, ker ni zagotovljen fiskalni svet in neodvisen nadzor, vlada je imela čas, da bi to uskladila. Da se odgovornost zoper prelaga na parlament, vlada si zopet skuša umiti roke in narediti, da je parlament odgovoren, s tem apeliram na poslance koalicije, če bodo sprejeli ta dokument, da vlada na njih prelaga odgovornost za sprejetje dokumenta in dolgoročen razvoj Slovenije in pa da v dokumentu ni predvidljivosti.

Lahko rečem, da sta možni dve razlagi. Prva razlaga, da vlada ni sposobna, da bi sprejela ustrezen dokument, druga razlaga pa, da je dokument namenoma takšen. In obe razlagi sta nesprejemljivi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se gospod Franc Laj. Izvolite, gospod Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo še enkrat.

Nadaljujemo to debato, ki je bolj nekako nedebata. Začel bom tukaj, kjer je kolega pred menoj končal. Poglejte, parlamentarne demokracije evropskega tipa imajo v bistvu že kar nekaj časa v sebi en, si upam reči, defekt. Večino zakonov zlasti sistemskih zakonov vlaga v parlamentarno proceduro izvršilna oblast, ki jih potem tudi v veliki meri subsidiarno na različne delitve teritorialne oblasti, ki so različne od dežele do dežele, od države do države, izvaja. In če izhajamo iz tega primanjkljaja, je naloga parlamenta, če ne drugega, da nastavlja neko dvojno ogledalo tako opozicija kot koalicija, da izvaja nekaj, kar se reče v današnji lingua franca

fine tuning tovrstnih zadev, in da tudi spremlja, na kar se običajno pozablja, kako se te zakonodaje izvajajo v praksi. Mi se tukaj pogovarjamo nekako dokaj v zraku in jaz bi za uvod teh mojih preostalih minut citiral izjave gospoda ministra. Rekel je, citiram, "točno tako, kot mora biti". To je točno tako, kot mora, biti ta dokument. Primanjkljaj zdrav padec, ki nam ga vsi priznajo, glede stanja financ v proračunu sem presenečen, glede metodološkega striženja, mi ne vemo, glede metodologije raketna znanost - a ta raketa ne leti, vsaj v primeru Slovenije ne. Skratka, to nam tudi kaže na neko problematiko Evroskupine, ki je neka, kot smo lahko izvedeli v zadnjih letih, neformalna skupina gospodov, ki očitno radi dosti govorijo v prazno, si izmišljajo neke metodologije v korist enim, v škodo drugim, in se nekeje, če se izrazim, izgubijo v prevodu. Še vedno nismo dobili odgovora na vprašanje, ki ga bom še enkrat ponovim: ali obljube, zaveze iz strategije 2020 in iz socialnega sporazuma še vedno veljajo? Kako bodo realizirane? "Glede na to, "točno tako, kot mora biti", konec citata gospoda Dušana, se nekako bojim, da ne. Veliko se danes govori o reformah. Lahko bi jih našteali en majhen milijon. Definitivno se zavedamo že demografske situacije kar nekaj časa, zdravstvena reforma, pokojninska reforma, ali smo toliko bogata družba, da imamo neko dvotirnost občine, upravne enote, skratka, morali bi premisliti tudi reformo lokalne samouprave in javne uprave. Verjetno ne bi bilo slabo premisliti šolske in tehnološke reforme, če se že pogovarjamo o reformah. Neka gospa, ki je šla za evropsko komisarko, ki očitno manjka temu SMC, je govorila, kako je že rekla gospa Bulc, da bi na eni strani A 4-formata morali napisati, kaj si v tej družbi sploh želimo. In mi štrikamo oziroma štrikate te neke reforme, neke poldokumente, ki do opozicije običajno ne pridejo. Če že pridejo, mi, kot neko drugo ogledalo vlade, če hočete, smo vedno pri glasovanjih preglasovani. Na osnovi česa bomo izvajali te reforme? Če poslušate gospoda finančnega ministra, na osnovi nekkih odlokov, ki se jih je neka gospoda, ki v bistvu še formalni klub ni, nima neke zakonske podlage - Evroskupina, izmislila. In bo točno tako, kot mora biti. Če pri tem krava crkne, če pri tem človeka ni, pah, komu kaj ... Važno je, da bomo mi zdravo padali, kar nam bodo vsi priznali, če se bomo pa pri tem razbili na nos in potem bomo tri leta čakali na operacijo, ko bomo imeli razbit nos in bomo morali vmes to samoplačniško narediti, pač bomo. Situacija je takšna, kot je. Če nekako sklenem, glede na to, kar nam je včeraj odgovarjal ali ni odgovarjal gospod predsednik Vlade, glede na to, kar ubeseduje gospod finančni minister, ki je sedaj odstoten, jaz vem, da gospa Vraničarjeva, ki mora za te tabelce skrbeti, ne more celega sveta ubesedovati.

Glede na to, da so iz Socialnih demokratov, ki fevdalizirajo resor za delo, socialo in običajno se

pozabi enake možnosti, odstotni celo na matičnih delovnih telesih, se nam glede na vse to zelo, zelo slabo piše, zato mi tega v Združenih levici seveda ne moremo podpreti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima, gospod Franc Laj. Pripravi naj se, gospa Nada Brinovšek.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani, predsedujoči hvala za dano besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav še enkrat!

Mislím, da je pred nami izredno pomemben dokument, s katerim si bomo zagotovo tlakovali našo bodočnost za kar nekaj let. Glede na to koliko, koliko je bilo izrečenih besed v eno in drugo stran v prid in tudi glede pomanjkljivosti tega dokumenta, bi mogoče jaz izbral srednjo pot. Vsekakor je načrtovanje potrebno, da si začrtamo vsaj v teoriji svojo pot, vendar pa je treba pogledati, na katerih podlagah temelji to načrtovanje. Ne smemo pozabiti, če bomo želeli doseči te načrtovane cilje glede obvladovanja vzdržnega primanjkljaja, je vsekakor treba storiti vse, da bo vzdržna gospodarska rast, ker v nasprotnem primeru prihaja do izredno velikega konstantnega pritiska na državni proračun. Če po eni strani prihaja do izredno močnega pritiska za izdatke, to se pravi na odhodkovno stran, po drugi strani, če ni vzdržne gospodarske rasti, potem so ti cilji ogroženi. To je dejstvo. Kaj pa manjka temu, da bi se lahko približali? Po mojem vsekakor in zagotovo ukrepi, ki bodo dali vse te možnosti, da bo gospodarstvo lahko normalno dihalo, da se bo lahko normalno razvijalo. Če pogledamo, kaj se trenutno dogaja, te besede, da so povečani prilivi v primerjavi z obdobjem prejšnjega leta in tako dalje, jaz to vse verjamem ministru, da ti podatki držijo. Vendar je pa treba tudi upoštevati, da se kažejo določeni procesi, trendi gospodarskega upadanja, to se pravi zmanjševanja gospodarske aktivnosti zaradi mnogih vplivov, na katere imamo v določenih primerih direktne vplive, v drugih pa ne, ker so globalno pogojeni. To so dejstva.

Edino tako bodo obvladljive vse te blagajne. Tukaj je bilo omenjeno, kar se tiče lokalne samouprave, da so tudi tam potrebne spremembe. Jasno, da so potrebne. Če pogledamo v strukturi proračuna, v strukturi odhodkov, koliko so zastopani izdatki za občine, to ni zanemarljivo. Ampak kljub temu pa izkazujejo lokalne skupnosti nezadovoljstvo. To se pravi, tudi tukaj bodo se ponavljali pritiski, ker je marsikje predvsem na periferiji stanje na robu vzdržnosti, ni razvoja, blokiran je razvoj, stroški samega delovanja so tako visoki, da komaj shajajo s temi sredstvi, ki jih lahko pridobijo lokalne skupnosti.

Dejstvo je, čim več mladih zapušča državo, je to velika škoda za nacionalno ekonomijo in je normalno, da se potem tudi zmanjšujejo prilivi v razne blagajne, ker je

konkurenčnih produktivnih delovnih mest manj, ker najbolj sposobni odhajajo. In tu so problemi in bi bilo treba usmeriti vse napore, da bi se to stanje izboljšalo. Poglejmo samo primer. Ali smo uspeli kaj narediti v zdravstvu? Ne moremo reči, da smo kaj uspeli. Skoraj da nič oziroma zelo malo. Smo uspeli znižati stroške? Skoraj da ne. Pritiski so veliki, in to želim reči, da krepko in močno zamujamo s konkretnimi dejanji. Veliko je besed, malo je pa konkretnih dejanj, s katerimi bi lahko podprli vse te projekcije, ki bi bile tudi dejansko potem vzdržne.

Da načrtujemo zmanjšanje odhodkov državnega sektorja. Vse to drži, ampak vprašanje je, če je to v realnem življenju možno izvesti. Ne verjamem. Poglejte, pritiski so tudi s strani sindikatov. Normalno. Pritiski so s strani sindikatov iz javnega sektorja, potem policijskega sindikata, v zdravstvu se odpirajo problemi. Če to ne bo rešeno primerno, potem zagotovo bodo nastali neobvladljivi problemi.

Ali je prav, da s takšnim tempom zmanjšujemo deficit? Ja, očitno smo si to nalogo zadali, to zavezo sprejeli in bo zelo težko to od tega odstopati. To se pravi, če ne bomo smeli odstopati od tega, bi bilo maksimalno treba usmeriti vse napore v črpanje evropskih sredstev, s katerimi bi podpirali predvsem produktivni razvoj. Poglejmo kaj se dogaja. Če ni velikih investicij, je tudi gradbeni sektor v močnem upadanju, ki pa veže nase mnoge ostale panoge, ki notranjo potrošnjo lahko na naraven način povečujejo.

Mislím, da glede na to, kako je ta dokument pripravljen, glede na vse te pomanjkljivosti, ki so jih moji predhodniki tudi izpostavili, ni fiskalnega sveta in tako dalje, bo zelo težko ta dokument podpreti in temu dokumentu tudi verjeti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospa Urška Ban.

Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

V gradivu, ki je sicer priloga odloku in se imenuje Program stabilnosti 2016, je dano tudi resno opozorilo, ki govori o tem, da bo upadlo v naslednjem letu tudi povpraševanje na zunanjih trgih. Če se zavedamo, da je bil izvoz pravzaprav tisti nosilec gospodarske rasti, ki nam je omogočal uspešno zmanjševanje dolga v Sloveniji, tudi uspešno dajanje odgovorov na izzive, ki smo si jih zadali, je to zagotovo eno od resnih opozoril, zato bi bilo zelo pomembno, da se že danes pripravimo na morebitno zmanjšanje povpraševanja ali, če hočete, celo mogoče na neko novo globalno recesijo, ki se potem neposredno odrazi tudi na izvozu naših podjetij in s tem na ustreznem padcu gospodarske rasti. Prav je, da smo na to pripravljeni, da se nam ne bo zgodilo podobno, kot se nam je dogajalo leta 2008, ko smo

pravzaprav trdili, da krize ne bo, je pa pravzaprav kriza bila praktično že pred vrati.

Če želimo te razmere obvladovati, so edina učinkovita rešitev investicije v infrastrukturo. Glede na to, da potrebe po infrastrukturi v Sloveniji imamo, in glede na to, da takšna investiranja v infrastrukturo tudi močno pospešijo razvoj gospodarstva in tudi delovnih mest, bi lahko trdil, da bomo stopili tudi v morebitna nihanja po povpraševanju na zunanjem trgu pripravljeni in lahko ta manko nadomestimo tudi z večjim povpraševanjem doma in tudi z več delovnih mest, kot jih je ta hip na razpolago.

Zato menim, da je res treba v teh letih, ki so pred nami, 2017, 2018 in 2019, vložiti vse napore v investicije in čim prej preiti od usklajevanj, dogovarjanj, pogovarjanj o tem, da je 2. tir pomemben za Slovenijo, za slovensko gospodarstvo in za delovna mesta, k dejanjem. Mi smo v tem obdobju zamudili že kar nekaj razpisov, na katerih bi lahko dobili nepovratna sredstva. In ta hip so na razpolago pravzaprav sredstva v omejenem obsegu in bodo najbrž samo tista, ki bodo ostala zaradi nerealizacije nekaterih projektov, na katere so se prijavljale druge države.

Torej 2. tir je zagotovo ena od ključnih investicij v tem obdobju 2017, 2018 in 2019. Ne nazadnje se tudi kapacitete, ki jih ta hip ima na razpolago Luka Koper, do leta 2018 zapolnijo. Glede na zmožnost zdajšnjega pretoka prevoza tovora po obstoječem tiru Koper–Divača in samo ob izjemno hitri dinamiki pri izgradnji te investicije bomo po mojem mnenju lahko dali uspešen odgovor na to, da je gospodarska rast v Sloveniji stabilna in da bomo lahko pripravljene tudi na morebitna nihanja tudi na zunanjih trgih.

Tega sicer v teh dokumentih ni navedenega, vendar dejstvo je, da upad in načrtovani upad črpanja evropskih sredstev zaradi nove finančne perspektive je zaveden v tem dokumentu in samo na ta način bi po mojem mnenju lahko prebrodili ta izpad. V trenutku, ko bi prišlo tudi do črpanja preostalih sredstev, pa bi resnično prišli na zavidljivo raven gospodarske rasti, ki jo Slovenija nujno potrebuje za to, da bomo, upam da, vzpostavili stanje pred globalno finančno in gospodarsko krizo. Pa tukaj ne govorim in se strinjam z ministrom, ga pravzaprav moram tudi pohvaliti, če lahko tako rečem, pri njegovih prizadevanjih, da dokazuje znotraj Evropske komisije, da ne gre v Sloveniji za pregrevanje gospodarstva. Pregrevanje gospodarstva smo doživeli v obdobju 2004–2008 in takrat resnično regulator in vsi, ki so imeli možnost ukrepanja, niso opravili svojih nalog in nekako verjetno nasledili tistim poceni kreditom v tujini. Takrat je resnično bilo obdobje pregrevanja slovenskega gospodarstva. Upam si trditi, da ta hip ne v Sloveniji ni tako ugodnih kreditov, da bi lahko prišlo do pregrevanja slovenskega gospodarstva, in ne nazadnje tudi na zunanjih

trgih, čeprav Slovenija dosega v zadnjem obdobju vse boljše pogoje za financiranje, kar je zagotovo izjemno spodbudno in potrebno pravzaprav. Tudi to je treba v čim večji meri izkoristiti v tem trenutku, ko je to financiranje ugodno. Seveda gre potem za financiranje, kot sem že prej povedal, ne javne porabe kot take ampak vlaganja v infrastrukturo in s tem oplemeniti ta sredstva, ki jih lahko dobimo.

Druge investicije na področju infrastrukture poleg železnice so zagotovo še na področju cestne infrastrukture. Vse predolgo se pogovarjamo tako o tretji razvojni osi, o tretji a razvojni osi, o četrti razvojni osi, nekoliko več govora je v zadnjem obdobju o tretji razvojni osi, njenem severnem in južnem kraku, ampak vendarle se ponovno vse preveč zatika pri zagotavljanju virov za izgradnjo tudi treh razvojnih osi. Mislim, da niso izkoriščene vse možnosti, priložnosti in da ni tudi vloženega dovolj napora v to, da se poskušajo oblikovati finančni viri tudi za to cestno infrastrukturo. Mi smo ta hip v fazi izvajanja preostalega avtocestnega kraka, ki je uspešno izveden oziroma pripeljan v fazo izvedbe. Pri vseh ostalih odsekih, ki sem jih navedel, ni ustrezne dinamike, zato mislim, da bi kljub vsemu bilo treba nadaljevati razpravo o bencinskem centu. Pa tukaj ne govorim o tem, da bi posegali v količino trošarin, ki že ta hip prihajajo v državni proračun in so pomemben vir, ampak tisti bi lahko majhen delež bencinskega centa, ki ga lahko dodatno ob že uveljavljenih trošarinah pač namenimo za financiranje infrastrukture. Tudi če spremljamo nihanja trošarin v zadnjem obdobju, ugotovimo, da gospodarstvo zmore in prenese ta nihanja pri spremembi cen goriv in da ne zazna težav zaradi tega, kar se vam tudi v zadnjem obdobju dogaja. Pred kratkim smo imeli skoraj da vrednost diesla nekje okrog evra, danes je, mislim da nekje evro trideset, ampak ni bilo nekkih pretresov v gospodarstvu, ko se je zaznal ta dvig cen naftnih derivatov. Torej z minimalnimi dvigi oziroma dodatnimi viri skozi bencinski cent, ki ne posegajo v blagajno, ampak ustvarjajo namenski vir, bi zagotovo lahko tudi, ko se odločimo, da najamemo recimo kredit za izgradnjo infrastrukture za obdobje 20, 25 let, lahko zbrali tudi okrog 200 milijonov evrov, zato da se potem ta kredit odplača za vsega 0,32 centa. To kaže tudi študija, ki je bila pripravljena v sklopu izgradnje drugega tira in jo ne nazadnje podpira tudi Gospodarska zbornica. Torej z minimalnimi napori se da narediti bistveno več in izboljšati dejansko položaj tako proračuna države kot proračuna občin in posledično zaradi gospodarske rasti tudi pokojninske in zdravstvene blagajne. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Urška Ban. Pripravi naj se gospod Jože Tanko.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa, še enkrat, za dano besedo.

Naj v uvodu tudi sama pozdravim in pohvalim vse napore finančnega ministra gospoda Dušana Mramorja pri dokazovanju, da samo na podlagi skupne metodologije Evropske unije ne moremo trditi, kot to trdi Evropska komisija, da se slovensko gospodarstvo pregreva, se pravi, pozdravljam te napore in iskanje podpore tudi pri ostalih finančnih ministrih. Upam, da bodo nadaljnji pogovori, pogajanja uspešna in da bo prepoznano to, kar poudarja minister, da določeni rezultati iz te metodologije kažejo na neke nelogične rezultate.

Če se še enkrat na kratko dotaknem samega dokumenta, ki ga danes obravnavamo, Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2017/2019. Povedala sem že, da gre za nek nov dokument, ampak samo z vidika obravnave v Državnem zboru. Vlada je ta okvir določilve ciljnega salda sektorja država in blagajn javnega financiranja in najvišji obseg izdatkov že določala v okviru programa stabilnosti, od kar veljajo pravila Pakta za stabilnost in rast. Prav program stabilnosti je v preteklosti do sprejetja Zakona o fiskalnem pravilu tudi predstavljal slovenski srednjeročni fiskalni okvir. S sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu pa so določene pristojnosti vezane tudi na proračunsko načrtovanje že v tej začetni fazi, postavitve teh ključnih ciljev, najvišje meje izdatkov in ciljnih saldo za vse štiri blagajne, tako proračuni države, občin, zdravstvene in pokojninske blagajne, da bi se preselile v odločanje in v razpravo na parlamentarnih delovnih telesih in potem tudi na seji Državnega zbora. Tak način sprejemanja proračuna oziroma začetek s tem dokumentom v SMC pozdravljamo, saj bo tudi v prihodnosti zagotavljal neko transparentnost pri obravnavi proračunskih dokumentov, saj ne smemo pozabiti, da konec koncev je tudi civilna družba skozi obravnavo v parlamentu udeležena pri obravnavi tovrstnih dokumentov in da so prav vse štiri blagajne javnega financiranja, občine, država, pokojninska, zdravstvena blagajna, neki stebri v naši državi, ki zagotavljajo stabilnost in varnost našim državljanom. Sama ta obravnava v Državnem zboru daje večjo vlogo Državnemu zboru pri proračunskemu načrtovanju, kar zagotavlja tudi transparentnost, večjo zavezujočo vlogo v samem proračunskem postopku sprejemanja proračunov v Državnem zboru.

O čem govori odlok? Kot sem že povedala v naši poslanski skupini vidimo podlago v Zakonu o fiskalnem pravilu, ki smo ga v Državnem zboru sprejeli leta 2015 na podlagi spremenjene ustave, 148. člena, in v prihodnjih in končnih določbah od 15. do 19. člena tega zakona zakon govori o tem, kako se izvaja srednjeročna uravnoteženost v obdobju približevanja srednjeročnemu fiskalnemu cilju. In zdaj smo v tem obdobju in točno to, kar smo v ta zakon

zapisali, se sedaj operacionalizira, s številkami zapišem v ta odlok. Se pravi, na podlagi 15. člena Zakona o fiskalnem pravilu, ki določa, kako in na kakšen način se približujemo srednjeročnemu fiskalnemu cilju, s kakšno dinamiko, to je sedaj zapisano v tem odloku. Treba je navzgor omejiti izdatke, da se zagotovi prilagoditev strukturnega salda sektorja država v smeri srednjeročnega fiskalnega cilja. Kot rečeno, točno to določa tudi ta odlok. Določa ciljni saldo sektorja država kot celota in za vse štiri javne blagajne ter tudi najvišji možni obseg izdatkov za sektor država za vse štiri blagajne. Ko je bilo prej rečeno, da je s tem odlokom za štiri leta vse v naprej zacementirano in zapisano, naj povem, da v skladu s tem zakonom, Zakonom o fiskalnem pravilu bo Vlada lahko že jeseni ob novi makroekonomskih napovedih ponovno preverila vse zastavljene cilje in po potrebi tudi predlagala spremembe predvsem z vidika najvišjega obsega izdatkov posameznih blagajn javnega financiranja. In kaj bo omogočil ta dokument? Sprejetje tega dokumenta bo omogočilo pripravo proračunov za naslednja leta v okvirih, ki so potrebni za nadaljnjo javnofinančno konsolidacijo in s sprejetjem tega odloka bomo omogočili, da se bodo do uveljavitve, do začetka obravnave posameznih proračunov v Državnem zboru na tej podlagi sprejeli tudi vsi potrebni konkretni ukrepi za to, da se bodo te številke, ki so v odloku zapisane, tudi dejansko realizirale in ti cilji, ki so zapisani, realizirali. Vsekakor je treba skupaj s tem odlokom gledati in obravnavati tudi načrt razvojnih programov in program stabilnosti, ki smo jih tudi imeli že na odboru kot prilogo k temu odloku in oba ta dokumenta predstavljata temeljni strateški okvir razvoja Slovenije. Minister je že prej povedal, kakšni ukrepi so predvideni tako na prihodkovni, odhodkovni strani, katere so tiste strukturne reforme, od pokojninske, zdravstvene, dolgotrajne oskrbe, reforme visokega šolstva, dolgotrajne oskrbe, ki se bodo morale pripraviti že v naslednjem letu. Sama ocenjujem, da predlagani fiskalni napor, predviden v tem odloku v posameznih letih, kaže neko pravo smer, tudi rezultati, ki jih je tudi minister predstavil že v uvodu in potem v drugi intervenciji, ko je odgovarjal na vprašanja, kažejo da smo na pravi smeri, kažejo na neko stabilnost v javnih financah, v javnofinančnih projekcijah, zato ocenjujem ta odlok kot primerno osnovo za to, da se lotimo potem tudi rebalansa proračunov za leti 2017 in 2018. Menim, da so to prave in dobre osnove, zato bom ta odlok podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko, pripravi naj se mag. Alenka Bratušek.
Izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Sedaj obravnavamo točko dnevnega reda, ki je v bistvu ne bi smelo biti v zakonodajnem postopku, kajti glede na poslovnik in zakon ta točka ne izpolnjuje pogojev za obravnavo na seji Državnega zbora. Na to smo opozorili tudi pri širitvi dnevnega reda, ki ga je koalicija speljala na silo, ampak pač tako je. Koalicija ima glasove, pravila si razlaga po svoje, poslovniška in zakonodajna, in zato smo pač tam, kjer smo. Ko se nobena stvar ne izvaja na tak način, kot je napisana, ampak vedno nekoliko drugače. Ali pa v tem primeru precej drugače, kot je bilo uzakonjeno. Najprej bi rad opozoril glede na te ponavljajoče očitke, da nismo mi podprli Zakona o fiskalnem pravilu. Res je, nismo ga podprli, čeprav smo se z vlado veliko pogovarjali. To je treba priznati, da je bilo več pogovorov. Vendar je med zapisom v ustavi in med fiskalnim pravilom pomembna vsebinska razlika, kajti Zakon o fiskalnem pravilu je stvari, ki so zapisane v ustavi, zelo popravil in precej razmehčal, tako da si vlada ta problem okoli ocene krize in predvsem glede ocene, kdaj so posebne razmere, lahko razlaga zelo po svoje. Tudi nobena skrivnost ni, da zakon o fiskalnem pravilu prinaša nekaj, kar ustava ne dopušča. To je že v mejnih razmerah pol odstotni primanjkljaj. In dovoljena zadolžitev, čeprav za to ni nobenih pogojev.

Koalicija in del opozicijskih strank je tako deformacijo ustavne določbe podprli. Dobili ste za to rešitev, ki ste jo predlagali, 62 glasov, se pravi tudi glasove dveh opozicijskih strank. Ampak v končni fazi to ne pomeni prav veliko. Naslednji korak, ki bi ga morala vlada narediti, pa ga v devetih mesecih ni bila sposobna, je priprava oziroma predlaganje kandidatov za fiskalni svet. Vlada je porabila ogromno časa, da je oblikovala nek predlog za glasovanje na Državnem zboru. Za ta nabor je potrebovala ravno tako, za vsakega od predlaganih, 60 glasov. Vendar kot vidimo, se pravzaprav z nobeno od opozicijskih strank ni kaj posebej pogajala oziroma usklajevala glede primernosti kandidatov za fiskalni svet. Nas ni obiskal in povabil na razgovor ne predsednik Vlade, ne minister za finance, ne kdorkoli iz Ministrstva za finance, tako da smo bili samo seznanjeni, kaj bo predlagala. Nobene možnosti vpliva ali možnosti, da bi kakorkoli na to vplivali. Slišim, da je podobno pri nekaterih drugih opozicijskih strankah. In potem tu predsednik Vlade zmore, to je bilo namreč včeraj, obtožiti tiste, ki tega predloga za fiskalni svet nismo podprli, da smo pač krivi za ta problem in da smo na nek način skoraj storili zločin proti koaliciji. Če koalicija ve, da potrebuje za nek predlog več kot ima sama glasov, je nekaj najbolj normalnega, da se pogajaš in pogovarjaš s tistimi, od katerih pričakuješ podporo in jo potrebuješ. Nič od tega ni nihče storil iz vladne garniture. Nič.

V Zakon o fiskalnem pravilu ste vsaj v nekaj členov zapisali fiskalni svet in njegovo vlogo pri oblikovanju predlogov, ocenjevanju vladnih izhodišč in tudi to, komu mora fiskalni

svet vse posredovati svoje ocene. Fiskalni svet ne samo da mora svoje ocene posredovati Vladi glede njenih dokumentov, ki jih pripravi, ampak tudi Državnemu zboru. V tretjem odstavku 7. člena neposredno piše: "Fiskalni svet ocene iz prejšnjega odstavka pripravi in posreduje Vladi ter Državnemu zboru." Sedaj pa sprašujem Vlado, kdaj so dobili mnenje fiskalnega sveta in tudi predsednika Državnega zbora, kdaj je v Državni zbor bilo vloženo mnenje fiskalnega sveta, ki se nanaša na to točko dnevnega reda. Ni ga. In povem še enkrat, da ta točka dnevnega reda ne izpolnjuje pogojev za obravnavo na tej seji Državnega zbora, zato ker enostavno ni ustreznih obveznih pripadajočih elementov.

Včeraj smo slišali, da je vlada v teh devetih mesecih potrebovala dva razpisa, da je pripravila septembra razpis, ga novembra nekako oblikovala in ga dala marca v Državni zbor v postopek. Zakaj si je vlada vzela te trimesečne zamike, da je prišlo do tega končnega predloga. Zakaj? Če bi vlada imela interes, da se fiskalni svet dejansko uredi in ustanovi, potem bi morala te postopke peljati izredne promptno, izredno hitro. In če bi to počela, bi lahko imeli fiskalni svet prvič na glasovanju že meseca oktobra, pa drugič recimo decembra, pa tretjič februarja, če bi ubrali to tehnologijo. Razpisni rok lahko vlada na nek način prilagodi ali na 30-dnevni, lahko da 15-dnevni rok in tako naprej. Nič od tega se ni storilo, ampak se je zavlačevalo z razpisi, predlogi so ležali po predalih in potem se je poskušalo s tem predlogom, ki si ga je vlada sama izbrala, prisiliti Državni zbor k neki odločitvi, s katero se del, pomemben del Državnega zbora ni strinjal. Tudi tisti, ki so podprli Zakon o fiskalnem pravilu, teh je bilo 62, niso dali svojih glasov za ta predlog, za katerega se je očitno minister Mramor posebej prizadeval in se z nekaterimi osebno pogovarjal, ki so se na ta razpis prijavi. To pomeni, da je bil ta predlog oblikovan v celoti po meri ministra za finance. Kljub temu pa to zavlačevanje pomeni in pokaže na to, da si vlada za to, da bi se fiskalni svet imenoval, ni prizadevala. In je to pripeljalo do te skrajne situacije, zato da tega fiskalnega sveta ne bi bilo, da se pri teh ključnih dokumentih, ki jih mora ta vlada pripraviti, ta okvir za triletne proračune, pa če je že tak dokument, se ne bi soočali z eventualno drugačnim pogledom na javnofinančne politike, ki jih ta dokument predpisuje, kot so ocene Vlade. To je po moje eden temeljnih razlogov, zato se je ta postopek tako peljal in zato se je tej situaciji, ko bi fiskalni svet odločal, tudi izognilo.

Če si ena vlada, ki jo vodi ustavnopravni strokovnjak dr. Miro Cerar, lahko privoščiti taka izigravanja, potem najbrž ne moremo govoriti o tem, da so pristopi, ki jih ta vlada ubira, dobronamerni in skladni z ustavno ureditvijo in z zakoni, ki ta položaj dodatno razdeljujejo. Smo v situaciji, ko so kršena pravila iz ustave, smo v neustavnem stanju in smo v nezakonitem stanju. Sprejemati nek načrt, srednjeročni načrt za

naslednje tri proračune na nezakoniti osnovi, najbrž ne more biti neko spričevalo o tem, da si Vlada za te stvari, za proračune resno prizadeva. Prej vam je bil pokazan nek diagram, ki ga je poslanka Alenka Bratušek pokazala, ki kaže, kako ste si vi ta finančni okvir za načrtovanje proračunov zamislili. Se pravi, vi bremena iz te javnofinančne situacije, v kateri smo, prenašate na vlado po vaši vladi. Niste sposobni prevzeti nobenih realnih bremen in nobenih ukrepov, da bi eventualno vsaj sorazmerno porazdelili bremena, ki jih bo treba zaradi okvirov in dosedanjih bremen, to se pravi obremenitev proračuna in tudi z javnim dolgom zadeve sanirati. Nič pomembnega od tega si ta vlada ni vzela, da bi ukrepala. In predsednik vlade je včeraj govoril o tem, da je to prva vlada, ki si prizadeva za neko ureditev. To je prva vlada, ki zavestno krši ustavo, ki zavestno krši zakon, ni pa prva, ki bremena prelaga na naslednjo vlado. Jaz vas moram opozoriti, gospod minister, da so bila tudi drugačna obdobja. Mi se spomnimo obdobja 2004–2008, ko je predsednik vlade bil nekdo drug, ki si je zastavil čvrsto vztrajanje na politiki uravnoteženja javnih financ, se pravi, da lahko prevzameš toliko bremen, kolikor lahko zbereš v proračunu. In te stvari so se takrat naredile. Ob tem da se je istočasno izvedla davčna reforma, kjer so se za približno milijardo evrov zmanjšali prihodki proračuna, a so bile takrat v tistem obdobju še vedno javne finance vzdržne. Leta 2006, 2005, 2004 so bili proračunski primanjkljaji izredno nizki, leta 2007 je kljub davčni reformi proračun izkazoval primanjkljaj in šele v kriznem obdobju 2008, ko je vlada Boruta Pahorja določene stvari popravljala in zadeve opustila, je prišlo do nekega manjšega izkazanega primanjkljaja v proračunu.

Skratka, če se vlada za neko politiko odloči, ne potrebuje nobenih pravil. Ampak vlade, ki si pa postavijo pravila in potem ta pravila kršijo, pa pomeni, da se takšnih projektov lotijo populistično s figo v žepu, ne prevzemajo sorazmernega dela odgovornosti, ampak svoj del peljejo tako, da bodo dobili najboljši javnomnenjski iztržek in potem šli v naslednji mandat z neko podobo, kaj pa vem, namišljene socialne in ne vem kakšne vlade.

Reformnih ukrepov v tem obdobju do sedaj nismo videli. Ko vprašaš vlado ali pa katerega koli ministra, tudi predsednika vlade lahko, s katerimi ukrepi je ta vlada pripomogla k gospodarski rasti, ne napišejo v odgovoru niti enega ukrepa. Niti enega ukrepa. Lahko zdaj vprašamo ministra, s katerimi ukrepi so pripomogli h gospodarski rasti, s katero davčno razbremenitvijo, stroškovno razbremenitvijo proračuna in tako naprej. Ni ukrepa. Vladnih investicij je malo, skoraj jih ni, črpanje evropskih sredstev je zmanjšano, in ostane pač tisto, kar je vezano na investicije v gospodarstvu in njihove napore za vzdrževanje ali povečevanje izvoza. Ni ukrepov.

Potem pridemo v situacijo, ker ni ukrepov, da se vse te stvari preložijo na nekoga, ki bo spet dovolj korajžen, ki bo sposoben, ki si bo upal nastaviti hrbet, da bo te ukrepe realiziral in izpeljal začrtani okvir. Če ga bo izpeljal, bo problem, ker bo vse na cestah. Če ga pa ne bo, bo pa medijski in drugi aparat naredil svoje. In najbrž ne bo s tistim delal v rokavicah, če ne bo iz prave politične opcije naslednja garnitura.

To, kar je predloženo s tem dokumentom na dveh, treh straneh, mislim, da ne zadostuje za neko resno razpravo v Državnem zboru. Je neodgovorno, je neprimerno, da se na takšen način Vlada loteva reševanja tega problema. Če se že pohvali Vlada z Zakonom o fiskalnem pravilu, da je ta zakon njena zasluga, potem naj bi tudi v prvem letu največja bremena iz tega zakona prevzela. Logično bi bilo, če se hvali s tem, da je sprejela zakon, da je to njen dosežek. Ampak ne. Malenkosti so ali pa naj bi bile v naslednjih proračunih za predvideno obdobje mandata tretje vlade, glavna, ključna bremena pa potem preložena na čas po volitvah. To je neodgovorno in tudi neprimerno in tudi nedostojno. Tudi to, kar počnemo z vodenjem javnofinančne politike in zadolževanja, je neprimerno. Posledica neizvajanja teh ukrepov, ki bi jih morala ta vlada ali prejšnja vlada ali Pahorjeva vlada sprejemati, je hitro rastoč javni dolg. Ta se je za nekajkrat povečal v nominalnem znesku in zelo veliko tudi v relativnem, merjeno na BDP. To vse pomeni odsotnost ukrepov finančne politike, neodgovornega ravnanja Vlade, ko vzdržuje neke sisteme, ko si zagotavlja nek mir, predvsem najbrž tukaj računa na javni sektor, ker tam se sploh nič ne dogaja, in zadeve tečejo naprej z nezmanjšano hitrostjo, kar zadeva zadolževanja. To je neodgovorno vodenje politike.

Kot vidimo, tudi ni nikjer predvidenih resnih ukrepov za zmanjšanje davčnih obveznosti, ne državljanov in ne podjetij. Pri nas so obremenitve z davki in prispevki ali pa, recimo, če boste gledali dohodnine, je prag postavljen bistveno nižje kot v sosednji Avstriji. Naši poslanci bi prišli v Avstriji v skoraj najnižji obdavčitveni razred. Mogoče v prvega naslednjega, pa zaradi tega avstrijska država ne trpi nobenih problemov, kar zadeva izvajanje socialnih politik, šolskih politik, investicij in tako naprej. Očitno je pri nas v tej porabi ali pa v prerazporejanju prihodkov proračuna nekaj hudo narobe, ker plačujemo pri bistveno nižjih zneskih zaslužkov bistveno višje dohodnine kot Avstrija. Pa izvajajo vse politike, ki pripadajo državi, prav vse. Nihče ne jamra, da so preveč obdavčeni, nihče ne jamra, da imajo slabe storitve ali pa slabše storitve kot v Sloveniji in tako naprej in tako naprej. Podobno je s prispevki za funkcioniranje javnih sistemov. In smo povsod na špici. Če se nekdo hvali s socialno državo in jo meri samo po tem, koliko denarja se prerazporedi z investicijskega dela države v transfere za odpravljanje revščine in podobnih

stvari, to ni socialna država, to si ta pojem nekako narobe razlaga. Na koncu bomo vse prerazporedili in bomo naredili tam nekje plus, minus 3 % do uravnilovke. Socialna država se dela na drug način. Ker je bila prej izrečena kritika na obdobje 2004–2008 glede inflacije in pregrevanja, dajte pogledati realne plače ali pa realne penzije ali pa realne druge stvari v tistem obdobju, kljub temu da pravite, da se je pregrevalo in da je bila inflacija previsoka. Če boste to sponderirali, boste še vedno dobili bistveno bolj ugodno situacijo, kot je sedaj. Bistveno bolj ugodno. In največji kritiki takrat, ko se je pregrevalo gospodarstvo, bi morali zdaj znati ogreti gospodarstvo, ne da smo po tej gospodarski rasti tam slabši od celega škodnega bloka. Dajmo ogreti, dajmo napisati ukrepe za ogrevanje gospodarstva, za nove zaposlitve in tako naprej. Znali ste kritizirati obdobje, ki je, kar zadeva gospodarsko rast, najugodnejše v slovenski zgodovini, ne znamo pa popraviti stanja, da bi zdaj na nek način skočili gor. Kriterij je predvidljiv. Jaz mislim, da kar zadeva merjenje standarda po kupni moči je recimo eden od teh. Mi smo padli na tej povprečni lestvici, primerjava z EU 28 za 5 ali 6 %. Od tistih, ne vem, 91 ali 92 % povprečja smo zdaj padli na, ne vem, 85 ali 87 %. To je dosežek teh kritik in neukrepanj in vzdrževanja napačnih stvari, ki se kar ponavljajo in kar vrtijo naprej. Ne naredimo pa tistih pravih ukrepov. Pridite s predlogi za ogrevanje gospodarstva. V tem letu in pol oziroma skoraj dveh letih, kar bo vlada čez nekaj mesecev, jih še nismo videli na prav nobenem področju. Sajenje rožic je edina stvar, ki jo ta hip ta koalicija obvlada oziroma jo je v tem mandatu do sedaj obvladala. Nič drugega. In aparat, ki vas s tem servisira, medijski aparat to z velikim veseljem očitno počne. Mi pa na nek način v bistvu tonemo. Prehitevajo nas po gospodarski rasti Slovaška, Češka, Poljska, Baltik, Hrvaška. Kje smo se v tej zgodbi zdaj znašli s svojimi pravovernimi in ne vem kakšnimi politikami? Vzdržujemo probleme, jih servisiramo, stavk nobenih, čeprav padamo, zaostajamo, protestov nobenih. Ko je bila situacija dobra, so bile polne ulice protestnikov. Zdaj, ko smo dejansko slabi in izgublamo primerjalno z vsem primerljivim okoljem, ni nič. Očitno je v tej državi nekaj narobe, ker ne veljajo pravi kriteriji, ne upoštevajo se prava merila. Hvalijo se napačne stvari. Jaz mislim, da prav dolgo časa se to ne bo dalo narediti.

Še enkrat naj ponovim, za obravnavo tega dokumenta, za katerega bomo zdaj porabili skoraj 5 ur, če bo čas porabljen, ni nobene poslovniške in zakonske podlage, ker ne izpolnjuje pogojev po Zakonu o fiskalnem pravilu, ki ga je pripravila vlada Mira Cerarja in je dobila za njega zadostno večino. Tako da je to dokument, ki nima nobene teže. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zadnji prijavljeni razpravljavec je magister Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Mislim, da je moj predhodnik gospod Tanko povedal vse, vse bistvene zadeve, o katerih se danes tukaj notri pogovarjamo. Jaz osebno in Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke je prepričana, da ta dokument, ki ga je pripravila Vlada, ni primeren za nadaljnjo obravnavo in da ni primeren, da danes sploh o njem Državni zbor razpravlja. In ključni razlog je, ker ni fiskalnega sveta. Spoštovani kolegi, kolegice, jaz ne bom rekel ministru za finance naj si prebere 7. člen Zakona o fiskalnem pravilu, ker ga verjetno dobro pozna, ampak koalicijski poslanke in poslanci si pa dajte prebrati 7. člen Zakona o fiskalnem pravilu, ki govori o pristojnostih in nalogah fiskalnega sveta. Spoštovani minister, mi smo pričakovali, da preden boste vi poslali v Državni zbor ta odlok, da boste poslali predlog za imenovanje fiskalnega sveta. Ampak tega niste storili. Poglejte, fiskalni svet je nekakšen nadzorni odbor, nadzorni svet, en regulator, ki preverja, ali to, kar se zapiše v neke papirje, v neke dokumente, sploh drži ali ne drži. In kako naj mi vam danes verjamemo, da vse te številke, ki ste jih tukaj navedli, so pa tiste, ki pa imajo neko vzdržnost? Vidimo, da nas Bruselj, Evropa nas opozarja na precejšnja tveganja. Ali bo sploh proračun za leto 2016 v skladu s pravili ali ne? In opozarja nas Evropa ne strukturni primanjkljaj. Govorim o odloku 2017, 2018, 2019. Danes ste tukaj zato, ker ste morali izpolniti neke datume, ki vas obvezujejo do določenih inštitucij, da te podatke pošljete. Mene kot poslanca in kot davkoplačevalca pa zanima, kdaj bomo dobili nove številke, kdaj boste poslali rebalans proračuna za leto 2016, spoštovani finančni minister. Kdaj bomo ponovno dobili v Državni zbor to? Glejte, jaz sem prepričan, da te številke, ki ste jih vi navedli v tem odloku, ne bodo držale, da bomo o tem odloku za 2017, 2018, 2019 še vedno razpravljali. Ampak glejte, jaz ne govorim na pamet, ampak ker se stanje poslabšuje iz dneva v dan. In iz dneva v dan prihajajo na plan neke cvetke. Danes smo lahko v medijih razbrali, da je DUTB pred insolventnim položajem. 50 milijonov bo ponovno treba dati, če držijo navedbe določenih medijev. Zato ker ste se vi odločili za pripojitev Factor banke in pa DUTB k slabi banki. Čeprav bi ti dve banki morali likvidirati. Obremenili ste kadrovske DUTB. Verjetno samo vi veste razloge za to. Vlada se je odločila za poenostavljeno pripojitev brez revizij, brez ustreznih bilanc. Mislim, da se danes točno ve, zakaj ste to naredili. Ker se skrivajo določene zadeve znotraj. Koliko takih zadev bo še prišlo na plan, vi nam pa, spoštovani minister za finance, tukaj prodajate, kako je prav, da Državni zbor to sprejme. Smo brez polovice nadzornega sveta Nove Ljubljanske banke, ki bi morala biti tik pred

prodajo. Govorim o strukturnem primanjkljaju za leto 2017. 2017 je tudi meja, ko bi morala biti sprivatizirana Nova Ljubljanska banka. Danes Nova Ljubljanska banka nima popolne sestave nadzornega sveta, nima predsednika uprave. Ima zgolj v. d. In to je naša največja banka. Jaz sem prepričan, kako bo proračunski primanjkljaj izgledal in kako bo strukturni primanjkljaj izgledal, da je verjetno tudi odvisno od uspešnosti privatizacijskih postopkov NLB. To so vse stvari, ki govorijo o tem, da ta vlada ne deluje tako, kot bi morala, da iz dneva v dan pridejo neka nova dejstva, nova spoznanja in tisto, na kar je opozicija opozarjala pred pol leta, enim letom. Brez fiskalnega sveta, jaz mislim, da ta odlok nima smisla sprejemati. In ne nazadnje 8 strani za odlok, ko pa govorimo o proračunu 2017, 2018, 2019 ciljni saldo, da je bistveno premalo. In če že, manjkajo vsaj dve ključni tabeli v tem gradivu.

Spoštovani minister, vi največje obremenitve prelagate po izteku vašega mandata – na leto 2019. Spoštovane poslanke in poslanci SMC, se vam zdi to etično in moralno, da predlagate največje obremenitve v tem dokumentu po izteku vašega mandata? Spoštovani minister, vi ste tudi iz kvote SMC, ali je to etično in moralno? Če mene vprašajte, ni. In dajte vsaj na pripombe Evropske komisije nekaj narediti. Vi ste odgovarjali prej glede primanjkljaja. Jaz sem navedel dejstva, ki izhajajo iz javno dostopnih podatkov. Državni proračun je imel prejšnji mesec 324 milijonov evrov primanjkljaja, kar je največja letošnja luknja, in kar 193 milijonov evrov več kot marca lani. Govorimo o mesečnih podatkih. Skupno po treh mesecih primanjkljaj državnega proračuna znaša 569 milijonov evrov. Kar pa je res, da je pa 103 milijone evrov manj kot v prvem četrtletju lanskega leta. Ampak vse te zadeve, ki zdaj prihajajo, DUTB, dodatna dokapitalizacija 50 milijonov in vprašanje, kaj še bo prišlo, sem pa jaz prepričan, da bo ta vlada morala priti verjetno v državni zbor zelo kmalu z rebalansom proračuna za leto 2016.

Spoštovani minister, zakaj se niste odločili, da preden pošljete ta odlok v Državni zbor, da Državnemu zboru predlagate imena za sestavo fiskalnega sveta? Spoštovana koalicija, vsaj na Slovensko demokratsko stranko še danes niste potrkali na vrata v zvezi z imenovanjem in zaposnitvijo članov za fiskalni svet. Ali boste to sploh naredili ali ne? Ampak poglejte, potrebujete dvotretjinsko večino. To vam je že povedala bivša predsednica vlade, da ni dovolj, da potrkate samo na vrata Nove Slovenije. Nimate dvotretjinske večine. Boste morali potrkati še na katera druga vrata. In spoštovani minister, moje mnenje je, da se obnašate neodgovorno. Da se obnašate neodgovorno do državnega zbora in da se obnašate neodgovorno tudi do državljanov in državljanov Republike Slovenije. Jaz pričakujem, spoštovani minister, tudi vašo večjo prisotnost –

predvsem na Odboru za finance in pa monetarno politiko. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v kateri dobi besedo še predstavnik Vlade kot predlagateljice.

Besedo ima minister za finance dr. Dušan Mramor.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Jaz bi se osredotočil samo na eno stvar, po mojem je zelo nekorektno, če iz celovitega, general government, se pravi iz širše države izločiš samo ožji državni proračun pa pogledaš, kaj se z njim dogaja v odhodkih, pustiš pa ob strani celovito sliko z vsemi blagajnami. Državni proračun ožje države, se pravi proračun ožje države ima največji deficit. In ta deficit je treba zmanjšati, zato je pri ožji državi predvideno zmanjševanje odhodkov, da bi se lahko deficit zmanjšal na nič. Medtem ko pa se za celoten javni sektor se iz leta v leto izdatki povečujejo. Tudi za leto 2019. Tako da je to nekorektno. Lahko pač en delček ven zameš in rečeš, to je pa nekorektno, ker se zmanjšuje. To bi vas rad opozoril, da nikakor nismo tako planirali, da bi gledali, kdaj so tukaj volitve pa kdaj niso volitve, ampak zanimalo nas je, kako bomo prišli do strukturnega primanjkljaj nič.

Gospod Tanko je pa spraševal za ukrepe. Vsi ukrepi, ki smo jih sprejeli, in to je bilo ob proračunu 2015, je bilo 57 ukrepov, s katerimi smo uspeli spraviti deficit prvič od leta 2008 pod 3 % bruto domačega proizvoda. To, da smo se uspeli izviti iz dolžniške krize, da smo dobili nazaj normalen dostop do finančnih trgov, je izjemno znižalo naše obrestne mere in zelo pospešilo zmožnosti financiranja. Kar velja za državo, velja tudi za podjetja, ki so v državi. Jaz sem šel do direktorjev in sem jih spraševal, ali se to, da imamo povišano boniteto, da imamo pozitivne izgleda za prihodnje, da se nam kazalci konkurenčnosti tako zelo dvigujejo, pri kazalcu Svetovne banke smo šli z 51. na 29. mesto, pri Svetovnem ekonomskem forumu za enajst mest boljše, pri IMD za šest mest boljše v enem letu, vsi so rekli, da vsi ti ukrepi imajo izjemen učinek na to, da so podjetja drugače tretirana, da prihajamo iz normalizirane države in je naše poslovanje boljše. Tako da je k temu definitivno pripomogla tudi vlada.

Poleg tega bi rad opozoril, to, da smo izšli iz makroekonomskih neravnovesij, to se pravi iz tega postopka, in to, da brez dvoma bomo izšli v maju, se pravi naslednji mesec še iz postopka presežnega primanjkljaja, to vse dodatno prispeva k temu, da ima gospodarstvo drugačen položaj pri svojem izvozu. Prihajamo iz države, ki ni več problematična, v kateri se pribitek na obrestno mero znižuje, ki je stabilna, in sedaj tudi, ko sem bil v Ameriki in sem šel v krog investitorjev, je bil to čisto drugačen roadshow, kot se to imenuje, kot je bil takrat, ko sem postal finančni minister, kjer je bila situacija

izjemno napeta in pogovori zelo grobi. Tokrat jih je zanimalo predvsem, kdaj bomo spet prišli po financiranje. Tako da vsi ti ukrepi skupaj in nacionalni reformni program, ki je definiral izboljševanje poslovnega okolja, s tem da se zmanjšujejo administrativne ovire na treh področjih, na davčnem področju, kjer smo že spremenili zakon o davčnem postopku z olajšavami lansko leto, kjer smo v materialnih zakonih uvedli stvari, ki zmanjšujejo te administrativne ovire, in kjer imamo skupine, ki stalno delajo. Tako bomo tudi letos prišli s spremembo zakona o davčnem postopku, z nadaljnjimi olajšavami in s spremembami drugih zakonov, o trošarinah v carinskem zakonu in tako naprej, na davčnem področju na davčno prestrukturiranje. Opravil sem kroge, krog okoli vseh delodajalcev. Imel sem pri sebi tudi direktorje najpomembnejših podjetij. In sem zelo preprosto vprašal, ali je kakšen način prestrukturiranja davkov takšen, ki bi jim koristil. Ja, seveda je to iz enega žepa v drugega. Samo če je eden bolj obremenjen kot drug, pa potem oba enako obremeniš, se eden natrga. In so mi zelo jasno povedali, da so pripravljeni iti na višjo obdavčitev dobička, če bodo to dobili najbolj strokovni kadri, ki so najbolj ključni za kakovost podjetij. To so direktorji sami povedali. S tem so se tudi sindikati strinjali, da je srednji razred treba razbremeniti, ker je nekonkurenčno obremenjen v primerjavi z drugimi državami. To je tudi del tega v bistvu izboljševanja poslovnega okolja.

Potem gre za te administrativne ovire na dveh področjih, ki sta ključni. To je področje gradbenih dovoljenj in področje okoljskih dovoljenj. Imamo dva zakona, ki sta bila v javni razpravi in bosta v parlamentu sprejemana, ki olajšujeta to, kar je bilo problematično v teh analizah konkurenčnosti in primerjavah konkurenčnosti med državami.

Naslednji segment je pravosodni sistem. V pravosodnem sistemu vemo, da smo imeli zelo dolge roke predvsem za reševanje teh poslovnih sporov. Kot vidimo sedaj rezultate Evropske komisije, smo s spremembami dosegli, ne samo mi, tu je bila tudi že prejšnja vlada, da smo sedaj na 2. mestu Evropske komisije po uspešnosti na tem področju. Smo že naredili napredek. Ampak predvidene so po mojem mnenju prav strukturne reforme na področju pravosodja

Skratka, vse te spremembe, ki jih delamo, imajo učinek tudi na poslovno okolje in s tem tudi na možnosti podjetij bolje poslovati in več izvažati. Seveda je to pripeljalo do tega, da imamo 3-odstotno gospodarsko rast v dveh letih, da smo počrpali vsa evropska sredstva, tudi to jo pač povišalo, kar jih lahko ne bi, in smo se zelo trudili. Glede tega, koliko bo lahko odhodkov vsako leto, je pa precej odvisno tudi od tega, na kakšen način se bodo v dinamiki črpala evropska sredstva za naslednjo finančno perspektivo. To se lahko premakne bolj naprej ali bolj nazaj. Kot ste videli za prejšnjo

perspektivo, je ta naša logika, da od začetka ne naredimo nič, na koncu pa se zaženemo, pa naredimo bolje kot drugi. In smo tudi v zadnjih letih največ počrpali. S tega vidika, gospod Tanko, jaz mislim, da je precej ta aktivnost, ki smo jo imeli in smo si jo zastavili skozi akcijski načrt, nacionalni reformni program, program stabilnosti, zmanjševanje deficita in tako naprej, da so vsi ti ukrepi imeli učinke. Sedaj bo neko znižanje. Vprašanje je, kolikšno bo znižanje. Tokrat je Umar najbolj konservativen za leto 2016 z 1,7-odstotno napovedano gospodarsko rastjo. Mednarodni denarni sklad, ki nikoli, vsaj kar se jaz spomnim, ni imel višje napovedi kot Umar, je letos napoved 1,9 in v naslednjih letih še višja. Zaposlenost se povečuje. Po povečevanju produktivnosti smo na 3. oziroma 4. mestu v Evropi, po rasti izvoza smo pa na 3. mestu v Evropi. Slovenija je dejansko sedaj zvezda. Ko grem od ene do druge institucije, sem bil tudi v Londonu in tudi v Berlinu, sem imel sestanke oziroma predavanja ali pa sestanke, ne samo z investitorji, ampak s predstavniki institucij, od parlamenta do vlade, in so vsi zatrjevali, da je Slovenija naredila izjemen preobrat, od tistega problema, ki je nastal konec 2012, začetek 2013. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati.

Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želi razpravljati tudi predstavnik Vlade kot predlagateljice, prosim, da se prav tako prijavi s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobi besedo kot zadnji.

Prosim za prijavo. Vsaj razpravljavec ima na voljo 5 minut.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, za besedo.

Morda bi bilo bolje, če bi bila replika na razpravo, ampak bo tako več časa. Jaz sem spraševal Vlado junija lansko leto, kateri so ukrepi, ki so pripomogli h gospodarski rasti, s katero se je hvalil minister za finance ob zasedanju svetovne banke v Washingtonu. Na to vprašanje sem dobil odgovor, da je to uporaba vezane knjige računov in pa davek na dodano vrednost, ki poenostavlja postopke obračunavanja in plačevanja DDV za davčne zavezance, ki opravljajo občasno storitev mednarodnega cestnega prevoza potnikov. To je bilo, ta odgovor sem dobil 10. julija. Ko sem drugič vprašal za dodatno pojasnilo takoj po tem vprašanju, sem dobil septembra naslednji odgovor. Spraševal sem o ukrepih, ki so pripomogli in jih je sprejela Vlada. Pa so mi napisali: spodbujanje podjetništva, odprt razpis,

kreditiranje programov, odprt razpis, spodbujanje internacionalizacije podjetij, odprt razpis, spodbujanje podjetništva, odprt razpis. To so tabele, na katere je odgovorila Vlada. Spraševal sem pa, kaj je sprejela vlada Mira Cerarja v obdobju, v katerem je bila, in se je minister v New Yorku pohvalil z ukrepi, ki so prispevali h gospodarski rasti. Zagotavljam vam, da odprt razpis ni ukrep, ki je pripomogel h gospodarski rasti pol leta po volitvah, če ste sprejeli te ukrepe 2015, in to od junija naprej. Nemogoče. Kar zadeva urejanje gospodarstva, stimuliranje gospodarstva, ukrepe za gospodarstvo in za gospodarsko rast, gospod minister, ta vlada teh ukrepov ni sprejela. Vse to, kar je pripomoglo h gospodarski rasti, so ukrepi ene od prejšnjih vlad, ne prejšnje, ampak ene od prejšnjih, še pred tem, ki je nastavila hrbet, sprejela Zakon za uravnoteženje javnih financ, popravila postopke, poenostavila postopke itn. Del tega se je sicer z ustavnimi odločbami spremenil, ampak to so bili ukrepi. In ko govorimo o tem, kaj se predvideva tudi z ukrepi iz tega finančnega okvira za naslednja tri leta, že ko samo tabele pogledamo, kdaj se predvidevajo maksimalne obremenitve oziroma zmanjšanja proračunskih odhodkov, potem se vidi, da to niso ukrepi, ki bi zadeli to vlado. Ta vlada, gospod Mramor, ni pripravljena sprejeti sorazmernih bremen. Ampak v obdobju po izteku mandata te vlade, ste za trikrat ali pa štirikrat predvideli večje obremenitve kot v obdobju te vlade. Če ste si pripravili nek zakon o fiskalnem pravilu, potem bi bilo normalno pričakovati, da boste vsaj sorazmerno se obremenili in ne puščali svojim naslednikom tistega, kar bo predstavljalo glavni problem, da se bodo te javnofinančne razmere spravile v predvidene okvire. Marsikaj bi bilo pa lažje, gospod Mramor, če bi predvideni tudi dobri ukrepi za gospodarsko rast, kajti glede na to, da so vse te stvari naravnane relativno, se pravi, da so prihodki in odhodki naravnani relativno, kar pomeni, da bi ob višji gospodarski rasti bilo tudi sorazmerno več prihodkov od davkov in storitev in še koga in bi lahko tudi poraba bila nekoliko drugačna Ker pa vse bazira na nizki gospodarski rasti, pa so problemi. Če bi hoteli mi slediti, vsaj zasledovati povprečja Evropske unije, bi morali imeti za nekaj odstotnih točk boljšo gospodarsko rast kot ekonomije, s katerimi tekmuje in s katerimi se primerjamo. Če bi hoteli vzdrževati. Če jih hočemo pa ujeti, se pravi dohitevati, pa rabimo za bistveno več točk višjo gospodarsko rast, kot je povprečje Evropske unije. In teh ukrepov ni, da bi pač na takšen način postavili delovanje svojega ekonomskega sistema.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani, gospod minister, kolegice in kolegi!

Nova Slovenija skupaj z ministrom dr. Dušanom Mramorjem trdi, da imamo krhko gospodarsko rast. Nova Slovenija trdi, da je gospodarska rast izključno rezultat zunanjih dejavnikov. Zato vedno najprej pogledam, kakšna so gospodarska gibanja v Nemčiji. Vsi razumete, zakaj v Nemčiji. In me skrbi, če pride do ohlajanja, skrbi me, kaj se dogaja tudi s kitajskim gospodarstvom, kamor sicer naše gospodarstvo ni ne vem kako močno vpeto oziroma usmerjeno, je pa izjemno močan gospodarski igralec na zemeljski obli. Obžalujemo, da v tem času ta vlada in ta koalicija ni naredila in nima namena narediti nekih konkretnih ukrepov na področju nižjih davkov, enostavnejših postopkov in odprtega gospodarstva. Izgleda, da ne bomo doživeli tako imenovane socialne kapice, razvojne kapice, kot smo to v naših jasnih rešitvah, ki jih je podprlo slovensko gospodarstvo, povedali v Novi Sloveniji. Predlagali smo rešitve glede božičnic, kjer je podjetnik, lastnik podjetja rekel: "Sem pripravljen se odpovedati delu svojega dobička, naj se tudi država." In država je rekla: "Ne, mi se pa ne bomo odpovedali delu vašega dobička." Zato ni božičnic. Božičnice so v razvitih državah, pa zdaj spet grem ne daleč, kar v severno sosedo, tam so pravzaprav nekako po difoltu. In mi si tega, kar govorimo, da potrebujemo ta trenutek, ta trenutek je kljub krhki gospodarski rasti idealen trenutek za izvedbo strukturnih reform. Tega si mi ne izmišljujemo sami v Novi Sloveniji. Ne vem, če je kdo bil med vami, kolegice in kolegi, midva s kolegom Toninom sva bila nedavno nazaj v hotelu Slon, kjer so Umar, OECD in Banka Slovenije, ker so analitično tudi kvantitativno predstavili učinke prepotrebni strukturnih reform. In zgleda, da jih nihče ne posluša. Ne Umarja, ne Banke Slovenije in ne OECD. In tudi ne Nove Slovenije, ki največkrat in zelo glasno opozarja na probleme, ki so prisotni. Včasih se mi zdi, da moramo začeti pri abecedi. Res je Zakon o fiskalnem pravilu in fiskalno pravilo, ki je implementirano v ustavi, je nekaj novega. Mislim, da se večkrat v diskusijah tudi meša, kaj je strukturni deficit, kaj je nominalni deficit, kot da je to vse eno in isto. Jaz seveda nisem ekonomist, še manj profesor ekonomije, ampak s svojim, oprostite, fizikalnim znanjem pa sem se nekako dokopal do teh definicij in razumem, da je strukturni primanjkljaj, strukturni deficit, da je to tisti proračunski primanjkljaj, ki je prilagojen za ocenjene učinke gospodarskega cikla. Mi moramo gledati celoten gospodarski cikel, ki ima spet po ekonomski teoriji štiri faze: ekspanzija, upočasnitev, recesija in ponovno ogrevanje.

Rad bi ponovno opozoril, da strukturni primanjkljaj ni isto kot nominalni primanjkljaj. Gospod minister je govoril o 57 ukrepih, ki so po našem razumevanju bili zgolj ukrepi za zmanjšanje nominalnega primanjkljaja, nikakor pa niso bili strukturni ukrepi. Jaz ne maram ukrepa, ki bi na primer zmanjševal, poslabševal družinsko politiko. Seveda bo prispeval k

nominalnemu primanjkljaju, ga bo zmanjšal, ampak jaz ne maram takšne države, ki bi imela slabo družinsko politiko.

Gre pa tudi za izboljšanje konkurenčnosti pri nas, kjer nimamo, kolegice in kolegi, odgovorov zakaj ravno ni velike gužve, velikega drena s strani tujih investitorjev, ki bi želeli, imeli neko željo investirati prav v Sloveniji. Ali kdo vidi kakšno gužvo? Je ni. Zakaj bi tuji investitorji vlagali pri nas? Kaj jim lahko ponudimo? Smo konkurenčni? Kakšen imamo trg dela? Ali lahko delodajalec pri nas odpusti slabega delavca? In podobna vprašanja, ki nas skrbijo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Kologice in kolegi!

Razpravo danes bi lahko povzel v treh točkah. Pri tistih razpravljalcih, ki jim je večinoma zmanjkalo vsebinskih argumentov za neko konstruktivno kritiko ali pripombe na odlok, okvir, se je razprava zreducirala na proceduro. Če ugotovimo, da je podlaga za to, da okvir Državni zbor sprejme, drugi odstavek 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu, ta pravi, da Vlada predlog okvira posreduje Državnemu zboru in fiskalnemu svetu in potem naprej v tem stavku govori o rokih. Če preskočim drugi stavek, ki govori o tem, kaj je program stabilnosti, imamo v tretjem, da Državni zbor sprejme okvir najkasneje pet dni pred rokom, določenim za posredovanje programa stabilnosti.

Če ta drugi odstavek beremo, kot da Vlada predlog okvira posreduje Državnemu zboru, Državni zbor pa sprejme okvir, potem iz tega za mene, oprostite, jasno izhaja obveznost Državnega zbora, da ne glede na to, da fiskalnega okvira ni in da zato, ker ga ni, ni bil posredovan fiskalnemu svetu, Državni zbor še vedno ima obveznost, da fiskalni okvir sprejme.

Od tu naprej lahko pridemo tudi do debate, zakaj fiskalnega sveta ni. Pogosto nam očitata, da sveta ni zato, ker se z vami nismo pogovarjali. Ampak to za mene, oprostite, ni noben vsebinski argument. Jaz se ne spomnim razprave o kandidatih za fiskalni svet, niti današnje, da bi vi z besedo omenili, zakaj kakšni kandidati niso primerni. Ne, iz neke negativne privoščljivosti, ne, pa ga ne boste imeli, ker se z nami niste pogovarjali, ste kandidate zavračali, tako kot danes zavračate predlog okvira. Za mene to ni noben vsebinski argument.

Strinjam pa se lahko, da gledano s političnega zornega kota, koalicija mora in bo tudi ob imenovanju, ob drugem poskusu imenovanja članov fiskalnega sveta morala vložiti več političnega navora za to, da pridobi potrebno dvotretjinsko podporo. Toliko o proceduri.

Zdaj pa če kljub vsemu, glede na to, da procedura ni bistvena pri tem, se dotaknemo vsebine. Minister Mramor je zelo logično razložil nelogičen rezultat, ki je posledica uporabe

metodologije, ki jo predlaga oziroma priporoča ali pa zahteva Evropska komisija. Da je rezultat nelogičen, si ni izmislil gospod minister sam, dobil je podporo za to nemškega finančnega ministra Schäubla, pa tudi sedem ostalih finančnih ministrov. To kaže na to, da problem obstaja, da je resen in da o tem že teče pogovor z Evropsko komisijo. Ne dvomim, moram reči osebno, da bo tem, ki so ta problem v metodologiji spoznali, uspelo na nek način pokazati in dokazati, da z metodologijo nekaj ni v redu. Kaj je bistvo tega? Da za leto 2017 pri 2,3-odstotni rasti BDP, kar je bilo poudarjeno, da je za Slovenijo nizko, izračun pokaže, da je potencialna rast BDP še za 1,9 % višja nad maksimalno potencialno rastjo, kar je najvišje v Evropski uniji.

Potem pa o strukturnih reformah, ki so potem del dokumentov, ki spremljajo okvir. Lahko seveda rečem, da si reforme lahko predstavljamo tako ali drugače. Strinjamo se, da na nekaterih področjih še pričakujemo največje dosežke. Tega se zavedamo tudi v koaliciji in ne bežimo od odgovornosti, da bo to treba narediti. Prvi koraki v to smer pa so že bili narejeni. Očitki o tem, da nismo naredili nič, da koalicija ni naredila nič, seveda ne zdržijo resne presoje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Besedo ima magister Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Minister za finance lep pozdrav, poslanke in poslanci ravno tako tudi vam!

Tako na matičnem odboru kot tudi danes je predmet razprave odlok, ki ima zgolj 4. člene. Moram priznati, da tako 14., ko je bila debata na matičnem odboru, kot danes se ni kaj dosti o tem govorilo. Govorilo se je pa o vseh mogočih zadevah, predvsem pa o tem, kako minister za finance zavaja, nič ne dela in podobno. Moram priznati, da sem odločno na njegovi strani in tudi negiram marsikatero izjavo predvsem s strani predstavnikov opozicijskih strank. Prav tako je bilo rečeno, da ni pravne podlage za ta odlok. Moj kolega Krajnc je že nekaj omenil, dejstvo je, da je pravna podlaga. Tisti, ki je prebral mnenje Zakonodajne-pravne službe, kjer je jasno zapisano, da je zakonska podlaga tega okvira, tega akta v 6. členu Zakona o fiskalnem pravilu. Toliko o tem, ker se zelo spretno želi prikazovati, da določene aktivnosti, ki se izvajajo s strani Ministrstva za finance, celo nimajo pravne podlage.

Spoštovani! Dejstvo je, da za finančno stanje države, ki je v stanju, kakršnem je, ponovno izpostavljam, da ni razlogov, da se po dolgem in počez vseskozi napada vlado Mira Cerarja. Finančno stanje, v kakršnem je država od leta 2008, je tako, kot je. In finančni minister skupaj z vlado odločno želi in je tudi z jasno usmeritvijo, kam bi finančno stanje države rad pripeljal do leta 2020. Žal imamo pa poslanci ali

nekateri poslanci imajo obilico problemov pri argumentaciji, zakaj je tako oziroma saj je praktično skoraj vse narobe. Danes je bilo med drugim omenjeno tudi kadrovanje Nove Ljubljanske banke in podobno, kot da se v preteklosti nikoli ni nič zgodilo, da so bili neki odkloni. Zame, ta hip, če nekdo že komentira kadrovanje v Novi Ljubljanski banki, bi moral potem tudi zelo jasno povedati nekaj. Nova Ljubljanska banka ta hip, ne glede na to, kakšno ima kadrovsko sestavo, tako uprave kot nadzorni svet, je popolno opravilno sposobna. In to je tisto, kar je še kako pomembno. Tudi vsak poslanec v Državnem zboru bi moral potem to tudi zaključiti v svoji razpravi, če ima kakršnekoli pomisleke v zvezi s kadrovanjem, ne bom se pa v to spustil.

Kar se tiče članov fiskalnega sveta, ker je bilo nekaj besed okoli tega. Ponovno bom izpostavil tisto, kar sem tudi na matičnem odboru. Vsi se zavedamo, da je za imenovanje fiskalnega sveta potrebna dvotretjinska večina. Razlogi, da do tega ni prišlo, jaz mislim, da resorni minister se je zavedal te realnosti, in to bo najverjetneje tudi v svojih nadaljnjih aktivnostih upošteval. Ne se pa sklicevati na to, ker nimamo fiskalnega sveta, da je kriva zgolj in samo koalicijska. Koalicijska nima 60 glasov. To je zelo jasno.

Naslednja zadeva, ki je pa tipičen primer politične zlorabe posameznih besed ali poslancev, pa lahko imenujem spoštovanega poslanca dr. Trčka. Tisti, ki ste bili na odboru in tudi danes prisotni, ko je bilo govora o tem aktu, ki je pred nami, ko je vseskozi navajal, da imam, kajti to je bilo neposredno vezano name, že skoraj nek sakralni pogled v tako imenovano verujočnost, tako imenovana izpeljanka, da verujem v ta akt. Jaz bi prosil tudi s tega mesta, in bo tudi na zapisniku, da naj si pogleda magnetogram matičnega odbora, kjer sem ravno tako v tej zadevi zelo jasno izpostavil, da verjamem v ta akt, ki ga je pripravljalo Ministrstvo za finance. Nobene besedne zveze ni bilo na verovanje, sploh pa na sakralno zvezo. To je tipičen primer, kjer posamezen poslanec, v tem primeru opozicijski, zlorabi dobesedno razpravo in predružači besedo ter temu primerno tudi sledi svojim ciljem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo zaključili splošno razpravo. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi. Glasovanje o predlogu odloka v celoti bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора opravili čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 18. sejo Državnega zбора, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 16.20.

(Seja je bila prekinjena ob 15.47 in se je nadaljevala ob 16.20.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора. Prehajamo na glasovanje zбора o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne, 18. 4. 2016. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za so glasovali 3, proti 48.

(Za so glasovali 3.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi amandma k dopolnjenemu predlogu zakona ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 1.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 18. 4. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti k 2. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima mag. Branislav Rajić.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala, gospod predsednik.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da je amandma k 2. členu, ki ga je vložila Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, neprimeren z nomotehničnega vidika, ker predlagano rešitev umešča v neustrezen člen. Rešitev je možno doseči le ob celoviti prenovi

zakona in ob uveljavitvi strategije upravljanja s kulturno dediščino, ko bodo odprti vsi relevantni člani, v katerih bo mogoče ustrezno definirati vlogo manjšinskim skupnosti v postopkih odločanja statusa kulturne dediščine. Pravni in upravni ukrepi varstva kulturne dediščine na narodnostno mešanih območjih niso le dediščina, s katero se identificirajo narodne skupnosti, temveč celotna populacija. Zato predlog, da bi imele samoupravne narodne skupnosti enake pristojnosti, kot jih imajo država in občine pri razvojnem načrtovanju in razglašanju spomenikov, ni sprejemljiv. Zakon o varstvu kulturne dediščine enakopravno in enakovredno obravnava vso dediščino, tudi dediščino pripadnikov narodnih skupnosti, in to je jasno navedeno v 1. členu zakona, ki opredeljuje njegov namen. Nedvomno upoštevanje posebnega položaja avtohtonih narodnih skupnosti izhaja iz Ustave Republike Slovenije, vendar je treba na strokovni ravni izpostaviti, da gre pri presoji izpolnjenosti pogojev za odločanje o statusu kulturne dediščine za povsem strokovno vprašanje. Strokovno presojo izpolnjenosti dediščinskih elementov lahko opravi zgolj certificirani strokovnjak z ustrezno izobrazbo, ki je za to pooblaščen v okviru javnega zavoda za varstvo kulturne dediščine. Umestitev predloga amandmaja k 2. členu nomotetično ni ustrezna in ne bi prinesla želenih rezultatov po celostnem urejanju vloge samoupravnih narodnih skupnosti, zlasti zato ker njihove pristojnosti niso definirane in z ničemer omejene. To pa vzpostavlja nadaljnjo težavo s pravnega vidika, saj v trenutni obliki ne omogoča nikakršne osnove za presojo v morebitnih postopkih s pravnimi sredstvi. Naša zavrnitev amandmaja ne pomeni našega nestrinjanja z vključitvijo samoupravnih narodnih skupnosti v postopke določanja statusa kulturne dediščine. To je zgolj posledica ugotovitve, da takšen, kot je predlagan, amandma odpira več problemov, kot jih je dejansko sposoben rešiti.

Rešitev vidimo v celoviti prenovi Zakona za varstvo kulturne dediščine s podrobno opredelitvijo vloge narodnih skupnosti in ne v trenutni novelaciji. K njej amandma ne sodi, zato ga ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Ta obrazložitev prejudicira tudi potek eventualnih nadaljnjih razprav o tem, ali narodne skupnosti imajo ali ne kulturno dediščino, ki je sestavni element njihove identitete po veljavni slovenski zakonodaji in ustavi. In tudi ti argumenti so pretenciozni, ker obenem je pa v redu za koalicijo, da se tukaj govori o drugih subjektih varstva, to ne moti, to ni

neopredeljeno, ni sistemsko vključeno očitno, kot naj bi bile samo pravne skupnosti. Tako da ti argumenti niso pristni. Jaz pozivam kolege, da naj vsaj volijo po svoji vesti.

Jaz vsaj tega zakona ne bom podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima najprej dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Kot je že bilo danes večkrat poudarjeno tudi v stališču in tudi v razpravi v okviru točke dnevnega reda, mi s tem amandmajem zgolj želeli poudariti vlogo samoupravnih narodnih skupnosti pri kreiranju dejavnosti na področju kulturne dediščine. Od prvega stavka, ki smo ga v zvezi s tem izrekli, smo se zavedali, da člani niso do take mere, da bi lahko to zadevo pač celovito rešili, zato smo glede na težave, ki se pojavljajo na tem področju, fokusirali zgolj na to, da z obrazložitvijo, da v okviru obrazložitve pojmov oziroma izrazoslovja v tistem delu, kjer po našem mnenju ni nomotetičnih težav, pač uvrstimo tudi samo upravne narodne skupnosti kot najpomembnejše subjekte avtohtonih narodnih skupnosti, ki so tudi hkrati osebe javnega prava. Poudarjam še enkrat, da mi s tem ne posegamo nikakršne sistemske opredelitve in bi zgolj zapisali s tem amandmajem tisto, kar samoupravne narodne skupnosti že na osnovi ustave in ostalih zakonskih določb opravljajo. Zato je za mene čisto jasno, da v predlagani obliki moram ta amandma podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, doktor Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Vsakdo, ki bi se vsaj deloma ali pa malo poglobil v odnos, ki ga imata v tej državi oblast in narodne skupnosti, bo hitro videl ali pa ve, da tisto, kar so načela zapisana v naši ustavi, niso spoštovana v dovolj veliki meri. Jaz si upam trditi, da narodni skupnosti v svoji dejavnosti tudi na področju kulturne dediščine opravljata neko bistveno vlogo, to je neka vloga beleženja tistega, kar je kulturna dediščina. Mislim, da so tudi relevantni sogovorec pri oblikovanju seznamov, pri pripravljanju predlogov tega, kaj se vpiše v seznam, register kulturne dediščine oziroma kako se kulturna dediščina obravnava. Morda so neke pomanjkljivosti pri tem amandmaju, lahko se ga seveda vprašuje, ampak jaz bom ta amandma danes podprl predvsem ali pa zlasti z enega vidika, in to je ta, da se vsaj, če ne drugo, opozori na to, kakšen je odnos države do narodnih skupnosti in tudi kakšno vlogo sem jim hoče pripisati. Mislim pa,

da je na nek način izgovarjanje na sistemske rešitve oziroma obljube o sistemskih rešitvah, ki bodo prišle nekoč, premalo. Mislim, da se moramo na nek način zavezati, da se bodo stvari spremenile in ta amandma vidim ravno kot eno od teh zavez, zato ga bom podprl.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Ja, saj tudi pokrajine niso strokovni organi, sploh jih pa nimamo. Tudi občine niso strokovni organi. Ne sprejemam, ker mislim, da je žaljivo in podcenjujoče to, da se pove, in to ne prvič, da mi nimamo strokovnjakov, nismo na ravni, kako bi rekel, zavedanja o tem, kaj je kulturna dediščina, in ne vemo, kaj je njen pomen verjetno in tako naprej.

Naj še enkrat poudarim, da mi to dobro vemo. Vsi navadni ljudje to dobro vemo, tako kot piše v 1. členu. Vsi uživamo kulturno dediščino in vsi jo želimo varovati tako, kot je treba. Ampak dejstvo je, da je kulturna dediščina v Sloveniji raznolika, je bogata in je treba priznati in varovati vse njene vidike in jih imenovati tako, kot se imenujejo. Samo za to gre. Če ne, se dogaja pa negiranje kulturne dediščine.

Zato bom ta amandma podprl, če ne bo sprejet, pa ne bom podprl zakona. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo predsedujoči.

Tako kolega Roberto kot kolega Matej sta že nekako povedala bistvo. Moram reči, da sem bil malo zgrožen, ko sem bral to, v kar so "potunkali" kolega Baneta, da prebere, kot je kolega Roberto rekel. To je nekako tako zvenelo, kot da narodne skupnosti nimajo dovolj pameti, strokovne in take, da bi se na tej zadevi participiralo, če se tako izrazim. Na srečo sem se to soboto potepal malo po Prekmurju, imam tudi srečo, da imam v ožji družini kar nekaj pripadnikov ene od teh narodnih skupnosti, imam tudi srečo, da v najožjem nukleusu družine, skratka moja draga, jaz in naša kopica otrok preči pet narodnih skupnosti, če se tako izrazim, od Slovaške prek avstrijske, prek slovenske, prek madžarske do hrvaške, ali sem kaj pozabil. In nekako tudi na tej osebni ravni težko glasujem proti tovrstnemu amandmiranju. Mi bomo morali v tem parlamentu tudi malo razmisliti o še kakšni drugi skupnosti, recimo, tudi tej, iz katere prihaja moj zelo spoštovani kolega, ki je govoril v imenu SMC o neki skupnosti, iz katere prihaja moja mati, in še koga. To ubesedovanje, ki smo mu tudi tukaj priča, pa nekako meji že na nekaj, kar bi si skoraj upal označiti kot mikrofašizem večinske

skupnosti proti drugim skupnostim, in na neke tovrstne postopke znotraj kakršnekoli pravno formalističnih izgovorov nikoli ne bom pristajal. Zato bom glasoval za ta amandma. V primeru, da pa ne bo podprt, pa ne bom zadržan, ampak bom glasoval proti temu zakonu, ker nekako je to ne le norčevanje, to je, bom rekel, ustavnopravno pišmeuharsko.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Bom rekel tako. Se popolnoma strinjam z mojimi predhodniki, ki so na strani, da se podpre ta amandma. Popolnoma nič slabega ne vidim v tem amandmaju, da bi se podprl. Če se pa ne podpre, pa imam občutek, da se na nek način avtohtone narodne skupnosti izključujejo iz teh procesov, kar smatram, da je tudi ustavno sporno. Vse pozivam na zdrav razum, da tisti, ki bo po svoji vesti odločal, da bo ta amandma tudi potrdil. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je kakšna obrazložitev glasu? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 38.

(Za je glasovalo 26.)(Proti 38.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi amandma k dopolnjenemu predlogu ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 2.

(Za je glasovalo 46.)(Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 18. 4. 2016.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 50. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 1.

(Za je glasovalo 66.)(Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet. Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili k drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je predlagatelj že v uvodni obrazložitvi predloga zakona predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem sklepu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v četrtek, 21. 4. 2016, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bo vključen sprejeti amandma in člen, h kateremu je bil amandma sprejet. Amandma je k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18.a točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu odloka v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog odloka neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke Predloga o okviru proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 ne bomo podprli. Ne bomo ga podprli iz več razlogov. Prepričani smo, da ključni del, ki tukaj manjka, je neimenovanje fiskalnega sveta, za kar je odgovorna koalicija in pa vlada Mira Cerarja. Prepričani smo tudi, da gradivo, ki ga je pripravila Vlada oziroma Ministrstvo za finance, je neustrezno in pa pomanjkljivo napisano. Dejstvo je tudi, da smo po vzdržnosti javnih financ na repu Evropske unije. Evroskupina je tudi zato Slovenijo degradirala iz skupine držav, ki so pretežno skladne z evropskimi proračunskimi pravili, v skupino držav, kjer obstaja tveganje neskladnosti s pravili.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da ključna dejanja, ki manjkajo za zmanjševanje strukturnega primanjkljaja, so reforme. Slovenija nujno potrebuje reforme. Edino te so zagotovile, da bomo lahko konsolidirali oziroma stabilizirali javne finance. V Slovenski demokratski stranki smo tudi prepričani, da glede na skoraj dveletni mandat, ki ga že ima ta koalicija in pa vlada, teh reform Državni zbor žal ne bo videl. In ni razloga, da bi ta odlok o tem proračunu za obdobje od 2017 do 2019 tudi podprli, kajti prepričani smo, da bo prej kot slej ta vlada v Državni zbor morala poslati rebalans proračuna za leto 2016 in posledično temu se verjetno potem tudi porušijo vsi ti dokumenti, ki jih Državni zbor obravnava danes.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov tega odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2017 do 2019 na žalost ne more podpreti. Obžalujemo, resnično obžalujemo, da ob tem prvem koraku – ja, to je prvi korak za sprejemanje proračunskih dokumentov za obdobje do leta 2019 – in da s tem prvim korakom, z načinom, kako ga koalicija sprejema, dejansko ustvarja velik prepad. Tokrat pa med celotno opozicijo in koalicijo. Rad bi vas tudi spomnil, da smo imeli kdaj kakšno vlado, ki je skupaj z opozicijo podprla kakšen amandma, da smo potem skupaj podprli proračun. Tukaj zdaj dejansko te možnosti očitno ne bo. Obžalujemo, da ste tako na ta način začeli s sprejemanjem najpomembnejših dokumentov v tej državi. Obžalujemo. In rad bi ponovno poudaril, da smo se mi z zakonom, Zakonom o fiskalnem pravilu, naslonili na predpise, ki implementirajo določbe Pakta za stabilnost in rast, torej na evropske predpise, in to po našem trdnem prepričanju vključuje tudi upoštevanje njihovih izračunov. Gospe in gospodje, govorjenje zdaj, da EU metodologija ni okej ... Ja, kdaj pa bo okej? Na

koncu tega mandata? To je zdaj tukaj brezpredmetno. Mi verjamemo, da se minister trudi, še mogoče kakšen njegov kolega, ampak kako boste vendarle prepričali državljane in tudi opozicijo, da imate prav.

Resnično s temi izgovori, da metodologija ni dobra, da smo mi pravzaprav bistveno boljši, kot nam Evropa kaže, to pa vedo povedati naši državljani, da nismo boljši. Poglejte tiste, ki živijo na robu, na robu te države in robu te družbe, pa boste videli. Pričakujejo od nas, od Državnega zbora pričakujejo strukturne reforme. Pričakujejo, da sprejmemo neke ukrepe za večjo konkurenčnost, da bo gužva, kar se tiče tujih investitorjev. Nobenega ne vidim. Zakaj ne? Zakaj ne? Ali je vse tako idealno pri nas? Skrajni čas je, da se zresnimo in naredimo to državo prijaznejšo, ugodnejšo, tudi domovino za vse državljane te države.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kot smo že napovedali v debati na odboru in včeraj in danes, tudi mi bomo glasovali proti. Dotaknimo se najprej nekih obljub, ki jih je dala ta vlada in ta koalicija svojim državljanom. Socialni sporazum 2015, 2016, podpisala ga je gospa Anja Kopač Mrak, resorna ministrica iz kvote SD, kot se temu reče. Letos naj bi se opravil izračun minimalnih stroškov in se z njim uskladi minimalni dohodek. Strategija Evrope 2020, po katerem naj bi Slovenija do leta 2020 nekako uspela zmanjšati število socialno izključenih za 84 tisoč, čeprav ga je v letih 2010–2014 povečala za 44 tisoč. Koalicijski sporazum, ki govori, da bo dopolnilno zdravstveno zavarovanje nadomeščeno z javno dajatvijo. To so pač neke obljube, ki jih je dala ta vlada. Z delom teh obljub, s še bolj poglobljenim, bi se celo v Združeni levici strinjali. In mi zdaj začnemo neko debato o tem, kako bomo živeli v tej družbi in državi v drugi polovici ali izteku tega desetletja. Včeraj je vodja Poslanske skupine SMC govorila, da dajmo glasovati, dajmo razširiti dnevni red, da bomo v današnji razpravi dobili več informacij. Nismo dobili informacij, nismo dobili nobenih informacij o socialnih transferjih. Gospod minister je rekel, da točno tako je, kot mora biti, potem je govoril o nekaterih metodologijah. Je rekel, da so metodologije kot raketa, ki v Sloveniji ne funkcionirajo. To so citati gospoda finančnega ministra. To ni smešno kolegi, kaj se režete. To je v bistvu Evroskupina, nek klub gospodov, ki pač nekaj počne, pa očitno včasih se še sam ne ve, kaj počne. Tukaj bi se morali vprašati skupaj oziroma vsaj vprašati gospoda finančnega ministra in premierja Vlade in celo ekipo in koalicijo, tako je, kot mora biti, ampak za koga. A za državljanke in državljane te države, te republike, ki ima neko ustavo, ki vseeno ni nek

list papirja za iti tja, kamor gre cesar peš? Ampak očitno nekako ta koalicija jaha na tem valu samozadostnosti. Ne zdi se ji potrebno sploh o nekem tako pomembnem ključnem dokumentu začeti razpravo na resen način. In očitno bo tudi prevzela odgovornost in končala na smetišču zgodovine, kar ne bi bilo nič tragičnega, če sočasno številne državljanke in državljani ne bodo posledično morali brskati po smetiščih zaradi takšne politike.

Tudi zaradi tega bomo v Združeni levici glasovali proti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 47, proti pa 21.
(Za jih je glasovalo 47.) (Proti 21.)
Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO TURKMENISTANA O MEDNARODNEM CESTNEM PROMETU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala.

S podpisom sporazuma o mednarodnem cestnem prometu sta Republika Slovenija in Turkmenistan medsebojno uredila prevoz potnikov in blaga po cesti med ozemljem pogodbenic, tranzitno čez njuni ozemlji in od tretje države ali iz njih, ki ga opravljajo prevozniki, ki imajo sedež podjetja na ozemlju ene od pogodbenic. Mednarodni cestni prevoz potnikov in blaga se skladno z določbami sporazuma opravlja na podlagi dovolilnic.

S sporazumom so opredeljene tudi vrste prevozov, ki so sistema dovolilnic oproščene, skupne določbe torej davčne določbe, mase in dimenzije vozil, oprema in druge značilnosti vozil, nadzor, obveznosti prevoznikov in kršitve, sodelovanje in skupni odbor ter končne določbe, to so pa začetek veljavnosti in trajanje sporazuma. Sporazum je bil podpisan v slovenskem, turkmenskem in ruskem jeziku. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 62, proti pa ni bil nihče.

(Za jih je glasovalo 62.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO TURKMENISTANA O SODELOVANJU NA PODROČJU PROMETA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Grebenšku.

MAG. KLEMEN GREBENŠEK: Najlepša hvala.

S podpisom sporazuma o sodelovanju na področju prometa sta Republika Slovenija in Turkmenistan pospešila in okrepila sodelovanja na področju prometa, ki temelji na skupnih interesih obeh držav in tako spodbuja gospodarsko sodelovanje ter blagovno menjavo med državama. Sporazum ustvarja pogoje za razvoj železniškega, letalskega, cestnega kot tudi pomorskega in rečnega prevoza med državama. Določbe sporazuma omogočajo poglobitev medsebojnega sodelovanja podpisnic s ciljem pospešitve razvoja prevoza in prometne infrastrukture. S podpisom sporazuma so bili vzpostavljeni temelji za konkretne oblike sodelovanja med ministrstvom na področju cestnega, železniškega, letalskega in pomorskega prometa. Ta sporazum je bil podpisan v slovenskem, turkmenskem in angleškem jeziku.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministric in ministrov je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožeta Tanka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na

poslansko vprašanje gospoda Jožeta Tanka v zvezi s fiskalnim svetom.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Predsedniku Vlade sem postavil vprašanje, in sicer kdo je prevzel naloge fiskalnega sveta – ali Vlada ali predsednik Vlade, in če je to stanje, v katerega nas je pripeljala Vlada, nezakonito oziroma celo neustavno. Kljub temu da sem mu postavil še dopolnilno vprašanje oziroma zahteval dodaten odgovor, predsednik Vlade na ti dve vprašanji ni odgovoril. Zakon o fiskalnem pravilu, ki ga je sprejela Vlada tudi s podporo nekaterih opozicijskih strank, je predvidel samo en organ, to je fiskalni svet, in temu predpisal posebno vlogo pri obravnavi aktov, ki so povezani s triletnimi proračuni in tudi s poročili Evropski komisiji. Se pravi, Vlada je predložila Državnemu zboru okvir za pripravo proračunov in zraven ni priložila mnenja fiskalnega sveta. Tega mnenja ni dobil tudi Državni zbor, čeprav bi ga moral v skladu tretjim odstavkom 7. člena Zakona o fiskalnem pravilu.

Glede na to, da je predsednik Vlade takrat, ko je kandidiral, postavil spoštovanje zakonov in ustave, to se pravi spoštovanje načel pravne države prav na vrh svoje agende, bi pričakovali, da bi na tako preprosti vprašanji, kot sta bili, odgovoril zelo precizno in natančno. Tega odgovora nisem dobil. Celo več. Predsednik Vlade je povedal, da je treba stvari gledati nekako relativno. Na en način se gledajo te stvari takrat, kadar govoriš kot pravni ali ustavnopravni strokovnjak. In na drug način se na iste določbe gleda takrat, kadar si politik in te zadeve izvajaš. Menim, da ima ta država en pravni red, da moramo na zakone gledati ne glede na funkcijo, ki jo opravljamo, vsi enako. Zaveze morajo biti za vse enake.

Glede na to, da predsednik Vlade ni z ničemer pojasnil nastale situacije, predlagam, da o njegovem neodgovoru opravimo razpravo na naslednji seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Poslanska skupina Nove Slovenije bo predlog kolega Jožeta Tanka podprla. Ta razprava, ki jo kolega Tanko predlaga, je prav sedaj toliko bolj aktualna, ker ste, kolegice in kolegi iz koalicije, pred nekaj minutami sprejeli nezakonit odlok o proračunskem okviru za obdobje 2019. To so ključni razlogi, zakaj je treba o fiskalnem svetu, ki ga nimamo, ki ga najbrž do konca mandata ne bomo imeli, ker se pač tej vladi ne mudi, nimamo torej mojstrov, ki bi v roke vzeli orodje, kar stokrat ponavljam, orodju pa se reče Zakon o fiskalnem pravilu. Kaj boste z orodjem, če je v

vitrini varno zaprto, nimate pa mojstrov, ki bi ga uporabljali?! Ne bo nobenih rezultatov. Zato je ta razprava toliko bolj potrebna in pomembna, ključna, zato jo mi podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev.

Kdo je za? (16 članov.) Kdo je proti? (43 članov.)

Sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca doktorja Franca Trčka bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade doktorja Mira Cerarja na poslansko vprašanje doktorja Franca Trčka v zvezi z ukrepi Vlade na področju blaženje revščine.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Združena levica ima doktor Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala še enkrat za besedo predsedujoči, upam, da se danes zadnjič oglašam.

Tudi če jo večina ljudi, ki je zdaj tukaj, ne vidi, revščina v tej družbi obstaja. Že na predhodni 17. seji smo poskušali s strani opozicije inicirati razpravo o revščini, pa smo nekako bili preglasovani. Včeraj sem gospoda Cerarja o tem spraševal, dobil sem neke pričakovane, večinoma prebrane odgovore, iz katerih nekako izhaja, da problema niti ne razume in tudi zaradi tega bi bilo treba izvesti neko resno razpravo. Mogoče sem bil v neki razlagi odloka o okviru proračunov nekoliko nejasen, tiste obljube, ki sem jih prebral, ki so obljube te vlade tudi, tudi zaveze strategija Evropa 2020 in tako naprej so v poskusu neke razprave okrog proračunov za naslednja tri leta bile preslišane, neodgovorjene. V luči vsega tega se mi zdi, da je ta neka resna razprava o revščini v bistvu nujna. V primeru, da se bo koalicija zopet vedla, jaz ne pozivam, vi glasujte, kakor hočete, na nek način, da ali tega ne vidite ali se s tem nočete ukvarjati, bo prvi naslednji korak razgrnitev javnih mnenj o tej problematiki, potem bomo pa seveda še ropotali čez odbore, ker nam tudi kot opoziciji nič drugega ne preostane.

Seveda bomo v Združeni levici glasovali za. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev.

Kdo je za? (20 članov.) Kdo je proti? (43 članov.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožeta Horvata bo zbor odločil v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade doktorja Mira Cerarja na poslansko vprašanje gospoda

Jožeta Horvata v zvezi s postopki vračanja slovenskega denarja iz davčnih oaz.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov ima, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa gospod predsednik.

Poslanska skupina Nove Slovenije bo seveda ta predlog sklepa podprla. Mi smo proučili celo pomembno resolucijo Evropskega parlamenta, ki jo je Evropski parlament sprejel 21. maja 2013, govori pa o boju proti davčnim goljufijam, davčnim utajam in davčnim oazam. Gre za zelo pomembno delo takratne slovenske poslanke v Evropskem parlamentu gospe Mojce Kleva Kekuš, ki ni članica Nove Slovenije, ampak mi njeno delo izjemno cenimo, kar zadeva to resolucijo. Močno nas skrbi ugotovitev tudi med drugim ameriškega ekonomista Jamesa Henryja, ki je ugotovil, da je iz Slovenije v zadnjih 20 letih šlo od 55 do 75 milijard evrov nekam v davčne oaze, kaj jaz vem, kam, in se izognilo plačevanju davkom v Republiki Sloveniji.

Kolegice in kolegi, če mi želimo v Sloveniji nadoknaditi naš razvojni zaostanek zadnjih nekaj let, moramo angažirati fantastična finančna sredstva, ki pa jih ob veliki zadolženosti države ne bomo mogli zagotoviti zgolj z varčevalnimi ukrepi in tudi s še tako visoko gospodarsko rastjo ne. Slabe prakse iz preteklosti so namreč omogočile, da so nekateri Slovenci, danes je to že več ali manj znano, tisti, ki so več ali manj simpatizirali z levo politično opcijo, da so odnesli iz države nekaj desetih milijard evrov. In to se nam dejansko glede našega razvojnega zaostanka hudo pozna. Zato bi bilo še kako koristno, da vsaj en del tega denarja dobimo nazaj. Gospod premier dr. Miro Cerar je sicer povedal, da je že novembra 2014 Vlada ustanovila medresorsko komisijo, ki se s tem ukvarja. Jaz pa napovedujem ob tej priložnosti, da bomo še pred parlamentarnimi počitnicami vprašali po rezultatih te medresorske komisije.

Ampak kot ena podlaga pa bi gotovo bila zelo dobrodošla razprava, ki sem jo predlagal. Mi poslanci Nove Slovenije jo bomo seveda podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti 45.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Violete Tomić bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za kulturo mag. Julijane Bizjak Mlakar na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi z vzdrževanjem idrijskega rudnika živega srebra.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Kot vemo, je ta problematika eskalirala do vrelišča in mislim, da bi bilo dobro, da v tem državnem zboru vendarle izvemo, kaj je ozadje tega spora. Razumljivo je, če je del rudnika živega srebra v Idriji uvrščen na Unescov seznam kulturne dediščine, potem kulturno ministrstvo naj bi poskrbelo za to, vendar da mora skrbeti tudi za monitoring, izčrpavanje vode in plače rudarjev ob tako in tako pičlem proračunu za kulturo, pa tudi mislim, da Ministrstvo za kulturo nima potrebnih kadrov za kaj takega, se mi zdi nezaslišano. Predvsem zato ker prebivalcem Idrije grozi potopitev celega mesta. Župan Občine Idrija gospod Bojan Sever je rekel, da bi birokrati to zadevo morali končno urediti. Sam grozi s kazensko ovadbo predsedniku Vlade. Sam je tudi ponudil tri možne rešitve. Ena je ukinitvev likvidacije rudnika, druga je, da se izvrši sklep Vlade z junija 2014 in tretji, da naj bi se razpisal razpis za koncesionarja, ki bi poskrbel za to. Tudi komunala Občine Idrija je ponudila, da bi sama bila koncesionar in da bi oni poskrbeli za rudarje in za njihova ogrožena življenja.

Skratka, postavlja se nam ogromno vprašanj, zakaj je premier tako zelo pritisnil na ministrico ravno pri tem vprašanju, kakšna je dejansko njena krivda, kajti zanima nas tudi, kakšna je logika vladanja tukaj v Sloveniji. Bajje je ministrica mislila s svojo glavo in je bil to edin greh, pa me zanima, če to res drži. Zanima me tudi, kateri sklep je kršila in na podlagi katerega zakona je Vlada sprejela ta sklep, kakšen je pravni status centra za upravljanje dediščine živega srebra v Idriji in kako je ta center financiran.

Ogromno je tukaj vprašanj, in mislim, da bi se spodobilo, da v Državnem zboru opravimo razpravo o tej temi. Kulturniki pa vam sporočajo, prevzamemo vse rudnike živega srebra, vse rudnike, ki so aktivni in neaktivni pod pogojem, da se med njimi nahaja tudi kakšen rudnik zlata. Drugače pa ni v proračunu že tako okrnjenega ministrstva za kulturo in že tako okrnjene slovenske kulture sredstev, da bi lahko sprejemala dodatne obveznosti, kajti nismo slišali, da bi dobili tudi v ta namen dodatna sredstva. Skratka, želeli bi razjasniti te pojme in potem se bomo lažje odločili tudi o drugih stvareh v prihodnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 42.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Tomaža Lisca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo v naslednji seji opravil razpravo v odgovoru ministrice za

izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje gospoda Tomaža Lisca v zvezi s financiranjem visokega šolstva.

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 12, proti pa jih je bilo 44.

(Za jih je glasovalo 12.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Ive Dimic bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo v naslednji seji opravil razpravo v odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje gospe Ive Dimic v zvezi z davčno politiko v kmetijstvu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Moje poslansko vprašanje se je nanašalo tudi na katastrski dohodek, ki je pomemben del davčne politike v kmetijstvu. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pod vodstvom ministra mag. Dejana Židana je že drugič vpeto v pripravo izračuna katastrskega dohodka. To, kar je pripravljeno, se mi zdi, če se to uveljavi, bo prišlo do popolnega zloma slovenskega kmetijstva. Tudi danes dobivamo sporočila s terena od ljudi, ki se jih tako ali drugače tiče katastrski dohodek, da je povišanje od štirikratno pa tudi do enaindesemdesetkratno na posamezne parcele. Za vse to smo dobili izračune. Mislim, da je tematika skrajno resna, najbolj bodo prizadeti oljkarji, vinogradniki, gozdarji in tudi sadjarji. V luči bodoče davčne politike v Sloveniji in obremenitve kmetijstva, prosim za podporo pri mojem predlogu.

Še to no. Nisem dobila odgovora tudi na vprašanji, kako se bodo izvedle korekcije obremenitev kmetij glede na njihove ekonomsko moč in načelo sorazmernosti in na kakšen način, v kakšnih odstotkih se bo izvajala korekcija katastrskega dohodka zaradi omejene možnosti pridelave na območjih s posebnim režimom in kateri predpis bo to določal. Odgovora na ti dve vprašanji, ki sta zelo pomembni za izračun katastrskega dohodka, od ministra Dejana Židana nisem prejela.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 12, proti pa jih je bilo 43.

(Za jih je glasovalo 12.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Luke Mesca bo zbor odločal v naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo v odgovoru ministra za infrastrukturo dr.

Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi s Termoelektrarno Trbovlje.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Gospoda ministra Gašperšiča sem včeraj opomnil na to, da je ta vlada kot že mnoge pred njo pozabila na Zasavje. V Zasavju kjer smo nekoč imeli Trbovlje, mesto z več delovnimi mesti kot prebivalci, se je v zadnjih 17 letih situacija drastično poslabšala do te mere, da lahko govorimo, kot so enkrat zapisale Finance, da so Trbovlje postale slovenska Grčija. Eden od ključnih razlogov za to pa je neprestano prelaganje odgovornosti na druge in neukrepanje vrste vlad v tem delu Slovenije. Včeraj sem se v Zasavju udeležil posveta glede strategije energetike v Zasavju in glede dokončnega zapiranja TET, kjer sem ugotovil, da kljub temu da je končni rok 31. 7. za zaprtje TET, ko bo verjetno delo izgubilo še preostalih 45 zaposlenih in ko bo pod vprašaj prišla sanacija deponije, ki je tam okoljsko nevarna, hkrati pa sanacija celotne lokacije. Ta vlada in HSE kot tudi SDH nimajo pripravljenih nikakršnih odgovorov – ne, kaj bo z zaposlenimi, ne, kaj bo z lokacijo, ne, kaj bo z deponijo.

Ministra Gašperšiča sem zato pozval, da ukrepa, hkrati pa Državni zbor pozivam, da se sproži razprava o razvoju tega dela Slovenije, na katerega smo na žalost, ne samo vlade, ampak tudi širša politika v Sloveniji očitno v preteklem desetletju in pol popolnoma pozabili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 42.

(Za je glasovalo 16.)(Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jerneja Vrtovca bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje gospoda Jerneja Vrtovca v zvezi z ukrepi za zagotovitev učinkovitejše ureditve imenovanja v nadzorne svete bank.

Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev, za je glasovalo 12, proti 43.

(Za je glasovalo 12.)(Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Zvonka Laha bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irena Majcen na poslansko vprašanje gospoda Zvonka Laha v zvezi s spremembo prostorske zakonodaje.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 12, proti 45.

(Za je glasovalo 12.)(Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Franca Breznika bo zbor odločil o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje gospoda Franca Breznika v zvezi s sanacijo opuščene gramoznice pri Lovrencu na Dravskem polju.

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za je glasovalo 12, proti 44.

(Za je glasovalo 12.)(Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 18. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 19. APRILA 2016 OB 17.18 IN SE JE NADALJEVALA 20. APRILA 2016 OB 9. URI.)

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ:

Spoštovani kolegice in kolegi, poslanke in poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 18. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: dr. Milan Brglez do 13. ure, gospa Anja Bah Žibert, mag. Mirjam Bon Klanjšček, gospa Suzana Lep Šimenko, gospa Irena Grošelj Košnik, mag. Ksenija Korenjak Kramar, mag. Anže Logar, gospod Jan Škoberne, mag. Andrej Šircelj, gospod Matjaž Hanžek, gospod Miha Kordiš, gospod Žan Mahnič, gospod Marjan Dolinšek, gospod Matjaž Nemeč, gospod Kamal Izidor Shaker do 13. ure, mag. Matej Tonin do 15.30 dalje in dr. Franc Trček od 13 ure.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O PARTNERSKI ZVEZI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec Jani Möderndorfer, ki mu dajem besedo za dopolnitev obrazložitve predloga zakona.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Spoštovani!

Danes je pred nami Zakon o partnerski zvezi, ki seveda zelo jasno govori o določenih pravicah, ki jih istospolni partnerji in partnerice v resnici nimajo že vrsto let, odkar seveda ugotavljamo, kaj sploh so človekove pravice. Zakon je bil vložen en dan po referendumu, v katerem so državljanke in državljani odločali glede samega Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih oziroma o zakonu, ki je posegel po popolni izenačitvi, se pravi istospolnih partnerjev z vsemi ostalimi partnerji, ki imajo to pravico na podlagi samega zakona.

Razprava, ki je tekla na referendumu in ki je več ali manj jasno pokazala, da v Sloveniji družba v resnici še ni pripravljena na popolno izenačitev pravic vseh, ki v resnici razen to, da se razlikujejo po spolni usmerjenosti pravzaprav nimajo nobenih drugačnih želja po večjih pravicah od ostalih. V družbi smo se odločili z referendumom in jasno sporočili, da ne maramo vsaj treh stvari. To je, prvič, da se ne moremo strinjati s tem, da istospolni partnerji posvajajo otroke. Drugič, da imajo zakon, ki ima isto vsebino, kot vsi ostali, ki smo ali se želimo poročiti po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ampak želimo, da imajo to urejeno z drugim zakonom. Tretjič, ne želimo, da imajo pravico do biomedicinske pomoči pri oploditvi. Več ali manj je tudi jasno, da smo se v družbi odločili, da izgleda še nismo zreli za sprejem takih pravic in zato nekako vztrajamo, da je treba te stvari urejati postopoma. Zato sem se odločil in en dan po referendumu vložil Zakon o partnerski zvezi, ki točno ta vprašanja ureja na takšen način. Sam sem prepričan, da s tem zakonom nismo posegli v sam Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in nismo posegli v materijo, o kateri smo odločali na referendumu, kar pa ne pomeni, da bi zdaj morali čakati ne vem koliko časa, vsaj nekateri zagovorniki so prepričani, da vsaj eno leto, da bi te stvari urejali na novo, na drugačen način. S spremembo ustava leta 2013 smo z ustavnim zakonom, z zelo jasnimi napotili posegli v Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, kjer smo v resnici odstranili možnost oziroma neke vrste svojevrstnega moratorija po enoletni obravnavi in s tem tudi jasno povedali, takšna veljava, ki je danes še vedno v veljavnem Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi zapisana, ne velja več in se ne uporablja. Nekateri nasprotniki zagovarjajo nasprotno, vendar jaz mislim, da so razprave tako ustavnih pravnikov, strokovnjakov in pa širše družbe jasno pokazale in nenazadnje tudi obrazložitev pri spremembi ustave, kakšen je bil namen izbire te določbe iz ustave oziroma 90. člena. Tako da tukaj pravzaprav dilem ni več. Obstaja pa ena veliko bolj in veliko večja dilema. Kdaj bo nastopil čas, ko bomo v družbi dozoreli in podelili enake pravice vsem, vsem ljudem, ki so državljani in državljanke Republike Slovenije? Zato seveda sem zadovoljen z današnjim dnem, ko bomo opravili razpravo in glasovali o tem zakonu. Če bo dobil podporo, da bojo vsaj ekonomske in socialne pravice do tiste mere izenačene z vsemi nami, kjer jih bojo lahko uveljavljali istospolni partnerji. Manj zadovoljen pa sem, ker bom moral čakati še kar nekaj let, da bo družba postala toliko zrela, da bomo te pravice izenačili v celoti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide, kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora

dajem besedo predsedniku, gospodu Urošu Prikladu.
Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, za besedo, predsedujoči. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavniki Vlade! Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 21. seji 5. 4. obravnaval predlog Zakona o partnerski zvezi, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo posredoval poslanec, kolega Jani Möderndorfer.

Prav tako je zakon predhodno obravnavala Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je v svojem mnenju zakon podprla. Komisija predlog zakona vidi zgolj kot začetno, a nujno izhodišče za dokončno in celovito ureditev vseh pravic iz naslova partnerske zveze in nesklajene partnerske zveze, torej tudi vseh tistih elementov družinskih razmerij, ki so v aktualnem predlogu zakona izpuščeni.

Predlagatelj zakona, poslanec kolega Möderndorfer je uvodoma povedal, da istospolni partnerji že od leta 2009, ko je bila prva odločba Ustavnega sodišča, ki je opozarjala na diskriminacijo, čakajo na ureditev enakopravnosti na tistih področjih, ki so ključnega pomena za njihovo normalno življenje, in to predvsem na ekonomsko-socialnem področju. Predlagani zakon ne ureja vprašanja istospolnih partnerjev, kot bi si on želel, vendar je v tem trenutku za Slovenijo po njegovem mnenju bistveno, da se kljub izidu referenduma naredi korak naprej. V sedanji pravni ureditvi ureja pravni položaj istospolnih partnerskih skupnosti Zakon o registraciji istospolne zakonske skupnosti, ki opredeljuje registrirano partnersko skupnost, kot je s tem zakonom urejeno skupnost dveh žensk ali dveh moških, ki pred pristojnim organom registrirata na način, določen s tem zakonom. Veljavni zakon pa ni primeren za urejanje položaja istospolnih partnerjev tudi zaradi preostalih odločitev Ustavnega sodišča, ki je kar v dveh prejšnjih odločbah ugotovilo, da so istospolni pari v neenakopravnem položaju z ostalimi, kar je v nasprotju z ustavo. V nadaljevanju je stekla razprava o ključnih ciljih in rešitvah, ki jih predlog Zakona o partnerski zvezi prinaša.

V sami razpravi so sodelovali tako Zakonodajno-pravna služba, ki je opozorila na nekatere nedoslednosti iz členov zakona, ki so bili nekako anulirani, popravljeni, korigirani s sprejetimi amandmaji na ta zakon. Sodelovali so predstavniki Ministrstva za notranje zadeve, predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti kot predstavniki Vlade, ki zakonu ni nasprotovala, prav tako pa so v razpravi plodno sodelovali gospod Aleš Primc iz Koalicije Za otroke gre!, ter gospod Miha Lobnik iz Društva Legebitra.

Kot rečeno, bilo je kar nekaj amandmajev na samo besedilo zakona, ki so bili sprejeti, tako da je v končni fazi odbor v skladu z 128. členom

Poslovnika Državnega zbora glasoval tudi o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi 1. odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni tudi vsi sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade gospe Martini Vuk, državni sekretarki na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Izvolite.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Kot veste, je Zakon o partnerski zvezi, ki je pred vami, zelo podoben predlogu zakona, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in ga kar dvakrat v okviru dveh različnih vlad dalo v javno razpravo. Zaradi vloženega predloga novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pa Predlog Zakona o partnerski skupnosti ni bil predložen v obravnavo na Vladi in tudi ni prišel v parlamentarno proceduro. Zato Vlada ne nasprotuje predloženemu zakonu o partnerski zvezi.

Poudariti pa želim tri zadeve. Prvič. Veljavni zakon o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti je v več določbah neustaven. V treh odločbah je to ugotovilo tudi Ustavno sodišče, in sicer z obrazložitvijo, da gre za enake dejanske in pravne podlage življenjske skupnosti tako istospolne skupnosti kot skupnosti med žensko in moškim. Ne glede na to, ali gre za sklenjeno oziroma registrirano ali tudi neskljenjeno zvezo. Zato je pomemben cilj, ki ga zasleduje predlog zakona, nova pravna ureditev istospolnih življenjskih skupnosti v smislu izenačitvi pravnih posledic med partnerjema s tistimi pravnimi posledicami, kot jih zakon predvideva za tovrstno skupnost dveh oseb različnega spola. Navedeno velja tako za sklenjeno partnersko zvezo kot tudi neskljenjeno partnersko zvezo dveh oseb istega spola, če ni razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza oziroma ta zveza med njima neveljavna. Tudi po mnenju Vlade namreč ni nobenih razumnih in stvarnih razlogov, zaradi katerih bi bil položaj dveh partnerjev, ki živita v dalj časa trajajoči skupnosti in nista sklenila partnerske zveze, urejen različno od zunajzakonske skupnosti. Drugič. Če bo zakon sprejet in uveljavljen, bo to pomenilo, da lahko tudi partnerja istega spola uveljavljata določene pravice ali izpolnjujeta določene obveznosti, ki izhajajo iz naslova obstoja njune zveze, kot to velja za partnerja različnih spolov. Konkretno bi to pomenilo, da je partner upravičen do dopusta za nego svojega partnerja, da je brezposelna partnerka zdravstveno zavarovana po svoji zaposleni

partnerki, da se za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev upoštevajo dohodki in premoženje obeh partnerjev, da partnerju ni treba pričati na sodišču zoper drugega partnerja in tako naprej. Gre za desetine in desetine zakonov, ki po trenutni ureditvi ne omogočajo enake obravnave.

In tretjič. Glede na izid referendumu o Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, glede na vse javne polemike, razprave v času sprejemanja novele ZZDR ter v času referendumske kampanje, se s tem predlogom še vedno ohranjajo določena razlikovanja. Gre za poseben zakon, ki ohranja tudi na simbolni ravni različno poimenovanje med zakonsko zvezo in partnersko zvezo, predlagani zakon ne posega v veljavno ureditev družinskih razmerij in ne omogoča obojestranskih posvojitve partnerjema istega spola in zakon tudi ne omogoča oploditve z biomedicinsko pomočjo. Vlada je v svojem mnenju opozorila tudi na nekaj nedoslednosti zakona ter popravkov, ki bi bili potrebni, hkrati je bilo opozorjeno tudi na potrebne spremembe matičnega registra, ki pa terjajo določeno prehodno obdobje do začetka uporabe zakona. Vse te navedene pripombe so bile upoštevane in z amandmaji, ki so bili sprejeti na matičnem odboru Državnega zbora, tudi ustrezno vnesene v zakon.

Za konec naj poudarim samo še to, da Vlada Republike Slovenije podpira vsa prizadevanja, ki stremijo k izenačevanju pravic vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije, in ta zakon je eno od teh prizadevanj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Jana Jenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

Danes bomo ponovno razpravljali in odločali o pravicah ter seveda hkrati dolžnosti istospolnih partnerjev. Že na matičnem odboru je bilo veliko povednega o odločanju na decembrskem referendumu o Zakonu o zakonski zvezi ter družinskih razmerjih. Poslanska skupina Desus je referendumu, na katerem se je odločalo o pravicah manjšine, nasprotovala. Zakon, ki je pred nami, ne nasprotuje večinskemu mnenju na omenjenem referendumu. Z njim ne posegamo v definicijo zakonske zveze niti v pravico o možnostih do kandidiranja v postopku za posvojitve, kot tudi ne v možnost oploditve z biomedicinsko pomočjo. Prav te pravice, ki jih imajo raznospolni partnerji, so bili temelj nasprotovanja Zakona o zakonski zvezi, ki so jih zagovarjali v SDS in NSI

ter še posebej akterji v kampanji Za otroke gre pod taktirko Aleša Primca.

Navedenim spremembah, ki jih prinaša ta predlog zakona, torej že v času referendumske kampanje niso nasprotovali. Celo nasprotno. Obljubljali so, da bodo sami pripravili podoben predlog zakona, ki bo urejal vse to, kar ureja ta predlog Zakona o partnerski zvezi. Če se takrat niso sprenevedali, zdaj s sprejemom zakona ne bi smelo biti težav. Še več, menimo, da je to ena redkih priložnosti Državnega zbora, da smo enotni in dokažemo, koliko nam je do dejanske z ustavo zapovedane enakopravnosti in odprtosti do različnosti. Pričakujemo torej, da bodo zakon, ki ni v nasprotju z referendumsko voljo, podprli vsi poslanci Državnega zbora, in ne bo služil za nabiranje političnih točk.

Trenutno veljavni Pravilnik o registraciji istospolne partnerske skupnosti namreč ne predvideva vseh pravic in obveznosti, ki jih imajo poročeni pari ali pari v zunajzakonski skupnosti. Po novem bo lahko zaposleni partner, če bo njegov istospolni partner zbolel, imel pravico do odsotnosti z dela in pravico do nadomestila dohodka za nego družinskega člana. Istospolni partner bo lahko zavrnil pričanje proti partnerji iz partnerske zveze. Kar zadeva samo dedovanje in s tem povezani že dve odločbi Ustavnega sodišča, pa je v postopku že z ustavnima odločbami usklajen predlog Zakona o dedovanju.

Z ureditvijo kot jo imamo danes na poslanskih klopeh popolnoma sledimo stališču Ustavnega sodišča, da gre pri življenjski skupnosti dveh oseb istega spola za enake pravne in dejanske podlage, kot to velja za zakonsko zvezo. Prav tako tudi sledimo zadnji odločbi Ustavnega sodišča z dne 26. februarja letos, ki je presodilo, da je člen Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti, ki določa, da se ta postopek lahko opravi izključno v uradnih prostorih upravne enote, v neskladju z ustavnim načelom enakosti. Raznospolni pari imajo namreč po Zakonu o zakonski zvezi možnost, da zakonsko zvezo sklenjeno tudi drugje. Državnemu zboru pa se je še naložilo, da v šestih mesecih odpravi to protiustavnost.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da bi morala Slovenija zakonodajo o pravicah in dolžnostih istospolnih partnerjev novelirati že pred časom, saj je vse bolj očitno, da na tem področju zaostajamo tudi za sosednjimi in drugimi primerljivimi državami. Novi zakon bo torej razširil pravice istospolnih parov z vsemi osnovnimi, socialnimi, ekonomskimi in zakonskimi pravicami, ki do sedaj niso bile zagotovljene.

V Poslanski skupini Desus zakon podpiramo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Že konec 70. let prejšnjega stoletja smo v Republiki Sloveniji dekriminalizirali istospolnost. O izenačitvi pravic se pogovarjamo že vse od leta 1989, sistematične rešitve pa kljub številnim poizkusom še vedno nimamo. Če je bila Slovenija še pred 10 leti prva med sosednjimi državami, ki je to področje začela urejati, pa čeprav slabo, smo danes na koncu vrste, saj nas je večina držav že prehitela. Po tolikšnem času je zato nujno, da pravice istospolnih oseb končno uredimo. Po nekaterih statistikah istospolno usmerjene osebe predstavljajo 5 % prebivalstva, zgolj 5 % prebivalstva. Gre torej za manjšino. manjšino diskriminirano na podlagi osebne okoliščine. Tista, ki je že več kot desetletje v mednarodnem pravu človekovih pravic prepoznana kot osebna okoliščina, na podlagi katere se ne sme diskriminirati. Ker se ljubezen ne diskriminira, se ne bi smeli diskriminirati niti zakoni, a žal pri nas ni tako. Pravice partnerjev v istospolnih partnerskih skupnostih trenutna zakonodaja ureja na pomanjkljiv, nepregleden in neustaven način. Analiza pravnega položaja istospolnih partnerjev je pokazala, da je diskriminacija množična in sistemska. Prisotna je v več kot 70 zakonih. Zakonodaji, ki diskriminira tolikšen del populacije, težko priznavamo legitimnost, saj gre za obstoj sistemske diskriminacije, ki pomeni grob poseg v človekove pravice. Prepoved diskriminacije pa je ena od temeljnih norm mednarodnega prava. Rodimo se brez predsodkov, čisti v razmišljanju, čutenju in odprtosti za svet in različnost. Predsodke vzgojimo, a ravno ti predsodki diskriminirajo. V pravni državi Sloveniji tako obstaja protiustavno stanje, ki smo ga dolžni odpraviti. Že trikrat je Ustavno sodišče odločilo, da je slovenski pravni red diskriminatoren do istospolno usmerjenih, pa če tudi se potem to isto Ustavno sodišče spreneveda in dovoljuje izrekanje večine o manjšinah na referendumu. Z zakonom o partnerski zvezi urejamo to, da se med dvema osebama istega spola, ki skleneta partnersko zvezo, omogoči medsebojno pravice in dolžnosti. S tem se sledi ugotovitvam Ustavnega sodišča, da pravne posledice skupnosti dveh ne smejo temeljiti na spolni usmerjenosti posameznika. Ustavno sodišče je odločilo, da gre pri istospolnih skupnostih za bistveno enake, dejanske in pravne podlage življenjske skupnosti, in tudi Evropsko sodišče za človekove pravice je že sprejelo stališče, da spada v koncept družinskega življenja, ki ga ustvarjajo telesne osebne vezi med dvema partnerjema, tudi istospolna partnerska skupnost. Predlog zakona o partnerski zvezi tako določa pravne posledice te skupnosti, vendar samo v razmerju med partnerjema, tako na osebnem področju kot na premoženjskem področju. Predlog zakona tudi dalj trajajoča s sklenjeno/ nesklenjeno partnersko zvezo v pravnih posledicah izenači s

sklenjeno partnersko zvezo. S predlogom zakona pa se ne urejajo razmerja do tretjih oseb kot tudi ne do otrok. Predlog zakona tako ne omogoča posvojitve otrok kot tudi ne omogoča oploditev z biomedicinsko pomočjo. S tem smo stopili korak nazaj pri popolni izenačitvi pravic in iz mize umaknili določila, ki so našo družbo postavile na različne bregove. Nobenega objektivnega razloga pa ni več, da se istospolnim partnerjem odreka dostop do formalne sklenitve partnerske zveze v obliki civilne poroke. Takšna prepoved ne služi kakršnemkoli legitimnemu družbenemu namenu ali nacionalnemu interesu. Takšna prepoved je preprosto zgolj diskriminacija. Socialni demokrati ostro nasprotujemo kakršnikoli obliki diskriminiranja, saj trdno verjamemo, da ima vsak pravico, da brez diskriminacije uživa človekove pravice, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov zakon podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Od vseh zakonov, do katerih smo se do sedaj morali opredeljevati, smo se poslanci Združene levice najtežje odločili, kako glasovati pri tem zakonu. Ta zakon prinaša zelo pomembne pravice istospolnim parom, to je dejstvo ne glede na to, ali bodo svojo zvezo formalizirali ali ne. Vendar hkrati ohranja diskriminacijo na področju biomedicinske pomoči in posvojitve otrok ter seveda tudi v simbolnem pomenu poroke. Po našem prepričanju je v nasprotju z ustavo in tudi temeljnimi človeškimi vrednotami. Zelo jasno je treba povedati, da so človekove pravice nedeljive. Če jih zares priznavaš, jih seveda priznavaš v celoti. Omejitve človekovih pravic so v normalni družbi dopustne samo v izjemnih primerih, med katere, to je potrebno posebej poudariti, istospolno usmerjeni nikakor ne spadajo. Normalno je, da imajo otroci manj pravic od odraslih, ker teh pravic niso sposobni uresničevati samostojno, ampak potrebujejo neko posebno varstvo. Enako je z duševno motenimi osebami, ki potrebujejo posebno zaščito. Upravičena izjema je tudi omejitev pravic odrasli osebi, ki je zgrešila določeno kaznivo dejanje. Jasno je, da naši istospolno usmerjeni prebivalci ne spadajo v nobeno od teh kategorij. Niso nedorasle osebe, ki bi potrebovale skrbnika. Prav tako niso kriminalci. Nobenega utemeljenega razloga torej ni, da bi istospolnim parom a priori odrekli pravico do posvojitve ali pa bo biomedicinske pomoči. Dejanski razlog za omejitev je le prepričanje, da so istospolno usmerjeni v nekem pogledu manj vredni, njihove zveze pa protinaravne. To prepričanje pa ni utemeljeno v

nobeni realni lastnosti teh oseb, zato je enako nesprejemljivo, kot so bile nesprejemljive prepovedi rasno mešanih porok in druge oblike rasne segregacije. Podobno kot rasa ima tudi spol svojo biološko razsežnost in psevdoznanstveni argumenti za diskriminacijo istospolnih parov niso nič bolj trdni, kot so bile psevdoznanstvene utemeljitve rasne diskriminacije.

Ko ocenjujem primernost tega zakona, se moram ustaviti pri stališčih predsednika Ustavnega sodišča, ki je izjavil, da otrok ni človekova pravica. Tu gre za očitno sprenevedanje, h kateremu se zatekajo številni nasprotniki enakopravnosti, ki nočejo odkrito priznati svoje homofobije. Seveda ni naloga oblasti, da državljanom dodeli otroka, zakonskega partnerja ali kaj podobnega. To pa ne pomeni, da lahko oblast nekemu a priori prepove, da bi sklenil zakonsko zvezo ali posvojil otroka, če mu to omogočajo življenjske okoliščine. V tem je ta zakon nesprejemljiv, tako kot je nesprejemljivo, da nekaterim ženskam ni omogočena biomedicinska oploditev samo zato, ker ne živijo v patriarhalni zakonski ali zunajzakonski zvezi. Vse to zakonske okvire, s katerimi oblast neupravičeno preprečuje posamezniku, da bi živel polno življenje.

V Združeni levici smo po posvetovanju z organizacijami in aktivisti, s katerimi smo decembra 2014 vložili novelo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, presodili, da so socialne in druge državljanske pravice, ki jih bodo na podlagi zakona pridobili poročeni in neporočeni istospolni pari tako pomembne, da moramo zakon kljub zadržkom podpreti. Vsekakor pa se ne bomo ustavili pri tem, zato že danes opozarjam na tri scenarije, ki se lahko odvijajo na tem področju. Del političnega razreda bo sprejetje tega zakona zagotovo izrabil za blokiranje napredka. Izgovor bo, da je problem že urejen in da nas te teme razdvajajo. Pričakujem, da nihče od nas, ki bomo danes glasovali za, ne bo sledil tej logiki. Če ne bo prišlo do rešitve po sodni poti, bomo mi v razumnem roku znova poskusili s popolno izenačitvijo na zakonski ravni, pri čemer pričakujem, da Vlada takrat ne bo stala ob robu. Po mojem trdnem prepričanju je omejitev pravic v tem zakonu tako nepravilna, da bo to ugotovilo tudi Ustavno sodišče, če bo vsebinsko presoјalo o tem vprašanju. Po naši oceni je seveda za družbeni napredek veliko bolje, da do izenačitve pravic pride v okviru rednega demokratičnega postopka. Vsekakor pa ne vidimo nobenega razloga za to, da bi sodna veja oblasti še naprej dopuščala odkrito diskriminacijo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Krščanski demokrati smo v temeljni program zapisali, da spoštujemo zakonsko zvezo med možem in ženo in podpiramo družino. Ljudje si na svoji življenjski poti želijo močno partnerstvo, ki zmore premagati tudi največje težave in preizkušnje. Partnerstvo staršev je nosilni steber družine. Njegova kakovost ima velik vpliv na vzgojo otrok. Zakon je vrednota za dva človeka, ki želita biti dolgoročno skupaj, si deliti dobro in hudo ter biti na voljo in pomoč drug drugemu. Družina je središče in temelj družbe. Družina ima nenadomestljivo vlogo za posameznika, skupnost, narod in državo. Zaradi tega mora uživati posebno varstvo s strani države oziroma celotnega pravnega sistema, in to zaradi koristi otrok. Krščanski demokrati pa spoštujemo in poudarjamo, da ima vsak pravico do svobodne izbire in urejanje življenja pa svoji vesti in želji.

Predlog zakona o partnerski zvezi po našem mnenju posega v posebej varovan položaj družine s tem, ko se v večinskem delu zakona navezuje na Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. S tem odpira veliko možnosti različnih interpretacij in uporabe besedila in členov zakona. Tudi procesno je predlog problematičen. Obvezna sestavina predloga zakona je tudi uvod in znotraj njega obrazložitve, kaj so razlogi za sprejem zakona. In ravno navedeni razlogi, so nam krščanskim demokratom problematični. Predlog zakona, ki razloge za svoj obstoj črpa v obtožbah o diskriminaciji, homofobiji in rekatolizaciji krščanski demokrati ne moremo podpreti. Predvidevamo sicer, da je predlagatelj predlog zakona vložil iz jeze neposredno dan po referendumu, ki je dal jasen signal vladajočim, kje je mesto za družino v naši družbi. Od tod verjetno izhajajo njegove napadalne besede, ki jih je zapisal v obrazložitvah zakona. Po našem mnenju gre za sovražni in izključevalen govor še posebno v delu, ko omenja, da je treba preprečiti zakonodajno iniciativo Koalicije Za otroke gre! in preprečiti vmešavanje države Vatikan v slovensko zakonodajo. V Novi Sloveniji smo pričakovali, da se bodo vsi zainteresirani na področju civilne družbe po zadnjem referendumu končno le srečali v konstruktivnem dialogu in skupaj poiskali konstruktivne rešitve, s katerimi bodo dosegli vsaj najmanjši skupni imenovalec, pa žal do tega ni prišlo. Tudi poslanec Möderndorfer ni utemeljil svojega predloga na takšnem dialogu. Glede na odziv Vlade Republike Slovenije bo predlog zakona zelo verjetno sprejet in ravno zaradi tega smo vložili in dobro utemeljili amandma, s katerim bi načelnikom upravnih enot, pooblaščenih osebam ter matičarjem omogočili, da lahko iz verskih, osebnih, filozofskih ali drugih utemeljenih razlogov odklonijo sklepanje partnerske zveze. Amandma smo obširno utemeljili tudi z razlagami pravnega strokovnjaka dr. Mira Cerarja.

V Novi Sloveniji smo zelo kritični do vloge Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki pod vodstvom Socialnih demokratov ni opravilo in ne opravlja svoje naloge. Ravno ministrstvo bi moralo ustvariti in odpreti prostor za dialog znotraj vseh predstavnikov civilne družbe in na takšnih skupnih dogovorih utemeljiti in predlagati zakon, pa tega žal ministrstvo ni storilo.

Krščanski demokrati istospolnim ne odrekamo človekovega dostojanstva in svobode, da si urejajo življenje tudi v partnerski skupnosti v skladu z njihovimi vrednotami. Prav je, da se v posebnem zakonu uredijo pravna razmerja za istospolne partnerje v smislu dedovanja, pravice do odsotnosti z dela zaradi bolezni partnerja in pravica do nadomestila dohodka za nego družinskega člana, možnost do obiska partnerja obojenca na prestajanju zaporne kazni in podobno.

Predlagatelj s svojim predlogom zakona ne upošteva rezultata referendumu in ne poskuša umiriti dogajanja ter odpreti dialoga, na katerem bi utemeljil in predlagal kvaliteten zakon. Nasprotno, predlog utemeljuje s sovražnim govorom neposredno usmerjenim proti kristjanom. Takšnega predloga pa žal krščanski demokrati ne moremo podpreti.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Lep pozdrav, podpredsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog zakona, ki je danes pred nami, temelji na besedilu, ki ga je pripravilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti že v času naše vlade, pa do volitev ni prišlo do njegovega sprejema. Novi zakon v primerjavi z veljavnim zakonom o registraciji istospolne partnerske skupnosti prinaša spremembe, lahko rečemo tudi bistvene spremembe, in sicer skupnost med dvema moškima oziroma dvema ženskama ne bi bila registrirana, temveč sklenjena pred matičarjem tako kot zakonska zveza med moškim in žensko, torej popolnoma enak poročni obred z vsem kar pritiče poroki, samo poimenovanje bi bilo drugačno. Odpravil bi neenakost, razen pri posvojitvah otrok in zdravljenju neplodnosti z biomedicinsko pomočjo.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi z dne 2. 7. 2009 odločilo, da je določba 22. člena Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti, ki določa pravico do dedovanja, v neskladju z ustavo. Ustavno sodišče je poudarilo, da je registrirana partnerska skupnost razmerje, ki je po vsebini podobno zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti. Gre za stabilno povezanost dveh oseb, ki sta si blizu, si pomagata in se podpirata

ter, da je tudi pravna ureditev takšne skupnosti podobna zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti. Določene so medsebojne pravice in dolžnosti, varstvo šibkejšega partnerja, premoženjski režim med partnerjema je skoraj v celoti povzet po zakonski zvezi, enako dolžnost preživljanja.

Skratka, rešuje se nekaj vprašanj, nikakor pa s tem zakonom nismo rešili osnovnega problema. To je, ne moramo imeti vsi v naši državi enake pravice. Zakon o partnerski zvezi se ne dotika vprašanj, ki so se med zadnjo kampanjo izkazala kot najbolj sporna. Ne odpravlja torej neenakosti v celoti. Še vedno je naša država razdeljena na tiste spolno normalno usmerjene in ostale. Na žalost s tem zakonom to še dodatno potrjujemo. Kljub temu, da bi si želeli, da bi bila sprejeta odločitev, ki jo je predvidevala novela zakona ZZZDR, ki bi resnično izenačila pravice vseh, bomo ta zakon podprli, saj po našem prepričanju, vsaj na nek način predstavlja korak v pravo smer, smo pa še daleč od cilja, spoštovani kolegice in kolegi, če je res naš skupen cilj popolna enakopravnost vseh v Republiki Sloveniji.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Saša Tabaković bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, predstavniki ministrstva, kolegice, kolegi, lep pozdrav!

Danes obravnavamo Zakon o partnerski zvezi, ki ga je lansko leto le dan po zadnjem referendumu, kot smo že lahko slišali, v Državnem zboru predložil poslanec gospod Jani Möderdorfer. Predlog zakona uvaja novo pravno ureditev istospolnih partnerskih zvez, tako sklenjenih kot tudi nesklenjenih. Pri tem predlagatelj na podlagi odločb Ustavnega sodišča iz leta 2009, 2013 in 2015 skoraj da v vseh elementih izenačuje pravne posledice med partnerjema s pravnimi posledicami, kot jih zakon predvideva za zakonsko zvezo ter zunajzakonsko skupnost moškega in ženske. Kljub temu pa predlog zakona ne ureja družinskih razmerij, torej ne širi oziroma spreminja definicije zakonske zveze kot življenjske skupnosti med možem in ženo, kot tudi ne razmerje do tretjih oseb, kar pomeni, da izključuje pravico do skupne posvojitve otrok in do postopkov oploditve z biomedicinsko pomočjo.

Vlada predlogu zakona zato tudi ni nasprotovala, opozorila pa je na nekatere manjše pomanjkljivosti. Na seji matičnega delovnega telesa so bili sprejeti amandmaji, ki so sledili omenjenim opozorilom Vlade in predvsem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, s katerimi je bilo besedilo zakona ustrezno preoblikovano na način, da bodo lahko po sprejetju in začetku uporabe tega

zakona partnerske zveze pa tudi neskljene partnerske zveze takoj zaživele z vsemi pravnimi posledicami, ki po predlogu izhajajo iz njih.

V Poslanski skupini SMC bomo predlog zakona podprli, tako kot smo podprli njegovo obravnavo, kljub temu da nekateri opozarjajo, da eno leto po razglasitvi odločbe na referendumu Državni zbor ne sme sprejeti zakona, ki bi bil vsebinsko v nasprotju z odločitvijo volivcev, saj je bila na referendumu decembra 2015 zavržena novela, ki je posegala v celotni Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. S temi opozorili in očitki se v poslanski skupini SMC ne moramo strinjati. Ta zakon je namreč kot zaokrožena pravna celota v ničemer ne posega v Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, saj ne vsebuje enakih rešitev, kot na referendumu zavržena novela. Nasprotno, sledi glavnim argumentom, ki so jih kot razloge proti navajali volivci in volivke, ki so na referendumu novelo zavržili. Zakon o partnerski zvezi ne redefinira spolov, se ne dotika vloge materinstva in očetovstva kot takega in ne odpira vprašanj, ki se kakorkoli tičejo skupnih posvojitve otrok ali pa ustvarjanja družine z biomedicinsko pomočjo. Poleg tega Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora opozarja, da je s spremembo ustave zakonska določba o enoletni prepovedi, ki se je neposredno sklicevala na zdaj spremenjeno ureditev v 90. členu Ustave, izgubila podlago, do uskladitve pa se ob smiselni porabi ZRLI uporablja ustavni zakon neposredno. Poleg tega je Ustavno sodišče že v preteklosti povedalo, da vezanost na referendum ni absolutna in da mora ne glede na to vezanost zakonodajalec v temu obdobju odpraviti protiuslavnosti, ki izhajajo iz odločb Ustavnega sodišča, in da lahko v temu obdobju opravi tudi tiste uskladitve z ustavo, za katere meni, da so na tem področju potrebne zaradi varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Kot veste, smo v SMC ob obravnavi novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih v Državnem zboru in v referendumski kampanji izhajali iz vprašanja poseganja v temeljne človekove pravice in svoboščine oziroma pravice do posega v osebno svobodo drugega, v nedotakljivost človeškega življenja. Obravnavano novelo smo presojali izključno po tem, kako ureja položaj življenjske skupnosti dveh oseb istega spola, v duhu ustavnega načela enakosti in mednarodno-pravnih dokumentov o odpravi vseh vrst diskriminacije. Vseskozi smo poudarjali, da novela nikomur ne daje posebnih pravic, ki bi izhajale iz spolne usmerjenosti in tudi v ničemer ne pomeni poseganje v pravice do tretjih oseb, predvsem pravice do posvojitve otrok, saj smo še danes prepričani, da imamo ustrezno oblikovano pravno prakso glede varstva koristi otrok. Res je, zaradi slednjega se počutimo nekoliko nelagodno saj verjamemo, da ni primerno, da se o človekovih pravicah odločba na referendumu ali da se o človekovih pravicah sklepajo kompromisi. A iz razprave na matičnem

delovnem telesu več kot nedvoumno izhaja, da ta zakon predstavlja poskus oblikovanja postreferendumskega konsenza o pravni ureditvi medsebojnih razmerjih in položaja istospolnih parov. V Poslanski skupini SMC menimo, da ta predlog zakona po referendumu predstavlja simbolno sporočilo celotni družbi, da moramo ne glede na izid referenduma prepoznati istospolne partnerske zveze kot enakopraven del našega družbenega okolja.

Kljub nekaterim pomislekom zakon podpiramo in si želimo, da bi bil sprejet v predlagani obliki, saj smo mnenja, da to ni tema, ki bi jo lahko umaknili iz politične agende za še nekaj nadaljnjih let ali pa jo enostavno prepustiti čakanju drugačne družbene okoliščine. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani!

Danes je 20. april, točno štiri mesece od referenduma 20. December, kjer se je na referendumu za zavrnitev Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih s 63,51 glasovi proti ob udeležbi več kot 600 tisoč volivcev izrazila volja ljudstva. Dosežen je bil kvorum, ljudstvo se je jasno izrazilo proti spremembam, ki so bile predvidene v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Pred menoj je kolega iz SMC dejal, da je simbolično potrebno, kljub temu pa je bilo izraženo na referendumu, dati pravice oziroma sprejeti zakonske spremembe na področju istospolnih partnerskih zvez. Dragi kolegi, ne simbolično, ampak kar konkretno boste potepali voljo ljudstva, ki je bila izražena točno pred štirimi meseci.

Torej le dva dneva po odločitvi in še ne po uradno objavljenih rezultatih, je takrat samostojni poslanec Jani Möderndorfer v proceduro Državnega zbora vložil zakon, ki ga imamo danes pred seboj, torej zakon o partnerski zvezi. Ustavni zakon je leta 2014 črtal določbo, da je Državni zbor Republike Slovenije vezan na izid referenduma ter da se Zakon o referendumu in ljudski iniciativi do uskladitve uporablja smiselno s spremembo ustave, vendar je enoletni moratorij za sprejem rešitev, zavrnjenih na referendumu, še vedno ostal na zakonski ravni. V 25. členu Zakona o referendumu in ljudski iniciativi je jasno zapisano: "Eno leto po razglasitvi odločitve na referendumu Državni zbor ne sme sprejeti zakona, ki bi bil vsebinsko v nasprotju z odločitvijo volivcev." Še enkrat poudarjam, danes simbolično štiri mesece po odločitvi, jasni

odločitvi ljudstva teptate tisto, kar je bilo doseženo na referendumu in jasno izraženo.

Predlagatelj takrat še samostojni poslanec Jani Möderndorfer je v razlagi zakona, ki je sestavni del zakona, uporabil tudi, če lahko rečemo, milo rečeno diskriminatorne besede hkrati pa tudi neke sovražnega govora. Ne skrbi to, da je to naredil poslanec, ki je bil takrat nepovezan oziroma samostojen, ampak skrbi to, da je to danes prevzela tudi koalicija. Če preberem, kaj je tukaj diskriminatornega, glede na to, da bo naslednja točka sprejemanja zakona, ki govori o diskriminaciji. Dragi kolegi iz koalicije, preberite si 8. in 9. stran, ki je boldirana, podčrtana. Pravi takole: "Predvsem pa se ne sme dopustiti Koaliciji Za otroke gre!, ki je bila pobudnica referenduma, da bi prevzela zakonsko iniciativo, ki jo je napovedala, in sicer da bo pripravila predlog zakona, s katerimi bi uredili socialne zadeve za istospolno usmerjene partnerje. Pa ne zgolj zaradi dejstva, da je koalicija svoje nasprotovanje noveli Zakona v zakonski zvezi in družinskih razmerjih in referendumsko kampanjo gradila na predsodkih, neresnicah, lažeh, strahu, da je zastopala interese svetega sedeža oziroma države Vatikan, ki se ne sme vmešavati v notranje zadeve Republike Slovenije ..." To je sestavni del zakona in vi danes govorite o nediskriminaciji, o človekovih pravicah, hkrati pa podpirate takšno razlago v zakonu. Pa seveda tudi da navedba, kjer piše, da kljub izidu referenduma je treba nekaj narediti. Takšno označevanje za predlagatelja je najmanj nedopustno, zaskrbljujoče pa je tudi, kot sem dejala, da takšen diskurz prevzema tudi vladajoča SMC. Pri tem predlog diskriminira sedanje izvenzakonske skupnosti, saj neskljenjene istospolnim partnerskim skupnostim določa enake socialne in ekonomske pravice, kot jih imata zakonska zveza in izvenzakonska zveza skupaj. Izvenzakonska skupnost moškega in ženske pa bo še naprej izenačena z zakonsko zvezo samo tam, kjer bo ta zakon posebej določal. Poleg tega predlog zakona, ki ga imamo na mizi, zgolj navidezno ne omogoča posvojitve otrok v istospolno skupnost, in sicer tako, da pravi: "Partnerja partnerske zveze ne morete skupaj posvojiti otroka.« V tem primeru gre za zavajanje javnosti in nasprotovanje ljudski volji na obeh referendumih, ki je jasno zavrnila rešitve, ki pomenimo, da bi otroku odrekli pravice do posvojitve matere in očeta." Gre namreč za to, da predlog zakona prepoveduje samo skupno posvojitve otroka istospolni skupnosti.

Glede na to, da slovenski pravni red dovoljuje, da bo naprej še lahko posvojitelj en partner, takega predloga novele zakona v Slovenski demokratični stranki ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in

vloženih amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 19. aprila letošnjega leta. V razpravo dajem 8.b člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Kdo želi razpravljati, prosim za prijavo?

Besedo ima predlagatelj gospod Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

Seveda je prav, da se kot predlagatelj oglasim vsaj v dveh izrečenih dejstvih izza stališč, ki so bile podane s strani Nove Slovenije in s strani SDS, predvsem zato, ker je za slovensko javnost nekaj stvari treba zelo jasno postaviti na pedestal in razčistiti. Prvič. Poslanke in poslanci smo uradne javne osebe in kadarkoli zaznamo sovražni govor, smo ga dolžni, dolžni prijaviti. Kar seveda pomeni, da če to ugotavlja Nova Slovenija, vam predlagam, da po Kazenskem zakoniku 297. člena podate ustrezno ovadbo proti meni, ker spodbujam sovražni govor. Edino na ta način bomo pretestirali, ali vaše besede držijo ali ne, posebej če to eksplicitno ugotavljate. Če je kaj na vaši svetli pravičnosti, prosim, če to naredite, ker je že čas, da enkrat razčistimo okoli teh sovražnih govorov. Enako velja za SDS, ki se skupaj z Novo Slovenijo, bom rekel, spravlja na samo obrazložitev samega zakona. Zdaj, roko na srce, sam kot poslanec in upam, da to velja za vse moje kolege in kolegice ne glede na politično usmerjenost, se strinjate z menoj, da se Vatikan ne sme in ne more vmešavati v našo zakonodajo. Ker če se, potem me prosim v temu delu razsvetlite, da bom kaj več vedel.

Tretja stvar, ne pozabiti, eden od predstavnikov cerkve je zelo jasno povedal v svojem intervjuju, da Vatikan pozorno spremlja in gleda, kaj se dogaja v Sloveniji, da se ne bi zgodila podobna zgodba kot na Irskem. In v tem delu sem zelo jasno opozoril v svoji obrazložitvi, zakaj smatram tako, kot je zapisano, in še danes stojim za temi besedami. Ne pozabiti pa naslednje, obrazložitev je samo spremljajoči tekst, veljal bo zakon. Prosim, če gremo na dikcijo zakona, na posamezne člene in le-tam bomo lahko dejansko opravili dialog in videli, ali je zakon primeren za sprejem oziroma ali je v nasprotju z ustavo oziroma v nasprotju s katerikoli predpisom v naši državi oziroma v koliziji.

Na koncu naj povem samo še slednje, tolikokrat ste omenili moratorij in pa veljavni Zakon o ljudski iniciativi oziroma o referendumu in ljudski iniciativi, predlagam vam, da si preberete še enkrat zelo natančno obrazložitev spremembe 90. člena Ustave iz leta 2013. V tej dvorani smo o tem razpravljali, nekateri danes celo tukaj sedite in zanimivo, niti eden ni bil proti tem spremembam. Niti eden. In vsi smo takrat pravilno razumeli ta zakon, ustavni zakon. Zato je vse ostalo seveda danes, lahko ugotavljam, samo še sprenevedanje. Res pa je, da obstajajo poti preverjanja te določbe 90. člena in zato

predlagam, da dokler tega ni, spoštujemo vsaj tisto, kar je ta Državni zbor že sprejel in velja, to pa je sprememba 90. člena. Toliko, hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Današnji predlog zakona bo zagotovo odpravil določene protiuustavnosti, ki se v temu trenutku dogajajo istospolno usmerjenim osebam. To so protiuustavnosti, ki so jo deležni izključno zaradi svojih osebnih okoliščin, kar je seveda za Poslansko skupino SMC popolnoma nesprejemljivo. Zavedam se, da smo seveda do vprašanja spolne usmerjenosti kot družba v razpravah zagotovo konservativni zaradi tega, ker seveda spolnost kot neko naravno pa tudi človeško gonilo je v določenih razpravah seveda še vedno tabu v naši družbi. O spolnosti se zelo težko pogovarjamo, čeprav sam verjamem, da je ljubljenje dveh odraslih, spolno zrelih oseb seveda posega tudi po nekih drugih ravneh, ki niso izključno nagnonske. Ker je spolnost tabu, se seveda težko pogovarjamo tudi o pravicah oseb, ki so zaradi spolne usmerjenosti diskriminirane. Da je temu tako, mora človek seveda poslušati samo razpravo, ki se je dogajala ob zadnjem referendumu, kjer smo bili seveda kot del javnosti deležni različnih bolj ali manj utemeljenih ali pa seveda manj neutemeljenih argumentov. Iz te razprave, ki se je odvila, je bilo zelo jasno predstavljeno, katera so temeljna nesoglasja javnosti, ki se jih zakon, ki ga danes obravnavamo, izognil. Izognil se jih ne namenoma. Ta nesoglasja so bila vloga materinstva in očetovstva, posledično seveda tudi posvojitev tretjih oseb, torej otrok, in pa redefinicija spolov. Slednja seveda nikoli ni bila korektno utemeljena.

Ta zakon, ki ga imamo danes na mizi, ureja ostale pravice, ki jih v razpravi javnost nikoli ni problematizirala ali pa naslavljala kot problematične. Ravno nasprotno, zakon ureja tiste pravice, ki jih je celotna javnost pripoznala kot diskriminatorne, zato je prav, da jih seveda tudi v skladu odločb Ustavnega sodišča, uveljavimo. V tem smislu predlog zakona seveda krepi nek družbeni konsenz pri poskusih pravne ureditve medsebojnih razmerij in pravnega položaja istospolno usmerjenih oseb, torej omejitev in obveznosti, ki iz partnerskega razmerja izhajajo na področjih družbenega življenja. Tako da se na ta način krepi tudi institut pravne države, ker z uveljavitvijo tega zakona odpadejo vse tiste potrebe po izpodbijanju 60. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pred Ustavnim sodiščem, ker je napovedala tudi varuhinja za človekove pravice. Kar se tiče amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije, najmanj kar lahko rečem, je to, da je kot tako v nasprotju z

načelom enakosti pred zakonom. Vi zelo dobro veste, da gre pri sklenitvi zakonske oziroma partnerske zveze za pravni postopek, ki ima zelo malo z ugovorom vesti iz moralnih ali etičnih razlogov, ker če bi veljal amandma Poslanske skupine Nove Slovenije, potem bi lahko imeli uslužbenci, ki jim je zaupano, da v imenu države postopek sklenitve partnerske zveze izpeljejo, tudi moralno pravico, da lahko iz nekih moralnih zadržkov zavrnejo tudi sklenitev zvez med hetero spolno usmerjenimi pari. In kaj bi potem imeli? Tako da, prosim, da se v Poslanski skupini Nove Slovenije ne sklicujejo na mnenje dr. Cerarja, zaradi tega, ker so ga enostavno izvzeli iz konteksta. Tako kot ga razlagajo, enostavno ne drži. Sicer razumem, da imajo poslanci iz Poslanske skupine Nove Slovenije neke moralne zadržke, kadar je treba razpravljati o tem vprašanju. To popolnoma razumem. Ne razumem pa neke druge stvari. Glede na to, kako si poslanci Nove Slovenije enostavno želijo optimizirati javni sektor, ne razumem, da potem hkrati vlagajo amandmaje, ker bi v končni fazi lahko pripeljali do nekih rezultatov, ker bi javni uslužbenci na podlagi nekih moralnih zadržkov prejemali plačo in ostali doma in ne bi nič delali. Tega pa z njihovega stališča dejansko ne razumem in takšnega arbitrarnega razlaganje oziroma razumevanje instituta ugovora vesti ne morem podpreti. Toliko za enkrat. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel.
Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani in tistim, ki spremljate sejo!

Zakon bom podprla, ker pomeni tisto odpravo diskriminacije glede tistega, kar se v večini strinjamo, torej odpravo diskriminacije istospolnih skupnosti, kadar gre za njun odnos, odnos dveh oseb in razmerja med njima. Tako da to vidim kot eno prvo stopnico k popolni odpravi diskriminacije, nikakor in v tem se strinjam s predhodnimi govorniki, ki so tem govorili, ne, ne bo šlo za popolno odpravo diskriminacije, ampak sedaj imamo situacijo, kot je.

Kar zadeva predlog Primčevega zakona, torej zakona Koalicije Za otroke gre!, tisto sploh ni formalno pravilno vložen predlog, to je besedilo, ki je bilo poslano predsedniku Državnega zbora. In o tem se sploh ne moremo pogovarjati kot o formalno vloženem predlogu zakona o ureditvi položaja istospolnih skupnosti. Malo pa me čudi stališče Združene levice, da razmišljate o tem, ali je težka odločitev, ali bi ta zakon podprli. Ko ste predlagali spremembo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in popolno izenačitev istospolnih skupnosti z navadnimi, smo ta predlog sprejeli, smo naredili vse, kar je bilo mogoče, da bi tudi ta predlog bil uveljavljen. Odločitev Ustavnega sodišča je bila,

da ta ureditev ne more obveljati. Pika. Odločitev Ustavnega sodišča je treba spoštovati, ne moremo pa pustiti zdaj naslednjih 10 let, da bomo premlevali, bili naslednjo bitko in pustili zadeve, kot so bile do sedaj. Diskriminacijo vsaj na tisti stopnji, ki je mogoča v družbi, je treba odpraviti in zato smo se tudi odločili, da podpremo predlog tega zakona in da postavimo prvo stopnico, da odpravimo najbolj grobe kršitve, najbolj grobo neenakopravnost.

Smo se odločili, da ta zakon iz tega razloga sprejmemo. Ostaja odprta pot še za vnaprej, da pa v bodočnosti uredimo popolno odpravo neenakopravnosti istospolno usmerjenih partnerjev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec.
Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Najbolj me je čudilo pri predstavitvah poslanskih skupin tistih koalicijskih partnerjev, ki so bili že v prejšnjih vladah, ki so imeli celo vlado in govorili, da o neustavnosti Zakona o registraciji partnerskih zvez. Do zdaj je tako, kot sem vam že v prejšnjih razpravah, ko smo obravnavali Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, povedala – niste naredili nič. Zdaj se pa po prsih tolčete, kako ste za človekove pravice, za to, da se uredijo te zadeve. Še enkrat bom poudarila, da je bil v času naše vlade sprejet Zakon o registraciji partnerskih zvez, kasneje tudi z naše strani predlog za spremembo glede na odločitev Ustavnega sodišča, pa niste podpirali tega. Tudi takrat od 2010 naprej oziroma od 2008 niste na tem naredili nič. Pa pustimo to, o tem smo že razpravljali.

Kolega Jani govori o tem, da se naj prijavi sovražni govor, pri tem pa dobro ve, da ga varuje imuniteta, da če se prijavi poslanca, je to malo drugače. To, kar je zapisano, boldirano, podčrtano, si lahko prebere vsak. Če so to prebrale tudi službe Državnega zbora, če je to prebral predsednik Vlade, če je to prebralo ministrstvo, je prav tako lahko pozvano, da poslanca, ki uporablja takšen govor, take dikcije pri obrazložitvi zakona, prijavi ali pa vsaj opozori. Da to koalicijski poslanci oziroma kolegi gospod Möderndorferja podpirate, ko bi se lahko mogoče distancirali od tega, kar piše tukaj notri, da se je gradila kampanja na lažeh, diskriminacij in ne vem čem vse. Niti enega argumenta proti niste povedal, ko smo vas spraševali o posvojitvah otrok po četrtem razdelku Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Niti enega argumenta, da bi zavrnili, kar smo govorili takrat v kampanji proti, da bo prihajalo do posvojitve. Niste imeli proti argumenta. Niste. In danes pa nam očitata, da smo lagali tisti, ki smo bili v kampanji. Še enkrat poudarjam, tisti zakon točno določa posvojitve in je potem mogoče stvar malo obrnjena. Da se jasno v razlago

zakona napiše, »kljub volji izraženi na referendumu« bomo pa mi sedaj naredili nekaj. Tako kot je rekla kolegica Murglova, "to je prva stopnica." Pa ne bo drugih stopnic, ker bo velik skok. Takoj po izidu referendumu ste na socialnih omrežjih napovedali zamenjavo ustavnih sodnikov glede na referendumski izid. Takrat so se začele pojavljati besede o tem, da je treba zamenjati, seveda glede na ideološko prepričanje, ustavne sodnike. Pričakujemo lahko, da bo nova sestava ustavnega sodišča ta zakon spoznala kot protustaven in da se bodo kasneje, ker hitro z velikim skokom brez stopničk sprejela zakonska določila, ki bodo čisto enaka, kot je bil ta predlog na referendumu. Popolnoma enaka. To je tudi to, kar kolegica Murgel povedala, da je to prva stopnička, potem bomo pa gradili naprej. Govoriti o tem, da ta zakon rešuje samo tisto, kar je najbolj nujno; tukaj se moram strinjati z Združeno levico, zakaj niso šli v popolno izenačitev popolnoma, vse, nobene diskriminacije, vse enakosti, vse, vse, vse. Tukaj se strinjam z njimi. Zakaj tega niste naredili? Zakaj? Kje je razlog? Verjetno boste, potem v razpravi povedali kaj. Tisto, kar piše tam seveda, da istospolna partnerska skupnost ne moreta skupaj posvojiti otroka, ga lahko pa vsak posamezno. Jaz govorim, da ne zavajajte ljudi z argumentom, da niso možne posvojitve v partnersko skupnost istospolnih partnerjev. Ne odkimavati! Ne odkimavati, ker to že cel čas o predlogu zakona o tem govorite in dajete ljudem, češ, govorimo o porokah, posvojitve pa niso možne. So možne. Povejte. Vendar skupaj ne moreta posvojiti, tako piše v 8. členu. No, zakaj zavajate spet ljudi, da ne jemljete materije iz referendumu? Isto materijo obravnavate v tem zakonu, popolnoma isto, točno štiri mesece po odločitvi na referendumu. Malo vam je mar za odločitev ljudstva.

Kar se pa tiče tega amandmaja Nove Slovenije, ga bomo podprli v Slovenski demokratični stranki. Že to, tukaj je obrazložitev po gospodu Cerarju, vašemu partijskemu šefu, pravite, navedbe ne držijo, edina in sveta resnica je tisto, kar vi poveste. Edina in sveta resnica. In zdaj še navedbe gospoda Cerarja ne veljajo – vzete so iz konteksta. Potem pa dajte celotno besedilo, povejte, kje je vzeto iz konteksta, obrazložite kako, da ne velja ta ugovor vesti in tako naprej. Vedno, edina in sveta resnica je vaša resnica. Da pa zavajate ljudi, da zavajate s tem zakonom, da jemljete materijo, ki je bila izražena na referendumu, to pa si zdaj mi izmišljujemo, ker vaša edina sveta resnica je to: posvojitve niso možne. Povejte jasno in glasno: posvojitve so možne, prihajalo bo do porok, posvojitve so možne in bodo v partnersko skupnost, skupaj ne, vendar vsak posebej.

Kdaj, po besedah gospe Murgel, bo naslednja stopnička? Ker se strinjam z njo, da je prvi korak, prva stopnička. Kdaj bo naslednja, mi povejte. Boste čakali, da bo ta zakon neustaven, potem boste pa naredili isto, kot je bilo na

referendumu? Morala in etika in tako naprej vam je španska vas, posebej še pa volja ljudstva. To se pa kaže zdaj vedno bolj. In meni je žal tistih poslancev, ki morajo zraven pritiskati gumbek za ta zakon proti ugovoru vesti. Povejte resnico o tem zakonu, dajte povedati, kaj je možno po tem zakonu. Zakon je bil pa skropucalo. V vseh členih ga je ZPS popravila. V vseh členih. Ja, gospod Prikl, se bova strinjala, ne. Skropucalo. Vsi člani amandmirani, člani črtani, ne vem, na koncu smo dobili to nekaj tako skupaj malo, češ, to je skoraj tako kot odlok na občinskem svetu pa še slabše. Pa se ponavadi ne spuščam, to se ponavadi gospod Möderndorfer spušča v naše zapise zakonov in členov, ampak tukaj pa moram povedati, vsak člen amandmiran, ZPS na vse. Niste dali finančne konstrukcije, kaj to pomeni. To je tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje povedalo, tudi Vlada je rekla, da ni finančne konstrukcije, da se ne ve, kakšni bodo stroški glede na te zadeve. Pa se veselo takšen zakon sprejme. No, ni problem, kaj to pomeni za zdravstveno, socialno blagajno, koliko je to iz proračuna, nič. Nič. Če je 10 evrov ali je milijon ali je pol milijona, saj nima veze, dajmo to narediti. Prvo stopničko. S koliko bo pa jesen, še ne eno leto po referendumu. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima ... Replika, dr. Jasna Murgel.

Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec dela točno to, kar nam očita. Zavaja. In njena resnica je edina resnica. Vse, kar sem jaz rekla, na mene ste se sklicevali, napisala na tistem facebooku, je, da bomo menjavali sodnike Ustavnega sodišča. O tem bomo tukaj odločali. Je res? O tem bomo tukaj odločali v Državnem zboru, in to sem tudi mislila. Vse drugo je plod vaše domišljije in pač domišljije tistih, ki z vami sodelujejo. O tem bomo tukaj odločali v Državnem zboru. Tega ne morete zanikati. Letos in naslednje leto. Drugega nisem niti napisala niti mislila, niti kadarkoli naredila česarkoli, da bi vplivala na izbiro sodnikov Ustavnega sodišča in tudi ne bom, ker bom vedno spoštovala odločitve Ustavnega sodišča in Ustavno sodišče.

Drugo, naslednja stopnička. Rekla sem in ste me narobe razumeli, da si bomo prizadevali, da bo to prva stopnička oziroma sem mislila, da si bomo prizadevali, da bo to prva stopnica, ker menim, osebno, da s tem zakonom še vedno ni v popolnosti odpravljena diskriminacija. Torej si bomo prizadevali, ne vem pa, kakšna bo. Nisem pa rekla, da točno vem, da imam kristalno kroglo, da bo to dejansko tudi sprejeto, ne vem, na to ne morem vplivati, ne vem, kaj se bo zgodilo. Ampak moje osebno prepričanje je, da diskriminacija s tem zakonom kljub temu, da ga bomo sprejeli, ne bo v popolnosti odpravljena in zato si bom prizadevala, da bo. Pika. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

V bistvu, če sem iskren, upam, da bo čimprej, mislim, da imamo še dve uri in 45 minut, čimprej konec, zato da bomo skrajšali te muke, ker vidim, da imate eni še zadnje vzgibe z nekimi nesmiselnimi razpravami, pa jih naj navedene ene par.

Škoda, ker je šla kolegica Godec ... Ja, tamle je, se je umaknila na drugo stran... Poglejte, finančne posledice zakona. Veste, to pomeni tako, v tem zakonu so jasno zapisane, kakšne so finančne posledice. Kakšne so pa posledne finančne posledice? Oprostite, vam bom dal eno primerjavo. Tudi če bi navaden zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih spreminjali, posrednih ne moreš ugotavljati, ker po tej logiki pomeni, ker tudi novorojeni otrok pomeni posledično za zdravstveno blagajno posredno finančno posledico. Kaj vam pa je? Kaj pa govorite? Saj to so same neumnosti. Takih stvari po tej logiki pomeni, da noben zakon, ki vpliva na posredne finančne posledice, ne bi smeli več sprejemati. Ali to pač velja samo za istospolne partnerje in istospolne partnerske zveze? Dajte se poslušati, kaj govorite, no. Saj to je čista homofobija. Vi samo za en segment ugotavljate neskladnost. Vse ostalo pa seveda pomeni kaj drugega.

Potem naslednja stvar, ki je zelo pomembna in jo je treba tudi razčistiti. Kolegica Godec ni bila v prejšnjem mandatu poslanka. In mi tukaj očita, da sem napovedal prijavo 297. člena Kazenskega zakonika glede sovražnega govora, češ, zavedajoč se, da seveda poslanca je nemogoče tožiti za izgovorjene besede v parlamentu. Kolegica Godec, v prejšnjem mandatu je bila pripravljena sprememba zakona, kjer smo hoteli za hate speech ukiniti imuniteto poslancem. Veste, kaj se je zgodilo? Tu vaši kolegi in kolegice so zelo jasno povedali: Ne, to pa ne, ali cela imuniteta ali pa nič! In seveda so vedeli, da je to neizvedljivo in seveda do tega ne bo nikoli prišlo, ker so se bali, da bi hate speech šel ven iz imunitete. In zdaj vam jaz ponujam, jaz imam pripravljen ta zakon, ga bomo vložil. Ga boste sopodpisali? Ga boste? Me prav zanima. Videl bi rad ta dan. Naredil bom to, z veseljem, pa da vidim jaz vaše besede.

Naslednja stvar, ki je še pomembna, je predvsem, kar se tiče podpore. Ko smo spreminjali leta 2013 ustavo, enega poslanca ali poslanke, še posebej pozoren sem bil na SDS, ni bilo, ki bi bil proti spremembi 90. člena, enega. Iz nove Slovenije enega ne. Danes pa kar naenkrat velike besede o tem, kaj se sme narediti z referendumom in kaj ne. Dajte še enkrat si prebrati zelo jasno obrazložitev, za katero ste seveda vsi glasovali in zelo jasno piše, da takšna načela, kot so enoletni moratorij

referenduma, ki govori, da se ne sprejema zakona, se pravi, ni dobil zelene luči za sam zakon, se ne sme v parlamentu uporabljati. Ali je bil kdaj ta institut uporabljen? Ne, ker je nesmiseln. Kar se je v praksi pokazalo. In še ena malenkost mimogrede za tiste, ki ne vedo, ali pa vsaj za slovensko javnost, edina oaza države v Evropi smo, ki smo imeli tako neumnost v ustavi napisano. Edini. Kar več ko jasno govori, da noben ne pozna take nesmiselnosti. Ker je samo po sebi jasno, da ne moreš in ne smeš iti proti volji ljudstva, to pa ne pomeni, da se Državni zbor ne sme več odzivati na napake, ki so v sistemu, in mora zdaj čakati, da bo eno leto tiho in bo šele potem popravil napake. Mi danes s tem zakonom samo popravljamo tisto, kar načeloma so vsi za. Leta 2012 iz Nove Slovenije Matej Tonin tukaj za tem odrom zelo jasno pove, če – ponavljam, če boste uredili zakon tako, da bo s svojim zakonom urejen in ne z zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, če bo imel drug naslov, če ne bo posvojitve in če ne bo biomedicinske pomoči, se pravi oploditve, jaz podprem ta zakon. Danes prihajajo z novo formulo, ugovora vesti, ki ve, da enostavno ne mora iti skozi. Veste, če to formulo uporabimo, ki jo je predlagala sicer zakonito in legitimno Nova Slovenija z amandmajem, potem pravne države nimamo več. Zaradi tega, ker enostavno bomo ugovor vesti uveljavljali kar na vseh področjih. In to preprosto ne zdrži. Ta teorija zagotovo ne. Je pa zanimivo, da se ugovor vesti uveljavlja samo na enem področju, zakaj ne na vseh ostalih? Zakaj ravno na tem? Jaz trdim zelo preprosto, ljudje danes še vedno ne razumejo čisto vsi, kaj to v resnici pomeni. Ali imamo ugovor vesti zaradi tega, ker se ne strinjamo in smo v bistvu diskriminatorni do dveh, ki želita partnersko zvezo skleniti, ali imamo ugovor vesti na postopek. Kje je zdaj ugovor vesti, na kaj? Ker, če imamo ugovor vesti na prvi del, se pravi, da imamo nekaj proti istospolnim partnerjem, potem so te dimenzije hujše in širše. Potem takšen delavec v resnici sploh ne sme več opravljati nikakršnega dela v imenu države, lahko zasebno kjer hoče, v imenu države zagotovo ne. Če pa ima problem s postopkom, potem pa predlagajte spremembo postopka, ker je verjetno postopek nezakonit. In to je ključen problem, ki ga je treba v bistvu imeti v vidu, kadar se pogovarjamo o Zakonu o partnerski zvezi. Toliko zaenkrat, se bom še oglasil.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marinka Levičar. Izvolite.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem!

Vsekakor se meni zdi pomembno, da bi ta zakon danes sprejeli. Zadovoljna sem, da ga bo sprejela tudi Združena levica, čeprav ni čisto po njihovi meri, vendar razumejo, da je bolje nekaj

kot nič in da se s tem zakonom vendarle popravljajo tiste bistvene krivice, ki so zdaj storjene istospolnim partnerjem, to je izenačitev ekonomskih in socialnih pravic z ostalimi partnerji.

Vsekakor se jaz tudi strinjam s stališčem naše poslanske skupine, ne moram pa se strinjati z nekaterimi stališči, ki so bila danes izrečena v tej razpravi. To je, da, kot je rekla kolegica iz SDS, da je poteptana volja ljudstva izražena na referendumu. To vsekakor ni res poteptana volja ljudstva. Če se spomnimo, je bila volja ljudstva predvsem ta, da ne sme ta zakon, ki je padel na referendumu dovoljevati posvojitve tem enakospolnim partnerjem in redefinicije zakonske zveze. Tega v tem zakonu ni.

Posvojitev. Rada bi še nekaj v zvezi s tem posvojitvami povedala, ker ni prav tisto stališče, ki ga je izražala gospa Jelka Godec. Vsekakor ta zakon misli na posvojitve enega od otrok, ki ga že ima drugi partner. Mislim, da je to vsem jasno, če dva partnerja skleneta, istospolna partnerja seveda, skleneta zakonsko zvezo oziroma izvenzakonsko skupnost in nekdo že ima od prej otroka, jasno, da lahko drugi partner tega otroka posvoji, če živita v skupnosti oziroma v zakonu. Zato se mi zdi popolno sprenevedanje in mislim, da je prav, da to javnosti povemo, ker javnost spremlja ta naša zasedanja in naše razprave, je prav, da vedo, da gre samo za to posvojitve, ne pa za posvojitve otroka, katerega biološka starša nista nobeden od teh istospolnih partnerjev. Vi se morda spomnite, da sem jaz takrat tudi temu zakonu, ki je padel na referendumu, nasprotovala oziroma sem izražala svoje nezadovoljstvo zaradi posvojitve, ki jih ne omogoča starim staršem. To je zdaj drugo vprašanje, ampak veliko sem razmišljala o teh posvojitvah in sedanja rešitev se mi zdi popolnoma pravilna in je prav, da je tako zapisano v zakonu.

Poleg tega bi rada tudi poudarila predvsem ta amandma o ugovoru vesti, ki ga predlaga stranka Nova Slovenija. Jaz mislim, da je popolnoma nesprejemljiv, ker ne vem, zakaj bi lahko mati rekla, tega para pa ne bom poročil. To ni tako kot, na primer, ginekolog, ki ne bo opravil abortusa. To mi je razumljivo, da je njegov ugovor vesti možen. Nikakor pa ne priporoči dveh istospolnih partnerjev. To je potem spet neka diskriminacija, izražanje tega matičarja, diskriminatornega odnosa do teh dveh partnerjev. Potem bi lahko tudi rekla, ja, ne bom poročil raznospolna partnerja zato mogoče, ker se poročita iz koristiljublja ali pa ne vem, eden je pa mogoče kriminallec ali pa je nekaj hudega storil, ne vem. To je zelo raztegljivo vprašanje in absolutno jaz mislim, da ne sodi v ta zakon. Jaz tega ne morem podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa Jelka Godec, izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Gospa Levičar, jaz, ko smo govorili o posvojitvah, ste oziroma so

kimali tudi ostali poslanci, da so zdaj že možne posvojitve, vi ste govorila o bioloških starših, torej, da je eden biološki in potem partner posvoji tega otroka. Jaz se sprašujem, ali v temu zakonu piše, da dva istospolna ne moreta, torej vsak za sebe ali pa najprej recimo eden, posvojiti otroka, ki ni biološki. Ki ni biološki. Ne govorim o bioloških. Torej poroka dveh partnerjev, moški-moški, ženska-ženska, saj je vseeno, eden posvoji otroka. Zdaj mi govorite, da je to čisto neko drugo vprašanje, jaz mislim, da ste me narobe razumeli. Jaz še enkrat govorim, možne so posvojitve. Kot piše v tretji točki 2. člena: "Partnerja partnerske zveze ne moreta skupaj posvojiti otroka. Lahko pa ga po ZZZDR vsak za sebe." Tako kot kimajo v koaliciji. Torej ne mi govoriti, da niso možne, gospa Levičar, posvojitve. So možne, tudi otroka, katerih starša v partnerski skupnosti nista biološka starša. Kimajo koalicijski poslanci. Zdaj, če vam pa niso pravilno razložili zakona, jih pa zdaj še enkrat vprašajte.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči.

Prvo, kar bi želela, bi, da tukaj v tej dvorani vendarle enkrat razumemo, kaj pomeni pojem diskriminacije pri istospolnih porokah in posvojitvah. Evropsko sodišče za človekove pravice nikoli v nobeni sodbi ni odločilo, da je to diskriminacija. In to, da tukaj ponavljate kako diskriminatorni smo, temu ni tako. Nihče ne želi biti diskriminator in nikjer ni bilo odločeno, da je to diskriminacija, ne na podlagi Evropskega sodišča za človekove pravice.

Da je lahko referendum ali ne referendum, eno leto po referendumu izglasovanemu bi morali vsaj vaši poslanski kolegi, ki so prava uke osebe, gospod Möderndorfer, vedeti, da je temu še vedno tako. Ker 25. člen Zakona o referendumu in ljudski iniciativi še vedno določa, da Državni zbor ne sme urejati področij v nasprotju z voljo volivcev, izraženo na referendumu. In seveda 25. člen Zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Tudi vi bi morali pogledati, kaj obtožujete druge poslance, na kakšen način in kaj piše v vseh členih. Ker zakon ni samo en člen, zakon so vsi členi in seveda, kolegi, ki ste prava uki, veste, da je del zakona tudi uvod in obrazložitev. Ko se čez nekaj let gre pogledati, zakaj je bil nek zakon sprejet, se prebere tudi uvod in obrazložitev, zakaj je bil v tistem času tisti zakon sprejet, ko pride do obravnave, do določenih težav. Vi, tisti, ki ste prava uki, veste, da je temu tako.

In zdaj k našemu amandmaju. V Poslanski skupini Nove Slovenije smo naročili študijsko nalogo glede ugovora vesti. Vsem dostopna, prepričana sem, da ste jo vsi proučili,

vsaj tisti, ki te zadeve tudi drugače mogoče poklicno imate v vsakdanjiku ali pa ki se poklicno z njimi ukvarjate. Ugovor vesti poznamo že danes v zdravstvu, v vojski in se postopno uvaja. Ugovor vesti po dr. Cerarju je sledeče, citiram: "Ugovor vesti je torej po svoji temeljni oziroma avtentični naravi moralna dolžnost. Pravo, ki je pripravljeno prisluhniti tudi različnim ugovorom vesti, kaže s tem svojo humanost, saj posameznika odreši nekaterih, tudi največjih notranjih napetosti, ki jih lahko včasih povzroči posameznikova razklanost med moralo in pravom." Prebrala sem samo del. Vi ste rekli, da smo izvzeli iz konteksta, ampak to so besede dr. Cerarja. Po njegovih besedah, se pravi, da je ugovor vesti najvišja oblika demokracije, ker ti je to dovoljeno, zaradi notranjih stisk posameznika. In v to smer gre tudi naš amandma k 8.b členu, da bi bilo mogoče načelnikom upravnih enot, matičarjem, ki sklepajo take zveze, da ne bi prihajalo do takih situacij in da bi bilo tudi za vse, tudi za tiste, ki bodo sklenili tako zvezo, ne bi imeli občutka, da ga kdorkoli odklanja. Jaz sem prepričana, da se da zadeve urediti, ampak mi govorimo o najvišji obliki demokracije, o ugovoru vesti. Nekateri države, med njimi tudi Nizozemska, po tej raziskavi o ugovoru vesti, to obliko imajo. Zato ne razumem, ne razumem Stranke modernega centra, ki govori o demokraciji, o etičnosti, o spoštovanju posameznika v družbi, da mu na tak način na tem področju seveda odmika ali onemogoča ugovor vesti. Mislim, da bi bilo sprejetje našega amandmaja velik korak za demokracijo v naši državi, zato da bi se vsi počutili, da imamo neko pravno varnost, varnost, in da lahko živimo po svojih načelih, po svojih moralnih, verskih ali kakršnih etičnih ali kakršnih drugih načelih. In sprejetje našega amandmaja bi pokazalo, da si to tudi vi želite. Še enkrat poudarjam, bilo je rečeno, nezaslišano bi bilo ugovor vesti. Mi danes ugovor vesti poznamo v zdravstvu in v vojski. Nič novega ne bi odkrili in tudi vemo, kakšni primeri so na teh dveh. Se pravi, razloga za nepodporo ni oziroma je zavračanje opozicije, ki se nenazadnje s svojimi dejanji tudi sama trudi, da bi zadeve bile v tej državi urejene in še več, že kdaj bi morale biti urejene. Tukaj gre celotna kritika na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in na ministrico. Predlog zakona se je že nekajkrat urejal pod njenim vodstvom, kot državna sekretarka ali kot ministrica. Danes poslušam državno sekretarko govoriti, da so tri odločbe Ustavnega sodišča še nerešene. Tukaj je treba terjati, jaz osebno terjam odgovornost ministrice. To bi moralo biti že takoj narejeno takoj, ko je Ustavno sodišče to odločilo. Zakaj ni? Ne razumem tega, zakaj ni. Kljub samo enoletni naši vladi, ki je tukaj poskušala, se v teh letih ne zgodi prav nič, da bi bilo to področje za njih urejeno, za istospolne partnerske skupnosti. Tukaj mislim, da je odgovornost in še dobrodošla interpelacija ministrice, ker je tudi to del njene krivde. Neurejenost, neskrb za vse

enake potrebe državljanov, to je tudi to del odgovornosti ministrice dr. Anje Kopač Mrak.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo predsedujoči.

Jaz moram najprej izraziti veselje, da danes vendarle bomo očitno po daljšem času sprejeli zakon, ki ureja pravice istospolno usmerjenih parov. Reševanje te problematike, če se smem malo pesniško izraziti, ima že kar lepo brado. Začetek je seveda bil to, kar je kolegica Godec, pa mi je zdaj žal, da je tukaj ni v sobi, da določene zadeve tudi sam poskušam pojasniti, ima prav, se je začel z Zakonom o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti, ki pa se je skozi čas izvajanja pokazalo, da ni več dober, da ni več ustrezen. Nenazadnje kar nekaj ustavnih odločitev Ustavnega sodišča na to temo je bilo, da je treba ta zakon korigirati. Kakšno leto in pol nazaj je Vlada pripravila Zakon o partnerski skupnosti, ki je praktično identičen temu zakonu o partnerski zvezi, ki ga danes obravnavamo, pa iz znanega spleta okoliščin ni ugledal luč sveta oziroma ni šel v proceduro. Vmes se je zgodila sprememba Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in vendarle smo danes pred tem, da sprejmemo zakon o partnerski zvezi. Če je to skropucalo za nekoga, jaz temu seveda ne morem pritrditi. Je res in ni prvi in bojim se, da ni edini zakon, na katerega bo imela Zakonodajno-pravna služba mnoge pripombe. Mislim, da je to vprašanje male širše – doseganje konsenza med Zakonodajno-pravno službo Državnega zbora in vladno službo za zakonodajo. Saj v končni fazi, ko se govori o pripombah na zakon, se ne govori o tistih vsebinskih, ne govori se, da bi bil zakon neustaven ali kakorkoli, ampak gre v pretežni meri za neke nomotehnične – pa nočem sedaj omalovaževati tega termina pravnega –, ki se potem z amandmaji, res da jih je dosti, veliko sorazmerno glede na število členov, ampak je potem seveda zadeva urejena.

Malo me je zmotila razprava »to je prvi korak, naslednji koraki sledijo, bodo majhni, bodo večji, bodo crucialni, bodo ne vem kakšni«. To je pomemben korak, to je sprejemanje zakona. Jaz sem večkrat v tem Državnem zboru povedal, da razumem in verjamem, da ne razumem napak, da je zakon živa materija. Zakonodaja in vsak posamezni zakon je živa materija in se na svoji poti implementacije pokaže marsikdaj, da ni najboljši, da ni najučinkovitejši, da čas prinese nekaj novega. Bomo takrat govorili o stvareh, o predlogih, o idejah za izboljšanje, dopolnitev in tako dalje. V tem trenutku se meni zdi, meni osebno in to je tudi stališče stranke Desus, da je ta zakon optimalen, ker rešuje nekatera ključna vprašanja. Kaj pa rešuje? Poglavitno je to, da je partnerska zveza po novem določena kot

življenjska skupnost dveh oseb istega spola, moških ali žensk, saj pre pogosto govorimo o moški-moški, gre seveda tudi za skupnosti ženska-ženska. Predlog zakona življenjsko skupnost dveh oseb istega spola v vseh elementih izenačuje z življenjsko skupnostjo ženske in moških. Partnerska zveza, to se mi zdi še posebej pomembno, ima na vseh pravnih področjih enake posledice, kot jih ima zakonska zveza. Kar pa je še bistveno – če se boste spomnili, tudi Desus je pri ZZDR bil nekoliko zadržan, v končni fazi tudi nismo enotno glasovali oziroma smo glasovali, pa ni sedaj važno, kdo kako, nekako po svoji vesti. Bistveno se nam zdi pa sledeče, in to je tudi nenazadnje rezime vseh poslanskih skupin, nenazadnje tudi referendumskampanje, kjer so vsi govorili nekatere zadeve, pa ne bi smele biti predmet.

Nekatere od teh zadev, ki niso predmet tega zakona, bom sedaj povedal. Človek bi pričakoval, da danes ne bo naši-vaši, ne bo ideološkega dvoboja ampak, da bomo zakon potrdili, praktično soglasno in šli dalje. Torej, o katerih treh zadevah tukaj ni govora. Ni govora o definiciji zakonske zveze, ni govora o posvojitvah in ni govora, torej se ne dotika ta zakon predpisov, ki urejajo postopek oploditve z biomedicinsko pomočjo. Ta zakon, ta predpis priznava pravne posledice tudi neskljeni partnerski zvezi dveh oseb istega spola, s tem se položaj dveh partnerjev, ki živita v dalj časa trajajoči skupnosti in nista sklenila partnerske zveze, ureja enako kot zunajzakonska skupnost v Zakonu o družini in družinskih razmerjih ne pa v tistem zakonu. In taka skupnost ima v razmerju med njima enake pravne posledice, kakor če bi sklenila partnersko zvezo, tako kot to velja za razmerje med zakonsko zvezo in zunaj zakonsko skupnostjo, beri koruzništvo, če je komu to lažje. S takšno pravno ureditvijo predlog v celoti sledi stališču Ustavnega sodišča, kar sem že prej povedal in kar je tudi bistveno za delovanje pravne države in bi bilo prav, da se bi to prej uredilo in ne danes, ne s tem zakonom. Da gre pri življenjski skupnosti dveh oseb istega spola za enake pravne in dejanske podlage skupnosti, kot to velja za zakonsko zvezo.

Še z optimizmom me je navdala razprava na samem Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide, pa sem se malo bal, da bo ta razprava prežolčna, prenapeta, mogoče, da bo tu in tam šla iz vajeti, pa seveda ni šla. Zakaj sem se tega bal? Zato, ker so predstavniki različnih civilno-družbenih iniciativ sodelovali in moram povedati, razprava tudi ni bila tako dolgo, kot sem jo jaz pričakoval. Je bila razprava daljša v zakonu, ki ga bomo v naslednji točki obravnavali, ampak nekako tam, če se jaz prav spomnim, je bilo zaključeno, to sta ugotavljala, bom zdaj imena navedel, kolega Lobnik in pa kolega Primc, gospod Primc in gospod Lobnik, da se v 85 %, 95 celo, vidite, v 95 % z rešitvami iz tega zakona strinjata, soglašata. In jaz potem res ne vidim razloga, da bi ta zakon lahko bil eden izmed tistih, ki bodo

našo družbo, našo skupnost delili. Resnično ne vidim tega razloga. Jaz nočem seveda niti približno, da se bomo prav razumeli, tega zakona in te materije omalovaževati, ampak si pa želim, da na Odboru za delo pa tudi v Državnem zboru ne govorimo in ne razpravljamo o treh, štirih in več različnih in trikrat, štirikrat, petkrat o različnih zakonih, ki praktično isto materijo urejajo. Govorim o Družinskem zakoniku, govorim ZZZDR, govorim o ZPS, torej Zakon o partnerski skupnosti, ki potem ni šel v proceduro, in zdaj Zakon o partnerski zvezi. Jaz bi si seveda želel plodne razprave o nekaterih drugih zakonih, ki ključno determinirajo existenco ljudi, njihov položaj v družbi, dasiravno tudi ta zakon – in zato je prav, da ga sprejmemo – ureja nekatere temeljne človekove pravice in v končni fazi svoboščine.

Kot rezime celotne moje razprave. Vesel sem, da bo danes ta zakon sprejet, v tistih treh točkah smo si bili malo narazen, oploditev z biomedicinsko pomočjo, definicija in pa posvojitve, predvsem pa posvojitve so nas zelo zelo delile, o tem danes ni govora, ne bo govora. Ta zakon tega ne ureja, ureja pa vse druge, materialne, dedovanja in tako dalje, tudi socialne pravice in tako naprej. Prav je, da ga sprejmemo. Prav je, da z mize vržemo nerešene oziroma sodbe Ustavnega sodišča, ki govorijo o diskriminatornosti zakona, in pogledamo naprej. Če bo pa seveda ta zakon treba čez leto, dve, tri, pet ali pa še prej spremenit na podlagi argumentov, ola, tukaj smo, ga bomo spremenili. Zakon o registraciji je bil prvi korak, v tistem času zelo napreden zakon, očitno danes več ne dovolj optimalen za izzive tega časa. In če se bo pojavila v Zakonu o partnerski zvezi potreba, da kar koli spremenimo, kar pa ne bo šlo na rovaš kratitve pravic ljudi in še posebej otrok, ki so najbolj ranljiva skupina, bomo pač seveda določene spremembe naredili.

V Desusu bo seveda polna podpora temu zakonu. Veselim se, da ga bomo umaknili iz dnevnega reda in ga optimalno tudi implementirali v praksi. Hvala lepa.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Vprašanje je bilo, ali je to postopno urejanje, da bomo nekoč prišli do popolne izenačitve. Da, odgovor je da, drugače ne more biti. Ampak ne pozabiti na eno dejstvo, če smo leta 2006 z Zakonom o registraciji naredili prvi korak in potem seveda tukaj nekateri omenjate, da od takrat nobena vlada nikoli nič ni poskušala oziroma ni poskušala urejati, se mi zdi, če ne že dobesedno lažnivo, skrajno nedostojno, da kaj takšnega govorimo v temu parlamentu. Prvič, zadeva se je prvič poskušala urediti z Družinskim zakonikom pa je padla na referendumu. Drugič se je poskušala urejati s

pripravo zakona pa je zaradi padca vlade Alenke Bratušek zakon seveda zastal. Z novo vlado se je zakon o partnerski skupnosti v bistvu pripravljaj in je zaradi vložitve zakona Združene levice, ki je predlagala svoj zakon, seveda zopet zastal. In z zakonom, kjer smo šli seveda na referendum, zopet se je zaustavil postopek. Torej, ne govoriti, da se stvar ni poskušala urediti, kar je čista laž in zamegljevanje.

Drugo, tisto, kar se mi pa zdi bolj pomembno, pa je da seveda, da damo vedeti naslednje in da se spomnimo, kar nekateri zelo radi pozabljamo. Varuhinja za človekove pravice je zelo jasno povedala, če takšen zakon, kot ga imamo danes na mizi, ne bo sprejet, bo vložila ustavno presojo vseh pravic, ki so in gredo istospolnim partnerjem in si jih zaslužijo. V primeru, da bo zakon sprejet, bo verjetno vložila samo, najmanj tri ali štiri presoje. Zato ne govoriti, da je to neka skrita, bom rekel, od zadaj nek maneuver, ki se bo zgodil sam po sebi in da so to naši načrti. Celo Varuh za človekove pravice, ki ima visoko legitimiteto, je izvoljen v Državnem zboru in ima seveda vsakoletno poročilo, ki je tudi sprejeto od vseh nas, je jasno in glasno povedal, kaj bo zahteval. Zato se sprenevedati, da je to neko postopno urejanje, ni več in, dajte nehati s tem.

Druga stvar, ki se mi zdi pa veliko bolj pomembna, pa je seveda ugovor vesti. Poglejte, ta problem, ki ga je izpostavila Nova Slovenija z amandmajem, pogledite, v Ameriki Republikanci s tem poskušajo že vrsto let eno in isto zgodbo plasirati na dan in posamezne zvezne države plasirajo in sprejemajo zakone na nivoju države z ugovorom vesti iz različnih razlogov. Recimo, eden najbolj znanih primerov je, ko pazite, ne na nivoju države, ampak na nivoju zasebne iniciative, je seveda primer Stutzman iz Washingtona iz leta 2013. Ni želela predati rož za poroko istospolnemu partnerju. Seveda je bilo to na sodišču, ker je prišlo do pritožbe, bilo zelo jasno zavrnjeno in je celo kazni plača in javno se je morala zaobljubiti, da bo prodajala rože vsem, ne glede na tip poroke. Rože. Namenoma govorim o preprostih stvareh, zato, da bodo razumljive. Naslednji primer je bil, ko zasebni slaščičar Jack Phillips iz Kolorada ni želel pripraviti torte za istospolna partnerja za poroko. Enako je bilo, v istem primeru zavrnjeno. In naslednji primer, niso želeli fotografirati istospolnega para na poroki in so bili kaznovani in so se morali zaobljubiti, da tega več en bodo počeli. Ker gre za jasno eklatantno diskriminacijo, ne poroke istospolnih partnerjev, ampak istospolnih partnerjev kot osebe. To je treba razložiti. In zdaj, če se vrnemo, ne misliti, da tudi v Sloveniji ni bilo takšnih primerov. Spomnite se pobude iz leta 2011, ko so v Društvu za osvoboditev živali in njihove pravice, ki je poleg Združenja za razvoj miroljubnega kmetijstva, predlagalo Vladi, da v zakonodajo vgradi tudi ugovor vesti o lovu, vendar se to enostavno ni zgodilo. Namenoma opozarjam na druge primere, zato da boste razumeli, da ne

gre samo za istospolne partnerje, ampak gre na splošno za definicijo ugovora vesti. In če že omenjamo dr. Mira Cerarja, ki je bil iztrgan iz konteksta, pa vam bom tudi dokazal, zakaj je bil iztrgan iz konteksta, ki je govoril o tem načelu, kaj to pomeni ugovor vesti, ste pa pozabili prebrati še en drug del definicije, ki ga je pa naslednje v svojem tekstu zelo jasno omenil. Ta pa je, "če bi lahko vsakdo od nas kadarkoli, in sicer iz osebno utemeljenih moralnih, filozofskih in podobnih razlogov odrekel poslušnost pravu, potem bi bilo s pravno ureditvijo kmalu konec. Tako ustavna komisija kot kasneje skupščina kot ustavodajalec sta se zato odločili, da pravico do ugovora vesti določita le pogojno. V 46. členu Ustave je bilo tako zapisano, da je ugovor vesti dopusten v primerih, ki jih določi zakon, če s tem ne omejuje pravice in svobost drugih oseb.« V tem primeru, kot ga predlaga Nova Slovenija, pa je to zelo jasno in nazorno, da gre za kršenje pravice. In zato se sklicevati na dr. Cerarja v tem primeru, je nedostojno, če seveda ne vzamemo celotnega konteksta. Vem pa, da vam je to priročno in pri roki. Vendar dajmo že enkrat eno stvar razumeti, ne gre za postopke, ampak gre za ljudi. In tisti, ki danes v imenu kršcanstva govori o postopkih namesto o ljudeh, ima resen problem. To je govoril nekdo že pred dva tisoč leti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Martina Vuk državna sekretarka. Izvolite.

MARTINA VUK: Hvala lepa. Lep pozdrav še enkrat!

Pred nekaj več kot enim letom, ko smo ravno tako govorili o istospolno usmerjenih, o istospolnih parih, o njihovi možnosti in pravici, da se njihova zveza ali skupnost prizna, da imajo enake pravice kot raznospolni pari, smo si marsikaj povedal, pogledali smo vso zgodovino, ampak danes po enem letu ugotavljam, da očitno spomin blede, da je vendarle kljub temu, da smo se eno leto pogovarjali o zakonu, da je več kot en mesec trajala predreferendumska kampanja, da so se odprle zelo zelo široke razprave in tematika, da vendarle smo pozabili na osnovne stvari, na zgodovino, ko vedno znova pri zakonu, ki ureja položaj istospolnih parov, ugotavljamo, zakaj, pa oprostite besedi, za hudiča se to do zdaj še ni uredilo, zakaj nihče še ni predlagal nobenega zakona, ki bi to uredil. In zdaj moramo iti še enkrat skozi zgodovino. Poslanec Möderndorfer je sicer na kratko povedal, ampak vseeno očitno ni odveč, če se vedno znova to sprašujemo. Pa vas bom jaz spomnila na zgodovino urejanja teh zadev. Pa če začnemo od sprejema ZRIPS-a, torej Zakona o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti naprej. Leta 2009 se je začel pripravljati družinski zakonik. Družinski zakonik, ki je celovito urejal družinska razmerja, to je bil

njegov poglavitni namen, ki je bistveno drugače uredil postopke razmerij med otroki in starši in podobne zadeve in med drugim tudi drugače uredil zakonsko zvezo in uvedel partnersko skupnosti kot zvezo dveh oseb istega spola in določil določene pravice. 2009 so se začele priprave. 2011 je bil zakon sprejet. Več kot eno leto po formalnem sprejetju in v času postopka je bila razprava o tem zakonu, o sami vsebini, žal nič o razmerjih med starši in otroki in urejanju družinskih razmerij, ampak samo o nekaj členih. In leta 2012 je bil izveden referendum. Takrat smo že imeli dve odločbi Ustavnega sodišča. In uresničile bi se s tem, ko bi začel zakon veljati oziroma ko bi se začel uporabljati ta družinski zakonik. Pa je bila volja ljudi na referendumu takšna, da se ta zakon nikoli ni uveljavil in da se nikoli ni začel uporabljati, 2012. 2013 je bila odločitev, da ne bo prišlo do novega družinskega zakonika, ker je takrat še veljal enoletni moratorij, da je torej prav glede na vse razprave, ki so potekale v času sprejemanja družinskega zakonika, v času sprejemanja referendumске kampanje, da je prav zaradi širšega družbenega soglasja, da se sprejme poseben zakon, ki ohrani drugačno poimenovanje te skupnosti oziroma zveze, iz katerega se izključijo posvojitve in izključijo možnost oploditve z biomedicinsko pomočjo, zato da se razmerja med partnerjema istega spola uredijo, da se takšna zveza prizna, da se prizna tudi neskljenjena zveza, kot je to uredilo Ustavno sodišče, in da lahko gremo naprej. In takrat, ko je bila zaključena javna razprava, takrat je vlada lahko opravljala samo še tekoče posle. Pol leta je bilo možno opravljati samo tekoče posle in zato ta zakon nikoli ni bil vložen v parlamentarno proceduro. Potem je bila ustanovljena, formirana nova vlada in ta vlada je takoj na začetku svojega mandata dala ponovno v javno razpravo Zakon o partnerski skupnosti. In še preden je bil ta zakon vložen v vladno proceduro, je bil vložen poslanski zakon, novela Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. In o tej noveli smo se pogovarjali več kot eno leto. In če se boste spomnili ali pa če vam osvežim spomin tistih razprav od marca do jeseni lanskega leta, ko smo tukaj v Državnem zboru obravnavali tisti zakon ali zadeve, povezane z zakonom, je prišlo kar precej pozivov, tudi tukaj v Državnem zboru s strani poslank in poslancev, ki so nasprotovali noveli ZZZDR, javnih pozivov preko medijev, pisem in podobnega. Zakaj? Zakaj se je vlada odločila nenasprotovati noveli ZZZDR, ko pa je vendarle pripravila svoj zakon, ki je bil široko sprejemljiv in če bi vložili tisti zakon, Zakon o partnerski skupnosti, da potem bi dobil podporo, da bi lahko zaključili to zgodbo in da bi se lahko posvetili pomembnejšim zadevam? Ko smo vseeno takrat povedali, da v času javne razprave pa vendarle ni bilo tako zelo širokega družbenega soglasja iz razloga, ker so se navajali, izpostavljali neki strahovi, ki iz zakona nikakor niso sledili, je bilo to

kontraargumentirano, da absolutno se sprenevedamo, da zagotovo zdaj obstaja podpora tistemu zakonu in da če bi bila vlada tako pametna, da bi vložila tisti zakon, potem bi bil ta zakon sprejet. In da se torej izmikamo in iščemo neke nove razloge, zakaj zadeve ne uredimo, zakaj se lahko kar naprej vedno znova pogovarjamo o istospolnih pari, o istospolno usmerjenih in tako naprej, ko pa sami trdimo, da gre za zelo malo skupino ljudi v tej državi. In ja, imate prav, vsi tisti, ki ste rekli: »Ali bi bilo res kaj drugače?« Ker zdaj pa imamo vloženi zakon, ki je tako rekoč enak tistemu vladnemu predlogu, zdaj je ta zakon vložen in danes je bil obravnavan in protiargumenti so v resnici zelo zelo podobni vsem tistim, vsem različnim zakonom, ki so do zdaj obravnavali tematiko. Enaki so ti protiargumenti, če jim lahko rečemo protiargumenti in jaz se sprašujem, komu res ustreza, da se kar naprej pogovarjamo o isti zadevi. Ali res verjamete, da to ustreza tisti relativno majhni skupini istospolno usmerjenih, ki, jaz verjamem, da so res že siti tega, da morajo kar naprej sebe izpostavljati, da jih drugi izpostavljajo, da kar naprej s prstom kažejo na njih, v resnici pa nikoli ne pridejo do tega, da bi imeli enake pravice, kot jih imajo raznospolni pari, ne glede na to, ali so poročeni ali niso poročeni ti raznospolni pari. Mislim, da je to zelo pomembno vprašanje in danes je priložnost, da se ta zadeva zaključi. Da se zakon sprejme, da se zakon uveljavi, da se začne uporabljati in da potem čez eno leto rečemo, v redu, pa pogledjmo, kaj se je res zgodilo. Pogledjmo, ali je bilo res z zakonom izumljeno krat dva krat tri število istospolno usmerjenih. Ali res kar na enkrat prevladujejo istospolni pari? Ne pozabite, saj vem, da to kar naprej izpostavljam, ampak vseeno, mi se pogovarjamo o ljudeh, ki živijo med nami danes, tukaj in sedaj ne glede na veljavni zakon. Mi se pogovarjamo o pari, ki tudi obstajajo, so že, so že med nami. Celo veljavni ZRIPS – Zakon o registraciji istospolnih partnerski skupnosti, ki ga je sprejela Janševa vlada kot sami poudarjate, je priznal, da ti pari so, da morajo imeti možnost nekega formalnega priznavanja svoje zveze. O čem se v resnici pogovarjamo. Ali da krog pravic pa mora biti izrazito omejen, kljub temu, da je Ustavno sodišče reklo, da ni razloga, da bi se glede medsebojnih pravic drugače obravnavali? Reklo je to zdaj trikrat, ampak reklo bo verjetno tudi četrtič, petič in šestih. Tukaj je zdaj odgovor glede odgovornosti ministrice in kako bi morala pač ravnati do zdaj, če ni bilo že odgovorjeno s tistim historiatom in zgodovino, ki sem jo povedala. Ustavne odločbe veljajo neposredno. Ustavno sodišče je to tudi samo reklo, da do sprememb zakona se uporabljajo neposredno. Torej te pravice, o katerih je odločalo Ustavno sodišče, glede dedovanja partnerjev, ki so registrirani, glede partnerjev, ki niso registrirani pa so istega spola, glede samega postopka sklenitve zakonske zveze oziroma te registracije oziroma kraja, na katerem se lahko registrirajo,

to že neposredno velja. Tako kot, če vas lahko spomnim, neposredno velja tudi ustavni zakon o spremembah 90., 97., in 99. člena Ustave. Ustavni zakon je način, na katerega se ustava spreminja. In ta ustavni zakon ima poleg prvega dela, v katerem neposredno spreminja člene ustave tudi drugi del, v katerem govori, kaj se do spremembe Zakona o referendumu in ljudski iniciativi neposredno uporablja. Neposredno. Kaj se uporablja neposredno? Neposredno se uporablja ta ustavni zakon, dokler se ne spremeni Zakon o referendumu in ljudski iniciativi. Tako pač to gre.

Ko potem govorimo o ugovoru vesti, na mestu je bilo vprašanje, glede česa pravzaprav bi bil ta ugovor vesti podan. Čemu torej ugovarjamo? Ali ugovarjamo temu, da ta matičar, pooblaščenec ali načelnik, načelnica upravne enote se ji zdi moralno, etično in drugače sporno to, da je nekdo istospolno usmerjen, ali se zdi tej osebi moralno etično in drugače sporno, da dve osebi, ki sta istospolno usmerjeni, želita skleniti zvezo, ali je moralno etično sporen samo ta postopek, ki je lahko tudi slovesen in drugačen? Glede česa bi bil tukaj uveljavljen ugovor vesti? Če se spomnimo na zdaj veljavni ZRIPS, omogoča registracijo, tudi omogoča postopek in tudi ta zakon nikjer ne dopušča ugovore vesti. Če pogledamo sam postopek. Veste, registracijo opravljajo referentke in referenti na upravni enoti. Je del njihovih rednih del in nalog. Matičar ni delovno mesto, matičarji naredijo posebno prostovoljno izobraževanje, pridobijo potrdilo, da so lahko pooblaščenec za upravljanje, da lahko delujejo kot matičarji, so za to dodatno plačani v okviru nadur oziroma pač tistega časa, v katerem to opravljajo. Pooblaščenec so dodatno plačani, edino načelniki upravnih enot za to niso posebej plačani in se to šteje kot njihove redne naloge. S tem, da tudi, če boste pogledali prakso, marsikateri načelnik reče, žal nimam časa v soboto, pridi ti in takrat stopijo na njihovo mesto pooblaščenec. Tako da v resnici si je treba res v praksi odgovoriti, glede česa se tukaj pogovarjamo o ugovoru vesti, ker je pač to pomembna zadeva in če bo to sprejeto, je to tudi pomemben napotek in pomembna praksa za naprej, kje v katerih zakonih bomo še uveljavljali ugovor vesti. In vendarle je treba tudi gledati glede na tisto, opis in obrazložitev Ustavnega sodišča, kje so utemeljeni in kje niso utemeljeni razlogi za razlikovanje med raznospolnimi in istospolnimi pari. Se je treba vprašati, zakaj potem res ni ugovora vesti za matičarje, za pooblaščenca, za načelnika upravnih enot glede sklenitve zakonske zveze.

Mogoče še en stavek, kar se tiče samih posvojitev. Zakon ne posega v trenutno veljavno ureditev. Če spet pogledamo v realnost, v življenje, ki ga živimo in zakonov ne moremo sprejemati izoliranih in tudi ne moremo brati izolirano glede celotnega pravnega reda, je zadeva taka, da ta zakon ne ureja posvojitev. Ta zakon celo izrecno izključuje obojestransko posvojitev. Zakaj jo izrecno izključuje? Zato, ker

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pravi, da lahko zakonca samo skupaj posvojita otroka. In torej, če se neposredno uporablja, da sta sedaj ta, ki bosta sklenila partnersko zvezo o pravicah in obveznostih šteta kot zakonca, se to izrecno izključuje. Izrecno je napisano, da ne bi prihajalo do težav. Če pa je treba ljudem še enkrat povedati, jim pa lahko tudi jaz povem, istospolne družine živijo med nami, so že, sta že dve osebi istega spola in otrok je v tej družini in je to priznana družina. To že obstaja. V ničemer ne posega v to zdaj predlagani zakon.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Najprej uvodoma, da se samo odzovem na nekaj izrečenih besed. Kolegica Murgel je rekla, da jo čudi stališče Združene levice, ker na nek način je bilo to za nas težka odločitev. Jaz sem ravno v tem stališču razložil, zakaj je bila to težka odločitev. Seveda se strinjam, da ne moremo za deset let pustiti ljudi, ki živijo v istospolnih partnerskih zvezah, v neki negotovosti, v neki pravni praznini, še vedno pa to ne pomeni, da lahko pristanemo na to, da so človekove pravice nekaj, kar lahko delimo. Iz tega seveda izvira zadržek in mislim, da ta naš zadržek je še kako upravičen.

Rekli ste tudi, da odločitev Ustavnega sodišča je bila, da takšna ureditev ni primerna. Odločitev Ustavnega sodišča je bila zgolj postopkovna in je odločilo, da je bil postopek na nek način tisti, ki je bil neprimeren, ne pa sama snov zakona. Spoštovanje je tukaj treba jemati zgolj v tistem drugem delu, kot ga definira SSKJ, torej kot upoštevanje in izpolnjevanje, ne moremo pa spoštovati te odločbe Ustavnega sodišča v smislu prve, tiste glavne definicije, ki jo ponuja SSKJ, in to je zelo pozitiven odnos do koga zaradi njegove moralno utemeljene veljave, vrednosti. Tukaj mislim, da Ustavno sodišče te moralne veljave, ki je njihova tudi v prvi vrsti zaveza in osnovna naloga, ni izkazalo. In iz tega izvira tudi odgovor kolegici Levičar, ki je rekla, da bomo, da je vesela, da bo Združena levica podprla zakon kljub temu, da ni po naši meri. Ne gre za našo mero, gre za ravno to nedeljivost človekovih pravic in za vse tiste ljudi, ki živijo v istospolnih partnerskih zvezah, ki bodo še vedno ostali vsaj deloma diskriminirani.

Žalostno pa je to, da ta današnja razprava predvsem se z bolj konservativne strani tega parlamenta kaže na zgolj nadaljevanje tistega, kar smo poslušali ravno skozi ves ta historiat, ki ga omenjajo nekateri. Skratka, jaz bi to, ta stališča na nek način opredelil kot vsaj delno mračnjaštvo. Skratka, tudi vse besede, ki so bile izrečene, obljube o tem, da vse, kar jih moti, je zgolj to, da gre za enako zvezo kot pri raznospolnih parih, da se vključuje posvojitev in tako naprej, so danes izpuhtele v zrak. Ni to, da

se zdaj iz te ureditve umika ravno to, simbolna vrednost zakonske zveze, možnost posvojitve ni dovolj zato, da bi ta zakon podprli. In to je zgolj dokaz tega, da temu mračnjaštvu ne bomo videli konca in mislim, da so vse te besede, ki se večkrat ponavljajo, vsakič znova požrejo in mislim, da tudi ta reakcija na dokončno izenačitev bo še dolgo časa trajala.

Del tega mračnjaštva je seveda tudi v tem amandmaju, ki ga predlaga NSi. Po eni strani je ta amandma absurden, po drugi strani pa bi jaz rekel, da je tudi potencialno protustaven. Kolega Möderndorfer je že citiral 46. člen, jaz ga bom še enkrat, ki seveda določa, kaj je pravica do ugovora vesti. "Ugovor vesti je dopusten v primerih, ki jih določi zakon, če se s tem ne omejujejo pravice in svoboščine drugih oseb." Če damo uradnim osebam možnost ugovora vesti pri sklepanju partnerske zveze, je to ravno to. To je eklatantna definicija kršitve 46. člena Ustave. Nekdo, ki je na uradni funkciji, se bo iz nekih lastnih prepričanj odločil, da bo diskriminiral neko drugo osebo. In mislim, da je že to nek osnovni pogoj, zaradi katerega tega amandmaja ne more nihče podpreti. Če smo zavezani ustavi, takšnega amandmaja ne moremo podpreti. In to je dejstvo. Poleg tega mislim, da je ugovor vesti nekaj, kar je uporabno v primerih, ko se od človeka zahteva res neko skrajno dejanje. Najbolj eklatanten primer je seveda ugovor vesti pri služenju vojaškega roka oziroma vojaške dolžnosti. Tam seveda gre v skrajnih primerih, da mora človek iti v nek boj, kjer bo lahko potencialno tudi ubijal. In tu je seveda ugovor vesti nekaj, kar je popolnoma logično. Pri matičarjih je pa to isto, kot da bi rekli, da lahko, ne vem, učitelj biologije izvaja ugovor vesti zato, ker iz svojih verskih ali drugih prepričanj noče predavati evolucije. To je pač nesmiselno.

Mislim, da tu je dovolj argumentov za to, da se pač takega amandmaja ne podpre. Zato ga tudi v Združeni levici ne bomo.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Jaz moram reči, da očitno sem jaz še vedno zelo naivna, kljub temu, da tu že dobro leto in pol sedimo v Državnem zboru. Namreč, jaz sem res verjela temu, kar se je razpravljalo ob predlogu sprememb Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Govorim zdaj natančno o tem, ker je omenila že tudi državna sekretarka. Z moje leve strani je takrat namreč bilo izraženo mnogo pomislekov pri sprejemanju omenjenega zakona, ravno zato, ker se dotika razmerij do tretjih oseb, zato ker je težava s posvojitvami, zato ker je in zato in zato ... Ta zakon, ki ga imamo zdaj na mizi, ureja zgolj in samo razmerja med istospolnima partnerjema pa imate še vedno popolnoma iste očitke in popolnoma iste

razloge zato, da ga ne boste podprli, kot ste jih imeli takrat. Popolnoma iste. Torej, ti razlogi niso pravi. In sklicevati se še vedno na to in razpravljati o stvareh, ki se jih ta zakon sploh ne dotika, jaz, kot sem rekla, sem očitno še vedno zelo naivna, ker sem pričakovala drugačno razpravo, ker sem pričakovala, da boste rekli, tako, to je to, kar smo si želeli, tako kot ste tudi takrat govorili in s tem nimamo težav in to bomo zdaj podprli. In temu danes ni tako.

In gospa Dimic je danes izjavila, pa jo citiram, "da bi se vsi počutili, da imamo neko pravno varnost in da lahko živimo po svojih načelih," to je danes izjavila tukaj, seveda v zvezi z ugovorom vesti. Ampak točno to tudi jaz ponavljam, želim, da bi se počutili vsi, da imamo neko pravno varnost in da lahko živimo po svojih načelih, vsi, od prvega do zadnjega.

Seveda se zdaj z veseljem ob svoji obrazložitvi sklicujete na dr. Cerarja in tudi v svoji obrazložitvi ste navedli njegovo izjavo, ki se zaključuje: »pravo tu nikakor ne sme iti predaleč. Ugovor vesti je lahko v pravu dopusten le izjemoma, kajti s širšo pravno dopustitvijo takšnega ugovora, bi pravo zagrešilo lasten samomor.« In jaz mislim, če se že pogovarjamo danes, kdo tu zdaj neki začčenja in kdo bo neke korake nadaljeval in upam, da se bodo nadaljevali, namreč, ravno Nova Slovenija je v svojem letaku v pred referendumski kampanji navedla ravno to v 4. Točki: »Ne omogoča ugovora vesti tistim, ki se z zakonom ne strinjajo iz osebnih, filozofskih, verskih in drugih razlogov.« In zdaj pazite, kaj se nahaja v oklepaju? »na primer, matičarji, učitelji, socialni delavci in podobno«. Kam bomo pa prišli? Prišli bomo natanko tja, kot je navajal danes kolega Möderndorfer, ko se bodo učitelji na to sklicevali, ko se bodo cvetličarji na to sklicevali, ko bodo natakariji v restavraciji odklanjali postrežbo istospolnih parov kot gostov. Kam potem pridemo, se vprašam. In, kje se taka stvar konča? In absolutno, absolutno gre te primere razlagati ozko, še posebej kar se tiče javnega sektorja. Še posebej od javnih uslužbencev, ki imajo neka pooblastila, ki predstavljajo državo, še posebej od njih se pričakuje, da bodo spoštovali zakonodajo. Kdor je ne mora in noče, ne želi spoštovati, po mojem mnenju ni primeren za javnega uslužbenca. In vodilo vsakega uslužbenca morata biti ustava in zakon in načelo enakosti in tako dalje, da se ne spuščam sploh naprej, ker se mi zdi, da je s tem vse povedano. V naši poslanski skupini absolutno ne nasprotujemo ugovoru vesti, če se za njegovo uveljavitev ne posega v temeljne človekove pravice in svoboščine. In tukaj se. In tudi sama se pridružujem Janijevemu mnenju, jaz resnično upam, da je to danes samo prvi korak, da dejansko bodo ti ljudje, ki so diskriminirani, čim hitreje, res čim hitreje dobili svoje pravice in da se bo ta procedura nekako nadaljevala in da bomo sposobni nekega soglasja in da si bomo odkrito priznali, da gre za diskriminacijo in da so

drugorazredni državljani in da to je preprosto nedopustno.

Zaključila bom tudi z delčkom mnenja, ki ga je v svojem mnenju napisal Državni svet. Državni svet predlog zakona vidi zgolj kot začetno, a nujno izhodišče za dokončno in celovito ureditev vseh pravic iz naslova partnerske zveze in neskljenjene partnerske zveze, torej tudi vseh tistih elementov družinskih razmerij, ki so v aktualnem predlogu izpuščeni. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana gospa podpredsednica.

Uvodoma moram povedati, da bom podprl amandma, ki ga je vložila Nova Slovenija. O tem amandmaju je bilo doslej zelo veliko povedano že, pa ne bom se dodatno spuščal v samo vsebino, ker mislim, da je jasno, če povem, da bom ta amandma podprl, je zelo jasno, zakaj ga podpiram.

Bom se pa seveda odzval na ostali del razprave, ki je danes potekal tukaj zelo široko, o zakonu, ki je predlagan. O tem so razpravljale vse poslanske skupine, vsak poslanec praktično, ki je doslej imel besedo, je razpravljal zelo široko o tem zakonu. Mislim, da je prav, da se mene slučajno ne bi prekinjalo, zato vnaprej opozarjam že podpredsednico in prosim.

Najprej sem prepričan, osebno in tudi v Slovenski demokratični stranki, da z vložitvijo tega zakona gre za zlorabo volje ljudstva, ki je bila izražena na referendumu, ko se je glasovalo o podobni oziroma skoraj identični tematiki, o kateri danes razpravljamo in govorimo. Res, da so tukaj nekatere stvari izpuščene, ampak tiste ključne pa ne. Mislim, da je večina državljanek in državljanov takrat ravno na tem referendumu glasovala zelo jasno in zelo jasno pokazala, da se ne strinja niti s pristopom niti z določenimi rešitvami, ki so bile predlagane v zakonu, torej v Družinskem zakoniku, in se ne strinja s tem, da bi takoj, ko je bil izglasovan referendum, vložili spremembo tega zakona. Ve se točno, kako zakonsko te stvari tečejo, in o tem je bilo danes že veliko govora. Ampak koalicija in Vlada očitno ne preneseta poraza, ki sta ga doživela takrat na referendumu, in to se mi zdi popoln nesmisel, dejstvo je, da je slovensko ljudstvo brezkompromisno, zelo jasno, z veliko večino povedalo, da se s takimi rešitvami ne strinja. In koalicija, Vlada poskuša s tem zakonom zaobiti točno tisto, kar so volivci takrat, torej državljanke in državljani, na referendumu zavrnili. Točno to. Ker ni uspela z enim ključnim metom, v eni zgodbi rešiti kompletn problem, se je zdaj lotila, da stopi korak za korakom, ker se zaveda, da nima nobene možnosti, če gre ponovno z istim pristopom, kot je šla takrat, ko je poskušala uveljaviti nekaj, kar je za slovenski narod, slovensko ljudstvo sveto in kar slovensko

ljudstvo in slovenski narod nikoli ne bo kar tako prepustilo nekim skupinam, da bi se na tak način, kot je, recimo, družina, izenačevali v tej družbi.

Neverjetno je, da ta koalicija in ta vlada, pravzaprav cilj te koalicije in te vlade je podpirati privilegirane dele te družbe, med katere sodi tudi gejevska organizacija v tej družbi, za katero sem prepričan, da postaja najmočnejša organizacija v naši družbi. Zdaj ni treba hoditi iz Državnega zbora, zato ker tisti, ki jih to boli, kar sem zdaj povedal, seveda bodo zapustili poslanske klopi. Ta gejevska organizacija je postala tudi ključna v vseh omrežjih naše družbe, najmočnejša. Lahko govorite, kar hočete. Malo si pogledajte okoli, malo preverite, na katerih pozicijah so določeni ljudje, in boste dobili določene podatke, ki so pomembni. Ne bom govoril o posameznih ljudeh, ker to bi bilo nekulturno, nekorektno, ampak imam pa zadržke do teh ljudi, zato ker zlorabljajo sistem, podsisteme, Državni zbor, Vlado in vse tisto, kar je v tej državi ključnega, da lahko pridejo do ključnih, zelenih življenjskih ciljev, ki so si jih zastavili. To ni normalno. Na koncu se nam bo zgodilo, da bomo ostali tisti, ki nam gre za to, da bi v tej družbi lahko enakovredno živeli, ne privilegiranci imeli privilegirani status, ostali pa živeli kot siromaki v tej družbi, ki nam gre za to, bomo seveda vztrajali na tem, da se sprejemajo rešitve take, ki bodo omogočile primerno in normalno sožitje v naši družbi vsem, ki živimo v tej državi in nikakor ne bomo pristali na to, da bodo nekateri, ki so privilegirani, še naprej privilegiranci in zlorabljali posamezne institute, posamezno vlaganje zakonov in preko zakonodaje še dodatno krepili svojo moč in svoj položaj v družbi. Ne bomo pristali na takšen način, vsaj jaz ne. Mislim, da Slovenska demokratična stranka tudi ne.

Tukaj se mi postavlja zelo pomembno vprašanje. Ali so istospolne partnerske skupnosti v taki situaciji in v takem stanju v naši družbi, da moramo skoraj tretjino časa te vlade in koalicije zapraviti za to, da rešimo problem – čeprav ne vidim takšnega problema, kot ga vi poskušate uprizoriti – istospolnih partnerskih skupnosti, ko pa na drugi strani imamo bistveno bolj problematične probleme v tej naši družbi, ki so isto diskriminatorni. Gospa je danes povedala, da s tem zakonom rešujemo odpravo diskriminacije istospolnih partnerskih skupnosti. Če je to top tema in ključna tema te družbe v danih okoliščinah, pa moram reči, da moram biti resnično zelo zelo zaskrbljen in sem resnično zelo zaskrbljen in bom zdaj navedel, zakaj. Vsi tisti, ki sedite tukaj v vladni koaliciji, je prav – in vlada –, da temu prisluhnete in se začnete ukvarjati z bistvenimi problemi te družbe in ne s tistimi, ki niso ključni. Ne rečem, da jih je treba reševati, ampak niso ključni. Daleč od tega, da bi bili ključni! Ne morem verjeti, kam je zašla ta vladna koalicija in ta vlada in vse te socialistično-komunistične vlade ... Ne vem, ali se vam je čisto odtrgal film, čisto. Ukvarjate se, bom rekel, z marginalnimi zadevami v nasprotju s tistimi

ključnimi stvarmi. Nič ne rabite tako kimati, vprašajte slovensko ljudstvo, kaj misli o tem, saj boste to priložnost v kratkem videli na volitvah. 120 tisoč brezposelnih, 290 tisoč ljudi pod pragom revščine, 160 tisoč prejemnikov Rdečega križa, 54 tisoč prejemnikov socialne pomoči, 410 tisoč oseb, izpostavljenih tveganju socialne izključenosti, 206 tisoč upokojencev na pragu revščine, 48 tisoč prejemnikov minimalne plače ... Ali ti niso diskriminirani? In za te ljudi ne prinesete nobenega zakona, nobene rešitve, ničesar v Državni zbor in ukvarjate se z zadevami, o katerih danes govorimo. Si znate predstavljati, kam ste zašli? Kam ste zašli? Ali vam ni nerodno pred celotnim slovenskim ljudstvom? Vam ni nerodno sedeti tukaj v parlamentu in razpravljati skoraj tretjino časa za istospolne partnerske skupnosti, ureditev statusa istospolnih partnerskih skupnosti, ko pa imamo na drugi strani tako problematično situacijo v tej družbi.

Kako človek tukaj ne bi bil razočaran, žalosten, da so v tem trenutku slovenski družbi ključne istospolne partnerske skupnosti, na drugi strani imamo pa pol milijona državljanek in državljanov praktično na pragu revščine. In so diskriminirani do skrajne meje, saj si ne morejo ukiniti dveh kil kruha na teden. Pojdite si pogledat ljudi, ki imajo 230 evrov penzije ali pa 400 ali pa 500 – za 40 let delovne dobe 460 evrov penzije. Ali to ni problem naše družbe, to ni problem nas, ki sedimo tukaj notri? A problem pa so istospolne partnerske skupnosti, problem, da ne bodo mogli tam, ne vem česa vsega, kar danes govorite. To pa je ključni problem družbe! Na takšen način vi želite reševati prihodnost Slovenije. Pa vam ne more zaupati, poglejte, niti otrok, ki je star tri leta, ne da bi vam zaupali državljanke in državljanji, da vodite to vladu! Tu so resnično naredili katastrofalno napako in sem prepričan, da tega nikoli več ne bodo ponovili, to me dobro poslušajte, vsi, ki sedite v parlamentu. Ljudje se prebujajo. Niti režimski mediji vam ne bodo pomagali, verjemite mi. Niti te, bom rekel, manipulacije, svinjarije, ki sem jih zadnjič gledal na RTV 1, da mi je šlo na bruhanje, kako poskušate manipulirati s političnimi strankami in zlorabljate vse, kar je možno v tej državi, da delate prepir na desni strani, med desnosredinskimi strankami. To delate tisti, ki so dobili naročilo, plačilo za to, da to počenjajo, samo zato, da bi razbili desno stran ali pa desno sredino, da ne bi mogla kvalitetno nastopati na naslednjih državnozborskih volitvah. To počenjate in to vse je zrežirano vnaprej. Sramotno! Namesto da bi se ukvarjali s tem, kar sem bral tukaj iz teh listov pa da bi to problematiko reševali, ne pa da na vsak način poskušate razbijati desno sredino ali pa desnosredinske stranke.

Točno vem in to moram tukaj pred vso slovensko javnostjo zelo odprto in jasno povedati, od zdaj najprej spodbujate, delate nemir, potem pa, ko so državnozborske volitve, nobeden levičar, nobeden, garantirano, ne bo

nikoli ne bo glasoval za desno sredino ali pa desnosredinsko stranko. Nobeden, nikoli. To je dejstvo in to vsi točno zelo dobro vemo. Vse skupaj je to tisto, kar mene strašansko žalosti, da se ukvarjamo z absolutno bagatelnimi problem, ne osredotočamo se pa na tisto, kar je za to državo ključno in prednostno. Zame je prednostno delovna mesta. To je zame prednostno. Kakšna diskriminacija se tukaj dogaja. Če nisi levičar, če nisi dober s kakšno levičarsko zgodbo, ne moreš nikjer službe dobiti. Pojdite si pogledati fevd SD, center za socialno delo in tako dalje. Zdaj se začnejo malo določene stvari razkrivati, kako po domače funkcionira ta fevd, ki je pod strogim okriljem SD. To je neokusno. In potem drugi fevd, če govorimo o SMC, podpirate te svinjarije, ki jih spremljamo, kaj se pravzaprav počenja na SDH, na Ljubljanski banki, pa da ne govorimo zdaj o DUBT, pripojitvi Factor banke in tako dalje in tako dalje. To so temeljna vprašanja te družbe in mi se ukvarjamo z istospolnimi partnerskimi skupnosti in tu upravljamo čas na kubik. Pa da vam ni resnično nerodno pred svojim slovenskim ljudstvom! Slovensko ljudstvo, ko vas tukaj gleda, bi moralo priti sem, in – glejte, resnično ne vem, kaj – na slepo odpeljati ven, vse odnesti iz tega parlamenta, ker nimamo več pravice, da sedimo tukaj notri, resnično, ker delamo vse drugo, torej delate vse drugo, razen tistega, kar je ključno za to, da bi reševali probleme državljanek in državljanov, zato ker smo bili izvoljeni. Ključne probleme govorim.

Ko bo ta vlada, ta koalicija rešila ključne probleme te družbe, ne bo nobenega problema, da se lahko ukvarjamo tudi z istospolnimi partnerskimi skupnostmi, nobenega problema, ampak ve se, kaj so prednostne naloge in jih niste sposobni reševati. Žalostno, jih niste sposobni, na žalost jih niste sposobni. In potem še zlorabljate medije in ne vem kaj vse počenjate tam, da ne bom govoril. Pred nekaj dnevi ali pa pred, ne vem, mesecem dni sem govoril, da 4 milijarde evrov izgine iz državnega proračuna na letni ravni. Ali se vam to ne zdi pomembno? 4 milijarde pokradejo, tisti, ki jim držite štango na posreden ali pa neposreden način, mi pa se tukaj ukvarjamo z istospolnimi partnerskimi skupnostmi! Ali se to vam zdi normalno, lepo prosim? Kakšna informacija in kakšna seja, izredna seja Državnega zbora, Vlade in tako naprej se je zgodila po tistem, ko smo to informacijo zelo široko javno dobili? In tako dalje in tako dalje.

Resnično glejte, mislim, da je zadeva šla predaleč, da se ukvarjamo z zadevami, ki jih je treba rešiti, jih je treba rešiti, vendar se moramo najprej odločiti, da rešimo tiste probleme, tiste ključne stvari, ki so resnično potrebne za prihodnostni razvoj naše skupne države. Ko bomo to razumeli, se začeli tako obnašati, bomo tudi kvalitetno reševali tisto, torej kvalitetno pristopili k tistemu, za kar smo bili kot poslanke in poslanci v Državni zbor tudi izvoljeni. Hvala lepa.

PRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Proceduralno gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, prosim, da opozorite razpravljavce, da se nekako držijo teme dnevnega reda. Danes smo poslušali na strani kolega Pojbiča o SDH, o Novi Ljubljanski banki, pa o centrih za socialno delo. Danes se pogovarjamo o zakonu o partnerski zvezi. Razpravljamo o amandmaju, ki ga je vložila Poslanska skupina Nove Slovenije. Vsi razpravljavci do zdaj smo se nekako držali vsaj osnovne teme, ki jo danes obravnavamo, za razliko od gospoda Pojbiča in prosim, če ga opozorite, da ne meče vseh volivcev v isti koš. Če so gospoda Pojbiča izvolili volivci, ki rangirajo človekove pravice, poslance SMC ti volivci zagotovo niso volili. Hvala lepa.

PRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Malce ste me prehiteli, ampak nič zato. Se pravi, smo pri amandmaju k 8. b členu Poslanske skupine NSi.

Besedo ima gospa Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Hvala za besedo.

Začeti sem mislila drugače, pa se bom morala odzvati na gospoda Pojbiča.

Gospod Pojbič, ne vem, kako so sedaj po vaši oceni privilegirani, kako je privilegirana gejevska organizacija. Zelo bi bila vesela, če bi povedali, kako ta privilegij vidite. Ali morda tako, da nimajo niti osnovnih pravic? Res bi vam priporočila, da si v teh slabih dveh letih zamenjate to eno in edino razpravo, ki jo imate in jo znate, res je že dolgočasna. Ne morete vedno govoriti o bančni luknji, o ljudeh, ki so lačni, o zakonih, ki jih sprejemamo, pa so po vaši oceni nepotrebni, medtem ko imamo toliko in toliko brezposelnih. Dajte si vsake toliko vsaj prebrati kakšen zakon, pogledati njegovo vsebino in se osredotočite na vsebino. To je sedaj že malo smešno. Morda bi bilo tudi zelo dobro, da nam nehate groziti, kaj bo na naslednjih volitvah. Veste, to je čisto in popolnoma nepotrebno. Vi ste večkrat dejali, da imajo v Sloveniji oblast ljudje, jaz se tukaj z vami strinjam. Ljudje so tako odločili na volitvah in na naslednjih bodo morda drugače in mi smo s tem pomirjeni, vsaj jaz sem. Kakorkoli se bodo odločili, bo prav. Če bodo izvolili vas namesto mene, bodo pač seveda morali to vašo eno in edino razpravo še mnogokrat poslušati, ampak to bo čisto v redu, to bo njihova odločitev. Vsekakor volivci ocenjujemo, kako kredibilno smo ljudje, kako kredibilna je kakšna stranka in na podlagi tega se bodo odločili. In če nas ne bo več v parlamentu, bo tako tudi prav. Velikokrat ste se spraševali, ali nam ni nerodno. Je, gospod Pojbič. Meni je bilo zelo nerodno, moram vam povedati, da me je bilo sram, ker to razpravo ljudje gledajo, in veste, sram me je, da sedim v istem prostoru kot vi.

Pa grem na temo. Danes namreč govorimo o zakonu o partnerski zvezi. Vsi tisti, ki verjamemo v Ustavo, predvsem v njen 14. člen, in vsi tisti, ki verjamemo, ne glede na ustavo in ne glede na sprejeto zakonodajo, v enakopravnost in obsojamo kakršnokoli diskriminacijo, imamo danes cmok v grlu. Sama ga imam. Kljub temu da danes obravnavo predlog zakona, ki ga je vložil moj kolega Jani, moram povedati, da mi ta ni všeč. Ni mi všeč, ker ureja stvari polovičarsko, ni celovit in ni sistemski. Vendar pa smo predlog, ki je bil sistemski in ki je celovito urejal stvari, dajal istospolno usmerjenim parom vse pravice in obveznosti, na referendumu zavrnili. Danes je pred nami kompromis. Nekoč na referendumu, pa ne enem in edinem, je prevladal populizem, zavajanje, manipulacije, laži, ampak danes imamo drugo priložnost. Jaz jo bom izkoristila, čeprav mi ni v celoti všeč. Zakaj? Ker se zavedam, da je v tem trenutku to vse oziroma največ, kar lahko storimo in kar je mogoče. Ne razumem, zakaj se še vedno zapletamo in zakaj govorimo o problemu, ki ga ni ali ga vsaj ne bi smelo biti. A res ni dovolj? A ni ta tema res že prežvečena? Ja, gospod Pojbič, res deluje, kot da eno tretjino časa namenjamo tej temi, ampak to zaradi vas, drugače bi bila že zdavnaj rešena. Danes ni mogoče več govoriti o redefiniciji družine, o staršu številka ena ali dva, ni več posvojitve otrok, ničesar ni, kar vas je takrat motilo. Vam se zdi še vedno potrebno, da dodajte sol na odprto rano in da pravzaprav skozi te razprave ponižujemo ljudi, ki čakajo na nediskriminatorno zakonodajo, ki bo uredila njihove pravice tako, kot jih imamo urejene vsi ostali. Mislim, da je skrajni čas, da po dobrih 15 letih naredimo en korak naprej, ne nazaj; in ja, da damo to temo z mize.

Predlog zakona podpira Vlada, podpira ga Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, podpira ga Državni svet, podpira ga večina poslancev in res se je neumestno pogovarjati, recimo, o javnih uslužbencih in pravici do ugovora vesti. Naša ustava omogoča pravico do ugovora vesti, pri čemer pa določa, da je ta dopustna v primerih, ki jih določa zakon in če se s tem ne omejujejo pravice in svoboščine drugih oseb. Ali res ne mislite, da bi s takim ugovorom vesti trčili ob pravice drugih oseb? Zakaj naj bi nekdo imel težave pri sklepanju partnerske zveze? Zakaj? Kaj je tisto, kar bi ga lahko motilo? V čem bi lahko bil problem? Ljudje istega spola danes že živijo skupaj, želijo biti enakopravni v nekem ekonomskem, socialnem smislu in vam se res zdi primerno, da jim te pravice odrekate in menite, da to ni diskriminacija. Zelo dobro je bilo vprašanje kolegice Janje pa še koga, kje se taka stvar lahko zaključí. Ali morda res pri tem, da nekdo ne bo želeli postreči pijače istospolno usmerjenim partnerjem? Ali morda res ne tam, ne vem, ko učiteljica ne bo morda hotela spraševati otroka, ki je istospolno usmerjen ali pa so taki njegovi starši? Kam nas vse to vodi? Res ne vem, ali se ne zavedate, da hodite po

tankem letu in da s svojim izvajanjem dejansko sporočate ljudem, da so istospolno usmerjeni ljudje nekakšen problem, ker sicer ne razumem, zakaj bi kdo sploh pomislil na ugovor vesti.

Kar se konkretno javnega sektorja tiče, kamor sodijo seveda tudi matičarji, je prav opozoriti, da kdor ni pripravljen spoštovati zakonodaje, verjetno res ni primeren za javnega uslužbenca, katerega glavno vodilo morata biti ustava in zakon. Glavo vodilo. Če bi dovolili, da vsak javni uslužbenec ravna po svoji vesti, bi prišlo do kaosa, do pravne nepredvidljivosti. Je to tisto, kar si želimo, želite? Imeli smo res že veliko debat na to temo. Aleš Primc je dejal, bom citirala: "V civilni iniciativi za družino in pravico otrok podpiramo pravice istospolnih parov, ko gre za pravice med odraslima, prav tako tudi pravice otrok, ki živijo v istospolnih skupnostih." Iva Dimic je dejala: "Krščanski demokrati glede novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerij vseskozi javno opozarjamo, da ne nasprotujemo ureditvi pravic istospolnih." Pa vendar bo danes glasovala proti! Ona pravi, da si želi, da bi se srečali na nekem minimalnem skupnem imenovalcu. Aleš Primc je na drugi strani dejal, da zakon v 95 % podpira, torej tega ne štejete kot minimalni skupni imenovalac. Je vse skupaj sprenevedanje, hinavščina prebirati Cerarja in izpustiti morda najbolj pomemben del, ki pravi, "če bi lahko vsakdo od nas kadarkoli iz sicer osebno utemeljenih moralnih, filozofskih in podobnih razlogov odrekel poslušnost pravu, potem bi bilo s pravno ureditvijo kmalu konec". Ta stavek pa izpustite, pa še kakšnega poleg. Jelka Godec: V SDS podpiramo pravice istospolnih parov, ko gre za družbene in naravne pravice med odraslima." Ampak danes bo Alenka Godec proti! Ljudmila Novak Nova Slovenija zagotovo želi urediti status istospolnih skupnosti. Sedaj bo glasovala proti. Vsi želite, vsi podpirate, potem dajte to preprosto že enkrat narediti. Besede žal ne štejejo veliko, dejanja pa. Sedaj je čas, da pokažete, ali mislite resno in kako iskrene so te vaše podpore in želje. Težko verjamem, da ste s predsodki rodili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Prvo repliko ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovana gospa podpredsednica.

Opravičujem se gospe Dekleva in vsem tistim, ki so me pač napačno razumeli, ko sem razlagal, kako določen problem vidim. Govoril sem o konkretnih problemih te družbe. Če poslanka Dekleva in koalicija in stranka, iz katere Dekleva prihaja, tega ne razumejo, potem je logično, da ta vlada in ta koalicija tako odreagira, kot reagira, da imamo, da še enkrat ne naštevam, 120 tisoč brezposelnih, da imamo tretjino ljudi in tako dalje, ki so diskriminirani. In mi se pogovarjamo tukaj o tisti problemih, ki v tem trenutku niso ključni za preživetje te države.

Gospa Dekleva, vi tega očitno ne boste nikoli razumeli; ali živite v tako kapitalno močni družini ali kako, tega jaz ne vem, potem pa to tako ali tako ne more biti jasno, ker pač teh stvari niste nikoli poskusili na svoji koži in potem ne boste nikoli vedeli, kaj pomeni imeti 230, 430 in 530 evrov penzije ali tudi plače. Tega ne boste nikoli vedeli. Jaz sem hotel in sem in želim govoriti v tem državnem zboru o ključnih problemih te družbe, ne pa da se ukvarjamo z nepomembnimi stvarmi, ko govorimo ob boku do teh stari. Ne trdim, da so to popolnoma nepomembne, seveda so pomembne. Treba je reševati probleme, tudi istospolnih, ampak niso pa v primerjavi s temi, o katerih sem jaz govoril, niti približno tako problematične, da bi v tem trenutku morala ta vlada in ta koalicija porabiti eno tretjino svojega mandata za to, da izpelje to, da bodo istospolni na koncu srečni, zadovoljni in tako dalje. Zdi se mi, da to v tem trenutku ni ključno, je pa tudi treba ta problem reševati. Ampak prednostno je treba reševati to, kar sem rekel: brezposelnost, nizke pokojnine in tako dalje; to, kar je ključno, zato da bo slovensko ljudstvo lahko preživel.

Če se vam zdi to manj pomembno ali tega ne razumete, potem na žalost taka koalicija in taka vlada absolutno nima kaj iskati. Boljše, da danes spakirate in greste.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Replike na repliko ni.

Druga replika gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Prosila bi gospo Dekleva, da navaja moje ime, če me že citira, tako kot je treba. To je, prosim, že po tem času bi bilo pa zelo lepo, ker ta oseba, ki ste jo citirali, v Državnem zboru ne obstaja.

Kar se pa tiče, če pa je to letelo na mene, glede na moj priimek oziroma priimek, ki ste ga omenili, moram pa reči: ja, verjetno je bila to moja izjava, če ste me citirali iz magnetograma, je ne zanikam. Govorim pa o tem, da ta zakon se dotika spet 4. poglavja Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. In še enkrat vam povem, ne zavajajte ljudi, gospa Dekleva, govorimo o posvojitvah. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Hvala lepa.

Veste, ko se Pojbič oglasi, moram vedno resno razmisliti, kaj je v resnici hotel povedati. Pa ne zato, da bi ga podcenjeval, daleč od tega, ampak ker uporablja skozi eno in isto tezo; da pač samo določene teme v tej državi so pomembne, vse ostalo je drugorazredno. Kdo je že v tej državi to nekemu nekoč očital? O. K. Tisti, ki vedo, vedo, tisti, ki pa ne, imajo pa še čas, da razmislijo.

V resnici gospodu Pojbiču ne zamerim, ker v resnici vidim, da v njem ideja še zori. To ni nič slabega. To je pravzaprav dobro. Je pa treba vedeti nekaj; neizmerno sovraštvo – in ena od temeljnih pravic, če hočemo urejati vse družbene probleme, ki jih imamo, in gospodarske, je, da najprej moramo prekiniti z diskriminacijo. Najprej moramo te temeljne vrednote spoštovati, če hočemo iti na ostale. Ker veste, gospod Pojbič, vi ste eno stvar pozabili. Geji, o katerih vi sicer tako zaničevalno radi govorite, da so drugorazredni državljani, so državljani, plačujejo davke, so med njimi tudi reveži, so med njimi tudi brezposelni in imajo vsakovrstne probleme in težave, tako kot mi vsi skupaj. Zato vas prosim, dajte razmisliti kdaj, preden kaj rečete. Da nam ne bo v življenju potem preveč nerodno.

Namreč, če je gejevski lobi, ker ga imate vi tako, bom rekel, za problematičnega, mi najprej povejte, kdo to je, da bomo vedeli sploh, o kateri imaginarni skupini govorimo. Ker poznam kar nekaj gejev med vami, tako da imajo težave, ker ne vedo, da so še v lobiju, ker tudi oni imajo svoje interese. Ampak dajte mi povedati, če je ta lobi tako močan pa tako sovražen in problematičen, kako to, da od 1998. leta pa do danes še tega problema niso rešili – če so tako močni. Dajte mi to razložiti, jaz tega ne razumem! Ker uspešni lobiji – tisti, ki so bili v temu prostoru, županski lobi je bil eden najmočnejših lobijev pa invalidski lobi – so dosegli svojevrstne rezultate. Gejevski lobi je, izgleda, izredno zanič. Ne funkcionira, ker jim ne uspe. In to že dvakrat na referendumu, večkrat na zakonodaji, desnica si pa vedno lasti, tudi v evropskem prostoru, svojevrstno pravico, da ureja gejevska vprašanja na svoj način s svojo prizmo oči.

Veste, kdaj bo rešen problem? Ko bo v Državnem zboru o tem vprašanju več ne bom govorili, ker to pomeni, da bo rešen. Tega si jaz tudi želim bolj kot vi, vsaj pokazal sem več. Vi imate s tem problem. Me zanima, kako bi bilo, če bi vas enkrat gej objel. Tega dneva si jaz srčno želim. Ampak, O. K.

Poglejte, mi se bomo morali postaviti v isto črto. Mi danes govorimo o določenih vprašanjih okoli gejevskih vprašanj in konkretno Zakon o partnerski zvezi, ki bo urejal samo socialno-ekonomske pravice. Nič drugega! Vse ostalo je, bom rekel, manipuliranje, zavajanje, in oprostite, gospod Pojbič, meni je grozno, ker bomo to samo polovičarsko morali urediti. Ampak, vsaj nekaj; dajte imeti toliko dostojanstva v sebi, da kot poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, ki zastopa ne samo tisti kraj, kjer je bil izvoljen, ampak zastopa vse državljane in državljanke, med drugim, ne boste verjeli, tudi geje. In dajte enake pravice, ker so ljudje, ker odraščajo od majhnega, se spoznavajo in se zaletavajo v resnične probleme, ki jih vi verjetno v življenju niste imeli. Najprej jih odrivajo od sebe, ker kažejo svojo drugačnost, potem imajo predsodke pred njimi

skozi šolski, izobraževalni sistem, družbeni, da ne govorim o družinskih problemih, ko jih starši zavračajo. Potem pridejo pa pred osnovno pravico, da bi radi z nekom bili, ki ga imajo radi in ga ljubijo in bi radi z njim samo sklenili partnersko zvezo, in vidite že celega boga, hudiča zadaj za tem, ker bo vam nekaj vzelo. Ali boste z njimi seksali ali kaj? Ali boste z njimi delil premoženje ali boste z njimi ne vem kaj počeli? Pa dajte jim pravice, da urejajo tiste, ki se tičejo samo njih, saj se nič ne dotikajo vaših pravic! Povejte mi eno pravico, ki se dotika vaše pravice!

Gospod Pojbič, to je nespodobno in nedostojno za poslanca, kar delate.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Repliko ima gospod Marijan Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Na ta način razprave, kot jo je zdaj izvajal gospod Möderndorfer, mislim, da je zelo težko replicirati, pa vendarle se mi zdi pomembno, da je tudi povedal nekaj netočnosti, ker nisem govoril zaničevalno o gejih, povedal sem to, kar jaz o tej skupini ljudi mislim; sem povedal zelo javno, pa ne zaničevalno. Če ste vi v tem videli zaničevalnost, je to vaš problem, ne moj. Tega nisem tako razumel niti tako nisem tega videl.

Mislim, da so ljudje, gospod Möderndorfer, na referendumu pred 4 meseci povedali zelo jasno, kako in kaj o tem vprašanju. Zelo jasno! Volja ljudstva, o kateri vi velikokrat rad govorite in tudi zdaj ste govorili med drugim, je pa zame sveta. Zame je sveta; kot poslanca, kot politika, ne glede na to, iz katere stranke prihajam, je sveta. Za vas, gospod Möderndorfer, pa ni svetegas nič, razen osebnih interesov, interesov takšnih in drugačnih, kot jih vi poskušate vsiliti nekaterim drugim. Zakaj so ti interesi vaši tako drugačni, kot vi pravite, od mojih in veste odgovor na to vprašanje samo vi in jaz se s tem ne bom ukvarjal, ker to ni niti moja stvar, niti ne želim. Ne želim se spuščati v vašo osebno stvar, sem vam že zadnjič povedal, da bi bilo fino, ko razpravljamo o nekih zadevah, da če se jaz ne spuščam in ne govorim o vas, da potem govorite dostojno, dostojanstveno v Državnem zboru in temu ... Dostojno in dostojanstveno in ne, da se spuščate na osebno stvar, namesto da bi razpravljali o vsebini.

Jaz sem pač razpravljal, tako kot sem. In prav je, da razpravljam, tako kot mislim jaz, in vi ne razpravljate, tako kot jaz mislim, ampak bi vas prosil – o tem sva že enkrat govorila osebno –, da se ne boste spuščali na osebno stvar in nepestando ne morete slišati imena in priimka Marijana Pojbiča. Kako pa lahko jaz slišim, kako jaz vas nisem omenil niti z a v moji razpravi, vi pa tega ne zdržite? Kdo je zdaj tisti, ki je nestrpen, ki je problematičen – jaz ali vi?

Povejte to slovenski javnosti. Jaz nisem problematičen, ker niti z eno besedo se nisem dotaknil vas, niti z eno besedo niti omenil vas. Gospe Dekleva ne bi omenil, če ne bi ona mene petkrat omenjala znotraj svoje razprave. Ker se mi zdi to neumnost, se spuščati na osebnostno raven.

Če govorimo, govorimo o politični grupaciji, o stranki, ne pa osebnostno o ljudeh, to bi se meni zdelo normalno, pošteno in odgovorno ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Replika ...

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... Ampak vi se pač odločate, kakorkoli se odločate, jaz sem govoril o pomembnih vprašanjih. Prepričan sem, da so za državljanke in državljane ta vprašanja ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Replika, tri minute ...

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... ta vprašanja, o katerih sem govoril, so bistveno in sto in enkrat bolj pomembna od teh, o katerih ste vi govorili. In hkrati sem pa poudaril in še enkrat zaključim ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Pojbič, replika.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... – ja, zaključujem gospa s tem stavkom samo – da tudi to vprašanje, o katerem danes govorimo, je treba rešiti, vendar se spravimo na problematična vprašanja, ki so v tej družbi v tem trenutku najpomembnejša in ki so najbolj eskalirala. Ko bomo to rešili, ko bo ta vlada to rešila in ta koalicija, potem lahko tudi hkrati rešujemo te stvari, ne pa da tretjino svojega mandata porabimo za ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Pojbič, replika ...

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... istospolne partnerske skupnosti.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Da v Poslanski skupini SMC, kot sem že prej dejal, ne rangiramo človekovih pravic, da se nam nekatere zdijo malo bolj pomembne, nekatere malo manj pomembne oziroma da je status državljanov nekaterih malo več pomemben nekaterih malo manj ... To enostavno ne drži, na takšno rangiranje v Poslanski skupini SMC ne bomo nikoli pristali in tudi iz tega razloga podpiramo zakon o partnerski zvezi. Namesto tega se lovimo okoli

posvojitve, naj spomnim, da ta zakon seveda posredno urejuje predvsem pravice iz zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja, pokojninskega, invalidskega zavarovanja, posledično se dotika tudi kazenskega postopka, splošno pravnega postopka, pravnega postopka, pravic iz Stanovanjskega zakona in Obligacijskega zakonika.

Hočem povedati, da glede na to, da zakon, kot smo že večkrat v svojih razpravah poslanci SMC razložili, da seveda se ne dotikamo ne vloge materinstva in očetovstva in posledično tudi ne posvojitve tretjih otrok oziroma tretjih oseb otrok. Tako – kaj je bistveno, da razčistimo? Vsak posameznik, kadar izpolnjuje določene pogoje, lahko sam posvoji otroka, torej nebiološkega otroka, če seveda, kot sem dejal, izpolnjuje določene pogoje. To lahko posameznik počne že ne samo danes, to je lahko počel že zadnjih 40 let najmanj. Ne more pa istospolna partnerska zveza vstopiti v posvojitveni postopek, ker je ta izključno dovoljen samo zakonski zvezi med moškim in žensko. Dejstvo. Tako tega postopka posvojitvenega ta zakon o partnerski zvezi ne ureja in ga tudi ne omogoča. Ga ne omogoča!

Tako glede na to, da ta zakon v resnici prinaša neke pomembne rešitve za urejanje zelo konkretnih življenjskih situacij, s katerimi se vsakodnevno srečujejo istospolni pari, in glede na to, da izjemno natančno targetira vprašanja, ki so ob politični razpravi oziroma ob političnem reševanju statusa istospolno usmerjenih oseb ostala v ozadju, se mi zdi, da je izjemno prav in vsaj bi moralo biti že zaradi naših prejšnjih razprav, torej tudi zaradi razprav tako kolegov iz SDS, iz Nove Slovenije kot iz ostalih poslanskih skupin, vsaj korektno, korektno do teh razprav in pa tudi iz nekega principa človeške empatije, da ta zakon danes soglasno podpremo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima doktor Jasna Murgel, izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa še enkrat.

Ne morem, da ne bi povedala, da se meni osebno in nam v naši poslanski skupini zdi zelo pomembno vprašanje človekovih pravic. O tem danes odločamo. Če pogledamo samo našo ustavo, imamo splošne določbe in takoj za tem človekove pravice in temeljne svoboščine. 14. člen govori o enakosti pred zakonom, 14. člen Ustave. Torej, to je, če se malo poljudno izrazim, top tema, ena najpomembnejših tem, ki jih lahko sploh imamo v naši državi – enakost pred zakonom. Človekove pravice so ena najpomembnejših tem. Če se malo spomnimo nazaj, ko je Slovenija nastajala, ko se je osamosvajala, je nastala ravno zato, ker se v bivši Jugoslaviji niso dosledno spoštovale človekove pravice in zato je tudi v Sloveniji nastala ta ustava, v kateri so te človekove

pravice zapisane in so zelo pomembne in načelo enakosti pred zakonom je eno najpomembnejših načel.

Zdaj pa glede tega, kam gre razvoj v svetu, razvoj tolmačenja, kaj je, kam se bo razvijalo tolmačenje te enakopravnosti, bi rada samo še spomnila na sodbo Vrhovnega sodišča Združenih držav iz lanskega leta, ki je zadevalo poroko istospolno usmerjenih partnerjev. Nekateri, sploh na moji levi, se radi sklicujete na vrednote, ki jih tudi ta država zastopa in nekako na tiste vlagatelje in vse in vrednost, kako je pomembno gospodarska dejavnost in ne vem kaj. Bilo bi dobro, da bi se zgledovali tudi v Sloveniji – to je moje osebno prepričanje –, da bi vsaj prebrali, kaj piše v sodbi Vrhovnega sodišča Združenih držav Amerike. Kaj pa je to sodišče menilo v tej sodbi o tem, kaj to je, o enakopravnosti zakonske zveze med istospolnimi partnerji?

Sodišče je ugotovilo, da je zakonska zveza temelj našega družbenega reda in da v odnosu do tega načela razlik med istospolnimi in raznospolnimi pari ni. Pazite, ameriško vrhovno sodišče! Ameriško vrhovno sodišče je to ugotovilo in je reklo, citiram, "omejevanje pravice do sklenitve zakonske zveze istospolnim parom se je morda dolgo zdelo naravno in pravično, a nekonsistentnost tega omejevanja z osrednjim pomenom zakonske zveze in pravice do njene sklenitve je danes več kot očitna. S tem pa mora priti tudi spoznanje, da zakoni, ki istospolne pare izključujejo iz institucije zakonske zveze, ustvarjajo stigma, kakršno bi naša družba že po naši temeljni naravi morala zavračati. Pravica do sklenitve zakonske zveze je temeljna iz samega zgodovinskega vidika in vidika tradicije, a pravice ne izvirajo zgolj iz starodavnih virov, izhajajo tudi iz boljšega in bolj informiranega razumevanja, kako ustavni imperativi definirajo svobodo, ki so v sodobni družbi izjemnega pomena. Mnogi, ki istospolne poroke dojemajo kot nekaj napačnega, svoje zaključke utemeljujejo iz podobnih in častnih verskih in filozofskih premis. Uveljavitev istospolnih porok ne želi razvrednotiti niti njihovih prepričanj niti njih samih; a vendar, kadar njihovo osebno nasprotovanje postane veljavni zakon in javna politika, je njuna posledica to, da država sama postane tista, ki izključuje, ponižuje in stigmatizira tiste, katerih svoboda je zanikana. Istospolni pari z zakonsko zvezo zasledujejo enako pravno obravnavo kot raznospolni pari, zato bi odrekanje te pravice predstavljalo razvrednotenje njihovih možnosti in zanikanje njihove osebnosti." To je prevod besedila sodbe Vrhovnega sodišča ZDA, ki je bila sprejeta lani, leta 2015.

Upam, upam, da bo tudi naša usmeritev takšna, in da bomo tudi v Sloveniji odpravili dokončno diskriminacijo. Pozdravljam ta zakon. Še enkrat povem, ker pač menim, da je tisto, kar je v tem trenutku mogoče sprejeti v našem pravnem redu, in ga bom zato podprla. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Se opravičujem, najprej predlagatelj gospod Jani Möderndorfer. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa.

Namreč, prej mi je bilo očitano, da pač nekoga narobe razumem in da imam vedno neke probleme z gospodom Pojbičem, ki ga spet ni v dvorani, ker samo pride, zrecitira pa odide. Bil bi lahko vsaj toliko korekten, če se je ukvarjal s to temo, pa bi vsaj to temo notri bil. Dejstvo pa je, da na Twitterju berem naslednji sestavek: "Gospod Pojbič, sem gej in govorite zelo zaničevalno in se počutim ponižanega, da tako govorite o nas v Državnem zboru." Torej ne gre za vprašanje, ali jaz to narobe razumem, gre za vprašanje, da skupnost tega več ne razume, kar govorijo nekateri poslanci in poslanke. Oprostite, dajte še enkrat razumeti, da so geji, lezbijke, pa še nekaj skupin drugih je, o katerih bomo še govorili v prihodnosti, ljudje, krvavi pod kožo, z enakimi potrebami in z enakimi pravicami. Kdo nam daje pravico, da sodimo o njih, da imajo drugačne pravice? Kdo nam to pravico daje? Bom rekel krščanstvo. Ma, še bog nima te pravice! Še bog ne, mi si jo pa kar sami vzamemo v roke!

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

Nekajkrat smo bili izzvani in ne nazadnje govorimo tudi o amandmaju Nove Slovenije o ugovoru vesti. Naj povem, da smo se v Novi Sloveniji težko odločili za to, da bomo glasovali proti. Mnenja so bila deljena in dejansko s tega vidika, da so izvzete tiste stvari, ki smo jim v preteklosti nasprotovali, bi zakon celo lahko podprli. Nihče od nas ne govori žaljivo o istospolno usmerjenih osebah, ampak največji razlog, zakaj mi tega zakona ne bomo podprli ste prav vi, gospod Möderndorfer – doktor Möderndorfer je zadnjič nekdo rekel –, ki nas nenehno razsvetlujete, ozaveščate, prosvetlujete, spominjate na to, kaj so človekove pravice, kaj je etično, moralno in prav. Lepo prosim! Če bi jaz podprla ta zakon – kaj bi potem podprla?

Podprla bi to, kar je gospod Möderndorfer z mastnim tiskom zapisal in podčrtano, pa ne zgolj zaradi dejstva, da je Koalicija Za otroke gre! svoje nasprotovanje noveli Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in referendumsko kampanjo gradila na predsodkih, neresnicah, lažeh, strahu, da je zastopala interese svetega sedeža oziroma države Vatikan, ki se ne sme vmešavati v notranje zadeve in tako naprej. Kaj ste mi s tem sporočili? Da sem lažnivka, da

zavajam, da sem ksenofobična in da zastopam interese svetega sedeža in tako naprej. In potem vi pričakujete, da bom ta zakon podprla, da bomo poslanci Nove Slovenije ta zakon podprli. Skušala sem si razložiti: dobro, zakon je eno, uvod, obrazložitev drugo. Ne! Tudi mi imamo kompetentne pravnike, ki so rekli, tudi obrazložitev in uvod so pomembne. Če ne bi bile pomembne, jih ne bi bilo, ker izražajo neko intenco, namen tega zakona. In vi pravite, ne vem, 394 tisoč ali koliko volivcem, ki so na referendumu glasovali proti, da so lahkoverni, da so naivneži, da verjamejo lažem, da so ksenofobi, mračnjaki in tako naprej. To vi sporočate. Zakon ste vložili naslednji dan po referendumu in zakon, ki uvaja enoletni moratorij – še vedno velja. Torej vi ste ga vložili tudi zaradi kovanja političnih točk, kar nekje očitata Koaliciji za otrok gre, zdaj pa sami to temo izrabljate.

Kar se tiče ugovora vesti, ko je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti predlagalo oziroma dalo v javno razpravo njihov predlog, smo mi tudi tam navedli to možnost. Gospod Vatovec je govoril o našem mračnjaštvu, to se pravi Severna Karolina, vemo, da je to zvezna država Združenih držav Amerike, Južnoafriška republika, Kanada, Škotska, Nizozemska – same mračnjaške države po vaši definiciji. In zakaj smo mi dali ta predlog? Vam bom povedala lastno izkušnjo, pa ne misliti, da se zdaj borim zas. Že od leta 2003 sem pooblaščenka za sklepanje zakonskih zvez. To delam z veseljem in to delam na prošnjo različnih parov in nemalokrat, pa nočem govoriti o samohvali, se mi je zgodilo, da so rekli: "To je pa bila prva civilna poroka, ki se mi je res zdela pravi, lep obred." Ker sem to delala s srcem, z dušo, z željo, da tem parom nekaj iskreno povem za njihovo prihodnjo zakonsko življenje. To ne pomeni, jaz pa vem, kljub temu da vse ljudi enako spoštujem, da če bi morala sklepati drugačno zvezo, bi težko s takim srcem to naredila. In oni bi bili najbolj prikrajšani, ker bi jaz lahko ta obred naredila formalno, prebrala bi tisti splošni govor, ki ga ima upravna enota pripravljene. Jaz vedno povem svoj nagovor; to, kar mislim, to, kar čutim, in to naredim s srcem, ne zaradi denarja, ker to še za frizerja ni dosti. Prav ti pari bi bili najbolj prikrajšani, jaz pa verjamem, da v naši družbi je toliko ljudi, ki bi pa tudi to z veseljem naredili in bi naredili lepo in jim privoščim, da je to tako, kot oni želijo in da je to lepo.

Če govorimo o javnih uslužbencih, glejte, tudi v medicini so javni uslužbenci oziroma v javnem sektorju in imajo možnost ugovora vesti, ko gre za splav in podobne zadeve, tudi pri služenju vojaškega roka smo imeli možnost ugovora vesti. Tako s tega vidika mislim, da to ni nič narobe, ker države so, ki imajo to možnost ugovora vesti, ker je to dobro tem ljudem. Glejte, imamo različne vrednote in verjela bom, da ste vi za spoštovanje človekovih pravic, ko boste spoštovali tudi to različnost. Zame so vsi ljudje

enakovredni, imamo pa različno mnenje o zakonski zvezi, o istospolni, to pač imamo, in imajo pravico in imamo pravico. Ampak spoštujte tudi to. Poglejte zdaj, ko bomo v naslednjem zakonu obravnavali, pa bomo govorili o tem zagovorniku enakosti ali kako se mu bo že reklo, se pa tukaj res bojim, da nam bo kratena svoboda govora, ker vidimo, da že sedaj so različni pristopi in različna mnenja o tem, kaj je sovražni govor. Nas, kristjane se lahko po dolgem in počez zmerja, marsikaj se nam naprti, od ksenofobije do sovražnosti, mračnjaštva in ne vem kaj še vse, in če bomo mi povedali, da je za nas zakon, zakonska zveza vrednota ali kaj podobnega, smo pa že ksenofobni, mračnjaški in ne vem kaj še vse. To me res skrbi, ko si bo nekdo vzel v roke pravico odločati o svobodi govora nekoga drugega, za kar pa imamo že Kazenski zakonik, kjer lahko nekoga tožiš in sodišče o tem odloča, tam bodo pa neki zagovorniki, neke inšpekcije bodo o tem odločale.

Kakorkoli, gospa Janja Sluga je govorila, da so istospolno usmerjeni drugorazredni državljani. To je ona rekla, jaz tega nisem nikoli rekla in nikoli tega ne bi zagovarjala oziroma bi temu vedno ugovarjala. Če pa smo že govorili, kaj bi moralo početi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, mislim, da ima zelo veliko dela, po dve leti čakajo starši oziroma štipendisti na odgovore, ko dajo pritožbo na odločbe, ne dobijo odgovora, pa gre velikokrat za njihovo življenjsko stisko, ko nimajo denarja oziroma morajo štipendije vračati, čeprav so dali pritožbe in niso rešene. Potem, da ne govorim o starševski pravici, oče, ki je ubil mater svojih otrok, pa ima še vedno starševsko pravico. Pa vemo, koliko takšnih primerov je v Sloveniji.

Torej, ministrstvo ne opravlja svoje naloge, to ni najpomembnejša tema, želim, da se reši, vendar, gospod Möderndorfer, ne s takšnim načinom, kot vi to želite rešiti, ker vi kujete politične točke na račun istospolno usmerjenih, ki pa res potrebujejo, da problem rešimo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Predlagatelj gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Gospa Novakova, pogledjte, saj vas cenim in spoštujem, ampak lepo vas prosim, čisto nič vas ne poučujem in tudi nič vas ne razsvetlujem. Če vi to sicer tako dojemate, je to vaše dojetje, ne moje. Je pa res, da v moji družini so delali v prosveti in mogoče mi je pa kaj tega ostalo, da rad prenašam kakšna svoja vedenja na druge, ali bodo to sprejeli ali ne. Pa saj sami veste kot učiteljica, da v resnici, ali to znanje sprejmete ali pa ne. In to je stvar osebnosti, kako se izoblikuje.

Ne bom pa se strinjal s tistim delom, veste, ko govorite v imenu kristjanov. Sam sem kristjan, tako da to ne bo šlo skupaj, veste, da mečete vse v isti koš, ker ne pašem v ta koš kristjanov, ki bi zagovarjal takšne vrednote, kot jih zagovarjate vi, vam jih pa ne očitam. To je pa treba razlikovati. Ne očitam in tudi nikomur ne zamerim, če ima drugačno razmišljanje. Vendar, dejstvo pa je, da moramo v enih stvareh, pa ne glede na naš svetovni nazor, sprejeti ene določene rešitve, ki bodo v prvi vrsti spoštovanje 14. člena Ustave, in da ne bomo delali razlike med nami. O tem govorim. In daleč od tega, da bi vam karkoli zameril! Sploh ne, še naprej vas bom spoštoval in cenil, kljub temu da ne boste dali glas za to.

Kar se pa tiče političnih točk, verjemite mi, zaradi tega zakona ne bom dobil niti enega glasu, daleč od tega. Ker niso zadovoljni ne tisti, za katere je napisan ta zakon, ne tisti, ki so proti temu zakonu. In če gledava še rezultat referendumu, verjemite mi, da sem poguba zaradi tega.

Tako mi ne pripisovati nečesa, kar ne bo šlo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Moram reči, da verjetno je glavni oziroma eden izmed glavnih razlogov ravno to, da je gospod predlagatelj Jani Möderndorfer s takšno jezo vložil ta predlog zakona. Še enkrat poudarjam, to dokazuje boldiran, podčrtan tekst, pisan z jezo, ihto, dokazuje to tudi besedilo. Meni je zelo žal, da lahko sploh takšna razlaga zakona, ki po vašem izenačuje vse pravice istospolnih partnerskih skupnosti z zakonsko zvezo moža in žene, pride v Državni zbor s takšnim tekstom. In, ja, predlagatelj, poučujete nas, da smo, če zagovarjamo materinstvo in očetovstvo, homofobi, da če zagovarjamo svoje stališče, nas označujete za ne vem kaj vse nismo. Od tega, kar piše tukaj notri, lažnivci, strahopetci in ne vem kaj vse ... To je neprimerno za tistega, ki bo v naslednji točki enako predlagatelj oziroma del predlagateljev o diskriminaciji.

To je nedopustno, kolega, da takšen tekst, boldiran, podčrtan 22. decembra 2015, dva dneva po referendumu, pride v Državni zbor. Predstavljala sem si, kako ga v jezi pišete, ideološko, z vsem tem tekstom, da zdaj bomo pa mi pokazali nekemu, pokazali malo manj kot 400 tisoč ljudem, kaj si mislimo o njih. In da si dovolite potem še predlagatelja referendumu politično vmešati, kakorkoli je gospod Primc takoj po referendumu najavil pač politično udejstvovanje, in pišete, da kot kažejo njegova dosedanja ravnanja, pa bo svojo politično agendo gradil na diskriminaciji, homofobiji, nasprotovanju pravicam manjšim, rekatolizaciji oziroma odpravi sekularnosti itd. Vi že vnaprej nekoga označite, kakšen bo njegov program,

kako bo deloval! In potem zdaj vi tukaj govorite o človekovih pravicah, o nediskriminatornosti in tako naprej!

Meni je zelo žal – tukaj se moram z gospo Ljudmilo Novak strinjati –, ko dobiš takšen tekst v roke, težko prebereš zakon in ga bereš s tistim ozadjem, da je bil napisal z jezo, z ihto in ideološko. Tudi ta razprava danes govori, da smo kar homofobni, da smo ne vem kaj vse – samo ne predlagatelj, ampak kar vse povprek. Jaz si tega ne dovolim! Če zagovarjam materinstvo, očetovstvo, nisem homofobna. In da generalna sekretarka, državna sekretarka takole reče: "Imate prav vsi tisti, ki se strinjate s predlogom zakona." Ja, kaj smo pa vsi ostali? Ministrstvo nam govori, kdaj, kdo ima prav. To je dobesedni citat vaše današnje izjave. Zakaj ni bilo sprejet noben zakon oziroma noben predlog zakona vaše vlade ali pa vašega predloga glede izenačitve istospolnih? Ker se je to vedno tlačilo v neke zakone, izkoriščalo CSD, reorganizacijo CSD in tako naprej, da bi to naredili. Niste pa imeli, da ne bom rekla, česa, da bi šli s samim zakonom. To pa ne! Samo tlačili ste nekam, da bi to prikrivali in izkoriščali druge stvari za te zadeve. In ne, ministrstvo nam ne more govoriti, kdo ima prav, kdo je tisti, ki je v Državnem zboru tisti, ki zagovarja prave stvari. Tako kot je, mislim da, tudi predlagatelj ugotovil, vsak lahko zagovarja svoje mnenje in ne morete nam z ministrstva govoriti.

Kar se tiče tega, da tisti javni uslužbenci, ki ne spoštujejo ustave in zakona, ne morejo delovati v javni upravi. Se strinjam. Potem pa kar začnite. Ministrstvo za šolstvo ne spoštuje ustave oziroma odločbe Ustavnega sodišča. Ustavno sodišče na ZOFVI je povedalo: zasebne, javne šole, eno leto – več kot eno leto je, ministrica ne spoštuje tega. Da ne bom naprej naštevala, ker potem bom šla izven teme. Tako naj gospa Janja Sluga, ki je to govorila, malo pogleda tudi po poslanskih klopeh oziroma po tem, kar je SMC podpirala.

Da se vračamo nazaj na ZZZDR; seveda se vračamo, zato ker v tem zakonu govorimo o tem. Ne morete potem reči, da ne smemo – zdaj pustimo ta ZZZDR. Glejte, če vam piše v 2. točki 2. člena, da taka zveza ima na vseh pravnih področjih enake pravne posledice, kot jih ima zakonska zveza, razen če ta zakon določa drugače. Torej se nanaša na ZZZDR. Zato se vračamo na ZZZDR, zato o tem govorimo. Poglejte si kolegico iz Desusa, kako je bila zmedena, ko ji povem, da se lahko posvoji v partnersko skupnost, istospolno partnersko skupnost. Gospa je bila čisto zmedena. Očitno, ne vem, kako ste si to v koaliciji razlagali, da ste ji rekli, da saj biološko ja, drugače pa ne. Seveda v sami razpravi ste potem povedali, da ne moreta skupaj, lahko pa vsak posamezno. Pa ne govorim samo o bioloških. Tako, da glejte, kolegica Jasna, mislim, moram reči, da v nekaterih stvareh se strinjam z vami, tudi da se zavzimate, da stvari gredo naprej, tudi na drugih področjih, in tako ni nič narobe, da ste

tako, bom rekla, bojeviti, kot ste rekli sami, da se boste še zavzemali naprej. Lepo. Ampak vrnila se bom na tisti twitt pa kakorkoli, ker moram povedati, ker nisem prej imela replike. Namreč, bil je povedan v kontekstu takoj po referendumu. Tvit je bil takole. En gospod ali kolega, nekdo, pač vaš, je napisal: "Vemo, kdo je kriv. Ustavno sodišče, vi v DZ, ki ste podprli, ste bili zlati. Cenim vas bolj kot eno od strank z leve, ki se sploh ni hotela vključiti v kampanjo." In potem vaš odgovor, gospa Murgel: "O. K. Počutim se krivo, da nam ni uspelo. Saj vem, da nisem kriva, pa vendarle. Res mi je mar. Hvala vam za ta komentar. Tudi za druge stvari bomo delali naprej. Eno leto hitro mine, vmes menjamo sodnike Ustavnega sodišča." O tem sem jaz govorila v prvi razpravi. Da boste menjali ustavne sodnike na podlagi referendumu, ker je bila to izjava. In potem ste mi očitali, da si izmišljujem. To je bilo takoj po referendumu tisti dan. Menjati ustavne sodnike na podlagi tega, ker ste bili jezni, ker ni šel referendum skozi, menjati ustavne sodnike, naslednji korak, možen korak – ne govorim, da bo, ampak možen korak –, ta zakon je protiustaven in sprejeti zakon, ki bo popolnoma isti, kot je bilo na referendumu. Možna varianta. Ampak pravim, da govorite o menjavi ustavnih sodnikov takoj po referendumu. Nedopustno! Ampak to je izražanje tega, kar mislite, verjetno. Mogoče prehitro. Ker nisem prej imela replike, sem morala to povedati, da je to bilo takoj po referendumu. Kakšno je bilo mišljenje ali kakorkoli – ampak to je vaše prizadevanje, da Ustavno sodišče določi drugače na tem področju. In vračamo se spet na te človekove pravice, kar je bilo tudi v razpravi povedano, in o citiranju vrhovnega sodišča ameriškega. Ko smo mi o tem govorili pri referendumu, smo bili pa tako ali tako označeni, da Amerika je daleč in ne vem kaj, kakšne primere dajemo – iste primere, ki jih je predlagatelj povedal o cvetličarki in frizerki, ali ne vem čem že. Iste primere, pa so se smejali na odboru in se nahihitali. Govorili smo o ameriškem sodišču. Mi imamo svoja sodišča, mi imamo ZZDR. ESČP je pa jasno in glasno povedalo: zakonska zveza ni človekova pravica, otrok ni človekova pravica. O tem govorim. Ne o ameriškem vrhovnem sodišču, ampak o naših sodiščih oziroma ESČP, ki je nam bliže, na katerega se tudi mi obračamo in ne na ameriško sodišče.

Moram reči, predlagatelj izraža v svojem predlogu, obrazložitvah veliko jezo, veliko užaljenost, ker ga ljudstvo ni poslušalo. In to .../ izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Repliko ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Sedaj še enkrat; taktika SDS je: ponavljam, ponavljam, dokler ne postane tisto res, ne kar jaz mislim, da je res. Ja, tisto sem napisala, tisti stavek, ampak interpretacija je

vaša. Je bil po referendumu, res je, napisala sem: menjamo sodnike. Sodnike menjamo tukaj v Državnem zboru. Je res? Ja. In je to bilo to, kar sem mislila. Obesite se vsi in ne vem kdo še vse na to mojo izjavo. Najdite mi še eno stvar, ki sem jo naredila prej ali pozneje, da bi vplivala na Ustavno sodišče! En sam stavek ne more biti odraz tistega, kar jaz počnem, kar mislim in kar bom še počela. Prosim, da mi ne hatego postavljati besede v usta ali kamorkoli, da sem nekaj rekla oziroma vi sedaj meni določate, kaj sem pa mislila. Možno je, da je zaradi nerodno zapisanega stavka bilo razumljeno tako, ampak sem pojasnila že večkrat, nisem, ne bom in nikoli ne nameravam vplivati na izvolitev Ustavnega sodišča kakorkoli nezakonito in nedovoljeno – prosim, če lahko, gospa Jelka, povem do konca, kar imam v repliki. Torej, nisem, ne bom in tudi nisem mislila, tako kot ste vi razumeli. To pa, da si vi pač tolmačite po svoje, je vaš problem in ne moj. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka – saj vem, da se vrnete –, drage kolegice in kolegi!

Pred nami je izjemno občutljivo družbeno vprašanje in občutljiva družbena vprašanja, vsaj mi v Novi Sloveniji - krščanski demokrati pričakujemo, da se rešujejo z nekim dialogom in s konsenzom. Tukaj ne gre, vsaj ne bi smelo iti za neka prehitevanja, kdo bo koga, kdo bo pokazal večje mišice v retoriki, z mahanjem rok ali z bolj podčrtanimi in z bolj boldiranimi teksti. Gre za zelo občutljivo družbeno vprašanje, ki ga krščanski demokrati želimo konkretno rešiti in reševati že najmanj 10 let. Ja, tudi jaz bom ponavljal. Takrat v vladi v mandatu 2004–2008 smo na predlog ministra Nove Slovenije gospoda Janeza Drobničča sprejeli v Državnem zboru Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti – po dolgih letih levih koalicij, ki so več ali manj govorile, da je to treba rešiti itd., pa nihče ni tega rešil. Mi smo takrat, vam pošteno povem, imeli kar nekaj težav v našem volilnem telesu, da smo lahko pojasnili, zakaj je potrebno to vprašanje rešiti in smo ga rešili. Ne idealno, ker nismo idealni ljudje, nismo idealna stranka, razumemo pa, da je to vprašanje treba rešiti znotraj našega pravnega sistema, znotraj naše ustave in tukaj me prav nič ne briga predavanje o ureditvah v ZDA. To spada, morda na kakšno pravno fakulteto, ker se za to tudi kakšen denar da zaslužiti, ampak tukaj smo zato, da sprejemamo slovenske rešitve za slovensko družbo, gospe in gospodje; upoštevajoč, kar je kolegica Jelka Godec že povedala, da smo člani Evropske unije, da smo se za to članstvo odločili z referendumom, zato ker članstvo Slovenije v Evropski uniji predstavlja naš temeljni vrednostni

in politični okvir. Ne nazadnje tudi zato, ker imamo Evropsko sodišče za človekove pravice, in ne nazadnje tudi zato, ker je to sodišče reklo, da otrok ni človekova pravica.

Gospo in gospodje, ta amandma, ki smo ga vložili, smo temeljito razmislili in mislim, da smo v obrazložitev napisali najboljše, kar je mogoče, to je tekst, ki ga je predstavil dr. Miro Cerar, trenutni predsednik vlade. Ja, o tem je bilo že govora in mislim, da je treba še govoriti, škoda, da ga danes ne moremo pripeljati sem, to bi lahko predlagatelj najbrž naredil, da bi povedal, v kakšnem duhu je on, dr. Miro Cerar, ta tekst glede ugovora vesti zapisal.

Tudi sam bi se sedaj, pa me boste najbrž kritizirali, pa malo spet preselil nazaj v Ameriko kot kolegica dr. Jasna Murgel in kot se radi večkrat sklicujete na Franciška, ampak nihče ni povedal, da je sveti oče Frančišek ob obisku v Združenih državah obiskal tisto matičarko, ki je v zaporu, ker ni hotela opraviti obreda sklenitve zakonske zveze med dvema istospolnima partnerjema. Tudi sam sem pooblaščen oseba za sklepanje zakonskih zvez v Upravni enoti Lendava, kar pomeni pravzaprav tudi širše lahko, in ja, tudi sam, če me mladi par prosi, da jaz opravim poročni obred, se res potrudim s posebnim nagovorom itd. Delam to torej srčno, to mi je, pošteno povem, neka čast. Gotovo bi lahko našli srčne ljudi, ki bodo srčno sklenili zakonsko zvezo med dvema istospolnima partnerjema. Jaz tega najbrž ne bi znal tako srčno narediti kot, oprostite predlagatelj, kolega Möderndorfer. Zakaj ne bi jaz imel te možnosti, da bi rekel, poglejte, ne bom, ne morem, naj to nekdo naredi, ki bo naredil to boljše? Zakaj, gospe in gospodje, bi mi morali sprejemati neke zakone, da bi prisiljevali ljudi? Zakaj? Sklepanje zakonske zveze, takšne ali drugačne, veste, to niso davčne blagajne. Vi lahko z davčno blagajno pritisnete nekega gostilničarja, ki na dan proda pet špricerjev, da bo pač moral nabaviti opremo in tako dalje in tako dalje. Tukaj gre za bistveno bolj občutljiva vprašanja.

Danes imam pred seboj, 20. december 2015. Pred seboj imam pravzaprav dobrih 623 tisoč ljudi, Slovenk in Slovencev, ki so jih različne, bodisi politične stranke, civilne družbe, civilne iniciative mobilizirale in jih povabile na volišče. 623 tisoč, od tega skoraj dve tretjini, no 63 %, je glasovalo proti zakonu, ki ga je vložila Poslanska skupina Združene levice na sveti večer 2014 v državnozborsko proceduro. Ja, 24. decembra 2014! Zame je referendum en tako močen demokratičen instrument, da si ne morem dovoliti niti ne razmišljati en dan po referendumu o tem, da je pa zdaj treba v Državni zbor vložiti neko drugo, drugačno rešitev. Vem v poštene namene gospoda Janija Möderndorferja, predlagatelja, torej poštene namene v njegovem političnem spektru, politični orientaciji, da je to – kar je tudi pošteno povedal, zato pravim poštene namene – pošteno je povedal, da je to šele prvi korak do popolne izenačitve. Za to gre. Tudi težko razumem, ne

vem, to morda niste razložili, kaj ste tisti večer doživljali, ko ste zagledali rezultate, seveda še neuradne, 20. decembra, da ste iz predala potegnili – saj ste ga imeli že napisanega, avtorji so, lahko si mislimo kdo, vi ste podpisnik, vi ste predlagatelj –, da ste ga potem naslednji dan vložili v državnozborsko proceduro. In seveda, treba je pogledati ne samo člene, vedno grem brat cilje zakona, namen zakona in tako naprej in ne bom zdaj ponavljal, kar so moji kolegi in kolegice že prebrali, kar ste na 8. strani, ki ste jo celo podčrtali, celo napisali z mastnim tiskom, kjer ste dejansko hudo, brutalno napadli civilno iniciativo Za otroke gre!, Koalicijo Za otroke gre!, v kateri je veliko članov Nove Slovenije, zvestih članov, ne bodo šli v nobeno drugo stranko, če vas to slučajno kaj skrbi, in da ste dejansko ocenili, da se je referendumska kampanja gradila na predsodkih, neresnicah, lažeh, strahu in da je zastopala interese svetega sedeža. Ja, pa govora o rekatolizaciji in tako naprej. Niste si najbrž upali pa pozabljali ste napisati tudi muslimane, ki jim je družina sveta. Tista družina, za katero tudi Frančišek pravi, da je temeljna. Da je temelj. In ko vi začnete rušiti temelj, rušite družbo. Ne tega počenjati na primeru slovenske družbe. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Dva sta se že izjasnila, da sta pooblaščenca pa da sklepa zakonske zveze. Tudi sam sem pooblaščenec pa sklepam zakonske zveze, ampak bom pa z veseljem sklenil takšno partnersko zvezo in tudi verjamem, da gejevski pari, lezbični pari, ki bodo želeli partnersko zvezo skleniti, se bodo prej pozanimali o matičarju oziroma o pooblaščenca, ali ima sploh interesa ali ne, in se bodo obrnili na njega in ga poprosili, če bi lahko sklenil njihovo partnersko zvezo.

Zdaj pa, ker je bilo že trikrat, štirikrat izrečeno, poglejte, nobene ihte ni bilo tisti večer, nobene jeze ni bilo, nobene srditosti ni bilo, nič od tega, kar se v vaših glavah mota in mi hočete pripisati. Je pa res, računalnik pozna boldanje in podčrtavanje in s tem hočemo dati neko pomembno težo tistemu, kar smo povedali. In še danes vam povem, Vatikan posredno preko slovenske cerkve se je vmešal na referendumu in jaz sem samo povedal tisto, kar mislim in v kar sem prepričan, in se je vmešaval v stvari, za katere mislim, da ni dobro in ni prav, in s tem seveda tudi deli, bom rekel, slovensko družbo.

Drugo, kar se tiče gospoda Primca in združbe oziroma civilne iniciative Za otroke gre! Poglejte, meni osebno, sem vam že povedal večkrat, pa še enkrat bom ponovil: nedostojno je, da tisti, ki je proti istospolnim partnerjem in jim ne želi dati enakih pravic, da jim bo on tudi

urejal pravice in bil na koncu svetnik in predlagatelj, kako da je prav, da se to uredi. Lahko pa predlaga, ampak vedno bom kot poslanec in če bom imel to možnost, seveda oporekal takšnemu načinu dela.

Toliko zaenkrat.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Ugovor vesti, kot jih razlaga Poslanska skupina Nova Slovenija, je enostavno preobširen, preširok in za seboj potegne enostavno določene neuskklajenosti, ki bi lahko kakorkoli ogrozile pravni red. To je v resnici tisto, o čemer je pisal dr. Cerar, katerega izjavo so iztrgali iz konteksta – tako kolegica Ljudmila Novak kot seveda kolega Horvat. Če bi seveda gospod Horvat sedel v dvorani, ko smo razpravljali o tem, bi to lahko slišal in bi tudi lahko vpel v svojo razpravo, ne pa da je prišel dve minuti pred svojim nastopom in pravzaprav začel razpravo današnjo od začetka.

Kadar se pogovarjamo o etičnem vzdržku, moramo razumeti, da zdravniki imajo pravico do tega ugovora vesti, zato ker dajo zaprisego, da bodo reševali življenje, in zato imajo oni pravico do ugovora vesti, kadar jim je predočeno, da morajo delati splav. V primeru, da je pa nosečnica, da je nosečnično življenje ogroženo, takrat pa zdravnik nima pravice do ugovora vesti. Prav tako je pri vojakih, ki ste jih omenjali. Res je, vojak ima pravico do ugovora vesti, da seveda vzame orožje in ustrelj nekoga, ima pravico do tega. Zakaj? Zato ker je treba z etične prizme razumeti, kakšen je pogled na življenje. Ne moremo pa o ugovoru vesti govoriti v nekih postopkih pri sklenitvah partnerskih zvez ali pa zakonskih zvez. To enostavno ne gre tako in tudi razložili smo že, zakaj ne gre.

Ko je že kolegica, žal je ni več v dvorani, govorila, da je možnost, da bi bil ta predlog zakona neustaven ... Ni res, zato ker predlog zakona v resnici spoštuje odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2009, 2013 in 2015 in tudi v določenih segmentih rešuje problematiko šestdesetih členov ostalih zakonov, ki bi lahko potencialno bili protiustavni. Tako sam predlog zakona seveda ne more biti neustaven.

Kadar govorimo o predlogu zakona, zagotovo govorimo o zakonu, ki na nek način predstavlja sporočilo družbi, da določen konsenz okoli statusa istospolno usmerjenih oseb obstaja in da enostavno ne gre drugače kot tako da potem sprejmimo vsaj tiste točke, okoli katerih se strinjamo. Zato ker enostavno skupnost LGBT v Sloveniji obstaja, je obstajala, bo obstajala in trenutno čaka, ker trenutno nima nobenih pravic, o katerih danes govorimo. Nima.

Predlog zakona bo do neke mere do neke točke spoštoval, vsaj tiste okoli katerih se – na žalost, do tega je privedlo – moramo strinjati. Spoštujemo vsaj to. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno gospod Jožef Horvat, upam, da ne bo zloraba.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Ne, ne bo, nikoli ne zlorabljam proceduralnih predlogov, spoštovana gospa podpredsednica.

Rad bi pa samo vas prosil, gospa predsedujoča, da spoštovanega kolega Saša Tabakovića spomnite ali ga vprašate, kdo več sedi v tej dvorani; ali poslanec na zadnjem sedežu, na številki 90, Jožef Horvat ali pa gospod Saša Tabaković, ki bi mu rad ob tej priliki še dodatno povedal, da je ugovor vesti človekova pravica.

Tukaj lahko imava maratonske debate, nimam časa, niti ne želim zlorabljati proceduralnega predloga, ampak morda kdaj kakšna seja na to temo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala lepa.

Najprej bi se rad odzval na tisti ceneni populizem, ki smo ga navajeni od kolega Pojbiča, zdaj skuša na nek način diskreditirati razpravo o tem zakonu s tem, da se tukaj Vlada – pa ne igram njenega hudičevega odvetnika – ne ukvarja s pomembnimi temami, z revščino konkretno ... Tukaj mislim, da je treba vsakič stopiti in opozoriti na to, kdo je pripeljal do te revščine. Spomnimo se, kdo je med leti 2004 in 2008 razprodajal državno premoženje s pomočjo vlade in Soda. Spomnimo se tudi pokojninske reforme, ki je tudi deloma pripomogla k temu, da so upokojenci v takšnem statusu, kot so danes, in v drugi vladi, ko je bil sprejet zloglasni ZUJF. Skratka, to so bile vse dobre iztočnice za to, da smo danes, kjer smo, da imamo 300 tisoč ljudi, ki so na pragu ali pod pragom revščine in tako naprej. Tako da govoriti o tem, kako se nihče drug, razen Poslanske skupine SDS, ne ukvarja z revščino, je nič drugega kot hipokrizija. Kaj so pa naredili za to, da bi vsaj popravili te napake, ki so jih storili? Ob sprejemanju Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2016 in 2017 smo v Združeni levici predlagali dvig minimalnega dohodka na 385 evrov. S tem bi seveda prispevali k temu, da bi se izboljšala raven življenja prebivalcem, ki živijo na robu družbe. To smo pa predlagali tako, da bi dobili sredstva s tem, da bi dvignili stopnjo davka od dohodkov pravnih oseb na 20 %, kar smo tudi predlagali. Kako so glasovali v SDS? Seveda proti. Toliko je ta skrb izražena potem dejansko v dejanjih za tiste, ki so najrevnejši. Spomnil bi tudi na to, kateri vladi sta znižali davek od dobička podjetij s 25 na 17 % – seveda prva in druga Janševa vlada. Sedaj, kolega Pojbič je tudi rekel, da gospodarska rast je najboljši recept proti revščini. Gospodarska rast ne bo pomagala revnim upokojencem,

dolgotrajno brezposelnim in tistim, ki so nezaposljivi. Pomoč pri teh skupinah je mogoča zgolj in samo s socialnimi prejemki. Tudi gospodarska rast ne pomeni zniževanja revščine. To smo videli v času prve Janševe vlade, ko se je med letoma 2007 in 2008, ko se je dogajal tako imenovani gospodarski čudež, število revnih povečalo za 16 tisoč, tako da to so dovolj zgovorni podatki.

Če pa se vrnemo k amandmaju. Kolegica Ljudmila Novak je rekla, da kot pooblaščenka ne bi mogla s srcem skleniti zveze, skratka partnerske zveze, se pravi, zveze istospolnemu paru. Mislim, da to zgolj govori o eni stvari in to je to, bom zelo iskren, da niste primerni za opravljanje tega dela. Tudi sklicevanje na Južnoariško republiko. Spomnimo se, da so tam imeli do leta 1989 apartheid, tako mislim, da govoriti o standardih, ki veljajo v taki državi... Poudaril bi še naslednje, sklenitev zakonske zveze, se pravi poroke ali pa partnerske zveze v tem primeru, ki ga sedaj obravnavamo, je civilna pogodba. Gre za nekaj, kar se sklepa po in je podrejeno slovenskemu pravnemu redu. Tu bi opozoril še na 7. člen Ustave, država in verske skupnosti so ločene, tako da argument sklicevanja na neka verska in druga filozofska prepričanja v primeru nečesa, kar spada pod domeno države, je popolnoma neprimerno. Sklepanje zvez je tudi nekaj, kar je dejavnost matičarja, pooblaščenca ali pa načelnika in če ima določene zadržke, ni dolžan opravljati tega dela, ampak v teh primerih naj tega dela dejansko potem ne opravlja in poišče drugo zaposlitev oziroma drug poklic.

Ponovil pa bom še tisti argument, zakaj ne podpreti tega amandmaja. Ugovor vesti je neka pravica, ki je vpisana v ustavo, ampak ta pravica ni brezpogojna in ima v ustavi zelo jasno zapisan pogoj: če ne posega v pravico drugih oseb; in amandma Poslanske skupine Združene levice posega v pravice drugih oseb, skratka v tem primeru dveh – Nove Slovenije, se opravičujem – posega ravno v pravico dveh oseb, ki bi želeli skleniti istospolno partnersko zvezo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Prosim, da opozorite gospoda Vatovca, da ne more on tukaj generalno odločati o tem, ali sem jaz primerna za sklepanje porok ali nisem. Pooblastilo mi je dal načelnik upravne enote, preko sto parov sem poročila, prosijo me vedno novi iz svojih razlogov. Očitno mislijo, da sem primerna in ne more on kar tako, počez, če sem rekla, da s srcem tega ne bi mogla storiti.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Gospa podpredsednica, prosim vas, da opozorite gospoda Vatovca, da če govori in navaja tukaj določene informacije, ki niso točne, da naj, če že govori, naj navede točno.

Ko je govoril o Janševi vladi, 2004–2008, naj pove, da ko je Janševa vlada 2004 sprejela vodenje te države, je bilo brezposelnih 96 tisoč, in 2008, ko je Janševa vlada zaključila mandat, jih je bilo še 56 tisoč. Za 40 tisoč novih delovnih mest se je zgodilo v času 2004–2008 za časa vladanja Janeza Janša.

Druga stvar, ki je bila, je bila to, da je leta 2008 prvič prišlo do izravnave, 2007–2008, proračuna. Takrat je bil javni dolg okoli 6 do 7 milijard evrov, sedaj je pa 33 ali ne vem koliko. Lepo prosim, če že, gospod Vatovec, navajate neke stvari, ker ste prvič v parlamentu, pa meni, ki sem štiri mandate, in prosim lepo, da preverite, kaj govorite in ne govorite nekih neumnosti in nekih stvari na pamet in vedno znova in znova govorite o SDS. SDS je za to družbo v svoji zgodovini nekaj naredil, Združena levica – pa se bodo ljudje vprašali, kaj do tega trenutka naredila, razen tega da se na kongresu skoraj ne pretepajo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 8. b členu ter amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 9. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati?

Dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.
Bom kar o obeh k 9. in 11. členu.

Z amandmajema skušamo zgolj narediti eno stvar, in to je to, da se skrajša postopek uveljavitve tega zakona. V prvotnem predlogu je bil ta rok 6 mesecev, z amandmajem na odboru se je podaljšal na 9 mesecev. Mislim, da gre tukaj za neko nepotrebno podaljševanje tega roka. Mislim, da v šestih mesecih bi bilo ministrstvo sposobno uskladiti vse, kar je potrebno glede matičnega registra, tako da poskušamo s tem narediti tisto, kar smo danes slišali med to razpravo; skratka, da bi nekoliko prej prišli do vsaj delne izenačitve teh pravic.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Želi še kdo?

Gospod Tabaković, izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

V Poslanski skupini SMC tega amandmaja ne moremo podpreti, ker je tudi že ministrstvo razložilo, da pravzaprav tega ne more enostavno sprocesirati na način v šestih mesecih, da bi se lahko po šestih mesecih uveljavljalo, zato ostane časovnica devet

mesecev. Konec koncev, zakaj siliti enostavno v podporo nekemu amandmaju iz nekih principialnih razlogov, če potem zakon v realnosti se ne bi mogel izvajati, tako kot si pravzaprav v resnici vsi želimo.

Tega amandmaja, žal, ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 11. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 6. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O VARSTVU PRED DISKRIMINACIJO V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade državni sekretarki na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe Martini Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Poslanke in poslanci!

Zakon o varstvu pred diskriminacijo nadomešča in posodablja veljavni Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja iz leta 2004. Gre za splošen oziroma krovni zakon, ki določa varstvo pred diskriminacijo zaradi katerekoli osebne okoliščine na različnih področjih družbenega življenja. Temeljni namen tega zakona je zagotovitev ustrezne organizacijske samostojnosti in neodvisnosti delovanja zagovornika oziroma zagovornice načela enakosti. Hkrati zakon tudi posodablja obstoječo zakonodajo na področju varstva pred diskriminacijo, in sicer opredeljuje osebne okoliščine in področja družbenega življenja, opredeljuje diskriminatorna dejanja in hujše oblike diskriminacije, določa sankcije v primerih kršitev prepovedi diskriminacije, določa nosilce nalog in pristojnosti za spodbujanje in uresničevanje enakega obravnavanja, opredeljuje inšpekcijske pristojnosti zagovornika in s tem zagotavlja ustrezno varstvo pred diskriminacijo, upoštevajoč zahtev evropskih direktiv opredeljuje možnosti sodelovanje nevladnih organizacij in zagovornika v sodnih in upravnih postopkih, kar bo prispevalo k večji učinkovitosti v praksi.

V razpravi o predlogu zakona so se pojavila opozorila oziroma očitki, da je zakon nastal pod pritiskom Evropske komisije, ne pa na podlagi

presoje Vlade ali Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da je to potrebno. Eden od pomembnih ciljev zakona je namreč dosledna uskladitev slovenskega pravnega reda s pravnim redom EU, saj je Republika Slovenija prejela uradni opomin Evropske komisije zaradi domnevnih nepravilnosti pri prenosu treh direktiv v slovenski pravni red, in sicer v zvezi z vzpostavitvijo in delovanjem organa za spodbujanje enakega obravnavanja. Če bi komisija postopek nadaljevala tudi pred sodiščem Evropskih skupnosti, nam grozijo dnevne kazni. Ampak treba je spomniti, da je ravno trenutna vlada po 12 letih iskanja oziroma usklajevanja bolj ali manj ustreznih rešitev uspela zagotoviti dovolj politične volje in sprejeti odločitev, da na področju varstva pred diskriminacijo potrebujemo samostojen in neodvisen organ, ki bo opolnomočeno opravljal svoje temeljne naloge, te pa so zagotavljanje neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije z ozaveščanjem, inšpekcijskim nadzorom in sodelovanjem v sodnih postopkih; izvajanje neodvisnih študij, raziskav, analiz in spremljanje stanja, objavljanje neodvisnih poročil in sestavljanje priporočil ter izmenjava razpoložljivih informacij z ustreznimi organi Evropske unije.

Kaj torej zakon konkretno prinaša v praksi za prebivalke in prebivalce Slovenije? Zakon jasno prepoveduje diskriminacijo zaradi katerekoli osebne okoliščine. Diskriminacija pa pomeni vsako neupravičeno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje, omejevanje ali opustitev, ki temelji na tej osebni okoliščini in katerega cilj ali posledica je manj ugodna obravnavo ali položaj določene osebe. V 2. členu zakon zavezuje državne organe, organe lokalnih skupnosti, organe samoupravnih narodnih skupnosti in nosilce javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe, da morajo na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri svojem drugem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje vseh oseb. Kar je pomembno poudariti, je to, da torej za obstoj diskriminacije mora med diskriminirano osebo in povzročiteljem obstajati določeno pravno oziroma pogodbeno razmerje, na primer delavec-delodajalec, ponudnik storitve-stranka, zdravnik-pacient, učitelj-učenec, najemnik-najemodajalec, seveda vse velja tudi v ženski slovnični obliki.

Z zakonom se tudi vzpostavlja postopek, ki osebe varuje pred diskriminacijo, to je postopek pri zagovorniku, postopek pri pristojnih inšpekcijah in sodno varstvo.

Spoštovane poslanke in poslanci! Prepričana sem, da z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo postavljam nove in trdnejše temelje za odpravo vseh oblik diskriminacije in oblikovanje prakse obravnave primerov diskriminacije na različnih ravneh pri zagovorniku, inšpekcijah in sodiščih. V

vsakdanjem življenju smo namreč žrtve diskriminacije lahko prav vsi, zato si moramo prav vsi prizadevati za enako obravnavanje ne glede na spol, narodnost, raso ali etično poreklo, jezik, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost, spolno identiteto ali spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazbo ali katerokoli drugo okoliščino.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Prikladu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoča, za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavniki Vlade!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 21. seji 5. 4. obravnaval Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo, ki ga je v Državni zbor predložila Vlada. Predhodno je prav tako Državni svet oziroma za to pristojna Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide obravnavala, kot rečeno, predlog zakona in ga tudi podprla.

Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo je pripravljen z namenom ureditve statusa zagovornika načela enakosti. Gre za uskladitev slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije predvsem glede zagotovitve ustrezne samostojnosti organa za spodbujanje enakega obravnavanja. Predlog prinaša tudi večjo jasnost in razumljivost nediskriminacijske zakonodaje, dodane, posodobljene pa so posamezne določbe, ki so posledica ugotovljenih pomanjkljivosti dosedanje prakse, razvoja prava in politike na področju nediskriminacije.

Po predlogu zakona se zagovornik načela enakost preoblikuje v samostojen državni organ po zgledu informacijskega pooblaščenca. Statusno bo imel zagovornik položaj državnega funkcionarja, ki ga imenuje Državni zbor Republike Slovenije na predlog predsednika države. Zagovornik bo imel po novi ureditvi inšpekcijska pooblastila in bo na podlagi pobude lahko obravnaval primere diskriminacije ter izdajal ureditvene odločbe v primeru ugotovljenih nepravilnosti. Predlagana rešitev ureditve zagovornika upošteva zahteve Evropske komisije ter predloga strokovnjakov in strokovnjakinj s področja nediskriminacije in človekovih pravic.

V predlogu zakona so upoštevane tudi bistvene vsebinske pripombe trenutnega zagovornika, ki zagovarja stališče, da mora biti zagovornik samostojen državni organ.

Predlog zakona spreminja tudi sistem varstva pred diskriminacijo z namenom ustvarjanja pogojev za učinkovito pravno varstvo

in nastanek pravne in sodne prakse na področju nediskriminacije.

V nadaljevanju je stekla dosti dolga in zanimiva, tudi konstruktivna seveda razprava, v kateri so sodelovali vsi povabljeni gostje, med drugim gospa Varuhinja človekovih pravic gospa Vlasta Nussdorfer, ki seveda predlog zakona prav tako podpira. Svoj stališče je predstavil predstavnik Odbora 2014 gospod Aleš Primc, prav tako pa je svoje stališče predstavil trenutni zagovornik Boštjan Vernik Šetinc.

Predstavnica YHD, Društva za teorijo in kulturo hendikepa, gospa Elena Pečarič je pozvala k spoštovanju in varstvu dejanskih potreb invalidov, njihovih pravic ter podala zahtevo, da se brezkompromisno z vsemi potrebnimi sredstvi zagotovi ne le formalna, temveč tudi dejanska, učinkovita, potreba in zadostna zaščita invalidov pred izpostavljenostjo diskriminacije.

Na sam predlog zakona so imeli pripombe tudi iz Zakonodajno-pravne službe, kar pa smo upoštevali z amandmaji, ki smo jih v ta namen pripravili in jih tudi sprejeli.

Kot rezime razprave in obravnave zakona na matičnem delovnem telesu je odbor skladno s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni tudi vsi potrebni in sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Spoštovana podpredsednica, hvala lepa. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Zakon o varstvu pred diskriminacijo je nov zakon, ki nadomešča veljavno pravno ureditev tega področja. Predlagani zakon pomembno posodablja veljavne norme glede varstva pred diskriminiranjem na podlagi katerekoli osebne okoliščine na različnih področjih družbenega življenja. Temeljni namen nove zakonodaje je vzpostaviti organizacijsko samostojen organ in s tem zagotoviti neodvisnost delovanja zagovornika načela enakosti. Delo na novo vzpostavljenega neodvisnega organa bo torej zagotavljanje neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije, osveščanje javnosti, potencialnih žrtev diskriminacije informira o tem, kaj sploh diskriminacija je, svetovanje, izvajanje neodvisnih študij, raziskav in analiz in tako naprej. Zagovornik ne bo prekrškovni organ, torej samih glob tudi v primeru ugotovljenih

kršitev ne bo mogel izdajati, temveč bo napotil in predal zadevo ustreznim inšpekcijskim službam, ki so pristojne za posamezna področja. Zakon določa natančno opredelitev osebnih okoliščin in samih področij družbenega življenja, na katerih je zagotovljeno enako obravnavanje oseb oziroma prepovedi diskriminacije zlasti na področju dela in zaposlovanja, vzgoje in izobraževanja, usposabljanja, dostopa do dobrin in storitev, socialne zaščite in socialnih ugodnosti, kot to izhaja iz direktiv Evropske unije.

Ta zakon določa varstvo vsakega posameznika in posameznic pred diskriminacijo, ne glede na spol in vse te zadeve, ki jih je že prej državna sekretarka povedala, pri uveljavljanju pravic in obveznosti ter v drugih pravnih razmerjih na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem in drugem področju. In ne, ta zakon ne želi utišati niti kritične civilne družbe, kot nam je bilo očitano, niti opozicije. Nasprotno, spoštovana opozicija! Trdimo, da sta za ustrezno delovanje demokratičnega sistema prav opozicija in civilna družba najbolj ključni. Demokracija in naprednost skupnost namreč ne morata funkcionirati, če ni močne opozicije in če ni kritične civilne družbe, vsaj tako razmišljamo in smo prepričani v socialni demokraciji. Trdno stališče, ki ga zagovarjamo Socialni demokrati, pa je, da je diskriminacija nedopustna, tako kot diskriminacijo samo je treba seveda tudi vse tiste, ki diskriminirajo, preganjati, saj gre za pojav, ki v zahodni sodobni družbi, temelječi na evropskih vrednotah, svobodi posameznike in sprejemanja drugačnosti, ni sprejemljiv.

Socialni demokrati se zavzemamo za spoštovanje razlik in sprejemanje posebnosti vsakogar od nas, ker mora postati sestavni del učenja in razumevanja drugih za njihovo dejansko sprejemanje in ne le pasivno dopuščanje. Socialni demokrati zagovarjamo in uveljavljamo koncept sprejemanja in spoštovanja drugačnosti, ki ne le dopušča, temveč krepi pozitivne razlike v človekovem značaju, v človekovi kulturi, nacionalnosti, spolnih in drugih opredelitvah. Strpnost razumemo kot sprejemanje in spoštovanje človekove edinstvenosti, hkrati pa kot primarno načelo, na katerem sta utemeljena solidarnost in partnerstvo. V tem zadnjem času v razpravah vse prevečkrat slišimo, kako so človekove pravice nekaj, kar je nepomembno, čemur se ne bi smeli posvečati in da imamo drugih težav preveč.

Sprejetje tega zakona, ki varuje pred diskriminacijo in uvaja ukrepe za odpravljanje diskriminacije je ravno iz tega razloga za Socialne demokrate zelo pomembno. Zato bomo seveda ta zakon tudi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo doktor Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Poslanci Združene levice smo se odločili, da bomo zakon podprli samo, če bodo sprejeti amandmaji, ki jih predlagamo. Če bo zakon sprejet v tej obliki, bo imel zagovornik načela enakosti premalo pooblastil za učinkovit boj proti diskriminaciji. Če bi sklepali po sodni praksi, v Sloveniji praktično diskriminacije ni, kar pa je že statistično seveda nemogoče. Torej, enostavno nimamo učinkovitih mehanizmov za zaznavanje in sankcioniranje diskriminacije. Zaradi vsesplošnega naraščanja nestrpnosti, zlasti do tujcev in istospolno usmerjenih, se je pri delu javnosti ustvaril vtis, da tega zakona navadni državljani ne rabijo in da je namenjen nekemu drugemu. To je seveda daleč od resnice, kar kažeta že naslednja primera.

Splošno mnenje je, da je eden od velikih problemov slovenske družbe kadrovanje po zvezah in poznanstvih. Boj proti klientelizmu je parola vseh zadnjih vlad. Redko kdo pa pomisli, da vsakič, ko nekdo zaposli nekoga zaradi strankarske pripadnosti ali pa političnega prepričanja, istočasno diskriminira kandidate, ki tega ne izpolnjujejo. Glede na to, da se zadnja leta na posamezno delovno mesto v javnem sektorju prijavlja tudi po 500 kandidatov, je jasno, da diskriminacija ogroža vedno več iskalcev zaposlitve – čisto navadnih državljanov.

Na področju zaposlovanja je zagotovo problem tudi diskriminacija žensk, zlasti žensk v rodni dobi, ki jih delodajalci ne zaposlujejo zaradi nosečnosti. Tudi to ni problem neke majhne skupine marginalcev, ampak ovira, na katero lahko naleti katerakoli ženska v Sloveniji. Seveda pa je družba enakopravna samo toliko, kolikor so enakopravni ljudje, ki so iz različnih razlogov na robu te družbe. Posebno te skupine potrebujejo učinkovitega zagovornika načela enakosti.

Ravno te dni so mediji poročali o primerih izbrisanih prebivalcev, ki neprekinjeno živijo v Sloveniji, pa še danes nimajo priznanega statusa stalnega prebivalca, kaj šele odškodnine. To kaže na trdovratnost diskriminacije, ki vztraja že 24. leto, čeprav sta jo prepovedala tako Ustavno sodišče kot Evropsko sodišče za človekove pravice. Prav tako so nesprejemljive prakse segregacije romskega prebivalstva na področju izobraževanja in naseljevanja. Leto 2011 je bil zaznan tudi utemeljen sum, da je v enem od ljubljanskih vrtcev prišlo do razvrščanje otrok v oddelke po nacionalni osnovi.

Kakorkoli torej obračamo, v Sloveniji praktično ni nikogar, ki ne bi bil potencialna žrtev diskriminacije, hkrati pa imamo tudi skupine, ki so še posebej na udaru. Poleg že naštetih moram na koncu omeniti tudi invalide. V naših poslanskih klopeh ne bi mogel normalno delati poslanec na invalidskem vozičku, kaj šele v drugih ustanovah, kamor invalidi, to se prepogosto tudi pozablja, ne prihajajo samo kot

stranke, potrošniki, ampak tudi kot delavci, zaposleni.

Zakon je bil v drugi obravnavi nekoliko izboljššan. Po naši oceni je neustrezen še v treh točkah. Prvič, še vedno ostaja problemov kadrov. Državna sekretarka je jasno povedala, da s predvideno kadrovske sestavo zagovornik ne bo mogel nadzorovati področja prilagoditev za invalide. Drugič, še vedno ostaja problem učinkovitih pravnih sredstev. To, da nimamo sodne prakse, ni naključje, ampak posledica dejstva, da individualne tožbe preprosto niso uspešne, zato bi moral zagovornik dobiti pravico, da vloži tožbo v javnem interesu. In tretjič, ostaja problem dokazovanja namena. To, da nimamo sodne prakse, je tudi posledica prezahtevnega dokaznega postopka. Za žrtev diskriminacije je popolna vseeno, ali utрпи škodo zaradi naklepnega ravnanja ali zaradi opustitve ravnanja. Tako kot je za delavca, ki se ne more upokojiti, vseeno, ali delodajalec ni plačeval prispevkov zavestno ali nezavedno. Financiranje je v celoti v rokah Vlade, k ostalim elementom smo vložili amandmaje zakona. Brez teh dopolnitev ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji nasprotujemo načinu uvajanja nove institucije varuha pred diskriminacijo. Nov urad bo pomenil nov strošek za državni proračun. Predlagatelj predvideva 200 tisoč evrov na leto za delovanje te institucije, kar je veliko denarja. Koliko bi lahko za to vsoto podelili državnih štipendij študentom, ki jih niso in jih ne bodo dobili! Problematično je dejstvo, kot smo izpostavili že na seji matičnega odbora, da bi prihranjen strošek od združitve dveh javnih skladov: jamstvenega preživninskega in invalidskega ter za razvoj kadrov in štipendij porabljen za ta novi organ varuha pred diskriminacijo.

V začetku leta 2015 je Parlamentarna skupščina Sveta Evrope sprejela resolucijo o diskriminaciji kristjanov v Evropi, kjer posebej naglašajo težavo, da so kristjani diskriminirani na delovnem mestu in v javnosti zaradi svojih prepričanj. Predstavniki slovenskega državnega zbora v Parlamentarni skupščini Sveta Evrope takrat o tej resoluciji niso niti glasovali. Toliko o slovenskih predstavnikih Državnega zbora v Svetu Evrope. Toliko tudi o skrbi vladajoče koalicije o varstvu pred diskriminacijo. Seveda pa smo se z obravnavo na odboru krščanski demokrati prepričali, da ta zakon nikakor ni namenjen tej problematiki, ampak ravno obratno. Zakon vsebuje elemente, ki bodo sedanji levi vladi pomagali utišati in disciplinirati tiste, ki se z njeno ideologijo ne strinjamo, in to smo predvsem kristjani.

To je dokaz, da je koalicija pri urejanju tega področja dvolična, tudi zato ker ste koalicijski poslanci na seji matičnega odbora mirno zavrnili vse naše amandmaje k zakonu, ki so šli v smer izboljšanja in normalizacije rešitev. Med drugim ste zavrnili tudi popolnoma preprost amandma, da naj bo sedež urada v Mariboru. Ni to diskriminacija drugega največjega mesta v Sloveniji? Prav tako smo predlagali, da se ne dovoli izjem glede diskriminacije na podlagi spola, spolne usmerjenosti, vero in druge osebnostne okoliščine. Žal tudi ta predlog ni bil sprejemljiv za vas in ste pustili ohlapno presojo, ko bo lahko vsakdo prosto presojal, kaj je in kaj ni diskriminacija. Predlagali smo tudi znižanje enormno visokih kazni, pa ste tudi to zavrnili. Ponovno pa smo sedaj za Državni zbor vložili amandma, ki črta okoliščini spolna identiteta ter spolni izraz, saj predlagatelj ni niti obrazložil, kaj ta dva pojma pomenita. Prav tako naj bi bili okoliščini, ki nista trajni in na osnovi katerih bi lahko presojali o obstoju diskriminacije. Pomenljivo je tudi, da koalicijski poslanci niste dali glasov k predlogu za javno predstavitev mnenj, ki bi lahko podal širši pogled in odziv civilne družbe ter politike na predlog zakona. Česa se bojite? Da bo javnost seznanjena z vašimi nameni?

Krščanski demokrati predlagamo, da se področje varstva pred diskriminacijo uredi, tako da se obstoječemu Varuhu človekovih pravic dodeli enega ali dva dodatno zaposlena in dodatne pristojnosti za področje zasebnikov. Ta organ ima po našem mnenju določen namen, podobno kot KPK, in sicer disciplinirati drugače misleče državljane. Tudi finančno, z neverjetno visokimi zagroženimi kaznimi.

Nova Slovenija je predlagala nekaj amandmajev, s katerimi bi normalizirali zakon, omogočili svobodo govora in vesti. Verjeli smo, da ima koalicija dober namen v dialogu urediti področje, tako da bi resnično varovali šibkejše. Na žalost pa gre v resnici za ideološki napad na drugače misleče državljane.

Poslanci Nove Slovenije bomo glasovali proti zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, zanjo dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Predstavnice Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

V naši poslanski skupini podpiramo sprejetje Predloga zakona o varstvu pred diskriminacijo, ker menimo, da vsekakor aktualizira in v določeni meri tudi vsebinsko dopolnjuje dosedanje zakonske rešitve.

V zvezi z vsebinsko nadgradnjo zakona o varstvu pred diskriminacijo naj poudarim, da bi sicer po našem mnenju predlog lahko še bolj konkretno in dosledno uredil tudi nekatera vprašanja, ki so se v okviru razprave pokazala kot vprašljiva. Pripravo predloga zakona

razumemo predvsem kot zakonsko materijo, s katero usklajujemo slovenski pravni red z normativi Evropske unije. Vsekakor pa se nam zdi prav, da se spreminja tudi sam sistem varstva pred diskriminacijo z namenom ustvarjanja pogojev za učinkovito pravno varstvo ter oblikovanje pravne in sodne prakse na področju nediskriminacije.

Pomembno se nam zdi, da se v okviru predloga zakona ureja status zagovornika načela enakosti kot samostojnega organa za spodbujanje enakega obravnavanja. V načelu se strinjamo tudi z rešitvami, da se status zagovornika ureja primerljivo z ureditvijo statusa informacijskega pooblaščenca. V zvezi s tem smo sicer imeli nekatere dileme, ki pa so se v okviru razprave večinoma pojasnile. Zagovornik bo imel po novi ureditvi inšpekcijska pooblastila, izdajal bo lahko tudi ureditvene odločbe v primeru ugotovljenih nepravilnosti, zato pričakujemo od nove samostojne institucije korak naprej tudi na področju diskriminacije predstavnikov narodnih skupnosti in drugih ranljivih skupin, ki so žal še vedno zelo izpostavljeni tovrstnih zlorabam.

V razpravo pri sprejemanju predloga zakona smo se aktivno vključili tudi s strani naše poslanske skupine, saj smo predlog zakona obravnavali tudi na seji Komisije za narodne skupnosti. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so bili naši predlogi v drugem branju upoštevani. Tako se je 1. člen besedila dopolnil, tako da predlog zakona določa varstvo vsakega posameznika in posameznice pred diskriminacijo tudi glede na jezik, kar je v prvotni verziji predloga manjkalo. Nedvoumno je namreč, da tako Ustava Republike Slovenije kot tudi mednarodni pravni dokumenti o varstvu človekovih pravic in svoboščin ter o varstvu narodnih manjšin jasno določajo zagotavljanje človekovih pravic in svoboščin poleg narodnostnega ali etničnega porekla tudi glede na jezik.

V skladu s tem ne more biti dvoma o tem, da mora biti prepovedana vsakršna diskriminacija, ki temelji na pripadnosti narodni manjšini, rabi jezika ali etničnemu poreklu. V zvezi s tem poudarjamo tudi pravilno naravnost določbe drugega odstavka 10. člena predloga zakona, ki kot diskriminacijo prepoveduje tudi javno opravičevanje zapostavljanja ali preziranja oseb ali skupine oseb zaradi okoliščin iz 1. člena predloga zakona. Sprejet pa je bil tudi naš predlog, ki se je nanašal na dopolnitev subjektov nosilcev nalog spodbujanja enakega obravnavanja.

Na osnovi predlaganega zakona bodo poleg državnih organov, lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil tudi samoupravne narodne skupnosti v okviru svojih pristojnosti ustvarjali pogoje enakopravnega obravnavanja vseh oseb. Menimo, da je ta dopolnitev zelo pomembna in lahko pomeni tudi dodano vrednost tako pri osveščanju državljanov kakor tudi pri sodelovanju z zagovornikom načela enakosti.

Predlog zakona bova v predlagani obliki podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane predstavnice ministrstva, spoštovane kolegice in kolegi!

Predstavniki Poslanske skupine manjšinskih skupnosti zagotovo ve, kaj je to diskriminacija in kaj je to biti žrtev diskriminacije. Upam, da ne ve na svojem konkretnem primeru, ampak vsekakor me veseli, da je stališče tega predstavnika obeh predstavnikov manjšinskih skupnosti pozitivno in da so poudarili, da je ta zakon namenjen žrtvam diskriminacije in ne nikakor nekemu ideološkemu boju proti komerkoli.

Danes pravzaprav razpravljamo o dveh pomembnih zakonih, ki nas opozarjata, da v družbi kljub ob rojstvo podeljeni pravici enakosti v praksi nismo vsi enaki. Prvi je bil prejšnji zakon o partnerski zvezi, drugi pa sedaj ta zakon, zakon o varstvu pred diskriminacijo. Ustava Republike Slovenije nam zagotavlja enake človekove pravice in temeljne svoboščine, prepoveduje diskriminacijo pri zagotavljanju, uresničevanju ter varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ne glede na katerokoli osebnostno okoliščino. Osebnostna okoliščina je namreč tisto, česar ne izberemo in tudi sami ne moremo spremeniti, zato je tudi tako zelo pomembno, da to ni osnova in ne sme biti osnova za diskriminacijo. Pravni red mora biti načeloma imun za osebne okoliščine, zakoni pa se morajo uporabljati enako za vse. Omenjena pravica, ki vsebuje ustavno prepoved samovoljne diskriminacije, je tudi splošno pravno načelo, brez katerega si težko predstavljamo obstoj kateregakoli demokratičnega pravnega reda. Že ameriška deklaracija o neodvisnosti iz leta 1776 je določala, da so vsi ljudje ustvarjeni kot enaki, francoska deklaracija o pravicah človeka in državljana pa je dobro desetletje kasneje razglasila, da se ljudje rodijo in živijo v svobodni ter enaki v pravicah in da lahko družbene razlike temeljijo zgolj na splošnem interesu.

Danes je načelo pravne enakosti postalo eno od temeljnih ustavnih načel in tako je tudi z našo ustavo. Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo je pomemben korak, ki bo na podlagi evropske in nacionalne prakse omogočil spreminjanje sistema varstva pred diskriminacijo z namenom ustvarjanja pogojev za učinkovito pravno varstvo in nastanek pravne in sodne prakse na področju nediskriminacije.

Večkrat smo omenili, da pri nas sodne prakse na področju diskriminacije skorajda ni; je – in s tem se strinjamo – pomanjkljiva in ta zakon, pričakujemo, bo prispeval ravno k temu, da se bo ta pravna praksa, sodna praksa predvsem ustvarila in v tej sodni praksi bomo lahko tudi

potem vabili tolmačenje pomembnih pravnih pojmov in standardov, ki jih tudi ta zakon ureja in tudi nekateri drugi.

Področje diskriminacije je zelo obsežno in raznoliko, velik problem pa predstavlja neprijavljanje diskriminacije. Žrtve diskriminacije nosijo težko breme in prav je, da vsem omogočimo pravno varstvo pred diskriminacijo. Namen zakona je, to je pomembno, da opozorimo, ni predvsem pregon oziroma sankcioniranje kršiteljev, temveč ozaveščanje in pomoč pri preprečevanju in odpravljanju diskriminacije. Moji predhodniki so povedali, kaj so tiste bistvene spremembe, ki jih prinaša zakon, in sicer naj poudarim najbolj pomembno, status zagovornika načela enakosti, ki bo bolj usklajen s pravnim redom Evropske unije. Slovenija je članica Evropske unije in kot sem večkrat poudarila, mora seveda kot takšna spoštovati pravni red Evropske unije in dosledno spoštovati direktive – uredbe tako ali tako – Evropske unije in jih prenesti v svoj pravni red.

Pomembno je, da poudarimo, da zakon o varstvu pred diskriminacijo v bistvu nadomešča že obstoječi Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja. Ne uvaja se nekaj bistveno novega, bistveno revolucionarnega, dopolnjujejo se nekatere definicije diskriminacije in pomembna sprememba je tudi ta, da bo zdaj ta organ zagovornik načela enakosti neodvisen in nekatere pomembne spremembe, ampak zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja že obstaja in tega nadomeščamo.

Če ne bomo sprejeli tega zakona, bomo ravnali v nasprotju s pravnim redom Evropske unije in bomo plačali dosti več, kot bomo plačali za to, da bo ta zagovornik začel delovati in da bo izvajal to ureditev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala za besedo. Uvodoma moram povedati, da v Slovenski demokratski stranki predloga zakona o varstvu pred diskriminacijo ne bomo podprli, ker smo prepričani, da je to še en poskus več Vlade Republike Slovenije in koalicije utišati opozicijo in civilno družbo, ki se ne strinja z odločitvami in rešitvami Vlade in koalicije, ki gredo na škodo predvsem večine državljanek in državljanov Republike Slovenije.

Čeprav se zdi namen, da je name zakona dober, saj se vsi zavzemamo za odpravo diskriminacije na vseh področjih, pa podrobnejša analiza pokaže, da je namenjen predvsem utišanju kritične civilne družbe. Zakon namreč uvaja presplošne definicije diskriminacije, ki jih ni mogoče jasno interpretirati in je njihova uporaba odvisna predvsem od arbitrarnosti Varuha pred diskriminacijo, ki ga ta zakon ustanavlja. Poleg tega pa zakon uveljavlja obrnjeno dokazno breme, kar pomeni, da bo moral domnevni

kršitelj dokazovati, da nekaj ni storil in ne da mu bo moral varuh dokazati, da je ravnal diskriminatorno. Zoper odločitve varuha o konkretnem primeru ne bo možno pravno sredstvo, čeprav bo s stališči in izjavami varuha možno javno poseči v čast in dobro ime kogarkoli.

Predloga navedenega zakona ne bomo podprli tudi zato, ker se Vlada kot predlagatelj sklicuje na evropske direktive, ki naj bi zahtevale, da mora država ustanoviti samostojni organ za varstvo pred diskriminacijo, kar ne drži, ker takšen organ lahko deluje tudi znotraj različnih agencij.

Tega predloga zakona ne bomo podprli tudi zato, ker Vlada in koalicija govorita, da bo ta organ neodvisen. Sprašujem se – kako, če ga imenuje Državni zbor, ki je političen organ? Povsem jasno je, da bo organ popolnoma političen. In če spremljamo sedanje kadrovanje koalicije in Vlade Republike Slovenije, nam je lahko povsem jasno, kakšno neodvisnost organa lahko pričakujemo.

Prav tako zakona ne bomo podprli, ker se ustanavlja kot samostojni organ z novimi zaposlitvami v državi in javni upravi, kljub temu, da se v državi zavedamo, da je ta sektor države močno predimenzioniran in da je javna uprava v naši družbi bistveno preveč razbohotena in zelo slabo učinkovita. Ustanovitev varuha po tem zakonu je povsem nepotrebna, saj bi se lahko te pristojnosti varuha dodelile Varuhu za človekove pravice. Sredstva, ki jih država po tem zakonu namenja delovanju tega samostojnega organa, so razporejena tako: materialni stroški, pisarniški material 3 tisoč 500 evrov, stroški obratovanja 5 tisoč evrov, stroški službenih poti 10 tisoč evrov, drugi materialni stroški 6 tisoč 500 evrov, raziskave, študij, analize – navada te vlade – 25 tisoč evrov, ozaveščanje in informiranje 20 tisoč evrov, plača zaposlenih na začetku zagovornik oziroma zagovornica 50 tisoč evrov, namestnik/namestnica 38 tisoč evrov, višji svetovalec 24 tisoč evrov, svetovalka/svetovalec 18 tisoč evrov, skupaj na letni ravni 200 tisoč evrov. Kljub temu da imamo v naši družbi več kot tretjino državljanek in državljanov, ki živijo pod pragom revščine, da imamo več kot 120 tisoč brezposelnih, prek 4 tisoč brezdomcev, 160 tisoč prejemnikov Rdečega križa, 54 tisoč prejemnikov socialnih pomoči, 206 tisoč upokojencev na pragu revščine, 48 tisoč prejemnikov socialnih pomoči, preko 30 milijard državnega dolga, blizu milijarde in pol letnih obresti, ki jih mora plačevati država za najete kredite letno in tako dalje, si Vlada Republike Slovenije in koalicija, ki jo sestavljajo stranke SD, SMC in DeSUS, dovolijo še dodatno obremenjevati državni proračun oziroma slovenske davkoplačevalce.

Iz vseh teh razlogov v Slovenski demokratski stranki tega predloga zakona zagotovo ne moramo in ne smemo podpreti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, za besedo, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Naj uvodoma povem, da bo Poslanska skupina Desus Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo podprla.

Področje enake obravnave je zelo občutljivo in hkrati kompleksno področje, ki je bilo do zdaj na nek način premalo prepoznano, na nek način tudi ne dovolj varovano področje, dasiravno se je o njem včasih mnogo preveč govorilo pa tudi pisalo, mnogo prevečkrat pa se je v praksi premalo upoštevalo. Z zakonom, o katerem smo se zdajle začeli pogovarjat in bo stekla diskusija, prav tako pa smo ga že na dosti dolgi debati in diskusiji na matičnem delovnem telesu obravnavali, dobivamo precej več, kot imamo danes oziroma kot smo imeli do zdaj. Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja po svoji vsebini sledi bolj sodobnemu razumevanju politike urejanja problema diskriminatornosti. V prvi vrsti je to vsekakor samostojnost organa, ki skrbi za to, da se naše državljanke in naši državljani na vseh področjih družbenega življenja lahko počutijo in morajo počutiti zaščitene pred vsemi oblikami diskriminacije. V tem delu se naša zakonodaja usklajuje s pravnim redom Evropske unije, saj bo po novem zagovornik načela enakosti povsem neodvisen državni funkcionar, ki ne bo delal več pod okriljem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ampak samostojno. Zagotovljena bo mu neodvisnost tako v statusni obliki kot tudi finančna samostojnost. Najbolj pomembna pa je funkcionalna neodvisnost pri njegovem delovanju v korist vseh državljanov in državljanek. V tej točki so vključeni tudi pristojnosti organa, ki izhajajo iz direktive Evropske unije. Gre za široko paleto možnosti delovanja, kot so zagotavljanje neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije, bistvenega, za nas bistvenega pomena, ozaveščanje, informacije, informiranosti javnosti v potencialnih nevarnosti vseh oblik diskriminatornih ravnanj ter nenazadnje pomoč žrtvam v konkretnih primerih.

Za namene nadaljevanja procesa izboljšave kvalitete življenja ima vsekakor pomembno vlogo tudi izvajanje neodvisnih študij, raziskav in analiz v zvezi z diskriminacijo, objavljane neodvisnih poročil in izdelava priporočil, kako morebitne ugotovljene pomanjkljivosti tako v zakonodaji kot posameznih konkretnih primerih dejanj neenake obravnave tudi odpraviti.

V drugem sklopu izboljšav obstoječe ureditve novi zakon prinaša izboljšanje posameznih rešitev in definicij. Bolj jasne in določne pravne formulacije prepovedanih ravnanj bodo pozitivno vplivali na bolj učinkovito sodno varstvo v primerih kršitve načela enakosti in s

tem na višjo raven varstva človekovih pravic in svoboščin. V naši poslanski skupini še posebej verjamemo, da se bo lahko bolj zaščitilo tiste skupine, ki so sicer bolj dovzetne za diskriminacijo, gre predvsem za starejše, gre za invalide, gre za tiste, ki so nekoliko nižje izobraženi, nenazadnje tudi tisti, ki ne prihajajo iz centra države.

V Poslanski skupini Desus vidimo ta zakon kot dodano vrednost ali, če hočete, nadgradnjo aktualnih predpisov, ki se sistemsko ali področno dotikajo vtikajo enake obravnave vseh ne glede na vrsto okoliščine, ki nekoga glede na večino drugih izpostavljajo kot drugačne. Če želimo ne le zajeziti, ampak v celoti odpraviti vse oblike diskriminacije, je podpora temu zakonu edina prava pot. Niso pa zakon in tudi ta zakon edini mehanizmi in edini mehanizem, edino sredstvo, ki odpravlja diskriminacijo, neenakopravno obravnavo ljudi. Če iskreno želimo enakopravno sobivanje vseh ljudi ne glede na razlike, ki so med nami samimi, pa bo treba narediti miselni preskok v glavah mnogih izmed nas.

Kot rečeno, zakon ni edino orodje, je pa dobro orodje, dobra pot, da gremo v pravo smer, zato ga bomo v Poslanski skupini DeSUS podprli z željo da se tudi ustrezno implementira in vsakodnevno uporablja v praksi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dnem 19. 4. 2016. V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Vsi prisotni!

Nova Slovenija je že na sami seji, tako kot sem dejala v stališču, vložila kar nekaj amandmajev in smo pristopili k tej stvari resno, odgovorno, da bi se vendarle ta predlog zakona, ki ga imamo danes na mizi, v najboljši meri tudi oblikoval. Vendar, žal, vsi naši amandmaji niso bili vloženi, zato smo danes ponovno vložili amandma k 1. členu, ki črta besedi "spolni izraz" in "spolna identiteta". Lahko rečem, da z obrazložitvijo, ki jo je predlagatelj podal, nekako še vedno, se mi zdi, se vrtimo na področju teorije spola in z njo povezanim nevladnim ter vladnim organizacijam, ker njena obrazložitev je izhajala seveda iz strani nevladnih organizacij in iz strani, ki je namenjena predvsem teoriji spola. Ampak jaz imam tukaj zdaj danes ponovno vprašanje za predlagatelja, verjetno pričakujem odgovor od državne sekretarke: Kako se bo odločalo, ali presoјalo, ali je diskriminacija na podlagi spolne identitete in spolnega izraza? Kako? Ker po definiciji Legebitre se spolni izraz spreminja. Spreminja se spolni izraz. Spolni izraz naj bi pomenilo po definiciji spreminjanje

počutja, odnosa ... Kako se bo na podlagi spolnega izraza presojava, ali je bila zadeva diskriminatorna? Mislim, da je to zadeva ... da se jo težko presoja, če govorimo o nekem spolnem izrazu spolne identitete. In ponovno se potrjuje to, kar smo v našem stališču izpostavili – da si boste s tem zakonom vse stvari vzeli v svoje roke in boste presojali po tem, kar vam paše. In to je največji strah. Strah za vse državljane in strah za ohranitev neke demokracije, ker zakoni morajo biti jasni. Ne pa temeljiti na nekem spolnem izrazu in spolni identiteti, ki po definiciji, ki jo je državna sekretarka prebrala in ki jo najdete tudi na spletnih straneh Legebitre, pomeni spreminjanje počutja, identitete. danes si nekaj, jutri si nekaj, dopoldne si nekaj, popoldne si nekaj. Na podlagi česa? Kateri bodo tisti ključni kazalci, na podlagi katerih boste ali pa se bo presojava, da je bila storjena diskriminacija? Govorimo o diskriminaciji in še enkrat tukaj tudi prosim, da mi povedo vsi tisti predstavniki, ki danes iz Državnega zbora sedijo v Parlamentarni skupščini Sveta Evrope, zakaj niso glasovali o Resoluciji Sveta Evrope o diskriminaciji kristjanov, ki je bila predlagana leta 2015, o diskriminaciji evropskih kristjanov. Toliko kaže o tem, kakšen je odnos do nekih evropskih resolucij, to ni prva resolucija, ki ni bila podprta s strani slovenskih predstavnikov ljudstva v svetu Sveta Evrope in se mi zdi, da je tukaj potrebno tudi na področju tega terjati odgovore od naših predstavnikov. Vendarle so oni predstavniki slovenskega Državnega zbora in seveda slovenskih državljanov in državljanov. Hvala zaenkrat.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Sama menim, da Zakon o varstvu pred diskriminacijo, če ga bomo sprejeli, ko ga bomo sprejeli, predstavlja pomembno pridobitev. Ne razumem, kaj je razlog za strah, glede na to, da že imamo Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, ki pozna tudi Zagovornika načela enakosti, sicer je ta v sestavi Ministrstva za družinske zadeve, ampak obstaja. In vsi ti instituti, ki jih navajate, da so nedefinirani in ne vem kakšni, da bo zdaj s tem zakonom, da bo to boj proti, sami ste rekli, političnim nasprotnikom ali karkoli si predstavljate, obstajajo že zdaj: diskriminacija posredna, neposredna diskriminacija, nadlegovanje, zagovornik obstaja. S tem zakonom se samo izboljšujejo definicije, bolj dosledno se prenašajo direktive v naš pravni red. Ta zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja obstaja od leta 2004. Enkrat je bil spremenjen. Ne vem, ali je bil tudi takrat takšen strah, da bo zdaj to neko orodje boja proti političnim nasprotnikom?

Ta zakon je v bistvu namenjen varstvu žrtev diskriminacije. In to je vse, kar s tem zakonom želi doseči. Spomnim se, ko sem ga tudi sama študirala, ko sem se ukvarjala na fakulteti z varstvom človekovih pravic in takrat smo ugotavljali, to bi bilo še treba spremeniti, tega še nismo prenesli, predvsem ta inštitucija zagovornika načela enakosti, da ni dovolj neodvisen. In zdaj sem zelo vesela, da imam možnost tukaj sodelovati v temu zakonodajnemu procesu, da se to uredi. In tudi Evropska komisija nam je dala jasno vedeti, kaj je tisto, kar moramo dopolniti. V postopku sprejemanja tega zakona je sodelovala tudi civilna družba, imeli smo priložnost njihove predstavnike tudi slišati na Odboru za socialo, delo in tako dalje. In mislim, da je ta strah enostavno nepotreben, sploh zaradi tega, ker te zadeve že obstajajo, obstajajo v Zakonu o uresničevanju načela enakega obravnavanja.

Predvsem se mi zdi pomembno, da bo Zagovornik načela enakosti, prosim lepo, uporabljajte pojem Zagovornik načela enakosti, ker se meša z Varuhom človekovih pravic. Saj vsebina je pomembna, ampak je to Zagovornik načela enakosti in Zagovornik načela enakosti je tisti, ki lahko ugotavlja, ali je prišlo do diskriminacije, če so jo domnevno zagrešili zasebniki in pravne osebe in tudi državni organi. Varuh človekovih pravic pa lahko samo ugotavlja, ali je kršitev človekovih pravic zagrešil državni organ, država torej. In bistveni očitek Evropske komisije, ki pač nadzoruje izvrševanje evropskih direktiv, našete so v gradivu, katere se s tem prenašajo, je bil, da ta organ, naš zagovornik načela enakosti, dejansko ni neodvisen. In to zatrjevanje, da komisija ni dala, saj res ni dala točnih navodil, pa v direktivah tudi ne piše točno, da mora biti res samostojen organ, ampak direktivo prinaša država sama v svoji notranji pravni sistem in prenese odvisno od svojega pravnega sistema. Torej, če mi imamo organ, ki je v sestavi, neka agencija, karkoli, v našem pravnem redu in je ta dolžan upoštevati navodila, recimo, ministra ali pa predstojnika organa, potem pač ni neodvisen. In pri nas noben drug organ temu kriteriju ne bi zadostil in bi spet ponovili vajo preko Evropske komisije, ki nam bi očitala, da ta organ ni neodvisen, kar bi bilo tudi res. To, da ga voli Državni zbor – ja, kaj pa dela z Varuhom človekovih pravic Državni zbor? Tudi ga voli. Kaj je to zdaj tudi politični organ? Ne vem, od kod ta očitek. Osebnost sem se res sama zavzemala za neodvisnost tega organa. Primerljivo je, recimo, Varuh človekovih pravic, Informacijski pooblaščenec in ne vem kakšna še večja neodvisnost od politike bi mu lahko bila zagotovljena kot to, da ga voli Državni zbor. Ne vem. Potem pač vi povejte, kaj bi vi predlagali. Če ne bomo evropskih direktiv izpolnili v njihovega duha, njihovega bistva, kot zahteva Evropska komisija in je že, kot je bilo povedano, nas opomnila in potem bi sledil postopek pred sodiščem Evropske unije, bi plačali. Plačali bi

penale, plačali bi veliko več. Prosim za mir, da lahko govorim. Torej plačali bi odškodnino in ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina tam zadaj!

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): ... ne bi dali denarja ne študentom, ne revnim, ne nobenemu, ampak bi ga pač plačali Evropski uniji. Tukaj absolutno mislim, da je to nujen pogoj, ki ga bomo prej ali slej morali izpolniti, da zagotovimo dejansko neodvisnost zagovornika načela enakosti.

Dalje. Z novim zakonom se dopolnjujejo materialne določbe, torej vsebina prepovedi diskriminacije. Na Odboru za socialo je bilo sporno spolno nadlegovanje, ki se bo sedaj po novem urejalo. To isto besedilo, enako besedilo je o prepovedi spolnega nadlegovanja v Zakonu o delovnih razmerjih 1, sprejet 2014. Nihče ni imel težav s tem. Ne vem. In zdaj je pač samo prenesen na bolj splošno raven v ta zakon o varstvu pred diskriminacijo. In sicer kaj navaja 7. člen tega Zakona o delovnih razmerjih: »Spolno nadlegovanje je kakršnakoli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega ravnanja ...« in da ne ponavljam, enak člen je, enako besedilo. In moram povedati, to je bilo neskončno smešno na odboru za, mislim, nekaterim članom odbora, predvsem iz SDS, kaj je Zdaj to spolno nadlegovanje, ker je v obrazložitvi zakona zapisano, da bi šlo za »pohotne poglede«. Seveda vsebino vsakemu členu da sodna praksa in tukaj je pomembno, kot sem že v stališču povedala, da pridemo do sodne prakse, da pa do nje pridemo, moramo imeti sploh usposobljene ljudi, ki bodo postopke sprožili oziroma pomoč na njihovi strani, da sprožijo postopek, ker pravdni postopek je zahteven postopek. In imamo sodno prakso. Tukaj držim v roki tri odločbe slovenskih sodišč, v katerih je bilo obravnavano spolno nadlegovanje. Višje delovno in socialno sodišče, sodba iz 2011, omenja, da je sodišče zaključilo, da je bila tožnica žrtev spolnega nadlegovanja na delovnem mestu s strani prvega toženca, in sicer na način, »da se jo je slednji pogosto dotikal, jo objemal in ji govoril opolzke besede, jo vabil ven in na morje ter jo enkrat tudi poljubil«. To ni smešno. To so življenjske situacije nadlegovanja, ki jih je sodišče v konkretnem postopku ugotovilo. Dalje. Imamo še sodbe. Torej je prišlo do določene sodne prakse. Spet 2011, imamo sodbo, Delovno socialno sodišče, ker je pač to na podlagi Zakona o delovnih razmerjih in člena, ki sem ga že omenila, je sodišče ugotovilo, »da je prišlo do dejanja, da je bila tožnica v spornem času deležna s strani nadrejenega delavca dejanja, da se ji je približeval, ji kazal spolovilo ter očitno pričakoval njeno privolitve v spolni odnos«. Sodna praksa. Nič smešnega. Konkretna življenjska situacija, v kateri pride do nadlegovanja in ima žrtev diskriminacije, nadlegovanje je ena oblika diskriminacije, ima

pravno sredstvo proti tej diskriminaciji. Ne bom več naštevala, ampak tu sodna praksa obstaja. Kar se pa tiče obrazložitve predloga zakona, je pač to obrazložitev, ki je del predloga zakona, lahko pride v poštev, kadar sodišče o tem odloča, ni jasna vsebina določenega člena, lahko jo sodišče uporabi to obrazložitev zakona, da ugotovi, kaj je bil namen zakonodajalca, ampak absolutno za to obrazložitev sodišče, če pride do spora, na njo ni vezano, vezano je na pravni red, ustavo, zakone in tako dalje. Predlagatelj je povzel določene stvari, ki jih je tudi lahko našel v sodni praksi. Torej gre za nezaželeno ravnanje. Jaz se sprašujem, drage kolegice, zdaj ni teh kolegic tukaj, ki so se takrat tako smejale na to obrazložitev spolnega nadlegovanja – Ali bi si želele osvajanja, pa čeprav bi šlo za nadlegovanje? Seveda ne. Ali bi bilo to sprejemljivo? Seveda ni sprejemljivo. Na Odboru za socialo so se smejale. Nisem rekla, da ste vi. Ne, seveda ni sprejemljivo nadlegovanje. In ta člen v Zakonu o varstvu pred diskriminacijo je predvideval ureditev za nesprejemljivo, prepoved nesprejemljivega nadlegovanja. Sodna praksa se je že razvila na tem področju in se bo še razvila in sodišče bo ugotovilo, ali je v konkretnem primeru šlo za nadlegovanje in ali je to sprejemljivo ali ne. Seveda me veseli, da smo proti nezaželenemu spolnemu nadlegovanju, ki je urjeno že od 2014. Če se pogovarjamo o konkretnem primeru žaljivega govora, ki predstavlja nadlegovanje, imamo primer tudi v Državnem zboru. In ta primer se ponavlja, že večkrat se je ponovil. Žal mi je, da kolega, ki se je sicer tu sprehajal, ampak se ni usedel, ampak on tudi mene omenja, ko me ni, in na odborih, v katerih nisem članica. Poslanec Breznik je dne 16. 2. na Odboru za notranje zadeve povedal, da sem retvitala izjavo "Vemo, kdo so in kaj, samo množijo se kot podgane in dovolijo si vedno več". In potem je on dal svojo oceno, citiram: "Torej kritična javnost v Sloveniji, slovenski narod", mislil je na mene, meni je namenil to izjavo", ki vam je dal izobrazbo, ki vam je dal možnost doktorata, ki vam je dal možnost, da ste v tej državi postali poslanka, ki je pokazal svojo toleranco do druge narodnosti, do drugomislečih, njih vi imenujete in se strinjate, da so podgane." To mi je povedal poslanec Breznik. In potem spet 1. 4. 2016, Odbor za kulturo, je rekel, omenjal je mene: "Gre za bivšo sodnico, dr. znanosti in najhuje je, da ona obsoja ljudi, kritike oblasti, tiste, ki so jo sprejeli kot begunko po genocidu v Srebrenici, ki je lahko v tej državi naredila fakulteto, ki je doktorirala v tej državi in v tej državi lahko postala sodnica." Podobna stvar se je ponovila 13. 4. na Komisiji za peticije in za človekove pravice in enake možnosti. Poslanec Breznik mi je najprej očital, da sem rekla nekaj, česar nisem rekla. Tisti tvit ni bil moj, sem ga retvitala in lajkala, četudi se strinjam z izjavo določene osebe, da se določene osebe množijo kot podgane, ne rečem, da so podgane, to je pač

primerjava, lahko bi rekla, ne vem, da jih je toliko kot Rusov, če bi bilo v kontekstu. Jaz se nisem strinjala z izjavo, ki bi bila usmerjena zoper kogarkoli in na podlagi njegovega etničnega porekla, nisem nobene narodnosti omenjala, omenjala sem samo nekoga, ki izraža svoje stališče preko tvita in da se primerjalno množi kot podgana in ne to, da bi jaz zdaj omenjala, da je on nekega porekla, pač, sem se izrekla o določenem udejstvovanju in šlo je za anonimno, po večini anonimno napadanje na Twitterju in šlo je za osebne žalitve in te žalitve so bile predvsem usmerjene na moje etnično poreklo. Torej, nisem omalovaževala nikogar osebno, še najmanj pa slovenskega naroda in nisem omenjala, v tistem tvitu ni bil omenjen noben slovenski narod ali SDS. Očitno je poslanec Breznik izbral metodo ponavljanja, da laž ponavlja tolikokrat, dokler ne postane resnica. Pa ni resnica, dragi kolegi, spoštovani kolegi! Poslanec Breznik očitno ve, kdo je pisal tiste tvite, ki so mene napadali in v katerih so me po večini žalili anonimni pisci. Verjetno on sklepa, da je šlo za moje politične nasprotnike ali celo SDS, ne vem. V tistem tvitu ni bilo omenjeno, kdo se množi kot nekaj. Torej nisem nobenemu očitala karkoli na podlagi etničnega porekla. Zakaj sem retvitala tisti tvit? Kako se je začelo? Začelo se je s tvitom, ki je mene prikazal kot žensko v burki – gre za dejanje, gre za nadlegovanje; opisujem konkreten primer, ki se dogaja konstantno v Državnem zboru – tisti tvit se je začel tako in jaz sem se potem na to odzvala, da je mene tvit predstavil kot muslimanko, oblečeno v burko, in da se bom kot takšna vrnila na sodišče. Bilo je aludirano na mojo etnično pripadnost in na to, da sem ženska. Torej, če to ni nadlegovanje, prosim lepo. Vse skupaj, pomembno je, da se je vse skupaj začelo kot žalitev mene osebno. Poslancu Brezniku nič ne daje pravice, da mi v tem kontekstu tega tvita predoči mojo izjavo, nato pa omenja moje etnično poreklo, da nisem iz Slovenije, da nisem Slovenka in da moram biti hvaležna, da mi je nekdo nekaj dal. Izvolili so nas slovenski državljani, etnična pripadnost, kadar gre za volitve, je pomembna zgolj kadar gre za volitve predstavnikov italijanske in madžarske narodne manjšine. Skratka, poskušate mi – ja, zdaj ste pa prišli – javno podtikati, da napadam slovenski narod, kar je očitna neresnica, in me osebno grobo napadate, poslanec Breznik, zaradi mojega etničnega porekla. Zaradi tega se očitno po vašem ne bi smela drzniti biti kritična do neke politične opcije sploh in ne bi smela izraziti svojega stališča zaradi tega. Zato se s takimi izjavami, poslanec Breznik posmehujete pojmu diskriminacije in strpnosti in mene žalite kot osebo na podlagi moje osebne okoliščine, moje etnične pripadnosti. Vaše izjave so ponižujoče in žalijo moje dostojanstvo javno na seji delovnega telesa Državnega zbora. Zakaj to omenjam? Ker to pomeni nadlegovanje v skladu s še zdaj veljavnim 5. členom Zakona o uresničevanju

načela enakega obravnavanja. Kaj pravi ta 5. člen? »Nadlegovanje je nezaželeno ravnanje, temelječe na katerikoli osebni okoliščini, ki ustvarja zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje za osebo ter žali njeno dostojanstvo.« Torej, po vašem bi se jaz morala počutiti slabo in manjvredno zato, ker sem pač prišla iz Bosne. Jaz zahtevam, da s tem prenehate, poslanec Breznik, sicer bova skupaj ugotovila, kaj je nadlegovanje po tem Zakonu o uresničevanju načela enakega obravnavanja. Lahko si pogledate tudi Obligacijski zakonik, kaj je to zahteva za prenehanje s kršitvami osebnostnih pravic, lahko si pogledate Kazenski zakonik in tukaj, ja, seveda obstaja imuniteta poslanca, ampak jo lahko tudi Državni zbor odvzame.

Nekaj bi še rekla. Če je temu tako, da sem jaz s tem, ko sem nekaj retvitala, potem ste vsi, ki ste retvitali, recimo, tvite Janeza Janše ali pa neke druge tvite, ki so morda bili žaljivi, tudi storili kaznivo dejanje. Če se to zatrjuje, ne vem, to zatrjuje poslanec Breznik. Če, poslanec Breznik, mislite, da je v mojem primeru, sploh ker jaz tega nisem izjavila, ampak sem samo retvitala in lajkala, če menite, da je šlo za kaznivo dejanje, potem izvolite, naznanite, dajte kazensko ovadbo, ste jo tudi dolžni dati in se bo tam ugotovilo, ali je, pred tožilstvom, ali je šlo za sovražni govor. Kajti če sem jaz sosterika, če sem nekaj retvitala ali lajkala potem bomo videli, kakšna bo pravna praksa in če sploh to ima elemente dejanja sovražnega govora, kar sem jaz retvitala, bo to ugotovilo sodišče. In ne dovolim si, da tukaj ponavljate vedno znova eno in isto stvar, to, da sem jaz s tistim retvitom zagrešila dejanje sovražnega govora. Ne. To ni res. In tega pač s ponavljanjem ne boste dosegli. Obstajajo pa druga pravna sredstva, ki jih pa lahko uporabim in če s tem ne boste prenehali, bom jih pač tudi uporabila. Navedla sem vam pravno podlago, kaj je s temi vašimi izjavami bilo storjenega.

Slovenija je namreč domovina vsem državljanom in državljanom, ne glede na narodnost in druge osebne okoliščine in ta zakon to ureja. Je tudi domovina vseh prebivalcev Slovenije, dokler tukaj prebivajo. Recimo, pravice imajo tudi tisti, ki so iz drugih držav Evropske unije in imajo tukaj prebivališče, lahko recimo sodelujejo na lokalni volitvah. Tako da ni samo vse za državljane Republike Slovenije. Sama se zavzamem za to, da bi živeli tukaj brez diskriminacije. Skrajne oblike diskriminacije so segragacija, genocid, fašizem in tako dalje. Zakon o varstvu pred diskriminacijo je ena od varovalk, da do takšnih strašnih oblik diskriminacije sploh ne bi prišlo. Moramo pa začeti pri sebi, da sprejemamo in spoštujemo pravni red Republike Slovenije. Mi ga v Državnem zboru lahko izboljšamo tako, da sprejmemo zakonodajo, ki bo preprečila vse oblike diskriminacije. Menimo pa tudi, da smo dolžni kot poslanci se izogibati sovražnemu govoru ne glede na to našo poslansko imuniteto.

Dolžni smo tudi kot Državni zbor sprejeti takšno zakonodajo, ki bo preprečevala in odpravljala vse oblike diskriminacije. Ta zakon je temu namenjen, zato ga bom tudi podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, gospa državna sekretarka!

Najprej naj rečem gospod predsednik, da mislim, da bi morali kolegico Jasno Murgel opozoriti, o čem danes razpravljamo, in da to, kar je imela povedati gospodu Brezniku, bi lahko povedala ob točki dnevnega reda, ko smo govorili o sovražnem govoru. Tako da bi vas prosila, glede na to, da vedno dosledno nas opozicijske poslance opozarjate, da zaidemo od točke dnevnega reda, da enako ravnate tudi v primeru vaše kolegice, ki prihaja iz največje vladne stranke.

Zdaj pa druga zadeva. Zelo pozorno sem poslušala stališča poslanskih skupin, zlasti koalicijskih poslanskih skupin in vsi, ki so predstavljali stališča, so povedali, da gre za izjemno pomemben zakon. S čimer se jaz osebno seveda strinjam. Govoriti o diskriminaciji oziroma o tem, da poznamo različne oblike diskriminacije in da je treba narediti čim več, zlasti na ozaveščanju, da do različnih oblik diskriminacije ne pride, zaradi tega je seveda sprejemanje takšne zakonodaje pomembno. Vendar pa je treba vedeti, na kakšen način se lotevamo določene tematike. In po našem mnenju je pristop ministrstva v tem trenutku napačen. In bom tudi obrazložila, zakaj. Še prej pa, glede na to, da je bilo rečeno, kako pomemben je ta zakon, zakaj danes ob tako pomembnem zakonu ni z nami ministrice za delo, družino, da bi pojasnila jasna stališča. Jaz vem, da po Poslovniku je zamenjava državne sekretarke enaka, ampak vendarle menim, da tisti, ki formalno vodi ministrstvo in je odgovoren za rešitve, ki jih prinaša v ta Državni zbor, da bi danes moral biti tukaj. Ampak ministrice za delo, družino pač ni.

Glede na to, da je kolegica Jasna Murgel govorila zelo na široko, čeprav govorimo o amandmaju, konkretnem, ki ga je predlagala Nova Slovenija, si bom tudi jaz drznila malce širše pogledati na sam zakon, ki ga imamo pred seboj. Nekatere stvari so po našem mnenju napačno zapeljane, v napačno smer, zlasti ko govorimo o zagovorniku načela enakosti. So pa nekatere zadeve, ki pa sploh niso opredeljene v zakonu, vezane na varstvo diskriminacije. Se pravi, da na dejansko diskriminacijo pa nikakor ne odgovarjajo znotraj členov zakona in bom kasneje povedala, kateri del me osebno moti.

Že zelo dolgo opozarjamo in se ukvarjamo s tem, ali naj zagovornik načela enakosti postane neodvisen samostojen organ, tako kot recimo Varuh človekovih pravic ali Informacijski pooblaščenec. Jaz osebno menim, da sploh

glede na finančno situacijo, ki jo imamo v tej državi, ki ni rožnata in tudi glede na socialni položaj posameznikov, ko imamo več kot ali približno 300 tisoč ljudi pod pragom revščine, se mi zdi skrajno neodgovorno, da oblikujemo nov organ v tem času, ki bo na leto zahteval približno 200 tisoč evrov. To se meni osebno zdi neodgovorno in nesprejemljivo. Pa ne zaradi tega, ker bi bila to nepomembna tema, ampak zlasti zato, ker bi ta vprašanja, vezana na diskriminacijo, lahko rešili znotraj urada Varuha za človekove pravice. In večkrat je v tej smeri tudi šla razprava. Jaz moram povedati, da sem v preteklih letih tudi kot predsednica Komisije za človekove pravice že večkrat ob različnih priložnostih razpravljala o tem, kakšna statusna oblika zagovornika načela enakosti bi bila najbolj primerna, tudi s finančnega vidika najbolj primerna, zlasti v situaciji, kot sem že omenila, v kakršni smo. In naše mnenje je, da bi morali to rešiti znotraj urada Varuha za človekove pravice. Zakaj? Zato, ker to področje varuh že tako ali tako pokriva in poleg vsega drugega ima tudi primerno administracijo, da lahko te stvari uredi brez težav in problemov. Tudi v letnih poročilih Varuha se stalno opozarja na problem diskriminacije in mi ne potrebujemo še enega v tem, sploh pa v tej konkretni situaciji, ko je finančno stanje takšno, kakršno je, da bi oblikovali nek nov statusni organ, samostojen. Koliko je neodvisen, je vprašljivo glede na to, kako se ga postavlja, ker je tudi Varuh človekovih pravic vprašljiv politično, ko ga seveda na predlog predsednika države potem potrjujemo v Državnem zboru. Ravno tako naj bi se zgodilo z zagovornikom načela enakosti. Predlagal naj bi ga predsednik države in potem bi ga Državni zbor potrdil.

Skratka, komisija oziroma Varuh človekovih pravic ima dovolj kapacitet, da lahko pokrije to področje in ima vso administracijo na voljo, ima štiri namestnike varuh človekovih pravic. Vsak pokriva svoja področja. Eden izmed njih tudi področje diskriminacije. In res ne vidimo razloga, da se takšni organi kakorkoli podvajajo.

Ko govorimo o tem zakonu in o zagovorniku enakosti, je treba tudi vedeti, da kljub temu, da se govori, kakšne vse pristojnosti bo imel, zagovornik načela enakosti ne bo imel prekrškovnih pooblastil. Kaj to pomeni? To danes pomeni, da bo sicer lahko opozarjal na nepravilnosti, obveščal bo potem pristojne inšpekcijske službe, ampak spet bodo one tiste, ki bodo presojele, ali je nekaj upravičeno, da se poda kot prekršek ali ne, ali bo šlo v prekrškovni postopek ali ne.

Zagovornik načela enakosti naj bi postal neodvisen organ tudi zaradi tega, ker nam tako svetujejo razne evropske institucije, Evropska komisija. Pa saj vi se v koaliciji požvižgate na marsikaj, kar prihaja iz Evrope. Tukaj pa ste zelo striktni. Verjetno zato, ker radi ustanovljate dodatne agencije in neke dodatne službe, pa čeprav te stanejo, namesto da bi z nekim dobrim delom, z neko res dobro organizacijo znotraj že

znanih statusnih struktur in uradov rešili ta vprašanja, ki jih danes rešujete z zakonom o varstvu pred diskriminacijo. Meni osebno pa se zdi zelo pomembno, da se odgovorno obnašamo do teh vprašanj, konec koncev tudi do denarja državljanov in državljanov. Se pravi, vi to vpeljujete danes, kot pravite, tudi zaradi tega, ker vam tako naroča Evropa. Ampak Evropa tudi pravi, ker je bil omenjen prej fašizem pa nacizem, Evropa tudi pravi oziroma Evropski parlament, da je treba obsoditi vse tri totalitarizme, na kar radi pozabljate, ne samo fašizma in nacizma, ampak tudi komunizem, pa se na to požvižgate. Že večkrat smo v Državni zbor vložili Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizemih, pa je niste sposobni potrditi, pa čeprav so jo vaši poslanski kolegi na evropskem nivoju, tudi tisti, ki prihajajo iz leveice, potrdili. To resolucijo so potrdili. In tudi predsednik parlamenta se večkrat rad nanjo sklicuje. Tudi predsednik Vlade takrat, ko mu to paše in ko mu prav pride. Ko pa je treba dejansko stopiti v akcijo in reči, res je, potrebna je obsodba vseh treh totalitarizmov, ker so globoko prizadeli slovenski narod pa tudi Evropo seveda, ampak zdaj govorimo o slovenskem družbeno-političnem prostoru, pa se ne zgodi nič, ampak se sprenevedate. Sprenevedate se. Tudi ko govorimo o tem, kaj vse je treba postoriti za pietetni pokop, se tudi sprenevedate. Govorite, kaj vse ste naredili, ko pa na Komisiji za človekove pravice govorimo točno o teh vprašanjih in imamo pred seboj sklepe, ki vse nas obvezujejo, da končno pokopljemo svoje mrtve, ste pa proti. To se je zgodilo v petek na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti. Glasovali ste proti temu – ker mi zdaj odkimava kolega iz SMC, glasovali ste proti temu –, da se raziščejo dejanja, storjena po 2. svetovni vojni, med 2. svetovno vojno glede poveljne morije. Glasovali ste proti takšnemu sklepu.

Zdaj bi želela še nekaj drugega pojasniti, vezanega na sam zakon. Gre za zahtevo po razumni prilagoditvi. Meni je kar nekaj posameznikov pisalo glede vprašanja, da z zaskrbljenostjo ugotavljajo, da Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo ne vsebuje tudi opredelitve zahteve po razumni prilagoditvi. Jaz zdaj razumem, da gospoda Hana to ne zanima, jaz to razumem, ker njegova stranka ... / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina prosim.

EVA IRGL (PS SDS): Ja, bi vas prosila. Bi vas prosila, gospod Han, da zagotovite ... / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina, vsi. Opravljajte pogovore zunaj, tukaj pa razpravljamo.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik, da ste ga opozorili. / oglašanje iz dvorane/ Jaz bi vas prosila, gospod predsednik, da gospodu Hanu poveste, da je takšno obnašanje popolnoma neprimerno z njegove strani./ oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Lahko prosim nehata. Govori kolegica Irglova, ona ima besedo, nobenemu drugemu v tem parlamentu nisem dal besede, zato prosim, kolega Han, da je ne prekinjate.

Kolegica Irglova, imate besedo.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, gospod predsednik.

Torej, govorim o tem, da zakon o varstvu pred diskriminacijo ne vsebuje tudi opredelitve zahteve po razumni prilagoditvi, pa čeprav je to ena izmed temeljnih prvin zaščite invalidov pred diskriminacijo, vsaj odklonitev takšne zahteve pomeni eno od oblik diskriminacije.

Mislím, da so podoben zapis dobili tudi ostali poslanci, vendar se mi zdi, da nihče ni opozoril na te zelo pomembne stvari, na katere mimogrede opozarja zagovornik načela enakosti, ki še ni postavljen kot samostojni organ, ampak trenutna situacija, kot pravijo tudi pri načelu zagovornika, je grobo protustavna, saj zahteva po razumni prilagoditvi ni pravilno in zadostno urejena, ker ne varuje vseh oseb, ki bi jih morala. In na to opozarjajo med drugim tudi invalidske organizacije. Kaj to pomeni? To pomeni, da bom bolj natančna, kaj je bistvo te diskriminacije; gre za diskriminacijo določene skupine ljudi, v tem primeru gre za skupino slepih. Recimo, v domačem pravnem redu opozarjajo na sodbo Ustavnega sodišča, ki terja pravico do uporabe brajice, torej braillove pisave, v sodnem postopku. Ampak to še danes ni omogočeno. S temi vprašanji pa se ministrstvo na ukvarja, pa je pomembno vprašanje. Na to opozarja tudi Varuh človekovih pravic v svojih letnih poročilih. Prav tako opozarjajo v invalidskih organizacijah, da je nespoštovana sodba Ustavnega sodišča iz aprila 2014 glede uresničevanja volilne pravice zaradi fizične nedostopnosti volišč. Tudi to nimamo še vedno urejeno.

Tako da bi ta zakon po našem mnenju potreboval bistveno večji razmislek, da bi vendarle morali razmisliti o tem, kaj je tudi odgovorno v nekem trenutku. Ključni cilj zakona je ta sprememba, da se zagovornika načela enakosti pozicionira kot samostojen organ, zdaj, če bo neodvisen, je drugo vprašanje, ampak kot samostojen organ. Mi pa še vedno vztrajamo, da bi bila najbolj primerna oblika pod okriljem Varuha človekovih pravic, zato ker Varuh človekovih pravic tudi, če gledamo na finančno stanje države, v kakšni kondiciji je, Varuh človekovih pravic že tako ali tako pokriva področje diskriminacije in ima zato tudi štiri namestnike.

Jaz bi prosila, da še enkrat razmislite o teh vprašanih in se odgovorno in modro odločite. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa.

Bom zelo kratek, ker sem bil malenkost bolj obširen, obsežen v sami predstavitvi stališča Poslanske skupine Desus.

Zakon, ki je pred nami, je zakon z dodano vrednostjo. Kot sem povedal, ni to edini način, da eliminiramo, najbrž imamo vsi stališče in tudi iskreno željo, da povsem eliminiramo vse oblike diskriminacije. Nekateri jih čutimo med nami. Moram reči, da prej kolegica Murgel je res imela en zelo, in sem praktično od začetka do konca jo poslušal, zelo emotivni nastop in lahko samo obžalujem, da se ji dogajajo ali pa da na tak način razume nekatera pisanja. Mogoče vendarle ti elektronski mediji niso najboljša stvar, mogoče bi bila boljša stara dobra tradicionalna metoda – sestri ob kavi pa se pogovoriti, če imamo različna stališča, različna pojmovanja določenih stvari. Jaz bi si želel, da – zdaj, ali je to huda huda naivnost ali pa zaplankanost, če hočete – takih in podobnih zakonov sploh ne bi potrebovali. Potem bi bili na dobri poti, da smo resnično tolerantni, da nimamo želja kogarkoli iz takšnega ali drugačnega vzgiba eliminirati iz življenja, ga diskriminirati, ga prizadeti in tako dalje. Veste, mnogi se tudi v Državnem zboru lahko počutimo diskriminirane, ker vsi ne prihajamo iz centra države in imamo ali pa smo imeli ali pa še bomo imeli dosti težje pogoje, da kakšno stvar uveljavimo, da kakšno stvar izživimo ali kakorkoli. Plus tega v prejšnji točki smo se pogovarjali o diskriminaciji ali potencialni diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti; o religiji, o veri se še nismo morda zadosti pogovarjali in tako dalje. Jaz podpiram in bom vedno podpiral takšne zakone, ki bodo imele za svoj fokus, za svoj cilj, za svojo iskreno željo odpraviti to, kar je negativnega. Ta zakon ima za svoj cilj odpraviti to, kar je negativnega, ima za svoj poglavitni cilj odpraviti vse oblike, vse oblike, da jih zdaj ne naštevam, ker bom gotovo kakšno pozabil, diskriminacij, neenakopravne obravnave posameznikov in posameznic. Morda še ta zadeva – sedež v Mariboru. Super, jaz bi si želel, da je sedež vsega v Mariboru. Resno mislim. In seveda nekako oportuno na samem odboru seveda nisem mogel, nisem želel, nisem hotel in nikoli ne bi glasoval proti takšnemu sklepu, čeprav, saj kolegico Dimičevo, ki je zelo fejest punca, je že na samem odboru spremljal nasmeh, ko je predlagala takšen amandma. Dejansko tukaj ne vidim nobene dodane vrednosti, če bi imeli Zagovornika načela enakosti v Mariboru, resnično ne vidim. Bom si pa še naprej prizadeval, da bi kakšno drugo institucijo pripeljali v Maribor, nenazadnje tudi

kakšno ministrstvo, nenazadnje tudi kakšno močnejšo gospodarsko družbo, čeprav tam je težje posegati. Saj veste, da smo neke zastali na pol poti tega, da Holding slovenskih elektrarn kot sedež prenesemo v Mariboru. Na temu mestu še enkrat ponavljam, se opravičujem za kratek diskurz, tukaj ne gre za nobeno vmešavanje v politične odločitve HSE, ampak samo sedež, pri čemer bi privarčevali nekaj 100 tisoč evrov na letni ravni pa marsikaj takšnega. Zdaj pri temu konkretnemu zakonu pa ta sedež v Maribor prenesti v tiste štiri mandeljce pa s tem narediti dodano vrednost za Maribor... Poglejte, to ni to. Rajši dati pomen Mariboru in ga ne diskriminirati v drugih pogledih.

200 tisoč evrov bo ta celotna zadeva stala. To seveda ni malenkost, ampak saj se na nek način že zdaj na Ministrstvu za delo s tem področjem ukvarja kar nekaj ljudi, nenazadnje imamo tudi zagovornika, ki že zdaj deluje na samem ministrstvu, ampak pač neki regelci Evropske unije govorijo o tem, da mora biti samostojen. In če bo bolj samostojen, če bo izven ministrstva, okej, okej, jaz kupim, ker če tega ne kupim, bom pa moral, mislim ne govorim kot Uroš Prikl, če tega ne kupimo, množina, prva oseba množine, bomo pač morali plačati denarno kazen, ker ne zagotavljamo na nek način takšne samostojnosti, neodvisnosti inštitucije zagovornika, kot jo pričakuje Evropa in ki so jo nenazadnje čisto vse, zdaj ne vem, kako je s Finsko, praktično vse države že zagotovile. Pač naredimo to. Saj obstaja tudi nekaj drugih neodvisnih institucij: Varuh človekovih pravic, če gremo na finančni aspekt tudi Računsko sodišče, tudi Državna revizijska komisija, pa kaj pa vem, cel kup enih inštitucij obstaja, ampak še pač ena več. Če je to pogoj, da naredimo korak naprej, da damo enakopravni obravnavi dodano vrednost, da eliminiramo diskriminacijo.

Bilo je vprašanje neodvisnosti, če ga imenuje Državni zbor. Jaz res ne vem, ali bo bolj neodvisen, če ga ulica imenuje, ali bo bolj neodvisen, če ga vlada imenuje, ali bo, nedajbože, bolj neodvisen, če ga SDH imenuje. Jaz mislim, da je prava pot, da ga imenuje Državni zbor. Saj nenazadnje tudi predstavnik Računskega sodišča imenuje Državni zbor, Varuha človekovih pravic imenuje Državni zbor, cel kup enih različnih posameznikov, pomembnih za ustroj te države, imenujemo v Državnem zboru. Mislim, da je prav tako. Kvečjemu bi lahko rekli, da z neko, pa ne bom tukaj razglabljal, kakšno večino bi ga morali imenovati, ker se potem bojim, da pa ne bi bil nikoli imenovan, če bi zahtevali dvotretjinsko večino.

Kot sem povedal, podpora je. Če bi samo zakoni pomenili že to, da bomo dejansko dobri, odlični in spoštovali vse pravice in nič slabega delali, se ne prekršili pred črko zakona, jaz verjamem, da bi vsa ministrstva pa vsi, ki sodelujemo v procesih sprejemanja zakonov, nekako stisnili zadnje atome moči iz sebe pa sprejeli tukaj na lager nekih 250 zakonov in bi

bila ta stvar rešena. Tudi ta zakon ne bo čudežna palčka, se bo z njim pomahalo in ne bo nobenega diskriminirali, ne po verski, ne po spolni usmerjenosti, ne po geografski pripadnosti, ne po spolu in kaj vem po čem še vse, po gostobesednosti, po redkobesednosti... Tam se bojim, da bi jaz lahko bil diskriminiran med prvimi.

Tako ga, seveda, zakon ja. Naj se ga drži, naj se ga izvaja tako, kot se ga mora izvajati. Predvsem pa, še zadnji apel, preskok v glavah mnogih, če že ne vseh izmed nas in da ne nekemu tega, česar ne bi želeli, da on nam naredi ali ona. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Jaz bi se vrnil vseeno k amandmaju, o katerem smo govorili, ki so ga podali kolegi iz Nove Slovenije. Zakon določa varstvo vsakega posameznika in posameznice pri diskriminaciji ne glede na spol, narodnost, raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazbo, katerekoli druge osebne okoliščine na različnih področjih družbenega življenja pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pri uveljavljanju pravic obveznosti ter drugih razmerij na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

Naj povem, da se strinjam z amandmajem, ki so ga podali, da je diskriminacija problem. Se pa ne strinjam seveda s samim zakonom. Bom povedal kar po pravici. Ne strinjam z delom Varuha človekovih pravic, zato ker Varuh človekovih pravic, eden izmed njegovih namestnikov ima nalogo, da se ukvarja z diskriminacijo. Varuh človekovih pravic je širil tudi svojo institucijo v tem, da si je izbral maksimalno število svojih namestnikov in ti namestniki bi lahko opravljali točno to funkcijo, zato ne bi potrebovali nove institucije, institucije, ki bo seveda stala spet celovito, celo vrsto denarnih sredstev v državi, kjer imamo na eni strani celo vrsto ljudi na pragu revščine v državi, kje imamo, lahko rečemo, skoraj pred razpadom slovenski nacionalno-varnostni sistem, in v državi, kjer za celo vrsto otrok moramo zbirati zamaške, da jim lahko omogočimo vsaj nekaj zdravstvenih posegov v tujini. Zaradi tega se mi zdi to nesprejemljivo. Opozarjam in ko govorimo tudi o diskriminaciji, torej ne potrebujemo nove institucije. Problem slovenske države je, da institucije ne delujejo. Problem slovenske države je, da za celo vrsto institucij dajemo ogromna sredstva ravno na račun teh skupin, o katerih sem razlagal, in te institucije, lahko rečemo, zanemarjajo svoje osnovno poslanstvo. Tipično za to institucijo bo, ko bo tudi konstituirana, da ima premalo strokovnega osebja, da ne more o

vsem razmišljati. Če pa bi kaj potrebovali v Sloveniji, in tukaj se zahvaljujem kolegici Jasni Murgel, bi pa potrebovali institucijo, ki bi se imenovala varuh diskriminacije do avtentičnega slovenskega poštenega človeka. To pa bi potrebovali v Sloveniji. To pa je institut, ki bi ga nujno potrebovali – do avtentičnega slovenskega poštenega človeka, ta je bil najbolj diskriminiran zadnjih 70 let v tej naši preljubi državi.

In zdaj začnemo kar pri začetku. Od kolegice Murglove sem bile tokom njene razprave, jaz upam, predsednik, da bom tudi jaz imel tako možnost zagovora, kot je imela svojo predstavo kolegica Murglova, v kateri me je obtožila, da sem jaz diskriminator, da jo obtožujem s tem, da je prišla iz nam prijateljske države, sedaj Bosne in Hercegovine, v Slovenijo. Kot veste, sem njeno ime uporabil v dveh zadevah. V prvi zadevi, ko smo bili poslanci Slovenske demokratske stranke pa mislim, da tudi del poslancev Nove Slovenije obtoženi, zaradi svojega drugačnega pogleda na reševanje begunske krize, da ravno kolegica Murglova, ki je govorila v več razpravah, da ne razumemo poslanstva, ko smo mi razločevali med begunci in ekonomskimi migranti, takrat sem v tej smeri povedal tudi to, da je zbežala in da je Slovenija gospo Murglovo pozitivno diskriminirala. Gospa Murglova, vi ste bili v pozitivni diskriminaciji. Slovenski človek, slovenski ljudje, slovenski upokojenci, ki živijo na pragu revščine, so vas in vaših 60 tisoč ostalih migrantov sprejeli z odprtimi rokami. Sam se leta, da boste vedeli, kakšno je moje življenje, leta 1992 in 1993, ko je divjala vojna v vaši republiki, sem sam v Lenartu s svojim pokojnim očetom doktorjem Francem Breznikom zbiral pomoč za vaše rojake. Sodeloval sem v več humanitarnih akcijah. Kot veste je ena izmed mojih nalog, mojih humanitarnih akcij bila tudi na Korziki, kjer sem leta 2007, 2006 raziskoval našo največjo letalsko nesrečo in pobiral posmrtno ostanke naših ljudi. To sem vse delal zastonj, ne za plačilo. Leta 2015, ko smo tukaj sprejemali vaše rojake, matere iz Srebrenice, zaradi genocida, ne vem, če se kolegi in kolegice spomnite, ko smo praznovali, tudi vi ste govorili, predsednik Državnega zbora, o genocidu v Srebrenici. Tukaj smo nosili cvete materi Srebrenice, sem se jaz čez nekaj dni udeležil proslave v Kninu. Točno v trdnjavi v Kninu sem bil z materami iz Srebrenice in matere Srebrenice so se zahvaljevala hrvaškimi generalom, predvsem v akcijah skok 1, skok 2, zima 1994, leto 1995, Bljesak, Oluja, vojaška akcija Maestral in zaključna akcija Južni potez, kjer so skupaj z bosansko vojsko rešili, predvsem z akcijo Oluja, so rešili še eno tragedijo, ki jo je Mladićeva vojska hotela izpeljat po Srebrenici takrat v Bihacu, kjer bi pobili še 15 tisoč vaših rojakov. 15 tisoč vaših rojakov je bilo ogroženih, če hrvaška vojska z akcijo Oluja ne bi skupaj z bosansko vojsko premagala takratne Mladićeve armade. Tudi tam sem se udeležil. Veste, kaj je

Mladina takrat pisala o meni? Da sem bil na ustaški zabavi, kljub temu da sem že dopoldne takoj po proslavi kot vojni veteran odšel iz te proslave. Šel sem pa tja zaradi mojega občutka za človekove pravice, zaradi mojega občutka za pravičnost, zaradi mojega pogleda na genocid, zaradi mojega pogleda na civilizacijo, na civilizacijske vrednote in vse to zagovarjam kot poslanec v vseh mandatih. Za mene so vse žrtve enake, ne glede na pripadnost.

Drugič, gospa Murgel, drugič sem vaše ime uporabil takrat, ko ste vi nam očitali, gospodu Janši in vsem ostalim, da ne vemo, kaj je to sovražni govor. Vi ste bili eni izmed sklicateljev in gospoda eno nadstropje niže v Državnem svetu, kjer smo govorili na javni tribuni o sovražnem govoru. Očitali ste nekomu, ki so ga napadali, očitali so stranki, ki so jo novinarke lažno prikazovale, kjer so generirale insinuacije, kjer so se generirale totalne laži, in to v prime timu na javni radioteleviziji. Gospod Janša kot predstavnik te stranke, kot nekdo, ki podpisuje vse dokumente te stranke, je reagiral na svoj način. Vi ste mu to očitali. In tu ni nobenega problema. Problem pa je, da so mi ljudje poslali vaš retvit, da so ljudje, vsi tisti kritiki, ki tudi mene napadajo, tudi jaz bi lahko napisal, da je mogoče v tistem nekem besu, da je mogoče odgovorni urednik Mladine gospod Repovš podgana, ki piše o meni neresnice. Bil sem zelo žalosten takrat, lahko rečem, zelo sem bil žalosten, zato ker sem tja šel iz humanitarnih namenov. Iste matere, ki ste jih vi tu sprejemali pa jim izrekli so žalje, so stale z menoj na kninski trdnjavi. To bi lahko videli tudi vsi ostali uredniki in tudi zdaj jim to polagam, takrat me ni nihče varoval, ampak jaz nisem napisal, da so novinarji podgane in da se širi, tudi tisti, ki so bili kritiki pred temi članki v Mladini na spletni strani, ko so o meni pisali, da se družim s hrvaškimi ustaši. Torej, ravno tisti generali, ki so vašemu ljudstvu, vašemu narodu privarčevali nekaj življenj in premagali Mladićevo, lahko rečemo, genocidno vojsko. Takrat nisem pisal vsem tem kritikom, ki so o omeni pisali neresnice, da so podgane, zato ker sem pač politik, ker se tega zavedam, da sem stopil na nek piedestal v Državnem zboru in da pač je ta toleranca do mojih kritik in tudi do tistih, ki se ne strinjajo z menoj, velika. Jaz pa vas nisem obtoževal o sovražnem govoru. Jaz sem vam povedal nekaj hujšega. Ne rabite gledati, povedal sem vam, da ste po fake profilu širili sovražni govor. Vi ste bili sodnica. Vi ste doktorica znanosti in sodnica na okrožnem sodišču. Če si boste vsi ljudje, torej tudi državljani, pogledali kompleten moj twitter profil, vsem moje tvite, retvite, vse moje »favorite«, kot pravimo, naj si pogledajo, ali sem kadarkoli uporabil takšne grobe besede, kot ste jih vi uporabili. Vi ste širili sovražni govor fake profila, kar je pa še hujše dejanje, spoštovana kolegica. In tudi vaša sokolegica gospa Vervega, tudi ona je »favorite« dala na to, tudi vi ste dali. Poglejte ta profil. Torej ne obvladate socialnih omrežij, spoštovane kolegice. Vsaj to

bi bil lahko danes zagovor. To bi tudi od vas pričakoval kot doktorice znanosti v vaši, lahko rečemo, pravni argumentaciji, v pravni logiki. In moram priznati, da ko ste rekli, da me boste tožili, vi ste tipičen predstavnik sodstva, zakaj ne more delovati, zakaj je na najnižjem mestu v Evropi po vseh kriterijih. In želel bi, da me tožite. Želel bi, da me tožite, da pride zadeva na sodišče. Jaz verjamem, da bom izgubil vse na prvi in drugi stopnji. Verjamem pa, da bodo tista sodišča, ki delajo izven naše države, tisti, ki so tudi predstavnici Vrhovnega sodišča pred kratkim povedali, da ne sodi na Evropsko sodišče, ker niti pod razno je ne bodo sprejeli, ker je ništa od ništa ta gospa. In da bi bilo boljše zdaj, ko je prišla nazaj, da bi trenutno odstopila.

Še nekaj, da vam povem gospa, tudi jaz sem bil del svojega časa v tujini, bil sem ekonomski migrant. Vem, kako so me sprejeli Avstrijci, kako sem bil hvaležen za tiste službe, zato da so mi omogočili neko kariero in nek moj zaslužek. Jaz sem vedno hvaležen vsakemu narodu, ki mi to omogoči, tako kot je hvaležnih pol milijona tistih ljudi Slovencev, ki je moralo zaradi genocida, ki so ga storili po vojni, oditi iz te države in si poiskati svojo domovino nekje izven naših meja. In poglejte, gospa Murgel, mi smo na Komisiji za človekove pravice v prejšnjem mandatu in tudi v tem govorili o zločinih Udbe. Največji likvidator Udbe je bil gospod Arkan. Mislim, da ga vi in vaši sonarodnjaki posebno dobro poznate. Veste, kakšne zločine je naredil. Slovenska Udba, ki jo vi ščitite, kjer ste največkrat ignorirali seje, kjer se te največkrat odšli iz seje ali niste komentirali ali pa ste glasovali proti kakršnekoli zločinu, da se preiskujejo, je osemkrat izdala lažni potni list gospodu Arkana slovenska udba in imena od gospoda Zemljariča in vseh ostalih, gospoda Gorenca in vsi ostali. Zdaj vam povem povezavo, da boste moja pravno logiko razumeli. Vsem tem ljudem, ki so doživeli te zločine, ki še danes iščejo trupla svojih ljudi, torej tisti, ki so še celo umirali v 80. in konec 80. Let, vse tiste zločine, ki jih je jugoslovanski komunistični sistem počel po vojni, vi ne priznavate. Jaz kot, po vašem mnenju kot nekdo, ki diskriminira bosanski narod, pa vam priznavam zločince, ki so naredili zlo vašemu narodu. Tega si nikoli niso zaslužili in sočustvujem z vašim narodom. Skozi moja dejanja, gospa Murgel, ne skozi besede, skozi moja dejanja. Zato sem predstavnik tipičnega slovenskega človeka, poštenega, pridnega in vedno tudi vas in vse ostale sprejemamo vedno z odprtimi rokami. Želimo pa samo neke male pozornosti. Želimo, da boste vsaj enkrat rekli hvala vam, ne pa, da moje ljudi, ki vas kritizirajo, imenujete, da so podgane in to retvitate. Ni izgovora v vaši pravni logiki. Če je to logika, potem moramo revizijo tudi vaših sodb pogledati. Bi pa želel, da mi sodite. Želel bi, da me spravite pred sodišče in da se soočimo. Še enkrat ponavljam, vi te retvitali in širili sovražni govor in nehijski govor, ki ne sodi na

pedestal nekoga, ki je sodnik, ki je odločal o usodi ljudi, ki mu je ta država dela mesto krožnega sodnika in tudi poslanca v relativno kratki karieri.

Še nekaj naj vam povem, preden sem odšel iz Slovenske vojske sem dal odpoved brez kakršnekoli vrnitve, zato ker smatram, da kot vojak se nisem smel ukvarjati s politiko. Vi ste se kot sodnica ukvarjali s politiko. Ne vem, kako ste vi v času svojega sodniškega mandata lahko opravljali svojo takratno, ko ste imeli predvolilno soočenje, vsa ostalo, kot sodnica ste hodili torej tja. Tudi tu bomo morali pogledati to praznino, ki je. Obstaja cela vrsta... Ja, meni je ta domovina dala privilegij. Privilegij mi je dala, da sem lahko leta 1991 sodeloval pri osamosvojitvi. Hvaležen sem vsem ljudem v Sloveniji, da so mi dali možnost in mandat, da sem lahko v tej domovini na njen srebrni jubilej tudi poslanec. Tega ne bom nikoli pozabil. Morda smo nekoliko drugačno vzgojeni.

In še nekaj, gospa Murglova, na koncu. V Haagu, kjer je pred kratkim na mednarodnem kazenskem sodišču potekalo eno zaključnih sojenj v tem sojenju srbskim zločincem, ki so naredili genocid nad vašim narodom, je eden izmed poročnikov srbske vojske, ko so ga vprašali, zakaj so naredili genocid v Srebrenici in zakaj so pomorili več kot 8 tisoč nedolžnih ljudi, kako so sploh razmišljali pri tem genocidu – Veste kaj je dejal? To imate v dokumentarnem filmu na RTV Slovenija je bil predvajan lanskega leta ob 20. obletnici, dejal je naslednje besede: »Tudi Jugoslavija je leta 1945 pomorila na stotisoče ljudi, nikoli ni nihče odgovarjal. Zaradi tega smo tudi mi mislili, da se te grobnice nikoli ne bodo odkrile ali da jih bodo začeli odkrivati šele čez 50 let.« Jaz te zločine in vse te zločine, ki so se kadarkoli zgodili, obsojam in vam jih priznavam. Bil sem edini poslanec, ki je v prejšnjem sklicu, ko so vaši rojaki, ki niso dobili plačila, ko so delali za gradbena podjetja v Sloveniji, sem se jim na, mislim, da na Odboru za gospodarstvo javno opravičil kot Slovenec, ker me je bilo sram, da Slovenci vašim rojakom niso plačali. Tudi to si lahko pogledate v magnetogramu. In ko boste pogledali moj profil, moje tvite, moje facebook objave, ko se boste pogovarjali z ljudmi, ki mene poznajo v širšem in ožjem okolju, takrat boste lahko o meni govorili, da sem jaz do kogarkoli diskriminatoren. Takrat boste lahko to govorili. Mojo pozitivno diskriminacijo do večine ljudi, tudi do bosanske narodnosti, sem pa dokazal v svojem življenju s svojimi dejanji. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Predsodki so zelo huda stvar. Predsodki so še posebej hudi, če se gojijo in podpihujejo sistemsko. To se dogaja predvsem v nedemokratskih družbah. In prav tako so zelo

huda stvar, če nihče na njih ne reagira. To je pa odgovornost predvsem politike, medijev, delno tudi šolskega sistema, po celotni vertikali. To tako za uvod.

Kar zadeva amandma – jaz ga ne morem oziroma oba ga ne bova podprla, in to iz dveh razlogov. Zaradi tega, ker izpušča dimenzijo jezika, o tem bom kasneje nekaj potem poglobljeno poskusil povedati, in izpušča vsaj spolno identiteto. Priznam, da ne vem točno, kaj pomeni »spolni izraz«, ampak domnevam, da gre za eno posebno osebo okoliščino, ki je lahko predmet diskriminacije, torej je dobro, da to besedilo ostane tako, kot je, da se tem ljudem da možnost, da z digniteto živijo svoje življenje, s polno digniteto. Jezikovna dimenzija. Jaz ne vem, ali veste, spoštovani kolegice in kolegi, kakšno je dejansko stanje bivanja pripadnikov italijanske narodne skupnosti v prostoru, kjer zgodovinsko biva, bivajo, bivamo. Ni tako, kot se prikazuje. Najprej, recimo, jaz sem rabil nekaj let, da sem tudi pri visokih državnih uradnikih dosegel, da so priznali, da je svobodna raba italijanskega jezika svobodna na celotnem območju občin na Obali oziroma če nič drugega tudi uradno na celotnem območju, ki jih pokrivajo ali sodišča ali upravne enote. Ker tudi visoki uradniki in tudi tisti nižji so bili prepričani, da je to limitirano na neko namišljeno črto, mejo znotraj teh občin, ker pa je obvezna dvojezičnost glede tabel, krajevna imena na primer, ne pa raba jezika. Zdaj je treba vedeti, da nikjer ni prepovedi jezikov kot takih. Hočem reči, komu je prepovedano govoriti angleško, če je Anglež, ali pa tudi v Sloveniji ali kjerkoli na svetu, jaz ne poznam nobene države, kjer bi bilo prepovedana uporaba kakšnega jezika oziroma predmet zgražanja in negativnega odziva, ker nekdo govori neki jezik. V temu smislu je zelo zanimivo, da doli pri nas, če nekdo govori nemško, je vse v redu, tudi po lokalnih, trgovinah in tako, pač, ljudje ugotovijo, da nekdo govori tuj jezik, eni razumejo nemško eni ne, ampak to ni problematično. In to se dogaja pogosto. Če pa mi uporabljamo italijanščino, je pa reakcija, ki izhaja, recimo, če naj se navežem na prejšnjo razpravo, izhaja iz situacije, ko jaz moram zdaj povedati, da smo tudi Italijani dali skozi tri totalitarizme, kot se pravi. Posebej še, kako bi rekel, Italijani, ki smo ostali doma, še iz bivše Jugoslavije. Kot zanimivost še, na zadnjih demokratičnih volitvah ali prvih po 1. svetovni vojni, doli pri nas, ki je bila Italija, prvih in zadnjih, ker potem so bile ukinjene volitve, je bil en državni udar, Mussolini je postavil svoj režim tako, da je seveda in prej in potem in med tem pobijal tudi, dajal pobijati, poniževati, ricinusovo olje, to se je dogajalo po vsej Italiji, veste. To se je dogajalo tudi mojim sonarodnjakom. Ne verjamem, da je nekdo bolj trpel zaradi tega kot kakšen drugi, ker je imel isti tretma kot človek. Skratka, na teh volitvah dol pri nas so zmagali socialisti. Tam ni zmagal blok Nazionale, so zmagali socialisti. In so za te socialiste, ki so zmagali, odrasli moški glasovali, se pravi, tako

Italijani kot Slovenci. Ampak do leta 1956 in s posebno intenziteto od 1954 do 1956 so pa šli stran vsi, tako Italijani kot Slovenci, skoraj vsi iz istega prostora. In tudi tista dva otroka v Strunjanu, veste, njihove družine niso govorile slovensko doma. Toliko o percepciji stvari.

Zdaj, zakaj jezik? Zaradi tega ... vidim tam Primorske novice, jih bom omenil posebej, ker so zadnje čase še zmeraj zelo dovzetne do takšnih zadev. So objavljale protestna pisma prebivalcev, kako bi rekel, notranjosti koprške občine, smo sosedje v bistvu s temi ljudmi, jaz stanujem morda 200 metrov od te krajevne skupnosti, ki so protestirali zaradi tega, ker je bil na na kantah za smeti napis tudi »vetro« – steklo. Ljudje niso prenesli, da je dvojezični napis na kantah za smeti, in to časopisi objavijo z velikim zadovoljstvom. Ali pa se zgodi tudi iz političnih razlogov, ki so vezani na čisto nekaj tretjega, ampak vendarle se zgodi, če je naš svetnik v neki krajevni skupnosti, govori svoj jezik in kar naenkrat vsi ostanejo, tukaj ni dvojezičnosti, kaj se to pravi in tako naprej in tako naprej. Smo morali nekateri posredovati in pojasniti osnove naše pravne ureditve. To je dejanska atmosfera. Vsak od nas se vsaj dvakrat letno ali pa trikrat letno sooči s tem odnosom, ki ga imajo do nas ljudje, s katerimi živimo vsakodnevno. In to lahko doleti vsakega od nas kadarkoli. To pomeni, da je ta inštitut, ki se zdaj postavlja na noge na način, ki je bolj dostojen, kot je bila usoda zastopnika prej, na katerega smo se tudi enkrat obrnili, ampak je takoj razložil, da ne more nič in dejansko ni mogel nič. Zdaj se stvari spreminjajo. Upamo, da bo to funkcioniralo. Torej to je dobro, da se zagotovi, da taka inštitucija deluje. Čeprav, kot vidimo in tukaj bi morali res vsi, kako se reče, stakniti glave skupaj in ugotoviti, kako obuditi tudi funkcioniranje vseh ostalih mehanizmov, ki jih imamo vključno z navadnimi zakoni in se ne izvajajo, na primer, na področju dvojezičnosti je morala ta vlada sprejeti program zaradi uresničevanja te dvojezičnosti, ki je v veljavi, če hočemo, od leta 1954, ta zakonodaja več ali manj je v veljavi od takrat, toliko sem jaz star, in še zdaj se ne izvaja, med tem ko so, recimo, Benetke dol pri nas imele dvojezično sodstvo v 18. stoletju, in to zastoj, dvojezično s slovenščino seveda. Takrat je bilo možno, tukaj pri nas to še ni možno. Ta program, ki je nekako, kako se reče, namazan skozi tri leta do konca, predvidenega konca institucionalnega mandata do 2018, zato da se zagotovi 150 različnih obrazcev, dvojezičnih, tri leta. To je malo preveč, ampak istočasno imamo tudi še posebno delovno telo v parlamentu – Komisijo za narodne skupnosti, ki je sestavljena iz nas poslancev in ki bo bdela nad uresničevanjem tega programa. Zdaj je pomembno, da se to, kar je zapisano, tudi seli v stvarnost, da se tudi bolje ugotovi, ali je treba in kako spremeniti potem stvari, ker se jih čuti v funkcioniranju; zakonodaja ni nikoli perfektna, je perfektibilna stalno, saj zato smo tukaj. Bi bilo dobro, da tudi

bdimo nad tem, da se zakoni izvajajo in torej tudi spoštujejo predvsem od tistih, ki so poklicani za to, da jih uveljavijo in ne da zaradi tega polnimo sodišča z različnimi tožbami. Prav tako je pričakovati, da inštitucije, ki naj bi bile neodvisne, to tudi dokažejo skozi lastno delo. One so lahko pristranske na dva načina, tako da so zelo aktivne za nekatere in popolnoma pasivne za druge, in so lahko tudi pristranske na način, da na določenih področjih ne naredijo nič, kar je enako hudo v posledicah kot tisto prej. Na ta način bi verjetno tudi ljudje začeli malo zaupati bolj v to državo in njeno funkcioniranje v politiko samo. To bi malo pozdravilo sile in bi se nam pomagalo tudi soočiti z drugimi, gospodarskimi in ostalimi objektivnimi problemi, z eno boljšo energijo, z nekim elanom, ki ga podpira zavedanje, da pravna država deluje, in da lahko zaupamo v njene inštitucije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Najprej moram povedati, da bom amandma, ki ga je predlagala Nova Slovenija, podprl. Bom pa poskušal, ker so pač vsi govorili na široko o tem zakonu, zelo kratko, ker časa več nimam, se osredotočiti na dve stvari. Prva zadeva je, o kateri je zdajle na koncu povedal tudi kolega Battelli nekaj. Mislim, da je zelo dobro razpravljal, zelo dobro, zelo kvalitetno, in to je neodvisen organ. Mi zelo dobro vemo in tudi večina slovenskih državljanek in državljanov ve, kaj pomeni neodvisnost. To na svoji koži najbolj čutijo, ko gre za sodno vejo oblasti, ker tisti, ki imajo denar, dobre odvetnike, lahko naredijo kar hočejo, tisti, ki pa nimajo denarja, se ne morejo niti pritožiti. To pa je diskriminacija in svinjarija na kubik. In zakaj v Slovenski demokratični stranki ne zaupamo neodvisnosti, v narekovajih, neodvisnosti, kot jo predlaga koalicija? Spomnite se nazaj protikorupcijske komisije, spomnite se njenega delovanja – Proti kateri stranki, proti katerim ljudem je delovala z namišljeno afero Patria in na koncu teden dni pred volitvami zaprla predsednika najmočnejše opozicijske stranke, zdaj pa ji kompletna zadeva pada? To je neodvisni organ in potem imamo to Informacijsko pooblaščenko. Spomnite se, koliko kazni je napisala SDS-u nasproti drugim, pa kakšne kazni in tako dalje. To so neodvisni organi?! In mi bi zdaj verjeli temu neodvisnemu, v narekovaju, neodvisnemu organu, ki ga z navadno večino ustoliči Državni zbor. Jaz bi verjel in tukaj gospoda predsednika Državnega zbora in člana največje pozicijske stranke, bi od njega pričakoval seveda, ker tako pomembne eminentne osebe tukaj, ki imajo veliko legitimiteto, da bi prepričala SMC, da bi najmanj, če bi želela slediti temu, kar piše v zakonu, predlagala dvotretjinsko večino imenovanja tega organa, predsednika tega organa. Dvotretjinsko večino, takrat bi mi lahko rekli, da bo ta ekipa, ki

sedi v Državnem zboru, resnično glasovala za predsednika, ki bo politično neproblematičen. Samo v primeru dvotretjinske večine. Seveda zdaj na to hitrico in zato, ker potrebujete organ, ki bi preganjal opozicijo in civilno družbo, ki vam ni po godu, rabite nujno takšen organ z navadno večino, popolnoma politično postavljen, ki bo izvrševal točno, to kar mu bodo Avstrijci pa tiste gospe in gospodje, ki so to počenjali tudi v preteklosti, naročili. In to je tisto, kar nas izjemno skrbi. Kar nas izjemno skrbi. Vsi vemo, da se bližajo predčasne volitve. Se pravi, če hočejo ponovno uničiti verodostojnost in kapaciteto in kvaliteto tistih, ki se ne strinjamo z določenimi načini delovanja te države, je treba ustanoviti kvazi organ, ki bo imel pristojnosti, enostavno ne bo zamenljiv in bo lahko kakorkoli na kakršenkoli način diskreditiral posameznika do te točke, da bo izgubil verodostojnost med slovenskimi volivkami in volivci. To, kar je naredila protikorupcijska komisija, ko so izpeljali zgodbo, pokvarjeno zgodbo Patrija. Pokvarjeno. Nesramno, skrajno, da ne bom rekel ... Vsi tisti, ki so sedeli v pravosodni veji oblasti in vsi tisti, ki poznajo pravo, ne bi smeli tukaj notri kaj iskati, če je kdorkoli izmed njih bil takrat prisoten, ko se je ta svinjarija počenjala in še danes ni končana. Sramota. Sramota. In to je neodvisna veja oblasti, to do neodvisni organi v tej družbi? In potem bi mi tukaj, opozicija, morali verjeti vam na besedo. Ne se hecati. Ne se hecati, ne delajte se iz nas popolnih norcev. Nismo taki norci, točno vemo, v katero smer gre zgodba. Saj smo razumeli, kaj hočete doseči. Če bi imeli pa pošten namen, bi pa z dvotretjinsko večino predlagali, da se v zakonu zapiše, da je potrebna dvotretjinska večina za imenovanje. In če bi to naredili, bi mi tako rešitev podprli. To vam povem. Bi tako rešitev podprli, ker z dvotretjinsko večino bi se zagotovo tudi opozicija in koalicija morali uskladiti, stoprocentno uskladiti za osebo, ki je bila tja predlagana, to veste. Danes je eden izmed razpravljavcev iz Desusa rekel, mi vemo, če bi to naredili, se ne bi mogli dogovoriti za to, da določenega kandidata imenujemo na to pozicijo. To je prejudiciranje. To je nesmisel popoln. Če želimo resnično doseči cilj, o katerem danes govorimo, govorimo pa o diskriminaciji, s tem, kar pa počenjate zdaj, pa je dejstvo logično in jasno, ponovno iščete prostor na račun davkoplačevalcev, tukaj ustanovljate nov samostojni organ na račun davkoplačevalcev, za katerega boste ponovno plačali 200 tisoč evrov, ne vi, ampak davkoplačevalci, ker boste naredili prostor za vaše, jaz temu rečem, zaslužne politične kadre. Prostor, kjer jim boste dali mesto da bodo lahko potem za to, kar so dobrega naredili, za to, da rušijo SDS in opozicijo in civilno družbo, ki se z vami ne strinja, da bodo tam imeli odlično pozicijo, dobro zaslužili in lahko počenjali točno, kar jim pade na pamet. To je svinjarija na kubik. In ponovno na račun davkoplačevalcev. Na račun tistih, ki – kot sem danes že desetkrat povedal pa še tisočkrat bom v temu parlamentu

povedal – imajo 330 evrov penzije ali pa 230 ali pa 430; za delovno dobo 40 let 460 evrov pokojnine, za tistih 120 tisoč brezposelnih in tako dalje, da ne bom ponovno našteval. In ne govorite mi, da govorim na pamet, govorim stoočstotno verodostojno in odgovorno. In za tem, kar govorim, za tem stojim. To bom ponovil še tisočkrat, če je treba, v temu parlamentu, dokler ne boste začeli drugače razmišljati, začeli drugače delati in se začeli ukvarjati s tistim, kar je za državo ključno, ne pa s tistim, kar mislite vi, da je za ohranjanje privilegijev pomembno. Tu je razlika med opozicijo in koalicijo. Slovenski človek bo to slej kot prej razumel na takšen način, kot sem zdaj povedal. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Tanja Cink.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Spoštovani predsednik, predstavnica Vlade, kolegice in kolegi!

Naj v uvodu najprej povem, da bom predlo zakona podprla.

Ko sem se pripravljala na to razpravo, sem med drugim zasledila navedbe aktualnega zagovornika načela enakosti, da diskriminacija ni težava le družbenih manjšin, ampak je predvsem težava neučinkovitega delovanja družbe in se zato tiče slehernega posameznika, ker je po eni strani pravzaprav zaskrbljujoče. Jaz bi si želela, da kot družba instituta zagovornika načela enakosti ne bi potrebovali, čeprav v temu pogledu ne odstopamo od ostalih evropskih držav. Ne glede na to pa me veseli, da je tokrat vladajoča politika uspela najti rešitev, da bo odslej zagovornik samostojen in neodvisen organ, kar je tudi bistvo oziroma pglavitna rešitev, ki jo nov predlog zakona prinaša. Povsem razumljivo se mi zdi, da mora biti takšen organ neodvisen, če želimo, da se zagotavlja enakost ljudi v družbi ne glede na spol, raso, narodnost in tako dalje, v nekem absolutnem smislu, če tako rečem. In glede na državno ureditev, ki jo imamo v Sloveniji, je to možno na način, kot je predvideno s predlagano novelo zakona.

S strani predlagatelja je bilo že na seji odbora jasno predstavljeno, da bi v nasprotnem primeru Slovenijo lahko doletela zelo visoka denarna kazen, kar je povsem nesmiselno glede na to, da lahko denar porabimo za delovanje tega organa. Strinjam se z aktualnim zagovornikom gospodom Vernik Šetincem, ki je na seji odbora zelo kritično problematiziral o novem predlogu zakona, namreč, verjamem, da bi bil zakon lahko še boljši, predvidevam pa, da je bil napisan tako, da se lahko glede na zmožnosti tudi izvaja in kot takšen zadostuje vsaj minimalnim standardom, ki jih moramo spoštovati glede na pravni red Evropske unije. Nadaljnja praksa pa bo pokazala, kakšne spremembe bodo potrebne, in za to je vedno čas, politika pa si seveda ne bo mogla in ne bo smela pred tem zatiskati oči. To, kar želimo

posebej poudariti, je, da preprečevanje in odpravljanje diskriminacije ni naloga samo države in politike z raznolikostjo, s katero se v življenju srečujemo, moramo biti sposobni živeti in jo sprejeti, ker je v tem lahko tudi marsikatera razvojna priložnost, skratka vsak pri sebi moramo narediti tem razlikam med nami prostor, prostor za sožitje, ki temelji na enakopravnosti. Vsekakor pa je to predvsem stvar politike in države, ki morata narediti vse potrebno za varstvo pred diskriminacijo. In tudi s tem zakonom je naredila država korak naprej pri tem.

Kar se pa amandmaja Nove Slovenije k 1. členu tiče oziroma predloga, da se črtata dve izmed osebnih okoliščin, to sta pojma "spolna identiteta" in "spolni izraz", menim, da bi s tem določeni skupini ljudi odvzeli varnost pred diskriminacijo, ker gre za ljudi, z njim lastno notranjo in individualno izkušnjo spola, torej transspolne osebe. Agencija Evropske unije za temeljne pravice FRA je na podlagi raziskave leta 2014 ugotovila, da so ravno transspolne osebe ena najbolj ranljivih skupin za diskriminacijo. Zato se nikakor ne moram strinjati s tem, da se osebne okoliščine »spolna identiteta« in »spolni izraz« črtata, temveč zagovarjam ravno nasprotno. V skladu s poročilom te iste agencije na temo diskriminacije na osnovi spolne usmerjenosti, spolne identitete in spolnih značilnosti v Evropski uniji se Slovenija tudi uvršča med države članice, kjer prepoved diskriminacije na podlagi transspolnosti spada v tako imenovano splošno prepoved diskriminacije. Slovenija je namreč ena redkih držav Evropske unije, ki jo osebne okoliščine spolnega izraza oziroma transspolnosti nima proti diskriminacijski zakonodaji, zato je nujna tudi uskladitev s sodno prakso ter evropskih in mednarodnim pravom s področja človekovih pravic, ki ti dve osebni okoliščini prepoznavata kot osebni okoliščini. Amandmaja Nove Slovenije v 1. členu zakona ne bom podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.
Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice, kolegi!

Kot sem že na seji delovnega telesa Državnega zbora poudaril, seveda si tudi danes želim, da si kot družba enostavno moramo prizadevati, da živimo v neki skupnosti, kjer se bomo vsi počutili enakopravne in seveda tudi enako obravnavane ne glede na to, kakšne so naše osebne okoliščine, ki v resnici z neko raznolikostjo bogatijo naš svet. Da je temu tako, misli tudi Evropska komisija, ki je Sloveniji izdala opomin, saj naj bi pri implementaciji Direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb, prišlo do nepravilnosti, torej do pomanjkljive implementacije. Tako da, če danes tega zakona

ne bi bilo, tukaj se strinjam s kolegico Cink, potem bi seveda Republika Slovenija plačevala dnevne penale. Vemo, kaj to pomeni za državni proračun in neko odgovornost do javnih financ. Če pa ta zakon dobi podporo, bomo pa seveda z njim odpravili tudi nepravilnosti, ki se tičejo enakega obravnavanja oseb, ne glede na raso, narodnost, ali pa pri dostopu moških in žensk do blaga in storitev, ali pa pri uresničevanju enakih možnosti pri zaposlovanju.

Zdi se mi izredno pomembno, da ta zakon na nek način vzpostavlja institut za govrnike enakih možnosti, ki bo zagotavljal neodvisno pomoč žrtvam diskriminacije pri artikuliranju oziroma uveljavljanju njihovih pravic. Dejstvo je seveda, da vsak posameznik, ki se mu zgodi neka diskriminacija, seveda v te neke sodne postopke ne mora iti vedno samozavestno in se bo lahko, kadar bo seveda iskal pravico za skrunitev lastnega dostojanstva in osebne integritete, obrnil na zagovornika, ki mu bo potem seveda pomagal artikulirati s stališča določenega pojava diskriminacije. Mislim, da je to dobro tudi zato, ker bomo na tak način seveda lahko v neki določeni meri imeli tudi večjo prepoznavnost samo, prepoznavnost samega pojava diskriminacije tudi pri vseh deležnikih, ki so seveda v nek sodni proces potem kasneje, če do tega pride, vpleteni. Mislim, da je zelo dobro, da bo zagovornik poleg nekih temeljnih nalog imel seveda tudi neko edukativno poslanstvo, ker smo lahko prebrali, da bo izvajal tudi neke neodvisne študije, analize in bo pravzaprav na nek reprezentativen način meril pojav diskriminacije v Republiki Slovenije in bo seveda te analize potem primerjal tudi s tujino. Mislim, da je zelo koristno, da je teh ogledal, v katerih se lahko kot družba zazremo, sam osebno mislim, da jih ni nikoli preveč in da je prav, da so, ne glede na to, ali je mogoče odlesk družbe pozitiven ali negativen. Primerljivost neke svobodomiselnne obravnave različnih ustav članic Evropske unije se mi zdi še kako pomembna tudi s političnega vidika, ker se mi zdi, da v resnici razpira na nek objektivni način, kakšna je v resnici dejansko trenutna družbena klima oziroma njen odnos do samega pojava diskriminacije.

Jaz sem osebno mislil, da se bomo zmogli izogniti ideologiji, pa žal do tega ni prišlo. Jaz osebno mislim kot nek mlad človek, da seveda moramo enostavno nehati sipati to sol na neko rano polpretekle zgodovine in pustiti, da se z njo dejansko ukvarja stroka. Žal to ni bilo možno, tako da bom seveda moral replicirati na izjavo kolegice Irgl, ki je dejala, da v Poslanski skupini SMC nismo za dostojen pokop. Še enkrat ponavljam, da v Poslanski skupini SMC smo vedno bili za dostojen pokop vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja, to smo seveda izkazali tudi z zakonom. Tukaj se pa strinjam tudi s kolegico in bom dodatno razložil, zakaj nismo podprli sklepa, ki ga je omenjala. Namreč, sklep je določal, da naj bi na nek način Državni zbor narekoval organom pregona, kako naj

obravnava določene primere, in potem iz nekih lastnih razlag potem seveda ugotavljajo, ali šlo za nek kazenski primer ali ne. Mislim, da to mora biti seveda v domeni samega organa, torej tudi policije in kriminalistov, in seveda Državni zbor ne more z nekimi sklepi narekovati organu pregona, kako naj delujejo. To bi bilo seveda popolnoma neprimerno in ne bi bilo v skladu z demokracijo, ki trenutno, upam, da še vedno velja, in mislim, da velja v Republiki Sloveniji.

Kar se tiče neodvisnosti samega organa. Seveda bi bilo lepo, da bi organ bil pod okriljem ministrstva, ker bi tako bojda lahko veliko več denarja prišparali, ampak žal je tako, da nam pravni red takšne organizacije ne dopušča. Organi, ki so samostojni, morajo biti samostojni in neodvisni. Če bi seveda bil organ pod Ministrstvom za delo, bi seveda moral institut oziroma zagovornik biti odgovoren ministru, kar pa seveda pomeni, da kot takšen ne more biti neodvisen, če je seveda odgovoren ministru. Tako da pravni red enostavno ne dopušča, da bi bila organizacija instituta tako organizirana, kot je že omenila kolegica Irgl. Tudi kar se tiče Varuha moramo poudariti, da naloge varuha so na nek način utemeljene tudi v ustavi in dejstvo je, da Varuh človekovih pravic nadzira javne organe ne pa zasebnega sektorja, če lahko rečem tako poenostavljeno. Zagovornik bo nadziral tako javni sektor kot tudi zasebni sektor in ga analiziral. Varuh zasebnega sektorja ne analizira. Če bi želeli pravzaprav realizirati vse te pomisleke, ki jih je imela Poslanska skupina SDS v razpravi preko razprave kolegice Irgl, potem bi seveda morali spreminjati kup neke zakonodaje, da bi seveda do tega lahko prišlo.

Kar se tiče amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije, ki bi rada črtala iz zakona dikcijo "spolne identitete" in "spolnih značilnosti", v Poslanski skupini SMC enostavno ne moremo pristati na sprejem takšnega amandmaja, ker je takšna dikcija seveda praksa Evropske unije in mednarodnega prava s področja človekovih pravic. Dejstvo je, da je Slovenija ena izmed redkih držav, ki osebne okoliščine spolnega izraza nima v protidiskriminacijski zakonodaji, tukaj so nam blizu samo še Ciper, Litva in Romunija, ostale članice Evropske unije pa to dikcijo imajo in mislim, da je prav, da se tudi v nekem notranjepolitičnem smislu, seveda zakonodajo, približamo tistim državam članicam, ki seveda neko udejstvovanje proti-diskriminacijskega stališča razume progresivno. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Martina Vuk, državna sekretarka, izvolite... Replika. Oprostite. Gospa Eva Irgl, replika.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Kot veste, sem bila omenjena v razpravi gospoda Tabakovića. Gospod

Tabaković, jaz bi prosila, da ste v Stranki modernega centra ne sprenevedate. Vi ste dejansko glasovali proti šestim sklepom, ki sem jih jaz kot predsednica komisije predlagala v zvezi z razpravo o povojni moriji. In jaz osebno vam verjamem, da vi želite, da se vse mrtve dostojno pokoplje, ampak problem je, ker je potrebno nekatere korake še prej storiti, ampak ste pa proti tem korakom. Zakaj to trdim? Ker ste glasovali proti ključnim sklepom. In da bom natančna, da ne bodo ljudje mislili, da to govorimo kar na pamet, pogledjte, jaz sem predlagala Vladi, da vzpostavi javno bazo referenčnih DNK, kjer bodo sorodniki žrtev lahko spravili svoje vzorce DNK za potrebe primerjave z DNK žrtev. Vi ste bili proti temu sklepu. Potem, predlagala sem Vladi, da pozove vse pravosodne organe k poročanju o razlogih za neizvedbo preiskovalnih dejanj za vsako morišče, za katero bo komisija v skladu z drugim odstavkom zakona začela postopke prekopa. Bili ste proti, ne samo vi v SMC, ampak celotna koalicija. Bili ste proti tudi temu, da se v skladu s 16. členom čim prej imenuje nova komisija Vlade za reševanje vprašanj prikritih grobišč. Čeprav veste, da je to treba storiti, tudi proti temu sklepu ste bili. In seveda, ta sklep je nakazoval tudi, da se vanj imenuje člana Društva nova slovenska zaveza. Ja, ampak to je pomembno, da je ta član, takšen član tudi v tej komisiji. Potem, predlagali smo Vladi, da razmisli o možnostih pokopa žrtev komunizma na način, kot bilo to izvedeno v primeru žrtev v Srebrenici. Kar pomeni, da je treba najprej ugotoviti identiteto žrtev, ter v luči pietetne pokopati vsako žrtev v svoj grob, saj je grob neodtujljiva pravica vsakega posameznika. Tudi proti temu sklepu ste glasovali. Glasovali ste tudi proti temu sklepu, da komisija predlaga Vladi, da pridobi mnenja vlad Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Bosne in Hercegovine in tako naprej glede pokopa žrtev v skladu s prakso in pristopom, uveljavljenim v primeru identifikacije žrtev v Srebrenici. Tudi proti temu sklepu ste bili. Ko se govori tako na pamet, ni to pošteno in ni odgovorno. Mislim, da je treba vedeti in prav je, da ljudje vedo, kajti ravno to, kar sem povedala, to pa je dejansko tudi diskriminacija. Diskriminacija vseh tistih, ki imajo pravico vedeti, in diskriminacija vseh tistih, ki imajo pravico do dostojanstva in rehabilitacije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sedaj pa izvolite gospa Martina Vuk, državna sekretarka.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Lep pozdrav še enkrat!

Mislim, da se moram odzvati na nekatere navedbe v okviru te razprave k amandmaju k 1. členu. Danes je beseda diskriminacija zelo velikokrat uporabljena, seveda sodi k obravnavanemu zakonu, prav pa je tudi, da vzpostavimo ustrezne organe, ki bodo presojali

o tem, kaj je diskriminacija, kdaj do nje pride, kako se jo ustrezno sankcionira, kdaj jo je treba odpraviti in na kakšen način.

Kar se tiče naprej samega amandmaja k 1. členu, poslanka Cink in poslanec Tabakovič sta že obrazložila oba izraza, ki sta kot osebni okoliščini med drugim tudi poimenovana v 1. členu. Pomembno je poudariti, tukaj govorimo o transspolnih osebah. Torej, to so osebe, ki imajo spolno identiteto, ki je drugačna, od njihovega biološkega spola, in to identiteto izražajo na drugačen način, kot bi bilo pričakovati, kot je običajno za ta njihov biološki spol. O tem govorimo. Kot je bilo že naštet, primerjalnopravno gledano z drugimi državami Evropske unije, je Slovenija ena redkih, ki teh osebnih okoliščin nima v nobenem zakonu nikjer poimenovanih in ki v svoji protidiskriminacijski zakonodaji tega nima izpostavljenega, ampak se obravnava v okviru ostalih, drugih osebnih okoliščin. Zato je treba to izpostaviti, ker to je tudi treba poudariti, gre pa tukaj za razliko med samo spolno usmerjenostjo. Torej, za te osebe ni določeno, kako so spolno usmerjene zaradi svoje spolne identitete in spolnega izraza.

Kar se tiče drugih navedb, to, da je neprimerno, na kakšen način vzpostavljamo ta novi organ, kako je to predlagano v zakonu, kako bi moralo biti drugače in kako bi tudi na drugi način lahko zadostili samim direktivam, ki jih prenašamo in da dejansko ne bi prišlo do nadaljnega postopka Evropske komisije proti Sloveniji. Naj vam povem, da smo se deleč največ časa pri pripravi tega zakona ukvarjali, na kakšen način vzpostaviti to neodvisno telo, ki bo lahko opravljalo vse naloge, ki jih mora opravljati v skladu z direktivami, ki so mu naložene, in kateremu bo zagotovljena dovoljšnja samostojnost in neodvisnost, da lahko opravlja svoje delo, da lahko te naloge opravlja in da tudi zadostimo vsem zahtevam Evropske komisije. Izkazalo se je, da, ja, seveda, ena varianta bi bila v okviru inštituta Varuha človekovih pravi, vendar, kot je bilo danes že večkrat poudarjeno, potem bi morali spremeniti ustavo. Postopek spremembe ustave pa ni tako zelo preprost, da bi lahko to naredili zelo na hitro, in ni rečeno, jaz ne dam roke v ogenj, da bi pri tem postopku spremembe ustave dosegli soglasje, da je to treba urediti na tak način, da se lahko zagovornik oziroma zagovornica načela enakosti imenuje pri Varuhu človekovih pravi. Zato je predlagan zdaj samostojni in neodvisen organ kot drugi državni organ in v skladu s tem primerljivo z ostalimi neodvisnimi državnimi organi je tudi predlagan postopek imenovanja samega zagovornika oziroma zagovornice. In ker smo se že na odboru precej intenzivno pogovarjali o tem načinu, naj še enkrat ponovim vprašanje: Na kakšen način pa bo bolj neodvisno lahko imenovana ta oseba kot pa po tej proceduri, kot je predlagana, ko pa vse funkcionarje, ki so predstojniki teh samostojnih državnih organov, imenuje Državni zbor? Na kakšen način? Lahko rečete z dvotretjinsko

večino, ampak to je način, na katerega, to je večina, ki je potrebna za imenovanje varuha oziroma varuhinje človekovih pravi, pa smo danes slišali, saj vemo, da tudi varuhinja ni neodvisna. Torej, kako bomo potem zagotovili to potrebno neodvisnost?

Kar se tiče samih sredstev, ki so potrebna za vzpostavitev tega inštituta, govorimo o 200 tisoč evrih na leto. Letni proračun tega organa je predviden v višini 200 tisoč evrov. Lahko si naštevamo, koliko štipendij je to, koliko nadomestil brezposelnih, koliko denarnih, socialnih pomoči in podobno, ampak naj spomnim, štipendija, državna štipendija, nadomestilo za brezposelnost, denarna socialna pomoč in vsi ostali socialni transferji so zakonska pravica. Tisti, ki izpolni pogoje, mu pripada, ne glede na proračunsko postavko, ki je določena za ta namen. Tej osebi to pripada, tako da s tem ne krnimo in ne posegamo v denarno socialno pomoč, v druge transfere in podobno. In če bi bila zlobna, bi pripomnila, koliko denarja je pa potrebnega za en sam referendum, pa jih preštejte, koliko smo jih imeli do danes in koliko takih organov, štipendij, denarne socialne pomoči drugih transferov, novih delovnih mest, subvencij in ne vem česa še vse smo s tem zapravili, pa je bilo pač potrebno to financirati, ker imamo tako ureditev, da je treba referendum izvesti, če so za to izpolnjeni vsi pogoji, ki morajo biti izpolnjeni. In je bilo to izvedeno.

Ko govorimo o višinah globah, ki so določene v temu zakonu, so izenačene s tistimi višinami, kot so določene za globe v Zakonu o delovnih razmerjih. S tem so izenačene in tako smo prišli do teh višin glob, tako da niso pretirane, niso umetno ustvarjene, nismo si izmislili, ampak smo jih uskladili, ker vemo, da tudi Zakon o delovnih razmerjih s področja zaposlovanja prepoveduje diskriminacijo, določa, kaj mora biti izpolnjeno, kaj je prepovedano in določa tudi, da je inšpekcija za delo tista, ki je pristojna ugotavljati tovrstno diskriminacijo.

Ko gre za obrnjeno dokazno breme in se izpostavlja, kako uvajamo neko novost, ki bo pomenila blazno spremembo, ko ne bo treba ničesar dokazovati, je treba povedati, da obstoječi veljavni zakon ZUNEO, s kratico imenovan, že sedaj vsebuje obrnjeno dokazno breme. Celó več, zdaj smo celo nekoliko zaostriili to obrnjeno dokazno breme, tako da bi lahko govorili v resnici o nekem deljenem dokaznem bremenu, ker namesto te dikcije, ki je trenutno veljavna, da mora navajati dejstva tisti, ki nekomu trdi, da je diskriminiran, jih mora poslej izkazovati. Kar pomeni, da je to vendarle nekoliko strožja oblika in dikcija, ki jo je potrebno izkazati.

Na začetku smo slišali pa tudi v razpravi na odboru, da bo to nek vsemogočni zakon, ki bo vpeljal vsemogočni organ, katerega namen je onemogočiti vse tiste, ki drugače razmišljajo, kot to določa večina, tisti, ki odloča, ne vem kdo, in

da je to torej neko sredstvo, prikrito sredstvo za to, da se vzpostavi tak organ, ki bo vse po vrsti kaznoval, če bo nekdo rekel nekaj, kar nekdo, ki drugače misli, ne želi slišati. Jaz mislim, da je zelo nevarno na ta način razpravljati, uporabljati take besede, še posebej zato, ker je pa potem poslanka Irglova v resnici pravilno ugotovila, da ta novi organ, to novo telo ima inšpekcijska pooblastila, nima pa prekrškovnih pooblastil. Torej le ni tako zelo vsemogočen, da bi lahko kar po dolgem in počez izrekal globe. Naj spomnim, glob zagovornik oziroma zagovornica načela enakosti ne more izrekati, sploh jih ne more izrekati. Ampak vodi inšpekcijski postopek in v okviru tega inšpekcijskega nadzora ima naslednje pristojnosti oziroma lahko odredi odpravo nepravilnosti, ugotovljenih pri izvajanju inšpekcijskega nadzora v roku, ki ga določi, predlaga sprejetje ustreznih ukrepov za preprečitev nadaljnje diskriminacije oziroma odpravo posledic diskriminacije v roku, ki ga določi, in prepove nadaljnjo diskriminacijo, lahko pa zadevo tudi odstopi naprej pristojni inšpekciji. To pa so obstoječe inšpekcije, ki imajo obstoječe pravne podlage, ki imajo Zakon o inšpekcijskem postopku, po katerem delujejo, ki potem v konkretnih primerih ugotavljajo, ali je prišlo do kršitev oziroma do diskriminacije, in lahko odredijo globo in omogočeno je tudi sodno varstvo. To je v bistvu konkreten učinek za konkretne primere, ki ga prinaša ta zakon.

Kar je pa zelo pomembno in med tistimi štirimi nalogami so še ostale, ki so izjemno pomembne, je ta tako imenovana preventivna vloga. Obveščanje, osveščanje, poročanje, dajanje priporočil za to, da se dejansko začnemo pogovarjati, da gre skozi neko sito, kaj je v resnici diskriminacija, ne da se jo uporabi po potrebi, ko se nam zdi, da ta beseda lepo paše v naš kontekst. To je namen tega organa, da se dejansko vzpostavi praksa, ko nam bo več ali manj veliki večini jasno, kaj pač diskriminacija je, zakaj je prepovedana in zakaj je prav, da jo preprečujemo bistveno prej, preden sploh pride do prvih znakov, da bi lahko nastala, kaj šele, ko je že nastala.

Mogoče samo še mimogrede, trenutno je v državi 107 tisoč brezposelnih in ne 120 tisoč. Številka se iz meseca v mesec zmanjšuje. Vemo, da od februarja naprej so medletna nihanja taka, da gre brezposelnost navzdol. In se bo še zmanjševala kar nekaj časa. Začeli so se ukrepi črpanja evropskih sredstev, ki so namenjeni aktivni politiki zaposlovanja. Že kar nekaj časa imamo vzpostavljen sistem javnih del, da ne naštevam tudi drugih zadev, ki se delajo. To ni naše edini področje, ki ga pokrivamo. Mi se radi pošalimo in rečemo, da smo mi ministrstvo z najdaljšim imenom in tudi z izjemno širokim področjem delovnih nalog. In to področje in ta zakon je ena od teh nalog. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati pri 1. členu?
Izvolite, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovane predstavnice ministrstva, državna sekretarka s sodelavkami, kolegice in kolegi!

Spoštovana državna sekretarka, najprej bi se rad obregnil ob vašo zaskrbljenost o stroških referendumu. V tej državi imamo demokracijo. In referendumu so bili in še bodo, to je osnovni instrument demokracije, kjer vlada ljudstvo. Sama beseda prihaja, kot sami veste, iz dveh starih grških besed demos in kratein. Pa ne bom naprej razpredal. Na referendumu so se ljudje odločili tudi za članstvo Republike Slovenije v Evropski uniji, na plebiscitu so se odločili za samostojno državo. Seveda pa kakšen referendum oziroma rezultat kakšnega referenduma ministra, ministrice zabolijo. Ampak zdaj ne bom o tem. Prepričan pa sem, če bi sam bil minister, pa bi se zgodil referendum, ko se je zgodil 20. decembra lani za področje, za katerega je bil odgovoren, bi odstopil na isto referendumsko nedeljo, ko je bil referendum.

Tukaj bi se rad v nadelavanju zahvalil spoštovanemu kolegu Robertu Battelliju, ki je odkril, da je pri našem amandmaju prišlo do lapsusa. Pri samem pretipkavanju izrazov, kot so spol, narodnost, rasa in etično poreklo, vera ali prepričanje, invalidnost, starost in tako naprej, spolna usmerjenost, nam je za besedno zvezo "etnično poreklo" izpadla besedica "jezik". In kolega Battelli je z matematično natančnostjo bral ta amandma. Zahvaljujem se mu, opravičujemo se, zgodil se je lapsus. Najbrž vsi veste, da smo zagovorniki jezika večinskega naroda narodnih manjših, še posebej smo zagovorniki maternega jezika, čeprav zaenkrat še nimamo definicije, kaj bo materni jezik, ko bo otrok imel dva očeta.

Mi smo ta amandma spisali, ker se dejansko strokovno poglobljamo tudi v teorijo spola, iz katere sta vzeti dikciji, kot sta "spolna identiteta" in "spolni izraz". Veliko smo prebrali o znani Slovenki, ki se je izpostavila v referendumski kampanji in tudi sicer deluje na področju družinske terapije in bo morda že doktorica s področja teorije spola. In potem najbrž nekaj ve. V tujini je doktorirala oziroma bo doktorirala v zelo kratkem, če še ni, nimam natančnih podatkov. Tako da so tukaj v obrazložitvi amandmaja jasno utemeljeni naši razlogi, zakaj mislimo, da bi bilo dobro ta amandma sprejeti. Najbrž formalno nimamo več možnosti, da bi v predlog amandmaja ponovno vključili tudi besedico "jezik", ki, kot rečeno, je izpadla zaradi lapsusa. Kar se tiče novega organa zagovornika. Ja, zelo težko je reči, da je nek organ, ki ga postavlja zakonodajna veja oblasti, Državni zbor, da je neodvisen. Ta bo zelo odvisen, ker je pri ministru. Bilo bi morda boljše, če bi bil pri Varuhu človekovih pravic. Je pri ministru in na nek način, napisano ali

nenapisano, mu bo ministrica oziroma minister neke vrste šef.

Obžalujemo, da tudi pri tem zakonu kot pri tistem iz prejšnje točke dnevnega reda, ko smo govorili o partnerski skupnosti, predlog zakona kolega Janija Möderndorferja, ni prišlo do nekega širšega konsenza. Kako bo zdaj ta zagovornik izbran? Ja, izbrala ga bo koalicija. Povsem normalno, in to ni dobro. Če bodo koalicije levo nagnjene, dovolite, da špekuliram, bo ta organ deloval v smislu ustavitve desnico. Če bo ta organ postavila nekoč desna koalicija, dovolite, da špekuliram, bo ta organ deloval v smislu ustavitve levico. Tako bodo te zadeve delovale. Zakaj to govorim? Zato, ker imamo izkušnje. Poglejte KPK, tisti prejšnji. No zdaj pa tako imamo razsulo, ga pravzaprav nimamo. Organa namreč.

Zato je tukaj ponesrečena ta definicija zagovornika in imam občutek tudi glede na dosedanje izkušnje, ko gre za razne diskriminacije, kako se bo tu ta organ odzival. Ali bo organ, ko bo nek zasebnik, nek direktor in lastnik podjetja imel na razpolago za, recimo, kandidata za tehničnega direktorja, direktorico eno žensko in enega moškega, oba z enakimi kompetencami, in bo izbral na primer moškega. Najbrž se bo lahko gospa, ki ni bila izbrana, pritožila temu zagovorniku. Kako bodo potem zadeve tekle? Mene namreč zanima, kako bodo zadeve delovale v našem življenju, kdo bo sedaj tukaj manj ali bolj diskriminiran. Diskriminacija je seveda vprašanje, ki je izjemno občutljivo in ga je treba rešiti. Ja, treba ga je rešiti. Je pa to področje pravzaprav področje našega življenja, ki je tako zapleteno, da se nam pravzaprav vsako minuto lahko poraja neka diskriminacija. Ne vem, kako bo ta zagovornik sploh vse te diskriminacije obvladoval.

Mene tudi zanima, spoštovana državna sekretarka, kdo je avtor tega besedila zakona. Prosim, ne mi odgovarjati, da ministrstvo, ker tam so ljudje. So bili zunanji sodelavci povabljeni k sodelovanju? Kdo so ti zunanji sodelavci? To me zanima.

Verjamem, ker smo proevropska stranka, Nova Slovenija – krščanski demokrati smo proevropska stranka, in verjamem, da je treba te zadeve urediti v skladu z evropskimi normami. Me pa tudi zanima, čeprav je bilo to vprašanje danes menda že izpostavljeno, zakaj ta zakon ne implementira, ne daje niti minimalne pozornosti sprejeti resoluciji o diskriminaciji evropskih kristjanov. Pa tukaj se sedaj pravzaprav želim osredotočiti na odpravo diskriminacije pri vseh verskih skupnostih, ki so registrirane v Sloveniji. Ne želim posebej izpostavljati kristjanov, čeprav pravic kristjanov ne jemljemo dovolj resno, tako pravi Svet Evrope. Svet Evrope to pravi. Po razpravi, to je bilo tam februarja lansko leto, morda konec januarja lansko leto, v kateri je bilo govora o več primerih dejanskega in pravnega nasilja nad evropskimi kristjani, je Parlamentarna skupščina Sveta Evrope na svojem zimskem zasedanju 29.

januarja lani z veliko večino navzočih glasov sprejela resolucijo, ki v državah članicah zahteva več verske svobode in spoštovanje verskega pluralizma. Kaj je Slovenija naredila na tem področju? Ta resolucija zahteva v državah članicah, mi smo država članica, zahteva več verske svobode in spoštovanja verskega pluralizma. Kar 67 glasov je dobila ta resolucija, samo dva parlamentarca sta nasprotovala, 15 pa je bilo neodločenih. In Evropa, kolegice in kolegi, bi morala biti mednarodni vzgled spoštovanja verske svobode. Žal postaja nasprotje tega ideala evropskega povezovanja. Množijo se poročila o nasilju, vandalizmu in drugih oblikah sovražnosti do kristjanov in cerkva na evropskih tleh. Mediji te pojave praviloma niti ne zaznajo in o njih ne poročajo. Z obsodbami so zelo skope tudi pristojne državne ustanove.

In še o tej Parlamentarni skupščini Sveta Evrope. Parlamentarci so nacionalne zakonodajalce pozvali, torej tudi Državni zbor Republike Slovenije, da poskrbijo za razumno ureditev razmer, ki bo v praksi spoštovala svobodo veroizpovedi. In sedaj sprašujem predlagatelje in tiste, ki ste napovedali podporo temu zakonu, ali je domača naloga, ki smo jo dobili na Svetu Evrope, s tem zakonom opravljena. Seveda pa vsi vemo, kako je pri nas s pravno državo. Lahko bo črka zakona še tako lepa, lahko bo pozlačena, kakšno bo pa izvajanje, je pa seveda lahko velik problem in moja osebno velika zaskrbljenost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa. S tem zaključujem razpravo k 1. členu.

V razpravo dajem 6. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati?

Dr. Matej T. Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

Do zakona smo na matičnem delovnem telesu bili precej zadržani. V postopku se je nekoliko popravil, naredili smo nek določen napredek predvsem v točki, kjer je zagovornik dobil možnost, da samostojno vloži zahtevo za presojo ustavnosti. Ampak neke pomanjkljivosti še ostajajo. Sedaj konkretno pri 6. členu je problem, o katerem smo deloma že poslušali danes, in sicer gre za invalide. Invalidi na vseh področjih življenja tukaj tako ali drugače naletijo na celo vrsto nekih ovir, ki bi se jih pravzaprav dalo enostavno odpraviti, če bi pristojni organi opravljali svoje delo. In to je ravno to, čemur se reče razumna prilagoditev ali primerna prilagoditev, ki je pravzaprav nekaj, kar je že zakonska kategorija. Sedaj recimo zelo banalen ali pa hipotetičen primer. Če bi imeli poslanca, ki bi bil izvoljen in bi bil v invalidskem vozičku, bi morali seveda prilagoditi to poslansko klop, odviti ta stol, zapolniti vrzel in mu omogočiti, da

lahko dostopa s tem vozičkom. Večja težava bi bila v drugih sejnih sobah kjer je to verjetno že bistveno večji podvig. Bilo je veliko protestov, kar se tiče tega, glede te razumne prilagoditve, predvsem s strani civilne družbe, ampak je to potem iz zakona izpadlo. V Združeni levici predlagamo preprosto rešitev, in to je ta, da se opredeli posredna diskriminacija z razširitvijo definicije iz Zakona o izenačevanju možnosti invalidov. Na tak način bi lahko zagovornik vse instrumente, ki jih ima, uporabil tudi za zaščito pravic invalidov. Skratka, predlagamo, da se v sam zakon opiše tudi ta tako imenovana razumna prilagoditev. V nasprotnem primeru ostane vse odvisno od inšpekcij, ki za to niti niso specializirane, kakršna je na primer prometna inšpekcija. Imamo še vedno eno področje, ki je zelo neustrezno rešeno. Tukaj bi želel tudi na nek način odziv Vlade. Država sekretarka se na seji odbora ni opredelila do tega amandmaja, je pa izrazila zadržek, da bi ta sprememba zahtevala več sredstev. Citiram, "ta razuma prilagoditev že obstaja, ni pa uveljavljena na vseh področjih v celoti, tukaj se strinjam, je pa treba ocenjevati to tudi v luči tega novega organa kapacitet in se bojimo, da ne bi ugriznili v preveliko jabolko v tem primeru." Jaz bi tukaj naprosil predstavnike Vlade, da jasno povedo slovenski javnosti in predvsem tistim, ki so invalidi, ali je Vlada pripravljena zagotoviti ta sredstva – gre za približno 30 tisoč evrov – zato da bi ena oseba preverila dejansko stanje na tem področju.

Mi ocenjujemo, da je to več kot potrebno, da je nujno, zato tudi predlagamo ta amandma.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Državna sekretarka Martina Vuk, izvolite.

MARTINA VUK: Hvala lepa.

Dvakrat ali pa trikrat danes v razpravi je bila omenjena ta razumna oziroma primerna prilagoditev in vedno se je kot razlog navajalo, da je primerna prilagoditev za invalide. Naj vam povem, da ZIMI, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov v svojem 3. členu definira primerno prilagoditev, kjer pravi, "primerna prilagoditev pomeni potrebne zakonodajne, upravne in druge ukrepe, ki ne nalagajo nesorazmernega bremena, kadar so v posameznem primeru potrebni, da se invalidom na enaki podlagi kot drugim zagotovi uživanje ali uresničevanje pravic in svoboščin." 9. člen pravi: "Uporaba in prilagoditev objektov v javni rabi. Objekte je potrebno primerno prilagoditi med samo gradnjo oziroma rekonstrukcijo objekta. Dostop do obveščeniosti. Primerne oziroma razumne prilagoditve v invalidom dostopnih oblikah zapisov jezikov in tehnologij..." in tako dalje.

Glede zaposlovanja. ZZRZI, Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov priznava pravico do zaposlitvene rehabilitacije, do prilagoditve delovnega mesta in

pravi, da se možnost zaposljivosti zagotavlja s prilagoditvijo ali uporabo sodobnih tehnologij, da mora biti izdelan načrt prilagoditve delovnega mesta in delovnega okolja invalidom in tako dalje. Tako na splošni ravni, ki jo določa Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, kot glede zaposlovanja invalidov, ki jo določa Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, imamo zakonsko rešene določbe glede primernih prilagoditev. Če te primerne prilagoditve niso izvedene, je treba ukrepati. Splošna določba v Zakonu o varstvu pred diskriminacijo glede razumnih oziroma primernih prilagoditev pa bi pomenila, da morajo biti te prilagoditve narejene za vsako osebno okoliščino, torej tudi zame, ki sem visoka 154 centimetrov in imam marsikdaj težave, ker marsičesa ne dosežem in ne zmorem in ni prilagojeno meni. Bi bilo razumno, ampak ali smo sposobni to povsod zagotoviti na ta način? Zato sem rekla, da ne upam reči, da ne bomo ugriznili v preveliko jabolko glede invalidov, so pa primerne prilagoditve uzakonjene, določene in obvezne. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Doktor Tašner Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Jaz mislim, da bi tu ravno ta argument moral potem potrditi ta amandma. Če imamo vso zakonsko podlago in so stvari urejene, zakaj ne tega dodati kot definicijo v zakon, ki določa varstvo pred diskriminacijo. S tem samo razširimo polje, na katerem deluje zagovornik načela enakosti. Mislim, da je to samo dodatek, ki bi dajal podlago, da se posebna pozornost podeli tudi tem primerom. Skratka, takrat, ko so invalidi tisti, ki so diskriminirani.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz bi mogoče si vendar dovolil samo eno informacijo. Državni zbor ima natančno določeno, kaj storiti, če bi bil izvoljen poslanec na invalidskem vozičku. Tako tega problema ni. Ko so bili ti načrti delani, so bile tudi narejena dvigala pri stopnicah, da sta obe dvorani dostopni v tem primeru, kar velja ne samo za sejo zbora, ampak velja tudi za ostale prireditve v Državnem zboru.

Želi še kdo razpravljati? Ne.

Zaključujem razpravo in v razpravo dajem 33. člen ter amandma poslanske skupine Združene levice.

Doktor Matej Tašner Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Podobno kot pri prejšnjem tudi tu še vedno obstaja neka težava, in mislim, da je ta tudi morda ena ključnejših v tem zakonu. Iz predloga zakona, predvsem kar se tiče 33. člena, ni razvidno, ali bo moral tožnik dokazati namen. Vemo, da dokazovanje namena je nekaj, kar je izjemno

zahtevno. To je gotovo eden od razlogov, zakaj ni v Sloveniji sodne prakse in zakaj v Sloveniji nihče ni obsojen zaradi diskriminacije. To seveda ne pomeni, da diskriminacije ni, to je itak že statistično jasno, kaže pa na to, da imamo neko konkretno težavo.

Če vzamemo analogijo, je to zelo podoben primer, kot je pri kaznovanju delodajalca, ki ne plačujejo socialnih prispevkov. To je kaznivo dejanje po 196. členu Kazenskega zakonika, vendar mora tožilec dokazati, da je delodajalec ravnal zavestno. Zato tožilci niti ne vlagajo tožb, obtožnic, kaj šele, da bi bil kdo obsojen, ker je dokazati namen nekaj, kar je praktično nemogoče.

Z našo rešitvijo, s predlaganim amandmajem izrecno zapisujemo, da se določi, da ni treba dokazovati namena v teh primerih. Mislim, da je diskriminacija nekaj, kar je jasno. Tisti, ki jo občuti, seveda ni njegov položaj nič kaj drugačen, ali gre za nekaj, kar bi bilo namerno ali nenamerno. Tudi tukaj bi prosil predstavnike Vlade, da se opredelijo do te rešitve, da se zapiše ta nepotrebost dokazovanja namena, ker če kdo, potem bi se ravno oni morali zavedati, da je žrtvi diskriminacije, ponavljam, popolnoma vseeno, ali do diskriminacije pride namerno ali zaradi nekakšne malomarnosti ali kaj drugega. Absurd je pravzaprav, da se dopušča takšna situacija, kjer pravzaprav tisti, ki so na nek način žrtve, nimajo nekih ustreznih varovalk za to, da bi svoje situacije razrešili.

Torej, ali predlog, tako kot je predlagan, zahteva dokazovanje namena, ker to seveda ni izrecno opredeljeno. Če ga, je to nesprejemljivo in zato predlagamo, da se ta amandma sprejme.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati pri 33. členu? Izvolite, gospa Martina Vuk, državna sekretarka.

MARTINA VUK: Hvala lepa.

Samo pojasnilo. 34. člen določa obrnjeno dokazno breme in tam piše: "Kadar diskriminirana oseba v postopku pri zagovorniku, pristojni inšpekciji ali drugem postopku, v katerem zahteva obravnavo diskriminacije, izkaže dejstva, ki opravičujejo domnevo..." Torej ni treba dokazati namena, mora izkazati dejstva, ki opravičujejo domnevo in takrat mora tisti, za katerega se zatrjuje, da diskriminira, torej kršitelj mora dokazati, da v obravnavanemu primeru ni kršil te prepovedi oziroma da je neenako obravnavanje dopustno v skladu s tem zakonom. Zato menimo, da ni treba izrecno izključevati namena. Tam, kjer pa gre za nekaj, kjer se ugotavlja, ali bi lahko diskriminacija nastala, tam pa je pomemben namen, ker drugače ne moremo ugotoviti, ali bi lahko nastala ali ne.

Zato se nam ne zdi potrebna ta sprememba. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Izvolite, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik za dano možnost.

Jaz bi lepo prosil državno sekretarko, če mi lahko odgovori na moje vprašanje, kdo je avtor tega predloga zakona, kdo so organizacije in posamezniki, ki so bili povabljeni k snovanju tega besedila.

Hvala lepa za odgovore.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Izvolite, državna sekretarka gospa Martina Vuk.

MARTINA VUK: Seveda lahko odgovorim, čeprav obravnavamo zdaj posamezne amandmaje, tako da ne vem, ali je to v skladu s poslovníkom, bom pa vseeno odgovorila, če dovolite.

Avtorice oziroma avtorji tega zakona so sodelavci in sodelavke z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Zakon se je nekoliko spremenil tudi v medresorskem usklajevanju z drugimi ministrstvi, z drugimi državnimi organi, s katerimi smo ga usklajevali, predvsem z informacijsko pooblaščenko glede varstva osebnih podatkov, tudi z varuhinjo človekovih pravic so potekali pogovori. Opravljeni sta bili v okviru javne razprave dve srečanja, če temu lahko tako rečem, kamor so bile povabljene zelo široko vse nevladne organizacije, ki se kakor koli ukvarjajo s tem področjem oziroma so izrazile interes, da bi bile tam prisotne. Tam je bil osnutek zakona predstavljen in so lahko dale na to pripombe.

Ni bilo nobenega outsourcinga, torej nismo imeli nobenih zunanjih avtorjev, nobenih zunanjih svetovalcev. Podlaga, iz katere smo začeli, je pa poleg obstoječega Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja, potem uradnega opomina Evropske komisije, iz katerega smo izhajali in pa vsebinskih izhodišč oziroma same analize tega zakona, ki ga je pa pripravila delovna skupina, ki jo je imenovala vlada leta 2009 ali 2010, če se spomnim, in je tudi takratna vlada obravnavala informacijo v zvezi z zaključki te delovne skupine. Imenovana pa je bila takrat ta delovna skupina ravno zaradi grozečega opomina s strani Evropske komisije, da takratno področje in takratni status zagovornika načela enakosti, ki je bil, naj spomnim, urejen v okviru Urada za enake možnosti, ki je bil takrat kot urad Vlade imenovan. Že takrat je komisija začela postopek in dejala, da je to neustrezno. Leta 2012 pa je takratna vlada preuredila na ta način službe in urade vlade, da je Urad za žensko politiko ukinila oziroma ga priključila Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve in je tudi zagovornik načela enakosti postal eden od zaposlenih na ministrstvu, torej brez nekega posebnega statusa na delovnem mestu podsekretar, s tem

da je pa bil imenovan tudi za zagovornika načela enakosti

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa za pojasnilo. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 35. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Dr. Matej Tašner Vatovec, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): 35. člen ima tudi eno pomanjkljivost, in to je, da ne predvideva nečesa, kar bi bila tožba v javnem interesu. Problem je v tem, da individualne tožbe niso učinkovito pravno sredstvo v primerih diskriminacije. Če bi bile, bi danes imeli vsaj nekaj sodne prakse na tem področju. Torej nekdo bi že odgovarjal zaradi diskriminacije. A se to žal ne dogaja.

Zato ni čudno, da ljudje niti ne prijavljajo teh primerov, ker je zelo težko priti do neke razrešitve. Če pogledamo samo primer izbrisanih. Ministrstvo za notranje zadeve je izvedlo izbris februarja leta 1992. Prva odločitev Ustavnega sodišča je bila šele leta 1999, kolektivna tožba pred Evropskim sodiščem za človekove pravice se je zgodila šele leta 2012. Če ne bi bilo pogumnih posameznikov in svetovalcev, ne bi prišli nikamor. Pri izbrisanih je šlo za evidentno kršitev človekovih pravic, medtem ko je pri diskriminaciji ta težava, da jo je v veliko primerih zelo težko dokazati.

Z amandmajem dajemo možnost, da bi zagovornik vložil tožbo sam v javnem interesu oziroma v imenu žrtev. Če bi tožba bila uspešna, bi sodišče prepovedalo ravnanja, ki so diskriminatorna, ali pa prepovedalo začetek ravnanj, ki bi lahko pripeljala do diskriminacije. V ta namen zagovorniku ne bi bilo treba pridobiti soglasja žrtev, ker teh ni mogoče natančno ugotoviti ali ker jih ne bi želel izpostavljati. Zagovornik tudi ne bi mogel zahtevati odškodnine kot v individualnih primerih, ker sam ni žrtev in ker žrtve še ni ali niso znane. Doseže pa lahko nekaj, kar je zelo ključno v teh primerih, in to je že predhodna preprečitev diskriminacije.

Na tem področju obstajajo tudi dobre prakse v tujini, kjer imajo ničelno toleranco do teh primerov. Leta 2008 je bila recimo firma Feryn NV obsojena zato, ker je direktor izjavil, da firma ne bo zaposlovala tujcev. Tožbo je vložil organ, ki na Nizozemskem opravlja prav takšno funkcijo, kot je ta funkcija zagovornika. In tako je tudi zastavljena rešitev, ki jo mi predlagamo. Skratka, zagovornik vloži tožbo, s katero zahteva opustitev določenih ravnanj oziroma prepove začetek takšnih ravnanj, ki bi bila potencialno diskriminatorna. Takšno možnost imajo organi tudi v Veliki Britaniji, v Belgiji ni tudi v večini republik nekdanje Jugoslavije.

Diskriminacija po navadi ni nek primer, ki je zgolj individualen, ampak je pretežno kolektivna proti pripadnikom neke narodnosti, spolne usmerjenosti in tako naprej. Tako lahko povlečemo tudi določene analogije. Sindikati

recimo lahko vložijo kolektivno tožbo v primeru množične kršitve, se pravi ne za individualne primere, ampak za množične kršitve, prav tako kot lahko recimo Zveza potrošnikov vloži kolektivno tožbo v javnem interesu. Zlasti naravovarstvene organizacije so primer, ko lahko od sodišča zahtevajo, da onesnaževalec ustavi onesnaževanje, recimo po 14. členu Zakona o varstvu okolja. S tem želim poudariti, da ne gre za neko ureditev, ki bi bila nesistemska ali nepremišljena, ki bi pokvarila čistost našega pravnega sistema. Gre za neko nujno dopolnitev individualnih tožb v primerih, kjer so tudi kršitve velikokrat množične. Tudi tu bi se naslovil na Vlado. Posebna tožba je bila predvidena tako kot v osnutku z novembra kot osnutku z decembra 2015, se je pa kasneje na nek način izgubila oziroma je bila umaknjena. Gre za obrazložitve in tudi proteste, ki so prišli iz nevladnih organizacij. Mi predlagamo, da to možnost dobi samo zagovornik, tako da se lahko tudi pozneje razširi, če se bo izkazalo, da je to neko orodje, ki je potrebno in seveda tudi ustrezno.

Rad bi pa tudi odgovor na to vprašanje, zakaj se je od prvih osnutkov do danes ta določba izgubila.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati na ta člen? Ne. Potem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbor odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 6. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 3. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O REFERENDUMU IN LJUDSKI INICIATIVI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je 11. februarja 2016 in 5. aprila 2016 obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel členov predloga zakona, je predsednica odbora ugotovila, da je obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Dr. Matej T. Vatovec bo podal stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

Maja leta 2013 sta bili sprejeti ne ena, ampak kar dve škodljivi spremembi ustave. S prvo se je v ustavo zapisalo škodljivo fiskalno pravilo, z drugo pa se je krepko omejila možnost za neposredno odločanje volivk in volivcev na referendumu. V Združeni levici nasprotujemo

vsem rešitvam, ki v praksi pomenijo nižanje demokratičnih standardov in omejevanje možnosti sodelovanja javnosti pri najpomembnejših odločitvah. Spremembe Zakona o referendumu in ljudski iniciativi so posledica spremembe ustave, ki pomeni točno to. Kot pri vseh drugih zgrešenih ukrepih je bil tudi pri omejevanju možnosti odločanja ljudstva na referendumu glavni izgovor potreba po varčevanju. Referendumi naj bi se pogosto zlorabljali, njihova izvedba pa naj bi bila predraga. S tovrstnimi izgovori si je oblast želela zagotoviti zgolj eno: preprečiti referendume o tistih ključnih reformah, ki gredo skoraj vedno v škodo državljanov in državljanov. In prav vse takšne reforme se da skriti v eno izmed alinej iz ustave, o kateri referendumu ni mogoče razpisati.

V Združeni levici smo v okviru spremenjenega 90. člena Ustave podpirali zgolj eno rešitev, in to je jasna prepoved referendumov o človekovih pravicah. A v letih od uveljavitve referendumov in zadnjimi odločitvami Ustavnega sodišča se je ta določba povsem izjalovila. V praksi smo se tako znašli v situaciji, ko lahko oblast z izbiro pravega zakona prepreči referendum o vseh škodljivih reformah ali spremembah. Ko pa gre za zakone, ki odpravljajo protiustavnosti na področju človekovih pravic, pa za razpis referendumov ne obstajajo nobene ovire, in ne Vlada, ne koalicija in ne Ustavno sodišče očitno v tem ne vidijo nobenega problema. Še več. Zadnji dve odločbi Ustavnega sodišča jasno kažeta na to, da bo ustavna ureditev referendumov vsakokratni oblasti zagotovila prepoved referendumov že s tem, da bo želen ukrep skrila v pravi zakon. To se je potrdilo ob spornih spremembah Zakona o obrambi. Za Ustavno sodišče je bil dovolj dober argument Vlade, da je sprememba nujna ter da gre za obrambo države. Kako nujna je sprememba dejansko bila, je danes verjetno povsem jasno. Med spremembo zakona in med aktivacijo spremembe je namreč minilo več kot štiri mesece. Štiri mesece pa je več kot dovolj časa za izvedbo referendumov. Ob smernicah, ki jih je začrtalo Ustavno sodišče, je torej možno ugotoviti, da je sprememba ustave veliko bolj škodljiva, kot se je mogoče zdelo na prvi pogled. Spremembe namreč vsakokratni oblasti zagotavljajo, da lahko pod krinko nujnosti prepreči prav vsak referendum. No, razen referendumov o človekovih pravicah. V praksi to pomeni, da bi lahko vlada brez večjih težav, zaradi nujnosti seveda, na primer ponovno znižala pokojnine, znižala in omejila socialne pravice, najverjetneje posegla celo v minimalno plačo. Volji ljudstva se bo najverjetneje poskusila izogniti tudi pri sklepanju škodljivih tajnih sporazumov, ki so aktualni ravno v tem trenutku. Na drugi strani pa bi lahko danes razpisali referendume, ki jih pred spremembo ustave ni bilo dopustno razpisati: referendum o pravicah izbrisanih, Romov, beguncev in vseh drugih marginalnih skupin. Za prepoved

referendumov o človekovih pravicah naj namreč v spremenjeni ustavi ne bi bilo ustrezne podlage. Nobenega od navedenih problemov novela, ki je pred nami, ni rešila, niti ni poskušala ublažiti škodljivih posledic spremembe ustave. Še več. Z novelo se je celo predlagalo, da naj se nujni zakoni takoj uveljavijo, če pa se kdo z njimi ne strinja, pa da naj jih izpodbija pred Ustavnim sodiščem za nazaj. Zakon bi poleg tega krepko zožil tudi možnosti pobudnikov za uspeh pred Ustavnim sodiščem, vsakokratno oblast pa postavil v še bolj privilegiran položaj.

V Združeni levici smo zaradi tega zakonu nasprotovali. Ne zaradi nagajanja ali nepripravljenosti za sodelovanje. Zakon je bil še slabši od sprememb ustave. Zakon ni niti poskušal preprečiti najbolj škodljivih posledic in zakon je še bolj kot samo ustavo omejeval možnosti za razpis referendumov, vsakokratno oblast pa postavil v še bolj privilegiran položaj. Ob vsem tem, kar se je po spremembi dogajalo v praksi, bi bila veliko bolj kot sprememba zakona primerna in potrebna sprememba ustave.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo predstavil stališča Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

V Sloveniji kot demokratični državi pripada oblast ljudstvu, državljanom in državljanom, ki jo izvršijo neposredno z volitvami. To določa tudi drugi odstavek 3. člena Ustave Republike Slovenije. V Sloveniji tako kot v večini demokratičnih držav ljudstvo izvršuje svojo suverenost praviloma prek svojih predstavnikov, izvoljenih na volitvah, torej posredna demokracija. Neposredno izvrševanje oblasti predstavlja sicer redkejšo, vendar prav tako pomembno obliko demokratičnega odločanja. Tako kot pri volitvah gre tudi pri glasovanju na referendumu za uresničevanje ustavne pravice do neposrednega odločanja, ki izhaja iz 44. člena v zvezi s tretjim odstavkom 90. člena Ustave, ki tudi po zadnji spremembi ustave ostaja nespremenjen. Predlagana novela zakona je sicer prinašala nekatere spremembe, ki bi bile v skladu z načelom gospodarnosti dobrodošle, objava akta o razpisu referendumov in besedila akta le na spletnem mestu Državnega zbora, Vlade, Državne volilne komisije ter na spletnih mestih upravnih enot, nato odprava obrazcev v fizični obliki za podporo zahtevi za referendum. V Novi Sloveniji smo te spremembe pozdravili, vključno z rešitvijo, da bi bila v primeru podane zahteve za ustavno presojo ugotovitvenega sklepa Državnega zbora o nedopustnosti razpisa referendumov razglasitev zakona mogoča šele po sprejetju odločitve Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Ne glede na rešitve, pa krščanski demokrati ne

moremo razumeti vztrajnega in zgolj pavšalnega zatrdjevanja Vlade, da je potrebno črtanje določbe 25. člena veljavnega zakona, ki določa, da Državni zbor eno leto po razglasitvi referendumске odločitve ne sme sprejeti zakona, ki bi bil vsebinsko v nasprotju z odločitvijo volivcev, in to kljub številnim argumentom, izpostavljenim na seji Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, in kljub obširni razpravi o predlogi amandmaja, ki ga je vložila Nova Slovenija.

Res je, drži, Ustavni zakon maja 2013 zakonodajni referendum na novo uredi in določi, da Državni zbor ni več vezan na izid referenduma, vendar je tudi res, da ima v naši državi, ki naj bi bila demokratična, oblast v rokah ljudstvo. To je nedopustno, da bi Državni zbor kljub jasno izraženi referendumski volji državljanov lahko takoj ali pa v zelo kratkem času ponovno sprejel zakon s podobno vsebino, kot je bila vsebina že zavrnjenega zakona na referendumu. Trditev predlagatelja, da ni pričakovati, da bo zakonodajalec določeno posamezno rešitev ignoriral, tako da bo takoj ponovno sprejel enako odločitev, je v tem primeru popolnoma brezpredmetna in celo zavajajoča. To kaže zadnji referendum o Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Dejstvo je, da je ob zaostreni referendumski zakonodaji volja volivcev, ki so glasovali, tako jasno in odločno izražena, da je nikakor ni mogoče ignorirati, in v tem primeru ne moremo govoriti o ustavnem načelu ljudske suverenosti in demokratičnosti, na katere se je predlagatelj sam skliceval že v samem uvodu.

V naši poslanski skupini opozarjamo na še eno pomanjkljivost. Ob sedanjih zakonskih ureditvah obstaja torej možnost, da se zoper prav vsak zakon vložijo pobude za naknadni zakonodajni referendum s strani nekaterih ozkih bodisi političnih ali pa interesnih skupin in je delo Državnega zbora kot zakonodajalca najmanj oteženo, če ne celo onemogočeno. In te primere poznamo ravno te dni. Te pobude so vedno bolj vztrajne, vedno več jih je prav v zadnjem času, in prav vaša vladajoča koalicija bi morala imeti tudi odgovor pri tem spreminjanju, da ne bi prihajalo do teh konsenzualnih nasprotij. Referendumske pobude bi torej morale biti dejansko omejene le na zares pomembna družbena vprašanja, do katerih se bo opredelila širša javnost, zato bi morali biti pogoji za njeno vložitev bolj zaostreni. Vlado sedaj čaka popravni izpit ob dejstvu, da je rok za uskladitev zakona z ustavnim zakonom potekel že 14. maja leta 2014, in ob dejstvu, da kljub argumentom še vedno ne prisluhne svojemu ljudstvu, bi težko rekli, da bomo o novem predlogu zakona o referendumu in o ljudski iniciativi kmalu spet razpravljali v tem državnem zboru. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo.

Pred nami je dokument, na katerega smo že dolgo čakali in je že v zamudi v samem postopku. Gre za to, da po proučitvi razmer in kvalitativni analizi dokumentov ugotavljamo, da bi bilo bolje pristopiti k novemu kreiranju zakona. Zakaj? Zato ker gre za spremembo koncepta. Gre za spremembo iz potrditvenega referenduma v zavrnitveni referendum. In zaradi povsem drugega koncepta mora biti tudi struktura in celotna nomotehnika do druge zakonodaje drugače urejena. Gre za to, da tudi spreminjamo večje število členov, in tudi zato bi bilo primerno na novo urediti tematiko. Kaj je največji problem? Problem so možne blokade, katerim priča smo tudi v sedanjem času, zato ker tisti, ki je pripravil spremembe, ni predvidel vseh možnih rešitev. Na probleme je opozorila Zakonodajno-pravna služba, ker opozori predvsem na zožitev možnosti iniciative. Še posebej pa je na probleme opozoril Državni svet, ki opozarja, da je omejena referendumska iniciativa, da je tudi predmet odločanja omejen preko vsebin, še posebej pa dvig praga legitimnosti. Glede na vse navedeno vsekakor ni pričakovati, da bomo kmalu priča novi rešitvi. Gre za to, da je potrebno usklajevanje, širši konsenz v družbi in ne samo govorjenje o načelu gospodarnosti in tem, da nas roki prehitujejo in je zadevo treba urediti. Največja nevarnost, ki jo vidim sam, je v tem, da imamo omogočeno kreativno razlaganje zakona. Zopet prihaja do tega, da se na podlagi plačanih mnenj da zelo kreativno razlagati zakon, in pod pretvezo, kot sem že prej omenil, tega, da nas roki prehitujejo in pa gospodarnost v tej krizi, kateri priča smo, potem sprejemamo rešitve, predvsem jih to sprejema Vlada, ki niso ustrezne.

Zato v Poslanski skupini nepovezanih poslancev nismo podprli predlaganih sprememb in pričakujemo povsem drugačen koncept, ki mora biti čim prej pripravljen s strani Vlade, da kreativno začne delovati na področju, za katerega je zadolžena.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mitja Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana predstavница Ministrstva za javno upravo, spoštovane poslanke in poslanci!

Danes je očitno dan sprenevedanj in tudi pri Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi lahko ugotovimo to isto. Tisti, ki so spremenili ustavo in določili enoletni rok za spremembo Zakona o referendumu in ljudski iniciativi, na

nekaterih področjih opozarjajo na to, da so kakšni roki prekoračeni, medtem ko v tem primeru očitno ni večjega problema. Kot je bilo že predhodno povedano, za dve leti smo že prekoračili ta rok in skrajni čas je, da se zresimo in da začnemo resno in konstruktivno razpravljati, da bomo prišli do rešitev, do kakršnih bi moralo priti že zdavnaj, torej še v prejšnjem sklicu.

Tako je ostalo na nas, na današnji koaliciji, da pripravimo predlog in po mojem mnenju se je Ministrstvo za javno upravo in posledično Vlada resno in odgovorno lotila tega vprašanja in zaradi ustavnih sprememb, zaradi katerih je zožen krog pooblaščenih predlagateljev samo na volivce za referendumsko odločanje, iz katerega je po spremembi ustave izvzeto odločanje o zakonih s področja obrambe, varnosti, naravnih nesreč, davkov, izvrševanja proračuna, ratifikacij mednarodnih pogodb in, kot je bilo danes pravilno že ugotovljeno, naj ponovim še enkrat, glede človekovih pravic. Glede človekovih pravic, ki jih jamči ta ustava, seveda ne moremo imeti referendumov, kadar se odloča o vprašanjih, kjer so bile odpravljene neustavnosti, ugotovljene ali neugotovljene neustavnosti, zaradi katerih moramo seveda reagirati in nikakor ne pristajamo na sprenevedanje, ki se s tem v zvezi pojavlja, kakor nam ustreza. Včasih nam ustreza, si želimo spoštovanja človekovih pravic in ustave, takrat ko nam to ne ustreza, pa o tem seveda govorimo povsem drugače. Predlagani zakon vsebuje tudi druge spremembe, ki bi omogočale njegovo učinkovitejše izvajanje v praksi, izboljšale referendumski postopek ter določbe, s katerimi bi se znižali stroški izvedbe referendumov. Prav to je ena od osnovnih potez, ki je pravzaprav narekovala spremembo ustave v tistem času: varčevati, varčevati, varčevati, pa naj stane kar hoče.

Predvidena je uvedba elektronskega postopka zbiranja 40 tisoč podpisov za podporo zahtevi za razpis referendumov in če bi bil zakon sprejet, ne bi bilo več potrebno fizično zbiranje obrazcev podpore. Njihovo posredovanje predlagatelju je bilo prav tako zagotovljeno.

Predlagana ureditev predvideva, da se zakon, o katerem se odloča na referendumu, ne bi več pošiljal vsem gospodinjstvom, temveč bi se objavil na spletni strani državnih organov. Samo pri zadnjih dveh izvedenih referendumih bi z njegovo uporabo lahko prihranili 120 tisoč evrov. Dodatne prihranke bi imeli tudi pri tiskanju obrazcev, saj bi se uvedel elektronski način zbiranja podpisov na upravnih enotah. Negativne posledice zakona bi bile zgolj potrebna nadgradnja informacijskega sistema evidence volilne pravice v enkratnem znesku predvidenem 40 tisoč evrov.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo predlagane spremembe, zanje smo tudi glasovali in se zahvaljujemo Ministrstvu za javno upravo za

vložen trud in dobro pripravljen predlog zakona. Obžalujemo, da izvoljeni predstavniki strank opozicije tega sklica predloga zakona iz najrazličnejših razlogov, beri izgovorov, na seji niso podprli in zato zakon ni dobil zahtevane dvotretjinske večine, čeprav sledi odločitvi, ki so jo sami sprejeli pred tremi leti. Ker zakon ni dobil potrebne dvotretjinske večine se je žal postopek na matičnem delovnem telesu končal, namesto da bi danes razpravljali in sprejeli potrebne spremembe, da bi imeli zakon usklajen z ustavnimi spremembami. Obžalujemo in upamo, da bo v prihodnje kaj boljše, da ne bodo samo trma in politične točke razlog za nesprejetje dobrih predlogov. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ZVONKO LAH (PS SDS): Z novelo Zakona o referendumu in ljudski iniciativi je koalicija hotela dokončno ukiniti vezanost Državnega zbora na odločitev ljudstva na referendumu, hkrati pa ukiniti vse učinkovite kontrolne mehanizme v postopku zbiranja podpisov in tudi kasneje. Koalicija se je sicer glede vezanosti Državnega zbora na odločitev ljudstva na referendumu kasneje premislila, žal pa glede kontrolnih mehanizmov ni hotela pristati na kompromis. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zato novele Zakona o referendumski in o ljudski iniciativi nismo podprli.

Glede na to da predsednik Vlade Republike Slovenije zadnje čase ugotavlja, da tudi spremenjena referendumsko ureditev omogoča zlorabe in oviranje zakonodajnega postopka, želimo spomniti na naš predlog, da bi morali referendumsko ureditev urediti po švicarskem sistemu. Potem bi bila referendum in zakonodajni postopek povsem ločena. Znova pa bi povečali demokratični nivo odločanja v Sloveniji. Če bi se koalicija odločila za spremembe referendumsko ureditve v tej smeri, bomo v Slovenski demokratiški stranki pri tem z veseljem sodelovali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Gospod podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci, gospod minister in predstavniki Vlade! V začetku marca je Poslanska skupina SDS vložila predlog za razpis posvetovalnega referendumov o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji. Volivke in volivci naj bi na tem referendumu Vladi in parlamentu naložili, da z zakonom določi, da število prosilcev za azil ne bi smelo presežati števila prošenj za azil v letu

2015. Konkretne letne kvote še dovoljenih prisilcev za azil niso navedli, a po nekaterih podatkih bi begunci smeli letno vložiti le 277 prošelj za azil. Pri tem se predlagatelj formalno sklicuje na 44. člen Ustave, ki pravi le to, da ima vsak državljan pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri opravljanju javnih zadev. Pri opravljanju torej lahko sodeluje tudi po izvoljenih predstavnikih. Kdaj naj odločajo po tej poti in kdaj z referendumom, ni nikjer določeno oziroma je očitno prepuščeno politični presoji. Še več. Ustava določa le zakonodajni referendum, posvetovalnega pa ne omenja in pri tem še prepoveduje razpis referendumu o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč. To navajam zato, ker predlagatelji v predlogu za referendum navajajo, da so migranti resen varnostni problem države. Dosledno branje ustave torej ljudsko odločanje o nujnih ukrepih za zagotovitev varnosti države prepoveduje. V obrazložitvi predloga lahko beremo, da se bo migrantski val letos nadaljeval in celo povečeval in da vračanje migrantskih skupin iz Avstrije v Slovenijo že poteka in predstavlja nevarnost, da bo Slovenija z zlorabami zakonodaje o mednarodni zaščiti postala žep za migrante, da nimamo urejenih razmer v policiji in vojski, da se Vlada migrantske problematike ne loteva na pravi način. Zato ljudje v občinah, kjer namerava Vlada vzpostaviti migrantske centre, protestirajo. Trdijo tudi, da bi migranti Slovenijo stali kar 144 milijonov evrov letno in tako naprej.

A če začnemo pri denarju, bi se veljajo vprašati, ali ne bi bilo koristneje 3 do 4 milijone, kolikor stane izvedba referendumu, porabiti kje drugje. Tudi za oskrbo beguncev, ki želijo ostati v Sloveniji. Begunska slika v Evropi in zlasti pri nas po relativno uspešnem zaprtju balkanske poti kaže tudi, da so se predlagatelji ne le pri stroških za begunce, ampak tudi pri drugih napovedih in trditvah zmotili. V Sloveniji vse od 5. marca ni prihoda migrantov, prav tako ni nobenega vračanja migrantov iz zahodne Evrope. Slovenija ni postala migrantski žep. Slovenija ni več del tranzitne poti. Vlada je kljub nekaterim težavam uspešno reševala probleme v zvezi z begunskim valom. Nobenih resnih varnostnih zapletov ni bilo, tudi varnost prebivalcev in ne nazadnje beguncev ... / nemir v dvorani/ Prosim, ali je kaj smešnega? / oglašanje iz klopi/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Benedikt Kopmajer, to ni točka dnevnega reda.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Prosim?

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: To ni točka dnevnega reda. Točka dnevnega reda je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o referendumu in ljudski iniciativi.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Se opravičujem.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala, podpredsednik za besedo. Predstavniki Vlade, kolegice in kolegi! Jaz mislim, da bom prebrala pravnega.

Socialni demokrati obžalujemo, da tri leta po sprejetju ustavnih sprememb k 90., 97. in 99. členu Ustave, ki zadeva ureditev zakonodajnega referendumu, lahko danes ugotavljamo, da se je postopek sprejemanja novele Zakona o referendumu in ljudski iniciativi končal, in to po tem, ko so bile ustavne spremembe v maju 2013 podprte s 86 glasovi poslank in poslancev, torej s plebiscitarno večino. Ob podpori ustavnim spremembam smo Socialni demokrati izhajali iz ocene, da obstajajo sprejemljivi razlogi za spreminjanje referendumske ureditve. Spremembe dovoljujejo dostopnost referendumu omejit, ne smejo pa preprečiti ljudstvu, da ne bi mogli zavrniti v Državnem zboru sprejetih zakonov. Po drugi strani pa zakonov, ki jih je sprejela v Državnem zboru ustrezna večina, ne more izničiti peščica oziroma izrazita manjšina vseh volivcev, kar ustava ureja s predpisanim kvorumom. Pomembno je bilo tudi, da se politika samo omeji pri vlaganju referendumskih zahtev. Ob sprejemanju omenjenih ustavnih sprememb se je Državni zbor tudi zavezal, da bo v roku enega leta uveljavil ustrezne spremembe in dopolnitve Zakona o referendumu in ljudski iniciativi, ki bodo usklajene z ustavo. Član strokovne skupine, ki je sodeloval pri pripravi ustavnih sprememb in sodeloval tudi na seji Odbora za notranjo politiko, je povedal, da je ta zakon izjemno pomemben ne samo zaradi zamujenega roka za njegovo uveljavitev, temveč tudi zaradi 21. člena zakona, ki določa njegovo operacionalizacijo oziroma prve alineje drugega odstavka 90. člena. Opozoril je, da se je prav ta neoperacionalizacija tudi že pokazala kot velik problem. Žal se od tega roka še bolj oddaljujemo, ampak ne zaradi Socialnih demokratov. Socialni demokrati imamo ves čas, ne glede na svoj status koalicijske ali opozicijske stranke, enako stališče, da se na razumen način omeji množično vlaganje referendumskih zahtev. Socialni demokrati se vseskozi zavedamo, da se postopek s sprejetjem ustavnih sprememb ni končal, saj ga je treba ustrezno zaključiti še na zakonodajni ravni. Vemo tudi, da vsakršno odlašanje uskladitve zakona z ustavo lahko predstavlja težave pri sprejemanju zakona. Pa ne le zaradi novih razmerij moči in novimi obziri v Državnem zboru, ampak tudi zaradi tega ker se izvedba referendumu lahko uveljavlja na različnih praksah namesto na zakonsko določenem postopku. Zato tudi ne moremo

sprejeti razlage, da se s sprejetjem zakona ne mudi, da ne znamo referendum izpeljati tudi brez zakona, ki bi bil usklajen z ustavo. Odgovornost za nesprejetje zakona je zato tudi na tistih političnih strankah, ki so podprle ustavne spremembe, zakonu pa niso namenili svoje podpore. Kaj pomeni nesprejetje zakona o referendumu in ljudski iniciativi, se kaže tudi v aktivnosti posameznih skupin, ki s pobudami za zbiranje podpisov za razpis zakonodajnega referenduma dejansko upočasnjujejo delovanje zakonodajne veje oblasti.

Socialni demokrati bi zato na tem mestu želeli spomniti, da je prav množično vlaganje referendumskih zahtev povzročilo veliko negativnih posledic za našo družbo in državo, skupaj z njenimi podsistemi. Spomnimo se na odločitve Ustavnega sodišča o dopustnosti referenduma o pokojninski reformi leta 2011, čeprav je takrat ta reforma pomenila bistven dokaz slovenske reformne naravnosti tudi za svetovne finančne trge. Padec pokojninske reforme je bistveno vplival na bonitetne ocene Slovenije, ki so se začele radikalno nižati, posledice pa so občutne še danes. Zaradi takšnih odločitev smo izgubljali predvsem in samo ljudi.

Pa naj zaključim z naslednjim navedenim, zapisanim v raziskovalnem projektu Pravna ureditev referenduma in ljudske iniciative iz leta 2000. "Če naj bo referendum učinkovita oblika neposredne demokracije, ga je treba uporabljati le izjemoma za najpomembnejša politična vprašanja, ni pa primeren za odločanje o zelo zahtevnih strokovnih in zapletenih vprašanjih, zlasti če o njih ni mogoče oblikovati preglednih in vsem razumljivih alternativnih rešitev." Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za Poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga zakona končan.

S tem zaključujem 4. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREKRŠKIH PO REDNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Goranu Klemenčiču, ministru za pravosodje.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Zakon o prekrških je bil sprejet leta 2005. V tem času je bil devetkrat noveliran, tako

rekoč vsako leto se je tako ali drugače spreminjal. Gre za zakon, ki se dotika skoraj vsakega državljana. Skoraj vsak državljan prej ali slej stori kakšen prekršek. Lansko leto in leta 2014 ga nismo spremenili. Spremembo, ki jo prinašamo danes pred vas, menimo, da je nastala na podlagi empiričnih podatkov, analize stanja tako na področju prekrškovnih organov kot sodstva, ki odloča v končni varianti, v končni zadevi o prekrškovnih postopkih. Vmes sta prišli tudi dve ustavni odločbi. Ena je razveljavila uklonilni zapor, tako kot je bil urejen, drugo se je dotikala vprašanja zastaranja v povezavi z že plačanimi globami.

Vlada je prepričana, da je predlog, ki je pred vami, spoštovane poslanke in poslanci, domišljen in da sledi zaznavam iz prakse. Seveda pa gre za področje, kjer je veliko različnih mnenj. Uklonilni zapor, kjer je vsakdo, ki je državi dolgoval 120 evrov ali več, moral v zapor, ki naj bi ga prisilil k izplačilu te globe, odhaja v ropotarnico zgodovine, če bo ta zakon sprejet. Uvajamo pa nadomestni zapor. Nadomestni zapor ob zavedanju, da za prekrške je prostostna kazen sicer izjema in bi morala predstavljati ultima ratio, vendar pa postopkovna pravičnost in pravna država, enakost pred zakonom zahtevajo, da specialne povratnike in tudi take po podatkih, ki so tudi predstavljeni v predlogu zakona, ki ne plačajo skozi več različnih postopkov prek tisoč evrov kazni, ki pogosto izvršujejo istovrstna dejanja s področja prekrškov bodisi v cestnem prometu bodisi s področja javnega reda in miru in niso pripravljene te kazni odslužiti niti z delom v splošno korist, bodo odslej morali v tako imenovani nadomestni zapor, kar smo povzeli po nekaterih tujih ureditvah, kjer zadeve relativno dobro tečejo. Prenavljamo v celoti inštitut dela v splošno korist in obročno odplačevanje kazni. Omogočamo samostojen razvoj administrativnega sankcioniranja na določenih področjih. Po mnenju vlade namreč ni prav, niti ni sprejemljivo, da so kršilci, na primer, konkurenčne ali bančne zakonodaje postavljeni pred isti postopek kot kršilci cestnoprometnih predpisov ali predpisov s področja javnega reda in miru.

Odpiramo vrata za upravno uklonilne ukrepe, ki jih poznajo države, v katerih je prekrškovno pravo učinkovito in pošteno, na primer Nizozemska, kjer pred poravnavo globe bodisi s plačilom globe, z družbeno koristnim delom ali nadomestnim zaporom ne odslužiš kršitev, ki si jih zagrešil in pri tem ne moreš dobiti določenih bonitet države.

Omogočamo vzpostavitev enotnega informacijskega sistema za spremljanje prekrškov, ki je bilo sedaj fragmentirano in za državo velikosti Republike Slovenije absolutno nezadostno in nesprejemljivo. Urejamo, bom rekel, kar zmešnjavo na področju zastaralnih rokov za prekrške in razbremenjujemo birokracijo, povezano s prekrški za vse prekrškovne organe in teh je je v Republiki Sloveniji na desetine.

Vlada je prepričana, da gre za korak v pravo smer, ki bo krepil pravno državo, enakopravno obravnaval storilce prekrškov in odpravljajl administrativne ovire. In na koncu, če bodo izpolnjeni poslovniški pogoji glede sprejetih in vloženih amandmajev, kot minister tudi predlagam, da se na tej seji Državnega zbora opravi tudi tretja obravnava predlaganega zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Ivi Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 20. redni seji dne 6. aprila 2016 kot matično delovno telo obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada in je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 26. aprila 2016.

Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenji Zakonodajno-pravne službe Komisije Državnega sveta za državno ureditev in Sodnega sveta ter opredelitvijo Ministrstva za pravosodje do mnenja Zakonodajno-pravne službe.

Predstavnik predlagatelja državni sekretar Darko Stare je v dopolnilni obrazložitvi členov predstavil bistvene rešitve predloga zakona, ki je nastajal v sodelovanju z vrsto deležnikov v več sklopih strokovnih razprav in usklajevanj.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe Špela Maček Guštin se je v svoji predstavitvi osredotočila na vsebinske pripombe k 1. in 8. členu predloga zakona. Pri 1. členu je opozorila na nedoločnost pojma "administrativnega sankcioniranja pravnih oseb", ki naj bi bilo po novem izključeno iz dometa zakona. Gre za pravno neopredeljeni institut, ki bi ob morebitni uveljavitvi dopuščal različna tolmačenja in s tem zaplete v praksi. Glede 8. člena, ki uvaja nov institut nadomestnega zapora, pa je naštel bistvene pomanjkljivosti predlaganih rešitev. Sprašuje se celo, ali bo ta institut glede na opisane nejasnosti v normativnem besedilu sploh mogoče izvajati v praksi.

Državni svetnik Jernej Verbič je poudaril, da Komisija za državno ureditev predlog zakona podpira, predvsem pa pozdravljajo postopek njegovega sprejemanja. Glede uvedbe nadomestnega zapora pa se sprašujejo, ali bo ta ukrep dosegel svoj preventivni namen, če ga bo moč izvršiti bistveno kasneje, kot je bil storjen sam prekršek, morda šele čez deset let. Kritični so tudi do predlagane rešitve 24. člena predloga zakona, ki pod določenimi pogoji dopušča poseg v tajnost

pisem in občil v postopku o prekršku, če gre za očitane kršitve ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodno, rasno, versko in drugo posebej ranljivo skupino.

Višja državna tožilka Janja Vrečič Perhavec iz vrst Vrhovnega državnega tožilstva je poudarila, da je predlagatelj njihove pripombe deloma upošteval. Nasprotujejo pa uvedbi nadomestnega zapora, saj bi bila namesto odprave bolj na mestu odprava ugotovljenih neustavnih procesnih kavtel pri institutu uklonilnega zapora.

Pri varuhu človekovih pravic so po besedah namestnika varuhinje Ivana Šeliha kritični do že omenjene izločitve področja administrativnega sankcioniranja pravnih oseb iz zakona. Sprašujejo se tudi, zakaj je možno zaprositi za obročno plačevanje globe šele v fazi prisilne izvršbe. Tudi oni ne podpirajo predlagane ureditve nadomestnega zapora, saj so slovenski zapori že sedaj prezasedeni. Tudi predstavnik Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani dr. Dragan Petrovec je izrazil nasprotovanje uvedbi nadomestnega zapora. Opozoril je, da je bila vsa leta od uveljavitve veljavnega zakona o prekrških celotna penološka praksa in stroka proti uklonilnemu zaporu.

Odbor se je seznanil tudi s pisnim mnenjem Sodnega sveta, ki opozarja, da je veljavni zakon zaradi številnih sprememb postal nepregleden, zato bi bilo treba kmalu pristopiti k njegovi celostni poenostavitvi. V razpravi je bilo iz vrst koalicijskih strank slišati, da je večina predlaganih rešitev nujno potrebna zaradi zaznanih problemov v praksi. Iz ust predstavnic strank opozicije pa je bila najprej ponovljena kritika uvedbe novega nadomestnega zapora ter že omenjenih spornih določb 24. člena predloga zakona, ki naj bi skozi stranska vrata uvajala cenzuro svobode govora. Sporna pa naj bila tudi določitev spodnje meje 300 evrov za nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist, če to pomeni, da za storitev prekrškov, kje se lahko izreče globa pod tem zneskom, storilcev ne bo doletela prav nobena sankcija.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 7., 8., 24., 29. in 45. členu. Odbor ni sprejel amandmajev poslanske skupine SDS k 8. in 24. členu, ni pa glasoval o amandmajih iste poslanske skupine k 19., 29. in 31. členu, saj so ti postali brezpredmetni. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je bilo na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Sledi predstavitev poslanskih skupin.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališča Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani!

Primarni namen tokratne, že desete novele zakona o prekrških, je uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča z decembra 2014 zaradi ukinitve instituta uklonilnega zavora in posledično celovita reforma sistema izterjave pravnomočno izrečenih glob in stroškov postopka. Čeprav razumemo namen in željo predlagatelja tega zakona, da bi prišlo do izboljšanja zakonodaje in učinkovitejšega dela prekrškovnih organov, poudarjamo, da prepogosto spreminjanje zakona bolj ovira kot olajšuje njegovo izvajanje. Krščanski demokrati opozarjamo, da je zakon o prekrških sistemski zakon in je poseg vanj upravičen le, če za to obstajajo tehtni vsebinski razlogi. Prepričani smo, da tako kot dosednji uklonilni zapor tudi predlagani nadomestni zapor ne bo zagotavljal uspešne izterjave glob za prekrške. Kljub temu da bo sedaj s prestano zaporno kaznijo storilec odplačal izrečeno globo, bodo manjši storilci, ki prekrške ponavljajo, lahko ostali nekaznovani. Nadomestni zapor kot skrajni ukrep namreč ne bo možen, če višina vseh glob ne bo znašala skupaj tisoč evrov, vsaka posamezna pa praviloma najmanj 300 evrov. Kršitelji, ki so sicer upravičeni do brezplačne pravne pomoči, bodo v naprej računali na to, da manjši prekrški dejansko ne bodo sankcionirani. Po drugi strani pa gre tudi za vprašanje sorazmernosti tega ukrepa, saj bodo v zaporu tisti, ki so glede na težo storjenih prekrškov družbi najmanj nevarni. Zanimivo je pogledati naslednje podatke. Od leta 2005 do leta 2014 je bilo neplačanih glob za več kot 158 tisoč prekrškov. Največ zaradi vožnje brez vozniškega izpita. Rekord med kršitelji ima v zadnjih desetih letih neplačanih glob za 757 prekrškov v višini več kot 56 tisoč evrov. In kaj na podlagi tega lahko ugotovimo? Veliko število primerov, kjer izrečene globe ne dosežejo svojega učinka, če ob tem upoštevamo, da naj bi bil nadomestni zapor namenjen večkratnim storilcem prekrškov in storilcem hujših prekrškov, od katerih glob ni bilo mogoče prisilno izterjati, takšne rekordne globe tudi po uveljavitvi današnje novele z odsluženim nadomestnim zaporom ne bodo mogle biti v celoti plačane. Veliko bolje bi bilo, da bi predlagatelj uredil sama procesna jamstva pri uklonilnem zaporu, kar je bilo tudi sporno za Ustavno sodišče. Glede na to, da predlagatelj še sam ne ve, kako bo v praksi učinkovala prevedba globe v nadomestni zapor, to je Ministrstvo za pravosodje zapisalo v svoji opredelitvi do mnenja Zakonodajno-pravna službe, se upravičeno sprašujemo, kakšno bo čez leto ali dve poročilo o izvajanju zakona v tem delu. Tudi možnost nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist le v primeru, če

bo globa znašala najmanj 300 evrov, je vprašljiva. Glede na to, da je velik delež glob izrečen ravno v nižjih zneskih od 300 evrov in da večina teh kršiteljev nima ne dohodkov ne premoženja ali pa so njihovi prihodki tako majhni, da so upravičeni do brezplačne pravne pomoči, je vprašljiva smiselnost določitve spodnje meje za delo v splošno korist v višini 300 evrov.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da bi morala biti možnost nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist ali pa z nadomestnim zaporom postavljena tako, da bi dosegla generalno preventivni namen kaznovanja vseh prekrškovnih postopkih. Nesprejemljiva je tudi za nas možnost posega v tajnost pisem in drugih občil, če je to nujno potrebno, da se pridobijo podatki za odkritje določenega prekrška in njegovega storilca. Menimo, da gre v tem primeru za hud in nedopusten poseg v komunikacijsko zasebnost, in to kljub temu da dopolnjeni predlog ne posega več v pravico do komunikacijske zasebnosti glede prekrškov s področja sovražnega govora.

Ker rešitve, ki jih prinaša noveliranje tega zakona, ne bodo pripomogle niti k večjemu spoštovanju predpisov niti k uspešnejši izterjavi glob, predloga na bomo podprli, prav tako pa mu ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Pred nami je deseta novela zakonodaje, ki je bila v zadnjih letih večkrat spreminjana, kar je povzročilo nepreglednost in postopkovno neskladnost. Razprava na Odboru za pravosodje je to še bolj izpostavila. Dobil sem vtis, da zakonodajalec ni upošteval predlogov in pripomb tistih institucij, ki prekrške izvaja in se z njimi ukvarja. Gre za to, da smo argumentirane in tehtne pripombe poslušali s strani Vrhovnega državnega tožilstva, s strani Varuha človekovih pravic, Zakonodajno-pravne službe, Sodnega sveta in na vse to je bilo predlagana kopica amandmajev tako s strani koalicije kot s strani opozicije. Nekateri tehtni, drugi manj tehtni, vendar v času glasovanja so bili predlogi opozicije zavrnjeni in potrjeni v paketu predlogi koalicije. Dokončno me je prepričala argumentacija kolega Dragana Petrovca, ki pomeni vrh penološke stroke v Sloveniji in se je opredelil do tistih negativnih zadev v zvezi z uklonilnim zaporom, še bolj pa je izpostavil nedorečene in nejasne rešitve glede nadomestnega zavora. Kolega Dragan Petrovec je vrh penološke stroke tudi če pogledamo v sistem Sicris, kjer se pokaže, koliko je kdo vreden v naši slovenski stroki. Predlagani amandmaji, ki sledijo tej zakonodaji, skušajo

rešiti določene zadeve, vendar menim, da je zadeva tako neskladna in tako nepopravljiva, da tudi to ne bo rešilo zadeve in ne bo pripomoglo k temu, da bo zakon funkcionalen.

Zaradi vsega navedenega v Poslanski skupini nepovezanih poslancev ne moremo podpreti predlaganih rešitev. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Lilijana Kozlovič bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani minister!

Prekrški so po svoji vsebini kazniva ravnanja. Tako jih opredeljuje tudi pravna teorija in tako jih je tudi odločba Ustavnega sodišča in, kot je bilo že danes rečeno, se v bistvu dotikajo vsakega izmed nas. Ločimo v bistvu dve kategoriji. Tiste, ki na videz pomenijo le kršitev zakona, medtem ko je drugi del tisti, ki pomeni poseg v pravice drugega, ki ogroža pravice drugega in ki zelo pogosto tudi ogroža in škodi javni koristi. Leta 2003 je bil sprejet oziroma je bila opravljena novelacija dolgo veljavnega zakona o prekrških, za katerega se je dejansko ugotovilo, da v tistem času ne daje dovolj možnosti državnim organom, da bi lahko izvajali svojo funkcijo, svojo pozitivno obveznost države, da omogočijo uresničevanje pravic posameznikov. Izkazal se je, da je imel zelo veliko vrzeli, zato je stopil v veljavo leta 2005 spremenjen z veliko sistemskih sprememb.

Če se spomnimo, takrat je bilo odpisanih 92 tisoč prekrškov. Posameznikom preprosto so bili odpisani. In kljub temu da je ta zakon od leta 2005 že dolgo v veljavi, je bil, kot je bilo že povedano, devetkrat noveliran, to je deseta novela. Ministrstvo za pravosodje je skozi analizo, ki jo je dolgo časa opravljalo, ugotovilo, da še vedno ni stabilen. Za obdobje od leta 2011 do 2015 ugotavljamo, da je še vedno 40 % neizterjanih kazni. Govorimo o 49 milijonih. Zato predlog, ki ga imamo danes pred seboj, ponovno dopolnjuje zakon z vrsto sistemskih ukrepov, ki naj bi omogočali državi, da je veliko bolj učinkovita. Razbremenjujejo se prekrškovni organi, tako da se določena procesna dejanja prenašajo na Furs, govorimo na možnosti obročnega odplačevanja pa tudi delo v splošno korist, napoved sodnega varstva, kar je okoli 80 % izdanih prekrškovnih odločb, ni zoper njih izrečenega sodnega varstva oziroma se ne uveljavlja, zato je smiselno, da s v takem primeru, če se napove, tudi ne opravi obrazložitve, kar razbremeni organe.

Nadalje je zbir prekrškovnih evidenc na enem mestu, kar vemo, da je v današnji dobi informatizacije zelo pomembno. In kot skrajni ukrep, zelo skrajni ukrep, za katerega slišim danes v poslanskih skupinah, da je sporen, je

nadomestni zapor. Lahko bi rekli, da je uklonilni zapor veliko bolj sporen, saj je veliko več ljudi moralo oziroma jim je bila odvzeta prostost. Nadomestni zapor pa je uperjen zoper tiste osebe, ki storijo enega ali več prekrškov in presega znesek te globe preko 100 evrov. Pomembno pa je tudi to, da gre za osebe, ki imajo zmožnost plačila. Torej gre za osebe, nekaj 17 % je takih oseb, ki ne spoštujejo pravnomočne odločbe, čeprav imajo ves čas možnosti preprečiti odvzem svoje prostosti.

Z nadomestnim zaporom se zagotavlja enakost pred zakonom in pravična pravna država. Dejstvo je, da imamo v tej državi dve kategoriji ljudi. Veliko večino, ki stori prekršek, se zaveda, da ga je storila, in tudi poravna izrečeno globo. Medtem ko druga skupina, ki je manjša, ki pa glob ne plačuje, se zelo skrbno in učinkovito izogiba plačevanju glob, hkrati pa s ponavljanjem in s storitvami prekrškov ogroža druge člane te naše skupnosti v različnih okoljih, bodisi v cestnem prometu budisti v družini ali kjerkoli drugje.

Institut nadomestnega zapora je pravnoformalno res nov, vsebinsko pa, moram reči, nekako ne, vsekakor pa je veliko bolj pravičen od uklonilnega zapora. Njegova postavitve na konec verige kaže, da so pri tem izčrpane in uporabljene vse druge možnosti, ki manj intenzivno posegajo v storilčeve pravice. Govorimo o načelu notranjega stopnjevanja. Poleg tega pa so v njem zagotovljene vse procesne garancije, ki jih je zahtevalo Ustavno sodišče pri uklonilnem zaporu, in to je Zakonodajno-pravna služba tudi potrdila po vseh razpravah na delovnem telesu.

Predlog zakona daje državi vzvode, da izpolnjuje svojo dolžnost in z vidika pravne države odpravlja dve kategoriji ljudi v naši državi, zato si zasluži podporo stranke SMC in poslanske skupine. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, gospod minister!

Pred seboj imamo torej Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških. Pri sprejemanju novih rešitev je torej potrebna skrbnost, premišljenost in odgovornost. Nenehne spremembe na področju prekrškov lahko namreč prinesejo nepreglednost, negotovost, pod vprašaj pa lahko postavijo tudi pravno varnost. Predstavniki ministrstva, gospod državni sekretar je na Odboru za pravosodje glede novele Zakona o prekrških uvodoma poudaril, da gre pri obravnavanih spremembah za sistemske spremembe na eni strani, po drugi strani pa za nekaj redakcijskih sprememb. Ob tem velja poudariti, da je k predlaganim

spremembam Zakona o prekrških veliko pravnih strokovnjakov podalo številne pripombe. Ob tem so izpostavili pomisleke zaradi večkratnih zakonskih sprememb na področju prekrškov, kar napotuje na nepreglednost in pravno nevarnost za povprečnega državljana.

Glede na navedeno smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pričakovali, da bo pravosodno ministrstvo v nekatere rešitve vendarle šlo bolj skrbno, bolj preudarno in bolj odgovorno, še posebej zato, ker so tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora v svojem mnenju, Komisija za državno ureditev v Državnem svetu, predstavniki tožilstva, doktor Petrovec na seji Odbora za pravosodje opozorili na nepremišljenost posameznih predlaganih rešitev, zlasti glede nadomestnega zavora, ki kot nov institut nadomešča uklonilni zapor.

Prav na tem področju gre za izjemno zahtevna vprašanja, zato smo v poslanski skupini SDS menili, da bi bilo te rešitve treba še enkrat dobro in skrbno premisliti. Zato smo že na Odboru za pravosodje in tudi danes ponovno predlagali amandma za črtanje tega instituta. Ustavno sodišče namreč ni ugotovilo, da bi bil uklonilni zapor neustaven kot tak, ampak je le ugotovilo pomanjkanje procesnopravnih jamstev. Zato menimo, da bi bilo smotnejše dejansko urediti procesnopravna jamstva, ne pa zamenjati institut uklonilnega zavora z nadomestnim zaporom, ki predstavlja obliko izvršitve globe.

Sicer pa v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pozdravljamo rešitev v noveli, s katero se za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja ter odložitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja določajo strožji pogoji za povratnike za najhujše prekrške s področja prometne varnosti. Govorimo predvsem o tistih prekrških, ki so povzročeni zaradi bodisi hitrosti ali pa alkohola.

Glede na vse navedeno, predloga novele Zakona o prekrških v poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli, ji pa tudi ne bomo nasprotovali. Pričakujemo, da bo koalicija tudi sedaj v razpravi prisluhnila pravnim strokovnjakom, prisluhnila Zakonodajno-pravni službi, prisluhnila tožilstvu, prisluhnila, kot rečeno, tudi doktorju Petrovcu ter podprla naš amandma, s katerim predlagamo črtanje člena, ki ureja nadomestni zapor, in ponovno ter skrbno in odgovorno premislila predlagano rešitev. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije, izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister, sodelavec, spoštovane poslanke in poslanci! Sprejetje novele Zakona o prekrških sta med drugim narekovali dve odločbi Ustavnega

sodišča, in sicer odločba glede izključitve pravice do povračila plačane globe v primeru ustavitve postopka v prekršku zaradi zastaranja ter odločba, s katero je bil razveljavljen institut uklonilnega zavora.

Glede na to, da se odpravlja uklonilni zapor, se namesto njega sedaj uvaja institut nadomestnega zavora. Prenavlja pa se tudi že uveljavljena ureditev nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist. Med drugim se določa, da je kršiteljeva nezmožnost plačila globe vezana na enak materialni kriterij, kot to velja v primeru dodelitve brezplačne pravne pomoči. Tako se bo po novem globa, ki ne bo pravočasno plačana, poravnala na način, da se bo šlo najprej v izterjavo, možno pa bo tudi obročno odplačilo in delo v splošno korist, kot zadnja možnost pa se uvaja nadomestni zapor.

Novela prinaša še nekaj drugih pomembnih rešitev, nekatere so systemske, druge pa bolj operativno-tehnične narave. Poleg že omenjenih se kot systemske spremembe predlagajo na primer še: nova systemska ureditev obročnega plačila globe in stroškov, pri čemer je predlagatelj sledil mnenju Finančne uprave Republike Slovenije. Razširja pa se tudi teritorialna veljavnost zakona na pripadnike Slovenske vojske na misijah v tujini.

Z novelo se določajo tudi izjeme za posege v tajnost pisem in drugih občil. Glede te določbe smo poslanske skupine koalicije prisluhnila mnenjem Informacijskega pooblaščenca, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport kot tudi Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Te institucije so opozarjale, da bi bil poseg lahko neustaven z vidika nesorazmernosti posega v pravico do komunikacijske zasebnosti glede prekrškov s področja sovražnega govora. Na eni strani imamo namreč sankcioniranje sovražnega govora, na drugi pa pravico do zasebnega komuniciranja in varstva osebnih podatkov.

Zato smo poslanske skupine koalicije za sejo matičnega obora vložile amandma, s katerim smo zadržali vsebino te določbe le glede posega v pravico do komunikacijske zasebnosti pravnih oseb, kadar gre za prekrške s področja varstva konkurence ter s področja trga za električno energijo ali zemeljskim plinom.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije z zadovoljstvom ugotavljamo, da so bila pri pripravi zakona opravljena številna medresorska in strokovna usklajevanja in da je bilo upoštevanih veliko predlogov različnih deležnikov.

Spoštovane in spoštovani! V Poslanski skupini DeSUS bomo podprli predlog spremembe zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa, podpredsednik, ponovno za besedo.

Po dnevu razprav o partnerski zvezi in varstvu pred diskriminacijo ter seznanitvijo o končanem zakonodajnem postopku novele Zakona o referendumu nam je preostala le še razprava o pomembni deseti noveli Zakona o prekrških.

V predstavitvi stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov se bomo naslonili na oceno predlagatelja, da področje prekrškovnega prava kljub mnogim spremembam in dopolnitvam še vedno ni povsem stabilno. Odprto je kar nekaj sistemskih vprašanj in dilem, čeprav se prek sodne prakse in prakse prekrškovnih organov instituti prekrškovnega prava razvijajo, prav tako pa naj bi jih tudi s to, kot že rečeno, deseto novelo odpravili. S to novelo se zakon usklajuje z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta ter z odločbami Ustavnega sodišča, in sicer v zvezi s pravico do povrnitve neupravičeno plačane globe osebam, ki jim je bila v prekrškovnem postopku pravnomočna odločba oziroma sodba ali sklep o prekršku spremenjena, odpravljena ali razveljavljena in postopek zoper njo pravnomočno ustavljen tudi v primeru zastaranja in v zvezi z ukinitvijo instituta uklonilnega zapora.

Namesto uklonilnega zapora se s to novelo uvaja nadomestni zapor. V razpravi na matičnem delovnem telesu so temu institutu nasprotovali predstavniki Vrhovnega državnega tožilstva in Varuha človekovih pravic, predstavniki Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, dr. Petrovec pa je podal nekaj relevantnih podatkov in argumentov, zakaj temu institutu večji del peneološke stroke nasprotuje. Pri uvajanju tega instituta bo zanimivo spremljati, kako se bo v praksi izkazal oziroma ali bo ta institut pripomogel k izboljšanju plačevanja glob.

V nadaljevanju pa bi izpostavila še nekaj ciljev, zaradi katerih bomo poslanke in poslanci Socialnih demokratov to novelo podprli. Ti cilji so: razširitev teritorialne veljave Zakona o prekrških in nekaterih materialnih predpisov na pripadnike Slovenske vojske na misijah v tujini; spremembe oziroma nova sistemska umestitev instituta obročnega plačila globe in stroškov postopka; sistemska uskladitev rokov za zastaranje pregona prekrškov; določitev pravne podlage za poseg v tajnost pisem in drugih občil v primeru preiskovanja kroga prekrškov na področju konkurence trga z električno energijo ali zemeljskim plinom ter prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, versko, rasno ali drugo posebej ranljivo skupino. S predlaganimi rešitvami naj bi se zagotovila enotna sodna praksa v zvezi s vračilom začasnega odvzetega vozniškega dovoljenja in v zvezi z odločitvijo izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Prenavlja se tudi institut nadomestitve plačila

globe z delom v splošno korist in poenostavitev postopka določitve dela v splošno korist. V medijih smo zasledili informacijo, da imamo prekrškarje, rekorderje, ki so v desetih letih uspeli pridelati več kot 100 prekrškov, za katere je bilo izrečeno več kot 10 tisoč evrov glob. Menimo, da se v bodoče kaj podobnega ne bi smelo več zgoditi. Pa ne zaradi zastaralnih rokov in groženj z nadomestnim zaporom, ampak zaradi večje učinkovitosti prekrškovnih organov pri izterjavi glob. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Še zadnjič lep pozdrav!

Zakon o prekrških je eden izmed zakonov, s katerim se državljanke in državljani verjetno najpogosteje srečujejo v vsakodnevem življenju. To je povsem logično, saj se po tem zakonu izvajajo vsi prekrški, kar jih naša zakonodaja pozna. Veliko se jih je gotovo že srečalo z njim. Iz tega jasno izhaja, da gre za pomembno materijo, ki se tiče prav vsakega izmed nas. Temu primerno bi morale biti spremembe redke in predvsem dobro premišljene. A kljub temu mineva 10 let od uveljavitve celovite reforme Zakona o prekrških, danes pa obravnavamo že 10. novelo. Nobena od njih ni prinesla majhnih uskladitvenih sprememb ali odprave pomanjkljivosti v praksi. Po navadi se z vsako novelo uvede kakšen nov institut ali se v celoti spremeni kakšen obstoječi, in to vsekakor nima pozitivnih učinkov v praksi. In tudi tokrat ni nič drugače. Kljub temu da predlog prinaša kar nekaj sprememb, je v oceni stanja ponovno zapisano, da je na tem področju težav sicer še več, a le-te bodo odpravljene z naslednjo novelo, ki je že v pripravi. Pri ministristvu za pravosodje se tovrstni zapisi pojavijo praktično v vsakem predlogu ali pa mnenju. Če gre za vladni predlog, se s tem opravičuje polovičarsko reševanje problemov, če gre za opozicijski predlog, pa je to razlog za nasprotovanje na način: podpiramo, se strinjamo, ampak potreben je še dodaten premislek, zato bomo predloge vključili v novelo, ki je že v pripravi.

Škoda, da si časa za dodaten premislek koalicija in Vlada ne vzameta za predlog, ki ga obravnavamo danes. Zakon je bil kar nekajkrat deležen medresorskega usklajevanja in tudi javne razprave. A vsakokrat je šlo za drugačen predlog z drugačnimi rešitvami. Tako imamo danes pred seboj novelo, ki je neusklajena, ki ne odpravlja pomislekov stroke, ki ne upošteva mnenja Zakonodajno-pravne službe. Če pogledamo statistiko prekrškov, je jasno, da je država popolnoma neučinkovita v dveh stvareh. Popolnoma neučinkovita je na strani preventivne in zmanjševanja števila stopenj prekrškov. Kar se tiče pobranih glob, pa je beseda neučinkovita

že skoraj premila. Neizterjanih glob je namreč neverjetnih 60 %. Neplačnike je kot zadnja sankcija v veljavnem zakonu čakal uklonilni zapor. Ker je določbe v zvezi z njim Ustavno sodišče razveljavilo, pa ministrstvo sedaj predlaga nadomestni zapor. V Združeni levici menimo, da kakršenkoli zapor nikakor ni primerna rešitev. Vse, kar se s takšnim ukrepom doseže, je, da imamo v zaporih še bolj kritične razmere in še večji kadrovske manko. Pravega učinka in predvsem odvračilne funkcije pod takšno sankcijo nikakor ne in ne bo dosegla.

Ravno odvračilna funkcija je pri nas tisto, kar je največji problem. Pogosti so primeri, ko se podjetjem, odvetnikom, zdravnikom, pa še komu, bolj splača poravnati globo in s prekrški preprosto nadaljevati. Če pogledamo prometne predpise, je jasno, da tudi način predpisovanja glob ne more doseči zelene odvračilne funkcije oziroma globe to funkcijo veliko bolj uspešno zagotavljajo pri materialno šibkejših. Nekoga, ki z avtom za 100 tisoč evrov drvi po cesti, kazni v višini 100 ali 200 evrov ne bo ravno odvrnila od ponovitve prekrška. Kaj pomeni enaka kazni za nekoga brez ali z minimalnimi prihodki, pa si lahko le predstavljate. In tudi nadomestni zapor bo najverjetneje veliko prej doletel socialno šibkejši, ki plačila globe preprosto ne zmorejo, kot pa tiste, ki bodisi spretno skrivajo svoje premoženje ali pa ga imajo dovolj, da jih sankcija preprosto ne gane. V Združeni levici menimo, da je ravno preventiva in primerno zagotavljanje odvračilne funkcije tisto, čemur bi ministrstvo in država morala nameniti več pozornosti. In zapor, pa naj bo to uklonilni ali nadomestni, ni primerna rešitev za dosego takšnih ciljev. Glede na nasprotovanje stroke bi bilo vsekakor bolje, če bi minister vztrajal pri svojem stališču, ki ga je zavzel ob odločitvi Ustavnega sodišča. Takrat smo namreč lahko slišali besede, da je ta institut zanj mrtev in da ne bo predlagal nobenih sprememb. Upam, da po trditvah Vlade, da žica ni žica, danes ne bomo poslušali še trditve, da zapor ni zapor. V Združeni levici predloga ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 4. 2016. Ker sta amandmaja Poslanske skupine SDS k 8. in 29. členu vsebinsko povezana, bomo o navedenih členih in k njima vloženi amandmajih razpravljali skupaj.

V razpravo dajem 8. in 29. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 8. členu in amandma Poslanske skupine SDS k obema členoma. Želi kdo razpravljati?

Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala, za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi, gospod minister!

V Slovenski demokratični stranki smo k predlogu zakona o prekrških vložili tri amandmaje, in sicer k 8., 24. in 29. členu. Kot je že predsedujoča povedala, sedaj govorimo o dveh amandmajih k 8. in 29. členu, saj sta med seboj vsebinsko povezana. Jaz sem že v stališču poslanske skupine pojasnila, da bi Ministrstvo za pravosodje moralo res bolj pretehtano iti v nekatere odločitve, zlasti ko govorimo o tako pomembnem vprašanju, kot je uklonilni zapor.

Gospod minister, vi ste dobili kar nekaj pripomb s strani, bom rekla, pravnih strokovnjakov, potem s strani tožilstva, s strani gospoda Petrovca, ki je strokovnjak za kriminologijo, dobili ste poudarke, da to vendarle ni najboljši način delovanja, s strani tožilstva in tako naprej. Na vse to ste bili na Odboru za pravosodje tudi opozorjeni. Vendar ste se kot tank odločili, da boste izpeljali to, kar ste si zadali. Mi smo torej vložili amandma k 8. in 29. členu. Tukaj moram povedati, da ko govorimo o uklonilnem zaporu, bolje bi bilo, da bi se uredila pomanjkljiva procesna jamstva, kot da se gre v zamenjavo instituta. Ustavno sodišče namreč nikjer ni reklo, da je uklonilni zapor kakorkoli protiušten. Nikjer ni to reklo. Tako da ne razumem, zakaj ste po vsej sili šli v takšno spremembo zakonodaje, pa čeprav vas, kot sem že povedala, res ključni akterji opozarjajo, ki se ukvarjajo s tem področjem, da to ni bila dobra odločitev. Zato bi tukaj želela, da bolj natančno pojasnite. Tudi tožilstvo, mimogrede, gospa Janja Vrečič Perhavec je na Odboru za pravosodje jasno povedala, da vztrajajo pri tem, da takšna preureditev ni potrebna, ker Ustavno sodišče ni ugotovilo protiuštenosti uklonilnega zapora, ampak le pomanjkljiva pravna jamstva. Na tožilstvu tudi pravijo, da se bo zaradi tega postopek zakompliciral, ker pač gre za novo ureditev, za nove pristojnosti, kar bo botrovalo tudi kasnejšim pravnim zapletom in procesnim zastojem. In to drži, gospod minister. Glede na to, da že tudi sicer nismo ravno zadovoljni s pravosodnim sistemom, kljub temu da se uvajajo neki koraki, ki bi zajezili recimo pripad in da bi se reševanje določenih zadev hitreje odvijalo, tudi s pomočjo projekta Lukenda, ki je bil izpeljan v letu 2007, ampak vendarle takšne rešitve pač procese zakomplicirajo.

Želela bi si od vas konkretnen odgovor na to vprašanje, zakaj ste vendarle potem šli v te odločitve, čeprav so vam strokovnjaki s tega področja to odsvetovali. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, podpredsednica.

Poglejte, iskreno rečeno, ne morete v istem odstavku bodisi SDS, bodisi Združena levica, bodisi poslanec Dobovšek, ki ga več ni, citirati dr. Petrovca pa mnenja državnega tožilstva, ker sta bila izrazito nasprotujoča.

Dr. Petrovec zagovarja stališče, da je vsakršna zaporna kazen, za kateri koli prekršek kot najnižjo stopnjo kaznovalnega prava neprimeren. Po pravici vam bom povedal, če ne bi bil minister pa ne bi poznal statistik, bi zagovarjal enako stališče kot človek, ki ima zelo liberalen pogled na kaznovalno pravo. Medtem ko državno tožilstvo in Zakonodajno-pravna služba, tako kot je elokventno to predstavila poslanka Irglova, dejansko pravi, in to drži, Ustavno sodišče ni reklo, da je uklonilni zapor sam po sebi protiušten, ampak da bi rabil dodatne varovalke. Ta vlada pravi, da je uklonilni zapor nepošten in nepravilčen. In to pravico ta vlada in to ministrstvo ima. Razumem, da branite v temu smislu nadgradnjo uklonilnega zapora. Navsezadnje ga je sprejela vaša vlada in je preživel leve in desne vlade do odločitve Ustavnega sodišča, ki je bila zelo pozna. Dr. Petrovec je to rešitev kritiziral, celo jaz, dokler sem bil, bomo rekli, v civilni združbi, sem jo kritiziral. In ves čas jo je kritiziral Varuh človekovih pravic. Nobena vlada, leva ali desna, tega ni razveljavila in spremenila. To je odpravilo Ustavno sodišče. Čeprav je bilo vmes veliko nepravilnosti.

V posameznih letih so tudi po 180 ljudi zaprli, ker so bili dolžni 120 evrov. Jaz sem ob nastopu mandata ministra za pravosodje napovedal, da se bo Ministrstvo za pravosodje zavzemalo za to. To je pa odgovor vam iz Združene levice. Ni isto uklonilni zapor ali nadomestni zapor. Zapor je zapor, vendar za zelo različne kategorije.

Uklonilni zapor te je lahko poslal v arest do trideset dni, če nisi plačal globe 120 evrov. To je, ko lupiš to čebulo, dajmo se tega zavedati. Zato so bili zapori polni mater samohranilk in socialnih primerov. Bili so pa polni tudi serijskih kršilcev cestnoprometnih predpisov, ki se vozijo z neregistriranimi vozili, in tako naprej. Ampak za 120 evrov ki jih nisi plačal, so te poslali v arest do trideset. Ko si prišel iz aresta, zelo po domače povedano, si bil še vedno dolžan 120 evrov ali več. Zato je bil uklonilni zapor nesorazmeren pritisk na socialno šibke, ker je bilo tudi delo v splošno korist v tedanjem nespremenjenem Zakonu o prekrških, ki ga zdaj spreminjamo, urejeno bistveno bolj zakomplicirano. Zato si lahko zelo hitro prišel iz neplačila te globe do zapora do trideset dni, ki se je potem nadaljevalo v bistvu ali pa ponovilo, dokler tega denarja nisi plačal. Uklonilni zapor je nekaj povsem drugega.

Zdaj pa gremo nazaj k tistemu. Jaz sem tudi proti temu, da bi za klasične prekrške, ki predstavljajo najnižjo kriminalno količino, lahko nekdo šel v zapor. Vendar je dejstvo, in tukaj smo napravili premislek. Vsi ki govorite, da je treba ta zakon premisliti in tako naprej. Se

absolutno strinjam. Ampak jaz sem prvi minister, ki v prvem letu mandata ni Zakona o prekrških spremenil. Saj ste sami videli, koliko sprememb je bilo. Ravno zato, ker smo vodili zelo empirično bazirano razpravo, kaj se v Sloveniji na tem področju dogaja. In dogaja se to, da imamo toliko in toliko tisoč ljudi v Sloveniji, ki storijo prekrške. Pa ne to, veste, da nisi pripet z varnostnim pasom. Ampak prekrški, ki ogrožajo življenje drugih ljudi. Tega iztirjati ne moreš. Tudi če jih pošlješ v arest za 30 dni, oni tega ne bodo plačali. Včasih zato, ker so na socialnem dnu, pa tega ne morejo plačati. Včasih zato, ker, se opravičujem, iz prkosa tega nočejo plačati, pa imajo kje mogoče drugje in tega Furs ne more vzeti iz takih ali drugačnih razlogov. Zato smo uvedli sistem, ki se nam zdi logičen. Prvič, prva stvar je, globo moraš plačati. Mora jo plačati Jože in mora jo plačati Janez. Če si storil prekršek, moraš plačati, ne glede na to, kakšno je tvoje finančno stanje. Če globe ne moreš plačati zaradi svojega finančnega stanja, smo v zakonu, ki ga imate pred sabo, preuredili institut dela v družbeno korist. Se pravi, če ne moreš tega, seveda je to na nek način generalno nepošteno, ampak v taki družbi živimo, v zahodni družbi živimo, če ne moreš plačati, lahko to odlužiš z delom v družbeno korist. Zakaj smo postavili 300 evrov, kot je Nova Slovenija polemizirala? Iz praktičnega razloga. Zato ker smo procesuiranje dela v družbeno korist stane po naših izračunih, po izračunih Ministrstva za delo in družino približno 270 evri. To zahteva nek nadzor, poročila, vključenost centrov za socialno delo itn. In ker v bistvu teh 300 evrov skupne kazni, skupne globe predstavlja izraz nekoga, ki večkrat stori prekršek. Šele če si specialni povratnik, nisi pripravljen plačati, Furs ne more od tebe iztirjati globe, nisi pripravljen te globe odslužiti z družbeno koristnim delom, potem greš pa v arest. Tak je sistem v mnogih evropskih državah in takega smo uzakonili. Nima zveze z uklonilnim zaporom, je povsem nekaj drugega. Povedano drugače. Ko boš imel za tisoč evrov kazni, to pa ni kar tako doseči, za tisoč evrov kazni, ki jih nisi pripravljen ali pa zmožen plačati, ampak jih nisi pripravljen niti odslužiti z delom na Karitasu, Rdečem Križu in tako naprej, potem te pa čaka zapor. Jaz si tega ne želim, ker sem rekel, imam zelo liberalen pogled na kaznovalno pravo. Ampak dejstvo je, da nam statistika kaže, da toliko in toliko ljudi v Sloveniji, govorimo o tisočih, je, ki tudi to počno. In zaradi enakosti pred zakonom menimo, da je ta ureditev primerna.

Tukaj pa, ko se sklicujete v svojih nastopih tudi na stroko, dajte prosim upoštevati to, da je bila stroka tukaj zelo kontradiktorna v svojih pogledih. Na eni strani imate Dragana Petrovca, ki je proti kakršnemukoli zaporu, s tem se lahko na načelni ravni strinjam, na drugi strani imate tožilstvo, ki je tudi proti temu ker pravi, da uklonilni zapor je bil kar v redu. Pa, mimogrede, tožilstvo nima s prekrški nič, razen pri zahtevah za varstvo zakonitosti. To bo kolega Gorenak

tudi lahko potrdil. Tožilstvo s prekrški nima nič posebnega.

Se pravi, poskušali smo vzpostaviti sistem, ki ga nekatere evropske države poznajo, ki bo sistem, ki bo omogočal enakost pred zakonom in dejansko sankcioniral samo tiste osebe, ki so specialni povratniki, ki se izogibajo plačilu glob za prekrške, ki ogrožajo življenja drugih in ki niso pripravljeni za to, v narekovaju, plačati niti z družbeno koristnim delom. V tem smislu si upam reči, da je zakon dober. Kaj bo prinesel? Ne vemo, kaj bo prinesel. Tako kot ne vemo, kaj je uklonilni zapor prinesel. Ampak dajmo na tehtnico. Imeli smo uklonilni zapor za 120 evrov. Lahko vsaka samohranilka, ki ni plačala ali dohodnine ali kakšnega cestnoprometnega prekrška, šla za 30 dni v arest. Ko je prišla ven, je bila še vedno dolžna. In to nadomeščamo z nadomestnim zaporom, kjer moraš biti specialni povratnik prekrškov, ki ogrožajo življenje ali pa javni red. Tisoč evrov moraš biti dolžan državi in tega nisi pripravljen odplačati niti z delom v družbeno korist. Ja, in takrat tudi jaz v svoji liberalni maniri do kazenskega prava menim, da je prav, da greš to odsedet, ker drugače pravna država ne funkcionira. In ker naj bi bili vsi enaki pred zakonom.

Zato prosim, ni pošteno, da v istem odstavku nekateri pravite, stroka vam je očitala, da zakon ni usklajen in navajate Dragana Petrovca in državno tožilstvo, ker sta imela absolutno nasprotni stališči. Eni so za to, da se uklonilni zapor ohrani, spremeni z dodatnimi procesnimi varovalkami, drugi je bil pa za to, da zapor nikoli v prekrških ne pride. Jaz bi se postavil na Draganovo stran, če ne bi imel podatkov, ki jih imam od policije in od prekrškovnih organov, da imamo v tej državi tudi ljudi, ki zavestno mnogokrat kršijo zakone in za to nikoli ne odgovarjajo. Govorimo pa o prekrških seveda. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa. Replika gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Gospod minister, samo zaradi točnosti navedb. Jaz nisem citirala gospoda Petrovca. Sem pa citirala gospo Perhavec s tožilstva, obenem pa sem rekla, da gospod Petrovec ima veliko pomislekov zoper nadomestni zapor. To pa sem rekla. Nisem pa citirala gospoda Petrovca, kaj vse je povedal na Odboru za pravosodje.

Jaz nisem govorila samo o omenjenima dvema, gospe in gospodu, ki imata veliko pomislekov zoper nadomestni zapor, ampak sem govorila tudi o nekaterih drugih pravnih strokovnjakih. Recimo gospod Hinko Jenull je v Pravni praksi 17. marca 2016 napisal namreč naslednje. Najprej izraža pomislek nad preureditvijo sistema izterjave glob z novim institutom, torej nadomestnim zaporom. in opozarja naslednje, citiram: "Ustavno sodišče ni ugotovilo

protiustavnosti uklonilnega zapora kot takega, ampak le pomanjkljiva procesna jamstva. S tem je omogočilo normativne popravke, ki bi zagotovili ohranitev učinkovitega v praksi že vsestransko preizkušenega pravnega instituta." Takšna dikcija ni nastala v Slovenski demokratični stranki, ampak je to bilo zapisano tudi v Pravni praksi. In o takšnih strokovnjakih sem tudi sama prej govorila.

Zdaj pa glede na to, da ta razprava, kot vidim, se razvija v smeri, da naši amandmaji k 8., 29. in pa 24. členu očitno ne bodo sprejeti, smo v SDS razmislili in zakona ne bomo podprli, ker ga ne moremo, gospod minister. Ker pač prinaša nepremišljene poteze. Jaz mislim, ko govorimo o tako pomembnih stvareh, ki so vezane tudi na vprašanja varovanja človekovih pravic, da moramo vendarle biti bolj previdni. Sploh če nas na to opozarja tudi ostala strokovna javnost. Ne govorim o politiki, ampak strokovna javnost. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovana poslanka, gospa Eva Irgl. Spoštujem vaše mnenje. Želel bi pa si, da bi bili tako premišljeni tudi takrat, ko ste glasovali za potrditev uklonilnega zapora, ki ga je lansko leto za protiustavnega, ureditev, kakršna je bila, spoznalo Ustavno sodišče. Potem, ko je v slovenskih zaporih po mnenju Ustavnega sodišča na podlagi zakona, bili ste poslanka v vseh teh mandatih, slovenskih zaporih protiustavno preživel približno 5 tisoč ljudi. Razumem vašo skrb. Nadomestni zapor česa takega, kot je uklonilni zapor prinesel, verjamem, da ne bo prinesel in prej sem pojasnil tudi zakaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospa Lilijana, magistra Lilijana Kozlovič, izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča za besedo.

Tudi sama se moram strinjati, da prostorska kazen naj ne bi obstajala, ampak dejstvo je, da prostorsko kazen imamo. Sama sem bila na odboru, ko smo torej govorili, doktor Petrovec pa tudi tožilstvo, pa naj povem, da se v celoti strinjam, da je bilo popolnoma kontradiktorno in se tega ne da enačiti. Kar se pa tiče mnenja Zakonodajno-pravne službe, ko je bilo tudi rečeno, da je temu oporekala. Strinjala se je na koncu s pojasnili državnega sekretarja in edini pomislek, ki ga je tukaj imela, je bilo vprašanje, da gre tukaj za upravno izvršbo. Tukaj ne gre za kazen, tukaj gre za izvršbo, sploh ne gre za kazen, in o tem je tekla razprava glede

Zakonodajno-pravne službe. Kar se pa tiče doktor Petrovca, je pa govoril o učinkovitosti države v smislu 11. septembra, o terorizmu in kako vse več ukrepov gre v smeri omejevanja človekovih pravic. Eksplicitno se pa o nadomestnem zaporu ni izrekel.

Zanimivo je, da se nekako zagovarja uklonilni zapor. Prej je bilo povedano, kdo vse pristane v uklonilnem zaporu, torej tudi matere, ki so samohranilke. Veliko več ljudi je tistih, ki jim je odvzeta ta svoboda, ampak to zato, ker morda niti niso imeli sredstev, da bi plačali. Tako da nadomestni zapor v našem sistemu je nov, ampak primerjalnopravna ureditev, Avstrija ima to zelo lepo urejeno oziroma Hrvaška in teče. Pogosto smo v državi uvajali neke nove sisteme in smo se zanašali tudi na primerjalno ureditev. To je tudi pogoj, da se lahko nek zakon sprejme, da imaš neko primerjalno ureditev, da nekaj čisto na novo ne urejaš. Črtanje tega instituta – kaj pa s tem naredimo? Torej v zakonu ne bomo imeli sploh več neke možnosti. Res, da v tem primeru ne bo poravnana, torej ne bo država dobila denarja. Ampak če bomo črtali – kaj bomo s tem naredili? Tistim najhujšim kršiteljem, ki v končni fazi kršijo tudi mojo človekovo pravico, dovolili, da se mu to odpiše. S tem amandmajem bi v bistvu naredili to.

Tako da jaz menim, da je ta ureditev, ki jo predlaga Ministrstvo za pravosodje, primerna. Morebitne pomanjkljivosti, upam, da ne v smislu in verjamem, da tudi ne, kršitve človekovih pravic, pa se bodo lahko v samem postopku izkazale. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa, magistrici Lilijani Kozlovič.

Želi še kdo razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 24. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 18. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 17.29 in se je nadaljevala ob 18.03)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo predloga Zakona o partnerski zvezi v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 19. 4. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 8.b členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji, kot smo že danes tudi razpravljali, smo vložili amandma, ki naj bi vpeljal možnost ugovora vesti tudi pri sklepanju zakona o partnerski zvezi. Ker ne želimo, da bi prihajalo do notranjih trenj, notranjih težav nekaterih, ki mogoče zaradi verskih, etičnih ali kakršnih drugih razlogov gledajo na partnersko zvezo dveh istospolnih oseb, se mi zdi smiselno, da se jim da možnost ugovora vesti in da take pare, ki se odločajo za partnersko zvezo, poročijo osebe, ki s tem nimajo težave. S tem bi tudi vi pokazali najvišjo demokratičnost, da podprete amandma naše Nove Slovenije – krščanskih demokratov, ki daje možnost ugovora vesti matičarjem, vsem, ki so pooblaščen za sklepanje zakonske zveze in ne nazadnje bodo tudi pooblaščen za sklepanje partnerske zveze istospolnih parov.

V luči neke, bom rekla, sprejetosti, bomo tudi mi razumeli, da tudi vi razumete vse tiste, ki imajo notranje težave. Citirala sem predsednika Stranke modernega centra dr. Cerarja, kaj je o tem rekel. Bilo bi prav, in jaz upam, da ste razmislili o tem in naš amandma podpri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Predlagani amandma Poslanske skupine Nove Slovenije bi bil v nasprotju s splošnim načelom enakosti pred zakonom, ki ga zagotavlja 14. člen Ustave. Ugovor vesti, predlagan z amandmajem, bi tako predstavljal nedopustno diskriminacijo, ker Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih te možnosti pri sklepanju zakonske skupnosti ne dopušča, čeprav bi se tudi pri sklepanju zakonske zveze uradna oseba lahko sklicevala na osebni, verski, filozofski ali drugi utemeljeni razlog za odklonitev sklenitve zakonske zveze med moškim in žensko. Prav tako ugovora vesti ne dopušča že veljavni ZRIPS. a Amandmaja ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

V Združeni levici bi radi opozorili na dva momenta tega amandmaja. Prvi je strogo tehničen oziroma če gledamo z vidika ustave, je ugovor vesti nekaj, kar je neka temeljna pravica. Ampak mislim, da je treba 46. člen Ustave brati v popolnosti. Glasi se: "Ugovor vesti je dopusten v primerih, ki jih določi zakon, če se s tem ne omejujejo pravice in svoboščine drugih oseb." To, kar predlaga Nova Slovenija s tem amandmajem, pa ni nič drugega. Skratka, ugovor vesti v tem primeru bi pomenil, da ena oseba s svojo odločitvijo posega v pravice, ki jih imajo druge osebe. V tem primeru v dva človeka, ki želita skleniti partnersko zvezo.

Drugi argument pa je nekoliko bolj logičen oziroma vsebinski. Ugovor vesti moramo jemati zelo resno, zaradi katerega namena pravzaprav obstaja. Ugovor vesti se uporablja v nekih skrajnih situacijah, v skrajnih primerih. Najlepša ponazoritev je verjetno govor vesti pri služenju oziroma pri vojaški službi, kjer iz nekih osebnih etičnih, filozofskih ali drugih razlogov lahko nekdo odkloni, da bi recimo streljal na drugo osebo. Vendar matičar, pooblaščenec ali pa načelnik neke upravne enote v tem primeru v takšno situacijo ni postavljen. Ta situacija je pravzaprav primerljiva s tem, ko bi recimo učitelj v osnovni šoli, učitelj biologije iz nekega ugovora vesti ne želel poučevati znanstvene teorije evolucije ali pa kaj podobnega. Ali pa, če karikiram še dalje, če bi nekdo na upravni enoti iz svojih osebnih, filozofskih, verskih ali drugih prepričanj ne želel izdati vozniškega ali pa prometnega dovoljenja osebi, ki je Rom, temnopolta ali pa kaj podobnega.

V takih primerih je ugovor vesti nedopusten in v tem primeru je ta amandma, mislim da, na robu protiuustavnosti, tako da to je že nek osnovni razlog, zaradi katerega ga ne moremo podpreti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne. Prekinjam sejo za 15 minut, ker gospe Vojki Šergan ne deluje glasovalna naprava in potrebujemo toliko časa, da usposobimo sistem, ker morajo imeti vsi pravico do glasovanja.

Nadaljujemo ob 18.25.

(Seja je bila prekinjena ob 18.10 in se je nadaljevala ob 18.24)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani poslanci, spoštovane poslanke, najprej nadaljujem hkrati vas pa moram obveščati, da so tehnične težave prevelike, tako da bomo nadaljevali ob 19. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 18.24 in se je nadaljevala ob 19. uri.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Žal vas moram obvestiti, da je tehnična težava prehuda, zaradi tega bomo glasovanje opravili jutri v okviru glasovanj. S tem prekinjam sejo zбора, ki jo nadaljujemo jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 20. APRILA 2016 OB 19. URI IN SE JE NADALJEVALA 21. APRILA 2016 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 18. seje Državnega zbora.

Obveščam sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Alenka Bratušek, dr. Milan Brglez med 10.15 in 16. uro, mag. Bojana Muršič do 13.30, mag. Mirjam Bon Klanjšček, Irena Grošelj Košnik, Suzana Lep Šimenko, Iva Dimic, mag. Andrej Šircelj, Matjaž Hanžek, Miha Kordiš, Žan Mahnič, Marjan Dolinšek, Matjaž Nemeč, mag. Aleksander Kavčič do 14. ure, dr. Dragan Matić med 10.15 in 16. uro, Luka Mesec in dr. Franc Trček.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Preden nadaljujem, bi se rad v imenu strokovnih služb opravičil za neljubi dogodek včeraj. Tehnične težave so bile tako hude, da nismo mogli nadaljevati. Upamo, da bo danes potekalo vse tako, kot je treba, smo na rezervni varianti pri glasovanju in vse stvari naj bi delovale, tako kot bi morale.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE 63. ČLENA ZAKONA O DAVČNEM POSTOPKU.**

Predlog za sprejem avtentične razlage je v obravnavo zboru predložila skupina štiri poslancev s prvopodpisanim gospodom Marijanom Pojbičem. V zvezi s tem predlogom Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo predlaga Državnemu zboru, da predloga za sprejem avtentične razlage ne sprejme.

Za predstavitev predloga odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi poslanci in poslanke, državna sekretarka!

Odbor za finance in monetarno politiko je na svoji 22. seji dne 6. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku, ki ga je Državnemu zboru podala skupina poslancev s prvopodpisanim Marijanom Pojbičem.

Na seji odbora so poleg predstavnika predlagatelja za sprejem avtentične razlage sodelovali tudi predstavniki Zakonodajno-pravne službe in predstavniki Ministrstva za finance. Člani odbora smo poleg predloga za sprejem avtentične razlage dobili še mnenje

Zakonodajno-pravne službe in mnenje Vlade Republike Slovenije.

Predstavniki predlagateljev je uvodoma podal dopolnilno obrazložitev k predlogu avtentične razlage. Predlagatelj meni, da ob sprejemanju Zakona o davčnem postopku ni bila volja zakonodajalca, da davčni zavezanec v primeru samoprijave izgubi kakršnekoli pravice iz materialne zakonodaje, pač pa naj bi bila edina sankcija obračun obresti na davčno osnovo na podlagi samoprijave, kar želi predlagatelj z avtentično razlago tudi jasno določiti.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da glede na predmet urejanja 63. člena Zakona o davčnem postopku se predlagana avtentična razlaga nanaša le na prvi odstavek, ki ureja institut same prijave. Avtentično razlago sprejme Državni zbor, kadar kakšna norma v zakonu ni zadosti jasna. Predstavnica zakonodajne službe je v nadaljevanju pisno mnenje službe podrobno obrazložila ter v zaključku povedala, da Zakonodajno-pravna služba meni, da predlog za sprejem avtentične razlage ni potreben, saj je z uporabo ustaljenih metod razlage predpisov mogoče ugotoviti vsebino obravnavane določbe.

Državna sekretarka na Ministrstvu za finance je poudarila, da avtentična razlaga 63. člena Zakona o davčnem postopku ni primerna pot za reševanje problema doplačil dohodnine za dnevne delavce migrante. Predstavila je statistiko o odmeri dohodnine za čezmejne delavce migrante, ki jo je izdelala Finančna uprava Republike Slovenije za leti 2013 in 2014. Nadalje je povedala, da ministrstvo pripravlja rešitve, ki bodo veljale za vse fizične osebe, ki so na podlagi samoprijave soočene z visokimi dodatnimi plačili dohodnine in ne le za delavce migrante. Dodala je še, da institut samoprijave res povzroča nekatere nelogične rešitve, kar pa bo treba spremeniti z novelo zakona, ne pa z avtentično razlago te določbe.

Po uvodnih obrazložitvah je odbor v skladu z drugim odstavkom 150. člena Poslovnika Državnega zbora prešel na obravnavo vprašanja, ali je treba sprejeti avtentično razlago zakona in glasoval o naslednjem predlogu sklepa: Odbor za finance in monetarno politiko meni, da je potrebno sprejeti avtentično razlago 63. člena Zakona o davčnem postopku. Odbor navedenega sklepa s štirimi glasovi za in enajst proti ni sprejel.

Glede na to Odbor za finance in monetarno politiko Državnemu zboru predlagala, da na podlagi 151. člena Poslovnika Državnega zbora predloga za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku ne sprejme. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavniku predlagatelja gospodu Marijanu Pojbiču za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Problematika delavcev migrantov, ki so zaposleni izven naših meja, je zelo pereča in izpostavljena. Zelo visoka brezposelnost na meji z Republiko Avstrijo je povzročila, da so si ljudje poiskali službo izven naših meja, in to večina v Republiki Avstriji. Ampak službe niso iskali izven naših meja zato, da bi hlepeli po višjem zaslužku, ampak izključno zato, ker pri nas dela za njih ni bilo in prav tako niso želeli sloneti na slovenski socialni in na miloščini, s katero ne moreš preživeti in ne umreti. Ti ljudje so se podali s trebuhom za kruhom, zato da lahko svoje družine dostojanstveno preživijo. Prav tako je dejstvo in logično, da so zaposleni kot delovni migranti obdavčeni v državi, v kateri delajo, torej v Republiki Avstriji, zato večina ali pa nekaj njih ni oddala davčnih napovedi v Republiki Sloveniji. Ker je dohodnina v Republiki Avstriji nižja, kot je v Sloveniji, razlika v davčnih lestvicah torej, je razlog, da morajo delovni migranti doplačevati dohodnino, to razliko dohodnine tudi v Republiki Sloveniji. Problem, ki je nastal s sodbo Upravnega sodišča leta 2013, da se v primeru samoprijave posebne dohodninske olajšave ne upoštevajo: za vzdrževanje družinske člane, za stroške prevoza in prehrane in posebna olajšava za delavce migrante za čas, ko je veljala. Tej sodbi je sledil Furs in posledica tega so zelo visoka davčna doplačila tudi tam preko 10 tisoč evrov.

Predlagatelji avtentične razlage smo prepričani, da je bila ob sprejemu instituta samoprijave Zakon o davčnem postopku iz leta 2006 volja zakonodajalca, da se tudi v tem primeru upoštevajo posebne dohodninske olajšave. V prid tega govorijo tudi dejstva, da zakonodajalec ni določil, da se te olajšave v primeru uporabe samoprijave ne bi upoštevale. Določil je zgolj, da se obračunajo obresti na davčno osnovo, določeno na podlagi samoprijave, to je tudi logično, saj bi v tem primeru institut samoprijave izgubil svoj smisel in namen. Zavezanci, ki bi uporabili institut samoprijave, bi se namreč na nek način samokaznovali.

Zato smo predlagatelji avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku, s katero določamo, da se ta člen mora razumeti tako, da vložitev davčne napovedi na podlagi instituta samoprijave ne povzroči izgube iz naslova materialne zakonodaje oziroma posebnih dohodninskih olajšav. Avtentična razlaga ima veljavo za nazaj in s tem pa bi omilili plačilo zelo visokih davčnih doplačil zavezancev, ki so uporabili institut samoprijave.

Smo pa v Slovenski demokratični stranki zelo razočarani nad odnosov sedanje oblasti, torej vlade Mira Cerarja in koalicije, ki jo sestavljajo stranke SMC, SD in Desus, do tega kritičnega problema, ki določene posameznike potiska celo na rob obupa. Prav zato smo v Slovenski demokratični stranki predlagali dolgoročno rešitev tega vprašanja kakor tudi kratkoročno, vendar je bilo s strani vlade in koalicije vse zavrnjeno. Iz tega izhaja, da sedanja oblast

nima nikakršnega interesa ta problem rešiti niti kratkoročno, kaj šele dolgoročno. Ponovno se je izkazalo kot že velikokrat, da vlada Mira Cerarja govori eno, dela pa povsem nekaj drugega in ta dvoličnost, nesposobnost, neodgovornost te oblasti pelje Slovenijo daleč od zelenih ciljev, ki so jih obljubljali tako imenovani novi obrazi. Upam, da bodo Slovenke volivke in volivci v prihodnje bolj previdni, komu bodo oddali svoj glas na volitvah.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada se pridružuje mnenju matičnega delovnega telesa in meni, da predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku ni primerna rešitev za težave, s katerimi se soočajo dnevni delavci migranti. Sistem avtentične razlage je namreč namenjen temu, da se pomen določbe, na katero se nanaša podrobneje pojasni, če je le-ta v osnovi nejasen. Po ustavljeni presoji Ustavnega sodišča Republike Slovenije je avtentična razlaga predpisa njegov sestavni del od njegove uveljavitve dalje. Če pa bi organ, ki sprejema avtentično razlago z njo določil vsebino, ki je ob njeni uveljavitvi predpis ni imel, pa ne bi šlo za avtentično razlago, temveč za spremembo oziroma dopolnitev predpisa. Po naši oceni utemeljitev potrebe po avtentični razlagi 63. člena Zakona o davčnem postopku namreč predstavlja prav to. Namen instituta samoprijave je odprava nepravilnosti pri izpolnjevanju davčnih obveznosti, davčnemu zavezancu pa hkrati omogoča, da se izogne posledicam na prekrškovnem področju, ki bi sicer nastale zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve njegovih davčnih obveznosti. Ni pa namen samoprijave spreminjanje posledice zamude materialnih rokov, ki so po svoji pravni naravi prekluzivni, kar pomeni, da z iztekom materialnega roka posameznik izgubi pravico do uveljavljanja ugodnosti. Če torej davčni zavezanec ne opravi posameznega dejanja v predpisanem roku, izgubi to pravico, tega dejstva pa ne moremo sanirati z uporabo instituta samoprijave.

Vlada torej meni, da predlog za sprejem avtentične razlage ni utemeljen, saj je njegov namen spremeniti vsebinski pomen Zakona o davčnem postopku, ki kot temeljni procesni predpis na davčnem področju jasno določa roke in posledice zamude rokov za odpravo posameznih dejanj v davčnem postopku. Seveda pa to stališče ne pomeni, da ne iščemo ustreznih in pravno podprtih rešitev, s katerimi se soočajo dnevni delavci migranti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Pred mesecem in pol so štirje poslanci v Državni zbor vložili Predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena veljavnega Zakona o davčnem postopku, ki ureja institut samoprijave. 63. člen od 1. 1. 2007 omogoča davčnim zavezancem, da vložijo davčno napoved v primeru zamujenega roka za vložitev napovedi oziroma če se v tej navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke.

Razpravo glede primernosti rokov za uveljavljanje nekaterih stroškov in osebnih olajšav v SMC štejemo za legitimno, saj je vedno vredno razmisleka, ali bi lahko v davčni postopek vpeljali dodatne rešitve in ga s tem naredili zavezancem prijaznejšega. Je pa način, s katerim se je vsebine lotil predlagatelj avtentične razlage, po našem mnenju nekoliko neroden. Zakaj?

Težava, ki jo izpostavlja skupina štirih poslancev, ni stvar zgolj tega, temveč preostalih členov, ki jasno opredeljujejo roke za uveljavljanje nekaterih pravic zavezancev in s tem zavračajo osnovno premiso predlagatelja, da naj bi bil člen oziroma, natančneje, njegov prvi odstavek dvoumen. Z morebitno uveljavitvijo predloga bi torej v Državnem zboru posredno in retroaktivno posegli tako v jasno, nedvoumno določbo 63. člena kot tudi v druge določbe, ki jih prav tako v SMC štejemo za nedvoumne. Na tem mestu velja opozoriti še na potencialno vzpostavitev neenakosti med zavezanci, ki bi davčno napoved oddali v roku in pri tem morebiti pozabili na uveljavljanje kakšne izmed pravic, na primer, olajšave za vzdrževane družinske člane, ter nato ne bi vložili pritožbe na izdano odločbo, in zavezanci, ki napovedi sploh ne bi oddali do predpisanega roka, temveč le naknadno z uporabo instituta samoprijave. Za prve, ki bi sicer vložili napoved v roku, bi bila davčna olajšava izgubljena, drugi pa bi jo kljub zamujenemu roku lahko uveljavljali. Torej, da bi s sprejetjem avtentične razlage člena, ki ni dvoumen, posegali v preostale člene zakona, ki prav tako jasno predpisujejo roke, po katerih lahko zavezanec uveljavlja določene pravice, kot na primer olajšavo za vzdrževane družinske člane, se nam v SMC ne zdi primerno, saj je avtentična razlaga Državnega zbora namenjena razjasnitvi določbe zakona, če je ta dvoumna. Za spreminjanje vsebine oziroma pomena določb pa se je po našem mnenju treba poslužiti vložitve predloga spremembe zakona.

V Poslanski skupini SMC predloga iz predstavljenih razlogov ne podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovane kolegice, kolegi, predstavnica Ministrstva za finance!

Prepričan sem, da je marsikdo od prisotnih poslank in poslancev še kako dobro seznanjen s problematiko nepravilne obdavčitve čezmejnih delavcev migrantov, predvsem ko govorimo o poslancih severovzhodnega dela Slovenije in o poslancih s Koroške. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne jamramo, ampak iščemo rešitve, tako da smo se odločili, da poiščemo eno izmed mogočih rešitev tega problem, žal pa smo naleteli na samem odboru in celotnem zakonodajnem postopku na to, da to ni prava rešitev, da je treba poiskati druge. Ampak treba se je vprašati, koalicija, kdaj pa boste kaj predstavili, ker od pogajanj in analiz ne bo nikomer boljše. Ljudem, ki so raje šli delati v Avstrijo kot pa, da bi živeli v Sloveniji in živeli od socialne podpore, bi se vsem tukaj morali vsi prisotni zahvaliti, ampak ne, raje jih nepravilno obdavčujemo. Tudi v koncih, iz katerih sam prihajam in predstavljam Ptuj in Slovenske gorice, vse več ljudi pride do mene, ki delajo v Avstriji in rečejo: "Če ne bo politika poiskala ustrezne rešitve, bo nas žal ta situacija, ki se vleče že nekaj let, prisila do tega, da bomo morali iti v tujino tudi živeti, ne samo delati." In glejte, kolegice in kolegi, moramo se vprašati, kdo bo še potem v severovzhodnem delu države sploh živel, ali pa je mogoče to celo interes katere od strank.

Z avtentično razlago 63. člena Zakona o davčnem postopku želim oziroma smo želeli jasno določiti, da vložitev napovedi na podlagi samoprijave ne moremo povzročiti izgube kakršnekoli pravice zavezanca iz materialne zakonodaje, kot je na primer uveljavljanje davčnih olajšav, znižanje davčne osnove, neobdvčevanje določenih prejetih dohodkov ali pa uveljavljanje vračil preveč plačanega davka. Znašli smo se v situaciji, ko marsikateri čezmejni delavec dobi položnico tudi v višini 40 tisoč evrov, rok plačila pa 30 dni. Vprašam vse tukaj prisotne, ali je kdo sposoben poravnati takšno položnico. Verjetno jo je kakšen tajkun ali bančni lopov, verjamem pa, da je teh tudi malo. Ta situacija je privedla do tega, da marsikdo ne ve, kaj narediti, država pa te ljudi ignorira in se z njimi sploh ne ukvarja. Po drugi strani pa vsak, ki malo spremlja medije in slovensko politiko, vidi, da ni problem v Sloveniji najti denar za bančne lopove, korupcijo v zdravstvu, ilegalne ekonomske migrante, privilegirance oziroma elite in še bi lahko našteval. Ni pa sredstev za lasten narod.

Spoštovane kolegice in kolegi, ni čudno, kakšen ugled imamo v družbi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojenecv Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana sekretarka, poslanci in poslanke!

Dovolite mi, da predstavim stališče Poslanske skupine Desus za predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku. Problematika obdavčitve čezmejnih delavcev se je v tem mesecu obravnavala kar dvakrat na pristojnem delovnem telesu. Prvič v okviru predloga za spremembo avstrijske konvencije zaradi visokih doplačil dohodnine in drugič pri Predlogu za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku. Pri obeh obravnavah smo v Poslanski skupini Desus zavzeli jasno stališče, da je odločbo Ustavnega sodišča treba dosledno spoštovati. Ustavno sodišče je namreč presodilo, da je olajšava za čezmejne delovne migrante v nasprotju s slovensko ustavo, saj izbrani skupini zavezanecv zagotavlja večje ugodnosti kot dohodninskim zavezancem sploh.

Institut samoprijave je v praksi zaživel z uporabo avtentične izmenjave podatkov in tu so se začeli problemi, zlasti za tiste delovne migrante, ki do takrat niso izpolnjevali svoje obveznosti glede prijave dohodkov v Sloveniji ter posledično niso plačevali akontacijo dohodnine. Seveda se posamezni primeri med seboj razlikujejo, zato je treba poiskati rešitve, ki so različne glede na posamezno skupino.

Glede na trenutno situacijo se v poslanski skupini Desus zavzemamo za čimprejšnjo ureditev za tisto skupino, ki že ima zapadle obveznosti in jih ne more poplačati. Torej, posebno pozornost namenjamo načinu izvrševanja poplačila, posebno, če slednji ogroža socialni položaj davčnega zavezanca. Na tem mestu pozdravljamo napore Ministrstva za finance za čimprejšnjo spremembo obstoječega pravilnika o izvajanju davčnega postopka, še zlasti zato, ker bo nova ureditev veljala za vse fizične osebe in ne samo za delovne migrante. Skratka, za vse, ki imajo težave s poplačilom dohodnine in jim obstoječa možnost za plačilo v treh obrokih ni dovolj. Na ta način se naprej ohranja načelo enakopravnosti, na katerem v poslanski skupini Desus vztrajamo že od samega začetka procesa ureditve te problematike.

Predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku je po mnenju Poslanske skupine Desus neutemeljen in nepotreben. Menimo, da predlagane rešitve ali eventualne predloge za spremembe lahko urejamo samo v kontekstu vsebinskih sprememb aktualne zakonodaje, torej v sami novelizaciji Zakona o davčnem postopku. Iz tega razloga potrebno po sprejemu avtentične razlage 63. člena že omenjenega zakona zavračamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Predloga za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku v poslanski skupini ne moramo podpreti, ker presega pravzaprav namen avtentične razlage. Gre za dejstvo, če povzamem tudi samo mnenje Zakonodajno-pravne službe, da se avtentična razlaga sprejme, če je zakonska norma nejasna in jo je treba dodatno izčistiti in podati potem jasne napotke, kako je zakon potrebno spoštovati. Nikakor pa z avtentično razlago ni mogoče spreminjati zakonskega besedila in sprejem avtentične razlage, ki je predložena v obravnavo, bi pomenila ravno to, da posega v materijo zakona na način, da bi bilo treba vložiti pravzaprav spremembo zakona.

Če se dotaknemo te problematike, je pa vendarle treba izpostaviti, torej problematike delovnih migrantov, naslednje dejstvo, da smo se v Sloveniji zavedali tega problema in tudi sprejeli številne ukrepe, predvsem ukrepe, ki so bili povezani z brezposelnostjo, praviloma v obmejnih območjih, od koder prihaja največ delovnih migrantov. Torej ravno stopnja visoke brezposelnosti v obmejnih območjih je narekovala, da je pred leti bil sprejet Zakon o Pomurju, bil je sprejet tudi poseben program o Pokolpju zaradi odpravljanja brezposelnosti, ravno tako je bil sprejet program za odpravljanje brezposelnosti v mariborski regiji in podoben status ima tudi Koroška znotraj Zakona o spodbujanju skladnega in regionalnega razvoja. K sreči pa, če lahko tako rečem, stopnja brezposelnosti tam še ni nastopila do takšne mere, da bi bilo treba sprejemati poseben program.

Poleg teh rešitev, ki so bile sprejete, zato da se ublaži položaj delavcev v obmejnih območjih, je bil sprejet tudi zakon, s katerim se je uvedla davčna olajšava za čezmejne delovne migrante. Žal pa je bila ta zakonska določba, ki je uveljavljala davčne olajšave za čezmejne delovne migrante, razveljavljena z odločbo Ustavnega sodišča. V tistem trenutku je tudi nastala obveznost pri delovnih migrantih za poravnavo davčnih obveznosti za nazaj in to je problem, s katerim se ta hip soočajo ljudje, s katerim se ta hip, lahko rečemo, soočajo tudi v Vladi in, ne nazadnje, tudi v Državnem zboru smo v zadnjem obdobju ponovno zelo veliko govorili o tej temi. Pri tem je morda treba vendarle izpostaviti, da je, recimo, po podatkih, ki jih imamo s strani Ministrstva za finance oziroma Finančne uprave, leta 2014 6 tisoč 467 oseb bilo takih, ki so v roku oddale prijavo svojih finančnih obveznosti. Nekaj je bilo, žal, tudi takih, ki v rednem roku prijave niso dali in preostala jim je pravzaprav možnost samoprijave, ampak v tej možnosti samoprijave nastaja problem, ker ni mogoče uveljavljati olajšav, ki jih sicer lahko uveljavljaš pri dohodnini, če v zakonsko predpisanem roku prijavo za dohodnino tudi oddaš. Zaradi tega so

nastale kar obsežne obremenitve pri posameznih zavezancih, zato pozdravljamo napore ministrstva, da se poskušajo poiskati rešitve, s katerimi se omogoča obročno odplačevanje teh obveznosti za nazaj, hkrati pa pozdravljamo tudi napor, da pri institutu samoprijave odpravi nekatere nelogične rešitve, ki so bile zaznane, vendar s spremembo zakonodaje.

Ob tem bi želeli poudariti, da je tudi sicer zaradi obmejnih območja treba ta problem reševati z vso resnostjo, kajti problem brezposelnosti je prisoten in tudi v prihodnosti se nam lahko zgodi, da bo stopnja brezposelnosti ravno na obmejnih območjih večja kot sicer v drugih območjih, kjer, recimo, potekajo avtoceste ali pa se nahajajo v bližini večjih mestnih središč in s tem posledično lažje dobiš zaposlitev. Zato menimo, da bi bilo treba kljub vsemu celovito rešitev poiskati tudi na ta način, da se poskuša v skladu s 155. členom Ustave pri oblikovanju zakonske rešitve proučiti tudi javno korist v teh obmejnih območjih, če se uvedejo dodatne davčne olajšave za tiste, ki delajo v tujini, in s tem poskušajo reševati svojo eksistenco.

Torej, avtentične razlage, takšne, kot je ta hip, ni mogoče podpreti, zato je tudi v naši poslanski skupini ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani predsednik, predstavnica ministrstva, kolegice in kolegi, pozdravljeni!

Najprej seveda ne morem mimo tega, da Furs obravnava delavce migrante brez kakršnegakoli popuščanja, čeprav imajo dejansko otroke in potne stroške. Po drugi strani pa imamo v tej državi častnega konzula Cipra, ki ima najmanj milijon evrov davčnega dolga, hkrati pa še vedno kandidira na javnih razpisih. Torej, to je jasan dokaz, da naš davčni sistem različno obravnava delavce in lastnike kapitala.

Naj se vrnem k dnevnim migrantom. Po podatkih Ministrstva za finance je leta 2014 plače v Avstriji prejelo 6 tisoč 467 naših delavcev. Od tega jih je 6 tisoč 086 pravočasno vložilo napoved dohodnine, samo 381 jih je napoved vložilo prepozno oziroma so podali samoprijavo. Danes se torej pogovarjamo o slabih 6 % dnevnih migrantov. Tega ne poudarjam zato, ker bi bilo teh 381 delavcev nepomembnih, ampak zato, da ne bi vzbujali lažnih upov. Med temi 381 delavci je precej takih, ki niso mogli uveljaviti olajšav za vzdrževanje družinske člane, zato bo njihovo doplačilo bistveno višje, kot bi bilo treba. Nekateri delavci so podali samoprijavo za več let nazaj, v tem primerih so doplačila zelo visoka in za marsikoga neobvladljiva. Pri tem je treba odkrito povedati, da ne gre za diskriminacijo delavcev migrantov, so pa dejansko žrtve pomanjkljivega davčnega sistema konkretno

instituta samoprijave. Če malo karikiram, je samoprijava namenjena tistim zavezancem, ki se izogibajo plačilu davka in si na koncu premislijo, ker vedo, da jih bodo dobili. Velika večina delavcev migrantov pa ne spada v to skupino, ampak so preprosto žrtve slabih predpisov.

Naj navedem primer različne obravnave. Če delavcu informativni izračun dohodnine izda Furs, delavec pa se ne pritoži, ampak poda samoprijavo po izteku roka, se mu olajšava za družinske člane ne prizna. Če pa delavcu Furs ne izda informativnega izračuna, delavec pa namesto dohodninske napovedi poda samoprijavo, se mu olajšave priznajo. Naše stališče je zato naslednje. Treba je poenotiti obravnavo zamudnikov in če zavezanec izpolnjuje pogoje za olajšavo, mu je treba olajšavo priznati. Primerna kazen za zamudo so zamudne obresti ali globa, nikakor pa ne odvzem olajšav. Zato se načeloma strinjamo z vsebino tega predloga, vendar ga ne moremo podpreti iz preprostega razloga, ker taka sprememba presega institut avtentične razlage. Pričakujemo pa, da bo Ministrstvo za finance izpolnilo obljubo državne sekretarke in čim prej predlagalo spremembo zakona.

Za konec bom podala še naše stališče do obdavčitve dnevnih migrantov sploh. Pripravljeni smo podpreti tudi dodatne olajšave, ki imajo podlago v dejanskih stroških prevozov in nastanitve. Vemo, da so v Avstriji določeni stroški vključeni v davčno osnovo in tudi to je treba upoštevati. Ne moremo pa podpreti zahteve, da dnevni migranti ne bi plačevali razlike med davkom v Avstriji in davkom v Sloveniji. Če bi to podprli, bi 6 tisoč 400 delavcev plačevalo nižje davke od vseh drugih slovenskih delavcev z enakimi dohodki. Mi zagovarjamo preprosto socialistično načelo, vsak po svojih sposobnosti in vsakemu po njegovih potrebah. Če ima delavec, ki dela v Avstriji, 20 tisoč evrov bruto plače letno, mora plačati točno toliko davka kot ga plača delavec, ki 20 tisoč evrov zasluži v Sloveniji, nič več in tudi nič manj.

Če pustimo ob strani težave z olajšavami, problem ni v obdavčitvi, ampak v tem, da je slovenski politični razred v zadnjih 20 letih s privatizacijo in slabim upravljanjem uničil gospodarsko bazo in sisteme, kot je zdravstvo, do te mere, da so ljudje obsojeni na izseljevanje. Problem je v tem, da ob vseh subvencijah in agencijah nerazvite regije niso niti za majhno pikico bolj razvite. Prepričana sem, da delavci migranti v teh dneh, ko k njim prihajajo različni tako imenovani rešitelji, niso pozabili, kdo je zadnjih 10 let vodil slovenske vlade. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovana državna sekretarka, vsem prav lep pozdrav!

Namen instituta samoprijave, ki ga določa 63. člen Zakona o davčnem postopku, je spodbuditi državljane, ki so zamudili z davčno napovedjo, da vendarle to napako odpravijo in naknadno vložijo davčno napoved na podlagi samoprijave. Uporaba instituta je v 63. členu Zakona o davčnem postopku spodbujena z relativno milimi posledicami za zavezanca, ki so določene kot plačilo obresti za davčno obveznost. Izguba pravice do uveljavljanja stroškov za prevoz in prehrano, izguba pravice za uveljavljanje olajšave za čezmejne delovne migrante za leta, ko je bila olajšava veljavna po zakonu, in izguba pravice za uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane okrnil smisel oziroma "ratio legis" instituta samoprijave. Takšna obravnava daje sporočilo, da se samoprijava zavezancu ne izplača, saj bo v takem primeru lahko izgubil številne pravice. Takšna logika zavezanca odvrča od uporabe samoprijave v primeru zamude z davčno napovedjo, kar zmanjšuje učinkovitost in pomen tega instituta znotraj sistema davčnega prava. Posledice odvrčanja od uporabe samoprijave pa so lahko tudi večje število nevladenih davčnih napovedi.

Predlagatelj navaja, da so se spori glede samoprijav v zvezi s koriščenjem olajšave za vzdrževane družinske člane pri enakem dejanskem stanju končali z različnimi sodnimi odločbami Upravnega sodišča. Nekatere določbe so bile v korist zavezance in druge v njihovo škodo. Očitno razlaga odločb zakona, ki urejajo samoprijavo, tudi sodiščem ni bila povsem jasna. Zato je povsem na mestu, da zakonodajalec to področje dokončno uredi z avtentično razlago. Krščanski demokrati zagovarjamo prijazno davčno okolje, zato podpiramo predlog avtentične razlage Zakona o davčnem postopku. Če vladna koalicija meni, da za ureditev tega problema avtentična razlaga ni ustrezen zakonodajni instrument, jo na tem mest pozivamo, da to področje uredi z novelo Zakona o davčnem postopku, in to nemudoma.

Ob tej današnji vsebini pa se odpirajo tudi mnoga druga vprašanja in nerešeni problemi. Nova Slovenija - krščanski demokrati permanentno iščemo in tudi imamo rešitve za mnoge te probleme in imamo tudi odgovore na mnoga vprašanja, kot recimo: Ali je pravično, da komunistični revolucionarji uživajo privilegije, slovenske osamosvojitelje pa se kriminalizira? Ali je pravično, da se z davkoplavevalskim denarjem sanira državne banke in predvsem njihove tajkunske kredite, od katerih del je končal v davčnih oazah, preganja pa se obrtnike in privatnike, ki so tvegali svoje premoženje ali malega državljanca, če ni pravočasno slučajno poravnal svojih položnic? Ali je pravično, da javna uprava še naprej deluje po načelu, kar zakonsko ni določeno, ni možno, ne pa po

načelu zakoni so za to, da rešujejo probleme ljudi? Ali je pravično, da imata javno zdravstvo in javno šolstvo monopol, ki ga vzdržujemo davkoplačevalci, vse kar je pa zasebno, se neprestano problematizira? In ali je pravično, da se že 25 let pretekamo o pluralizaciji medijev? In ne nazadnje, ali je pravično, da doma na davkoplačevalske stroške izobražujemo mlade, ki pa potem poiščejo prvo možnost v tujini za boljši zaslužke, morda tudi prijaznejše okolje in boljše svojo prihodnost?

Zaključim z napovedjo, da bomo v Novi Sloveniji predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku podprli oziroma zavrnili predlog sklepa matičnega delovnega telesa. Hvala lepa.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu za sprejem avtentične razlage bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločili danes v okviru glasovanj po prekinjeni 13. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem zakonom je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Marku Pogačniku.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki smo se odločili, da v Državni zbor vložimo Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o davčnem potrjevanju računov. Ključni segment tega zakona je, da ta predlog zakona določa prenehanje veljavnosti Zakona o davčnem potrjevanju računov in Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o davčnem potrjevanju računov predlaga in določa povrnitev vseh stroškov, ki so jih imeli zavezanci v zvezi z davčnimi blagajnami. Razlogov za takšen postopek in takšno odločitev je več. Po prepričanju Slovenske demokratične stranke število zavezancev, ki uporabljajo davčne blagajne, potrjuje, da so se, žal, uresničila tudi opozorila, da bodo davčne blagajne povzročile zapiranje poslovnih dejavnosti zavezancev in selitev teh dejavnosti v tujino.

V Slovenski demokratični stranki smo že pri sprejemanju tega zakona opozarjali, da ključni

argument Vlade in Ministrstva za finance ter koalicije, Stranke modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov, da bo ta zakon pripomogel k zmanjševanju sive ekonomije, ne drži. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da tisti, ki pred uvedbo davčnih blagajn niso izdajali računov, le-teh tudi danes ne izdajajo. Uradni podatki o pobranih davkih kažejo, da ima zakon ravno nasprotno učinke, kot jih je napovedovala vlada Mira Cerarja. Davka na dodano vrednost se je februarja letos nabrlo za 233,8 milijona evrov, kar je za 4,6 % manj kot februarja lansko leto. Skupno je država v prvih dveh mesecih pobrala 565 milijonov evrov DDV ali odstotek manj kot v istem času lani. Dejstvo je, da je obseg pobranega davka na dodano vrednost najboljši pokazatelj obsega sive ekonomije oziroma dela na črno. Zakon o davčnem potrjevanju računov oziroma uvedba davčnih blagajn je tako dosegla ravno nasprotni učinek, kot sta pri predlogu zakona zatrjevala vlada Mira Cerarja in koalicija, Stranka modernega centra, Demokratična stranka upokoencev in Socialni demokrati, ki so sprejeli ta zakon v Državnem zboru. Predvsem pa ne držijo informacije v zvezi s stroški vzpostavitve programske in tehnične opreme za uvedbo davčnih blagajn. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da so ti stroški vzpostavitve tako tehnične kot programske opreme bistveno presegle stroške, ki so jih navajali s strani Ministrstva za finance.

Podjetniki pa niso edini, ki jih je uvedba davčnih blagajn prizadela. Izredno visoki finančni stroški uvedbe in birokratsko nasilje, ki jih prinašajo davčne blagajne so prizadele tako kmete in dobršen del civilne družbe, predvsem pa društva – gasilska, športna, humanitarna in kulturna. Ob sprejemanju Zakona o davčnem potrjevanju računov so prihajala tudi opozorila, da so ljudje že danes preobremenjeni z birokratskimi postopki, previsokimi davki ter da se bodo dodatno soočili še s finančno in birokratsko obveznostjo, od katere bo imela v Sloveniji korist le plačana birokracija.

Predlog zakona, ki smo ga posredovali poslanke in poslanci Slovenske demokratične stranke v Državni zbor, ima izključno dva cilja: prvi cilj je ukiniti davčne blagajne oziroma omejiti veljavnost Zakona o davčnem potrjevanju računov, drugi cilj pa je povrniti vse stroške, ki so jih imeli zavezanci v zvezi z davčnimi blagajnami oziroma z obveznim vstopom v sistem obveznega potrjevanja računov. V Slovenski demokratični stranki pričakujemo predvsem od koalicijskih poslank in poslancev Stranke modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov, da boste vendarle uvideli, da je bila uvedba davčnih blagajn napaka in da je treba tu narediti korenite spremembe.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na

Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN:
Spoštovani gospod predsednik, še enkrat hvala za besedo. Gospe in gospodje poslanci!

Obveznost davčnega potrjevanja računov za zavezance, ki izdajajo račune pri gotovinskem poslovanju, je bila dejansko uveljavljena pred tremi meseci in pol kot eden od ključnih, ne pa edini ukrep v boju proti sivi ekonomiji v Sloveniji. V tem času se je v sistem sporočanja podatkov o računih Finančni upravi vključilo več kot 44 tisoč zavezancev, vsak delovni dan pa se vključi v povprečju še do 130 novih zavezancev. Tri mesece po uvedbi davčnega potrjevanja računov so na razpolago zgolj delni podatki za manjše skupine zavezancev, na podlagi katerih lahko sklepamo o učinkih tega ukrepa v boju proti sivi ekonomiji, končen sklep pa na njihovi podlagi še ni mogoč. Pa vendar, če pogledamo te delne podatke nekoliko podrobneje: v skupini zavezancev za izvajanje davčnega potrjevanja računov, ki so hkrati tudi identificirani za namene DDV in oddajajo DDV v obračune mesečno, je bilo v prvih dveh mesecih letos več vplačanega DDV kot v enakem obdobju lani. Prav tako so višji neto prilivi DDV v proračunu od teh zavezancev. Še več, povprečni indeksi za te skupine zavezancev odstopajo od indeksov za DDV v celoti. V skupini samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki so bili tik pred uvedbo obveznosti davčnega potrjevanja računov izbrisani iz registra davčnih zavezancev, ugotavljamo, da jih je več kot polovica sklenila redno delovno razmerje ali opravljajo delo na drugačen način, kar lahko kaže na to, da so pred tem kot fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost, dejansko opravljale delo v odvisnem razmerju. Te okoliščine Finančna uprava še dodatno preverja. Poleg tega se je v nadzorih finančne uprave zmanjšal delež ugotovljenih nepravilnosti tako pri projektnih nadzorih sive ekonomije kot pri nadzorih gotovinskega poslovanja in tudi nadzorih dela in zaposlovanja na črno. Naj še enkrat poudarim, da je Finančna uprava v letošnjem letu okrepila tudi nadzor pri tako imenovanih šušmarjih. Prve ocene učinkov davčnega potrjevanja računov na prihodke proračuna iz naslova DDV kot celote bodo mogoče v polovici letošnjega maja, torej čez približno tri tedne, ko bo Finančna uprava razpolagala s podatki iz obračunov DDV za vse davčne zavezance, ki so identificirani za namene davka na dodano vrednost in so hkrati zavezanci za davčno potrjevanje računov. Celovita ocena finančnih učinkov pa bo mogoče šele v aprilu 2017, ko bo v analizo mogoče zajeti tudi davčne zavezance, ki niso zavezanci za DDV, so pa dolžni predložiti obračunske podatke davka od dohodkov pravnih oseb in davka od dohodkov iz dejavnosti. Šele na tej podlagi bo mogoče končno oceniti

dejanske učinke davčnega potrjevanja računov na vse prihodke državnega proračuna, pri čemer bodo v analizo učinkov zajeti tudi mali zavezanci.

Z odpravo obveznosti davčnega potrjevanja računov bi bila otežena prizadevanja za omejevanje sive ekonomije, odkrivanje kršitev dela in zaposlovanja na črno in racionalizacija poslovanja pri izvajanju davčnih nadzorov. Prav tako ni zanemarljivo dejstvo, da nas predvsem gospodarstvo ves čas opozarja, da potrebujejo stabilnejše poslovno okolje in ne tako pogosto spreminjanje predpisov, med drugim tudi davčnih predpisov. Zaradi tega podpiramo stališče, da je treba izvajanje predpisov najprej temeljito analizirati in šele potem zagovarjati njegove morebitne spremembe.

Spoštovane poslanke in poslanci! Upošteva vse navedeno predlagam, da Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov ne podprete kot primerne za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Lep pozdrav vsem v dvorani!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo uvedbi davčnih blagajn nasprotovali, saj smo od vsega začetka tudi opozarjali, da ne bodo prinesle zelenega učinka. Davčne blagajne namreč ne rešujejo tega, kar bi morale; ne rešujejo osnovnega problema, to je problema sive ekonomije. Tisti, ki računov niso izdajali prej, jih ne izdajajo niti sedaj po uvedbi davčnih blagajn. Prav tako zaradi uvedbe davčnih blagajn niso registrirali svoje dejavnosti in prav ti predstavljajo problem, saj ne plačujejo prispevkov in davkov ter predstavljajo nelojalno konkurenco vsem, ki pošteno opravljajo svojo dejavnost. Število zavezancev, ki bi naj po oceni Finančne uprave uporabljali davčne blagajne, je precej nižje od predstavljenih ocen. Finančna uprava je namreč pred sprejemom davčnih blagajn ocenjevala, da bo davčne blagajne uporabljajo 60 do 80 tisoč davčnih zavezancev. Število zavezancev, ki pa so davčno blagajno potrdili oziroma davčno potrdili račune – to pomeni, da so davčne blagajne dejansko uporabljali – pa je bilo na dan 15. april 2016 zgolj 44 tisoč 998, kar pomeni, da so bile ocene Finančne uprave res napačne. Število uporabnikov davčnih blagajn kaže na to, da so številni posamezniki raje pričeli uporabljati vezano knjigo računov, kar je do konca leta 2017 tudi še mogoče. Ni zanemarljivo, da številni napovedujejo prenehanje dejavnosti, če seveda ne bo prišlo do spremembe zakonodaje na tem področju. Nekateri podjetniki ali osebe, ki opravljajo samostojne poklice, so enostavno

prenehali poslovati z gotovino. Številni so že zaprli svojo dejavnost ali pa jo tudi prenesli v tujino. Posledice zapiranja dejavnosti pa za državo pomenijo ravno nasprotno, in sicer zmanjšanje prihodkov v proračun oziroma v nekaterih primerih pomeni to povečanje izdatkov za socialno varnost.

Če pogledamo številke, vidimo, da se je samo v mesecu decembru 2015, torej v mesecu, preden so davčne blagajne stopile v veljavo, število samostojnih podjetnikov zmanjšalo za 277. Prvi letošnji podatki prihodka iz davka na dodano vrednost niso prav nič spodbudni, saj je priliv iz davka na dodano vrednost glede na obračun v februarju za 20 milijonov evrov manjši, kot je bil v enakem obdobju lani, kar pomeni zmanjšanje za več kot 10 %, in to kljub dejstvu, da so se prilivi davka na dodano vrednost od uvoženega blaga v istem obdobju povečali, kar pomeni, da se je aktivnost uporabnikov dejansko povečala. Davčne blagajne naše gospodarstvo zgolj dodatno finančno in administrativno obremenjujejo. Za velika in srednja podjetja so zlasti nepotreben dodaten strošek, medtem ko za majhne podjetnike lahko pomenijo tudi grožnjo njihovem obstoju, saj za njih predstavljajo izjemno velik strošek; strošek, ki je precej višji od tega, kar je Vlada ob sami uvedbi zakona omenjala. Tu namreč ne gre le za strošek nakupa davčne blagajne, temveč tudi za strošek posodobitve programske opreme, stalne pogodbe za vzdrževanje programske opreme in tako naprej. Hkrati pa uvedba davčnih blagajn pomeni tudi nedvoumno več birokracije.

Ni zanemarljivo niti dejstvo, da je Slovenija zelo neenakomerno razvita in dostop do interneta ni omogočen vsem enako, kar pomeni, da so številni podjetniki primorani uporabljati vezano knjigo računov, saj pokritost z internetom na območju, na katerem delujejo, ni. Pokritost z internetom po celotnem območju Slovenije bi morala biti prioriteta in osnova, vendar se je vlada Mira Cerarja odločila drugače.

Davčne blagajne so prizadeli tudi društva tako gasilska kot tudi kulturna, športna in ostala. Po novem, če posamezno, na primer kulturno društvo, organizira dogodek, kjer pobira vstopnino, potrebuje davčno blagajno, kar je za številna manjša društva velik finančni zalogaj. Nekatera društva so rešitev našla v pobiranju prostovoljnih prispevkov, druga so se za organizacijo dogodkov enostavno odločila, da jih ne organizirajo več. Vse to pa kaže na popolni nesmisel uvedbe teh davčnih blagajn. Da pa absurda onemogočenja prodaje na šolskih bazarjih, ki so na svoj način spodbujali mlade k podjetništvu, tu niti ne omenjamo.

Z davčnimi blagajnami so, kot je že bilo rečeno, zelo prizadeta tudi prostovoljna gasilska društva, ki se večinoma financirajo s prostovoljnimi prispevki občanov. Številna gasilska društva so enkrat letno priredila svojo gasilsko veselico, na njej zbrala nekaj finančnih sredstev, ki so jih uporabili kasneje za nakup

gasilske opreme; opreme, ki je pomembna za nas vse. Vsi se strinjamo, da so gasilci za državo izjemno pomembni, da so skoraj vedno prvi, ki pridejo na kraj nesreče, in da pogosto ogrožajo svoja življenja, da rešujejo ljudi in njihovo premoženje. A so ravno ti gasilci v zahvalo od vlade Mira Cerarja prejeli dodatno finančno breme. Številna gasilska društva se za organizacijo prireditve, kjer bi lahko zbirali prepotrebna finančna sredstva za izboljšanje in nakup svoje opreme, seveda v tem primeru ne bodo več odločili.

Prav tako so davčne blagajne prizadele številne kmete. Vsa leta se je poudarjalo, da morajo kmeti pričeti razmišljati o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah, ki jim bodo seveda omogočile lažje preživetje. Številni kmetje so se za to odločili, sedaj pa so z davčnimi blagajnami tako rekoč kaznovani. Minister Židan je vseskozi rad poudarjal in z besedami spodbujal pomen dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, nato pa je tudi sam podprl uvedbo davčnih blagajn, ki danes kmete kaznujejo.

Treba se je tudi vprašati o sorazmernosti ukrepa davčnih blagajn. Zdaj, če na eni strani upoštevamo stroške, ki jih je imela Finančna uprava z uvedbo sistema davčnih blagajn, s posodobitvijo opreme, tekočimi stroški vzdrževanja sistema, stroškom dela številnih inšpektorjev, ki hodijo po terenu, in vse ostale stroške, ki so nastali gospodarstvu, ter na drugi strani te stroške primerjamo z izplnom oziroma večjimi prihodki v proračun, ki si jih je Vlada obetala, lahko vidimo, da sistem ni upravičen.

Zaenkrat o večjih prihodkih v proračunu kot posledica uvedbe davčnih blagajn namreč ne moremo govoriti in to je dejstvo. Davčne blagajne so se izkazale za škodljive, to je nedvomno, še enkrat poudarjam. Zavezancem povzročajo visoke finančne stroške in nesorazmerne administrativne obremenitve, zato se je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke odločila in v parlamentarno proceduro vložila predlog novele Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki zasleduje dva cilja. Prvi je ukinitve davčnih blagajn, drugi pa povrnitev vseh stroškov, ki so jih imeli zavezanci v zvezi z davčnimi blagajnami oziroma obveznim vstopom v sistem davčnega potrjevanja računov. Vlada je skozi vso razpravo sprejema tega zakona namreč zagovarjala, da zakon ne sme dopustiti oziroma omogočiti izjem. Veljavni zakon temu zagotovo sledi. Pretekli mesec namreč s strani Vlade in koalicije ni bil podprt predlog določitve izjem za gasilska društva in male davčne zavezance, ki ga je predlagala Nova Slovenija. Glede na odzive društev, kmetov, malih podjetnikov in postopno delno naklonjenost tudi posameznih akterjev iz vladne koalicije, pričakujemo, da bo naš predlog, ki davčne blagajne ukinja tudi zato, ker ne določa izjem, podprt s strani vseh parlamentarnih strank, kar bi bila seveda edina razumna odločitev. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo predlagali zakon, ki

ukinja škodljive davčne blagajne, zagotovo podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, predstavniki Vlade!

Dovolite mi, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus glede Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov. Naj uvidoma ponovim mnenje Poslanske skupine Desus, ki se od obravnave prejšnjega predloga za novelacijo Zakona o davčnem potrjevanju računov ni spremenil. Poslanke in poslanci Desusa menimo, da tudi ta novelacija zakona ni primerna za nadaljnjo obravnavo. Trdno smo prepričani v svoja stališča, da bi s tem predlogom o ukinitvi veljavnega zakona ne le izgubili na sami doslednosti, temveč bi tudi porušili celoten namen uvedbe davčnih blagajn. In to je učinkovito pobiranje javnih dajatev s ciljem večje sledljivosti, doslednosti in v končni fazi ali pa predvsem pravičnosti. Slednje ima za posledico manjšo utajo davkov, s tem pa večje davčne prihodke, ki jih v nadaljevanju namenjamo za različne vrste transferjev za socialno najranjivejše ciljne skupine. Povrnitev stroškov davčnim zavezancem s strani pristojnega ministrstva ob morebitni ugasnitvi, ampak te seveda ne bo, davčnih blagajn pa se nam ne zdi smiselna zlasti glede dejstva, da že trenutno poznamo kar nekaj načinov minimiziranja stroškov za zavezance pri uporabi davčnih blagajn, kot so, denimo, brezplačna uporaba tako imenovane mini davčne blagajne, prehodno obdobje ter ostale davčne ugodnosti, ki znižujejo davčno osnovo po veljavni nacionalni zakonodaji. Iz razloga, ker rok, do katerega morajo zavezanci za DDV predložiti obračune DDV za prve tri mesece letošnjega leta, še ni potekel, še vedno ne moremo natančno povedati, kolikšni so finančni izračuni delovanja davčnih blagajn. Ker pa nimamo konkretne analize, to še ne pomeni, da bodo ti pozitivni finančni učinki namreč izostali.

Spoštovane kolegice in kolegi! Naj še enkrat eksplicitno ponovim. V Poslanski skupini Desus smo zagovorniki davčnih blagajn od samega začetka, ne nazadnje smo za ta zakon dali tudi svoje glasove, vendar pa v Desusu nobene reči ne podpiramo slepo in za vsako ceno ne glede na posledice, tako tudi pri davčnih blagajnah oziroma Zakonu o potrjevanju davčnih računov. V tem trenutku smo izjemno pozorni na nekatere nevšečnosti učinkovanja davčnih blagajn v praksi. Na to nas opozarjajo oziroma se na nas, na našo poslansko skupino obrača vedno več davčnih zavezancev. Te nevšečnosti, te težave, če hočete, smo nekako zbrali in z njimi seznanili tudi pristojne na MF in na Finančni upravi. V tem trenutku

ocenjujemo, da bi bilo preuranjeno govoriti o nekih končnih rešitvah in sprejeti dokončne rešitve, zagotovo pa bo potrebno ukrepati prej kot pa šele po kakšnem letu, ko se bo dalo operirati s podatki, finančnimi podatki, na letni ravni. Prav tako si ne bi upali nekako na pamet postaviti neke meje, do katere bi bili posamezni poslovni subjekti izvzeti oziroma upravičeni do uporabe davčnih blagajn, a spremembe bodo, vendar preišljene ne rokohitrške. V vsakem primeru pričakujemo nadaljnje pogovore in ustrezno ukrepanje za to poklicanih, saj je osnovna poanta davčnega potrjevanja računov oziroma davčnih blagajn, če želite, seveda enakopravna obravnava vseh deležnikov in nikakor ne zaviranje svobodne poslovne iniciative. Pri tem pa ne sme in ne bo trpelo delo in entuziazem številnih, za druge še kako pomembnih civilnodružbenih gibanj, če zgolj in v ilustracijo omenim mrežo društev upokojencev in številne druge.

Spoštovani kolegice in kolegi, kot sem že napovedal, podpore noveli Zakona o potrjevanju računov ne bomo dali v Desusu, bomo pa bdeli nad tem; še več. Smo že iniciatorji nekaterih pobud in predlogov s terena, da se nekateri evidentno ugotovljene anomalije seveda odpravijo na preišljen način. Pri tem se lahko seveda zgledujemo po dobrih praksah iz tujine, ki jih smiselno prenesemo in prilagodimo našim potrebam. Poudariti pa želim ob zaključku, da spremembe določenih členov, ki v prihodnje zagotovo bodo, in prav je da bodo, nikakor ne pomeni ukinitve celotnega zakona, celotnega koncepta pravičnega in poštenega pobiranja davkov, temveč le izboljšanje le-tega. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo še enkrat in lep pozdrav vi imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Še pred sprejemom zakona o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov oziroma o davčnih blagajnah je bilo opravljenih zelo veliko posvetovanj, tudi obsežnih razprav, argumentov za in proti in eden od pomembnih argumentov za uvedbo davčnih blagajn, če že se uvedejo, s strani gospodarstva pa je bilo predvsem to, da se uvede, če se že uvede, za vse zavezance. To je verjetno spodbudilo mnoge, ki so v temu procesu uveljavitve zakona, ki je začel veljati 2. januarja 2016, k razmišljanju o tem, kako pravzaprav izpolniti to zakonsko obveznost, in ne nazadnje tudi, kako prestaviti težave, s katerimi se srečujejo, ko želijo to zakonsko obveznost uveljaviti. Gre za različne subjekte, gre tudi za različne razmere, v katerih posamezni subjekt deluje, tako da je v temu obdobju gotovo zelo veliko vprašanj na izvajanje tega zakona. Dejstvo pa je, da se število

zavezancev iz dneva v dan, če lahko tako rečemo, povečuje in se pripravljajo na izvajanje tega zakona. Zato je v dosedanem obdobju bilo pravzaprav več razprav in tudi pobud danih predvsem v smislu, kako izvesti nekatere zavezance, ni pa bilo zaslediti konkretnih pobud o tem, da se pravzaprav ukine uporaba davčnih blagajn, o kateri govori novela, ki jo danes obravnavamo.

Večina tistih, ki zaznavajo težave, želijo opozoriti na to, da bi se vendarle poskušalo uveljaviti nekatere izjeme, eno od teh izjem smo sicer že obravnavali v Državnem zboru, kjer je bilo predlagano, da se nekje 50 tisoč evrov letnega prihodka pri posameznem zavezancu upošteva kot izvzetje iz sistema davčnih blagajn. Seveda bi to pomenilo, da bi pravzaprav 70 % zavezancev ne bilo zvezanih k uporabi davčnih blagajn, in zelo težko je bilo pojasniti in zagotovo je še vedno težko pojasniti, zakaj pa tistih 30, ki naj bi bili, recimo, še vedno zvezani davčnim blagajnam. Tudi številna društva, ki so se oglasila pri nas in predstavila stališče tako Olimpijskega komiteja Slovenije kot tudi Centra za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, kot tudi Planinske zveze Slovenije in tudi seveda Zveza društev upokojencev Slovenije so šle v smer pravzaprav izvzetja društev, ki imajo promet do 10 tisoč evrov na leto. Srečujemo se tudi s predlogi na področju kmetijstva, kjer se naj bi izvelo promet na kmetijah, tam do 7 tisoč 500 evrov.

To so predlogi, s katerimi se v tem vmesnem obdobju srečujemo in se opravljajo posveti, razprave, vendar dejstvo je, da prva resna analiza učinkov uvedbe davčnih blagajn bo mogoča v maju. Bilo bi korektno tako do vseh tistih zavezancev, ki so vstopili v ta sistem, kot tudi do vseh tistih, ki tega še niso uspeli, da se v tej analizi resnično poskuša dati morebitne odgovore na zastavljena vprašanja in tudi prikazati učinke tako pozitivne kot tudi negativne. Ukiniti zakon, ki velja od 2. januarja 2016, po vsega dveh, treh mesecih pa je po svoje tudi zelo negativen signal za poslovno okolje, za katerega pravimo, da v Sloveniji vendarle mora biti takšno, da vsak davčni zavezanec, ki želi ustvarjati pri nas, mora vnaprej natančno vedeti tudi, kaj ga čaka, da bo izpolnil vse svoje obveznosti. To spreminjanje v zelo kratkem času je zagotovo eden od vzrokov, pri katerem lahko nekdo raje razmišlja o kakšni drugi državi, ne pa o Sloveniji, da bo izvajal svojo dejavnost, kajti predpisi se prepogosto menjajo, da bi lahko, recimo, vsaj kot je običajno, v nekem svojem petletnem ciklusu izpeljal tisto investicijo, ki jo ima načrtovano. To je v poslovnem okolju petletno obdobje tisto, za katerega je mogoče preračunati, kdaj se ti investicija povrne in kakšne obveznosti v tem vmesnem obdobju imaš. Seveda gre pri tem uvajanju davčnih blagajn za manjše zneske, ne gre za tako visoke zneske, da bi bilo treba načrtovati za petletno obdobje, ampak vendarle gre za obremenitev, ki je nastala v tistem

trenutku, ko vstopiš v sistem davčnih blagajn. Zakon sicer govori, da je, če bi se zakon sprejel, treba potem vsa ta sredstva zavezancem povrniti, kar samo po sebi zopet pomeni zahteven proces, vprašanje pa, ali bo imel na koncu resnično tisti učinek, kot ga predlagatelj želi predstavljati, češ da zaradi tega bodo subjekti ostajali pri nas in ne bodo odhajali iz Slovenije. Tukaj se je resnično treba vprašati, ali ni vendarle to prehitro spreminjanje zakonodaj na davčnem področju večji vzrok za to, da se nekdo ne odloča za Slovenijo, kot pa, da poskušaš upoštevati realne razmere, težave in potem ponujati rešitve za učinkovitejšo izvajanje zakonov.

Zato pričakujemo, da bo resna razprava o uvedbi Zakona o davčnih blagajnah opravljena po maju v letu 2016 in takrat bi bilo treba dati bistveno jasnejše odgovore vsem tistim, ki so v dosedanem obdobju opozorili na napake in predlagali tudi določene rešitve. Ali so te rešitve zgolj in samo v takšnem načinu pobiranja davkov in obdavčevanja, kot ga poznamo do sedaj, ali je mogoče tudi sicer davčni postopek v nekih okoljih poenostaviti, pa je zagotovo tudi izziv, ki bo moral biti obravnavan po tem obdobju, ki bo minilo v maju 2016. V tem trenutku pa ocenjujemo, da je prezgodnja odločitev, da bi lahko govorili o tem, da se kar ukine obveznost davčnih blagajn, in zato tega zakona v poslanski skupini ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Združene levice.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Na prejšnji seji smo v Državnem zboru obravnavali podoben predlog Nove Slovenije, ki pa je vendarle imel vsaj neke konstruktivne note, današnji predlog SDS pa rokohtirsko zahteva ukinitvev blagajn in povrnitev vseh nastalih stroškov. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov seveda ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Uvedba davčnih blagajn je zelo razburkala javnost, v veliki meri tudi upravičeno. V luči boja proti sivi ekonomiji smo v Združeni levici njihovo uvedbo podprli, vendar sta se implementacija in izvajanje zakona izkazali kot neživiljenjski. Pred mesecem dni smo pozvali Ministrstvo za finance, naj odpravi najbolj očitne anomalije in začne pripravljati rešitve za druge, bolj kompleksne probleme, a zaenkrat sprememb ni na vidiku. Cinično lahko ugotovimo, da se očitno Ministrstvo za finance specializiralo zgolj za reze v socialo in v splošno zategovanje pasov.

Preprečevanje sive ekonomije je pomembno ne le z javnofinančnega vidika, ampak tudi zaradi lažjega preprečevanja socialnega dampinga in dela na črno, kjer največjo ceno vendarle plačajo delavci in delavke. Enovit sistem beleženja in sledljivosti je

lahko učinkovita in razumna rešitev. Zagotovo je sistem davčnih blagajn prinesel dodatno obremenitev in človeško je, da večini to ni pogodu, ampak vseeno lahko rečemo, da ne gre za pretiran strošek in da je za male davčne zavezance omogočeno prehodno obdobje do konca leta 2017, kjer zadostujeta vezana knjiga računov in potrjevanje preko spletne aplikacije. To prehodno obdobje ne nazadnje omogoča tudi vpeljavo drugih rešitev, če se bo to izkazalo kot potrebno. Seveda je treba potencialne spremembe in prilagoditve sistema davčnega potrjevanja računov utemeljiti na celoviti analizi izvajanja Zakona o davčnem potrjevanju računov, na podlagi katere je treba pripraviti pravične in univerzalne rešitve. Vendar so se nekatere večje pomanjkljivosti pokazale že od samega začetka. Finančna uprava si je zakon očitno razlagala malo pri svoje, kot na primer pri šolskih bazarjih, kjer je jasno, da gre za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ne pa za nakup in prodajo v pravem pomenu. Prav tako je Furs različno obravnavala kmete z dopolnilno dejavnostjo, za takšne anomalije pa odgovornost nosi Vlada in Ministrstvo za finance.

Gre pa pozitivno pozdraviti pobudo Olimpijskega komiteja Slovenije, Centra nevladnih organizacij, Zveze društev upokoencev Slovenije in Planinske zveze Slovenije, ki je nastala kot odgovor na težave, s katerimi se zaradi obveznosti uporabe davčnih blagajn soočajo mala lokalna društva. Teh je pri nas več kot 17 tisoč, davčne blagajne jim povzročajo številne težave, država pa od tega nima praktično nobene koristi. Posebej je treba izpostaviti društva, ki delujejo v javnem oziroma splošnem interesu in zanje poiskati trajno rešitev, ne nazadnje mogoče tudi v smislu oprostitev. Ta društva, na primer gasilska, upokojska, humanitarna, planinska in podobno opravljajo pomembne in izjemno koristne družbene funkcije, velikokrat tiste, za katere bi morala poskrbeti država. Od vlade Mira Cerarja v Združeni levici pričakujemo, da bo poleg uvedbe davčnih blagajn storila tudi kakšne druge korake v boju proti sivi ekonomiji in popravila tiste, ki niso bili dovolj uspešni. Do sedaj še nismo na prihodkovni strani proračuna videli še niti ene prepričljive reforme, ki bi vsaj za odtенок bolj pravično razporedila davčno breme. Do sedaj se je vlada Mira Cerarja ukvarjala z malimi ribami, pri velikih pa očitno miži na obe oči.

V Združeni levici esdeesov zakon o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov ocenjujemo kot neprimerne za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, lepo pozdravljeni!

Državo bo iz krize potegnili samo gospodarstvo; ne politika, ne sindikati, to so dejstva. To je aksiom, na katerega poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije glasno opozarjamo v vseh razpravah o reševanju gospodarske in finančne krize v naši državi. Politika pa je tista, ki mora ustvarjati ustrezno poslovno okolje, v katerem bo gospodarstvo lahko poslovalo. Ključna naloga vsake vlade bi moralo biti ustvarjanje boljšega poslovnega okolja. Pot do tega cilja pa je davčna razbremenitev gospodarstva, zmanjšanje birokratskih ovir in odprtost Slovenije za investicije tudi iz tujine. Pri tem je pomembno zaupanje vlade v gospodarstvo, ki potem generira zaupanje gospodarstva v vlado. Ali je uvedba davčnih blagajn ukrep sedanje vlade, ki bo izboljšala poslovno okolje? Po našem prepričanju zagotovo ne. To so ob sprejemu zakona poudarjali tudi v Obrtno-podjetniški zbornici in Trgovinski zbornici, ki sta uvedbi davčnih blagajn nasprotovali. Ta ukrep deluje ravno v nasprotni smeri, dodatno administrativno in tudi finančno obremenjuje gospodarstvo, to so dejstva. Iz zadnjih podatkov Ministrstva za finance celo izhaja, da je Finančna uprava letos februarja pobrala za 11 milijonov evrov manj DDV. Pred uvedbo davčnih blagajn smo že uvedli tako imenovane virtualne davčne blagajne. Že takrat smo gospodarske subjekte obremenili z nakupom opreme in programov, da ne pozabimo, tako programska oprema je treba ne le nabaviti, pač pa tudi vzdrževati in davčni zavezanci so bili že prej obremenjeni s stroški vzdrževanja te opreme. Gospodarstvo pa smo znova obremenili z novimi stroški in novimi pravili. Prav manjši poslovni subjekti, med katerimi so samozaposleni, samostojni podjetniki in lastniki mikro družb, so z davčnimi blagajni najbolj obremenjeni.

V Novi Sloveniji smo razočarani, da nam koalicija ni prisluhnila in podprla naših predlogov za oprostitev uporabe davčnih blagajn za majhne podjetnike in prostovoljna gasilska društva. S tem bi koalicija lahko naredila pomemben korak tako v smer malega podjetništva kot tudi v smer varnosti, ki nam jo zagotavljajo številna prostovoljna gasilska društva. Ponavljamo, da vlada Mira Cerarja krši lastne zaveze. V socialnem sporazumu 2015–2016 se je zavezala, da gospodarstva ne bo dodatno obremenjevala. Uvedba davčnih blagajn je kršitev tega dogovora. Sprašujemo se, koliko novih delovnih mest je prinesel ta ukrep. Naj opozorimo še na to, da davčnih blagajn ne uporabljajo tako imenovani šušmarji. Država s tem ukrepom na polje sive ekonomije ni pomembno posegla. Tem ljudem bi morali ponuditi poenostavljeno pavšalno obdavčitev in jih spodbuditi k odprtju gospodarske dejavnosti v eni izmed oblik, kot je na primer espe ali deo. Vsi pa vemo, kako zelo Sloveniji primanjkuje

delovnih mest, še posebej za mlade izšolane generacije.

Največji absurd uvedbe davčnih blagajn pa je, da k njihovi uporabi zakon zavezuje tudi prostovoljna gasilska društva. Je to, spoštovana koalicija, zahvala za njihovo požrtvovalno in zvesto služenje ljudem? Prav tako zakon med zavezance šteje druga društva, ki skrbijo za razvoj in ustvarjalnost v civilni družbi. Pomeni to spodbudo za povezovanje in delovanje državljanov na različnih koristnih družbenih področjih? Zagotovo ne. Zato v Novi Sloveniji zanje napovedujemo predlog oprostitev uporabe davčnih blagajn. Uvedba davčnih blagajn je le nadaljevanje negotovega in nepredvidljivega poslovnega okolja v Sloveniji. Na to dejstvo vse glasneje opozarjajo obstoječi poslovni subjekti, ki se morajo namesto s svojo osnovno dejavnostjo stalno ukvarjati z administracijo in računovodstvom, prebiranjem in uvajanjem vedno nove in nove zakonodaje in z njo povezanih novih informacijskih rešitev. Namesto da bi svoj čas, denar in energijo vlagali v upravljanje, v razvoj osnovne dejavnosti, jo morajo vlagati v računovodenje, računovodstvo, administracijo in druge spremljevalne dejavnosti. Gre torej na nek način za farso in ne za ukrep proti sivi ekonomiji. Nestabilnost poslovnega okolja še naprej odvrta potencialne investitorje, tako slovenske kot iz tujine, da bi se odločili za odprtje dejavnosti ali gospodarske družbe v Sloveniji. Zaradi stalnih sprememb zakonodaje, predvsem davčnih predpisov, ne morejo načrtovati razvoja dejavnosti. Poslovni subjekti, ki nimajo le namena hitrega ustvarjanja dobička, pač pa predvidljivo poslovanje in stabilno rast, se pod takimi pogoji za investiranje pri nas pač ne odločijo. Pogled in odnos do predvidljivosti in stabilnosti poslovnega okolja bo sedanja vlada morala spremeniti, če si resnično želi novih investitorjev, pa seveda s tem novih delovnih mest za naše državljane.

V Novi Sloveniji bomo Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov seveda podprli.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Pred sabo imamo predlog zakona, ki ukinja tisto, kar smo ravno pred kratkim sprejeli. Že pri sprejemanju Zakona o davčnih blagajnah smo v Poslanski skupini nepovezanih poslancev opozarjali na številne pomanjkljivosti, ki bi jih morali urediti že pred sprejetjem. Zato smo sedaj priče številnim predlogom po izjemah ali pa po spremembah komaj sprejetega zakona, gre predvsem za male zavezance. Statistike, ki jih prejemo, so še nedorečene, nedokončane,

učinki še neznani, vidimo, da v prihodnjih mesecih bomo imeli popolnejšo sliko.

Problem, ki ga opazamo, je problem izvajanja zakonodaje. Politika se je lotila izvajanja bolj po sistemu palice, ne pa po sistemu korenčka in palice; se pravi, ne samo represivni ukrepi, ampak ponuditi moramo gospodarstvu nekaj, kar bo pomenilo razvoj gospodarstva, ukrepe, ki bodo pospeševali potrošnjo, kar vodi Slovenijo v pravo pot. Najhujši problemi, ki jih zakon prinaša, so v tem, da se ne posveča dovolj tistim, ki zakona sploh ne izvršujejo, se pravi, tistim, ki sploh na izdajajo računov. Gre za to, da smo pozabili na dostopnost interneta in tehnološke probleme, in gre za to, da nekateri samostojni podjetniki opravljajo to preko prekarnega dela, zato upad tovrstnih dejavnosti.

Če se osredotočimo na neformalno ekonomijo, vidimo, da Vlada ni prinesla celovite rešitve. Neformalna ekonomija pomeni prepovedano ekonomijo, tako imenovano črna ekonomija, s katero se premalo ukvarjamo. Gre za sivo ekonomijo, s katero se ukvarjamo, vendar je poudarek na tistih, ki so že itak plačevali račune, ne pa tistih, ki so se temu izogibali. Posebej pa bi poudaril segment tako imenovane bele neformalne ekonomije, to pa je tisto, s čimer se zadnji mesec kar veliko ukvarjamo. Gre za pojav davčnih oaz in gre za to, da se davkom najbolj izogibajo tisti, ki ustanavljajo podjetja v tujini in se izognejo davku, čemur lahko rečemo, da optimizirajo davke. Tukaj je tisti pravi segment, ki se ga mora Vlada rešiti, in tukaj je procentualno veliko več nepobranih davkov kot pa pri teh malih podjetnikih. Gre za to, da je problem sodelovanja državnih institucij, izmenjave podatkov, izmenjave baz in različni pogledi. Če vprašamo pravnike, bodo dejali, da jih zanima samo tisto, kar je nezakonito, če vprašamo ekonomiste, bodo gledali na davke in dobičke, politiki pa seveda iščejo socialne učinke in kaj bo to prineslo pri volivcih. Vsi ukrepi, ki jih Vlada prinaša gredo v smeri povečevanja represij, kar pa pomeni v sivi ekonomiji še večji beg v neformalno ekonomijo. Se pravi, pripraviti ukrepe tudi na preventivnem področju, spodbujati gospodarstvo, spodbujati investicije, to so prave rešitve. Za najhujše primere pa seveda tudi represivni ukrepi.

Če zaključim, predlogi, ki so pred nami, in predlogi, ki jih mora izvrševati Vlada, niso nekako v skladju. Pritiski so na določene skupine, ni pa celostnih rešitev. Vlada celostno ne rešuje problematike in samo s parcialnimi in represivnimi ukrepi skuša rešiti nastalo situacijo in pobrati več davkov, kar pa posledično pomeni, da bo še več tistih, ki se bodo davkom skušali izogniti.

Glede na to pričakujemo, da rezultati bodo v kratkem znani in tudi odgovornost tistih, ki so se zavzemali za takšne ukrepe. Glede nato, da zaenkrat ni določenih podatkov in da je predlog preveč radikalen v tem trenutku, predlaganih sprememb ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tilen Božič bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Sem se moral za trenutek prepričati glede na včerajšnje dogodke, da imam pravo mnenje.

Spoštovani predsedujoči, predstavniki Ministrstva za finance, Finančne uprave, kolegice, kolegi!

Zakon o davčnem potrjevanju računov je materija, o kateri so do sedaj razmišljali že mnogi. V SMC smo jo uvrstili v svoj predvolilni program kot pomemben projekt, ga nato zapisali tudi v koalicijsko pogodbo in nazadnje sredi lanskega leta tudi uzakonili. Štejemo jo za pomemben korak v smeri omejevanja sive ekonomije in zagotavljanja enakih konkurenčnih pogojev med zavezanci ter ne nazadnje za pomemben prispevek k dvigu učinkovitosti dela inšpektorjev na ravni Finančne uprave.

Trditve, ki jih podaja predlagatelj k utemeljitvi predloga glede domnevno škodljivega učinka davčnih blagajn, so bile zavrnjene že v predstavitvi, podani s strani državne sekretarke Ministrstva za finance, in podrobneje predstavljene v gradivu za to točko dnevnega reda, zato jih sam v stališču ne bi ponavljal. Tudi zaradi tega, ker bo verjetno potem v nadaljnji razpravi sekretarka podala še kakšno pojasnilo, vezano na statistične in druge podatke, ki so jih do sedaj že zbrali.

Podrobnejši pogled v strukturo oddanih DDV obračunov in druge statistične podatke zaenkrat kaže, da so trendi ugodni oziroma skladni s pričakovanji. Vendar je po našem mnenju treba počakati do sredine maja, ko bodo na voljo tako podatki za mesečne zavezance za DDV za vsakega izmed prvih treh mesecev kot tudi za prvo trimesečje četrletnih zavezancev za DDV. Prav tako bo v določeni meri najbrž mogoče, vsaj na grobo, ugotoviti tudi, kolikšen del davčno potrjenega prometa se nanaša na tiste zavezance, ki niso vključeni v sistem DDV, vendar slednji ne bo primerljiv, saj se je do sedaj za to skupino zavezancev razpolagalo le z letnimi podatki, ki jih Finančna uprava pridobiva iz oddanih letnih računovodskih in davčnih izkazov. To pa nikakor ne pomeni, da v SMC do pridobitve konkretnih podatkov stojimo križem rok. Dogajanje na terenu intenzivno spremljamo, sprejeli smo nekaj pisem in opravili več srečanj z zainteresiranimi javnostmi. Nekateri so predstavili konkretne predloge, ki bi po njihovem mnenju lahko sistem davčnega potrjevanja računov še izboljšali. Prav tako so nekateri predstavili rešitve, ki posegajo na področja drugih zakonov, ki do sedaj tudi zaradi nekoliko nedoslednega izvajanja niso predstavljale posebnih težav.

Presoja o tem, ali pristopiti k posodobitvam, bomo opravili takoj, ko bomo imeli na voljo tudi konkretne številčne podatke, ki bi kazali v smeri nujnostih takšnih izboljšav.

Velja pa na tem mestu ponovno opozoriti, da Zakon o davčnem potrjevanju računov ureja zgolj dolžnost elektronskega potrjevanja računov, plačanih z gotovino v realnem času, pri čemer operativno izvajanje nekaterih določb podrobneje urejajo podzakonski akti. Dolžnost izstavljanja računov in s tem nekatere posebne obravnave in izjeme predpisuje tudi druga zakonodaja; predvsem Zakon o davku na dodano vrednost, pripadajoči pravilnik in drugi zakonski oziroma podzakonski akti. Ko se pogovarjamo o morebitnih izboljšavah, je torej treba vzeti v obzir tiste predpise, ki to materijo dejansko urejajo, in ne zgolj Zakona o davčnem potrjevanju računov.

S tem v zvezi velja izpostaviti še eno opažanje. Že v stališču, ki smo ga v povezavi z Zakonom o davčnem potrjevanju računov na prejšnji plenarni seji izpostavili, da smo ob pregledu strukture in števila vprašanj ter pobud zaznali, da številni zavezanci, ki bi morali za opravljanje vsaj dela svoje račune že izstavljeti do slej, te obveznosti niso opravljali skladno z veljavno zakonodajo. Pogosto smo namreč zasledili trditve, da je Zakon o davčnem potrjevanju računov za določene dejavnosti vzpostavil obveznost izstavljanja računov, kar seveda ne drži. Predpisuje zgolj in samo potrjevanje računov, ki jih je zavezanec dolžan izstaviti.

Je pa res, da šele sedaj prihajajo do izraza nekateri neživiljenjski predpisi, zasnovani v duhu zasledovanja izdatne prenormiranosti, katere velika večina ne sodi v delokrog Ministrstva za finance. Prav tako ne gre nujno za zakone oziroma vsebine, ki jih je sprejemal ta državni zbor, temveč gre velikokrat za plejado podzakonskih aktov, ki jo sprejemajo posamezna resorna ministrstva oziroma vlade, najsi gre za varnost pri delu, požarno varnost, varnost živil oziroma slavni HACCP, predpise pogosto menjavamo sanitetne opreme, razna licenciranja, certificiranja, pridobivanja soglasij, potrdil in tako dalje. Ti predpisi izdatno vplivajo na vsakodnevno življenje ljudi in tako na delovanje ter konkurenčnost našega gospodarstva in tudi javnega sektorja. Z uvedbo davčnih blagajn so se številni zavezanci začeli s povečano skrbnostjo osredotočati tudi na vse ostale predpise. Razlog gre iskati predvsem v drastičnem olajšanju in izboljšanju nadzora vsebin, povezanih z davčno in delovno zakonodajo, ki se nato relativno enostavno lahko tudi prepletajo še z vsemi ostalimi področji.

Tisti, ki doslej morda niso zagotavljali popolne skladnosti poslovanja s predpisi, so pod izjemnim pritiskom doslednega spremljanja mreže vseh teh administrativno-tehničnih predpisov. Šele sedaj se jasno kaže, kaj vse se je v preteklosti sprejelo tako na ravni Državnega zbora kot Vlade in ne nazadnje lokalnih oblasti; morda nekoliko na hitro, brez zadostnega poglobljenega premisleka, kakšni bodo učinki v praksi in kako bo to vplivalo na poslovanje mikro, malih in srednjih podjetij, na katere

administrativna bremena v primerjavi z velikimi podjetji in sistemi vplivajo nadsorazmerno.

V dobrem letu in pol, odkar smo aktivno stopili v politiko, se nam potrjujejo predvolilne teze, da smo v preteklosti bili bolj papeški od papeža in marsikje predpisali bistveno strožje in bolj zapletene predpise, kot bi bilo treba bodisi zaradi nas samih ali zaradi pogosto pretiranega vzgiba, da se izkažemo pred mednarodno javnostjo in institucijami.

S tem v zvezi poslanci SMC pozivamo Vlado, da v okviru s koalicijsko pogodbo in našimi podanimi predvolilnimi zavezami vloži dodatne napore v debirokratizacijo sistema, ki je sicer že v teku, vendar pogosto zaradi pristojnosti več ministrstvo nad posamezno vsebino prihaja do uresničevanja prepočasi. Marsikaj na področju v pristojnosti finančnega ministrstva je že bilo postorjenega, od poenostavitve v Zakonu o postopku v lanskem letu, na področju carinskih postopkov v okviru te seje Državnega zbora in v kratkem tudi na področju trošarin, kjer gre že iz predloga in spremljajočih razprav v javnosti opaziti znaten napredek. Vendar je vsekakor intenziteta teh aktivnosti ključnega pomena za administrativno razbremenitev gospodarstva pa tudi javne uprave v smeri, ki smo si jo v SMC zastavili v predvolilnem času.

Nasprotno pa v SMC Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki je uzakonil tako imenovane davčne blagajne, ne jemljemo na lahko. Ne gledamo nanj kot na muho oblasti, ki si je nekaj zamislila in že v naslednjem mesecu to odpravi kot nebodigatreba. Naše prvotno mnenje, da predstavlja enega izmed pomembnih ukrepov za boj zoper sivo ekonomijo, zaposlovanje in delo na črno bistven prispevek k učinkovitosti delovanja finančne inšpekcije, vzpostavitvi enakih konkurenčnih pogojev na trgu in tako dalje. Gre za pomemben in potreben ukrep, pri tem pa, kot že omenjeno in izkazano v okviru naših dosedanjih aktivnosti, ne izključujemo morebitnih izboljšav tega in s tem povezanih zakonov v prihodnje.

Predlagatelj podobno kot v dosedanjih stališčih omenja, da na področje šušmarjev ta zakon ne vpliva. To seveda ne drži. Z uvedbo avtomatiziranega evidentiranja in analiziranja blagajniškega poslovanja se je Finančni upravi končno omogočilo, da znatno izboljša organizacijo dela inšpektorjev, saj se jih je prej približno polovica ukvarjala zgolj s preverjanjem blagajniškega poslovanja na način, ki je bil časovno izjemno potraten tako za inšpektorje kot tudi za zavezance, saj je šele z uvedbo potrjevanja izdanih računov v realnem času postalo mogoče bistveno enostavneje identificirati tiste zavezance, ki so potencialni kršitelji, in pri njih oziroma v bistveno večji meri na daljavo izvesti hiter in učinkovit nadzor. Pri tem bodo tisti zavezanci, ki poslujejo zgledno, bistveno manjkrat, če sploh še kdaj, v svojih prostorih gostili finančne inšpektorje. Finančna uprava lahko sedaj več inšpektorjev usmeri na

teren v preverjanje nelojalne konkurence, ki jo predstavljajo tako imenovani šušmarji.

Če povzamemo. O učinkovitosti sistema, čeprav se ta že kaže, je še nekoliko preuranjeno govoriti, saj bo večji obseg podatkov, na podlagi katerih bo mogoče sklepati v to ali ono stran, na voljo v sredini maja. Sistem je razbremenil Finančno upravo oziroma inšpektorje in jim omogočil, da bolj učinkovito opravljajo svoje naloge in doseženi prihranek časa in energije usmerjajo na druga pereča področja, kot so na primer šušmarji in tako naprej. Pobude, ki jih različne zainteresirane javnosti naslavlja na SMC, budno spremljamo in dopolnjujemo s pogovori na terenu in če bodo v kratkem razpoložljivi podatki kazali v smeri mogočih izboljšav zakonskih rešitev, se bomo teh brez dvoma tudi lotili. Ne nazadnje je tudi iz medijskih objav in dejavnosti tako Vlade kot poslancev SMC in koalicijskih partnerjev razvidno, da pogovori tečejo na številnih ravneh.

V Poslanski skupini SMC predloga iz utemeljenih in do sedaj tudi že večkrat podanih razlogov ne moremo podpreti. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima predlagatelj mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Po predstavitvi stališč vseh poslanskih skupin lahko pridemo do zaključka, da je uvedba davčnih blagajn novi fiasko za vlado Mira Cerarja in koalicijo strank Modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov. Zaradi česa? Zaradi tega, ker dejansko ne glede na to, da je večina poslanskih skupin dejala, da tega našega predloga ne bo podprla, vendar v sami razpravi in pri predstavitvi stališč so se pa vse poslanske skupine strinjali s tem, da je ta zakon o uvedbi davčnih blagajn napaka. Predvsem vsa sta ti opozorila, ki smo jih pri uvedbi davčnih blagajn izrazili v SDS, so se sedaj pokazala v praksi kot realnost. S tem, bi rekli, da na nek način soglašate tudi Poslanske skupine SMC, Desus in SD. Lahko beremo izjave ministra Židana, da se strinja s spremembo zakona, da naj bi bili tisti zavezanci, ki imajo manj kot 7 tisoč 500 evrov, če imam pravi podatek, oproščeni davčnih blagajn. Prišli ste do spoznanja, da ste naredili veliko blamažo s šolskimi bazarji, da ste naredili veliko blamažo z gasilskimi društvi. To lahko beremo tudi iz medijev. To so vse dejstva, na katera smo v SDS že opozarjali ob uvedbi tega zakona, vendar ta vlada in ta koalicijska ste bili ponovno tako trdi, da teh naših pripomb in predlogov niste upoštevali, ker prihajamo iz SDS.

Spoštovana državna sekretarka, osebno sem prepričan, da boste sedaj s temi spremembami, ki jih napovedujete, naredili še

večji kaos. Osebnost sem prepričan, da vsak zakon, ki je v Sloveniji veljaven, da je slab, če ima izjeme. Sistem se vam bo porušil kot domine. Prepričan sem, da boste v mesecu maju, juniju vložili v zakonodajni postopek spremembo in dopolnitev zakona o davčnih blagajnah, kajti to ste že danes nekako tudi sami priznali. Šli boste z nekimi izjemami in verjetno bo ponovno en del nezadovoljnih, zakaj jih ni med temi izjemami. Prepričan sem, da boste s tem naredili večji kaos. Edina relevantna rešitev je ukinitve davčnih blagajn v celoti, kot predlagamo v Slovenski demokratični stranki, in vrnitev na sistem virtualnih blagajn. Opozarjam vas, da boste z izjemami naredili domino efekt in boste povzročili še večje nezadovoljstvo.

Dejstvo je tudi, da ste zgrešili pri napovedih za stroške za vzpostavitev tako programske kot tehnične opreme. Izkazalo se je, da so ti stroški za posameznike bistveno višji, kot ste jih napovedovali. Dejstvo je, da je bil december 2015 rekorden po zapiranju espejev v Sloveniji po decembru leta 2012, in v Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da je glavna posledica zapiranja teh espejev zakon, ki je predvidel uvedbo davčnih blagajn. Predvsem pa ne moremo kupiti zgodbe, ki jo prodaja ta vlada in koalicija Stranke modernega centra, Desusa in Socialnih demokratov, da bodo davčne blagajne znižale sivo ekonomijo. Spoštovana državna sekretarka, ta vlada in ta koalicija dejansko sivo ekonomijo spodbujata; spodbujate pa jo iz razloga, ker iz dneva v dan, iz meseca v mesec povečujete davčne obremenitve tako za gospodarstvo kot za državljanke in državljane Republike Slovenije in povečujete tudi administrativne ukrepe. Vse to so zadeve, zaradi katerih se siva ekonomija v Sloveniji spodbuja, ne pa dejstvo, da bodo davčne blagajne sivo ekonomijo zmanjšale. Kajti tisti, ki pred 1. 1. 2016 niso izdajali računov, jih ne izdajajo niti po 1. 1. 2016. In zaradi vseh teh vaših dodatnih stroškov se je marsikdo odločil, da bo raje delal na črno, kot da bi uvedel davčne blagajne.

Spoštovana državna sekretarka, v svojem stališču ste omenili, da ste v tej vladi sprejeli več ukrepov za zaježitev sive ekonomije. Ker govorite v množini, mi, prosim, naštejte tri ukrepe, ki ste jih sprejeli kot vlada za zmanjšanje sive ekonomije. Pričakujem, da boste naštejali vsaj tri ukrepe, ki ste jih sprejeli za zmanjšanje sive ekonomije. Poglejte, mi smo vas opozarjali, ko ste se pri uvedbi tega zakona sklicevali na državo Hrvaško. Ampak Hrvaška je naredila dvostopenjski ukrep, uvedla je tako imenovane davčne blagajne, hkrati je pa znižala davčne stopnje; vi ste pa dejansko davčne stopnje povišali in uvedli še davčne blagajne! Treba je poudariti, da ste, ta vlada in ta koalicija, trajno uvedli višjo stopnjo davka na dodano vrednost. Trajno ste uvedli višjo stopnjo davka na dodano vrednost, hkrati ste pa uvedli še davčne blagajne. Po vseh razpoložljivih podatkih se prilivi iz naslova davka na dodano vrednost v slovenski proračun zmanjšujejo. Primer Hrvaške,

ki ste jo imeli za vzpostavitev, je pa drugo dejstvo, da se po uvedbi teh davčnih blagajn prihodki v hrvaški proračun povečujejo, kljub temu da so davčne stopnje znižali. Vi ste pa davčne stopnje zvišali, uvedli davčne blagajne in ni drugih logičnih zadev, kot da se ti prihodki zmanjšujejo. Na to smo vas, spoštovana državna sekretarka, opozarjali; opozarjali smo tudi koalicijo, tako na matičnem Odboru za finance in monetarno politiko kot na plenarnem zasedanju Državnega zbora. Vendar vi teh predlogov, ker so prišli s strani Slovenske demokratične stranke, niste upoštevali.

Mislim, da smo lahko vsi zaskrbljeni nad delovanjem Ministrstva za finance v Državnem zboru, predvsem pa državljanke in državljani Republike Slovenije. Spoštovana državna sekretarka, dva dneva nazaj je prišla alarmantna novica, ki jo je večina medijev poskušalo spraviti pod preprogo. Pri reviziji proračuna za leto 2016 je prišlo do tega, da je primanjkljaj za 300 milijonov višji, kot ste ga vi napovedali. 300 milijonov višji, prvič v zgodovini Slovenije! Javni primanjkljaj ste vi zagovarjali, kakšen dosežek je ta vlada naredila, da bo to 2,2 %, zdaj se je pa pokazalo, da je to 2,9 %, zaradi tega, ker skrivate pri terjatvah DUTB. Vem, da boste rekli, da je vedno pri reviziji proračuna prišlo do odstopanj, res je, vendar nikoli v zgodovini Slovenije še za 300 milijonov, spoštovana državna sekretarka. Beremo, da je DUTB pred insolventnostjo, 50 milijonov dodatnega denarja bo treba dati, zato ker ste šli s pripojitvijo Factor Banke in Probanke k DUTB, šli ste s postopkom poenostavljene likvidacije zaradi tega, da ste lahko določene zadeve prikrili. Nova Ljubljanska banka je brez treh nadzornikov, Nova Ljubljanska banka je brez ustreznega vodstva, imajo vede.

Spoštovana državna sekretarka, kot državna sekretarka Ministrstva za finance ste za to odgovorni. Po blamaži z nepremičninskim davkom, ki ste ga veliko zagovarjali tukaj, vam ga je zavrnilo Ustavno sodišče. In danes se te zadeve ponavljajo z davčnimi blagajnami in z vsemi. Koalicija, dajte se zamisliti!

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Mateja Vrničar Erman, državna sekretarka.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Rada bi se dotaknila nekaterih zadev, ki so bile danes izpostavljene in se tičejo davčnih blagajn, ampak preden se lotim tega, če že odpiramo druge teme, je prav, da jih odpiramo točno in citiramo točne informacije. Revizija ni bila revizija proračuna, ampak je revizija sektorja države in v proračunu so izkazani podatki točni in se razen v enem manjšem delu zaradi novih podatkov o reviziji davka od dohodkov pravnih oseb niso spreminjali.

Pa da se vrnem na davčne blagajne. Nekaj trditvev je bilo postavljenih, ki ne držijo. Najprej trditve v zvezi s pobranim davkom na dodano vrednost v prvih mesecih letošnjega leta. Navajali ste podatke za januar in februar. Naj spomnim, da se DDV obračunava z enomesečnim zamikom, kar pomeni, da januarski podatki zajemajo odmero oziroma obračun davka na dodano vrednost za mesec december, februarski podatki pa za mesec januar. Vendar, če pogledamo trimesečne podatke, potem moramo ugotoviti dve zadevi. Prvo. Primerjava podatkov mesec na mesec je zavajajoča, ker se med letom dogajajo različne stvari. Prva zadeva je, da imamo letos prestopno leto, kar pomeni, da se je letos izvedlo v mesecu februarju veliko več vračil davka na dodano vrednost, kot pa je bilo dejansko vplačil. Poleg tega, če dan za plačilo DDV kot zadnji dan v mesecu pade na vikend, se plačilo lahko brez zamude izvrši prvi naslednji dan in ga je treba evidentirati tudi že naslednji mesec. Zaradi tega je veliko bolj relevantna primerjava trimesečnih podatkov. Trimesečni podatki za mesec januar, februar in marec kažejo, da so se prihodki od davka na dodano vrednost v prvem trimesečju letošnjega leta povišali za 5,5 % glede na lansko leto. Vračilo DDV po obračunu ostajajo približno na ravni lanskoletnih vračil, medtem ko so se vplačila po obračunih povišala za 4,2 %. V ta podatek ne vštevam podatka o davku na dodano vrednost od uvoza, ki se obračunava posebej. Skratka, podatki o dejanskih prihodkih davka na dodano vrednost v prvem trimesečju letošnjega leta kažejo na ugodnejši rezultat, kot je bil uvodoma predstavljen oziroma kot se poskuša prikazati. Že v svoji uvodni razpravi pa sem povedala, da podrobnejša analiza po dejavnostih, kjer se pretežno uporablja gotovinsko plačevanje, kaže, da je ta porast še veliko višji kot pa povprečna rast 5,5%.

O ukinjanju samostojnih podjetnikov. Dejansko je v decembru 2015 prišlo do večjega ukinjanja dejavnosti oziroma do večjega izbrisa poslovnih subjektov iz registra davčnih zavezancev. 3 tisoč 274 je bilo izpisanih, od tega 700 takšnih, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, zaradi sprememb, ki smo jih lani uveljavili na področju dohodnine. Približno 40 %, 2 tisoč 579 samostojnih podjetnikov, ki so bili podrobneje analizirani, je sklenilo redna delovna razmerja. Približno še 13 drugih odstotkov jih opravlja delo v drugih pogodbenih razmerjih in to kaže na to, da je 53 % izbrisanih davčnih zavezancev fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, dejansko opravljalno odvisno dejavnost. Vendar so se zaradi okrepljenega nadzora tako na področju opravljanja dela in zaposlovanja na črno kot tudi zaradi pričakovanega nadzora tega področja preko davčnih blagajn odločili, da uredijo svoja pravna razmerja oziroma delovnoppravna razmerja tako kot je prav. Poleg tega se je 28 % teh zavezancev, ki so se izbrisali iz registra, upokojilo. Spet to ni posledica spremembe te

zakonodaje, ampak ene druge, Zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju.

Nadalje, o malih zavezancih. Vprašati se moramo, ali je za malega zavezanca, predvsem tiste, ki opravljajo nepridobitno dejavnost, v mislih imam društva in podobne zavezance, ali za njih predstavlja administrativno breme to, da morajo račune potrjevati, ali za njih predstavlja administrativno breme, da morajo račune izdajati. Kot je že običajno, ko se uveljavi nova zakonodaja, se prevetri tudi izpolnjevanje obveznosti po obstoječi zakonodaji. In meseca januar ter februar sta pokazala, da marsikateri zavezanec, ki bi moral račune izdajati po veljavni zakonodaji, po DDV zakonodaji, tega ne počne. Sedaj smo pred dilemo, ali za te zavezance striktno vztraja, da morajo izdajati račune in jih oprostimo samo potrjevanja računov, ali pa se vprašajmo, ali je za njih obveznost, da morajo izdajati račune, sploh primerna oziroma smiselna ali ni zgolj nepotrebno administrativno breme. Ta premislek smo na Ministrstvu za finance naredili in v torek v javno obravnavo predložili osnutek sprememb Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, kje predlagamo določeno opuščanje tovrstnih administrativnih obremenitev. Seveda nadzorovano, ker ne želimo sprožiti kaosa, še vedno pa vztrajamo na stališču, da če mora biti račun izdan in je plačan z gotovino, je prav, da izdaji računa sledi tudi potrditev preko dogovorjenega sistema potrjevanja računov.

Davčne oaze in šušmarji. Uvodoma sem povedala, da kar se tiče šušmarjev, smo letos uvedli na Finančni upravi poseben projekt spremljanja šušmarjev in to se dejansko izvaja. Izvaja se tudi poseben projekt davčnih oaz. Dosedanje delo na tem projektu je rezultiralo v dodatnem obračunu davkov v višini 24 milijonov in te aktivnosti se pospešeno nadaljujejo. S spremembo mednarodne klime v zvezi z davčnimi oazami tudi hitreje in lažje dostopamo do informacij tujih finančnih uradov oziroma tujih davčnih uradov, zaradi tega bodo lahko v letošnjem letu ti postopki hitrejši. Še vedno pa moramo imeti pred očmi, da moramo za izpeljavo teh postopkov izpolniti izredno visoke dokazne standarde ne samo v upravnem, ampak tudi v sodnem postopku.

Preventivne aktivnosti se ravno tako izvajajo. Tudi v bistvu poskušamo pripravljati ukrepe oziroma izvajamo ukrepe, ki gredo v smeri večjega ozaveščanja in tudi nagrajevanja tistih, ki izpolnjujejo svoje finančne obveznosti. Nadaljnje administrativne poenostavitve se napovedujejo za sredino letošnjega leta, ko bomo v skladu z našim načrtom predložili novelo Zakona o davčnem postopku. Ampak glavnina dela na tem področju ni sprejem zakona, je izvedba ustreznih ukrepov na terenu in temu Finančna uprava posveča veliko pozornosti.

Kar se tiče znižanja davčnih stopenj na Hrvaškem. Ja, so jih znižali, ampak mi že uveljavljamo nižjo davčno stopnjo za marsikaj od tega, kar so Hrvatje znižali šele ob uvedbi

davčnih blagajn. Razlike v dodatnih prihodkih – ja. Ne pozabiti, da smo mi že z dosedanjimi ukrepi za boj proti sivi ekonomiji zvišali prihodke iz naslova DDV za približno 100 milijonov letno. Torej mi uvajamo, mi smo uvedli davčne blagajne kot enega od naslednjih ukrepov, ne kot prvega, in v tem primeru seveda ne moreš pričakovati enakega finančnega ukrepa, enakega finančnega učinka kot pa, če je to ukrep, ki ga uveljaviš v bistvu iz nič.

Kateri so drugi ukrepi za boj proti sivi ekonomiji? Področje davčnih oaz sem že omenila, področje šušmarjev sem omenila, intenzivno delo na preprečevanju dela in zaposlovanja na črno sem prav tako omenjala. Tukaj Finančna uprava beleži dobre rezultate v sodelovanju z Inšpektoratom za delo. Cela vrsta aktivnosti je, ki vodijo v to smer, pa če jih poimenujemo boj proti sivi ekonomiji ali ne, ampak dajejo rezultate prav na tem področju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se dr. László Göncz.

Izvolite, gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan kolegice in kolegi! Pozdravljam tudi dijake iz slovenjegraške gimnazije!

Danes se pogovarjamo o davčnih blagajnah. Ministrstvo za finance je uvedbo davčnih blagajn predstavilo kot enega izmed temeljnih ukrepov v borbi proti sivi ekonomiji. Zdi pa se nam, vsaj v Novi Sloveniji, da ta borba proti sivi ekonomiji z davčnimi blagajnami ne bo uspešna, ker ti popolnoma nič ne pomaga desetkratna internetna povezava s Finančno upravo, če nekdo računov ne izdaja. Tisti, ki bodo želeli, ali pa hočejo, ali pa tudi to delajo, goljufajo, danes bodo to lahko počeli tudi naprej – z davčnimi blagajnami ali pa brez njih. Zaradi tega kakorkoli stvari obračate, je davčna blagajna ukrep za pridne in to je kaznovalni ukrep za pridne. Tisti, ki so delali po pravilih in pošteno, so imeli že pred uvedbo teh davčnih blagajn, ki so neposredno povezane s Finančno upravo, tudi posebne blagajne, kjer ni bilo omogočeno brisanje računa. Torej za tiste, ki ravnajo po predpisih in pravilih, ni bilo popolnoma nobenih razlogov, da uvedemo te davčne blagajne. Za tiste, ki pa goljufajo in se izogibajo plačevanju davkov, pa tudi ta ukrep ne bo prijel.

Seveda me sedaj najverjetneje sprašujete, kaj pa je potem tisto, s čimer bi se pa mi v Novi Sloveniji borili proti sivi ekonomiji. Mi imamo rešitev, in to je, da se proti sivi ekonomiji da učinkovito boriti samo z zniževanjem davkov in z uvedbo pavšalnih obdavčitev. To sta dve najbolj učinkoviti orodji, ki prijemata kjerkoli po svetu. Nižji kot bodo davki, verjemite mi, da manjkraj se bodo ljudje spraševali, ali želijo neko storitev ali produkt z računom ali brez. Večji kot so davki,

večkrat se postavi vprašanje: z računom ali brez. Poanta vseh nas bi morala biti, da bi v tej državi zagotovili čim nižje davke, ki bi jih plačevalo čim večje število ljudi. Danes je pa žal tako, v tej državi, da tiste, ki plačujemo davke, se izžema do maksimuma, nekateri pa najdejo vsemogoče obhode, variante davčne oaze, da se plačevanju teh davkov tudi izogibajo. To seveda ni prav, ni pošteno, ampak edina stvar, ki na tem področju dejansko deluje, je znižanje davkov na takšen način, da se enostavno ljudem ne bo splečalo več goljufati. Zadevo, sistem je treba narediti na način, da se nekaj ljudem ne izplača, da se ljudem ne izplača več, da ne vzamejo računa. To bi morala biti osnovna usmeritev pri pripravi vsakršne, tudi prihodnje davčne reforme.

Na drugem koncu sem rekel, da je možnost pavšalna obdavčitev. Poglejte, v teh dneh sem se srečal z nekimi podjetniki in vsi ti mali podjetniki, ki imajo enega ali dva zaposlenega, vsi govorijo o tem, da so te davčne blagajne za njih katastrofa, da jim povzročajo ogromno težav. Včeraj sem poslušal številne primere, kako so davčni inšpektorji hodili po festivalu čokolade v Radovljici in lovili te male prodajalce čokolade za nepomembne in majhne napake. Če je to bistvo finančne inšpekcije, potem nam bog pomagaj. Razumel bi, da bi finančna inšpektorica sedela tam nekje in opazovala nekega prodajalca in če, ne vem, trem, štirim, petim, če hočete desetim kupcem ne bi izdal računa, potem je jasno pravilo, da se ga kaznuje. Da te pa davčni inšpektor lovi in ti utruja zaradi tega, ker si neko čokolado prodal, pa kupec ni vzel računa, potem ne more biti prodajalec kriv. Mislim, to so takšni majhni detajli, ki ljudi blazno morijo, jih težijo in seveda na vlado, na finančno ministrstvo in seveda na celoten naš parlament, ker zunaj te hiše nihče ne ve ali pa zelo malo ljudi ve, da je Nova Slovenija že v startu nasprotovala davčnim blagajnam. Ljudje izven te hiše enostavno rečejo, aha vi v tem parlamentu ste sprejeli, vi ste krivi, da imamo zdaj takšne in drugačne težave. In kakorkoli stvari obračate, nobeden pa nima problema s pavšalno obdavčitvijo. Včasih bi si želel, da bi, recimo, tudi na Ministrstvu za finance bolj pojasnili, v čem je težave pavšalnih obdavčitev, če so vsi za njih zainteresirani. Če so zainteresirani za njih podjetniki s pavšalnimi obdavčitvami, bi jasno vedeli, kakšna je njihova obdavčitev, kakšen davek morajo plačati in se ne bi bilo treba potem z nobenimi blagajnami in drugimi tehničnimi podrobnostmi ukvarjati. Na takšen način bi bistveno poenostavili poslovanje in ga naredili bolj učinkovitega. Jaz bi rad enkrat s strani Ministrstva za finance slišal, kaj je tisti glavni, ključni argument proti pavšalnim obdavčitvam.

Lahko bi vam še nadaljnjih 10 minut govoril o tem, kakšne težave prinašajo davčne blagajne na primer gasilskim društvom, o katerih sem že govoril, lahko bi vam govoril o kmetijah, ki se ukvarjajo z raznimi dopolnilni dejavnostmi, pa bi rad nekaj časa prihranil še za svoje kolege, ki

zagotovo imajo tudi zelo konkretne izkušnje s terena in bodo lahko v tej smeri še kaj dodali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. László Göncz. Pripravi naj se gospod Franc Breznik.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani vsi prisotni!

V neke vsebinske analize se ne bom spuščal tri mesece po uvedbi davčnih blagajn v to, ali so upravičene ali niso upravičene, ker menim, da je za to morda res preuranjeno, vendar je pa dejstvo, da že drugič razpravljamo o zelo podobni tematiki v tako kratkem času, kar pa nedvomno predstavlja oziroma pogojuje, da je na tem področju verjetno nekaj težav. Te težave se nanašajo na tiste, bom rekel, najmanjše davčne zavezance, takšne ali pa drugačne.

Pozorno sem poslušal gospo državno sekretarko, ko je omenjena, da po prvih dveh mesecih je bilo nekoliko več vplačanega davka, kot je to bilo leto dni prej, in je tudi omenila, da bodo za bolj dosledne analize možnosti čez kakšen mesec dni, ko bodo določene informacije prispеле na Ministrstvo za finance. S tem se lahko strinjam, ampak moram pa poudariti, da nikakor se ne morem strinjati s tem, da bi se pa čakalo z morebitnimi spremembami in korekcijami zakona predvsem v primeru največjih težav, katere že sedaj lahko strokovnjaki opazite in jih tudi poznate, da se s tem začne komaj po maju leta 2017, ko bodo res neke bolj poglobljene analize. Mi danes na terenu, kot je to že bilo danes poudarjeno tudi v stališčih in tudi sedaj v uvodni oziroma prvi razpravi, da vidimo, da pri določenih kmečkih proizvajalcih, da pri družtvih, da pri šolskih bazarjih so evidentne težave in verjetno količinsko ta obseg ne dosega niti 2 % ali pa mogoče še manj celotnega davčnega zneska, ki se pobere na osnovi davčnih blagajn. Torej, nedvoumno gre za vprašanja, s katerimi bi se morali takoj, bom rekel takoj, že po prvi opaženi nedoslednosti ukvarjati. Tudi sam ne želim tukaj naštevati vsega tistega, kar je bilo že na prejšnji podobni seji že poudarjeno, ko je bila seja izrecno sklicana tudi s tem namenom, ampak vsekakor pa sem mnenja, da tiste rešitve, ki gredo morda v obliko nekega pavšala pri določenih davčnih zavezancih, bi morda lahko bila neka rešitev. Omenjala se je tudi ta varianta, ki je bila poudarjena s strani kmetijskega ministra v zadnjih dneh, kar se tiče kmečkih proizvajalcev. Z vidika Prekmurja moram poudariti, da je ta morebitna rešitev, da se nekje pri 7 tisoč evri potegne črta, verjetno sprejemljiva oziroma bi bila sprejemljiva in predvsem bi v primeru našega območja veliko prispevala k lažjemu delovanju obveznikov, davčnih zavezancev na tem področju. Moramo pa tudi čisto iskreno povedati, govorimo sicer o

davčnih zavezancih, ampak tukaj gre predvsem pri kmečkih proizvajalcih tudi za čisto mizerne zadeve. Marsikdaj tudi ni jasnih informacij o tem, kako naj postopajo določeni taki proizvajalci. Moram tudi to poudariti, da sem pred kratkim, zato ker so me nekateri poiskali v zvezi z zelo konkretnimi vprašanji, sem postavil tudi eno vprašanje Finančni upravi, generalni direktorici, pred nekaj tedni, o zelo konkretnem primeru – žal, do danes še ni odgovora. Torej, kljub temu da verjamem, da je zaradi količinske dejavnosti na Fursu prišlo do kar velikega zaloga dela, sem mnenja, da je lahko vsaj pri tistih primerih, ki se lahko zelo hitro rešijo in se razrešijo, to operativno telo bolj fleksibilno.

Naj zaključim. Želel sem zgolj opozoriti na to, da s tistimi najnujnejšimi zadevami, ki se lahko razrešijo brez nekih večjih konceptualnih sprememb, bi morali začeti karseda hitro, ker bi se s tem v veliki meri tudi ta neka jeza ali pa nelagodje tistih, ki so dejansko upravičeni do kritik, lahko odpravilo. To morate vedeti, in verjetno vas večina tudi podobno razume to stvar, da ljudje tako razmišljajo, da največji zlorabniki sistema, žal, s tem zakonom oziroma z davčnimi blagajnami niso prijeli in jih težko primemo, tisti najmanjši, ki pa praktično količinsko, kot sem že poskušal oceniti, niti procenta morda ne dosega od celotnega priliva, pa najbolj nastradajo. Ta nepravilnost najbolj vpije v nebo tudi v tem primeru, zato pričakujem, da bo na osnovi vmesnih analiz, nekajmesečnih analiz ministrstvo poskušalo najti rešitve vsaj za tiste najbolj pereče primere. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik. Pripravi naj se gospa Urška Ban.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Podpredsednik, hvala za besedo.

Danes sem od poslanskih kolegov slišal tudi besede, kot je rekel gospod Dobovšek, da gre za radikalen zakonski predlog, ki smo ga podali tisti, ki smo vložili ta zakon. Poglejte, popravil bi te besede – mi se vračamo k normalnosti. Z odpravo tega vašega nesrečnega zakona in sprejetjem našega predloga se vračamo k normalnosti. Kaj je to normalnost? Normalnost je to, kar ima Avstrija v tem trenutku. Normalnost je, da Avstrija ni šla na online blagajne, ampak je šla na offline blagajne. Zaradi česa je šla Avstrija na offline blagajne? Ker kljub temu da ima petkrat manj problemov z brezžičnim internetom in žičnim internetom, ker se je zavedala vseh teh problemov, ki jih ima. Potem bom obrazložil, kakšni problemi so dejansko na terenu. Nadalje, Avstrija je uvedla tudi pavšal za tiste manjše pridelovalce. Treba se je zavedati, po eni strani ima Avstrija nekajkrat večjo povprečno velikost kmetije, kot jo ima Slovenija zaradi prejšnjih politik, ki so uničile velike kmetovalce ali srednje kmetovalce in jih

pripeljale do zloma. Nekoč smo pri modernizaciji javne uprave, tudi v teoriji, govorili o servisni funkciji države, govorili smo o racionalizaciji, preglednosti, govorili smo o odpravi birokratske miselnosti. Največkrat smo uporabljali besedno zvezo usmerjenost k uporabnikom.

Zdaj pa si pogledimo, kaj nam ljudje sporočajo. Nekateri ste teoretiki davčnega prava, ki nikoli niste delali v realnem okolju, razen redkih kolegic in kolegov, da jih nekako izvzamem, in ki nikoli niste delali v nekem mednarodnem okolju. Navedel bom nekaj problemov, ki jih imajo pridelovalci z javne tribune o kmetijski politiki, ker smo govorili v občini Jurovski dol tudi o temi davčnih blagajn. Direktor zadruga Dobrina, ki je ena izmed najbolj uspešnih novo nastajajočih zadrug za trajnostno lokalno preskrbo, ki je največkrat tudi v medijih, gospod direktor Denis Ploj mi je poslal dopis s kompletno problematiko manjših pridelovalcev, torej dodatnih dejavnosti kmetij, ki prodajajo te izdelke na različnih tržnicah. Zdaj pa pogledajte, kaj so napisali. Recimo, kolega Lah, ki je bolj poznavalec še kmetijskega področja, bo potem po vsej verjetnosti širil to razpravo, ker je bil na tej javni tribuni ena izmed glavnih osebnosti in poznavalec tega področja, ampak bom poskušal, tudi ker imamo državno sekretarko, tudi vam nekako omeniti nekaj zadev, kaj se dogaja sedaj na terenu. Kaj so napisali? Uporaba davčnih blagajn na tržnicah je skoraj nevzdržna. Prodajaš na tržnici marmelado, jagode in jabolka. Marmelada je dopolnilna dejavnost, zato moraš izdati račun, jagode so izdelek kot druga dejavnost, moraš izstaviti račun, za jabolka, ki pa so osnovna kmetijska dejavnost, ni treba izstaviti računa. Podobno je pri zelenjavi: zelje, kisló zelje in solata. Zelje je osnovna dejavnost, kisló zelje dopolnilna dejavnost, solata pa zaradi 69. člena ZDoh druga dejavnost. Na davčno blagajno, torej na tržnici, moraš izobesiti obvestilo o obveznosti izdaje računa. Kako naj stranki pojasnim, da za jabolka ni treba izstaviti računa, ker so obdavčena po katastrskem dohodku. Prav tako, ko pride inšpektor in ti zaključi blagajno, mora biti v blagajni do centa natančna vsota. Razlaga celo primer tudi z Gorenjske, ne samo s Štajerske. Kako je to izvedljivo na tržnicah? Potrebuješ tri ločene blagajne, prostore za denar. Kako boš strankam izdal račune? Boš izdal 2 ali 1? Kako se bo to ločilo? To je na tržnicah enostavno neizvedljivo. Kako bom stranki pojasnil, da je na računu sok, mogoče še jagode, kisló zelje, sadika, ni pa jabolka? Skratka, tukaj je še toliko nedorečenega in predvsem zamudnega dela za kmete na tržnicah.

Nadaljevanje. V januarju se je izkazalo, da vsaj polovica strank se obrne in ne kupi zelenega blaga. Torej odidejo s tržnice in gredo rajši kupiti v Mercator, ker se bojijo povračilnega ukrepa, da je morda ta, ki prodaja – mu ne zaupajo, ne bo izdal računa za tisto, kar sem prej govoril o jabolkih.

Nadaljevanje. Razmere na odprtih tržnicah, zunaj minus 5, blagajne so odpovedovale, tiskalniki niso želeli natisniti računa. Predstavniki Ministrstva za finance pa je dejal, da gre za slabo strojno opremo. Se zavedate, da je cena strojne računalniške opreme zelo različna. Pa je vseeno; pri 600 evrih stroškov te blagajne že pri minus 5 niso delale. Zdaj, če bi bilo minus 10 bi bil večji problem. Vprašaj, kaj zagotavlja, ko bo zunaj veter, sneg, dež in pa temperature 35 stopinj celzija.

Nadaljevanje. Pri prodaji zelenjave in sadja, posebej pa kislega zelja, repe, sadik so roke mokre – kako se naj potem tipka na blagajno, ki ima touch screen recimo, vse te imajo touch screen tipkovnice. Trenutno moraš biti na stojnici eden, več je pridelovalec in tako naprej. Torej, eden tipka, drugi daje in prodaja blago, torej potrebuješ dva človeka. Kmetija, mora iti na tržnico z dvema človekoma. Oče in mati prodajata, ima trihektarsko kmetijo, recimo v Jurovskem delu. Eden gre na tržnico v Mursko Soboto, eden v Maribor. Torej za tistih nekaj kislega zelja in jabolka potrebuje dve blagajni, dvakrat po 600 evrov.

Nadaljevanje. Na veliki kmetiji uradno internet včasih ne deluje. Glejte, jaz sem poslanec Državnega zbora, stanujoč na lokaciji Cogetinci 46. Nagradno vprašanje. Kaj mislite ali imam internet preko Telekom, preko žičnega? Nimam. Imam Ario. Torej nek komercialni ponudnik mi je omogočil sploh, da sem na internetni povezavi. Leta 2016. V Slovenskih Goricah v Jurovskem dolu, v Benediktu imamo turistične kmetije, kjer imajo tako počasni internet, kot ga je Nemčija poznala 15 let nazaj. Vi pa uvajate davčne blagajne in govorite o online! Kaj se zdaj še zgodi dodatno? Gre več ljudi na online sistem ali pa predvsem brezžični internet, ker žični je še, lahko rečemo, za nas fata morgana, nekaj takega v Slovenskih goricah, predvsem zaradi konfiguracije terena in zaradi Telekom in tako naprej, da ne bom razlagal naprej še, ker zaidem predaleč. Zdaj jih je več uporabnikov v brezžičnem internetu, omrežje je še bolj zasičeno, še večji problemi so in še nižje hitrosti. Tudi potem zaradi teh imajo probleme podjetja in seveda tudi obratno.

Recimo, nadaljevanje. Birokratska miselnost – nadaljevanje. Cele dneve govorimo o zelenih energijah, govorimo o čistem okolju, borimo se za najbolj zdravo okolje. Vsak ptič ... Zaradi enega malega ptička ne moremo imeti nobenih vetrnih elektrarn, mi bomo pa tiskali cele dneve stalno več papirja preko davčnih blagajn. Namesto da bi elegantno izračunali, pravijo, letni pavšal, ki upošteva dopolnilne dejavnosti različne pridelave in ki bi ga vsaka kmetija z veseljem tudi plačala. Končni rezultat pobranih davkov pa bi bil zagotovo višji, kakor bo zdaj, saj bodo mnogi pridelavo in dopolnilno dejavnost opustili in s tem boste tudi množično spodbujali sivo ekonomijo. Ponovno vemo, da so davčne blagajne stvar Ministrstva za finance

ampak ne, k temu ne teži sva Slovenija. Torej, če želimo tudi dvigniti samooskrbo, če želimo, da Slovenija ni – tudi namena zakona od vas ne bom nikoli razumel, spoštovani kolegi. Slovenija ni Ljubljana, Slovenija niso, lahko rečemo ti hoteli tukaj pa sedem kafičev, zaradi katerih v Ljubljani ste po vsej verjetnosti napisali tak nesmiseln zakon. To ni Slovenija, Slovenija so tudi Slovenske gorice, Slovenija so dolenski griči, Slovenija je tudi Goričko – še večja revščina, še manjše kmetije, ki jih zdaj na veliko kupujejo madžarski podjetniki in tako naprej, da ne ponovno širimo. Torej uničujete celo vrsto dejavnosti.

Naj na koncu, da ne bom predolg, še nekaj. Drugi del problema. Govorimo o tradicionalni peki kruha, govorimo o tradicionalnih drugih dejavnosti, ki so na vasi, ki bodo zamrle, ki se nikoli več ne bodo vzpostavile, ker jih navadno tudi izvajajo starejše osebe; starejše osebe, ki tudi niso vajene toliko te birokracije, niso vajene interneta in vzamete jim še vsako veselje, smisel življenja, da bi še karkoli proizvajali – tu poudarim – na podežlju pri, lahko rečemo, sramotno nizkih pokojninah. Nadaljevanje društva upokojencev. Prihajajo predsedniki društev upokojencev, sivi lasi jim štrlijo v zrak, ko govorijo, da jim je v življenju žal, da so kdajkoli slišali za stranko Desus. V življenju jim je žal, da so kdajkoli slišali, in ne morajo verjeti, da so društva upokojencev podpirala stranko, ki jim bo uničila delovanje društva upokojencev. Društvo upokojencev gre na izlet – primer, 5 evrov zbere vsak ta upokojenec in rabijo davčno blagajno in izdajajo račune za 5 evrov za izlet, da se peljejo do prve bližnje cerkve na neko romanje. Društvo upokojencev, ki organizira šahovski turnir, 3 evre pobirajo, on ima blagajno za 600 evrov in jim mora izdati račun. Od občine, recimo, lokalne pa dobi za to društvo mogoče 500 evrov. Torej, z dvema proračunoma z vsemi stroški za dvoletna proračuna, ki jih dobijo z občine, si lahko komaj kupijo blagajno. Kaj bodo pa vse ostale dejavnosti, ki jih bodo imeli?

Vse to kaže, da v življenju niste delali v realnem sektorju. Vse to kaže, da v življenju ne pogledate, kaj se dogaja okrog nas. In vi vedno, in tudi minister Mramor izhaja iz stališča, da smo mi vrh sveta – ali kaj? Ne vem. Mi smo mala državnica sredi srednje Evrope in okrog nas je polno konkurenčnega okolja. Večina mlajših ljudi se bo odselila, večina podjetnikov se bo odselila in se odseljuje in odseljujejo se celo tisti, ki imajo v življenju najvišje postavljene neke cilje; tisti, ki morda bodo v prihodnosti vodili, mogoče iz manjših družinskih kmetij ali pa podjetij, bodo vodili nekoč lahko srednja ali pa velika podjetja. Vsi ti se bodo zaradi vas odselili. Na začetku sem povedal: imamo diktaturo javnega sektorja, tistega najbolj nesmiselnega javnega sektorja, ki nikoli ni delal v realnem življenju in ki nam pripravljala zakone, kateri ne živijo med ljudmi.

In Slovenija, še enkrat spoštovani kolegi na koncu, ko govorite, da imamo mi radikalni ukrep. Še enkrat poudarjam, to ni radikalni ukrep, to je vračilo k normalnosti. Vračilo k blagajnam, ki smo jih imeli, takšne kot imajo Avstrijci. Avstrijci seveda imajo vgrajen software program, ki manipulacije, kjer bi se pa zbrisali računi, odpravlja, je nemogoče in imajo potem tudi zadaj nekoliko več inšpektorjev, ki to spremljajo. In to je cela zgodba, ki bi jo lahko in ki je ne bi rabili torej narediti. To je cela zgodba okoli davčne blagajne, je normalna, je življenjska in daje ljudem smisel sploh do podjetništva, do delovanja na kmetijah, do preživetja ljudi in do tistih, ki so tudi danes že v pokoju, da imajo še smisel, da so koristni v družbi in da je njihovo znanje, izkušnje in vse v tistih, lahko rečemo, zrelih letih tudi koristno za življenje.

Ne nazadnje še: pogledajte, cela vrsta društev lahko presahne na vasi, tam, kjer so ta društva gonilo družbenega, političnega, kulturnega življenja. Tudi to ste ogrozili! Zato se enkrat vprašajte, usedite se skupaj pa recite, pogledajte, boljše je, da ne delate nič, kot da delate škodo. Jaz sem zelo srečen, če boste tu dosti govorili pa sprejemali čim manj zakonov, ker ko boste s takimi zakoni prihajali v Državni zbor, s tako nesmiselnimi zakoni, je boljše, da ne delate res nič. Ne bom vas rušil, bodite tukaj štiri leta, uživajte še svoj mandat, ampak prosim pa vas, ne uničujte nam podeželja. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima Urška Ban, pripravi naj se gospa Ljudmila Novak. Izvolite, gospa Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, za besedo.

Naj najprej na začetku povem, da v stališču Poslanske skuine Stranke modernega centra nikakor nismo rekli, da je ta zakon, Zakon o davčnem potrjevanju računov, napaka. Kvečjemu smo opozorili na to, da vse težave, ki so bile izpostavljene ob uvedbi tega zakona in ki so bile danes tukaj omenjene, da je za vse te težave vzrok nekje drugje, ne v tem zakonu. In kvečjemu je ta zakon pokazal, da se za določene dejavnosti ali del dejavnosti ni izvajal v skladu z veljavno zakonodajo že do sedaj, tudi izdaja računov se ni izdajala, tako kot bi bilo potrebno, v skladu z veljavno zakonodajo do in pred sprejetjem tega zakona. Nikakor ni ta zakon predpisal, da je treba za marmelado izdati račun, za jabolka pa ne. Težave so nekje drugje in v parlament, če želimo rešiti te težave, bo treba priti z novelami drugih zakonov, da bomo odpravili tovrstne težave, na primer z Zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka, kjer bomo rešili ta problem kmetijstva in razmejitev dopolnilne in osnovne dejavnosti. Potem, ne vem, morda z zakonom o DDV oziroma se bodo te težave, ki so bile izpostavljene, kdo izdaja račun, kdo ne, lahko reši le s pravilnikom, ki pa

je že v javni obravnavi. Pa se bom k temu še malo kasneje vrnila.

Vsekakor mi svojega mnenja, tudi jaz osebno, glede davčnih blagajn nismo spremenili. Še vedno zagovarjamo to, kar smo zagovarjali od samega začetka, od poletnih mesecev lanskega leta in tudi zdaj praktično že več kot pol leta, dvakrat tudi že na sejah, ko smo obravnavali spremembe tega zakona, enega prejšnji mesec, enega pa danes. Še vedno smo mnenja, da so davčne blagajne ne verjetno temeljni, ampak eden izmed ukrepov v smeri omejevanja sive ekonomije, ene izmed njenih pojavnih oblik. Da davčne blagajne omogočajo enega od instrumentov izboljšane nadzora, omogočajo, da se kadrovske zmogljivosti Finančne uprave učinkovito usmerijo na druga področja, se pravi na tiste pojavne oblike sive ekonomije in oblike utaje davkov, ki jih s tem zakonom nismo mogli zajeti. Po mojem mnenju grede tudi v smeri zagotavljanj konkurenčnih pogojev med zavezanci in enake davčne obravnave vseh zavezancev. Večkrat namreč slišimo, da je davčni sistem nepravičen, ker omogoča, da se določeni zavezanci, ki bi morali biti v enakem ali vsaj primerljivem položaju, lahko izognejo plačilu davka, spet drugi ne. Zato vsekakor menimo, da ta zakon ni napaka in ne podpiramo ukinitve davčnih blagajn.

Kot sem že povedala, smo pa kljub vsemu dvakrat, tudi že v letošnjem letu po uvedbi – zakon smo sprejeli 15. julija lanskega leta, začel se je uporabljati 2. januarja, praktično štiri mesece je v uporabi. Drugič že danes razpravljamo o tej tematiki in res so se na terenu v izvajanju teh določb zakona na terenu pojavile določene težave pri samem izvajanju teh določb zakona.

Tudi sama in celotna naša poslanska skupina ni spregledala vseh opozoril in tudi na nas so bile naslovljena marsikakšna vprašanja, marsikakšne težave od društev upokojenskih, športnih, gasilskih, planinskih in tudi drugih davčnih zavezancev in nikakor nismo že do sedaj in tudi sedaj nimamo zaprtih oči pred temi težavami, na kar nas opozarjajo in kar tudi sami vidimo, da se dogaja v praksi in smo praktično vseskozi komunikaciji tako na eni strani z Ministrstvom za finance kot z vsemi zainteresiranimi zavezanci, ki morajo uporabljati določbe tega in drugih zakonov. Tako do nekaterih zaključkov, kje so mogoče izboljšave, smo že prišli. Na podlagi tega so bile tudi predlagane spremembe pravilnika o izvajanju DDV s strani Ministrstva za finance. To podpiramo. Vse druge stvari pa, kot je tudi državna sekretarka povedala, bomo reševali, zadeve, ki se tičejo prav in konkretno tega zakona, pa bomo reševali takrat, ko nam bo predstavljena ta celovita analiza, o kateri je bilo tudi že danes govora.

Kaj se meni zdi še pomembno, da se pri teh davčnih blagajnah pove? Da je ta zakon, Zakon o davčnem potrjevanju računov, zgolj predpisal postopek, kako se potrdi v realnem

času račun, ki je izdan za opravljeno storitev ali blago potrošniku in je ta račun plačan z gotovino. Ta zakon o potrjevanju računa ni določil ali uzakonil nobenega novega davčnega zavezanca. Nikomur, ki mu že do sedaj ni bilo treba izdajati računov, mu ga tudi sedaj, ko je ta zakon v veljavi, se pravi od 2. januarja 2016, ni treba izdajati.

Ko govorimo sedaj o tej tematiki, se mi zdi neprimerno, da povezujemo obveznost izdaje računov, in s tem plačilo davka, z obveznostjo potrditve računa. tukaj se odpira to vprašanje, ki je bilo danes odprto, kaj je posledica, kaj je vzrok težav, ki so bile danes tukaj navedene in naslovljene. Kvečjemu se je res pokazalo to, da nekateri zavezanci, ki bi morali za opravljanje vsaj dela svoje dejavnosti račune izstavljeti že doslej, te obveznosti niso skladno z zakonodajo izpolnjevali. Se pravi, do uporabe tega zakona. Zato so težave v določbah tistega zakona, ki od davčnih zavezancev sploh zahteva izdajo računov. Tako kot je državna sekretarka povedala, treba se je vprašati, kaj je administrativno breme za davčne zavezance: ali izdaja računov ali potrjevanje računov. Kot sem že rekla, večina težav ima vzrok v nekih drugih zakonih.

Težave na področju kmetijstva, dopolnilna dejavnost v povezavi z osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo. Te težave je treba reševati skozi spremembo Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka. Kolikor je meni znano, bo naslednji teden oziroma enkrat na naslednji seji Vlade ta novela zakona pripravljena, ki bo rešila to področje, o katerem je govoril pred menoj gospod Breznik.

Potek aktivnosti nevladnih organizacij, zlasti manjša društva, kot sem prej rekla, upokojenska, športna in tako naprej. Tudi tukaj se je treba vprašati, kdaj je račun sploh treba izdajati in kdaj predstavlja zgolj neko administrativno breme. To se bo rešilo v osnovnem zakonu, v tistem zakonu, ki že sedaj tem društvom nalaga obveznost izdaje računov. Kot sem že povedala, so na Ministrstvu za finance 19. 4. v javno obravnavo vložili dopolnitev Pravilnika o izvajanju zakona o DDV in naslavlja točno te težave, o katerih je bilo danes govora. Predvideva rešitve za šole, problem šolskih bazarjev je bil izpostavljen oziroma za vse tiste dogodke, ki so oproščeni plačila DDV, in zbirajo denarna sredstva na dogodkih, ki jih organizirajo priložnostno in za svojo lastno korist. To je ena izmed rešitev, ki je predlagana v tem pravilniku, se pravi, jim ne bo treba izdajati računa in ker jim ne bo treba izdajati računa, je posledica, da če od njih ne zahtevamo, da izdajo račun, ga potem logično tudi ni treba davčno potrditi. Potem so v tem pravilniku predvidene tudi izjeme za nepridobitne organizacije, denimo društva, manjša društva, sicer ob izpolnjevanju določenih pogojev, če jim ni cilj doseganje dobička, jih vodijo večinoma prostovoljci ter zaračunavajo cene, ki jih odobrijo pristojni organi. Vse to so

neke rešitve, ki pa nimajo, kot sem že večkrat danes povedala, vzroka v tem zakonu, ampak v drugih, ki jim sploh nalaga to osnovno obveznost izdaje računa. S temi rešitvami, ki jih je predlagalo Ministrstvo za finance v sklopu spremembe tega pravilnika, se tudi na nek način približujemo temu predlogu, ki so ga na nas, tudi na našo poslansko skupino so naslovili ta mala društva, center nevladnih organizacij in drugi. Verjamem, da bomo v javni razpravi, ki je do 5. 5., lahko tudi še posamezne določbe tega pravilnika še izboljšali.

Sedaj pa kar se tiče sprememb tega zakona, Zakona o davčnem potrjevanju računov. Kot je bilo tudi že danes povedano, ne bom o teh finančnih rezultatih oziroma učinkovitosti samega sistema preveč govorila, ker je res treba počakati vsaj do sredine maja, ko bodo na voljo tako podatki za mesečne zavezanca za DDV za vsakega izmed prvih treh mesecev in potem tudi prvo trimesečje četrtnih zavezancev za DDV. Takrat se bo ta analiza, bo sicer delna, ker se strinjam tudi z državno sekretarko, da neka celovita analiza bo lahko narejena, potem ko bo zakon vseeno neko daljše časovno obdobje v veljavi, in takrat, ko bomo te podatke in to analizo imeli pred seboj, pa se bomo lahko pogovarjali tudi o spremembi prav tega zakona, se prvi, Zakona o davčnem potrjevanju računov. Vse te spremembe, ki pa sem jih prej povedla v sklopu pravilnika, žal nimajo neposredne povezave z Zakonom o davčnem potrjevanju računov.

Kot sem rekla, prej kot s tem zakonom bo treba v parlament priti z drugimi spremembami zakona, ki bodo odpravljali določene nelogičnosti, administrativne ovire, birokratske ovire, ki smo jih pa tudi v stališču Poslanske skupine SMC povedali. Toliko zaenkrat. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravi naj se gospod Andrej Čuš.

Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo.

Moja kolegica gospa Urška Ban je finančna strokovnjakinja, vodi Odbor za finance, ekonomistka, ne vem kaj še vse, je lepo razložila, kako je vse lepo in prav in kako so potrebni novi in novi zakoni za rešitev teh težav. Jaz se pa vprašam, ali vsi ti ljudje, ki sem jih srečala na terenu, lažejo, ali nimajo zadostnih informacij, ali morajo res biti vsi uporabniki finančni in pravni strokovnjaki, da bodo lahko vse te predpise razvozlati in z njimi jih dostojno in primerno uporabljali. Kar ugotavljam, je to, da so ti predpisi in te davčne blagajne neživiljenjski, da uvajajo preveč težav ljudem, da ne morejo normalno opravljati svojega osnovnega dela, ampak so močno obremenjeni s pravili, predpisi, birokracijo in ne vem kaj še vse. Verjamem ljudem, ki te davčne blagajne morajo uporabljati, da imajo vrsto težav. Ne nazadnje vemo, da

internetne povezave niso vse tako dobre kot v Ljubljani, čeprav imam jaz tudi težave v svoji pisarni z brezžično povezavo, kaj šele nekje na podeželju, kjer pa dejansko ni hitre internetne povezave. Tako se spominjam primera gospe, ki ima dopolnilno dejavnost na kmetiji. Ves dan oziroma dopoldne prodaja na tržnici, popoldne dela na kmetiji, zvečer pa vnaša iz vezane knjige računov v davčne blagajne internetne povezave, ker ji internet pred 10. uro sploh ne dela.

Poglejte, da ne govorim o teh prodajah na tržnicah pa ko na različnih tržnicah prodajajo, koliko težav jim vse to prinaša. Pa to res ni smisel v tem, da delamo ljudem težave, tudi vedno poudarjam, mi želimo plačevati davke, vendar na nek bolj normalen, bolj življenjski način, da bomo lahko opravljali svojo osnovno dejavnost, pa tudi državi dali tisto, kar terja od nas, kar pričakuje od nas.

Zato so te pavšalne obdavčitve v teh primerih za majhne uporabnike, za društva, za gasilce gotovo – torej, davčne blagajne so gotovo velika obremenitev in bi drugačen način obdavčevanja bil veliko primernejši. Ne vem tudi, ali je res treba čakati eno leto, premišljevat, ko je pa nekaj že na prvi pogled jasno, da ni dobro, da ne deluje dobro, da so mnogi opustili svoje dejavnosti zaradi tega, ker se ne želijo več s tem ubadati. Ali res želimo dajati več socialnih pomoči, namesto da bi ljudje lažje delali in poskrbeli zase in za svojo družino z normalnim delom? Žal vedno znova birokrati in na koncu mi, ki v parlamentu potrjujemo takšne zakone, pišejo neživiljenjske zakone, ali z luknjami ali takšne, ki so težko izvedljivi, in zato del krivde zagotovo pripada tudi nam, kadar se takšni zakoni potrjujejo.

V Novi Sloveniji smo bili proti, ker se nam zdi primernejša pavšalna obdavčitev. Upam, da ne bomo čakali eno leto, da bomo te nesmisle odpravili, siva ekonomija pa se naj kontrolira z več delovnimi inšpektorji in naj res poiščejo tiste, ki šušmarijo, vedno se pa delovni inšpektorji bolj najavljajo pri tistih, ki že tako imajo svoje dejavnosti prijavljene.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Andrej Čuš, pripravi naj se Tomaž Lisec. Izvolite, gospod Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Sam bi povedal, da na davčne blagajne gledam z dveh vidikov: za ene je uvedba teh prinašala dober biznis, ampak res za peščico ljudi, za druge pa je to predstavljalo predvsem dodatno finančno breme, administrativne ovire ter spet veliko neprijetnih stvari, ki so povezane s tem. Moti me tudi to, da so stroški vpeljave davčnih blagajn bili veliko višji, kot je bilo napovedano, zdi se mi, da je nekako vse šlo z

namenom zavajanja ampak to je že neka stalna praksa v tej hiši.

Sam kot Ptujčan grem velikokrat na tržnico in moram povedati, da pridejo do mene ljudje, ki tam prodajajo stvari, in rečejo, poglejte, zdaj pa mi res več ne vemo, ali se je tukaj, v tej hiši, ko sprejemate zakonodaje, vam čisto odpeljalo. Ker enostavno ljudje nekako računajo, pogledajo, kakšni so stroški in rečejo, stroški so višji, kot so naši prihodki. Zaradi tega vse več ljudi sploh noče več delati. Me pokliče kdo iz kakšnega društva in mi reče, poglejte, to, kar se dogaja, to ni normalno. Je prej gospod Breznik govoril, da mora tam društvo upokoјencev tri evre za šahovski turnir plačevati in davčno blagajno vpeljevati. To se meni zdi najbolj smiselno pa tudi verjetno logično ne.

Na drugi strani sem tudi sam zmeden, ko se govori, da se s tem borimo proti sivi ekonomiji, da bo več pobranih davkov, potem pa vidimo, da v prvih dveh mesecih letošnjega leta 100 milijonov evrov manj davčnih prihodkov v proračunu. Glejte, to sem prebral, pa ne se mi smeјati, ker sam se ravno ne smatram za neumnega, tudi sam imam neke izkušnje, 6 let sem kahal kavo vsak dan, pa mi še ni problem, tudi če bom kdaj spet moral, bom z veseljem delal, vsako delo je vredno, koliko ga ceniš, ampak ne strinjam pa se s tem, da se smeјimo drug drugemu, ampak da se spoštujemo pa da ima vsak možnost povedati, kar je prebral in s čim se je seznanil. Zato smo tu, če ne, je boljše, da ukinemo parlament.

Bom pa tako povedal. Sam sem Ptujčan, tudi sam nekako zagovarjamo rešitev v pavšalu, torej boj proti birokraciji, boj za nizke davke, ugodno poslovno okolje, smo v globalnem svetu in nekako na konkurenčnosti izgublјamo iz leta v leto. Zaradi tega se vse več mladih tudi iz leta v leto izseljuje v tujino s trebuhom za kruhom, ker pri nas nekega tujega kapitala ne bo, poslovno okolje pa je na repu Evropske unije, saj danes se nekam zapeljati ali iti, ni tak problem več, če živiš v takem okolju. Tako kot velik podpornik realnega sektorja in tudi podjetništva – ravno včeraj sem gledal na spletu posnetek prireditve Bob leta, katero je po mojem mnenju odlično vodil Ptujčan Tadej Toš, ki je na enostaven način povedal, s čim so danes vse obremenjeni tisti, ki ustvarjajo, torej predvsem predstavniki realnega sektorja in podjetniki. Pa dovolite, da vseeno nekaj povem, kar je povedal oziroma citiram. Začel je sicer s tem, da človek danes ni več svoboden; gremo samo skozi: obrazec B1, obrazec B2, navodila M1, navodilo M2, mali kolek, veliki kolek, izvršba malemu, odpis velikemu, trikrat kopirano, dvakrat skenirano, priporočeno, podpisano s povratnico, banka-notar-odvetnik, banka-izvršba, društvo-banka, potrdilo obresti, pravni pouk, potegljaj-potegavščina, opomin-prekršek, davčna blagajna-e-račun-kazen. Je pa zaključil z besedami, da pa še vedno obstaja ena svoboda, to je pa svoboda misli, katero pa ne bo nihče zatrl in ukinil.

Tako, spoštovane poslanke in spoštovani poslanci, predlagam, da predvsem razmišljamo s svojo glavo in logično ter danes potrdimo ukinitvev takšnega nesmisla, kot so to davčne blagajne. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec. Pripravi se gospod Marko Ferluga. Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegi, kolegice!

Prej je bilo rečeno, že drugič nek poskus spreminjanja davčnih blagajn, tokrat ukinjanje. To se pravi, da te točke danes sploh ne bi bilo potrebno imeti na dnevnem redu agende delovanje Državnega zbora, če bi v vladnih sobanah, na uradniških mestih v državni upravi, pa tudi znotraj Državnega zbora velikokrat bolj delovali po smislu ZKP – zdrava kmečka pamet – in posledično, da bi pustili pridne delati. Tako pa imamo to vlado, ki v koalicijsko pogodbo zapiše: manj birokracije. Danes smo slišali poslanca iz vrst koalicijske stranke SMC, ki pravi: "Koalicijski poslanci pozivamo Vlado za debirokratizacijo", a nima nobenih problemov pritisniti za takšne neumnosti, kot so davčne blagajne. Potem druga koalicijska poslanka pravi: "Druge spremembe zakonodaje so potrebne." Ampak to pravi koalicijska poslanska, če pa karkoli od tega predlagamo v Poslanski skupini SDS, torej manj birokracije, davčne spremembe, ste pa proti, ker "kao" ni sistemsko, ker ni v tem vašem duhu in ne vem čemu, v bistvu vas pa samo moti ena beseda, to pa je SDS, napačen predlagatelj in imate ogromno problemov. Še več. Mantra, paradigma ali pa teorija, kakorkoli hočete, te vlade je boj proti sivi ekonomiji, kar pa ima za posledico – kaj? Več sive ekonomije, manj pobranih davkov, pa manj pravnih oseb na področju kmetijstva, obrti, društev in tako naprej. Na drugi strani je posledično tudi več ljudi, ki odhajajo v tujino, in še več tistih, ki odhajajo v davčne oaze. Takšna je realna izvedba te vaše teorije o boju proti sivi ekonomiji. Še več, teorija te vlade je tudi učinkovit nadzor na posameznih področjih. Morda bomo enkrat sklicali sejo o delovanju Finančne uprave na terenu, ne tistih ljudi, ki so zaposleni v pisarnah, pa boste videli iz njihove prakse, seveda, če bodo imeli pogum povedati, kakšne neumnosti se jim dogajajo ob vsakodnevnem delavniku. Ker je ta vlada uvedla sistem socialistične miselnosti, je ovajanje sosedov zopet nacionalni šport v Sloveniji. Skratka, če že nekaj trdite in želite izvesti v teoriji, vas praksa popolnoma povozi. In še več, glavna neumnost teh davčnih blagajn je to, kar vam želimo dopovedati zadnje leto – vsaj poslanci Poslanske skupine SDS, pa tudi poslanci Nove Slovenije –, da kdor je davčno goljufal prej, bo tudi po uvedbi davčnih blagajn.

To številke povedo že v teh prvih treh mesecih, ki vsaj v javnosti, pa verjetno tudi na kakšnem ministrstvu že na razpolago. Skratka, namesto da bi pustili pridne delati, jim dajete nove birokratke neumnosti, pa seveda ta vaša paradigma o nekih davčnih optimumih navaja k temu, da sosed ovaja sosedu.

Danes je bilo že nekaj rečenega glede problemov v praksi. Imeli smo nujno sejo Odbora za kmetijstvo, kjer so ljudje iz prakse, mislim, da tri ali štiri ure govorili, kakšni so realni problemi teh davčnih blagajn. Prva je finančna konstrukcija, ker so morali kupiti opremo, nadgraditi, tiskalnike in tako naprej, in kaj vse se jim v praksi dogaja. Primer kmečkih tržnic, prej je kolega Franc Breznik povedal na kratko, kaj vse se dogaja na kmečkih tržnicah. Iz svojega okraja, iz svoje občine imam konkretne primere. Borili smo se za kmečko tržnico, pridobili celo evropska sredstva, da ta kmečka tržnica zaživi, in kaj se dogaja po 1. 1. 2016 – trije ponudniki so rekli, dovolj imamo neumnosti, ki jih sprejemate v parlamentu. Z vsakim od teh ljudi sem govoril in sem rekel, ne, nismo vsi isti in nismo vsi tisti, ki podpiramo neumnosti uradnikov, ki verjetno med kakšno cigaretno pavzo razmišljajo, kako bi zagotovili svoj obstoj, ker itak bodo na koncu državljani vse to plačali, ker bo Državni zbor to potrdil. In so rekli, nobenih problemov nismo imeli prej, mora biti birokracija, moramo plačevati državi, kar država ima, ampak da imamo take neumnosti, da moramo ljudem dopovedovati, zakaj nekatere potrjevanje računov, drugje pa ne, kako moramo z umazanimi rokami delati račune in vse ostalo, skratka, polno neumnosti. Jaz resnično vabim vse vas na neko kmečko tržnico, kjerkoli že obstaja – kot član Odbora za kmetijstvo bom verjetno zahteval nujno sejo –, pa si pogledamo, do kakšnih neumnosti je privedla vzpostavitev davčnih blagajn.

Na drugi strani obrtniki, tisti, ki so že prej izigrali zakonodajo, se izogibali plačevanju davkov, to počnejo tudi naprej. Še vedno se dogaja, ko reče obrtnik, ja, veš, oni drugi obrtnik pa še vedno dela tako kot prej. Pa rečem, če imaš dokaze, prijavi ga. Je rekel, ja, kako, saj jaz nisem tisti, ki bi prosil za njegovo storitev. In to je ključni moment, kjer se v SDS ne strinjamo s koalicijo in z ministrstvom, da davčne blagajne ne bodo prinesle nič bolj obveznega za tiste, ki so bili že prej poštene, razen več birokracije in več nesmislov. In ja, so območja v Sloveniji, kjer jim je onemogočeno elektronsko poslovanje. Zadnjič na Odboru za kmetijstvo je bilo rečeno, kako upajo, da zvečer se nekateri uporabniki izklopijo iz brezžičnih internetov, zato da oni lahko potem pošiljajo račune, da ja ne bodo dobili kakšnega pildka s strani Fursa, češ kako goljufajo državo, med tem ko ves dan delajo ali na njivi, ali pa na kmečki tržnici oziroma kje drugje skrbijo za svoj dnevni zaslužek.

Imamo društva, imamo lokalna manjša društva, sam sem bil predsednik enega društva, športno, kulturno, za mlade, vse smo oskrbeli.

Že zadnjič sem rekel, niti pod razno ne bi šel več za predsednika takega društva, kjer bi me bilo strah, ali bi pri tem, ko bi svoje člane na primer peljal v Planico, kaj vse bi moral par dni prej že študirati, da bom imel pa ja davčno blagajno sabo in če morda pa bi v tisti hitrosti zjutraj ob 4. uri zjutraj, ko bi šli, komu ne bi izdal računa in bi rekel, upam, da me pa ta Janez ali pa Franci ne bo prijavil Finančni upravi.

Imamo društva na različnih segmentih in najbolj žalostno je, da v teh mesecih je prišlo v mojo poslansko pisarno in sem se srečeval z ljudmi na terenu, ki so upokojenci, ki pravijo društvo upokojencev bomo počasi ukinili. Že mladega človeka je težko dobiti, da deluje v društvu, starejšega pa sploh že tako ne dobiš, zdaj pa niti pod razno. In ukinja se tisto, kar je neko gibalo razvoja na podeželju, manj bo veselici, ki jih organizirajo gasilci, to je de facto, se lahko srečamo, tam enkrat septembra, oktobra boste videli, kakšno je stanje, manj je športnih društev in manj je upokojenskih društev. In po 1. 1. 2017 bo ta krivulja šla še rapidno navzdol.

Skratka, vsega tistega, kar je gibalo razvoja, kmetov, obrtnikov, društev, bo po zaslugi teh davčnih blagajn, ki so vrh ledene gore neumnosti, ki se sprejemajo v Državnem zboru, vsega tega bo manj. Več pa bo šlo ljudi v tujino in več ljudi bo šlo tudi posledično v tisto, čemur pa se ta vlada nekako izmika – problematika davčnih oaz. Če smo že ravno pri finančnih posledicah, ta vlada neko napoved, da bo pobrala od 50 do 75 milijonov letno zaradi davčnih blagajn več – prve analize kažejo, da niti pod razno ne bo tega več. A na drugi strani isto pristojno Ministrstvo za finance nima skoraj, vsaj tako v javnosti piše oziroma v medijih, nobenih problemov, da bomo vrgli še 50 milijonov v dve tajkunski banki.

Torej ti pridni kmetje, obrtniki in društva bodo teh 50, 70 milijonov, kolikor naj bi prišlo v proračun, dali za dokončanje zgodbe o tajkunskih bankah. Čestitke in pozdrave za takšno neumnost te vlade! Kapo dol, ker imate pa in timing in smisel in še kaj drugega, da si upate takšne zadeve dogajati.

Da zaključim z dvema zadevama; eno je, kot sem že rekel, namesto da bi delali to, kar počnejo marsikateri razvite evropske države: nizki davki pa visoke kazni, se ta vlada spopada oziroma ima idejo: visoki davki, ogromno birokracije, visoke kazni pa še zatiranje pridnih. Ne bom govoril o vsem tem, kar so društva napisala, kaj so njihove želje kakšni so problemi, bom pa zaključil s tekstom – mislim, da je včerajšnji, predvčerajšnji – ko kmetijsko ministrstvo Vladi predlagalo, da začne po šestmesečnem uvajanju davčnih blagajn Slovenija posnemati avstrijski sistem, kjer imajo za davčno blagajno postavljeno pri 7 tisoč evrih prihodkov na leto. Ampak minister Židan je podpredsednik Vlade, mislim, da je celo v njegovem opisu teh nalog, ki jih ima kot podpredsednik Vlade, gospodarstvo, kmetijstvo in davki. Torej, eden glavnih, ki je rekel, davčne

blagajne "na juriš, na juriš"; sedaj, ko poslanci SMC še kar govorijo enoletno prehodno obdobje, pa bomo videli, bomo videli, sam izda predsednika Vlade in svojo koalicijo in reče, hop, po šestih mesecih bomo pa spremenili in dali avstrijski model. In mi je žal, da gospoda Židana danes ni tukaj, da bi ga vprašal, zakaj pa morda ne bolj približek društvom – 10 tisoč evrov – ali pa za moje pojme nek optimalen primer Švedske, kjer uporaba davčnih blagajn ni potrebna pri zavezancih z letnim gotovinskim prometom pod 18 tisoč 600 evrov, ali pa, zakaj ne Portugalske, ki ne zahteva davčne potrditve računa, če je poslovni subjekt ustanovljen na Portugalskem in ima manj kot 100 tisoč evrov letnega prometa. Ampak ne, minister Židan, potem ko vsa društva udrihajo po vladi, po parlamentu, ko se upokojenci sprašujejo, zakaj hudiča smo že volili Desus, ko se kmetje sprašujejo, kdo skrbi za kmete v Državnem zboru, ko se isto sprašujejo obrtniki in predstavniki društev ... Ne! Dejan Židan v svojem slogu demagogije prehitil lastno vlado z demagoškim ukrepom, ki mu je še pred pol leta rekel, to je to, v smislu zgrabimo, vemo koga, za roge. Ne, sedaj pa bo gospod Dejan Židan glavni nosilec sprememb na davčnem področju in kako pa davčne blagajne le niso tista sveta resnica, ki jo skoraj pred pol leta, verjetno bi tudi glavo stavil, kako je pa točno takšen zakon, kot ga imamo, vrhunski zakon. Ne, sedaj pa le poslušajte tisto, kar mi vseskozi govorimo: poslušajte ljudi, pridne ljudi, njihovo delo na terenu in njihovo zdravo kmečko pamet. Zdrava kmečka pamet nam veli, potrdimo ta zakon in ukinimo davčne blagajne kot eno top neumnosti te vlade. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se gospod Zvonko Lah.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Lep pozdrav tudi z moje strani.

Ja, vse je narobe, vse ni prav, vse je slabo, ta vlada je zanič, vse je treba zmetati v en in isti koš. To je zdaj ta logika, dajmo davčne blagajne stran, to je najbolj enostavno, ker potem bo vse lepo in prav, sonce bo sijalo in trava bo rasla. To je zdaj ta logika.

Ja, res je, ni zakon optimalen, stvari se popravljajo, ampak da ukinemo davčne blagajne, preden ugotovimo, kakšen ima učinek, jaz tega ne razumem in ne morem sprejeti. Če nam ljudje iz Ministrstva za finance in Fursu povedo, da bomo dobili maja, sredi maja, koncem maja, ne vem kdaj točno, analizo vsega tega, kako se obnaša, recimo, ta zakon dejansko v realnem svetu, ne glede na vse pripombe – ker je jasno, ker v Sloveniji itak imajo vsi na vse pripombe, vsi se na vse spoznajo, in potem prehajam na tisti drugi del, kjer je najbolj zanimivo to: jasno, da v zakonu ne moremo predpisati, da tisti, ki se ne drži zakona, da se ga

bo zdaj držal. S tem se strinjam z gospodom Liscem, ne moremo predpisati. Goljuf bo goljufal, ali je tak zakon ali je drugačen zakon, vedno se bo izogibal. Ampak, gre za to, da enkrat v Sloveniji začnemo delati en korak proti tej tako imenovani davčni kulturi. Kaj je davčna kultura? Ali mi sami vemo, ali smo si sami tukaj razčistili, kako je to potrebno, da potem ne jamramo, da ni denarja za šolstvo, za zdravstvo, za ceste in za vse ostalo?

Če pogledamo Švedsko; Švedska je ena takšnih zelo zanimivih držav. Ima zelo visoke davke, normalno tudi standard je visok, ampak 90 % ljudi brez problema plačuje, ker se zavedajo, ker imajo v svojih glavah to, da je treba plačati davke zaradi tega, da bodo imeli standard življenja takšen, kot ga imajo; da bodo imeli standard šolstva takšnega, kot ga imajo, da bodo imeli socialo tako, kot jo imajo. Tukaj pa se igramo populizme in neke vsečne ukrepe sedaj, da bi kar naenkrat ukinili vse skupaj. Ampak jaz pa gledam tako, da so davčne blagajne prvi korak k nekemu stabilnemu pobiranju davkov, k nekemu mozaiku, ki se mu bodo pridružili tudi ostali zakoni, ki so potrebni, se pravi, da se ta davčna kultura začne izoblikovati in izboljševati. In tudi potem, da dejansko z nekom drugim zakonom nekako pridemo do tega, da se financira država, tako kot je potrebno, ne pa tako, da imamo mi še zmeraj v glavah ta jugosocialističen način razmišljanja, bomo že nekako zmutili, da ne plačamo državi in gremo po ovinkih mimo, ne pa, da se držimo nekih regul. In to je to.

Pri tem, se pravi, pri davčnih blagajnah, mislim, da je potreben nek strpen in konstruktiven način dogovarjanja in pogovarjanja, ker jasno je, da ta zakon sam po sebi ne more biti popoln že takoj v startu. Zato tudi mi v SMC spremljamo na terenu, kaj se dogaja, sprejemamo te predloge, konkretne predloge, ki so, jih podajamo Fursu, se potem z njimi tudi dogovarjamo in poslušamo najti neke rešitve. Mislim, da je to način, na katerega bomo naredili vsi nek korak naprej do odnosa do države in do tega, kar je treba dati cesarju, se pravi davke, gre pa tudi za to, da bo ta zakon dosegel tudi nek določen pozitiven učinek pri nekem povečanju evidentiranja dobav blaga in storitev, ker potem bo tudi Furs lahko relativno hitro pregledoval, se pravi, koliko ima nekdo nabave materiala in koliko je tega materiala naprej plasiral. In to je bistveno.

In drugo, kar je: z davčnimi blagajnami smo nekako naredili to, da je več osebja v Fursu, inšpektorjev, dobilo avtomatiziran del sistema; se pravi, da ti inšpektorji gredo lahko na teren in resnično lovijo te šušmarje, ki jih bodo zaznali tudi po drugih. Tudi ljudje, ko se bodo začeli zavedati, da je treba ljudi, ki delajo na črno, nekako prijavljati – in to velja tudi danes kot nek poziv, da se ljudje vsi ozaveštvimo, da je treba te ljudi nekako spraviti v red –, bodo imeli več časa in več možnosti, da se ukvarjajo s temi, ki se izogibajo res zakonom. Zakoni so pa, jasno, napisani za veliko večino, za en srednji

del ljudi ali pa veliko večino ljudi, ki se držijo zakonov, vsi ostali, ki so pa izven, pa se jasno ve, kam sodijo in kam spadajo.

Tako mislim, da je nepotrebno sedaj, da bi se naenkrat ukini ta zakon in se ne strinjam s tem predlogom. Mislim, da velja nadaljevati, ker tudi to prehodno obdobje še zdaleč ni končano in tudi analiza ni narejena, tako da je treba vso so zadevo na nek pameten način izpeljati. Mislim, da se bodo prikazali ti rezultati, ki so nekako bili vidni, če ne bodo celo boljši. Tako govoriti tako, se pravi, kar si ljudje želijo, ne vem, če je dobro za to državo. Mislim, da je naše delo to, da moramo resnično odgovorno se postaviti na to in da začnemo to davčno kulturo spravljati na nek višji nivo, če si želimo doseči standarde severnih držav. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah, pripravi naj se gospod Ljubo Žnidar. Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik!

Moja razprava bo malo drugačna, kot je od kolega Ferluge, ker sva verjetno bila, preden sva prišla v parlament, v različnih službah. Če se danes že pogovarjamo predvsem o problemih davčnih blagajn na kmetijah, bi to temo tudi nadaljeval, ne bom tako, kot je kolega Breznik, ampak glede na to, da je kolegica Ban rekla, da te davčne blagajne niso posebej nič več dodatnega davka prinesle, ampak da so davki na osnovi ostalih zakonov in da to ni tak problem, da bo treba reševati in popravljati druge davke – res je. Ampak vseeno kot primer na kmetiji, problem je mogoče več v Zakonu o dohodnini, kjer so določeni kmetijski pridelki kot osnovna dejavnost, potem dopolnilna dejavnost in druga dejavnost. V povprečju je naša kmetija 6,4 ali 6,6 hektarjev in ta kmetija z osnovno dejavnost nikakor ne more preživeti in z dopolnilnimi dejavnostmi nekako preživi. Dopolnilne dejavnosti so pa pridelava tistih pridelkov, ki so ali poškodovani ali niso prva klasa, ki se jih ne da prodati in se jih predela, s tem se doda dodana vrednost. To je dopolnilna dejavnost in za to dopolnilno dejavnost je potrebno izdajati račun. Potem so pa tudi še druge dejavnosti, kot je recimo pridelava jagod. Bom povedal primer, da nek kmet prodaja na tržnici jabolka, jagode in jabolčni sok. Za jabolka ni treba izdati račun, za jagode in za sok pa. Imeti mora tri različne prostore za denar: tri blagajne, tri denarnice. Ko pride kupec, dobi račun za sok in za jagode, ne dobi pa računa za jabolka in se spomni tistega reka ministra Židana Vklopi razum, zahtevaj račun. Vpraša, zakaj ne dobi računa za jabolka, in se boji, da ga bo pocukal inšpektor in bo vprašal, kje ima račun za jabolka. Pa ga ne bo imel. In v praksi se je to dogajalo, da so se kupci obračali in niso kupili. Šel je rajši v trgovino kupit, ker je dobil račun.

Potem so davčne blagajne. Pri minus 5 stopinj Celzija, kar je na tržnicah, ali je še večji mraz, so blagajne zaštekale, ne delujejo. Mogoče kakšne super drage blagajne bi delovale tudi pod takimi pogoji. Potem pri veliki vročini nad 35 stopinj so tudi štekale te davčne blagajne. Tisti, ki prodajajo zelje in take pridelke, imajo mokre roke – rabi še nekoga zraven, da bo tipkal. Kup je teh problemov.

Tu govorimo, da imamo kup zakonov, ki jih nismo do sedaj upoštevali, in sedaj so problem, ko so prišle davčne blagajne, in je naenkrat vse narobe. Izgovarjamo se, seveda, tako kot minister Židan, ko je rekel, da imamo v Sloveniji uredbo o dopolnilnih dejavnosti na kmetiji boljšo kot Avstriji. Samo žal imamo tudi davčno zakonodajo, ki vse skupaj pokvari. Imamo – ne vem, pred kratkim smo sprejemali Zakon o kmetijskih zemljiščih. V ta zakon smo kup določil, ki se tičejo Zakona o urejanju prostora notri dali, čeprav imamo v pripravi prostorsko zakonodajo. Potem se to vse meša eno z drugim in kmet ne ve, kako se obnašati. Zakaj ne bi vsi resorji, ki, recimo, pokrivajo kmetijstvo, tako prostorski, okoljski, finančni in še kakšen, se združili skupaj, naredili ekipo strokovnjakov, šli na kmetijo in vprašali kmeta oziroma se pozanimali, kako bi on lahko deloval, in se zakonodaja temu prilagodila? Ne pa, da se izmišljujemo, ta zakon ima vpliv na drug zakon, da ne more funkcionirati, potem si izmislimo tretjega iz drugega resorja, ki spet ima vpliv na drug resor in ovira izvajanje drugega zakona. Na koncu se čudimo, zakaj kmetje opuščajo kmetovanje, zakaj obrtniki, sploh tisti starejši, zapirajo svoje obrti, po drugi strani Zakaj pa bi delal za nekoga, za lenuhe, za uradnike, zakaj ne bi skrbel samo zase, da bo preživel, da se ne bi sekiral? To je razmišljanje teh malih podjetnikov, ki ustvarjajo dodano vrednost, plačujejo davke in zagotavljajo in polnijo tudi proračun. Koliko imamo teh majhnih! 70 % prihodkov je iz malih in mikro podjetij. Koliko je zaposlenih? Zdaj pa, kot da so pomembni samo uradniki, ki se izmišljujejo nove in nove predpise – pred kratkim sem trčil v butast zakon in ko sem se obrnil na državnega sekretarja in na ministra, ko je prišlo to do uradnikov, takoj reakcija: kaj se pa politika v to vtika, kaj pa njih briga ... Halo? Uradniki, ki 20 let delajo, dobijo plače, nič manjše kot mi poslanci, in ščitijo samo svoje riti in čakajo vsak mesec plačo! Zakonodaja pa je takšna kot pri Butalcih.

Mi, poslanci, se ne smemo vtikati v takšne zakone! Koliko zakonov, ki jih mi sprejemamo, je pokvarjenih z uredbami, ki jih sprejema Vlada, ali pravilniki, ki jih sprejema minister? Pa potem smo krivi samo mi, ker je zakon, ki ga uradniki pripravijo, nedorečen ali namenoma, da mi nekaj potrdimo, potem pa oni nastavijo naprej izvedbo tega zakona tako, kakor njim paše. Na terenu potem v realnem sektorju pa štala. In tukaj s temi blagajnami je ravno tako.

Kolegica je rekla, bomo rešili z Zakonom o katastrskem dohodku ... Ne bomo. Najprej ste dali ven verzijo takšno, ki je bila hujša kot v času vlade Bratuškove, ko so 1000 % nekaterih KD zrasli, zdaj je povprečje pa nekje 600. Če ste zdaj prišli na nekaj sprejemljivega – zakaj ste v začetku dali takšno informacijo ven, da so vsi znoreli? Čemu? Zdaj seveda pa popuščate, normalno, je treba popuščati. Na koncu bo KD manj, kakor ga je bilo zdaj v prehodnem obdobju. Ampak, gospod Židan je prekmurskim kmetom v ravnini KD toliko znižal, da niso bili niti zdravstveno in pokojninsko zavarovani več, ker je bil tako nizek KD, niso bili člani Kmetijsko-gozdarske zbornice – tisti v ravnini. Nabil je pa seveda KD onim gor v hribih, v Halozah pa ne vem, kje še vse. Zdaj pa to popravlja, ker je šel prenizko, zato da bo všečen svojim. Bomo videli, kakšen bo izračun. Vse vpliva na delovanje oziroma na kmetijsko predelavo. Govorimo o kratki prehranski verigi, po drugi strani pa onemogočimo, da bi tisti kmetje, ki nekaj doma predelajo in pridelajo, lahko na enostaven način to tudi tržili.

Zakaj ne uvedemo pavšalov tako kot v sosednjih državah? Zakaj vztrajamo pri nekem KD, zakaj ne vzamemo modela, kot ga ima Nemčija – davčno vrednost in potem na osnovi potenciala, ki ga ima določeno kmetijsko zemljišče, se izračuna tudi davek. In to pri njih lahko velja 30 let, pri nas bi pa vsako leto imeli birokrati delo, administratorji, in ne vem kakšne podatke še vse, ker smo bolj pametni. Samo da nekaj delamo, pa ni važno, kakšen je rezultat. To smo ne vem kolikokrat že na Odboru za kmetijstvo obravnavali, zakaj tiščimo s tem socialističnim modelom kar naprej, zakaj ne pogledamo malo čez plot, kako je v tujini. Ali bo hudo narobe, če bi nek kmet, ki bi imel pavšal, ne plačal par evrov davka, ki bi ga drugače država dobila preko načina, kot je sedaj, s tem da bo desetkrat ali pa petdesetkrat več imela stroškov država s tem? To ni pomembno, ker bodo imeli tisti, ki niso nikoli delali, samo študirali ali imeli službe, pa nadzirali in ustrahovali tiste, ki pridno delajo na terenu, se znašali nad starimi ljudmi, ki morajo na kmetijah še delati, da kmetija preživi. Ali je to način? Ko me je nekdo vprašal, zakaj dovoljujemo, da je v Sloveniji toliko črnih gradenj, toliko objektov zgrajenih v nasprotju s predpisi, sem odgovoril, da je to namenoma zaradi tega, da lahko birokrati ustrahujejo ljudstvo, da kadarkoli lahko pošljejo inšpektorja, da jih kaznuje in s tem ustrahuje, da državi ni cilj, da bi bil red. Tudi te davčne blagajne in to plačevanje kazni.

Tule so mi napisali, da je na Gorenjskem bil primer, ko v blagajni na tržnici ni štimal znesek za 0,50 evra in je branjevka plačala kazen, zato ker ni štimalo v blagajni. Nema lokrat se dogaja, da pride inšpektor v gostilno štet denar v blagajni takrat, ko je največja gneča, recimo, v obdobju malic dopoldne. Zaprejo blagajno, pošljejo ljudi v sosednjo gostilno in – štejmo! Ali je to pošteno? Pošteno do nekoga, ki pošteno

plačuje vse davke? In če nekdo kot politik opozori na to, je odgovor, da kaj vas pa to briga, politike. Ali je res to prav?

Zato mislim, da bi bil že čas, da se pogleda določena področja celovito in spreminja, ne da se samo izgovarja eden na drugega, kot je že kolega prej povedal, en minister na drugega, a vsi skupaj v Vladi sedijo in na koncu požegnajo, dvignejo roke in kažejo potem na odboru s prstom na drugega ministra, da je on kriv. Pred ljudmi, pred volivci smo vsi politiki v istem košu, konec koncev. Očitno bomo morali bolje razložiti, kateri smo tisti, ki se zavzemamo za to, da bodo stvari bolj enostavne in pravične, in tisti, ki jim za to ni mar. Zato mislim, da ni treba čakati še pol leta ali leto, da bomo ugotovili, da je nekaj narobe, ker se nam že vsi smejejo. Po medmrežju kroži vic, da je Ministrstvo za finance naročilo, da se mora uporabljati trislojni WC papir in da je treba en izvod poslati na Furs. Norca se delajo vsi iz nas. Ljudje pa opuščajo, pravijo, za nas za preživetje je, zakaj bi se gnali za to, da plačujemo samo davke tistim, ki sprejemajo tako neumne predpise. Ali je to cilj, da bomo uničili podeželje, da se nam bo kmetijska zemlja zrasla, da bomo uvažali zelo nekvalitetno hrano? Ali je to cilj? Ker pri uvozu je davek, če si pa človek doma sam pridelal hrano, pa je država, zgleda, prikrajšana. Mene je novinar vprašal, pa sem ga debelo pogledal: "Ali mislite, da je to res dobro, da si Slovenci sami pridelamo hrano?" Nisem mogel dojeti, da to novinar na televiziji vpraša. Odgovoril sem mu: "Ja, dobro je, če bo nekaj manj davkov, bo tu ne vem kolikokrat država privarčevali pri stroških zdravljenja." Pri zdravju bomo privarčevali, če ne prej. Mislim, da bi morali se vsi zavedati, včasih so rekli: Knjigu čitaj i seljaka pitaj. Sedaj pa nekateri preveč knjig preberejo, preveč izpitov naredijo in na koncu ga ne zanima, kaj seljak misli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravi naj se gospa Vojka Šergan.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Danes smo slišali s strani Ministrstva za finance, da so davčne blagajne boj proti sivi ekonomiji. Ne, jaz bi rekel nasprotno, davčne blagajne so za mene bohotenje javnega sektorja, kajti s tako obsežno administracijo, s takšnimi postopki je treba administrativne sfere krepko okrepiti in dejansko vedno pa nas je polno besed, kako bomo zreducirali določeno zakonodajo: odpravimo administrativne ovire. Ali smo to z davčnimi blagajnami naredili? Nismo, ravno nasprotno! V Sloveniji imamo 14 tisoč podzakonskih aktov. Ti podzakonski akti naj bi bili operativni akti. To se pravi, izjemno veliko število zakonskih podatkov, ki se naj bi uporabljali v praksi. Mene zanima, koliko teh aktov je dobrih, ki so v pomoč, koliko teh aktov

pa samo prepoveduje, omejuje; skratka, rekel bi, da so omejitveni in moteči elementi. Mislim, da bi bilo razmerje tam nekje 10 % proti 90 % v korist omejevanj in povečanja nekkih administrativnih postopkov. Strinjam se, da je v Sloveniji treba narediti tudi na davčnem segmentu red, s tem se strinjam, seveda je treba najprej pogledati pri sebi. Če par let pogledamo nazaj, določene gospodarske družbe po več pet let niso plačevale davkov, to se pravi, da je najprej treba pogledati pri sebi, ali je red narejen, ali se te stvari izvajajo. tako kot bi se dejansko zakonsko morale.

Delo na črno. Stvari so enostavne. To delo na črno je treba legalizirati in za to delo na črno se naj pobere davek, ampak problem v Sloveniji je, ker gremo iz ene skrajnosti v drugo skrajnost. Se popolnoma strinjam, da so določeni segmenti in tako naprej bili absolutno prenizko obdavčeni, sedaj smo pa šli v drugo skrajnost in lovimo malega človeka s čedalje večjimi davki. Mislim, da ta zadeva ni dobra. Poglejte, zakaj se v Sloveniji tako izogibamo pavšalni obdavčitvi? To je velik tabu, to bodo, ne vem koliko izkoriščali in tako naprej. Sosednje države imajo rešeno to na tak način. Zakaj? Zato ker rabijo 30 % manj javnega sektorja, zato da so stvari poenostavile. Če dam kar primer, vzemimo si primer enega podjetnika, enega vodovodarja, ki je samozaposlen. Zelo natančno lahko izračunamo, kakšen je njegov poslovni prihodek v enem mesecu. Če oddela 176 ur, njegova urna postavka je toliko in toliko evrov, na mesec zneso toliko in toliko, na leto toliko in toliko. Če sta dva zaposlena, je pa to krat dva. Do evra natančno lahko izračunamo njegov realizacijo, ampak ne, njega moramo z vsemi administrativnimi postopki, z blagajnami, z vsem ne vem čem ga omejiti. Ko pavšalno lahko do evra natančno izračunamo, kakšen je njegov letni prihodek in koliko je sposoben v enem letu pridelati in zaslužiti!

Da ne govorim na področju kmetijstva za male kmetije. Saj velike kmetije imajo vse deoole, ker bi se v tej administraciji tako kmetije izgubile. Skratka, s temi postopki bi se več ukvarjali kot z osnovno dejavnostjo, ampak za male kmetije, GERK so danes do kvadratnega metra natančni za vrsto kulture, skratka podatki so na mizi. Natančno se da izračunati z male kmetije, kakšen je njegov letni prihodek iz tega naslova. Zelo natančno se da to izračunati!

Danes s temi davčnimi blagajnami – samo en primer bom navedel. Manjša kmetija, ker seveda za osnovno dejavnostjo ne preživi, se ukvarja z nekaj dopolnilnimi dejavnostmi, ampak še te, če niso sorodne – skratka, ima registriranih več dopolnilnih dejavnosti in ker gre za različne dopolnilne dejavnosti, mora imeti tri davčne blagajne. Tri davčne blagajne na mali kmetiji! Ampak, to še ni vse; mora imeti za vsako davčno blagajno ločen poslovni prostor. Mora imeti tri različne poslovne prostore. To je dejansko primer iz prakse, kam smo zdaj s to birokratizacijo, s temi predpisi pripeljali malega

človeka, tistega, ki hoče na zemlji nekaj pridelati in seveda od tega preživeti. To so nesprejemljivi postopki. Mislim, to je takšna specifika, ki dejansko absolutno, absolutno ni sprejemljiva. Zakaj ne povzamemo primer iz Avstrije, tam imajo pavšalne obdavčitve, podatke imamo na mizi, točno lahko razvrstimo v določene davčne razrede, v Avstriji imajo davčni razred od 0 do 30 tisoč evrov in od 30 tisoč do 75 tisoč evrov. Do teh vrednosti jim ni treba vpisati računov, ker se natančno da izračunati, kakšen je njegov letni prihodek, v kateri davčni razred ga je mogoče razporediti in koliko bo njegov davek v enem letu.

Stvari so zelo enostavne. Ampak ne, mi moramo, bi rekel, razbohotiti javno upravo, zaposliti toliko inšpektorjev, zaposliti na davčni upravi toliko, da bodo, ne vem, gledali datume, če je bil račun iz knjige vezanih računov poslan v desetih dneh. S tem se zdaj mi ukvarjamo, ker mora tam pregledovati ena delavka, če je bil račun poslan v desetih dneh ali je bil enajsti dan poslan. S takšnimi stvarmi se zdaj ubadamo. To je rezultat tega zakona, o katerem govorite, da je zelo dober, jaz pa trdim, da je zelo slab. Zelo slab. To so primeri iz prakse. Ta zakon je zame samo bohotenje javnega sektorja. Finančni učinek, dajte si izračunati finančni učinek, teh finančnih učinkov ni. Z davki lovimo malega človeka, ne vem, po drugi strani se pa vprašajmo, koliko primerov na leto sodno zastara, ki so obtožnice, ne vem, za velike kraje. Da ne govorim o tajnosti bančnih podatkov, ker smo rekli, naj se razkrijejo nepravilnosti bankah. Ne, to je pa tajno, to je pa bančno tajno, to se pa ne sme podatkov dajati ven. Namen je pa, da šparamo v državnem proračunu. Pa dejmo ta dva segmenta na tehničico. Kje smo se mi lotili zadeve s šparanjem in polnjenjem proračuna? Meni to ne gre skupaj.

Mislim pa, tu je časovni vidik, da se bo kmalu pokazalo, da dejansko ta zadeva z davčnimi blagajnami na tak način – pa se absolutno zavzemam, da je treba narediti red, da naj vsi davki plačujejo, ampak ne na tak način, da dejansko za administracijo porabiš dve tretjine časa, za eno tretjino časa pa tisto stvar oddelaš. Ne gre to skupaj, to je nesprejemljivo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vojka Šergan, pripravi naj se gospod Bojan Podkrajšek.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdravljeni, gospa sekretarka, sodelavci, kolegice in kolegi!

Iz današnje vsebinske razprave je moč ugotoviti, da gre resnično pri tem zakonu izključno za populističen predlog, kajti bodimo resni, no. Ne moraš ukinjati davčnih blagajn, še preden ugotoviš, kakšni so učinki. To kaže resnično na populističen ukrep.

Tudi jaz prihajam iz realnega sektorja in vidim davčne blagajne tudi kot uvajanje, na nek

način, novih tehnologij, računalniških ali kakorkoli jih že imenujemo, tako na Fursu kot tudi v posameznih dejavnosti. Moram reči, da sem prebrala tudi – iz območne zbornice Zagorje so mi poslali dopis, mislim, da tudi drugim poslancem s tega območja, in nekako opozarjajo v tem dopisu, bom citirala: "Predlagatelji sprememb želijo vnesti izjeme davčnega potrjevanja računov, ker imajo vse spremembe politično razsežnost, se bo seznam predlaganih izjem iz dneva v dan večal predvsem zaradi predlogov političnih opcij, ki v iskanju vsečnosti volivcem pogosto lahkomišelnost, brez zavedanja praktičnih posledic manipulirajo z argumenti svoje moči." To sem citirala iz tega dopisa, tako da bo razvidno, da pravzaprav podjetniki, ki so začeli uporabljati te davčne blagajne in jih uporabljajo te tri mesece, so proti tem, da se v bistvu ta zakon uveljavi. To bi pomenilo, da so se jim stroški že zgodili, uporabljajo blagajne in zdaj se resnično ne strinjajo z ukinitvijo. Trdijo, da je treba, da je nedopustno, da je brez analize posledic davčnih blagajn nedopustno uvajati kakršnekoli izjeme. Torej je opcija samo: davčne blagajne da ali ne. In pravijo, da enostavno ne morajo drugače tega predloga zakona sprejemati.

Seveda so posamezni primeri subjekti, manjši, kot so društva in pa ti planinski domovi. Nekako čutijo nekatere negativne posledice pri uvajanju teh blagajn. Zaradi tega tudi na ministrstvu poudarjajo, da bodo imeli posluš za te subjekte in da bodo razmislili oziroma predlagali spremembe na tem področju. Torej, ne morate trditi, da ni posluš za te manjše subjekte, ki imajo težavo z uporabo teh blagajn in ki izpostavljajo to problematiko. Skratka, treba je tudi to pogledati.

Kar se tiče izjem, saj izjeme na nek način z vezano knjigo računov in mini blagajno so, in to manjšim subjektom na nek način olajša to prehodno obdobje do 1. 1. 2018. Pri tem pa je vendarle treba poudariti, da so nekateri subjekti, recimo, planinski domovi in ti manjši, morali izstavljati račune že tudi v preteklosti. Mogoče jih je sedaj samo nekako pripeljalo do tega, da so sploh začeli izdajati račune, ki bi jih morali že v preteklosti. Zato resnično ne vidim razloga, zakaj bi se ukinjale davčne blagajne. Še posebej, ker na Finančni upravi ugotavljajo in zagotavljajo, da je zaznati pozitivne učinke davčnih blagajn. To kažejo tudi inšpekcijski pregledi. Tudi mediji so o tem poročali in se zazna tudi bolj dosledno izdajanje računov. Prav tako je zaznati dodatno registracijo, dodatno zaposlovanje. Seveda, ko bo opravljena prva analiza, se bo potem lahko ministrstvo lažje odločilo, za katere subjekte bo vendarle naredilo izjeme. Kajti te izjeme je treba resnično pretehtati, ker če tega ne bomo upoštevali in ne bo ministrstvo tega upoštevalo, potem bo eni skupini olajšalo, vendar bo na drugi strani drugi skupini naredilo krivico. Zaradi tega je treba dobro pretehtati, kakšne izjeme in na kakšen način. Kajti za vse vrste pridobitne

dejavnosti, to je treba imeti vseskozi v mislih, da vse vrste pridobitne dejavnosti, morajo namreč veljati enake zahteve. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, imate besedo. Pripravi naj se gospod Uroš Prikl.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi, državna sekretarka s sodelavcema!

Ko govorimo o potrjevanju računov preko davčne blagajne, je zelo težko priznati napako, ki je bila storjena v lanskem letu. Naj uvodoma povem gospe Vojki, da je v enem delu zavajala. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je bila vseskozi proti davčni blagajni, ampak na koncu, ko verjetno eni niste razumeli, da gre to v škodo, je pa rekla, če že bodo, naj bodo za vse. To je dejstvo.

Danes govorimo o teh neljubih blagajnah. Vem, spoštovana sekretarka z obema sodelavcema, da je to težko poslušati; težak dopoldan, ampak to je dopoldan, ko je treba poslušati stvari, ko govorimo o napakah, ki so bile storjene v preteklosti. Skoraj sem prepričan, da ne bo iz vaših ust besede, da je to napaka, da ste na tem segmentu zavozili. Je pa tudi dejstvo, v čem je razlika med 90 poslankami in poslanci in vam – da smo mi bili izvoljeni od ljudi, te račune bomo slej ko prej polagali. Seveda, več napak kot boste naredili, jih bomo prej začeli polagati, ker bodo volitve. Vi ste pa zaposleni in če ugotovite, da delate za politiko, ki dela škodo državi, je pač treba verjetno službo zamenjati.

Pozorno sem poslušal tudi kolega Ferlugo, ko je rekel, da so te davčne blagajne prav gotovo neka kultura v davčnem sistemu, vnesena kultura v davčnem sistemu. Prejšnji teden sem dobil podatek, da je na 31. 12. 2015 bilo 32 sklepov neoddelanih Vlade Republike Slovenije. 32 sklepov, to je na datum 31. 12. 2015 – to je kultura! Seveda, naslednji teden, kot poslušamo, bo predsednik Vlade pripeljal ministrico v Državni zbor, ker ni izpolnila enega sklepa – to je kultura. Bil sem prejšnji teden na Postojnskem, kjer mi je rekel domačin – strokovnjak na področju gozdov, vseskozi živi na Postojnskem –, da tujci masovno odvažajo les; brez vsakega nadzora, brez vsakega računa. Ko se pa domačinom zgodi, da bi za božič posekali malo smrekico, jo mogoče prodali brez računa, da bi svojim otrokom kupili rokavice za zimo, pa je seveda kazen – to je davčna kultura. To sem že enkrat povedal v Državnem zboru, da sem bil v decembrskem času na neki dobrodelni prireditvi, kjer je bilo 75 obiskovalcev, vstopnica je bila 5 evrov, izkupiček tega je bilo dobrih 300 evrov, in na tisto nedeljo popoldan so se štirje finančni inšpektorji s to prireditvijo ukvarjali.

Živimo v situaciji, ko se moramo še bolj zavedati, da Slovenija ni samo Ljubljana, večja mesta, da so Slovenija tudi Haloze, Prekmurje, kraški svet

in tudi vsaka vasica, pa tudi če je na višini tisoč in nekaj metrov. Z uvedbo davčnih blagajn smo prišli v situacijo, ko ljudje v raznih društvih – pa smo to danes že velikokrat slišali –, predvsem gasilska društva ne upajo več pripraviti gasilske veselice in presneto razmišljajo, ali bodo šli v tisti vasi enkrat na leto na izlet, ker ne vejo in se bojijo, kako bodo pobrali ta denar. Tako gremo iz ene skrajnosti v drugo skrajnost. V državi je mnogo davkov nepobranih, mnogo davkov utajenih, mnogo denarja iz iste blagajne odpeljanega v tujino. Tisti, ki se s tem ukvarjajo, pravijo, da so to neke oaze, na drugi strani pa naši inšpektorji oziroma, kot jih nekateri imenujejo, dacarji spremljajo Facebook pa še kaj, kje bo kakšna prireditev v Sloveniji, v kakšni vasi, in se tisto soboto ali nedeljo odpravijo na to prireditev, da pregledajo, če je vse po pravilih. Mislim, da je ta pot zgrešena. Včasih se mi zdi, kot da v avtomobilu ne predstavljamo prestav iz prve v drugo, tretjo, četrto, peto ali šesto, da gremo kar iz prve v peto. To ni prav in se na tem segmentu prav gotovo dela škoda.

Spoštovana državna sekretarka, to je dejstvo in moram vam povedati, da vse to pravijo ljudje iz okolja, iz katerega prihajam. Tega ne pravijo samo ljudje, ki se s tem ukvarjajo, to pravijo tudi ljudje, ki jih to bremeni, in to pravijo ljudje, ki imajo s tem vsakodnevne težave. Mislim, da to ni prihodnost Slovenije, da moramo začeti na kakšni drugi strani, potem ko bomo vse te stvari imeli urejene, ko bodo ljudje začutili, da dejansko, tako kot je rekel poslanec SMC, da želimo priti s tem v neko davčno kulturo, potem pa bo verjetno čas še za te blagajne.

Zato predlagam in se tudi sam zavzemam, da se ta predlog zakona podpre, pa tudi če je treba komu povedati, da je bila storjena napaka, ampak ta predlog gre prav gotovo v smer tistim, ki seveda se vsakodnevno srečujejo s temi težavami. Seveda na drugi strani pa gre to na mlin tistim, ki ta državni denar razmetavajo tako v zdravstvu, potrjevanju davkov, davke ne plačujejo. Še nikoli nisem slišal, da bi si h kakšni veliki ribi upal iti kakšen inšpektor v soboto ali pa nedeljo.

To ni prav in mislim, da s takšno politiko je v Sloveniji odpovedala kmečka pamet pa ekonomska logika. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vojka Šergan, izvolite, replika.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Rada bi, glede na to, da je kolega rekel, da sem si to izmislila okoli Obrtno-podjetniške zbornice, mu bom poslala mail, v katerem je citirano tudi to, kar sem tukaj prebrala.

Ker namreč zbornica, tudi če je bila v začetku v dilemi, blagajna ja ali ne, je zdaj, ko so davčne blagajne uvedene, proti temu, da se to spremeni. Ker podjetniki, obrtniki so strošek že imeli – tisti, ki so to nabavili. In zdaj ukinjanje in

so proti temu, da se gre na široko z izjemami, zaradi tega ne morem pristajati na to, da Obrtno-podjetniška zbornica zagovarja ta zakon, ker eksplicitno navajajo, in bom poslala ta dopis, da so proti temu, da se delajo izjeme in da je to, kar počnete, izključno populističen pristop do tega, da se ta zakon ukine. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno ali ...

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Kot predlagatelj.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Kot predlagatelj, se opravičujem.
Gospod Marko Pogačnik, izvolite, v imenu predlagatelja.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Mislim, da moram urgirati.

Kolegica Vojka Šergan ali pa bi rekel vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice v Zagorju ob Savi si našega predloga zakona verjetno ni prebralo. Kajti naš predlog zakona seveda sledi temu, davčne blagajne se ukinejo, vendar 2. člen pa tudi določa nekaj več. Člen določa povrnitev vseh stroškov, ki so jih imeli zavezanci v zvezi z davčnimi blagajnami oziroma z obveznim vstopom v sistem obveznega potrjevanja računov. Zdaj ne vem, ali vi ali Obrtno-podjetniška zbornica Zagorje zavaja.

Mi predlagamo ta zakon, če bo sprejet, če bo potrjen, ukinitvev davčnih blagajn in povrnitev vseh stroškov, kar nam verjetno razumljivo, da ne bi mogli mi ... Zakaj odkimavate? Preberite si enkrat zakon! Ali ne vjerjate, da to v našem predlogu zakona piše? Seveda piše, ne bi mi predlagali po dveh mesecih ukinitvev blagajn pa da se ne povrne, bi rekel, teh stroškov.

Bi pa izzval še državno sekretarko, koliko bi to za proračun pomenilo povrnitev stroškov, mi ocenjujemo približno 16 milijonov. Če lahko poveste številko. Glede na to, da ste zakon zavrnili, predvidevam, da ste morali, bi rekel, to oceno tudi narediti. Povejte, kakšna bi bila povrnitev vseh stroškov v zvezi z davčnimi blagajnami in temi subjekti.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravljaj se gospod Tilen Božič.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoča, za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, še enkrat lep pozdrav s tega mesta!

Uvodoma, ko sem predstavljal stališče Poslanske skupine Desus, sem povedal, da ne bomo podprli predloga novelacije oziroma ukinitveprenehanja tega zakona in nismo podprli tiste prve verzije, ki je bila s strani Nove

Slovenije, novelacije tega zakona, seveda tudi tega predloga ne bomo podprli. Mi verjamemo v davčne blagajne, ocenjujemo, da davčne blagajne so eden izmed možnih ukrepov za konsolidacije v končni fazi javnih financ, ne seveda edini, predvsem pa so namenjene temu – in to je osnovna poanta, poanta samega predpisa –, da gre za neko pravično bremenitev, gre za to, da se ne utajujejo več davki, gre za to, da je pravična prerazporeditev ali razporeditev bremen in da se ne goljufa.

V isti sapi je treba povedati, da to ni edini ukrep, kjer bi radi ozdravili ali pa na nek način naredili poštene javne finance, seveda so tudi mnogi drugi mehanizmi, ne nazadnje je sprejet tudi Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora – to govorim v tem kontekstu, ker je bila prej nekaj razprav nazaj primerjava, aha, zdaj bomo tukaj se usedli na vsak evro, kar kakšno društvo izda račun oziroma ga ne izda, tiste "velike gavnarje" pa bomo spustili, ki so milijone pokradli, pa jih utajili, pa jih odpeljali v tujino in tako dalje. Verjamem, da imamo mehanizme, da tudi velike ribe ulovimo. Ne gre tukaj za lov na čarovnice, vsaj mi v Desusu ne razumemo te zadeve tako; osnovna poanta se nam zdi sprejemljiva, osnovan filozofija tega zakona in seveda je treba nadaljevati. Mi, kot sem povedal, nobene stvari v Desusu – in tudi jaz osebno ne podpiram –, da to je pa edina zveličana, po tej poti ni odstopanja, ni odklonov in tako dalje in tako naprej. Seveda je treba ugotoviti, kje se pojavljajo. Zdaj, če rečem anomalije, bom zelo grob, če rečem, kje se pojavljajo težave, kje se pojavljajo mogoče tudi nerazumljive birokratske ovire, takšni ali drugačni problemi, temu pa je treba prisluhniti, ne kar zamahniti z roko pa reči, gremo dalje. Mi smo prisluhnili, na nas so se obračali mnogi državljani in državljanke, predstavniki različnih civilnodružbenih iniciativ, pri nas so bili seveda, ker je to normalno, ker z njimi sodelujemo in imamo odlične odnose predstavniki Zveze društev upokojencev. Prej, ko sem manjkal tukaj, so bili predstavniki invalidskih organizacij, s katerimi smo se tudi o tej temi pogovarjali, pa še bi verjetno lahko našteval, ne nazadnje gasilci, številna društva. Na nekatere zadeve, na nekatere težave, s katerimi se oni srečujejo, so opozorili. Mi smo poskušali skozi en razgovor malo rezimirati te zadeve in smo tudi v kontaktu s pristojnimi na finančah, gospo Vraničar, vendar smo že nekaj odgovorov včeraj zvečer, včeraj pozno popoldan dobili – tega nisem še uspel pogledati. Verjamem, da skozi izvajanje zakona o davčnih blagajnah, ki se seveda tako ne imenuje, imenuje se Zakon o potrjevanju računov, seveda bomo z zakonom nadaljevali. Mislim, da je to prava pot, usmeritev je O. K., seveda bomo pa preučili vsi skupaj, predvsem pa izvršna veja oblasti, tiste stvari, na katere nas ljudi opozarjajo, ker to ni zakon zaradi nas, zaradi poslancev, zaradi Vlade, zaradi gospe Vraničar, to je zakon, ki ga moramo vsi nekako upoštevati in se ga dosledno držati. Ne sme pa

ta zakon – to govorim v isti fazi, v isti sapi –, ne sme pa ta zakon dejansko nečesa omejevati in biti cokla in to seveda ne bo. Verjamem, da bomo tukaj zadeve, če se jih bo ugotovilo, jih sanirali, jih popravili, naredili takšne, da bodo izvedljive, da ne bomo omejevali entuziazma teh ljudi, ki delajo, entuziazma, njihove požrtvovalnosti, ko se dnevno pojavljajo v različnih elementarnih nesrečah – o gasilcih govorim –, ki se dnevno pojavljajo in skrbijo starejši za starejše, jim pomagajo, jim omogočajo lepše življenje in tako dalje in tako naprej. Ne bomo tega omejevali.

Zdaj, če bi imel tukaj čarobno palčko, verjetno ne bi tu sedel, bi kaj drugega počel in bi rekel takoj je potrebna takšna rešitev, onaka rešitev, tam bomo en limit postavil na 7 tisoč 268 evrov pavšala, kdo je pod tem, je oproščen, kdo je nad tem, ni oproščen in tako dalje. Seveda bo treba razmisliti in poiskati rešitve, ki bodo nam vsem v korist, hkrati pa se bo tista osnovna poanta, v katero pa vendarle verjamemo, ne vendarle, ampak verjamemo in smo od vsega začetka verjeli, da je to prispevek poštenosti, pravičnosti, sorazmernosti, se bo nadaljeval.

Moram reči sedaj čisto osebno, da sem pričakoval manj zapletov, manj težav tukaj. Ta zakon je relativno dolgo se rolal v proceduri. Vem, da si je prisluhnilo in da se je stališče dopolnjevalo z mnogimi, verjamem, da z vsemi deležniki, ki sedaj te davčne blagajne že uporabljajo ali pa jih bodo uporabljali, in zato me mogoče res presenečajo nekatere zadeve, ki se sedaj pač kot anomalija pojavljajo po interpretaciji njih sami. Seveda bom kot papiga, če bom rekel, zakon je živa materija, ki se spreminja, zato tega ne bom rekel oziroma ni to ključni poudarek, ampak vendarle, mi bomo vztrajali na tem, mi bomo iniciator tega, da se določene zadeve korigirajo, ne bomo čakali leto, dve, da vidimo srednjeročne učinke, ampak tiste stvari, ki se bodo pojavljale v nebo vpijajoče in jih je treba spremeniti, jih bomo spremenili na tem mestu – bomo, govorim vsi skupaj, vemo, kdo bo predlagal spremembe. Na tem mestu si upam reči, upam si kot koalicijski poslanec na tem mestu reči, da naj vsi tisti, ki jih sedaj mogoče res mučijo te zadeve, naj ne bodo preveč pesimistični, bomo vendarle dosegli takšno kompromisno rešitev, da davčne blagajne ne bodo nikogar omejevale, da ne bo to kamen na hrbtu nekoga, ker to ni namen tega. Toliko morda za začetek. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tilen Božič, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Že dostikrat smo oziroma sem jaz pojasnjeval številne stvari, ampak je očitno treba dostikrat še kaj ponoviti. Zakaj ponoviti? Zaradi tega, ker včasih res ta hiperprodukcija nekih podatkov in enih trditev, ki prihajajo z občasno,

po mojem mnenju tudi nekako zlonamerno, interpretacijo, nekako odvrtačo od tistega, kar pa dejansko so pravi podatki. To me na nek način žalosti, da se to neprestano ponavlja, kljub temu da desetkrat, dvajsetkrat demantiraš neko zadevo, zato sem se morda prej – kolegu Čušu ni bilo všeč, da sem se mu nasmejal, zato ker ko pa tridesetič ponoviš eno in isto zadevo oziroma tridesetič dobiš demanti na to, da ni bilo sto milijonov manj izplena, ponovi isto zgodbo in potem je nerodno pri taki zadevi ostati resen. Je težko.

Tako kar se tiče tudi tistega, kar je bilo rečeno, da pozivamo lastno vlado in da smo mi koalicijski poslanci in tako naprej. Stališče Poslanske skupine SMC je vsebovalo predvsem eno ugotovitev, da so v preteklosti bili zelo različni predpisi sprejeti, brez morda pretiranega razmisleka o tem, kakšen učinek bodo imeli v praksi. Glede na to, da sedaj imamo zakonodajo, ki ureja davčne blagajne, prihaja do avtomatične izmenjave podatkov in na podlagi tega tudi se potem pri marsikomu malo bolj ugotovijo napake pri davčnih zadevah in tisti imajo potem še določen dodaten strah, da se jim pogleda še vse ostalo. Imamo številne predpise, od varnosti pri delu do tega slavnega HACCP, ki nekatere države lahko prodajajo na ulici, pri nas imamo pa take težave s prodajo hrane na ulici, da je že kar malo smešno. Vse te zadeve, ki smo jih nekako ugotavljali, jih ugotavljamo – tukaj je ta apel bil nekako, da pri tistih zadevah, ki se tičejo več ministrstev oziroma drugih ministrstev, da bi si želeli nekaj več intenzitete. Ministrstva imajo številne prioritete in v okviru te smo samo naslovili, da bi te morda naklonili nekaj več pozornosti. Kar se tiče Ministra za finance, sem pa jasno povedal že v stališču, da kar se tiče debirokratizacije, je bilo marsikaj narejeno. Na eni strani imamo, če gremo gledat zakonodajo, Zakon o davčnem postopku, ki se je posodobil, poenostavil, sedaj imamo zakon, ki ureja carinske zadeve, se je tudi marsikaj poenostavilo notri, imamo trošarinski zakon sedaj nekako v tej javni razpravi, sedajle se nekje o njem pogovarjamo, razpravljamo in tako naprej, in številne rešitve peljejo v to, da bo gospodarstvo razbremenjeno pa tudi vsaj v določenem delu javne uprave in se bo lahko delalo več in bolje. Tako imam včasih občutek, da ti obiski, o katerih se tukaj govori, da se hodi na teren spraševati in tako naprej, z določenimi načini podajanja predvsem dezinformacij – mislim, da gre za ščuvanje in to ni pravi pristop in nad tem sem razočaran. Ker če bi se dajalo prave podatke, pravilne podatke, bi se verjetno tudi lažje prišlo do ugotovitev, kje pa morda kaj ni tako v redu, kot bi moralo biti. Sam takrat, ko se gremo s kom pogovarjat, predvsem zasledujem to, da čim prej identificiramo tisto področje, ki je morda težavno, ki bi lahko bilo problematično, ga potem tudi nekako razdelamo, vsebinsko podkrepimo in za vsebinsko podkrepitev konkretnega primera

potrebujemo podatke, ki bodo tukaj v sredini maja meseca.

Glede na to, da sem že povedal, da je to tehnični zakon, če bodo kakšne spremembe, verjetno bodo prej pri drugih zakonih. Bo morda to – ne vem, tako kot je bil zdaj en izmed predlogov oziroma razmišljanj Ministrstva za finance na področju spremembe pravilnika o Zakonu na dodano vrednost. Ne vem. Ampak vsekakor ta zakon, ki je tehnični zakon, s tem, da ga odpraviš, v bistvu mislim, da je to strel v prazno, morda samo v napačno smer. In tisto večkrat ponovljeno trditev, da nižji davki pomenijo manj sive ekonomije in tako naprej. Nigerija ima 12-odstotni delež davkov v BDP. Uganite, kaj naftne družbe, ki 80 % davčnih dohodkov predstavljajo – tisto, kar plačajo oni, trdijo. Pa pogledajte, koliko ima sive ekonomije Nigerija! Se pravi, lahko bi bili davki nič – še vedno bi imeli isti problem. Dejansko bi bilo treba plačati, da se nekomu splača, da to ...

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravi naj se gospod Janko Veber.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka s sodelavci, spoštovani kolegi in kolegi!

Nova Slovenija in seveda tudi sam osebno podpiram prizadevanja Slovenske demokratske stranke, da bi vendarle na področju davčnih blagajn oziroma davčnega potrjevanja računov morali narediti neke bistvene adaptacije. Kolegice in kolegi Slovenske demokratske stranke ste tukaj šli v eno zelo odločno rešitev, ki v bistvu pomeni ukinitve davčnih blagajn. Mi, Nova Slovenija – krščanski demokrati, smo že vložili novelo Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki jo je pač koalicija zavrnila. Tega ne razumemo, da smo mi izgubili, ni res. Pridobila je Slovenija. Pridobila je. zato ker smo opravili eno razpravo, kjer ste in smo vsi, ki prihajamo s terena z različnimi informacijami, kaj so prinesle davčne blagajne v realnem življenju na terenu malim podjetnikom, kmetom, društvom, ki jih imamo ogromno – malih društev imamo okoli 17 tisoč v Sloveniji –, kaj so davčne blagajne prinesle. Vse to mi slišimo na terenu, če seveda hočemo slišati. In tukaj smo, zato ker so nas sem poslali ljudje, da v imenu ljudi govorimo in sem vesel razprave kolega Uroša Prikla in tudi izjave šefa njegove stranke, ki je nekako nakazal v enem izmed slovenskih dnevnikov, da je Desus v koaliciji tistih, ki želimo spremeniti, korenito spremeniti Zakon o davčnem potrjevanju računov. Torej, začela se je oblikovati neka koalicija, neformalna, v tem parlamentu, ki ima voljo, da naredi neke spremembe.

Seveda se strinjam s kolegom Tilnom Božičem oziroma bi celo njegovo opazovano obdobje sam razširil. Zadnjič sem povedal, da bomo mi

pravzaprav jasne rezultate imeli šele, ko bo leto zaključeno, ne šele prvi kvartal, če želimo biti natančni, ampak glejte, prvi obrisi se že vidijo, sproti se vidijo. Ni zdaj treba gledati samo števil, koliko je zdaj državni proračun več dobil, če je sploh več dobil. Najbrž je najprej dobil zaradi tega, ker so zavezanci za davčne blagajne morali kupiti opremo, strojno in programsko, in so za to porabili – koliko? Samo vlada je ocenjevala, se mi zdi, okoli 40 milijonov, jaz bi rajši zaokrožil na 50 milijonov. Iz teh 50 milijonov investicije v to opremo je gotovo država veliko dobila preko davka na dodano vrednost. Kakšen bo izplen in ali je res, kar je koalicija tudi sama zapisala v koalicijski sporazum, da je uvedba davčnih blagajn najučinkovitejše orodje v boju proti sivi ekonomiji? Na koncu opazovanega obdobja, na koncu leta bi rad videl tudi podatke, koliko smo mi s tem instrumentom, če ga lahko tako imenujem, zmanjšali sivo ekonomijo. Ampak rad bi pa tudi videl to, kar me pa žalosti in kar je dejstvo, da pa je veliko obrtnikov zaprlo svojo dejavnost, ker so rekli, da imajo vsega dovolj, zdaj še to, zdaj še davčne blagajne, jaz sem, pravijo, v nekem strahospoštovanju vedno plačeval davke, zdaj pa kar naenkrat mi država s tem sporoča, da smo kar vsi lopovi. Seveda obstajajo tudi davčni utajevalci; ja in predvsem pri tistih velikih ribah, pri tistih velikih davčnih utajevalcih, tam mislim, da smo premalo učinkoviti. Tiste bi morali najprej poloviti, ne pa te male, ki se prebijajo iz mesca v mesec s prodajo regrata, če smem malo simbolizirati. Ampak mi smo vso to dejavnost, to malo podjetniško iniciativo, to malo podjetništvo dejansko tako zakomplicirali, da ljudje pravijo, da jaz bi delal, ampak nočem in nimam moči se prebijati skozi te birokratske ovire. Nekateri so tudi javno ministru za finance in ministru za kmetijstvo in prehrano postavljali vprašanja, kako se pravilno po zakonih in navodilih in pravih prodaja regrat. Ali zna, kolegice in kolegi, to med nami na to vprašanje kdo odgovoriti? Dvomisim.

Ta razprava je več kot dobrodošla, da dejansko pridemo, če razpolagamo s številkami, tukaj je gotovo Ministrstvo za finance tisto, ki je najbolj pristojno, ki ima na razpolago ažurne, upam vsaj, ažurne podatke, da vidi, kako in kaj se dogaja zdaj v času od 1. 1. 2016, ko je Državni zbor oziroma koalicijska večina uvedla davčne blagajne. Da vidimo, kakšni so učinki. Res je pa zelo težko s številkami meriti slabo voljo, ki je pa tudi učinek, seveda negativen. Koliko, kot rečeno, ljudi je zaprlo svoje obrtne obratovalnice, svojo obrtno dejavnost in koliko se jih ne odloča, da bi jih odprlo? Vem za prekmursko občino, kjer je v eni občini, je ena vas, je ena občina, ena fara, če hočete. Imeli so dve gostilni in zdaj so rekli, da jim je dovolj teh, ne nazadnje, prvič SPIZ in še davčnih blagajn, in so obe gostilni zaprli. Podpiram torej ta zakon.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Jože Tanko.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

V uvodu bom ponovno ponovil to, kar sem tudi pri prejšnji obravnavi zakona, ki je bil vložen s strani kolegov iz Nove Slovenije, da sem za osnovno besedilo Zakona o davčnem potrjevanju računov glasoval proti iz kar mnogih razlogov. Eden od teh, ki se ga omenja seveda tudi v teh predlogih, je zagotovo tudi ta, kako bo omogočeno izvajanje tega zakona tudi v najodročnejših krajih ali, če hočete, tudi na območjih, kjer je zelo slab signal. Ena od želja je bila seveda tudi, da se skozi Agencijo za nadzor elektronskih komunikacij vendarle naredi natančno pregledno situacijo o tem, kjer je to mogoče izvajati in pod kakšnimi pogoji in kje. Seveda je to bila takrat prezahtevna naloga za agencijo – vsaj tako je bilo pojasnjeno. Vendar mislim, da bi kljub vsemu morali imeti, ko se odločaš za ta sistem, izčiščeno tudi to vprašanje, kje in pod kakšnimi pogoji je mogoče vzpostaviti komunikacije.

Sicer sam zakon predvideva in omogoča številne možnosti, da se potrdi račun, tako kot je predvideno v zakonu, in velik del zavezancev se je v tem istem obdobju tudi že zorganiziral in pravzaprav vse to zavezo izpolnjuje v veliki meri. Vendar tisti, bom rekel, zadržek, ki sem ga imel pri sprejemanju tega zakona in o katerem vsaj zaenkrat, razen pri enem primeru sem to zasledil, uporabniki še ne opozarjajo, gre za to, da se s tem zakonom zberejo vsi podatki o zavezancu. Ne samo o njegovem tistem trenutnem računu, ko je neko storitev naredil, ampak dejansko tudi, kje opravlja to storitev, kateri so pravzaprav, je razvidno, njegovi poslovni partnerji, pod kakšnimi pogoji pravzaprav posluje s temi poslovnimi partnerji. Če teh podatkov nimamo dovolj dobro zaščitene – to je pa baza podatkov za gospodarstvo na področju celotne Republike Slovenije – in če teh podatkov seveda nimamo dobro zaščitene ali pride celo do vdora v to bazo podatkov, potem lahko nekdo naredi zelo veliko škodo v celotnem sistemu.

Ocenjujem in upam si dati to oceno, ne glede na to, da je Vlada sprejela strategijo o kibernetiki varnosti, ampak to je vladni dokument, Državni zbor še o tem ni razpravljajal, zato si upam dati oceno, da o tem vprašanju smo premalo spregovorili v Državnem zboru in da imamo tudi premalo mehanizmov, da se takšne primere dejansko lahko tudi uspešno obvladuje in pravočasno odkrije in seveda prepreči, če bi do tega prišlo. To je eno od vprašanj, ki je izjemno pomembno, pa ne samo zaradi davčnih blagajn, tudi zaradi drugih sistemov, v katere se lahko, seveda če niso ustrezno zavarovani, vdre in povzroči veliko škodo gospodarstvu. Tako po eni strani ta

prednost teh diplomskih komunikacij po drugi strani predstavlja tudi zelo veliko nevarnost in tega vprašanja še vedno nimamo izčiščenega.

Sicer pa moj odnos, bi rekel, trenutno do zakonov, ki se vlagajo po tem, ko je bil zakon sprejet, ne glede na to, da tega osnovnega nisem podprl, moram povedati, da je odklonilen tudi iz razloga, ker si ne predstavljam zakonodajnega postopka, da sprejmemo zakon in ga potem, takoj ko je sprejet, spremenimo oziroma, kot je danes predlog, ukinemo pravzaprav veljavnost tega zakona. 2. januarja je bil uveljavljen, danes smo v aprilu in se že predlaga, bi rekel ukinitve tega zakona. To je resnično eno poslovno okolje, ki zagotovo ni spodbudno in če se to lahko naredi pri tem zakonu, zakaj se to potem ne bi uspelo tudi pri kakšnih drugih, se lahko vpraša nekdo, ki želi poslovati v Sloveniji.

Torej ta, bi rekel, nestabilnost, ta nepreglednost je tisto vprašanje, ki ga moramo tudi vedno imeti pred očmi, preden se odločimo za takšen ukrep, kot ga imamo danes na klopi. Podobna razmerja so se zgodila tudi pri Zakonu o medijih. Zakon o medijih je bil sprejet z napovedjo, da takoj ko bo sprejet, bo spremenjen. To resnično ne more postati, bom rekel, in ne sme postati praksa v sprejemanju zakonov v Državnem zboru, če pa se nanaša še posebej zakon na mnoge uporabnike, ocena je, da bi jih bilo lahko tudi nekje 80 tisoč, najbrž jih bo nekaj manj, ker je z neko rezervno bil zakon sprejet, ampak to je izjemno velika količina zavezancev in najbrž da je treba tukaj biti tudi potem izjemno previden, preden se sprejmejo odločitve, katere se dotikajo 80 tisoč zavezancev.

Sam sicer ocenjujem, da po majski analizi, ki bo prva analiza z uradno zbranimi podatki do tega obdobja, bo treba res opraviti analizo v smislu, kje so težave, kje niso težave, kje se da poenostaviti ta postopek. Sam ocenjujem, da pri tistih najmanjših nikoli ne moremo govoriti ali pa pri društvih, ki resnično delujejo za to, da nek svoj interes poskušajo uveljaviti. Ne nazadnje, včasih jim je to tudi oblika druženja, ne nazadnje tudi premagovanje stresa ali pa vseh stvari, ki se dogajajo danes zaradi izgube delovnih mest, zaradi nepredvidljivega delovnega okolja. Cela vrsta težav je in ljudje lahko velikokrat to premagajo s tem, da se vključujejo v društva in preko teh društev potem tudi vzdržujejo neko svojo kondicijo, če hočete, in imamo tudi zaradi tega mogoče še manj težav, kot bi jih imeli zaradi teh zahtevnih posledic gospodarske in finančne krize. Tako bo veliko primerov treba pretehtati in poiskati res premišljene rešitve, tudi v smeri, da se poenostavijo, še bolj poenostavijo ti postopki obdavčevanja, predvsem celotnega procesa. Zato ocenjujem, da zakon kot tak zagotovo ne bo ostal nespremenjen, treba bo iti v te spremembe, vendar sem sam na stališču, da je to treba narediti, tako da bomo vedeli, zakaj smo ta korak naredili, da bomo potem tudi lažje

naprej spremljali izvajanje tega zakona v tem smislu, da bo predvsem pomagal k večji transparentnosti in, ponovno poudarjam, upam, da v prihodnosti izčistimo tudi vprašanje varnosti vseh zavezancev za uporabo davčnih blagajn in njihovih podatkov. Samo kot primer lahko povem, da je bilo dano tudi opozorilo v tem smislu, da se je pri konkuriranju na razpisih že zgodilo, da je konkurenca imela na razpolago vse podatke o podjetju, ko je poskušalo dati ponudbo, pod kakšnimi pogoji to podjetje posluje z drugimi subjekti, na podlagi česar se lahko oceni, kakšno ponudbo mora oddati.

Skratka, veliko vprašanj je, ki jih je treba budno spremljati, temu primerno spremeniti zakonodajo in izčistiti mnoga vprašanja, ki so bila v tem obdobju izpostavljena, in tako priti, upam si reči, do kvalitetnejših rešitev, kot jih imamo ta hip na mizi. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Moram reči, da je spremljanje te razprave v zvezi z našim predlogom o ukinitvi davčnih blagajn kar zanimivo. Na eni strani se pojavljajo argumentacije, predvsem mojih kolegov, ko so s posamičnimi primeri povedali, kje vse so težave in kdo vse ima težave pri uporabi tega birokratskega principa nadzora poslovanja družb in kmetov, in na drugi strani ni nobenih odgovorov, ali to drži ali ne drži. Ali so primeri, s katerimi so utemeljevali nepotrebno uvedbo davčnih blagajn oziroma potrebo po odpravi, ali niso; ali morajo res posamezni kmetje imeti dve ali več davčnih blagajn; ali drži, da morajo imeti dve ali več ločenih blagajn za posamezne proizvodne programe svoje kmetije ali ne. To je bilo povedano, ne prvič, tudi na odboru, ko se je obravnavala tematika, nedavno je bilo to povedano. Najbrž tisti, ki jih to obremenjuje, vedo, kako to v praksi poteka, ker se s tem soočajo. Obiskujejo jih inšpektorji, izrekajo opomine, v skrajnem primeru tudi kazni. Mislim, da je problem te vlade v tem, da se pretirano uvaja administrativne prepreke in ovire, da se pri tem togo vztraja in da se ne oceni, ali nek ukrep pomeni neko stimulacijo za razvoj, recimo, določenega tipa proizvodnje ali pomeni to dodatno oviro. Ali pomeni uvedba davčnih blagajn stimulacijo za razvoj kmetijstva in malih obrtnikov, malih podjetnikov ali jim to predstavlja dodatno oviro. Je tisto, kar je sledilo temu skozi vsiljeno investicijo in investicijo v inšpektorski del, nadzorstveni del v državni upravi dalo pozitivne učinke ali negativne učinke. Tu v koaliciji pravite, da boste počakali analize. O. K. Mislim, da so prvi podatki glede vrednotnic znani: ukrep, ki ni prinesel praktično ničesar, razen dodatne komplikacije, dodatne stroške in nekaj stroške tudi skozi zaposlitev v državni upravi. Ste jih odpravili? Jih niste! Tudi državno

podjetje za upravljanje z gozdovi lahko vnaprej izračunate, da bo predstavljalo predvsem velike probleme, težavo in izgubo. Ta ukrep oziroma to bi lahko, če ste želeli dodatne vire iz te dejavnosti dobiti, lahko uredi na drug način, tudi z dvigom koncesijske dajatve, pa se tega niste poslužili.

Mi smo v situaciji oziroma ta država je v situaciji, predvsem takrat kadar so na oblasti vlade levega profila, ko se teži k pretiranem administriranju, pretiranim obrazcem, pretiranim nadzorom; se pravi, ko se sledi nek totalitarni model, ko mora država vedeti vsako zadnjo podrobnost, ki je na vsakem področju, pa naj gre za poslovanje družbe, naj gre to za družino, naj gre to za, ne vem, kakšno dejavnost. Čisto vse. Sosednje države, ki so bolj demokratične, ki imajo te modele bolj razvite, ljudem bolj zaupajo. Marsikakšna stvar je obremenjena samo ali obdavčena samo pavšalno, to se pravi z nekim modelom. Zato tudi potrebujejo te države za svoje funkcioniranje bistveno nižje davke in tudi bistveno nižje prispevke. Davek na koncu se za take neumnosti, ko se prihaja do pretiranih birokratskih nadzorov, ureditev, spremljanja, plačamo potem dodatno še z višjimi davki in višjimi prispevki. Pač ta sistem se ekonomsko ne pokrije, ga je treba dodatno financirati. Ne razumem, zakaj je potrebno pretiravanje v teh primerih.

Te davčne blagajne konkretno zadenejo dejansko samo mala podjetja, male podjetnike in podeželje oziroma kmetijski del. Nikogar drugega v bistvu ne zadenejo. Stroški, ki so povezani z uvedbo tega sistema, so za male proizvajalce, še posebej če dejansko potrebujejo dve ali tri blagajne in ločena knjigovodstva, enormni. Se pravi, tam, kje se ne dogaja nič ali pa zelo malo, kjer se ljudje ukvarjajo s preživetjem, jih obremenjujete z dodatnimi ukrepi, tako kot ste se ukvarjali za malim delom, medsosedske pomočjo in podobnimi zgodbami, ki so za nacionalno ekonomijo popolnoma nepomembne, za življenje v nekem okolju pa izjemno potrebne. Na drugi strani pa so odsotni popolnoma vsi ukrepi, ki bi posegli v tiste, ki se ukvarjajo z milijardami, ki, ne vem, celo naš denar, skupen denar, transferirajo v davčne oaze, ampak to na svoje račune. Je kakšen nadzor, je kakšna inšpekcija, je kakšen ukrep? Na tem področju kakšnih resnih ukrepov v tem obdobju pač nismo doživeli. Celotni nadzori ne funkcionirajo, celo tam, kjer bi morala Vlada podpreti neke ukrepe, se pojavi z neko obrazložitvijo in podpre, recimo, svojo hišno banko, da naj izroči dokumentacijo preiskovalni komisiji. Celotni mnenjem je podprto to, da je to pač utemeljen ukrep. Ne razumem, da se je katerakoli politika pripravljena ukvarjati toliko z nekimi marginalijami, ki zagrenijo življenje polovici države, ne prinesejo nobenih dodatnih finančnih učinkov ali pa le neznatne. Na drugi strani pa ni sposobna producirati ali pa celo zablokirati sprejem nekkih ukrepov, ki bi omogočili pregled

na nekkih drugih področjih; recimo, na področju bank, na področju upravljanja z državnim premoženjem in ne vem še s kom. Tam gre do milijarde, odšlo je za nekaj državnih proračunov denarja iz te države – in ni nič. Ko predlagaš, da se spremenijo pravila glede delovanja Urada za pranje denarja, je Vlada proti. Ko predlagaš spremembo Zakona o Banki Slovenije, da bi se te bančne lumparije samo v primerih, ko gre za evidentno kriminalna dejanja in ko gre za to in to za primere, recimo, dokapitalizacije državnih intervencij – Vlada nasprotuje. Ko želiš zaostri odgovornost v bančnem sistemu – Vlada nasprotuje. Tukaj pa se za kilo jagod, če nekdo ni izdal računa, podi inšpektor s kombijem po podeželju in preverja, ali je dejansko izstavljen nek računček za dva evra, kolikor je ena gajbica ali pa en paketek jagod ali ne. Če ta pristop ni nor, ne vem potem, kaj je noro.

Tu kolegi govorite o tem, da je treba počakati na učinke zakona. Kakšne? Toliko boste naredili dodatno novih revežev, tistih, ki proizvedejo sto ali pa tisoč kilogramov jagod, za katere dobi tisoč evrov in če ga boste dobili slučajno, da ni izdal nekega računa, vžgali s 500, 700 evri kazni. To je tehnologija, s katero se ukvarjamo takrat, kadar so na oblasti leve vlade. Vse so enake, Pahorjeva, tudi Alenka Bratušek je to počela, Miro Cerar, ne vem, minister Židan je bil specialist za davčni nadzor v eni od prejšnjih vlad. On se je posebej poglobil v pravilnost in si naložil breme tega nadzora in uvedbe davčnega nadzora in izdajanja računov. Kje je zdaj ta gospod Židan, ki je imel toliko dela s paragonskimi bloki, z vezano knjigo računov in tako naprej? Kje je zdaj? Kaj ima od tega ta država, ko se je s tem tako pretirano ukvarjala, bolj kot ministri za finance. Nič! Zato ker se je ukvarjal s področjem, ki je neznatno v slovenski ekonomiji, na peti decimali ne prispeva k BDP proizvodnja jagod, pa se ukvarjamo tukaj na seji Državnega zbora s tem, ali je to smiselno nadzirati ali ni smiselno nadzirati: ali bo plačal DDV ali ne bo, ali bo izdal računček ali ga ne bo. Tam, ko gre pa za velike stvari, je pa neznanska previdnost in neznanska lahkotnost zavračanja kakršnihkoli predlogov in tako naprej. Ukrep uvedba davčnih blagajn je popolnoma nepotreben, škodljiv za državo, zato ker se ta to bistveno ceneje in bistveno bolje urediti na druge načine, na drug način. Države, kjer vlada ratio, počnejo to na drug način, v državi, kjer vlada ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelja. Najprej ima besedo predstavnica Vlade mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo.

Današnja razprava je pokazala željo, da se ponovno vprašamo po tem, kje je meja tolerance v zvezi s sivo ekonomijo in bojem proti sivi ekonomiji. Siva ekonomija se pojavlja v celi vrsti pojavnih oblik, ena od teh pojavnih oblik je poslovanje z gotovino. Ne trdim, da je vse poslovanje z gotovino že povezano s sivo ekonomijo, gre pa za področje, kjer se ta pogosteje pojavlja. Zakon o davčnem potrjevanju računov naslavlja to obliko sive ekonomije. Druge pojavnosti oblike sive ekonomije ali pa, če hočete, širše izogibanja plačilu davkov, je treba nasloviti z drugimi ukrepi. In ni res, kar je bilo zatrjevano tekom razprave, da se na teh področjih nič ne dela. Res pa je, da na teh področjih obstoji zakonska podlaga, obstojijo zakonska pravila, na podlagi katerih lahko Finančna uprava, pa tudi drugi pristojni organi, svoje obveznosti izpolnjujejo. Tudi ta pravila pridejo na vrsto, da se analizira njihovo izvajanje in po potrebi izboljšajo. Ne mislim, da pridejo na vrsto nekoč v prihodnje, ampak sproti.

Isto velja tudi za Zakon o davčnem potrjevanju računov. Biti mora stalno v fokusu naše pozornosti, ali so rešitve oblikovane primerno, ali dajejo odgovore na vsa konkretna vprašanja, ki se v praksi pojavljajo. Tako kot sem omenila že v svoji prejšnji intervenciji, smo ugotovili, da posamezni subjekti, ki bi morali izdajati račune, ne na podlagi tega zakona, ampak na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost, tega niso počeli, in smo se vprašali, ali je primemeje, da te ljudi oziroma te posameznike ta podjetja, te obrtnike, društva, zavežemo k striktnemu izdajanju računov in s tem potrjevanju računov ali odpravimo obveznost samega izdajanja računov in smo pripravili predlog rešitve v tej smeri. V zvezi z izvajanjem kmetijske dejavnosti ni problema, osnovna kmetijska dejavnost je tista v zvezi, s katero ni treba izdati računa, problem predstavljajo dopolnilne dejavnosti in dejavnosti osebnega dopolnilnega dela, ki se opravljajo na kmetiji. Ta problem ne more biti naslovljen skozi izjemo v Zakonu o potrjevanju računov, ampak mora biti naslovljen pri viru, torej s pravili Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka in Zakona o dohodnini, ki določata, kako se odmerja davek od katastrskega dohodka. Vsa ta vprašanja so v fokusu našega zanimanja in našega dela in v kratkem lahko pričakujete, da bomo tudi predložili konkretne zakonske predloge v zvezi s tem.

Kdaj je pravi čas za spremembe? Naj povem primer pavšalne obdavčitve. Pavšalno obdavčitev poznamo na področju dohodnine pa tudi na področju davka od dohodkov pravnih oseb. Pravimo ji odmera davka na podlagi normiranih odhodkov oziroma normiranih stroškov. Prej, preden je sploh nov sistem zaživel, smo ga že spremenili in nimamo na razpolago ustreznih podatkov, da bi sploh lahko analizirali učinkovitost sistema. Temu se želimo izogniti, s tem ko trdimo, da želimo najprej dobiti vsaj prve podatke, podatke o izvajanju zakona v

prvem četrtletju letošnjega leta, preden bomo razmišljali, ali je res nastala kakršnakoli napaka v zvezi s samim Zakonom o potrjevanju računov.

Ko me sprašujete, kakšna je ocena stroškov za javno blagajno, če bi morali povrnitvi zavezancem stroške, ki so jih imeli v zvezi z uvedbo davčnih blagajn, potem naj najprej odvrnem, da je to naloga predlagatelja zakona, da oceni finančne posledice. Ampak hkrati lahko ugotovim tudi, da ta rešitev pravzaprav kaznuje tiste, ki so že pred napovedjo uvedbe davčnih blagajn tako imenovanih oziroma davčnega potrjevanja računov uredili svoje finančno poslovanje z ustrezno računalniško podporo. Ker ti, ki so imeli takšne programe, so večinoma imeli v svojih pogodbah z IT službami, podpornimi službami klavzulo, da nadgradnja obstoječega sistema ni poseben strošek, ampak se vključuje v redni strošek, ki ga tako ali tako plačujejo.

Še enkrat bom ponovila to, kar sem povedala že prej, ni res, da je finančni izplen za prva dva meseca negativen oziroma da smo prva dva meseca pobrali v letošnjem letu manj davkov kot v enakem obdobju lani. Dejstvo je, da so prihodki razporejeni po dnevih nekoliko drugače, kot so bili v lanskem letu, zato je direktna primerjava mesec na mesec nekorektna oziroma zavajajoča. V celem trimesečnem obdobju, se pravi obdobje januar, februar, marec, prihodkov v tem času obdobja december–februar smo dobili za več kot 5 % višje prihodke iz naslova DDV kot v lanskem letu.

V zvezi s trditvijo, da je potrebnih za delo na tržnici pri enem kmetu oziroma pri eni osebi, ki je na tržnici, da je potrebnih več davčnih blagajn, to ne drži. Zadošča ena blagajna. Res pa je, da če posameznik na tržnici prodaja izdelke, ki niso vsi proizvod njegovega dopolnilnega dela, ampak je več ljudi na tisti kmetiji nosilcev različnih dopolnilnih dejavnosti, da mora biti iz izdanih računov razvidno, kdo je dejansko oziroma ločeno mora biti izkazano potem v evidencah, h kateremu nosilcu dopolnilne dejavnosti se kateri od teh prihodkov pripiše.

Mogoče samo še enkrat v zvezi z zapiranjem dejavnosti. Podatki kažejo na višje število izbranih poslovnih subjektov iz registra davčnih zavezancev v decembru 2015 v primerjavi z decembrom 2014, ampak še enkrat, 700 od teh je bilo vezanih na kmetijsko dejavnost kjer se je zgodba spremenila zaradi spremembe Zakona o dohodnini. 40 % od teh, ki so se izpisali kot samostojni podjetniki, je sklenilo redna delovna razmerja, 13 % opravlja delo na podlagi drugih pogodbenih razmerij in vse to kaže, da so tudi prej opravljali v bistvu dela v odvisnem razmerju, čeprav so se deklarirali za samostojne podjetnike. 28 % od teh, ki so prenehali s poslovanjem, pa se je upokojilo.

Da sklenem, tako kot v vseh ostalih predpisih je tudi pri Zakonu o davčnem potrjevanju računov treba sproti spremljati njegovo izvajanje v praksi, zagotavljati enotno izvajanje in tudi analizirati

učinke in na podlagi te analize pripraviti morebitne spremembe. Vse to izvajamo in bomo tudi vnaprej, ko bomo na podlagi dejanskih analiz tudi po potrebi predlagali spremembo zakona, če bo ta potrebna. V tem trenutku pa ocenjujemo, da bi predlagani zakon bil negativno sporočilo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo.

Poglejte, kot predlagatelji smo prepričani, da je bil vložen postopek za ukinitve davčnih blagajn pravilen. Dejstvo je tudi, da današnja razprava je pokazala, da se tudi velik del koalicijskih poslank in poslancev zaveda, da je ta zakon slab in da ima veliko nepravilnosti in tudi ogromno tistih tveganj, na katere smo že mi opozarjali pred uvedbo tega zakona, so se sedaj v praksi izkazale kot pravilne.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da se z uvedbo davčnih blagajn nikakor ne more zavezati obsega sive ekonomije, ki je bil tudi verjetno rdeča nit te vlade in koalicije, zakaj uvedba davčnih blagajn. Dejstvo je, da ste z uvedbo davčnih blagajn naredili ogromno škodo predvsem, bi rekel, manjšim obrtnikom, predvsem pa družstvo in, bi rekel, tudi vsem šolam, ki zaradi vašega zakona danes skoraj ne morejo izvajati dobrodelnih dejavnosti, kot so bazar in podobne zadeve.

Dejstvo je, da tudi skozi današnjo razpravo smo lahko prišli do spoznanja, da se tudi Vlada in pa koalicija zavedata napak, katere ste naredili, vendar te vaše napake bodo Slovenijo drago stale. Zakaj boste potrebovali zdaj dodatne tri mesece, štiri mesece in boste povzročili še dodatno škodo, da boste šli ta zakon spreminjati. Spoštovana državna sekretarka, pogledajte, prepričan sem, da če boste začeli uvajati izjeme v ta zakona, boste naredili domino efekt in boste naredili veliko več slabe volje. Edini pravilni ukrep bi bil, da se davčne blagajne ukinejo v celoti in da se Slovenija vrne na sistem, ki ga je imela prej.

Spoštovana državna sekretarka, zanima me, kako boste vi naslednjič, čez dva ali tri, štiri mesece, zagovarjali izjeme v tem zakonu, kajti prav vi ste bili, bi rekel najbolj rigorozni proti vsakršnim izjemam pri sprejemanju zakona o davčnih blagajnah. Vi ste velikokrat poudarjali, da če hoče ta davčni zakon uspeti, mora biti brez izjem. Zdaj se pa tukaj že govori, kako vladna koalicija razmišlja o izjemah, minister za kmetijstvo predlaga določen segment do višine, mislim, da 7 tisoč 500 evrov – da bi bili oproščeni tega, govori se o gasilskih društvih, šolskih bazarjih in podobnih zadevah.

Poglejte, saj dajmo še razmisliti, gre tukaj za prvo branje in dajmo v celoti ukiniti te

davčne blagajne, ki so se pokazale kot velika napaka, predvsem pa da te davčne blagajne ne bodo dosegle rezultatov, ki ste jih vi predstavljali v Državnem zboru in širši javnosti in da bodo davčne blagajne povzročile bistveno več negativnega efekta za Slovenijo kot pozitivnega.

Spoštovana vlada, spoštovana koalicija, dajmo si enkrat naliti čistega vina, da se zakonov ne spreminja zaradi tega, ker en del populacije ali pa en segment, določen del, zakon kršil. Dajte njih priviti; tiste, ki kršijo zakon, ne pa da se potem, bi rekel, zaradi posameznikov, posameznic ali manjšega dela pravnih ali fizičnih subjektov potem gre v spremembo celotne zakonodaje.

Spoštovana državna sekretarka, verjamem, da imate vi bogate izkušnje in tudi bogato znanje in dajmo si enkrat, bi rekel, priznati, kaj povzroča sivo ekonomijo. Sivo ekonomijo povzročajo predvsem ukrepi, ki jih sprejema vaša vlada in vaša koalicija, kajti sivo ekonomijo povzroča, bi rekel, višji obseg predvsem povečevanje davčnih obremenitev, povečevanje administrativnih ukrepov. Primer si preberite, do kakšnega spoznanja je prišla Nemčija. Nemčija je ugotovila, da povečano število socialnih transferjev in povečana minimalna urna postavka povečujejo sivo ekonomijo. V Nemčiji se siva ekonomija ravno zaradi tega zmanjšuje, ker so določen segment socialnih transferov zmanjševali. Vi z določenimi davčnimi obremenitvami, z dodatnimi davčnimi, administrativnimi bremenami to sivo ekonomijo samo povečujete. Smiselno bi bilo, ko boste poročali, dali ste si rok pet, šest mesecev, kakšen je efekt v zvezi z višjimi prihodki davka na dodano vrednost, da izvzamete ta segment, ki je bil porabljen za vzpostavitev programske in tehnične opreme. Na to smo vas že opozorili, da ne bomo zdaj prišli do spoznanja, da so prihodki iz naslova davka na dodano vrednost ostali na enakem nivoju ali se malenkostno povišali, potem bomo prišli pa do spoznanja, da je zaradi tega davek na dodano vrednost višji v proračunu, ker so pravne in fizične osebe morale nakupiti programsko in tehnično opremo za vzpostavitev davčnih blagajn. Zaradi tega sem rekel, da bi rad slišal vašo oceno. Mi smo oceno naredili, kakšen bi bil vpliv na proračun v primeru, da bi država morala povrniti te stroške. Ampak, pogledajte, vi imate vse resorje pod svojo komando in bi do tega podatka, če bi želeli, prišli na zelo enostaven način ali pa hitrejši kot neka opozicijska stranka. Mi smo naredili oceno, zato vas izzivam, spoštovana državna sekretarka, da postrežete s podatki, koliko je bilo izdanih računov v celotnem znesku v zvezi z vzpostavitvijo programske in tehnične opreme. Spoštovana Vlada, spoštovana koalicija, prepričan sem, da Slovenija potrebuje korenito davčno reformo, v celoti: od dohodninskih lestvic do obremenitve dela in trošarinske politike. Mislim, da bi bilo veliko bolj učinkovito, če bi Vlada prišla pred parlament, pred širšo javnost in dejala: pogledajte, zavedamo se, davki v

Sloveniji so previsoki, treba bo narediti neko reformo. Marsikdo bi z veseljem plačal davke, kajti vemo, da davki imajo tudi drugo funkcijo, nimajo samo funkcije polnjenja proračuna, ampak imajo tudi razvojno funkcijo, kajti iz davkov se danes financira tako šolstvo kot zdravstvo, javne dobrine.

Spoštovana državna sekretarka, mislim, da bi bil največji izziv za državljanke in državljane Republike Slovenije, da bi se zavedali pomena plačevanja davkov, predvsem to, da bi država ali Furs enkrat letno izdala poročilo, za kaj so bili pobrani davki dejansko porabljeni. Če bi vi napisali, da se je iz teh davkov, recimo, zgradilo šest novih vrtcev, šest novih osnovnih šol, se postavila neka nova bolnišnica, vendar gre večina teh zadev verjetno kam drugam, za reševanje napak te vlade. Dodatnih 50 milijonov bo treba dati za DUTB, zaradi tega ker ste se odločili, da boste na zelo netransparenten način pripojili Factor banko in Probanko. Na začetku svoje razprave ste to zanikali, vendar javnofinančni primanjkljaj ne bo takšen, kot ste ga napovedali, ne bo 2,2 %, ampak bo 2,9 %. 300 milijonov se je nekje skrilo, 300 milijonov večji javni primanjkljaj bo Slovenija imela! Naša največja sistemska banka v 100-odstotnem državnem lastništvu ima nepopoln nadzorni svet, nima popolnega vodstva. Poglejte, dajte se raje s tem ukvarjati. Vendar ne, vi boste rekli, 300 milijonov smo tam izgubili, 50 milijonov bomo tam izgubili, državno premoženje prodajamo raje davčnim oazam, ampak proračun je treba napolniti in, seveda, vlada Mira Cerarja in koalicija Stranke modernega centra, Desusa in SD v Državni zbor prinesete nove davčne obremenitve.

Spoštovana Vlada, spoštovana koalicija, dajte se zavedati, davek ni samo za polnjenje proračuna, ampak ima tudi razvojno funkcijo. Ampak na te razvojne funkcije ste vi pozabili. Trajno ste uvedli povišanje DDV, z dodatnimi administrativnimi ukrepi obremenjujete gospodarstvo, obremenjujete državljanke in državljane Republike Slovenije, povečujete trošarine in vse to za polnjenje proračuna, seveda pa, da na drugem načinu se verjetno prekrivajo tiste napake, ki jih je ta vlada Mira Cerarja in pa ta koalicija naredila že veliko. Vse te napake bodo drago stale slovensko gospodarstvo, slovenske davkoplačevalce in davkoplačevalce.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo, ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekal, sprašujem, ali želi na podlagi 1. odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ne. Torej nihče ne želi razpravljati.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v

okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 13. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PRVA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ORGANIZACIJI IN FINANCIRANJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljice gospe Jelki Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Lep pozdrav vsem!

Danes je pred nami predlog Slovenske demokratske stranke o spremembi zakona o organizaciji vzgoje in financiranja, ki je v bistvu krovni zakon, ki določa vse na področju vzgoje in izobraževanja, takoj od vrtca do konca srednje šole. Torej določa mrežo zavodov, financiranje, pravno identiteto, organiziranost, določa pa tudi sprejemanje in določanje vzgojno-izobraževalnih programov.

ZOFVI, ki ga tako imenujemo, namreč ta zakon danes v 2. odstavku 86. člena določa, da se zasebni šoli, ki izvajajo javnoveljavni program za izvedbo programa zagotovi 85 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programov javne šole. Ustavno sodišče je 4. decembra 2014 s svojo odločbo zapisalo, da je prvi stavek 2. odstavka 86. člena ZOFVI v neskladju z ustavo, in določilo v 2. točki, da je treba to protiustavnost odpraviti v roku enega leta od objave odločbe. Danes je leto in štiri mesece, pa še vedno nimamo spremembe zakona, predlagane s strani vlade, zato smo v Slovenski demokratski stranki danes, torej danes že tretjič vlagamo oziroma dajemo predlog spremembe ZOFVI, seveda glede na odločbo Ustavnega sodišča, ki je bila sprejeta 4. decembra 2014. Prvič smo ta predlog vložili 15. marca 2015, drugič 16. decembra 2015 in torej danes je naš tretji poskus.

Ne gre namreč za samovoljo Slovenske demokratske stranke ali pa za naš predlog, ki bi želeli, tako kot pišejo mediji, da želimo izenačiti financiranje zasebnih in javnih šolah in da je naša prednostna naloga, da povečamo delež zasebnega šolstva in da se ne zavzemamo za kakovostno javno šolstvo. Daleč od tega! Sledimo odločbi Ustavnega sodišča, kar pa koalicija in vlada v letu in štirih mesecih ni storila.

V odločbi Ustavnega sodišča lahko preberemo tudi realne trditve, kot to, da

zasebnež, recimo čisti citat: "Primerjava z evropskimi državami naj bi kazala, da je zasebno šolstvo v Republiki Sloveniji zelo slabo razvito. Zasebne šole po uspešnem končanem osnovnošolskem izobraževanju izdajo javnoveljavno spričevalo, ki potrjuje končano osnovnošolsko izobraževanje". Nadalje lahko beremo, "Vlada se strinja s pobudo predlagateljev in meni, da je izpodbijana določba v nasprotju z ustavo. Sklicuje se na podatke Eurostata, ki kažejo, da je delež zasebnega šolstva v Republiki Sloveniji v primerjavi z drugimi članicami EU, minimalen, zato meni," – vlada namreč –" da obstoječo zakonsko ureditev, ki jo izpodbijajo pobudniki, de facto ne omogoča zasebnega šolstva pri nas. Vlada meni, da je načelo enakosti v dosedanem spoštovanjem načel socialne države zagotavlja enako javno financiranje enakih položajev, torej javnih in vseh vrst zasebnih šol, ki imajo javnoveljavni program."

Če se vrnem na podatke Eurostata, na katerega se sklicuje tudi Vlada pri prej omenjenih dejstvih, je v letu 2011 javne šole obiskovalo 98,4 % učencev in dijakov. Pri tem naj opozorim, da je povprečje v Evropski uniji 82 %. 0,9 % je obiskovalo držav ..., financiranje zasebne šole ostane torej 0,7 % učencev je obiskovalo neodvisne zasebne šole. Tistih 0,9 % oziroma tisto, kar je razlike, kar govorite danes o zasebnih šolah, ki naj bi ogrožale javno šolstvo, naj vam naštejemo zasebne osnovne šole. Waldorfska šola Ljubljana, ki je začela s poukom v šolskem letu 1992/1993, Osnova šola Alojzija Šuštarja Ljubljana – začela s poukom 2008/2009, Montessori inštitut, Zavod za pomoč staršem pri razvoju otrok je začel z delovanjem 2010/2011, Zasebni vzgojnoizobraževalni zavod Waldorfska šola Maribor – začela delovati 2015/2016 in Vzgojno-izobraževalni zavod Antona Martina Slomška Maribor, Osnovna šola Montessori – začela delovati 2015/2016. Javnih šol ne bom naštevala, ker jih je več kot 400.

Torej govorimo o procentu 0,9, ki ogroža javno šolstvo in zaradi tega in s tem razlogom Vlada Republike Slovenije oziroma koalicija ne želi podpreti oziroma ne želi v zakon zapisati tisto, kar določa Ustavno sodišče. Če je bilo včeraj rečeno, da javni uslužbenci, ki ne spoštujejo odločb Ustavnega sodišča in zakonskih podlag, nimajo kaj delati v javnem sektorju v službah javnega sektorja, javne uprave, potem je čas, da se tudi na tem področju nekaj naredi.

Torej predlagamo Državnemu zboru, da sledi ustavnim odločbi z dne 4. 12. 2014 in zasebnim šolam omogoči 100-odstotno financiranje v primeru seveda, da izvajajo javno veljavni program.Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovana predsedujoča, spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je predlagano novelo zakona proučila in ugotavlja, da je predlog spremembe 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja identičen predlogu, kot ga je že, kot je bilo omenjeno, 3. decembra 2015 predlagala skupina poslancev SDS. Vlada v zvezi z identično predlagano spremembo tega člena zakona sprejema enako stališče kot s sklepom Vlade iz decembra 2015. Stališče je bilo že predstavljeno prav tukaj v Državnem zboru z zavezo, da bomo pripravili spremembe zakona, ki bodo upoštevala v nadaljevanju opredeljene kriterije. Te zaveze, ki smo jih tukaj podali, so tudi že pripravljene v obliki predloga spremembe zakona, ki je bil objavljen 15. 4. na E-demokraciji in posredovan v javno razpravo. Naj pri tem izpostavim, da je z vidika odnosa oziroma pomena javno-zasebno v izobraževanju najprej pomembno poudariti, da je izjemno pomembno, da v Sloveniji ohranjamo in razvijamo kakovostno, dostopno in vključujoče javno šolstvo, hkrati pa omogočamo zasebnemu, da bogati šolski prostor, daje izbirnost in tudi različnost raznovrstnost programov.

Sicer je bilo zasebno šolstvo zakonsko urejeno z zakonodajo leta 1996. Ureditev zasebnega šolstva temelji na podlagi 54. in 57. člena Ustave Republike Slovenije. Pri urejanju tega področja so bila upoštevana tudi določila Splošne deklaracije o človekovih pravicah, ki v 26. členu zagotavlja, da imajo starši pravico do izbire vrste izobrazbe za svoje otroke, ter Konvencije o otrokovih pravicah, ki zasebne šole dodatno opredeljuje v dodatku k 29. členu. Pri tem je pomembno tudi povedati, da te določbe ni dovoljeno razlagati, tako kot da bi posameznikom in organom kršila pravice ustanavljanja in upravljanja izobraževalnih ustanov. Ter podobno opredelitev za to pozna tudi slovenska ustava, ki v 54. členu določa, starši imajo pravico in dolžnost vzdrževati, izobraževati in vzgajati svoje otroke. Ta pravica in dolžnost se staršem lahko odvzame ali omeji samo iz razlogov, ki jih zaradi varovanja otrokovih koristi določba zakon oziroma v 57. členu dodaja, "izobraževanje je svobodno".

Področje zasebnega šolstva in vrtcev je bilo v zakonodaji iz leta 1996 urejeno tako, da so bili le-ti deležni javnofinančne podpore v višini 85 % sredstev, ki so jih za plače in materialne stroške na učenca oziroma dijaka dobile javne šole, če so pridobili javno veljavnost svojih programov in izpolnili še nekatere druge pogoje povezane z zagotavljanjem pogojev ter programskim izvajanjem. Nekateri programi, predvsem tisti s posebnimi pedagoškimi načeli, so težko zagotavljali tako določen minimalni obseg vpisa in to je tudi vodilo k spremembi zakonodaje. Z zakonodajo iz leta 1996 je bil tako urejen tudi položaj zasebnih šol, ki so na področju Slovenije obstajale z uveljavitvijo zakona in po sprejetju te

zakonodaje leta 1996 je bilo na novoustanovljenih več zasebnih vrtcev, tri osnovne šole in tri srednje šole, te so bile omenjene tudi v nagovoru. Vendar pa številne družbene spremembe, ki so nastopile v zadnjih letih in ki so aktualizirale vprašanje razmerja med javnim in zasebnim šolstvom odpirajo še več vprašanj, ne le vprašanje financiranja, ki se ga dotikamo v sami ustavni odločbi iz leta 2015. Gre namreč za povečanje zanimanja za urejanje tega področja iz razloga ne le migracijskih tokov, ampak predvsem dogajanja mednarodnih sprememb, ki so nastale v zadnjih desetih letih, in sicer predvsem v luči, kaj neko šolo sploh všteva pod pojem zasebno, predvsem z vidika upravljanja, glede na pridobivanje virov, glede na lastništvo prostorov in druge dejavnike. Prav vsi ti razmisleki v zadnjem času, tudi tisti, ki so nastali v slovenskem prostoru, kličejo k urejanju izobraževalnega sistema na način, da zagotavlja dostopnost, kakovost in pravičnost izobraževanja.

Vlada Republike Slovenije zato predlaga zavrnitev zakona, ki ga je predlagala Poslanska skupina SDS, saj meni, da je iz teh razlogov in ob siceršnjem vprašanju financiranja obstoječih zasebnih šol treba urediti tudi druge elemente, ki so povezani z vsemi temi družbenimi spremembami, in prav to smo tudi zaokrožili v predlogu sprememb zakona, ki smo ga že objavili na E-demokraciji. Najlepša hvala. Mislim, da se je časa izteklo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojenecv Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, ministrica s kolegicama, kolegice in kolegi!

Kljub temu da je to danes že tretji poskus Poslanske skupine SDS, da bi zasebno šolstvo financirali iz javnega denarja, torej denarja vseh davkoplačevalcev, ki so dolžni del svojih dohodkov odvajati državi, zato da jim slednje lahko zagotavlja določene pravice, med katere sodi tudi skoraj brezplačno šolanje otrok, tudi tokrat v Poslanski skupini Desus ne bomo klonili pred odločitvijo peterice Ustavnih sodnikov. V zvezi z odločitvijo Ustavnega sodišča smo v naši poslanski skupini že povedali svoje mnenje in ga danes ne bom komentiral, zgolj spomnim naj, da tako kontradiktorne odločitve v tistih zadevah oziroma zavzemanja stališč o isti stvari zbudijo dvom v zanesljivost pravne države in niso dobra popotnica za nadaljnji razvoj pravnega sistema ter ne pomenijo nič dobrega za ohranitev socialne države.

Do danes smo nekako imeli v naši družbi, v naši državi dokaj dobro postavljena razmerja med

javnim in zasebnim vsaj na področju izobraževanja. Iz izkušnje, kako se je izrodilo zasebnništvo v zdravstvu, bi se že lahko naučili, kaj pomeni prelivanje javnega denarja v privatne bele halje. Kdo je pri tem oškodovan – seveda tisti, ki čakajo dolge mesece na storitev, ki je sicer plačljiva iz obvezne zdravstvene košarice. Ker je medicinska aparatúra financirana sicer z davkoplačevalskim denarjem, zasedena s pacienti, ki lahko sežejo globoko v žep in storitev plačajo mimo čakalne vrste, bodo tisti, ki v žepu nimajo več kot samo minimalno plačo ali pokojnino, pač morali še malo počakati. Lep tipičen primer vzpostavitve konkurence, ki jo narekuje neoliberalni princip delovanja družbe.

In kaj pomeni to na primeru vzgoje in izobraževanja? Gospodarska kriza je že skrčila sredstva za javno šolstvo. Kar spominimo se, da so bile problem podružnične šole, učna pomoč je bila pod vprašanjem, šolske malice in kosila socialno ranljivim so bila ogrožena. Naslednji možni korak, ki ga lahko pričakujemo ob večjem odlivu v zasebne šole, je vprašanje kakovosti, kvalitete izobrazbe, ki jo dajejo javne šole. Če bomo sledili popolni izenačitvi zasebnega in javnega, potem to lahko vodi samo še k negiranju ustavne določbe, ki Slovenijo manifestira kot socialno državo.

V Poslanski skupini Desus smo mnenja, da socialna država, kar Republika Slovenija naj bi še vedno bila, in to tudi je po zapisu v ustavi, mora z razporejanjem proračunskih sredstev najprej skrbeti za čim bolj dosledno zagotavljanje javnih dobrin, kar danes naše javne šole, ideološko, filozofsko in versko neobremenjene, še vedno so. Seveda v Poslanski skupini Desus nismo proti ustanavljanju zasebnih šol, zagotovo pa smo proti privatizaciji šolstva. S takšnim zakonskim določilom z brezpogojnim odpiranjem vrat množici ekonomskih in drugih apetitov bomo zelo blizu temu, da se bo to zgodilo. Takšna liberalna pot prelivanja proračunskih sredstev iz zasebnništva na področju šolanja otrok je za nas poslanke in poslance Desus nesprejemljiva.

Ta predlog zakona bomo zavrnili.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Predlog zakona o spremembi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja predlagatelj utemeljuje z dejstvom, da je Ustavno sodišče sprejelo odločitev, ki je naložil tudi rok, v katerem je treba spremeniti ta zakon in v celoti zagotoviti financiranje zasebnega šolstva z javnimi sredstvi. Zato je treba na samem začetku izpostaviti tudi naslednja dejstva; namreč, ne glede na to, da se predlagatelj sklicuje pri

pomenu te odprave na neupravičeno plačevanje šolnine staršev otrok v zasebnih šolah od leta 1996, ta predlog zakona ne vsebuje te rešitve oziroma tega ne odpravlja.

V zvezi z odločitvijo tudi peterice sodnikov Ustavnega sodišča pa je treba opozoriti, da ta v svoji presoji ni upoštevala predhodnih sodb, kar je izjemno nenavadno, če lahko uporabim ta blag izraz. Prav tako zakonodajalcu ni mogoče odreči pravice in dolžnosti urejanja razmer v družbi po načelu delitve oblasti. 3. člen Ustave namreč govori, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo, ki jo izvršuje neposredno in z volitvami po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno. V temu primeru se je sodna veja oblasti odločila in ne dala pravzaprav nobene možnosti zakonodajni veji oblasti, da uredi odnos med zasebnim in javnim. Torej je odločitev Ustavnega sodišča pravzaprav prezrla to določbo v 3. členu Ustave. Ne nazadnje je prezrla tudi konkretne primer, ki jih je Ustavno sodišče vsaj v svojih dveh predhodnih odločitvah v letu 2001 in 2007 že izreklo, seveda v korist zakonodajni veji oblasti. Argumentov, zakaj naj bi bilo v letu 2015 povsem drugače, ni zaslediti v tej odločbi in v obrazložitvi petih sodnikov. Seveda je drugačno stališče pri ostalih, ki so temu nasprotovali.

Zato nas pravzaprav utrjuje vse to dogajanje v prepričanju, da tehtnih argumentov za izenačitev financiranja javnih in zasebnih šol ni. Ob tem želimo posebej opozoriti predvsem na to dejstvo, da je treba vendarle izčistiti odnos do zasebnega in do javnega. Prepričani smo, da zasebno in javno ne moremo enačiti in da ne more biti deležno enakega obsega javnega financiranja.

Prvič, zasebno in javno se razlikujeta v obsegu storitev, ki jih nudita, pri čemer se obveznosti zasebne šole v primerjavi z javno bistveno manjše. Zasebna šola mora namreč izvajati zgolj del predmetnika, zagotoviti mora zgolj minimalna znanja, zanjo se neobvezujoča določila o vzgojno-izobraževalnih obdobjih, o šolskem koledarju, o oblikovanju razredov, oddelkov in učnih skupin, o izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela, o sočasni prisotnosti učitelja in vzgojitelja v prvem razredu. Za zasebno šolo ne veljajo kadrovske omejitve o tem, kdo lahko dela v oddelkih podaljšanega bivanja, jutranjega varstva, zrahljana so tudi določila o strokovnosti kadrov in še bi lahko našteval.

Drugič, tudi zasebno in javno se razlikujeta že v svojem interesu. Interes zasebnega je zasnova na ideoloških, verskih ali celo političnih temeljih. Vsak pač ima pravico razmišljati po svojih pogledih in v zvezi s tem velja poudariti stališče Ustavnega sodišča iz leta 2007, ko je presojalo več zakonov s področja delovanja verskih skupnosti. V njem je opozorilo, da zaradi načela suverenosti le država določa meje, do katerih je opravljanje nalog iz državne pristojnosti mogoče prepustiti zasebni sferi in

seveda pod kakšnimi pogoji. Med te naloge uvršča Ustavno sodišče tudi izobraževalno področje. Ne nazadnje zasebnemu interesu je seveda izjemno pomemben motiv dobiček. V zvezi s tem je poučna tudi mednarodna primerjava. Švedsko izkušnjo z vavčerskim sistemom kot najizrazitejšo obliko spoštovanja pravice staršev o izboru šole lahko zasledimo v tej primerjavi. Vendar, navdušenje nad zasebno iniciativo se je sprevrglo v nepovraten razkroj javnega šolstva, ki se je posledično izrazilo v slabših dosežkih učencev na mednarodnih primerjalnih lestvicah. In tukaj se sprašujemo, ali je to pot, po kateri mora stopati Slovenija. Kot majhna država je za nas znanje še toliko pomembnejše in če ne bomo skrbeli za to, potem seveda bomo postali še bolj odvisni in še manj suvereni, kot se nam to dogaja na nekaterih drugih področjih.

In tretjič, zasebno in javno se razlikujeta tudi glede odprtosti. Zasebne šole so si v zakonodaji pridržale pravico do izbire učencev. Zakon o osnovni šoli namreč odločitev o vpisu učencev v zasebno šolo prepusti zasebni šoli, javna šola pa seveda mora biti dostopna vsakomur, tudi tistemu otroku, ki se želi prešolati v zasebne šole; in seveda prav je tako.

To so te ključne razlike, ki jih je treba upoštevati in razumeti, preden se odločamo o tem, kako bomo izvedli odločitev oziroma odreagirali na odločitev Ustavnega sodišča, ki je ne nazadnje negiralo tudi že svoje predhodne odločitve, kot sem prej citiral.

Predlog Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke na podlagi vsega navedenega seveda ni mogoče razumeti drugače kot krepitev napadov na sistem javnega šolstva. Ko javnega ne bo več, bo prevladal zgolj še interes zasebnikov, uresničeval se bo interes prostega trga in interes tistih, ki imajo denar, skrb za posameznika, navadnega človeka, pa bo v drugem planu. In ko javnega ne bo več, bo tudi socialna država pravzaprav nepotreben člen v ustavi. Razgradnja javnega šolstva je eden najpomembnejših nasledkov tovrstnih prizadevanj in nepopravljive posledice tega početja, seveda lahko danes spremljamo že na področju zdravstva. Kar vprašajmo se na tem področju, ali imamo začrtano mejo med javnim in zasebnim na zdravstvu in kakšne prioritete zasledimo v tem zdravstvu. Ali so prioriteta pacienti ali so prioriteta bolniki? Glede na vrste, glede tudi na dogodke, ki jih srečujemo v zadnjem letu, celo s smrtnim izidom, lahko govorimo, da ni prevladal bolnik, ni prevladal interes po zaščiti človeka, ampak po denarju.

Zato Socialni demokrati pozivamo k podpori predloga dopolnitve drugega odstavka 57. člena Ustave. Predlog smo v proceduro že vložili, skupaj z ostalimi predlagatelji, in v tem predlogu je zapisano: "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se v javnih šolah financira iz javnih sredstev. Pod pogoji in v višini, kot to določa zakon, se lahko iz javnih sredstev sofinancirajo

tudi zasebne osnovne šole." To je rešitev, s katero lahko rešimo zaplet, ki ga je povzročilo Ustavno sodišče, ko je pravzaprav povzročilo svoje predhodne odločitve, kjer je zelo jasno odločilo, da je zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z ustavo. To je ena od odločitev pred to odločitvijo, ki se je zgodila pred dobrim letom. To napako lahko popravimo s spremembo ustave in z razumevanjem te problematike vsaj dve tretjini poslank in poslancev v Državnem zboru. V tistem trenutku, ko se bo zameglil odnos med javnim in zasebnim tudi na področju izobraževanja, mislim, da lahko z gotovostjo trdim, bomo prišli v situacijo, ki je bila ugotovljena na Švedskem – kvaliteta izobraževanja se je zmanjšala, dostopnost do izobraževanja se je zmanjšala in to zagotovo ni tista usmeritev, ki si jo v Sloveniji želimo, zato da postanemo čim uspešnejša in, če hočete, tudi konkurenčnejša družba prav zaradi znanja in visoke dodane vrednosti, ki jo lahko s tem znanjem ustvarjamo.

Ta zakon bomo seveda zavrnil z željo in s ponovnim pozivom, da vendarle pristopimo k temu, da se spremeni ustava in se tudi jasno začrta vloga tako Državnega zbora kot zakonodajne veje oblasti, kot tudi odnos med javnim in zasebnim na področju izobraževanja. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Spoštovani kolegice in kolegi!

Že tretjič po odločbi Ustavnega sodišča imamo pred sabo identičen predlog SDS o 100-odstotnem financiranju zasebnih šol z javno priznanim programom. Tudi tretjič bomo v Združeni levici glasovali proti temu predlogu. Prizadevanje SDS s konstantnim vlaganjem te novele je dobra ilustracija trenda, pa tudi zavestnega in načrtnega zavzemanja za spodjedanje temeljev javnega, vsem dostopnega in kvalitetnega javnega šolskega sistema. Vzgoja in izobraževanje sta v zadnjem dobrem desetletju predmet izjemno negativnega vdora zasebnih interesov v javno dobro. Logično je, da zasebni lastnik šole nima in ne more imeti istega interesa kot država, ali želi profit ali pa v kurikulum na nek način vključiti svoja prepričanja oziroma kakšen drugačen cilj. Če so pristopi ali metode alternativnih modelov izvajanja pedagoškega pristopa objektivno bolj primerni, bolj humani in tako naprej, je seveda naloga javnega šolskega sistema, da jih v skladu s strokovno presojo vkomponira v svojo pedagoško prakso. Z druge strani zasebni interes vdira v javnega v obliki tako imenovanega sodelovanja z gospodarstvom, ki

je neoliberalna mantra, ki jo ponavlja celoten političen establishment. S tem pogosto pada kakovost učnega procesa, učenci in učenke ne dobijo celostne izobrazbe, ampak le tisto, kar naj bi bilo uporabno na trgu. Kaj bo čez približno deset let, ko se izobraževalni proces zaključi, pa nihče ne more preroško napovedati. Zato gre pogosto za socializacijo v stalno fleksibilnost, v usodo nestalnih, netipičnih zaposlitev ter neoliberalne principe v skladu z načelom: vsak posameznik je podjetnik. Rešitev je dosledna ločitev med zasebnim in javnim. S tem bi hkrati stopili na prste privilegiranim elitam v javnem sektorju, ki bogatijo na račun večine zaposlenih. Tudi v javnih institucijah obstaja ozka elita, ki ima privilegirani dostop tako do ekonomske kot do politične moči, pa naj gre za zdravnike, ki v popoldanskem času delajo preko espejev, ali profesorje na fakultetah, ki si izplačujejo astronomske honorarje.

V Združeni levici odločno nasprotujemo javnemu financiranju zasebnih šol, tako tisti s koncesijo kot tisti brez nje. Odločba Ustavnega sodišča o financiranju javno priznanih programov zasebnih šol ni v duhu 2. člena Ustave, ki pravi, Slovenija je pravna in socialna država, niti v skladu z interesi ter dobrobitjo večine ljudi v tej državi. Ustavni sodniki in sodnice imajo svoje nazore in v tem primeru so, pri tem gre žal za vse prej kot osamljeno odločitev, z minimalno večino stopili na stran zasebnega interesa v škodo javnega skupnega interesa. Seveda pa so brez prave argumentacije razveljavili svojo odločitev iz leta 2001, ki je bila nasprotna tej. Prava pot je, da spremenimo 57. člen Ustave in jasno stopimo v bran javnemu šolstvu.

Kaj pomeni dodatnih 15 % financiranja za zasebne šole, ki izvajajo javnoveljavne programe? Polno financirane zasebne šole bodo z le majhnim prispevkom staršev oziroma doplačilom, ki mu lahko rečemo šolnina, lahko dosegale nadstandardno izobraževanje, kar dolgoročno vodi v prevlado zasebnega šolstva nad javnim. Takšno šolstvo pa ni univerzalno dostopno, ampak je selektivno na podlagi premoženja, kar utrjuje razredne delitve v družbi, saj dobimo en šolski sistem za revne in drugi šolski sistem za bogate. Zasebna šola svoje učence lahko izbira, jih diskriminira na podlagi etnične pripadnosti ali hendikepa, da bi se izognila učencem, ki se soočajo za največjimi težavami pri učnem procesu. To, spoštovane in spoštovani, je izjemno nevarno! Ob vsem tem ne pozabimo, kako je zaradi varčevalnih ukrepov in zategovanja pasu javno šolstvo absolutno podhranjeno, pa se vedno vseeno znova napovedujejo novi in novi rezi in na istih sredstvih, pri katerih se ostro varčuje, parazitirajo še zasebne šole. Gre za jasen neoliberalen napad na javno šolstvo, ki vodi v vse večjo komercializacijo, vse slabšo kakovost in vse večjo neenakost v družbi.

Da je šolstvo postalo javno in sekularno, drugače rečeno, da ga je začela organizirati država, ne pa zasebne institucije – namreč,

zgodovinsko gledano so bile to predvsem verske skupnosti –, je eden največjih dosežkov evropskega razsvetljenskega projekta. Seveda tudi država zasleduje svoje cilje, saj izobraževanje ne poteka v vakuumu. Šola učence in učenke vzgaja za kapitalistično družbo. Kljub temu je univerzalna dostopnost kakovostnega izobraževanja ključnega pomena, saj šolski sistem omogoča družbeno mobilnost, in sicer nikakor v celostni meri, zmanjšuje razlike, družbene prednosti in slabosti, ki jih je vsak deležen ob rojstvu. Za izenačitev razlik in omogočanje enakih možnosti se mora šolski sistem prizadevati od osnovnega izobraževanja naprej, ne pa da te razlike utrjuje, kar bi bila posledica 100-odstotnega financiranja javnoveljavnih programov na zasebnih šolah. Izobrazba in znanje morata biti dostopna vsem, saj je intelektualna dediščina lastnina vsega človeštva. Hkrati je z razvojnega vidika prav kakovostno in dostopno javno šolstvo alternativa periferni nerazvitosti, kamor nas s privatizacijo, zategovanjem pasov in strukturnimi reformami peljejo vse zadnje vlade brez izjeme. V Združeni levici SDS predlogu sprememb Zakona o organizaciji in financiranju vzgojne in izobraževanja absolutno nasprotujemo in bomo glasovali proti nadaljnji obravnavi tega predloga. Predlogu nasprotujemo, ker gre za nadaljevanje neoliberalnega napada na javno šolstvo; nasprotujemo mu, ker v Združeni levici trdno podpiramo laično, kakovostno in vsem dostopno javno izobrazbo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana gospa ministrica, predsedujoča, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Predlagano novelo zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja obravnavamo že tretjič, kot je bilo že večkrat izpostavljeno. Pa ne na predlog Vlade oziroma Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, kot bi bilo to normalno, ampak na predlog opozicijske stranke.

Kot smo krščanski demokrati že večkrat opozorili, je minilo že dobro leto od odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije. V postopku za oceno ustavnosti je namreč odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka, 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z ustavo. Ustavno sodišče je odločilo, da mora Državni zbor ugotovljeno protiustavnost odpraviti v roku enega leta od objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Ustavno sodišče je ob ugotavljanju neskladnosti določbe o stopnji

sofinanciranja izvajanja javnoveljavnih osnovnošolskih programov med drugim poudarilo, da je osnovnošolsko izobraževanje v Sloveniji obvezno. Starši imajo zato pravico izbrati osnovnošolsko izobraževanje svojih otrok v državni ali zasebni šoli, ki izvajata javnoveljavni osnovnošolski program ali pa kot izobraževanje na domu. V razvid osnovnih šol v Republiki Sloveniji je vpisanih pet zasebnih izvajalcev javnoveljavnega osnovnošolskega programa od skupaj 458 osnovnih šol v Republiki Sloveniji, kar znese okoli 1 % zasebnih šol, ki naj bi ogrozile vseh 458 javnih osnovnih šol.

Krščanski demokrati ponovno ugotavljamo, da je ob takšnem odnosu države do zasebnega šolstva bistveno okrnjena pravica staršev do izbire načina šolanja svojih otrok. Dejstvo je, da od zasebnih izvajalcev javnoveljavnega osnovnošolskega programa le eden prejema 100-odstotno sofinanciranje programa, torej izenačeno z državnimi šolami, ostali pa le 85 % sredstev. Ponovno poudarjamo, da gre za sredstva za zagotavljanje plač in drugih osebnih prejemkov zaposlenih ter za kritje materialnih stroškov dejavnosti in nalog, ki so potrebne za opravljanje izobraževalne dejavnosti. Ustavno sodišče je izrecno poudarilo, da se vloga in posledično odločba ter obrazložitev ne nanaša na naložbe, investicijo vzdrževanje in opremo ter da se ne nanaša na posebne vsebine, ki jih ponujajo zasebne osnovne šole, na primer konfesionalni pouk in drugo. Odločba o neskladju z Ustavo Republike Slovenije se nanaša samo in izključno na različno državno financiranje javnoveljavnih osnovnošolskih programov v različnih šolah, državnih in zasebnih.

Krščanski demokrati vemo, da so zasebne šole obogatitev za slovenski šolski prostor, zagotavljajo tudi minimalno možnost izbire, vplivajo na izboljšanje kakovosti izobraževanje in spodbujajo zdravo konkurenčnost. Predvsem pa so za državo cenejše kot državne šole. Pomemben vidik zasebnih osnovnih šol je tudi v izvajanju različnih pedagoških doktrin, kot so Montessori, waldorfska in druge. Država bi morala spodbujati takšno bogatitev osnovnošolskega prostora pri nas in ravno to ji je Ustavno sodišče z odločbo tudi naložilo.

Seznanjeni smo, da naj bi tudi ministrstvo pripravljalo novelo, ki bi uredila to področje, vendar se bojimo, da bo povzročila nove neenakosti, upam, da naš strah ni upravičen. Poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo obravnavano novelo Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanje podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice, kolegi!

Ustava Republike Slovenije v drugem odstavku 57. člena določa, da je osnovnošolsko izobraževanje obvezno in se financira iz javnih sredstev. Iz tega izhaja, da ustava učencem zagotavlja pravico do brezplačnega obiskovanja obveznega javnoveljavnega izobraževalnega programa. Ustavno sodišče je konec leta 2014 zavzelo stališče, da imajo otroci pravico do brezplačnega javnoveljavnega programa ne glede na to, ali ga izvaja javnopravni ali zasebnopravni subjekt. V skladu s tem je bilo tudi odločeno, da mora država javne izobraževalne programe, ki jih izvajajo zasebne šole brez koncesije, financirati v enakem obsegu kot financira izobraževalne programe, ki so vključene v javno mrežo šol. Današnja razprava je tako na prvi pogled preprosta, namenjena je odločbi Ustavnega sodišča iz leta 2014 ter se s tem osredotoča na vprašanje obsega financiranja zasebnih šol, vendar za Poslansko skupino SMC ta razprava odpira tudi širša vprašanja razumevanja šolstva sploh in še posebej zasebnega.

Zato dovolite, da izpostavim nekaj vprašanj, ki so za našo poslansko skupino, ko se pogovarjamo o tem vprašanju, enako pomembna, kot je pomembna rešitev, ki jo v zakonu o spremembi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja predlagajo v Poslanski skupini SDS. Morda na prvi pogled kontradiktorno stališče, ki ga zavzemamo že od začetka in ki ga danes pravzaprav zagovarjamo že tretjič v tem sklicu, je, da na eni strani podpiramo spremembo ustave na način, da ne bo ogrožena mreža javnih šol, hkrati pa podpiramo uveljavitev ustavne odločbe, vendar obenem dodajamo, da se mora krovni zakon na tem področju dopolniti s pogoji za sprejemanje in izvajanje programov ter financiranja dejavnosti šol. Na to nas, spoštovani in spoštovane, opozarjajo družbene spremembe in procesi, s katerimi smo soočeni, na to nas opozarjajo nedavne izkušnje drugih držav in številne mednarodne študije, ki nas pozivajo k premisleku o celovitem urejanju vprašanj zasebnega šolstva.

Ustavim se nekoliko pri kakovosti. Prvi odstavek 17. člena veljavnega Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja določa, da se vsebina in postopek sprejemanja izobraževalnega programa zasebne šole določi z aktom o ustanovitvi. Izobraževalni program pridobi javno veljavnost, poudarjam pridobi javno veljavnost, ko pristojni strokovni svet ugotovi, da je program v skladu s cilji sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji in da zagotavlja enakovreden izobrazbeni standard. Meril, po katerih strokovni svet ugotavlja doseganje enakovrednega izobrazbenega standarda, zakon ne določa, prav tako v zakonu niso določene zahteve po preverjanju, ali program prispeva k obogatitvi

šolskega prostora. Upravičeno ali celo retorično se lahko sprašujemo, koliko so veljavni oziroma obstoječi programi zasebnih šol razlikujejo od javnoveljavnih programov, ki se izvajajo v javnih šolah na način, da nudijo vsebinsko dopolnitev in bogatitev šolskega prostora. V zvezi s tem dodajamo še, da je treba konkretno izvajanje programov preverjati oziroma evalvirati, ne pa prosto verjeti temu, da bodo vse zasebne šole tudi ali predvsem tiste, ki bodo morebiti nastajale v prihodnje, na vedno ustrezen način vsebinsko dopolnjevale in dograjevale javni šolski prostor in s tem mrežo javnih šol. Dokler namreč ustrezna jamstva za kakovost zasebnih šol ne obstajajo, je skrb za kakovostno javno šolstvo po našem mnenju upravičena.

Spoštovani! Še enkrat poudarimo, da ne želimo rušiti odnosa do zasebnega šolstva v odnosu do javnega, kot je bilo s konceptualnimi izhodišči vzpostavljeno v sredini 90-ih let in ki je predvsem razumljen kot vsebinska bogatitev javnega šolskega prostora. Predlaganemu zakonu, ki se pragmatično osredotoča le na vidik odstotka financiranja, ne bomo izrekli podpore, kar pa še ne pomeni, da danes že večkrat omenjeno rešitev z novelo zakona, ki je trenutno v javni razpravi, ponudilo – ta hkrati izpolnjuje zahtevo Ustavnega sodišča po enakovrednem financiranju in hkrati odpira še druga, s kakovostjo in dodatnimi pogoji za financiranje povezana vprašanja. Ne smemo pa tudi zanemariti dejstva, da še vedno poteka razprava o ustavnih spremembah. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, ministrica z ekipo, kolegi, kolegice lep pozdrav!

Trenutno veljavni ZOFVI bomo, verjetno vsi vemo, o čem govorimo, v 86. členu določa, da se v zasebni šoli, ki izvaja programe iz 1. odstavka tega člena, za izvedbo programa zagotavlja 85 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole. Tako je bilo, ampak po odločitvi Ustavnega sodišča iz 4. decembra 2013, naj bi bile zadeve malo drugače, kajti Ustavno sodišče in ne SDS, Ustavno sodišče je odločilo, da je 1. stavek 2. odstavka 86. člena ZOFVI v delu, ki se nanaša na veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z ustavo ter je določilo, da mora Državni zbor ugotovljeno protustavnost odpraviti v roku enega leta od objave te odločbe v Uradnem listu. Pa smo danes poslušali o prejšnjih odločbah Ustavnega sodišča o podobnih temah, o podobnih temah, spoštovani nasprotniki tega zakona, in ne o istih temah, kajti nobena odločba Ustavnega sodišča ni govorila, prvič, o programih in na področju osnovnega

šolstva in to je ključna razlika in pada vsa vaša teorija in flancanje rožic o tem, kako so predhodne odločbe Ustavnega sodišča govorile drugače.

Veliko je bilo danes že stisnjenega v stališče poslanskih skupin o tem, kako je treba braniti javno in kako zasebno ruši javno. Govorimo o področju osnovnega šolstva. 0,3 % imamo zasebnih šol v Sloveniji. Če 0,3 % zasebnih šol v Sloveniji ruši javno šolstvo, potem spoštovani, spoštovani, imamo ogromen problem v Sloveniji. Kajti potem lahko na vsakem področju 0,3 % nečesa ruši 99,7 % nečesa. Potem imamo spoštovani velik problem. Poseben problem pa bi morali imeti tisti, ki nasprotujete temu zakonu, na drugi strani pa se vaši domači, bližnji ali pa znanci izobražujejo v zasebnih osnovnih, srednjih in visokih šolah, obiskujejo zasebne zdravnike in se poslužujejo vseh ostalih storitev, ki jih zagotavlja zasebna sfera, od gospodarstva in tako naprej.

Tokrat, še enkrat poudarjamo, govorimo o treh zasebnih šolah, kjer je Ustavno sodišče in ne Poslanska skupina SDS odločila, da se mora njihovo financiranje programov izenačiti na 100 %. Danes padejo tudi vse tiste maske, kako govorimo, ja osnovna šola je obvezna in jo financira država. Obvezna ja, ampak vsi tisti, ki ste starši – osnovno šolo financira država, verjetno bi vsi ploskali in bili takoj za ta korak, če vam ne bi bilo treba nič plačati, to, kar govori ustava, da je osnovna šola obvezna in jo plača država.

Ampak na področju zasebnih osnovnih šol je država v plusu, kajti država financira samo programe, investicije pa, da se bodo tisti, ki izpolnjujejo določena pravila, ki jih določi Svet Republike Slovenije za šolstvo – in on je tisti, ki pove, ali imamo lahko še kakšno šolo, ki naj bo verska, cerkvena, katoliška, muslimanska ali pa čisto privatna, zasebna osnovna šola Janeza Novaka iz ne vem kje, ki želi imeti program, javnoveljavni program, in je sam pripravljen investirati v stavbo in v opremo. Ustavno sodišče o tem ne govori; Ustavno sodišče govori samo o financiranju programov. Skratka, če bi bila še kakšna zasebna osnovna šola več, bi bila država v plusu, predvsem pa občine, ki sedaj zasledujejo cilje, da imajo otroci v njihovi občini dobro šolo, da šola ni zgrajena pred drugo svetovno vojno, da se strop telovadnice ne podira na te otroke in tako naprej. Država in občina bi bili v plusu. Ampak socialistična miselnost te države je: vsi enaki, vsi revni in vsi pod eno indoktrinacijo bivšega sistema. Ja, in zato torej danes naš tretji poskus.

V prvem poskusu takoj po odločbi Ustavnega sodišča je ministrstvo reklo, imamo eno leto časa, nikamor se nam ne mudi, bomo mi tako rešili, kot to veva odločba Ustavnega sodišča. Pa je po roku enega leta, ko je predsednik Vlade očitno analiziral, razmišljal, pa verjetno še kaj drugega delal, vendar nič konkretnega, bilo rečeno, še malo, pa bo, ker moramo sistemsko zadeve urediti. Danes, po enem letu in štirih

mesecih, je ponovno isti odgovor vlade pod vodstvom Mira Cerarja, ki pravi, še malo, pa bo, ko bo. Skratka, mislim, da je razmišljanje Poslanske skupine SMC v nekem razumskem delu koalicije še neko odločanje o tem, ali zasledovati liberalno miselnost ali socialistično. Upam, da ne bodo izbrali pragmatične miselnosti, to pa je, bolje, da ne naredimo nič in počakamo do konca mandata te vlade.

Zakaj, spoštovani, tak uvod? 19. april, dva dneva nazaj: "Predsednik Vlade Miro Cerar na obisku v Zavodu svetega Stanislava obljubil izenačitev financiranja javnih in zasebnih osnovnih šol. Predsednik Vlade Miro Cerar danes obiskal Zavod svetega Stanislava, v okviru katerega delujeta zasebna osnovna šola in gimnazija. Obisk je bil zanimiv predvsem z vidika aktualne debate o financiranju zasebnega šolstva pri nas. SMC se je nedavno postavila na stališče, da je treba odločitev Ustavnega sodišča čim prej uveljaviti, a se obenem zavzela tudi za spremembo ustave." Skratka, ali liberalno, zdravorazumsko spoštovati odločitev Ustavnega sodišča ali pa v neki socialistični manifestaciji spremeniti ustavo, zato da narediš obvod veljavne ustave. "Premier Cerar je najprej obiskal osnovno šolo Alojzija Šuštarja. Zanimivo je, da so mu mnogi otroci zaupali, da so njihovi starši zaposleni na vladi oziroma njenih službah." Šment, kajne, pa imamo problem! "Sogovornika, torej predsednik Vlade in direktor zavoda, sta se dotaknila tudi vprašanja sofinanciranja zasebnih osnovnih šol. Dr. Globokar je pri tem spomnil, da učenci zasebnih osnovnih šol predstavljajo 0,2 % vseh šolajočih se otrok." 0,2 %! In kaj je povedal predsednik Vlade, moralna, ustavna in ne vem kakšna avtoriteta te vlade in te države: "Cerar je dijakom zaupal stališče SMC, da je treba odločitev Ustavnega sodišča nemudoma uveljaviti." 19. aprila je predsednik Vlade povedal, da "je treba odločitev Ustavnega sodišča nemudoma uveljaviti." In potem je nadaljeval: "Ministrica za šolstvo je pohitela, da bi bil zakon čim prej sprejet. Zadeva bo v javni obravnavi, nato gre v parlament, naša stranka jo bo seveda podprla, v Vladi pa se bom potrudili, da bi dosegel soglasje tudi z ostalima dvema strankama, morda tudi v širšem političnem prostoru." Spoštovana ministrica, če imate problem v koaliciji, pridite v opozicijo, pa dobite stoodstotno podporo glede uveljavitve odločitve Ustavnega sodišča.

Dotaknil bi se tudi razprave v Državnem zboru, ampak o tem v nadaljevanju. Naslednja stvar. Svet SMC je 5. aprila razpravljal o financiranju šolstva in sprejel sklep: "Svet SMC podpira spremembo ustave, ki bo zagotovila jasno razmejitev med javnim in zasebnim šolstvom, tako da ne bo ogrožena mreža javnih šol," s čimer se v Poslanski skupini SDS popolnoma strinjamo, da vsaj na področju šolstva še lahko ločimo med javnim in zasebnim, ker vi to marsikje mešate. "Ker ustavna razprava še poteka, Svet SMC," torej predsednik Vlade pa tista združba, ki je po vašem statutu zbrana v

Svetu SMC, "podpira čimprejšnjo uveljavitev ustavne odločbe, pri čemer se sočasno ZOFVI dopolni s pogoji za sprejemanje in izvajanje programov ter financiranje dejavnosti šol," in to pojasnijo, "SMC se zavzema za kakovostno in dostopno javno šolstvo," kot mi vsi skupaj. "Zasebno šolstvo razumemo kot obogatitev šolskega prostora", zapišejo. Zasebno šolstvo razumemo kot obogatitev šolskega prostora. Torej predlagam, da tako tudi glasujete. In 19. aprila pride v Državni zbor mnenje o predlogu zakona ZOFVI s strani Vlade – Vlada predlogu zakona nasprotuje. Dva dni po tistem, ko predsednik Vlade reče, da je treba odločitev Ustavnega sodišča nemudoma uveljaviti, Vlada napiše, isti predsednik Vlade – mislim, da je še vedno, ne, upam, mislim vsaj, drugače povejte – , da predlogu zakona Vlada nasprotuje, ker je bil že isti zakon in seveda ga ne podpirate in kako je treba nekako drugače, iz drugih sistemskih razlogov narediti še neke druge elemente v zvezi z delovanjem novoustanovljenih zavodov in tako naprej. In pišejo, "navedeni elementi delovanja zasebnih šol so že upoštevani pri pripravi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah nove ZOFVI, ki je v fazi priprave." In pogledajte šment, 20. 4, torej včeraj, en dan po tistem, ko je predsednik Vlade obiskal osnovno šolo, dobimo predlog novele ZOFVI. Ampak šment, o odločbi Ustavnega sodišča ne duha ne sluha. Bomo čakali še en mesec, dva meseca, pol leta, eno leto, konec mandata, eno zdravo razumsko vlado, da bomo dobili ZOFVI, kjer bo generalni sekretar Vlade po naročilu moralne in ustavne avtoritete predsednika Vlade rekel, ja, končno je dozorel čas, da sledimo odločbi Ustavnega sodišča. Ampak ne. Po letu in štirih mesecih dobimo ZOFVI, kjer pa o odločbi Ustavnega sodišča ne bu ne mu. Ukvarjajo se z nekimi evidencami tri četrtine zakona.

Še dve stvari za zaključek. Predsednik Ustavnega sodišča, "politika odlaga odločbe Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja." Ne! Trenutna vlada odlaga odločbe Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja, pa krši ustavo pri poslanskem mandatu, pa krši ustavo pri fiskalnem pravilu in krši ustavo pri nesprejemanju odločbe Ustavnega sodišča glede zasebnega šolstva. Celo več, predsednik Miroslav Mozetič je opozoril, da politika v zadnjih dveh letih enostavno odlaga z izvršitvijo odločb Ustavnega sodišča in ima občutek, da politika odlaga z odločbami, ker se z njimi ne strinja, kar pa je zanj in z vidika pravne države zelo problematično, zlasti če je neizvršitev pogojena politično ali ideološko. Kdo se gre torej politični in ideološki boj? Ustavno sodišče ali, predvsem, levi del pa tudi sredinski del tega Državnega zbora. Kot klofuto Ustavnemu sodišču dobimo nek zbornik Komu je napoti kakovostno javno šolstvo? Nikomur ni, ker je zasebnega dobre procent v naši državi in dobimo še zahtevo Poslanske skupine SD, ki želi narediti obvod veljavne ustave in črtati zasebno šolstvo. Enkrat sem že na Ustavni komisiji rekel, da spoštovani,

če boste črtali zasebno šolstvo, predlagam, da črtate še zasebno zdravstvo, pa verjetno na koncu tudi zasebno lastnino.

Da zaključim. Spoštovani! Glede na članek o tem, kako predsednik Vlade obljublja nemudoma izvršitev odločbe Ustavnega sodišča in glede na to, da je novela zakona tega ne dela, bo iz glasovanja razvidno več stvari. Ali je predsednik Vlade Miro Cerar lažnivec, je potreben ustavne odločbe zaradi nespoštovanja odločb Ustavnega sodišča, ali predsednik Vlade eno govori in drugo dela? Odgovor bo dalo današnje glasovanje.

Ob tej priliki pa še dve vprašanji: Kje je borec za učence in učitelje Branimir Štrukelj? In zadnje vprašanje: Je javno šolstvo resnično brezplačno? Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo ima predlagateljica gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Naprej kar se tiče mnenj poslanskih skupin. Vsi govorijo o izenačitvi javnega in zasebnega v smislu seveda financiranja, kar je tudi tema in da gre ... Ne vsi, ampak kar nekaj razpravljavcev pa govori o tem, da je to samovolja SDS. Še enkrat poudarjam, ne gre za samovoljo SDS in ni Slovenska demokratska stranka oziroma poslanci nismo mi tisti, ki smo pisali odločbo Ustavnega sodišča. In danes se postavlja vprašanje, zakaj sploh imamo Ustavno sodišče, če koalicija ne upošteva popolnoma nobenih določil Ustavnega sodišča. Včeraj v bistvu tudi na nek način, bom pa danes jaz rekla, je simbolično poteptala voljo ljudstva, referendumu in Ustavnega sodišča, danes ne priznava Ustavnega sodišča in poslanec Desusa se pa sprašuje, kam bi pa prišli, kakšno pravno državo bi pa imeli, če bi to naredili. Kakšno pravno državo oziroma kakšne poslance, koalicija pa imamo, da ne upoštevajo Ustavnega sodišča oziroma odločbe Ustavnega sodišča? To je prvo vprašanje. In da v bistvu zanikajo odločbo Ustavnega sodišča, ki je bila sprejeta decembra 2015, da je treba zasebne šole, ki izvajajo javnoveljavni program – še enkrat poudarjam, javnoveljavni program osnovnih šol –, financirati 100 %. Imamo tudi zasebne šole, ki za to niso zaprosile, ker ne izvajajo javnoveljavnega programa in se financirajo same v celoti in seveda s prispevki staršev. To je ena zadeva. To je ena zadeva.

Druga zadeva, treba je vedeti, da ni res, da se bodo zasebne šole, ki izvajajo javnoveljavni program, financirale v 100 %, torej v celoti. Kajti zakon že danes določba in to Ustavno sodišče oziroma tisti, ki so dosegli svoj prav na Ustavnem sodišču, tudi ne zanikajo, da se zasebnim šolam po 86. členu ne omogoča javnofinančnih sredstev za naložbe, investicijsko

vzdrževanje in opremo. Torej, še enkrat, gre za financiranje programov in ne investicij in ne opreme, nobenih naložb – vse to zasebne šole za to pridobijo same denar.

Nadalje, javno šolstvo, katerega tako pravite, da je ogroženo s strani petih šol na področju osnovnega šolstva, z manj kot procentom učencev in dijakov v zasebnih šolah, je varovano v 87. členu ZOFVI, kjer lepo piše, da tam, kjer je ogroženo javno šolstvo oziroma javna šola, se ne sme ustanoviti zasebne šole. Tega pa nihče od koalicije ne pove, da obstaja še 87. člen ZOFVI, ki ostaja nespremenjen. Torej, če govorite, strašite ljudi – pa je zadnjič eden od koalicijskih poslancev dejal, da ne mara, da se straši ljudi –, da bo zasebno šolstvo prevladalo nad javnim šolstvom in da ogroža javno šolstvo, potem povejte zadevo v celoti. Povejte, da se bo 100 % financiral program, izvajanje programa, ki ga potrdi strokovni svet na ministrstvu in da se ne financirajo materialni stroški in tako naprej in da je v 87. členu javno šolstvo v bistvu varovano.

Ko je bilo govora, da v ZOFVI, mislim da v 17. členu, nikjer ni so napisana merila za javnoveljavne programe. Ja, kam bi pa prišil, če bi vsa ta merila zapisali v zakon? Zakon je lahko potem na 150 straneh z ne vem kolikimi člani. Za to obstajajo pravilniki, ki jih sprejme strokovni svet, merila, ki jih sprejme strokovni svet, strokovni svet potrjuje ministrstvo, vlada in tako naprej. Torej so varovala zadaj, torej so merila in gospod Tabakovič, če ne verjamate ministrstvom prej pa ne sedaj, da ta merila niso dovolj dobra, potem imate vse vzvode, da ta merila spremenite. Vse vzvode imate. Kar tudi delate, veselo, ne samo na področju šolstva, delate tudi kje drugje, pa to je druga tema, do katere bomo tudi kmalu prišli.

Torej, kje je pravna država oziroma kakšno pravno državo bi imeli, če bi spoštovali Ustavno sodišče? Torej, še enkrat vas vprašam, kje pa smo da po letu in štirih mesecih pa ne upoštevamo Ustavnega sodišča? Vedno sem rekla, da je nesmiselno govoriti o zasebnih in javnih šolah, govorimo o dobrih in slabih šolah. Govorimo o šolah, ki danes – recimo, na področju javnega šolstva nimamo konkurence, ni nobene konkurenčnosti. In kaj potem rečejo ravnatelji? Ja ne, zdaj pa 100 % želite financirati zasebne šole, saj nam bodo ja vsi dobri učitelji ušli! Potem se je pa treba vprašati, zakaj bodo ušli. Zakaj ne bodo želeli več delati v javnih šolah? Zaradi česa? /oglašanje iz dvorane/ Prosim? To je tudi vprašanje. Tega se bojijo, da bodo šli, ker bomo dobili konkurenco, ker bomo imeli malo boljše šole oziroma jih že imamo. In pravite, da nekateri – ne vem, kdo od poslancev je dejal, da današnje javne šole osnovne šole, verjetno je mislil tudi srednje, niso ideološko obremenjene. O tem pa lahko naredimo še posebej razpravo, da javne šole niso ideološko obremenjene.

Ali ni to bremenitev oziroma ideološko obremenjeno, da imamo proslave z otroki,

oblečenimi v pionirčke? Ali ni ideološko obremenjeno to, da se na Šubičevi gimnaziji najprej povabi osamosvojitelja Krkoviča in ga se potem zavrne pod pritiski? Ali niso ideološko obremenjene tiste fakultete in šole, ki so v času referendumске kampanje v mesecu decembru delile letake za referendum? Ali niso ideološko obremenjene tiste šole, ki imajo profesorje, ki so napeljevali v času referenduma, da se glasuje za in tako naprej in tako naprej? Da ne govorim o tem, recimo, da se vam ni treba bati za zasebne šole. Namreč če greste v nekaterih osnovnih šolah k pedagoginjam, nimajo enega prospekta za zasebno gimnazijo oziroma srednjo šolo. Otroci sploh za te šole veje ne. Ko potem starši rečejo doma, kaj pa, če bi mogoče poskusil, ne vem, to gimnazijo Antona Martina Slomška, te debelo gledajo. A za nuno naj grem? To je tisto cepljenje, ki že vnaprej diskreditira zasebno šolo, ker je ustanovljena s strani, lahko rečemo, cerkve, izvajajo pa javnoveljavni program. In pravite, da samo minimalne standarde zagotavlja.

V rokah imam predmetnik dveh javnih šol in ene zasebne. Pregledala sem učne ure oziroma število teh učnih ur, slovenščina polno, matematika polno, angleščina več kot javna šola, spoznavanje okolja polno, družba polno, zgodovina več kot javna šola, geografija polno, naravoslovje polno, narava in tehnika dodatek, kemija polno, biologija polno, fizika polno – govorim za zasebno šolo – praktikum dodatno, glasbena umetnost, likovna umetnost več obedve, spoznavanje vere – to je pa problem. To je pa dodatek, ki pa moti verjetno! Domovinska in državljanska kultura v redu, šport, klasična kultura posebej, zraven dodatno obvezni izbirni predmeti in tako naprej, polno. Eno osnovno šolo zasebno in dve javni sem primerjala po predmetniku, ki je javno objavljen na njihovih spletnih straneh. O gimnazijah ne bom, imam tudi gimnazije, ampak gimnazije danes niso v bistvu predmet te razprave.

Mene zanima, zdaj v tem času, ker je pa ministrica rekla, da pa je že na E-demokraciji objavljena sprememba ZOFVI, sem si to spremembo pravkar natisnila. Moram povedati sicer, da v celoti ne, ampak seveda pregledala pa tisti člen, ki govori o financiranju, pravi pa takole: "86. člen se spremeni". V 2. odstavku je zapisano tako: "Zasebni osnovni šoli se za izvajanje programa devetletne osnovne šole, ki je pridobil javno veljavnost, zagotavlja 100 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje obveznega programa javne šole." Torej 100 % financiranje, če se je vse b. p. "Zasebnim šolam, ki izvajajo druge izobraževalne programe iz 1. odstavka tega člena, se za izvedbo programa zagotavlja 85 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole." Ostaja zapis: "Zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, investicijsko vzdrževanje in opremo." Lepo. Torej, zasebnim šolam, ki bodo imele javnoveljavni program, tako kot so

standardi, normativi za osnovne šole po strokovnem, torej ko bo strokovni svet na ministrstvu to potrdil, lahko dobijo 100-odstotno financiranje. Potem pa pridemo do 9. člena. 9. člen pa pravi: "Uporaba določb. Določbe tega zakona se ne uporabljajo za šole, ki so bile ustanovljene pred njegovo uveljavitvijo." Torej, šole – to si pa jaz tako razlagam –, ki pa so danes, to so te današnje, pa ne bodo stoprocentno financirane, bodo pa 85. Tako si po hitrem pregledu razlagam ...

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Prosim ...

JELKA GODEC (PS SDS): ... gospod Han, ministrico bom pozvala, da če lahko, ker je to tudi v javni razpravi, tudi mogoče danes pojasni zadeve. Lahko pa tudi vi, če ste bili sopisatelj tega, soustvarjalec tega zakona. Me pa zelo čudi, da bi bili, glede na to, da je stoprocentno financiranje zapisano ...

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Han, prosim ...

JELKA GODEC (PS SDS): Moje vprašanje je, zakaj diskriminiramo šole, ki so danes ustanovljene. Če si narobe razlagam, prosim ministrico oziroma predstavnike Vlade, da to razložijo, bom z veseljem te razlage sprejela. Zanima me pa še nekaj, gospa ministrica, ker ste tukaj, dejali ste, dobesedno ne bom ponovila, ampak glede na družbene razmere, ki so se danes pojavile in se pojavljajo v Evropi, nekako tako, je treba nekatere elemente, ki so povezani z družbenimi razmerami v zakonskih in v podzakonskih aktih urediti. Mene zanima, za katere elemente gre in na kaj ste pri tem mislili, kajti po vsem tem bomo tudi videli, katere zasebne šole bodo v prihodnje lahko stoprocentno financirane.

Takole bi rekla, po teh vaših odzivih poslanskih skupin, stališč, je jasno, da koalicija ne želi spoštovati Ustavnega sodišča, več kot jasno, in da se zelo boji konkurenčnih zasebnih šol. Označuje jih, da so zasebne, so verske in politično ustanovljene, česar nihče ne bo zanikal, seveda ne, in da so javne šole ideološko neobremenjene. Bi bilo zanimivo na matičnem odboru za izobraževanje tudi to temo odpreti o ideološki neodvisnosti javnih šol. Torej, gospa ministrica, vas pa glede na to, da imate še čas oziroma da niste niti še odgovarjali, da odgovorite na ta 9. člen oziroma na ta novi predlog ZOFVI, ki ga je obljubil tudi gospod Cerar, ko je obiskal zasebno šolo, hkrati pa jasno povedal, da ne pristaja na spremembo ustave, kot jo je predlagala SD. Mislim, da vas čaka nekaj usklajevanj glede tega. Pa, kateri družbeni elementi so tisti, ki vplivajo danes, oziroma elementi, ki jih je treba spremeniti glede na družbene razmere. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport. Pripravi naj se mag. Matej Tonin.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala, predsedujoča

Da pojasnim 9. člen, uporabo določb. Prvi stavek se nanaša na 17. člen, torej na spremembo z vidika standardov kakovosti, to je bilo tudi vaše vprašanje, kateri so tisti instrumenti in procesi, ki jih dopolnjujemo v primeru ustanavljanja šol v prihodnje. To je odziv na spremenjene družbene procese in predvsem, lahko rečemo, izkušnje ne le okoliških, ampak tudi širše evropskih držav. Medtem ko drugi odstavek, to je obrazložitev v 9. členu glede uporabe določb, pa se seveda nanaša na financiranje. Vemo, da že sedaj velja ustavna odločba in določilo zakona.

Tako upam, da s tem pojasnujemo, da ne bo kako narobe razumljeno. Prvi del standardi kakovosti, torej ne za nazaj, ker jih za nazaj ne moremo zahtevati, medtem ko financiranje za naprej, ker je to predlog spremembe glede ustavne odločbe, in sicer že prej zavezanost financiranja v skladu z zakonom.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospa Vesna Vervega, za njo gospod Matjaž Han.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dober dan.

Če pogledate natančno 57. člen Ustave Republike Slovenije, potem lahko iz njega jasno razberete, da je osnovna šola v Sloveniji obvezna in da je treba osnovno šolo financirati iz javnih sredstev. To je nesporno, jasno dejstvo.

Če poskušam biti čim bolj plastičen, v Sloveniji imamo osnovne šole, kjer na eni strani je treba skrbeti za program in na drugi strani je treba skrbeti za zidove. Če sem še bolj natančen, program predstavljajo učitelji in vsi tisti, ki program izvajajo, na drugi strani zidovi predstavljajo zgradbe, osnovne šole in podobne stvari. Torej, treba je zagotavljati sredstva za plače učiteljev in na drugi strani sredstva za vzdrževanje tega objekta.

Konkretno imamo v Sloveniji danes 458 osnovnih šol, ki so javne, in 5 zasebnih šol. Tako da si znajo ljudje predstavljati, o kakšnem viharju v kozarcu vode govorimo. Levica in nekateri njihovi sopotniki imajo strašanske strahove, kaj bo teh pet šol v primerjavi skoraj s petstotimi povzročilo neke travmatične spremembe. Upam, da se vsaj pri primerjavi teh številčk vidi, da ne gre za nek realen problem, ampak gre za ideološko potenciran problem.

Danes ima teh 458 osnovnih šol praktično v celoti zagotovljena javna državna sredstva. Na podlagi 57. člena Ustave, ki sem ga citiral, je za teh 458 šol država dolžna

zagotavljati denar za plače učiteljev in denar za vzdrževanje teh osnovnih šol. Torej skupaj država in občine, torej gre iz javne vreče, iz javnih sredstev se za 458 osnovnih šol zagotavlja ves denar. Potem pa imamo 5 zasebnih šol, kjer pa se danes zagotavlja denar zgolj za plače, in to ne v celoti, ampak v 85 %, medtem ko so pa za skrb za zidove oziroma za investicije v same stavbe pa zasebne šole odgovorne same oziroma njihovi ustanovitelji.

Torej, v skladu z ustavo bi morali biti vsi državljani, pa tudi vsi otroci, enakopravni in to je ugotovilo tudi Ustavno sodišče. Če je osnovna šola obvezna in če se enim financira javni program, potem se ga mora tudi drugim. Vseh teh pet osnovnih šol, ki so zasebne, izvajajo javno priznan šolski program. Mislim, da bi tisti, ki najbolj zagovarjajo načelo enakopravnosti in enakosti, morali razumeti, da za enako delo, za enak program sledi enako plačilo. To je najbrž vsakemu jasno in je težko razumeti levo stran, da temu nasprotuje.

Je pa tukaj še neka pomembna razlika, da otroci in seveda starši, ki obiskujejo zasebne šole, niso v popolnoma enakem položaju kot otroci, ki obiskujejo javne šole, ker pri javnih šolah je vse v celoti financirano iz javnih sredstev, pri zasebnih šolah pa stvar skrbi za samo šolo, za infrastrukturo, za učilnice, če želite za same klopi, skrb ustanovitelja šole. Da ne boste rekli, da govorim o šifrah, bomo govoril o konkretnih oprijemljivih zadevah. Recimo, Osnovna šola Alojzija Šuštarja, kjer je ustanovitelj Cerkev; Cerkev je dolžna, da skrbi za mize, stole, streho, okna, ogrevanja, za vse stvari. V primeru javnih šol ta strošek nosimo vsi mi preko proračunov občin in države. Tukaj je ena temeljna razlika, ko nekateri govorite, češ, kako bomo zdaj privatnikom in privatnim ustanoviteljem osnovnih šol omogočili neko bogatenje in ne vem kakšne vse nesmisle. Naj zelo jasno še enkrat povem, da strošek samega objekta je na strani ustanovitelja in bo tako ostalo tudi v prihodnje. To je zelo pomembna stvar, ker marsikdo misli, da se mi v opoziciji oziroma desni del tega parlamenta bori za to, da bi na breme države oziroma na državne stroške prenesli tudi vzdrževanje teh objektov. Ne. Mi se za to ne borimo in vsaj, kar se tiče vzdrževanja teh objektov, vse ostane isto, kot je. Še vedno bodo morali starši ali pa ustanovitelj zasebnih šol zagotavljati denar za vzdrževanje objektov. Kaj se mi zavzemamo, in tukaj smo na isti strani kot Ustavno sodišče, je, da če nekdo izvaja javno priznan program, mora za isti program dobiti enako plačilo. To je ne nazadnje odločilo tudi Ustavno sodišče in je res neverjetno in zanimivo poslušati borce za enakopravnost in za enakost, kako z vsemi mogočimi argumenti poskušajo zanikati to dejstvo, da je treba za enak program zagotoviti enako plačilo. Zelo preprosta in enostavna zgodba.

Seveda se je pa ta zgodba spolitizirala do skrajnosti zaradi političnih interesov oziroma zaradi nekaj všečnih političnih točk Socialnih

demokratov, Desusa in vseh tistih, ki so podpisali oziroma so predlagali na hitro ustavne spremembe, da bi zaobšli odločbo Ustavnega sodišča, češ Ustavno sodišče je reklo za enak program enako plačilo, levica pa hoče z nekimi ustavnimi triki to odločbo zaobiti. Realno pa ni nobene podlage v tem. Gre za zgolj ideološko borbo proti nekaterim osnovnim šolam in čisto nič drugega, ker nihče me ne more prepričati, da pet osnovnih šol v Sloveniji, ki so v zasebni lasti, lahko ogrozijo delovanje 458 osnovnih šol. Danes imamo vsi skupaj priliko, da vendarle to krivico, ki se številnim otrokom in njihovim staršem že vsa ta leta dogaja, ko niso bili ti programi v celoti financirani, da vendarle to krivico popravimo.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vesna Vervega, pripravi naj se gospod Matjaž Han, za njim gospod Saša Tabaković.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednica. Spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Znanje je javno dobro in odgovornost vsakokratne oblasti je, da zagotovi kakovostno izobraževanje. Pred nekaj dnevi sem prebrala zanimiva stališča ravnatelja neke osnovne šole, ki je govoril o tem, kakšno vlogo bi morale imeti posamezne institucije v šoli in kako bi morale vplivati na šolo. Verjamem, da nekatere rešitve, o katerih bom govorila, govorijo ali pa gredo tudi v to smer. Povzela bom eno od stališč.

Šola so učitelji in učenci, starši pa so obiskovalci šole. Šola niso inšpekcije ministrstva, zavodi, agencije, vse te ustanove morajo s svojim delom le zagotoviti, da šola avtonomno in strokovno deluje. Zelo, bi rekla, zanimivo razmišljanje. Pravzaprav delujejo v šoli. Kot smo že danes slišali, vpliv aktualnih družbenih sprememb v šolstvu je dejstvo, s katerim se že srečujemo. V mislih imam predvsem te migracijske tokove in integracijo teh otrok v naš šolski sistem. Res pa je, da leta 2001, da je Ustavno sodišče presojalo 72. člen ZOFVI, ki govori o avtonomiji šolskega prostora, vendar sodišče je tudi zapisalo – o tem je prej govoril tudi gospod Lisec –, da pomislek staršev otrok, ki pošiljajo otroke v zasebne šole, da so njihovi otroci v neenakopravnem položaju v primerjavi z otroki, ki obiskujejo javne šole, ni utemeljen. Zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, je v polju njegove proste presoje. Torej, to je bilo stališče Ustavnega sodišča leta 2011. Razlika med to in tisto ali pa to pred kratkim iz leta 2014, bi rekla, je prav tako odraz nekkih sprememb v družbi, ki sem jih omenjala malo prej.

Sama pa ocenjujem, da je naša država do sedaj za delovanje zasebnih šol, bi rekla, ustrezno ustvarila pogoje oziroma vzpostavila te možnosti na ustrezni ravni. Se pa mi pri tem odpira še eno vprašanje. V javne šole lahko svoje otroke vpišejo vsi starši. Ali so vpisni pogoji enaki tudi

na zasebni osnovni šoli, ne samo na papirju, ampak tudi v praksi? Kdo nam zagotavlja nediskriminatorno obravnavo otrok ob vpisu, tako v javno kot zasebno šolo? Leta 2014 je Ustavno sodišče torej ugotovilo neustavnost samo drugega odstavka 86. člena, ni pa ugotavljalo neustavnosti drugih členov, – tistih, ki urejajo razmerje med javnim in zasebnim na drugih področjih. Recimo člena, ki opredeljuje kriterije za vpis v razvid, pa potem 17. člena, ki govori o sprejemanju programov zasebnih šol, potem zahtevo po določenem deležu redno zaposlenih pedagoških delavcev, ki ga obravnava 86. člen. Potem vprašanje šolnin, varovanje javne mreže šol in podobno. Torej višina financiranja ni edini kriterij, ki ga je pri delovanju zasebnih šol treba upoštevati.

Glede na to, da je predlog zakona že bil dvakrat obravnavan tukaj, in menimo, da je pomanjkljiv, bomo verjetno ponovili še marsikateri argument iz prejšnjih ali pa razpravo iz prejšnjih obravnav tega zakona. Že od leta 1996 so z jasno zakonsko ureditvijo vzpostavljeni mehanizmi, ki so omogočili in tudi regulirali ustanavljanje zasebnih šol in njihovo razmerje z javnimi. Tako zasebne šole bogatijo javno šolo, staršem pa omogočajo večjo izbiro in dopolnjujejo javno šolsko mrežo. Torej tukaj bi rada samo povedala, da ni ali pa v naši poslanski skupini nikoli nismo govorili o tem, da zasebne šole ogrožajo javno šolstvo ali javno šolo, kvečjemu bogatijo.

Kako smo do sedaj preverjali, ali so te dodatne vsebine na neki zasebni šoli bogatile in dopolnjevale javni veljavni program oziroma kako so vplivale na kakovost pridobljene izobrazbe? Res, da to določa 17. člen, torej določa, da se spremlja, ne pa tudi evalvira program. Torej, to je tudi vprašanje, ki bi ga bilo dobro urediti v novem zakonu ali pa novem predlogu zakona. Ministrstvo je torej pripravilo predlog, ki je v javni obravnavi, zato ga še vedno nimamo na mizi v Državnem zboru. Torej je še vedno v javni obravnavi in vprašanje ni enostavno, treba ga je gledati iz širšega zornega kota in o tem bomo še verjetno imeli možnost razpravljati. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Han, pripravi naj se gospod Saša Tabaković, za njim gospod Jožef Horvat.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica.

Glede na dvorano in prisotnost – toliko o borchih za javno šolstvo. Moram reči, da mi ta razprava prav pride, da sploh slišim nekatera stališča nekaterih strank, ker enostavno po letu in pol, odkar je zadnje Ustavno sodišče oziroma zadnjih pet ustavnih sodnikov odločilo to, kar je odločilo, ne vem točno, kakšno je stališče posameznih strank razen to, da je zdaj

razveselila Vesna, ki je jasno povedala, kaj si misli.

Zdaj pa dve stvari. Mislim sem, da sem s Tomažem Liscem prijatelj, ko se večkrat dobiva kje, pa vidim, da ga ta socializem in komunizem in ne vem kaj zelo moti, ampak nalogo svojo je opravil pa za odlično za svojega šefa.

Nekaj bi rekel, mi tega zakona seveda ne moremo podpreti, kljub temu da razumemo Slovensko demokratsko stranko inv tem primeru tudi Novo Slovenijo. Ne moremo ga podpreti najprej iz enega preprostega razloga, vi veste, da smo socialni demokrati prvopodpisani pod spremembo Ustave, 57. člena. Odločili smo se pa enostavno in preprosto, zato ker je to seveda možnost, in drugo, zato ker je dejstvo, da smo imeli v preteklosti – in v temu primeru tudi spoštujemo Ustavno sodišče – v preteklosti dve odločbi Ustavnega sodišča, ki prva z devetimi ustavnimi sodniki govori drugače in jasno pove, razmeji javno in zasebno šolstvo in da se zasebno šolstvo financira, koliko procentov da v bistvu na nek način zakonodajalec oziroma zapiše zakonodajalec. To, zdajšnje Ustavno sodišče, je pa – zanimivo, s preglasovanjem petih sodnikov proti štirim – zadevo vrnilo zakonodajalcu, da mora zakonodajalec v bistvu spremeniti zakon in financirati zasebno šolstvo 100-odstotno.

Še enkrat, spoštujemo Ustavno sodišče, vendar, najprej se je treba, spoštovani, vprašati, ali je pravično in prav, da država financira dva različna programa na enak način oziroma v isti višini. Jaz mislim, da ni prav. Torej, za moje pojme, če gremo s tem zakonom in pa to, kar zdaj pripravlja Ministrstvo za šolstvo in je ta zakon v javni obravnavi, v bistvu po mojem daje zasebniku še več, kot bi mu bilo treba dati. Zakaj?

Še enkrat, to ni kaprica Socialnih demokratov in nekega socializma, ampak je to priznanje, kot sem že rekel, iz dveh različnih sodb; ena 2001, druga v lanskem letu. Dopuščamo, da Ustavno sodišče odloči drugače, ampak mi drugače ne vidimo zadeve, kakor da se jo reši, da jasno zapišemo v ustavo, kaj smo zapisali. Kaj mi – tudi zaradi javnosti – mislimo zapisati v ustavo, če bomo dobili seveda 60 glasov in s tem ne mislimo zasebnim šolam nič vzeti. Napišemo samo to, to kar je prej povedal Matej, samo dopolnimo – osnovno izobraževanje je obvezno in se v javnih šolah financira iz javnih sredstev. Pod pogoji in v višini, kot to določa zakon, se lahko iz javnih sredstev sofinancirajo tudi zasebne osnovne šole. Pika! Mi izdaj financiramo programe v višini 85 %. Vam moram povedati, da smo v vrhu vseh evropskih držav. Ne čisto v vrhu ampak v prvi polovici. Toliko o tem, da želimo zasebnike na nek način, ali pa njihovo idejo, rušiti.

Dejstvo je, da imajo nekatere programe zasebne šole in nekatere pogoje podnormirane, s tem, upam, da se vsi strinjate, to sem že večkrat poudaril. Lahko še enkrat preberem, ampak se mi ne zdi pomembno. Tako, kar se

tega tiče, moram reči, da Socialni demokrati mislimo, da imamo odlično javno šolstvo v Sloveniji, drži, da imamo več kot 452 osnovnih šol in še kar kopico nekih podružničnih šol, to je vse skupaj cirka 800, da vsak otrok lahko pride v javno šolo, vsakemu otroku naše osnovno šolstvo, naše javno osnovno šolstvo da dobro popotnico za naprej v življenje in se mi zdi, da je to zelo pomembno. Pri zasebnem šolstvu pa se mi zdi ključna težava in ključna razlika to, da ima vsak zasebnik – teh pet zasebnih šol – možnost, da ko potrka starš in bi želel svojega otroka pripeljati v to osnovno šolo, se lahko ta vrata zaprejo. Ne vem, ali so se kdaj zaprla, lahko se zaprejo. Kam naj potem ta otrok gre? Kam naj gre ta otrok? Zato mislim, da je teh 85 % tudi zaradi te zadeve dovolj visok procent, da lahko brez problema financirajo.

Draga Jelka, ti si prej razlagala in se spraševala, kaj to ministrstvo pripravlja. Jaz si pa ravno obratno razlagam – pa upam, da nam bodo povedali. Oni mislijo zdaj tem petim osnovnim šolam – ena ima sicer koncesijo in se že zdaj financira 100-odstotno, waldorfska, v redu, vse ostale nimajo –, tem petim šolam zakleniti na takšen način, da bodo 100-odstotno financirane, vsem ostalim pa postaviti hude pogoje, da nikdar več ne bo mogel noben zasebnik odpreti zasebne šole. Tudi jaz imam kakšne pomisleke kdaj. Se pravi, tem cerkvenim šolam se bo 100-odstotno financiralo, bodo imele vse, kar imajo v javnih šolah, potem se bo pa zaklenilo in nihče več ne bo mogel odpreti zasebne šole. Ali je to prav? Kje je tu zdaj ta enakost in tako naprej? Ne ne, jaz tega zakona, Ljudmila, nikdar ne bom podprl. Nikdar ne bom podprl! Vem pa, da bo ta zakon šel z lahkoto skozi, ampak Socialni demokrati nikdar ne bomo podprli.

Še nekaj se lahko zgodi – zdaj si malo izmišljujem, ampak, veste, tako dolgo sem pa v politiki, da malo ... Ni bil čisto slučajno obisk in tako naprej. Veste kaj? Te šole, ki so zdaj že ustanovljene, ki se bodo zdaj 100-odstotno financirale, če bo tak zakon, veste, kaj se lahko zgodi? Matične osnovne šole bodo začele odpirati podružnične šole. To se pa da, kajne. To se pa potem da! Potem je pa to za nas seveda absolutno nesprejemljivo. Glejte, jaz se nobene krščanske šole ne bojim, nasprotno, ampak vedeti se mora, kaj je javno in kaj je zasebno. Ko je Matej prej govoril, kako se bojite 300 tisoč evrov, pa pet šol, pa 485 pa tako naprej, potem bi jaz lahko vprašal, 85 ali pa 100 %, ali bo starš dal še 30 evrov ali starš ne bo 30 evrov dal, če ga že želi tam imeti – ja, pa naj da 30 evrov! Ali mora država plačati? Mislim ... / oglašanje v dvorani/ Kaj? Zadnjič sem rekel, ko sva bila z Ljudmilo na Studio City, verjetno bi tudi kdo iz Radeč rad šel, ali pa iz Laškega ali pa, recimo, iz Rimskih Toplic ali iz ne vem kje v zasebno šolo Alojzija Šuštarja. Verjetno bi kdo rad šel. Kako si bo pa tak starš privoščil internat, prevoz? Na kakšen način? / oglašanje v dvorani/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Prosim za mir, gospa Novak.

MATJAŽ HAN (PS SD): Jaz govorim zelo plastično, da bodo ljudje razumeli. V javno šolo pa lahko vsak gre, seveda, saj mora iti; še več, vsakega otroka pripeljemo v osnovno šolo. Tega sicer država ne financira kot država, financirajo občine. Občine financirajo materialne stroške, občine financirajo v primeru vrtcev plače, tu ne. Tako, dragi moji, ne govorim SDS, vi imate svojo špuro, vendar verjemite, tudi Socialni demokrati jo imamo, je pa res, da se za vami velika špura vidi, za nami pa bolj tanka, ker smo sami ostali v tej bitki. To je samo problem. Najbolj pošteno bi bilo, da to zgodbo zapremo. Ustavna komisija je svojo zgodbo naredila, imamo deljena mnenja, naj že izglasujemo enkrat, kaj je treba narediti, in če ne gre zapis v ustavo, ker nas je samo 6, rabimo še 54 glasov, je pošteno, da se reče ne, in potem moramo spoštovati Ustavno sodišče. Ja, moramo! Samo potem, dragi moji, ne vi, potem bomo morali spreminjati počasi ustavo, ampak v tistem drugem členu, kjer piše socialna. Ja, ja, to bomo morali narediti!

Mi tega zakona ne bomo podprli. Z zanimanjem pa, ker sem zmeden, ker en zakon pride, drug je v javni razpravi. Za božjo voljo, saj smo v koaliciji, dajmo biti enkrat dedci – tudi pravijo pri nas doma, dedci –, pa dajmo na mizo, kaj želimo; sprejmimo, v demokraciji se ve, kdo ima večino, kdo je zmagovalec – in gotovo! Socialni demokrati, če ne bomo uspeli, nismo upali, na nek način nismo prepričali dosti velikega števila poslancev. S tem nimam nobene težave, ampak dajmo reči enkrat, v očke si pogledati, pa povejmo, kaj je na tem pa kaj na tem ni. Toliko o borbah za ... Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković ...
Besedo ima predlagateljica gospa Jelka Godec, pripravi naj se gospod Saša Tabaković.

JELKA GODEC (PS SDS): Matjaž, mislim, da imajo dobrega borca, tako da zato so vsi ostali pač šli.

Sedaj ta razprava, ki je bila sedajle bolj na koncu, zdaj sem že tudi jaz zmedena. Očitno se v koaliciji sploh ne pogovarjate – ali kaj? Že tako sem zmedena s temi ZOFVI, ki jih je toliko – predlogov –, da sedaj ne veš, kateri je v javni obravnavi, kateri je v Državnem zboru, zdaj vidim, da niti vi ne veste. Tu se boste morali vi v oči gledati. Mi se lahko, pa si povemo.

Govora je bilo o socialni državi, ampak kako si lahko nekdo privoščiti – oziroma ne, bolj je bilo to ugibanje, da javna šola mora vsakega vzeti, zasebna šola pa lahko vrata zapre. Ne vem, če se je to zgodilo, ampak se mogoče je. Najdite mi enega, ki ni mogel iti v zasebno šolo, če je želel? Sedaj pa tako, če govorimo o socialni državi. Ravno to Ustavno sodišče želi narediti, da se tudi tistim, ki nimajo denarja, omogoči, da

imajo tisti delež financiran 100-odstotno, da ni treba staršem dajati denarja dodatno zraven za program, ki ga obiskujejo. Da so na isti ravni kot tisti, ki so v osnovni šoli. Tistim pomagati, tudi. Ne! Pri nas je pa ta miselnost, da vsi moramo biti enaki. Pomembno je, v kateri familiji si se rodil. Na vaški šoli, vam povem, vedno je bilo, pa še danes je, v kateri familiji si se rodil. Če so imeli tole, ni bilo nobenega problema narediti osnovno šolo s petkam, srednjo pa pogrniti v trenutku. To je pri nas ta zadeva, ki je problematična. Pomembno je, kje si se rodil, tistim se lahko omogoča vse, nekaterim se pa vrata zaklenejo.

In če govorimo o socialni državi, potem je treba prislunhiti Ustavnemu sodišču, ki pravi, da tudi tem, ki si potemtakem ne morejo privoščiti zasebne šole, ker je pač šolnina, naj se jim obiskovanje programov omogoči. Brez doplačila. Torej ne vemo, ali se zaprejo vrata ali se ne zaprejo vrata. V zasebno šolo lahko gredo vsi, mislim. Ali ne morejo priti vsi? V srednjo šolo – nihče ni vprašal. Za vpis v zasebno šolo nihče ni vprašal, čigav si, kje si, kaj si, uspeh je bil pomemben. Govorim za gimnazijo. Za srednjo šolo. Isti vpis kot vsepovsod. Če je omejitev, je omejitev po točkah, ni tu debate. Je pa ena velika razlika med javno srednjo šolo oziroma vpisom kot v zasebno. Javne šole na informativnih dnevih, na treh sem bila, samo o tem: mi smo elita, naša gimnazija je elitna šola, naša gimnazija ima takšen uspeh, takšen uspeh, tukaj smo zlati, tam smo srebrni, tam smo ne vem kaj, ono, tretje, mislim vsi so glasbeniki, vsi so športniki, cela šola je na državnem nivoju, na treh šolah v eni občini. Ne ve se, kje se bolj laže. V javni šoli pa nobenega govora o tem, bom rekla, o odnosih sočloveka. Na zasebni šoli nobenega govora o tem, kje so, kakšne uspehe so dosegli. Prva izpostavljena zadeva je bila medčloveški odnosi, kako deluje šola v smislu tega, bom rekla. Tu bom zaključila: medčloveški odnosi. Niti ene pohvale na področju tega, da bi slišala, da so dobili zlato medaljo in ne vem kaj vse, pa je šola na vrhu uspeha. Na javni šoli, poslušajte, da mi reče ravnatelj, mi smo elita in ne dovolim, da se naši dijaki družijo s kovinarji. Kakšna izjava pa je to v javni šoli? Zato pa starši razmišljajo o tem, ali dati otroka na takšno javno šolo ali ga dati pa kam drugam, kjer se bodo pogovarjali malo drugače oziroma neke druge vrednote gojili.

Tudi ko je bilo rečeno, da spoštovanje odločb Ustavnega sodišča je tudi vprašanje, ali je bilo to fer odločitev ali nefer. Bila je odločitev! Pa je bila 5 : 4, bila je odločitev in jo je treba spoštovati. Lahko pa debatiramo o tem, je bilo fer, ni bilo fer, vsak svoje mnenje pove, ampak odločitev je bila sprejeta, je v veljavi in jo je treba seveda vzeti takšno, kot je. Žal, če je tako, kot je rekel Han pred časom, da se je tisti stolp v Pisi desno nagnil, mislim, da tukaj, če je desno, levo nagnjen, to tako je. Odločitev je takšna. Tako, da je treba spoštovati.

Kar se pa tiče ZOFVI, ki je v razpravi oziroma javni razpravi na E-demokraciji, bomo pa verjetno še govorili. Mislim pa, da preden pride v Državni zbor, dajte se koalicija pogledati v očke. Pa si povejte. Bi bilo zelo nerodno, da pride največja vladna stranka v Državni zbor z ZOFVI, ki pa ga tam tisti red borcev ne podpira.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković, pripravi naj se gospod Jožef Horvat, za njim gospa Irena Kotnik.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala za besedo.

Glede na to, da proces spremembe Ustave še vedno poteka v Državnem zboru in da je na eni strani in tudi na drugi strani časovnica spremembe zakonodaje na podlagi odločbe Ustavnega sodišča potekala s 1. januarjem 2016, je ministristvo pripravilo in dalo v obravnavo nov zakon, ki odločbo spoštuje, hkrati pa vzpostavlja tudi neke določene varovalke, ki bi na nek način preprečile krhanje javnega šolstva izključno zaradi povečanega obsega financiranja, ki se z uveljavitvijo te odločbe Ustavnega sodišča enostavno zgodi. Temu v izogib je ministristvo pripravilo nek predlog zakona, ki se ne bo dotikal samo financiranja, ampak bo predvsem zagotavljal kvaliteto osnovnega izobraževanja na način neke ostrejšje regulative oziroma nekih ostrejših varovalk, ki jih trenutno nimamo. Te varovalke bodo šle predvsem v smeri vpisnih pogojev otrok. To pomeni, da ... Namreč, standardi pri javnih in zasebnih šolah v tem smislu niso enaki. V javnih šolah je standard na razred 30 učencev, v zasebnih šolah je ta standard nižji. Če želimo biti pravični, enakopravni, glede na to, da se morajo javne in zasebne šole seveda financirati 100-odstotno, potem je seveda tudi prav, da so standardi pri vpisu otrok v šole enaki, da ne bi potem izpadlo, da na eni strani seveda morajo nekatere šole, ki so financirane 100-odstotno, javne šole, vpisovati 30 otrok na razred, medtem ko zasebne šole ob enakem financiranju samo 15.

To se mi zdi izjemno pomembno tudi zaradi vpisa v razvid. Tudi se mi zdi zelo zanimivo v luči današnje razprave tudi predlog ministristva spremembe člena, ki bo nekako zahteval večjo udeležbo učiteljev, ki z zakonom zagotavljajo izvajanje javnega programa, kar seveda pozdravljam, ker na tak način seveda tudi dvigujemo oziroma zvišujemo standard same kakovosti izvajanja javnoveljavnega programa. Kar pomeni seveda na nek način zagotavljanje kvalitete. To, česar danes nimamo, če želimo spoštovati odločbo Ustavnega sodišča, je tudi to, da je treba na tak način nekako vsakoletno evalvirati izvajanje predpisanih standardov – ki bodo seveda morali biti enaki za javne in zasebne šole, kar danes niso, pa bi morali biti, če jih enako financiramo –, je potem seveda treba vzpostaviti nek varovalni

mehanizem, ki bo izvaja te predpisane standardov šol redno pregledoval, redno evlavliral in če določena šola teh standardov ne izpolnjuje, da ji seveda grozi izpis iz razvida in posledično tudi prenehanje financiranja. Mislim, da je to zelo korektno in zelo pošteno.

Tako tudi sam razumem nadzor oziroma kvaliteto osnovnega šolstva, vključno s spoštovanjem prava Republike Slovenije, v končni fazi tega nisem nikoli zanikal, tudi v prejšnji razpravi – ne morem reči na isto, ampak zagotovo pa na enako točko dnevnega reda. Je pa res, da je pa odločba Ustavnega sodišča pri meni osebno odprla nek drug razmislek, ki ni izključno levo – desno ideološki, to, kar pravzaprav je danes moč zaznati v razpravi. Namreč, sam postopek oziroma razumevanje razvoja šolstva v prihodnosti. Namreč, odločba Ustavnega sodišča na nek način razpira možnost oziroma odpira možnost do spreminjanja zakonodaje na način vzpostavitve vavčarskega sistema. Osebno imam s takšnim sistemom problem in mu nasprotujem. Res je, da to vprašanje vavčarskega sistema, ki ga na nek način naslavlja odločba Ustavnega sodišča, postavlja dve liberalni premisi navzkriž: na eni strani imamo svobodno izbiro, na drugi strani pa imamo nekako temelj enakih oziroma izhodišče enakih možnosti. Članice Evropske unije, ne samo Švedska, tudi tiste članice Evropske unije, ki imajo podoben sistem, kot je vavčerski, ga same pravzaprav kritizirajo in se pripravljajo na spremembo zakonodaje, ki bo počasi postopoma ukinili ta vavčerski sistem. To pa enostavno zato, ker je analiza pokazala, da je vavčerski sistem doprinesel k segregaciji otrok v šolah. Temu sam seveda nasprotujem vedno, ker se bom kot liberalen človek vedno nagibal predvsem k enakim temeljnimi izhodiščem, ki jih mora imeti posameznik od rojstva naprej, ker se mi zdi, da šele takrat, ko bodo te možnosti, te enake možnosti objektivno realizirane, šele takrat potem lahko govorimo o neki svobodi posameznika ali pa svobodni izbiri posameznika.

Še neko vprašanje se mi je pravzaprav odprlo ob današnji razpravi, in to je sam pomen družbenega sistema, pravzaprav kako kot liberalen človek razumem liberalizacijo. To je pa, da sam mislim, da mora šolski sistem enostavno vzpostaviti nekega posameznika, ki bo zmožni biti dejansko in realno kritičen do vseh ravni življenja, ki ga bodo obdajala in da bo dejansko svobodomiseln. Kot liberalen človek bom k temu vedno stremel in se bom za to vedno zavzemal. Zato se mi zdi bolj bistveno vprašanje, kot je današnje preklanje okoli te razlike 15 % da ali ne ali pa, kot smo lahko slišali iz razprave, da nekateri glorificirajo kapital, na drugi strani pa nekateri glorificirajo neke socialistične manifeste, se mi zdi veliko bolj bistveno vprašanje, ali smo enostavno kot družba sposobni vzpostaviti neko edukativno okolje, kjer bo lahko nek posameznik postavil neko vprašanje, pa da pri temne bo

naletel na nek zid dogme različnih interesnih skupin.

To se mi zdi, da je bistveno vprašanje, kadar se pogovarjamo o liberalizaciji šolskega prostora in o nekem liberalnem, svobodomiselnem pogledu na svet. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospa Irena Kotnik, za njo gospa Anja Bah Žibert.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegi!

Najprej ministrici, čestitam, da je uspela prepričati Vlado s pobudo za pridruženo članstvo Republike Slovenije v Cernu. Komaj čakam, da bomo to zadevo obravnavali na OZP, to bo 11. maja. Me sicer ne bo takrat doma, ampak je pa le en korak naprej.

Se strinjam s kolegom Matjažem Hanom – sedaj ga ne vidim v dvorani –, ki pravi, dajmo že enkrat odločiti in konec je z mencanjem. Pa seveda, več kot eno leto mencamo s tem, da opravimo domačo nalogo, če že govorimo o šoli, ki nam jo je naložilo Ustavno sodišče. Eno leto se ne moramo zmeniti oziroma se v koaliciji ne morete zmeniti. Skrajni čas je, da to zadevo rešimo; in pogledjte, ne vem, zakaj mora slovenska, predvsem leva politika, nekako ubijati zasebno iniciativo – vsepovsod, v podjetništvu, v šolstvu, v zdravstvu, vsepovsod. Zakaj ubijati iniciativo zasebnikov? Fantastične zasebnike imamo! Potem ko vidijo, da ne morajo doma najti prijaznega okolja, rečejo: Zbogom, Slovenija. Nekdo je zapisal, takšno početje – torej to ubijanje zasebne iniciative – je koncentrat norosti.

Večkrat smo mi, Nova Slovenija – krščanski demokrati, opozorili, da država krepko zamuja rok za ureditev 100-odstotnega financiranja javnoveljavnega programa zasebnih osnovnih šol in se ponovno obnaša ignorantsko, tako do te problematike kot tudi do Ustavnega sodišča, ki je ta rok naložilo. Glejte, nisem zadovoljen, da so nekateri šli pa zdaj v nasprotni smeri; namesto da upoštevamo nalogo, da upoštevamo nalogo, ki nam jo je dalo Ustavno sodišče, je reklo, sanirajte zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja. Zdaj eni želijo s spremembo ustave Ustavnemu sodišču reči, mi bomo sanirali vas. To ni pošteno, ni pošteno – in ja, nekako sem zdaj po tej razpravi prepričan, da bo največja koalicijska stranka podprla zakon, ki bo saniral ustavno odločbo. A veste, toliko pa si ne zaupamo, da bi zdaj tudi upal pritrčiti in napovedati, da bo zrušen ta predlog ustave, ki ga imamo na Ustavni komisiji. Tukaj gre, spoštovane kolegice in kolegi, za zelo preprost princip. Komu boste plačali več, ki bo učil vašega otroka poštrevanko števila 7: ali državni

šoli ali pa šoli, ki jo bova ustanovila, recimo, midva s kolegom Matjažem? Komu boste plačali več? Ja, boste rekli, kjer bo boljša kvaliteta. Naše osnovno šolstvo, pravi OECD, je kar v redu, je pa potratno. Mi imamo, baje, veliko denarja – a res? Eno milijardo ga preveč potrošimo, kot ga ustvarimo, kot ga sproduciramo. Poglejte, to je preprosto, ne vem, kako bi rekel, ne razumem, zakaj nekateri tega preprosto ne razumete, da bi vendarle omogočili tistim zasebnikom – saj ni veliko takih neumnežev, veste, ki bi gradili osnovne šole, kar bi bilo za državo ceneje in starši oziroma otroci bi imeli širšo ponudbo. Zakaj mora država vlagati v zidove, zakaj? Je pa tudi nekaj res. Nedavno sem sprejel tukaj v Državnem zboru nadarjene učence neke osnovne šole, z njimi je bil tudi ravnatelj, in sem učencem povedal, da v tej hiši sprejemamo tudi zakonodajo, ki se nanaša na osnovno šolo. Ravnatelj je povedal, ja saj poznam vaše stališče, vi ste tako bolj tudi za zasebne šole, ampak veste, tam so višje plače, ker morajo starši več plačati. To je noro! Sem mu rekel, gospod ravnatelj, to je noro. Ne zastrupljajte s tem drugih kolegov in kolegic ravnateljev in ravnateljic. Kdo vendarle računa plačo za tiste, ki izvajajo javni program? Če pa je treba plačati nekaj denarja za neki nadstandard – tudi sam sem ga plačeval, ker sem imel dva otroka na zasebni gimnaziji. Ja, pogledajte, mi ne moramo biti kar tako egalitarna družba, kot smo egalitarni v revščini, kot nam to izračunava Ginijev koeficijent. Mi smo egalitarni v revščini. Je pa tukaj seveda veliko ideološke demagogije. Ob tem govoriti, da je staršem za njihove otroke na voljo javna šola, za izbor zasebne pa naj plačajo v celoti, je ozkogledna in nenapredna, da ne bom rekel, kakšna druga demagogija. Starši namreč izobraževalni sistem, kolegice in kolegi, že plačujejo, plačujemo preko zelo visokih davkov. Dodatno plačilo za zasebno šolo pomeni zgolj podvojitve plačevanja, kar pa v državi, kjer je enakopravnost v vrhu lestvice vrednot, ne more biti sprejemljivo. Navsezadnje se v vseh šolah, tako javnih kot zasebnih, šolajo naši, slovenski otroci in ne marsovci. In otroci – to so cvet naše družbe, naš največji adut. Kateri starš bo rekel, ja, za otroka pa ne dam vsega – ne, vse dam za otroka! Tudi, ja, če je treba, plačam dodatno izobraževanje in tako naprej in nadstandard. Elitizem je pojav, ki se mu ne da izogniti, najsi gre za postmoderno, antično, srednjeveško, socialistično ali kapitalistično družbo. Vrednota Zahoda je, da se ljudje rodijo enakopravni, nikakor pa niso vsi ljudje enaki, četudi si nekateri sistemi še tako prizadevajo spodrezati vsakogar, ki štrli iz povprečja; ponavljam pa, kot že velikokrat, smo pa enakovredni! A elitizem v šolstvu se ne ustvarja po logiki javno-zasebno, ampak glede na renome, pridobljen z dokazljivo kvaliteto šolskega procesa. Zahodna praksa kaže, da so pri tem uspešne tako zasebne kot javne izobraževalne ustanove.

Seveda bom podprl ta zakon. Najbrž, kot ste povedali, danes ne bo dobil podpore. Pričakujem, da bo Vlada čim prej prišla z zakonom, ki bo domača naloga, ki nam jo je naložilo Ustavno sodišče. In se strinjam s kolegom Matjažem – dajmo to čim prej pospraviti z mize! Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Mislil sem, da me gospod Jožef Horvat, ki ga seveda cenim, pravilno razume; ampak, ko je že tako dolgo razlagal, sem mislil, da sva skoraj na isti valovni dolžini. Vi ste rekli eno stvar – in se z vami strinjam –, država ima malo denarja. Absolutno! Moramo zelo skrbeti, kam bomo ta proračunski denar dali. In če ga imamo malo, zakaj bi ga dajali zasebnikom, obdržimo ga v javnem sistemu. In druga zadeva, zelo pošteno si rekel, Jože, to, da si ti svoje otroke šolal na srednji privatni šoli in si za to, ker si imel občutek, da je to boljša šola, plačal. In daš za otroke vse. Absolutno se strinjam, ampak eni ne morejo, eni niso Matjaž Han pa Jožef Horvat, ne morejo. In tistim moramo omogočiti, vsem, da bodo lahko prišli v šolo in da bodo imeli vsi enake pogoje. Zasebniki, zasebne šole pa naj, če hočejo ljudje imeti otroke v zasebnih šolah, plačajo. / oglašanje iz dvorane/ Ja, ampak pogledajte, najbolj neumno je, ko govorite, da smo mi proti zasebnikom, proti zasebnim šolam. Saj ni res! 85-odstotno ta država že tako ali tako financira ta javni program, ki pa nima enake norme kot v javnih osnovnih šolah. To sami veste. Tam pa, kjer je koncesija, in waldorfska šola jo ima, se pa financira 100-odstotno. Tako je včasih dobro, da imaš od začetka do konca približno isto misel. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Irena Kotnik. Pripravita naj se gospa Anja Bah Žibert in gospa Ljudmila Novak.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegice in kolegi!

Strinjam se s kolegom Horvatom, ki je rekel, da že kar eno leto traja ta diskusija glede tega našega javnega in zasebnega šolstva, vendar menim, da spremembe, ki jih uvajamo na področju zasebnega šolstva, morajo biti premišljene. Na to kažejo tudi izkušnje drugih držav in menim, da rešitev, ki izenačuje samo stopnjo financiranja med javnim in zasebnim šolstvom, ni zadostna. Temeljni zakon na tem področju bi zato morali dopolniti z dodatnimi varovalkami.

Tukaj me skrbi ena stvar. Ne samo te družbene razmere, ki smo jim prisotni ne samo v Sloveniji, ampak tudi drugje po svetu, ampak nekoliko sem se poglobila v to, kako je javno in zasebno šolstvo v evropskih državah, kako imajo oni te stvari urejene, in sicer zasebno šolstvo članic, v

državah EU je večinoma zakonsko urejeno in je pravica do ustanavljanja zasebnih šol eksplicitno zapisna v ustavi, ki zagotavlja do izbire in pravice do svobode izobraževanja. Ob tem pa ima večina držav področne zakone in ti področni zakoni urejajo ustanavljanje zasebnih šol, urejajo dolžnosti, status in način financiranja. In še ena stvar, kjer tudi vidim, da je ena varovalka pri vzgojno-izobraževalnem sistemu. V primerih, ko šolske oblasti odobrijo zasebne šole in te izdajajo javnoveljavna spričevala, zahtevajo šolske oblasti čim večjo usklajenost kurikula javnih in zasebnih šol. S tem tudi zagotavljajo kakovost šolanja. V Sloveniji pa se te predlagane spremembe nanašajo le na financiranje, ne rešujejo pa statusa zasebnih šol. Prav tako ostajajo odprta vprašanja, kako je s sprejemanjem programov. Ostajajo vprašanja o izvajanju programov. Potem opredeljevanje za ugotavljanje kakovosti pri izvajanju programov, zagotavlja kadrovskih in materialnih pogojev, vpis v razvid, vse to so področja, ki jih je treba temeljito pregledati, temeljito proučiti in ne se kar odločati samo za spremembo 86. člena.

Potem sem se pa še malo bolj poglobila v primer Švedske, kako na Švedskem deluje ta sistem edukacije, in dala sem še skrajni primer Finske. Na Finskem obiskujejo otroci večinoma zasebne šole, samo 3 % otrok je – večinoma obiskujejo javne šole – samo 3 % otrok obiskuje zasebne šole. In sicer je primer finskega šolskega sistema, ki slovi kot najbolj učinkovit in pravičen. Če pogledamo na drugi strani še primer švedskega izobraževanja; švedska edukacija kaže skoraj vse znake marketizacije. Cilji izobraževanja na Švedskem so, da šole dovolj dobro izvajajo, proizvajajo in dosežajo izobraževanje. Posledično se je spremenila vloga ravnatelja od pedagoškega vodja k upravitelju. V imenu zagotavljanja kakovosti so vpeljali različne tehnike nadzora, kot so standardi, ocenjevanje, revizije, merila uspešnosti in kazalniki. Navidezni trg svobodnih šol je postal vse bolj pomemben za švedski poslovni sektor in tako so švedski ravnatelji srednjih šol večinoma odgovorni za promocijo, kar pomeni, da so v ospredju koncepti, kot so posel, dobiček in prodajanje produkta otrokom in staršem. Učitelji so iz avtonomnih strokovnjakov postali storitveno usmerjeni delavci, kar je privedlo do razvrednotenja strokovnih kompetenc. Švedska namreč ne postavlja zahtev glede učiteljskih kvalifikacij na zasebnih šolah. Pri tem je po anketi 8 Švedov od 10 podalo negativno mnenje proti zaslužkarstvu v sektorju državne blaginje.

Tako mislim, da to, da smo si vzeli malo časa, da bomo o tem še razpravljali, sta ključna ta dva primera, da najdemo neko srednjo pot, neko pravo pot tisto, ki bo v prid našim otrokom. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Pripravita naj se gospa Ljudmila Novak in dr. Mitja Horvat.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Bilo je kar veliko povedanega, predvsem pa se mi zdi, da je zelo pomembno, da gremo nekako na izhodišče. Namreč, zdi se mi, da so nekatera razprave ali pa izjave namenoma zavajajoče in da vsi natančno vemo, o čem govorimo. Nenehno se ponavlja: država ne more financirati zasebnih šol. Zasebnih šol. Nenehno govorimo o zasebnih oziroma privatnih šolah. Ne govorimo o tem, govorimo programu; o programu, ki je javen in predpisan z zakonom oziroma s tistimi določili, ki na to vplivajo.

Dovolite, da vas spomnim na eno zadevo, ker je danes tudi veliko govora o tem, kako pomembna so merila, da se bo natančno vedelo, kaj se v posameznih šolah zares dogaja in za kaj gre denar. Namreč, osnovna šola, na primer, ki damo Osnovno šolo Alojzija Šuštarja, zato ker je danes, se mi zdi, predvsem problem to, da se govori o osnovnih šolah à la tipa Alojzija Šuštarja. Na primer, ne bomo pa govorili o waldorfski šoli. Zakaj ne? Zato, ker je ta financirana 100-odstotno, pa je zasebna šola. In nikogar ne moti, da so otroci diskriminirani na primer v drugih zasebni šoli samo zato, ker je takrat veljal, bojda, nek drug zakon. Ampak ustava je jasna. Se pravi, dovolimo tisti šoli, da je še naprej 100-odstotno financirana, dovolimo ji tudi, da še naprej pobira šolnino, kajti šolnina je in je seveda tudi v nekem razponu, ampak tega nihče ne problematizira in prav je, da ne. Jaz to podpiram. Jaz waldorfsko šolo podpiram. Zakaj? Zato ker v prostor prinaša alternativne vzgojne koncepte in to je, oprostite, poanta, glavna poanta zasebnih šol: alternativni vzgojni koncepti. Veliko jih je, v Sloveniji pa jih poznamo bolj malo, zato ker tega, te iniciative nekako ne dovolimo.

Sedaj pa glede tega, kakšna naj bi bila merila in da tukaj stvari niso takšne, kot bi morale biti. Dovolite, da preberem dobesedno omenjeno: "Zasebna šola mora zakonsko, izpolnjevati zakonsko določene pogoje, torej da izvaja program za vse letnike, da so šolnine omejene, da učitelj izpolnjuje enake pogoje kot učitelji v javnih šolah in da so njihove plače vezane na plače učiteljev v javnem sektorju. Poleg tega mora Strokovni svet za splošno izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo oceniti, da njen izobraževalni program dosega vse predpise, veljavne za programe." Se pravi, enakovredne izobrazbene standarde. Tega nisem napisala jaz, to je napisal dr. Slavko Gaber. Torej, Osnovna šola Alojzija Šuštarja te stvari že vse uresničuje. Ne vem, koliko od blizu te šole poznate, ampak programi so, kar se tiče osnov, enaki programom v javnih šolah. Imajo točno določeno ur matematike, točno določene ure slovenskega materinega jezika, točno določene ure, ne vem, narave in tako naprej. Imajo pa res še ostale predmete – ampak ne govorimo o financiranju teh! Ne govorimo o financiranju teh! In prej je bilo rečeno, vsi starši pač ne morejo vpisati otroka v takšno šolo. Res

je, tudi v waldorfsko ne. Tudi v kakšno drugo ne, ker pač te iniciative ni bilo v vsaki občini, ne more biti, ker je predraga. Pa ne predraga za državo, kajti država plača za vsakega učenca toliko, kot mora plačati, zaradi tega če so pač tako imenovane privatne šole s privatno iniciativo, ne bo nič manj učencev pa tudi nič več učencev ne. Za vsakega se plačuje enako.

Prej je bil tudi izpostavljen strah, da naj bi šlo za tako imenovano, to velikokrat slišimo bolj pri Združenih levic, s tem, da ko bo pač zasebništvu prišlo v šolstvo, da je pa treba resno zaščititi javno mrežo šolstva, ker mu s tem grozi padec ... Naj spomnim na tako imenovani 87. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Ta člen že v samem naslovu govori varovanje javne mreže in pravi jasno: ne glede na 86. člen, že obstoječi, se pravi ta, ki je trenutno 85-odstotno financiran, zasebni šoli ne pripadajo javna sredstva, če je zaradi vpisa v zasebno osnovno šolo ogrožen obstoj edine javne osnovne šole oziroma je zaradi vpisa v zasebno glasbeno šolo ogrožen obstoj edine javne glasbene šole v tem šolskem okolju. Torej, ni strahu. Lahko pa je drug strah, kvaliteta, kakovost, alternativa. Ampak, zakaj? Zakaj ne dovolimo, da v državo pride čim več različnih alternativ in vzgojnih konceptov? In nehajmo zamegljevati, mi imamo v Sloveniji povsem privatne šole. Starši jih financirajo 100-odstotno. To upam, da poznate. Gre celo za šole, ki potem nimajo pač programa in morajo ti otroci delati posebne izpite. Te šole si seveda redkokdo lahko privoščijo, predvsem pa jih obiskujejo otroci tujcev, ki tukaj delajo in živijo. Sem si takšno šolo ogledala, zanimiva. Bila bi zelo vesela, da bi lahko vsaj delček nje prenesli v neko javno šolstvo, ampak ne. Včasih se bojim, da pač javno šolstvo, veste, kar ostaja na nekih starih, zatohlih temeljih, ki niso več blizu sodobni družbi, napredku in drugačnih pogledov. Zakaj za neke alternativne vrtce dobesedno starši čakajo, še preden se otroci rodijo, različni starši različnih veroizpovedi – nekateri se pojmujejo kot ateisti, da ne bo pomote. Ampak čakajo v vrsti, ker želijo drugačen program, drugačen način vzgoje in izobraževanja. Programi so zanimivi. Ne govorim na pamet.

Mene nekoliko to stališče gospoda Hana ne čudi. Res je, stoji za svojim mnenjem, da pač je zadostno financiranje, za njega obstoječe. Jaz pravim, da pa je to diskriminacija, o kateri je bilo toliko govora, in to najhujše oblike, ker gre za otroke, ki se sami po sebi ne morejo braniti. Ne razumem pa nekaterih razprav največje koalicijske stranke. Kajti, predsednik Vlade je včeraj med drugim povedal: "Kot pravnik in kot predsednik Vlade sem nesrečen, ker zamujamo z izvršitvijo ustavne odločbe. Prizadevam si, da jo bomo čim prej izvršili." Torej, podprite zakon! Ali boste sledili svojemu predsedniku Vlade ali pa omenjeni ne, kaj pravzaprav njegovi poslanci v tem državnem zboru mislijo in mislijo storiti? Ampak to je problem.

Tudi sama sem nekoliko pogledala osnutek na hitro, ki pač podaja rešitev za tako imenovani znameniti 86. člen – pogoji za financiranje. Bi se pa ustavila na tako imenovanem 6. členu, ki pa govori o 88. členu, pač, doda se v 88. člen: Zasebne šole iz 2. odstavka 86. člena šolnine ne smejo zaračunavati. Kaj to pomeni? Kajti, če pogledamo program, verjetno to zdaj s tem ne boste ukinili možnost, da šole svoj program obogatijo. Veste, ker že danes imamo tudi, oprostite, v osnovnih šolah neke vrste šolnine, samo da se tako ne reče. Reče se prispevek za material – ja, za fotokopiranje, ne vem, nalog, testov in tako naprej. Kaj to pomeni, bi tudi želela razlago, kajti če to pomeni, da bo zdaj to onemogočeno, da bodo te tako imenovani programi, ki uvajajo neke alternativne koncepte, na primer Zora, Montessori, ki dejansko ima neke stvari drugače kot tako imenovani klasičen vzgojni koncept, ki je v Sloveniji, bodo verjetno neke stvari morali obdržati. Ker, pogledajte waldorfska šola danes je 100-odstotno financirana, ampak pobira šolnino. Ja, je razpisana, razpon od, ne vem, 60 do, ne vem, 100 evrov in tako naprej. Odvisno, koliko starši zmorejo, ker se še vedno verjetno financirajo za posamezne programe, ki jih ta šola nudi oziroma razne dejavnosti in tako naprej. Saj, pa če naši otroci grejo na izlet, potem dobimo na položnici prispevek za tako imenovano ekskurzijo, pa je ekskurzija obvezna. To vemo, ampak nočemo pa slišati. Ko govorimo o tako imenovani neki drugi šoli, 5 jih je v Sloveniji, ki predstavljajo zdaj neverjeten problem.

Prej je bilo rečeno, pa dajmo že enkrat reči bobu bob in pogledjmo, kaj je glede spremembe ustave, ki jo je predlagal SD. Ja, ne! Tisto je odprto, razpravljate, tukaj pa že imate odločbo Ustavnega sodišča. Meni je smešno, da se zdaj nekdo ukvarja, kam stolp visi: ali v desno ali v levo? Ustavno sodišče je odločilo, Ustavno sodišče pa vendar boste upoštevali! Lahko pa nenehno iščemo neke razloge, zakaj bi še čakali. Saj lahko v končni fazi že na eno odločitev damo takoj neko drugo spremembo ustave in rečemo, ja pogledjete, zdaj imamo pa to ustavno spremembo, predlagamo, počakajmo z izvrševanjem. To je za mene na nek način izigravanje, ker se natančno ve, ali neka stvar v tem državnem zboru lahko gre skozi ali pa ne; in to tudi vi dobro veste! Ampak na tak način poskušate zavlačevati. Tukaj pa ni razloga za zavlačevanje, ga ni. Ne bojte se teh šol. Spomnite se samo, na primer, kaj ste o njih ravno v SD – svojega bivšega predsednika, ki je veselo v tujino poslal svoje otroke na izobraževanje. Zakaj le, če je tukaj vse tako kvalitetno in imamo pogoje in imamo vse možnosti za izobrazbo, ki si jo želimo? Različne želje staršev so; nekateri želijo več poudarka na enem področju, nekateri na drugem. In res je, ne mora biti to za vse, tako pač je. Če bomo pa dovolili, da bo v vsaki osnovni šoli še zraven ena privatna, ne vem, iniciative mislim, da ravno ni,

glede na to, da morajo sami poskrbeti za vzdrževanje, da morajo sami poskrbeti za ostale zadeve, ki so nujne za delovanje osnovne šole, potem tudi naprej ali pa vrtca. Ne gre. Jaz sem morala svojega tudi izpisati, ker smo se preselili. Tako pač je. Tako pač je. Ampak to ne pomeni, da ne privoščim nekomu drugemu, da je tam. Hvala bogu, da imam možnost izbire!

Skratka zdaj sicer ne vem, ali ministrstvo s tem predlogom, ki je zdaj na tem e-portalu dejansko misli resno, ali je to zdaj zgolj zato, da bodo rekli, saj pač delamo na tem, ampak ta predlog se bistveno ne razlikuje od tega, kar predlagamo mi. ZOFVI ste itak že odprli, sedaj imamo en predlog v proceduri z drugimi vsebinami. Torej, če bi bila res prava volja, bi podprli naš predlog in po potrebi ga potem dopolnili, če bi videli, da je še karkoli manjkajočega. Ampak trenutno temu ni tako, ker vse te šole uresničujejo program, kajti če ga ne bi, potem ti otroci ne bi mogli obiskati srednjih šol, ne bi bile stvari priznane, ker ne bi imeli dovolj, ne vem, posameznih predmetov, posameznih ur pri določenih predmetih, pa jih imajo. Še več! Imajo še druge stvari. In potem enako velja tudi za srednje šole.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala.

Najprej glede Ustavnega sodišča. Pustimo sedaj, kam je nagnjen ... Sem se že opravičil, sem takrat mogoče v efektu komentiral na tak nedostojen način, se strinjam. Treba je spoštovati Ustavno sodišče, to pa ne pomeni, da mi kot zakonodajalno telo ne smemo spreminjati ustave, ker meni se zdi čudno, da Ustavno sodišče, ki je nad nami, enkrat odloči tako, drugič odloči tako in on na nek način svoje odločbe ne spoštuje. Tako upam, da imamo še vendarle deljeno oblast v tej državi in da je naloga zakonodajalca, da tudi to spremeni. To je ena stvar. Seveda, če ima za to večino – se strinjam.

In drugo. Sedaj kar se tiče tega 87. člena. Ta je bil v ZOFVI napisan od leta 1996 in ste ga vi, ko ste imeli oblast, SDS, v prvi Janševi vladi na koncu na nek način vrgli ven, ker ste pač imeli to demokratično večino. To je pisalo v tem, "ne glede na 86. člen tega zakona zasebni šoli ne pripadajo javna sredstva, če je zaradi vpisa v zasebno šolo ogrožen obstoj edine javne osnovne šole." Se pravi, vi ste ta, mislim, puš zasebnim šolam takrat dali, ker ste imeli pač večino. Ko je bil minister Igor Lukšič, smo mi pripeljali to zadevo nazaj, ker pač imamo neke vrednote, ki jih zagovarjamo že kar nekaj časa, vi pa svoje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bomo tako povedali, replika gre vedno v razpravljalni čas, tako da nobeden ne izgubi pri celotni zadevi. Če je nejasna zadeva.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravi ta se naj gospod Mitja Horvat in gospod Jože Tanko.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Spoštovani!

Najprej se bom pa opravičila svojemu kolegu Matjažu, ker me je nekdo okaral po mailu, da sem bila nevljudna, ker ti na Studio City nisem pustila govoriti. In se ti opravičujem. Nisem želela biti nevljudna, ampak nisem mogla več poslušati, da dejansko govoriš neke stvari, ki ne držijo.

Tudi prej si govoril, kako Ustavno sodišče različno odloča. Seveda različno odloča, kadar odloča o različnih stvareh! In kolikor vem, leta 2001 je odločalo najprej o konfesionalnem pouku v zasebnih in javnih šolah, znotraj tega je pa govorilo o financiranju, prav je, da država financira tudi zasebne šole, vendar ne v 100-odstotnem obsegu. Leta 2015 je reklo Ustavno sodišče, da mora država osnovnošolski program, ki je obvezen, financirati 100-odstotno, ni pa reklo, da mora financirati tudi vlaganja v stavbe, vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje in tako naprej. Torej je odločalo o dveh različnih stvareh. In naprej, mi tukaj govorimo o 0,4 % finančnih sredstev, ki jih ta država vloži v osnovnošolsko izobraževanje. 0,4 odstotka! In teh pet osnovnih šol, zasebnih, bo uničilo javno šolstvo. To je smešno! In potem se govori o podružničnih šolah. Zakaj je treba podružnične šole zapirati? Jaz sem proti temu, ker vem, da je neka šola podružnična za tisti kraj neprecenljiva, ker se tam dogajajo kulturni dogodki in tako naprej – zaradi slabe demografije, ker premalo naredimo za družinsko politiko in za in boljšanje demografske slike. Premalo naredimo tudi za to, da bi ljudje ostali na podeželju, kjer so v glavnem te podružnične osnovne šole.

Še nekaj sem prebrala, da ta Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ustanavljanje osnovnih šol dovoljuje le zavodom, ki z vzgojno-izobraževalno dejavnostjo, če se le-ta financira iz javnih sredstev, ne smejo ustvarjati dobička. Meni ta matematika, moram reči, res ni jasna. Kako lahko zasebne šole z javnoveljavnim programom, ki dobijo 85-odstotno financiran program, ustvarjajo dobiček, medtem ko javne šole imajo 100-odstotno program, pa še za stavbe dobijo. To se pravi, da te šole ustvarjajo največji dobiček. Še vedno sem prepričana, da država ima od tega korist. Seveda, mi sedaj govorimo o petih šolah. Ko jih bo pa 500 oziroma ko jih bo toliko, da bodo res ogrozili te šole, sem tudi jaz za to, da se stvar ponovno redefinira in preuči.

Še nekaj, kolega Matjaž. V zasebnem življenju se dobro prenašava, politično sva pač na različnih bregovih. Nekajkrat si me že citiral, kaj groznega sem rekla, ko sem postavila ministrici vprašanja. Pridobila sem magnetogram in berem: "Seveda moramo biti v prihodnosti previdni, da ne bo kdorkoli imel takšnih zahtev za obvezno osnovnošolsko izobraževanje v

nasprotju z našo kulturo, etiko, načeli in tako naprej." Torej, vi ste za to, da financiramo nekaj, kar je v nasprotju z našo kulturo in etiko. Kaj sem jaz imela pri tem v mislih? Slišala sem za primer šole v Avstriji, neke šole, ne bom rekla katere, ki očitno se ni držala določenih načel in so jo zato Avstriji zaprli. To sem imela v mislih in mislim, da nisem nič tako groznega rekla, če sem rekla, da ne sme biti v nasprotju z našo kulturo, etiko, načeli in tako naprej. Če pa kdo želi poučevati drugo kulturo; no, tu bi spomnila, recimo na verouk v šolah. Najbrž socialni demokrati tega ne podpirate, pa ni v nasprotju z našo kulturo, celo tradicija je bila in tako naprej. Če pa to podpiraš, potem pač ne vem, kakšna so tvoja načela.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: /
oglašanje iz klopi/ Prosim, prosim, prosim.

Prej je bilo v repliki edino, kar bi bilo pripoznano kot mogoča replika, so bili zidovi. Rekonstrukcija za nazaj. Prosim! Mir. Ste končali?

Besedo ima dr. Mitja Horvat. Pripravita naj se gospod Jože Tanko in gospod Janko Veber.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, predsednik, za besedo. Spoštovani predstavnici ministrstva, spoštovane kolegice in kolegi in, kot pravi kolega Dobovšek, vsi, ki nas spremljate v današnji zanimivi razpravi!

Imam srečo, ker se je nekaj naših kolegov odpovedalo času, zato bom malo daljši, pa za vsak slučaj, da mi bo lahko kaj repliciral tudi kolega Han, si bom pustil dovolj časa, da bom lahko dal repliko, če bo potrebno. Toliko uvodoma.

Najprej se dajmo mičkeno pogovoriti o tem, zakaj smo danes zbrani in kaj danes obravnavamo, ker je o tem bilo skoraj niča ali malo govora. Pred seboj imamo predlog Slovenske demokratske stranke, ki pravi: zasebni osnovni šoli, ki izvajajo programe iz prvega odstavka tega člena, se za izvedbo programa zagotavlja 100 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole. Govorite o drugem odstavku 86. člena, ne samo o prvem stavku drugega odstavka 86. člena. Zato moram uvodoma povedati, da seveda tega predloga že iz tega razloga ne morem sprejeti.

Zakaj ne? Zaradi tega, ker v 86. členu, ki bi ga na ta način spremenili, govorimo tudi o zasebni šoli, ki izvajajo programe iz prvega odstavka tega člena – "se za izvedbo programa zagotavlja 85 % sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za izvajanje programa javne šole. Zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, investicijsko vzdrževanje in opremo". V prvem odstavku imamo celo vrsto šol, ki ste jih danes prav tako v svojih razpravah tako poslanci SDS kot tudi poslanci NSi omenjali. Gre namreč za zasebne šole, ki izvajajo javnoveljavne programe

osnovnošolskega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja, srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja, ali gimnazije, in jim pripadajo sredstva iz državnega proračuna oziroma proračuna lokalne skupnosti, če izpolnjujejo naslednje pogoje – in jih ne bom prebiral.

Naprej. Kar pomeni, da je seveda v nevarnosti financiranje ostalih zasebnih šol, čemur v načelu v naši stranki nismo nasprotovali, ampak smo povedali, da je treba zagotoviti tudi varnost oziroma varno prihodnost tudi javni mreži, ki je v istem zakonu v 87. členu posebej določena in v enem določenem delu – malo repliciram, mimogrede izkoristim, še kolegico gospo Novakovo. Seveda, če bi kdo ustvarjal dobiček in se financira kot zasebna šola, ki izvaja programe, potem mu mora to financiranje prenehati, tako da upam in verjamem, da ministrstvo bdi nad tem. Ker vsi verjamemo, da ne gre za dobiček, seveda se bom na tem mestu ustavil, kar se dobička tiče, ker ne verjamem, da kdorkoli lahko osnovnošolsko izobraževanje izvaja z dobičkom. Prej je bilo tudi malo govora o tem, da gre za šolnine, kadar starši plačujejo prispevke, tudi sam sem oče in sem seveda dal to skozi. In to, o čemer govori – in s tem prehajam potem praktično na odločbo Ustavnega sodišča – mi bo prav prišlo. Namreč, tudi Ustavno sodišče govori o brezplačnem osnovnem šolstvu. Jaz sicer verjamem v pravljice, v čudeže in še v marsikaj drugega, ampak v to, da imamo brezplačno šolstvo v Republiki Sloveniji, pa ne verjamem in sem se tudi sam prepričal, da temu ni tako in vsi starši dobro vedo. Se pa trudimo, kolikor je mogoče zaradi tega, ker živimo v socialni državi, da omogočimo seveda tudi tistim, ki gmotno ne zmorejo, da stopimo skupaj, da plačamo kaj več ali pridobimo kakšna proračunska, sponzorska, donatorska in tako naprej sredstva, da omogočimo tudi tistim otrokom, katerih starši, ki imajo pravico in obveznost, da izobražujejo svoje otroke, tega preprosto ne zmorejo. Samo malo repliciram na ideje, ki sem jih včeraj poslušal. Bojim se, da vam bo v Slovenski demokratski stranki počasi zmanjkalo ljudi. Ne morete tiste, ki spadajo v več istih kategorij, ne morete lepiti skupaj, ker potem pa res pridejo res grozne številke skupaj. Včasih bo treba tudi kakšen presek narediti, ker so ljudje lahko v teh 297 tisoč pod pragom revščine, so seveda lahko v različnih kategorijah. Tako da je morda zaradi tistih, ki nas spremljajo, na to treba opozoriti, da ne bo prišlo do prevelikega zavajanja in manipulacij s številkami – s čimer, kot veste, se rad ukvarjam.

Torej, o čem je pravzaprav odločilo Ustavno sodišče? Če pogledamo samo 29. in 30. točko, potem ko si pogledamo odločitev. Namreč, po 1. točki je Ustavno sodišče odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena zakona o organizaciji in financiranju v delu, ki se nanaša na javnoveljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z

ustavo. Danes se pogovarjamo o šolah, upam, da boste prenehali, ker ne govorimo o tem danes. Govorite o tem, da je Ustavno sodišče o nečem odločilo, pa tudi to ni res, zaradi tega ker je Ustavno sodišče odločilo samo v tistem delu, ki se nanaša na javnoveljavne programe, niti ne na izvajanje javnoveljavnih programov. Za vas je seveda to isto, zame so določene nianse, na katere želim opozoriti.

Namreč, med razlogi, ki jih Ustavno sodišče navaja, pravi, da zakonodajalec ni izkazal, da je poseg v pravico do brezplačnega osnovnošolskega izobraževanja, danes govorimo o drugih temah, ne o tem, kar je Ustavno sodišče uporabilo kot razloge za svojo odločitev, utemeljen z ustavno dopustnim ciljem – ni izpolnjen že prvi pogoj. Se pravi, brezplačno osnovnošolsko izobraževanje. Jaz se ne slepim, v Republiki Sloveniji zame to ne obstaja. Ker ko se poseg izkaže za ustavno nedopusten že na podlagi presoje po tako imenovanem testu legitimnosti, tretji odstavek 15. člena Ustave, zato Ustavnemu sodišču ni bilo treba presojati, ali je poseg nujen, sorazmeren, primeren v ožjem smislu – 2. člen Ustave. Glede na to je prvi odstavek drugega odstavka 86. člena ZOFVI v delu, ki se nanaša na obvezne javnoveljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z drugim odstavkom 57. člena. Ker je Ustavno sodišče izpodbijano določbo – pozor – razveljavilo že iz navedenih razlogov, ni presojalo drugih zatrjevanih protiustavnosti. V naslednji, 30. točki pa to, da je Ustavno sodišče razveljavilo, zapiše nekoliko drugače, tako da na konci ne vem; vem, kaj piše v sklepu in sem ga zato tudi prebral: "Ker bi z razveljavitvijo izpodbijane zakonske določbe, ki daje pravno podlago za 85-odstotno javno financiranje javnoveljavnih izobraževalnih programov prišlo do še večjega posega v ustavno pravico do brezplačnega obiskovanja obveznega javnoveljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja, se je Ustavno sodišče odločilo za izdajo ugotovitvene odločbe." Se pravi, ugotovilo je, ne razveljavilo. Mirno bi, kar se mene tiče, lahko to določbo tudi razveljavilo, ampak kot že rečeno, je zelo nevarno, ker imamo še druge programe, ki se financirajo iz javnih sredstev, ki bi jih bilo prav tako škoda, in smo v Stranki modernega centra že ničkolikokrat opozorili, da je za nas zasebno izobraževanje – in sedaj bom seveda razjezil kolega Hana, in zato sem pričakoval tudi njegovo repliko – smo vedno znova trdili in imamo v našem programu tudi zapisano, da so za nas zasebne šole obogatitev šolskega prostora. Nikoli nismo trdili ničesar drugega. Zato je seveda nam očitati, da smo proti zasebnim šolam, da ne vidimo v njih ničesar novega, dodanega, da ne gre za kvaliteto, je zlobno podtikanje, ker tega nikoli nismo trdili. Kot ste pravilno ugotovili in je kolega Liseč na začetku lepo predstavil, je tudi naš predsednik prof. dr. Miro Cerar, predsednik Vlade Republike Slovenije, obiskal zasebne šole in seveda tudi

izrazil stališča, ki ste jih lepo povezali in predstavili tudi na tej obravnavi. Kar pomeni to, kar sem že nekajkrat povedal: resnično moramo na tem področju najti prave rešitve. In seveda, enak namen, kot ga želite doseči danes s tem, da zapišemo namesto 85 % 100 %, isto lahko trdim, zelo na hitro in v premisleku razpravo, da bi isti namen doseglo Ustavno sodišče tudi, če bi reklo, da se razveljavi oziroma odpravi določba o 85-odstotnem financiranju za izvajanje javnoveljavnih vzgojno-izobraževalnih programov osnovne šole, ker je isti namen. Če napišeš 100 % ali pa napišeš nič, je jasno, ker iz drugih določb zakona zelo jasno izhaja, da se javnoveljavni programi financirajo iz javnih sredstev. Kakšna je višina, vse to je odvisno od tega, kakšna pravila imamo in navsezadnje seveda sklenemo o financiranju tudi pogodbo. Javno financiranje se preneha izvajati v trenutku, ko se zasebna šola pri izvajanju javnoveljavnega osnovno šolskega izobraževanja ne drži pravil in pogojev, ki so jasno določena.

Morda ob rob, ker mi je nekaj časa še ostalo – zakaj ne waldorfska šola? Ker imajo koncesijo in ker imamo veljavno koncesijsko pogodbo, ki je ostala v veljavi, samo zato so razlike med njimi. Je pa zasebna seveda in se financira, tako kot bi se druge šole enako financirale. Tukaj so seveda drugi razlogi. Jaz ne vem, in me boste seveda poučili zaradi tega, ker ste že dalj časa v Državnem zboru, jaz pa nisem imel ne časa ne posebnega interesa, da bi spremljal razprave, zakaj so v zakonu take določbe. Jih je pa še kar nekaj, ki jih je treba prečistiti in je treba seveda potem uravnotežiti glede na nove pogoje, v katerih živimo, zaradi družbenih sprememb, pri čemer bom lahko razumel tudi razliko in spremembo pri odločitvi Ustavnega sodišča. Kaj imam pri tej odločbi povedati, sem povedal, se ne strinjam z njo v celoti, ampak ni moje, da grem na ta način, da bi potem zaradi tega, ker se ne strinjam s tem, kar je Ustavno sodišče navedlo ali kakor je odločilo, da bi zaradi tega spreminjal ustavo. To sem zelo jasno povedal, sem pa tudi povedal, da verjamem, da tudi glede ustave lahko najdemo dikcijo, po kateri bomo lahko dosegli namen. Seveda, da v ustavi napišemo, da se izobraževanje v osnovnih šolah, ki je obvezno, financira iz javnih sredstev, to vemo že vsi, to ni treba kaj posebej pisati. Jasno je, da se v javnih šolah financira iz javnih sredstev. To je seveda samo po sebi umevno. Ne vemo pa, kaj z ostalimi in kako bomo ravnali, in zaradi tega tudi na začudenje in v vprašanje, ki ste ga postavili, zakaj, če ministrstvo že pripravlja zakon, če je že pripravljalo določene spremembe, zakaj ni šlo dlje in zakaj ni spremenilo in predlagalo spremembe za vsa odprta vprašanja. Slišali smo, povedali so, je delno odvisna od tega, ali bomo v nekem doglednem času prišli tudi do spremembe ustave, če bomo prišli do nekega skupnega besedila, konsenza, kjer bomo lahko uravnotežili javna in zasebna. Pri čemer smo, še

enkrat poudarjam, jasno podali stališče za naprej: ne moramo pristati na take splošne določbe, ki bi vsakomur, ki ima 5 minut časa, da ustanovi šolo, potem javnoveljavno izobraževanje oziroma javnoveljavni program financirali. Najverjetneje tudi vam potem ne bi bilo to več všeč. In seveda, na podatek, kako v majhnem procentu danes financiramo, in še zlasti, kako majhno razliko v proračunskih sredstvih bi pomenilo, če od 85- zvišamo na 100-odstotno financiranje zasebnih šol, ki danes izvajajo izobraževanje javnoveljavnih osnovnošolskih programov, je seveda preozko gledanje, gledano v tem trenutku. Stvar politike vedno je, da predvideva, kaj se bo dogajalo v prihodnje, in da imamo v zakonih rešitve, ki so spremenljive za vse.

Na začetku in še danes, še enkrat naj poudarim, si želimo sodelovanja in seveda želimo po konstruktivni, argumentirani razpravi sprejemati odločitve, ki bodo dobre za vse v Republiki Sloveniji. K temu vas ponovno pozivam in se opravičujem, ker sem bil malo daljši, ampak kot rečeno, so mi kolegi nekaj več časa namenili, naklonili. Najlepša hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Nisem bila poimensko imenovana, je bila pa omenjena moja razprava in tudi mislim, da – ja. Ja, waldorfska šola je bila ustanovljena leta 1992 in takrat še ni deloval oziroma ni bilo določenega zakona, ampak to ne pomeni, da če takrat ni, da dopuščamo, da je danes takšna diskriminacija. Kajti, to ste pa prav povedali in upam, da ste pa v naših razpravah, ker drugače nas pa res niste dobro poslušali, slišali, da govorimo o javnem programu. Zgolj o javnem programu. In če ga uresničuje waldorfska šola in če ga uresničuje šola, ne vem, Šuštarjeva šola, potem je prav, da so te šole plačane enako. Še nekaj, da bolj plastično povem. Zakaj država za otroka, ki hodi v osnovno šolo Alojzija Šuštarja, da za program, ki je določen z zakonom oziroma z merili, ki jih v tej državi imamo, stane več kot oziroma stane manj kot otrok, ki je v šoli sto metrov stran. Zakaj? Zakaj država da za enega otroka manj kot za drugega? In se vam to ne zdi problem? To je diskriminacija in to diskriminacija otrok. In to velika!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko, pripravita naj se gospoda Janko Veber in Tomaž Lisec.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Področje šolstva je zagotovo eno tistih področij, ki uporabnikom ne zagotavlja izvedbe ali pa uporabe na način, kot je zapisana v ustavi. Kakorkoli, nekateri predstavniki političnih skupin govorite o svobodni izbiri, o enakopravnosti in tako naprej, na drugi strani delate, ravnate pravzaprav nasprotno od tega. Ustavno sodišče je sprejelo odločitev na osnovi pobude in

popravilo to napako, ki je bila vgrajena v Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja. Zakaj je Ustavno sodišče sedaj odločilo drugače kot nekoč, je verjetno irelevantno vprašanje. Nam, poslancem se verjetno o tem ni treba spraševati, kajti mi smo tisti, ki svoje odločitve celo v istem mandatu, v istem zakonu neštetokrat popravljamo, zato ker se ugotovi, da nekaj ali ni dovolj natančno napisano ali ni dovolj dobro rešeno in tako naprej. Ustavno sodišče je verjetno tudi institucija, ki lahko svojo odločitev dodatno pojasni, ali je to komu všeč ali ni všeč, kajti nobena odločitev nobene institucije, ne Vlade, ne Državnega zbora in ne Ustavnega sodišča verjetno ni večna in za vse večne čase. Pač je treba zadevo presoditi, odločiti in spremeniti, če je to potrebno.

Mene je pravzaprav zmotilo to, da takoj ko je bila sprejeta odločitev Ustavnega sodišča, da smo par dni po tistem dobili predlog za spremembo ustave, ne predloga za uveljavitev odločbe Ustavnega sodišča in spremembo zakona, ampak nekaj, kar bo derogiralo odločitev Ustavnega sodišča in ustvarilo novo podlago, na kateri bi moralo odločati Ustavno sodišče. Zaradi tega se tudi srečujemo s tem omalovažujočim odnosom do Ustavnega sodišča, tako nekaterih, ki se z njihovimi odločbami ne strinjate, in kar je še huje, tudi Vlade, ki se je zavestno odločila, da to marginalno enostavno spremembo Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja pripravi in naredi rešitev, skladno z odločbo Ustavnega sodišča. Če to predstavlja kakšno zahtevno materijo za Vlado z ministrstvom, ki ima nekaj desetih uradnikov in pravnikov, da pripravijo tako rešitev, ki bi to popravila, potem je nekaj s tem resorjem in ministrico, ki to vodi, hudo narobe. To je problem, ki je enostavno rešljiv za vsakega povprečno izobraženega v tej državi. Problem je še toliko hujši, ker se je ministrica zavestno odločila, da tega ne bo naredila v roku. To je bila tudi, če se ne motim, njena izjava – in ni bilo narejeno v roku. Mi smo s tem poskušali vladi pomagati, da se bo karkoli na tem zgodilo, da se bo to uredilo, pa je bilo vehementno zavrnjeno. Poslanci koalicije in Vlada, če boste prebrali svoja mnenja pri teh naših predlogih, boste videli, da temeljne zaveze ne spoštujete, ne spoštujete institucij pravne države. Gospod Cerar je v predvolilnih in povolilnih nastopih pred in v Državnem zboru povedal, da je to temelj, to je to paradigma njegovega dela: spoštovanje institucij pravne države in pravnega reda. Kot predsednik Vlade tega ne zagotavlja, pa to, kar zadeva realizacijo, te odločbe, ni edini primer, kar je še hujše. In si spoštovanje zakonov in ustave zelo priročno razlaga; kadar gre za njegove, veljajo ena ustavna pravila in ena zakonska pravila in sankcije, kadar gre za kakšnega drugega, pa je ta interpretacija izredno kruta, celo do odvzema mandata je pripeljalo tako ravnanje. Niso vatli v tej državi za vse enaki.

Mislím, da je res, kar je kolega Horvat rekel; zasebne šole ali zasebna ponudba tudi na

področju, tam kjer smo bili navajeni, da gre ekskluzivno za to, da imamo javni sistem in javni sektor, je obogatitev tega. To se je pokazalo v veliko primerih. Zasebna šola, ki ni boljša od javne šole, ne more eksistirati in tudi zasebni zdravnik, ki ni boljši od javnega, ne more eksistirati. To je temeljni problem. Sploh ne tam, kjer moraš to plačati. Ni Slovenca, ki bo plačal neko storitev, ki bo slabša, na drugi strani pa dobi nekaj, kar je tako imenovano zastonj. Če nimamo teh elementov vgrajenih, da imamo dodatno tudi zasebno ponudbo, niti ni nobene potrebe po kakršnemkoli resnem pristopu in razvoju, ni pogojev za to. Tudi slovenski državljan, podobno kot državljani drugih držav, je toliko pameten, da ne bo plačal nečesa ali pa vpisoval otroka nekam, kjer bo dobil slabšo storitev, kot jo ima tisti hip na razpolago. V to smo najbrž lahko prepričani vsi. Samo zato, da bo šel, ne vem, tvoj, moj ali pa katerikoli otrok v šolo, kjer ustanovitelj ni javna institucija, recimo ni občina, najbrž tega ne bo storil, če bo dobil tam enakovredno ali celo boljšo storitev v tej javni oziroma občinski mreži. Toliko državljanov ni za podcenjevati, zato ker vedo, da želijo dobro, boljše in najboljše za svoje otroke. To drži.

Problem pri tem je tudi to, da nekdo mora potrditi ta javnoveljavni program. Najbrž nekdo, ki ustanovi zasebno šolo, tako imenovano zasebno šolo, si kar ne izmisli urnika programa, števila ur in tako naprej vsebin. Najbrž mu to nekdo potrdi. In če je cenzor in tisti, ki pošttemplja, javna institucija, ki to opravlja, potem najbrž moramo tudi ta javnoveljavni program spoštovati tak, kot je potrjen. Če je ta program potrjen, tako kot je za javno šolo, potem ni nobenega problema, da se ne plača enako. Kakorkoli obračate, gospod Han, plača učiteljev v šolah je normirana. Čisto vseeno je, ali dobi učitelj plačo preko javnega zavoda in tisto, kar zasluži za ure, ki jih opravi, ali pa preko zasebne šole, preko zasebne institucije za isto javnoveljavno opravljeno storitev. Oboje gre v zasebni žep. Temeljni problem ali temeljna poraba denarja v šolah gre za plače učiteljev. Drži? Torej, privatne žepe. Naj mi nekdo pojasni, zakaj bi bil, recimo, učitelj dobi 100-odstotno plačo, če je v javni šoli, in samo 85-odstotno plačo, če je v zasebni šoli, opravlja pa isti predpisan program. V čem je problem? Zakaj bi to, recimo, na tak način moralo veljati? Lahki kdo razloži? Že tako ali tako je tisti, ki gre ustanovljat zasebno šolo hendikepiran, ker bo ves materialni del moral sam zagotoviti mimo davčnih virov, ki jih zagotavljajo proračunu ali države in lokalnih skupnosti. Tukaj je ekskluzivno vse izključeno, vse investicije, vsa oprema je izključena. Pogovarjamo se samo o učilih, učnih pripomočkih in plačah. O ničemer drugem se ne pogovarjamo. Investicija, amortizacija, adaptacija in tako naprej je stvar tistega, ki bo tako institucijo ustanovil. Država nima v nobenem primeru – ali občina – v nobenem primeru evra obveznosti do investitorja

v zasebno šolo. Evra obveznosti! Ni dolžna! Lahko da, če je pametna bo dala, ampak ni pa te nobene obveze.

Po moje oziroma to, kar spremljam te razprave, se mi zdi, da tukaj gre po eni strani za to, da se pač ohranja nek sistem, ki pač omogoča manipulacije na nekaterih področjih, tako kot smo bila zdaj priča v tem gimnazijskem delu. Po drugi strani pa pomeni to bitko za to, da so šole plačane slabše, predvsem bitko za sindikat. Bitko za SVIZ. To najbrž vemo vsi, da gre za tukaj dva polja. Eno je za to, da se pač lahko preko zlorab in tako naprej daje določene vsebine in drugo bitka za sindikalno organiziranost. To se najbrž strinjamo. Dokler bomo imeli javne šole, bomo imeli tudi SVIZ, močan SVIZ, več bo javnih šol, več bo ljudi v SVIZ. Tisti trenutek, ko to zadevo na nek način premaknemo na polje več zasebnega, bo najbrž manj učiteljev vključeno v sindikalno aktivnost. Najbrž. Predpostavljam, da bo in da je temu na nek način res tako, kaže tudi to, da dobivajo učitelji za jubilejne nagrade različne zneske. Tisti, ki so v SVIZ, dobijo 20 % več jubilejne nagrade, recimo ob 10, 20, 30 letih opravljenega dela, kot tisti, ki niso v sindikatu. Plača pa to država. Poznate ta primer. Če temu ne bi bilo tako, potem bi ljudje, ki dobivajo nadomestilo ali pa jubilejno nagrado iz proračunskih virov, bi dobili to nagrado enako ne glede na to, ali so v sindikatu ali niso, ker plača to proračun preko tega. Če bi hotel SVIZ stimulirati svoje zaposlene, bi moral dati iz svojih fondov SVIZ ta dodatek, ne pa iz proračuna. Pa nobenega nič ne moti, da imamo, recimo, dve vrsti učiteljev, ki dobijo, recimo, jubilejno nagrado različno. Za 30 let dobijo eni 100 % in jim plača država, drugi pa 80 % in itak plača država. To drži. Torej tisti, ki so sindikalno organizirani, dobijo višji dodatek, plača pa državni proračun. Če bi bilo korektno, če bi imeli korektno ureditev, bi tistih 20 % doplačila za tiste, ki so v sindikatu, izvršil SVIZ iz svojega proračuna, kar bi bilo normalno pričakovati. To ni tako in to nobenega nič ne moti! Je to ustavno? Da plačujemo vsi enake davke in prispevke za jubilejno nagrado pa nekateri dobijo 20 % višji znesek od drugih samo zato, kar so člani nekega ferajna, neke organizacije, ki je prostovoljna – še to, ki ni obvezna, ampak je prostovoljna. Mislim, da je to nekorektna rešitev.

Prej je kolegica Jelka Godec spraševala glede te novele, ki kroži po E-demokraciji, in 9. členu. To, kar je ministrica razložila, ne stoji. Kajti v 9. členu piše, "določbe tega zakona se ne uporabljajo za šole, ki so bile ustanovljene pred njegovo uveljavitvijo". Nič ne piše v nobenih odstavkih, v nobenem členu, ampak piše "določbe tega zakona". To se pravi, velja generalna rešitev. In to, kar je bilo obrazloženo za to vprašanje, je nekorektna obrazložitev. Ne stoji! Ker sicer bi pisalo, da določb tega zakona veljajo za prvi odstavek 17. člena, se ne uporablja za ta in ta odstavek tega in tega člena, piše pa "tega zakona". In ekskluzivno so

izključene iz te rešitve tiste šole, ki so bile ustanovljene pred to uveljavitvijo tega zakona. To je nedvoumno napisano. Torej, tudi sedaj, ko se poskuša to ustavno odločbo urediti, se ne ureja zadeva korektno, ampak se ureja prirejeno. To se pravi, da se bo sprejel nek zakon, kjer naj bi se nekaj naredilo, ampak ne tako, kot je bilo v ustavni odločbi zapisano, ampak nekoliko drugače in zraven. Dobili bomo spet postopek pred Ustavnim sodiščem najbrž, ker se bomo spet tri ali x let ukvarjali z zadevo, ki ima težo v šolskem sistemu, tam, ne vem, na tretji ali četrti decimalki. Če se realizira določba, tako kot je napisalo Ustavno sodišče, gre za 200, 300 tisoč evrov letno. Zato vi pripravljate ustavno spremembo, kar je hecno. Niste pripravili pa nobene spremembe, recimo, ki bi onemogočile tiste, ki dejansko služijo z javnim sistemom, ki jim, ne vem, odteka denar za preplačila raznih pripomočkov, ki so ekskluzivni dobavitelji tudi v šolah, ki so ekskluzivni dobavitelji v zdravstvu, ki so odpeljali denar iz bank in tako naprej. Za tem pa nobene ekskluzivne ustavne rešitve in tudi nobene zakonske ureditve. Tudi tisto, kar smo tam predlagali, ste vse zavrnili. To je problem. Prihajajo pa razne vrednotnice, prevoznice in taki brezvezni dokumenti, ki samo utrujajo ljudi, da se ukvarjajo sami s seboj, kapitalne stvari pa tečejo mimo.

Poglejte, to je področje, ki ste se mu pretirano posvetili, namesto da bi zadevo uredili, da bi jo dali z dnevnega reda, da bi bili potem vsi zadovoljni, se ukvarjate predvsem s tem, kako izigrati odločbo Ustavnega sodišča. Pa gre to za vašo stranko, gospod Han. in gre tudi za vladni pristop, ki je skoraj popolnoma identičen. In o tej obogatitvi, o kateri je prej govoril gospod Horvat, ni ne duha ne sluha. Če bo zakon padel, bo padla tudi obogatitev z zasebnimi šolami, ker boste te probleme in težave vlekli naprej. Brez razloga, brez resne utemeljitve in tako naprej. In še vedno ohranjate ureditev, ki bo taka, kot je stolp v Pisi – postrani.

Predlagam vam, da ta predlog podprete, uredimo to, kar je v tem predlogu predvideno, normative, standarde, ostale vsebine, imenovanja ravnateljev, svetov zavodov in tako naprej boste pa urejali na kakšen drug način in kdaj kasneje. In mimogrede še, tudi tam, kjer so občine glavni financer, nimajo pri imenovanjih popolnoma nobene besede. To bi uredili, da bi lahko tisti, ki je glavni financer, odločal o tem, kdo bo to izvajal. Nima možnosti. Potem se sprejemajo tudi normativi in standardi, ki prinesejo samo posledice tistemu, ki je ustanovitelj, brez da bi imel možnost kjerkoli vplivati na karkoli, pa naj gre to za šolske standarde, standarde v vrtcih, knjižnicah, kjerkoli. Najbrž te stvari mi dovolj dobro poznamo, da vemo, da je dejansko tako. Predlagam, da se ta zadeva podpre, ki smo jo predlagali, in da se v nadaljevanju postopka, če boste ocenili za potrebno, tudi kakšna zadeve dopolni, Vladni predlog pa bo, kadar bo. Je na

E-demokraciji, potem bomo dobili rešitev, ki najbrž ne bo skladna z odločbo Ustavnega sodišča, to že po tem, ker je sedaj predloženo, se že vidi, da gre takole, postrani kot v Pisi, mimo tega in tako naprej.

Skratka, ne obeta se nam, če ne boste tega sprejeli, nič dobrega in predsednik Ustavnega sodišča bo lahko svojo tiskovno konferenco samo ponovil. Hvala lepa.

BPREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Najprej, Jože, jaz te bom tikal, ker sva sodelavca že 10 let in prijatelja.

Najprej glede tega SVIZ pa sindikatov. Tudi jaz imam svoje mnenje, ampak tukaj si ti govoril glede tega, pogodb in tako naprej. Ali veš, kdo je to izpogajal, ko je bila reforma trga dela? Andrej Vizjak. On je dal to možnost, da ko se podpiše pogodba, dobijo potem te pluse. /oglašanje iz dvorane/ Samo toliko, da vemo, pri čem smo. Jaz tudi se s tem danes mogoče ne strinjam. To je ena stvar.

Sedaj pa okoli zasebnikov. Veš, Jože, ko zasebnik gre v neko pobudo, je fino, da se doma malo usede, pa malo začne gor dajati številke, pa izračuna, ali se mu izplača, ali se mu ne izplača, ali bo čakal državo. Zato smo prišli sem, kamor smo prišli, ker čakamo nonstop to državo. In še nekaj. Bodimo iskreni, pa ne bi rad to rekel, ampak moram povedati. Pri tem šolstvu in pri ustanavljanju šol ima – ali veš, kdo največji interes? Ne privatniki, ker drugače, če bi bili pravi privatniki, bi jih imeli danes tristo – verske skupnosti. Verske skupnosti imajo največji interes! Ko bomo dali sedaj financiranje 100-odstotno, bomo zabrisali mejo med javnim in zasebnim. Potem pa lahko te verske skupnosti svojo religijo začnejo spuščati v šole.

Zdaj pa Ljudmili, če gre za krščansko šolo, je v redu, ko bi pa šlo za muslimansko šolo – stop, tam pa ne! Zato moramo biti zelo zelo previdni. Hvala lepa.

BPREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport. Tišina, prosim!

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala, predsednik.

Samo da ponovno pojasnim in da gre tudi v zapis v magnetogram, kot sem že pojasnila prej glede 9. člena. Prvi stavek določbe tega člena se nanaša na drugi odstavek 17. člena, torej obstoječega 17. oziroma drugega člena predlagane novele. Zagotovo me lahko držite za besedo, ker za nazaj nikakor ne moremo uveljavljati nečesa, kar ni bilo takrat predvidno, seveda pa lahko za naprej. In to je tudi interpretacija, če bi pogledali določbo 17. člena oziroma predlaganega drugega v sami interpretaciji, torej vsebinske obrazložitve.

BPREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Veste, to, kar ste povedali, bi držalo, če bi se pogovarjali o poračunu za nazaj, do začetka ustanovitve. Od začetka ustanovitve pa do uveljavitve zakona. Mi govorimo o tem, da se vzpostavi financiranje na raven, tudi za tiste šole, ki so bile prej ustanovljene, odločba jih zajema. Tu ne gre za poračun.

BPREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica, žal, replika ima prednost.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Moje pojasnilo ... Pardon.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Očitno nisem bila prej prav razumljena, zato ker nisem dobila odgovora. Spraševala sem, kaj je s tako imenovanim 6. členom in ukinjanjem šolnin pri zasebnih šolah, ker je to zelo pomembno, ker sicer pomeni, da je nekaj narobe oziroma se ukinjajo tisti programi, ki bi jih sicer starši plačevali sami v okviru nadstandarda.

BPREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Če se vrnem na komentar prehodnih določb oziroma uporabe določb. Ponavljam, nekih standardov za nazaj nikakor ne moremo zahtevati, ker šole delujejo in izpolnjujejo ustrezno javno veljavnost, kot so jo pridobile.

Kar se tiče uveljavljanja ustavne določbe, pa je to ta drugi del obrazložitve, na kar se nanaša, torej za naprej, ker je to v tem trenutku veljavnost tudi znotraj predloga novelacije, ki je objavljena.

Kar se tiče šolnin. Če gre za izenačenje na isti način, torej financiranje, kot je financiranje javnih šol, tudi javne šole nimajo šolnin, torej moramo tudi tukaj upoštevati ustrezno nediskriminacijo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika? Domnevam, gospod Tanko.
Replika gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Prosil bi še za pojasnilo, kaj bo narejenega v tem primeru jubilejnih nagrad, ker gre za vladni dogovor, in država, državni proračun plačuje jubilejne nagrade, in sicer dobivajo tisti, ki so člani sindikatov 20 % približno višje jubilejne nagrade, kot tisti, ki niso člani sindikata. Dogovor pa je bil sklenjen v vladi Alenke Bratušek med ministrom Virantom in

sindikati. Tako ta trditev, ki jo je gospod Han povedal, ne drži. To je dogovor gospoda Viranta in sindikatov. Bi prosil za odgovor. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Na repliko, žal, ne moram dati replike, najprej ... Poglejte, zdaj pa takole, nehajte zlorabljati mi poslovnik zaradi tega, da se boste skrili zadaj za repliko, zato da vam nekdo ne more odgovoriti. Najprej bom dal besedo, zdaj bom pa jaz upošteval zadevo tako; najprej bom dal besedo ministrici, potem bo dobil kolega Han repliko – ne rabi replike. Vi rabite repliko? Aha.
Replika gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala, predsednik.

Poglejte, da bo stvar jasna pa ker se očitno ne razumemo. Po tako imenovani spremembi 86. člena bo tudi tako imenovana zasebna šola prejela 100-odstotno financiranje za izvajanje obveznega programa javne šole. Pri tem pa vsi dobro vemo, da te šole izvajajo tudi dodatne programe in zdaj vi s 6. členom te dodatne programe, za katere se odločajo in za katere mi vseskozi hočemo povedati, da niso predmet te razprave in plačila tako imenovane države, ukinjate v 6. členu. Zato me to zanima, ker to pa se mi zdi zelo pomembno, ker potem te šole več ne bi mogle opravljati tako imenovanih alternativnih konceptov, ki za sabo potegnejo določene stroške, ki pa naj ne bi šli na pleča države.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica želite besedo?

Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport, doktorica Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Morda bi bilo v tej smeri pa konkretnega odgovora dobro pogledati ustavno odločbo, kaj navaja, in sicer to je točka 25 in točka 26, kjer je obrazložitev seveda tudi te odločbe v skladu s 57. členom.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Tomaž Liseč in potem predstavnica Vlade.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in najprej zdaj odgovor glede jubilejnih nagrad.

20 % višje jubilejne nagrade dobijo člani vseh sindikatov, ki so takrat podpisali aneks k kolektivni pogodbi, pravni temelj pa je Zakon o delovnih razmerjih-1. Torej toliko o pravnih podlagah.

Sicer bi pa želel izpostaviti v svoji razpravi še naslednje dejstvo, o katerem tudi govori 57. člen Ustave. Država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno izobrazbo. Mislim, da je mreža osnovnih šol tako dobro zgrajena v Republiki Sloveniji, da si lahko vsak pridobi to izobrazbo.

Tukaj tudi odgovor, zakaj nekdo mora doplačati, če se odloči, da vpiše v osnovno šolo otroka,

določeno razliko. Sam se je tako odločil, ima pa možnost vpisati otroka v javno šolo, ker je mreža zgrajena in ni nobenih težav. Torej, če se nekdo sam tako odloči, se je sam odločil in mu seveda tega ne moramo oporekati. Je pa res, da bi bilo zelo dobro razmisliti, kar mislim, da je bilo danes že omenjeno, ali ne bi bilo bolje vsa ta sredstva, za katere se danes pogovarjamo, nameniti mreži javnih šol oziroma osnovnim šolam, zato da bi šolanje v osnovnih šolah postalo resnično brezplačno. Ta hip ni v celoti, starši še vedno pokrivajo določene stroške in mislim, da glede na stopnjo brezposelnosti, glede na vse bolj zaostrene razmere o tem, ali bo nekdo imel zaposlitev za nedoločen čas ali bo imel za določen čas in tako naprej, in pravzaprav težave pri zaposlovanju tudi mladih družin, bi veljalo razmisliti, da ne delimo sredstev na zasebne in na javne, ker je treba najprej zagotoviti, da resnično vsem omogočimo dostop do javnega šolanja. Mreža je zgrajena in zato je dobro, da se sprejme tudi sprememba ustave, kjer jasno naredimo ločnico med javnim in zasebnim. Če nekdo želi imeti zasebno šolo, jo lahko ima, lahko ponudi kvalitetnejšo storitev, lahko ponudi, ne vem, kvalitetnejše predavatelje in se bodo ljudje odločali za to šolo in tudi bili pripravljeni plačati. Če pa tega ne omogočamo, torej če je to enako financirano, potem pravzaprav izgubimo tudi ta naboj zasebnega šolstva. Kakšen smisel pa je potem zasebne šole, če je financirana z javnimi sredstvi? Tudi ta upad interesa, da je to neka dodana vrednost, je potem bistveno manjša kot pa, če jasno povemo: če želi nekdo doplačati za kvaliteto v zasebni šoli, bo tudi vedel, da je to kvaliteto plačal. Če je pa to poenoteno iz javnega ali iz državnega proračuna, pa seveda tudi te kvalitete ne bo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Liseč, pripravita naj se predstavnica Vlade in predstavnica predlagatelja.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala še enkrat, predsednik, za dano besedo.

Sicer mi je malo žal, da namesto o tem, da bi govorili, katere šole so dobre ali pa slabe, govorimo o tem, katere so javne ali pa zasebne, in čeprav nekateri pravijo, kako so zasebne boljše, čeprav da država manj denarja za njih, javne pa so neka uravnilovka, kjer morajo biti vsi pod enakimi pogoji. Na drugi strani pa me je strah, ker govorimo o ustavi oziroma spoštovanje odločb Ustavnega sodišča. Rekel sem že, da lahko se s kakšno odločbo Ustavnega sodišča ne strinjamo, mislim pa, da smo vsi potrebni, da jih spoštujemo, pa naj si bo to tako za ministre, uradnike, ki bi morali slediti potem zahtevam Ustavnega sodišča pa spremembah, ne nazadnje pa tudi nas kot zakonodajne veje oblasti.

Zakaj se mi zdi sporno, da se odloča Ustavno sodišča, ki je po mojem mnenju, glede na to, da sem že kar nekaj let v Državnem zboru, že kar

nekaj prebral, zelo enostavna, zelo eksplicitna. Imamo tukaj stranko Modernega centra, ki so zmagali s to paradigmo, spoštovanje pravne države. Imamo predsednika Vlade, ki se je vedno za to boril, šestnajst mesecev po tistem, ko je prišla odločba Ustavnega sodišča, pa reče: Kot pravnik in predsednik Vlade sem nesrečen, ker zamujamo z izvršitvijo ustavne odločbe. Sedaj ne vem, ali se naj smejim ali se naj jokam, da imam takega predsednika vlade, ki je nesrečen, je pa pravnik, ki bi moral tako enostavno odločbo Ustavnega sodišča s lahkoto razumeti in če se kakšen uradnik na ministrstvu buni, ker verjetno je zagovornik tistega, česar so zagovorniki predstavniki tiste strani tamle, Združene levice, SD in Desusa, da bi naredil res s pomočjo ministrice in bi takšnim uradnikom rekel: Stop, odločba Ustavnega sodišča, pika, izvršitev – rok eno leto, akcija. Popolnoma enostavno. Verjamem, da ima ministrica pri svojem delu verjetno probleme, ker kakšni uradniki so že tako neubogljivi, verjetno pa so kakšni uradniki neubogljivi tudi iz tega ideološkega prepričanja, ki očitno tudi tukaj veje neka neenotnost tako med vsaj določenim delom – upam, da sem prav razumel – Poslanske skupine SMC in pa bolj radikalnim socialističnim delom na tisti strani. In še enkrat, spoštovana ministrica, upam, da med tem bojem med malo bolj liberalnim razmišljanjem v vladi ali pa na ministrstvu in strogim socialističnim razmišljanjem, da ne bosti ubrali pot pragmatične razmišljanja in rekli, naj se skregajo med seboj, pa počakamo še v maksimalnem primeru dve leti, pa bo mandat minil, pa bo naslednji minister oziroma naslednji predsednik vlade se ukvarjal s to zadevo.

Danes je bilo govora glede ideološke obremenjenosti šol oziroma da šole, vsaj javne, naj ne bi bile ideološko obremenjene. Lahko se intimno kdo tudi s tem strinja, ampak če vprašate starše, ki morajo peljati svoje otroke na izlet v Jajce, bi verjetno tudi sami razmišljali, ali je ta pot njihovih otrok ideološko obremenjena ali neobremenjena. Ravno tisti, ki se spopadate o tem, kako pa je naš šolski sistem ideološko neobremenjen, imajo probleme s konkurenco, probleme z alternativno in verjetno tudi z neko dodatno kakovostjo na področju izobraževanja. Skratka, nekako mi ne gre to vse skupaj, saj je prosto, ampak ko se pride na področju osnovnih šol ali pa če govorimo na splošno na področju celotne vertikalne skupine na področju izobraževanja o kakšnem procentu ali dveh zasebnih šol, pa gremo hitro na okope in pozabimo na vse ostalo. Pa razumem po drugi strani tudi zahteve določenega dela tako te vlade kot pa tudi poslancev, kajti v Državnem zboru v tem mandatu smo imeli že kar nekaj zakonov in razprav, ki nas napotujejo, da je močno izražena želja po nacionalizaciji določenega dela ali pa določenih segmentov politike. Poglejmo področje zdravstva, poglejmo področje gozdov in tako naprej, ker namesto da bi spustili konkurenco, trg, alternativo, reče

država, dajmo več nam, pa bo vse dobro. Pa tudi na področju bank, ne nazadnje. Upam, da ne boste prišli z nekim predlogom, prej sem govoril o zdravstvu, da ne boste prišli z nekim predlogom, kako sta dva procenta zasebnih bank v Sloveniji problem, ker tukaj očitno je na področju osnovnega šolstva problem 0,2 %.

Tako bi resnično prosil, ko bodo te debate, da ali ste pri vseh vatlih dosledni, ali pa se odločite, kakšne želite sploh te vatlje. Ali pri gozdovih 100 % država, pri bankah 100 % država. Ko je pa zasebno šolstvo 100 %, nekje pa, ko pustite 2 %, pa je to že vas del ogromnega problema, za katerega – vsaj takrat, ko sem bil zraven, ko smo januarja leta 2015 pisali ta zakon, sem rekel, da bo to pa stališče poslanskih skupin, potrdimo zakon in ena kljukica ob eni odločbi Ustavnega sodišča bo rešena. Predsednik Vlade kot pravnik bo rekel super, Državni zbor spoštuje odločbe Ustavnega sodišča in gremo dalje k drugim izzivom. Ampak ne, ta minister oziroma predsednik vlade je 16 mesecev že nesrečen kot pravnik, ker ne more tako enostavne odločbe Ustavnega sodišča urediti.

Ne bom govoril o javnem in zasebnem, ker bi potem malo zašel. Se mi pa zdi ena zadeva, ki vsaj, kolega prej Horvat nisem točno razumel, pa sem pogledal, vrhunski pravnik, pa je spet tako pravniško povedal, da nisem vedel, ali je za javne, ali je za zasebne, ali je malo za miks, ali ima malo probleme z našim zakonom, ali ima malo probleme s predlogom gospoda Hana, ki je za spremembo ustave, ali ima s predlogom ministrice, ki prihaja z enim in drugim predlogom novele ZOFVI v obravnavo. Tako se opravičujem, ta pravna latovščina mi včasih gre malo težko čez ušesa, kajti navajen sem nekih bolj takih zdravorazumskih, pa z vsem spoštovanjem do gospoda Horvata, razlag. Ravno mi smo vesekozni poudarjali, da ne govorimo o investicijah. Govorimo o programih, kjer so lokalne skupnosti in država ali pa, če se bo nekoč našel nek drug investitor, na boljšem. Kajti ni jim treba razmišljati, kdo bo postavil šolo, kdo bo kupil opremo, kdo bo vzdrževal to investicijo in to opremo in tako dalje.

Skratka, če bi imeli nek interes se približati nekemu sredinskemu povprečju držav, recimo EU, na področju izobraževanja zasebnega ali osnovnega šolstva, srednješolskega ali pa terciarnega vidika, bi bili veseli, da kakšna zasebna šola še pride. In z vsem spoštovanjem do tistih, ki branite to zveličavnost javnega interesa, če je problem Rimskokatoliška cerkev, povejte na glas. Če pa je problem kakšna druga vera, povejte na glas. Ampak vsakdo, ki ima sploh namen razmišljati o zasebni šoli, se sreča z ministrstvom in se sreča – mislim, da se imenuje Strokovni svet za šolstvo ali nekaj takega, me popravite, če se motim, kjer so natančno določeni pogoji, kdo izpolnjuje – kljukica, kljukica, kljukica –, in če izpolnjuje vse pogoje, lahko postane zasebna šola. Tako da ta bavljav bi moral biti v bistvu poziv, da se še kakšna zasebna šola – še enkrat

povem, ob tem, da bo dosegla vse pogoje – zgodi v naši državi, kajti manj bo treba investirati občinam ali pa državi. Ministrica se verjetno zaveda vsaj na primeru sekundarnega in terciarnega izobraževanja, kakšni pritiski so po novih šolah, gimnazijah, srednjih šolah in tako naprej, kako bi rade imele posamezne fakultete boljše prostore. Tudi sam kot občinski svetniki že nekaj mandatov, sem že enkrat rekel, dajmo enkrat narediti čim več šol tudi s pomočjo ministrstva, da ne bo pomote, da je stoddostno samo občina tista glavna, pa bo potem mir, ampak ko eno šolo narediš, se naredi zahteva vsaj po obnovi neke druge šole. In v tem primeru, še enkrat, bi bile občina, predvsem pa država, na tistem segmentu, ki govori o financiranju investicij, na boljšem. O tem govorita tudi 86. in 87. člen odločbe Ustavnega sodišča. Tu govori prvi stavek drugega odstavka od teh 85 %. Tudi Ustavno sodišče je reklo, da v drugi stavek se ne bo spuščalo, torej v ta stavek o investicijah.

Da počasi zaključim, še enkrat upam, da bo predsednik Vlade čim prej postal srečen, da ne bo še par mesecev razmišljal, kako mu je ena odločba Ustavnega sodišča zagrenila njegovo premiersko pot, da bo srečen, da bo naredil dve zadevi: ali sledil odločbi Ustavnega sodišča ali pa z napovedmi določenih poslancev koalicije čim prej zamenjal sodnike Ustavnega sodišča, da bodo – si bom sposodil besede kolega Matjaža – napravo stran viseli. Čeprav za medklic, spomnite se, kdo je predlagal večino ustavnih sodnikov, kateri predsednik države. Desni ne, ker ga še ni bilo – drugi medklic.

Predvsem me je prej zmotilo, ko je kar nekaj poslancev v stališčih poslanskih skupin reklo, pet sodnikov Ustavnega sodišča – kontradiktorna odločitev. So bile vse odločitve Ustavnega sodišča soglasno sprejete? Ne! In ja, vsaka je, tudi če je katera soglasno sprejeta, je kontradiktorna, pa bi predsednik države rekel: "So what? Spoštujmo jo, čeprav se z njo ne strinjamo." In še več, gospod Vilfan je rekel, moramo obdržati to dobro razmerje osnovnih javnih in zasebnih šol. 99,7 proti 0,3 %. Če je to dobro razmerje, potem, spoštovani, razmislite o tem razmerju javno-zasebno na področju srednjega šolstva, visokega šolstva, zdravstva in še kje drugje. Govoril je o privatizacijo šolstva s temi 0,3 %, govoril je o neoliberalnih principih tega 0,3 % in tako naprej.

Tudi gospod Veber je rekel, ne glede na to, da se SDS sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča. Ja, ravno zato, ker se sklicujemo na odločbo Ustavnega sodišča, spoštovani, smo že danes pred tretjim poskusom, da to odločbo Ustavnega sodišča končno spravimo v življenje! Naslednja stvar – predhodne sodbe. Gospod Veber je rekel, gospa iz SMC. Prosim vas, še enkrat, predvsem tisti, ki ste člani Ustavne komisije, preberite počasi to odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2013 in tisto iz leta 2001. Ta iz 2014 govori o dveh zadevah: programi zasebnih šol. Tista iz 2001 pa govori o celotnem šolskem

sistemu. Velika razlika! Ravno zato se je Ustavno odločilo za to, kar se je pač odločilo, ker je po naši ustavi osnovnošolski izobraževalni sistem obvezen, ki ga naj bi sicer financirala država in gor in dol, ampak vsi tisti, ki imamo otroke, od tistih najmanjših kot do malo večjih, vemo, da naša denarnica je glavni sponzor tega sistema, kljub temu da se včasih morda premalo zadevamo, koliko država da. Mislim, da je bila zadnjič neka študija, kjer je povprečno delež države na enega učenca, vsaj mislim da. v srednjih šolah od 3 do 4 tisoč evrov. Pa, če gledamo naše družinske proračune, koliko damo za otroke – odvisno, no. Eni hočejo najboljše zvezke, eni pa tiste kupujejo v določenih segmentih. Skratka, resnično prosim, da pri teh dveh odločbah več ne govorimo, da je ta odločba pa ista kot tista iz leta 2001. Ne! Posebej me to skrbi, ker to pravniki nekateri hočejo reči, ki se po navadi na vsako pikico in na vejico sklicujejo, kako pa je malo drugačna kot pa druga.

Spoštovana ministrica, vam pa veliko uspehov v tem deloma ideološkem boju znotraj koalicije. Me pa resnično moti, tudi ko sem se ta dva, tri dni pripravljaj na to sejo in ko sem videl ZOFVI, ki je že pred nami, pa ta ZOFVI, ki je na E-demokraciji in pa potem preberem v tem zakonu: "Ta zakon začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu, uporabljati pa se začne 1. septembra." Zakaj dve noveli zakonov? Resnično, čisto zdravorazumsko se mi zdi, zakaj zdaj ena novela, čaka se še za drugo novelo, ampak če gledamo to novelo in tisto, ki je v pripravi, obedve imata skoraj polovico prostora o tem tako imenovanim 135. členu o evidencah. V tem zakonu, recimo, ni tega, kar je v zakonu, ki naj bi prišel, kar se mi zdi pa ključno, če govorim o evidencah. Ni centralne evidence zaposlenih in ni urejena problematika hranjenja evidenc. Zdaj bomo sprejeli evidence, potem post festum se bomo pa ukvarjali s ključnima zadevama, kaj je centralna evidenca in problematika hranjenja. Tako z vsem spoštovanjem, gospa ministrica, kakšnemu uradniku pa je le treba ušesa naviti. Da zaključim, resnično sem upal, da bo še vedno v Sloveniji problem, problematika dodatkov za takšno in drugačno pripravljeno in da ta 0,3 % zasebnih osnovnih šol ne bo problem, ampak očitno, morda predvsem zaradi predlagateljstva, smo zdaj naredili top problem teh 0,3 %. Morda ste tudi nas zapeljali s tem, da dva dni ne bomo razmišljali o tem, kako urediti problematiko dodatkov za takšno in drugačno pripravljeno na področju izobraževanja v Sloveniji.

Skratka, da zaključim: čisto nič ne bi izgubili, če bi ta zakon danes potrdili, ker odločba Ustavnega sodišča deloma govori o tistem, kar sem na hitro prebral na tej E-demokraciji, kar želite urediti. Ampak tukaj točno piše prvi stavek drugega odstavka 86. člena. To pa ta vaša druga novela, ko bo prišla, tega – vsaj po mojem nepravniškem vedenju – ne rešuje. Mislim, da bi bilo veliko bolj enostavno slediti določbi, če bi

rešili točno to, kar je zapisalo Ustavno sodišče, ne pa tega, kar je gospod Horvat rekel, kako pa bi morali malo drugačno na Ustavnem sodišču razmišljati. Ravno kontra, mi moramo razmišljati, kako bomo točno sledili odločbi Ustavnega sodišča. Potem ko bi to sprejeli, potem ne bi imel nič proti, če Poslanska skupina SD odpre razpravo o tem, kaj je zasebno oziroma kaj je javno šolstvo. Ampak še enkrat poziv predlagateljem tega predloga za spremembo ustave, če ste tako demagoški ali vsebinski, kakorkoli to jemljete, če to jemljete za področje šolstva, preglejte celotno ustavo, pa pogledajte kje vas čevelj žulji na področju zasebnega, pa bodite konsistentni. Hvala.

BPREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica predlagatelja.

Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala.

Kolega Tomaž se je pred mano spraševal, zakaj dve noveli ZOFVI. Ena je sedaj v proceduri v Državnem zboru, ena je šele v javni razpravi na E-demokraciji. Mislim, da se je danes v razpravi že razjasnilo, zakaj. Ker očitno ena novela oziroma določene spremembe zakona nimajo še vedno ne v koaliciji popolne podpore oziroma se še niso uskladili in bi lahko potem padla tudi ta novela oziroma te spremembe, ki so danes.

Gospodu Hanu, preden odide, moram replicirati eno zadevo, ker nisem prej, se opravičujem. Namreč glede SVIZ in tistega, kar je kolega Tanko opozoril – 20 % več. Ni res, da je bil Vizjak, ni res! Zakon oziroma aneks h kolektivni pogodbi je objavljen v Uradnem listu št. 46, leta 2013, z dne 29. 5. 2013, podpisal pa je minister Pikalo. Dogovor glede tega je bil sklenjen 20. maja – berem iz Uradnega lista, potem Uradni list laže –, in sicer ta dogovor o tem je bil sprejet 20. 5. 2013; Vlada in sindikati. Podpis, še enkrat, za Vlado Republike Slovenije minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernej Pikalo, SVIZ Jelka Velički, ZSS Bojan Hribar in Neodvisni sindikat delavcev ljudskih univerz dr. Tomaž Sajovic, Uradni list št. 46/2013. To je bil dogovor takrat s sindikati. Če mislite, da je bilo še za časa gospoda Vizjaka, bi pa lahko takšen dogovor ne prišel v veljavo. O. K. Pustimo to.

Je pa to ena izmed zadev, ki bi nas lahko skrbele, kajti v Slovenski demokratični stranki smo bili pozorni na to, želeli tudi te zadeve korigirati, pa ker ni v naši pristojnosti glede kolektivnih pogodb in tako naprej, smo te zadeve v bistvu, ne da smo dali tak akta, ampak bomo pa mogoče kako drugače jih lahko dosegli. Toliko o tem.

Strinjam se, da morajo biti kriteriji za odpiranje tako javnih kot zasebnih šol, ki izvajajo javnoveljavne programe, ostri kriteriji oziroma da te kriterije določi strokovni svet, da jih potrdi

ministrstvo. So pa nekateri razpravljavci danes govorili tako, kot da teh kriterijev ni, kot da do sedaj vse te šole, ki so se odpirale, so se odpirale na osnovni kriterijev, ki niso bili dovolj jasni, niso zadovoljevali določenih potreb v lokalnem območju in tako naprej. In da bi celo morali ti kriteriji biti zapisani v zakonu. Že danes v 17. členu govorimo o tem oziroma je zapisano, da morajo biti "vsi izobraževalni program iz prejšnjega odstavka" – ker namreč govori o tem – "pridobijo javno veljavnost, ko pristojni strokovni svet ugotovi, da je program v skladu s cilji sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji ..." Iz 2. člena tega zakona in tako naprej. Torej, že danes imamo kriterije, ki jih je treba spoštovati. To, kar sedaj govori novela, ki je zaenkrat v javni razpravi – in smo danes, po moje, malo preveč govorili že o njej, kot da je fiksna – dodaja samo, saj bom tudi sama povedla, s programom se prispeva k bogatitvi šolskega prostora in predstavlja dopolnitev javnega šolskega sistema. Mene zelo zanima, kaj to je. Kaj bo to pomenilo, torej bogatitev šolskega sistema in dopolnitev javnega šolskega sistema. Torej še enkrat kriteriji – ja, strogi, določajo se strokovno, na strokovnem svetu in to v zakon ne more iti, ker potem bomo o teh kriterijih razpravljali v Državnem zboru in bo to nastala cela – da ne bom rekla, kaj. Potem bomo vsi pametni, kateri kriterij je primeren, kateri ni primeren. To naj naredi stroka, ki je že do sedaj bdela nad tem.

Je pa vprašanje nečesa. Zasebne šole naj bi se evalvirale, prvo generacijo. Zakaj ne javne šole? Kdo evalvira javne šole, kdo evalvira izvajanje javnoveljavnega programa v javnih šolah in reče ... Zdaj boste pa rekli NPK in tako naprej. NPK danes ne pomenijo več nič, otroci se delajo norca iz tega, učitelji besnijo, povprečja so oziroma se nižajo, znanja kaže, da se nižajo, ampak to je zdaj spet vprašanje, ker tudi pravim, otroci se delajo norca iz tega, ker jim ta NPK nič ne pomeni, ker ni nič za nič obvezujoč. Lahko pa pokaže kaj in marsikje se določene stvari kažejo; tudi kažejo na razvitost Slovenije po področjih. Eden izmed pokazateljev je tudi, da so tudi te zadeve, o katerih sem govorila. Ampak, še enkrat pravim, kdo evalvira javno šolstvo, kdo evalvira vse naše učitelje v javnih šolah? V tujini, vemo, kaj se dogaja oziroma kakšne so evalvacije. Dobro, na fakultetah posebej, ko študenti že malo bolj znajo evalvirati oziroma se zavedajo tega, da je dober tisti profesor, ki da znanje, ne tisti, ki jih spusti 5 minut prej od pouka. Pri nas je pa najboljši učitelj v javni šoli tisti, ki pusti pol ure otroke pri miru in gre, tisti, ki je pa strog, je pa najhujši. Ampak čez 10 let pa vemo, da se mnenje menja, ko malo otroci dozori.

Tudi SMC je danes razpravljal v smislu, da niso proti zasebnemu šolstvu, da spodbujajo zasebno šolstvo in tako naprej. Priporočam vam, pojdite gledat vaše razprave, vsaj 15. 3. pa 16. 12. iz lanskega leta, pa vaše razprave danes. Tako kot je rekel kolega Han, predsednik Vlade

je že vedel, kdaj mora iti razlagat na zasebno šolo zadeve, svoje mnenje. Tako si pogledajte zadeve, ker to, da ste danes v bistvu obrnil ploščo, je v bistvu to plod tega, da ko smo mi že vložil to, je bil vložen na E-demokracijo vaš predlog zakona.

V tem trenutku bi samo izkoristila pa pozvala ministrico, da pride tudi Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predstaviti predlog zakona oziroma novelo tega zakona, da v bistvu vidimo in tudi razjasnimo. Mislim, da je tudi 9. člen, ki danes še vedno nekako visi v zraku. Namreč, v obrazložitvah so zapisali, da za šole, ki so bile ustanovljene pred spremembo zakona, se njegove določbe ne uporabljajo, pogoji in načini financiranja se ohranjajo". Zdaj, pogoji in načini, lahko tudi višina. Tako, da, dajmo no. Ne gre samo za to, gre se v bistvu za celotno zadevo, ker bi bilo tudi dobro slišati, kateri so tisti kriteriji, po katerih boste sedaj v bistvu dovoljevali ali bo strokovni svet dovoljeval ali ne bo, da se dovolijo zasebne šole. Mislim, da je to, da bodo rasle zasebne šole kot gobe po dežju ali pa podružnice, težko verjetno. Težko verjetno, tudi podružnica konec koncev mora zagotavljati materialne pogoje, prostorske pogoje, mora zagotavljati učitelje, mora zagotavljati kvalitetno izvedene programe, tudi po teh kriterijih, ki jih pripravljata ministrstvo. Tako kar tako reči, zdaj pa je ta varianta, zdaj pa novih zasebnih šol ne bo, novih vlagateljev ne bo, ker so kriteriji tako hudi. Jaz jih ne vidim, kriterijev, in ne moram reči, da so hudi in da bomo zdaj nove privijali – ne vem. To, gospod Han, je bilo malo tako povedano, ker teh kriterijev ... Edino pravim, če jih vi poznate, jaz jih ne vidim. Ni rečeno, da bomo nove zasebne šole privijali, v določenem smislu ne bi bilo slabo, v določenem pa spet vprašanje, ampak treba je pa vedeti oziroma upati, da zadeve ne bodo šle v ideološki smeri; torej, če bo odpirala Cerkev, je narobe, če bo pa odpiral, ne vem, da ne bom rekla, kdo, pa bo prav. Ker tudi danes je bilo to kar nekajkrat izpostavljeno.

Mislim, da bi se naša novela oziroma še vedno pravim, da je na koaliciji sami, da se ta naša sprememba sprejme v prvem branju in se potem uskladi z vladnim predlogom, ker tudi v vladnem predlogu ni spremembe kriterijev v smislu, da bi videli sedaj kriterije. Te kriterije bodo spreminjali, ker je bila namreč s strani Vlade pa tudi koalicije rečeno velikokrat, bomo spremenili financiranje glede na odločbo Ustavnega sodišča, vendar moramo pogledati tudi kriterije in tako naprej. To ni v pristojnosti Državnega zbora. Ni! Te kriterije lahko ministrstvo naredi tudi posebej oziroma hkrati. Mi v ničemer v naši noveli ne govorimo, da teh kriterijev, da ne vem, da jih ni treba spremeniti. Lahko se jih spremeni. Lahko. Ampak če se vrnem na to novelo, ki je pred nami, ker upam, da bo prišla ministrica to predstaviti, spet imamo 100-odstotno financiranje pa 85-odstotno financiranje. Kje bo sedaj razlika? Kje bo tista meja, ko bodo rekli: sedaj je 100, potem 85. Tudi tukaj niso čisto določeni

kriterij. In ti kriteriji pravim, da so toliko sporni in vedno govorite, da jih je treba spremeniti, potem bomo financirali, niso v pristojnosti Državnega zbora ne zakona in jih lahko urejate na nižjih, s pravilniki, ki so v pristojnosti ministrstva. Torej, ta naš predlog je sprejemljiv, sledi odločbi Ustavnega sodišča, lahko se sprejme v prvem branju in se potem uskladi v nadaljnje tudi s predlogom koalicije. Kriterije, pravim še enkrat, niso v naši pristojnosti, jih bo potrjevala ministrica. To je v njeni pristojnosti in strokovnega sveta. Torej ne se izgovarjati na kriterije, da zaradi njih ne moremo slediti odločbi Ustavnega sodišča. O socialni državi in da smo socialna država in tako naprej, sem že govorila, ampak mislim, da je tudi s to odločbo Ustavnega sodišča sledimo temu, da se omogoči širši populaciji tudi vpis v te zasebne šole, ker so danes priznali razpravljalci, da so boljše, ker rekli ste, starši naj vpišejo v zasebne šole, naj plačajo boljši program. Torej ste priznali, da zasebne šole izvajajo boljše programe oziroma so boljše na trgu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljalci, ki so to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Prav.

Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnica predlagatelja predloga zakona gospa Jelka Godec ter predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobite besedo kot zadnji, in sicer najprej predstavnica Vlade nato predstavnica predlagatelja. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavkama, drage kolegice in kolegi!

To priložnost tudi izkoriščam, da izrazim hvaležnost in pohvalo za korajžo našemu nekdanjemu kolegu poslancu, poslancu Nove Slovenije, gospodu Tonetu Kokalju, ki je še z nekaj starši vložil pobudo za ustavno presojo zakona, o katerem danes govorimo. Ampak ta, o katerem danes govorimo, ni ustavno sporen, še vedno pa velja zakon, ki je ustavno sporen, in domače naloge nismo v dobrem letu še vedno naredili. Nikoli se ne spomnim, da bi dobil kdaj v šoli domačo nalogo in bi mi profesorica, učiteljica rekla, da naj jo naredim čez leto in pol.

Kolega Matjaž Han se je pravilno ukvarjal z vprašanjem, kdo si lahko privošči, kateri starši si lahko privoščijo zasebno šolo. Zakaj je to vprašanje na mizi? Zato, ker so verjetno te šole dobre. In kar nekaj let nazaj, petnajst, dvajset, ko sem bil še v svetu zavoda osnovne šole, ki so

jo obiskovali moji otroci, pred tem pa seveda tudi jaz, je nekoč na sejo sveta zavoda prišel naš ravnatelj in je med drugim povedal, da naša osnovna šola mora biti tudi konkurenčna. Jaz sem mu stisnil roko za to izjavo. Ker vprašanje, s katerim se kolega Matjaž, naš kolega, dolga leta se pozna, prijatelj, ukvarja, pa nekako bazira na eni predpostavki, in ta je, kot jo jaz razumem, da so pa državne šole – teh 400, zaokroživa –, da so pa vse matematično enake, ker se to vprašanje potem lahko tudi postavi, za državne šole neki družini v Lendavi, ki bi pa rada svojega otroka dala v Ljubljano, in se sprašujeva, Matjaž in jaz, kdo si lahko privošči. Pa je v Lendavi državna šola, pa je v Ljubljani državna šola. Kaj je sedaj tu, kdo si kaj lahko privošči? No, kdo si lahko kaj privošči? Pa še nekaj, kolegice in kolegi, poznam zasebne šole, osnovne in srednje, ki formirajo štipendijski fond za socialno šibke družine. To naj vam potrdi eden izmed državnih sekretarjev, tudi minister je bil kdaj, ki je tudi imel svojega otroka na zasebni gimnaziji, ne bom o imenih, diskretnost je tudi nekaj vredna. Zasebne si lahko privoščijo družine, ki so morda na robu družbe, ker jim tam pomagajo. Govorim iz izkušenj. Vse te razprave maratonske, ki jih imamo, res spet podpisujem izjavo kolega Matjaža, ki pravi, dajmo že vendar odločiti in konec je tega mencanja. Res je, kot je predsednica Nove Slovenije, gospa Ljudmila Novak, rekla, ko govorimo o denarju in seveda, o denarju se tokrat pogovarjamo, govorimo o štirih promilih, o dobrih štirih promilih vseh sredstev, ki jih država angažira za osnovno šolstvo. In govorimo o sedmih promilih zaposlenih v zasebnih osnovnih šolah glede na vse zaposlene v celotnem osnovnošolskem sistemu.

Od kod ta odpor do zasebnega šolstva? Splošno gre za nerazumevanje in predsodke, izhajajoče iz miselne indoktrinacije sistema, ki je nadvse povečeval državno in zaničeval zasebno. In poglejte, to zaničevanje zasebnega, kot sem povedal prej, nekdo je zapisal, da je to koncentrat norost. Dajmo, kolegice in kolegi, enkrat razredčiti ta koncentrat na subatomske delce, ki jih raziskujejo v Cernu, pri odločevalcih pa za strah pred izgubo monopola nad izvajanjem tovrstne indoktrinacije nad masami bodočih rodov.

Mislim, imam občutek, da nas je današnja razprava pa nekoliko le poenotila in da imamo od tega trenutka naprej nekoliko več korajže, da vendarle čim prej, morda takoj po prvomajskih praznikih, saniramo in opravimo to domačo nalogo, ki nam jo je dalo Ustavno sodišče. Ne čakati in imeti neke upe, da bo prišlo neko novo Ustavno sodišče, ki bo morda drugače razmišljalo. Bog ne daj.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoča.

Poglejte, že sedaj Strokovni svet za splošno izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo oceni, ali nek program zasebne šole, pač ta izobraževalni program, zagotavlja enakovreden izobrazbeni standard. S tem nekako je tudi doseženo, da ta javnoveljavni program dejansko omogoča potem otrokom napredovanje. Se pravi, to že obstaja. Če so problem merila, zakaj so problem ravno sedaj, ko govorimo o sto odstotkih, niso pa problem ta trenutek, ko imamo 85-odstotno financiranje. Poglejte, če so merila problem, pač, ne morejo biti problem samo zaradi teh 15 %. Se pravi, je to močno za lase potegnjeno. Dejstvo je, da predlagatelji, to je Slovenska demokratska stranka, uresničujemo s tem predlogom samo en cilj, in to je upoštevanje odločbe Ustavnega sodišča. S tem, kar pa je pripravilo ministrstvo in je sedaj šele na E-demokraciji, bo pa še kar nekaj problemov.

Prej sem vam povedala o tako imenovanem problemu, o katerem govorite, da ukinjate tako imenovano šolnino. Poglejte, v 25. točki Ustavno sodišče jasno govori, "vsebinska razlika v načelih, po katerih deluje zasebna oziroma javna šola kot institucija, se pokažejo šele v razširjenih izobraževalnih programih, ki se ne financirajo iz javnih sredstev in zato niso predmet te pobude. Pravice do brezplačnega obiskovanja obveznega javnoveljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja od države namreč ne zahteva, naj financira tudi izvajanje nadstandardnih ali razširjenih programov, s katerimi zasebne šole zasledujejo svoje partikularne interese". Drugi odstavek 57. člena Ustave torej zahteva, naj se javno financira obvezen minimum osnovne izobrazbe, ki je enotno določeno po vsebini, kar pa ne zajem financiranje dodatnih vsebin, ki so odvisne od vrednostnih usmeritev posameznih izvajalcev.

Torej ti bodo s tem, kar zdaj določate prikrajšani, ker več tega programa ne bodo mogli uresničevati. Sicer mi pa povejte, na kakšen način ga bodo. Ker dejstvo je, zdaj lahko rečete dodatek za uresničevanje programa. Že zdaj otroci v šoli plačujejo. Pod kaj pa uvrščamo na primer dodatno plačevanje za tuji jezik v javni osnovni šoli? Tega otroci že danes plačujejo. Temu ne rečemo šolnina, ampak so prispevki. Se pravite, morate biti jasni in povedati prispevki bodo dovoljeni, ne bodo pa dovoljenje šolnine, ker ti starši bodo verjetno prispevali za ta program, sploh ker ima včasih nekaj več aktivnosti, kar se tiče izven delovanja območja šole, in to stane. Tukaj nekaj končno ne bo v redu. Tukaj je pač pomembno samo to, kar je ta trenutek predmet našega zakona, to je omogočiti otroku davkoplačevalcev, ki plačujejo davke enako in v Ljubljani, ne vem v Mariboru ali pa ne vem kje, v Radečah, da obiskujejo osnovno šolo in v njej program in s strani države dobijo zanj enako višino sredstev. Čisto nič drugega. Samo šola se drugače imenuje. Deluje

po nekem drugem principu, ampak javni program je pa enak.

Dejstvo je, da vas nekaj zavira pri tem, da bi danes podprli odločitev Slovenske demokratske stranke oziroma predlog Slovenske demokratske stranke, čeprav je vaš predsednik Vlade rekel, da mu je zelo hudo in upa, da se bo zadeva čim prej uredila. Ne bo se. Zato, ker je to na E-demokraciji in bo spet odprlo nova vprašanja, vi boste pa počakali, da mandat poteče.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana ministrica z ekipo, kolegice in kolegi poslanci!

Ko bom razpravljal, nekako v zaključku današnje seje o javnem, zasebnem šolstvu, ne bom razpravljal ideološko, vsekakor se pa javno in zasebno ne more izenačiti.

Danes je bilo veliko govora, kako so se stvari spremenile z zakonom po letu 1996, financiranje 85 % za izvajanje zasebnih šol, ki izvajajo javnoveljavne programe. Prej je seveda kolega Tanko rekel, zakaj, od kod, da je to krivično, da učitelji v zasebnih šolah dobijo 15 % manj kot pa učitelji v javnih šolah. Jaz bi rekel takole, učitelji oziroma tisti, ki je ustanovil šolo, je jasno, ustanovitelj je vedel, da bo moral 15 % sredstev neke dobiti in da nikakor ne more učitelje plačati manj, včasih še celo izvemmo, da so potem tam učitelji plačani bolje kot pa v javnih šolah.

Seveda, kaj zasebno javno – tu se odpirajo številna vprašanja šolstva sploh. V treh točkah bi mogoče tukaj malo opisal: javna šola je odprta za vse, to bi rekel prvič. Kajti tu se lahko vpišejo otroci bogatih staršev, otroci revnih staršev, otroci, ki prihajajo iz različnih socialnih okoliščin. Saj je bilo danes nešteto rečeno, da ne smemo pozabiti, da živimo v socialni državi.

Pri zasebnih šolah moramo vedeti, da so, tudi če niso uradno, da so omejitve in da velikokrat se na te šole potem vpišejo seveda tudi boljši dijaki in jasno, da tudi so boljši rezultati. To je čisto logično. Jelka mi odkimava, ampak bi prosil, koliko dijakov s posebnimi potrebami se mogoče vpiše v eno tako zasebno šolo glede na javno šolo, pa bova potem lahko debatirala.

Zdaj, kar se tiče Evrope. Kar se tiče primerjave z zasebnimi šolami v Evropi, lahko rečemo, da smo neke kar na solidnem mestu, ne bom rekel, da smo na vrhu, ampak nismo pa v spodnjem delu. Prej je kolegica Jelka rekla tudi elitne gimnazije in tako naprej – s tem se pa moram s tabo strinjati. Ampak tu ne velja trditev samo za elitne gimnazije v javnem šolstvu, lahko tudi govorimo o zasebnem šolstvu. Nekateri ravnatelji nekako ponižujejo in tudi te stvari svojim dijakom nekako razlagajo v takih ali drugačnih priložnostih, kot si omenila, da se naj ne družijo z dijaki poklicnih šol, strokovnih šol in tako naprej. To je seveda zelo ponižujoče, kajti

tu sem zelo občutljiv, kajti učil sem na javni šoli, kjer sem izobraževal dijake poklicnih in strokovnih programov, in moram reči, da se s temi dijaki da čudovito delati, se jih da motivirati. Seveda so bolj nekako zaznani in obvladajo neka praktična znanja in tudi ne smemo pozabiti, da so to delavci, bodoči delavci v gospodarstvu, kjer se nekako ustvarja nova vrednost.

Glede procenta ali pa naraščanja zasebnih šol. Seveda, zdaj, ko je morda neka omejitev, ta krivulja ne narašča tako hitro. Dejstvo je, da je teh zasebnih šol, če gledamo najprej osnovne šole, manj kot 1 %, kar precej manj, ampak zanimiv je pa podatek pri zasebnih šolah v obdobju od 2007 do 2014, in sicer 2007 je bilo vpisanih v osnovnih šolah, zasebnih, 243 otrok, v letu 2014 pa tisoč 46. Če zdaj primerjam, je okoli 400-odstotni narastek. Seveda, če pa bi prišlo do spremembe financiranja, bi se pa prav gotovo spremenilo in bi ta krivulja sigurno bolj naraščala, ampak nimam pa nič kaj proti zasebnim šolam, da ne bi mislili. Je pa treba seveda to opredeliti in, kot sem rekel, urediti številna vprašanja, ki jih bo treba seveda rešiti. Upam, da jih bomo delno rešili tudi s to novelo tega zakona, ki je v pripravi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa Jelka Godec, izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Zdaj bom začela na koncu. 400-odstotna rast v zasebnih šolah, vi pa prej govorite, da zasebne šole zaklepajo in da ne morajo se vsi vpisati v zasebne šole! Kakšna kontradiktornost je to? 400-odstotna rast, a hkrati govorite, da v javne šole morajo vse vzeti, zasebne šole pa ne. Da so omejitve na srednjih šolah, zasebnih šolah – ja so tudi – in da se tja vpišejo boljši dijaki – ja je res, na eni je povprečje 5. Zdaj bom pa povedala iz lastnega primera. Moja hči je v povprečju in se je vpisala na zasebno šolo, gimnazijo. Ni boljši učenec. Torej ne drži to pravilo, ne drži. Pišete, zasebna šola ni odprta. Zakaj ni odprta? Kdo ima problem se vpisati na zasebno šolo? Povejte mi že enkrat konkretno problem. Kdo ima problem? Kdo? Ja, ker je cerkvena, se ne bom vpisal tisti, ki to mu ne leži. To pa je problem! Tu pa je zaprta oziroma starši sami že ali pa otrok reče, na takšno šolo pa ne bom šel. Ampak to, kar zdaj govorite, je popolnoma nepoznavanje zasebnih šol. Nepoznavanje. In takšno, ker ste bili, gospod Škodnik, učitelj, pa jaz sem bila učiteljica, razlaganje potem dijakom se prenese oziroma učencem naprej, da potem učenci v osnovni šoli tistemu, ki se vpiše na zasebno šolo, rečejo: "A ti greš pa za nuno?" To je nepoznavanje zasebnih šol in funkcioniranja zasebnih šol!

Mene res zanima, katera omejitev je danes na zasebnih šolah, vpis v prvi razred zasebne šole. Katera? Socialni položaj,

ekonomski položaj? Potem pa dovolite 100-odstotno financiranje, da bodo tudi revnejši starši lahko vpisovali, če je seveda to vaše mišljenje, revnejši starši vpisovali otroke v zasebne šole, če je problem teh šolnin, če je to problem. Ker tudi v osnovni šoli – ne vem, kdo je rekel, gospod Horvat – daleč od tega, da bi bila zastojna javna šola. Daleč od tega! Mesečno se plačuje v drugem razredu od 50 evrov navzgor, toliko kot je šolnina v zasebni šoli. Točno isti znesek. Sedaj mi pa še enkrat povejte, kje so omejitve na zasebni šoli in v čem so javne šole cenejše od zasebnih šol, če je ekonomski položaj staršev problem. Potem dovolite 100-odstotno financiranje, potem dajte ta naš predlog v nadaljnjo proceduro, uskladite z vami, torej s koalicijo, pa se bomo tam dogovarjali, kje je sedaj tisti problem, ki nas muči. Jaz danes nisem dobila vsebinske zavrnitve naše novele, razen tega, da zasebne šole zaklepajo vrata, da se v zasebne šole ne morejo vsi vpisati, da ne vem kakšni problemi vse – ni da ni. Hkrati pa 400-odstotna rast! Hvala bogu!

Še enkrat, vsebinskih razlogov ni bilo. Razlogi so bili. Vlada ni govorila več kot 4, mislim, da 4, 5 minut. Je že res, da je to naš tretji predlog in da ste že izražali svoja mnenja tudi poslanci. Ampak če tega našega tretjega predloga ne bi bilo, po moje tudi predloga Vlade ne bi bilo sedaj še na mizi oziroma v javni razpravi.

Danes niso problem kriteriji za 85-odstotno financiranje, za 100-odstotno moramo pa sedaj narediti ne vem kakšne kriterije. Tu bo pa sedaj problem nekaj spreminjati! Vedno bolj se kaže, da je naš predlog primeren. Ker pogledajte, kaj govori SMC: nismo za izenačitev javnih in zasebnih šol, hkrati pa pride s strani Vlade predlog za 100-odstotno financiranje, vi pa sedaj govorite nekaj. Vas bom vprašala čez dva meseca, ko bomo tole imeli v DZ. Takrat pa boste za izenačitev javnih in zasebnih šol? Vladni predlog je 100-odstotno – pod določenimi pogoji, seveda. In za tiste, ki so danes že ustanovljene, že delujejo, je rekla ministrica, da velja 100-odstotno financiranje, da se kriteriji, evalvacija ne bo delala za nazaj in tako naprej. Vi danes govorite, da niste za to. Niste usklajeni, ministrstvo in koalicija oziroma tam sem tako videla, da niste. Ampak, SMC, preberite magnetogram današnje seje, kaj ste govorili, ker čez dva meseca boste podprli ta predlog ali pa je to samo pesek v oči, da se pogovarjamo danes o neki noveli, ki bi naj bila s strani Vlade. Vlada v štirih minutah ni povedala nič glede našega predloga in zato še enkrat predlagam, dajte v proceduro naš predlog, potem se bomo pogovarjali. Kriteriji niso problem, ker se ne ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim

potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 18. sejo Državnega zbora ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18. uri in 50 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 18.20 in se je nadaljevala ob 18.51.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovaje zbora o predlogih odločitev. Poslanske in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o partnerski zavezi v okviru rednega postopka.

Nadaljujemo z odločanjem o vloženih amandmajih. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 8. b členu, o katerem smo že včeraj opravili obrazložitev glasu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 49.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 9. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Bom kar oba amandmaja k 9. in 11. členu obrazložil, ker gre za podobno oziroma povezana amandmaja. V bistvu je zelo preprosto. Z amandmajema skušamo skrajšati postopek uveljavitve tega zakona z 9 na 6 mesecev. Pri 9. členu krajšamo rok za spremembo pravilnika, ki je potreben za ureditev enotne matične evidence, in z 11. členom skrajšujemo za 3 mesece čas za uveljavitve zakona. Kot dodaten argument k temu bi samo dodal, da smo ob sprejemu novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih sprejeli, in ni bilo nobenega amandmaja takrat, natančno 6-mesečni uveljavitveni rok, ki bi verjetno zahteval bistveno večje spremembe registra in dodatno bi še tukaj poudaril, da s tem za tri mesece podaljšujemo predvsem stanje tistim, ki sedaj živijo v neregistriranih partnerskih zvezah in imajo tudi to intenco še nadaljevati po tej poti.

Tako bomo iz teh vidikov v Združeni levici amandma seveda podprli, predvsem zaradi tega, da se ta delna odprava diskriminacije čim prej zgodi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine

Stranke modernega centra gospod Saša Tabakovič.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Že v razpravi smo pojasnili, zakaj amandmaja ne moremo podpreti. Ministrstvo se je izjasnilo enostavno, da je časovnica, ki jo predlaga amandma Združene levice enostavno prekratka, tako da nima smisla, da bi sprejemali amandma, ki bi se potem v nekem realnem življenju izkazal, da ga določeni organi ne bi mogli primerno izvajati.

Zato amandmaja, žal, ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za so glasovali 3, proti pa 67.

(Za so glasovali 3.) (Proti 67.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za so glasovali 3, proti pa 67.

(Za so glasovali 3.) (Proti 67.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Obrazložitev glasu... Najprej vprašam, ali je kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra gospod Saša Tabakovič.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Kljub temu da se v Poslanski skupini SMC zavedamo, da zakon v polnosti ne odpravlja diskriminacije istospolno usmerjenih oseb, pa zagotovo zakon pomeni nek korak naprej pri urejanju samega statusa istospolno usmerjenih oseb pri njihovem vsakodnevnem življenju. Glede na to, da sam zakon v različnih točkah predstavlja tudi tiste točke, ki so bile v splošni razpravi ob zadnjem referendumu prepoznane kot neproblematične, se nam zdi prav, da seveda naredimo ta korak in zakon seveda na ta način tudi podpremo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Seveda bom ta zakon podprl. Pa ne zato, ker bi menil, da je dober ali pravi, namreč menim, da je pravi tisti, ki je bil na žalost zavrnjen na referendumu. Še vedno pa sem mnenja, da Slovenci večinsko ne podpirajo tiste referendumске odločitve, je pa res seveda, da so šli na volišča v premalem številu in da zdaj pač moramo živeti s to odločitvijo. Kar se tiče tega zakona, ki ga imamo danes tukaj pred seboj, to je seveda nek kompromis. Ne najboljši, lahko bi morda rekel celo slab, ker noben kompromis, ki govori o človekovih pravicah, dejansko ni dober. Res upam, da kdo tukaj v tem parlamentu ne misli ali pa si celo domišlja, da smo mi tisti, ki smo pristali na ta kompromis. Na ta kompromis so pristali tisti, o katerih ta zakon govori, pristali so pa, zato ker so ugotovili, da je v temu trenutku to največ, maksimum od tistega celega nabora človekovih pravic, ki ga v tej naši demokratični, svobodomiselnih, naprednih in odprti Sloveniji lahko dobijo.

Za konec še enkrat: jaz bom glasoval za, obenem pa izkoriščam to priložnost, da se opravičim vsem tistim, ki se jih ta zakon dotika, ker ta moj za ne bo nič pispeval k temu, da bi se njihove pravice dejansko izenačile z mojimi.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
V pričakovanju seveda, da bo danes zakon sprejet, sem vesel vsaj toliko, da se Slovenija vrne nazaj, sicer samo za polovico, na zemljevid tistih držav, ki vsaj delno urejajo ta vprašanja. Sem vesel pa tudi zato, ker se s tem dejanjem odpirajo vrata, da se pravice v celoti uveljavijo; seveda na drugačen način, tako kot zgleđa po večini vseh držav, ker pa seveda bo o tem moralo odločati Ustavno sodišče.

Zakon bom podprl.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev. Za je glasovalo 54, proti pa 15.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o varstvu pred diskriminacijo v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 19. 4. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu. Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 53.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 6. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za so glasovali 4, proti 61.

(Za so glasovali 4.) (Proti 61.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 33. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za so glasovali 3, proti 65.

(Za so glasovali 3.) (Proti 65.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 35. členu. Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za so glasovali 4, proti 63.

(Za so glasovali 4.) (Proti 63.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 17.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 17.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda – z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 19. 4. 2016.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 8. členu. Če ta amandma ni sprejet, postane amandma istega predlagatelja k 29. členu brezpredmeten. Če je ta amandma sprejet, postane amandma pod točko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 47.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine SDS k 8. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 29. členu brezpredmeten.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 1.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 24. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 47.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je predlagatelj že v uvodni obrazložitvi predloga zakona predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 15.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil predvidoma v ponedeljek, 25. 4. 2016, ob 9. uri.

Postopkovno gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Na vas sem naslovil dopis, je pravzaprav neobičajno, da bi Državni zbor v ponedeljek, ko ni rezervnega termina, opravil tudi to tretje glasovanje.

Namreč, v programu dela za leto 2016 je kot rezervni termin predviden torek, mislim, da 26., in predlagam, da to obravnavo opravimo v torek, 26., tako kot je po koledarju Državnega zbora predvideno. Nobene potrebe ni, da se uvajajo, bom rekel mimo sprejetega koledarja, neki drugi rezervni termini za delo Državnega zbora in s tem namensko posegata v delovanje, ne vem, preiskovalne komisije, ki ima v programu zaslišanje štirih predstavnikov, ki so sodelovali pri oblikovanju ali ustvarjanju bančne luknje. Gre pa za Factor banko in ACH.

Skratka, predlagam vam, gospod predsednik, da tako prozorno ne posegata v načrtovano delo preiskovalne komisije. Že do sedaj smo se soočili z dovolj blokadami tako v Državnem zboru pri odreditvi preiskovalne komisije kot kasneje z odločbami sodišča, ki so sedaj pač na nek način padle – sodnice ljubljanskega okrožnega sodišča, ki je na nek način dobila zavrnitev na Ustavnem sodišču. In sedaj še vi

posegata politično v ta postopek zaslišanj, ki jih izvaja ta preiskovalna komisija.

Predlagam, da pač delamo tako, kot je po urniku Državnega zbora predvideno, da morebitne tretje obravnave pri teh predlogih opravimo v torek na rezervni termin, ki ste ga predvideli v letnem načrtu dela. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bom pojasnil. Za ponedeljek predvidevam sklic izredne seje glede na tisti dve zahtevi, ki sta. Zaradi tega je nesmiselno opraviti tretjo razpravo, čisto neodvisno od tega, gre za preprosto ekonomijo časa, ki jo Državni zbor mora upoštevati, plus vseh tistih rokov, ki so postavljeni, kar se tiče sklicevanja izrednih sej. Imam dve zahtevi in ti dve zahtevi morata biti na ustrezen način izpeljani. Tako da je to pojasnilo, zakaj v ponedeljek ob 9. uri.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Tudi izredno sejo lahko opravimo v torek, ker nobena zahteva ni na skrajnem roku, ampak so vse praktično par dni, odkar so bile vložene, vi imate pa na razpolago 15 dni. Ne za našo zahtevo za izredno sejo ne za to, ki jo je vložila koalicija, se tako ne mudi, ne gori tako voda, da bi morala biti izredna seja sklicana ravno v ponedeljek, lahko je v torek, ko imamo rezervni termin za delo Državnega zbora in opravimo lahko tretje obravnave in opravimo izredno sejo Državnega zbora. Vse drugo je izrecno nagajanje in oviranje dela preiskovalne komisije, ki preiskuje bančno luknjo in bo zaslišala zadnje vodstvene kadre Faktor banke in seveda tudi lastnike, večinskega lastnika v tej Faktor banki, torej direktorja, nekdanjega direktorja ACH gospoda Rigelnika, ki je bil, mimogrede, tudi vaš predhodnik na mestu predsednika Državnega zbora.

Skratka, predlagam vam, da se teh političnih manevrov, sedaj, ko vam roki dopuščajo, celo sklic seje v maju mesecu, ne poslužujete in omogočite ali pa, če ste se že za to odločili, to naredite takrat, ko smo to predvideli s koledarjem dela Državnega zbora. Vse drugo, kar počnete, so manevri in oviranje dela preiskovalne komisije. Nič drugega ni v ozadju, gospod predsednik, Tega na nek logičen način niti utemeljiti ne morate. Sicer je čisto brez zveze, da smo sprejeli koledar 9. novembra lanske leto, koledar dela Državnega zbora, če niti redne seje niste v stanju po koledarju izpeljati, niti redne seje niste v stanju po koledarju zaključiti z vsemi termini. In mimogrede, če bi se vam tako mudilo bi lahko, če bi razporedili sejo drugače, lahko kakšen dan tudi prej končali, to sejo Državnega zbora.

Torej, predlagam vam, da sejo Državnega zbora nadaljujemo na rezervni termin, ki je predviden v koledarju, to je pa 26. aprila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za postopkovno ima besedo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Na nek se način strinjam, da je treba spoštovati koledar, ki smo ga sprejeli lansko leto novembra, kako bomo v Državnem zboru tudi delali, ampak moram pa vseeno opozoriti, da sem na to priložnost čakal že nekaj časa, da bi lahko tudi to povedal. Moram pa povedati to, da ravno iz vrst Poslanske skupine SDS predsedniki preiskovalne komisije sklicujejo sestanke v ponedeljek, ko imamo poslanci predvideno, da delamo v poslanskih pisarnah na terenu. Vnaprej je načrtovano, če se ne motim, celo 8 ali pa še več sej v ponedeljek. Tudi ti kolegi se ne držijo koledarja, ki smo sprejeli lansko leto oktobra oziroma novembra.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno magister Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik Državnega zbora, najverjetneje se strinjamo v tem vsi, ki v tej dvorani sedimo, da je naše delo izjemno nepredvidljivo in če že kaj, potem ga poskuša narediti vsaj majčkeno bolj predvidljivo ta časovnica, ki jo mi na nek način sprejmemo. Vsi vemo, da je bil sprejet torek kot rezervni termin za nadaljevanje te seje, ki danes še traja. Kot vse kaže, bomo v petek zaključili, in ne vidim nobenega razloga, zakaj ne bi izredne seje, ki jo zdaj vi planirate za ponedeljek, opravili v torek, ko je ta prost rezervni termin.

Zakaj se mi pa zdi to smiselno? Zaradi tega, ker so nekateri kolegi že izpostavili, da so za ponedeljek že planirana zasedanja nekaterih komisij: bančna preiskovalka, Komisija za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, prav tako pa imajo nekateri poslanci obveznosti, naši poslanci obveznosti v svojih volilnih enotah oziroma na terenu, za kar so ponedeljki tudi predvideni. Če se že nek čas planira in če so stvari že postavljene, zakaj bi jih potem s sklicem izredne seje, če ni nujno v ponedeljek in če to lahko naredimo v torek, popolnoma postavili na glavo. Te stvari ni mogoče drugače razumeti kot poskus nekega nagajanja. Zakaj pa se nekatere stvari sklicujejo ob ponedeljkih, vsaj kar se tiče preiskovalke, mislim, da so člani preiskovalne komisije – jaz sem tam nadomestni član, tako da bo jasno –, da so člani preiskovalne komisije dali neko soglasje na to, da se te komisije lahko sklicujejo v ponedeljek, čeprav se lahko tukaj strinjam s kolegom Juršo, da so ponedeljki predvideni za teren in da se določene komisije in odbori sklicujejo ob ponedeljkih, je razlog tudi zato, ker so vsi ostali termini tako zasedeni z vsemi sejami in odbori, da dejansko drugih možnosti in terminov ni.

Skratka, da zaključim, moj proceduralni predlog je, da vendarle to glasovanje v tretji obravnavi ne bi opravili v ponedeljek in da bi to sejo, ki ste jo vi predlagali in najbrž planirate za

ponedeljek, opravili v torek in da stvari ki so v ponedeljek planirane, komisije, vendarle potečejo normalno in nemoteno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da je primerno mesto, da se o teh zadevah razpravlja, moj kolegij, ki je sklican za jutri in bo ta razprava jutri na mojem kolegiju in o tem bomo obvestili vse poslance. Postopkovno najprej, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Oglašam se s postopkovnim predlogom do vas, gospod predsednik, tokrat kot član preiskovalne komisije. Nobenega člana preiskovalne komisije niti predsednika ni v sestavi vašega kolegija. Mi smo se soglasno dogovorili, da bomo ponedeljke rezervirali, če hočete žrtvovali, za to, da številne zaslisanice povabimo na sejo in opravimo prepomembna zaslisanja. V ponedeljek so na zaslišanju gospa Vera Mihatović, gospod Boris Pesjak, gospod Ciril Dragonja in gospod Herman Rigelnik. Ali mislite, da je komu izmed nas všeč, da smo ob ponedeljkih tukaj? Poglejte, to zaslihanje štirih bo na podlagi izkušenj iz prejšnjih zaslisanj trajalo 12 ur minimalno, ker so zaslisanja odprte narave in tudi zaprte narave. Mene moji volivci ob ponedeljkih niso videli že kar nekaj tednov zaradi te preiskovalne komisije, ker le vidim, da je moja prva dolžnost tukaj, v tej hiši. Na terenu pa, hvala bogu, jih sprejemam ob sobotah in nedelja doma, v naši jedilnici.

Tako, gospod predsednik, res iskreno prosim, ne ovirajte ... / oglašanje iz dvorane/ Ali smem?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina, prosim!

JOŽEF HORVAT (PS NSi): ... ne ovirajte dela parlamentarne preiskovalne komisije, ki ima zelo pomembno nalogo in od katere ljudje, naši davkoplačevalci, pričakujejo, da pojasnimo, vsaj delno pojasnimo, kdo je kriv za tistih 5 milijard veliko bančno luknjo, ki smo jo davkoplačevalci pokrili.

To je pravzaprav ena od prioritet tega državnega zbora in ne nazadnje parlamentarna preiskava je ustavna kategorija. Ne želim reči, da nočemo delati, seveda ne, ampak dogovorimo se kolegialno, kot pravi kolega in opravimo nadaljevanje seje Državnega zbora in izredno sejo Državnega zbora v torek, 26. aprila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, za besedo, gospod predsednik.

Jutrišnji kolegij je nepotreben, če boste vi danes določili, kdaj se bo nadaljevala ta seja. Če ste se odločili za ponedeljek in da bo

ponedeljek tudi izredna seja, ne potrebujete nobenega kolegija več. To je proformna zadeva. Popolnoma nepotreben postopek, ritual, ki ne bo prinesel ničesar. Danes je, gospod predsednik, treba povedati, da če boste v ponedeljek sklicali sejo, da ste kršili način dela Državnega zbora, ki je odrejen z letnim koledarjem, da ne upoštevate lastnih predlogov za to, kdaj so termini za delo državnega zbora. Lastnega predloga. Mislim, da je minimalni standard, da vsaj tisto, kar vi predlagate, spoštujete. Da ne boste podobni svojemu predsedniku gospodu Miru Cerarju.

Predlagam vam, gospod predsednik, da nadaljujemo, če je potrebno, s to sejo v torek in da v torek odredite tudi začetek izredne seje, ki bo obravnavala tisti dve točki, ki ste se jih namenili uvrstiti na dnevni red.

Mislim, da na takšen način, takšen manipulativen način, da premikate delo Državnega zbora, ki je vnaprej odrejeno, ni korektno. Še posebej ne, ker s tem, ko boste to storili, boste posegli v delo preiskovalne komisije, ki ima na programu zaslišanje štirih prič; začenja se ob 9. uri in zadnje zaslišanje se začneja, četrto, ob 16. uri, kar pomeni, do 18. ure bo trajalo to. Najbrž ste se odločili, da boste pomagali tem ljudem, da jih na preiskovalni komisiji naslednjič niti videli ne bomo. Ker se bodo na nek drug način organizirali.

Če je to namen, resen namen, da preiskovalna komisija, ki se ukvarja z bančno luknjo, opravi delo, po vašem mnenju, potem je to, ne vem, čuden postopek. Časa pa dovolj!

Kar zadeva realizacijo zahteve za izredno sejo, ki jo je vložila Poslanska skupina SMC, vložila jo je včeraj in je rok do 5. maja. Mi smo našo zahtevo za izredno sejo vložili en dan prej, torej jo lahko skličete do 4. maja. Nobene potrebe ni, da to naredite točno v ponedeljek in točno takrat, ko zaseda preiskovalna komisija za preiskavo dejanj v bančništvu in ko zaseda komisija za nadzor varnostno-obveščevalno služb. Ni razloga, ker je časa dovolj. Vmes, gospod predsednik, tudi ni kakšnih pomembnih zasedanj delovnih teles, skoraj nič ni v tem tednu od torke naprej. En praznik, potem pa morda si je koalicija zaželela vezane dopuste, pa še maja malo ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej, jaz ne vlagam sam zahtevkov za izredne seje. Na te zahtevke za izredne seje je treba v skladu z ustavo reagirati.

Druga reč, tisto, kar je v pristojnosti predsednika Državnega zbora, je povedati, kdaj bo kakšna zadeva, in tudi predsedujočega v trenutku, ko se sprejme ta sklep. Namreč, v poslovniku piše, da je treba to povedati.

Druga stvar, še vedno je Kolegij potreben, zaradi tega ker je treba določiti čas, ki je namenjen razpravljavcem oziroma tistim, ki so predlagatelji, Vladi in o teh zadevah se moramo na Kolegiju določiti. To ni tako preprosta zadeva, da o tem Kolegija ne bi bilo treba imeti. Rekel sem, da se bomo o tem pogovorili jutri na

Kolegiju. Na Kolegiju se pogovarjamo o takšnih vprašanih, nikoli se na plenarnem zasedanju ne pogovarjamo o tem, kdaj bo kakšna seja – vsaj, kar se tega tiče – zaradi tega, ker je Kolegij predsednika Državnega zbora temu namenjen. Na Kolegiju lahko opravimo po potrebi tudi glasovanje o teh zadevah, v skladu s tem, kakor se pač to zadevo opravi na Kolegiju. Nikakor pa ne mislim te zadeve dajati zdaj na glasovanje, ampak mislim nadaljevati s samo sejo.

Postopkovno za isto? Ne, podobno. V bistvu to je že tretje postopkovno, gre za zlorabo postopkovnega, gospod Tanko, da smo si na jasnem.

Imate besedo za postopkovno, veste pa, da gre za zlorabo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospod predsednik, popolnoma za nobeno zlorabo ne gre! Poslovnik Državnega zbora mi omogoča, da na vas naslovim postopkovno vprašanje, in ne piše, da lahko to storim enkrat, dvakrat, trikrat. To ni omejeno. To ste si vzeli predsedujoči pravico, da presojate, kolikokrat lahko kdo vpraša. Če boste vi, in danes ste to storili, odredili, da bo nadaljevanje redne seje v ponedeljek 25. in ne v torek, kot je po urniku predvideno, to se pravi 26., potem ste vi zacementirali način dela Državnega zbora drugače, kot je določeno z urnikom, ki smo ga sprejeli 9. novembra lansko leto. Če boste vi to določili, in zdaj ste povedali, da bo tudi izredna seja v ponedeljek, potem vi ne rabite, ne potrebujete nič sklicevati več seje, boste dali tisti papir okoli in bomo najavili čas, tako kot se bo komu zdelo. Predlagam vam korektno, da opravite, da opravimo nadaljevanje seje v torek, 26., ko imamo določen termin, rezervni termin, za nadaljevanje seje in če se boste odločili za 26. za izredno sejo, lahko tudi izredno sejo takrat naredimo. Sicer pa je lahko naša točka na izredni seji 4. maja ali pa do 4. maja, zahteva, ki jo je vložila pa SMC, pa do 5. maja. Nobenega razloga ni, da je točno v ponedeljek, takrat ko zaseda preiskovalna komisija za ugotavljanje bančne luknje in tistih, ki so to povzročili. Popolnoma nobenega razloga ni.

Ustavno nalogo boste vi izpolnili in poslovniško tudi, če bo to realizirano, kar zadeva našo zahtevo, do 4. maja in, kar zadeva koalicijsko oziroma SMC zahtevo glede izredne seje, do 5. maja. Nobene kršitve ne bo vmes. Popolnoma nobene.

To, kar vi interpretirate, da morate narediti v skladu z ustavo in poslovnikom, imate to možnost, da to naredite do 4. oziroma 5. maja in ne v ponedeljek. To je pa provokacija, kar boste storili, če boste to odredili nadaljevanje seje Državnega zbora v ponedeljek za kar nimate niti koledarskih možnosti. Sicer se ne izgovarjate popolnoma na nobene urnike in red in tako naprej v Državnem zboru in tudi poslovnika ne rabite upoštevati več. Koalicija tega ne potrebuje več, ker je to vse v pristojnosti predsednika

Državnega zbora, ker dela, kakor želi in kadarkoli želi.

Predlagam vam, da to naredimo v torek, 26., in nadaljevanje seje in po potrebi, če to želite, tudi izredno sejo. Vmes Antonijevega rova ne bo zalilo, tudi če bo Julijana Bizjak Mlakar še tri dni ministrica. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V Poslovniku v 138. členu, v drugem odstavku, zadnji stavek piše, gre namreč za to tretjo obravnavo, da se mora opraviti po preteku 24 ur po prejemu pregleda in tako naprej. "Predsedujoči odloči, kdaj se bo opravila tretja obravnavo, takoj po sprejemu sklepa iz prejšnjega odstavka." To sem že storil, prebral sem vam, kdaj bo. Druga možnost, ki bi bila, bom povedal do konca, druga možnost, ki bi bila, izredna seja v ponedeljek in redna potem v torek. Ta možnost tudi obstaja, o njej se lahko pogovorimo na Kolegiju, sem se pripravil tam pogovoriti o tej zadevi, ampak v temu trenutku ta zadeva, tako kot je bila povedana, tudi stoji.

Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bosta ... / oglašanje iz dvorane/ – ko preberem do konca ta stavek – vključena sprejeti amandma in člen, h kateremu je bil amandma sprejet. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospod predsednik, 24 ur bo minilo tudi jutri ob 20. uri. Tudi jutri ob 20. uri bo minilo tistih vaših 24 ur in lahko bomo počakali jutri eno uro ali dve uri in bomo zaključili to tretjo obravnavo zakona. Poglejte, vse drugo so pa manipulacije, ki si jih privoščite. Tudi to lahko storimo, če bomo že jutri zapravili do šestih zvečer čas, bomo pa počakali dve uri, da bomo to končali, da ne bomo hodili specialno v ponedeljek, zato da ne bo potem preiskovalne komisije.

Če pa je kakšen drug zadržek, gospod predsednik, boste pač storili neko stvar, ki je neobičajna in ki si jo boste vi privoščili kot manipulacijo in kot zlorabo poslovnika in urnika dela Državnega zbora.

Če imate težave s temi 24 urami, bomo jutri ob 20. uri lahko glasovali naprej.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tudi o tem vprašanju, ali bo ta tretja obravnavo jutri ali bo v ponedeljek, sem pripravljen razpravljati na Kolegiju Državnega zbora. Kolegij je sklican jutri ob 8. uri, tako da bodo pravočasno obveščeni vsi, kako bo s to zadevo.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa matičnega delovnega telesa, ki se glasi:

Predlog za sprejem avtentične razlage 63. člena Zakona o davčnem postopku se ne sprejme. Glasujemo.

Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 16.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet oziroma pardon, da sklep je sprejet in da se ta avtentična razlaga ne sprejme.

S tem je postopek za sprejetje avtentične razlage končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvi zakona o davčnem potrjevanju računov je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

V Poslanski skupini SDS bomo Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o davčnem potrjevanju računov potrdili. Ključna dva cilja, ki ju predlagamo, sta, da se davčne blagajne ukinejo in da država vsem davčnim zavezancem, ki so vzpostavili programsko in tehnično opremo, povrne vse stroške.

Dejstvo je, da na vso problematiko pri sprejemanju Zakona o davčnih blagajnah, ki so ga podprle stranke: Stranka modernega centra, Socialni demokrati, Desus, vse tiste pripombe so se sedaj tudi uresničile. Dejstvo je, da je uvedba davčnih blagajn prinesla nasprotni učinek, kot so v Državnem prepričevali tako splošno kot širšo javnost poslanci SMC, Desusa in SD. Dejstvo je, da podjetniki zapirajo svojo dejavnost. V decembru 2015 se je zaprlo največ espejev po decembru 2012. Največji šok pri tem so pa doživeli tudi kmetje, kulturniki in društva, ki jim vzpostavitev teh davčnih blagajn predstavlja velikanski strošek in ogromno birokratskih ovir.

Vsekakor se ne moremo strinjati, da bo tudi sledilo cilju, ki ga je predlagala Vlada, ki ga je napovedovala, da se bo zmanjševala siva ekonomija. Še več, vlada Mira Cerarja in ta koalicija SMC, Desus in Socialnih demokratov ravno z ukrepi, ki jih predlaga, spodbuja sivo ekonomijo. To pa pomeni dodatne davčne obremenitve tako za gospodarstvo kot za državljanke in državljane Republike Slovenije, kot z dodatnimi birokratskimi ukrepi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Po mnenju naše poslanske skupine, Poslanske skupine SMC, predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Razlogi so naslednji. Po treh mesecih, ko je nekako bil uveljavljen ta zakon, ki je bil eden izmed pomembnih na področju preprečevanja sive ekonomije in tudi omejevanja preprečevanja dela na črno pa tudi pomaga pri tem, da se lahko davčna inšpekcijska služba reorganizira na način, da bo bolj učinkovito odkrivala in preganjala tudi tisto, o čemer je predlagatelj govoril glede šušmarjev, smo mnenja, da bi odprava tega tako na hitro brez pridobitve podatkov, ki jih pričakujemo nekje v sredini maja, bila nekako nespametna.

Prvi učinki so nekako že znani, kažejo v pozitivno smer. Tudi nekatere navedbe, to si bom pa vzel tukaj pravico, da bom označil pa sedaj res za zlonamerno tisto, kar se zavaja glede nekaterih podatkov. Z veseljem pričakujemo, kaj se bo zgodilo, kar se tiče študije in analiz teh podatkov, ki pridejo v sredini maja. V tem času tudi spremljamo in sprejemamo številne pobude, se o njih pogovarjamo, takrat, upam, da jih bomo nekatere morda celo podprli s temi podatki, nekatere zavrnili in, če bo treba, tudi ukrepali. Gre pa predvsem za ukrepe, ki se tičejo drugih zakonov, ne pa tega zakona, ki zgolj tehnično ureja to, da če nekdo izda račun, ga mora tudi v realnem času fiskalizirati.

Torej, kot že rečeno uvodoma, mi tega predloga ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti 49.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo spremembo Zakona o organizaciji vzgoje in financiranja v delu, torej v 86. členu, ki govori o financiranju zasebnih šol, in sicer s 85-odstotnega financiranja na 100-odstotno, kot določa odločba Ustavnega sodišča iz decembra 2014.

Namreč, Ustavno sodišče je takrat ugotovilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena

Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na javnoveljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v nasprotju z ustavo in da je treba ta neskladja odpraviti v letu dni. Danes je več kot leto dni od te odločbe, pa sama koalicija oziroma Vlada ni pripravila nobenega zakona, ki bi to protiusustavnost odpravil.

V Slovenski demokratski stranki, z naše strani, je to že tretji predlog oziroma, kot ste danes dejali, tretji poskus, da se uveljavi odločba Ustavnega sodišča in v sami razpravi nismo zasledili vsebinskih nasprotovanj našemu predlogu oziroma našim predlogom spremembe zakona. Še več, pojavila se je tudi verzija Vlade, ki predlaga podobno spremembo. Namreč, na portalu E-demokracije je v javni razpravi predlog Vlade, ki pa se ne razlikuje od našega predloga. Še več, v bistvu omogoča neke vrste diskriminacijo razlikovanja zasebnih šol med seboj glede na to, ali bodo izvajale javnoveljavne programe ali ne. Naš predlog je, da se 100-odstotno financirajo samo tiste zasebne šole, ki izvajajo javnoveljavni program, ki je potrjen na strokovnem svetu Ministrstva za šolstvo in ki ga potrjuje ministrica.

Torej še enkrat, v sami razpravi vsebinskih zavrnitev našega predloga ni bilo, zato predlagam Državnemu zboru oziroma vsem koalicijskim strankam tudi, da ta naš predlog v prvem branju podprete in da se potem v nadaljnjem procesu zadeve lahko še uskladijo, tudi na podlagi oziroma tega, češ da je treba določene kriterije za pridobitev sredstev spremeniti. Kot pa sem dejala v razpravi, ti kriteriji niso predmet razprave v Državnem zboru, ampak kriterije za priznavanje javnoveljavnih programov sprejemata strokovni svet in ministrstvo.

Torej v Poslanski skupini SDS bomo predlog spremembe Zakona o organizaciji vzgoje in financiranja potrdili oziroma sprejeli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Danes smo se nekaj ur pogovarjali o financiranju javnih programov v zasebnih šolah. Večkrat po nekaj ur smo že razpravljali o temi, torej o nečem, kar bi moralo biti samoumevno, da se v tej državi izpolnjujejo odločbe Ustavnega sodišča. Pogovarjali smo se za približno 300 tisoč evrov letno, kot sem našla podatek za leto 2014. Torej 0,4 % od 2,8 milijona denarja, ki ga je država namenila leta 2014 za celotno financiranje osnovnega šolstva. Torej okrog 300 tisoč evrov letno.

Veste, na kaj me spominja – mi bomo seveda v Novi Sloveniji podprli ta zakon – na kaj me pa spominjajo naše razprave? Mnogi poznate farso Hrup za odrom, Michaela Frayna, ki ga igrajo tudi mnoga ljubiteljska gledališča, kjer se sicer

predstava odvija na odru, glavna predstava pa se odvija v zakulisju. In tam se odvija resnično življenje in tam se odvija resnična borba za denar, resnične ljubezenske zgodbe in tako naprej. Tudi sama imam veliko izkušenj, ker sem dolga leta režirala igre, in pa tako smo mi tukaj. Mi tukaj govorimo javno o 300 tisoč evrov, vsi pa vemo, kaj se dogaja v zakulisju, ne vemo podrobnosti, mi ne vemo. Nekateri posvečeni iz vladnih strank veste, o čem govorim. Mene to zelo žalosti in me tudi boli, da govorite o teh otrocih in teh starših, ki obiskujejo te šole kot o drugorazrednih državljanih. Da govorite o teh šolah, ki imajo kvalitetne programe zelo zelo na diskriminatorni ravni, ko bi morali biti ponosni, da imamo v Sloveniji tudi take šole in tudi take pedagoge, ki se trudijo pač na svoj način. To me zelo žalosti, mislim pa, da bi nekateri se morali tudi sramovati.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC):

Hvala lepa, predsednik. Kolegice in kolegi!

Obravnavam vprašanja organizacije in financiranja izobraževanja v Republiki Sloveniji ima že zelo dolgo brado. Od leta 1996 dalje pravzaprav se vse to vprašanje javnega in zasebnega vrta okoli vprašanja financiranja in okoli vprašanja vsebine oziroma z drugimi besedami pridobivanja javne veljavnosti programov izobraževalnih. Ampak veste, to ne bo rešilo problema, ker osnovni problem leži nekje drugje, leži v tem, da se moramo vprašati, kaj sploh definiramo in razumemo kot javno in kaj definiramo in razumemo kot zasebno. S tem ima Poslanska skupina Stranke modernega centra največ opravka, ko razmišlja o teh vsebinah. To je tudi razlog, zakaj nas zelo z levo roko tako kolegi na moji levi kot na moji desni odpravljate, češ da smo neodločni, da blokiramo in tako naprej. Mi se moramo pogovoriti o tem, kateri kriteriji javnega in zasebnega so tisti, ki bodo opredeljevali, na kakšen način se bo izobraževalni proces v Republiki Sloveniji izvajal v prihodnosti.

Če vzamemo samo finančni kriterij, potem se strinjam s kolegi na moji levi, nimamo pravzaprav sploh zasebnega šolstva. Ker oprostite, če meni nekdo da 85 % vsega denarja, ki ga potrebujem za preživetje, potem sem odvisna od njega in si mene na nek način lasti v finančnem smislu. Po drugi strani, če mi kdo narekuje, kakšno vsebino naj izvajam, potem je on tisti, ki je moj, bom rekla, intelektualni lastnik. Če pa imam jaz pri tem svobodo in je samo vprašanje odgovornosti države in meja, do katere bo v to mojo svobodo posegala tista, ki bo opredeljevala, kaj je zdaj javno in kaj je zasebno, je pa to čisto drugo vprašanje. In o tem razmišljamo, želimo razmišljati in se želimo pogovarjati v Poslanski

skupini Stranke modernega centra in to je razlog, zakaj si želimo nadaljevanja razprave v okviru Ustavne komisije, in hkrati tudi razlog, zakaj bomo glasovali proti današnjemu predlogu kolegov iz SDS, ker ga moramo seveda danes tudi zaključiti.

Bi si pa zelo želeli in nas veseli tudi razprava okoli financiranja v nadaljevanju. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu.

Najprej, je še kakšna v imenu poslanske skupine?

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Škoda, ker ne morem replicirati, ker spoštujem poslovnik in vem, da moram obrazložiti, kako bo Poslanska skupina Socialnih demokratov glasovala. Ne boste verjeli, bomo proti.

Proti bomo zato: prvič, ker poteka na Ustavni komisiji Državnega zbora še vedno razprava o tem, kaj in na kakšen način zapišemo v Ustavo in spremembo 57. člena. In drugo, ker mislimo, da je zdajšnje financiranje zasebnih šol dovolj dobro urejeno v Republiki Sloveniji in je 85 % čisto dovolj zvrhan procent, da lahko te zasebne šole razvijajo svoj potencial. Tukaj se bom ustavil.

Dve dami pred mano sta povedali svoje, jaz bi jima lahko repliciral, ker obedve spoštujem, bom molčal. Mi bomo pa seveda danes proti in proti venomer, kadar se bomo pogovarjali na takšen način, da bomo veliko govorili pa nič povedali. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Sam bom podprl predlog zakona, zato ker sem eden izmed tistih, ki pravim, da četudi se ne strinjaš s posamezno odločbo Ustavnega sodišča, pa je prav, da jo mi kot zakonodajna veja oblasti, torej poslanci, spoštujemo. Za zakon bom glasoval, ker se strinjam z napovedjo predsednika Vlade, ki je pred dvema dnevnoma na enem obisku rekel: Glede zasebnega šolstva je Cerar dijakom zaupal stališče SMC, da je treba odločitev Ustavnega sodišča nemudoma uveljaviti. Ravno zato bom danes podprl ta predlog zakona, ker dva dni nazaj pa do danes je nemudoma. Vse, kar bo ostalo, bo še bolj zavlačevalo odločitev Ustavnega sodišča, ki je naložilo nam kot zakonodajni veji oblasti, da v roku enega leta, to je do konca leta 2015, uredimo zadevo, tako kot je Ustavno sodišče odločilo. Glasoval bom za, zato ker je odločitev Ustavnega sodišča enostavna in posega v en stavek enega odstavka enega člena. Tako enostavno! Za ta zakon bom glasoval, ker za razliko od vseh tistih, ki pred volitvam veliko

govorijo o vzpostavitvi pravne države, želim to udejanjiti tudi tekom mandata. In za bom glasoval, zato ker želim predsednika Vlade rešiti muk, kajti sam je zapisal: "Kot pravnik in predsednik Vlade sem nesrečen, ker zamujamo z izvršitvijo ustavne odločbe."

Spoštovani, želim predsednika Vlade rešiti muk, ga narediti za razliko od poslanskih koalicijskih partnerjev srečnega, naj do konca vlada v miru in naj Miro in njegovi koalicijski partnerji podprejo zakon, katerega bom podprl tudi sam. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Ta predlog bom podprl. Podprl ga bom zato, ker če finančno gledamo, je to več kot 10-krat manj kot tisto, kar so si visokošolski profesorji, vključno z ministrico, obračunali kot nezakonit dodatek na pripravljenost. Drugič bom pa podprl zato, ker je bil dva dni nazaj predsednik Vlade na enem posvečenem kraju, v škofovih zavodih, v družbi slovenskih škofov in tam je svečano obljubil, da boste storili vse, da boste to zadevo uredili v najkrajšem možnem času, v najkrajšem možnem času.

Če beseda predsednika Vlade, ki je bila zelo promovirana in tudi izrečena na simbolnem kraju, kjer je taka zasebna šola, ne velja popolnoma nič niti za koalicijo niti za člane njegove stranke oziroma stranke, ki ji predseduje, potem je boljše, da se ne gremo več parlamentarizma, da se ne gremo več vladanja, da se ne greste več ne vem česa. Potem to prepustite drugim, ki bodo tisto, kar so obljubili, dejansko tudi storili. Nam ne pomagajo nobene lepe besede pa nobena razmišljanja pa preučevanja; tu smo, da uredimo, da najdemo rešitev, skladno z odločbo Ustavnega sodišča in nič drugega. Tisto flancanje bomo na Ustavni komisiji ali pa še kdaj ob kakšni drugi priložnosti lahko še vedno opravili. Treba je pa zadevo urediti, denarja imajo visokošolski profesorji, ki so si ga nezakonito izplačali, več kot dovolj, prav bi bilo, da ga vrnejo, vsega, in bomo take malenkosti, kot je vzpostavitev odločbe Ustavnega sodišča in zagotovitev 100-odstotnega financiranja zasebnega šolstva tudi s tem zlahka poplačali pa še ostalo bo za druge podobne projekte. Jaz sem za to, da to ... / znak za konec razprave/. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom dal prijavo, samo prej moram reagirati na to, kaj se dogaja na Ustavni komisiji. Ustavna komisija vsekakor ni namenjena flancanju in kot predsednik Ustavne komisije si ne dovolim, da se na ta način govori. Velja za vse, ki kakorkoli znižujejo vrednost tistega, kar se dogaja na Ustavni komisiji.

Dajem pa prijavo za obrazložitev glasu v lastnem imenu. Prosim, da se prijavite. Besedo ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Glasovala bom proti predlogu. Zakaj? Zato ker bom glasovala proti temu, da se v isti košari meša hruške, jabolka, slive, ananase, mango in tako naprej. Zato ker je treba razčistiti, kaj so kriteriji javnega in kaj so kriteriji zasebnega. Ko bomo to naredili, na tisti točki bomo lahko spoštovali in tudi bomo spoštovali odločbo Ustavnega sodišča. Pred tem pa tega ne moremo narediti. To je zgodba, za katero stoji, verjamem, da naš predsednik in verjamem, da celotna Stranka modernega centra. Najprej moramo narediti to, potem bomo lahko na podlagi tega ponovno osveženi in, verjamem, argumentom prisluhnili kogarkoli, ki bo želel urejati potem te relacije med javnim in zasebnim. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Glasoval bom iz dveh vzrokov za. Prvi vzrok je tisti, da je treba torej odločbo Ustavnega sodišča spoštovati. Drugi za je pa tisti, zaradi česar je ta civilizacija sploh napredovala. Človek je prišel na Luno ne zaradi tega, ker smo imeli javno šolstvo, ampak zaradi zasebnega šolstva. Človek danes živi trideset ali pa štirideset let dlje, kot je živel leta 1850, zaradi tega, ker je bila konkurenca v šolskem sistemu in so po meritokratskih načelih ljudje imeli možnost, prvič, druge izbire, drugič, najboljši so zmagali in zaradi tega vi danes živite drugje in dalje.

Tretja zadeva je, da vsi tipkate na tablice. To je iz tistih držav, kjer imajo zasebno šolstvo, in ne iz tistih držav, kjer imajo javno šolstvo. Vsega tega, vseh izumov, opere, od opere do filmske umetnosti, vsega tega je človek in zahodni civilizacijski krog nastal zaradi možnosti druge izbire, zaradi tega, da so ljudje lahko dobili tudi drugi pogled na svet in zaradi tega so se neke države razvile nekajkrat hitreje kot mi. Če je vaš cilj, da mi ostanemo med najmanj razvitimi državami, potem vas razumem in mislim, da po vaših ravnanjih zadnjih dve leti tukaj v Državnem zboru lahko rečem, da ste na dobri poti.

Jaz bom glasoval za – za razvoj, za konkurenco, za možnost druge izbire, za resni liberalni pristop, za resno razsvetljenstvo in tako naprej. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Kot sem povedal v razpravi, bom seveda glasoval za ta zakon, o katerem smo dolgo razpravljali, kot pomoč pri razčiščevanju in razmišljanju pa potrebnim plačam ekskurzijo v tujino, na primer v Celovec. Zasebno šolstvo, ki izvaja od države potrjen javni izobraževalni program, je v vseh pogledih za državo cenejše kot javni šolski sistem. Četudi bi vsem zasebnim šolam ta program sofinancirala v celoti, se pri zagotavljanju izobraževanja njenih državljanov znebi stroškov za gradnjo in vzdrževanje šolskih poslopij in drugih obratovalnih stroškov. Na koncu dneva bi tako ob zagotovljeni storitvi izobraževanja za svoje državljane ostalo precej več denarja, ki bi ga lahko porabila bodisi za investicijo v javno šolstvo, dvig standardov in normativov, za plače učiteljev in podobno.

Raznolikost bogati, pravijo in prav v tem je nova dodana vrednost razvoja zasebnega šolstva za državljane. Ti imajo kar naenkrat na voljo pestrejšo izbiro, kakšen pristop k izobraževanju želijo omogočiti svojim otrokom, končni rezultat pa je mavrica izobražencev različnih miselnih konceptov in pogledov, ki se med seboj dopolnjujejo v družbo ustvarjalne inovativnosti. Za!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je še interes, odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite. **Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospa Jelka Godec.**

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala.

Glasovala bom za predlog spremembe zakona ZOFVI, da se tiste zasebne šole, ki izvajajo javnoveljavni program, financirajo 100-odstotno.

Medtem ko je gospa Kustec Lipicer delala sadno solato danes, je njena ministrica očitno že ugotovila, kaj je to javno in kaj je zasebno. Namreč, vaša ministrica iz vaših vrst je dala predlog v javno razpravo spremembe ZOFVI točno v tem členu, ki govori o 100-odstotnem financiranju zasebnih šol. Danes seje izkazalo v bistvu v sami razpravi, da je kar nekaj bregov, tam SD ne ve o tem nič oziroma niso usklajeni z ministrico oziroma koalicijo, tukaj so poslanci SMC govorili, da niso za izenačitev javnega in zasebnega šolstva, a hkrati smo imeli tukaj tudi ministrico, ki je dala predlog 100-odstotnega financiranja zasebnih šol z javnoveljavnimi programi. Naš predlog sledi odločbi Ustavnega sodišča za 100-odstotno financiranje zasebnih šol, ki izvajajo, še enkrat povem, javnoveljavni program, ki je sprejet na Strokovnem svetu Ministrstvo za šolstvo in ga potrjuje tudi ministrica za šolstvo. V bistvu tisti predlog ministrice, bom rekla, bi mogoče lahko prišli skupaj, ampak očitno pri vas nimate razčiščenih pojmov, zato težko verjamem, da boste vi prišli s svojim predlogom slej ko prej v ta državni zbor, ker ste rekli, da se želite še pogovarjati, še razmišljati, še naprej diskutirati o tem, kaj je javno in zasebno. Definitivno je, da te odločbe Ustavnega sodišča v vašem mandatu ne boste izpolnili. Mislim, da je predlog ministrice

glede na današnjo razpravo bolj kot ne pesek v oči. Predsednik Vlade pa je dejal, da ne podpira spremembe ustave in da težko verjame, da bi do tega sploh prišlo, ker ni dvotretjinske večine.

Gospa Kustec Lipicer, nehajte razmišljati pa se pogovarjati, ampak Ustavno sodišče spoštujte in naredite ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: **Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Andrej Čuš.**

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo.

Ko je na volitvah ta modernistična politična sila oziroma stranka zmagala, je bilo veliko govora o spoštovanju ustave, o pravni državi, o novih standardih. Poglejte, sam nisem rabil dosti prebrati, da sem se odločil, zakaj bom za. Če citiram članek s spleta, tudi citat gospoda Mozetiča: "Čeprav število neuresničenih odločb Ustavnega sodišča po mnenju predsednika Ustavnega sodišča ni visoko, ima občutek, da politika v zadnjih dveh letih odlaga s izvršitvijo odločb, ker se z njimi ne strinja. Slednje je z vidika pravne države zelo problematično, zlasti če je neizvršitev pogojena politično ali ideološko." To je seveda ta najbolj pomemben vidik, ki je tudi vplival pri mojem odločanju oziroma bo vplival.

Kot drugo, zasebno šolstvo razbremeni proračun lokalne skupnosti, kar je po mojem mnenju tudi zelo pomemben vidik pri odločanju. Kolikokrat se tukaj vlagajo v Državnem zboru amandmaji po nekaj tisoč evrov in se res prerekamo.

Kot tretjič, sam sem za možnost izbire za večjo konkurenčnost, za možnost razmišljanja s svojo glavo. Žal pa smo se tudi sami večkrat lahko v zadnjih dneh prepričali, da nekatere šole tega ne dopuščajo.

Kot zadnje pa, jaz sem legalist in moram kot poslanec in predstavnik zakonodajne veje oblasti spoštovati sodbo Ustavnega sodišča, če ne, pa je najboljše, da rečemo "peace, ljubav, bog" in tudi ukinemo parlament. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Mi smo že v svoji razpravi oziroma tudi sam sem v svoji razpravi poudaril, da seveda ne želim rušiti odnosa do zasebnega šolstva v odnosu do javnega, ki je bil nekako s konceptualnim izhodiščem izpostavljen že v sredini 90. let, torej že dobrih 30 let nazaj, in ki je predvsem razumljiv kot neka vsebinska obogatitev šolskega prostora.

Predlaganemu zakonu, ki se pragmatično osredotoča pa samo na vidik odstotka financiranja, pa ne morem izreči podpore, kar pa še ne pomeni, da danes omenjene odločbe ne želim ali ne morem spoštovati. Pristojno

ministrstvo je rešitev z novelo zakona, ki je trenutno v javni razpravi, ponudilo, ta hkrati izpolnjuje zahtevo Ustavnega sodišča po enakovrednem financiranju in hkrati odpira še mnoga druga vprašanja, ki so zelo relevantna pri obravnavi te teme. Tako predloga zakona ne morem podpreti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? (Ne.) Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 48.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Predloga za imenovanje predsednice in članov Nacionalnega sveta za kulturo.**

Predlog za imenovanje predsednice in članov Nacionalnega sveta za kulturo je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke, poslanci!

Predlog petih novih članov, članic oziroma ene predsednice in štirih članov predlaga pet zelo uveljavljenih imen na področju kulture, ki zastopajo, če lahko tako rečem, zelo različna, nekateri tudi po več področij kulture. Imajo tudi menedžerske izkušnje na tem področju in mislim, da ta predlog zagotavlja neko pluralnost v okviru tega sveta, če ga boste danes dopolnili s temi predlogi. Opaženo je bilo tudi to, da so bili nekateri v preteklosti politično aktivni, kar mi na ministrstvu, pa upam tudi, da Vlada, ne razume kot hibo ali napako, ampak celo kot dobrodošlo izkušnjo. Prav je, da so v svetu tudi ljudje, ki poznajo postopke, parlamentarne, vladne, pa mogoče tudi boljši dialog znotraj Nacionalnega sveta.

Gre, kot rečeno, za pet uveljavljenih imen, od arheologije do literature, gledališča, lutkovnega gledališča, glasbo imamo pa že zastopano zelo kvalitetno v svetu, tako mislim, da je ta predlog kvaliteten in vas prosim za podporo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila komisije dajem besedo predsedniku dr. Mitji Horvatu.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsednik. Spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegice in kolegi!

Na Mandatno-volilni komisiji oziroma Državnemu zboru je Vlada zaradi odstopa predsednika in štirih članov Nacionalnega sveta za kulturo predlagala, da se v Nacionalni svet za kulturo za preostanek mandata, določenega s sklepom Državnega zbora z dne 7. 4. 2014 imenujejo za predsednico Uršula Cetinski ter za člane dr. Andrej Gaspari, Silvan Omerzu, mag. Andreja Rihter in Tone Partljič.

Predsednik Državnega zbora je predlog na podlagi drugega odstavka 41. člena Poslovnika Državnega zbora posredoval v obravnavo Mandatno-volilni komisiji. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo v 16. členu med drugim določa, da je Nacionalni svet za kulturo neodvisno telo, ki usmerja nacionalno strategijo za kulturo, ter da predsednika in šest članov imenuje Državni zbor na predlog Vlade izmed osebnosti, ki uživajo javni ugled, za obdobje 5 let in so lahko ponovno imenovani.

Mandatno-volilna komisija je predlog obravnavala na 18. seji 14. 4. 2016, na kateri je gospod Anton Peršak, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo, predlog dodatno obrazložitev ter po opravljeni razpravi, o kateri je bilo s strani članov iz vrst Poslanske skupine Slovenske demokratske zveze izpostavljeno politično ozadje dveh kandidatov, v skladu s sklepom Mandatno-volilne komisije podal še dodatna pojasnila.

Mandatno-volilna komisija je določila predlog sklepa in predlaga Državnemu zboru, da na podlagi drugega odstavka 16. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in 112. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme sklep o imenovanju predsednice in članov Nacionalnega sveta za kulturo v naslednjem besedilu: V Nacionalni svet za kulturo se imenujejo za predsednico Uršula Cetinski, za člane dr. Andrej Gaspari, Silvan Omerzu, Tone Partljič in mag. Andreja Rihtar. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem ...

JOŽE TANKO (PS SDS): Postopkovno!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Sicer ne vem, ali ste pozorno spremljali predstavitev poročila Mandatno-volilne komisije, ampak naj vas opozorim, da tam ni bilo nobenega iz Slovenske demokratske zveze, nikogar.

Tako bi bilo dobro, če bi se v poročilu oziroma magnetogramu seje ali kakorkoli to popravilo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno gospod dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsednik.

Gospod Tanko, vodja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, globoko se opravičujem, če mi je slučajno ušla beseda, ki seveda ne predstavlja predstavnikov Slovenske demokratske stranke, in se res opravičujem, če mi je pobegnilo, da je bila zveza. Se opravičujem.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavnikoma poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo ...

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kar tukaj spredaj.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani gospod državni sekretar, vsem skupaj lep pozdrav!

Kot je že povedal predsednik Mandatno-voliine komisije, je Nacionalni svet za kulturo zelo pomemben organ. Gre za neodvisno telo, katerega glavna naloga je, da usmerja nacionalno strategijo za kulturo in ima tudi pomembne pristojnosti, spremlja in ocenjuje vpliv kulturne politike na kulturni razvoj, med drugim pa tudi obravnava predloge zakonov in drugih predpisov s področja kulture ter tistih, ki zadevajo področje kulture.

Kljub v zakonu jasno predeljenim nalogam pa se je žal izkazalo, da ni bilo ustreznega sodelovanja Nacionalnega sveta za kulturo s pristojnim ministrstvom. Peterica članov prejšnjega sklica Nacionalnega sveta za kulturo je odstopila zaradi nezadovoljstva z načinom vodenja kulturne politike, zlasti z neizvrševanjem nacionalnega kulturnega programa, ki ga je ministrica za kulturo ocenila kot neizvršljivega, obenem pa ga ni dopolnila oziroma spremenila.

V Poslanski skupini SMC se zavedamo, da so v slovenski kulturi potrebne temeljite spremembe, za katerimi morajo stati ljudje, ki imajo ustrezne strokovne reference in uživajo velik javni ugled. Ob imenovanju novih članov si želimo, da se vzpostavi boljši odnos med ministrstvom in Nacionalnim svetom za kulturo, ki mora temeljiti na konstruktivnem sodelovanju. Upamo, da bo s tem spodbujen dialog znotraj kulturnega področja v smeri oblikovanja poenotene pristopa za izvedbo ključnih reform, ki so v slovenski kulturi nujno potrebne. Kot že omenjeno, je v zakonu jasno določeno, da morajo člani Nacionalnega sveta za kulturo pri svojem delu delovati neodvisno in nepristransko in morajo uživati javni ugled. Zato

tudi na tej točki jasno zavračamo pomisleke o pristranskosti predlaganih kandidatov, ki so bili izrečeni na seji Mandatno-voliine komisije.

Poslanska skupina SMC bo zato sklep o imenovanju predsednice in članov Nacionalnega sveta za kulturo podprla, ker smo prepričani, da predlagani kandidati predstavljajo priložnost za vzpostavitev novega obdobja, ki bo za slovensko kulturo prineslo pozitivne spremembe. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Ob imenovanju novih članov Nacionalnega sveta za kulturo posezimo nekoliko v drobove zadnjih dogajanj, pri katerih pa nikakor ne gre za kulturni boj, temveč izključno za boj v kulturi.

Spomnimo se razlogov, zaradi katerih je lanskega decembra odstopila večina članov Nacionalnega sveta za kulturo, ki mu je predsedoval Metod Pevec. Mimogrede, omenjeni in je poznan tudi po Emotionfilmu, ki državi dolguje skoraj 300 tisoč evrov, kar pa za Vlado in ministrstvo ni predstavljalo ovir, da opravlja pomembno predsedniško funkcijo na področju kulture. Sicer pa gre tudi za nekoga, ki ni odstopil prvič. V letu 2013 je, denimo, na podoben način zapustil predsedniško funkcijo sveta Viba filma. Vendar pa, ne glede na to, kdo so bili odstopljeni člani Nacionalnega sveta za kulturo in kaj si o njih mislimo, so ti svojo odločitev sprejeli zaradi neodzivnosti oziroma ignorance predsednika Vlade Cerarja na njihova opozorila in zahteve. In kakšna so ta bila? Ministrici Julijani Bizjak Mlakar, ki sicer prihaja iz vrst stranke Desus, pred tem pa je bila vidna članica SD, so očitali izrazito politično nestrokovno in avtoritarno vodenje kulturnega ministrstva, ki bi ga po njihovem mnenju morala voditi osebnost z ustrezno strokovno orientacijo in sposobnostjo vodenja in sodelovanja. Reševanje problemov na ministrstvu je po njihovem mnenju potekalo konfliktno, dobronamerni in konstruktivno kritični strokovni pogledi pa so stali brez odgovorov. Od predsednika Vlade so zato pričakovali ukrepanje in zamenjavo ministrice.

Kaj je sledilo temu pozivu predsedniku Vlade Cerarju, ki je bilo polno težkih in obremenilnih sporočil? Cerar se kot načelen, etičen in moralen predsednik vlade brez dvojnih meril ni pustil izsiljevati stroki in se na omenjene zahteve ni odzval. Ministrica je ostala, večina članov sveta pa je odšla in to kljub temu da je peticijo podpore članom Nacionalnega sveta za kulturo podpisalo več kot 2 tisoč 500 kulturnikov. Podprlo jih je tudi Društvo slovenskih pisateljev, pri čemer je nenavadno to, da je njen vidni član, se pravi društva, tudi Tone Peršak, državni sekretar oziroma desna roka ministrice za kulturo, ki bi morala biti zamenjana.

Ob vsem tem škandaloznem dogajanju pa kakšnih protestov kulturnikov v pasaži Cankarjevega doma ali pred Prešernovim spomenikom ni bilo zaslediti. Tudi nobenih v nebo vpajočih naslovnih in prispevkov o umoru slovenske kulture ni bilo. Očitno je v teh časih odstop članov Nacionalnega sveta za kulturo in imenovanje novih povsem preprosta stvar, ki ne gane niti kulturnikov več. Seveda jih ne, le zakaj bi jih, saj pri vsej zadevi ne gre za stvar, ne gre za kulturo, gre izključno za menjavo elit, eno zamenja druga, pri tem pa druga poskrbi, da prvi ne bo prav nič manjkalo. Vse skupaj pa pridno plačujejo davkoplačevalci.

A, ker smo že pri drobovju, ga pogledajmo podrobno. Iz Nacionalnega sveta za kulturo namreč niso odstopili vsi in tudi vsi se niso strinjali z izjavo oziroma pozivom svojih kolegov, denimo maestro Uroš Lajovic se je od vsega skupaj distanciral, saj bi po njegovem prepričanju Nacionalni svet za kulturo moral delovati strokovno in – pazite! – ne bi smel biti politični organ.

In koga najdemo med novimi izbranci, ki bodo poslej usmerjali nacionalno strategijo za kulturo v Nacionalnem svetu za kulturo, se pravi strokovnem in neodvisnem organu? V tem neodvisnem telesu, ki naj ne bi bil politični organ, bo poslej delovala Andrej Rihter, vidna članica in nekdanja podpredsednica SD. Bila je tudi ministrica in poslanka ter kandidatka SD za županjo. V njem bo deloval tudi politik, bivši poslanec, tajnik Tone Partljič, znan tudi kot pisec v Reviji Evropa, naslednici Komunisti, ki je izhajala do leta 1991 in v kateri najdemo ogromno člankov o zasmehovanju osamosvojitvenih naporov in prizadevanj. Naj spomnim, da je Partljič tudi znan po svojih odstopih. Odstopil je namreč iz Sveta SNG Drama, ker ni bil zadovoljen. Pri vseh teh nebulozah pa so uspešni kulturni ustvarjali, ki seveda niso blizu elit, prisiljeni zapustiti Slovenijo in svoje znanje več kot uspešno tržijo drugje. Vse to zgolj zaradi kulturnega boja in boja v kulturi. Slovenija pa bo žal še naprej deležna kulture enih in istih režiserjev ter morala gleda duhamorne in razdvajajoče podelitve Prešernovih nagrad na podlagi zakona še iz leta 1991.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prijavljenih k razpravi ni, zato razpravo zaključujem.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Nacionalni svet za kulturo za preostanek mandata sveta imenuje za predsednico Uršula Cetinski ter za člane dr. Andrej Gaspari, Silvan Omerzu, Tone Partljič in mag. Andrejo Rihter.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 15.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na **Soglasje k imenovanju generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.**

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je na podlagi drugega odstavka 74. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju 30. 3. 2016 Državnemu zboru v soglasje posredovala sklep o imenovanju Sama Fakina za generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Ladislavu Rožiču, namestniku predsednika skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

LADISLAV ROŽIČ: Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci!

Na predlog Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje je skupščina zavoda 30. marca letos s široko podporo in brez glasu proti za generalnega direktorja zavoda za naslednje 4-letno mandatno obdobje imenovala gospoda Sama Fakina. V postopku imenovanja je skladno z zakonom ne nazadnje potrebno k imenovanju pridobiti tudi soglasje Državnega zbora. Predlagam, da poslanke in poslanci podaste soglasje k imenovanju gospoda Fakina, saj je člane skupščine prepričal tako s svojim dosedanjim delom kot tudi s svojim programom za naslednje 4-letno mandatno obdobje.

Po vzoru nemških in avstrijskih bolniških blagajn je skupščina zavoda najvišji organ v upravljanju zavoda, ki jo sestavljajo demokratično izvoljeni predstavniki plačnikov prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, in sicer predstavniki delodajalcev, predstavniki delojemalcev, med delodajalce predstavnike imenuje tudi Vlada, ter predstavniki zavarovancev, med njim smo delavci, upokojeanci, invalidi in kmetje. Izvršni organ skupščine je upravni odbor, generalni direktor zavoda pa je poslovodni organ, ki je odgovoren upravnemu odboru in skupščini. Funkcija generalnega direktorja je, da vodi, usmerja strokovno službo zavoda pri izvajanju obveznega zdravstvenega zavarovanja. Gre torej za izvršnega direktorja strokovne službe, ki ga tudi po logiki korporativnega upravljanja odgovorno imenuje najvišji organ zavoda, to je skupščina. O imenovanju generalnega direktorja tako odločajo plačniki prispevkov, saj 94 % vseh prispevkov v zdravstveno blagajno vplačamo delojemalci, delodajalci, upokojeanci in kmetje. V duhu socialnega dialoga in lani februarja podpisanega socialnega sporazuma pričakujemo, da se socialni dialog uveljavlja tudi tu v Državnem zboru, tudi pri tej točki dnevnega reda.

Člane skupščine je Samo Fakin prepričal tudi s svojim dosedanjimi rezultati. Zavod je v letu 2015 dosegel uravnoteženo finančno poslovanje s poravnanimi zapadlimi obveznostmi in brez zadolžitve. Zavod tako že 11 leto zapored uresničuje fiskalno pravilo, določeno v

programih stabilnosti vlade in sklepah organov upravljanja zavoda. Po letu 2005, ko je proračun države saniral kumulativne neprikriti primanjkljaj iz preteklih let, zavod nobeno poslovno leto naprej ni več posloval negativno. V letu 2015 so bili prihodni od prispevkov višji 66,4 milijone od leta 2014. Torej, rast prihodkov in učinkovito obvladovanje zlasti odhodkov za zdravstvene storitve, za zdravila, za nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela je v lanskem letu dopuščala določena povečanja programov, obstoječih programov, kar se je odrazilo tudi v bistveno boljšem poslovanju javnih zdravstvenih zavodov.

Poslovanje zavoda vsako leto po zakonu revidira Računsko sodišče, ki v času mandata od 2007, kar vodi ta zavod Fakin, dalje še nikoli ni izdalo negativnega mnenja. Zavod je v letu 2015 sprejel tudi Strateški razvojni program za obdobje 2014–2019, ki daje vizijo, poslanstvo, vrednote in nakazuje smer prihodnjega razvoja zdravstvenega zavarovanja. Tako bo izvedel 34 razvojnih nalog in 5 razvojnih projektov.

Pooblastila zavoda so vsekakor izredno omejena, saj skupščina potrebuje soglasje državnih organov za sprejem vseh ključnih odločitev. Prav omejena avtonomija zavoda in omejene pristojnosti pri urejanju obveznega zdravstvenega zavarovanja predstavljajo pomembna sistemska tveganja. Člane skupščine zavoda je gospod Samo Fakin prepričal s svojim programom dela za naslednji mandat. V svojem programu se je namreč zavzel za, kar je za nas izredno pomembno, ohranitev univerzalen košarice pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja za vzpostavitev dinamičnega seznama zdravstvenih storitev, ki se financirajo iz javnih sredstev na podlagi v svetu uveljavljene metodologije vrednotenja zdravstvenih tehnologij, zavzema se za optimalno načrtovanje in razvoj javne zdravstvene službe, saj morajo zlasti bolnišnični oddelki zaradi zahtev po varni in kakovostni zdravstveni obravnavi imeti zadostno veliko število pacientov in obravnavati zadostno število pacientov. Prizadeval si bo za uvedbo kazalnikov uspešnosti zdravljenja po izvajalcih s poudarkom na preventivnih in presejalnih programih ter opolnomočenju kroničnih bolnikov, zlasti v okviru delovanja referenčnih ambulant. Opozarjal in prizadeval si bo tudi za bolj učinkovit način upravljanja bolnišnic, saj učinkoviti in uspešni zdravniki in drugi zdravstveni delavci v sistemu javnih uslužbencih niso plačani po učinku in kakovosti, temveč po opravljenih urah oziroma po prisotnosti na delovnem mestu. Meni, da je treba zaostri tudi odgovornost vodstva javnih zdravstvenih zavodov za poslovni rezultat ter opolnomočiti menedžment, ki danes nima pravih menedžerskih orodij za uspešno poslovanje. Za to ni potrebna privatizacija bolnišnic, kot je nazadnje – sem poskušal na seji Mandatno-volilne komisije – napačno razumela poslanska skupina. Enako vprašanje ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim čas ...

LADISLAV ROŽIČ: ... smo gospodu Fakinu postavili tudi, kaj s tem misli, na skupščini in je obrazložil, da s tem misli na obliko združevanja vseh dosedanjih nadzornih in upravljavskih funkcije, ki jih upravlja Ministrstvo za zdravje in 26 svetov zavodovo bolnišnic. Zaradi demografskih in nedemografskih razvojnih trendov se bo zavzemal tudi za spremembe financiranja obveznega zdravstvenega zavarovanja, kot so zmanjševanje razlik v breme plačevanja prispevkov med posameznimi zavezanci, ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: ...Res ne bi rad, ampak prosim, da zaključite ...

LADISLAV ROŽIČ: ... zavzema se tudi, da se davki za nezdrave razvade, kot so alkohol, tobak, sladke pijače, namenijo tudi zdravstveni blagajni za kritje škodljivih zdravstvenih posledic teh razvad.

Spoštovani! Člani skupščine smo prepričani, da bi bilo neodgovorno, da bi ostal zavod brez generalnega direktorja s polnim mandatom. V danih okoliščinah smo izmed dveh prijavljenih kandidatov izbrali najprimernejšega. Zaradi vsega naštetega in v duhu socialnega dialoga predlagam Državnemu zboru, da poda soglasje k imenovanju Sama Fakina za generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje za novo štiriletno mandatno obdobje. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Če ne bi bili gost, bi vam odvzel čas. Ne, nima zveze s tem, kdo je, ampak gre za spoštovanje Državnega zbora in časovnice, ki jo imamo v njem.

Sedaj pa ugotavljam, da je predlog obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila komisija dajem besedo predsedniku dr. Mitji Horvatu.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsednik. Spoštovani predstavnik Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije. Spoštovani poslanke in poslanci! Vem, da je pozna ura, ampak malo bomo morali še potrpeti in vi z menoj.

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, v nadaljnjem besedilu skupščina, je Državnemu zboru soglasje posredovala sklep o imenovanju Sama Fakina za generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Predsednik Državnega zbora je predmetno zadevo na podlagi drugega odstavka 41. člena Poslovnika Državnega zbora posredoval v obravnavo Mandatno-volilni komisiji. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju v prvem odstavku 74. člena določa, da je poslovni organ Zavoda

za zdravstveno zavarovanje Slovenije direktor, ki mora imeti visoko strokovno izobrazbo in najmanj pet let delovnih izkušenj. Na podlagi drugega odstavka istega člena direktorja imenuje skupščina zavoda v soglasju z Državnim zborom. Mandatno-volilna komisija je v skladu s svojimi pristojnostmi predmetni sklep skupščine obravnavala na 18. seji 14. 4. 2016. Seje so se udeležili tako predsednik gospod Jože Smole kot gospod Ladislav Rožič, ki je danes med nami, kakor tudi gospod Samo Fakin.

Predlog skupščine zavoda je dodatno obrazložil gospod Jože Smole, predsednik, in v razpravi odgovoril na vprašanja članic in članov komisije. Na podlagi posebnega sklepa je Mandatno-volilna komisija dala možnost tudi kandidatu gospodu Samo Fakinu, da je predstavil svoja stališča in odgovoril na nekatera vprašanja, ki so se pojavila med razpravo na Mandatno-volilni komisiji.

Ker ob glasovanju Mandatno-volilna komisija sklepa ni sprejela, zato Mandatno-volilna komisija predlaga Državnemu zboru, da predloga sklepa o soglasju k imenovanju generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki je predložen, ne sprejme. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitve stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo in vsem lep pozdrav.

Po skoraj točno letu dni bomo ponovno glasovali o istem kandidatu za vodenje Zavoda za zdravstveno zavarovanje, gre za Sama Fakina, ki kot kaže, ponovno ne bo dobil zaupanja največje vladne Stranke modernega centra. Če pri lanskem glasovanju nekatere stvari, kar zadeva prioritete SMC na področju zdravstva, še niso bile jasno razvidne, pa so sedaj te postale zelo nedvoumne. Namreč, Stranki modernega centra gre samo za popoln političen nadzor nad zdravstvenim sistemom. Priča smo zamenjavam praktično vseh v svetih bolnic, to se pravi, na celotni regijski oziroma pokrajinski ravni. Člani svetov zavodov se serijsko razrešujejo in se nadomeščajo s kadri SMC in posledično so se zgodile tudi že nekatere zamenjave direktorjev bolnišnic. No, ob tem pa se sklone še kakšen finančni aranžma sorodnikom kakšnega političnega funkcionarja SMC. Ampak kot da se ni ne zgodi, tako ravnajo največ v SMC, vse je etično. Tudi kadrovanje v ljubljanskem UKC poteka izključno po kriteriju zaupanja ministrice Milojke Kolar Celarc v kandidata. Ona je tista, ki se javno izpostavi za zaledja, ki šarijo po zdravstvu, kot radi rečemo v žargonu. Nič ne de, če se zgodi kakšna

polomija, važno je, da tudi za novega kandidata ministrica pove, da mu zaupa.

Nič pa ta ministrica ne stori, ko se seznanimo, da se nabavljajo v zdravstvu nekajkrat predragi pripomočki. Na izjavo nekdanje vršilke dolžnosti direktorice UKC Brigite Čokl na Komisiji za nadzor javnih financ o tedanjem poslovanju UKC s podjetjem Mark Medical se sploh ni odzvala, pa je zagotovo zaznala, da so žilne opornice močno preplačane oziroma so se preplačevale. Ni ničesar predlagala, ničesar ni sprožila, ničesar zahtevala; ni odredila nobene preiskave ali strokovnega nadzora – skratka ne zanima je nič, kar je več kot zanimivo.

Podoben neodziv je prisoten tudi na Zavodu za zdravstveno zavarovanje: ne direktor oziroma vršilec dolžnosti direktorja gospod Fakin ne organi zavoda, ki je plačnik vseh teh storitev, niso ne predlagali, ne sprožili, ne zahtevali ničesar. Ni znano, da bi se zgodile kakšne prijave organom pregona, ni nobenih drugih postopkov ugotavljanja odgovornosti, ni znano, da bi kakšna interna komisija preverjala dejstva oziroma cene in kanale. Očitno gre vsem samo za pozicije, za služenje lobijem in tistim prikritim strukturam, ki v resnici oziroma dejansko upravljajo ne samo s slovenskim zdravstvenim sistemom, ampak z levo politično sceno sploh.

Tem strukturam, ki prikrito harajo po Sloveniji, po njenem premoženju in javnih blagajnah, torej tudi po zdravstveni, ni prav veliko ne do Slovencev in tudi ne do njihovega zdravja. Umetno povzročeni ekscesi so tisto, s čimer zaposlujejo slovensko javnost, da lahko potihno, mimo oči javnosti, pod krinko solidarnosti in sociale, opravljajo transfere iz javnega oziroma našega skupnega na svoje zasebno, skrito po raznih rajskih oazah.

Kandidature Sama Fakina ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Branko Zorman.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi in spoštovani vsi, ki nas spremljate!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra kandidature gospoda Fakina za generalnega direktorja ZZZS ne podpiramo in ne bomo dali v nadaljevanju soglasja k njegovemu imenovanju.

Zakaj ne? V devetih letih, odkar oziroma kolikor časa je gospod Fakin direktor zdravstvene zavarovalnice ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru prosim.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): ..., ni prišlo do določenih sprememb, ki bi bile nujne. Tako na primer ni prišlo do prenove obračunskih sistemov. Samo za primer, za obračunavanje storitev na specialističnem področju se še vedno

uporablja zelena knjiga iz leta 1982. Gospod Fakin v devetih letih teh obračunskih modelov ni niti predlagal v spremembo.

Nadalje, ni racionalizacije Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, vsaka območna enota ima namreč svojega direktorja, svoje računovodstvo, svoje službe, kar seveda že samo po sebi pove, da je to daleč od racionalnega poslovanja, in seveda vse te, bom rekel, plače teh zaposlenih seveda gredo iz naših prispevkov, saj te stroške plačujemo mi, ki plačujemo prispevke iz svojih osebnih dohodkov. To se pravi, imamo isto mrežo, isto organizacijo že devet let.

Nadalje, pomanjkljiv nadzor. Vem, da smo imeli v preteklem letu že tudi sejo na temo nezadostnega nadzora nad nenujnimi medicinskimi prevozi, ki je jasno pokazala, da ZZS ne izvaja oziroma nezadovoljivo izvaja nadzor na tem konkretnem področju. Prav tako bi lahko tukaj omenili tudi, da ZZS nezadostno kontrolira na primer izpolnjevanje števila zaposlenih, ki bi jih moral določen izvajalec zdravstvenih storitev imeti v skladu s splošnim dogovorom. Hkrati nikoli ni v času direktorovanja gospoda Fakina bilo izpostavljena absurdna, recimo izpostavljena absurdna situacija, ko greste na primer na urgentni pregled, na primer k svojemu osebnemu zdravniku, vam vzamejo kri, opravi se laboratorijski pregled, čez eno uro ste v bolnišnici, kjer vam ponovno vzamejo kri in opravijo še enkrat laboratorijski pregled. Se pravi, storitev se dvakrat plača. V času gospoda Fakina se ta anomalija ni odpravila, sami pa veste, da je to nepotrebno.

Gospod Fakin se rad pohvali s presežki in prej je predstavnik upravnega odbora povedal, kako je ZZS delovala uravnoteženo, to se pravi brez izgube, hkrati pa seveda je treba vedeti, da v skladu z zakonom mora ZZS poslovati v bistvu s pozitivno ničlo. In presežki, ki so bili ustvarjeni, so bili ustvarjeni na račun bolnišnic in so bili ustvarjeni na račun bolnikov – nas vseh. Kaj to pomeni? Če ima ZZS presežke, pomeni, da imamo na eni strani bolnišnice, ki so v izgubi, in imamo zelo dolge nesprejemljive čakalne dobe. To je tisto, kar bi nas v bistvu vse moralo najbolj skrbeti.

Ne morem mimo seje Upravnega odbora ZZS, ki je bila 26. februarja, predsednica upravnega odbora ZZS je, kljub temu da je bilo na seji ob uri, ko bi se seja morala pričeti, prisotnih 10 članov od 11, po njihovem statutu, po 25. členu statuta pa je upravni odbor sklepčen, če je prisotna večina članov in lahko glasuje, ni pričela z glasovanjem, ampak je 40 minut čakala, dokler ni prišel še 11., tisti zeleni član, in na koncu je bilo glasovanje za gospoda Fakina 6 : 5. Se pravi, daleč od nekega prepričljivega oziroma daleč od prepričljive večine.

Skratka, da zaključim, v Stranki modernega centra mislimo, da si slovenski pacienti zaslužijo boljšega skrbnika zdravstvene blagajne. zato kot že rečeno, njegovega imenovanja ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava predstavnika predlagatelja gospoda Ladislava Rožiča. Prosim.

LADISLAV ROŽIČ: Gospod predsednik, najlepša hvala.

V tej funkciji nisem ne član upravnega odbora, ampak sem član skupščine in moram reči, da je kar dosti nezavedanja, kakšno je stanje v zdravstveni blagajni, da imamo 25 let staro zakonodajo, da je ta zakonodaja izredno omejevalna in da zavod v svojih kontekstih ne more izpolnjevati tiste funkcije, o kateri je gospod poslanec pred menoj govoril.

Glede dobičkov bi pa tako rekel. V lanskem letu so le tri od 26 bolnišnic poslovale s primanjkljajem prihodkov nad odhodki. Dobičkov ni. V celotnem zdravstvenem sistemu pa so izvajalci zdravstvenih storitev lani realizirali 40 milijonov evrov presežkov. Torej v lanskem letu ni bilo ne v javnih zavodih izgub, ampak je bilo 40 milijonov presežkov in so bolnice poslovale pozitivno. Se ne sliši? ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod, vstanete, če lahko.

LADISLAV ROŽIČ: Glede, da zavod izvaja premalo nadzora v zdravstvu, skladno z zakonom je zavod zadolžen za izvajanje nadzorov v zvezi izpolnjevanjem pogodb, ki jih ima sklenjene z izvajalci zdravstvenih storitev. Torej izvaja nadzore le nad temi pogodbami, nad drugimi nima kompetenc. Na podlagi ugotovitev je zavod v letu 2015 izterjal za 3 milijone evrov skupaj terjatve iz tekočega in preteklega leta. Torej, to se izvaja in zavod je glede tega uvedel tudi spletno aplikacijo z elektronsko, tudi anonimno, prijavo sumov goljufij, s katero si prizadeva še za bolj učinkovito preprečevanje nepravilnosti, goljufij in korupcije pri porabi javnega denarja. Poglejte, tudi nam zavarovancem ni vseeno, kaj se dogaja s tem denarjem.

Ne nazadnje, če mi dovolite glede trditve, da zavod ne uporablja obračunskih modelov sistema financiranja zdravstvenih storitev. Zavod redno prenavlja obračunske modele, kar je zagotovljeno, ker je zagotovljeno ustrezno sodelovanje z medicinsko stroko, o čemer poročamo v letnih poročilih. Ne nazadnje smo samo v lanskem letu celovito spremenili, uvedli obračunske modele za patronažno službo, za nego na domu, specialistično in endodontsko zdravljenje, skupnostno psihiatrično obravnavo na domu ter pripravili nov katalog s cenami zdravstvenih storitev za ultrazvok in klinično psihologijo. V čem je problem?

Problem je v tem, da je najpomembnejši obračunski model za bolnišnice od leta 2004 v pristojnosti Ministrstva za zdravje in Nacionalnega inštituta za zdravje, zato ima zavod tu zavezane roke. Naslednja stvar pa, da

zavod ni izvedel notranje reorganizacije, kot je gospod poslanec trdil. Mislim, da se število zaposlenih zmanjšuje, 7 % zaposlenih je manj, o notranji organiziranosti o poslovanju zavoda se ne bom pogovarjal, ker nisem specialist in ne poznam. Samo kolikor vidim, zavod posluje v redu, ljudje so zadovoljni z delovanjem zavoda.

Samo še ena stvar, če mi dovolite, gospod predsednik. Glede nabave žilnih opornic in drugega materiala. Bolnišnice nabavljajo zdravila in materiale in druge storitve pri zunanjih izvajalcih preko sistema javnih naročil. Morebitne nepravilnosti ali negospodarno porabo javnih sredstev preverja notranja revizija: vodstvo bolnišnice, svet zavoda bolnišnice, ne nazadnje Ministrstvo za zdravje in Računsko sodišče. Zavod ni lastnik in upravljavec bolnišnice.

Glede, na to vprašanje smo se tudi mi spraševali, postavljali vprašanja na skupščini, kaj se s tem opornicam dogaja in dejstvo je sledeče. Mi smo podali pobudo, da bi bolnišnice redno vsako leto bile revidirane s strani Računskega sodišča, to smo dali javno pobudo in to smo tudi pobudo izrazili. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa. Državni zbor daje soglasje k imenovanju Samo Fakina za generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Mandatno-volilna komisija Državnemu zboru predlaga, da predloga ne sprejme. Glasujemo. Prekinjam.

Bom še enkrat pojasnil, počasi. Torej Državni zbor predlaga naslednji oziroma glasujemo o naslednjem sklepu: Državni zbor daje soglasje k imenovanju Sama Fakina za generalnega direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Potem pa pojasnilo, predlog, ki ga daje Mandatno-volilna komisija: Mandatna-volilna komisija Državnemu zboru predlaga, da predloga sklepa ne sprejme. Je jasno? / oglašanje iz dvorane/

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev.

Kdo je za? (6 članov.) Kdo je proti? (52 članov.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju osmih članov Programskega sveta RTV Slovenija – na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija.** Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa dajem besedo predsedniku Mandatno-volilne komisije doktorju Mitji Horvatu kot predstavniku predlagatelja.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, predsednik, za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci.

Mandatno-volilna komisija je na podlagi 36. in 112. člena Poslovnika Državnega zbora na 18. seji, 14. 4. 2016 določila Predlog sklepa o imenovanju osmih članov Programskega sveta RTV Slovenija na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija. Predlog je Mandatno-volilna komisija določila v skladu z določbami sedme alineje šestega odstavka v zvezi s sedmim odstavkom 17. člena Zakona o RTV Slovenija. Sedma alineja šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija določa, da šestnajst članov Programskega sveta RTV Slovenija imenuje Državni zbor na predlog gledalcev in poslušalcev programov RTV Slovenija, univerz in fakultet ter društev, zvez društev oziroma njihovih organizacij, zlasti s področja umetnosti, kulture, znanosti in novinarstva ter drugih organizacij civilne družbe, razen političnih strank in njihovih organizacijskih oblik.

Ustreznost kandidatov in izpolnjevanje pogojev se izkazuje z dokazili, ki so določena v besedilu javnega poziva. Sedmi odstavek 17. člena Zakona o RTV Slovenija nadalje določa, da se polovica članov iz sedme alineje imenuje sočasno z imenovanjem oziroma volitvami članov iz prve do šeste alineje prejšnjega odstavka, druga polovica članov pa dve leti kasneje.

Ker se je pojavilo kar nekaj novinarskih vprašanj, dovolite, da pojasnim nekaj kar se je dogajalo ob in med sejo Mandatno-volilne komisije. Prejeli smo 64 predlogov za 37 kandidatov. Od 37 je ena bila vložena prepozno, 12 pa je bilo nepopolnih. Pri šestih manjkajo izjave 4.2 A, B in C javnega poziva, ki je bil objavljen. V treh primerih manjka kraj rojstva, v enem primeru manjka navedba delodajalca oziroma delovnega mesta, v enem primeru manjka naslov gledalca in poslušalca, ki predlaga, in v enem primeru naslov stalnega prebivališča kandidata. Na sami seji Mandatno-volilne komisije je bilo seveda ponujeno, da lahko razpravljamo o tem, da ne bi dobili očitkov o kakšnem birokratskem ali birokratiziranem postopku, vendar do razprave ni prišlo, zato smo izločili v vseh primerih in moj namen danes predstavitev tega dogajanja je, da v bodoče predlagatelji pazijo, kaj piše v javnem pozivu, in da skladno z javnim pozivom podajo tudi predloge Državnemu zboru.

Na podlagi izvedenega glasovanja smo potem tudi na sami seji Mandatno-volilne komisije izglasovali sklep, s katerim Državnemu zboru predlagamo, da za člane Programskega sveta RTV Slovenija na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija imenujemo ... Se pravi, predlagamo, da se imenujejo: Branka Bezeljak, Alojzij Bogataj, Damir Orehovec, Matevž Podjed, Mitja Rotovnik, Domen Savič, Jaroslav Skrušný in Miran Zupanič. Prav tako predlagamo, da funkcijo člana Programskega sveta RTV

Slovenija začnejo izvrševati 16. 5. 2016.
Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep večer vsem!

Programski svet, v katerega danes Državni zbor imenuje 8 članov, ki so jih predlagali predstavniki civilne družbe, izbrala pa seveda vladajoča koalicija, je institucija, nastala med prvo Janševo vlado s sprejetjem tako imenovanega Grimsovega zakona o RTV Slovenija. Ta zakon ni dober. To se je v zadnjih desetih letih več kot jasno pokazalo. Ta zakon je nastal brez vključitve strokovne javnosti in brez javne debate. V tipični maniri SDS je zakon s tiskarskimi napakami in manjkajočimi vejicami vred napisal gospod Grims sam, kot je tudi kasneje to javno priznal. Delovanje in način izbire programskega sveta je samo en primer tega.

Na tem mestu se ne bom opredeljeval do konkretnih imen kandidatov, tudi na obravnavi na Mandatno-volilni komisiji o kandidatih ni bilo govora. Imena so bila napisana na list papirja, koalicija pa je seveda obkrožila svoje. O tem, kako Programski svet odraža družbo, pa priča podatek, da je med 29 članov sveta trenutno zgolj 5 žensk. Tudi tokratna izbira tega ne bo popravila. Med 8 kandidati je samo ena ženska. Združena levica se bo pri glasovanju o kandidatih vzdržala, ob tem pa opozarjamo, da bo RTV Slovenija zmožna zagotavljati javni interes izključno takrat, ko bo osvobodena vseh težav, ki jih je prinesel trenutno veljavni Zakon o RTV. Ko se je ta sprejemal, je strokovna javnost, tako domača kot tuja, jasno opozorila na možnost, da zakon omogoča vrsto načinov, preko katerih je možno izvajati pritisk na javno radiotelevizijo. Najbolj jasno si to lahko predstavljamo, če si pogledamo ključ sestave programskega sveta. Po enega predstavnika predlagata italijanska in madžarska narodna skupnost, kar je seveda pravično, enega predstavnika predlaga Slovenska akademija znanosti in umetnosti, dva predlaga predsednik republike. Zaposleni na RTV Slovenija predlagajo zgolj tri predstavnike. Na tej točki smo na 8 od 29. Kdo imenuje ostale? Državni zbor. In ravno tu je največja težava. Dejstvo, da 21 članov od 29 imenuje ravno Državni zbor, torej vsakokratna vladajoča koalicija, je dovolj zgovorno samo po sebi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranka modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci, vsem prav lep pozdrav!

RTV Slovenija je javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki opravlja javno službo na področju radijske in televizijske dejavnosti. Namen delovanja tega zavoda je zagotavljanje različnih potreb demokratičnih, socialnih in kulturnih, in sicer za slovenske državljane kot tudi za Slovence po svetu ter narodne manjšine. Pomembna elementa upravljanja RTV Slovenija sta načeli javnosti in transparentnosti, kar zagotavlja tudi način imenovanja članov njenega programskega sveta. Sestavlja ga 29 članov, ki se skladno z Zakonom o Radioteleviziji Slovenija imenujejo na različne. 16 članov imenuje Državni zbor, kot je bilo rečeno, od tega polovico hkrati z volitvami drugih članov programskega sveta, drugo polovico pa dve leti kasneje. Torej, tudi tokrat se je Mandatno-volilna komisija opredelila le o 8 kandidatih. Člani programskega sveta morajo svoje delo opravljati neodvisno in nepristransko in četudi predstavljajo različne družbene interese in potrebe, morajo biti ti skladni z interesi RTV Slovenija. Pri tem je zelo pomembno, da člane s svojim znanjem, ugledom oziroma dosežki na kulturnem, izobraževalnem ali drugem področju družbenega življenja pripomorejo k dobremu delovanju in krepitvi ugleda javne radiotelevizije. Ne smemo prezreti, da ta postopek vsebuje posebnost, in sicer da se predlogi ne oblikujejo v Državnem zboru, temveč v civilni družbi. Gledalci, poslušalci, fakultete, kulturne in umetnostne organizacije ter nekatere ostale organizacije civilne družbe so tisti, ki predlagajo, kdo bi bil primeren in ustrezen član. Državni zbor lahko imenuje le tiste kandidate, ki so jih predlagale različne družbene skupine institucije in organizacije in v Državnem zboru se poslanci in poslanke s temi predlogi seznanimo in glasujemo o imenovanju. Seveda pa je treba doseči tudi čim širše soglasje o teh kandidatih. Da je kljub različnim pogledom to mogoče, smo izkazali na pretekli seji Mandatno-volilne komisije.

Poslanci in poslanke Poslanske skupine SMC menimo, da so predlagatelji, to so pristojne ustanove, organizacije kot tudi posamezniki, izbrali ustrezne kandidate, zato pri tej izbiri kandidatov zaupamo presoji predlagateljev. Poslanska skupina SMC bo zato Sklep o imenovanju osmih članov Programskega sveta RTV Slovenija podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Mandatno-volilna komisija je na podlagi 36. in 112. člena Poslovnika Državnega zbora na svoji 18. seji 14. aprila 2016 določila Predlog sklepa o imenovanju osmih članov Programskega sveta Radiotelevizija Slovenija

na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija.

Ta alineja Zakona o Radioteleviziji Slovenija govori, da Državni zbor na predlog gledalcev in poslušalcev programa RTV Slovenija, univerz in fakultet ter društev, zvez društev oziroma njihovih organizacij, zlasti s področja umetnosti, kulture, znanosti in novinarstva ter drugih organizacij civilne družbe. Tukaj so torej izvzeti tiste kvote političnih strank, torej tukaj naj bi bili nepolitični pripadniki, torej nepolitični ljudje.

Ustreznost kandidatov za izpolnjevanje pogojev se izkazuje z dokazili, ki so določene v besedilu javnega poziva. Naj povem, kot je povedal predsednik Mandatno-volilne komisije, da je zaradi neizpolnjevanja pogojev in zaradi vsega ostalega bilo na listi, mislim da, 24 kandidatov od 37 in da vseh osem kandidatov je moralo dobiti deset glasov ali več od 19 članov komisije. Torej na tej Mandatno-volilni komisiji smo izbrali 8 kandidatov, nekateri med njimi so znana imena politike, torej tudi gospod Mitja Rotovnik, večni direktor Cankarjevega doma, vodja Komisije za kulturo pri Centralnem komiteju Zveze komunistov Slovenije v času SFRJ in tako naprej.

Zelo zanimiv je, recimo, gospod Domen Savič ... Ker vi ocenjujete predvsem ljudi in njihove vrednote po njihovih twitter profilih, ker je to bila tudi debata zadnja dva meseca, bom citiral nekaj tvitov vašega kandidata, gospoda Domna Saviča, za programskega svetnika RTV Slovenija. Sam se kot poslanec Slovenske demokratske stranke v svojem imenu in v imenu Slovenske demokratske stranke opravičujem slovenski javnosti, torej citiram gospoda Domna Saviča, 22. 10. 2015: "Dajte na isti balot, kot je istospolna poroka, še obdavčitev cerkve, pa da vas vidimo, pičke klerotalibanske." V času zadnje kampanje: "Samo to. In faking zmagat nad klerotalibani." 24. februarja 2016, naslednji tvit gospoda Saviča, citiram: "Poskusite se živeti v žensko, ki se odloči, da bo splavila, in potem ji na poti do zdravnika stoji krota, ki se dere nanjo in maha s križem." 30. oktober 2015 ponovno tvit gospoda Saviča: "Še enkrat, pičke klerotalibanske niso katoliki. Niso verniki. Niso desničarji. So ljudje, ki bi z glasom večine topli manjšino." Nadaljevanje, 11. 4. 2016: "Včasih se mi zdi, da Okorn snema filme samo zato, da lahko potem po medijih serje po Sloveniji." Torej, nadaljevanje in še in še in še. Na koncu, 25. marec: "Ubiti klerofašiste. Upam, da bodo klerofašisti v manjšini."

To so vrednote, to so moralno-etične vrednote Stranke modernega centra. Zakaj Stranke modernega centra? Isti dan, ko je gospod Domen Savič ... Torej, ko so ga izglasovali na Mandatno-volilni komisiji, je Jani Möderndorfer, član Poslanske skupine Stranke modernega centra, ki dva meseca tudi mene in tudi vse ostale moje kolege poučuje o primernosti tvitov in retvitov in tudi o tehnikah tvitov in retvitov, je tisti dan povedal za gospoda

Saviča: "Jaz nimam problemov s Savičem, v Svetu RTV se potrebuje svežina in resna ostrina, katera bo dodana s tem kandidatom."

Po mnenju Slovenske demokratske stranke, po mnenju vrednot civiliziranih narodov mi tega sklepa seveda ne bomo podprli, ker menimo, da še obstaja v Sloveniji neka večina ljudi, ki dnevno plačuje RTV prispevek in ki se s takšnimi kandidati tudi ne more in nikakor ne more strinjati. Torej, tega sklepa ne bomo podprli. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Govorimo torej o imenovanju osmih članov Programskega sveta RTV, ki naj bi bili predlagani s strani civilne družbe, s strani poslušalcev in gledalcev. Vendar, če pogledamo bolj natančno v ozadje teh kandidatur oziroma teh kandidatov oziroma v njihov drobovje, potem lahko vidimo, da imamo predvsem kandidate, ki so politični vezani na levo politično opcijo, seveda pa so predlagani v Programski svet pod krinko civilne družbe. Imamo torej osebo, ki je aktivna članica Socialnih demokratov in je tudi kandidirala na listi SD za mestno svetnico, v Programski svet pa je potem pod krinko bila predlagana s strani gledalcev in poslušalcev. Potem imamo gospoda, ki je bila kandidat Desusa na predčasnih državnozborskih volitvah leta 2011, imamo gospoda, ki prihaja iz Maribora, je mestni svetnik Stranke modernega centra, ki je sicer predlagan s strani Zveze prijateljev mladine Ljubljana. Potem imamo nekoga oziroma imamo nekdanjega novinarja in gospoda, ki narekuje oziroma govori oglaševalcem, v katerih medijih smejo oglaševati, v katerih ne. Ta gospod je precej žaljiv na družabnih omrežjih, ampak kot tak očitno sodi in paše v koncept sedanje koalicije, zlasti glede na vse tiste visoke etične, moralne standarde. Imamo tudi gospoda, ki ima izjemno dobre zveze pri nekdanjem predsedniku države gospodu Milanu Kučanu. Gospod Milan Kučan je tega gospoda celo označil za zelo zvestega prijatelja. Nič čudnega, da ima prav vse funkcije v tej državi, skorajda vse funkcije, zdaj bo seveda zasedal tudi funkcijo v programskem svetu. Ta oseba ima tudi zelo dobre zveze z gospodom Zemljaričem, pa z gospodom Kocijančičem. Je tudi nesojeni minister za kulturo v levih vladah; skratka, gre za top politično profiliranega človeka. Ta plastični prikaz teh kandidatov ali pa političnega pedigreja kandidatov je bil potreben, zato da ljudje, ki nas danes spremljajo, vedo, da imenovanje članov Programskega sveta RTV ni naključno, ampak da gre za skrbno politično izbrano posameznike pod krinko civilne družbe. Jaz bom glasovala proti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani kolegice in kolegi!

Ne bom jemal dragocenih pet minut, pričakujem vaše odgovore. Vi ste šli na volitve kot moralno-etični posamezniki, vsi ostali na zadnjih volitvah nismo bili. Mislim, da sem v svojem, torej v mnenju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke povedal, kolegica Irglova vam je povedala, koga ste izbrali, lahko rečemo bivšo komunistično elito, ki je bila vedno na položajih, ki so bili družbenopolitični delavci. Ta seznam izgleda nekaj takega kot nekoč pred 25 leti tukaj – tisti Zbor združenega dela približno, skrit nekje po nekih sindikatih, pa po nekih podjetjih, nikoli ni šel resno na volitve. Med njimi je tudi neuspeli kandidat Desusa, kot je rekla kolegica, stranka SD, SMC, mestni svetnik in tako naprej.

Na žalost upam, da ni cela civilna družba v kulturi umetnosti, znanosti skrita s takšnimi posamezniki in to je ta prikaz, iz česa vi prihajate, to so vaši idoli, po vsej verjetnosti. To je vaš prikaz. To je del vas, ti posamezniki. Z njimi se profilirate. In s tem bom zaključil. Ne bom nadaljeval s svojo argumentacijo, pustil bom še dodatni čas za to, da mi boste lahko dali kontraargumente. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala, predsedujoči, za besedo.

Veliko je bilo že povedanega s strani mojih poslanskih kolegov, ampak dovolite, ko boste pritiskali na gumb in podprli to novo sestavo osmih članov programskega sveta – nekateri se že vnaprej smejete, verjetno veste, kaj bom povedla –, naj vas spomnim samo nekaj.

Danes ste na podlagi včerajšnje razprave sprejeli Zakon o diskriminaciji. V tem Državnem zboru ste sklicali seje zaradi enega tvita, sklicali ste sejo odbora zaradi sovražnega govora, danes pa boste v Programski svet javne RTV Slovenija imenovali človeka, ki na najbolj krut, za moje pojme, način širi sovražni govor. Veste, zakaj so to dvojna merila? Drugače bi sicer lahko mislila, da nekateri ne veste, kaj se počne, pa dobro veste, nekateri ste ravno trenutno z njim, sedajle, ta trenutek na zvezi po tviterjih, ker vas sprašuje, kdaj bo glasovanje, in mu odgovarjate, ob kateri uro bo, pred tem pa ste mu že prejšnji teden čestitali k izvolitvi. Toliko o neodvisnosti! Toliko o sovražnem govoru in toliko o sejah zaradi tvitov. Prosim vas, vsaj tega nikoli več. Imejte svoj programski svet, samo prosim, zaradi javnosti ne, nikoli več.

Sicer pa na svoj način pozdravljam to, kar boste danes sprejeli, med njimi bo tudi gospod Mitja Rotovnik, ustanovitelj Foruma 21. Naj pravo ime dobi svoja mesta in naj formalno odločajo tisti, ki ves čas sicer odločajo. Forum 21! To vsi dobro

vemo in to vsi dobro veste. Malo Kocijančič, potem pride gospod Rotovnik, vmes nekdo drug, stvari pa gredo, tako kot ste si zamislili. Ampak veste, nič vam ne bo pomagalo, še toliko šikaniranj, ki so jih nekatere stranke, predvsem Slovenska demokratska stranka, vajene, ne bodo pomagali pri tem, da se bo zgodilo slej kot prej na volitvah tudi za vas, bom rekla za vas kruto dejstvo, za državljanke, državljanke pa na nek način odrešitev. Še enkrat pa poudarjam, izvolite svoj programski svet, za to imate večino, za to ste etično in moralno dobili volite, vendar pa ne govorite etično in moralno o sovražnem govoru. Ne, ne, prosim, nikoli več!

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala vsem. Prav lep pozdrav!

Ko gre za Zakon o RTV Slovenija, me je kolega iz Združene levice že tako lepo predstavil z zakonom vred, pozabil je samo povedati, da je bil zakon dvakrat potrjen na referendumu in da drži svetovni rekord, kajti takega primera ne boste našli v nobenem drugem zakonodajnem telesu, da bi se potem ukvarjal s tem. Tisto, kar je zanimivo in kar je danes relevantno, je, da ta zakon se ne izvaja. Zakon je odličen. Če bi novinarke in novinarji spoštovali 5. člen, na primer gospa Carl, potem se take oddaje, kot smo jim bili priča, nikoli ne bi mogle pojaviti na RTV Slovenija, kajti ta člen zavezuje k spoštovanju človekove integritete, spoštovanja ustavnih načel in spoštovanja novinarske etike. Taki prispevki pa so seveda madež na vsem tem.

No, tisto, kar je pa relevantno za tole, o čemer danes odločamo, pa seveda, da tudi vi vehementno kršitev zakona, kajti zakon v 17. členu, prvi odstavek pravi, v Programski svet so lahko izvoljene tudi osebe ki, citiram, "s svojim znanjem, ugledom oziroma dosežki na kulturnem izobraževalnem ali kateremkoli drugem področju družbenega življenja pripomorejo k dobremu delovanju in krepitvi ugleda javne radiotelevizije tako v Republiki Sloveniji kot v tujini". In vi ste danes prišli z nečim, kar je pravi jagodni izbor – same rdeče jagode. In naj pogledamo eno med njimi, kako bo krepila, še enkrat citiram, "ugled javne RTV tako v Republiki Sloveniji kot v tujini". Tako da imenuje sodržavljanke krote, sodržavljane pa klerofašiste pa klerotalibane pa še nekatere druge, še bolj umazane izraze uporablja, ki jih rajši ne bom ponavljal. Gospe in gospodje, to ste vi predlagali, to ste rekli, da je nova svežina, citiram SMC, na RTV Slovenija. Z vsem dolžnim spoštovanjem, gospe in gospodje, to samo eno stvar razgalja – vaša neskončna dvojna merila. Na isti seji, gospe in gospodje, ste predlagali dva zakona; enega, s katerim ste pozvali referendumsko odločitev, in drugega, ki naj bi bil namenjen zaščiti enakopravnosti. Pa lepo vas prosim! In predlagate nebuloze v osnovnem

zakonu, ne vem, o kaznovanju ne vem kakšnih pogledov pa nečem, če nekdo ne – kaj je že bilo? – ,nezaželenem osvajanju pa pohotnih pogledov, to boste kaznovali v imenu zaščite svobode javne besede in boja proti sovražnemu govoru. In sovražni govor ste omenjali še v štirih zakonih, ki so bili zdajle v postopkih. Kakšna dvoličnost! Boj proti sovražnemu govoru v besedah, v dejanjih mu pa pritrjujete, kajti – kaj je sovražni govor? Sovražni govor je razčlovečenje druge osebe in potem utemeljevanje, zakaj bi bilo to dopustno ali celo nujno. Gospod Domen Savič v svojem tvitanju in objavah, ki jih dela na Facebooku počne ravno to; vi ga pa ponujate kot nov veter. Verjamem ja, da se bo ta nov veter krasno ujel z, recimo, gospo Eugenijo pa z nekaterimi, ker žal ni edina tudi tam. Ampak še enkrat vam povem, ti pa kršijo 5. člen zakona, tako kot vi 17. člen Zakona o RTV Slovenija. In to počnete zavestno. Pod krinko boja proti sovražnemu govoru vi samo bijete boj proti svobodi javne besede, ker nič ne gre levičarjem bolj na jetra, nič jih ne spravi v večjo paniko, kot je resnica, kot je svobodna javna beseda. Da pa se sami zavedate, kako oziroma koliko je v resnici vredno to vaše uničevanje demokratičnih institucij, to vaše vehementno kršenje zakonov, če hočete od problematike migrantov pa zdaj do RTV, ste pa pokazali danes sami, kajti težko verjamem, da je naključje, da ste na isti dan dali tak sramoten predlog, kot je to, vsem na glasovanje pa pred tem sprenevedavo sprejemal zakon o izenačenju ali možnosti in tako naprej, po drugi strani so pa vaše službe tudi predlagale in povedale, da bo nov sodoben zapor do leta 2020 zrasel v Bizoviku pri Ljubljani.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. No, prej sem pri enem izmed stališč, ki so bila povezana z imenovanjem kandidata za vodenje Zavoda za zdravstveno zavarovanje, opozoril na stvari, ki se dogajajo v svetih zdravstvenih zavodov, ker gre ta rušilni valj po celi Sloveniji in se zamenjavajo osebe v svetih zavodov in posledično potem tudi direktorji. Nič drugače ni v tem primeru. Če bi neka normalna koalicija imela ambicijo, da naredi nek sorazmerno uravnotežen kadroviski predlog za Programski svet RTV, bi najbrž tudi največjo opozicijsko stranko povpraševala, kaj enostavno misli in kaj bi predlagala. Tako smo delala tudi v prejšnjih mandatih. Mi razumemo, da opozicija ne more, tudi takrat, ko gre za nabor gledalcev in poslušalcev, čisto vse po svoji volji izbrati, ampak tudi koalicija to ne more. Ampak očitno je v tem mandatu enostavno vse narejeno tako, da gre to enostavno čez.

Problem je toliko večji še v tem, da niti v tistem delu, ko je šlo za organe RTV in ko smo kadrovali po zakonu iz kvote strank oziroma poslanskih skupin, pa naj je šlo za programski

svet ali nadzorni svet, niste sprejeli potem niti enega predloga Slovenske demokratske stranke. Niti enega. Imate od desetih ste kadrovali tri oziroma od treh, ki so se imenovali na novo v programski svet, ste kadrovali tri iz koalicije, pravzaprav vse iz SMC. Drugo, kar je pa dodaten problem, je pa to, da nas permanentno poučujete o naši kulturi nastopanja, govora in tako naprej, spoštovanja ustave, človekovih pravic, na drugi strani pa počnete zavestno popolnoma nasprotno. Tisto, kar nam očitete, vi počnete. Tisto, kar očitete, da bi naj mi počeli, vi delate. Ker je pravzaprav nemogoče, da bi pripravili tak nabor članov za Programski svet RTV, kot ste ga dejansko pripravili. Prav očitno ste zbirali osebe, ki so najbolj radikalne, ki najbolj posegajo v pravice drugih, ki ponižujejo druge, ko ste jih dali v Programski svet RTV. In očitno v tem primeru ne bomo mogli več govoriti o nacionalni radioteleviziji, ampak bomo govorili o SMC televiziji. Že do sedaj, kar zadeva izvajanje, ne vem, parlamentarnega programa, kar zadeva tudi izvajanje rednih programskih vsebin, je bilo prirejeno vse levi politiki in levi sceni. Sedaj boste naredili popolnoma SMC organe tudi na RTV, če bo treba, boste še kakšnega direktorja malo popravili in odstavili in tako naprej in bomo dobili SMC javno radiotelevizijo, ki jo bodo plačevali vsi, ki imajo električni priključek oziroma električni števec. To ste naredili sedaj s tem predlogom.

In sedaj govoriti potem o enakopravnosti, o spoštovanju ustavnih določil, o spoštovanju zakona, o ne vem katerih kriterijih in vrednotah, je popolnoma brez zveze. Povejte tisti, ki ste glasovali, gospod Horvat je predsednik Mandatno-voliilne komisije, kaj ga je potegnilo, recimo pri Domnu Saviču, pa tudi vaša vodja poslanske je o tem glasovala. Kaj vas je na tej osebi tako pritegnilo, da ste jo s tako večino podprli za kandidata za programski svet? Na drugi strani pa spremljate, neumorno spremljate, našo komunikacijo s svojo javnostjo in sklicujete seje Odbora za kulturo v Državnem zboru. To je višek sprenevedanja.

Zagotovo tega predloga jaz ne bom podprl, pa tudi bi bilo dobro, če bi kdorkoli izmed koalicijskih poslancev danes vsaj utemeljil, obrazložil svojo odločitev za, recimo, nekatere kandidate. Očitno gre za popolno politizacijo največje kulturne hiše v Sloveniji. To bo od sedaj naprej televizija SMC.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o imenovanju osmih članov Programskega sveta Radiotelevizije Slovenija na podlagi sedme alineje šestega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija. Ob tem vas obveščam, da bo na podlagi devetega odstavka 17. člena Zakona o RTV Slovenija sklep sprejet, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 15.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga odloka o spremembi Odloka o ustanovitvi Sveta za radiodifuzijo.**

Predlog odloka je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija.

Prehajamo na predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

3. marca 2016 je bil objavljen javni poziv kandidatom za članice ali člane Sveta za radiodifuzijo. Mandatno-volična komisija je objavila javni poziv kandidatov za eno članico ali enega člana Sveta za radiodifuzijo ki bo imenovan za preostanek mandata namesto člana, ki mu preneha mandat. Naj povem, da Svet za radiodifuzijo ima sedem članov, ki jih na podlagi javnega poziva imenuje Državni zbor. Na javni poziv se lahko javijo kandidati s področja prava, telekomunikacij in informatike, avdiovizualne kulture, ekonomije, novinarstva in komunikologije. Člani Sveta za radiodifuzijo pa ne morejo biti funkcionarji, poslanci in delavci, zaposleni v državnih organih, člani vodstva političnih strank, delavci, ki so redno zaposleni pri izdajatelju radijskega ali televizijskega programa ali tudi v oglaševalski organizaciji, osebe, ki imajo kot zunanji sodelavci sklenjeno pogodbeno razmerje z izdajateljem radijskega ali televizijskega programa ali za oglaševalsko organizacijo, osebe, ki imajo v lasti več kot 1 % kapitala ali upravljavskih oziroma glasovalnih pravic v premoženju izdajateljskega radijskega ali televizijskega programa ali v oglaševalski organizaciji.

Mandatno-volična komisija je sprejela torej Odlok o ustanovitvi Sveta za radiodifuzijo in imenovala za člana Sama Štera.

V Slovenski demokratski stranki ne bomo podprli tega imenovanja in bomo glasovali proti. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o Predlogu odloka o spremembi Odloka o ustanovitvi Sveta za radiodifuzijo, s katero se za preostanek mandata sveta za člana imenuje gospod Samo Šter.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti pa 13.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je zbor odlok sprejel.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov**

članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednice Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo.**

Predlog sklepa je pripravljen na podlagi sprememb Sklepa o določitvi števila mest poslanskih skupin, delovnih teles in Državnega zbora in o določitvi poslanskih skupin, ki jim pripadajo mesta predsednikov in podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora z dnem 15. aprila 2016 ter predloga Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Predlog sklepa je objavljen na e-klopi. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o razrešitvi podpredsednice in imenovanju podpredsednice Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti nihče.

(Za je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Pomorskega zakonika v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v torek, 19. aprila 2016, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora, v drugi obravnavi predlog zakona neuskkljen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga Državnemu zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Pomorskega zakonika.

Glasujemo. Navzočih je 55 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti nihče.

(Za je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 18. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 21. APRILA 2016 OB 21.27 IN SE JE NADALJEVALA 22. APRILA 2016 OB 10. URI.)

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 18. seje Državnega zbora.

Obveščena sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Mirjam Bon Klanjšček, Irena Grošelj Košnik, Violeta Tomič, Eva Irgl, Iva Dimic od 15. ure dalje, dr. Milan Brglez do 11. ure, Suzana Lep Šimenko, mag. Andrej Šircelj, Matjaž Hanžek, Miha Kordiš, Žan Mahnič, Marjan Dolinšek, Matjaž Nemeč, Luka Mesec, dr. Franc Trček, Andrej Čuš, Jan Škoberne, Jožef Horvat od 12. ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH, REDNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Potisku.

MAG. KLEMEN POTISEK: Spoštovani poslanke in poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih. Predlog zakona vsebuje popravke in spremembe, ki so potrebne zaradi Uredbe številka 165/2014 o tahografu v cestnem prometu, ki med drugim razveljavlja Uredbo številka 3821/85, ki prav tako ureja področje tahografov. Popraviti je treba predvsem sklicevanje v zakonu iz Uredbe številka 3821/85 na Uredbo številka 165/2014 ter ustrezno prenesti nekatere vsebine iz te uredbe v zakon. Na podlagi Uredbe številka 165/2014 bo med drugim uveden nov pametni tehnološko naprednejši tahograf, s katerim se bo zmanjšala možnost manipulacij na področju socialne zakonodaje. Poleg tega bodo posodobljeni postopki nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu, gre za pravila o časih vožnje, odmorih in počitkih voznikov. Obveznost uvedbe pametnega tahografa je predvidena za leto 2019, kar bo urejeno s posebnimi izvedbenimi akti Evropske komisije. Večina določb prej omenjene uredbe se v delih, ki urejajo področje uporabe tahografov, voznških kartic in tahografskih vložkov, začne uporabljati v letu 2016. S to novelo zakona urejamo omenjena področja uredbe.

Poleg navedenega pa predlog zakona vsebuje še nekatere manjše spremembe predvsem na področju tahografskih delavnic in kazenskih določb. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 19. seji dne 6. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter v zapisovanju premij v cestnih prevozih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila Vlada.

Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Zakonodajno-pravne službe. V poslovniškem roku je bil vložen

amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 11 členu.

V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo gospod Klemen Grebenšek pojasnil, da predlog zakona vsebuje popravke in spremembe, ki so potrebni zaradi sprejetja uredbe EU o tahografu v cestnem prometu. V veljavnem zakonu je zato treba popraviti predvsem sklicevanja na razveljavljeno uredbo ter ustrezno prenesti nekatere vsebine iz nove uredbe. Na podlagi nove uredbe bo med drugim uveden nov pametni tehnološko naprednejši tahograf, posodobljeni in usklajeni pa bodo tudi postopki nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu. Večina določb nove uredbe se v delih, ki urejajo področje uporabe tahografov, vozniških kartic in tahografskih vložkov, začne uporabljati že v letu 2016. Obveznost uvedbe pametnega tahografa pa je predvidena za leto 2019, kar bo urejeno s posebnimi izvedbenimi akti Evropske komisije. Poleg tega predlog zakona vsebuje tudi nekatere manjše spremembe na področju tahografskih delavnic in kazenskih določb.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da so spremembe ZPS k 11. členu ustrezno upoštevane z vloženim amandmajem koalicijskih poslanskih skupin, pripombam k 4. in 16. členu pa je predlagatelj podal ustrezno pisno pojasnilo. Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je poudaril, da komisija predlog zakona podpira. V kratki razpravi poslank in poslancev je bila izražena pozitivna ocena rešitvam, ki jih vsebuje predlog zakona, saj bodo po njihovem mnenju prispevale zlasti k večji varnosti v cestnem prometu.

Po razpravi je odbor sprejel omenjeni amandma poslanskih skupin koalicije.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Lepo pozdravljeni, poslanke in poslanci!

Pred nami je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovanju opreme v cestnih prevozihi, ki ga je po rednem postopku predložila Vlada in vsebuje predvsem popravke in spremembe, ki so potrebni zaradi Evropske unije, Uredbe o tahografu v cestnem prometu. Zakon glede na uredbo uvaja nov pametni tehnološko naprednejši tahograf ter dodatno ureja postopke nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu, kot so na primer pravila o časih vožnje,

odmorih in počitkih voznikov. Poleg navedenega pa predlog zakona vsebuje še nekatere manjše spremembe na področju tahografskih delavnic in kazenskih določb.

Predlog zakona sledi načelom zakonitosti, enakosti pred zakonom in učinkovitosti ter zagotavlja, da s spremembami v zakonu in njegovo uporabo v praksi ne bodo nastale nepotrebne administrativne ovire. Hkrati pa zakon odpravlja nejasnosti glede kazenskih sankcij na nekaterih področjih in povečuje učinkovitost izvajanja nadzora.

K predlogu zakona je pozitivno mnenje podal Državni svet. Pripombe zakonodajno-pravne službe pa so se uredile z amandmajem koalicije ter z ustreznim pisnim pojasnilom predlagatelja. Drugih predlogov amandmajev pa na predlog zakona ni bilo vloženih.

Glede na navedeno bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča.

Predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, vsebuje predvsem popravke in spremembe, ki so potrebne zaradi usklajevanja nacionalne zakonodaje z evropskimi uredbami. Uvajajo se novi tehnološko naprednejši tahografi in usklajujejo ter posodablajo postopki nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu, predvsem pravilo o časih vožnje, o odmorih in počitkih voznikov. Gre za tehnični zakon, ki prenaša določbe, ki so že zapisane v zakonodaji Evropske unije.

V Združeni levici bomo predlagano novelo Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev podprli.

Opozarjamo pa na to, da se mora zakon tudi izvajati. Kazni za pravne osebe so sorazmerno nizke glede na posledice, ki jih nespoštovanje določb o časih vožnje in odmorih mobilnih delavcev lahko povzročijo. Kontrole nad spoštovanjem zakona morajo biti redne in temeljite. Poleg tega so nedavna razkritja nekaterih delavcev v nizkocenovnih prevoznih podjetjih razkrila, da se kot posledica pritiskov delodajalcev, omejitve o časih vožnje in odmorih voznikov ne upoštevajo. To je predvsem posledica dejstva, da je uporaba tahografa po točki B, prvega odstavka 2. Člena Uredbe ES 561/2006 obvezno samo za vozila, ki so zaradi svoje konstrukcije ali stalne opreme primerna za prevoz več kot devetih oseb skupaj z voznikom. Prav tako uporaba tahografa ni obvezna za vse voznike tovornih vozil, kjer največja dovoljena masa vozil skupaj s kakršnim koli priklopnikom ali polpriklopnikom ne presega 3,5 tone. Zaradi omenjenih določil se je v Sloveniji pa tudi drugje po Evropi razvil poseben segment prevoznikov

ljudi ali blaga, za katere sicer veljajo zakonske omejitve včasih vožnje in počitkih voznikov, vendar je ugotavljanje spoštovanja teh omejitev praktično nemogoče. Tako ti vozniki vozijo tudi po 12 ali več ur nepretrgoma, na mesec pa opravijo tudi preko 300 ur vožnje. To pomeni, da so velikokrat neprespani in utrujeni, njihova nizka koncentracija pa je lahko vzrok za nesrečo. Vozniki so predvsem prekarni delavci, v večini primerov samostojni podjetniki, ki delajo za podjetje, ki nudijo nizkocenovne prevozne storitve. Ker je edini pogoj za opravljanje dela opravljen vozniški izpit za B kategorijo, je nabor kandidatov za opravljanje teh del neomejen. Podjetja, ki najemajo te espeje, se tega dobro zavedajo in v kombinaciji z nezmožnostjo nadzora državnih organov nad spoštovanjem določil o omejitvi časa vožnje to uspešno izkoriščajo. Nad temi vozniki se vršijo pritiski po še več opravljenih prevozih v čim krajšem času. Tako se dobički kujejo na brezpravnih položajih delavcev, ki te dobičke ustvarjajo, na znižanje prometne varnosti in na tveganju življenj potnikov, ki te storitve plačujejo. Poleg tega nizkocenovni prevozniki, ki se izogibajo vsem prej naštetim omejitvam, predstavljajo neloyalno konkurenco javnemu železniškemu in avtobusnemu prometu, kjer se vse te omejitve dosledno upoštevajo.

V Združeni levici bomo, kot že rečeno, novelo zakona podpri. V prihodnje pa je treba delati na uvedbi tahografov ali drugih učinkovitih načinov nadzora delovnih časov voznikov v vozilih, ki se uporabljajo za komercialen prevoz blaga in oseb, pa so po sedanji ureditvi iz tega izvzeti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, spoštovani predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Uvajanje novega pametnega in tehnološko naprednejšega tahografa ali po slovensko nadzorne naprave, ki bo preprečila številne zlorabe, v temu trenutku še ne pomeni tudi njegove dejanske umestitve v naš sistem nadzora. Gre namreč za večstopenjsko časovno uvajanje, ki se bo zaključilo leta 2019 z njihovo obvezno vgradnjo v nova vozila. Glede na to, da nadzorni organi ugotavljajo največ kršitev odmorov in časov počitkov in voženj ter manipulacij s tahografi, je prav, da so globe za te kršitve visoke. Namen vgrajenih tahografov je preprečevanje prirejanja podatkov o času vožnje in počitkih, zato je vsakršna zloraba te nadzorne naprave predmet strogega sankcioniranja.

V Novi Sloveniji menimo, da so te kršitve mnogokrat tudi posledica pomanjkljivega strokovnega znanja s področja vodenja evidenc, izračunavanja nočnega dela, povprečja

delovnega časa 16 tednov, snemanja kartic voznikov in pravilne uporabe kartic in tahografskih lističev, tudi zato, ker imajo države članice Evropske unije različne predpise o nočnem času. Zato se sprašujemo, ali niso kazni za nepravilno uporabo tahografov za delodajalce in njihove odgovorne osebe morda previsoke, posebno, če mora delodajalec odgovarjati za nepravilno uporabo, ki jo je dejansko povzročil voznik brez vednosti delodajalca. Po drugi strani pa ne smemo dopuščati, da ravno delodajalci, pri katerih izrazito prevladuje interes dobička, voznike dobesedno prisilijo, da kršijo predpise, tudi s prirejanjem podatkov s tahografom.

Predlagatelj zakona zagotavlja, da novela prinaša večjo varnost v cestnem prometu, zmanjšuje možnosti izkoriščanja mobilnih delavcev ter preprečuje sivo ekonomijo in krepi pošteno konkurenco v panogi. To drži, vendar le pod pogojem, da bo tudi nadzor svojo nalogo dobro opravljal. Postopki nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu še zdaleč ne zagotavljajo zadostnega sankcioniranja največjih kršiteljev, o katerih pogosto poročajo mediji. Zato bo treba na tem področju še veliko postoriti, ne zgolj prenašati smernic iz evropskih direktiv.

Poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov noveli zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovana predsedujoča, spoštovani predstavniki ministrstva, drage kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo novelo zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih, saj gre za uskladitev slovenske zakonodaje z evropskim pravnim redom, pa tudi zaradi možnih pozitivnih učinkov na več področjih, predvsem pa zaradi tega, ker ima Slovenija specifično geografsko lego. Preko Slovenije potekajo tudi izredno pomembne cestnoprometne povezave vzhod-zahod, sever-jug, ki so zelo obremenjene s tranzitnim kamionskim prometom. Pričakujemo, da bo uvedba novega pametnega in tehnološko naprednega tahografa ter usklajeni postopki nadzora nad časom vožnje, odmori in počitkih voznikov prispevali: prvič, k večji prometni varnosti, manj utrujenih, izčrpanih voznikov na cesti pomeni manj nesreč, manj izgubljenih življenj in večjo pretočnost prometnic; drugič, zmanjšanju možnosti izkoriščanja delavcev; tretjič, zmanjšanju sive ekonomije; in četrtič, h

kreptivi poštene, zdrave konkurence v panogi cestnega tovornega prometa, kar je dobro za naše prevoznike, saj se s tem zmanjšuje tudi nelojalna konkurenca.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev smo zadovoljni, da se v tem primeru pravočasno usklajuje slovenska zakonodaja z evropskim pravnim redom, kar je, žal, bolj izjema kot pravilo, škoda, ker le tako lahko na premišljen, koristen in učinkovit način prenašamo evropske direktive in evropske uredbe, kar bi zaradi naše majhnosti lahko bila tudi naša konkurenčna prednost. Upamo, da bo v bodoče tako. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Anton Danilo Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC):

Predsedujoča, hvala za besedo. Lep pozdrav poslankam in poslancem in tudi državnemu sekretarju mag. Klemnu Potisku!

V Poslanski skupini SMC menimo, da novela zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozihi vsebuje pomembne spremembe na področju uvedbe naprednejših tehnologij na področju tahografske opreme. Gre sicer za pomembne dopolnitve, ki so nujne zaradi prenosa evropske zakonodaje in se nanašajo predvsem na uporabo tahografa, vozniških kartic in tahografskih vložkov. Vključene so tudi manjše spremembe glede tahografskih delavnic in bolj jasna opredelitev področja sankcioniranja. Uvaja se torej pravna podlaga za uvedbo sistema pametnih tahografov in podlaga za posodobljene postopke nadzora nad pravili, ki veljajo za mobilne delavce. To pomeni predvsem pravila o časih vožnje, odmorih, počitkih voznikov. Na podlagi obstoječe uredbe bo med drugim uveden pametni tehnološki naprednejši tahograf, ki predstavlja pomemben korak naprej pri zagotavljanju poštene konkurence na notranjem trgu cestnega prometa. Evropska zakonodaja na tem področju zasleduje cilj, da države članice opravijo minimalno število cestnih preverjanj in okrepijo nadzor na daljavo, kjer komunikacija poteka na relaciji tahografa in nadzornega organa, saj gre za sistem, ki je povezan z globalnim satelitskim navigacijskim sistemom in je ustrezen in stroškovno učinkovit način za avtomatsko zapisovanje položaja vozila. Seveda bo ob izboljšavi teh tehničnih elementov in postopkov nadzora treba uvesti tudi sistem učinkovitih sorazmernih in nediskriminatorskih kazni. Prav tako bodo posodobljeni in usklajeni postopki nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu. Obveznost uredbe pametnih tahografov je sicer predvidena leta 2019, kar bo

smiselno sledilo tehničnim izvedbam aktom Evropske komisije.

Predlog zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter zapisovalni opremi v cestnih prevozihi, ki ga danes obravnavamo, je le eden od korakov na tej poti, zato predlog v Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo.

Naj poudarim še enkrat, v Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da bo uvedba teh tahografov bistveno prispevala tudi k varnosti v prometu, predvsem pa tudi preprečila morebitna izkoriščanja voznikov šoferjev s strani delodajalcev. Hvala lepa, hvala za pozornost.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, državna sekretarja, spoštovani poslanke in poslanci!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter zapisovalni opremi v cestnih prevozihi. Predlog zakona vsebuje predvsem popravke in spremembe, ki so potrebne zaradi Uredbe 165/2014 EU o tahografu v cestnem prometu. Za omenjeno uredbo o tahografu se bo med drugim postopoma uvedel nov pametno-tehnološko naprednejši tahograf. Posodobljeni in usklajeni pa bodo tudi postopki nadzora nad socialno zakonodajo v cestnem prometu, pravila o časih vožnje, odmorov in počitkih voznika. Na tem socialnem segmentu se nam zdi ta zakon še posebej pomemben.

Uredba predvideva večstopenjsko časovno uveljavitev, to je marec 2016, tretji rok je pa odvisen od sprejema potrebnih izvedbenih aktov komisije, ki se nanašajo predvsem na specifikacijo prometnega tahografa. S spremembo zakona ureja uveljavitev tistega dela omenjene uredbe, ki se začne uporabljati v letu 2016. V tem letu je namreč Evropska komisija pripravila predlog izvedenih aktov, iz katerih izhaja način urejanja področja pametnega tahografa. To pomeni, da se bo večina določb omenjene uredbe, ki ureja uporabo tahografov, vozniških kartic, tahografskih vložkov in področje tahografskih delavnic začela uporabljati v letu 2016. Evropska komisija predvideva sprejetje teh izvedenih aktov za leto 2016. Po sprejetju teh izvedenih aktov, to pomeni v letu 2019, je predvidena tudi obvezna vgradnja pametnih tahografov v nova vozila.

Glede na to, da so se predlogi Zakonodajno-pravne službe upoštevali, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke temu predlogu zakona ne bomo nasprotovali. Hvala za pozornost.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):

Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovane in spoštovani!

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bomo podprli predlog novele Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi. Menimo namreč, da predlog novele, ki prinaša uvedbo pametnega tehnološkega naprednejšega tahografa in usklajuje postopke nadzora nad socialno zakonodajo, znatno zmanjšuje možnosti izkoriščanja delavcev, torej voznikov, ki so še vedno pogosto žrtve izkoriščanja svojih delodajalcev ne glede na to, da so sodobni tahografi že zelo napredni.

Ostali razlogi, zaradi katerih bomo v Poslanski skupini Desus ta zakon podprli, pa so naslednji. Menimo namreč, da novela s svojimi določbami prispeva k večji prometni varnosti, zmanjšuje sivo ekonomijo in omejuje nelojalno konkurenco med prevozniki. Dejstvo je, da manipulacija tahografov ni le slovenski problem. Ocenjeno je, da je vsak trenutek na evropskih cestah kar 45 tisoč tovornjakov, ki tako ali drugače zlorabljajo pravila, ki veljajo glede časa prevoza in zapovedanih obdobij počitkov. To pomeni, da so tveganja za nastanek nesreč toliko večja. Hkrati pa kršitelji med tovornjakarji pomenijo nelojalno konkurenco veliki večini tistih, ki se pravil držijo. Policisti so, žal, zelo slabo opremljeni za odkrivanje predvsem naprednejših goljufij, primanjkuje jim najbolj osnovne opreme, zato ob tem pozivamo pristojne, da slovenske policiste opremijo z ustrežno opremo, ki jim bo omogoča boljše in hitrejše odkrivanje prirejenih tahografov. Ne glede na naprednejše generacije tahografov je utopično pričakovati, da manipulacij zaradi uporabljene sodobne tehnologije ne bo več.

Na koncu še enkrat ponovim, da bo Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije to novelo zakona podprla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujemo drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zboru opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO**

OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O PRVEM POKOJNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE IN PREOBLIKOVANJU POOBLAŠČENIH INVESTICIJSKIH DRUŽB V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Gospa predsedujoča, hvala za besedo. Gospe in gospodje poslanci!

Poglavitna rešitev predloga zakona, ki je pred vami, skledi sklepu Komisije za nadzor javnih financ Državnega zbora in odgovoru Vlade Republike Slovenije na ta sklep. Namreč, Komisija za nadzor javnih financ je Vladi predlagala, da proučimo možnost sprememb več zakonov glede opravljanja obveznih revizij s strani Računskega sodišča in ga na ta način razbremenimo, saj je Računsko sodišče v zadnjem času pogosto opozarjalo na preobremenjenost zaradi vedno novih in dodatnih nalog.

Vlada je v odgovoru na omenjeni sklep komisije v zvezi z Zakonom o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb navedla, da je sklep komisije sprejemljiv.

S predlogom zakona, ki je pred vami, se tako predlaga odprava vsakoletne revizije pravilnosti poslovanja Prvega pokojninskega sklada s strani Računskega sodišča. Vendar pa to ne pomeni, da ni nikakršnega nadzora nad skladom, saj že po veljavni zakonodaji tako Modra zavarovalnica, ki je upravljavka Prvega pokojninskega sklada, kot tudi sam Prvi pokojninski sklad sodita pod nadzor Agencije za zavarovalni nadzor.

Upoštevali navedeno predlagamo, da predlog zakona podprete tako v drugi kot tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za besedo. Pozdravljeni vsi skupaj tudi z moje strani!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 22. seji 6. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki k predlogu tega

zakona ni imela pripomb. Odboru je bilo predloženo tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog zakona podpira.

K predloženemu zakonu v poslovnem roku kvalificirani predlagatelji niso vložili amandmajev. Na seji je bil podan predlog za amandma odbora k 1. členu predlagatelja poslanca Janka Vebra, o katerem je odbor glasoval in ga ni sprejel.

Seji odbora so prisostvovali predstavniki Ministrstva za finance ter Zakonodajno-pravne službe.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državna sekretarka na predstavniki Ministrstvu za finance pojasnila, da se s predlaganim zakonom črta pristojnost Računskega sodišča za revizijo Prvega pokojninskega sklada in obenem sledi sklepu Komisije za nadzor javnih financ iz leta 2014. Pojasnila je, da sta tako Prvi pokojninski sklad kot njegov upravljavec Modra zavarovalnica, d. d., predmet nadzora Agencije za zavarovalni nadzor, zato dvojni nadzor ni potreben.

V krajši razpravi je bila izražena podpora predlagani rešitvi ter izražena mnenja, da predlagana rešitev ne pomeni izgubo nadzora, poleg tega pa Računsko sodišče lahko opravi revizijo, če meni, da je to potrebno. Izraženo pa je bilo tudi mnenje, da nadzora Agencije za zavarovalni nadzor in nadzora Računskega sodišča ni mogoče enačiti ter da predlagana rešitev ni najbolj ustrezna.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovani kolegi in kolegice, spoštovana gospa državna sekretarka!

Komisija za nadzor javnih financ, v kateri imamo poslanci opozicije večino, je Vladi namignila, da utegne biti obveznost letnega opravljanja revizije Računskega sodišča za poslovanje Prvega pokojninskega sklada nepotrebno, saj je to že pod nadzorom Agencije za zavarovalni nadzor. Računsko sodišče bi se na takšen način razbremenilo dela, ki ga že opravlja drugi pristojni regulator. Poleg tega pa lahko Računsko sodišče še vedno lahko opravi revizijo, če meni, da je to potrebno.

Krščanski demokrati v svojem programu odločno zagovarjamo odpravo nepotrebni postopkov in odvečnega podvajanja pristojnosti in institutov. Ti prav gotovo hromijo, paralizirajo delovanje slovenskega državnega

aparata. Predlog zakona vidimo kot doprinos k bolj vitkemu in smiselnemu sistemu revidiranja v Republiki Sloveniji. Ob tej priložnosti v Novi Sloveniji pozivamo Vlado, da preuči dodatne možnosti za odpravo ostalih nepotrebni podvajanj pristojnosti državnih organov, ki se gotovo lahko še kje najdejo. Verjamemo, da je cilj nas vseh učinkovito in fokusirano delo državnih organov.

Poslanci Nove Slovenije bomo Predlog zakona o spremembi Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Maruša Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo.

Danes spreminjamo Zakon o spremembi Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. Treba je poudariti, da je Prvi pokojninski sklad posebna oblika pokojninskega sklada, ki je namenjen izključno kritju izplačila pokojninskih rent iz zavarovalnih polic dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki so se oblikovale z zamenjavo za pokojninske bone. Od 1. januarja 2003 je Prvi pokojninski sklad zaprt vzajemni pokojninski sklad in dodatna vplačila ali vključitve niso mogoče.

Predlog spremembe zakona je nastal na podlagi pobude Komisije za nadzor javnih financ, ki je na 35 redni seji 10. aprila 2014 pri točki Pristojnost Računskega sodišča po drugih predpisih sprejela naslednji sklep: Komisija za nadzor javnih financ predlaga Vladi Republike Slovenije, da preuči možnost sprememb Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb, Zakona o političnih strankah, Zakona o volilni in referendumski kampanji, Zakon o Slovenskem državnem holdingu in drugih zakonov glede obveznosti opravljanja revizij in s tem razbremeniti Računsko sodišče Republike Slovenije, ker je le-to v zadnjem času dobilo nove dodatne naloge. Te nove dodatne naloge Računskega sodišča so na primer revizija Nove Ljubljanske banke in DUTB. Zaradi navedenega se odpravlja obveznost, da bi moralo Računsko sodišče opravljati vsakoletno revizijo o pravilnosti poslovanja Prvega pokojninskega sklada. Treba je poudariti, da se je na podlagi 2. člena Zakona o preoblikovanju Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja družba Kad preoblikovala z izčlenitvijo zavarovalnice kot delniške družbe. Modro zavarovalnico, ki je univerzalni pravni naslednik Kad kot upravljavko Prvega pokojninskega sklada na podlagi 272. člena Zakona o zavarovalništvu pa že zdaj nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor. Glede na zdaj

veljavno ureditev in to, da sta tako Modra zavarovalnica, d. d., kot upravljavka Prvega pokojninskega sklada kakor tudi upravljanje Prvega pokojninskega sklada pod nadzorom Agencije za zavarovalni nadzor, se odpravlja revizija o pravilnosti poslovanja Prvega pokojninskega sklada s strani Računskega sodišča. Je pa treba poudariti, da je bilo 22. marca 2016 na spletni strani objavljeno poročilo Računskega sodišča glede poslovanja Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije v letu 2012 in 2013, za obe leti je Računsko sodišče podalo pozitivno mnenje, kar kaže na to, da se dejansko delo med Računskim sodiščem in AZN podvaja.

Zaradi vsega navedenega bo Poslanska skupina Stranke modernega centra podprla zakon o spremembi Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo... Ne? Nikogar ni. Nadaljujemo. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovana podpredsednica, spoštovana sekretarka, spoštovani poslanci in poslanke! Predlog zakona, ki je pred nami, je kratek in po vsebini razmeroma enostaven. Predvideva namreč črtanje tretjega odstavka 23. člena obstoječega zakona, ki pravi, da revizijo o pravilnosti poslovanja Prvega pokojninskega sklada vsako leto opravi Računsko sodišče. Ob tem je že takoj na začetku treba pripomniti, da nadzor nad njegovim upravljanjem že zdaj na podlagi prvega odstavka istega člena izvaja Agencija za zavarovalni nadzor. Vzrok za noveliranje obstoječega zakona tiči v sklepu, ki ga je sprejela Komisija za nadzor javnih financ aprila 2014 in govori o tem, da se prouči možnost sprememb glede obveznosti opravljanja revizij, s čimer bi razbremenili Računsko sodišče. Vlada je dva meseca po tem sprejela odgovor na sklep, v katerem je navedla, da je ta predlog sprejemljiv.

V Poslanski skupini Desus smo bili ob obravnavi novele pozorni na to, da se kljub spremembi zagotovi ustrezen nadzor nad poslovanjem Prvega pokojninskega sklada. Res je, da se sklep komisije nagiba le k zmanjševanju števila revizij, vendar smo dobili zagotovila, da nadzor s strani Agencije za zavarovalni nadzor ne bo nič manj temeljit, poleg tega pa sprememba tudi ne pomeni, da Računsko sodišče ne sme opraviti revizije. Ob tem je treba pripomniti, da je tudi v splošnem zakonu, ki ureja vzajemne pokojninske sklade, to je v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ni predvidena revizija pravilnosti poslovanja

vzajemnih pokojninskih skladov s strani Računskega sodišča.

V Poslanski skupini Desus smo za to mnenja, da ni potrebe po dvojnem nadzoru. Prepričani smo, da varnost delovanja Prvega pokojninskega sklada ne bo v ničemer zmanjšanja, saj ostaja pod nadzorom Agencije za zavarovalni nadzor, zato bomo predlog zakona soglasno podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovana podpredsednica, še enkrat hvala za besedo. Lepo pozdravljeni vsi v dvorani!

Računsko sodišče je spoštovana ustanova, ki ji tako laična kot strokovna in politična javnost zaupajo, da deluje v najboljšem interesu ljudi.

Zaradi dobrega dela in posledičnega ugleda se množijo pobude Računskemu sodišču za revizije različnih subjektov in poslov. K tem pa se v zadnjih letih pridružujejo še nove naloge, ki so Računskemu sodišču naložene z zakonom. V prvi vrsti gre tukaj za revizijo Družbe za upravljanje terjatev bank. Vsi pričakujemo tudi trenutek, ko bo Računsko sodišče dobilo jasno zakonsko pristojnost revidiranja Banke Slovenije. Zahtevnost tovrstnih revizij je seveda izjemna in ob omejenosti virov je smiselno, da se ti usmerijo tja, kjer bodo najbolj učinkovito uporabljeni. Računsko sodišče redno in dobro sodeluje z Državnim zborom. Tako je že v prejšnjem mandatu opozorilo na nekatere zakonske obveznosti, ki obremenjujejo njegovo delo, hkrati pa zaradi podvajanja nadzora drugih institucij ni velikega smisla za dodatne letne revizije s strani Računskega sodišča. Na en tak primer so predstavniki Računskega sodišča opozorili na eni od sej Komisije za nadzor javnih financ v prejšnjem mandatu, ko je ta obiskala prostore Računskega sodišča. Gre za obveznost Računskega sodišča, da letno revidira poslovanja prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije. Ta je določena z zakonom o Prvem pokojninskem skladu in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. Prvi pokojninski sklad, v katerem so naložena predvsem sredstva za dodatne pokojnine javnih uslužbencev, upravlja Modra zavarovalnica. Od njegove ustanovitve dalje je število takih skladov in upravljavcev naraslo. Razvila pa se je tudi zakonodaja, ki določa, da se pokojninski skladi in njihovi upravljavci vključijo vključno z omenjenima pod redni strogi nadzor Agencije za zavarovalni nadzor. Ker redna letna revizija za Računsko sodišče pomeni veliko obremenitev, so na seji Komisije za nadzor javnih financ predlagali, da se obveznost iz letne spremeni v triletno, čemur je sledila tudi komisija s svojim sklepom.

Predlog, ki je pred nami, pa gre še korak naprej. V celoti namreč ukinja obvezno

revizijo Prvega pokojninskega sklada s strani Računskega sodišča z argumentoma, da ga nadzor Agencije za zavarovalni nadzor ustrezno nadomešča in da ima Računsko sodišče še vedno možnost revizije Prvega pokojninskega sklada na lastno pobudo. Tej rešitvi je tudi Računsko sodišče pritrnilo in jo pozdravilo. V razpravi na matičnem delovnem telesu smo opozorili, in to želimo tudi tukaj, da nadzor Agencije za zavarovalni nadzor vsebinsko vendar ni enak kot revizija Računskega sodišča, ki je obsežnejša in širša, predvsem pa zajema tudi oceno smotrnosti poslovanja. Zato smo menili, da bi bilo smiselneje slediti sklepu komisije in zavezati Računsko sodišče k obvezni reviziji na tri leta. Menimo, da bi bilo tako bolje poskrbljeno za ustrezen nadzor nad skladom, ki pomeni dodatne pokojnine za mnoge javne uslužbenke. Ker je tudi Računsko sodišče ocenilo, da obvezen nadzor ni smiseln, ocenjujemo, da je treba to spoštovati in ga razbremeniti, da se bo lahko bolje posvetilo bolj zahtevnim nalogam. Zato bomo Socialni demokrati predlog spremembe zakona podprli. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Končani smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborna ni možno vlagati.

Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA – PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU RAVNANJA Z RADIOAKTIVNIMI ODPADKI IN IZRABLJENIM GORIVOM ZA OBDOBJE 2016–2025.**

Predlog resolucije je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Predlog resolucije je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na svoji 19. seji dne 6. 4. 2016 kot matično delovno telo obravnaval Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016–2025, ki jo je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila Vlada na podlagi 109. člena Poslovnika Državnega zbora.

V dopolnilni obrazložitvi je ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen podala poglobljene usmeritve in cilje predloga resolucije. Poudarila je, da predlog resolucije predstavlja podlago za izpolnitev 11. člena Direktive Sveta 2011/70/EURATOM iz leta 2011 o vzpostavitvi okvira skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki, ki od vsake države članice zahteva, da zagotovi izvajanje tega programa. Izdelava in sprejemanje nacionalnega programa tako poteka skladno z direktivo in Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti. Ministrstvo za okolje in prostor je na podlagi Zakona o varstvu okolja pred javno razgrnitvijo osnutka nacionalnega programa preverilo, ali je treba opraviti celovito presojo vplivov na okolje. Glede na to, da strategije v nacionalnem programu obravnavajo le obstoječe objekte in dejavnosti, ki so že umeščene v prostor, celovite presoje vplivov na okolje ni bilo treba izpeljati. Nacionalni program je samostojen dokument, ki vsebuje politiko ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, s programi in konkretnimi ukrepi za doseganje ciljev pri izvajanju politike na tem področju.

V nadaljevanju seje je predstavnik Uprave za jedrsko varnost podal vsebinsko obrazložitev posameznih poglavij predloga resolucije s predvidenimi ukrepi na posameznih področjih, ki so zajeti v 12 strategijah. Poudaril je, da poleg tehničnih ukrepov predlog resolucije določa tudi roke za pravočasno zagotavljanje pogojev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom. Podana je tudi ocena potrebnih finančnih sredstev za realizacijo. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila, da so podali določene pripombe, ki so v glavnem redakcijske narave in se ustrezno odpravljajo z vloženimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin. Predstavnik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je poudaril, da komisija predlog resolucije podpira. V razpravi je bilo poudarjeno, da predlog resolucije predstavlja dober okvirni dokument za ureditev tega področja, ki pa mu mora slediti operativni program z jasnimi finančnimi in terminskimi načrtom. Izraženi so bili nekateri pomisleki glede ocene stroškov in višine potrebnih sredstev, predvsem če Republika Hrvaška ne bo upoštevala zaveze, da poskrbi za svoj del odpadkov oziroma ne bo dosežen dogovor glede skupnega odlagališča.

Po razpravi je odbor sprejel amandmaje PS SMC, Desus in SD k poglavju Vsebina ter k poglavjem 3.1, 4.7 in 9. Nato je odbor glasoval še o vseh poglavjih predloga resolucij skupaj in jih prav tako sprejel. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina

nepovezanih poslancev, zanj gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovana predsedujoča, spoštovani državni sekretar, dragi kolege in kolegi!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev načeloma podpiramo dokument, ker se zavedamo naše skupne družbene odgovornosti za ustvarjanje ustreznih pravnih in osnov za varno in učinkovito ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom v skladu z najvišjimi mednarodnimi standardi.

V resoluciji, ki je krovni dokument, pa bi želeli izpostaviti nekaj področij, kjer ali zaznavamo potencialna tveganja za dosego načrtovanih ciljev ali pa so ti vprašljivi z vidika družbene upravičenosti. Prvič, pogošamo natančen scenarij strategije za primer, če Republika Hrvaška ne bo pravočasno izpolnila svojih obveznosti do skladiščenja radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne in razgradnje le-teh. Prav zaradi tega Vlado in vse pristojne pozivamo, da čim prej uspešno zaključijo pogajanja s hrvaško stranjo, kajti v nasprotnem se lahko zadeve močno zapletejo in bodo bremena padla na nas, na naš proračun. Kot primer odškodnine za nedobavljeno električno energijo v višini 24 milijonov evrov. Drugič, sedanja dinamika zbiranja sredstev, višina prispevka in sedanji odlivi ne zagotavljajo pravočasnega zbiranja potrebnih sredstev, višina nadomestila zaradi omejene rabe prostora in pogajanja o tem z lokalnimi skupnostmi. Tretjič, za nas je nesprejemljiva načrtovana finančna konstrukcija za pokrivanje stroškov izvajanja resolucije, ki predvideva obremenitev proračuna za 36,5 milijonov evrov in prenos bremen na vse davkoplačevalce ob tem, da pa ugotavljamo, da je najcenejša električna energija prav iz nuklearke. To je nedopustno. Bremena naj nosijo tisti, ki od tega imajo tudi korist. Pričakujemo, da naša opozorila vzamete resno in naj se poiščejo ustrezne rešitve. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj gospa Vesna Vervega.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Ministrica, kolege in kolegi!

Resolucija o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim jedrskim gorivom je samostojen program, ki je izdelan na podlagi stanja na področju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva v Sloveniji. V predlog resolucije so vključeni verjetni scenariji ravnanja z radioaktivnimi odpadki, izdelani predlogi tehničnih ukrepov, določeni so roki za pravočasno zagotavljanje pogojev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim

jedrskim gorivom, podana pa je tudi ocena potrebnih finančnih sredstev za realizacijo resolucije. V nadaljevanju bodo pripravljene operativni programi, na podlagi katerih bodo na izvedbeni ravni določeni konkretni ukrepi po posameznih specifičnih področjih ravnanja z radioaktivnimi odpadki. Nacionalni program obravnava ključne probleme ravnanja z radioaktivnimi odpadki, kot so odpadki iz Nuklearne elektrarne Krško, odpadki, ki nastajajo zaradi obratovanja raziskovalnega in izobraževalne reaktorja TRIGA pri Inštitutu Jožef Štefan v Brinju pri Ljubljani, nizko in srednje radioaktivni odpadki, ki so nastali zaradi rabe radioaktivnih snovi v industriji, medicini in raziskavah in se skladiščijo v centralnem skladišču takih odpadkov v Brinju pri Ljubljani ter radioaktivna rudarska ter hidrometalurška jalovina na območju rudnika Žirovski vrh in drugi.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gradivom za obdobje 2016–2025 podprli.

Mimno namreč, da predlog sledi cilju zaščite ljudi in okolja pred nepotrebni škodljivimi učinki sevanj ter hkrati zagotavlja varno izvajanje sevalnih dejavnosti in uporabo virov ionizirajočega sevanja tako za pridobivanje energije kot za podporo in krepitev industrije, raziskav, medicine in drugih institucionalnih dejavnosti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanj gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, spoštovani ministrica, kolege in kolegi!

Dopolnjen Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za naslednjem desetletje opredeljuje naslednje. Opisuje slovenski jedrski program in radioaktivne odpadke, določa splošne cilje ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, opisuje pripravo programa razgradnje Nuklearne elektrarne Krško kakor tudi program odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško. Ob analizi stanja ter ob upoštevanju potreb je obdelanih in predstavljenih 12 strategij za dosego vseh navedenih ciljev. Iz gradiva je moč razbrati, da bo Nuklearna elektrarna Krško obratovala tudi po letu 2023 ob izpolnjeni varnostni nadgradnji. Stroški za izvajanje resolucije v obdobju 2016–2025 so ocenjeni na dobrih 185 milijonov, od tega 36 milijonov in pol iz proračuna.

V Slovenski demokratski stranki menimo, da državni proračun prevečkrat prevzema finančno odgovornost za ravnanje z radioaktivnimi

odpadki in izrabljenim gorivom in da bi te stroške morali nositi povzročitelji.

Predlog resolucije načrtuje tudi znižanje nadomestil za omejeno rabo prostora, kar pa še sploh ni usklajeno z lokalnimi skupnostmi.

V Slovenski demokratični stranki smo podali predstavljena opozorila, predlagani resoluciji pa ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovane in spoštovani!

Danes se seznanjamo z drugo resolucijo o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, tokrat za naslednje desetletno obdobje, torej do leta 2025. Po oceni Desusa je Republika Slovenija s pripravo tega tako zelo pomembnega dokumenta pokazala odgovoren odnos do strokovnega in predvsem varnega ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom. Dokument je dobro sprejet tudi v strokovni javnosti, ki pričakuje njegovo potrditev. Kot smo danes že slišali in verjetno še bomo, dokument vsebuje 12 strategij, ki v glavnem obravnavajo ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki so nastali med obratovanjem jedrskih oziroma sevalnih objektov kot tudi tistimi, ki so nastali v industriji, raziskovalni dejavnosti in v medicini. Dokument podrobneje opredeljuje dve ključni spremembi, ena je gradnja in obratovanje suhega odlagališča za izrabljeno gradivo in visokoradioaktivne odpadke, druga pa gradnja in obratovanje odlagališča nizko- in sredneradioaktivnih odpadkov.

Glede na to, da je Nuklearna elektrarna Krško, po domače NEK, največji jedrski objekt v naši državi, se ji seveda v resoluciji nameni tudi največ pozornosti. Tako je v resolucijo vključena tudi strategija razgradnje le-te, ker se predvideva posodobitev programa razgradnje in nadaljnje obratovanje elektrarne. Leta 2021 naj bi bil opravljen obsežen program nadgradnje varnosti naše jedrske elektrarne, kar v naši poslanski skupini seveda podpiramo.

V Poslanski skupini Desus ugotavljamo, da je urejanje odlaganja radioaktivnih odpadkov iz nuklearne elektrarne in delovanje ter razgradnja le-te v precejšnji meri odvisno tudi od realizacije meddržavne pogodbe s Hrvaško in ravnanja te sosednje države. Hrvaška namreč že v preteklosti ni izpolnjevala svojih obveznosti, zato obstaja utemeljena skrb, da se bo takšno ravnanje z njihove strani ponovil. Dejstvo je, da bi si na podlagi pogodbe morali obe državi deliti stroške obratovanja nuklearne elektrarne in odlaganje odpadkov na polovico. Če se Hrvaška tega ne bo držala, bo

vso breme padlo na slovenski proračun, česar pa si zagotovo na naši strani nihče ne želi.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bomo predlog resolucije podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovane, spoštovani, še enkrat prav lep pozdrav in posebej pozdravljam še gospo ministrico in državna sekretarja!

Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016–2025, ki ga je pripravila Vlada in nam ga posredovala v obravnavo po rednem postopku, na kratko opisuje slovenski jedrski program, pravno-formalno opredelitev radioaktivnih odpadkov, veljavno zakonodajo in mednarodne pogodbe, podaja splošne cilje in načela ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, postopke za zmanjšanja nastaja, vnos, iznos, uvoz, izvoz in tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, zagotavljanje kadrovskih in finančnih virov, financiranje področja, mejnike in programe za obdobje 2016–2025, pripravo programa razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in programa odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško.

Resolucija vključuje tudi obširno analizo stanja za vse vrste radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva po posameznih objektih s podatki o trenutnih količinah in ocena prihodnji količin, vključno z radioaktivnimi odpadki in razgradnje. Resolucija v analizi stanja na področju raziskav in razvoja obravnava pereče probleme, ki se nanašajo na raziskovanje in razvoj ter na izobraževanje in usposabljanje. S tem je povezana tudi raziskovalna in razvojna dejavnost na področju ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom.

V četrtem poglavju resolucije so na podlagi analize stanja na področju ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ob upoštevanju potreb po pravočasnem zagotavljanju pogojev za reševanje problemov, povezanih z njimi, predstavljene strategije z ukrepi za doseganje ciljev za vse vrste radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva za čas veljavnosti resolucije in tudi za daljše časovno obdobje. Predstavljenih je 12 strategij s konkretnimi ukrepi za doseganje ciljev za vsako posamezno strategijo in s predlogi tehničnih ukrepov. Določeni so roki, nosilci ukrepov in viri financiranja. Prikazana je ocena stroškov za izvajanje ukrepov za doseganje ciljev iz resolucije po posameznih področjih nacionalnega programa. Navedeni so okvirni stroški, ki bremenijo državni proračun in Sklad za

financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.

Zadnji del resolucije je namenjen komuniciranju, izobraževanju in poročanju, opredeljen pa je tudi način sodelovanja in obveščanje javnosti pri odločanju na tem področju. Navedena je odgovornost posameznih akterjev za izvajanje nacionalnega programa ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom. Opredeljeno je spremljanje napredka pri izvajanju nacionalnega programa, ki se zagotovi z vsakoletnim preverjanjem stanja izvajanja programa. Organ, pristojen za jedrsko varnost, enkrat letno zbere informacije od posameznih izvajalcev strategije in jih vključi v letno poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti, ki ga Vlada predloži Državnemu zboru Republike Slovenije vsako leto do konca julija za preteklo leto.

Dovolite, da ob tej priložnosti na kratko podam še mnenje Socialnih demokratov glede energetike v Sloveniji. Socialni demokrati se zavzemamo za trajnostno energetiko in smotno gradnjo novih energetskih objektov. Slovenija se mora vrniti k politiki vodenja z zgledom in si je postavila ambiciozne cilje trajnostnega razvoja in te cilje integrirala v siceršnji nabor razvojnih politik tudi na področju energetike. Pri tem nas vodi okoljska nujnost in ekonomska potreba po doseganju visoke stopnje nacionalne samozadostnosti, ki v interakciji z globalnimi trgi nanje plasira odličnost slovenskega znanja in dodane vrednosti. To še posebej velja za energetski sektor, ki potrebuje zmeren ekonomsko vzdržen način prehoda v družbo obnovljivih virov energije in bistveno povečane energetske učinkovitosti. Ob tem pa velja tudi spomniti, kaj smo koalicijske partnerice zapisale v koalicijski sporazum, in sicer da bomo na področju energetike podprli projekte s trajnostno naravnano oskrbo z energijo. O konkretnih energetskih projektih bodo odločitve sprejete v okviru priprave novega energetskega koncepta.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo resolucijo podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednica.

Danes obravnavamo Resolucijo o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in iztrošenim jedrskim gorivom za naslednje desetletno obdobje. Slovenija ima dva jedrska reaktorja in še večje število manjših povzročiteljev radioaktivnih odpadkov, zato nacionalni program ravnanja s temi odpadki seveda potrebujemo. Resolucija sama je sicer zelo tehničen dokument, kar se za tak nacionalni program tudi spodobi. V resoluciji je večkrat tudi

jasno in nedvoumno zapisano načelo, da povzročitelj nastanka radioaktivnih odpadkov plača tudi stroške njihovega odlaganja. Problem je sama izvedba tega načela. Nizke- in srednjeradioaktivne odpadke bo treba varno hraniti še nekaj stoletij, iztrošeno jedrsko gorivo pa nekaj tisočletij. Stroški, ki jih bo to povzročilo, so nepredvidljivi. Besedilo resolucije to samo ugotavlja na primeru radioaktivnih odpadkov malih povzročiteljev. V zvezi s financiranjem Sklada za razgradnjo Nuklearne elektrarne Krško ugotavlja, da ob sedanjih odlivih predvsem zaradi nadomestil za omejeno rabo prostora zbrana sredstva za razgradnjo NEK ter odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva ne bodo zbrana pravočasno. Z drugimi besedami, prispevki za vplačila v sklad, ki jih izplačuje NEK, so prenizka. To pomeni, da cena električne energije iz Nuklearne elektrarne Krško ni realna, saj ne vsebuje vseh stroškov, ki jih njena proizvodnja povzroča. Država tako subvencionira jedrsko energijo in finančno breme shranjevanja radioaktivnih odpadkov prelaga na prihodnje rodove. Sredstva za razgradnjo raziskovalnega reaktorja TRIGA Mark II pa se sploh še ne zbirajo, niti ni znana natančnejša ocena njihove višine. Čeprav gre pri TRIGI za znanstvenoraziskovalni projekt nacionalnega pomena, lahko tudi tu vidimo eksternalizacijo stroškov delovanja tega reaktorja s prenašanjem finančnih bremen njegove razgradnje in shranjevanja odpadkov na prihodnje rodove.

Nacionalni načrt ravnanja z radioaktivnimi odpadki in iztrošenim gorivom potrebujemo, vendar pa se nam ni treba slepiti, da načelo povzročitelj plača, dejansko velja, pa če je ta še tolikokrat zapisan.

Zato se bomo v Združeni levici glasovanja vzdržali.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovana predsedujoča, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Resolucija, ki jo imamo pred seboj, nam daje vpogled v slovenski jedrski program in ravnanje z radioaktivnimi odpadki ter obstoječo zakonsko ureditev. Poleg tega opredeljuje splošne cilje in načela glede ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom. Resolucija nam predstavi pripravo programa razgradnje Nuklearne elektrarne Krško, pa tudi pripravo programa odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz elektrarne ter postopke za zmanjšanje nastajanja tovrstnih odpadkov med obratovanjem in razgradnjo. Resolucija tudi določa najpomembnejše točke programa za naslednje desetletje. Zajema analizo stanja za vse vrste radioaktivnih odpadkov po posameznih objektih s podatki o trenutnih

količinah uskladišenih odpadkov in ocenah prihodnjih količin. Še posebej pomembno je, da resolucija podaja analizo stanja na področju raziskav in razvoja.

Krščanski demokrati pogrešamo razmislek o zagotavljanju alternativnih virov financiranja tudi na tem področju v prihodnje. Vprašanje, ki bi zahtevalo nekoliko več pozornosti, je prav gotovo povezano z odnosi z Republiko Hrvaško, ki je zavezana k prevzemu svojega dela radioaktivnih odpadkov. Preden bi se morebiten pravni spor o tem na ravni Evropske unije razrešil, bi morala Slovenija prevzeti še hrvaški del odpadkov. Zato slovensko vlado sprašujemo, ali je pripravljena tudi na tak scenarij.

Spomniti velja še na stališče Državnega sveta, ki je zaskrbljen nad ugotovitvijo, da sedanja dinamika zbiranja sredstev, višina prispevka in sedanji odlivi predvsem zaradi nadomestil za omejeno rabo prostora ne zagotavlja pravočasnega zbiranja sredstev za razgradnjo Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov ter izrabljenega goriva. Kot ugotavlja Državni svet se je z uredbo znižalo nadomestilo zaradi omejene rabe prostora za okoli kar 10 %. Vlada je sicer sredi lanskega leta zaradi zahtev upravičenih občin vrnila višino nadomestila na raven, ki je veljala do začetka leta 2015. V povezavi z navedbo v predlogu resolucije, da je treba med drugim proučiti tudi možnosti za znižanje nadomestil za omejeno rabo prostora, je državne svetnike zanimalo ali o taki možnosti že potekajo pogovori z lokalnim okoljem. Državni svet je ugotovil, da se pristojno ministrstvo o tem z lokalnimi skupnostmi ne pogovarja.

Resolucija sicer široko ureja področje ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ter tako posega v pomembno sfero varnosti države. V zadnjem desetletju se je stanje na tem področju spreminjalo, zato je določitev nove usmeritve nujna.

V Novi Sloveniji Predlogu resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016–2025 ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Amandmaji k dopoljenemu predlogu resolucije niso bili vloženi. Glasovanje o predlogu resolucije v celoti bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 18. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O NASTANITVI MIGRANTOV V REPUBLIKI SLOVENIJI.**

Predlog za razpis posvetovalnega referenduma je v obravnavo zboru predložila skupina 21

poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

Besedo dajem predstavniku predlagatelja, mag. Branku Grimsu, za dopolnilno obrazložitev predloga.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem zbranim prav lep pozdrav v imenu Slovenske demokratske stranke!

V minulih dneh ste lahko zasledili v medijih dve hkrati objavljeni sporočili, ki šele v povezavi povesta enega ključnih argumentov za referendum o številu migrantov oziroma azilantov, ki bi jih Slovenija bila pripravljena vzeti v obravnavo. Hkrati je bilo objavljeno, da je Vlada Republike Slovenije dala razpis za stanovanja za migrante in da se je javilo fantastično število 11 ponudnikov. In hkrati ste lahko prebrali, da v dveh primerih mečejo iz stanovanj dva slovenska državljana, ki sta zbolela za rakom in nista mogla več poravnati svojih stroškov. V enem primeru pa smo na Facebooku sledili, kako nekemu z levkemijo, torej tudi s krvnim rakom, rubijo celo medicinske aparate. Oprostite, taka država ni socialna, ne izpolnjuje ustavnih načel, ki so zapisana že na začetku Ustave Republike Slovenije. S tako vlado, ki to počne, ne želi najbrž noben normalen v tej državi imeti nobenega opravka več. Tisto, kar je sporočilo tega, je, da je seveda treba najprej poskrbeti zase, za svoje probleme, ki jih ima Slovenija ogromno in izjemno hudi so. In šele potem in na pravi način lahko pomagamo drugim.

To, kar se dogaja v Evropi, pa je čisto nekaj drugega. Čez Slovenijo je šlo več kot 460 tisoč migrantov v minulem obdobju, če sem precizen 476 tisoč 184 in vsi po vrsti so bili ilegalci. Vse kar se je dogajalo v zvezi s temi migranti, je bilo nezakonito, je bilo v nasprotju s predpisi Republike Slovenije in očitnem nasprotju s schengenskimi in drugimi predpisi, ki nas zavezujejo na mednarodni ravni. Seveda se bo to vrnilo prej ali slej kot hud bumerang.

Zadnje dni so mediji zazibali državljanke in državljane in vsi kar že verjamejo, da je zdaj ta kriza končana. Ta kriza seveda ni končana. To je povedala zelo jasno tudi Vlada sama, pa tudi evropske institucije, ampak se bo vlekla še vrsto let. Evropa v tem primeru ne ravna pravilno. Kajti, domovina je dom. In tisti, ki tu živijo imajo pravico, da odločijo, koga želijo sprejeti v svoj dom in v kakšnem številu, koliko torej zmorejo. Tisto kar pa se dogaja, na najlepši način razgalja številka, ki sem jo namenom omenil na začetku, da je bilo celih 11 ponudnikov na vladni razpis za stanovanja migrantom. Poglejte, če bi samo vsi tisti levičarski novinarji, tisti razvpiti orkester 571 vsak svoje stanovanje oddal za migrante, bi imeli več kot zadostno število glede na tisto, kar je Vlada iskala. Pa jim seveda na kraj pameti ne pride, ker vedo s čim imajo opravka. In po drugi strani, če bi vsi tisti 400 in več levičarji, ki so demonstrirali tam po Kotnikov in pred tem netili

poprečno in celo nasilje na meji, ovirali naše policiste pri opravljanju njihovega dela, vsak oddal svoje stanovanje migrantom, bi tudi ta bila ta številka povsem drugačna. Ne bi bilo nobenega problema. Pa jim na kraj pameti ne pride. Na levičarskih demonstracijah so celo izrazili pripravljenost na nasilje. Bili so zakrinkani, imeli so kole, imeli so nekateri še katane in tonfe pa ne vem, kaj še vse se je dalo videti na tistih fotografijah, na kar so bili policisti opozorjeni in je bilo rečeno s strani ministrice, da bodo to še raziskali – to še čakam, na to vprašanje, mimogrede, že na dveh sejah, pa nje na sejo ni bilo –, ampak tisto, kar je bistvo te poante je, kakšna nepopisna dvoiličnost je to. Agresivno pritiskajo in diskreditirajo javnost, posameznike, ki opozarjajo na varnost, pritiskajo na institucije, da je treba nekritično izvajati stalno politiko odprtih vrat. Ko pa gre za konkretno oddajo stanovanj migrantom, pa njihova lastna vrata ostanejo trdno zaloputnjena, zaprta. To je dvoiličnost, gospe in gospodje, in to je realno stanje Evrope v tem primeru. Gre za lažno humanitarnost in zaradi te lažne humanitarnosti umirajo ljudje. Ravno zadnjič je spet utonilo nekaj sto pribežnikov, skupna številka je zdaj v Sredozemlju že tam neke blizu 6 tisoč. Poleg tega umirajo ljudje v terorističnih napadih v Parizu, v Bruslju, v posameznih napadih tudi drugod. Vsi ljudje umirajo in kriv je tisti, ki jih je vabil v Evropo, gospe in gospodje. Tisti, ki je ljudem dajal lažne obljube, tisti, ki je zagotavljal in prisiljeval vse, da je treba kršiti celo zakone, samo da lahko vsi pridejo. Kje so zdaj vsi tisti? Odgovornost za tiste, ki se utapljujejo, je na tistih, ki ljudi v Evropo vabijo, ki jim pravijo, da bo za vse prostor. Seveda ga ne bo, ker ga ne more biti. In po drugi strani za nasilje, ki je bilo in ki se dogaja in se bo dogajalo, so krivi tisti, ki so protizakonito dovolili vstop 100 tisočim migrantom, zdaj pa igrajo z njimi en tak sramoten pingpong. Za enega, ki ga vrnemo Turčiji, nam Turčija dostavi naslednjega, poleg tega prihajajo še razpršeno drugi novi in ko bomo tiste vrnili, nam bo Turčija spet legalno vrnila naslednjega in te bomo prisilno po kvotah razdelili po državah – to je pa krasna politika Evropske unije! Pri nas pa mečemo za to na cesto, pa ne samo pri nas, podobni primeri so znani tudi, konkretno je šlo za starejše ljudi, za invalide iz Nemčije pa še iz nekaterih drugih držav, mečemo ljudi iz stanovanj, ampak stanovanja bomo pa oddajali za migrante. To pa ni problema. In nekdo mi bo razlagal, da je to socialna država. Ja, pa kaj še. To je čisto navadna, če uporabljam besedo mame od znanega slovenskega politika, velika svinjarija, ki socialno državo, ki je zapisana v ustavi – in to že povsem na začetku in s pravno državo nima prav ničesar skupnega.

Zato, gospe in gospodje, je ta referendum ne samo potreben, nujen je, da se da jasen signal vsem, ki so na oblasti v Sloveniji, predvsem pa, če bi bila slovenska oblast pametna in odgovorna, bi to uporabila zato, da bi imela tudi

argument proti evropskim institucijam. Kajti verjemite, da ta zadeva ni končana. Šele začela se je. Šele začela se je. In takrat bo treba imeti vse argumente za to, da boš povedal, poglejte, mi toliko ne zmoremo, mi imamo svoje probleme, smo država, ki ni tako bogata, ampak najprej moramo pomagati svojim. Najprej moramo mi pomagati tisti mami z dvema otrokoma, o kateri smo zadnjič brali, da so jo vrgli na cesto iz stanovanja. Najprej moramo pomagati tistemu slovenskemu invalidu, ki so mu rubili še celo medicinske aparate. Najprej moramo pomagati tistima dvema slovenskima invalidoma, bolnikoma, obolelima za rakom, ki nista več zmoгла poravnati stroškov in so ju zato metali iz stanovanja. Tem je treba, gospe in gospodje, pomagati! Najprej. Potem pa je treba poiskati en realen način in pomagati tam in tako, da bo pomoč dosegla svoj maksimalni učinek, to pa nikakor ni uvažanje migrantov v Evropo, ampak bi bilo treba enkrat tej dragi Evropi sneti rokavice, narediti nekaj varnih območij, usmeriti ljudi tja in potem usmeriti tja tudi pomoč za toliko denarja, za kolikor enega človeka tukaj slovenska država preživlja eno leto, bi lahko nekje na bližnjem vzhodu preživljali več družin celo leto. To se pravi, tudi v tem pogledu, v ekonomskem pogledu tukaj ne gre za pomoč, gre za čisto nekaj drugega. Gre za mešanico finančnih računov, političnih računov, politične računice nekaterih, ki vidijo tam nove volivce; saj se spomnite naslovnice Mladine, ki je že na prvi strani napisala Dobrodošli 50 tisoč novih državljanov. Da gre za to, priča tudi zelo zanimiva poanta, ki se vidi v javnem diskurzu; če bi šlo za begunce, bi seveda oni komaj čakali, da se vrnejo domov, potem ne bi nihče govoril o njihovi integraciji in o vsem ostalem. Govori se pa ravno in samo o tem. Zakaj pa, če so to begunci? Samo finta je seveda v tem, da vsi dobro vemo, če se enkrat nehamo sprenevedati, da to niso nobeni begunci, ampak da je Evropa preplavljena z ekonomskimi migranti, ki nimajo najmanjšega namena, da bi se vrnili domov, imajo pa seveda namen pripeljati za seboj še druge, in to na način, da izkoriščajo neumnost Evrope, ki sama potem plačuje ogromen davek. Davek ki je večkrat. Davek, ki je materialen, kajti v nevarnosti, vemo, ljudje ne trošijo, denar ostaja doma, podjetniki ne investirajo, ne odpirajo novih delovnih mest, denar ne kroži in ekonomija ne deluje. Po drugi strani so seveda tukaj varnost in pa spoštovanje človekove integritete, tiste stvari, ki bi morale biti samoumevne in nad čemer ne bi smelo biti ničesar.

Vsak slovenski državljan, vsaka slovenska državljanka, vsak otrok ima pravico do osebne integritete in do popolne varnosti. In nobena pravica nikogar ni nad tem! Nobenega tujca, nobene tuje države, nobene mednarodne skupnosti, nobena pravica ne more in nikoli ne sme biti nad to pravico. In zato je bilo tisto, kar se je dogajalo lani, tako narobe in zato je to, kar bo še dogajalo, tudi ogromen problem. Če kdo

naivno misli, da se bodo te stvari ustavile, naj si malo prebere izjave turškega predsednika Erdogana, ki uporablja migrante za izsiljevanje Evropske unije. In verjemite, da se to ne bo nikoli končalo. Če pa bo Evropska unija tako naivna, da bo odprla meje in ukinila vizume, lahko verjamete, da bodo iznenada nekateri dobili tiste pasoše in prišli kot turisti. In potem bo spet zelo zanimivo gledati, kako bo razprava, kako jih poslati domov. Problem bo isti samo okoli ovinka; bo druga podoba.

Druga stvar, ki pa lahko naredi kratkoročno še večji šok, pa je vprašanje Makedonije. V temu trenutku se uresničuje tisto, kar smo v SDS predlagali že lansko poletje – da bi se zaščitilo mejo med Makedonijo in Grčijo. Danes Makedonci, ki niso člani Evropske unije, ki jih je Evropska unija nešteto krat izigrala in ponižala, branijo Evropsko unijo, skupaj z Višegrajsko skupino, skupaj s pomočjo nekaterih, tudi konkretno naših ljudi.

Ampak ali veste, da bodo v Makedoniji volitve? In ali veste, da je bilo uradno napovedano s strani levičarjev, ki zaradi nekaterih napak vladajoče koalicije zelo verjetno računajo na zmago, da bodo v primeru zmage vsem ponovno odprli meje in da Grki na to komaj čakajo, ker želijo naprej zafrkavati Evropo – morali bi jih že zdavnaj ven vreči – in po drugi strani s tem tudi zelo dobro služijo. Saj veste, da migrantje, ki so prihajali v valovih, niso prihajali z nekimi čolni, to je larifari in pravljica za otroke. Oni so jih vozili, Grki so jih vozili kar s trajekti, s ta velikimi trajekti in so s tem lepo služili na račun celotne Evrope, njene varnosti in njene blaginje. In za to v resnici gre. Gre za vprašanje bodočnosti, za vprašanje obstoja Evrope, ki se prvič dejansko postavlja pod vprašanj. Za vprašanje tega, kakšno državo želimo zapustiti svojim potomcem in v kakšni državi sploh želimo živeti.

V SDS smo prepričani, da je naš cilj, da mora biti to varna država, da mora biti to država blaginje in da mora biti to socialna država, ki bo seveda najprej pomagala sebi, svojim ljudem, svojim podjetnikom in šele potem in na pravi način tudi komu drugemu, če bo ta res pomoči potreben. Zaradi tega in zato, ker v Sloveniji ustava določa, da ima oblast ljudstvo in na prvo mesto postavlja neposredno odločanje ljudstva, neposredno uresničevanje oblasti, torej referendum, predlagamo, da se opravi referendum o temu vprašanju, koliko, če sploh, naj Slovenija še pusti odprte meje. Kajti pri vprašanju azilantov gre za to, da se to na veliko izkorišča, da se to na veliko zlorablja in da se zaradi tega postavlja pod vprašaj vse tisto, na čemer je Evropa zgrajena, njene temeljne vrednote, njene dosežke, njeno blaginjo in njen obstoj. Gre za tisto preprosto vprašanje, Slovenija je naš skupni dom, ali smo dovolj demokratični, da Slovenkam in Slovencem dovolimo, da sami na referendumu jasno izrazijo, koga in v kolikšnem številu so v svoj dom pripravljene sprejeti. Na referendumu torej.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog za razpis posvetovalnega referenduma je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Besedo dajem predsednici odbora mag. Lilijani Kozlovič za predstavitev poročila odbora.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 18. seji 5. 4. 2016 obravnaval Predlog za razpis posvetovalnega referenduma, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Odboru je bilo o predlogu posredovano tudi pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe.

V imenu predlagatelja je mag. Branko Grims v uvodni dopolnilni obrazložitvi predstavil razloge, ki po njegovem mnenju kažejo na upravičenost predloga. Izpostavil je pomembnost vprašanja določitve najvišjega še vzdržnega števila prosilcev za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, o katerem ima pravico odločati ljudstvo, prebivalci Slovenije. Tako bi prišlo do uresničitve z ustavo določene pravice, da ima v Republiki Sloveniji oblast ljudstvo, ki jo lahko izvršuje preko referenduma.

Predstavnik MNZ, državni sekretar Boštjan Šefic je odbor seznanil s trenutnimi razmerami v zvezi z migrantskimi tokovi v Evropski uniji in v Republiki Sloveniji ter s številom prosilcem v lanskem in letošnjem letu. Predstavil je podlagi za podelitev statusa mednarodne zaščite osebam, in sicer Ženevsko konvencijo in Zakon o mednarodni zaščiti. Tako je nudenje mednarodne zaščite osebam, ki so za to upravičene, izraz spoštovanja humanitarnega prava, ki je del skupne evropske zakonodaje. Predstavnik Zakonodajno-pravne službe, vodja Božo Strle je opozoril na pomanjkljivosti predloga, in sicer da mora biti vprašanje, ki naj bo predmet referenduma, jasno izraženo, da bi bilo s pravnega vidika za presojo jasnosti vprašanja potrebno poznati vsebino bodočih zakonskih določb, ki naj bi predlagano vprašanje udeležilo v zakonodaji, kar izhaja tudi iz 28. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Neskladna sta tudi naslov referenduma oziroma predloga in vsebina referendumskega vprašanja.

V razpravi o predlogu za razpis posvetovalnega referenduma so člani odbora iz vrst SDS in NSi poudarili, da upravičenost predloga za razpis posvetovalnega referenduma vidijo predvsem v omejitvi, ki bo zajela zgolj tiste prosilce, ki so pomoči zares potrebni, in vzpostaviti številčnega okvirja prosilcev, ki bi ga bili v praksi na ravni države sposobni nadzorovati. Medtem ko so ostali člani odbora tako koalicije kot tudi iz določenih opozicijskih vrst izrazili nestrinjanje z danim predlogom za razpis posvetovalnega referenduma in svoje mnenje utemeljili na način,

da bi bilo predlagano omejevanje števila podeljevanja statusa mednarodne zaščite v nasprotju z določbami mednarodnega prava, saj vsebina Ženevske konvencije določa, da ima vsak prosilec za mednarodno zaščito pravico do obravnave v postopku, iz katere odločitve je na koncu razvidna upravičenost oziroma neupravičenost posameznika do mednarodne zaščite.

Odbor je po končani razpravi glasoval o predlogu mnenja, da je Predlog za razpis posvetovalnega referendumu o nastanitvah migrantov primeren, vendar ga ni sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za predstavitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za notranje zadeve gospodu Boštjanu Šeficu.

BOŠTJAN ŠEFIC: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je obravnavala Predlog za razpis posvetovalnega referendumu o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji, ki ga je v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru posredovala skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom poslancem Jožetom Tankom dne 4. 3. 2016. Na podlagi razprave se je Vlada odločila, da predloga ne podpre.

Ob obravnavi tega predloga je treba poudariti, da je predmet odločanja na predlaganem posvetovalnem referendumu določen nejasno in da je poimenovanje predloga referendumskega vprašanja neskladno. Predlog za razpis posvetovalnega referendumu se namreč nanaša na nastanitve migrantov, medtem ko se referendumsko vprašanje nanaša samo na kategorijo prosilcev za mednarodno zaščito. Kategorija oseb, na katere se nanaša predlog za referendumsko odločanje, in samo referendumsko vprašanje sta namreč različni pravni in dejanski kategoriji. Prav tako je treba poudariti, da nudenje zaščite osebam, ki zanjo zaprosijo, pomeni spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava in človekovih pravic, zato bi določitev kvote oziroma omejevanje števila prosilcev za mednarodno zaščito pomenilo kršitev dostopnosti do postopka kot temelja begunskega prava, kršenje ene izmed temeljnih človekovih pravic, to je, pravice do pribežališča, in neizpolnjevanje določil Ženevske konvencije. Republika Slovenija je možnost omejevanja sprejema oziroma kvote uveljavila v primeru premestitve oziroma trajne preselitve prosilcev in oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, iz drugih držav članic Evropske unije oziroma tretjih držav, kjer obveze do dostopnosti postopka ni, saj je bil opravljen že v drugi državi članici Evropske unije oziroma tretji državi. Vsakozi je v postopku dogovarjanja o sodelovanju v projektnih trajne preselitve in premestitve na nivoju Evropske unije vztrajala na stališču, da je odločitev prostovoljna in da se pri številu sprejetih oseb mora upoštevati

integracijske in nastanitvene zmogljivosti države članice, ter tako omejila oziroma določila kvoto oseb, ki jih Republika Slovenija lahko sprejme. Sicer pa je Republika Slovenija uporabila tudi številne druge ukrepe kot učinkovit odziv na povečano število prosilcev za mednarodno zaščito, kot je Odlok o določitvi seznama varnih izvornih držav, pripravila je tudi novi zakon o mednarodni zaščiti, ki bo stopil v veljavo 24. aprila tega leta, s katerim se uveljavijo hitri in učinkoviti postopki odločanja o prošnjah za mednarodno zaščito.

Vse navedeno kaže na to, da Republika Slovenija uporablja vse pravne možnosti, da iz drugih držav članic oziroma tretjih držav sprejme takšno število prosilcev za mednarodno zaščito, ki jim lahko nudi učinkovite in hitre postopke, sprejem ter pogoje za vključevanje v slovensko družbo, hkrati pa spoštuje mednarodnopravno zavezujoč in ustavno varovan institut mednarodne zaščite za vse osebe, ki na njenem ozemlju zaprosijo. Zato Vlada Republike Slovenije meni, da problematiko ustrezno in učinkovito obvladuje, v skladu z zakonom in interesi Republike Slovenije in ob spoštovanju svojih mednarodnopravnih obveznosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, spoštovani kolegice poslanke in poslanci!

V Slovenijo je od drugega migrantskega vala od oktobra 2015 do uveljavitve poostrelega nadzora na grško-makedonski meji v marcu 2016 prešlo pol milijona beguncev in migrantov brez motenja in ogrožanja varnosti državljanov. Vlada Republike Slovenije migracijsko krizo vse od začetka suvereno upravlja, spremlja situacijo, prilagaja in stopnjuje svoje ukrepe, se odziva in spoštuje tudi voljo lokalnih skupnosti, tako je bilo tudi pri vprašanju nastanitve migrantov. Ne glede na to, da ni novih prihodov migrantov, Vlada še vedno ostaja v pripravljenosti. Tako imenovana balkanska pot ne obstaja več, migrantski tok se je po vrhu Evropska unija-Turčija umiril. Zdaj ni več nobene potrebe po sprejemanju izrednih ukrepov in sredstev, še posebej, če so ti v nasprotju z ustavo, z ratificiranimi konvencijami in mednarodnim pravom.

Podatki o številu prosilcev za mednarodno zaščito v Sloveniji ne kažejo realnih razlogov za uvajanje kvot. V letu 2000 smo imeli več kot 9 tisoč prošenj za azil in v letu 2015 zgolj 277 prošenj, od septembra 2015 do 30. marca 2016 pa 624 prošenj, kljub temu da je, kot že rečeno, v Slovenijo prišlo pol milijona ljudi. Številne zahteve za sklice nujnih in izrednih sej, številna poslanska vprašanja in obravnavani predlog za razpis posvetovalnega referendumu

pričajo o tem, da SDS namenoma ustvarja ozračje strahu in izrednih razmer.

Nadalje je treba vzpostaviti, da je Vlada Republike Slovenije v marcu 2016 sprejela izvedbeni načrt, po katerem bo v skladu z dogovorom na evropski ravni iz Italije in Grčije premestila 567 oseb ter iz tretjih držav trajno prisilila 20 oseb, skupaj 587 ljudi. Po oceni SMC to res ne bi smelo predstavljati resne grožnje za življenje in varnost prebivalcev. Po Zakonu o mednarodni zaščiti se status begunca v Republiki Sloveniji prizna osebi, ki utemeljeno in verodostojno izkaže, da je v matični državi ogrožena zaradi rase, vere, narodnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti posebni družbeni skupini. Odločba o priznanju statusa begunca z dnem vročitve velja kot dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Subsidiarna zaščita pa se prizna osebi, ki ne izpolnjuje pogojev za priznanje statusa begunca, vendar izkaže utemeljene in verodostojne razloge, da bi ji bila ob vrnitvi v matično državo povzročena resna škoda, da ji grozi smrtna kazen ali usmrnitev, mučenje ali nehumano oziroma poniževalno ravnanje. Subsidiarna zaščita se prizna tudi osebi zaradi resne individualne izkazane grožnje zoper življenja ali svobodo zaradi samovoljnega nasilja v državi, od koder prihaja. Nudenje zaščite osebam, ki zaprosijo za mednarodno zaščito pomeni spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava in človekovih pravic ter humanitaren in solidaren odnos Slovenije do dogajanja v svetu in do civilistov, ki so se znašli v ogroženih spopadih ali so v izvorni državi preganjani.

Predlog za razpis posvetovalnega referenduma o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji, ki so ga predlagali poslanci SDS, je treba zavrniti. Predvideva namreč sprejetje zakonodaje, ki bi bila v nasprotju s 153. členom Ustave, ki pravi, da zakoni ne smejo biti v nasprotju z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in pravom Evropske unije. Zakon, ki bi omejeval letno število prosilcev za mednarodno zaščito, bi pomenil kršitev dostopnosti do postopka in bi bil v nasprotju z Zakonom o mednarodni zaščiti, ustavo, Ženevsko konvencijo o beguncih kot tudi pravom Evropske unije, Dublinsko uredbo in ostalim direktivam, ki jih je Slovenija dolžna spoštovati.

V Stranki modernega centra menimo, da je Predlog o posvetovalnem referendumu o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji nepotreben, nedorečen in v nasprotju s temeljnimi mednarodnimi konvencijami na temu področju. Poslanci Stranke modernega centra bomo temu predlogu nasprotovali. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Predsednik, ne vem, ali ste poslušali predgovornika ali niste, ampak kar nekaj krepkih je bilo povedano na račun stranke, ki ji pripadam, zato tudi zdaj malo stran glejte pa ne poslušajte, tako kot ste prej.

Poslanska skupina SDS je seveda predlagala referendum na temo kvot, odnosno na temo, kako naj se Slovenija odzove v migrantski krizi odnosno koliko migrantov, prosilcev za azil naj seveda sprejme. Naj takoj na začetku rečem naslednje; Slovenija je poleg Grčije tista država, ki je v preteklem letu zlasti v oktobru, novembru in decembru, nekaj pa tudi še v januarju in februarju ogrozila schengen. Pravzaprav je tista država, ki je poleg Grčije zatajila prvič v zgodovini in ni spoštovala schengenskih pravil. Vse govorjenje na to temo, kako je šlo pol milijona ljudi čez našo in se nobenemu ni nič zgodilo, je seveda, milo rečeno, neumnost. Milo rečeno neumnost zato, ker je k temu potrebno takoj dodati, da Vlada Republike Slovenije pri tem ni spoštovala schengena. Notranja ministrica mi grozi s kakšno kazensko ovadbo, zato naj še enkrat ponovim tisto, kar sem že rekel. Skoraj pol milijona ljudi je šlo ilegalno čez Republiko Slovenijo in Vlada Republike Slovenije je seveda kolektivni storilec kaznivega dejanja po 308. členu Kazenskega zakonika, ker bi morala preprečiti ilegalne prehode državne meje, pa jih seveda ni preprečila.

V nadaljevanju seveda nastane vprašanje, kako naprej. Namreč, sporazumi med Evropsko unijo, Grčijo in Turčijo, če želite, so taki kakršni so, jih poznamo, v tem trenutku delujejo, delujejo pa predvsem na račun ene nečlanice Evropske unije, to je Grčije, ki učinkovito varuje meje, meje Evropske unije, če želite. Grška policija oziroma makedonska policija šteje približno toliko ljudi, kot jih šteje slovenska policija. In kot vidite, ob minimalni pomoči iz tujine pravzaprav makedonska policija danes, to je policija države, ki ni članica Evropske unije, ki ni člana schengena, ki ni članica Nata, dejansko varuje evropske meje. To pomeni, da se s policijo te velikosti to da narediti, pa vendarle slovenska vlada tega ni zagotovila v preteklosti. In ker slovenska vlada tega ni zagotovila, smo seveda bili prisiljeni na nek način, da predlagamo referendum na to temo, da ljudstvo pove tisto, kar je potrebno povedati, kot je rekel predlagatelj gospod Grims, koliko ljudi bomo sprejeli in koliko ljudi bomo gostili.

V predhodnem stališču je bilo seveda ogromno nekega moraliziranja, kako je, kako bo zadeva protizakonita in protiustavna. Ja, kako pa to veste? Kako pa to veste? Se pravi, nekdo je futurolog ali kaj, ne zgodovinar. Zakaj? Namreč, mi predlagamo referendum, na katerem bi državljani povedali, kakšna je kvota, in drugo, da so jih toliko pripravljene sprejeti. Na osnovi tega je dolžna potem Vlada Republike Slovenije, pravzaprav niti dolžna ni, ker je to posvetovalni referendum, sprejeti zakonodajo, kakšno želi

ljudstvo. Kako pa veste, da bi bila taka zakonodaja protizakonita? Kako veste, da bi bila protustavna, če zakona še sploh ni? Saj to je fatamorgana.

Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora se ni opredelila negativno do predloga referendumu. Opozorila je zgolj na to, da bi morali z zakonom, ki bi bil eventualno sprejet po takem uspelem referendumu, da je treba biti pazljiv z vidika ustave in mednarodnih obveznosti Republike Slovenije. Samo to je rekla. Sploh pa ni bila proti referendumu, da smo si na jasnem. In če v Stranki SMC moralizirate o tem, kako bi bilo to nezakonito, neustavno in tako naprej, potem mi povejte, v čem je ustava Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske drugačna na tem področju. V čem so obveznosti Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske drugačne kot obveznosti Slovenije z vidika spoštovanja mednarodnih predpisov? Zakaj govorim o tem? Zaradi tega, ker Madžarska prav tako pripravlja referendum na to vprašanje. Slovaki, Čehi, Poljaki sicer ne bodo šli na referendum, vsaj za enkrat ni podatkov o tem, ampak so sami sprejeli, njihove vlade so same sprejele tovrstno zakonodajo ali odločitve vlade karkoli že. Ali te odločitve niso v nasprotju z EU predpisi? Morebiti so. Ne misliti, da ne vem in da ne poznam teh predpisov, še kako dobro jih poznam. Toda če te države to lahko naredijo, potem to lahko naredi tudi Slovenija. Nobenega razloga ni, da tega tudi Slovenija ne bi mogla narediti. Pa če tudi, poudarjam, pa če tudi je v nasprotju z EU predpisi. Pa kaj potem! Pa kaj potem! Namreč, tako so rekli Čehi, Madžari, Poljaki, Slovaki. Oni so to rekli, ker imajo neke vlade, ki so odgovorne vlade do svojih ljudi. Tudi Avstrija. Ko je Avstrija sprejela odločitev o 37 tisoč prosilcih za azil, ki jih bodo sprejeli v letošnjem letu in nič ve, so v Bruslju žugali Avstrijcem in jih okarali, če želite, pa tam nek zunanji minister, star 28 ali 29 let, ki je rekel: »Slikajte se!« Jaz sem dolžen delovati v imenu in v interesu svoje lastne države in ne v vašem interesu. Seveda imamo v Sloveniji neko drugo vlado, ki pa je rekla nekoliko drugače: »Ne, mi bomo pa vse spoštovali!« Sedaj pa, če bodo v Bruslju rekli, da jih dobimo pol milijona, jih bomo pa pol milijona vzeli ali kako.

To je torej razlog za referendum – ker Vlada Republike Slovenije klečepalži pri teh vprašanjih pred Brusljem, se udinja, če želite, igra pokorno dekle ali kakorkoli rečete temu, zato je čas, da ljudstvo pove svoje in nič drugače. Če je možno take ukrepe sprejemati v nekaterih drugih državah, Avstrija je naredila isto kot sem rekel, oni so na vladni ravni sprejeli sklep, pa so rekli 37 tisoč je meja pa konec, potem lahko to naredi tudi naša vlada. In ker naša vlada tega na naredi, smo seveda pred tem, da skušamo to zagotoviti z referendumsko odločitvijo ljudi. Mi bomo predlog za razpis referendumu seveda podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar!

Čeprav ste nekateri že v sredo slišali del našega stališča o tej tematiki, dovolite, da vam ga danes posredujem v celoti.

V začetku marca je Poslanska skupina SDS vložila predlog za razpis posvetovalnega referendumu o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji. Volivke in volivci naj bi na tem referendumu Vladi in parlamentu naložili, da z zakonom določi, da število prosilcev za azil ne bi smelo presežati števila krošenj za azil v letu 2015. Konkretne letne kvote še dovoljenih prosilcev za azil niso navedli, a po nekaterih podatkih bi begunci smeli letno vložiti le 277 prošenj za azil. Pri tem se predlagatelji formalno sklicujejo na 44. člen Ustave, ki pravi le to, da ima vsak državljan pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri opravljanju javnih zadev. Pri opravljanju torej lahko sodeluje tudi po izvoljenih predstavnikih. Kdaj naj odločajo po tej poti in kdaj z referendumom, ni nikjer določeno oziroma je očitno prepuščeno politični presoji. Še več, ustava določa le zakonodajni referendum, posvetovalnega pa ne omenja in pri tem prepoveduje razpis referendumu o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč. To navajam zato, ker predlagatelju predlogu za referendum navajajo, da so migrantje resen varnostni problem države. Dosledno branijo ustave, torej ljudsko odločanje o nujnih ukrepih za zagotovitev varnosti države prepoveduje. V obrazložitvi predloga lahko beremo, da se bo migrantski val letos nadaljeval in celo povečeval in naprej, na vračanje migrantskih skupin iz Avstrije v Slovenijo že poteka in predstavlja nevarnost, da bo z zlorabami zakonodaje o mednarodni zaščiti postala žep za migrante, da nimamo urejenih razmer v policiji in vojski, da se Vlada migrantske problematike ne loteva na pravi način, zato ljudje v občinah, kjer namerava Vlada vzpostaviti migrantske centre, protestirajo. Trdijo tudi, da bi migranti Slovenijo stali kar 144 milijonov evrov letno in tako naprej. A če začnemo pri denarju, bi se veljalo vprašati, ali bi ne bilo koristneje 3 do 4 milijone, kolikor stane izvedba referendumu, porabiti kje drugje, tudi za oskrbo beguncev, ki želijo ostati v Sloveniji. Begunska slika v Evropi in zlasti pri nas po relativno uspešnem zaprtju balkanske poti kaže tudi, da so se predlagatelji ne le pri stroških za begunce, ampak tudi pri drugih napovedih in trditvah zmotili. V Sloveniji vse od 5. marca ni prihoda migrantov, prav tako ni nobenega vračanja migrantov iz zahodne Evrope. Slovenija ni postala migrantski žep, Slovenija ni več del tranzitne poti. Vlada je kljub nekaterim

težavam uspešno reševala probleme v zvezi z begunskim valom. Nobenih resnih varnostnih zapletov ni bilo, tudi varnost prebivalcev in nenazadnje beguncev ni bila ogrožena, čeprav je Slovenijo prečkalo skoraj pol milijona ljudi.

V Poslanski skupini Desus smo že ob vložitvi predloga za razpis posvetovalnega referenduma povedali, da gre v prvi vrsti za politično potezo predlagateljev in nikakor ne za skrb do državljanek in državljanov, kot sami predlagatelji to radi poudarjajo. Tudi ankete so pokazale, da več kot polovica vprašanih ne podpira odločanja na referendumu o politiki priseljevanja beguncev v Sloveniji. Zdi se, da predlagatelji radi pozabljajo, da mora Slovenija upoštevati evropsko zakonodajo in zaveze, ki smo jih sprejeli v Evropski uniji. Zakaj to poudarjam? Republika Slovenija je z Aktom o notifikaciji nasledstva za Konvencijo Organizacije združenih narodov leta 1992 sprejela Ženevsko konvencijo o beguncih, ki skupaj še z nekaterimi konvencijami predstavlja temelje pravil mednarodnega humanitarnega prava in zaščite beguncev v svetu. Predlagatelji kot zgled glede uvajanja kvot z zakonom vseskozi za primerjavo omenjajo Avstrijo, a povedati je treba, da Republika Avstrija ni določila omejenega števila z zakonom. Nobena država tega ni storila z zakonom, kot bi to želeli v Poslanski skupini SDS. In še to, Evropska komisija je Avstrijo že dvakrat opozorila v zvezi s kvotami.

Na podlagi navedenega ocenjujemo, da bi določitev kvote oziroma omejevanje števila prosilcev za mednarodno zaščito z zakonom pomenilo kršitev dostopnosti do postopka kot temelja begunskega prava, seveda tudi kršenje ene izmed temeljnih človekovih pravic do pravice do pribežališča in neizpolnjevanje določil Ženevske konvencije. S predlagatelji pa se strinjamo v delu, da bo treba poiskati skupne rešitve za migrantsko problematiko na ravni Evropske unije, a pri tem v Poslanski skupini Desus poudarjamo, da je pri tem ključna solidarnost, Slovenija pa mora nositi tudi del svoje humanitarne odgovornosti.

V poslanski skupini predloga glede na povedano ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani ostali prisotni v dvorani!

Migracije so zmes ekonomskih, političnih in družbenih dejavnikov, vključujejo tako dejavnike v državi, iz katere migrant prihaja, ga silijo v to, da odide, kot dejavnike v državi, ki ga privablja. Če to tezo postavimo v zgodovinski okvir, se bržkone lahko brez večjih ugovorov strinjamo, da je bila Evropa zaradi gospodarskega blagostanja in politične

stabilnosti vedno vabljiva za priseljevanje, hkrati pa je zaradi potrebe po gospodarski rasti in pridobivanja večje politične moči, dandanes pa tudi zaradi starajočega se prebivalstva, priseljska delovna sila zelo dobrodošla. V odvisnosti od njenih lastnih potreb pa se je pogosto spreminjal tudi odnos do migracij, odnos do priseljencev, danes tudi odnos do beguncev. Tako je eden najbolj neposrednih učinkov hude gospodarske krize, ki je zadnje desetletje dušila Evropo, stanje, ko se je v Evropi zmanjšala potreba po preseljevanju, hkrati pa se je močno zaostрил protimigracijski, nacionalistični in marsikje in marsikdaj tudi rasistični diskurz v političnem prostoru. Zaostrene globalne in gospodarske razmere pa so, kar je logično in jasno, ne oziraje se na potrebe stare celine dodatno povečale migracijske tokove iz juga, kjer je rekordna brezposelnost, proti severu, ki kljub omejitvam ostaja v percepciji teh ljudi, obljubah dostojnega življenja in možnosti preživetja od lastnega dela. Če k temu dodamo še preštevilna krizna žarišča, ki jih je Evropa skupaj z zavezniki soustvarjala v imenu zaščite varnosti, gospodarskih in drugih interesov, potem je ob uvodu v današnjo razpravo treba iskreno povedati vsaj to, da migrantskega oziroma begunskega vala ni ustvarila le sirska tragedija, ampak moramo povode za to tako obsežno preseljevanje ljudi kakor tudi odzive nanje razumeti v širšem, morda celo stoletnem kontekstu gibanja globalnih okoliščin, akcij in reakcij. Če se tega zavedamo, potem bomo razumeli tudi to, da situacija s katerimi se soočamo ne le mi, pač pa celoten razvitejši svet, ne moremo rešiti z rokohitskimi potezami in čez noč, ampak le z iskanjem novega družbenega dogovora za skupni razvoj širše regije ter z vztrajanjem na vrednotah Evrope, kot je bila iz pepela grajena po strahotah 2. svetovne vojne.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov lahko razumemo potrebo predlagateljev za razpis posvetovalnega referenduma o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji, na katerem bi državljanke in državljane povprašali, citiram: »Ali ste za to, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme zakonodajo, v kateri bo določeno, da letno število prosilcev za mednarodno zaščito ne presega števila prošelj za mednarodno zaščito v letu 2015?« Razumemo njihovo potrebo po ponovnem odpiranju široke razprave o migrantskem valu in tudi o vsem drugem. Želimo pa si, da bi bila danes razprava spoštljiva, dostojna in strpna. Še več, prizadevali si bomo, da ne bo sovražna in da ne bo naravnana k spodbujanju nestrpnosti. Zagotovo pa so na tem mestu tudi vprašanja, zakaj je treba paziti na izjave danes in prav tukaj v Državnem zboru, zakaj je prav danes treba obsojati vsakršno spodbujanje k nestrpnosti in sovražnosti. Zakaj? Ker so zadnje informacije, ki jih lahko slišimo, če jih seveda želimo slišati preko medijev, umirjene in pozitivne. Ljudje se počasi navajamo

na sobivanje z ljudmi iz drugih okolij. Otroci se vključujejo v izobraževalne procese in tako dalje. In če politika ubere mirnejši in spoštljivejši ton razprave, tudi le-ti ne čutijo potrebe po množičnih shodih.

Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi, slovenska vlada je v začetku marca 2016 sprejela izvedbeni načrt, po katerem bo v skladu z dogovorom na evropski ravni iz Italije in Grčije premestila 567 oseb, lahko tudi iz druge države članice, ki bi bila izpostavljena hudemu pritisku na nacionalni, migracijski in azilni sistem, ter iz tretjih držav, to so države, ki niso članice Evropske unije, trajno preselila 20 oseb. Končno število bo verjetno večje, odvisno od trenutnih migracijskih razmer in končnega dogovora o številu premeščenih oseb. V skladu s tem načrtom, ta proces premeščanja ljudi po državah Evropske unije že poteka. K nam prihaja deset Eritrejcev in pet družin iz Sirije in Iraka. To so znani in dostopni podatki politike in javnosti. Ne gre za presenečenja, zato tudi ni potrebe po nestrpnih nastopih.

In če se vrnem k predlogu SDS o posvetovalnem referendumu o tem, da državljanke in državljane povprašamo, ali naj sprejmemo zakon, v katerem bo zapisano, kakšno je primerno število prosilcev za mednarodno zaščito na letni ravni, bi bilo od predlagateljev korektno tudi, da povedo, o kakšni oziroma kako veliki številki govorimo. Statistični podatki kažejo, da je bilo v letu 2015 v Sloveniji 277 prošelj za mednarodno zaščito. V prvih treh mesecih leta 2016 je bilo prošelj 489. Do konca leta se bo število prošelj zagotovo povečalo. Koliko jih bo, pa Socialni demokrati ne vemo. In s temi številkami ne želimo niti nočemo kalkulirati.

Tega predloga o razpisu posvetovalnega referenduma o nastanitvah migrantov ne moremo podpreti. Ta predlagateljeva poteza je preveč prozorna. Kajti ne moremo podpreti referendumske kampanje, ki bi sledila, če bi bil ta predlog sprejet, v kateri bi se glede na dogodke izpred mesecev za davkoplačevalski denar odvijala povsem politična kampanja, ki bi se lahko izrodila in bi prišla k spodbujanju sovraštva rasizma in nasilja. Kar pa je v smislu razvite demokratične družbe, med katere se Slovenci uvrščamo, povsem nedopustno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem! Predlog SDS ni nič drugega kot jasen dokaz, da SDS nima nobenih zadržkov pri svojih naskokih na oblast. Po letih plenjena, privatizacij, zategovanja pasu so izgubili vse zaupanje, zato rast svoje desničarske ideologije gradijo le še na zunanjem sovražniku, in to so v tem primeru begunci. V zgodovini smo že videli, da se kopja

lomijo na plečih najšibkejših, nekoč Judje, Romi, danes begunci. Vsi dobro vemo, kam so takšne situacije privedle, videli smo, kaj pomeni priti na oblast brez izbiranja sredstev. Končni rezultat tega sta bila fašizem in nacizem. Danes vidimo skrajni porast metod SDS: rasistične govornice, razširjanje ksenofobije in sovraštva. Metode, ki jih treba nemudoma odpraviti. A te metode lahko zatreta zgolj Vlada in koalicija, ki pa sta na žalost del problema in ne rešitve. Del odgovornosti za porast te desničarske ideologije pade tudi na Vlado in koalicijo, ki z zapiranjem meja, militarizacijo in poudarjanjem varnostnih vidikov izvršuje želje in zahteve desnice. In skrajni čas bi bil, da tudi koalicija temu naredi konec. Da končno zavzame jasno držo, ki mora iti proti fašizaciji družbe. Ne govorimo več o konservativni držbi SDS ali držbi, ki bi šla v smeri ljudskih strank, ampak govorimo o retoriki, ki jo uporabljajo skrajno ksenofobne in neonacionalistične stranke, in referendumski pobuda ni nič drugega kot širjenje ksenofobije in spodbujanje sovraštva.

Tudi tokrat je v samem besedilu kopica laži in zavajajočih navedb, ki nimajo prav nobene podlage. V razpravi pa bo verjetno ponovno predstavljen kup popolnoma izmišljenih zgodb, ki so jih pristojni organi že ničkolikorat zavrnili. V Združeni levici ponovno opozarjamo, da so trenutno dogajanje v Evropi in dogovori, ki jih leta sklepa, v nasprotju z Ženevsko konvencijo. Zaprtje meja, trgovina z ljudmi, ki se odvija med Evropsko unijo in Turčijo, je nedopustna in obsojanja vredna. V Grčiji se odvija humanitarna katastrofa, pokopališča se polnijo na vseh straneh zunanjih meja trdnjave Evrope. A Evropska unija in z njo Slovenija je dosegla svoje – problem in iskanje ustreznih rešitev je v celoti preložila na Grčijo, kaj se v Grčiji dogaja, pa nikogar več ne zanima. Če Vlade ne zanima dogajanje onkraj naše delno žičnate, delno panelne ograje, pa SDS ne zanima niti dejansko stanje znotraj le-te. Meje so zaprte. Prosilcev praktično ni več. Statistika glede podeljenih azilov pa je nič drugega kot sramotna. Odstotek odobrenih prošelj za mednarodno zaščito je bil leta 2015 16,25 %. V letošnjem letu je ta odstotek padel celo na sramotnih 5. Torej na vsakih 100 prosilcev jih je zgolj 5 deležnih ustrezne zaščite. In to pri statistiki, ki kaže, da je 42 % vseh, ki so prečkali Slovenijo Sircev ter 30 % iz Afganistana. Za Slovenijo sta očitno tudi to povsem varni državi. Lansko leto je za azil v Sloveniji zaprosilo 277 oseb. Uspešnih je bilo zgolj 45, letos jih je do meseca marca prošnje vložilo 483. Upoštevajoč uradno statistiko pa bo uspešnih približno 25. In teh 25 ljudi poskuša SDS predstaviti kot najhujšega sovražnika. Teh 25 beguncev je razlog, da SDS znova in znova vlaga zahteve, priporočila in predloge za nujno ukrepanje. Teh 25 beguncev po mnenju SDS ogroža državljanke in državljane, državne finance, še več, teh 25 ljudi po njihovem mnenju ogroža samo bit tistega, kar si fantomsko predstavljajo kot nek monolitni slovenski narod.

Teh 25 beguncev predstavlja varnostni problem praktično nedoumljivih razsežnosti, tako rekoč katastrofo na vseh področjih.

In s čim SDS utemeljuje te trditve? Z lažmi. Z lažmi o domnevnih posilstvih, z lažmi o krajah, celo z lažmi o poskusu nakupa slovenskih deklet. Da gre za navadne izmišljotine, si znova in znova trudi pojasnjevati tudi policija, a SDS ostaja pri enaki taktiki. Če bomo laži ponovili dovoljkrat, bodo pač nekoč postale resnica. Vlada in koalicija pa z molkom pri tem zgolj omogočajo, da se bo to zgodilo prej ne pa slej.

Če vlada ne bi od samega začetka sprejemala zgrešenih ukrepov in ne bi sodelovala pri širjenju vtista, da imamo pri nas krizne in izredne razmere, bi bilo najverjetneje porasta fašizma veliko manj. A vladi je očitno bolj kot to pomembno, da se ne zameri desnici, ohrani svojo taktiko konsenzualizma ter narodne enotnosti, in zaradi tega pri tem molče sodeluje. SDS zahteva zaprtje meja, Vlada naslednji dan napove tehnične ovire na meji. SDS zahteva zaostritev aziine politike, Vlada pripravi spremembe Zakona o mednarodni zaščiti, s katerimi to zahtevo izpolni. A za SDS to očitno ni dovolj, sedaj naj bi bil nujno potreben še referendum, saj se volivke in volivci na zadnjih volitvah niso mogli opredeliti. Kar se tiče SMC to morda celo drži. Državljanke in državljani so od njih najverjetneje pričakovali malo več sočutja in pozitivnega odnosa do beguncev in manjšin na splošno. Pri SDS pa je politika že ves čas ista, če njihovo sovraštvo ni moglo biti usmerjeno zoper begunce, pa je bilo v preteklih letih usmerjeno zoper izbrisane, Rome, istospolno usmerjene pa še bi lahko naštevali.

Referendum o tem, koliko ljudem, ki bežijo pred vojno in pred skoraj zagotovo smrtjo dovoliti zaščito, je vsekakor nedopusten. Zaščito moram podeliti prav vsakemu, ki jo potrebuje. Edini kriterij za podelitev zaščite je, da oseba izkaže, da je preganjena ter da ji ob morebitni vrnitvi grozi resna škoda. Prav nobene vloge pri tem ne igrajo ne rasa, ne državljanstvo, ne starost, ne izobrazba, ne katerakoli druga osebna okoliščina. Če je nekdo preganjan, mu moramo zagotoviti ustrezno zaščito. Pika. In ta točka na današnji seji se sploh ne bi smela zgoditi. Tako kot se ne bi smela zgoditi rezilna žica. Tako kot ne bi smelo priti do militarizacije. Tako kot nihče pri zdravi pameti ne bi mogel predlagati, kaj šele potrditi novega zakona o mednarodni zaščiti. In tako kot se ne bi smel zgoditi dogovor EU-Turčija in zaprtje grško-makedonske meje.

Predlogu SDS zato ne samo da nasprotujemo, temveč ga v Združeni levici ostro obsojamo.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Proceduralno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, vi pač ponavadi res pustite, da v stališčih članice in člani ali pa kakor koli že predstavniki izvoljenega ljudstva govorimo, karkoli že govorimo. Ampak to, kar pa poslušamo iz strani Združene leve, pa presega vse meje – »fašistična in nacistična nagnjenja desnice in SDS« Najprej, spoštovani, član tega parlamenta žali vsakega poslanca iz tega dela parlamenta osebno in tudi strankarsko. Moja babica je bila ubita pod nacističnimi streli, vi pa v Državnemu zboru oziroma kolegi nosijo rdečo zvezdo, ki je pobila vse ljudi, ki ležijo raztreščeni po Hudi jami. In jaz moram kar naprej v tem državnemu zboru poslušati, kako imam fašistična in nacistična nagnjenja.

V Slovenski demokratični stranki smo dali že nekajkrat zahtevo o resoluciji za totalitarizme, vse, pa tega ni nihče sprejel. In nenehno mi predstavljamo tukaj notri grožnjo.

To je prvo.

Drugo. »Plenili smo, SDS smo plenil.« Jaz prosim, da se to dokaže ali pa se nam opraviči. Jaz nisem plenilec. Zaenkrat sem poštena državljanka, ki še nikoli nisem videla niti od znotraj sodišča, razen ko sem šla z Odborom za pravosodje. Ne dovolim tega osebno in ne dovolim, da se to dogaja z mojo poslansko skupino in tudi drugimi kolegi, ki so na desnici. Ker je to nesprejemljivo. Lahko imamo težke besede v tem državnem zboru, smo, verjamem, tudi kdaj žaljivi, ampak to je pa že višek. Mislim, da se pač taka razprava... prej smo poslušali, kako naj bo strpna razprava, govorimo o referendumu in potem poslušamo o vsem drugem. In da govorimo, da so posilstva in nasilje, in da tega ni. Vse to je bilo po televizijah, to so posnetki, živi. Oprostite predsednik, ker sem dolga, ampak res, to so skrajne laži in žalitve. Preveč je tega in prevečkrat se to dogaja in to od ljudi, ki so stali in vzklikali skupaj s tistimi, ki so na slovenski ulici bili oboroženi, jaz bom pa poslušala, da imam nacistična in fašistična nagnjenja. Kdo ima kakšna nagnjenja? Kdo ima željo po krvi? Naj pogleda svoje slike, kje je kdaj bil. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dobro veste, je bilo že večkrat povedano, da ne posegam v stališča poslanskih skupin. Izražena stališča poslanskih skupin so njihova odgovornost ne samo kaj drugega. Vi ste lahko povedali, kaj si o tem mislite, zato menim, da v bistvu takšno postopkovno ne potrebuje kakšno drugo reakcijo, samo to, da ste bili slišani. Je absolutno dovolj. Ljudje si pa sami ustvarjajo svoje mnenje. V tem parlamentu žal moramo tudi velike razprave opravljati, bolje jih je opraviti tukaj kot kjerkoli drugje.

Zato dajem zdaj besedo Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsednik!

Ja, drži, kar težko je imeti stališče poslanske skupine po tako borbenem, bojevitem stališču predhodnika, izraz Združene leve.

Mineva pa že osmi mesec, odkar se je Evropska unija, s tem tudi Slovenija znašla v vrtincu globalnih sprememb, ujeta tako rekoč v migrantske tokove, ki še vedno vsakodnevno diktirajo politike držav članic. Če je kdo na začetku še mislil, da gre le za humanitarno krizo, iz katere bomo izšli kot dobrotniki, solidarni do tujcev, ki zapuščajo svoje domove v strahu pred vojno, je danes vsakomur jasno, da govorimo o migrantski krizi, tudi o številnih ekonomskih migrantih, ki želijo v obljubljeni deželo, torej v države Evropske unije. Kljub temu, da je danes balkanska migrantska pot zaprta, ostajajo vsa vprašanja v zvezi s to problematiko, od finančnih zmožnosti naše države do varnostnega vprašanja, še vedno odprta.

Pa poglejmo nekaj dejstev. Prvič, novela Zakona o mednarodni zaščiti sprejeta pred dobrim mesecem in pol je ohranila enako raven pravic prosilcev in pravic oseb s priznano mednarodno zaščito. Celo več, zakon je uskladila z Zakonom o tujcih, po katerem imajo osebe s priznano mednarodno zaščito pravico do združitve z družinskimi člani, pri tem ne gre le za ožje družinske člane, kar sicer zahteva od držav članic Evropska unija, evropska direktiva, temveč za vse druge sorodnike prosilca, če med njimi obstoji življenjska skupnost, ki je v bistvenem podobna primarni družini oziroma ima enako funkcijo, kot jo ima družina, kar pomeni predvsem pristne družinske vezi med družinskimi člani, fizično skrb, varstvo, zaščito, čustveno podporo in finančno odvisnost. In v Novi Sloveniji smo prav temu nasprotovali, saj naša država svoje azilne politike glede na še pred kratkim obsežno migrantsko krizo, s katero se je soočala tudi Republika Slovenija ni niti malo zaostрила.

Drugič. Nova Slovenija je že takrat z amandmajem predlagala tudi omejitev skupne kvote oseb za priznanje mednarodne zaščite. Pri tem nas je vodilo zgolj eno, to je finančna zmožnost države, da določenemu številu teh oseb zagotovi še dostojno življenje in seveda, da zaradi tega niso prikrajšani slovenski državljani. Če upoštevamo vse nastanitvene kapacitete naše države in finančne zmožnosti za zagotovitev vseh pravic, ki grede tem osebam, je nujno, da država jasno in glasno pove, kakšno število je to. Še vedno nismo izšli iz gospodarske krize, še vedno beležimo visoko stopnjo brezposelnosti, zlasti med mladimi. In še vedno je velik delež prebivalcev pri nas odvisen od socialnovarstvenih prejemkov.

Tretjič. Vlada je v začetku tega meseca objavila povabilo k oddaji stanovanj, ki jih imajo v lasti fizične osebe. V njih bi torej prebivale osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita. Poglejte, po eni strani je to res težko sprejemljivo. Kaj pa naše mlade družine? Mlade družine, ki nimajo nobenih realnih možnosti, da pridejo do svojih stanovanj.

Četrtrič. Osebe s priznano mednarodno zaščito imajo poleg pravic do stalnega prebivališča tudi pravico do zdravstvenega in socialnega varstva, vključitve na trg dela, pravico do izobraževanja in vključitve v integracijske postopke. In o kakšnih zneskih v tem primeru govorimo? O zneski mesečne neto povprečne starostne pokojnine, to je po podatkih iz meseca februarja 613 evrov.

Petič. V času od septembra 2015 do sredine meseca aprila letos je v Sloveniji prošnjo za mednarodno zaščito oddalo 650 oseb. V teh dneh torej pričakujemo prvih deset beguncev, ki jih bomo sprejeli v okviru premestitvene sheme. Iz Italije in iz Grčije bo k nam premeščeno tudi 567 oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito.

In šestič. Ne pozabimo tudi, da je vprašanje migrantov tesno povezano z vprašanjem varnosti države in njenih državljanov. Ob današnji podhranjenosti Slovenske vojske in policije in ob dejstvu, da se migrantska kriza lahko v trenutku spet razvije v neobvladljive razsežnosti, bi se morala Vlada zavedati, da kljub trenutnemu zatišju ne smemo spati.

Spoštovani kolegice in kolegi, vse navedene točke po mnenju Nove Slovenije narekujejo ukrepanje in aktivno delo Vlade na področju migrantske politike. In ker očitno tudi v bodoče ne moremo računati na aktivno skupno evropsko strategijo spopadanja z migracijami, smo dolžni pripraviti vse podlage za to, da bomo sposobni preživeti, v narekovajih, preživeti določeno število oseb s priznano mednarodno zaščito in da bomo seveda hkrati zagotavljali zadostne ekonomske razmere tudi za svoje ljudi.

V Novi Sloveniji se zavedamo, da bomo morali sprejeti določeno število beguncev, predvsem tistih iz najranjlivejših skupin, družine z otroki, ženske, mladoletne, tiste begunce, ki resnično potrebujejo našo pomoč. In takšne pomoči tem ljudem ne smemo nikdar in nikoli odrekati. Seveda pa se vsa ta vprašanja dejansko nanašajo na naše državljane, brez dvoma gre za vprašanje širšega pomena, saj so še kako povezan z našo prihodnostjo, tudi z našo identiteto. To domačo nalogo bomo morali opraviti skupaj kot država, zato je država namreč odgovorna. Vlada je dolžna skozi zakonodajni proces sama zagotavljati pogoje za vse navedeno, brez kakršnihkoli posvetovalnih referendumov in brez nepotrebnih stroškov za njegovo izvedbo.

Glede na vse navedeno Krščanski demokratski predlogu predlagatelja za razpis posvetovalnega referenduma ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki ministrstva, dragi kolegice in kolegi!

Zelo težko mi je bilo poslušati določene razprave. Mi se pogovarjamo o nastanitvah migrantov. Normalno je, če želimo imeti migrante v naši sredini, je prva naša tista najpomembnejša vrnila strpnost. In v tej dvorani nisem imel tega občutka strpnosti, kvečjemu zelo močno medsebojno obtoževanje in prav neprimerno izrekanje. Ne bi želel jaz več o tem, pa se bom vrnil prav na temo.

Posvetovalni referendum o nastanitvah migrantov, da ali ne, v tem trenutku. Mi smo v Poslanski skupini nepovezanih poslancev trdno prepričani, da obstajajo tudi druge možnosti, ki bi jih veljalo izkoristiti. In to bom utemeljil z naslednjim. Kdo je tisti, ki je izpostavljen pri nastanitvi migrantov? To je lokalno okolje, lokalno prebivalstvo in mislim, da so prav to prvi poklicani, da izrazijo svoje mnenje o tem, ali je določeno lokalno okolje primerno tako ekonomsko, sociološko, ekonomsko in tako dalje, da ne bom našteval. To je bistveno. In zagotovo lahko najpomembnejšo vlogo odigra lokalna skupnost, vodstvo lokalne skupnosti, občinski sveti. To je bistveno. Ker če oni ocenijo, da obstajajo možnosti, potem smo lahko mirni, tudi Vlada bo dobila zanesljive podatke, kakšna je naša absorpcijska sposobnost ne pa, da na pamet, zelo na pamet potekajo diskusije, koliko in na kakšen način lahko sprejmemo migrante. Absolutno se moramo zavedati, da v tistem lokalnem okolju morajo biti podani vsi pogoji, da se ti migranti, ki bodo sprejeti, lahko na človeški, kulturni način tudi integrirajo. In to je najbolj pomembno.

Zato v Poslanski skupini nepovezanih poslancev pričakujemo trezen razum v tem trenutku in pozivamo na to, da poskusimo zdaj, ko je še čas, tudi druge možnosti izkoristiti in to pregreto ozračje umiriti v dobrobit vseh nas. Hvala za vašo pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o Predlogu za razpis posvetovalnega referenduma. Besedo ima gospod Dušan Radič. Pripravita naj se gospod Tomaž Liseč in gospod Jožef Horvat.

DUŠAN RADIČ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav kolegice in kolegi!

Vprašanje posvetovalnega referenduma bi se naj glasilo: Ali ste za to, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme zakonodajo, v kateri bo določeno, da letno število prosilcev za mednarodno zaščito ne presega števila prošenj za mednarodno zaščito v letu 2015? Zanimivo, ne vem, zakaj prav leto 2015, ko je bilo na pol milijona migrantov, ki so prečkali Slovenijo, prosilcev 277, torej je za mednarodno zaščito v Sloveniji prosil vsak 1805 migrant. Za osvežitev spomina, leta 2000 je za mednarodno zaščito Slovenije prosilo 9 tisoč 244 ljudi, leta 2001 tisoč 511 in leta 2003 tisoč 101. Slovenija ni nikoli rekla Willkommen

refugees. O dvoličnosti in nezakonnosti prehajanja slovenske meje pa tole: Migranti so na svoji dolgi poti vstopili najprej v članico Evropske unije Grčijo. Nato so prišli v Makedonijo, s svojim početjem so nadaljevali, ko so prečkali Srbijo. Potem so prišli v še eno članico Evropske unije, Hrvaško. Prišli so do Slovenije in jo spet, kot že štiri države prej, prešli. Svojo pot so nadaljevali in so kot v šesto na svoji migrantski poti vstopili v Avstrijo in iz nje izstopili. Sedma na vrsti je bila obljubljena dežela Nemčija. Nekaterim migrantom še to ni bilo dovolj in so si za svoj cilj izbrali sosedo Nemčije, in torej osmič kršili predpise o prehodu meje.

Če se vrnem v Slovenijo, nekaj dni ali tednov so bili migranti glavna tema vseh medijev. Kar topli so se med seboj, kdo bo objavil bolj umazanega otroka, najbolj bradatega begunca ali z ruto pokrito žensko. A je zanimanje hitro uplahnilo, spremljali smo samo še podatke, koliko jih je vstopilo in izstopilo ta in ta dan iz Slovenije. Upam si trditi da 99,9 % Slovencev ni videlo begunca v živo. Želi pa se še enkrat zahvaliti vsem, ki so ljudem na njihovih migrantski ali begunski poti pomagali.

Slavoj Žižek je o migrantih in beguncih povedal: »Med begunci so tudi hudobni, nasilni, zabiti in nevarni.«

Sam se sprašujem, koliko jih je pri nas. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Liseč, pripravita naj se gospoda Jožef Horvat in Marko Ferluga.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik za dano besedo. Spoštovani državni sekretar s pomočnico, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Upam, da bom bolj resen od predhodnika, ki je pomotoma zašel v satirično oko tega Državnega zbora in se hotel delati norca tako iz slovenskih državljanov, predvsem pa iz predlagateljev posvetovalnega referenduma oziroma predloga za posvetovalnemu referendum, medtem ko sam zvesto sledi enemu in edinemu predsedniku Vlade, ki skoraj vsakodnevno prihaja z novimi protizakonitimi in neustavnimi predlogi v Državni zbor.

Pa da se vrnem. Danes smo kar nekajkrat slišali, kako smo končali z migrantsko oziroma begunsko krizo, kako zadnje tedne ta agenda ni več zanimiva in da bo stanje takšno, kot je bilo, nikoli več. Ampak, poglejmo pa dejstva, poglejmo raziskave, podatke, analize različnih mednarodnih institucij, ki so po mojem mnenju strokovnjaki za ukvarjanje predvsem z migrantskimi zadevami, ki se dogajajo predvsem v Aziji in predvsem v Afriki, in kakšne posledice ima to lahko za Evropo. Za evropski standard, za evropsko politiko, za evropsko ekonomijo pa nenazadnje tudi to, kar marsikoga zmoti, za neko vrednostno ovrednotenje evropskega

ozemlja. Poglejmo podatke, ki kažejo, da ne samo milijoni, ampak več milijonov, skoraj milijardo ljudi predvsem v Afriki čaka in upa, kdaj se bo odprla oziroma spet sprostila, verjetno pa predvsem, kdaj bodo spet spodbujeni k temu, da za njih Evropa postane nek raj. Kot je bila včasih za Slovence raj Švica, tako je za ljudi iz Afrike raj Evropa. Seveda lahko poslušamo o tem, kako je Amerika pripravljena sprejeti te migrante ali pa begunce, kakorkoli hočete. Ampak seveda, oni lahko to rečejo vedo, pa kakšna je razdalja iz Afrike v Ameriko ali pa iz Afrike v Evropo. Nihče ne govori o politiki Avstralije, ki pa tega ne govori, kako je pripravljena sprejeti, kajti imajo izkušnje, o katerih pa evropski mediji molčijo. Kaj so se avstralske vlade odločile – in po mojem mnenju na zelo krut način – po tistem, ko so bile prve ekipe migrantov s Kitajske, ko so začele prihajati ekipe ekonomskih migrantov iz drugih držav, kako so postavili ladje na svoje zunanje meje in kaj so te ladje de facto dokazano počele. Pa se svet ni zganil. Ni šlo za kršenje človekovih pravic, mednarodnih konvencij, njihove zakonodaje, ustave – naredili so red, na grozovit način, ampak so ga naredili. In ko se vsi bojimo, kdaj in kje bo spet začelo kaj goreti, kje bo počilo, če bi bila Evropa na začetku malo bolj trda, bi se izognili vsem tem tragedijam, ki se dogajajo na morju, ko begunci pa tudi migranti želijo priti v to obljubljeni deželo. Če bi se tam na morju vsa Evropa združila in bi rekli, točno vemo, kdo je lahko begunec in kdo je migrant in komu kaj pripada, se danes ne bi ukvarjali s to krizo, še več, ne bi razmišljali o novih valih, ki bodo prišli ne samo v Slovenijo, ampak na celotno ozemlje Evrope.

Vprašanje je tudi, kaj si Slovenija lahko privoščiti. Jaz sem drugi mandat v Državnem zboru, sicer je to kratko, štiri leta, ampak ko gledam, kakšni vse zakoni se sprejemajo, predvsem pa ta naš razkorak med teorijo in prakso, se sprašujem, kaj si lahko privoščimo. In da ne bo pomote, ja, lahko si privoščimo določen del beguncev. Lahko. Nujno potrebno je, da si ga privoščimo, ampak na drugi strani si lahko privoščimo ekonomske migrante brez dokumentov, rojeni 1. 1., vsi iz iste države, in jih veselo vabimo. Predstavniki stranke, ki ima program zelo podoben tistemu Hitlerjevemu programu nacionalsocializma, na majicah pa imajo podobe največjih svetovnih komunističnih klavcev, vabijo te ljudi, pri tem pa druge označujejo s ksenofobi in ne vem kakšnimi izrazi. In kaj si lahko privoščimo? Medtem ko se mladi ukvarjajo s tem, kje dobiti stanovanje, kje dobiti hišo, ko se, kot je prej kolega Grims povedal, starejše meče iz stanovanj, ta država išče privatne namestitve za ekonomske migrante. Meni ni problem, če tu pa tam kakšen državni objekt naredimo za begunce, ampak da migrante kar tako vabimo brez dokumentov v Slovenijo, se mi zdi pa nespoštljivo predvsem do Slovencev in do našega pravnega reda. Še bolj je čudno, da pri vseh teh debatah v Državnem zboru in tudi drugje lahko izražamo le eno

spoštovanje, to je spoštovanje do državnega sekretarja na Ministrstvu za notranje zadeve, ki se mi zdi, da edini v tej vladi sploh razume, kaj je begunska kriza, kaj je migrantska kriza, na drugi strani pa poslušamo off the record priznanja različnih državnih uradnikov, kako ne želijo biti v bližini, ko sta na istem mestu ministrica za notranje zadeve in ministrica za obrambo. In če ima Vlada tak problem, da mora potem očitno nek državni sekretar, na srečo z znanjem, reševati medosebne konflikte dveh ministric, imamo vsi skupaj velik problem, ki pa se posredno dotika migrantske in ekonomske krize. Še več, poslušali smo skromne obljube teh dveh ministric, kako Slovenija lahko na dan sprejme 50 ljudi, ki bodo prečkali mejo, potem je bila ta številka 200, 500, 5 tisoč in tako naprej. Skratka, govorimo o dveh ministricah, ki očitno se ali ne zavedata, kaj se dogaja v Evropi in po svetu, ker sta obremenjeni z lastnimi komunikacijskimi šumi.

Kvote. Tako vas je strah pred kvotami. Pa poglejte primer Avstrije, vlada sama sprejme, ne rabi niti vprašati državljanov, kar je po mojem mnenju najvišja stopnja demokracije, če ljudi vprašaš, kaj in kako si želijo, in še to je posvetovalni referendum. Vprašajte Poljake, Madžare, Čehi, Slovake. Vsi na čelu, očitno, z SDS kršimo mednarodne akte. Le-ta vlada, ki ima na čelu pravnik, ki je kršila schengenski red, pa nima nobenih problemov s kršenjem, ampak drugim pa že kar naprej pove, da kršijo takšne in drugačne zadeve. Zakaj so potem ostale evropske države oziroma večina evropskih držav za vas neproblematične, problematičen pa je SDS? Niso problematični, pa jih bom še enkrat naštel, Avstrijci, Madžari, Čehi, Poljaki, Slovaki. Za primer. Kakšna vlada je na Slovaškem? Popolnoma leva vlada. In kaj je naredila? To, kar predlaga SDS, ki predlaga referendum, pa še to posvetovalni, je milina, če gledamo s političnega stališča. Ne bom se ukvarjal s tem, danes je bilo rečeno, koliko naj bi referendum stal, ampak se spomnim tistega amandmaja s strani vlade pet pred dvanajsto, ko za določene predloge ni bilo niti evra, oni pa takole milijonček, dva milijončka, več milijončkov za reševanje ne begunske, ampak za migrantske krize. Pa ni problem. Ko pa želim vprašati ljudi na referendumu glede migrantske krize, pa je to problem. In to govorijo predstavniki SMC, ki se zavedajo, da imajo v sami koalicijski pogodbi razprave o referendumu. Primer. Drugi blok Nuklearne elektrarne Krško, ljudi boste to vprašali, če boste sploh imeli seveda pogum, na referendumu. Tam pa ne bo problem, ko bomo odločali o več milijardni investiciji, boste ljudi vprašali na referendumu, a tukaj so trije milijoni problem? In to govori ta ista vlada, ki bo v naslednjih dneh, tednih takole dala 50 milijonov za reševanje dveh propadlih tajkunskih bank. Tri milijone za demokracijo je problem, 50 milijonov za tajkune iz bližnjih vrst pa ni problem! Zanimiva finančna matematika, čeprav verjamem, da je tukaj zadaj

ključen en moment – strah pred voljo lastnih državljanov. To se je lepo pokazalo pri zadnjem referendumu, ki ga še vedno ne spoštujete kot izid, ker je pač tisti, ki so bili na vaši strani, šlo premalo na referendum. To isto, kot da bi SDS rekel, premalo naših članov in simpatizerjev je šlo na volitve, zato ste zmagali. Ampak ljudje so šli in so tudi s svojo neudeležbo povedali in dali svojo podporo ali nepodporo. Pa ste podporo državljanov štiri mesece nazaj z lahkoto povozili, brez problemov. Ustava; mah, kaj bi s to ustavo! Dokler je predsednik Vlade, wannabe najpomembnejši ustavni sodniki v Sloveniji, se Ustava lahko krši, ne glede na področje, ki si ga privoščite. Pošljite poslanca, protiustavno zakon, fiskalno pravilo, v neskladju z ustavo, včeraj smo imeli debato, kako kršite Ustavo in nobenemu nič. Tukaj pa že problematizirate, kako bo nekaj protiustavno. Jaz upam poslanci koalicije, da niste kar naenkrat in zakonodajna veja oblasti in sodniki, čeprav morda kakšen sodnik iz stranke SMC ima željo, da bo nekoč ustavni sodnik oziroma ustavna sodnica ali pa da bo Ustavno sodišče sto procentno po vaši meri, ker očitno dva ali trije ustavni sodniki ta stolp v Pisi preveč uravnotežijo.

Spoštovani, ko govorite o kršenju mednarodnih aktov, poglejte primere tričetrt evropskih držav. Ko pa govorite o tem, kako naj bi se kršila ustava, pa se poglejte v ogledalo en dan nazaj, pa vam bo vse jasno.

Predstavniki SMC je rekel: »Ni potrebe po ukrepih.« Fino, čiči in čakaj pa čakaj na druge, ki so že izvedeli ukrepe, za katere mi želimo demokratično referendum, za vas pa ni potrebe. Seveda, potem ko jih predlaga SDS, jih zavrnete, čez tri mesece pridete pa z istimi ukrepi. Sicer pa o resnosti SMC govori že dejstvo, ki mu bomo priča drug teden, kjer so si poslanci v torek že rezervirali dopuste, zato je predsednik Državnega zbora mimo letnega plana dela sklical tako redno kot izredno sejo za ponedeljek, da ne bodo ubogi poslanci za kakšen dan bili brez načrtovanega dopusta, kar bo verjetno prvič, vsaj odkar sem jaz v 10 letih v Državnem zboru, da se bo to zgodilo. Sam pa se spomnim, misli, da je bilo leta 2006, ko je bilo 16. julija, kljub temu, da so bile parlamentarne počitnice, že polno rezerviranih dopustov, ljudje, ki so bili na poti v Zagreb na letališče so obrnili avtov in prišli nazaj na zasedanje Državnega zbora. Ampak ta vlada in ta koalicija si lahko dovolijo kršitev mednarodnih aktov, lastne ustave, lastnih zakonov, lastnega plana dela, ampak to očitajo drugemu. V teoriji očitata drugemu, v praksi pa delate sami. In to je ta ista vlada, ki je ilegalno čez mejo spustila pol milijona ljudi, ki bo slej ko prej za to tudi odgovarjala. Zato SMC nima problemov, probleme pa napoveduj nekemu, ki želi v skladu z zakonom imeti posvetovali referendum.

In še enkrat, gre za posvetovalni referendum. In drugič, ne gre za zaprtje mej, kot je eden poslanec prej v stališču želel sporočiti, kako smo ksenofobi, nobenega ne bomo

spustili. In še enkrat: Ja, begunci. Za vse ostalo pa obstajajo zakoni in mi želimo najprej poskrbeti za Slovence, potem za begunce, potem pa so na vrsti vsi ostali. Desus je rekel, da gre za politično potezo. Ja, dobro jutro, spoštovani! Če ste kdaj slišali za pojme vlada, koalicija, Državni zbor – to je politika. Če se gresta dve branjevki na kmečki tržnici debato o politiki, to ni politična poteza, ampak v Državnem zboru pa je prav, da imamo tudi politične poteze, ki so podkrepljene z vsebino. In predlog akat je vsebinski in politični akt, tako da spoštovane poslance Desusa prosim, da hodijo v Državni zbor z nepolitičnimi temami, ker očitno jim politične teme ne dišijo. Rekli so, znesek za referendum porabiti drugače. To se oglašava Desus. Kolikšne so povprečne pokojnine v Sloveniji in kaj je Desus za njih naredil? Če je tri milijone problem tukaj, potem predlagam, da takoj jutri predlagajo povišanje pokojnin za 10 %, pa da vidimo te junake, ki imajo problem s tem, ko se gremo v Državnem zboru politiko.

Za Združeno levico, še enkrat rečeno, škoda izgubljati besede. Lahko jih vprašamo po teh njihovih namerah, vabljenju beguncev in migrantov. Koliko beguncev so kolegi, ki nimajo časa razpravljati, ker povedo stališče poslanske skupine, ozmerjajo vse drugačemisleče z različnimi žaljivkami, potem pa pobegnejo iz dvorane. To se dogaja skoraj pri vseh točkah, ki jim niso všeč, ker nimajo poguma, oblatijo, užalijo in pobegnejo. Pa bi jih vprašal, koliko beguncev ste dejansko pripravljene kolegi iz Poslanske skupine Združena levica sprejeti v vaše domove, kajti saj veste, Vlada išče zasebne namestitve za migrante. Jaz vas sprašujem, koliko ste pripravljene sprejeti beguncev. Verjetno se bo državni sekretar strinjal, da s strani vsaj vidnih funkcionarjev Združene levice ni dobil nobene želje po tem, da bi koga sprejeli, kajti očitno imajo preveč časa in raje hodijo na proteste v prvih vrstah z jeklenimi palicami se boriti, ko je pa treba dejansko pokazati sočutje, pa teh junakov ni v bližino.

Skratka, da zaključim. Gre za poponoma legitimen in legalen predlog Poslanske skupine SDS, ki pa ga boste očitno na stališču poslanskih skupin zavrnili, kajti de facto vas je strah pred voljo slovenskih državljanov in državljanek. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marko Ferluga. Pripravita se naj gospoda Jani Möderndorfer in dr. Mitja Horvat.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Lep pozdrav tudi z moje strani!

Spet govorimo mi SMC, ki želimo samo slabo tej prelepi državi in ja, bomo odgovarjali o vseh naših dejanjih, če ne prej, pač na volitvah, saj to vi veste in to je itak znana zadeva. Kar se tiče predlaganja, vsak ima pravico predlagati od referenduma do zakonov, to tudi sami dobro veste, tako da tukaj imate vso legitimno pravico,

mi pač imamo svoje mnenje in dovolite mi, da vam nekaj povem o tem.

Torej, enkrat nam paše, da smo del Evropske unije in da sprejemamo del njihovih predpisov, enkrat pa nam ne paše. To je pač odvisno od situacije, od politične struje, od ne vem česa, od vremena ali kakorkoli že. Dejstva so pa taka. Zakonsko določanje kvot za sprejem prošelj za mednarodno zaščito je namreč v nasprotju z ženevsko konvencijo o zaščiti beguncev in dublinsko uredbo. Dalje. Država je po navedenih predpisih dolžna obravnavati vsako vloženo prošnjo za azil. Dejstvo. Trenutno nastanjenih migrantov pri nas je 368 in 13 ima doslej priznan status beguncev. Ob 500 tisočih se jaz sprašujem, kakšen je to velikanski problem. Ampak gremo dalje. Vlada, ta vlada je ne glede na različne poglede mojih sodelavcev iz drugih strank ta migrantski tok uspešno obvladala. Seveda lahko debatiramo, kako uspešno, ne manj, več, srednje, neuspešno, kakorkoli že, to je sicer stvar videnja, interpretacije oziroma tudi politične všečnosti. Dejstvo, ki ga je tudi potrebno omeniti, je, da je bilo za te zadeve, se pravi, govorimo o migrantih in tej migrantski problematiki, danih ničkoliko iniciativ s strani Ministrstva za notranje zadeve, ministrice po sestankih z notranjimi ministri, bila je dana tudi iniciativa za Zahodni Balkan, ki je bila dobro sprejeta, in če samo od teh naštetih povem še to, da je bila najbolj odmevna ta Cerarjeva iniciativa za ustavitev toka migrantov na makedonsko-grški meji. Zdaj, bomo rekli, tukaj je vedno vprašanje debate, kdo si česa lasti ali ne lasti, kdo je komu kaj prevzemal, ampak to so neki fakti, ki nekako zdaj kažejo na ta umiritev toka.

Še eno od takih zelo pomembnih dejstev, ki jih včasih pozabimo, je to, da velika večina v Sloveniji ni občutila tega polmilijskega toka ljudi. Če pa želimo iskati vse, kar je bilo narobe, pa to ni nobene panike, to bomo vedno našli, to nekateri tudi zelo uspešno počenajajo in iščejo.

Če se vrnem samo na en majhen detajl. V Logatcu je bil tak velik problem z nastanitvijo in vsem skupaj, če pa pogledate malo medije, se na veliko hvalijo, kako občani in migranti skupaj sodelujejo, igrajo nogomet, skupaj delajo neke projekte in tako dalje in tako dalje. Jaz se samo sprašujem, zakaj so te scene potrebne, da se hrani nek strah, neka nestrpnost, neko nerazumevanje med ljudmi. To je zelo enostavno narediti. Mi politiki pa bi se morali odgovorno, strpno in racionalno obnašati tudi in predvsem v tej begunski zadevi pa še v drugih zadevah. Ampak to je brez veze, da vam moraliziramo, pač vsak pozna svojo odgovornost. Sicer pa bodo vedno eni iskali, kaj je narobe in slabo, ne pa to, kako bi lahko skupaj kar naredili in počeli.

Slovenija je glede na svoje zmožnosti in resurse, jaz mislim, da je pokazala neko visoko stopnjo odgovornosti, humanitarnosti in predanosti do teh ljudi, beguncev, ki jih vse prevečkrat imamo kot neke številke in neko

statistiko, in seveda do odnosa do Evropske unije in v končni fazi tudi do celotne te problematike, migracijske, ki je bila zdaj v svetu. Če govorimo o referendumu, vedno govorimo o stroških, jaz se pa tudi sprašujem, ali je to res tako zelo nujno potrebno. Zdaj, kar se tiče sredstev za begunce, ja, so bila pridobljena, ampak je treba tudi povedati, da so bila pridobljena iz sredstev Evropske unije. O migracijah smo imeli nič koliko odborov, sej, izrednih sej in ta tendenca se bo verjetno nadaljevala. Jaz pa ne bi bežal od tega dejstva, da kakor koli si želimo ali pa ne želimo, je bila ta problematika s strani vlade adekvatno, saj to je zdaj stvar spet pogledov, z druge strani mi bodo kolegi zagotovo oponirali, da ni bila dobra in tako levo desno, ampak dejstvo je, da večina prebivalstva ni občutila tega vsega skupaj. In jaz sem vedno odprt do vseh demokratičnih pobud, vi imate svojo možnost in to pobudo. Na žalost z mojega stališča, z vidika tudi stranke SMC, jaz mislim, da ta pobuda o referendumu v temu trenutku ne bi smela biti tako zelo nujna in zelo potrebna, ker je ta stvar, se pravi tega migrantskega toka, se nekako umirila, ljudje so nekako zaznali, da je ta situacija nekako umirjena. Jaz upam, da se bo tudi nadaljevala v temu trendu. Vlada pa ima vse vzvode in vse moči, da bo znala ukrepati in jasno je tudi opredeljeno, kakšno število ljudi se bo prevzelo in se prevzema, in tudi da se ne bo šlo izven tega, kar lahko Slovenija nudi in da.

Žal sem proti temu referendumu. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Repliko ima gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik.

Kolega Marko, ki ima vedno takšne zelo lepe razprave, je rekel, da eni vidimo samo slabo in smo vedno proti. Ne, v Poslanski skupini SDS tudi kaj pohvalimo, je pa res, da mediji tega ne opazijo. In nismo vedno proti, vsaj polovica zakonov in zadev v Državnem zboru je soglasno potrjenih, torej smo tudi za. In še več, tudi predlagamo. Na področju migrantske krize smo predlagali določene zadeve, ki ste jih zavrnili, s trimesečnim oziroma polletnim zamikom pa iste ali zelo zelo podobne ukrepe sprejeli. Tako da ne vidimo samo slabo, vidimo tudi dobro, tudi pohvalimo; od državnega sekretarja, če želite prej, pa do verjetno kaj drugega. In nismo vedno proti. Problem pa imate vi, ker ste vedno proti našim predlogom in ukrepom. Včeraj sem vam rekel, kako je predsednik Vlade nesrečen, ker kot pravnik ne spoštuje odločbe Ustavnega sodišča. In ker je predsednik Vlade nesrečen, so potem nesrečni ministri, ker imajo nesrečnega predsednika Vlade. Potem so nesrečni uradniki, ki pripravljajo slabe zakone. Potem ste nesrečni vi, ki morate te slabe ukrepe in zakone pomagati spraviti čez sito Državnega zbora. In zaradi vaših potez je nenazadnje nesrečna tudi opozicija, ki mora tako vam in slovenski javnosti predočiti dokaze,

da so vaši ukrepi slabi. Zatorej, že včeraj sem rekel, pomagajmo predsedniku Vlade s kakšnim lepim ukrepom, kot je tudi to, da na referendumu ljudi vprašamo, kaj si mislijo, in bomo vsaj kakšen dan vsi skupaj srečni in bo morda tudi predsednik Vlade odšel drug teden kamorkoli na dopust srečen. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagateljev mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Gospod Ferluga je tako lepo prosil, da malo obrazložim nekaj stvari, pa jaz rad ustrezem, če je komu treba osvežiti spomin in malo postaviti stvari v pravo luč. Naj tole uslugo vam začnem s spominom na nastop vašega poslanskega kolega Zorčiča. Ko sva bila pred nekaj tedni na Televiziji Slovenija – posnetek si lahko ogledate –, sem mu povedal, da vse to, kar danes počne slovenska vlada, sem vam osebno predlagal že lansko poletje. In potem ste to prejeli še v pisni obliki, kajti to je kot uradno stališče SDS pisno poslal predsednik SDS Janez Janša v dopisu predsedniku Vlade gospodu dr. Cerarju. Veste, kakšen je bil odgovor gospoda Zorčiča na to? Povedal je tisto ključno resnico, ki je bistvena za razumevanje, kako smo se lahko znašli v takem šmornu in toliko škode naredili, da je, kot je. Povedal je: "Ja, gospod Grims, vi ste mogoče res o tem govorili že lanskega avgusta, ampak takrat so bili begunci še daleč, mi smo bili pa na dopustih." In imam občutek, da ste spet na dopustih. Kajne? Kajti zdajle, gospe in gospodje, se je treba pripraviti za stvari, ki prihajajo, in stvari bo treba urediti čisto drugače, tako kot jih ureja Višegrajska skupina, ki bi si jo morali vzeti za zgled. Mimogrede, rekli ste: "Ja, ponujamo vam sodelovanje." A, bežite, no, bežite! Kaj pa celo lansko jesen, ko smo vam ponujali mi sodelovanje, pa smo vam predlagali točno, kaj je treba narediti, ste se pa norca delali in glasovali proti. Pa ko sem predlagal v parlamentu samo tri mesece nazaj sodelovanje z Višegrajsko skupino povezovanje, ste glasovali proti, tudi vi osebno! Toliko o tem vašem silnem "sodelovanju". Potem, ko je pa zadeva bila že zakurjena do neba, je bil pa en zelo zanimiv dogodek, da me je predsednik stranke Janez Janša poslal, da sem ga nadomeščal na Svetu za nacionalno varnost, ki ga, kot veste, vodi predsednik Vlade, tam so vsi ministri, direktor Sove, direktor generalštaba, predsednik države pride in tudi predsednik parlamenta. In na moje velikansko presenečenje, kako je potem to tam izgledalo, sem kot gost dobil posebno besedo že takoj v uvodu, samo predsednik države je govoril pred mano. Zanimivo, kajne. In potem, ne boste verjeli, se je vse tisto res začelo že uresničevati, o čemer smo govorili. In takrat sem za hip celo upal, da smo res blizu konsenza. In trdim, da smo tudi bili. In ta bi bil nujen, ker gre za vprašanje usode Slovenije in tudi usode

Evrope, ampak nas mora najprej zanimati Slovenija. Vendar je to veljalo samo do tiste seje v Državnem zboru, ko je amandma, po katerem nihče, ki bi vstopil v Slovenijo preko druge države Evropske unije, ki so seveda vse varne države, ne bi mogel v Sloveniji več zaprositi za azil, ker je to čista zloraba mednarodnih predpisov, in to vsi dobro veste. Ve pa tudi dr. Cerar, ki je, mimogrede, avtor tega amandmaja, in ga je prišla ministrica za notranje zadeve predlagat v parlament, ste ga na odboru podprli, na seji Državnega zbora, ob tem ko ga je ministrica še 20 minut zagovarjala, in to dobro, argumentirano, ste pa vsi proti glasovali. In zdaj mi govorite o sodelovanju pri takih zadevah. Vtaknite si tako sodelovanje s svoje strani za klobuk! Mi smo, ja, za pošteno sodelovanje, vendar ne vidimo nekega verodostojnega partnerja za to. Vi lastne vlade ne podpirate, raje nasedate na levičarske fore pa na demagogijo, da boste v levih časopisih pa na levih televizijah fini, multikulti. Kajne? A veste, kaj je multikulti – Pariz je bil multikulti, Köln je bil multikulti, Bruselj je bil multikulti in še bo multikulti v Evropi, nič bati, v takšnih evropski politiki, kot smo ji zdaj priča.

Kar mi ponujamo pri vprašanju referendumu, ni nič drugega kot nek vzvod, na katerega bi se lahko vlada in vladajoči oprli, da bi bolj učinkovito zagovarjali interese države Slovenije tudi navzven. Kajti verjemite, da te norosti še dolgo ne bo konec. Jaz se najbolj bojim tega, da tega nikoli ne bo konca in da se bo Evropa razletela, ker tega nikoli ne bo vzdržala. Zdaj pravite, toka ni več, ja, seveda, dol se res dogaja tisto, kar smo vam že lani predlagali mi pa ste se takrat norca delali in danes to prodajate kot veliki dosežek gospoda predsednika Vlade. Ampak problem je, da ni nujno, da tudi to vzdrži. Oni, še enkrat vam povem, če ste preslišali na začetku, imajo zdaj volitve, tam je bilo nekaj hudih napak s strani vladajoče stranke, predvsem njihov predsednik države, ki je tudi iz te stranke, jim je po domače rečeno eno zelo čudno zadevo naredil in lahko se zgodi, da izgubijo volitve. Levičarji pa že napovedujejo, da bodo potem znova odprli meje, to so celo pisno dali, lahko preverite, če meni ne verjamete. In kaj bo potem? Takrat bo pa konec spet velikih besed. In zato pravim, da se je zdaj treba na te stvari pripravljati. Tudi če se to ne zgodi, sta tukaj vsaj dva razloga, zaradi česar je ta referendum nujen. Prvi je nikakršna evropska politika, Evropa sploh politike nima. Evropa po maksimi Churchilla, da obstaja samo tista država, samo tista mednarodna skupnost, ki brani svoje meje, sploh ne obstaja v temu trenutku. In to je problem. Kaj se bo dogajalo? Tudi če ta meja dol vzdrži, še naprej se bo večal tok preko drugih kanalov, ali preko Italije ali preko kakšne druge države, saj niti ni pomembno, ampak vsekakor dotok v Evropo bo. Kaj bo Evropa počela? Pri takšnem paktu, kot ga je sklenila z Erdoganom, bo tja dostavljala ene in dobivala nazaj druge in te bo dobivala

legalno. In potem jih bo prisilno razvažala po Evropi, bo rekla kvote. In te že veljajo za Slovenijo. In tukaj bi mi morali reči, dosti, če vam to ni jasno. Me zelo zanima, kdaj boste to rekli, kajti tega ne bo pa nikoli konec, to mi pa lahko verjamete, pa zapišite, kaj sem zdaj rekel. Kajti, kaj? Zmerja bo prihajal nov val, zmeraj se bo ene poslalo nazaj pa se bo za to legalno dobilo druge in potem se bo reklo, ja ene države so že bolj obremenjene, zdaj bom pa še manj obremenjene. Če mislite, da je to samo moja domisljica, pojdite pogledati, kaj je še prejšnji teden napovedala Evropska komisija, če kdo od vladajočih tega ni opazil. Jaz ne vem, da zmeraj samo jaz to opazim v tej državi. Kaj je napovedala Evropska komisija? Da bo bistveno bolj obremenila v okviru obveznega sprejema iz naslova kvot tiste države, ki doslej še niso sprejele tako velikega števila migrantov. Dobrodošli! Ali je kdo prepoznal Slovenijo v temu stavku? Vam je zdaj jasno o čem govorim? In če se boste hoteli temu upreti, ker verjemite, da Evropa, ki ne zna drugače ventila potegniti, bo na koncu eksplodirana in bo posiljevala vse živo s čedalje večjimi kvotami in to bo šlo v nedogled. In ne mi govoriti, saj vsak mesec bo prišlo samo po 50. Aja, to je potem tisto kuhanje žabe – če bi jih naenkrat prišlo 500, bi vsi rekli joj, če jih pa pride po 50, potem pa ni tako hudo. In kaj če to traja toliko in toliko število let? Veste, to so pa stroški. Bom zdaj za hip pustil varnost. Prej ste govorili nekaj o stroških. Pa ne me zafkavati, 3 milijone bi stal referendum, ste rekli. Dajte no, kaj pa je Vlada zagotovila v proračunu Republike Slovenije za letošnje leto samo v enem letu za migrante, 123 milijonov. To je pa drobiž ali kaj? To je več kot tridesetkrat več, če slučajno znate računati. Ampak, gospe in gospodje pravite, to je iz Evrope. Ja, čakajte, kdo pa Evropo plačuje? Saj ji tudi mi pošiljamo denar, to je okoli ovinka naš denar! Pa tako ni ves iz Evrope, še polovica tega ni iz Evrope. In tako lahko na koncu ugotovimo, da je šlo čez 100 milijonov evrov neposredno proračunskega denarja za migrante, zraven pa ni denarja za pomoč ljudem, za stvari, ki se dogajajo, ki sem jih malo prej povedal. Pojdite na internet, saj je vse na internetu, če mislite, da jih hočete preveriti. Dobro veste ne samo, da je to resnica, ampak da je to samo vrh ledene gore. Tega je ogromno. V Sloveniji imamo ogromno socialnih problemov. In tem ljudem bi mi moral najprej pomagati. »Slovenija je pravna in socialna država«, če citiram 2. člen Ustave Republike Slovenije. Ali pa mi upate še v oči gledati pa reči, da je Slovenija socialna država? Je figo. Ni. Slovenija je država, v kateri ta hip, v prejšnjih dneh mečejo na cesto mater z dvema otrokoma, najemajo pa stanovanja za migrante. To pa bo država plačala, to pa ni nobenega problema. A mater z dvema otrokoma se vrže na cesto? Pa vaša vlada je tako mimogrede. Brali smo, kako so zaplenili celo medicinsko opremo bolniku, ki ima krvnega raka. Je prišel rubežnik, mu je vse pobral, z aparati vred. Za to pa ni denarja,

ampak stanovanja za migrante bomo pa najemali, to pa bo Vlada plačala. In to je socialna država. Pa ne se zafkavati, no.

Tisto, kar je problem, je to, da ne Evropa in žal v tem trenutku ne slovenska vlada nima več razsodnosti, sploh enega razumevanja za temeljne vrednote, na katerih je bila ta Evropa zgrajena – na pomoči svojemu bližnjemu, na tem, da se poskrbi za blaginjo vseh ljudi, da se pomaga tistemu, ki je pomoči potreben. Ampak seveda, vsaka država mora najprej to storiti pri sebi, potem gre šele lahko pomagati drugim. Ampak potem je treba pomagati na način, ki je učinkovit, ki je razumen, ne da povzročiš nove težave in nove stroške. In razumna pomoč ljudem na Bližnjem vzhodu ali pa v Afriki, če želite, je pomoč, ki bi pripeljala do učinkovite ekonomije, vzpostavitev varnosti in učinkovite ekonomije, ampak tam, ne pa z uvažanjem teh ljudi na silo sem. To je neumnost najvišje kategorije, za katero se skriva čisto nekaj drugega. Spomnite se od začetka, kakšne pravljice in neumnosti smo poslušali, da bo to dalo nov ekonomski zagon Evropi. Danes pa vsi z Nemčijo načelu priznavajo, da bo to naredilo tako krizo, kot je Evropa še ni videla. Takrat, ko sem jaz to govoril, lansko jesen in že spomladi sem to povedal na televiziji, sem bil pa nazmerjan, je bilo rečeno, kaj že, da sem vse, samo človek ne, ne bom našteval, se je prej že en kolega tam čez pomatral, pa en del tega naštel. To, gospe in gospodje, je pa tisto, s čimer bi se vi morali ukvarjati, ker ste oblast. Pa pravite, smo za sodelovanje. Saj vam ponujamo sodelovanje, samo vi zavrnete karkoli iz čistega političnega prestiža, nekaj iz računice, nekaj pa iz naivnosti. Politična računica je v tistem, kar je imela Mladina na naslovnici »Dobrodošlih 50 tisoč novih državljanov« ob naivni predpostavki, da bodo to njihovi volivci. Taki, ki prihajajo, bodo take, ki so to pisali, metali iz stolpnic dol, če pogledam, kaj se dogaja na Bližnjem vzhodu, ne pa, da bodo njihovi volivci, ampak to jim očitno še ni prišlo na misel. Druga stvar, ki pa je, je pa koliko in na katerih nivojih to stane. To stane najprej materialno, konkretno 123 milijonov denarja davkoplačevalcev iz proračuna. Stane potencialno, se pravi vse tisto, kar je bilo izgubljenih poslovnih priložnosti zaradi vsega, kar se je dogajalo, je tudi strošek te zgodbe. In za ta strošek bi lahko še in še družin živelo leta in leta tam nekje na Bližnjem vzhodu, pa tukaj ne bi bilo nobenih varnostnih, ne socialnih ne nobenih drugih problemov. Če bi seveda vlade, na čelu z našo, ravnale razumno, pa tega nočejo slišati. Potem bi bilo pa treba malo rokave zavihat in dati nekaj več sredstev za oboroževanje, poskrbeti za red, varnost in mir tam, od koder ti ljudje prihajajo ali pa vsaj izpostaviti neka varna območja, in seveda tam poskrbeti tudi za delujočo ekonomijo, pa tudi za vse drugo, kar sestavlja neko normalno državo. Je pa bolj fletno – malo plačaš z denarjem davkoplačevalcev, malo se fotografiraš tam pa rečeš: Kako sem jaz multikulti! Če pa kje počī,

ah, to so bili pa neki skrajneži, to pa ni problem. Oprostite, vsi tisti, ki so zagovarjali politiko odprtih meja, so odgovorni za vsak zločin, ki je zgodil na evropskih tleh v tem obdobju, od individualnih do tistih masovnih terorističnih dejanj, najhujših. Odgovorni so za taharrush gameo, odgovorni so še za tisoče drugih primerov, o katerih smo lahko brali, od tistega desetletnega posiljenega fantka na kopališču na Dunaju. In poglej zanimivost, o tem in o vseh drugih primerih, celot taharrush gameo, kjer je bilo tisoč žrtev in nad deset tisoč storilcev, so mediji molčali cele tedne. Na internetu so bili že posnetki, so se tisti hvalili: »Poglejte, kako smo jo na tla zbili in je bila vsak krvava, juhuhu, kakšni frajerji smo!« Take posnetke imate na internetu. To je multikulti. Potem šele so začeli malo uradni mediji o tem poročati in potem šele so se zganili organi pregona in nekaj dali od sebe. Zanimivo, tajne službe so pa 14 dni vnaprej vedele, kaj se bo zgodilo. Nihče ni s prstom mignil. To je pa moderna multikulti Evropa ob taki oblasti, kot jo imamo. In potem se čudite, kaj se dogaja. Tako ravnanje seveda potem pripelje do skrajnosti. Ena skrajnost rojeva drugo. Ali si kdo to želi? Imeli smo že v Sloveniji primer na Kotnikovi, zakrinkani tipi so stali s palicam v rokah in še s čim drugim pripravljeni na nasilje. Še vedno čakam, kaj bo pokazala preiskava v tem primeru. Ne vem, ali bom to kdaj dočakal ali ne bom. Napovedano je bilo. Tisto, kar je pač problem, so razlike v besedah in dejanjih. Kdor mi govori, da ne bo za referendum, naj hkrati še v isti sapi pove, koliko migrantov bo k sebi na dom vzel. Saj Vlada itak ponuja najem, pa najbrž ne bo problemov. To je približno tako, kot je tisti aktivizem ali tiste skupine 571 novinarjev ali pa tistih preklemansko predobro preplačanih samozvanih borcev za enakost in proti izključevanju v raznih nevladnih organizacijah, ki vse seveda visijo ko pijavke na denarju davkoplačevalcev in vpijejo o tem, kako zahtevajo politiko odprtih vrat in kdor drugače reče karkoli, pa tudi če omeni samo varnost, je pa ksenofob pa ne vem kaj. To smo že sedajle poslušali v tem parlamentu. Pa dajte, no. Ko je bilo treba dati stanovanja migrantom, koliko se jih je javilo. Nič. 11 v celi Sloveniji. Kje so bili vsi tisti čvekači, tudi ti, ki so danes že tukaj gremeli o ksenofobiji, pa ne vem čem? Tega pa ni. To je pa razlika, nepremostljiva, v nebo vpijoča razlika med besedami in dejanji. In ko se bomo enkrat začeli odkrito pogovarjati, brez leporečja, brez traparij, takrat se bomo pa pogovarjali o tem, kaj je v resnici problem. Potem tudi do rešitev ne bo problema priti, in to s konsenzom. Dokler se pa govori eno, dela pa popolnoma nasprotno, toliko časa pa seveda enostavno ni mogoče doseči enega pametnega konsenza, saj se še pogovarjati normalno ne da. Krasen dokaz za to je zdajle ta dvorana – govorim samim praznim stolom. Govorim pa o zadevi, ki je do tega trenutka stala Republiko Slovenijo 123 milijonov evrov plus še vse tiste posredne prikrite stroške zraven, ki so ogromni,

zaradi česar so mnoge službe: vojska, policija na prvem mestu, pa Civilna zaščita in še vsi drugi, ki so sodelovali v teh aktivnostih, delali do konca in preko svojih zmogljivosti, pa jim je za to komaj kdo pošteno hvala rekel, kaj šele, da bi bili ustrezno nagrajani. Ampak kar je najhujše, ob tem, ko živimo v državi, kjer se na cesto meče iz lastnih stanovanj matere z otroki, kjer se na cesto meče iz lastnih stanovanj ljudi, ki so zboleli, ki ne morejo pač iz objektivnih razlogov poskrbeti sami zase. Ampak to državo baš brigal! Važno je, da najame stanovanja za migrante. Oprostite, gospe in gospodje, zdaj smo pa pri tistem, kaj sploh država je. Država je organizirano za to, da tiste, ki na njenem ozemlju živijo, tudi ustrezno zaščiti. Zaščiti njihove vrednote, zaščiti njihovo blaginjo, njihovo lastnino in seveda v prvi vrsti, da poskrbi za njihovo varnost. In ker je domovina dom, v katerem ljudje živijo, ima vsakdo pravico, da sam odloči, kdo in v kolikšnem številu v ta dom vstopi. In samo to mi predlagamo. Predlagamo referendum o tem, kolikšno število migrantov oziroma prosilcev za azil naj Slovenija sploh obravnava v prihodnjih letih. Torej, naj se to število drastično omeji. Tiste, ki pa se sklicujete na mednarodne pogodbe in podobno, pa vam svetujem, da ne berete člankov od ljudi, ki nikoli niso prišli do doktorata na pravo in njihovih traparij, ampak da pogledate neposredno v same dokumente in boste videli naslednje. Če bi se spoštovalo dublinski sporazum pa se drugo kar ureja to področje, potem bi vedeli, da nekdo, ki vstopi na ozemlje Evropske unije, je dolžen na prvi državi, na kateri vstopi, zaprositi za azil, če je do njega upravičen. In odločitev te države po dublinski pogodbi zavezuje vse ostale. To se pravi, ena odloči o vseh. Azilni šoping, da greš tja, kjer tebi paše, in prosiš to in greš tja, bom tam prošnjo dal, to, kar se v resnici dogaja pri teh zgodbah, je pravno nedopustno po evropski ureditvi. Šteje celo kot kriminal. To bi morali preganjati organi pregona, samo potem bi morali vlade, vključno z našo, preganjati. In se to seveda ne zgodi. Ampak kdo bo na koncu vse to plačal? Ljudje to plačujejo z vprašanjem blaginje in z vprašanjem varnosti. Če pa to traja dlje časa, imate pa perfektno primere v Evropi, ki si jih, upam, nihče ne želi na naših tleh. Poglejte, kaj se dogaja na Švedskem. Na Švedskem se sloj najvišje šolanih, najbogatejših podjetnikov masovno izseljuje iz Švedske, ker Švedska ni več varna država. To je država, v kateri se je število posilstev dvignilo za več kot tisoč 400 %, ne za 14 %, za tisoč 400 %. To je pa multikulti Švedska. Multikulti ni nič drugega kot izraz za totalen konflikt in spopad, ki je vsiljen, vsiljen pod krinko neke lažne človečnosti pa ne vem česa. Ampak enkrat bo o tem treba spregovoriti odkrito, gospe in gospodje! Verjamete, medkulturni dialog je bil pa tako definiran, in to v času naše vlade leta 2008, da je prva stvar, da prideš do rešitve, da stvari poimenuješ s pravim imenom. In jaz stvari poimenujem s pravim imenom in pričakujem, da bom vsaj nekoga

našel izven, poleg naše stranke in pa kakšnega še poleg nje, ki bi bil ustrezen sogovornik, predvsem v vladajoči koaliciji, da si upa stvari imenovati s pravim imenom. Kajti ne boste verjeli, ko dobiš kakšno interno pošto tako slučajno, kako se v Vladi pogovarjajo o teh stvareh, se pogovarjajo točno tako, kot vam jaz zdaj govorim, samo potem je treba biti pa fin, ko se gre v javnost, pa se stvari obrne, pa se uporablja druge izraze, pa se govori čisto kontra tistemu, kar so v resnici mislili, in kontra tistemu, kar se dela. Zato seveda Slovenija na ta način ne bo prišla nikamor. Prišla bo pa v velike težave, to pa verjemite. Edina realna prednost Slovenije je, da je v tem trenutku do tega trenutka še vedno bila sorazmerno varna država, ker so se ljudje čutili varne in so ljudje cenili in zato to še vedno je, zato so tudi zdaj ljudje pripravljeni k nam še priti na dopust. To je treba ohraniti. Ohraniti je pa treba tako, da ne glede na to, kaj drugi od nas pričakujejo in kaj nas drugi trepljajo po ramah ali pa kaj, sami odločamo o svoji usodi. Prvi pogoj za to, da lahko to dosežemo, pa je, da si upamo, da imamo toliko poguma ljudi vprašati, kaj oni v resnici želijo, kaj oni v resnici sprejemajo. In točno to mi predlagamo, posvetovalni referendum o tem, da se omeji, drastično omeji število migrantov oziroma azilantov, ki bi jih bila Slovenija pripravljena obravnavati. S tem ne bo kršen noben mednarodni predpis, kajti vsak od njih pride preko varne države, lahko tam zaprosi. V bistvu vsak, ki zaprosi v Sloveniji, dejansko že zlorablja predpise v taki obliki kot so, kajti vedno, razen če pride, ne vem, po zraku iz ene vojne države ali pa po morju, da priplava tamle do kopskega pristanišča, gre vedno preko ozemlja ene druge varne države, večina gre pa tako ali tako preko petih, sedmih ali pa desetih. In če potem šele v Sloveniji prosi za azil, je to čisto navadna zloraba pravice do azila. To ni to, da nekomu želimo nekaj odrekati, ampak želimo preprečiti zlorabo ene dobrine, ki je v zgodovini vedno veljala in ki smo jo tudi v Sloveniji vedno spoštovali. Saj, ko je šlo za spopade na Balkanu, v naši neposredni soseski ni bilo nobenega pomisleka. Sprejeli smo ženske, sprejeli smo otroke, sprejeli smo tiste, ki so bili dejansko begunci. In ko so se vrnili, smo za vse lepo poskrbeli in vse je bilo v redu. V tem primeru, vsi dobro veste, ne gre za begunce. Gre za ekonomske migrante, ki prihajajo večinoma ilegalno, poganja jih pa arabski denar, izgovor je pa vojna tam na Bližnjem vzhodu. Pravih beguncev pa praktično ni. Tiste, ki pa v Evropi so, in ti so iz Ukrajine, je pa Evropa v svojo večno sramoto, s častno izjemo Poljske, veliko večino teh zavrnila. V Sloveniji sicer takih primerov ni bilo, se pa to vidi iz ravnanja. Nekateri so stali tam zakrinkani in s palicami v rokah, za tiste, ki so preko petih, šestih, sedmih varnih držav prišli sem izsiljevat azilni šoping, kot se temu reče. Branili bi jih tudi s silo, kajne? Uporabljali bi nasilje. Ko je šlo pa za tiste begunce, prave begunce, pred vojno v Ukrajini,

tam pa ni nihče od teh stal. Jaz to lepo povem, kako se temu reče po domače, to je lažno sočutje in lažen humanizem. In ko bomo te stvari imenovali končno s pravim imenom, kot rečeno, do rešitve ne bo daleč. Do takrat pa potrebujemo ta referendum, da ohranimo Slovenijo, njene vrednote, njeno izročilo, njeno kulturo in njene kvalitete tudi za naslednje rodove.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Postopkovno, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovana gospa podpredsednica, hvala za besedo.

Jaz bi samo predlagal, da kolega Grimsa opomnite, naj ne zavaja javnosti v zvezi z mojimi besedami v oddaji na RTV Slovenija. Mogoče sem res uporabil besedo "dopust", da smo bili na dopustu, govoril sem pa o tem, da je bila avgusta turistična sezona in da takrat pač ne bi bilo primerno postavljati kakršnekoli ograje. Kolega Grims tega očitno ne razume ali noče razumeti, zato bi bilo prav, da se ga opomni in da pravzaprav predstavi tisto, kar se je dejansko v oddaji dogajalo.

Imam še en proceduralni predlog. Danes slišimo veliko, kako Vlada in ne vem kdo vse in v Evropski uniji odpirajo vrata ekonomskim migrantom, nezakonito. Jaz bi predlagal, da predlagatelj v obrazložitvi svojega predloga poda tudi določene podatke o tem, koliko je bilo ekonomskih migrantov spuščenih v preteklih letih v Republiko Slovenijo. Imam namreč podatek, da je bilo tega bistveno bistveno več, kot jih je danes. Vem samo za leto 2008 – veste, kateri čas je to – 2 tisoč 100, recimo, samo s Kosova v Republiko Slovenijo, leta 2009, ista zakonodaja, 3 tisoč 500. Pa bi predlagal, da predlagatelj pojasni to statistiko, pa mogoče pove tudi, zakaj ni takrat predlagal podobnega referenduma in omejil tega. Glede na to, da smo vendar bili na začetku ekonomske krize, da je bilo delovnih mest vse manj in manj, bi bilo mogoče takrat iz tega razloga bistveno bolj na mestu kot danes. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Samo trenutek. Ta drugi del je bil malce zloraba proceduralnega predloga, tako da prosim, da se držite proceduralnih predlogov. Zdaj dajem besedo za proceduralni predlog mag. Branku Grimsu.

Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Samo podprl bi kolega Zorčiča. Jaz tudi predlagam zdaj proceduralno, uradno, da zavrtite tisti posnetek tule na ekranih, pa še zvok vklopite, pa bomo videli, ali bo kdo drugače razumel njegove besede, kot sem jih jaz. Pa še javnost bi bila s tem zelo dobro seznanjena in mislim, da bi s tem tudi potem mnogo lažje razumeli bistvo te krize in kako smo se znašli v taki godlji, kot smo se.

Kar se pa njegovega drugega dela tiče, pa tudi tu proceduralno predlagam, da mu razložite razliko med tem, da se zlorablja ilegalne migracije za prikrite ekonomske migrante, po drugi strani pa da ima država pravico, seveda, da takrat, kadar je premalo določene delovne sile na razpolago, za izključno tista mesta ljudem da začasno dovoljenje, da opravljajo neka začasna dela, kar je najbolj normalno v vsaki državi in tudi v Sloveniji. Če tega ne bi bilo, nekatere panoge sploh ne bi mogle operirati. Ampak to dvoje mešati skupaj, seveda nima prav nobenega smisla. In gospod Zorčič, ki je odvetnik, torej ni prava neuka oseba, bi to moral zelo dobro vedeti oziroma to zelo dobro ve.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Tudi vam, drugi del proceduralnega je bila bolj kot razprava, tako da prosim, da se nekako v okviru razprave oziroma v okviru stališč pogovarjamo.

Sedaj pa dajem besedo gospe Anji Bah Žibert, pripravi naj se gospa Anita Koleča.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoča, ste me malo presenetili, ker je bilo prej kar nekaj napovedi, očitno danes nihče ne želi razpravljati. Najprej seveda hvala za besedo.

Danes je bilo nekaj po mojem zelo dobrih razprav. Pokazalo se je tudi, da smo na enih pomembnih zadevah na zelo različnih straneh, ampak prav je, da se pogovarjamo. Prav je, da se o tem pogovarjamo. Jaz iskreno upam, da gre samo za različne poglede, na različne načine, kako stvari mislite, da je prav, da se rešujejo. Se pa bojim, ker to pa je bilo kar slišano, da pa gre v temu sklopu tako imenovane migrantske problematike predvsem za ideološko temo. Kajti ne morem si drugače razlagati posameznih stališč, ki so bila na začetku dana. Mi smo govorili o migrantski krizi, govorili smo pa o neki ideološki temi, ki mislim, da včasih v zgodovini, če ne v Sloveniji pa vsaj drugod, je našla svoje mesto. Nenazadnje vsi dobro poznamo tudi resolucijo o obsodbi vseh totalitarizmov. Pri nas smo pa mogoče še korak predaleč, ampak slej kot prej bo tudi Slovenija to sprejela. Jaz mislim, da je pomembno, da pogledamo res stvari iz prave strani.

Rečeno je bilo, da migrantska kriza ni več problem in da vidimo, da se stvari umirjajo. Jaz mislim, da je to morda občutek nekaterih, ki stvari ali ne poznajo podrobneje ali pa namenoma tako govorijo. Dejstvo je, da je migrantska kriza še kako velik problem, in naj spomnim, da lanskega poletja, kakršnekoli so že bile razprave na posameznih televizijah, se enostavno s tem problemom nismo oziroma se Vlada ni ukvarjala v tisti dimenziji, ki bi se morala, kajti sama je povedala, da takšnih valov niso pričakovali, ne samo slovenska vlada, tudi kakšna druga. Torej, jaz samo opozarjam na to, da ti vali še prihajajo. Naj ob tem spomnim na obisk, točno teden dni nazaj je Državni zbor

obiskal predsednik odbora za varnost in obrambo Makedonije. V Državni zbor je prišel ravno in tudi zato, ker je želel nekako prikazati oziroma obrazložiti migrantski val in migrantski pritisk. Njegov poziv Sloveniji je bil naslednji, naj Slovenija vendarle poskrbi in sprejme zaostreno, restriktivno azilno zakonodajo in da naj v Slovenijo ne sme več nihče, ki prihaja iz varne ali evropske države. Opozoril je namreč, da če bo šlo tako naprej, bo cela Evropa postala Makedonija, sam pa je povedal, da enostavno ne zmorejo več in da nujno rabijo pomoč, da se te pomoči s strani Evrope veliko namenja Grčiji, njim pa pravzaprav nič. Njegovo sporočilo je bilo jasno in nedvoumno, dolgo na ta način ne bodo zdržali. Če Slovenija pri tem lahko pomaga in bi morala pomagati, oni pač menijo, da je ta pomoč premajhna – ne samo s strani Slovenije, tudi iz strani drugih držav.

V samem predlogu tako imenovanega Predloga za razpis posvetovalnega referendumu o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji smo predlagatelji podali svoja stališča, zakaj menimo, da je ta referendum potreben. Prej je bilo v enem od stališč, mislim da s strani Desusa rečeno, denar se naj porabi za kaj drugega, ne vem, za upokoјence in tako naprej. Se strinjam. Če bi prej ravnali drugače in bi sprejeli določene ukrepe, ki jih je predlagala tudi ministrica za notranje zadeve vaše vlade, mogoče takšnih ukrepov ne bi bilo treba. Se bom potem vrnila k tistim, ampak hkrati pa ne biti dvolični. V tem državnem zboru ste sprejemali zakon, ki je jermal spol, vedeli ste, da bodo ljudje reagirali, da so zbrali zadostno število podpisov v rekordnem času in smo imeli referendum. Tudi tisti denar bi lahko šel, spoštovani, za kak drug namen, če ne bi šli v koaliciji z glavo skozi zid. Kadar govorimo o nekih stališčih, bodimo le vendarle korektni in pogledimo vse stvari, ki se v Državnem zboru dogajajo.

Sicer pa jaz sama ne pristajam na to, koliko denarja gre za referendume in vse ostalo. To se mi zdijo takšne puhlice, kajti konec koncev potem dajmo ukiniti demokracijo, zaprimo vrta Državnega zbora pa bo še nekaj denarja ostalo. Gre za to pravico, ki jo imajo ostali državljani in državljani, in ta pravica gotovo je nad pravico nekoga drugega, ki pa v to državo, na primer, prihaja pod pretvezo, da je begunec, čeprav vsi vemo, da je migrant in to ekonomski. Tako da glede tega, mislim, da nima smisla razpravljati. Prej je bilo tudi res precej satirike v Državnem zboru s strani enega od poslancev SMC, jaz sem pač upala, da tudi on kdaj zmore eno resno razpravo, sicer pa je sam eden tistih, ki je 20 let prej na nekem drugem delovnem mestu bičal politiko, po njegovem mnenju pa v Državnem zboru itak sedi 90 idiotov, tudi to vse razumem, pa prenesem, ampak pri takšni temi se mi zdi pa, da je zelo pomembno, da je ta razprava resna, tudi zato, ker govorimo o resnih stvareh. Naj spomnim, zakaj menimo, da so te kvote še kako potrebne, ne gre, in še enkrat povem, ne gre za to, da ne želimo pomagati, gre za to, da

želimo pomagati v skladu z našimi zmožnostmi. In prav je, da glede na situacijo, v kateri smo v Sloveniji, ki ni rožnata, prej je bilo veliko povedanega, kakšni stresi, kakšne težave se dogajajo našim državljanom in državljanke, da naj povedo, kaj mislijo, koliko ljudem lahko pomagamo tudi glede na to, da je ministrica v odgovoru na poslansko vprašanje odgovorila, da nas migranti stanejo. To vprašanje je bilo, mislim, da je navedla podatek iz 25. 2. 2016, se pravi mesec in pol neke nazaj, da nas na mesec stane migrant okoli tisoč 500 evrov. Mislim, da so ti podatki pomembni, ljudje naj ocenijo, koliko pa dejansko mi lahko pomagamo.

In tukaj vas enostavno tega referendumu ne bi smelo biti strah. Ta referendum bi moral biti tudi koaliciji v pomoč, da vidi, v katero smer naj gre politika, ki jo vodi. Državljanji bodo povedali, kaj menijo, vi pa tako in tako niste zavezani tisti odločitvi, je pa lahko zelo pomemben argument tudi pri vaših nadaljnjih ukrepih. Jaz upam, da mnenje ljudi boste pa vendarle spoštovali glede na vse, kar ste povedali in zapisali v koalicijski pogodbi.

Zakaj tudi vse to in zakaj je tudi do tega prišlo? Naj spomnim na zloglasni 51. člen vašega tako imenovanega migrantskega zakona. Ministrica se je res takrat trudila, jaz imam tukaj to obrazložitev, zato ker želim povedati, koliko časa je namenila temu amandmaju oziroma temu, kar je bilo sprejeto na odboru, potem pa zavrnjeno. Gre namreč za to, da bi se omejilo prihod iz držav, od koder prosilec prihaja in se šteje za varno tretjo državo na podlagi 53. člena tega zakona in je glede na okoliščine njegove vstopa jasno, da je prosilec v Republiko Slovenijo vstopil iz države, ki je članica Evropske unije. Če bi to uredili, bi bilo marsikaj lažje, zdaj pa tega nimamo. Ministrica je tudi jasno povedala, da to ni v nasprotju z nobeno konvencijo, z nobeno zakonodajo, da je to mogoče in da pač je to zagovarjala, tudi zato, ker se meje proti zahodu zapirajo in se bo val vračal nazaj. Zdaj si pa pogledajmo, res pogledajmo vsi skupaj v oči in si odgovorimo, kaj se bo zgodilo. Migranti se bodo vračali nazaj, Makedonci sami, če ne bodo deležni pomoči, ne bodo zdržali oziroma poti se bodo našle neke drugje in pritisk se bo izvršil še iz tiste strani. Saj o tem ne govorim osamo mi. Prej sem povedala, Makedonija na to opozarja, Avstrija se je zaščitila z omejevanjem. Ne gre. Jaz mislim, da se moramo zavedati ne glede na to, da imajo nekateri v tej državi po 50 tisoč novih volivcev, pogledjte, na koncu se to tudi za njih ne bo končalo. Ker kdo je pa rekel, da se bo pri tistih številkah končalo? Kdo je rekel, da se ne bo evropski čoln potopil pa bomo vsi, ne vem kam bomo šli? Ja, meni ni vseeno, jaz temu ne morem zmigovati z glavo, jaz imam pač za seboj volivke in volivce, ki so me izvolili, državljanke in državljanje Republike Slovenije, tudi tiste, ki plačujejo davke tej državi, imajo svoje otroke in se mi zdi, da sem dolžna, da na te stvari opozarjam. Kajti za vse nas gre. In pogledjte

zdaj, na kakšen način pa se mi obnašamo do svojih državljanov? Prej je bilo kar nekaj o tem povedano že s strani kolega poslanca, deložacije družine, enostarševske družine, o kateri imamo sicer veliko za povedati, kadar so kakšne druge teme in govorimo o socialni državi, so nas polna usta, tam se nam pa zgodi, da mati leti, dobesedno dobi brco in z otrokom ostane na cesti s tem, da na drugi strani vemo, da imamo državna stanovanja, ki so prazna. In potem iščemo rešitev na kakšen način. Ampak zdaj vam bom prebrala samo za intermezzo, da vidite, kaj na drugi strani pa počnemo zaradi vaših zakonov z našimi državljanji. To sporočilo, ga bom prebrala večji del, mi je poslala včeraj državljanica na podlagi razprave o tako imenovanih davčnih blagajnah. Kaj je povedala, dobesedno piše: "Obračam se nas s prošnjo, da v Državnem zboru sprožite vprašanje, zakaj se inšpekcije do nosilcev espeja zadnje čase obnašajo prav po, oprostite izrazu, gestapovsko. Zadnje čase slišim kako imajo na primer gostinci tedensko nadzorne inšpekcije in enega takšnih sem doživela tudi sama. V eni od picerij blizu nas – šla sem z vnuki na pico – so malo pred 14. uro vstopili štirje inšpektorji in dva policista, takoj zaprli blagajno in začeli izvajati nadzor. Ko je bila ravno ura okoli 14. in je bila izmena, osebje ni smelo zapustiti lokala, morali so oddati dokumente in niso smeli niti po otroke v vrtec. Gostje smo seveda lahko zapustili lokal. Drugi dan sem izvedela, da je nadzor trajal do 16. ure. Zdaj pa izračunajte, kolikšen je bil izpad prometa in kdo bo plačal osebju dveh izmen za dve uri nedela. Pa to ni osamljen primer, gostinci pravijo, da tako enostavno ne bodo mogli več naprej." Nekdo je prej dvignil roko, češ, kaj ima to s to temo – ima, o denarju govorimo, o davkoplačevskem denarju in na kakšen način polnimo blagajno zato, da jo potem praznimo na nek drug način.

In zdaj vas sprašujem: Ali ni v skladu z ustavo najprej treba poskrbeti za svoje državljanke in državljanje? Ali ni bistveno to, da bi vsi živeli kar se da dobro? Nikoli ne bo idealno, to vsi dobro vemo. Ampak veste, blagajno se da polniti tudi na kakšen drug način – z gospodarskimi ukrepi, z razcvetom gospodarstva, z manj nezaposlenimi, s tem, da ne bomo dopuščali bega mladih možganov v tujino. In porabljati denar tudi za kaj drugega, se pravi, za tiste, ki so pomoči res potrebni, tudi begunci, absolutno. Saj v tem je pa problem, ker smo jih prej spustili čez 500 tisoč, dobesedno brez kakršnihkoli podatkov. Zdaj pa na makedonski meji vidimo kar nekaj otrok in mater, ki bi verjetno, če bi vse skupaj prej pogledali, danes že prišli na tako imenovano varno stran. Mi pa smo spuščali mlade moške, vemo, iz katerih držav.

Naj vas samo nekaj spomnim, še na neko analizo, ki je zame pomembna. Ni bila narejena v Sloveniji in tudi s tem nemškimi sociologom nimamo nobenih posebnih kontaktov ali simpatij. Njegova analiza je pokazala, da v trikotniku med Marokom, Indonezijo in Južno Afriko živi 2

milijardi ljudi, od teh jih pol milijarde, po njegovi analizi, želi zapustiti regijo in priti večinoma v države Evropske unije. Ker to je naš problem, skupen problem. Ne govorim danes samo o Sloveniji, govorim pa o tistem delu Slovenije, kjer pravim, da se je pač treba zaščititi. Zaščititi in na drugi strani pomagati. Zame je pomemben tudi podatek, da se v Pakistanu vsak dan rodi 10 tisoč otrok. Vsak dan!

Ravno zato je predlog Slovenske demokratske stranke utemeljen in potreben. Naj državljanke in državljani povedo, koliko mislite, da lahko in zmoremo, glede na stanje v državi, glede na proračun, ki ga imamo, glede na odhodke, ki jih imamo, in glede na prihodke, ki jih imamo. Ničesar ne bomo kršili, še vedno bomo pomagali tistim, ki so pomoči potrebni. Ne zmajevati z glavo, pogledjmo, koliko smo jih pa k sebi domov vzeli, je pač vse, seveda, ko gre za druge. Jaz nisem nikogar, ker pač nimam pogojev, da bi. Vprašanje, kako bi lahko skupaj tudi živeli. Pomagala pa bi z veseljem na kakšen drug način. Je pa res, da pomagam veliko slovenskim družinam, z rabljenimi oblačili in tako naprej, ker rabijo, ker prav tako nimajo. Pa slišim za zgodbe, ki me dobesedno presunejo, pa niso od danes, tudi od včeraj ne, so že kar nekaj časa.

Ko govorite, prej je bilo rečeno, da se da zelo na miren način vse reševati brez nekih nestrpnih oziroma izjav strahu, da potem tudi mediji temu primerno reagirajo. Poglejte, strahu ne moreš nikoli sejati samega po sebi, če nima indicev in je upravičen. Kajti če govoriš nekaj na pamet in strašiš kar tako počez brez informacij, brez podatkov, se kar hitro izkaže, da ta nima podlage. Določen strah, veste, pa tudi v zgodovini kaže, da ga niso pravočasno ustavili, ko je že dobil vse svoje dimenzije in ko je naredil žrtve milijonov ljudi, so se nekateri trkali po glavi, češ, kaj smo pustili.

Seveda bo mnenje drugačno. Na eni strani boste rekli, da je ta referendum nepotreben in da je za to škoda vsakega denarja. Vendar pa jaz menim, da bi lahko dovolili, da to povedo državljanke in državljane. Gre za pomembno reč. Jaz verjamem, da nekateri se lahko nasmihajo, ker vemo, da nekako mi le dobro živimo, da nam ravno ne manjka veliko, ampak vseeno, dajmo pogledati tako imenovano big picture, stanje v Sloveniji tudi tam, kjer je težje. In ko vidimo, da nekateri zapuščajo svoje domove na nekih področjih, ker enostavno nimajo pogojev, da bi tam bodisi ustvarili družino bodisi se zaposlili in nekako potem poskušali na različne načine iskati poti za preživetje. Mislim, da ta predlog ni nič slabega, dajmo kvote, povejmo, koliko zmoremo, potem bo tudi jasno za ministrstvo, kaj lahko naredi in kaj ne. Za vas je lahko to dobro, ni vam je pa treba upoštevati. Ampak, najslabša politika je tista, ki se v končni fazi boji državljanov in državljanov. Najslabša. In ne konča se dobro.

Prisluhnimo ljudem! Včasih vedo več kot mi tukaj, čeprav smo izvoljeni iz njihove strani. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno, dr. Dragan Matić.

Izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Predsedujoča, jaz bi vas vljudno opozoril, da danes razpravljamo o predlogu stranke SDS, o tem, da ljudstvo odloča na referendumu o vprašanju: Ali ste za to, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme zakonodajo, v kateri bo določeno, da letno število prosilcev za mednarodno zaščito ne presega števila prošelj za mednarodno zaščito v letu 2015?

Gospod Grims se je prej zgražal, kako da govori skoraj samo praznim stolom. Meni se zdi to povsem naravno, na ta način, kakor SDS vodi debato, jaz ne vem, kdo to lahko še posluša. Prej je gospod Grims razlagal o nekih zaplembah, nekih medicinskih pripomočkih. Gospa Žibert je delila z nami neke izkušnje o nekem dogodku, ko je nekdo neko pico jedel pa so inšpektorji prišli in je prišlo do neke grozovite drame. Zdaj ne vem, v Angliji obstaja neki Hyde park, kjer se človek postavi nekam in potem razlaga, razlaga lahko tudi ure in ure in kamor koli ga nese tok misli pač tisto razlaga, kar mu pade na pamet. Če je to tukaj tako podoba in imamo takšna pravila, potem bom jaz naslednjič vzel s seboj telefonski imenik ali pa enciklopedijo pa vam bom malo bral vmes, potem se bom pa spet nekako vrnil na temo, in sicer bom našel neko iztočnico, bom rekel, aha, saj to tudi gre za denar. Na koncu se vse konča pri denarju in bom potem tako obrazložil, da sem ostal v fokusu razprave.

Gospa predsedujoča, jaz vam predlagam, da se držite Poslovnika in da poskušate razpravljavce vendar držati nekje v okviru teme, ki je danes na dnevnem redu, ker ta razprava tukaj je na temo o vsem in čemurkoli, komurkoli pade na misel in potem o tem govori. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Prosim? / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko počakate, da začnem govoriti? Jaz vodim sejo, ne vi. Prosim.

Vaš proceduralni predlog je, da se držimo točke dnevnega reda, to je Predlog za razpis posvetovalnega referenduma o nastanitvi migrantov v Republiki Sloveniji, tako da jaz mislim, da se bodo naslednji razpravljavci držali tudi teme.

Zdaj pa ima proceduralni predlog gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoča, vrednostno mnenje o moji razpravi ste dali tako vi kot kolega poslanec. V obrazložitvi smo jasno napisali, koliko nas en migrant stane. V moji razpravi je bilo jasno povedano, zakaj sem podala določene primere. Ker govorimo o denarju tudi. Tukaj smo jasno napisali, gre za vzdrževanje financ in gre za varnostno

vprašanje. Jaz vem, da poslanski kolega ne bere nekaterih stvari, ampak naj ne zavaja. Še najmanj pa, kar je od vas pričakujem, da me boste kot poslansko zaščitili, ker sem govorila o točki dnevnega reda. To je prvič.

In kot drugič, v tem Državnem zboru lahko govorim. In verjetno ni poslanec neke druge stranke tisti, ki bo govoril, kaj smem govoriti in kaj ne. Če to ni točka dnevnega reda, potem tega sklica ne bi smelo biti, ker ni primerno gradivo. Tako da, res, predsedujoča, jaz vas prosim, da zaščitite poslance, zdaj seveda lahko gremo, da premaga moč, večina v tem Državnem zboru, ampak kakorkoli že, spoštovani, volivci nas gledajo. In volivci ocenjujejo naše razprave. In pustimo to njim. Gospod Matič, razpravlja nekako po svoje, jaz razpravljam po svoje, volivci pa naj nas slišijo, saj to je naša bistvena vloga, da vidijo, kaj za njih storimo. Tako da res, predsedujoča, vaše besede, češ, drugi se bodo držali točk dnevnega reda, so precej neprimerne, glede na to, da sem se držala točke dnevnega reda. Dajte si še vi pogledati obrazložitev in jasno sem povedala, zakaj ta primer. Vem, da vam je to tečno zdaj, ampak jaz pač, če me vi niste, se bom sama ščitila. Sem že tega vajena in s tem nimam težav.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Jaz predlagam, da nadaljujemo.

Zdaj ima besedo gospa Anita Koleča. Pripravi naj se gospa Janja Sluga, za njo mag. Lilijana Kozlovič.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Najlepša hvala, gospa predsedujoča. Drage kolegice in kolegi, kolikor vas je še ostalo!

Dovolite, da tudi sama izrazim nekaj misli in seveda moje stališče glede predloga Slovenske demokratske stranke za razpis posvetovalnega referendumu o nastanitvi migrantov.

Predlog stranka predlagatelja utemeljuje s potrebo po tem, da se ljudje opredelijo o številu migrantov, ki so jih pripravljene sprejeti oziroma nastaniti zato, ker se Slovenija ne odziva ustrezno na begunske in migrantske tokove. Jaz mislim, da je bilo v Državnem zboru že zelo veliko povedanega o tem, kako se Slovenija odziva in da smo lahko na njen, torej na odziv države Slovenije, ki se odziva izjemno dobro, da smo lahko zadovoljni s tem odzivom in da se je soočila s tolikšnim problemom tako rekoč čez noč in ustrezno reagirala in da smo tudi s strani, na primer, poslancev, predlagatelja slišali, da je Slovenija varna država, ker je bilo vse skozi rečeno, da je pač varnost na prvem mestu, čeprav seveda mi dodajamo tudi še kakšno drugo zahtevo od naše države ne zgolj samo »Za varnost gre«.

Res je, da je še vedno na poti tisoče migrantov in beguncev, in seveda je res, da moramo biti vseskozi budni in pazljivi, vendar nam vsi ti ukrepi, ki jih je država do sedaj izvedla in seveda tudi z našo pomočjo oziroma zaradi

sprejetja ukrepov in zakonov, ki smo jih tukaj v Državnem zboru sprejeli. Lahko smo torej optimistični in brez kakšnih posebej iluzij o tem, ampak na temelju dejanskega stanja. In zato mislim, da konec koncev tudi zaradi tega, ker so verjetno res še te težave ali pa ti begunci in migranti, govorim nalašč o obeh kategorijah, ker mislim, da je tako tudi prav, še vedno na poti, imamo tudi še vedno ograjo, za katero smo mnogi od poslancev, tudi SMC bili skeptični in nekako pravzaprav nismo ravno delili mnenja, da je nujna in da je potrebna. Vendar nas je situacija oziroma nas je stanje pripeljalo do spoznanja, da je prav, in da tisti ljudje, ki živijo ob meji in so imeli izkušnje z množico ljudi, ki so prehajali to mejo, da seveda pri teh ljudeh ni nikakršnih zavor za to, da bi ta žica še ostala. Lahko bi rekla, da neka utemeljitev predloga, da je potreba zaradi ne dejanj naše vlade, torej da je ta odziv, da je naše mnenje tudi moje, popolnoma ne drži, torej odpade in da je to delovanje zelo zelo dobro.

Drugo pa je ta pravni okvir tega referendumu oziroma tega predloga za referendum. Leta 1951 je bila sprejeta konvencija o človekovih pravicah zato, ker se je pač mednarodna skupnost takrat zavedla posledic in morebitne škode pri posameznikih, ki bi jih utrpeli zaradi strahu pred preganjanjem na osnovi rase, vere, narodnosti ali pa drugih razlogov, zaradi katerih se pač določeni posamezniki ne bi mogli ali pa se niso mogli vrniti v svojo domovino. Konvencija določa obveznosti beguncev do države in tudi dolžnost države do beguncev. Razmerje torej temelji na nediskriminaciji. Kasneje so bili sprejeti še določeni minimalni standardi. To je mednarodna javnost sprejela kot veliko civilizacijsko prednost. Suverenost držav pri urejanju svoje azilne politike pa trčijo ob dolžnost spoštovati mednarodne predpise. Tako je zaenkrat zapisano tudi v naši ustavi in mislimo, da je seveda določila ustave treba izpolnjevati. To je konec koncev naš najvišji pravni akt. In zato mi menimo, da bi se pravzaprav, če malo hipotetično zadeve obrnem, lahko vprašali, ali ne bi potem bilo čisto vseeno, če na referendumskem vprašanju zapišemo: Ali ste za to, da Republika Slovenija sprejme zakonodajo, na podlagi katere izstopa iz mednarodnega pravnega reda?

S strani predlagateljev smo že velikokrat slišali, da je tako, kot je Slovenija, so tudi druge države izstopile iz evropskega pravnega okvirja, da torej tako ali tako nihče več ne upošteva evropske zakonodaje, med katerimi tudi večkrat, največkrat slišimo o schengenskem zakoniku, vendar jaz mislim, da to vendarle ni res, da je tudi schengenski pravni predpis omogočal opustitev mejne kontrole v izjemnih primerih. Kar je pravzaprav najbolj pomembno, zapoveduje državam spoštljivo izvajanje mejne kontrole in upoštevanje človekovega dostojanstva. To je verjetno tudi prav, da upoštevamo pri tem, ko govorimo bolj ali manj na veliko o tem, da nihče ne upošteva več evropske zakonodaje. Če so tu

zdaj države našete: Madžarska, Češka, Poljska, Slovaška, oprostite, jaz živim v Sloveniji in jaz si zelo želim, da bi Slovenija ohranila ta obraz do mednarodne skupnosti in seveda tudi ostala pravna država.

V razpravi tako na Odboru za notranje zadeve kot tudi danes v tej razpravi se je slišalo oziroma se je dalo razumeti, kot da Zakonodajno-pravna služba pač nima nič proti temu referendumu oziroma je dala pozitivno mnenje. Da je predlog Slovenske demokratske stranke dopusten in da pravnih ovira za razpis ni. O tej dopustnosti je danes govoril tudi gospod Lisec. Ampak jaz bi vam rada vendarle povedala, da je vodja Zakonodajno-pravne službe na seji matičnega odbora podal nedvoumno mnenje, da gre pač za posvetovalni referendum, kjer o dopustnosti sploh ne govorimo, ker se dopustnost po ustavi nanaša na zakonodajni referendum.

Mogoče ne bi bilo napak, če omenim še eno mnenje predsednika Zakonodajno-pravne službe, pa ga bom kar citirala: "Jaz sem v svoji dolgoletni praksi sicer vaju, da se naša mnenja interpretirajo v skladu s političnimi interesi tega ali onega. Vaju sem tudi, da se isti stavek na različne načine interpretira.« Mislím, da je tudi ilustrativno. Zanimivo, se mi zdi, da temu pravnemu okviru vendarle stranka ni posvečala ustrezne pozornosti, kajti že v poimenovanju predloga, torej Predlog za razpis o nastanitvi migrantov, ne gre skupaj s predlogom referendumskega vprašanja, ki se nanaša zgolj na kategorijo prosilcev za mednarodno zaščito.

Če dovolite, bi pa še nekaj opozorila, če sem že pri mnenju Zakonodajno-pravne službe, kar je bilo tudi zelo zanimivo in mogoče celo ključno za ta predlog. Njihovo mnenje ali pa mnenje vodje pravne službe je bilo, da je potrebno biti politično odgovoren, kaj daš na referendum. Jaz mislim, da to ni bilo rečeno kar tako v tri dni. In jaz moram reči, da si želim zares, da se ohranja ta politična odgovornost ali pa vzpostavlja, kakor hočete.

Bi pa čisto za konec rekla še nekaj o tem nastopu tukaj danes v Državnem zboru, o katerem je bilo že nekaj rečenega. Jaz ne vem, če je gospod Grims tukaj, ampak dovolite mi, da na nek način vendarle izrazim svoje ogorčenje nad tem spakovanjem tukaj. Gre pa za to spakovanje, ki je bilo podano na račun, na rovaš našega kolega Zorčiča. Tudi vsi tisti, ki smo v SMC spremljali ta pogovor, smo se pogovarjali o tem pogovoru na televiziji z gospodom Grimsom in gospodom Zorčičem. Lahko samo rečem, da je to njegovo pojasnilo popolnoma relevantno in da je neumno, da se na ta način zlorablja ta nastop. Jaz bi rekla, da se s takšnimi neokusnimi nastopi tako ali tako bolj ali manj človek norčuje iz sebe. In zato verjetno res, ko pravi kolega Matič, da ima tudi gospod Grims vedno manj poslušalcev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa. Repliko ima gospod Tomaž Lisec. Gospod Gorenak, lepo prosim ...

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Bil sem omenjen in bilo je očitano mnenje Zakonodajno-pravne službe glede spoštovanja pravnih aktov. Pa bi predhodnico opozoril, da včeraj smo jim brali mnenje predsednika Ustavnega sodišča, kako ideološko in politično ne želite urejati zadeve, tako kot je reklo Ustavno sodišče, pa ste se požvižgali na to. In kolikokrat v tem mandatu ste se požvižgali na mnenje Zakonodajno-pravne službe v marsikaterem predlogu akta, pa je bilo vse v redu. Ko pa nas samo opozori, pa nastane državni problem in točka številka ena. Tako, da bi prosil predhodnico, da če ima vatle, da včasih pogleda tudi za kakšen dan nazaj pa pogleda, kakšna je pravna odgovornost, pravno spoštovanje aktov. O politični odgovornosti, se pa absolutno strinjам, bodo sodili državljanke in državljani. Lahko tudi na referendumu, če ga boste dopustili. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Janja Sluga. Pripravi naj se mag. Lilijana Kozlovič, za njo dr. Dragan Matič. Izvolite, gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Dovolite, da se najprej proceduralno odzovem na to in vas lepo prosim, da kolega Lisca res opozorite, ker to ni bila replika. On ni bil v ničemer narobe razumljen, vse tisto, kar je povedal, je bil predmet razprave in nikakor ni bila replika. Tako da, prosim, kolegi, dajmo se držati teh stvari.

Naj uvodoma povem to, kar smo danes že ugotovili, se pravi situacija z begunci je pri nas v tem trenutku relativno mirna. Nikakor pa nihče od kolegov poslancev ali tudi s strani državnega sekretarja ni bilo rečeno, da beguncev več ne bo in da se migrantski val ustavlja. Nasprotno, vedno znova poudarjamo, da se zavedamo, da se zadeva ne bo kar takoj ustavila, da bo po vsej verjetnosti potekala neka kontinuiteta in vedno znova poudarja tudi državni sekretar, da vlada razmere pozorno spremlja in je v pripravljenosti in v trenutku, ko se bo situacija spreminjala, se bodo tudi začeli ponovno spreminjati in stopnjevatí ukrepi Vlade. Ponovno bi tudi rada zavrnila trditve o vračanju migrantov iz zahodne Evrope. Že na odboru je državni sekretar povedal, da nikakršnega takšnega vračanja ni, ne v tem trenutku in tudi že prej ga ni bilo. Kolikor sem seznanjena, se situacija tukaj ni spremenila. Res prosim, da ne zavajate ljudi z nekimi trditvami, za katere nimate nikakršnih dokazov.

Kar zadeva kvote, ki jih tako izpostavljate, in nam vsakič znova dajete za primer Avstrijo. Avstrija je v popolnoma drugačni situaciji kot Slovenija. Avstrija si je postavila letno kvoto 37 tisoč 500 in na tedenski ravni prejme približno

700 prošenj za azil. Poleg tega ima več tisoč ljudi, ki jih v bistvu nima kam nastaniti. In nikakor nikakor se ne morem strinjati s tem, da lahko situacijo Slovenije in Avstrije primerjamo. Prav tako Avstrija teh kvot ni uzakonila in ne glede na to, da jih niti ni uzakonila, je bila že dvakrat opozorjena s strani Evrope, da tako določanje kvot ni primerno in je v nasprotju z mednarodnim pravom. Ravno tako je v nasprotju z mednarodnim pravom to, kar vi danes predlagate. Po mednarodnih konvencijah ima vsak pravico do postopka, vsak, ki zaprosi za azil. Za vsakega moramo ta postopek sprožiti, vsak si zasluži tudi individualno obravnavo. Slovenija, kot veste, je ratificirala ženevsko konvencijo že leta 1992 in do zdaj smo se jo seveda držali in ne vidim nikakršnega razloga, da bi v tem trenutku, ko ni kaosa in ni izrednih razmer, ki jih na vsak način znova in znova želite prikazati, da bi jo pa zdaj v tem trenutku morali pa kar kršiti. To kar predlagate, je v nasprotju z ženevsko konvencijo, z drugimi mednarodnimi konvencijami, v nasprotju s 153. členom Ustave Republike Slovenije in tudi v nasprotju z našo azilno zakonodajo in vsakega prosilca za azil je treba obravnavati individualno. Kot pove kolega Grims, nobene vloge nima to, skozi koliko držav je prosilec legalno ali pa ilegalno pripotoval v našo državo in je tu zaprosil za azil. Popolnoma nobene vloge nima, ker ko pride do naših organov, se ugotavlja, ali je do te mednarodne zaščite upravičen, se ga preverja in se tudi ugotavlja, ali je po dublinski uredbi že kje drugje zaprosil. Nikakor pa to ni, kot se kolega izraža, kazensko pregonljivo in ne vem kaj še vse je bilo danes rečeno. Kolega Gorenak, vi pravite, da ni nobenega razloga, da Slovenija ne bi mogla tega narediti. Seveda ga ni, kot ga tudi ni, zakaj bi to naredila. Vlada, sem rekla, vseskozi ustrezno reagira. In ko se vi pogovarjate, kdaj že ste vi predlagali takšne in drugačne ukrepe, seveda ste jih, ampak ukrepi morajo biti sprejeti tudi v časovnem okviru, takrat, ko je to ustrezno. Torej, če nek ukrep sprejmeš pol leta prej, preden bi ga moral, verjetno ni primerno in tudi nima tistega učinka, kot bi ga tak ukrep imel, če ga sprejmeš takrat, ko je to potrebno. In tudi ne razumem, na kakšni podlagi vi mislite, da se bodo državljanke in državljani odločali, koliko pa je tistih ljudi, kot se je kolegica izrazila, kaj mislijo, koliko ljudem lahko pomagamo. Ja, na podlagi česa se bodo državljanke in državljani odločali? Še mi, ko se tule pogovarjamo, katera številka je primerna ali ni primerna, potem ugotavljamo, da to seveda nikakor ni tako, da bi se lahko kar tako zmenili in na pamet rekli neko številko. Ali bodo oni obkrožali, katera je njihova srečna številka, ali kako? Mislim, res ne razumem, kako si to predstavljate. Tako kot tudi ne razumem, kako si predstavljate, ko bo ta kvota izpolnjena, bomo pa na meji rekli – kaj? Vas ne vzamemo, pojdite nazaj, ali ... Ne vem. Mislim, bi bilo dobro, če bi razložili tudi mogoče to, na kakšen način si predstavljate izvedbo tega, bi bilo zanimivo slišati, se mi zdi, no.

Rada bi se odzvala še na to opazko, kako si moji kolegi želijo postati ustavni sodniki. Nič ne rečem, mogoče si kdo od njih res želi, ampak nekateri od vas se pa obnašate kot ustavni sodniki že sedaj. Namreč, iz vaših vrst je na Komisiji za peticije zadnjič prišla trditev, da je določene vsebine treba obravnavati sedaj, ko še tečejo odprti postopki na sodiščih. Ko se bodo postopki na sodiščih zaključili, se tako ali tako potem ne bo več dalo ničesar narediti. In kdo je zdaj tisti, ki si želi prevzeti vlogo sodnika?

Bom zaključila, zato ker se mi zdi, da je bilo vsebinsko že zelo veliko o teh stvareh povedanega, in res ne vidim nobenega smisla v ponovnem demantiranju nekih zgodbic, ki jih danes tu podajate. Mogoče bi se odzvala samo še na trditev o tem, da nismo socialna Vlada in da nismo več socialna država. Kot veste, se je ravno v tem proračunu povečala postavka na socialnih transferjih in zdaj znaša že skoraj milijardo in pol. Milijardo in pol! Ne vem, ali si predstavljate, kako visoka je ta številka. Podatki, ki so trenutno aktualni, kažejo, da brezposelnost upada, revščina se ne povečuje, imamo rast BDP, stopnja tveganja socialne izključenosti se ne povečuje. Za socialne transferje, sem povedala, namenjamo skoraj milijardo in pol. / oglašanje iz dvorane/ Ta Vlada je povečala ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Mir!

JANJA SLUGA (PS SMC): ... število upravičencev za subvencioniranje malic in kosil, zvišali so se otroški dodatki in denarna socialna pomoč, sproščajo se varčevalni ukrepi v javnem sektorju in tako dalje. To je to! Jaz mislim, da Vlada migracijsko krizo zares suvereno upravlja že vse od njenega začetka, stopnjuje in prilagaja ukrepe glede na situacijo in se tudi odziva. Vaša pobuda je po mojem mnenju v nasprotju z zakonodajo in mednarodnimi konvencijami, poleg tega pa je tudi nepotrebna. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Repliko ima gospa Anja Bah Žibert.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Bila sem omenjena. Vprašanje je povsem jasno in dajte si ga prebrati, kolegica Sluga, kakšen je naš predlog vprašanja referendumskega. Jaz nimam volivk in volivcev za neumne, mislim, da se znajo odločiti. Ker če bi jih imeli za neumne, potem bi jih imela v kakšni drugi priložnosti za neumne, ampak jaz jih nimam. Jaz se zavedam, da natančno vedo, kaj delajo in kakšne odločitve sprejemajo.

Zdaj pa še nekaj, da je ta predlog neustaven in v neskladju s konvencijo in tako naprej. Spoštovani, to je posvetovalni referendum, kjer je jasno vprašanje, ali menijo oziroma glasujete za in proti, če ste za to, da Slovenija vzame toliko in toliko migrantov. Točno

je povedano, podatek bo pa seveda podalo ministrstvo natančno. To je bistvo tega vprašanja in to ni protustavno. Zakona še ni, imamo pa en drugi zakon in imamo neustavno stanje, ste ga včeraj nadaljevali, tisto pa je neustavno, veste. Pa se vam ni zdelo izenačiti slovenskih otrok. Pa še nekaj, na eni strani revščina, stopnja pada, na drugi strani pa damo več za socialne transferje. Ja, dajte no, ste smešni! Zakaj potem več, če se stanje izboljšuje? Potem bomo tukaj proračun zmanjševali verjetno, zato ker smo v času blaginje, saj jo pa ja čutimo na vsakem koraku.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič. Pripravi naj se dr. Dragan Matić, za njim gospod Zvonko Lah.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovana predsedujoča!

Migracije so vedno bile in vedno bodo. In problematike, ki se v okviru njih dogaja, so se zavedali že Združeni narodi, ki so leta 1952 sprejeli ženevsko konvencijo in postavili temelj humanitarnega prava, kako naj se v takšni situaciji ravna in kakšne pravice naj se posamezniku zagotovijo, še posebej potem z uredbo, ki je bila sprejeta 2003, ko so se določili minimalni standardi. Tudi naš narod je na podoben način po 2. svetovni vojni, prihajam namreč iz območja Istre, kjer se je ravno tako dogodila popolnoma enaka situacija, kot se dogaja sedaj. Naši državljani, naši ljudje so odšli, pa so takrat obstajale meje. Nekateri so šli iz političnih razlogov, nekateri popolnoma iz ekonomskih. Ravno danes berem v lokalnem časopisu Poslušanje neslišanih spominov. Torej zgodovina potem pove, kako pravzaprav določena populacija, kako določen narod v določenem trenutku ravna. Evropa se je v bistvu odločila, da bo na temu prostoru spoštovala človekove pravice. Prav zaradi tega je tako zanimiva, je morda grd izraz, ampak si ljudje želijo, da pridejo zato, da delijo enako kot seveda tistega, kar nimajo na drugih področjih.

Dejstvo pa je, da je ta Evropa poleg tega ustvarila tudi veliko korporacij in pa veliko industrije v izogib davkov, kar ima za posledico, da imamo na tem svetu, kot je bilo že prej rečeno, 2 milijardi ljudi, ki niso potrošniki zato, ker nimajo službe, in zaradi tega, ker nimajo tudi denarja. In prej je bilo rečeno, da danes pravzaprav govorimo o denarju, torej o ničemer drugem. Bistvo je denar. Mi, ki denar imamo, se ga bojimo izgubiti, bojimo se ga deliti s tistimi, ki ga nimajo. Ti dve milijardi ljudi za nas ne obstajajo in to ugotavljajo tudi filozofi. Ampak, ali bomo mi temu ušli? Dogajajo se podnebne spremembe in ljudstvo se seli. Spet se bom vrnila na območje, iz katerega izhajam, na Istro. Sedaj sadimo oljke že v Kobaridu. Na našem območju se borimo s pitno vodo. Ali se bomo tudi mi selili in bomo pristali na to, da se nam

zaprejo vrata? V tej situaciji se je vsaka država drugače odzvala. Madžarska se je po približno letu dni odločila, da je zaprla meje. Nemčija je sprejela vsakogar. Zanimiva je Italija, leta, že leta se pri njej dogaja migrantski val, pa o njej skoraj ne slišimo in danes o njej govorimo, kot je v primeru dobre prakse, kajti integracija, ki se izvaja v tej državi, se dogaja s pomočjo lokalnih skupnosti. Torej vsak posameznik se v to vključuje. In to je tisto, kar se predlaga vsem državam. In če pogledamo, kje je Slovenija. 334 tisoč azilantov je bilo sprejetih v Evropi, Slovenija jih je sprejela 50. Češka, ki jo omenjamo, kot primer, da torej ni nikogar sprejela oziroma jo dajemo kot priporočilo, jih je sprejela več kot Slovenija, 71. Logično je, da je Vlada delovala v interesu naših državljanov in se je v določenem trenutku, ko je postala zadeva neobvladljiva, odločila, kot se je odločila. Ni nam v ponos, da smo postavili žico, ampak v določenem trenutku je bilo to nujno potrebno. Tudi ne razumem, da kot primer oziroma da se nekako sploh Višegradske države, ki so bile same včasih v neki diktaturi, danes vedejo, kot se vedejo, ne razumem, in to propagiramo kot tisto dobro in pozitivno. Tisti pravi način, ki je potreben, je nadzorovano preseljevanje ljudi. V to se je vključilo kar nekaj držav Evropske unije. To je tudi cilj Evropske unije, kajti migracije se ne bodo ustavile. Tudi če se je ustavilo na makedonsko-grški meji, se že ustvarjajo nove poti preko Madžarske in predvsem preko Italije. V Libiji se je zbralo ogromno število ljudi, ki želijo priti v Evropo. In Avstrija, vemo, da že poskuša zapreti Brenner, preko katerega naj bi bil dostop v Avstrijo. Ampak rešitev je prav v tem nadzorovanem preseljevanju. Treba je čim prej vzpostaviti mehanizme in tem ljudem pomagati. Torej, ne reševati samo problema v Evropi, ampak tudi na Bližnjem vzhodu in tam, kjer ta žarišča so. Čim prej, tako kot pravi Evropa, je treba vzpostaviti obalno stražo pa tudi izmenjati podatke, ki so potrebni, vzpostaviti centralni sistem za sprejem vlog za azil in določiti za vsako državo kvoto in seveda reševati žarišča. Tisto, kar je pa najbolj pomembno, je, da se redefinira dublinska uredba, zato da se določi odgovornost in pa solidarnost med vsemi državami Evropske unije. In seveda so med temi, ki so prišli, tudi kriminalci, tako kot je bilo prej rečeno, tisti, ki so želeli Evropi slabo. V ta namen je Europol tudi infiltriral posameznike, da ugotovijo glede vseh teh ljudi, kdo je nevaren, kdo prihaja s tistimi napačnimi nameni, zato da seveda zaščiti Evropo. In to so pravi koraki, ki jih je treba sprejeti.

Proti migracijam se ne moremo in tudi ne smemo boriti, ampak jih je treba pravilno upravljati. In ne graditi zidove, ampak graditi mostove. Zaveza je bila, da bomo v Evropo sprejeli 160 tisoč ljudi oziroma da jih bomo preselili in pa 22 tisoč 500 ljudi iz tretjih držav. Slovenija se je zavezala, da jih bo sprejela 576. Ampak, kar se tiče Slovenije, danes sem poslušala o ideologijah. Naši državljani nočejo

ne skrajne leve ne skrajn, desne ideologije, na to ne pristajajo. In to je tisto, čemur naša vlada sledi – zdravemu razumu. Kajti ideologije, ljudje jih nimajo v sebi, ustvarjamo jih mi politiki, mi jih ustvarjamo zato, da ohranjamo lastno oblast in lastno ugodje in zato tudi pogosto zlorabljam ljudi. Namreč že anketa Dela je pokazala, kar se tiče tega predloga za posvetovalni referendum, da je večina proti njemu. Ljudje so pokazali, da so odgovorni. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić. Pripravi naj se gospod Uroš Prikl, za njim gospod Jože Tanko.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala, gospa predsedujoča.

Potem ko smo slišali s strani SDS razprave o zaplembah zdravstvenih pripomočkov in o tem, kako je kdo jedel pico v gostilni, pa potem je prišlo do neverjetnih zapletov, se dajmo osredotočiti na to, kaj je pravzaprav tema. Kolegi iz SDS bi radi, da naj ljudstvo odloča o referendumskem vprašanju oziroma naj se izjasni glede tega, ali je za to, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme zakonodajo, v kateri bo določeno, da letno število prosilcev za mednarodno zaščito ne presega število prošelj za mednarodno zaščito v letu 2015. Po domače, če lahko nekoliko poenostavim, v zakonu naj bi bila določena neka številka, recimo, 1000 teh bi sprejeli, če bi pa prišel 1001 na mejo, bi mu rekli, veš kaj, pri tebi sicer so, ne vem, požgali hišo, pobili so ti pol družine, res si bil ogrožen, ampak ker imamo mi tak zakon, te ne bomo niti obravnavali. Sicer velja ženevska konvencija, veljajo notranja interna zakonodaja EU, ampak mi smo to izglasovali na referendumu in ti se vrni tja, od koder si prišel. To je pač tako in državljanke in državljani so to odločili na referendumu.

Jaz mislim, da kolegi v SDS seveda s tem svojim zakonskim predlogom ne mislijo resno. Ker pač niso politični analfabeti, jaz mislim, da sami vedo, da je popoln nesmisel to, kar predlagajo. Ker če bi resno mislili, potem bi temu svojemu predlogu dali vsaj osnutek zakona, da bi videli, kaj konkretno mislijo – in to je bila tudi pripomba Zakonodajno-pravne službe – ko bi oni imeli nek osnutek pred seboj, bi se lahko o njem izrekli, tako pa imajo en stavek, ki so takole navrgli na čez. In če bi mislili resno, potem bi povedali tudi, kje obstaja kakšna država, ki nek tak zakon ima. Po katerem zgledu se zgledujejo, kje obstaja ta država. Govorili so o Višegrajski četverici. Ali ima katerakoli od teh štirih držav tovrsten zakon, na katerega oni merijo? Da v zakonu prepišejo neko kvoto in da potem odrečejo obravnavo po ženevski konvenciji beguncu, ker je njegovo življenje v nevarnosti. Kje je ta država, gospodje iz SDS, dajte mi jo povedati, pa niti ni treba, da je iz EU, lahko je iz kateregakoli dela planeta. Na kaj se vi sklicujete? Kakšen zgled imate pred seboj? Jaz

vsekakor mislim, da gre tukaj res za neko ne prav utemeljeno nabiranje političnih točk, na neko razpravo, ki želi spodbuditi strah pri naših državljanih, češ, da gre za to, da bodo žrtve nekih podivjanih migrantov, ki ne bodo spoštovali njihove kulture in njihove lastnine. Sami smo v razpravi večkrat izpostavili, da je celovit odgovor na begunsko krizo mogoč le v okviru EU. Zdaj tukaj zagovarjati načelo, da je kršenje konvencij in pa zakonodaje EU tisto, kar naj bi bila prava pot in da to lahko itak naredimo, pa kaj potem, če kršimo konvencije, kaj potem če kršimo vse direktive in dublinsko uredbo ... Poglejte, ta razprava je, po moje, povsem neresna in tudi ta njihova iniciativa je neresna in danes so vse te ure, ki so bile porabljene v tem smislu, po mojem prepričanju, povsem izgubljene. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravi naj se dr. Matej T. Vatovec, za njim gospod Franc Jurša.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Najprej definicija. Begunec je človek, ki beži oziroma zbeži pred nevarnostjo oziroma neprijetnostjo. Migrant je človek oziroma oseba, ki stalno ali začasno spremeni bivališče, zlasti iz ekonomskih razlogov. Da obnovim definicijo po SSKJ, o čem se bomo pogovarjali oziroma o čem se pogovarjamo.

Žalostno se mi zdi, da vsaka tema, vsak zakon, vsak predlog, o katerem govorimo v Državnem zboru, postane prvovrstna ideološka tema, ideološko se nanj naslavljam in ga skozi to dioptrijo tudi obravnavamo. In se mi zdi, najbrž se bomo pogovarjali o beguncih oziroma so problem. Tema begunci pač ne more biti neka ideološka tema. Jaz mislim, da to nima nobene veze, ali smo levo usmerjeni ali smo desno, ali smo liberalno usmerjeni ali hodimo v cerkev, ali smo iz Maribora ali smo iz Ljubljane. To pač seveda ne more biti tema, ki ... Namreč vsi imamo verjetno isto stališče, isto valenco, da pač ljudem v stiski, in ti ljudje so evidentno v stiski, seveda potrebno pomagati in verjamem, da vsi isto mislimo v končni fazi. So pa poti zelo čudne, ki vodijo do tega našega cilja.

Jaz se ob tej priložnosti ne bi rad in ne želim, ni to moj namen, razvrednotiti, še manj omalovaževati inštituta referendumu. To je seveda v neki definiciji neposredna volja ljudi, neposredna možnost, da ne samo soodločijo, ampak odločijo. Vendar mislim, da za vsako vprašanje, za vsako rešitev pač institut referendumu ni najustreznejši. Prepričan sem, prepričani smo v Desusu, da inštitut referendumu za reševanje problematike migrantov in ali beguncev ni primeren način. Migranti oziroma migrantska kriza, kot jo radi naslavljam, ni problem Slovenije. Je širši

problem. Tudi ni problem celotne Evrope, ampak je problem celotnega sveta. Je pa res, da je Evropa tukaj seveda najbolj prizadeta, ker so države srednje in severne Evrope pač tiste končne destinacije, kamor bi želeli priti vsi ti ljudje, ki bežijo, ki bežijo pred neprijetnostmi in nevarnostmi. Dejstvo je, da je Evropa bila in verjetno še je na tak velik problem nepripravljena, in to je slabo. In to je slabo. Dejstvo je tudi to, da bi morala v dani situaciji drugače nastopiti, strniti vrste, se o tem pogovarjati in se o tem pogovarjati še prej, preden je bil prvi begunec na poti. Jaz bi tukaj pričakoval tudi od držav, ki niso v Evropi, tudi od Združenih držav Amerike, če želite, da se proaktivno vključi v reševanje tega svetovnega problema, ki pa lahko, bojim se, da bo, želim pa si prav nasprotno, še bolj eskalira. Seveda je treba reševati ne na dnevni bazi in se ukvarjati z ljudmi, ki so na poti, jim nuditi oskrbo, jim nuditi normalne človeške pogoje na tej njihovi poti do končne destinacije, ampak bistveno se mi pa zdi tudi, da se hkrati lotevamo tudi gašenja žarišča, namreč ni ta problem nastal na poti od grških otokov pa do Stockholma ali pa Berlina, ampak je zadeva nastala na tleh Bližnjega vzhoda, ker pa očitno veliki igralci, veliki akterji, velesila ali velesile pač ne vidijo interesa, da zadevi stopijo na prste oziroma da pogasijo žarišča, turistična požara in da omogočijo tem ljudem, ki ne bežijo iz teh območij zato, ker bi si pač želeli neke avanture, tvegane avanture po Evropi, ampak bežijo, ker enostavno tam živeti ne morejo, ker so ogroženi. Ti ljudje, sem prepričan, bi se radi vrnili nazaj, bi radi tam živeli. Mislim, da ni sporno, da ljudem pomagamo, da ljudem omogočimo dostojno življenje ali pa vsaj to prehodno obdobje, dokler ne bodo izpolnjeni pogoji za življenje tam, od koder prihajajo, da je treba biti tukaj maksimalno solidaren, human in se obnašati kot človek človeku.

Kot rečeno, prepričan sem, da inštitut referendumu ni prava pot, ki bi rešila tovrstne probleme, tudi z zakonom, kolikor jaz poznam in kolikor je bilo povedano, nikjer v svetu ne rešujejo tega vprašanja, vprašanje nekih zgornjih mej prosilcev za azil. Tudi sosednja Avstrija, ki na nek način uvaja neke kvote, neke zgornje limite tistih ljudi, ki jih je pripravljena sprejeti medse, je že bila opozorjena, da to seveda ni prava pot. Prava pot pa je, da se Evropa zave tega problema in ga začne strpno, kulturno seveda, kulturno in predvsem humano reševati. Sodelovanje in iskrena želja za ureditev razmer, predvsem pa želja po varovanju, ohranitvi vseh človekovih pravic, vseh teh ljudi, jaz mislim, da mora biti skupen moto vseh nas. Vseh nas, ki smo posredno ali neposredno povezani s tovrstno problematiko. Zavedati se je treba in to imeti trdno v svojih mislih, da smo lahko begunci danes, jutri mi, vi, vsi skupaj in mnogi v zgodovini človeštva so bili begunci. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi naj se dr. Vinko Gorenak.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Mogoče za začetek ena moja opazka. V imenu predlagatelja je zadevo predstavil kolega Grims in že takrat sem mislil reagirati proceduralno, ampak sem si premislil in sem rekel, da bom to moje zapažanje lahko povedal tudi v moji razpravi. Kljub temu da nimam s tem težav in se ne uvrščam niti na levo niti na desno, ampak bolj na sredino, nekako mislim, da te besede levičarji in tranzicijska levica, da je to malo povedano cynično. In bi v prihodnje prosil kolega Grims, da se mogoče poskusi temu izogniti, malo manj tega slišim iz leve strani, da nekdo govori to o desnem političnem polu. Se spomnim, ko smo govorili o nekaterih zadevah, ekstremizem pa je bilo tam rečeno »desni ekstremizem«, ste kar burno odreagirali. Nič narobe, odreagirali ste, ampak potem poskušajmo eden do drugega nekako nositi to spoštljivost.

Zdaj pa čisto malo okli tega vprašanja, o katerem v Državnem zboru ogromno govorimo. Prav je, da govorimo, saj to je na nek način problem, s katerim se srečujemo v lanskem, letošnjem letu. Vprašanje je, če se ne bomo srečevali tudi v prihodnje. Tematika, ki je danes na dnevnem redu, je vezana na nekatere stvari, ki so povezane z odločanjem ljudi, v eni obliki odločanja, to je direktno na volitvah. Predlagate referendum, posvetovalni referendum, ki pa ga naša ustava kot takšna posebej ne izpostavlja oziroma ga ne pozna. Če govorimo o temu predlogu, ki ga vi predlagate, da bi na referendumu nekako zadolžili Vlado in Državni zbor, da lahko v letu 2016 ima le toliko vlog, prošenj za azil kot v letu 2015. To bi pomenilo menda okoli 277 vlog oziroma prošenj. Če seveda imam dober oziroma točen podatek. Kot sem že rekel, v 44. členu Ustave, na katerega se sklicujete, ne piše, v kakšni obliki dejansko se odloča oziroma piše, v kakšni obliki se odloča. Lahko se odloča o nekem splošnem družbenem vprašanju na osnovi predstavnikov ljudstva, se pravi, da mi kot poslanci odločamo o nekaterih zadevah, ali pa tudi direktno na zakonodajnem referendumu.

Glede mnenja, da bi Slovenija lahko postala žep, o tem se je dosti govorilo, ste govorili in govorite. V tem trenutku mogoče ravno ni pravi čas, da o tem govorimo, lahko pa se v prihodnosti tudi ta zadeva zgodi. Od meseca marca ni bilo nobenega vračila migrantov iz zahodne Evrope v Slovenijo. Tako je pač to dejansko na nek način kost, ki se jo tudi z vaše strani ogromno gloda.

Tudi če govorimo o finančah, bi rad opozoril na nekatere zadeve. Danes sem prejel klic neke gospe z Gorenjske, ki mi je povedala, da je

upokojenka in me prosi, če jo lahko pokličem nazaj s telefona, kajti stroški telefona so visoki in ne bo imela dovolj sredstev za normalno življenje. To je vprašanje, nad katerim se moramo zamisliti. Pri predstavljanju v javnosti, koliko nas stanejo begunci, pa moramo biti tudi korektni. Po podatkih, s katerimi razpolagam in so točni, dnevna oskrba za begunca znaša 12,26 evra in begunec dobi 18 evrov mesečne žepnine. In ko seštejemo zneske, pač pridemo do neke številke. Verjetno bi ti begunci lažje za manjši denar preskrbeli tudi sebe, če bi tako živeli, kot je predlagal kolega Grims, pri nas, v naših stanovanjih, vendar ne samo v naših, tudi v vaših stanovanjih, potem bi verjetno to preživetje bilo nekaj cenejše kot v primeru, ko za njega poskrbi država. Pa da vas ne bi preveč veselil, ker se mi sladko smejite, bi na tej točki zaključil.

Bi pa rekel, kar vedno ponavljam, ko imam to priložnost, res je, da je prva varnost državljanov in državljanov, ampak v nobenem primeru ne smemo pozabiti, da smo tudi ljudje in da ta varnostni čut ne prevlada, ampak moramo biti tudi socialno čuteči do tistih ljudi – med njimi so pač tudi drugi – in za njih na dostojen način poskrbeti. Kolega Prikl je maloprej rekel, marsikdo je do zdaj že bil begunec in morda še bo. Seveda, ne želimo si tega, da bi med njimi, spoštovani kolegi z one strani, bili vi oziroma mi vsi skupaj. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Glejte, ob vsem dolžnem spoštovanju, ampak pravite, da vas moti, če se uporabi izraz "levičar", jaz sem ga uporabil v zvezi s tistimi demonstracijami na Kotnikovi, pa mogoče še kdaj tudi v razpravi, zato ker je to pač bilo treba ločiti. Tam so bile dvojne demonstracije, ene so bile leve, ene desne. Podobno je, če opisujem stanje v tem parlamentu, težko drugače to opišeš kot levičarji pa desna sredina, vsaj po nekaterih evropskih normah; pa lahko o tem opravimo razpravo kdaj drugič. Zdaj pravite, da vas to boli. Veste, to je pa malo nerodna zadeva. Osebno opažam, da je bilo nekajkrat v tej razpravi rečeno, da pri razpravah SDS gre, citiram, "za razširjanje sovraštva, za fašizacijo družbe s sovražnim govorom". Vi pravite, da vas to boli, če se uporabi ta izraz. Glejte, vsa ta zanimiva dvojna merila postavimo v pravo luč, če pogledamo včerajšnje glasovanje. Včeraj je pa točno z vašimi skupnimi glasovi vseh, ki sem vas naštel, bil izvoljen v Svet RTV Slovenija nekdo, ki uporablja za ženske izraz "žabe", za vse verne sodržavljane pa "klerofašisti" pa "klerotalibani", pa formulacije kot kakšno "umorili jih bomo in podobno" in če je kaj sovražni govor, gospe in gospodje, je to to. To se pravi, gre v to,

da v besedah ste občutljivi, preganjate sovražni govor, sami se hitro zgražate nad tem, ko pa gre za dejanja, pa točno to ne samo podpirate, ampak celo nagrajujete. To je pa resen problem tudi v luči tega, o čemer govorimo danes.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala. Bom zelo kratek.

Kolega Grims, verjetno ste opazili, da iz mojih ust nikoli ne letijo take besede. In s tem na nek način imam razčiščene pojme. Sem rekel, da spoštujem tako levico kakor tudi desnico.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Kakšen je vaš proceduralni predlog? Šlo je za zlorabo.

Besedo ima predlagatelj mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): No, en stavek.

Govoril sem o tem, in to upam, da bo vendarle vsak državljan, vsaka državljanica nekoč sprejel kot edino merilo. V politiki veljajo dejanja. Besede, žal, v slovenski politiki veljajo bore malo. In dejanje, vaše konkretno včeraj, je bilo, da ste takega človeka izvolili v svetu RTV Slovenija. SMC pa je ob tem še rekla, da gre – za kaj že? Dodano vrednost, za nov veter ali nekaj podobnega. Krasno. Podoba koalicije v praksi. Dejanja govorijo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak.
Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Kar precej časa še imam, in to je dobro. Nekateri pred menoj so govorili o oljkah, kot ste verjetno slišali, pa o podnebnih spremembah, pomanjkanju vode v Istri in tako naprej, to se pravi, da je meni tudi dovoljeno vse, ampak ne bom na ta način.

Grem od konca. Gospod Jurša, glejte, dobro ste načeli temo. Spet smo pri finančah in ste rekel 12,56 evra, pa tista žepnina 18 evrov in tako naprej. Glejte, dajva to situacijo zdaj okoli obrniti. Čez nekaj časa se boste vi upokojili in če bi tam na tisti strani pri blagajni na ZPIZ tisti, ki vam bo pisal odločbo za penzijo, vam naračunal recimo 35 evrov penzije. Tako zgleda vaša matematika. / oglašanje iz dvorane/ Tako zgleda vaša matematika. Gremo po vrsti. Vi ste govoril o dnevni oskrbi. Da, 12,50 evra. Gre za osebe, ki so v azilnem domu. To se pravi gre za te, ne za tiste, ki ste jih švercali preko Slovenije v Avstrijo, ne govoriva o tistih. Gre torej za tiste, ki so v azilnem domu. 12,50 evra to so že zdavnaj povedali vsi, tudi notranje ministrstvo je povedalo. To je hrana, pa tista

zobna pasta, pa pižama, če hočete, pa te stvari. Sicer je pa mesečna oskrba prosilca za azil po izračunih finančnega ministra, jaz imam zdaj še dopolnjene podatke od tistih, ki sem jih takrat imel, tisoč 360 evrov, to je finančno ministrstvo povedalo, na mesec, pri čemer določeni stroški niso bili všteti in jih niso znali izračunati. Gre za plače, gre za ogrevanje, gre za prevajanje in tako dalje, za vse te postopke, ki tam potekajo, ker vse plačuje država. Najnovejši odgovor finančnega ministra, ki sem ga dobil par dan nazaj, je prišel še tiste stroške zdaj dodatne in jaz lahko vam in javnosti sporočim, da smo se hudo motili, ko smo govorili, da je tisoč 500 evrov na mesec na prosilca za azil, ampak je bistveno več od tega. Namreč zdaj so dodani še podatki za prevajalce in vse tiste socialne delavce in vse tiste, ki tam skrbijo za njih, poleg podatkov, ki smo jih že prej imeli. No, zdaj smo pa potem tam. Se pravi, 12,50 evrov – to je kaj? Vi lahko upokojuje malo farbate, na ta način jih farbate. Ne 12,50, vi morate povedati, da je vsaj uraden podatek finančnega ministrstva tisoč 360 in toliko evrov na mesec. In vi še kar z veseljem pritiskate na te gumbe pa skozi proračun, pa skozi še marsikaj drugega, ki ves ta denar dajejo. Dajejo ga nekemu, zdaj je treba biti pa pošten pri tem – gospod Prikl, je lepo razložil tam iz slovarja, kaj je prosilec za azil odnosno kaj je migrant, kaj je begunec. Hvala, čudovito. Ampak, dragi moji, koliko pa imamo potem beguncev, koliko jih pa imamo? Zelo malo, boste rekli. 350 in toliko jih seveda je dnevno tam, vse ostalo je pa treba zelo jasno povedati. Zelo jasno povedati. In to velja v vsakem primeru ne samo za Slovenijo, velja za Evropo. Poglejte, uradni podatki notranjega ministrstva o tistih, ki so šli čez našo mejo, so relativno jasni: 68 % moških, starih od 18 do 38 let. Če pa zraven dodate še podatke o tem, koliko teh ljudi je bilo v drugih situacijah, recimo za časa krize v Bosni, za časa vojne v Bosni in tako dalje, je pa seveda situacija popolnoma jasna in je bila tista situacija čisto drugačna. Za kaj gre? Mi smo tam imeli ženske, otroke pa moške nad 60 let. Ostalo je ostalo doma in je ustvarjalo državo. Tisto, kar pa zdaj prihaja v Evropo, pa ni to to. Pa ni to to. Ta Evropa – zdaj ne morem reči samo za nas, za našo vlado in tako, gre za vprašanje Evrope – je sprejela, recimo Nemčija milijon ljudi v lanskem letu in nekaj čez, mlajših moških, starih od 18 do 38 let. Kdo pa je zdaj na grški meji? Tam čaka pred tisto bodečo žico pred makedonsko mejo, tam imate pa zdaj otroke, stare mame in res tiste reveže. Zdaj pa te reveže pošilja ta Evropa nazaj v Turčijo ob tem, da je zadržala, ne vem, 800 tisoč za orožje sposobnih mlajših moških. Te je pa zadržala tukaj. Hvala lepa, za takšno solidarnost. Hvala lepa, za takšno solidarnost.

Jaz želim iti v nadaljevanju še malo preko predhodnikov, ki so nastopali pred menoj, pa vas moram spomniti, recimo, gospod Ferluga je lepo govoril o Cerarjevi iniciativi za zaprtje meje Makedonija–Grčija. Ne, to ni res, to je

Janševa iniciativa, Cerar je samo naredil plagiat pa je v Bruslju prodal. Ja, to je plagiat. In ne govoriti o iniciativi predsednika Vlade Cerarja in tako dalje in tako naprej. To ne drži.

Gospa Koleča je tudi govorila pa seveda tudi gospa Sluga o teh zadevah, ampak jaz imam včasih malo težav, zlasti pri gospe Sluga, nekdo je rekel že zdavnaj ali zapisal »Le čevlje sodi naj Kopitar!« Ampak pogledjte, jaz se nikdar ne oglašam v temu državnem zboru, kadar imamo temo proračun, kadar imamo ozke gospodarske teme in tako naprej, zato ker zelo malo vem o tem. Zelo malo vem o tem. In sem rajši tiho, da se ne bi osmešil. Ampak, pogledjte, »Slovenija se je ustrezno odzvala«. Bravo, s tem lahko vi farbate koga drugega, ne tiste, ki to poznamo. Slovenija se ni ustrezno odzvala. Slovenija je poleg Grčije edina država Evropske unije, ki je masovno kršila zakonodajo in suspendirala schengen. Še več, Slovenija je celo ilegalno švercala ljudi čez mejo, uradne inštitucije te države. Ja, kaj pa je drugega bilo? Če jih naložite v Dobovi in jih odložite na Šentlju. To je to. Ona pa pravi: »Se je ustrezno odzvala.«

Naprej. Gospa Koleča govori o preganjanjih. Ja, ne vem, če so ti ljudje preganjani. Ja, je nekaj takih tudi vmes, zagotovo jih je. Ampak velik odstotek, nad 80 % jih pa to ni, so pa ekonomski migranti. Ne moremo govoriti, da je večina preganjanjih, ker to ni res.

Naprej. Govorila je o tem, da schengenski zakonik – tu bi prosil potem tudi državnega sekretarja, če to pove – omogoča to, kar smo naredili. Schengenski zakonik omogoča torej, da jih brez dokumentov naložiš na vlak v Dobovi in jih pelješ v Avstrijo. Jaz tega določila ne poznam. Mogoče je gospa Koleča to v Šentjurju v kakšni kavarni slišala. To je možno. Ali pa še kje drugje. Glede na to, da sem vendarle opravljal naloge notranjega ministra eno leto in nekaj, pa verjetno nekaj tudi o tem vem. Schengenska zakonodaja tega ne omogoča. Ne omogoča. In vedeti je treba še nekaj, da za pomemben del teh ljudi sploh ne vemo, kdo so, ker niso imeli dokumentov. Mi smo jih pa na državne stroške popokali in peljali v Avstrijo. To je treba biti zelo jasen.

Naprej je govorila o tem, kako se je Zakonodajno-pravna služba odzvala na te zadeve. Zakonodajno-pravna služba ni rekla nič proti posvetovalnemu referendumu. Nič ni rekla o tem. Je pa res, da je predstavnik na seji odbora potem govoril: »Pomembnejši bi bil, če bi referendum uspel in če bi prišlo do zakona. Pomembnejša vprašanja pa bi se postavila ob sprejemanju takega zakona.« To pa je rekel. Kar se pa tiče samega referenduma pa ni rekel nič oziroma ni podala služba odklonilnega mnenja, da smo si na jasnem. Veste, precej nerodno pa je, ker potem dobiš gospo Koleča na takem stavku: "Spoštovati je treba pravni red." Uuu, hudo. Hudo. Ali tako, da mandat vzameš zakonito izvoljenemu poslancu? Kar je tudi ona

naredila, ker je pritisnila za. In vi vsi, kolikor vas poznam. Ne vem, če je kdo bil proti. Torej, spoštovati je treba pravni res. Ja, seveda ga je treba spoštovati, ampak to velja za vse. Tudi ne tako, da jemlješ mandat, recimo, in ne tako, kot ste včeraj naredili. Zakon pravi – kaj? Da 16 posameznikov v Programski svet RTV pride preko Državnega zbora iz civilne družbe. Krasna civilna družba. Desus vi ste enega dali – to je civilna družba; SD dva – tudi civilna družba; da ne govorim o tistem, kar je gospod Grims govoril. To pa je civilna družba. To se pravi, ste tudi včeraj zakon povozili, ker ste notri dali politike in ne predstavnike civilne družbe. Ja, ampak spoštovati je treba pravni red. Dajte ga spoštovati! Gospa Sluga, ki se razume na te notranje zadeve – mogoče verjamem, da se razume na kaj drugega, na to se pa res ne razume, da ne bom rekel, da nima pojma.

Ni vračanja iz EU. To mislim, da je tudi nekdo drug govoril še od vas. Če boste spoštovali pravni red, je treba vedeti nekaj, res je, da ni vračanja zdajle neposredno iz Avstrije, vsaj tako kažejo uradni podatki, ampak če boste spoštovali pravni red, boste morali vse tiste, ki so pobrisali iz azilnega doma in njegovih izpostav, sprejeti nazaj, ker to zahteva evropski pravni red. Vemo pa, da jih vsak teden pobriše – koliko? Ne vem, tako ene pol avtobusa ali koliko, ne vem. Namreč, če da vlogo tukaj v Sloveniji, če je Slovenija prva država, ki je to vlogo sprejela, pa je zapustil državo in šel nekam drugam, ga bomo dobili vrnjenega, razen če boste rekli, da ne boste spoštovali pravni red, samo to se je pa treba sedaj zmeniti. Boste ali ne boste spoštovali pravni red? In res je, da prihaja neko povečano število ljudi še vedno v državo, seveda na zeleni meji, ne na tak način, kot je prihajalo pred meseci, to drži. Ampak te ljudi tudi obravnavamo po zakonodaji tako, kot je treba. Pomeni, da sprejmejo prošnjo za mednarodno zaščito in potem gredo v azilni dom. Ampak vedite, jih veliko zapusti azilni dom in gredo naprej. In ti bodo prišli nazaj. Tako je s predpisi.

Zdaj pa kvote, ker na nek način je seveda tudi referendumsko vprašanje vezano na neke vrste kvote. Nekdo je rekel, ja, gospa Sluga je to govorila, da ni kvot nikjer, pa gospod Matić. Katera država je sprejela tak zakon? Ja, ne vem, če ga je katera sprejela. Vem pa nekaj drugega, da imajo pametne pa sposobne Vlade, ki so to določile z nekimi pravnimi akti države, ne vem kakimi uredbami, kaj jaz vem s čim. In Avstrija je rekla, 37 tisoč 500, konec. Konec. Kaj so rekli Madžari? Da bodo naredili referendum, da nočejo nobenega. Poljaki veste, da so sprejeli iz Ukrajine skupaj z Madžarsko po nekaterih podatkih celo milijon ljudi, pa tega v Evropi nobenega nič ne zanima, v Bruslju pa še najmanj. Te točke dnevnega reda ne bi bilo treba imeti niti zakona ne bi bilo potrebno imeti, če bi Vlada sprejela kakšen pameten sklep in rekla, mi jih bomo vzeli toliko in toliko pa konec. Se pravi, tudi drugi so zadeve omejili. Avstrijci,

kot smo rekli, na 37 tisoč 500. In konce. In je potem čisto irrelevantno to kar govori gospod Matić, ja, ko bo pa 37 tisoč 501, bo pa konec, tisti bo pa najbolj ubog. Ja, saj to je Evropa že naredila. Sprejela je dela sposobne ljudi, reveži pa čakajo tam dol na grški meji z Makedonijo. To je lep obraz Evrope. Za mene ne. Se pravi, kvote sprejemajo kar po vrsti, ampak pri nas imamo pa vlado, ki pač ni sposobna tega narediti. Vlado, ki deluje po moji oceni proti ljudem. Ja kaj pa drugega? Nekaj jih bomo sedaj s kvot sprejeli, pa bomo sedaj sprejeli še tiste, ki bodo nazaj prišli zaradi vračanja po dublinski uredbi. Koliko jih bo pa še prišlo, je pa hudo vprašanje. Verjetno še veliko. Temeljno vprašanje, ki je, je naslednje: Kaj se bo zgodilo, ko bo makedonska meja popustila? Kaj se bo zgodilo? In če bo popustila, bomo imeli enake prizore, kot smo jih že imeli. In seveda do tistega znamenitega žepa lahko pride, seveda lahko pride, ker Avstrijci bodo resno, so že ali pa še bodo, resno zaprli mejo, ker jo mi ne. Vi ste pa že hvalite, kako boste tiste žice za zajce loviti pospravili. Ja, kaj pa drugega.

Mnogi so govorili o tem, da je zadeva v nasprotju z ženevsko konvencijo in tako dalje in tako dalje. Referendum nima nobene veze z ženevsko konvencijo. In ne prodajati solate pa ne reči, da imaš zlato, ker ni res. In gospa Sluga govori o tem, kako je naš predlog v nasprotju z ustavo, s konvencijo in evropskimi predpisi. Naš predlog se imenuje referendum. Kaj ima to s konvencijo? Nič. Nič. Zakon, ki bi sledil referendumu je pa druga zgodba. To je druga zgodba, samo tega zakona zaenkrat ni na mizi.

Gospa Kozlovičeva, vi ste tudi govorili o primerjavah z drugo svetovno vojno. Veste, kaj vam naj rečem? Te primerjave so malo tako tako. Velika večina ljudi je takrat šla zaradi tega, ker so bili preganjani. In kam je šla? Šla je v krščanski svet. Dajmo se kar zmeniti. Ker to se moramo kar zmeniti. Kdo pa k nam prihaja? In zakaj ti ljudje ne gredo v svoj, muslimanski svet. Ker imate veliko bogatejših držav od Slovenije, recimo. Pa tja ne gredo. Niti niso pripravljene doma vzeti, kot se reče, puško v roke, pa si narediti državo in demokracijo in tako dalje. Tudi to niso pripravljene. In zato tak odnos, generalni odnos do vsega tega za mene ni sprejemljiv. Ni sprejemljiv. Malo prej sem gledal tukaj našo komisarko, ki gre v Iran. Ja, kaj, z ruto na glavi. Mogoče bi si še kaj drugega dala na glavo. Zakaj pa? Zakaj pa ko pride turški predsednik k nam, njegova žena ne hodi s kratkim krilom recimo, ampak hodi tako oblečena, kot hodi doma? Zakaj se moramo pa zdaj mi prilagajati? Tudi evropska komisarka za zunanje zadeve je šla v Iran, mislim, da pred dnevi tudi s tistim črnim pokrivalom na glavi. Zakaj se moramo mi prilagajati njim? Nobenega razloga za to ni. Tisti, ki je ubog, ki potrebuje zaščito, se bo obnašal tako, kot se obnašamo mi, ker je on naš gost, ne mi njegov. In nobenega razloga ni, da se mi prilagajamo njim odnosno da se mi prilagajmo tem ljudem na tak način. Ne vem, če mi zna kdo

pojasniti, zakaj je treba iti v Teheran s tistim črnim pokrivalom. Zakaj pa? Zakaj? Veste, te zadeve ne gredo skupaj.

In kar se tiče tega našega predloga referendumu. O tem danes govorimo, to je točka dnevnega reda. Kot sem že rekel, ne bi bil potreben, če bi imeli neko sposobno, operativno, normalno vlado. Take vlade nimamo. Preprosto je nimamo. In vso govorjenje, kar smo se ustrezno odzvali in tako dalje in tako dalje, ne pije vode. V nadaljevanju je treba reči še marsikaj na to temo. Kot sem rekel, je seveda točka dnevnega reda Posvetovalni referendum. O tem odločamo in nič drugega. Prikrivanje neke realnosti, ker realnost, dejstvo je, da ni samo Slovenija s tega vidika problem, s tega vidika je problem kar evropski problem. Prikrivanje pred realnostjo. Realnost v številkah je taka, kakršno sem prej povedal. Velika večina ljudi, ki pravzaprav nima razlogov, ki so čisti ekonomski migranti in ni nobenega razloga za to, da jih Evropa sprejema. Ne sprejema pa tistih, ki bi jih morala. Realnost je ta, da se tako znotraj Evropske unije po posameznih državah dogajajo grozovita kazniva dejanja, če želite, pa mediji to kar zamolčijo, tudi nemški, kot ste videli novoletno noč v Kölnu, šele peti dan po tistem je prišla zadeva na dan. Pri nas tudi nič ne govorimo o tem, čeprav neki podatki, ki jih je poslalo notranje ministrstvo, vendarle govorijo o sedmih kaznivih dejanjih in ne vem koliko prekrških tudi na območju Slovenije. Ampak tudi to je realnost. In to realnost je treba sprejeti tako, kakršna je, in čisto nič drugače. In ni nobenega razloga, da to realnost prikrivamo na kakršenkoli način. Toliko. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na sklepni del razprave, v kateri dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja.

Najprej predstavnik Vlade gospod Boštjan Šefic, državni sekretar. Izvolite.

BOŠTJAN ŠEFIC: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Če mi dovolite na kratko nekaj dodatnih pojasnil oziroma odgovorov na vprašanja ali dodatne razlage. Bi pa uvodoma najprej rekel sledeče. To, kar sem kot stališče Vlade predstavil, je tukaj danes osnovni problem, da pravzaprav ne vemo natančno, kaj so predlagatelji oziroma o čem bi se pravzaprav odločali. In to je ključna zadeva, kar je tudi današnja tema takšna, ne glede na to, da je razprava izjemno široka. Ali gre za tako imenovane kvote omejevanja ljudi, migrantov, ki bi eventualno v prihodnosti vstopali v Republiko Slovenijo, ali gre morda za poskus omejevanja števila ilegalnih migrantov, kar je sploh vprašljivo, ali gre za omejevanje števila prisilcev za mednarodno zaščito, ali gre za omejevanje števila podeljenih statusov, torej mednarodne zaščite ali subsidiarne ali statusa begunca, ali gre za omejevanje trajne preselitve ljudi z

mednarodno zaščito iz tretjih držav oziroma za omejevanje relokacije. To so te ključne zadeve. Ko to definiramo, potem se lahko seveda tudi bolj vsebinsko pogovarjamo o teh vprašanjih.

In drugo, seveda, tukaj so pravni okviri. In ti pravni okviri so pomembni. Eno je seveda naša zakonodaja, od ustave, Zakona o mednarodni zaščiti, seveda tudi mednarodna pravna ureditev in seveda tudi mednarodne obveznosti, ki smo jih sprejeli, in o katerih ste, smo razpravljali tudi v Državnem zboru. Julija lansko leto smo se strinjali, da določeno število ljudi prevzamemo od držav članic Evropske unije in jih preselimo, premestimo v Republiko Slovenijo, kjer bodo nadaljevali postopek mednarodne zaščite in ga dobili ali pa tudi ne. To so, jaz mislim, tista ključna vprašanja, okoli katerih bi morali razčistiti, da sploh, kot rečeno, vemo, o čem bi eventualno tudi na tem referendumu odločali.

Kvote na sploh. O tem je bilo veliko povedanega mislim, da tudi na Odboru za notranje zadeve in javno upravo smo se o tem pogovarjali. Vi veste, da te kvote, ko govorimo o mednarodni zaščiti in vsak ima pravico do postopka, se pravi, da pride v postopek, ne da dobi zaščito, zaščito lahko dobijo samo tisti, ki izpolnjujejo pogoje. Seveda je razlika od kvot, ki smo jih imeli in ki smo jih tudi uravnavali v preteklem migracijskem valu. Pomembno pa se mi zdi na tej točki poudariti, da imamo znotraj Evropske unije določene mehanizme, ki zaradi teh spontanih migracij niso delovali tako, kot je treba. Govorim seveda o relokaciji in trajni preselitvi, ki pa ju zdaj počasi poskušamo oživeti in spraviti sistem, da bi začel funkcionirati tako, kot je potrebno.

Zdaj morda po vrsti, poslanec gospod Grims je omenil 11 ponudb, jaz moram reči, da je to star podatek. Ministrstvo za javno upravo je danes zjutraj, ko smo imeli sestanek, povedalo, da je do zdaj v bistvu 41 ponudb, različnih zasebnikov, ki ponujajo svoje kapacitete, manjše, večje, tudi precej velike stavbe in tako naprej. Seveda v temu bomo še videli, kaj je primerno, kaj je možno sploh uporabiti. Pa seveda bo treba tudi še kakšen drug kriterij upoštevati. Prav tako moram reči, da nekatere organizacije ponujajo svoje kapacitete in želijo sodelovati pri tem, tudi v projektu trajne premestitve iz tretjih držav, ki sem ga prej omenil. Toliko mogoče. Seveda je pa to odprta zadeva in mi pričakujemo v naslednjem obdobju, da bo še kakšen takšen predlog.

Poslanec dr. Gorenak bo rekel, seveda, Šefic mora to govoriti, ker je predstavnik Vlade, ampak jaz moram še enkrat tukaj poudariti in zelo jasno izpostaviti, da glede teh nezakonitosti in nezakonitega izvajanja in tako naprej, da to ne drži in da seveda osnove so. Mi smo jih tudi večkrat že pojasnili, na koncu koncev sem jaz posebej izpostavil tudi ta 5. člen Schengenskega zakonika. Tudi sicer moram reči, da je schengen deloval, bil je pretok ljudi in kapitala pa seveda tudi vsega tistega, čemer je schengen pravzaprav namenjen – zagotavljanju čezmejne

varnosti in tako naprej, se pravi, preprečevanje mednarodnega organiziranega kriminala, tihotapljenja orožja, surovin, preprečevanja mednarodnega terorizma. Seveda smo vse to v tem času sledili in sprejemali ukrepe, o katerih smo tudi govorili. In moram reči, da seveda nam kolegi v drugih državah to tudi seveda priznavajo in so večkrat predavali, da je Slovenija še posebej v teh izjemno zahtevnih razmerah dobro opravila svoje obveznosti.

Strinjam pa se z vsemi, ki ste danes razpravljali in seveda migracije so in bodo, da migracijska kriza obstaja in bo obstajala tudi še v naslednjem obdobju. Ne govorimo samo o Grčiji, ne govorimo samo o Turčiji. Mi moramo vedeti, da imamo, da se nam ponovno oživlja ta tako imenovana sredozemska pot, se pravi od Severne Afrike do Italije. Seveda tudi tam zaznavajo določen porast. Nedavno sem imel razgovore s predstavniki Republike Italije, ki so tudi opozorili na te zadeve in zato je tako zelo pomembno, da se s tem soočamo na organiziran, premišljen način. V tem kontekstu so tudi vsi ukrepi Evropske unije ta trenutek, od skupne mejne straže do krepitve schengenskih nekaterih ukrepov in tako naprej. Vse to gre v smeri boljšega obvladovanja razmer pa seveda tudi kar se tiče tako imenovanega stalnega mehanizma, o katerem smo se tudi že v tem državnem zboru zelo temeljito pogovarjali in sem zelo prepričan, da se bomo še.

Seveda bo Republika Slovenija in Vlada pa seveda vsa pristojna ministrstva še naprej, bom rekel, spremljala te razmere tako v Republiki Makedoniji. Jaz moram reči, da je Makedonija še posebej pomembna v tem trenutku, tukaj ne gre zanikati, zato tudi mi s kolegi iz Republike Makedonije zelo intenzivno sodelujemo. Imamo tudi naše policiste tam, zato da pomagajo v različnih segmentih. Enako velja za Grčijo. Mi imamo tam nekaj svojih policistov, civilnih strokovnjakov, poslali smo tudi pomoč, ki jo zmoremo ta trenutek. Hočem reči to, da seveda se vsega tega zavedamo in tudi temu primerno delamo. To je ena plat. Druga plat pa so naše priprave za morebitno nepredvidene situacije, ki bi se seveda lahko pojavile in jih ne moremo izključiti. Zato je tudi pomembno, da v vse te sisteme vgradimo tudi sistemske rešitve, pri čemer seveda mislim tiste, ki se bodo ves čas sistematično ukvarjali z vprašanjem migracij ne samo z zakonodajnega vidika, statusnih vprašanj, ampak tudi seveda organizacijskih. V tem kontekstu tudi sodelujemo z državami Višegrajske četverice. Tudi o tem je bilo v tem Državnem zboru že veliko povedanega in moram reči, da tudi vse države Višegrajske četverice razen, kot sem že tudi večkrat poudaril, Madžarske, ki se je odločila za referendum, vse države sodelujejo tudi v sistemu relokacij in resettlementa. Češka, recimo, je že izvedla to. Res je, imeli so menda neke težave. Ta trenutek je samo Poljska še v fazi, torej je zagotovila, da bo pa sodelovala, je

pa tako kot mi še v fazi, da nima nobene osebe, za katero bi bila realizirana ta premestitev.

Ali je Vlada dobro ali slabo obvladala situacijo, o tem smo ogromno govorili. Mislim, da smo pod Ministrstvom za notranje zadeve in Vlada dovolj dobro vedno argumentirali, nenazadnje pa seveda k temu, da smo dobro opravili s to situacijo, kažejo rezultati. Mi kot Republika Slovenija praktično nismo imeli nobenega migranta, seveda govorimo o migrantih, ki bi ostal v Republiki Sloveniji. Mislim, da imamo na današnji dan 322 prosilcev za mednarodno zaščito, imamo 35 oseb v centru za tujce. Mimogrede, ja res je, tisti, ki so bili v postopku ali pa so dobili status pa so zapustili državo, seveda bodo lahko vrnjeni, to da, seveda vsi ostali pa ne. Tu je tudi ukrep Vlade zelo jasen in to je tudi v okviru, bom rekel, držav članic Evropske unije poznano in to tudi uveljavljamo.

Ta trenutek je dejstvo, da ima Slovenija pravzaprav najboljšo situacijo ali pa je med najboljšimi tako varnostno kot po številu, po vseh elementih. To je dejstvo. Mi smo od 1. 1. letošnjega leta imeli vsega skupaj 176 ilegalnih prehodov. Če povem za primerjavo, Madžarska ima dnevno čez 200, preko čice seveda, na madžarsko-srbski meji. Dnevno to spremljamo in jih je kar veliko, zaradi česa ima tudi Republika Avstrija velike težave. To so pač dejstva. In seveda zato tudi Madžarska nekoliko drugače gleda na zadeve kot morda kakšna druga država. In še enkrat, moram poudariti zelo jasno, da je seveda Slovenija razmere ves čas te zadnje migracijske situacije obvladovala in seveda to je absolutno cilj tudi za naslednje obdobje.

To, da bi Vlada delala proti interesom Republike Slovenije, jaz sem že tudi v tem državnem zboru, ker je bilo eksplicitno povedano, da sem tudi sam deloval proti Republiki Sloveniji, interesom državljanov, to tudi danes ponovno seveda zanikam in si upam trditi, da je Vlada Republike Slovenije vedno delovala v interesu državljanov Republike Slovenije in zato tudi dosegla te cilje in te rezultate, ki sem jih prej omenil. Tudi slovenska policija je odlično opravila svoje delo, seveda tudi v sodelovanju s kolegi iz Slovenske vojske, to je treba povedati. Nenazadnje sicer ne bi bilo tako malo ilegalnih prehodov, ne bi bilo takšne varnosti zagotovljene, kakršna je bila. In kot že rečeno, kljub temu, da imamo manjše resurse, kot imajo nekatere druge države, imamo seveda tudi teh ilegalnih migracij manj. Imamo pa seveda pri vsem tem zelo natančno razdelane postopke, ki jih tudi v priznavanju mednarodne zaščite upoštevamo. Obravnavamo vsak primer individualno in zato je tudi relativno malo dobljenih statusov, ker smo natančni, ker dosledno upoštevamo tisto, kar je v zakonu in kar je naša obveznost.

Kar se tiče stroškov moramo zelo jasno razmejiti o katerih stroških govorimo, ali govorimo o stroških relokacije, ali govorimo o stroških migracij, torej tega migracijskega toka, ali

govorim o stroških prisilcev oziroma tistih, ki potem dobijo status mednarodne zaščite. Da ne bo kakšne dileme – kar se tiče relokacije, bomo v petih letih po sedanjih izračunih, seveda lahko bo variiralo, da me ne boste potem za besedo prejeli, je predviden strošek za pet let za te številke, ki jih imamo zdaj in za katere je Slovenija vezana, 8 milijonov evrov. Od tega bomo 3,4 milijona evrov dobili skozi tako imenovano glavarino, medtem ko na resettlementu, se pravi pri trajni premestitvi za teh 20, za katere smo se obvezali, pa dobimo 10 tisoč evrov za vsako osebo.

Kar se pa tič dosedanjih stroškov iz teh tekočih migracij, ki so se dogajale. Zadnji podatek na dan 15. 4.; vsi stroški oskrbe policije, vojske, to kar imamo, tudi varovanje schengenske meje in tako naprej so 41,7 milijona evrov.

Jaz moram reči, da seveda tako ministrstvo kot Vlada nista bila pri vseh teh zadevah pasivna, tako na varnostnem področju kot seveda tudi na političnem smo bili aktivni in seveda zaradi tega so tudi nekatere pobude, ki smo jih dajali, ni bila samo ena pobuda, bila je še kakšna vmes, seveda imeli ustrezen rezultat in seveda je to tudi zadeve normaliziralo. Ne prevzemamo zdaj slave kogarkoli, ampak dejstvo je, da smo skupaj z drugimi državami članicami Evropske unije vendarle uspeli stvari spraviti pod nadzor in jih ta trenutek normalizirali. Se pa seveda strinjam pa mi ne zameriti, nisem si zapisal, kdo je to izpostavil, da je treba reševati problem pri izvoru. Tukaj pa seveda se gre še kako strinjati in tudi v številnih pogovorih, ki jih imamo s kolegi iz drugih držav, smo enotni, da seveda se je treba zdaj skoncentrirati tam, kjer problemi nastajajo in se maksimalno angažirati pri tem, tudi z investicijami, tudi s tem, da bodo lahko določeni ljudje, govorimo pa zlasti o tistem delu migrantov ali pa migracij ne samo ekonomskih, ampak tudi tako imenovani podnebnih in tako naprej, da bodo lahko ljudje živeli tam v svojih matičnih državah v svojem matičnem okolju. Hkrati pa moramo seveda reševati tudi probleme, ki se nam pojavljajo na našem dvorišču, če se lahko tako izrazim. Mimo tega seveda ne moremo. Tudi drugi del ukrepov mora iti tudi v tej smeri.

Jaz sem že omenil, da ima neka oseba, tudi če pride ilegalno v Republiko Slovenijo, pravico do postopka, seveda, če zaprosi za mednarodno zaščito. To je naša obveznost, ki jo moramo spoštovati. Seveda je pa potem vprašanje, kakšna je odločitev, o čemer sem pa malo prej že govoril.

Samo še na koncu ena zadeva. Govora je bilo o sejanju strahu. Jaz mislim, da seveda vsi mi smo definitivno zaskrbljeni nad takšno situacijo, s katero smo se soočili. To je logično in to je normalno. Seveda moramo pa tudi priznati in moramo tudi povedati, da je bilo nekaj sejanja strahu. Samo dva primera, ker ste vsi o primerih govorili, ko so me novinarji klicali in rekli, torej pojavila se informacija: Ali res vi migrante nastanujete v Rudnik urana Žirovski vrh? Brez

komentarja. Ali pa, to je bila informacija tudi po socialnih omrežjih, da prihaja v neko mesto 4 tisoč migrantov – takrat jih sploh toliko nismo imeli na dnevni ravni in ko smo dokazali, da niso prišli tja, so rekli, seveda, saj imate skrite rove pod zemljo na tistem kompleksu. Skratka, hočem reči, tega ni bilo tako malo. In to seveda med ljudmi, ki ne poznajo dobro situacije, seje strah. In to je sejanje strahu in to ni dobro in to je več kot narobe, če sem zelo mil v tem izrazu.

Samo še na koncu, kar je poslanec dr. Gorenak izpostavil, kazniva dejanja, prekrški. Da, mi smo dnevno objavljali vse prekrške, ki so se zgodili v sklopu te migracijske situacije, vendar moram reči, to so bila kazniva dejanja in prekrški, ki so bili storjeni znotraj bodisi nastanitvenih ali sprejemnih centrov in izključno med migranti. Do današnjega dne, vsaj po mojih zadnjih informacijah, ni bilo nobenega ekscesa, incidenta, kaznivega dejanja v relaciji migranti–prebivalke in prebivalci Slovenije, in to je bila ena tistih ključnih nalog nas in varnostnih organov, da preprečijo vsako takšno situacijo, ki bi ogrožala varnost naših prebivalcev in prebivalcev. In v tem smo bili uspešni. Toliko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, replika, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Zdaj pa samo nekaj odgovorov na izvajanju državnega sekretarja.

Prej je bilo rečeno, da se ne ve točno, zakaj naj bi šlo to vprašanje oziroma čemu posvetovalni referendum. Poglejte, na strani 3. tega predloga je jasno napisano, »namen posvetovalnega referenduma je torej, da se glede najvišjega števila prisilcev za mednarodno zaščito v Republiko Slovenijo na referendumu izrečejo volivke in volivci.« Se pravi, gre za prisilce za mednarodno zaščito.

Prej je bilo rečeno tudi glede finančnih sredstev, da so različna, ker enkrat govorimo o prisilcih za azil, drugič govorimo že o tistih, ki dobijo status. Seveda, govorimo tudi o tistih, ki so samo potovali skozi Slovenijo in so imeli poskrbljeno za obroke, za brezplačne prevoze, imamo že tiste, ki so dobili azil, in imamo migrante, ampak vsi ti stanejo. Saj v končni fazi bi lahko povedali eno skupno številko. Saj ni treba na nek način sploh deliti teh števil. Bistveno je, koliko nas to stane.

Se strinjam glede tega, kar ste povedali, da so dezinformacije v časih res problem. Veste, problem so tudi zato, ker so podatki skopi. Mi smo imeli kar nekaj sej v Državnem zboru, imeli smo kaj nekaj sej na odborih, ki to zadevo Obravnavajo, pa vendar nismo dobili vedno konkretnih podatkov. Spomnite se informacije oziroma vprašanj, kje bodo tako imenovani namestitveni centri. Tega ljudje niso dobili in potem je seveda vsaka vas praktično imela skrb

oziroma neke strahove, spraševali so in vedno niso dobili odgovora. Tako da je pač treba včasih se tudi nekoliko s pepelom posipati in za nekatere stvari pač vedeti, da si tudi sokriv za to. Ne rečem, vi ste bili zelo veliko na televiziji, delali ste pač poročila, ampak veste neke tiste konkretne stvari, ki pa so tisti trenutek zanimali državljane, kaj se bo dogajalo v njihovem okolju, pa niso vedno dobili. Potem verjamem, da so prišla res neka čudna vprašanja ali pa zgodbe. Da bi pa ravno novinarji imeli kakšne posebne prispevke o migrantih, jaz celo trdim, da je bilo tega zelo malo, da je bilo zelo malo o tem, kaj se je dogajalo v Sloveniji, da je bilo zelo malo oziroma nič slišanegega, kaj se je takrat dogajalo, ko so prve vrnili iz Avstrije, morda bi ta amandma bil pa sprejet, če bi več o tem govorili, koliko težav je imela slovenska policija, da jih je spravila nazaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak, replika.
Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Čisto na kratko.

Državni sekretar, tam ste omenjali 5. člen zakonika, nastal je vtis, da ste dali prav SMC, češ da omogoča zakonik to, kar se je dogajalo. Jaz pa trdim, da zakonik tega ne omogoča. In tukaj moramo razčistiti. Situacija je popolnoma jasno, nikjer ni določeno, da lahko ljudi v Dobovi daš na vlak, po možnosti brez dokumentov, in jih pelje na Šentilj. Tega določila jaz ne poznam. In tukaj vam moram povedati, da tukaj nimate prav, saj to sami veste.

Kar se tiče pa tistega, kar dela Vlada, saj to pa razumem, glede na to, da ste predstavnik te vlade, da ne morete lastne vlade šinfati. Saj mogoče jo boste pa kdaj v kakšni knjigi pošinfali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, mag. Branko Grims.
Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Bila je prav zanimiva razprava, ampak začeti bi morali pravzaprav nekje drugje. Začeti bi morali pri temu, kar je točno tam na onem sedežu nasproti nekaj tednov nazaj izrekel poslanec SD, gospod Nemeč, ki je rekel, ali bo Evropa utemeljena na krščanskem izročilu ali pa je ne bo več. Danes o tem, da je Evropa ogrožena, ne govorijo več samo posamezniki, danes so o tem uradne izjave evropskih institucij, tudi njihovih voditeljev, konkretno predsednika Evropske komisije, predsednika Evropskega parlamenta in tako dalje in tako naprej. Skratka, ljudje se zavedajo da gre za usodno zadevo, ki je enosmerna. Če se Evropa v celoti islamizira, potem to ne bo več Evropa, bo nekaj čisto drugega, kot je v

preteklosti bilo. In ker gre za izjemno pomembno zgodovinsko odločitev, ki odloča o usodi Evrope in o vsaki od njenih držav, je edino primerno, da se dovoli, da se o tem izrečejo ljudje na referendumu. Zato je SDS predlagala referendum, kjer je bilo zdaj en kup sprenevedanja, za kaj v resnici gre. Gre za to, da ljudje, ker pač drugačnega v našem redu zdaj ne poznamo, je možen posvetovalni referendum, vendar z jasnimi sporočili izrečejo, koliko tovrstnih postopkov naj se v letu dni izvede. In od vprašanja je odvisno, kako jasno je to sporočilo. Mi smo poskušali oblikovati vprašanje, ki je bilo že samo v osnovi na nek način kompromis, v upanju, da ga bomo oblikovali na koncu skupaj tako, da bo jasno, nedvoumno in da bo dalo to sporočilo za vse na razumljiv način. Žal, očitno, o kakršnemkoli iskanju tovrstnega konsenza ni niti najmanjšega sledu. Poslušamo pravljice o tem, kako je bilo vse obvladovano, kako je bilo vse tekoče in kako sploh ni nobenih težav. Lahko smo samo veselili, da tiste papirje, ki jih je Vlada tako veselo delila vsakemu migrantu, ki je prišel čez mejo, da jih je večina vrgla stran. Kajti zelo dober izgovor bi bil ciljnim državam, da nam vse tiste, ki bi s tem papirjem mahali, vrnejo nazaj in rečejo, vi ste začeli postopek, to imate formalno, zdaj pa se sami s tem ukvarjajte naprej. Ni pa še rečeno, da kdo ne pride na tako idejo.

Glede minulih grehov Vlade in vladajoče koalicije je stvar popolnoma jasna. To lahko obračate na levo, na desno, na glavo, ampak vse, kar se je dogajalo v minulemu letu in na začetku tega leta, je bilo ilegalno, je bilo nezakonito, to je bila kršitev slovenske pozitivne zakonodaje in evropske zakonodaje v mnogih členih v smeri tistih mednarodnih pogodb, ki so za nas obvezujoče. Se pravi, kršitev domačega pravnega reda in kršitev evropskega pravnega reda. In govoriti o nekem spoštovanju prava in pravne države, oprostite, je blago rečeno neokusno z vaše strani. Skratka, o tem govorite takrat, ko vam nekaj paše in imate za to en političen cilj, ko vam pa nekaj ne paše, se pa to vehementno krši. No, pa se reče, ja, ne vem, nekdo nas je tam iz sosednje države opazoval ali pa iz EU, ampak mi to delamo. Ni ravno čisto tako, kot se v Sloveniji to prikazuje. Ko sem bil v Avstriji ali na državni ravni ali na deželni vladi ali pa v gostilni sem isto poslušal. Slovenci, ja, ja, vi ste tisti, ki ste nam schengen stolkli, zdaj vas bomo pa odrezali. Približno to je povzetek vseh razprav in izjav, ki smo jih lahko slišali neformalno v minulih tednih in mesecih. In za to nosi odgovornost zgolj in edino vladajoča koalicija in Vlada, ker ni pravočasno storila tistega, kar bi bilo treba. Zdaj smo na isti točki. Spet pravite, če se bodo stvari zaostriale, bomo pa takrat razmišljali, potem bomo pa mogoče tudi za referendum. Počakajte, do razpisa referenduma po postopkih, ki so za predvideni, lahko pride v najboljšem primeru v nekaj mesecih. Če bi danes se odločili za podporo našemu predlogu, na tej osnovi šli

oblikovati odlok, ga sprejeli po postopku, ki je predpisan in se ga ne da hitro spremeniti in potem to izvedli v predpisanih rokih po Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi bi bil referendum lahko kvečjemu tik pred dopusti. Takrat, če ste preslišali, bodo že mimo volitve v Makedoniji, ki lahko drastično poslabšajo zadeve, s katerimi se soočamo danes. Pa tudi te niti slučajno niso rožnate. Veste, kakšen je v resnici dnevni priliv migrantov v Evropo? Zdaj, ko ne topotajo vsi tako, kot so po krivdi slovenske vlade v minulih mesecih, ima mogoče kdo lažen občutek, da tega priliva ni več. Ampak po balkanski migrantski poti razpršeno sicer, delno tudi s pomočjo različnih kriminalnih združb, pride dnevno tam nekje do 500 oseb. V Italijo pa jih pride dnevno pa preko Mediterana še na nekatere druge lokacije okoli 2 tisoč. To se pravi, dnevno v Evropo še vedno prihaja 2 tisoč 500 migrantov. Verjemite, da bo Evropa naredila vse, da bo to razporedila. In ne bomo se pogovarjali o takih kvotah, kot smo se nekoč. Isto sem takrat opozarjal, vse, da tisto, ko so govorili, da bo 76, da je to kvota. Kakšna kvota?! To je vzorec, po katerem se bo potem odprlo duri in delilo v nedogled, s tem, da to, kar dela Evropska komisija, zdaj je še napoved, da bo še spremenila to, in to v škodo Slovenije, citiram, "da bodo bolj obremenjene tiste države, ki so doslej sprejele manj prosilcev za azil." Jaz mislim, da vsi lahko Slovenijo prepoznate v teh besedah. In zato se je treba sedaj zaščititi vnaprej, vnaprej je treba misliti, ne iti spet na dopust, tako kot ste šli lanskega avgusta. Ne se potem čohati, pa joj, kako smo bili presenečeni. To sem poslušal celo jesen, pa šlo je skoraj po dnevih točno tako, kot sem napovedal na začetku jeseni. Pa ne se potem hecati, da ste bili presenečeni. To je sprenevedanje. Isto kot je bilo pol razprav danes čisto navadno sprenevedanje, ko gre za različne vsebine. Marsikaj je bilo pa tudi zelo nesramno. Rečeno je bilo s strani enega od kolegov, da ga je klicala gospa, ki je upokojenka, 40 let je delala in zdaj gospa nima niti za telefon. A bejž no bejž. Zdaj pa pogledjmo, če bi teh 123 milijonov, ki jih je iz proračuna Vlada namenila za migrante, dali vsem tistim v Sloveniji, tistim upokojemcem, ki so res 40 let delali in vplačevali v penzijsko blagajno, bi vsak od njih – koliko, 20, 30 evrov lahko dobil več na mesec. Na mesec, pazite. In ne boste verjeli, iz tega bi si krasno neomejeno plačal lahko telefon in še naročnino na njega. To se pravi, tej gospe se ne bi bilo treba s tem ukvarjati, s to težavo, če bi ta vlada funkcionirala tako, da bi zaščitila svoje lastne državljanke in državljane, svoje lastne upokojemce. Da je pa to rekel predstavnik upokojske stranke, je pa še malo komično zraven.

Pa gremo naprej. Poslušali smo o tem, da je že sam predlog in pa naše razprave, argumenti, citiram, »razširjanje sovraštva in da gre za fašizacijo družbe s sovražnim govorom«. A dajte no? O čem pa? Zato, ker povemo po resnici. Pa nekdo mi je očital prej, da sem uporabil izrazi

levičarji. Ne vem, kako naj nekatere stvari drugače obrazložim. Ampak zakaj bi bilo tiste, ki sami sebe imenujejo, da so na levi, da so levičarji torej, zakaj bi bilo to žaljivo? Tega pa res ne razumem. Ampak zdaj pa pogledjmo, zakaj v resnici gre? Fašizacija je, ko nekomu nekaj vsiljuješ. In sovražni govor ima po evropskih normativih dva člena. Prvi je razčlovečenje, da nekoga imenuješ, nazivaš, žališ z izrazi, ki ga razčlovečijo. Drugi pa je, da utemeljuješ potem, zakaj je bilo to dopustno ali pa celo nujno. In glej ga šmenta, potem pa se vidi razlika med besedami in dejanji. Tista vlada in tista koalicija, ki v besedah najbolj preganja sovražni govor, tako kot smo to doživljali zdaj pri ne vem koliko zakonih, ki so vsi posvečeni boju zoper sovražni govor, je včeraj imenovala v Svet RTV osebo, Domena Saviča, če želite, konkretno, ki za ženske uporablja izraz »žabe«, tiste, ki pač drugače mislijo kot on, za verujoče pa »klerofašisti«, »klerotalibani«, pa še kakšen ženski spolni organ postavi na začetek, pa ne bom šel tako nizko, da bi ponavljal za njim tiste izraze. In to ste vi imenovali v Svet RTV. Z vašimi glasovi izvoljen, z vsemi. Gospe in gospodje, a veste, da ste, če povemo konkretno, s svojimi dejanji, z imenovanjem Domena Saviča včeraj ste izvedli fašizacijo družbe s sovražnim govorom, in to institucionalizirano. Zdaj pa se malo zamislite na tem, kaj v resnici počnete, če stvari imenujete s pravo besedo.

Zakaj je ta referendum tako pomemben? Kot rečeno, gre za izjemno pomembno zadevo, ki bo dolgoročno, veliko bolj dolgoročno, kot se morda komu zdi, odločala o bodoči usodi Evrope. Gre torej za vprašanje ne samo Slovenije kot države, ne samo posameznika, gre za vprašanje vseh naslednjih generacij in za vprašanje identitete in kulturnega izročila same Evrope in seveda Slovenije in slovenskega naroda kot tistega, ki je matični narod slovenske države. In najbrž nikomur ne bi smelo biti vseeno, zagotovo pa ni meni, kaj bo s Slovenijo v bodoče. Nič drugega nismo predlagali, kot samo to, da se dovoli ljudem, da se o tem izrečejo, kajti to je dejanska vsebina tega izreka. Ali boš na široko odprl vrata in nadaljeval sedanjo politiko, žal, vladajočih, ki je zavestna ali pa nezavestna, ampak tak je učinek, da imaš letni odliv tam 10 tisoč mladih, najbolj šolanih, izobraženih, tistih, ki bi morali biti bodoča naravna elita Slovenije, nekam v tujino, bogatiti tuje države. Uvoziš pa 10 tisoč ljudi, ki bodo živeli na socialni in boš dajal ogromne denarje za njihovo socializacijo, za težave, z varnostjo boš pač seveda krepil varnostne službe in še za to posebej namenjal denar, podjetniki bodo pa itak pobegnili v tujino, ker bodo preobremenjeni in takih davkov nihče več ne bo pripravljen plačevati, pa še nevarno se bodo počutili. To je približno dilema, o kateri se v resnici danes v Evropi odloča. In, če mi kdo reče, da to ni tako pomembna tema, da bi o njej dovolili pač izrekanje ljudi, potem oprostite, ta ne razume, kaj je demokracija. Demokracija je

ravno, da ljudem dovoliš, da odločajo o temeljnih vprašanjih, o svoji usodi. Gre samo za vprašanje, ali si ti toliko demokrat, da dovoliš ljudstvu, da to tudi uredniči. Pomisleki, da naj bi bilo to ne vem kaj, nezakonito in neustavno, ne vem kakšno še, katere neje sem poslušal, so, oprostite, blago rečeno, smešni pa nesramno sprenevedanje, da ne bom še kaj hujšega rekel. Kajti prvič, to uporablja tista koalicija, ki je popolnoma porušila pravni red in pravno državo v minulih mesecih, ravno na migrantskem vprašanju, sproti jo pa ruši še kje drugje, recimo včeraj pri vprašanju Zakona o RTV in spoštovanja določb prvega odstavka 17. Člena. In potem postavlja to kot temelj, da bi to zavrnila. Pa saj ne gre za nič zavezujočega. To se pravi, to že v temelju sploh ne more biti protiustavno ali pa protizakonito. To je neumnost, to vam je tudi pravna služba tako zapisala, če pozorno preberete, kaj je pravna služba zapisala v svojem mnenju. Problem je samo v tem, da se bojite trenutka resnice. Ampak ta trenutek resnice je dejansko že tukaj, je že nastal, je že viden, je v tistem, kar sem povedal prej, tudi če me je zdaj državni sekretar nekoliko hotel potolažiti, ko sem povedal, da se je na razpis za stanovanja za migrante prijavilo prvotno samo enajst ponudnikov, se nad tem nihče ne zamisli, kakšno je sporočilo tega. Pravi, zdaj jih je pa že 41, ja ampak to je še vedno peščica proti tistemu, kar bi pravzaprav lahko dejansko pričakovali, kar je število praznih stanovanj v Sloveniji, ljudi, ki ponuja stanovanja. Ampak za kaj gre? Eno so besede, ko posamezne skupine, recimo, tisti razvpiti novinarski orkester 571 ali pa tisti v nevladnih organizacijah, kot sami sebe radi imenujejo, dejansko so pa še kako vladni, ker vsi seveda pristavljajo lonček k denarju davkoplačevalcev in zahtevajo od države in občine in vseh in vseh čim več denarja in so za tisto delo, ki ga počnejo, predobro plačani, sami sebe razglašajo za zaščitnike enakosti in borce proti izključevanju. In ti ljudje demonstrirajo, zganjajo cirkus, na Kotnikovi so se celo opremili tako, da je bilo jasno, da so pripravljene na nasilje, zakrinkali so se, kole so imeli v rokah, še kaj drugega. Ampak ko je pa treba odpreti svoja vrata, svoje stanovanje ponuditi za migrante, no, to pa niti proti plačilu ne pride v poštev. To je pa tista dejanska ogromna razlika med besedami in dejanji – vse druge boš posiljeval s tistimi, iz česar ti kuješ nek političen profit, sam pa seveda v dejanjih delaš točno nasprotno. Edino, kar me zelo spominja, je tako kot tisti razvpiti voditelji levice pa sindikalisti s področja šolstva, ki na ves glas vpijejo: »Samo javno šolstvo, nobenega drugega ne smemo dovoliti pa financirati!« Sami pa vse svoje otroke financirajo doma ali v tujini na zasebnih šolah, ker jim seveda s tem dajo boljšo osnovo, ostalim pa tega ne privoščijo v resnici, samo to skrivajo za tiste silno visoke doneče besede. To je sprenevedanje, gospe in gospodje. V danem primeru je pa to sprenevedanje, ki ima zelo hude posledice. Prvič, jasno, da ogromno stane, drugo, kar je še

mного hujše, ogroža Evropo, večkratno, in ogroža ljudi, ogroža varnost. Tako kot je tole šlo v minulem obdobju ne more več iti, sicer se bo Evropa razletela. In Slovenija ima v tem trenutku še vedno to prednost, da je ne tako, kot so seveda nekateri napačno potem hitro povzeli, kakor bi jim ustrezalo, da sem rekel, da je Slovenija absolutno varna, ni absolutno varna, sem rekel, da je še kar relativno varna. To se pravi, vemo da imamo tukaj že določene celice struktur radikalnega islama, vemo, da se sem že dovaža migrante, ker je skupaj najbolj eksplozivna kombinacija, in potem, kot se je izkazalo, recimo, če želite, v Parizu ali pa v Bruslju, ampak za enkrat so stvari še vendarle v takih mejah, da so obvladljive. Upam, da si nihče ne želi, da bi te stvari ušle izpod prihodnosti. Gre za preprosto vprašanje, kakšno prihodnost želijo ljudje. Država je domovina, domovina vseh je dom dejansko. Ljudje imajo vso pravico se izreči, koliko tujcev želijo spustiti v svoj lasten dom. Govoriti pa, da bi to kršilo kakršnokoli zakonodajo, oprostite, pa to niti sprenevedanje ni več, no. Za kakšno zakonodajo? Vse, kar se dogaja na področju migrantstva v Evropski uniji, so samo dvojna merila pa zlorabe. Pa čisto nič drugega ni.

Naj povem zakaj in tudi to utemeljim, zakaj to lahko trdim. Primerjajte dvoje, dejanske begunce pred vojno iz Ukrajine in primerjajte migrante, ki prihajajo tam iz Afrike ali pa iz Bližnjega vzhoda. V Ukrajini je brez dvoma bila vojna, bila je zelo huda in še vedno tli. Prišlo je več kot milijon, okoli milijon in pol beguncev, dejanskih beguncev pred hudimi spopadi, metali so vse od kasetnih bomb do raket velikega dosega in tako naprej – in kaj je storila Evropa s častno izjemo Višegradske skupine predvsem Poljakov? Evropa jih je poslala nazaj, so rekli, poglejte zakoni, se pravi to, kar ureja begunsko problematiko, urejajo te stvari tako, da če je en del države varen, se morate vi tja vrniti in tam bodite. In ker je zahodni del Ukrajine varen, vsi niste begunci, vam ne priznamo, da ste begunci, pojdite v zahodni del Ukrajine. To je eno merilo za ene. Ko pa gre za vprašanje ljudi iz Bližnjega vzhoda pa iz Afrike, pa pridejo čez 5, 7, 8, 10 varnih držav, se pa reče, a vsi ste begunci, kar pridite, vi ste pa iz Maroka, ja fino, vi ste pa iz Irana, fino, kar naprej, ga kar vsi notri, za vse je prostor, to pa ni problem. Mimogrede v Maroku in v Iranu niti slučajno ni nobene vojne, še sankcij ni več nobenih. Pa jih je bilo kar precej procentov v migrantskem valu, če kdo tega ni opazil. To so pa dvojna merila. In to, oprostite, to niti ... podlo in svinjsko je edini izraz, ki bi to opisal, kar osebno mislim o tem početju Evrope in evropskih voditeljev. Tiste, ki so dejanski begunci in ki jih je Evropa pustila na cedilu, kajti agresije na Ukrajino ne bi bilo, če bi Evropa držala dano besedo, tiste še izženeš pa jim rečeš, ja, strogo tolmačimo zakon, po temu zakonu ne samo da v sosednjo državo vam ni treba, v isti državi bodite, saj ta del je varen. In če strogo tolmačite ženevsko konvencijo in

protokole je v resnici točno tako ,gospe in gospodje, pa zapomnite si to že enkrat za vselej, to je v resnici tista vsebina. Ampak pogledjte, ko gre pa za one druge, se pa iznenada tolmači popolnoma drugače. In kdorkoli reče, čakajte, gre za dvojna merila, pogledjte to, pogledjte to, to ni isto. Takrat se pa vsujejo psovke: ksenofobija, fašist, nacist pa ne vem kaj še vse. Diskreditira se ljudi na vse mogoče načine. Boj proti resnici. Danes je boj za svobodo javne besede, boj za obstoj Slovenije in boj za obstoj Evrope, Evrope v tistem pomenu, kot je bila utemeljena na svojih temeljnih vrednotah ob nastanku seveda, da ne bo kakšne pomote.

Bilo je tudi vprašanje, kako lahko kar tako to ločnico potegnemo med levico in desnico. Veste, včasih je to malo drugače, če jaz uporabim izrazi levičar, mislim včasih tudi koga malo drugače, tako da me ne razumeti narobe. Če kdo ne ve, kaj se vse najde na internetu in si pogleda, kaj piše pod IM Erika na Youtubu. Tisti, ki ne vedo, kaj pomeni IM to je Inoffizielle Mitglieder ali neuradni sodelavec nekdanjega STASI, torej tajne službe politične policije totalitarnega režima v Vzhodni Nemčiji, in kdo je imel kodno ime Erika. Toliko, kadar bomo naslednjič govorili o Udbi pa o tajnih policijah, da ne bo kdo rekel, da to ni aktualna tema. To je tema, od katere je odvisen obstoj Evrope, ki razbija Evropo. Podobno kot bi se dalo zelo zanimivo analizirati vlogo gospoda Sekolca pri debaklu z arbitražnim sporazumom; ga tudi najdemo na kakšnih silno zanimivih seznamih podobne organizacije v Sloveniji oziroma nekdanji Jugoslaviji. Nekaterih stvari ni mogoče razumeti, brez da bi poznali dogajanja v celoti ne glede na siceršnje uradne tiste nazive, ki jih eden ali drugi sam sebi pripisuje tudi po usmeritvah ali pa drugih kriterijih.

V Sloveniji v tem trenutku, pravite, ni posebno velikega števila prosilcev za azil. Moram opozoriti na dvoje. Prvič, ta utvara lahko zelo hitro postane samo še dim, če se sprostí meja na makedonsko-grški strani. Makedonija, kot vam še enkrat povem, bo imela volitve. Te volitve, zelo verjetno, lahko pripeljejo do poraza sedanje vladajoče VMRO –DPMNE, ki je v resnici tista, ki nastavlja hrbet zdaj za celo Evropo. Pri tem, da jih je Evropa zafrkavala, pa jih toliko let pušča tam nekje na cedilu jim vsaka čast. Ampak, če zmagajo levičarji v Makedoniji, so napovedali, da bodo sprostili mejo, in bo preplavljeno spet vse in verjemite, da bodo Grki naslednji dan spet pognali trajekte in vozili vse tam čez. In potem bodo spet topotali tisoči na to stran. In zato je zdaj treba stvari dobro pretehtati, tudi če do tega ne pride. Še enkrat povem, že v tem trenutku je 2 tisoč 500 oseb migrantov dotok, ki ga doživlja Evropa vsak dan. Na letni ravni je to komaj kaj manj, kot je bilo lansko leto, to je tam nekje okoli milijona številka. Vsako leto milijon, če bi to trajalo 10 let, kot se napoveduje, je to 10 milijonov. Jaz garantiram, da Evrope ne bo več. Se bo razletela na več enot in potem je samo

vprašanje, kje boš, ali boš pač nekje ob strani in pozabljeno. Tudi zaradi tega je treba zdaj misliti in zdaj je treba stvari začrtati. Edina pametna pot za Slovenijo, ki je majhna, je ranljiva, je izjemno bogata in dragocena, po drugi strani, je, da pač se ustrezno zaščiti. In zato smo mi predlagali ta referendum. To je bila v bistvu naša ponudba enega kompromisa, tudi če hočete vladajoči strani, v upanju, da bomo tam naleteli na ustreznega sogovornika, da imate enako razumevanje dejanske stvarnosti vsaj zdaj, po tej izkušnji lanske jeseni, kot v resnici je, kot jo doživljamo mi. Pa spet pravite, saj ni problem, saj to mogoče bo, mogoče ne, bomo takrat mislili. Takrat bo prepozno. Ta referendum je na nek način kot ograja, le da na institucionalni ravni. Če bi jo postavili zdavnaj prej, pa samo razglasili, da obstaja, tudi če ne bi bila popolna, bi se tok usmeril drugam, pa ne bi bilo nobenega problema. Isto je s tem referendumom. Gre za to, da imaš potem neznansko močnejše pogajalske vzvode v rokah proti institucijam Evropske unije, če ta postavlja pred tebe prehude zahteve. Jaz sem prepričan, da bo do tega prišlo, tako kot zdaj stvari stojijo. Res bo morda čez dve leti vse drugače, v Ameriki bo izvoljen Trump, Merklova bo padla, postala zgodovina, še nekdo drug bo šel v neki državi, ki je tukaj tudi sosednja, na neki drugi instituciji, pa bo vse drugače. Ampak do takrat je treba preživeti in do takrat je vprašanje, kaj bo od Evrope ostalo. In jaz mislim, da je naša skupna želja, da storimo vse, da se ne krepijo radikalne sile, da se ne krepijo skrajnosti, tiste, ki zdaj v resnici trgajo narazen Evropo, kajti za to v resnici gre to dogajanje, je očitno. Jaz mislim, da je to v ozadju celotnega scenarija, ki ga opazujemo, ne glede na to, kdo vleče niti. In da se pač stori vse, da se Slovenijo ohrani s tistimi kvalitetai, s svojim izročilom, z vsem kar Slovenijo pravzaprav sestavlja, predvsem pa z njenimi temeljnimi vrednotami. Samo za to v resnici gre, ali boš dovoljeval še naprej odtok mladih v tujino in boš to poskušal kompenzirati z nekim migrantskim pritokom, naredil Slovenijo kot eno državo nizke nekalitete delovne sile, ki bo vehementno izkoriščena, ali pa jo boš naredil kot bogato državo, kjer bodo ljudje varni, kjer bodo uživali blaginjo, kjer bodo vsi imeli ustrezno zaščito in kjer se ne bo zgodilo niti v sanjah to, kar se v Sloveniji v minulih tednih je, da bi v istih dneh država razpisovala stanovanja za migrante, po drugi strani pa, da bi prihajalo do metanja iz stanovanj mladih mamic z dvema otrokoma in ljudi, ki so na smrt bolni, ker so zboleli za rakom in niso več mogli skrbeti sami zase. To je pa dno, oprostite, taka država je nevedna, da obstaja. Ampak ni z državo nič narobe, problem je, da je narobe s tistimi, ki jo vodijo – z Vlado, če do tega pride. In ne govoriti, da ni denarja. Prej sem lepo povedal primer, ko je kolega iz Desusa jamral, da ga je klicala ženska, ki nima za telefon, pa je upokojenka, 40 let delovne dobe. Ja lepo, denar, ki ga vi namenjate za migrante, dejmo referendum

izvest, omejimo to število, lahko zaradi mene na katerokoli najnižjo možno in potem bo ostal denar za to upokojenko. Kajti če tej 123 milijonov razdelite med tiste upokojence, ki imajo polno delovno dobo, boste videli, da jim ostane tam, vsak mesec bi lahko vsak dobil 30 ali pa celo 35 evrov višjo pokojnino. Kar je čez glavo dovolj. Še pol tega zneska bi zadoščalo za plačilo ene lepe naročnine za en moderen telefon in to s plačilom vseh stroškov in z neomejenimi klici. Pa se tej gospe v tem primeru ne bi bilo treba s tem ukvarjati. Ampak ukvarja se ravno zaradi Desusa, ki je v vladi in ki pelje tako politiko. To je pa tragedijo, ki jo očitno ta gospa ne razume. Zato ker gre za vprašanje napačnih prioritet. Gre za vprašanje tega, kaj postavljamo v ospredje. In mi trdimo, da je v ospredje treba postaviti vrednote. In da je ena od vrednot solidarnost s svojimi sodržavljankami in sodržavljani, zlasti tistimi, ki zaradi objektivnih razlogov, recimo, mlada mamica z dvema otrokoma, ki ni več mogla ohraniti službe, ali pa tista dva, o katerih sem govoril, ki sta zbolela, ni več sposoben skrbeti sam zase in za svojo družino. Ti bi morali imeti najprej pomoč države in njim bi morala iti vsa ta sredstva, potem, če še kaj ostane, se pa lahko pomaga še komu drugemu. Ampak treba je pomagati na način, ki da en realen učinek. In učinek uvažanja teh ljudi v Evropo je katastrofa. To je pot v uničenju Evrope in nič drugega. In kdor to počne, je zločinec pred zgodovino. Kdor jih vabi, je zločinec pred zgodovino, ker jim daje lažne obljube, hkrati pa zavaja vse lastne sodržavljanke in sodržavljane. Tisto, kar bi bila realna pomoč, pa je, da ko ustvariš v svoji državi blaginjo, ko poskrbiš za njeno zdravo rast, za zdravo podjetništvo, ki je temelj vsake uspešne države, da nekaj pomoči nameniš tudi tja. Ampak to bo treba čisto drugače, kot je do zdaj Evropa to počela, ko so praviloma spet bogateli posamezniki na ta račun. Treba bo poskrbeti za ustrezno silo, za ustrezno vojsko, treba bo iti tja, poskrbeti za mir, narediti red, poskrbeti za varna območja in v teh območjih poskrbeti za delujočo ekonomijo in tja usmeriti vse te množice in tja usmeriti pomoč. Potem bo to realna pomoč. Realna pomoč je v tem, da se ustvarijo neki zametki in kasneje celote delujočih ekonomij, tudi na Bližnjem vzhodu, tudi v Afriki, tudi v Centralni Afriki, če želite, in da se na ta način okrepi gospodarstvo sveta in krati, da se bistveno okrepijo ekonomije in s tem blaginja ljudi, ki tam živijo, da ne bo več želje pri milijardah ljudi, da pridejo v Evropo, od katere potem ne bo nič ostalo in bodo zaman hodili sem, tudi če bodo prišli. Evropa se bo itak mogla braniti. Kako bo to izgledalo, če se bo to nadaljevalo, bolje, da vam ne opisujem. Vsi tisti, ki nekritično vabijo zdaj ljudi, naj še kar prihajajo pa zagovarjajo odprte meje, so sokrivi za vseh 6 tisoč ljudi, ki je utonilo sedaj v Sredozemlju. To je tudi njihova sokrivda. Če bi se ljudem nalilo čistega vina, če bi se jim pomagalo tam, kjer bi pomoč učinkovala maksimalno, torej tam, od

koder prihajajo, se vse to ne bi zgodilo. In samo o tem v resnici govorim. Gre torej za vprašanje varnosti, za vprašanje vrednot, za spoštovanje prihodnosti, razvoja in tistega, ali smo dovolj demokrati, da ljudem omogočimo, da sami odločajo o svoji usodi. V SDS to zagovarjamo in zato predlagamo referendum o številu azilantov, ki jih je Slovenija še pripravljena obravnavati. In prepričani smo, da je to edino pravilno, edino zakonito in pri tem zagovarjamo načelo, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo. In ne boste verjeli, to piše v 2. členu slovenske ustave.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Čas še ni potekel. Imamo še nekaj časa. Ali želi še kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite. Besed je gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Jaz tega predloga ne morem podpreti, ker ni realističen in tudi če bi bilo to sprejeto, bi ne pomenilo nič. Če bi se zgodilo to, kar skrbi predlagatelje in pravzaprav tudi vse nas, to pomeni en masovni nekontrolirani prihod ogromnega števila ljudi, za katere se ne ve, kdo je lahko prosilec za azil, kdo je migrant in tako naprej. Ta problem, ki je zelo resen in ki bi moral biti v principu najprej humanitaren problem – in govorimo za tiste, ki imajo pravico do azila, in je takoj potem varnostni, zelo resen varnostni problem in ne nazadnje oboje je povezano s tem, da je to finančni problem in politični problem s tem skupaj – in tudi ta kvota bi ne rešila nič. Sploh pa, kdo bi odločil, kaj narediti. Jaz ne vem, koliko je bilo sprejetih leta 2015, koliko ljudem je bil priznan status. Recimo, da 50. In kaj bi potem naredili z enainpetdesetimi, da je ta enainpetdeseti otrok, mati z dvema otrokoma, ki bi imela pravico za azil. To sem zelo zbanaliziral, ampak to je to. Tako se ne obnašajo civilizirane države.

Mi za hujše situacije vendarle imamo kar nekaj inštitucij v naši ureditvi, ki se potem spopadajo s temi problemi. Imamo parlament, imamo Vlado, imamo Svet za nacionalno varnost, imamo predsednika republike; se opravičujem, da ga nisem prej omenil pred Svetom za nacionalno varnost; in nenazadnje smo člani Evropske unije, kjer se vendarle razvijajo tudi ta pravila, s katerimi se poskuša racionalno menedžirati s tem problemom, če naj uporabim zelo grdo besedo. In to je treba uporabiti. To bolj pomaga, kot pa če se doseže z notranjo zakonodajo neko kvoto, preko katere se ne sme iti in tudi se ne ve točno s kakšnimi kriteriji. Je pa seveda taka razprava koristna tudi zaradi tega, ker lahko prispeva k temu, da se vznemirjenost prebivalstva pravzaprav malo zniža, ker ljudje, vemo, so tisti, ki so zaskrbljeni so tudi z razlogom na nek način, saj smo vsi, glede na to, kar se lahko še zgodi in dogaja. Ampak ponavljam, tudi na evropski ravni se

pravila spreminjajo in vrednost Evropske unije je ta, da se ona vzpostavlja sproti kot mehanizem, ki reagira sproti na stvari. Smisel mehanizma Evropske unije je ta, da je sposobna potem se odzvati izzivom s svojimi institucijami, z našo participacijo vseh članic na določene situacije.

Tako da ne vidim pri sebi pravih razlogov, zakaj bi ta predlog podprl. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.
Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolege in kolegice!

Danes smo slišali, bom rekel, veliko neke demagogije v zvezi s tem, kaj vse je vlada narobe naredila. Jaz bi mogoče tukaj še enkrat ponovil vse tiste pohvale, ki so že bile izrečene na račun obravnave te migrantske krize. Vseskozi se ponavljajo ene in iste navedbe in natolcevanja, da Vlada ne dela, kolega Grims je še tukaj vkomponiral in iz konteksta vzel eno mojo izjavo, ki je bila mišljena v temu smislu, da je prav, da Vlada ni lani sredi turistične sezone postavljala ograj, ampak jaz sem že večkrat ponovil to, da pravzaprav vsi ukrepi, ki jih Vlada sprejema, morajo biti postopni in morajo predstavljati nek odziv na konkretne okoliščine v nekem času. Ni mogoče, glede na to, da gre za krizo, ki je zelo nepredvidljiva, ni mogoče na zalogo narediti ne vem kakšnih potez in enako tudi na zalogo ni mogoče sprejemati odločitev o razpisu referendumu, kot ga predlaga SDS. Seveda ne samo zato, ker ni mogoče predvideti, kaj vse bo še v prihodnosti, moram reči, da podatki kažejo, da ne smemo biti prav optimistični, da moramo biti realistični, ampak povsem na mestu so tista opozorila, ki govorijo o tem, da bi bila takšna odločitev v neskladju z mednarodnim pravom. Kolegi iz SDS so rekli, da mednarodno pravo niti ni tako pomembno, ker se tukaj Evropa ni izkazala in podobno. Ampak ne glede na te diskusije, jaz ne bom takšen kot nekateri razpravljavci, v nič dajete stališča določenih kolegov, kar se mi ne zdi prav, govorite o tem, da nekdo nima pojma in podobno. Bi vseeno omenil ene besede kolege Vinka Gorenaka v Koprju, v mesecu februarju je bilo organizirano pogovorno omizje Slovenija in migrantska kriza in kolega Gorenak je takrat dejal, da bi glede na število prebivalcev in BDP Slovenija lahko sprejela največ 5 tisoč prosilcev za azil. 5 tisoč. Mi imamo pa odločitev Vlade, da jih do konca leta 2017 sprejme 567. Želim povedati to, da ob takšnem trendu je 5 tisoč še zelo daleč in je še en dodaten pomislek, da bi zdaj zapravljali – kot smo že slišali besedo – denar za referendum, o tem, da pravzaprav omejimo ne glede na končno število, ampak na nekakšno letno kvoto. Takšen referendum enostavno ob tej izjavi nima nobenega smisla in zaradi tega jaz, bom rekel, že iz tega razloga ne

morem sprejeti neke argumentacije, češ da je nujno potrebna nekakšna letna kvota. Do kje potem ta kvota? Koliko jih pa lahko na koncu sprejmemo? Ali je to 50 tisoč? Kolega Gorenak je rekel 5 tisoč. Ob sedanjem trendu bo to šele čez deset let, tako da ta referendum nima nikakršnega smisla.

Vi lahko zakon tudi sami predlagate, če bo, ne vem s takšno vsebino, kot se nekako napoveduje v tej skromni obrazložitvi predloga, jaz že zdaj lahko napovem, da bom proti takšnemu zakonu, razen če bi seveda nekakšne okoliščine iz danes na jutri pokazale, da je spet, bom rekel, situacija na področju te migrantske krize povsem drugačna. Takrat se bomo pa drugače odločali. Ampak takšni podatki, ki jih zdaj dobivamo, nam ne narekujejo, da moramo sprejeti takšno odločitev, bodisi o referendumu bodisi o zakonu. Pravzaprav, kot je bilo rečeno, sploh ni zanemarljivo, da bi bila takšna odločitev o referendumu edinstvena in v nasprotju z mednarodnim pravom. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Postopkovno ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ne preostane mi drugega, kot da vas prosim, da mu poveste, da to ni res, kar je govoril. Namreč gre preprosto za to, da sem jaz govoril o povsem drugih zadevah, in sicer o primerjavah, kaj pomeni iz vidika BDP in enega milijona v Nemčiji in ne to, da jih bo Slovenija sprejela 5 tisoč. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Besedo ima predlagatelj, mag. Branko Grims.
Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Še enkrat lahko samo ponovim nekatere stvari.

Kam pride Evropa, če ne spoštuje svojih lastnih vrednot in svojega lastnega izročila, lepo pokaže tale slika. Tu, gospe in gospodje, je gospa Violeta Bulc lepo zavita v ruto, ne vem, kako že temu se reče, ali čador ali kako že, v glavnem, jaz sem pa ravno pred nekaj dnevi dobil od tam en zelo zanimiv mail, ga imate tudi na Facebooku, verjetno je prišel na mnogo naslovov in je javno objavljen, kjer ljudje, ki so ženske, ki so v Iranu, same opozarjajo, kakšna je ta nora Evropa, da oni bi si želeli, da bi bilo pač tako, kot je bilo pred islamsko revolucijo, da si za to mnogi prizadevajo v Iranu in da je torej najmanj rečeno nož v hrbet vsem takim demokratičnim prizadevanjem, če se Evropejci zdaj po novem prilagajajo neki drugi kulturi. In to, gospe in gospodje, je dejanska vsebina tega, o čemer mi danes govorimo. Govoriti, da to ne bi imelo nobenega učinka, to seveda ne drži. Jaz razumem, da ima Italija velikanski problem, ampak je v veliki meri kriva kar sama, namesto da vozijo vse na Lampeduso, bi jih morali vračati, od koder so prišli. Naj si malo pogledajo,

kako je Avstralija to uredila, pa bo hitro jasno. Evropa bo prej ali slej morala priti do te točke ali pa je ne bo več. Ker to kar sedaj nastaja, ni več Evropa. Poleg tega se bo to že zdavnaj prej razletelo preden bi do nekih drugih trajnih posledic prišlo. Zato pa, da se vse to ne bi zgodilo, predlagamo, da se ljudem omogoči, da se o tem izrečejo sami. In še enkrat povem, to je tudi lahko v vsaki razumni vladi odličen vzvod za nadaljnja pogajanja s komerkoli, po eni strani pogajanja kot plus za približevanje Višegrajski skupini, ki je v tem trenutku edina in je lahko odličen vzor celotni Evropi, kjer dejansko veljajo vezi medsebojne zaščite ekonomskega sodelovanja, kulturnega, so vsi drugi politični vzvodi tako, kot bi želeli, da bi delovala celotna Evropa, medtem ko ostala Evropa deluje pa, oprostite, kot kaos, in to kot dezorganiziran kaos, če želite moje osebno mnenje. In to ne vodi več nikamor, kar se zdajle dogaja. Vsi samo gledajo vsak zase, kako bo čim bolj leporečil pa čim manj naredil pa čim bolj zavlačeval, da ja ne bi bilo neke odločitve, da ga potem ne bi kdo grdo gledal. Stvari gredo pa svojo pot in posledice so, ljudje umirajo. Ljudje trpijo in ljudje umirajo. To je problem Evrope, s katerim se soočamo danes.

Za vse to je seveda potem edina možnost, ki nam preostane, da se Slovenija ustrezno zaščiti sama. Že od začetka te zgodbe, vse mesece opozarjam, da se mora Slovenija opreti samo sama nase in na svoje moči in se ne zanašati na nikogar. Verjemite, vse obljube, ki so danes dane, čez eno leto ne bodo veljale nič, ampak čisto nič. Spomnite se, kaj je bilo vse obljubljeno lansko pomlad, pred enim letom, da bodo kvote – koliko že? 76 ali najprej je bilo, meni se zdi, 116 ljudi. Koliko so danes kvote? Kaj mislite, da bo čez eno leto? Kaj je bilo pred enim letom rečeno? Ja, ne bo nikoli dopuščeno, da bi migranti prosto šli čez mejo pa ne vem kaj. Potem smo se zanašali na ostale. Ja, mi jih bomo samo po tisoč na dan, potem bo pa Avstrija pa to, pa tisti pa tretji, na koncu nam je Hrvaška vse dostavila povprek čez mejo, noben dogovor ni veljal niti 24 ur, Avstrija isto ne. Avstrija je pa mejo zaprla, pa smo se lahko še naprej zanašali na druge. In iz nobene šole se Slovenija nič ne nauči. In Slovenija se bo morala enkrat odločiti in reči enostavno ne. Povedati, kje so naše možnosti, kakšni so naši cilji in se za to pač postaviti. Ampak za to je treba imeti tisti aparat, ki mu Mehičani rečejo cojones. Zakaj pa? Kaj je alternativa, pa neka druga slikica. To, gospe in gospodje, je pa alternativa, vam jo lahko povečam. To je pa podoba multikulti Evrope. Kdor ne ve, kaj je na sliki, to so rože v spomin na pobite v terorističnem napadu v Bruslju. To je pa multikulti Evropa. Lahko vam še kaj podobnega pokažem iz severa Evrope ali pa vam kakšno zelo poučno zgodbo povem, kaj se vse tam dogaja. Kako gre kakšno dekle na pijačo, pride šeriatska policija pa ji zabije kozarec v obraz, se zdrobi, ji uniči oko, jo iznakazi za celo življenje. In to samo zato, ker si

je dovolila iti v lokal, kamor celo življenje hodi in je spila eno pivo. In takih ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa da se razpiše posvetovalni referendum o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam točko dnevnega reda in prekinjam tudi 18. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 17. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 16.31 in se je nadaljevala ob 17.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovaje zbora o predlogih odločitev. Poslanske in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen. Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev. Za je glasovalo 46, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 46.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih.

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev. Za je glasovalo 49, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb v okviru rednega postopka.

Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati,

zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 58 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s **prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016–2025.**

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu resolucije v celoti.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog resolucije neuskkljen. Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti nihče.

(Za je glasovalo 45.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je resolucija sprejeta.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s **prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga za razpis posvetovalnega referenduma o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji.**

Odločamo o naslednjem predlogu sklepa: Razpiše se posvetovalni referendum o nastanitvah migrantov v Republiki Sloveniji.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani! Demokratičnost vsake države odraža, v kolikšni meri je vladajoča struktura pripravljena prepustiti odločitve tistim, ki v demokraciji edini imajo oblast, to pa je ljudstvo.

Noben dogodek v minulih letih ni tako zaznamoval celotne Evrope, kot migrantska kriza. Ta seveda niti slučajno še ni končana, lahko se zgodi, da se bo v prihodnjih nekaj mesecih še bistveno bolj zapletla. V vsakem primeru je zdaj drugačno obdobje, ko prihaja do kvot, do obveznega razporejanja znotraj Evrope. Poleg tega pa še vedno prihaja do migracij. Vsak dan pride v Evropo povprečno 2 tisoč 500 ljudi, kar seveda pomeni, da ta problem niti ni bistveno manjši, kot je bil lansko jesen. V prihodnjih mesecih pa se bo to kvečjemu še okrepilo. Treba je misliti pravi čas in gre za vprašanje, ali smo pripravljeni ljudem prepustiti odločitve v zadevi, ki je ne samo v Sloveniji, ampak tudi vsi v vodilnih strukturah in institucijah Evropske unije brez sprenevedanja že imenujejo usodno za bodočnost Evrope. Evropa se danes odloča o tem, ali bo ohranila svoje korenine, ali bo ohranila svoje vrednote in gradila naprej na njih, ali pa bo postala neka povsem drugačna

spremenjena tvorba, ki s sedanjo Evropo ne bo imela prav več dosti skupnega. Za Slovenijo je to še toliko bolj usodno, kajti zaradi zgrešene vladne politike vsako leto odide zdaj v tujino že približno 10 tisoč mladih, sposobnih podjetnikov in bogatijo neke druge države. Pri mnogih je bila izražena direktna želja, da bi to nadomestili z uvozom migrantov, v katerih nekateri zelo lahkomišelnost vidijo zgolj svojo novo bodočo volilno bazo; spomnite se naslovnice Mladine "Dobrodošlih 50 tisoč novih državljanov", pozabljajo pa na vse tiste vidike, ki jih to prinese s seboj – na vprašanje varnosti, vprašanje kulturnega izročila, vprašanje sobivanja, vprašanje sociale. Najprej moramo poskrbeti za svoje probleme. Nesprejemljivo je, da v istem tednu, ko Vlada razpisuje stanovanja za migrante, mečejo iz stanovanj ljudi, ki zaradi bolezni, zaradi raka niso več sposobni skrbeti sami zase, in pa mater dveh otrok z dvema majhnima otrokoma. To ni socialna država, to je neustavno in to se ne bi smelo dogajati. Po vsem tem želimo, da se omogoči ljudem priložnost, da se izrečejo na referendumu, ki je torej posvetovalen in tudi ne more biti nezakonit. Gre zgolj za to, da ljudem dovolimo, da sami odločajo o svoji usodi ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegi in kolegice!

Stranka SDS predlaga, da naj ljudstvo na referendumu odloča o naslednjem vprašanju, citiram: "Ali ste za to, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme zakonodajo, v kateri bo določeno, da letno število priselcev za mednarodno zaščito ne presega števila prošelj za mednarodno zaščito v letu 2015?" Gospoda, ki so predlagali tovrstno referendumsko odločanje, niso predložili niti osnutek zakona, kako bi točno izgledal, niti niso navedli, kje v Evropski uniji ali drugje, kjerkoli na planetu Zemlja obstaja kakšna država s podobnim zakonom. Prepričani smo, da bi ta zakon, ko bi bil sprejet, pomenil kršenje ženevske konvencije, kršenje mednarodnega humanitarnega prava, pravica do obravnave beguncev. Menimo, da bi bil tudi v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije in tudi z obstoječim zakonom o mednarodni zaščiti. Potrebno je ohraniti človečnost, potrebno je ohraniti osnovne civilizacijske vrednote, da tistemu, ki beži iz države, kjer je ogroženo njegovo življenje, da se mu omogoči v skladu z mednarodnim pravom in standardi obravnava, in da se potem pri tej obravnavi ugotovi, ali je do te mednarodne zaščite upravičen ali ne. Določanje kvot, to se pravi sistema, po katerem bi nekomu, ki bi prišel prepozno v tem smislu, da bi bila kvota določena na število, recimo, tisoč, pa bi on bil tisoč prvi, da bi mu avtomatično rekli, poslušaj, pri nas imamo tak zakon, da se moraš

vrniti od koder si prišel, kljub temu da ti mednarodno pravo omogoča mednarodno zaščito. Mislimo, da bi bil tak zakon proti vsem osnovnim načelom humanosti in seveda zaradi tega tovrstne pobude, ki jo predlaga SDS, v Stranki modernega centra ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Najprej sprašujem, ali je še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne. Obrazložitev glasu v lastnem imenu, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala. Migrantska kriza je razgalila šibkost Evrope, ko gre za odločnost, ko gre za obrambo in ko gre za ohranitev svojih vrednot. Samo nekaj tednov nazaj je celo poslanec SD, gospod Nemeč povedal besede: »Ali bo Evropa ohranila stanje, da bo utemeljena na krščanskem izročilu, ali pa to ne bo več Evropa?« Podpišem z obema rokama. Tisto, kar je Evropa pokazala s svojim ravnanjem, je lažna humanost in lažna solidarnost. Namreč, zaradi napačne evropske politike dejansko umirajo ljudje. Najbolj se je to razgalilo ob dvoletnem ravnanju, ko tisti, ki so dejanski begunci iz Ukrajine, tudi zato, ker jih je Evropa v veliki meri pustila na cedilu, jih je ta Evropa poslala nazaj, češ da je tisti drugi del Ukrajine še vedno varen. Ko pa gre za vprašanje ljudi, ki prihajajo iz Bližnjega vzhoda ali iz Afrike in gredo nekateri čez pet, drugi celo čez deset popolnoma varnih držav, kjer ne zaprosijo za azil, pa ni nobenega problema, so pa to begunci, ki mimogrede po mednarodnem pravu sploh niso, odpre se jim vsa vrata, zanje se najema stanovanja, pozabi se na lastne socialne probleme, ki jih ima Slovenija ogromno, zato ker je očitno v ozadju neka povsem drugačna politična računica. To ni prav. To pa hkrati razgalja tudi to, da če se pri vprašanju beguncev iz Ukrajine, dejanskih beguncev, naj ne bi kršilo evropske in mednarodne zakonodaje, se seveda tudi v tem primeru, če se tukaj omeji število prosilcev za azil, nikakor to ne more zgoditi. Nasprotno, sami dobro veste, da kdorkoli vstopa v Slovenijo čez varno državo in šele tukaj zaprosi za azil, je dejansko tisti, ki izvaja azilni šoping in torej zlorablja azilno zakonodajo, zlorablja šibkost in neumnost evropskih oblasti, ki to pač počnejo iz določenih političnih interesov.

In zato bom glasoval za referendum.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti 44.
(Za je glasovalo 11.) (Proti 44.)
Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter prekinjam 18. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek, 25. aprila 2016, ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 22. APRILA 2016 OB 17.15 IN SE JE NADALJEVALA 25. APRILA 2016 OB 9.02.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!
Začenjam z nadaljevanjem 18. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: mag. Mirjam Bon Klanjšček, gospod Jožef Horvat, dr. Bojan Dobovšek, gospod Franc Laj, dr. Matej T. Vatovec, dr. Franc Trček, Miha Kordiš, gospod Roberto Battelli, mag. Andrej Šircelj, dr. Vinko Gorenak, gospa Ljudmila Novak, Matjaž Hanžek, Violeta Tomić, Luka Mesec, gospa Iva Dimic, gospod Andrej Čuš, gospa Eva Irgl in gospod Jože Tanko.
Vse prisotne lepo pozdravljam!

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v četrtek, 21. aprila 2016, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neuskkljen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 54 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti pa 5.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter tudi 18. sejo Državnega zbora.

Obveščam vas, da bomo z 31. izredno sejo začeli ob 9.20.

Seja se je končala 25. aprila 2016 ob 9.04.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	289, 294, 297
BAH ŽIBERT, ANJA	250, 255, 258, 264, 277, 285, 307, 317, 319, 322, 331
BAN, URŠKA	84, 90, 99, 107, 195, 215, 292
BATTELLI ROBERTO	76, 78, 116, 117, 170, 336
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	32, 33
BOGATAJ, MAG. TANJA	64
BOŽIČ TILLEN	197, 208, 226, 271
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	19, 98, 128
BREZNIK, FRANC	61, 62, 63, 168, 213, 274, 283, 285, 287
BRINOVŠEK, NADA	46, 68, 74, 202

C

CERAR, DR. MIROSLAV	23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31
CINK, MAG. TANJA	172

Č

ČUŠ, ANDREJ	198, 217, 275
-------------------	---------------

D

DEKLEVA, ERIKA	144
DIMIC, IVA	38, 39, 40, 79, 122, 128, 135, 158, 161, 186, 187, 194, 290, 298
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	72, 103, 182, 187, 207

F

FERLUGA, MARKO	45, 220, 311
----------------------	--------------

G

GAŠPERŠIČ, DR. PETER	47, 48
GODEC, JELKA	49, 50, 130, 132, 135, 145, 150, 233, 241, 243, 246, 261, 265, 272, 275
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	73, 75, 77, 116, 158, 213
GORENAK, DR. VINKO	60, 303, 326, 332, 337
GREBENŠEK, MAG. KLEMEN	78, 119, 120
GRIMS, MAG. BRANKO	60, 285, 299, 313, 316, 326, 332, 337, 339, 340

H

HAN, MATJAŽ	156, 245, 246, 249, 252, 257, 273
HORVAT, DR. MITJA	182, 253, 276, 277, 279, 282
HORVAT, JOŽEF	18, 27, 28, 29, 87, 97, 113, 118, 120, 121, 151, 153, 176, 179, 200, 227, 248, 263, 269, 274, 293

I

IRGL EVA	188
IRGL, EVA	165, 166, 174, 191, 193, 284

J

JENKO, MAG. JANA	40, 41, 125
JURŠA, FRANC	269, 325, 326

K

KLEMENČIČ, MAG. GORAN	185, 191, 193
KOLEŠA, ANITA	320
KOPAČ MRAK, DR. ANJA	34, 40, 41, 42, 43

KOPMAJER, BENEDIKT	54, 56, 68, 183, 184, 304
KOPRIVNIKAR, BORIS	56, 57
KORDIŠ, MIHA	289
KOTNIK POROPAT, MARJANA	81, 83, 189, 292, 297
KOTNIK, IRENA	249
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA	70, 74, 86, 198, 294
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA	65, 67, 69, 188, 193, 301, 323
KRAJNC, MAG. BOJAN	85, 114
KRIVEC, DANIJEL	53, 54, 80
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA	19, 273, 274

L

LAH, ZVONKO	58, 59, 183, 221
LAJ, FRANC	67, 105, 117, 290, 296, 308
LEVIČAR, MARINKA	134
LISEC, TOMAŽ	35, 37, 218, 239, 259, 273, 309, 312, 321

M

MAHNIČ, ŽAN	61
MAJCEN, IRENA	45, 55, 56, 58, 59, 62
MAKOVEC BRENCIČ, DR. MAJA	36, 37, 49, 50, 234, 243, 257, 258
MATIČ, DR. DRAGAN	277, 283, 302, 319, 324, 339
MESEC, LUKA	46, 47, 48, 123
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	123, 131, 134, 137, 145, 148, 149, 152, 267
MRAMOR, DR. DUŠAN	17, 44, 51, 52, 88, 101, 111
MURGEL, DR. JASNA	132, 133, 147, 151, 159, 162, 163
MURŠIČ, MAG. BOJANA	41, 43, 65, 75, 82, 126, 144, 184, 190, 305

N

NOVAK, LJUDMILA	72, 148, 154, 206, 217, 238, 252, 272
-----------------------	---------------------------------------

P

PERŠAK, ANTON	70, 276
PODKRAJŠEK, BOJAN	56, 57, 224, 291
POGAČNIK, MAG. MARKO	18, 43, 44, 85, 90, 110, 118, 201, 209, 225, 232, 271
POJBIČ, MARIJAN	142, 145, 146, 147, 154, 160, 171, 196
POTISEK, MAG. KLEMEN	288
PRIKL, UROŠ	30, 31, 93, 124, 136, 156, 161, 167, 204, 225, 324

R

RADIČ, DUŠAN	309
RAJIČ, MAG. BRANISLAV	73, 77, 115
RANČ, DANILO ANTON	291
ROŽIČ, LADISLAV	278, 279, 281

S

SLUGA, JANJA	141, 321, 322
--------------------	---------------

Š

ŠEFIČ, BOŠTJAN	302, 329
ŠERGAN, VOJKA	223, 225
ŠKODNIK, IVAN	264
ŠKOPAC, MARUŠA	293

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	66, 69, 87, 116, 127, 140, 153, 154, 157, 177, 178, 180, 190, 195, 266, 283, 298, 306
TABAKOVIČ, SAŠA	34, 35, 129, 131, 144, 147, 153, 154, 173, 194, 239, 247, 266, 275

TANKO, JOŽE .. 20, 21, 22, 23, 24, 107, 112, 120, 229, 255, 258, 268, 269, 270, 271, 274, 276, 280, 286

TOMIČ, VIOLETA 32, 33, 34, 71, 122, 199, 205, 237

TONIN, MAG. MATEJ 21, 103, 212, 243, 269

TRČEK, DR. FRANC 18, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 82, 83, 95, 104, 117, 119, 121

V

VEBER, JANKO 57, 86, 94, 105, 199, 204, 228, 235, 258

VERBIČ, MAG. DUŠAN 114

VERVEGA, VESNA 80, 244, 296

VILFAN, PETER 235, 267

VRANIČAR, MATEJA 84, 197, 202, 210, 230, 292

VRTOVEC, JERNEJ 50, 52, 66, 181, 307

VUK, MARTINA 125, 138, 155, 174, 178, 179

Z

ZORČIČ, IGOR 79, 83, 288, 295, 316, 337

ZORMAN, BRANKO 280

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN 38, 39

ŽMAVC, GORAZD 53, 54

ŽNIDAR, LJUBO 31, 222, 296

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS ZL – Poslanska skupina Združena levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev**
- NeP – Nepovezani poslanec**

